



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>



LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY

COMMENTARIA
IN ARISTOTELLEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMEN XVII

PHILOPONI IN PHYSICORUM LIBROS QUINQUE POSTERIORES

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCLXXXVIII

IOANNIS PHILOPONI
IN ARISTOTELIS PHYSICORUM
LIBROS QUINQUE POSTERIORES
COMMENTARIA

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

HIERONYMUS VITELLI

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCLXXXVIII

173800

• WILLIAM H. T.

**IOANNIS PHILOPONI
IN ARISTOTELIS PHYSICORUM
LIBROS QUINQUE POSTERIORES
COMMENTARIA**

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΕΙΣ ΤΟ Δ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ η^η
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ.

p. 208-27 'Ομοίως δὲ καὶ περὶ τόπου ἀνάγκη τὸν φυσικὸν ὅσπερ
καὶ περὶ ἀπείρου γνωρίζειν.

5 Τὸ μὲν προκείμενον ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τόπου καὶ χρόνου
καὶ κενοῦ διαλαβεῖν, καὶ πρῶτον γε περὶ τόπου. τῇ αὐτῇ δὲ πάλιν με-^δ
θόδῳ κέχρηται· πρότερον γὰρ δείχνυσιν ἀναγκαῖον ὃν τῷ φυσικῷ τὸ περὶ
τοῦ τόπου πρόβλημα, ὅσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπείρου ἐποίησε καὶ σχεδὸν παν-
ταχοῦ ποιεῖ. δτι οὖν ἀναγκαῖος τῷ φυσικῷ ὁ περὶ τόπου λόγος, κατα-
10 σκευάζει ἐκ τῆς τῶν πολλῶν ἀρχαίων δόξης. τὰ γὰρ ὄντα, φησί, πάν-
τες ὑπολαμβάνουσιν ἐν τόπῳ εἶναι, καὶ κατασκευάζουσι τοῦτο ἐκ τῶν
μὴ ὄντων· εἰ γὰρ τὸ μὴ ὄν, φασίν, οὐδαμοῦ, τὸ δὲ ἄρα ποῦ, ὡς δὴ ¹⁰
μηδὲ εἶναι δυναμένου τινὸς δ μὴ ἐν τόπῳ ἐστίν. δτι μὲν οὖν κακῶς τῇ
ἀντιστροφῇ κέχρηται, ἐκ τῶν πολλάκις εἰργμένων δῆλον· ἐκ τοῦ ἥγου-
15 μένου γὰρ ἐποιήσαντο τὴν σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφήν, δέον ἐκ τοῦ ἐπομέ-
νου 'εἰ τὸ μὴ δὲ οὐδαμοῦ, τὸ ποῦ ἄρα ὄν', καὶ οὕτως ἀληθής ἀν ἦν ὁ
λόγος, ἀντίκειται δὲ δηλονότι τῷ μὲν οὐδαμοῦ τὸ ποῦ, τῷ δὲ μὴ ὄντι
τὸ ὄν. ἀλλ' εἰ καὶ ἔκεινοι ἀμαρτάνουσι πάντα ἀπλῶς τὰ ὄντα ἐν τόπῳ

1 Refertur ex GKMt, non amplius ex L. lemmata si qua exstant in G diserte adnotabo
tit. om. K: ἀριστοτέλους φυσικῶν δ' (sed summo marg. al. m. τοῦ φιλ....; cetera deleta)

G: ^οιώ: φιλίπ (φιλοπό cod. Paris. 2057) εἰς τὸ δ' τῆς φυσικῆς ἀριστοτελούς M: φυσικῆς ἀκροάσεως
βιβλίον δ' t cf. praefatio 3 δὲ καὶ περὶ τόπου ἀνάγκη KM: δ' ἀνάγκη καὶ περὶ τόπου t cf.
Aristoteles 4 περὶ om. K 6 τοῦ τόπου t 6. 7 πάλιν μεθόδῳ κέχρηται KM: με-
θόδῳ ε.. ηται (oblitterata; fuerit πάλιν κέχρηται) G: μεθόδῳ κάνταῦθα κέχρηται t
7 δείχνησιν t δντα τῷ φυσικῷ τὸν περὶ τοῦ τόπου λόγον τὸ περὶ K 8 τοῦ τόπου (ante
πρόβλημα) Kt: τοῦτοτόπου (sic) M: τοῦτο G 12 ἡ γὰρ M 15 ἐποιήσατο M
περὶ τοῦ τόπου Gt 10 ἀρχαίων GM: καὶ ἀρχαίων K: ἀρχαίας t 10. 11 ὑπολαμβάνουσι

πάντες M 11. 13 τοῦτο—τινὸς oblitterata G 12 ἡ γὰρ M 15 ἐποιήσατο M
16 εἰς τὸ μὴ δὲ δαμοῦ (sic) M οὕτως KM: οὗτος Gt ἀληθής comprehend. M 17 τὸ
μὲν εἰς τὸ δὲ K 18 δὲλλὰ καὶ (om. ei) M

είναι υπολαμβάνοντες, ἀλλ' οὖν τά γε φυσικά σώματα περὶ ὧν τῷ φυσικῷ: Εἰ δὲ λόγος προδῆλως ἐν τόπῳ εἰσίν· ὥρισται γὰρ ὁ ἔκαστου τῶν στοιχείων, κατὰ φύσιν τόπος, γῆς πυρὸς καὶ τῶν λοιπῶν. ὡστε ἀναγκαῖος τῷ φυσικῷ ὁ περὶ τόπου λόγος. καὶ ἄλλως εἰ περὶ κινήσεως τοῦ φυσικοῦ διαλαβεῖν, 5 διότι καὶ περὶ φύσεως, η̄ δὲ φύσις ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας, η̄ πρώτη δὲ καὶ κυριωτάτη τῶν κινήσεών ἐστιν η̄ κατὰ τόπον (δέδεικται γὰρ ἐν τῷ δηδόρῳ ταύτης τῆς πραγματείας ὡς οὐδεμίᾳ τῶν ἄλλων ἀνευ ταύτης είναι δύναται, αὐτὴ δὲ χωρὶς τῶν ἄλλων· τὰ γοῦν οὐδράνια ταύτην κινεῖται μόνη), ἀνάγκη ἄρα καὶ περὶ τόπου γινώσκειν τὸν φυσικόν, καθ' ὃν η̄ 10 πρωτίστη τῶν κινήσεων γίνεται. εἰ γὰρ σκοπὸς τῷ φυσικῷ η̄ τῶν φυσικῶν σωμάτων κατάληψίς, ἔκαστον δὲ τῶν ἀπλῶν σωμάτων ἰδίαν τινὰ κινεῖται κίνησιν τὴν κατὰ τόπον, ἀδύνατον δηλούντι τὴν φύσιν τῶν ἀπλῶν σωμάτων γνῶναι τὸν μὴ τὰς κατὰ φύσιν αὐτῶν κινήσεις ἐγνωκότα, τὰς δὲ κατὰ φύσιν αὐτῶν κινήσεις γνῶναι ἀδύνατον τὸν μὴ γνόντα τὸν κατὰ 15 φύσιν ἔκαστου τόπον, ἐφ' ὃν καὶ τὴν κίνησιν ποιεῖται. ὡστε ἀγνοούμενον τοῦ τόπου ἀγνοηθήσεται καὶ η̄ τῶν ἀπλῶν σωμάτων κατὰ φύσιν κίνησις, ταύτης δὲ ἀγνοούμενης καὶ αὐτὴ η̄ τῶν ἀπλῶν σωμάτων ἀγνοηθήσεται φύσις, τῶν δὲ ἀπλῶν ἀγνοούμενων καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν συγκείμενα ἀγνοηθήσεται. ὡστε τῇ ἀγνοίᾳ τοῦ τόπου συναναιρεθήσεται καὶ αὐτὴ η̄ τῶν φυ- 20 σικῶν κατάληψίς.

"Οτι μὲν οὖν ἀναγκαῖος τῷ φυσικῷ ὁ περὶ τόπου λόγος, ἐντεῦθεν δῆλον. χαλεπὸς δέ, φησί, καὶ ἀπορος ὁ περὶ τόπου λόγος, πρῶτον μὲν διότι εἰς τὰ ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ ἀποβλέπουσιν οὐ τῆς αὐτῆς ἡμῖν ἐκ πάντων φαίνεται φύσεως ὥν· δεῖ μὲν γὰρ τὰς ἀποφάνσεις τῶν πραγμάτων 25 καὶ τοὺς ὄρισμοὺς ποιουμένους ἐκ τῶν ἐνυπαρχόντων αὐτοῖς κατὰ φύσιν ποιεῖσθαι, οἷον ἐπὶ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ λογικοῦ καὶ θνητοῦ καὶ τῶν λοιπῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου ἐκ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων αὐτῷ διάφορα ἡμῖν περὶ αὐτοῦ δοξάζειν ὑποπίπτει. οἷον ὑπάρχει τῷ τόπῳ τὸ περιγράφειν καὶ ὄριζειν τὰ ἐν αὐτῷ ὅντα, ὡσπερ τῷ κεράμῳ τὸν οἶνον· δσον οὖν 30 ἐκ τούτου, εἰδος δὲ νομισθείν ὁ τόπος είναι· εἰδους γάρ ἐστι τὸ περατοῦν καὶ ὄριζειν οἰς δὲ ἐγγένηται. πάλιν ὑπάρχει τῷ τόπῳ τὸ ἄλλα καὶ ἄλλα

2 εἰσίν] είναι υπόλαμβαν primitus M 3 φήσιν M 4 et 9 τοῦ τόπου t 5. 6 η̄

πρώτη (parum comparent in G) δὲ καὶ (καὶ οἱ. M) κυριωτάτη (κυριω M: κυριοτάτη K: . . . ιωτάτη G) GKM: πρώτιστη δὲ καὶ τιμωτάτη t 6 κινήσεων (item 11 ἔκαστ- et -των ίδιαν, 23 τόπῳ εἰ αὐτῆς ἡμῖν, 24 -ύσεως al.) foro exhaustum G 7 τῷ δηδόρῳ c. 7 p. 260 a 26 δηδόρῳ M: η̄ GKt πραγματίας K οὐδὲ μία, ut solet, G 8 αὐτῇ Gt γοῦν KM:

γὰρ Gt ταῦτα M 9 τὸ φυσικὸν M καθ' ὧν K 10 τῷ φυσικῷ η̄ οἱ. M
11 κατάληψίς K: κατάληψιν compend. M 13 τῶν μὴ τὰς (οἱ. κατὰ) φύσιν εἰ τοιχέν-
κότα K 14 φύσεις compend. M: φύσιν * * G μὴ γνῶντα primitus G 15 τόπου M

ἐφῶν K 16 ἀγνωθήσεται K ἀπλῶν] ἀπλανῶν M 19 συναναρεθήσεται M 21 τοῦ
τόπου Gt 22 δὲ καὶ ἀπορος φησὶν δ περὶ τοῦ τόπου t 23 ἀποβλέποντες M οὐ Gt: οὗτε KM
26. 27 θνητοῦ—ἡμῖν iterat M 27 καθ' αὐτῶν (οἱ. ἐκ τῶν) in iteratis M διάφορὰ K:
διάφορὰ εἰ διάφορὰ in iteratis M 28 ὑποπίπτειν M 31 γένηται G τὸ οἱ. G

δέχεσθαι σώματα ἐνδεκάτης καὶ τοῦ αὐτοῦ μένοντος τόπου, ὡς ἐπὶ τοῦ κερά- π 1^η
μού· ὁ αὐτὸς γάρ καὶ οἶνος καὶ ὄντας καὶ ἄλλων μυρίων ἔστι δεκτικός.
ὅσον οὖν πάλιν ἐπὶ τούτῳ ὅλῃ ἀν εἴη ὁ τόπος καὶ οὐκ εἰδος· ή γάρ
ὅλη μένοντα μία καὶ η αὐτὴ ἄλλοτε ἄλλο εἰδός ἐπιδέχεται, ὡς ὁ χαλκὸς
5 ποτὲ μὲν τὸ τοῦ ἀνθρώπου ποτὲ δὲ τὸ τοῦ ἵππου εἰδός δέχεται. διά τε
οὖν ταῦτα ἀπορος ὁ περὶ τόπου λόγος, καὶ διτι, φησίν, οὐδὲν ἔχομεν παρὰ 40
τῶν παλαιοτέρων οὔτε προηπορημένον οὔτε προηυπορημένον περὶ^η
τόπου· οὔτε γάρ ἡπόρησέ τις ἴχανώς περὶ αὐτοῦ, ὥστε καὶ ἐγγύς που τῷ
ζητούμενον ἡμᾶς ἀγαπεῖν (τῷ γάρ οὗτι ἀρχὴ εὐπορίας ή ἀπορία), οὔτε
10 μήν προηυπόρησε μετά τινος παραμυθίας καὶ κατατίκευτης ἀποφρηνάμενός
τις περὶ τοῦ τόπου, ἀλλ' θσοι καὶ εἰρήκασί τι περὶ αὐτοῦ, θσον ἀποφρη-
νάμενοι ἐκτὸς πάσης παραμυθίας τιστεύεσθαι ηξίωσαν, οἱ μὲν τὸ κενὸν
εἰναι νομίσαντες τὸν τόπον, οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεύκιππον καὶ Μη- 45
τρόδωρον, οἱ δὲ διάστημα. τισοῦτον οὖν μόνον εἰπόντες, διτι τὸ κενόν
15 ἔστιν ὁ τόπος η διτι διάστημά τι, ἀπτλάργησαν.

Ταῦτα εἰπὼν δι' Ἀριστοτέλης ἐμβάλλει εἰς αὐτὸν τὸ περὶ τοῦ τόπου
σκέμμα. καὶ πρῶτον μὲν δείκνυσιν διτι ἔστιν ὁ τόπος, εἰτα εἰς τούναντίον
ἐπιχειρῶν, διτι οὐκ ἔστιν, ἵνα | ἐκ τῶν ἐφ' ἑκάτερα ἐπιχειρημάτων ἔχοι- π 1^η
μεν γνῶναι, ποῖαι μὲν περὶ τοῦ τόπου ὑγιεῖς ἐπιχειρήσεις ποῖαι δὲ οὐ,
20 καὶ πῶς μὲν ὑποληπτέον περὶ τοῦ τόπου πῶς δὲ οὐ. πρότερον οὖν ἐκ
πέντε τινῶν ἐπιχειρημάτων δείκνυσιν διτι ἔστιν ὁ τόπος, καὶ πρῶτον μὲν
ἐκ τῆς ἀντιμεταστάσεως τῶν σωμάτων. διποι γάρ, φησίν, ὅδωρ ὑπῆρχεν,
· ἐνταῦθα ὑποχωρήσαντος τοῦ ὄντος ἀλλὰ ἐγένετο· πάλιν τοῦ ἀέρος ὑποχω-
ρήσαντος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐγγίνεται σῶμά τι ἔτερον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν 5
ἀγγείων. τούτου οὖν οὕτως ἔχοντος, συλλογεῖται περὶ τοῦ τόπου τοιωσδε·
ὁ τόπος εἰς καὶ ὁ αὐτὸς μένων διαφόρων σωμάτων ἔστι δεκτικὸς ἄλλοτε
ἄλλου, διπερ δὲ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν μένον ἄλλοτε ἄλλων ἔστι δεκτικόν, τοῦτο
καὶ ἔστι τι καὶ ἔτερόν ἔστι παρ' ἀ δέχεται, ὁ τόπος ἄρα καὶ ἔστι τι καὶ
ἔτερόν ἔστι παρ' ἀ δέχεται· τὸ γάρ μηδαμῇ μηδαμῶς δὲ οὐδὲ ἀν δέξαιτο
30 τι. ἐκ μὲν οὖν τούτου τοῦ ἐπιχειρήματος διτι ἔστι τι ὁ τόπος δείκνυσιν,

1 σώματα δέχεσθαι M τοῦ τόπου M 4 μ[α] μόνα K 6 et 8 τοῦ τόπου t
7 παλαιοτέρων KM: παλαιῶν Gt προηυπορημένον] προηπορημένον M, ubi 8 ἡπόρησε
et 10 προηπόρησε 9 ἀρχὴ iteget M 11 τις K: τι GMT 12 ἀπάστης Gt
κενὸν] κοῦν (sic) M 13 τὸν om. G 14 διάστημά τι Gt οὐν] οὐ K
15 διάστηματα ἀπτλάργησαν K 16 δ om. G 17 ἐμβάλλει KM αὐτὸν (h. e. αὐ-
τὸν) M 18 ἐπιχειρῶν K: ἐπιχειρέον M: ἐπιχειρεῖ Gt 18. 19 ἔχειμεν M
22 διποι (cf. Arist. p. 208 b 2) KM: διτι οὐ (οὐ corr. G²) G: οὐ t 23 ὑποχωρίσαντος
priorē loco K καὶ πάλιν Gt 24 ἐγγίνεται τι σῶμα Gt 25 ἀγγείω K
συλλογεῖται M: συλλογεῖται K: συλλογίζεται Gt περὶ KM: τὰ περὶ Gt 26 δια-
φορῶν M 26. 28 ἄλλοτε ἄλλου—ἔτερόν ἔστι παρ' ἀ δέχεται om. M 27 μένον]
μένων K δεκτικῶν K 28 παρὸ δέχεται G 28. 29 ὁ τόπος ἄρα (ἄρι om. M)
καὶ ἔστι τι (ἔστι τ sic M) καὶ ἔτερόν (ἔτερό M; cf. p. 506, 25) ἔστι παρ' ἀ δέχεται KM:
om. Gt 29 δέξαιτο M 30 διτι ἔστι τις G

ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου οὐ μόνον δτι ἔστι δείκνυσιν, ἀλλ' δτι καὶ φυσικάς η¹
 τινας δυνάμεις καὶ διαφορὰς ἔχει. ἔστι δὲ τὸ ἐπιχείρημα ἐκ τῶν ροπῶν 10
 τῶν φυσικῶν σωμάτων. ἔκαστον γάρ, φησί, τῶν φυσικῶν σωμάτων ἐπί²
 τινα ὡρισμένον φέρεται τόπον ἀκωλύτως, οἷον τὰ κοῦφα μὲν ἄνω τὰ δὲ
 5 βαρέα κάτω, ὅπηγίκα δὲ η̄ τὰ μὲν κοῦφα κάτω φέρηται η̄ τὰ βαρέα ἄνω,
 παρὰ φύσιν καὶ βίᾳ φέρεται. εἰ τοίνυν τὰ μὲν ἄνω φέρεται φύσει, τὰ δὲ
 κάτω, ἔστιν ἄρα φύσει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ταῦτα δὲ τόπου διαφοραί,
 τὸ ἄνω τὸ κάτω τὰ δεξιά τὰ ἀριστερά τὸ ἐμπροσθεν τὸ ὅπισθεν, ὃστε
 οὐ μόνον ἔστι τι ὁ τόπος, ἀλλὰ καὶ διαφορὰς ἔχει φυσικάς. οὐ μόνον δ³, 15
 10 ἀλλὰ καὶ δύναμιν τινα ἔχει σύμφυτον τῶν τόπων ἔκαστος· εἰ γάρ ἐφίεται
 ἔκαστον τοῦ κατὰ φύσιν τόπου, δῆλον δτι κατὰ φύσιν ἔκαστη δ τόπος
 δρεκτόν τί ἔστι καὶ ἐφετόν, τὸ δὲ δρεκτόν, τῷ ἔχειν τινὰ δύναμιν φυ-
 σικήν, οὕτως ἔστιν δρεκτόν· καύτης γάρ η̄ ἔφεσις. εἰ δέ τις εἴποι, δτι οὐ
 τοῦ ἄνω τόπου ἐφίεται τὰ κοῦφα οὐδὲ τοῦ κάτω τὰ βαρέα, ἀλλὰ τοῦ τὴν
 15 δόλοτητα καταλαβεῖν, ἔστω δτι εἰ τοῦτο ἦν, ἔδει μὴ πρὸς δρθὰς μόνως τὰ
 βάρη φέρεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἄλλας οὐπωσοῦν· δυνατὸν γάρ τῆς γῆς πολλῆς
 τινος οὔσης, καν μὴ πρὸς δρθὰς ἀκριβῶς κατεφέρετο τὰ βάρη, δμως μὴ⁴ 20
 ἐκπεσεῖν τῆς δόλοτητος· νῦν δὲ ἐπειδὴ πρὸς τὸ κέντρον η̄ ροπή, διὰ τοῦτο
 πρὸς δρθὰς μόνως η̄ κίνησις. ἀμέλει καν ἐν δρύγματι μεγάλῳ πέσῃ λίθος,
 20 καίτοι καν εἰ ἐγκαρσίως ἡγέχθη ἐπὶ τὴν δόλοτητα φερόμενος (πανταχόθεν
 γάρ η̄ γῆ περιέχει), δμως πρὸς δρθὰς μόνως ποιεῖται τὴν κίνησιν. καν εἰ
 ἐκ τῶν πλαγίων τοῦ δρύγματος ἀπορραγεῖν μόριον τι, ὡσαύτως πάλιν φέ-
 ρεται. οὕτω πᾶσι τοῖς βάρεσιν ἐπὶ τὸ κέντρον η̄ ροπή, καὶ οὐχ ἀπλῶς
 ἐπὶ τὴν δόλοτητα, ἀλλὰ καν φέρηται ἐπὶ τὴν δόλοτητα, διὰ τοῦτο φέρεται²⁵
 25 ἐπὶ ταύτην διὰ τὸ ταύτην τὸν κατὰ φύσιν κατειληφέναι τόπον. τὰ αὐτὰ
 καὶ ἐπὶ τῶν κούφων ἐροῦμεν· καὶ τούτοις γάρ εἰς τόπος κατὰ φύσιν, η̄ κοιλη
 τῆς σεληνιακῆς σφαίρας ἐπιφάνεια, πρὸς η̄ πάλιν πρὸς δρθὰς η̄τοι πρὸς
 ίσας γωνίας τοῖς κούφοις η̄ κίνησις. ἔχομεν οὖν καὶ ἐκ τοῦ δευτέρου ἐπι-
 χειρήματος, δτι καὶ ἔστι τι ὁ τόπος καὶ φυσικάς δυνάμεις τε καὶ διαφορὰς
 30 ἔχει· διαφοραὶ γάρ οὐτοῦ αἱ εἰρημέναι ξεῖ. καὶ οὐ δήπου, φησίν, αἱ δια-
 φοραὶ τοῦ τόπου σχέσει μόνον εἰσὶ καὶ πρὸς ήμας· ήμιν μὲν γάρ καὶ³⁵
 θέσει ἔστι τὰ τοιαῦτα, δθεν δ αὐτὸς δεξιὸς γένοιτ̄ δν καὶ ἀριστερός, καὶ
 ἐμπροσθεν τὸ αὐτὸν καὶ ὅπισθεν, τινὸς μετακινηθέντος (ἀλλὰ καὶ ἄνω καὶ

τοῦ
 1 ἐκ δευτέρου K οὐ μόνον] δμοιον G fort. δτι ἔστι τι δείκνυσιν cl. v. 9. Arist.
 p. 208 b 10 et Themist. p. 254, 17 5 φέρηται] φέρετ M 6 εἰ τοίνυν τὰ μὲν ἄνω
 φέρηται φησί K 7 τὸ ἄνω—διαφοραὶ οὐ. G καὶ τὸ κάτω K: καὶ κάτω Mt 8 τὰ
 δεξιά τὰ ἀριστερά M: τὸ δεξιά τὸ ἀριστερά K: τὸ δεξιὸν τὸ ἀριστερὸν Gt 11 δ ante κατὰ
 ponunt Gt 12 τι οὐ. M 12. 13 φυσικὴν δύναμιν Gt 14 τοῦ ἄνου M
 14. 15 τὰ κοῦφα—καταλαβεῖν omisss iterat (ex v. 11) ἔκαστον τοῦ κατὰ φύσιν τόπου δῆλον
 δτι κατὰ φύσιν M 14 τοῦ κάτου K 15 μόνως KM: μόνον Gt 16 βάρη KM: βα-
 ρέα Gt 17 καταφέρεται K 22 ἀπορραγεῖ K et primitus M 24 ἀλλότητα et
 ἀλλότητα M 24. 25 φέρεται ἐπὶ οὐ. K 25 τὸ οὐ. G 26 κοῦφων] κατὰ φύσιν
 compendiose M 30 γάρ KM: δὲ Gt

κάτω, ώς ἐπὶ τῶν στεγῶν· τὸ μὲν γάρ ἐπικείμενον τῷ στέγῃ κάτω πινακίδες ἔχει, εἰ δὲ ὑπέλθοι καὶ ὑποκάτω γένοιτο, καὶ δὲ πρότερον κάτω ἦν ὑστερον ἄνω γέγονεν), ἀλλ' εἰ καὶ πρὸς ἡμᾶς θέσει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ τὰ λοιπά, ἀλλ' ἐν τῷ παντὶ φύσει ἐστὶ διακρινόμενα κατὰ τὰς κινήσεις διαφοράς τῶν φυσικῶν σωμάτων· κάτω μὲν γάρ φαμεν ὅπου τὰ βαρέα φύσει φέρεται, ἄνω δὲ ὅπου τὰ κοῦφα. δείκνυσι δὲ ἐν τῇ Περὶ οὐρανοῦ, ὅτι καὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ φύσει ἐστὶν ἐν τῷ παντὶ, δεξιὰ μὲν λέγων τὰ ἀρχοντα τῆς κινήσεως, οἷον τὰ ἀνατολικά, ἐπειὶ καὶ ἐν ἡμῖν ταῦτα δεξιά, ἀριστερὰ δὲ τὰ ἀντικείμενα. κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ ἀναλογίαν καὶ ἔμπροσθεν 10 μὲν εἴη ἀν τὰ βόρεια, τὰ νότια δὲ ὅπισθεν. εἰ δέ τις ταῦτα μὴ προσίστοι, τὸ γοῦν ἄνω καὶ κάτω κατὰ φύσιν εἶναι ἐξ ἀνάγκης δώσει, ταῦτα δὲ τόπου διαφοραί, ὥστε καὶ ἐστιν ὁ τόπος καὶ φυσικάς ἔχει διαφοράς· τὸ τρίτον ἐπιχειρήμα ἐκ τῶν μαθηματικῶν μεγεθῶν. ὅτι γάρ, φησίν, ἐστιν 15 ὁ τόπος φύσει, δηλοῦσι μάλιστα τὰ μαθηματικὰ μεγέθη. ἐπειδὴ γάρ πᾶν μέγεθος ἔχει θέσιν ἔχοντων μορίων ἐστί, τοιαῦτα δέ ἐστι καὶ τὰ μαθηματικὰ μεγέθη, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὰ θέσιν τινὰ ἔχει καὶ κεῖται που· φαμὲν γάρ τοῦ τριγώνου τοῦδε βάσιν μὲν εἶναι τήνδε κορυφὴν δὲ τήνδε, καὶ πλευρὰν τὴν μὲν δεξιὰν τὴν δὲ ἀριστεράν, ἀλλὰ τούτων μὲν οἱ τόποι σχέσει εἰσὶ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπινοίᾳ, διθνεν εἰ στρέψω τὸ τρίγωνον, ἀλλην 20 ποιῶ κορυφὴν καὶ ἀλλην βάσιν καὶ τὴν τῶν πλευρῶν θέσιν ἐναλλάστω· καὶ τοῦτο εἰκότως, ἐπεὶ μηδὲ καθ' ἕαυτὰ ὑφέστηκεν, ἀλλ' ἐν τῇ ἐπινοίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ τὸ εἶναι ἔχει. Ὡσπερ οὖν τὸ εἶναι κατ' ἐπινοιαν ἔχει καὶ οὐ κατὰ φύσιν, οὕτω δὲ καὶ τοὺς τόπους. εἰ τοιύντα ἐν ἐπινοίᾳ τὸ εἶναι ἔχοντα ἐν ἐπινοίᾳ καὶ τοὺς τόπους ἔχει, εἰ τι ἄρα τῶν ὅμοιών φύσει ὑφέστω στηκε, φύσει ἀν ἔχοι καὶ τὴν θέσιν τῶν μορίων καὶ τοὺς τόπους.

Ἄνται μὲν οὖν αἱ ἐπιχειρήσεις πραγματειώδεις εἰσίν, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἔνδοξοι καὶ ἐκ τῆς τῶν παλαιῶν μαρτυρίας, ή μὲν τετάρτη ἐκ τῶν τὸ κενὸν 25 εἰσαγόντων (εἰ οὖν, φησί, κενόν τι ἐστι, τὸ δὲ κενὸν οὐδὲν ἔτερον εἶναι λέγουσι καὶ αὐτὸν ἡ τόπον ἐστερημένον σώματος, δῆλον δτι ἐστι τῶν ὄντων 30 ὁ τόπος), ή δὲ πέμπτη δτι καὶ Ἡσίοδος οὐ μόνον εἶναι φησι τὸν τόπον,

1 στηγῶν εἰ ποκ στέγῃ εἰ ὑπέλθει K	2 καὶ 8 KM: δ (ομ. καὶ) Gt.	κάτω]
ὑποκάτω M	3 τὸ (ante κάτω) M: τὰ K: om. Gt	5 φαμεν] φερόμενον M
5. 6 φέρονται K	6 Περὶ οὐρανοῦ B 2 cf. Philop. p. 454,5 sqq.	7 τὰ (ante ἀριστερά) om. M
ἐστὶν ἐν KM: ἐστὶ Gt	7. 8 ἀρχονται K	9 τὰ om. M
καὶ GKM: om. t	10 ἀν εἰη t	12 fort. Εστι τι δ
10 ἀν εἰη t	12 fort. Εστι τι δ	12. 13 τὸ τρίτον δὲ et
εἰσαγόντων ἐστι μεγεθῶν t	13. 14 Εστιν ὁ τόπος GKM: δ τόπος ἐστὶ t	14. 16 ἐπειδὴ—μεγέθη om. G
14. 16 ἐπειδὴ—μεγέθη om. G	15 ἔχοντων] ἔχων τῶν K	16 ποῦ libri
15 ἔχοντων] ἔχων τῶν K		17 κο-
ρυφή M	δὲ om. G	18. 19 σχέσει GK: σχε ut solet M:
σχέσεις t	19 et 22 ὑμετέρα M	20 θέσιν] θέσει M
21 ἐπειδὴ μὴ δὲ KM: ἐπειδὴ μὴ Gt at cf. p. 503,12	23 δὲ KM: δὴ Gt	ἔνελάσττω K
aliiquid erasum K	24 ἄρα τῶν ὅμοιών om. M	25 δὲ ἔχει M
τρόπους G	26 πραγματιώδεις libri	27 et 30 ἡ] εὶ K
τι ἐστὶ Gt	27 et 30 ἡ] εὶ K	28 φησι τὸ κενὸν
29 σώματα K		

ἀλλὰ καὶ φύσει προϋποστῆγαι τῶν ἀλλων· “ἥτοι γάρ πρώτιστα”, φησί, π. 1^ο “γάρ τοι γένεται”, αὐτάρ ἔπειτα γαῖα εὑρύστερνος¹. ἔσικε γάρ, φησί, καὶ οὗτος τῶν νομιζόντων διτι οὐδὲν τῶν ὄντων ἐστίν δι μὴ ἐν τόπῳ ἐστί· διὰ τοῦτο γοῦν πρὸ πάντων ὑποστῆγαι φησι τὸν τόπον ἀπὸ τῆς χώρας καὶ τοῦ χω-

- 5 ρητικὸν εἶναι πάντων | ‘χάρος’ αὐτὸν δνομάσας. ὥστε, φησίν, εἰ ταῦτα π. 2^ο οὕτως ἔχει, ἔσικε οὐ μόνον εἶναι ἡ τοῦ τόπου φύσις, ἀλλὰ καὶ θαυμαστή τις εἶναι καὶ πρώτη τῶν ἀλλων πάντων² συναναιρεῖ γάρ καὶ οὐ συναναιρεῖται. μὴ ὅντος μὲν γάρ τοῦ τόπου οὐδὲν ἄλλο τι ἀν εἴη, εἰ γε πάντα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ, εἰ δὲ μὴ τοῦτο, τὰ γοῦν σώματα οὐκ ἀν εἴη μὴ ὅντος 10 τοῦ τόπου, τῶν σωμάτων δὲ μὴ ὄντων οὐδὲν κωλύει εἶναι τὸν τόπον. καὶ εἰ τίς γε τῷ χρόνῳ μὴ βιούλοιτο προϋπάρχειν τὸν τόπον, πάντως γοῦν 5 τῇ φύσει προϋπάρχειν αὐτὸν ἀνάγκη.

‘Ομοίως δὲ καὶ περὶ τόπου ἀνάγκη τὸν φυσικὸν γνωρίζειν ὕσπερ καὶ περὶ ἀπείρου, εἰ ἐστιν ἡ μή. οὕτω γάρ καὶ περὶ τοῦ 15 ἀπείρου ἐξήγησε καὶ εἰς ἐκάτερα ἐπειγέρησεν, εἰτα ἔδεικε πᾶς μὲν οὐκ ἐστι πῶς δὲ ἔστι. καὶ πῶς ἔστι καὶ τί ἔστι. τὸ μὲν πῶς ἔστιν, οἷον πότερον καθ’ ἑαυτὸν ὑφεστηκάς, ὡς ἐδόκει τοῖς τὸ κενὸν λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον ἡ διάστημα, ἡ ἐν ἀλλῳ τὸ εἶναι ἔχων, ὡς Ἀριστοτέλει δοκεῖ (οὐ γάρ εἶναι ὑπόστασίν τινα κεχωρισμένην καὶ καθ’ ἑαυτὴν ὑφεστη- 20 καῖαν), τὸ δὲ τί ἔστι, πότερον κενὸν ἡ διάστημα ἡ πέρας τοῦ περιέχοντος. 10

p. 208-29 Τά τε γάρ ὄντα πάντες ὑπολαμβάνουσιν (εἶναι που).

“Οτι οὕτως ἀναγκαῖος ὁ περὶ τόπου λόγος, ὡς κοινὴν εἶναι πάντων 15 τὴν δόξαν, διτι εἴ τι ἔστι, πάντως ἐν τόπῳ ἐστίν, ὥστε τὸν τὰ ὄντα γνῶναι βιούλομενον δεῖ καὶ τὸν τόπον γνῶναι, οὐ ἄνευ ἐκεῖνα εἶναι οὐ 25 δύναται. καὶ κατασκευάζουσι τοῦτο, τὸ πᾶν τὸ δὲ ἐν τόπῳ εἶναι, κακῶς τῇ σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφῇ χρώμενοι· λαμβάνοντες γάρ διτι τὸ μὴ δύ-

1 ἥτοι κτλ. Hesiod. Theog. 116 ἥτοι γάρ] ἥτοι μὲν Aristoteles cf. Mullach Fr. Phil. Gr. I p. 282 n. 12 2 γένετο K: x.....νεται (corr. ἐγγίνεται) M αὐτάρ—εὑρύστερνος om. K αὐτάρ] γάρ M γαῖα libri γάρ om. M 3 τῶν δνομαζόντων M 4 GKM: διτι t 4 γοῦν] γάρ K τὸν om. M 4. 5 χωρητικοῦ M 5 πάντων εἶναι Gt αὐτῶν K 7 καὶ (ante πρώτῃ) om. M 7. 8 συναιρεῖται M 9 τοῦτων M 10 τοῦ om. K
11 τὸν χρόνον M βιούλητο t 13. 14 ‘Ομοίως—ἡ μή M: om. G: δύμοίως δὲ ceteris omittis K: δύμοίως δ’ ἀνάγκη καὶ περὶ τοῦ τόπου τὸν φυσικὸν nec plura t
13 γνωρίζειν scripsi: γνωρίζει M 14 τοῦ om. Gt 15 εἰς KM: ἐφ' Gt 16 τὸ
μὲν GKM: τὸ μὲν οὖν t 17 πότερα M ἑαυτὸν G ὑφεστηκάς K: ὑφεστικ M: ὑφεστηκεν Gt τὸ κανὸν M 18 ἔχων scripsi: ἔχον libri 19. αὐτὴν G
20. 23 πότερον κενὸν—διτι εἴ τι ἔστι om. M 21 εἶναι που addidi ex t: om. K
22 τόπου GKM: τοῦ τόπου t 24 γνῶναι altero loco KM: εἰδέναι Gt ἐκεῖναι
(sic) M 25 τὸ πᾶν] τῷ πᾶν G 26 ἀντιστροφὴν (sic) KM

οὐδαμοῦ ἔστι, καὶ ἀληθῆ γε λαμβάνοντες, κακῶς ἐκ τοῦ ἡγουμένου ποιοῦν· η 2^τ
ται τὴν ἀντιστροφήν, τὸ δὲ ἄρα που.

p. 208b1 Ὅτι μὲν οὖν ἔστιν ὁ τόπος, δοκεῖ δῆλον εἰναι ἐκ τῆς 20
ἀντιμεταστάσεως.

5 Ἐντεῦθεν τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα δτι ἔστιν ὁ τόπος. δπου γὰρ ἔστιν 25
οὗδωρ, ἐνταῦθα ἔξελθόντος ὥσπερ ἐξ ἀγγείου πάλιν ἀὴρ ἔστι.
τοῦτο ἡ ἐλάττων ἔστι τοῦ συλλογισμοῦ πρότασις, δτι ὁ τόπος εἰς καὶ ὁ
αὐτὸς μένων ἀλλοτε ἀλλων σωμάτων. ἔστι δεκτικός. τοῦτο δὴ τῶν ἐγγι-
νομένων καὶ μεταβαλλόντων ἐτερον πάντων εἰναι δοκεῖ. ἡ μεί-
10 ζων πρότασις· δπερ δὲ καὶ τὸ αὐτὸν ὑπάρχον ἀλλοτε ἀλλων ἔστι δεκτικόν,
καὶ ἔστι καὶ ἐτερόν ἔστιν ὧν δέχεται. ὥστε δῆλον ὡς ἦν ὁ τόπος τι
καὶ (ἢ) χώρα ἐτερον ἀμφοῖν. τοῦτο τοῦ συλλογισμοῦ τὸ συμπέρασμα. 30

p. 208b8 Ἐτι δὲ αἱ φοραὶ τῶν φυσικῶν σωμάτων καὶ ἀπλῶν.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα, τὸ ἐκ τῶν ροπῶν. εἰκότως δὲ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν
15 γυμνάζει τὸν λόγον· καὶ γὰρ τὰ σύνθετα κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν τῶν ἀπλῶν τὸ
τὴν φυσικὴν κίνησιν ἔχει.

p. 208b12 Ταῦτα δέ ἔστι τόπου μέρη καὶ εἰδη.

‘Ως ἀδιάφορον τέως εἴτε μέρη εἴη ταῦτα εἴτε εἰδη τοῦ καθόλου τό- 40
που, ἀδιάφορως κέχρηται· οὐδὲν γὰρ τοῦτο συμβάλλεται πρὸς τὸ προκει-
20 μενον· ζητοῦμεν γὰρ νῦν, εἰ ἔστιν δλως ὁ τόπος ἡ μὴ ἔστι. λέγοιεν δὲ
δὴ μέρη μὲν οἱ διάστημα αὐτὸν εἰναι λέγοντες ἡ κενόν, εἰδη δὲ οἱ πέρας
τοῦ περιέχοντος.

p. 208b19 Οὐ γαρ’ δ τι ἔτυχεν ἔστι τὸ ἄνω, ἀλλ’ δπου φέρεται
τὸ πῦρ.

25 Ὅτι ἐν τοῖς φυσικοῖς οὐκ ἔστι θέσει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ἀλλὰ φύσει 45

3. 4 δοκεῖ—ἀντιμεταστάσεως ομ. K 5. 6 δπου—ἀὴρ ἔστι post δεκτικός (v. 8) traicit t
5. 6 ἔστι νῦν οὗδωρ G 6 ἐνταῦθα—ἔστι ομ. G ἀὴρ ἔνεστι Aristoteles 7. 8 τοῦτο—δεκτικός
ομ. M 7 τοῦτο ἡ ἐλάττων (cορρεκι: τοῦτο ἡλάττων K: τοῦτο ἐλάττων G) ἔστι τοῦ συλλ.
πρότασις GK: καὶ πρῶτον τίθσι τὴν ἐλάττων τοῦ συλλ. πρότασιν t 8. 9 τοῦτο—δοκεῖ ομ. G
9 εἰναι] εἰ καὶ M 9. 10 εἰτα ἐπεται ἡ μείζων πρότασις. ήτις ἔστιν αὐτη. δπερ t ἡ μεί-
ζον K 10 ὥσπερ KM ἀλλων] ἀλλο M 11 fori. καὶ ἔστι (t) καὶ 11. 12 ὥστε—ἀμφοῖν
ομ. G 12 ἡ t: ομ. KM τοῦτου (sic) τοῦ M 13 δὲ ομ. M αἱ διαφοραὶ Arist. cod. G
(non E) τῶν φυσικῶν σωμάτων καὶ ἀπλῶν M: τῶν φυσικῶν ceteris omissis K: τῶν σωμά-
των τῶν φυσικῶν t 14 Τοῦτο ἔστι τὸ δεύτερον t 17 τόπου μέρη t: τόπου (ομ. μέρη) K:
μέρη τοτε τόπου (sic) M 19 τοῦτου M 20 λέγοιεν εχ λέγοιε corr. G² 23 ἔτυχεν ἔστι
τὸ ἄνω KM: ἔτυχε τὸ ἄνω ἔστιν t et Arist. cod. F 23. 24 ἀλλ’—πῦρ ομ. K

καὶ ὠρισμένον, δῆλον οὖν καὶ ἐντεῦθεν· εἰ γάρ εἴη οὐκός τις μεταξὺ στέγην π. 2^o
ἔχων, ταύτης θέσει οὖσης ἄνω τε καὶ κάτω, ἐὰν ἀφεθῇ κάτωθεν πῦρ ἡ
ἄνωθεν βῶλος, οὐ στήσεται ἐν τῷ μέσῳ, ἀλλὰ χωρήσει τὸ μὲν ἄνω ἡ
δὲ κάτω, μὴ εἰργόμενα βίᾳ ἀλλὰ χώραν τῆς παρόδου λαμβάνοντα.

5 p. 208 b 21 Ὡς οὐ τῇ θέσει διαφέροντα μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ
δυνάμει.

Εἰ γάρ τῶν πλεῖστον ἀλλήλων διαφερόντων ἔκάτερος τῶν τόπων 50
δεκτικής, δῆλον δτι οὐ μόνον τῇ θέσει, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει διαφέροντεν
ἄν ἀλλήλων· δρεκτὸν γάρ ἔστιν ἔκάτερον, τὸ μὲν τῶν κούφων τὸ δὲ τῶν
10 βαρέων.

p. 208 b 22 Δηλοῖ δὲ καὶ τὰ μαθηματικά.

Τὸ τρίτον ἐπιχείρημα. εἰ γάρ ταῦτα μὴ ὄντα ἐν τόπῳ, ἐπειδὴ μηδὲ
φύσει ὑφέστηκε καθ' αὐτά, δμω; ἐπειδὸν ὑποστῇ κατὰ διάνοιαν, εὐθὺς π. 2^o
καὶ θέσιν ἴσχει καὶ τόπον ἀναλογοῦντα τῇ ὑπάρκει αὐτῶν, λέγω δὴ καὶ
15 αὐτὸν κατ' ἐπίνοιαν, πολλῷ γε δῆπου τὰ φυσικὰ μεγέθη καὶ ἐν ὑπάρκει
ὄντα φυσικὸν ἀν ἔχοι καὶ τὸν τόπον καὶ ὑφέστηκότα οὐκ ἐν σχέσει τινός,
ἀλλὰ κατὰ φύσιν· ὡς γάρ ἀν ἔχῃ τὸ ἐν τόπῳ, οὗτο καὶ τὸν τόπον ἔχειν
ἀνάγκη, εἰ κατ' ἐπίνοιαν τὸ ἐν τόπῳ, καὶ ὁ τόπος ἀν κατ' ἐπίνοιαν εἴη,
εἰ ἐν σχέσει τὸ ἐν τόπῳ ἔστι, καὶ ὁ τόπος τοιοῦτος. οὐκοῦν καὶ τῶν 5
20 φύσει που ὄντων, καὶ ὁ τόπος αὐτῶν φύσει ἀν εἴη.

p. 208 b 25 Ἐτι οἱ τὸ κενὸν φάσκοντες εἰναι τόπον λέγουσι.

Τὸ τέταρτον ἐπιχείρημα ἔνδοκον ὅν, οὐκ ἀναγκαῖον, ὥσπερ καὶ τὸ
πέμπτον.

p. 208 b 29 Δόξειε δ' ἀν καὶ Ἡσίόδος δρυθῶς λέγειν ποιήσας πρῶ- 10
25 τον τὸ χάρος.

Τὸ πέμπτον ἐκ τῆς Ἡσιόδου μαρτυρίας.

1 οὖν om. Gt	στέγη, ἡ K	3 βῶλος K	5 Ὡς] καὶ t	διάφεσον ^{ατ} (sic)
κένει (sic) ἀλλὰ M	9 ἀν om. Gt	δρεκτῶν K	ἐκάτερ ^ο M	13 ἑαυτὰ t
14 ἴσχει KM: ἔχει Gt	τόπῳ M	17 ἔχῃ GM: ἔχοι Kt		
18 ἀν KM: δῆπου Gt	19 σχέσει τί ἐν M	20 που ὄντων Gt: ποιούν-		
τῶν KM	καὶ ὁ τόπος αὐτῶν GKM: ὁ τόπος (om. καὶ et αὐτῶν) t	των Gt: ποιούν-		
τόπον om. K	22. 26 Τὸ τέταρτον—μαρτυρίας om. K	22 Τὸ τέταρτον τοῦτο ἔστιν		
ἐπιχείρημα t	26 Τὸ πέμπτον ἔστιν ἐπιχείρημα ἐκ τῆς Ἡσιόδου μαρτυρίας ληφθέν t			

p. 208^a33 Εἰ δὲ ἐστὶ τοιοῦτον, θαυμαστή τις ἀν εἴη ἡ τοῦ τόπου πρώτη δύναμις καὶ πρώτη τῶν ἄλλων.

Εἰ τοιοῦτος, φησίν, δὲ τόπος ἐστίν, οἷον Ἡσίοδός τε καὶ οἱ ἄλλοι λέγουσι, θαυμαστή τις ἀν εἴη αὐτοῦ ἡ φύσις, καὶ οὐ μόνον τῶν ὄντων ἐστίν, 5 ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων. εἰ γὰρ δίχα μὲν αὐτοῦ μηδὲν ἐστὶ τῶν ἄλλων, αὐτὸς δὲ πάντων προϋπῆρξε, δῆλον δτι καὶ τῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ πρότερός ἐστι· συναναιρεῖ γὰρ καὶ οὐ συναναιρεῖται. 20

p. 209^a2 Οὐδὲ μὴν ἀλλ’ ἔχει γε ἀπορίαν, εἰ ἐστι, τί ἐστι, πότερον δγκος τις σώματος ἢ τις ἑτέρα φύσις.

10 Δεῖξας διὰ πέντε ἐπιχειρημάτων δτι ἐστιν δὲ τόπος, μέτεισιν ἀκολούθως ἐπὶ τὸ δεῖξαι τί ἐστι (τοῦτο γὰρ τῶν προβλημάτων τὸ δεύτερον), ἀλλὰ ζητῶν τί ἐστι, περιάγει τὸν λόγον εἰς τὸ δεῖξαι δτι οὐδὲ δλως ἐστιν δὲ τόπος, ἵνα δεῖξῃ, ὡς εἶπον, χαλεπὸν ὄντα τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον, καὶ 25 δτι πεφύκασιν αἱ ἐφ' ἐκάτερα ἐπιχειρήσεις γυμνάζειν τὸν νοῦν καὶ ἀκριβῆ τῶν πραγμάτων τὴν γνῶσιν ἐντιμέναι, οὐ μόνον αὐτοῦ καθ' αὐτὸ τοῦ προβλήματος κατασκευαζομένου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀναιρεῖν αὐτὸ λόγων ἐπιχειρούντων ἐλεγχομένων. διὰ πλειόνων οὖν ἐπιχειρημάτων πειρᾶται σαλεύειν τὴν περὶ τοῦ εἰναι τὸν τόπον ὑπόληψιν. οὐ δεῖ δὲ τοὺς ἐφ' ἐκάτερα ἐπιχειρούντας λόγους ἀπαίτειν τὸ ἀναγκαῖον ἔχειν (τοῦτο γὰρ ἀδύνατον), 20 ἀλλὰ τὸ πιθανὸν ἐν αὐτοῖς, οὐ τὸ ἀναγκαῖον, πάντως ἀπαίτητον· ὥστε οὐδὲ δεῖ θαυμάζειν, εἰ καὶ τίνα τῶν ἐπιχειρημάτων μέχρι τοῦ πιθανοῦ πρόεισι, τότε δὲ οἱ ἐφ' ἐκάτερα λόγοι δύνανται ἔχειν τὸ ἀναγκαῖον, δταν τὰ μὴ ὑπάρχοντα τῷ πράγματι ὡς ὑπάρχοντα λαμβάνοντες οὗτως συλλογίζωνται ἀρχεται δέ, ὡς εἶπον, τοῦ λόγου ἐκ τῆς τοῦ τί ἐστιν δὲ τόπος 25 ζητήσεως. ἐπεὶ οὖν ἡ τοῦ τί ἐστι γνῶσις διὰ τῶν δρισμῶν ἡμῖν παραγίνεται, οἱ δὲ δρισμοὶ ἐκ γενῶν εἰσὶ καὶ διαφόρων, δεῖ, φησί, πρῶτον εὐρεῖν τὸ τοῦ τόπου γένος. ἀνάγκη οὖν τὸν τόπον ἡ σῶμα εἰναι ἡ ἀσώματον. πρότερον οὖν δείκνυσιν δτι ἀσώματος οὐκ ἔστι, διὰ τοῦ δεικνύναι δτι ἀνάγκη σῶμα εἰναι τὸν τόπον. εἰ γὰρ τὸ σῶμα ἢ σῶμα ἔστιν ἐν τόπῳ

1 lemma om. K 2 πρω τῶν ἄλλων M: προτέρα πάντων t Arist. at cf. p. 501,7 3 τοιοῦτος KMt: τοιοῦτος γάρ G οἱ εἰ ποκ θαυμαστή τις ἀν om. M 5 προπάντων M 6 πάντων GKM: πρὸ πάντων t 8 lemma om. K 9 δγκος τις M: ἐστι τις δγκος t 12 ζητῶ M 13 εἰπω ut vid. M 14 δτι KMt: ἐτι G 16 προβλήματα KM κατακατασκευαζομένου K 17 ἐλεγχομένου M 19 λόγους om. M qui ποκ ἔχει 22 ἐκατέρων corr. K 23 οὗτω t 23. 24 συλλογίζονται KM 24 τὸν λόγον KM 25 τῆς ζητήσεως G εἰ τοῦ (om. t) ἐστι γνῶσις διὰ τὸν δρισμὸν M 26. 27 εὐρεῖν εἰδένεται om. Gt 27 γένος KMG: γένος G²: γένος ζητεῖν t 28 ἀσώματος KM: ἀσώματον Gt

ἐστί, δῆλον ὅτι κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ διάστασιν ἐν τόπῳ ἔστιν· εἰ γάρ η ἐν II 2^o μῆκει μὲν διάστασις ἐν τόπῳ εἴη, ἀλλη δέ τις μὴ εἴη, οὐχ η σῶμα ἐν τόπῳ ἔστιν, ἀλλ' η μῆκος ἔχει τυχὸν η πλάτος, εἰ δὲ τὸ σῶμα η σῶμαί ἔστιν ἐν τόπῳ ἔστι, κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις δηλονότι ἐν τόπῳ ἔστιν.
 5 ὥστε καὶ δεκτικὸς τοῦ σώματος τόπος τριχῇ διεστήκειν· εἰ γάρ μὴ εἴη¹⁰ τριχῇ διεστήκως, ἀλλ' οἶον η διχῇ η μοναχῇ, οὐ περιέχει τὰς τρεῖς τοῦ σώματος διαστάσεις. ἀνάγκη ἄρα τὸν τόπον τοῦ σώματος τριχῇ διαστατὸν είναι, πᾶν δὲ τριχῇ διαστατὸν σῶμά ἔστιν (οὗτος γάρ <δ> ὄρισμὸς σώματος, τὸ τριχῇ διαστατὸν), καὶ δέ τόπος ἄρα σῶμά ἔστι. καὶ ἔστιν δέ τοι¹⁵ συλλογισμὸς ἐν πρώτῳ σχήματι· δέ τόπος τριχῇ διαστατός, πᾶν τριχῇ διαστατὸν σῶμά ἔστιν, δέ τόπος ἄρα σῶμά ἔστιν. οὕτω δείξας δτι ἀνάγκη σῶμα είναι τὸν τόπον, καὶ διὰ τούτου ἀνελῶν δτι οὐκ ἔστιν ἀσώματος, δείκνυσι πάλιν δτι οὐδὲ σῶμα δυνατὸν είναι τὸν τόπον· εἰ γάρ εἴη σῶμα²⁰ δέ τόπος, δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἔσται, ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ είναι, ἀδύνατον ἄρα σῶμα είναι τὸν τόπον· κατὰ τὸν δεύτερον τῶν ὑποθετικῶν, δις τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἐπομένου ἀναιρεῖ τὸ ἕγούμενον. πόθεν δὲ δτι τὸ συνηγμένον ἀληθές, λέγω δὴ τὸ εἰ σῶμα εἴη δέ τόπος δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ είναι; τοῦτο οὖν κατασκευάσεις διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ οὗτος· πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ, πᾶς δὲ τόπος²⁵ σῶμα, πᾶν σῶμα ἄρα ἐν σώματι· εἰ δὲ σῶμα ἐν σώματι, δύο ἄμα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ σώματα δύο εἴη. δτι δὲ ἀδύνατον δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ είναι, μάθοις δύο ἔντεῦθεν· εἰ γάρ δυνατὸν ην σῶμα διὰ σώματος χωρῆσαι, ὡς δύο ἄμα ἐν τῷ αὐτῷ είναι, δυνατὸν ην τὸ μέγιστον ἐν τῷ μικροτάτῳ χωρηθῆναι, καὶ ὡς αὐτός φησιν δέ Ἀριστοτέλης. η θάλαττα³⁰ δύο ἐν κυαθῷ ἔχωρήθη καὶ δέ οὐρανὸς ἐν κέγχρῳ· δυνατὸν γάρ τὸ μέγιστον εἰς ἵσα ἐλάχιστα κατατεμεῖν, οἶον τὴν θάλατταν εἰς κυαθικὰ μέτρα. εἰ τοίνυν | ἐν τῷ αὐτῷ δυνατὸν δύο ισόγηκα σώματα χωρηθῆναι, π. 3^r διὰ τί μὴ καὶ τρία καὶ τέτταρα καὶ ἅπειρα; τίς γάρ η ἀποκλύρωσις; εἰ δὲ τοῦτο, χωρηθῆσεται η θάλαττα ἐν τῷ κυαθῷ καὶ δέ οὐρανὸς ἐν κέγχρῳ·
 30 πᾶν γάρ πεπερασμένον καταδιπανᾶται ἵσων πεπερασμένων ὁποιωνοῦν ἀφαι-

1 ἔστι (prius) οὐκ. G δῆλον οὐκ κατὰ K 2 ἀλλη (εἰς ἀλλ' η) corr. M οὐκ τοχ οὐκ. τις
 μὴ εἴη] μὴ η G 3 μῆκος] μὴ ἐν (sic) M 4 τὰς οὐκ. G ἐν τόπῳ ἔστιν (post δηλονότι) K^o M: ἔστιν ἐν τόπῳ Gt 6 ἀλλοῖον K: ἀλλ' οἰδ' (sic) M 8 δὲ τὸ τριχῇ Gt δέ addidi 9 τὸ τῷ M δέ τόπος ἄρα σῶμά ἔστι iterat M 10 πρώτῳ GKM: τετάρτῳ t πᾶν τὸ τριχῇ t 11. 18 δέ τόπος ἄρα—εἴη δέ τόπος οὐκ. M 12 διὰ τοῦτο K ἀσώματος
 scripsi: ἀσώματος G: ἀσώματον t: δύνατον K 14 τόπῳ οὐκ. ξεσται] ξεστιν K 19 συλλόγου K οὕτω t 20 ἄμα οὐκ. G 22 μάθεις K 23 χωρῆσαι (εἰς χωρὶς ἔστιν) corr. M αὐτῷ είναι scripsi: αὐτῷ είναι είναι K: αὐτῷ είναι τόπῳ M: αὐτῷ τόπῳ είναι Gt 24 φησιν Phys. Δ 12 p. 221 a 22 cf. Philop. t 4 r 30 sq. θάλαττα GKM: θάλασσα t 25 et 29 κέχρῳ K 25. 26 μέγιστον] μέγεθ' (h. e. μέγεθον) M 26 ίσας; K ἐλάχιστα K^o M: τῷ ἐλάχιστῳ Gt cf. p 8 v 2 θάλαττα G: θάλαττα (sic) M: θάλασσα Kt 27 δυνατὸν αντεῖν traiciunt Gt 28 δέ M: τέταρτα t 29 θάλασσα Kt δέ οὐκ. K^o M 30 πᾶν—ἀφαιρουμένων ante δυνατὸν (v. 25) collocaverat, sed rubris traiectionis indicibus rectum ordinem restituit G

ρουμένων. ὅστε εἰ τοῦτο ἀδύνατον, καὶ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα δύο σώματα πρεπεῖται εἰ δύνατὸν σῶμα διὰ σώματος χωρῆσαι, ἔδει τὸν ἁρμόνιον τοῦ ὕδατος ἐμβαλλόμενον εἰς δύο ἑστάς οἷνον τὸ δλον μὴ τριῶν ἑστῶν ποιεῖν ἀλλὰ δύο, ὅστε τὸ αὐτὸν φυλάττεσθαι μέτρον τῶν δύο ἑστῶν 5 τοῦ οἴνου. εἰ γάρ μὴ μόνον αἱ ποιότητές εἰσιν αἱ δι᾽ ἀλλήλων χωροῦσαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ σώματα, οἷον τὸ ὕδωρ δι᾽ ὅλης τῆς ναστότητος τοῦ οἴνου ἐχώρησεν, οὐκ ἔδει τὸ ἐξ ἀμφοῖν πλείονα ἐπιλαμβάνειν τόπον, ἢ εἰ δλως χωρῶν ὁ ἑστῆς τοῦ ὕδατος διὰ τῶν δύο ἑστῶν τοῦ οἴνου πλείω τὸν δλον ποιεῖ, ἔδει τετρακεστιαῖον γενέσθαι τὸ ἐξ ἀμφοῖν, εἰ γε δι᾽ δλων 10 τῶν δύο ἑστῶν ὁ ἑστῆς ἐχώρησε, ἥγουν πάλιν τῷ ἑστῇ τοῦ ὕδατος ἐμβαλλομένων δύο ἑστῶν οἶνου, ἐπειδὴ οἱ δύο ἑσταὶ διὰ τοῦ ἑνὸς ἐχώρησαν, τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἑστιαῖον γενέσθαι. εἰ τοίνυν ἀδύνατον δύο σώματα ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν κατέχειν τόπον, ἐπειδὴ χωρεῖν σῶμα διὰ σώματος ἀδύνατον, ἀδύνατον σῶμα εἶναι τὸν τόπον. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἀσώματον δυνατόν, ὡς δέδειχται· ἢ γάρ πάντῃ ἀδιάστατος ἔσται, καὶ οὕτως *(οὐ)* δέ-
15 ἔσται τὸ διαστατόν, ἢ μοναχῆ μόνως ἢ διχῆ διαστατός, καὶ οὕτως οὐ δέ-
δεῖται δλον καθ' δλον ἑαυτὸν τὸ σῶμα, δεῖ δὲ τὸ σῶμα ἢ σῶμα ἔστιν
ἐν τόπῳ εἶναι. εἰ τοίνυν μήτε σῶμα δυνατὸν εἶναι τὸν τόπον μήτε ἀσώ-
ματον, ἔοικεν ἄρα μὴδὲ εἶναι δλως δ τόπος· εἰ γάρ ἦν, ἢ σῶμα πάντως
20 ἦν ἢ ἀσώματος.

Ἐπειτα, φρσί, δι' ὧν ἀπεδείχαμεν δτι ἔστιν ὁ τόπος, δι' αὐτῶν τούτων δυνατὸν ἀποδεῖχαι δτι οὐκ ἔστιν. ἀπεδείχνυτο δὲ μαλιστα διὰ τοῦ πρώτου ἐπιχειρήματος, ἦν δὲ τοιοῦτον· εἰ ὁ τόπος εἰς καὶ ὁ αὐτὸς μένων πλείονα σώματα ἀλλοτε ἀλλὰ δέχεται, δὲ δὲ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν μένον πλείονα δέχεται σώματα, τοῦτο καὶ ἔστι καὶ ἔτερόν ἔστι παρ' ἀ δέχεται, ὁ τόπος ἄρα καὶ ἔστι καὶ ἔτερός ἔστι τῶν σωμάτων ὃν δέχεται. τῷ αὐτῷ οὖν τούτῳ ἐπιχειρήματι δυνατὸν δεῖχαι δτι οὐκ ἔστιν ὁ τόπος. ὥσπερ γάρ ἔνθα πρότερον ἦν τὸ ὕδωρ, ἐκεῖ ὅπερον οἶνος γέγονεν ἢ ἀήρ ἢ ἔτερόν τι, οὕτως δηλονότι καὶ ἔνθα πρότερον ἦν ἢ τοῦ ὕδατος ἐπιφάνεια, ἐκεῖ καὶ

1 καὶ τὸ ἐν τῷ Gt: καὶ τὸ K: καὶ ἐν τῷ M 2 ἐπειτε M 2. 3 ἑστῆς τοῦ et 3. 4 τριῶν
ἑστῶν K 4 fort. ἀλλὰ δυοῖν (β' M) τῶν δύο] τῶν δευτέρων t 7 εἰ om. M
8. 9 πλείω τὸν δλον (τῶν δλων K) KM: πλείον τὸ δλον Gt 9 ποιῆ K τετρακεστιαῖον M

γένεσθαι Gt 10 δύο om. Mt ἢ γοῦν t 11. 12 ἐχώρησ K 13 κατέχειν]
γένεσθαι K 15 ἔσται] εἶναι M 15. 16 καὶ οὕτως οὐ (οὐ addidi: om. KM) δέχεται τὸ διαστατόν. ἢ μοναχῆ μόνως (μόνων K) ἢ διχῆ διαστατός (διαστατόν M) KM: om. G: καὶ οὕτως οὐδὲ διπλωσοῦν δέχεται σῶμα. ἢ διχῆ ἢ μοναχῆ διαστατός ἔσται conjectura suppleverat t 17 δέχεται λόγον καθ' δλον ἑαυτὸν M τὸ (post ἑαυτὸ) om. KM

18 μήτε—μήτε t: μὴδὲ—μήτε G: μὴδὲ—μὴδὲ KM 19 ἢ om. Gt 20 ἀσώματος M 23 τοιοῦτο· δ (om. el) G 24 πλείω K ἀλλοτε ἀλλο M μένων K

25 σώματα δέχεται M 25. 26 δ τόπος ἄρα—ὃν δέχεται om. K 26 ἔτερ (h. e. ἔτερός) M: ἔτερόν Gt 26. 27 τῶ αὐτῶ οὖν in eras. K 27 ἐπιχειρήματα K
δυνατὸν ante τούτῳ trac. M 28 τὸ om. t οἶνος] ὕδωρ K 28. p. 507, 1 ἢ
ἀήρ—γέγονεν om. M 29 οὕτω t pro ἐπιφάνεια exhibet φύσις. νεία (sic) K

ἡ τοῦ οἴνου γέγονεν ἐπιφανεῖα ἔξελθόντος τοῦ ὅδατος, καὶ ἡ τοῦ ἀέρος πρὸς
ἔξελθόντος τοῦ οἴνου. ὥστε ἔστι καὶ ἐπιφανείας τόπος: εἰς γὰρ καὶ ὁ αὐτὸς ὃν
ἄλλοτε ἄλλην ἐπιφάνειαν δέχεται. ὡσαύτως δείξομεν δτὶ καὶ τοῦ
γραμμῆς ἔστι τόπος. εἰ γὰρ ἔστιν ἐπιφανείας τόπος, δῆλον δτὶ καὶ τοῦ
5 πέρατος αὐτῆς ἔσται τόπος, λέγω δὲ γραμμῆς· ἐν φῶ γὰρ πρότερον ἦν τὸ
πέρας τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὅδατος, ἐν τούτῳ ὑστερον γέγονε τὸ πέρας τῆς
ἐπιφανείας τοῦ ἀέρος, εἴτα τοῦ οἴνου, εἴτα ἄλλοτε ἄλλου· ὥστε γραμμῆς
ἔσται τόπος. ἀλλ' εἰ γραμμῆς, καὶ τοῦ πέρατος αὐτῆς, δηλονότι τοῦ σημείου,
κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἀλλ' ἐπειδὴ ἔτερόν ἔστιν ὁ τόπος καὶ ἔτερον
10 τὸ ἐν τόπῳ, ἔτερον ἔσται δηλονότι καὶ ἡ στιγμὴ καὶ ὁ τῆς στιγμῆς τόπος: στιγμὴ
ἄν καὶ αὐτὸς δηλονότι. τίς οὖν ἡ διαφορὰ στιγμῆς καὶ τοπικῆς
στιγμῆς, οὐδὲ ἀν ἐπινοήσει τις· σώματος μὲν γὰρ καὶ τόπου σώματος
δυνατὸν λέγειν τινὰ διαφοράν, καν σῶμα ὑπάρχη ὁ τόπος, δτὶ τὸ μὲν
τηπικὸν σῶμα ἄποιν ἔστι, τὸ δὲ ἐν τόπῳ πεποιωμένον, στιγμῆς δὲ καὶ
15 τοπικῆς στιγμῆς οὐδὲ ἐπινοῆσαι διαφορὰν δυνατόν. δυνατὸν μὲν οὖν ἦν τὸ
αὐτὸν τοῦτο καὶ {ἐπί} ἐπιφανείας εἰπεῖν καὶ γραμμῆς, ἀλλ' ὡς ἐπὶ σαφεστέ-
ρου μᾶλλον αὐτὸς ἐπὶ τοῦ σημείου γυμνάζει τὸν λόγον. καὶ ἄλλως εἰ
στιγμῆς ἔστι τόπος, ἐπειδὴ τόπου διαφοραὶ κυριώταται μὲν αἱ δύο, τὸ ἄνω
καὶ τὸ κάτω, διὰ ταύτας δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ τέσσαρες, καὶ οὐδὲ κατ' ἐπί:
20 νοιαν ἔστι λαβεῖν ἔτεραν τόπου διαφοράν, δῆλον δτὶ καὶ ὁ τόπος τοῦ ση-
μείου κατὰ μίαν {ἀν} τῶν διαφορῶν τούτων διαφέροι, καὶ ἡ ἄνω ἔσται
φύσει ἡ κάτω φύσει· ὥστε καὶ τὸ ἐν αὐτῷ σημεῖον ἡ βαρὺ ἔσται ἡ κοῦ-
φον (τὸ γὰρ κατὰ φύσιν ἐν τῷ ἄνω τόπῳ ὑπάρχον κοῦφόν ἔστι, βαρὺ δὲ
τὸ κάτω), ἀδύνατον δὲ σημεῖον βαρὺ ἡ κοῦφον εἶναι· ὥστε ἀδύνατον ση-
25 μείου τόπον εἶναι. εἰ δὲ μὴ ἔστι σημείου τόπος, οὐδὲ γραμμῆς· τὸ γὰρ
περιέχον τι καὶ τὸ πέρας δηλονότι περιέχει τοῦ περιεχομένου, ἐπεὶ οὐδὲ
ἀν αὐτὸν ἔκεινον δλον ὡς δλον περιέχοι. ὥστε εἰ μὴ ἔστι σημείου τόπος,
οὐδὲ γραμμῆς, εἰ μὴ γραμμῆς, οὐδὲ ἐπιφανείας, εἰ μὴ ταύτης, οὐδὲ σώ-
ματος, εἰ δὲ μὴ σώματος μηδὲ τινος ἄλλου τῶν φυσικῶν, σχολῆ γέ τινος
30 ἄλλου τόπου δὲ εἴη. ἔοικεν ἄρα μηδὲ δλως εἶναι δ τόπος. δευτέρῳ οὖν
τούτῳ ἐπιχειρήματι ἀνήρηται δ τόπος.

*Ἐπειτα, φησίν, εἰ τῶν ὄντων ἔστιν δ τόπος, ἐπειδὴ πάντα τὰ ὄντα ἡ 45

1 οἴνου] ὅδατος K 2 δ τόπος G 3 δείξωμεν G 5 αὐτῆς ἔσται] αὐτός ἔστι K δ τό-
πος ετ τῆς γραμμῆς M 7 φτονε καὶ γραμμῆς Gt 8. 10. 21 ἔσται] ἔστι K 8 δλλ' GKM:
καὶ t 11 διαφορὰ τῆς στιγμῆς K 11. 12 καὶ τοπικῆς (τοπικῶς compend. M) στιγμῆς KM:
om. G: καὶ τόπου στιγμῆς suppleverat t 12 οὐδὲν ἐπινοήσῃ ετ ποκ σώματα utrobique K
τόπου om. superscr. M 13 ὑπάρχει KM 15 τοπικῆς M ἐπινοήσαι t δυνατὸν διαφοράν
traicit M οὖν om. G 16 prius ἐπὶ addidit t et, si silentio fides, K ἐπὶ φανείας M
17 σημείου] σείου (sic) K 18 κυριώταται K μὲν αἱ KM: om. Gt 19 ταύτας (hoc
accentu) KM: ταῦτα Gt οὐδὲν KM 21 δὲ addidi post μίαν: post τούτων addit t:
om. GKM τούτων om. G διαφόροι (sic) M 22 ἡ κάτω φύσει om. K βαρύ
ἔστιν K 24. 25 δύνατον δὲ (δὲ delevit G²) σημείου G 25 εἶναι τόπον M 26 δη-
λονότι om. t 27 περιέχοι Gt: περιέχει KM σημείον M: om. K 28 εἰ μὴ γραμμῆς
om. M 29 μηδέ] οὐδὲ K γε] τε M 31 τούτῳ] τόπῳ K 32 τὰ ὄντα πάντα Gt

νοητά ἔστιν η̄ αἰσθητά, καὶ τῶν αἰσθητῶν τὰ μέν ἔστι στοιχεῖα τὰ δὲ ἐκ π 3^υ στοιχείων, καὶ τῶν νοητῶν πάλιν τὰ μέν ἔστι στοιχεῖα τὰ δὲ ἐκ στοιχείων, ἀνάγκη καὶ τὸν τόπον ὑφ' ἐν τι τούτων πίπτειν, καὶ η̄ νοητὸν εἶναι η̄ αἰσθητόν, καὶ ὅπότερον δὲ η̄, η̄ στοιχεῖον εἶναι η̄ ἐκ στοιχείων. ἀδύ-
5 νατὸν δὲ ἐν τι τούτων ὑπάρχειν τὸν τόπον· τῶν μὲν γάρ αἰσθητῶν, λέγω
δὴ τῶν φυσικῶν σωμάτων, καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ ἐνεργείᾳ ὄντα καὶ ἐν ὑπο-
στάσει σώματά ἔστι καὶ αὐτά, οἷον τὰ τέσσαρά ταῦτα, δέδεικται δὲ διτὶ ἀδύ-
νατὸν εἶναι τὸν τόπον σῶμα. οὐκ ἄρα τῶν αἰσθητῶν ἔστιν ὁ τόπος, οὔτε 10
ώς στοιχεῖον οὔτε ως ἐκ στοιχείων. ἀλλ' οὐδὲ τῶν νοητῶν δύνατὸν
10 εἶναι τὸν τόπον· τῶν γάρ νοητῶν καὶ τὰ στοιχεῖα νοητά ἔστι (τῶν γάρ
συλλογισμῶν στοιχεῖα αἱ προτάσεις, καὶ τούτων αἱ συλλαβαί, νοητὰ δὲ
ἄμφω· καὶ ἐπὶ τῶν νοημάτων ὡσαύτως), ταῦτα δὲ παντελῶς ἀδιάστατα
κατὰ μέρεθος (οὔτε γάρ γραμμαὶ οὔτε ἐπιφάνειαι εἰσιν οὔτε τριχῇ διέ-
στηκεν), ὁ δὲ τόπος, εἴ γε ἔστι, διάστημά ἔστιν, ἐπειδὴ καὶ διαστημάτων
15 δεκτικός· ὥστε οὐδὲ τῶν νοητῶν ὁ τόπος. | εἰ τοίνυν μήτε νοητὸς εἴη ὁ π 3^υ
τόπος μήτε αἰσθητός, πάντα δὲ τὰ ὄντα η̄ νοητά ἔστιν η̄ αἰσθητά, ἔοικεν
ἄρα μὴ εἶναι τῶν ὄντων ὁ τόπος. εἰ δέ τις λέγοι· τί κωλύει εἶναι ως
στοιχεῖον τῶν αἰσθητῶν μὴ ὄντα αὐτὸν σῶμα, ἐπεὶ καὶ η̄ ὅλη καὶ τὸ
εἶδος στοιχεῖα ἔστι τῶν αἰσθητῶν ἀσώματα ὄντα; φημὶ διτὶ πρῶτον μὲν
20 εἰρηται, διτὶ ἀδύνατον αὐτὸν ἀδιάστατον εἶναι διαστημάτων ὄντα χώραν,
ἐπειτα διὰ τοῦ ἑῆγος ἐπιχειρήματος τετάρτου ὄντος δειχθῆσται καθόλου, δ
διτὶ οὐ μόνον ως στοιχεῖον ἀδύνατον εἶναι τὸν τόπον, ἀλλὰ καὶ καθόλου
καὶ οὐδὲν τῶν τῆς ἀρχῆς σημανιμένων· ἐπειδὴ γάρ ἔδεικεν διτὶ οὐ δύ-
ναται εἶναι οὔτε στοιχεῖον οὔτε ἐκ στοιχείων, τὰ δὲ ὄντα πάντα οὐ μόνον
25 στοιχεῖα ἔστι καὶ ἐκ στοιχείων, ἀλλὰ καὶ ἔτερά τινα παρὰ ταῦτα (τὸ γάρ
ποιητικὸν καὶ τελικὸν αἴτιον οὔτε στοιχεῖα ἔστιν οὔτε πάντως ἐκ στοιχείων,
ἀλλ' ως ἀρχαί, ως εἶναι τὴν κοινοτάτην τῶν ὄντων διαιρεσιν εἰς ἀρχὰς
καὶ τὰ δὲ ἀρχῶν), ἔδεικε δὲ διτὶ δὲ ἔξι ἀρχῶν ἀδύνατον εἶναι τὸν τόπον (η̄ γάρ 10
νοητὸς ἔσται η̄ σῶμα, οὐδὲν δὲ τούτων ἐνδέχεται αὐτὸν εἶναι), νῦν οὖν βού-
30 λεται δεῖξαι, διτὶ οὐδὲ δλως ἀρχῇ τίς ἔστι τῶν ὄντων καὶ αἵτια ὁ τόπος.
τέσσαρα γάρ, φησί, πάντων τῶν ὄντων τὰ αἵτια, η̄ ὅλη τὸ εἶδος τὸ ποιη-
τικὸν τὸ τελικόν, οὐδὲν δὲ τούτων δύναται εἶναι ὁ τόπος. οὐδὲν γάρ ἐξ
αὐτοῦ γίνεται, ἐκ δὲ τῆς ὅλης πάντα γίνεται, καὶ δὲ μὲν τόπος περιέχει,
η̄ δὲ ὅλη περιέχεται· οὐκ ἄρα ως ὅλη ὁ τόπος. ἀλλ' οὐδὲ εἶδος ὁ τό-
35 πος· τὸ μὲν γάρ εἶδος συμπληρωτικόν ἔστι τῆς ἔκάστου οὐσίας, καὶ 15

2 τῶν στοιχείων priore loco Gt τῶν om. add. G³ 4 η̄ στοιχεῖον ἔστι KM
5 et 8 τὸν om. K 8 καὶ οὐκ ἄρα K 9 ως (ante ἐκ) om. M 10 ἔστι νοητά M
11 prius αἱ om. G 13 γάρ om. M 15 οὐδὲν τῶν M 16 prius η̄ om. Gt 17 λέγοι
Gt: λέγει KM 19 στοιχεῖον om. K 20 αὐτὸν διαστατὸν KM 21 δοντως KM
23. 24 διτὶ οὐ δυνατὸν K et fortasse primitus M 24. 26 τὰ δὲ—πάντως ἐκ στοιχείων
om. M 24 δὲ δοντα] δέοντα K 27 ἀρχαὶ GKM: ἀρχὴ τ τῶν δοντων om. M
29 νοητὸς ἔστιν K οὐδὲ τούτων M νῦν οὖν (οὖν om. M) βούλεται KM: νῦν πειρά-
ται Gt 31 γάρ et τῶν δοντων om. M 33 γίνεται (εἰ εἶναι ὁ τόπος) corr. M 33. 34 καὶ
δὲ—ὅλη δ τόπος om. M 34 οὐκ ἔστιν ἄρα K fort. (ώς) εἶδος, at cf. p. 509, 11

κατ' αὐτὸν ἔκαστον τῶν ὄντων χαρακτηρίζεται, καὶ τὸ ἐκστάνταν αὐτοῦ εὐθὺς καὶ ηγεμόνην
 ἔφθαρται (οἷον εἰδός ἐστι πυρὸς τὸ θερμὸν καὶ ἕγρόν, καὶ εἰ ἐκσταίη τούτου
 τὸ πῦρ, οὐκέτι μένει πῦρ, ἀλλὰ φθείρεται), ἐκστάνταν δέ τι τοῦ οἰκείου
 καὶ κατὰ φύσιν τόπου, οὐδὲν ἡττόν ἐστι καὶ σφύζει τὸ οἰκεῖον εἰδός· τὸ
 γάρ πῦρ κάτω ὃν καὶ ἄνω πῦρ ἐστιν οὐδὲν ἡττόν, καὶ κάτω γενόμενον τοῦ
 μὲν τόπου ἑαυτοῦ ἐξέστη, τοῦ δὲ εἰδούς τοῦ πυρείου οὐκ ἐξέστη. ὥστε
 οὐδὲν ὡς εἰδός οὐδένται εἶναι ὁ τόπος. ἀλλ' οὐδὲν ὡς ποιητικὸν αἴτιον·
 οὐδὲν γάρ ὅρῶμεν ὑπὸ τόπου δημιουργούμενον. ἀλλ' οὐδὲν ὡς τελικόν, διό
 καὶ παράδοξον· δοκεῖ γάρ ὡς τέλος τι καὶ ἐφετὸν εἶναι ὁ τόπος· τὸ γάρ
 10 ἐφιέμενόν τινος βιούλεται ἐκεῖνο γενέσθαι οὐ ἐφίεται, οἷον τὸ ἐφιέμενον
 ἀγαθὸν ἀγαθὸν βιούλεται γενέσθαι καὶ τὸ ἐφιέμενον ὑγείας ὑγιεινόν, οὐδὲν
 δὲ τῶν ἐν τόπῳ τόπος γίνεται· ὥστε οὐδὲ τελικὸν αἴτιον ὁ τόπος.
 οὐδὲν ἄρα τῶν αἰτίων δύναται εἶναι ὁ τόπος· δέδειχται δὲ διτὶ οὐδὲ τῶν
 αἰτιατῶν· ἔοικεν ἄρα μηδὲ εἶναι ὁ τόπος.

15 ¹Ισως δὲ πρὸς τοῦτο ἀπορήσειν ἄν τις, διτὶ (εἰ) τὸ ἐφιέμενον ἀγαθὸν ἐν
 ἀγαθῷ εἶναι βιούλεται καὶ τὸ ἐφιέμενον ὑγείας ἐν ὑγιείᾳ εἶναι βιούλεται,
 ὅμοιας δὲ καὶ τὸ ἐφιέμενον τόπου τινὸς ἐν ἐκείνῳ εἶναι βιούλεται, διὰ τί
 μὴ ὥσπερ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἡ ὑγεία τέλος τῶν ἐφιέμενων αὐτῶν, οὕτω
 δὴ καὶ ὁ τόπος τέλος τῶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι βιολομένων; ἡρεμεῖ γοῦν
 20 ἔκαστον καὶ τῆς ἐφέσεως παύεται ἐν τῷ ἐφετῷ γενόμενον, ὥσπερ καὶ τὰ
 κατὰ τὸν τόπον κινούμενα παύεται τῆς κινήσεως ἐν τῷ κατὰ φύσιν γενό-
 μενα τόπῳ, οὐ καὶ ἐφίεται· πῶς οὖν οὐ τελικὸν αἴτιον ὁ τόπος; φημὶ οὖν
 πρῶτον μὲν, ὅπερ ἡδὴ εἰρηται. διτὶ τὰ ἐφιέμενά τινος τυχόντα αὐτοῦ
 25 ἐκεῖνό τε γίνεται κατὰ δύναμιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐφετόν, καὶ ἐξ αὐτοῦ παρο-
 νομάζεται, ἵσως δὲ καὶ τοῦ αὐτοῦ κοινωνεῖ δόνομάτος (ὅ γοῦν τοῦ ἀγαθοῦ
 ἐφιέμενός τε καὶ τυχῶν ἀγαθός τέ ἐστι καὶ δόνομάζεται, καὶ ὁ τῆς ὑγείας
 ὑγιεινός, καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων ὁσαύτως), τὸ δὲ τόπου ἐφιέμενον οὗτο τόπος
 γίνεται οὕτε ἐξ αὐτοῦ παρονομάζεται· καὶ γάρ ὁ τῆς ἀρετῆς ἐφιέμενος
 μὴ ἐξ αὐτῆς παρονομάζηται, ἀλλ' οὖν γε τρόπον τινὰ ἐκεῖνο γίνεται διπερ
 30 ἐστιν ἡ ἀρετή· καὶ ἄλλως τὰ μὲν τελικὰ αἴτια ἐν αὐτοῖς ἐνθεωρεῖται

1 κατ' αὐτὸν ΚΜ: κατὰ τοῦτο Gt ἐκστᾶνται K: ἔκαστον M 2 τοῦ πυρὸς Gt
 3 οὐδέσται primitus K 86 τι] δὲ διτὶ ετ ποχ σώζειν M 5 καὶ κάτω ὃν καὶ Gt
 πῦρ (πῦρ ομ. K) ἐστιν οὐδὲν ἡττόν ΚΜ: οὐδὲν ἡττόν πῦρ ἐστι Gt 6 τὸ δὲ εἰδός τοῦ
 πειρίου οὐκ ἔκεστιν K 7 ὡς prius ομ. M 7. 8 ποιητικὸν αἴτιον. οὐδὲ M 8 ἀλλου
 δὲ ὡς M 9 τι ομ. M 11 ἀγαθὸν utrobique et ὑγείας K 12 ὥστε—αἴτιον δ τόπος
 ομ. M 13. 14 δέδειχται—τόπος ομ. M 15 εἰ addidi 16 εἶναι (post ἀγαθῷ) ΚΜ:
 γενέσθαι Gt ὑγείας K ετ ὑγεία ΚΜ εἶναι] ει καὶ M 17 δὲ ομ. M 18 μὴ
 GM: οὖν μὴ (K)t ἡ ὑγεία M: ἡ ὑγεία K: ὑγεία G: ὑγεία (sic) t τέλος iterat K
 αὐτῶν Κτ: αὐτοῦ G: ἔκαστον M 20 ἐν δὲ (δὲ delevit G?) τῷ G σφετῷ K γενό-
 μενων M τὰ ομ. M 21 prius κατὰ ομ. add. G² τὸν ομ. Gt 21. 22 γενόμενα
 t: γενόμενα GKM 23 διτι] καὶ K 24. 25 ετ 28 παρονομάζεται K 25. 26 ίσως—
 δόνομάζεται ομ. M 25 τὸ αὐτόν K γοῦν K: οὖν Gt τὸ ἀγαθὸν K 26 τε καὶ
 τυχῶν K: τι καὶ τυχῶν G: τυχῶν ἐκείνου (ομ. τε καὶ) t τε καὶ ἐστι καὶ K
 ὑγείας K 27 ὑγιεινός K οὐ τόπος Gt 28. 29 γίνεται—ἐκεῖνο ομ. M 30 καὶ
 ἄλλως (ΚΜ: ἔπειτα t οὐ θεωρεῖται M

τοῖς ὡν ἔστι τέλη, ὁ δὲ τόπος πάντων τῶν ἐντὸς ἔτερός ἔστιν οὐδὲν ἐπι- n 3^η
κοινωνῶν τῷ πράγματι.

"Ἐπειτα, φησί, καὶ ἡ Ζήνωνος ἀπορία ζητεῖ τινα λόγον καὶ
ἀπολογίαν· εἰ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ, ὡς ἐδόκει τισίν, ἔστι δὲ καὶ
5 ὁ τόπος τῶν ὄντων, καὶ ὁ τόπος ἄρα ἐν τόπῳ ἔσται, καὶ πάλιν ἐκεῖνος
ἐν ἄλλῳ, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. τοῦτο μὲν οὖν πέμπτον ἐπιγείρημα,
ἔκτον δὲ καὶ τελευταῖον τίθησι τὸ ἐκ τῶν αὐξομένων. εἰ μῆτε, φησί,
σῶμα ἐνδέχεται εἶναι χωρὶς τόπου, εἴ γε τὰ ὄντα πάντα ἐν τόπῳ φασί, 40
μῆτε τόπον ἐνδέχεται εἶναι κενὸν σώματος; (δείκνυται γὰρ μικρὸν ὑστερὸν
10 οὗτι κενὸν ἀδύνατον εἶναι), τί ἐροῦμεν περὶ τῶν αὐξομένων; οὗται γὰρ
μείζον γίνηται σῶμα αὐξόμενον, τούτῳ πόθεν ὑπάρχει τόπος; πάντα γὰρ
ἡδη πεπλήρωται διὰ τὸ μὴ εἶναι κενόν· ἀνάγκη οὖν μείζω γίνεσθαι καὶ
τὸν τόπον, καὶ συναύξεσθαι τῷ σώματι. πῶς οὖν ἡ πόθεν αὔξεται ὁ τό-
πος, χαλεπὸν συνιδεῖν. καὶ εἰ τὸ αὐξόμενον μείζονα τόπουν ἐπέχει, καὶ ὁ
15 τόπος ἐφέκει μείζονα τόπον καὶ ἔσται πάλιν ὁ τόπος ἐν τόπῳ, ἔπειτα καὶ 45
διν κατέλαβεν ἡ κενὸς ἦν πρὸ τούτου, ἡ πλήρης σώματος· ἀλλ' οὕτε
κενὸν εἶναι δυνατόν, οὔτε ἐν τῷ αὐτῷ δύο τόπους καὶ δύο σώματα εἶναι.
λείπεται τὸ προστεθὲν τῷ τρόπῳ τὸν τρόπον τῷ τρόπῳ, διπέρ καὶ
αὐτὸν ἀδύνατον. εἰ οὖν αὔξεται μὲν τὰ σώματα, τόπος δὲ εἰπερ ἔστιν, οὔτε
20 κενὸν εἶναι ἐνδέχεται οὔτε σῶμα μὴ διν ἐν τόπῳ, ἐν δὲ τῇ τῶν σωμάτων
αὐξήσει τούτων ἀνάγκη συμβαίνειν, ἔσικεν ἄρα μὴ εἶναι δῆλως ὁ
τόπος.

Οὐ μὴν ἀλλ' ἔχει γε ἀπορίαν, εἰ ἔστι, τί ἔστι. εἰ καὶ εἶναι δι
τόπον, φησίν, ἀπεδείξαμεν, ἀλλ' ὁ περὶ τοῦ τί ἔστι λόγος ἔχει πολλὰς
25 ἀπορίας, ὡς περιστασθαι πάλιν ἐντεῦθεν ἥμιν τὸν λόγον εἰς τὸ μηδὲ δῆλως
αὐτὸν εἶναι.

p. 209 a 4 Διαστήματα μὲν οὖν ἔχει τρία, μῆκος πλάτος βάθος,
οἷς δρίζεται σῶμα πᾶν. |

Διὰ μὲν οὖν τοῦ διαστήματα ἔχει τρία τὴν ἐλάττονα πρότασιν n 4

1 τοῖς ὡν KM: ὁν Gt	1. 2 ἐπικοινῶν K	4 ἐν τόπῳ om. M	5 ξεσται]
ξεστι K	6 τοῦτο οὖν μὲν M	7 ἐκ τῶν om. G	αὐξανομένων hic et v. 10 Kt
8 εἶναι ἐνδέχεται M	φασὶ GKM: εἶναι φασὶ t	9 ὑστερον] c. 6 sqq.	10 κενὸν
KM: om. Gt	11 μείζω γίνεται K et corr. M	12 μείζω KM: μείζονα Gt	13 καὶ] τῷ G
μενον, τοῦτο K	δ τόπος M	αὐξόμενον τὸ σῶμα M	αὐξανό-
συναυξάνεσθαι Gt	14 χαλεπὸν t	15 καὶ ξεστι παλιν K	17 τό-
KM: σῶμα Gt	τόπον ἔχει M	16 λείπεται δὴ t	πους δύο καὶ σώματα δύο Gt
μὴ om. G	18 λείπεται δὴ t	17 τὸ πρός τὸ θὲν M	18 λείπεται δὴ t
23 (ιὺ μὴ—τί ξεστι om. G	19 λείπεται δὴ t	19 καὶ αὐτὸν ἀδύνατον KM: καὶ ἀδύνατον αὐτό G:	σώματι
24 λόγος] τόπος M	20 εἰπερ om. M	20 ἐνδέχεται] δύναται K	20 εἰπερ om. M
οὖν (significavi litteram rubro addendum) K	21 Διαστήματα μὲν οὖν t: διάστημα μὲν οὖν M: διάστημα. *ά μὴν	21 Διαστήματα μὲν οὖν t: διάστημα μὲν οὖν M: διάστημα. *ά μὴν	21 Διαστήματα μὲν οὖν t: διάστημα μὲν οὖν M: διάστημα. *ά μὴν
27. 28 μῆκος—πᾶν om. K	22 p. 511,1 Διὰ μὲν—πᾶν om. M	22 p. 511,1 Διὰ μὲν—πᾶν om. M	22 p. 511,1 Διὰ μὲν—πᾶν om. M
τρία K: τρία ἔχειν Gt	23 p. 511,1 Διὰ μὲν—πᾶν om. M	23 p. 511,1 Διὰ μὲν—πᾶν om. M	23 p. 511,1 Διὰ μὲν—πᾶν om. M

έδειξε, διὰ δὲ τοῦ οἰς ὁρίζεται σῶμα πᾶν τὴν μείζονα. ἦν δὲ ἡ μὲν ^η 4^τ ἐλάττων 'ό τόπος τριχῆ διαστατόν', ἡ δὲ μείζων 'τὸ τριχῆ διαστατὸν σῶμα', παρῆκε δὲ τὸ συμπέρασμα, ώς προφανές (ἦν δὲ 'ό τόπος ἄρα ^η σῶμα'), τὸ δὲ ἐπόμενον ἄτοπον τῷ συμπεράσματι τούτῳ, διπερ ἔστι καὶ ^η τοῦ δευτέρου συλλογισμοῦ ὃντος συμπέρασμα, τοῦτο τιθησιν εἰπὼν ἀδύνατον δὲ σῶμα εἶναι τὸν τόπον. ἦν δὲ ὁ ὑποθετικὸς τοιοῦτος· εἰ ὁ τόπος σῶμα, δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ ἀν εἴη, ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον δύο ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι σώματα, οὐδὲ τὸν τόπον ἄρα δυνατὸν σῶμα εἶναι. τούτου οὖν τοῦ συλλογισμοῦ τὸ μὲν συνημμένον παρέλειψε, ¹⁰ τὸ δὲ 'εἰ ὁ τόπος σῶμα, δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ ἀν εἴη', τὸ δὲ συμπέρασμα ¹⁰ καὶ τὴν πρόσληψιν ἔθηκε, πρῶτον μὲν τὸ συμπέρασμα εἰπὼν ἀδύνατον δὲ σῶμα εἶναι τὸν τόπον, εἴτα τὴν πρόσληψιν εἰπὼν ἐν ταύτῳ γάρ ἀν εἴη δύο σώματα, διπερ ταύτον ἔστι τῷ 'ἀδύνατον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ δύο σώματα εἶναι'.

15 p. 209^a7 "Ετι εἰ ἔστι σώματος τόπος καὶ χώρα.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα. ὁ γάρ αὐτὸς ἀρμόσει λόγος. ὁ αὐτός, ^η φησί, ἀλγός ὁ περὶ τῆς ἀντιμεταστάσεως τῶν σωμάτων, δν ἐπιφέρει, ἀρμόσει εἰς τὸ δεῖξαι δτι, εἰ ἔστι σώματος τόπος, καὶ ἐπιφανείας ἔσται καὶ γραμμῆς καὶ σημείου.

20 p. 209^a12 "Ωστε εἰ μηδὲ ταύτης ἔτερον ἔστιν ὁ τόπος, οὐδὲ τῶν ἀλλων οὐδενός.

Εἰ μὴ τῆς στιγμῆς, φησίν, ἔτερος ἔστιν ὁ τόπος, οὐδὲ γραμμῆς δηλονότι οὐδὲ ἐπιφανείας οὐδὲ σώματος. πῶς δὲ οὐχ ἔτερος τῆς στιγμῆς δ ^η τόπος τῆς στιγμῆς; τί γάρ διοίσει ὁ τῆς στιγμῆς τόπος αὐτῆς τῆς στιγμῆς; μείζων μὲν γάρ αὐτῆς οὐκ ἔστιν (φ γάρ περιττεύει μέρει, τούτῳ μηδὲν ²⁵ αὐτῆς περιέχων οὐδὲ τόπος ἔστι κατὰ τοῦτο), ίσος δὲ ὁν αὐτὸ τοῦτο ἔστι στιγμή, ὥστε τὸ δλον μία ἔσται στιγμή. ἐφαρμόζουσι γάρ αἱ στιγμαὶ καν

2. 3 δ τόπος τριχῆ—ἦν δὲ οι. M 2 εἰ δὲ μεῖζον K 3 παρεῖκε τ 5 ὑποθετικοῦ δντος συμπέρασμα οι. M 6 ἀδύνατον—τὸν τόπον οι. G 8 ἀδύνατον δύο εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ G 9 σῶμα εἶναι) εἶναι σῶμα M συνημμένον M 10 εἰ σῶμα δ τόπος Gt εἴη τόπω G 12 inter. πρόσληψιν εἰ εἰπών scripsit έθηκε sed rursus delevit K 15 Τετι] ἔστι K εἰ KM: lemma om. hic t, sed εἰπερ ex Aristotele dederat in continuatione superioris lemmatis καὶ χώρα M: om. K 16 verba τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα rubro scripta inter lineas textus Aristotelis G: om. t δ γάρ—λόγος οι. G δ (ante αὐτός) om. K 17 περι (incipit nova pagina) περιφέρει G 18 εἰ οι. M σώματος (σώματα K) τόπος KM: τόπος σώματος Gt 19 εἶσται] εἶστι K 20. 21 ἔτερον—οὐδενός οι. K 20 ἔτερόν ἔστιν δ τόπος (cf. Arist. cod. E) M: ἔστιν δ τόπος ἔτερος t 21 οὐδενός M: οὐθενός t 22 sqq. cf. Themist. p. 257,5 sqq. 23 τῆς στιγμῆς (post τόπος) KM: om. Gt 24 μεῖζον K τούτῳ (ex τοῦτο) corr. (i) 25 περιέχον ^ω G ίσως δὲ δν K 26 εἶσται καὶ στιγμή K ἐφαρμόζουσαι G

γάρ μυρίαι ἐπισυντεθῶσιν, οὐ ποιοῦσι μεῖζον τὸ ὅλον. εἰ δὲ μίχη στιγμή, π 4r
οὐκ ἀν εἴη ἔτερον ἡ τοπικὴ στιγμὴ καὶ ἡ ἐν τόπῳ στιγμὴ. τὰ αὐτὰ καὶ
ἐπὶ γραμμῆς καὶ ἐπιφανείας. εἰ τούναν μηδενὸς τούτων ἐστὶ τόπος, οὐδὲ
σώματος ἀν εἴη· τὸ γάρ ἐν τόπῳ ὃν καθ' ὅλον ἐστὶ ἐν τόπῳ ὑφελεῖ φ
5 εἶναι, ὥσπερ ὁ ἐν τῷ κεράμῳ οἶνος.

p. 209•13 Τί γάρ ἂν ποτε καὶ θείημεν εἶναι τὸν τόπον; οὕτε γάρ
στοιχεῖον οἶνον τε εἶναι τὸν τόπον οὔτε ἐκ στοιχείων.

Τρίτον τοῦτο ἐπιχείρημα. τοιαύτην ἔχοντα φύσιν ἀντὶ τοῦ δεκτι-
κὴν σωμάτων, ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν μένοντα ἀμετάβλητον καὶ μηδὲν εἰς τὴν
10 οὐσίαν τῶν σωμάτων συντελοῦντα. τοῦτο δὲ εἴπε, διότι δικεῖ ὁ Πλάτων
τὸν τόπον τὴν ὅλην λέγειν, ὅπερ ἐφέχης ἐλέγχει. φυλάττοντες οὖν, φησί, ω
τὴν ἀληθῆ περὶ τοῦ τόπου ἔννοιαν, ἣν αὐτοφυῶς ἔχομεν, καὶ μὴ κατα-
χράμενοι τῷ ὄντοματι, χαλεπὸν ἀποδοῦναι τὸ τί ἐστι τοῦ τόπου.

p. 209•18 Ἐξ δὲ τῶν νοητῶν στοιχείων οὐδὲν γίνεται μέγεθος.

15 Καὶ μὴν ἡ ὅλη καὶ τὸ εἶδος στοιχεῖα, οὐκ αἰσθητά (τὸ γάρ σύνθε-
τὸν ἐστι τὸ αἰσθητόν), καὶ δικαὶος ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν νοητῶν ὄντων
γίνεται μέγεθος· ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲν ὑφέστηκέ ποτε ἐνεργείᾳ καθ' αὐτά,
περὶ δὲ τῶν ὑφέστηκότων ὁ λόγος, ὑφέστηκε δὲ καὶ ὁ τόπος· οὐχ ἀπλῶς φ
οὖν περὶ παντὸς στοιχείου νοητοῦ φησιν, ἀλλὰ περὶ στοιχείων ἀτίνα νοητῶν
20 πραγμάτων ἐστὶ στοιχεῖα, καὶ αὐτὰ δηλοντά νοητά ὄντα. ἐκ τούτων οὖν,
φησί, συντιθεμένων μέγεθος οὐδὲν γίνεται, οἷον ἐξ δρων ἡ ἐκ προτάσεων.
νοητὸν γάρ καὶ τὸ ἐκ τούτων, ὁ σύλλογισμός.

p. 209•18 Ἔτι δὲ καὶ τίνος ἂν τις θείη τοῖς οὖσιν αἰτιον εἶναι
τὸν τόπον;

25 Ἐπειδὴ ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν περὶ τοῦ τόπου λόγων ἔλεγεν δτι με- 42
γάλην δύναμιν ἔχει δ τόπος, ἐν τούτῳ τῷ ἐπιχειρήματι τὸ ἐναντίον κατα-
σκευάσαι βούλεται, δτι οὐδὲν τοῖς οὖσι συντελεῖ· εἰς οὐδὲν γάρ τῶν αἰτίων

1 μύριαι K ἡ G: ἡ KM: εἰ ή t 2 εἴη] εἰ ἡ K 3 ἐπιφανείας ἀρμόζει λέγειν t μηδὲν
ώς K ἐστιν δ τόπος M 4 δν om. M αὐτὸν G 4. 5 δρείλει εἶναι ἐν τόπῳ Gt
6 Tl—εἶναι τὸν τόπον superiori lemmati addita om. hic t 6. 7 θείημεν—στοιχείου om. K
7 οἵον τε εἶναι τὸν τόπον οὗτε ἐκ στοιχείων M: οὗτε ἐκ στοιχείων οἶνον τε εἶναι t et Aristotelis
libri (praeter E qui εἶναι τὸν τόπον) 8 τὸ τρίτον ἐπιχειρήματα rubro inter ipsa Aristotelis
verba (cf. ad p. 511,16) G qui ποκ τοιαύτην—φύσιν om. τοιαύτην om. superscr. K
10 δ om. Gt 11 τὸν om. K φυλάττοντας et ποκ καταχρωμένους corrigit t, at cf. ad
p. 435,14 12 ένοιαν KM 13 τοῦ om. K 14 ἔτι δὲ τῶν M ubi primitus στοιχεῖον
17 καθ' αὐτό t 19 τοῦ στοιχείου M ἀλλὰ καὶ περὶ G 22 τὸ ἐκ Gt: ἐκ KM
δ σύλλογος K: δ σύλλ M 23 τίνος ἀντισθεῖς K οὖσι t 25 λόγον K ἔλεγεν
p. 208•34 26. 27 τούναντον κατασκεψάσαι M

ἀναχθῆναι δύναται. οὕτε ως εἰδος καὶ λόγος τῶν πραγμάτων. ἐκ παραλλήλου τὸ εἰδος καὶ λόγος· οὐδὲν γάρ ἔτερόν ἐστι τὸ εἰδος ἑκάστου ⁴⁵ η̄ ὁ δρισμὸς ὁ τὸ τί η̄ν εἶναι σημαίνων.

p. 209-23 *Ετι δὲ καὶ αὐτός, εἰ τῶν ὄντων ἐστί, ποῦ ἐσται;

5 "Άλλο ἐπιχείρημα. εἰ πάντα, φησί, τὰ ὄντα ἐν τόπῳ, ἐστι δὲ τῶν ὄντων καὶ ὁ τόπος, καὶ ὁ τόπος ἀν ἐν τόπῳ εἴη, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. η̄ γάρ Ζήνωνος ἀπορία ζητεῖ τινα λόγον, τουτέστι λύσιν καὶ ἀπολογίαν, ἵσως τοῦ Ζήνωνος τοῦτο ἀποροῦντος καὶ ἀναιροῦντος ἐκ τῶν ὄντων ⁵⁰ τὴν τῶν τόπων διαφορὰν διὰ τοῦ καθόλου τὸν τόπον ἀναιρεῖν, διὰ τὸ 10 δεῖξαι ἐν τὸ ὅν ὑπάρχον· η̄ γάρ τῶν τόπων διαφορὰ σαφῶς τὸ πλῆθος τῶν πραγμάτων παρίστησι. ταῦτα δὲ ἐκ στοχασμῶν φαμεν· οὐ γάρ ἔχομεν εἰπεῖν σαφῶς τί βουλόμενος ὁ Ζήνων τοῦτο ἡπόρει. ἵσως δὲ καὶ τὸ ἄπειρον εἰσαγαγεῖν βουλόμενος· εἰ γάρ ὁ τόπος ἐν τόπῳ, κάκεῖνος ἐν ἄλλῳ δηλονότι, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον· ὥστε ἐστὶ τὸ ἄπειρον. η̄ εἰ τις βού-
15 λοιτο εὐγνωμόνως ἀκούειν, ἵσως ὁ Ζήνων ἀναιρῶν τὸν λόγον τὸν λέγοντα πάντα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ εἶναι τοῦτο ἔλεγεν, διτι εἰ πάντα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ, εις καὶ ὁ τόπος δὲ τῶν ὄντων, καὶ ὁ τόπος ἐν τόπῳ εἴη ἄν, κάκεῖνος ἐν ἄλλῳ, ⁵⁴ π 4· καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον· ὥστε εἰ τοῦτο ἀτοκον καὶ ἀδύνατον, οὐ πάντα ἄρα τὰ ὄντα ἐν τόπῳ.

20 p. 209-26 *Ετι διόπερ ἀπαν σῶμα ἐν τόπῳ, οὗτο καὶ ἐν τόπῳ
ἀπαντι σῶμα.

Τὸ τελευταῖνον ἐπιχείρημα. ἀξιώματα δὲ τὰ δύο ταῦτα προλαμβάνει, ⁸ τὸ μὲν διτι πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ (τοῦτο γάρ παρὰ πάντων κοινῶς ὀμολόγηται, εἰ γε καὶ τὰ ὄντα πάντα ἐν τόπῳ ἔλεγον), τὸ δὲ λαμβάνει ὡς ἀκό-
25 λουθόν, τὸ ἐν παντὶ τόπῳ σῶμα εἶναι· ὁ γάρ τόπος πρὸς τὸ ἐν τόπῳ λέγεται, δεῖξει δὲ καὶ ἐφεξῆς διτι οὐδὲν κενόν. τούτων οὖν οὕτως ἔχόντων, φησί, τί ἐροῦμεν περὶ τῶν αἰδομένων; τὸ γάρ προστεθὲν σῶμα η̄ οὐκ ἐσται

1 οὗτε—πραγμάτων οι. Gt οὐθ' ᾧ K τῶν πραγμάτων οι. K 1. 2 ἐκ παραλλήλου δὲ τὸ 2 ἑκάστω G: ἑκάστου εἰδος traicit t τὸ 3 ὁ δρισμὸς Gt: δρισμὸς KM διτι τὸ η̄ν ἐστι σημαίνων K: δὸ τὸ η̄ν εἶναι σώματα (sic) M 4 εἰ—ἴσται οι. K τῶν ὄντων ἐστί M: ίστι τῶν ὄντων t, at cf. Simplic. p. 534, 4 6 καὶ δὲ τόπος ἀν (καὶ αὐτὸς δὲ t) ἐν τόπῳ εἴη GK: ἐν τόπῳ ἀν εἴη καὶ δὸ τόπος M 7 η̄—λόγον οι. G εἰ γάρ M 7. 8 ζητεῖ—ἀπολογίαν οι. K 8 ἀναιροῦντος η̄ ἐκ (?) K 9 καθόλου τῶν τόπων G 11 συνίστησι K 12. 15 τοῦτο—οἱ Ζήνων οι. M 12 τοῦτο τούτω K 14 δηλονότι GK: οι. t 16 ὥστε εἶναι τὸ K 15 εὐγνωμόνως GK: ἀγνωμόνως t 18 οὐ οι. G 20 έτι KM: ίστι εἰ t cf. Aristoteles 20. 21 ἐν τόπῳ, οὕτω—σῶμα οι. K 21 σῶμα t: σῶμα τὶ M 22 τὰ οι. t
τόπῳ
23 παρὰ πάντων KM: περὶ παντὸς Gt 25 παντὶ σῶμα K τὸ (post πρὸς)
οι. M 26 καὶ οι. Gt ἐφεξῆς c. 6 sqq. οὐν οι. M 27 αἰροῦμεν M
οὐκ ίστεν K

ἐν τόπῳ, δπερ ἀδύνατον κατὰ τοὺς τὸν τόπον εἰσάγοντας, η̄ ἐν τινι π4^η προϋπάρχοντι κενῷ γέγονεν, δπερ καὶ αὐτὸ δλεγχθήσεται, η̄ ὁ τόπος 11 τζῆγται καὶ ἐκ μικροῦ μείζων γέγονεν, δπερ καὶ αὐτὸ γελοῖον· τίς γάρ ἀν ἐπινοηθείγ τόπου αὔησις; ἐκ τούτων οὖν πάντων, φησίν, οὐ μόνον τί 5 ἔστιν ὁ τόπος οὐχ εὑρηται, δπερ πρόκειται δεῖξαι, ἀλλὰ περιῆλθεν ἡμῖν εἰς τὸ μηδὲ εἶναι δλως τὸν τόπον δεικνύναι.

p. 209-261 'Ἐπει δὲ τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ δὲ κατ' ἄλλο λέγεται, καὶ τόπος ὁ μὲν κοινός, ἐν φῶ παντα τὰ σώματά 3στιν. ὁ δὲ ἕδιος, ἐν φῶ πρώτῳ.

10 'Ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγεν, δτι ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ 17 οὐ τὸ αὐτὸ ἔστιν ἀποφῆνασθαι περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ μέν τινων ὑπαρχόντων αὐτῷ νομισθείη ἀν τὸ εἰδός ἑκάστου εἶναι ὁ τόπος, ἐκ δέ τινων η̄ ὅλη, νῦν αὐτὸ τοῦτο βούλεται δεῖξαι, ἐκ τίνων μὲν ὅλη ἀν νομισθείη ἐκ τίνων δὲ εἰδός, είτα ἐφεξῆς διὰ πλειόνων ἐπιχειρημάτων δείκνυστιν, δτι οὔτε ὅλη 20 καὶ δύναται εἶναι οὔτε εἰδός. Ήνα οὖν δεῖξῃ πῶς μὲν εἰδός ἀν υπονοηθείη πῶς δὲ ὅλη, δπερ εἴωθεν δεὶ ποιεῖν καὶ νῦν ποιεῖ, λέγω δὴ τὰ διάφορα τοῦ τόπου σημανόμενα διακιρεῖ, καὶ ἀφορίζεται τίς ὁ κυρίως τόπος καὶ περὶ οὐ νῦν ποιούμενα τὸν λόγον. καὶ ἀλλως γάρ εἴωθεν δεὶ τῶν ὄμωνύμων φωνῶν διαστέλλεσθαι τὰ διάφορα σημανόμενα, καὶ ἀφορίζεσθαι τὸ προ- 25 κείμενον περὶ οὐν ὁ λόγος. τοῦτο οὖν καὶ νῦν ποιεῖ ἀναγκαῖόν τε ὑπάρχον τῷ περὶ τόπου ποιουμένῳ τὸν λόγον, καὶ ἀλλως εἰς τὸ δεῖξαι; δτι ἐκ τῶν 30 ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ ποτὲ μὲν εἰδός δάκει εἶναι, ποτὲ δὲ ὅλη· ὁ γάρ κοινότερον λεγόμενος τόπος οὐχ ἔχει ἔμφασιν τοῦ νομισθῆναι ἀν εἰδός. Ήνα οὖν μάθωμεν. ποσαχῶς λέγεται ὁ τόπος, διαιρέσει χρῆται τοιαύτη, δτι 25 δοῦτος τοῦ μὲν πρώτως τοῦ δὲ κατ' ἄλλο, καὶ ὁ τόπος ὁ μέν τίς ἔστι πρώτως καὶ κυριώτατα ἑκάστου, ὁ δὲ κατ' ἄλλο. οίνον λέγεται ὁ ἄνθρω- πος καὶ αἰσθητικὸς εἶναι, καὶ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικός, ἀλλ' αἰσθητικὸς μὲν κατ' ἄλλο (η̄ γάρ ζῶν, οὐχ η̄ ἄνθρωπος), νοῦ δὲ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸς η̄ ἄνθρωπος. καὶ ἐπὶ ἀλλων πλείστων ὠσαύτως. καὶ ὁ τόπος οὐν δὲ μέν τις ἔσται πρώτως καὶ καθ' αὐτό, ὁ δὲ κατ' ἄλλο· λέγομαι γάρ, φησίν, ἐν τῷ οὐρανῷ εἶναι οὐ πρώτως, ἀλλὰ κατ' ἄλλο, τῷ τὸν οὐ- ρανὸν πάντα τὰ ὄντα περιέχειν· οὐ γάρ δή γε ἐν τῷ οὐρανῷ είμι, ἀλλά εἴμι μὲν ἐν τῷ άέρι, τῷ δὲ τὸν άέρα ἐν τῷ οὐρανῷ εἶναι κάγω ἐν τῷ

1 εἰσάγοντες compend. M 2 κενῷ Gt: κενῶν K ετ (εχ κενήν) corr. M η̄ δ] ει οὖν K
3 μεῖζον M 5 δπερ (εχ δτιπερ) corr. M προέκειτο verisimilius Gt ἀλλὰ καὶ τὸ πε-
ριῆλθεν ἡμῖν KM: περιῆλθομεν Gt, at cf. p. 474,27 6 μηδὲ Gt: μηδὲν KM 7 lemma
om. K. αὐτὸ τὸ: αὐτὰ M 8 δὲ M: δ' τὸ 12 η̄ om. Gt 13. 14 μὲν η̄ ὅλη ετ δὲ τὸ
εἰδός M 17. 18 περὶ οὐ] ποῦ M 19 διαστέλλεσθαι K 20 τε] τὸ M ὑπάρχων
compend. K 21 ετ 22 τῷ] τῶν M 22 ως εἰδός Gt 23 κοινότερος G ἀν KM:

om. Gt 26 πρώτος K ἐκα K στρ^η 28 οὐχ η̄] οὐχὶ GK 31 οὐ εχ τοῦ rasura
factum M τῷ (ante τὸν) GK: τὸ Mt 32 τὸ ὄντα om. M 33 τῷ δὲ] τὸ δὲ K

οὐρανῷ λέγομαι εἶναι. καὶ τὸ ἄλλο οὖν ἐν τῷ οὐρανῷ εἰμι, οὐ πρώτως. π⁴
 ὑμοίως καὶ ἐν τῷ ἀέρι λέγομαι εἶναι οὐ πρώτως, ἀλλὰ τῷ ἐν τῷδε τῷ
 τῷδε τῷ μορίῳ οὐτοῦ εἶναι· καὶ ἐν τῇ γῇ δὲ λέγομαι εἶναι οὐ πρώτως,
 ἀλλὰ τῷ ἐν μορίῳ αὐτῆς εἶναι, διπερ μετὰ τοῦ μορίου τοῦ ἀέρου⁵
 προσεχῶς ἐμὲ μόνον περιέχει· καὶ οὗτός ἐστιν ὁ πρώτως καὶ κυριώτατα
 ἔκαστου τόπους, ὁ προσεχῶς ἔνα ἔκαστον περιέχων μόνον καὶ ἀφορίζων
 ἀπὸ τῶν ἄλλων. ἐστιν οὖν, ὡς δρψ περιλαβεῖν, κυρίως ὁ τόπος ὁ περιέ-
 χων προσεχῶς ἔκαστον τῶν σωμάτων. εἰ δὲ τὸ περιέχον ἔκαστον, τούτο
 ἐστιν ὁ τόπος, πέρας τι ἀν εἴη, φησίν, ὁ τόπος· εἰ δὲ ὁ τίπος ἐστὶ τὸ
 10 πρώτως περατοῦν ἔκαστον καὶ ὄριζον, δόξειν ἀν τὸ εἰδός εἶναι ὁ τύπος·
 τοῦτο γάρ τοῦ εἰδόους ἐστὶν ἴδιον, τὸ ὄριζειν καὶ περατοῦν ἔκαστον καὶ τῶν
 40 λοιπῶν ἀποκρίνον. ἐκ τούτων μὲν οὖν, φησί, δόξειν ἀν εἶναι τὸ εἰδός
 ὁ ἔκαστου τόπους, ἐξ ἄλλων δὲ πάλιν ὑπαρχόντων αὐτῷ νομισθείη ἀν ὅλη
 εἶναι. εἰ γάρ ἐστιν ὁ τόπος διάστημά τι χωρητικόν τε καὶ δεκτικὸν τῶν
 15 μεγεθῶν, δόξειν ἀν ὅλη εἶναι· τοιοῦτον γάρ καὶ ἡ ὅλη ἀριστόν τι οὖσα
 διάστημα καθ' αὐτήν, ὄριζεται δὲ ταῖς τοῦ μεγέθους ἐπιφανείαις καὶ σχή-
 μασι καὶ τοῖς ἄλλοις πάθεσιν. εἰ γάρ τῆς σφαίρας, φησίν, ἀφέλοιμεν τὰ
 πάθη καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὰ πέρατα, οὐδὲν ἄλλο περιλείπεται ἡ διάστημα
 τι ἀριστον καὶ ἀπεράτων, τοῦτο δέ ἐστιν ἡ δγκωθείσα ὅλη. ἐπεὶ οὖν
 20 καὶ ὁ τόπος τοιοῦτόν τι δοκεῖ εἶναι (ἔστι γάρ διάστημά τι καθ' αὐτὸν
 ἀσχημάτιστον καὶ ἀποιον, δεκτικὸν δὲ τῶν ἔσχηματισμένων καὶ πεποιω-
 μένων), καὶ ταύτη δόξειν ἀν εἶναι ὅλη. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ
 μένοντα ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν πλειόνων εἶναι μεγεθῶν δεκτικὸν ἄλλοτε
 ἄλλων· τοῦτο γάρ μαλιστα τῆς ὅλης οὐκεῖνον. διὰ ταῦτα, φησί, καὶ ὁ
 25 Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ φησὶ τὸ μεταληπτικὸν καὶ τὴν χώραν ἐν καὶ ταῦ-
 τὴν εἶναι, τὸ δὲ μεταληπτικὸν σημαίνει αὐτῷ τὴν ὅλην· εἰ τούνυν ἡ
 ὅλη μεταληπτικόν ἐστι, τὸ δὲ μεταληπτικὸν ἡ χώρα ἐστίν, ἡ δὲ χώρα
 30 οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἡ ὁ τόπος, τὴν ὅλην ἄρα ὁ Πλάτων τὸν τόπον ἔλεγεν
 εἶναι. εἰ δὲ ἐν μὲν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὅλην ἄλλως ἐκάλεσε τὸ μεταληπτικὸν
 αὐτὴν ἥνομάσας, ἐν δὲ ταῖς ἀγράφοις συνουσίας τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν
 αὐτὴν καλεῖ, οὐδὲν διαφερόμεθα, πλὴν διτὶ τὸ μεταληπτικὸν τὴν χώραν καὶ
 τὸν τόπον εἶναι φησι.

2 εἰ 4 ἀλλὰ τὸ ἐν utrobiisque K

2 ἐν (ante τῷδε) om. G 2.3 ἡ τῷδε om. M

5 οὔτως G: οὐτας (sic) K 12 ἀποκρίνον (hoc accentu) KM: ἀποκρίνειν fort. recte Gt
 δόξειν (εχ δόξη) corr. G² 13 δ om. M 14 διαστήματι χωριτικὸν K 14.15 δεκ-
 τικὸν τῶν μεγεθῶν KM: μεγεθῶν δεκτικὸν Gt 15 δόξῃ ἀν ἡ ὅλη M 18.20 δια-
 στήματι utrobiisque K 19 post ἀδρίστον iterant τι Gt 19.20 ἐπει οὖν καὶ ὁ
 τόπος KM: καὶ δ τόπος οὖν (om. ἐπει) (it 20 τοιοῦτος τι K αὐτὸν KM:
 αὐτὸ Gt, at cf. v. 16 22 εἶναι ὅλη K: εἶναι ἡ ὅλη M: ἡ ὅλη Gt 23 ἔνα καὶ
 om. K μεγεθῶν om. K 24 γάρ καὶ μαλιστα K 25 ἐν τῷ τιμαίῳ φησὶ KM:

^{δι}

φησὶν ἐν τῷ τιμαίῳ Gt Τιμαίῳ p. 52 A θν om. K 26 τὸ μεταληπτικὸν
 σημαίνει αὐτὸ K 27 μεταληπτική ἐστι M 29 μὲν om. M 30 ὥνομάσας
 (sic) K 31 καλεῖ αὐτὴν M τὸ om. M μὲν ληπτικὸν (sic) K 32 φησι
 compend. M: φασὶ K: λέγει Gt

33*

Digitized by Google

Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, φησί, πάντες μόνον ἀπεφήναντο περὶ τοῦ τόπου ^{■ 4v}
 δτι ἔστι, μόνος δὲ ὁ Πλάτων ἐπεχείρησεν εἰπεῖν τί ἔστι, λέγων δτι ἡ ὥλη
 ἔστιν ἡ χώρα καὶ δ τόπος. δ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης, ὃς εἰῶθε, τὸ φαι- ⁵
 νόμενον ἐλέγχων εἰκότως ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτωνι τὴν ὥλην τόπου εἶναι εἰπόντι, ^{■ 5r}
 πρόδηλον δὲ δτι οὐ τοῦτον τὸν τόπον περὶ οὐ νῦν ἡμῖν ὁ λόγος, τὸν δεκτι-
 κὸν τῶν συνθέτων σωμάτων, τοῦτον ἐλεγε τὴν ὥλην ὁ Πλάτων, ἀλλὰ κατὰ
 ἀναλογίαν τῶν φυσικῶν εἰδῶν τόπον ἐκάλει τὴν ὥλην, διότι ὥσπερ ἀπαν
 σῶμα ἐν τόπῳ, οὗτως ἀπαν εἰδός φυσικὸν ἐν ὥλῃ. ὥσπερ ἀμέλει καὶ
 αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν καλεῖ ἐν τῇ Περὶ ψυχῆς
 10 πραγματείᾳ· “καὶ εὐ δῆ” γάρ φησιν “οἱ λέγοντες τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν”, καὶ τὸν νοῦν τῶν νοητῶν εἰδῶν τόπον φησίν. οὗτως οὖν καὶ ὁ
 Πλάτων τὴν ὥλην τόπον τῶν φυσικῶν εἰδῶν φησιν· εἰ γάρ ὡς ἔχει τὰ
 ψυχικὰ εἰνὴ πρὸς τὴν ψυχὴν, οὗτως ἔχει καὶ τὰ φυσικὰ εἰδῆ πρὸς τὴν
 ὥλην, ἡ δὲ ψυχὴ τόπος τῶν ψυχικῶν εἰδῶν, καὶ ἡ ὥλη ἅρα τόπος τῶν
 15 φυσικῶν εἰδῶν δὲν εἰη, ὡς δεκτικὴ αὐτῶν καὶ ἄνευ αὐτῆς συστῆναι μὴ
 δύναμένων. ἀναλογεῖ γάρ τὸ μὲν χωριστὸν καὶ ἐξηργημένον εἰδός πατρί,
 μητρὶ δὲ ἡ ὥλη, σπέρματι δὲ οἱ δημιουργικοὶ λόγοι, οἱ ἐκ τοῦ χωριστοῦ
 εἰδους ἐνδιδόμενοι εἰς τὴν ὥλην, κυήματι δὲ τὰ ἐκ τῶν λόγων τῶν δημιουρ-
 20 γικῶν ἀναβλαστάνοντα ἐν τῇ ὥλῃ φυσικὰ εἰδῆ. διὰ τοῦτο μητέρα τὴν ὥλην
 τιθήντη τε καὶ δεξαμενὴν ὁ Τίμαιος ἐκάλεσε, καλεῖ δὲ καὶ μεταληπτικὸν
 τὴν ὥλην, ὡς τὰ εἰδῆ πάντα μεταλαμβάνουσαν καὶ δεχομένην, καὶ μόνως
 μεταλαμβάνουσαν, μηδαμῶς δὲ μεταλαμβανομένην πᾶς δὲ καὶ μέγα καὶ
 μικρὸν αὐτὴν ἐκάλει, πολλάκις εἴρηται, δτι ὡς δεκτικὴν τῶν ἐναντίων,
 25 πρώτη δὲ ἐναντίωσις καὶ γενικωτάτη ἡ κατὰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν,
 ἐπειδὴ καὶ πρῶτον δγκοῦται ἡ ὥλη ποσαθεῖσα, τοῦ δὲ ποσοῦ πρώτη
 ἀντίθεσις ἡ κατὰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν- ¹⁵

Οὗτως οὖν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ δεῖξας ἐκ τίνων μὲν ὥλη δόξειεν
 ⟨Δν> εἶναι, ἐκ τίνων δὲ εἰδος, ἐφεξῆς διὰ πλειόνων ἐπιχειρημάτων δείκνυ-
 σιν, δτι οὔτε ὥλην δυνατὸν εἶναι τὸν τόπον οὔτε εἰδός. εἰσὶ δὲ ἀριθμοῦντι
 30 τὰ πάντα ἐπιχειρήματα δκτώ. διὰ μὲν οὖν τοῦ πρώτου ἐπιχειρήματος
 κοινῷ λόγῳ δείκνυσιν, δτι οὔτε ὥλη δύναται εἶναι ὁ τόπος οὔτε εἰδός,

1 ἀπεφήνατο Κ 2 δτι ἔστι ομ. Μ 3 ὡς ομ. G 4 ἐγκαλεῖν G τὴν ὥλην τὸν
 τόπον Μ 5 τὸν (post τοῦτον) ομ. t 6 συνθέτων primitus M 7 τὸν τόπον M
 ἡμῖν Gt 9 δ om. Gt 9. 10 τὴν ψυχὴν—λέγοντες ομ. M 9 Περὶ ψυχῆς Γ 4 p. 429 a 27
 10 εὐ δῆ GK: εὐ γε t et Simplic. p. 540,9 τὴν ψυχὴν εἶναι τόπον Aristoteles at cf.
 Simplicius 12 φησιν] καλεῖ K 13 ψυχικὰ marg. G²: φυσικὰ G 15 καὶ ομ. M
 17 ἡ δὲ ὥλη μητρί Gt 18 κυήματα K 18. 19 δημιουργῶν (sic) K: δημιουργι-
 κῶν t 19 φυσικὰ εἰδῆ ἐν τῇ ὥλῃ K μητέρα κτλ. vide ad p. 5,9 20 τιθήνη
 Gt: τιθήνη KM μεταληπτικὴν KM 21 μεταλαμβάνουσαν—μόνως ομ. G
 22 καὶ (ante μέγα) ομ. Gt 23 πολλάκις velut p. 93,9 sqq. 26 ἡ ἀντίθεσις ἡ M
 27 μὲν ομ. M 28 ἀν addidi 29 ὥλην δυνατὸν εἶναι τὸν τόπον KM: ὥλη δύναται
 εἶναι δ τόπος Gt δὲ KM: γάρ Gt 30 τὰ πάντα ομ. M

λόγῳ τοιούτῳ· ἡ ὅλη, φησί, καὶ τὸ εἶδος ἀχώριστά ἔστι τοῦ πράγματος η δῆ
οὗπερ ἔστιν ὅλη καὶ εἶδος, ὁ τόπος χωρίζεται τῶν πραγμάτων ὃν λέγεται ω
εἶναι τόπος, δὲ τόπος ἄρα οὔτε εἶδος ἔστιν οὔτε ὅλη. Οὐτὶ γὰρ χωρίζεται τὰ
πράγματα τῶν τόπων ἐν οἷς ἔστι, πρόδηλον· ἐν γὰρ τῷ τόπῳ, φησίν,
5 ἔνθα πρότερον ἦν ὅλωρ, ἐν τούτῳ ἐξελθόντος τοῦ ὅλωτος ἀήρ γέγονεν,
ώσπερ καὶ ἐν τῷ ἀγγείῳ ἐν φρότερον ἦν οἶνος, ἐν τούτῳ ἐξελθόντος
ὅλωρ γίνεται ἡ ἀήρ· καὶ γὰρ τὸ ἀγγεῖον, φησί, τόπος ἔστι μεταφορῆτός,
ώσπερ καὶ δὲ τόπος οἶνος ἀγγεῖον ἀμετακίνητον. ὥσπερ οὖν τὸ ἀγγεῖον οὐ-
δέν ἔστι τοῦ ἐν αὐτῷ, οὐχ ὅλη οὐκ εἶδος οὐχ ἔτερόν τι, διότι ὅλη μὲν
10 καὶ εἶδος καὶ τὰ τοιαῦτα ἀχώριστα τοῦ πράγματος, δὲ κέραμος χωριστός, ω
οὔτω δὴ φημι καθόλου καὶ ἐπὶ τόπου. τὸ δὲ δεύτερον ἐπιχείρημα μεμερισμένως
προφέρεται· τῷ μὲν γὰρ αὐτῷ λόγῳ δείχνυσιν, οὐτὶ τὸ εἶδος οὐκ ἔστιν δ
τόπος, εἴ γε τὸ μὲν εἶδος ἀχώριστον δὲ τόπος χωριστός, οὐτὶ δὲ οὐδὲ
ὅλη δὲ τόπος, δείχνυσιν οὕτως· δὲ τόπος περιέχει τὰ ἐν τῷ τόπῳ, ἡ ὅλη
15 περιέχεται καὶ οὐ περιέχει, δὲ τόπος ἄρα ὅλη οὐκ ἔστι. τὸ τρίτον ἐπιχεί-
ρημα τοιούτον· δὲ τόπος ἔξωθεν ἔστι τοῦ πράγματος οὐ δὲ ἡ τόπος, ἡ
ὅλη καὶ τὸ εἶδος οὐκ ἔστιν ἔξωθεν τοῦ πράγματος, δὲ τόπος ἄρα οὔτε ὅλη ἔστιν οὔτε εἶδος.
τέταρτον δὲ ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ οὕτως· εἰ ἡ ὅλη
καὶ τὸ εἶδος τόπος, οὐδὲν δὲ ἐφέρετο ἐπὶ τὸν ἔχοντο τόπον (οὐδὲν γὰρ
20 φέρεται ἐπὶ τοῦτο ἐφ' δὲ τόπον, ἔστι δὲ ἔχαστον ἐν τῇ ἔστιν ὅλη καὶ τῷ
εἶδει), ἀλλὰ μὴν πάντα φέρεται ἐπὶ τοὺς ἔαυτῶν τόπους, ἡ ὅλη ἄρα καὶ
τὸ εἶδος τόπος οὐκ ἔστι. τὸ αὐτὸν τοῦτο ἐπιχείρημα ἔστι καὶ κατηγορικῶς
σχηματίσαντα ποιῆσαι πέμπτον συλλογισμὸν οὕτως· τὰ κατὰ φύσιν κινού-
μενα ἐπὶ τοὺς οἰκείους φέρεται τόπους, οὐδὲν τῶν κινουμένων ἐπὶ τὴν
25 ὅλην φέρεται ἡ τὸ εἶδος, δὲ τόπος ἄρα οὔτε ὅλη ἔστιν οὔτε εἶδος. τὸ τρίτον
σχῆμα τρίτον. Οὐτὶ γὰρ οὐδὲν κινεῖται ἐπὶ τὴν ὅλην καὶ τὸ εἶδος, προφανές·
κινεῖται γάρ τι ἐπὶ τοῦτο ἐφ' δὲ πρότερον οὐκ ἔστι, πᾶν δὲ τὸ εἶναι αὐτὸν
ἐν τῇ ὅλῃ ἔχει καὶ τῷ εἶδει. ἕκτον· ἐν τῷ τόπῳ τὸ ἄνω ὑπάρχει καὶ τὸ
κάτω, ἐφ' δὲ καὶ κινεῖται τὰ κινούμενα, ἐν τῇ ὅλῃ καὶ τῷ εἶδει οὐχ
30 ὑπάρχει τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, δὲ τόπος ἄρα οὔτε ὅλη ἔστιν οὔτε εἶδος.

- 1 τοιούτῳ λόγῳ Gt 2 δὲ τόπος χωρίζεται Gt 3 γὰρ GM: δὲ (K)t 4 τῷ]
τὸ K 5 τοῦτο (sic) K 6 καὶ οἱ M conicias ἐξελθόντος <τούτου> (cl. p. 522,
14), at cf. Arist. c. 1 p. 208b2 7 γίνεται] γὰρ comprehend. M μετάφοβητός K
8 ὥσπερ καὶ οὕτως καὶ G 9 τοῦ GKM: τῶν τι οὐχ εἶδος K 10 εἶδος
μὲν καὶ ὅλη Gt 11 ἐπὶ τοῦ τόπου τι τὸ δεύτερον (οἱ δὲ) Gt 12 προσφέρε-
ται. τὸ μὲν K 13 ἀχώριστον K 13. 14 οὐδὲ ἡ ὅλη τι 14 τὰ] τὸ M 15 τὸ
οἱ. G 16. 17 οὐ — πράγματος οἱ. G 17 ἔστιν KM: εἰστιν (cf. p. 523, 20) t
ἴκινθεν KM: ἔκτος τι 18 συλλόγου K εἰ οἱ. K 19 δὲ τόπος τι δὲ ἐφέ-
ρετο Gt: ἀναφέρεται KM 20 τούτῳ G ἐφ' δὲ GKM: ιππο οὐ φ συμ τ
21 σχηματίσαντας Gt οὕτω τι 23. 24 κινούμενα] φερόμενα M 25. 26 τὸ
σχῆμα τρίτον οἱ. M 26 δὲ] εἰ M γὰρ] δὲ τι 27 τοῦτο (εἰ τούτῳ) corr. G:
ταῦτα K ἐφ' δὲ GM: ἐφῶ K: οὐ φ τι cf. v. 20 28 ἔκτον M: οἱ. (sed c' in
marg. G²) G: καὶ (scilicet confunduntur c' εἰ καὶ comprehendiose scriptum; cf. ad p. 389, 1)
K: ἔκτον ἐπιχείρημα τοιούτον t 29 οὐ δὲ τῷ Gt

εβδομαν ἐπιχείρημα τηιωῦτον· εἰ τὸ εἰδός, φησίν, η̄ ή ὅλη τόπος ἐστίν,¹ ή δὲ ὅλη καὶ τὸ εἰδός ἐν τῷ πράγματι ἐστί, λέγω δὴ τῷ συνθέτῳ, μετα-⁴⁰ βάλλει δὲ τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, συγχινεῖται δηλονότι καὶ ταῦτα τοῖς πράγμασι καὶ συμπαραγίνεται οὖπερ ἀν καὶ τὸ πρᾶγμα· ὥστε καὶ ὁ 5 τόπος συμμεταβάλλει τοῖς πράγμασιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. πρῶτον μὲν οὖν ἀπὸτον κινεῖσθαι τοὺς τόπους, ἔπειτα συμβῆσται τὸν τόπον ἐν τῷ πφ εἰναι. εἰ γὰρ τὸ σύνθετον ἐν τῷ πφ γίνεται δταν ἐνθένδε ἐκεῖσε μεταβάνη, τὸ δὲ σύνθετον οὐδὲν ἔτερον ἐστί παρὰ τὴν ὅλην καὶ τὸ εἰδός, δῆλον δτι καὶ η̄ ὅλη καὶ τὸ εἰδός ἐν τῷ πφ γίνεται· η̄ δὲ ὅλη καὶ τὸ εἰδός τόπος² 10 ἐστίν· ὁ τόπος ἄρα ἐν τῷ πφ γίνεται. ἀνάξεις δὲ ὑπὸ τὸ πρῶτον σχῆμα τὸν συλλογισμὸν οὔτως· ὁ τόπος η̄ ὅλη ἐστὶν η̄ εἰδός, η̄ ὅλη καὶ τὸ εἰδός ἐν τῷ συνθέτῳ εἰσίν (οὐδὲν γὰρ ἔτερον ἐστί τὸ σύνθετον παρὰ τὴν ὅλην καὶ τὸ εἰδός), τὸ σύνθετον μεταβάλλον ἀπὸ τόπου εἰς ἔτερον γίνεται τόπον, ὁ τόπος ἄρα μεταβάλλων ἀπὸ τόπου εἰς ἔτερον γίνεται τόπον. εἰ δὲ 15 ἀπὸτον τὸν τόπον ἐν τῷ πφ γίνεσθαι, δ τόπος ἄρα οὔτε ὅλη ἐστὶν οὔτε εἰδός· ταύτη γὰρ τῇ ὑποθέσει τὸ ἀπὸτον ἡκολούθησεν. ὕγδον ἐπιχείρημα³⁰ εἰ τὸ εἰδός, φησί, τόπος, δταν φθαρῇ τὸ ὄδωρ καὶ μεταβαλῃ εἰς ἀέρα, φθείρεται ἐξ ἀνάγκης καὶ δ τοῦ ὄδωτος τόπος, εἴπερ τὸ εἰδός ἐστιν δ τόπος. καὶ τίς διν ἐπινοήσεις φθορὰν τόπου; ὥσπερ γὰρ οὐδὲ γένεσις τόπου 20 ἐστίν, οὔτως οὐδὲ φθορὰ τόπου διν εἶη. ἀλλως τε οὐδὲ η̄ αἰσθησις ὑπαγορεύει ἐφθάρθαι τὸν τοῦ ὄδωτος τόπον μεταβάλλοντος εἰς ἀέρα· ἐν τούτῳ γὰρ ἀλλο τι γέγονε σῶμα. εἰ δὲ η̄ ὅλη τόπος, ἐπειδὴ καὶ μένει η̄ αὐτὴ⁵ 25 μεταβάλλοντος εἰς ἀέρα τοῦ ὄδωτος, διὰ τί εἰς ἄλλη πόφ γίνεται εἰς ἀέρα | μεταβάλλον τὸ ὄδωρ, καίτοι τῆς ὅλης τῆς αὐτῆς οὐσίης; διὰ πάντων οὖν τούτων δῆλον δτι οὔτε ὅλη οὔτε εἰδός δύναται εἶναι δ τόπος.

'Επεὶ δὲ τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ δὲ κατ' ἄλλο λέγεται. τὸ μὲν καθ' αὐτὸ ἀντίκειται τῷ κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ πρώτως τῷ κατ' ἄλλο· ἐνταῦθα οὖν τὸ καθ' αὐτὸ ἀντὶ τοῦ πρώτως εἶπεν. ἐπεὶ οὖν βούλεται ἐξημοιῶσαι τῷ εἰδει τὸν τόπον, τῷ καὶ τὸν τόπον ἔκαστον περι-³⁰ γράφειν καὶ περιορίζειν, ὥσπερ καὶ τὸ εἰδός, λέγεται δὲ δ μέν τις κοινὸς εἶναι τόπος δ δὲ ίδιος ἔκαστον, ἐστι δὲ η̄ ὁμοιότης η̄ πρὸς τὸ εἰδός⁵ οὐ κατὰ τὸν κοινὸν τόπον ἀλλὰ κατὰ τὸν ίδιον, διὰ τοῦτο φησιν ἐπειδὴ τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστι πρώτως τοῦτο δ λέγεται, τὰ δὲ κατ' ἄλλο, καὶ δ τόπος δηλονότι δ μὲν ἐσται πρώτως καὶ κυριώτατα, δ ἔκαστον ίδιᾳ περιέ-

1 εἰ] η̄ K 2 η̄ δὲ KM: ἐστι δὲ η̄ (omisso ἐστι post πράγματι) Gt 4 διν καὶ ομ. Themist. p. 261,8 9 τόπος ομ. K 10 δὲ καὶ ὑπὸ Gt πρῶτον.GKM: τέταρτον τ 11 ἐστὶν ομ. K 13 ἐγγίνεται M 14 δ τόπος; ἄρα — τόπον ομ. K 14. 15 εἰ δὲ ἀπὸτον πᾶν τὸν G 17 φησιν δ τόπος τ μεταβάλλῃ Gt 18 ἐστιν ομ. M 19 ἐπινοήσει φθορὰ Gt 20 η̄ φθορὰ G 21 μεταβάλλοντος τ 22 εἰ] η̄ K δ τόπος Gt 23 τοῦ ὄδωτος εἰς ἀέρα τ διατί Gt: διστι KM 24 μεταβάλλον K 26 Ἐπεὶ—λέγεται KM: ομ. G: ιστέον δὲ δτι τ 26. 28 δὸ μὲν καθ' αὐτὸ ἀντίκειται—τῷ κατ' ἄλλο ομ. K τῶ μὲν ετ τῶ δὲ πρώτω (sic) τὸ κατ' ἄλλο M 31 τόπος εἶναι Gt δμοιώθης K 34 post ἐσται πρώτως iterat τοῦτο δ λέγεται δ δὲ (sic) κατ' ἄλλο καὶ δῆλον δτι (sic) δ μὲν ἐσται (omissis 34. p. 519,1 καὶ κυριώτατα—κόσμῳ εἶναι) K

χων, ὁ δὲ κατ' ἄλλο, ὁ κοινός. λεγόμενα γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ εἰναι, διότι οὐδὲν τῷ μέρει τοῦ κόσμου, καὶ ἐν τούτῳ, διότι ἐν τῇδε τῇ πόλει, καὶ ἐν ταύτῃ, διότι ἐν τῷ μέρει τοῦ οἰκιαρχεῖται, διότι καὶ κυρίως καὶ πρώτως οὐδὲν ἔστι τόπος ἐμός. διότι οἰκος καὶ ἡ πόλις καὶ ὁ κόσμος οὐ πρώτως ἔστι τόπος ἐμός, ἀλλὰ κατὰ ἄλλο· ἡ γὰρ οἰκία τόπος ἔστιν ἐμὸς διὰ τὸ μόριον τοῦ οἰκου τὸ περιέχον με, καὶ ἡ πόλις διὰ τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὑστερών.

p. 209a1 Εἰ δέ ἔστιν ὁ τόπος τὸ πρώτως περιέχον ἔκαστον τῶν
10 σωμάτων, πέρας τι ἀν εἴη.

Τουτέστι τὸ πρώτως καὶ προσεχῶς ἔκαστον περιέχον, οὐχ ὁ κοινὸς 16
τόπος. εἰ δὲ τὸ προσεχῶς ἔκαστον περιέχον ὁ τόπος ἔστι, πέρας τί ἔστι.
δηλονότι ὁ τόπος· περατοῦ γὰρ τὸ ἐν αὐτῷ. τοιοῦτον δέ ἔστι καὶ τὸ εἶδος.

p. 209a2 Ὡστε δόξειεν ἀν ὁ τόπος τὸ εἶδος εἰναι, φῶτος ὁρίζεται
15 τὸ μέγεθος καὶ ἡ ὅλη ἡ τοῦ μεγέθους· τοῦτο γὰρ ἔκαστον
πέρας.

Τὸ μέγεθος λέγοι ἀν τὸ σύνθετον, τὸ ἐξ ὅλης καὶ εἰδούς. φησὶν οὖν
ὅτι τῷ εἰδεῖ καὶ τὸ σύνθετον ὁρίζεται· τὸ γὰρ ὥρισθαι αὐτῷ κατὰ τὸ 20
εἶδός ἔστι. καὶ ἡ ὅλη δὲ τοῦ συνθέτου ἀόριστος οὖσα καθ' αὐτὴν ὁρίζε-
20 ται οὐ πό τοῦ εἰδούς· τὸ γὰρ εἶδος, φησί, πέρας ἔστι καὶ τῆς ὅλης καὶ τοῦ
συνθέτου. εἶδος δὲ ἔοικε λέγειν νῦν τὸ κατὰ τὰ πέρατα· καὶ γὰρ τὸ διά-
στημα ἀόριστον δν καθ' αὐτὸ καὶ ἀπεράτωτον περατοῦται καὶ ὁρίζεται ταῖς
ἐπιφανείαις.

p. 209a6 Ἡι δὲ δοκεῖ ὁ τόπος εἰναι τὸ διάστημα τοῦ μεγέθους,
25 ἡ ὅλη· τοῦτο γὰρ ἔτερον τοῦ μεγέθους.

Τουτέστι καθὸ δόπος διάστημά τι ἔστι δεκτικὸν τοῦ μεγέθους, κατὰ
τοῦτο ὅλη δοκεῖ εἰναι· ἐν γὰρ τῷ μεγέθει τὸ ἀόριστον διάστημα ὅλη ἔστιν 25
τοῦ μεγέθους. ὅσπερ γὰρ ἡ πρώτη ὅλη τῷ ἄλλοτε ἄλλη δέχεσθαι
ἔτερα μὲν οὖσα πάρ' αὐτὰ δείκνυται, οὐδέποτε δὲ χωρὶς εἰδούς ἔστιν, οὕτω

3 διότι καὶ ἐν τῷδε τῷ οἰκω G 9 δέ (cf. Arist. cod. E) KM: δή t 9. 10 τὸ πρώτως—
εἰη ομ. K 9 πρώτως Mt: πρώτον Aristoteles 10 τι M: ομ. t 12. 13 εἰ δὲ τὸ—
δηλονότι δόπος iterat G 12 δ (δ ομ. t) τόπος ἔστι KM: οὐχ δ κοινὸς τόπος ἔστι G
13 αὐτῶ GM: αὐτῶ (sic) K: αὐτῶ t ἔστι ομ. Gt 14 lemma habet G verba Ὡστε—
εἰναι ad superiorein explanationem pertinere videntur, cf. Aristoteles 15. 16 καὶ ἡ ὅλη—
πέρας ομ. K 17 τὸ μέγεθος δὲ λέγοι t 20 φησί, πέρας ἔστι GM: φησί πέρας ἔχει K:
ἔστι φησί, πέρας t 21 τὸ ομ. GK 22. 23 ταῖς ἐπιφανείαις (cf. p. 515, 16) KM: τῆς
ἐπιφανείας G: ὅπό τῆς ἐπιφανείας t 24 Ἡι] *l (h. e. ει) K 24. 25 τὸ διάστημα—ἔτερον
τοῦ μεγέθους ομ. K 27 ὅλη ἔστι] ὅλη εἰναι K 28 εἰδη] ὅλη K 29 μὲν ομ. Gt

φημὶ ἐπειδὴ ποτὲ μὲν μεῖζον ποτὲ δὲ ἔλαττον γίνεται τὸ μέγεθος, ἔτερόν π 5
τί ἐστιν αὐτῷ ὑποκείμενον, τὸ ἀπλῶς μέγεθος, λέγω δὲ διάστημα τι ἀόρι-
στον τῷ ἰδίῳ λόγῳ, ὅπερ ὁ Πλάτων τὸ “πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινού-
μενόν” φησιν. ἀλλὰ τοῦτο οὐδέποτε ἐστιν εὑρεῖν χωρὶς δρου τινὸς καὶ
5 πέρατος, εἰ καὶ τῷ ἰδίῳ λόγῳ οὐδένα δρου ἔχει οὐδὲ πέρας. ὡσπερ οὖν
τοῦτο τὸ ἀόριστον διάστημα ὥλη δὲ τῶν μετεθῶν ἄλλοτε ἄλλο δέχεται με-
γεθος, οὕτω δὴ καὶ ὁ τόπος διάστημα ἐστιν ἄλλοτε ἄλλων μετεθῶν
δεκτικόν, καὶ ταύτῃ ὥλη δόσειν ἀν εἶναι· καὶ ὡσπερ τὸ ἀόριστον διά-
στημα ἔτερόν ἐστι τοῦ μεγέθους, οἷον τοῦ διπήχεος ἢ τριπήχεος, οὕτω δὲ
10 καὶ ὁ τόπος ἔτερος τῶν ἐγγινομένων ἐν αὐτῷ μεγεθῶν.

p. 209b7 Τοῦτο δέ ἐστι τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ εἰδούς καὶ ὡρι-
σμένον, οἷον ὑπὸ ἐπιπέδου καὶ πέρατος.

Εἰδοποιεῖται γάρ τὸ ἀόριστον διάστημα τῷ ἐπιπέδῳ· αὐτὸ γάρ καθ' αὐτὸ²⁰
ἀόριστον δὲ καὶ ἀπεράτωτον, δταν προσλάβῃ ἐπιφάνειαν καὶ πέρας,
15 τοῦτο δέ ἐστι σχῆματός τι εἶδος, δρίζεται καὶ εἰδοποιεῖται.

p. 209b9 “Οταν γάρ ἀφαιρεθῇ τὸ πέρας καὶ τὰ πάθη τῆς σφαίρας,
λείπεται οὐδὲν εἶναι παρὰ τὴν ὥλην.

Τὸ πέρας, τουτέστιν ἡ ἐπιφάνεια καὶ τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, τὰ πάθη,
τουτέστιν αἱ παθητικαὶ ποιότητες, τὸ χρῶμα τὸ βάρος καὶ τὰ λοιπά· τούτων
20 γάρ ἀφαιρεθέντων καταλιμπάνεται ἀόριστός τις ὅγκος καὶ ἀπεράτωτος, ὅπερ
ἐστιν ἡ ὥλη. ὥλη δέ, ἦτοι ἡ πρώτη, ἡ, ὅπερ καλλιον, ἡ ποσωθεῖσα, ἦτις
ἐστὶ τὸ τριχῆ διαστατόν, ὅπερ καθ' αὐτὸ ἀόριστόν ἐστι καὶ ἀσχηματίστον
(οὐδενὶ γάρ οὔτε ώρισμένῳ ποσῷ, οἷον διπήχει ἢ τριπήχει, οὔτε ἐσχημα-
τισμένῳ ταύτον ἐστιν), δθεν ἄλλοτε ἄλλο καὶ μέγεθος καὶ σχῆμα δέχεται,
25 τοῦτο δὲ καὶ τινὲς ἐνόμισαν εἶναι τὴν πρώτην ὥλην.

p. 209b11 Διὸ καὶ ὁ Πλάτων τὴν ὥλην καὶ τὴν χώραν τὸ αὐτό⁴⁰
φησιν εἶναι ἐν τῷ Τιμαίῳ.

Διὰ ταύτην οὖν, φησί, τὴν αἰτίαν, διὰ τὸ προσεοικέναι τῇ ὥλῃ τὸν⁴⁵
τόπον, καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὥλην ταῦτον φησιν εἶναι τῇ χώρᾳ.

2 λέγω δὴ GM 4 φησιν ex. gr. Tim. p. 30A οὗποτε Gt 7 ἄλλοτε om. G
8 δεκτικὸν Mt: δεκτικός G et corr. K: δεκτικῶν primitus K καὶ (ante ὡσπερ)
om. KM 9 δὲ KM: δὴ Gt 11 δ' ἐστὶ τὸ 11. 12 ὑπὸ τοῦ εἰδούς—πέρατος
om. K 14 προσλάβοι K 16. 17 καὶ τὰ πάθη—ὥλην om. K 17 εἶναι M:
om. t Aristoteles 18 τὰ πάθη K: καὶ τὰ πάθη M: τὰ δὲ πάθη Gt 22 καθ' αὐτὸ⁵
(sic) t 23 διπάχει ἢ τριπάχει K 25 fort. τούτῳ εἶναι om. M τὴν πρώτην
ἥλην om. K, οὐδὲ τοῦτο—ἐνόμισαν εἶναι ut lemma notantur 26 lemma om. K
28 ταύτας K οὖν om. Gt 29 φησὶ ταῦτὸν Gt

ἡ δὲ χώρα ὁ τόπος ἐστίν· ὥστε ταῦτὸν φησιν εἶναι τὴν ὅλην τῷ τόπῳ. ^η π. 5
μεταληπτικὸν δὲ καλεῖ τὴν ὅλην, ὡς ἥδη εἴποι, ὡς τῶν εἰδῶν μεταληπ-
θάνουσαν, καὶ μόνως μεταλαμβάνουσαν, οὐδαμῶς δὲ μεταλαμβανομένην.
εἴπομεν δὲ πῶς αὐτὴν καὶ χώραν καλεῖ, ὅτι κατὰ ἀναλογίαν, ὥσπερ καὶ
5 αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης τὴν φυχὴν τόπον εἰδῶν τῶν διανοητῶν, καὶ τὸν νοῦν 50
τῶν νοητῶν.

p. 209b 13 Ἄλλον δὲ τρόπον ἔχει τε λέγων τὸ μεταληπτικὸν καὶ
ἐν τοῖς λεγομένοις ἀγράφοις δόγμασιν. |

Τουτέστιν ἄλλως ἐν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὅλην δυνομάζων καὶ ἄλλως ἐν τοῖς ^η π. 6
10 ἀγράφοις δόγμασι, τουτέστιν ἐν ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις· ἐν μὲν (γάρ) ταῖς
ἀγράφοις συνουσίαις μέγα καὶ μικρὸν ἔκαλει τὴν ὅλην, ὡς ἐν τοῖς ἐμπρο-
σθεν ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε, καὶ εἴπομεν διὰ τί μέγα καὶ μικρὸν ἡ ὅλη, ἐν
δὲ τῷ Τιμαίῳ τὸ μεταληπτικὸν καλεῖ τὴν ὅλην διὰ τὸ τῶν εἰδῶν με-
ταλαμβάνειν. τὰς δὲ ἀγράφους συνουσίας τοῦ Πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστο-
15 τέλης ἀπεγράψατο. ⁵

p. 209b 15 Ὁμως μέντοι τὸν τόπον καὶ τὴν χώραν τὸ αὐτὸ διπε-
φήνατο.

Εἰ δὲ καὶ διαφόρως, φησί, καλεῖ τὴν ὅλην, ἀλλ' οὖν τὸν τόπον καὶ
τὴν ὅλην τὸ αὐτό φησιν· εἰ γάρ τὴν ὅλην χώραν φησίν, ἡ δὲ χώρα οὐδὲν
20 ἔτερόν ἐστι παρὰ τὸν τόπον, δῆλον διὰ ταῦτὸν ἐστι τῇ ὅλῃ ὁ τόπος. τῶν
οὖν ἀλλων, φησί; πάντων διὰ μὲν ἐστιν ὁ τόπος εἰπόντων, τί δέ ἐστι μη-
δενός, μόνος οὐ Πλάτων τί ἐστιν ὁ τόπος εἰρηκεν, διὰ τὴν ὅλην. εἴπομεν δὲ
διὰ οὐ τοιοῦτον τόπον ἐλεγεν εἶναι τὴν ὅλην, περὶ οὐ νῦν ἡμῖν ὁ λόγος,
ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν, διότι ὡς ὁ τόπος τῶν σωμάτων δισχεῖον, οὕτω καὶ 10
25 ἡ ὅλη τῶν εἰδῶν.

p. 209b 20 Ἄλλως τε γάρ τὴν ἀχροτάτην ἔχει θεωρίαν, καὶ χωρὶς
ἀλλήλων οὐ διάδιον αὐτὰ γνωρίζειν.

Καὶ ἐντεῦθεν, φησί, τὸ χαλεπὸν τῆς τοῦ τόπου θεωρίας δείκνυται. εἴτε
γάρ ὅλη εἴτε εἶδος ὁ τόπος μᾶλλον, χαλεπὸς ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος· εἰς γάρ

1 ὁ om. Gt ὥστε αὐτὸν φησιν K 3 μόνον (compendio incerto) M 4 εἴπομεν
p. 516,3 sqq. 5 διανοητικῶν M 7 τρόπον] τόπον K qui om. τὸ μεταληπτικὸν—δόγ-
μασιν 10 ἐν ταῖς] ἐν τοῖς K 10. 11 ἐν μὲν ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις KM: om. G: ἐν αὐ-
ταῖς γάρ τ 11. 12 ἐμπροσθεν ex. gr. Ἀ 4 p. 187+17 12. 13 καὶ μικρὸν—καλεῖ τὴν
om. K 13 τὸ (ante μεταληπτικὸν) om. t 16 μέντοι om. Aristoteles 18 δὲ om. G
19 τὸ αὐτό KM: ταυτό G: ταυτόν t 20 ἐστι τῇ] ἐσται τῇ Gt 24 στοιχεῖον t 26 ἀλλως γάρ
τε γάρ K 26. 27 θεωρίαν—γνωρίζειν om. K 26 θεωρίαν (M): θέαν Aristoteles 27 γνωρίζειν
M: διστρίζειν t 28 Είτα καὶ ἐντεῦθεν t 28 sqq. εἴτε γάρ κτλ.] ex Themist. p. 260,1 sqq.

τὰς ἀρχὰς ἄνεισιν, ὡν ἡ θέα καθ' αὐτήν τε ἀκροτάτη ἐστὶ καὶ οὐ ῥᾴδια, π. 6·
καὶ διότι πειρώμεθα χωρίζοντες ἀλλήλων γινώσκειν, ἀ· γινῶνται χωρὶς ἀλλή-
λων οὐχ οἰόν τε. τῶν γάρ πρός τι ἡ ὅλη καὶ τὸ φυσικὸν εἶδος· ἡ τε 15
γάρ ὅλη πρὸς εἶδος λέγεται (εἴδους γάρ ἐστιν ὅλη), καὶ τὸ φυσικὸν εἶδος
5 ὕσσαύτως ὅλης ἐστὶν εἶδος.

p. 209b21 Ἀλλὰ μὴν δτι γε ἀδόνυταν δποτερονοῦν τούτων * * *

'Οποτερονοῦν τούτων, τοῦ τε εἶδους καὶ τῆς ὅλης. ἐντεῦθεν οὖν 20
ἀνασκευάζει καὶ δείκνυσι διὰ πλειόνων, δτι οὔτε ὅλην οὔτε εἶδος ἐνδέχεται
εἶναι τὸν τόπον. τὸ μὲν γάρ εἶδος καὶ ἡ ὅλη οὐ χωρίζεται τοῦ
10 πράγματος, τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα· ἡ ὅλη καὶ τὸ εἶδος οὐ χωρίζεται
τοῦ πράγματος, ὁ τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος, οὔτε ὅλη ἄρα οὔτε εἶδος
οὐ τόπος. τὸ σχῆμα δεύτερον. τὴν μὲν οὖν μείζονα πρότασιν, ὡς πρόδη-
λον, οὐ κατασκευάζει, τὴν ἐλάττονα δὲ κατασκευάζει, λέγω δὴ δτι ὁ τόπος
χωρίζεται τοῦ πράγματος· ἐν φ. γάρ ἦν πρότερον ἀήρ, ἔξελθόντος τούτου
15 ἀλλο τι ἐγγίνεται, ἀντιμεθισταμένων ἀλλήλοις τῶν σωμάτων· ὥστε χωρίζε- 25
ται τοῦ πράγματος ὁ τόπος.

p. 209b27 Ὡστε οὔτε μόριον οὔτε ἔξις, ἀλλὰ χωριστὸς ὁ τόπος
ἐκάστου ἐστίν.

Μόριον μὲν οίον χειρὶς ἢ ποὺς ἡ τῶν ὄμοιομερῶν τι, ἔξις δὲ ἥτοι
20 τὸ εἶδός φησι τὸ οὐσιῶδες, ἥτοι ἀπλῶς πᾶν εἶδος καὶ τὸ κατὰ συμβεβηκός.
τά τε γάρ ἀχώριστα καὶ τὰ χωριστὰ συμβεβηκότα συμμεταφέρονται τῷ
πράγματι, δὲ δὲ τόπος ἀκίνητος ἐστὶ καὶ τῷ πράγματι οὐ συμμεταβαίνει.
ὅμοιως δὲ οὐδὲ τὸ μόριον χωρίζεται τοῦ πράγματος, ἔστ' ἀνὴρ μόριον. 20
χωρισθὲν γάρ εθθὺς φθείρεται. ὥστε οὐδὲν τοῦ πράγματος ἐστιν ὁ τόπος.
25 δυνατὸν δὲ μόριον ἀντὶ τοῦ στοιχείον ἀκούειν, οίον τὸ εἶδος καὶ τὴν ὅλην,
δῆπερ καὶ μᾶλλον, ἵνα ἡ συμπέρασμα τὸ ὥστε οὔτε μόριον οὔτε ἔξις
ἀντὶ τοῦ 'δῆλον οὖν δτι οὔτε εἶδος οὔτε ὅλη ὁ τόπος· καὶ τί λέγω

3 οὐκ t 4 ἐστιν ἡ ὅλη M 5 ὅλης ἐστὶν εἶδος KM: εἶδος ἐστὶν ὅλης Gt

6 ἱερόν om. K: plenius exhibet ut solet t, unde supplenda verba εἰναι τὸν τόπον, οὐ
χαλεπὸν ἰδεῖν in M propter homoeoteleuton, ut videtur, omissa 7 Ὁποτερονοῦν —
τῆς ὅλης om. Mt τοι (θ. ε. ἥτοι) δποτερονοῦν τούτων ἐστιν τοῦ τε K 9 τὸν
τρόπον K 9. 10 οὐ χωρίζεται τοῦ πράγματος om. K 10. 11 τὸ πρῶτον ἐπι-
χείρημα — οὐ χωρίζεται τοῦ πράγματος GKM: om. t 11' οὔτε ἄρα εἶδος οὔτε ὅλη t
13 post οὐ κατασκευάζει addit λέγω δὴ δτι ἡ ὅλη καὶ τὸ εἶδος οὐ χωρίζεται τοῦ πράγμα-
τος t λέγω δὴ δτι GKM: τὴν δτι t 14 πρότερον ἦν Gt 16 δ τόπος
om. M post τόπος addit τοῦτο. δέ ἐστι τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα t, at cf. ad v. 10 sq.
17. 18 ἀλλὰ — ἐστὶν (sed de ἐστὶν cf. ad v. 19) om. K 18 ἐκάστου ἐστὶν M:
ἐστὶν ἐκάστου t 19 ἐστι μόριον μὲν K 20 ἥτοι GKM: ἡ t 21 συμφέρον-
ται K 22 δικλίνητον Gt 25. 27 δυνατὸν — ὅλη δ τόπος om. K 26 ἡ
M: εἶη Gt

οὐλη καὶ εἶδος; ἀλλ’ οὐδὲ ἔξις τις, τουτέστιν οὐδὲ συμβεβηκός ἐστί τι τοῦ πράγματος, διότι οὐ μὲν τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος μετακινηθέντος, τὰ δὲ συμβεβηκότα συμμετέρχονται αὐτῷ· καὶ γὰρ τὰ χωριστά συμβεβηκότα κάτια κατὰ τόπον κινουμένη τῷ πράγματι συμμεταβαίνουσιν, οὐ δὲ τόπος οὐδὲ συμμεταβαίνει αὐτῷ, ἀλλὰ χωρίζεται αὐτοῦ.

p. 209b28 Καὶ γὰρ δοκεῖ τοιοῦτόν τι εἶναι ὁ τόπος, οἷον τὸ ἀγγεῖον.

"Επι κατασκευάζει διτι δ τόπος χωρίζεται τοῦ πράγματος. οὐδὲν γάρ, φησί, διαφέρει ὁ τόπος τοῦ ἀγγείου· καὶ γὰρ τὸ ἀγγεῖον τόπος ἐστὶ μετα- 40 φορητός. ὡσπερ οὖν τοῦ ἀγγείου χωρίζεται τὸ πρᾶγμα (ἔτερον γὰρ τοῦ πράγματος προφανῶς τὸ ἀγγεῖον), οὗτω δὲ καὶ τοῦ τόπου.

p. 209b30 Ἡι μὲν οὖν χωριστὸς τοῦ πράγματος, ταύτη μὲν οὐκ ἐστι τὸ εἶδος, ἢ δὲ περιέχει, ταύτη ἔτερος τῆς ὅλης.

"Ἐντεῦθεν τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα μεμερισμένως, ἐκ μὲν τῶν αὐτῶν 15 τῷ προτέρῳ δεικνύον διτι οὐκ εἶδος ὁ τόπος, διτι δὲ οὐδὲ ὅλη τῷ τὴν μὲν τὸ διήρηγνυται, τὸν δὲ τόπον περιέχειν.

p. 209b32 Δοκεῖ δὲ ἀστὶ τὸ ὄν που αὐτό τι εἶναι καὶ ἔτερόν τι ἐκτὸς αὐτοῦ.

Τὸ τρίτον ἐπιχείρημα· δ τόπος ἐκτὸς τοῦ πράγματος ἐτέρου ὄντος 20 παρ' αὐτόν, ἢ ὅλη καὶ τὸ εἶδος οὐκ εἰσὶν ἐκτὸς τοῦ πράγματος οὐδὲ ἔτερόν τι τοῦ οὐ ἐστιν ὅλη καὶ εἶδος (οὐδὲν γὰρ ἔτερόν ἐστι τὸ σύνθετον ἢ σύνοδος ὅλης καὶ εἶδους), ὁ τόπος δέρα οὔτε ὅλη ἐστὶν οὔτε εἶδος.

1 ὅλη καὶ εἶδος KM: εἶδος καὶ ὅλη Gt οὐδὲ KM: οὔτε Gt τι ομ. K
 4 κατὰ—συμμεταβαίνουσιν GKM: συμμετέρχονται αὐτῷ, καὶ συμμεταβαίνουσι κατὰ τόπον κι-
 νουμένω τῷ πράγματι τι 5 συμβαίνει G αὐτῷ ομ. t 6. 7 τι εἶναι —
 ἀγγείον ομ. K 8 κατασκευάζεται (ομ. διτι) G οὐδὲ γάρ M 10 οὖν
 ομ. G 12 χωριστὸς KM: χωριστός ἐστι t, at cf. Simplic. p. 544,6 12. 13 ταύ-
 τη μὲν — ὅλης ομ. K 13 ἔτερος Mt et Aristotelis codex F: δ' ἔτερος Aristotelis
 codices EGI: γε ἔτερος Simplicius l. c. 15 τῷ προτέρῳ M: τῶν προτέρων K: τοῖς
 πρότερον Gt 17. 18 αὐτό—αὐτοῦ ομ. K 17 αὐτό τι εἶναι M: αὐτό τε εἶναι τι t
 Aristoteles 18 αὐτοῦ M: αὐτοῦ εἶναι t 19 ἔτεραν (sic) M 21 οὐ ἐστιν]
 fort. οὐ εἶναι

p. 209b33. Πλάτωνι μέντοι λεκτέον, εἰ δεῖ παρεκβάντας εἰπεῖν, περὶ διὰ τί οὐχ ἐν τόπῳ τὰ εἶδη καὶ οἱ ἀριθμοί, εἰπερ μεθεκτικὸν ὁ εἰ τόπος;

Ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτωνι, δτι εἰ τόπον φησὶ τὴν ὥλην εἶναι, συμβῆσται 5 καὶ τοὺς ἀριθμούς καὶ τὰ εἶδη ἐν τόπῳ εἶναι (έχει παραλλήλου δὲ ταῦτὸν τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰ εἶδη). εἰ γὰρ μεθεκτικὸν τῶν εἰδῶν ἡ ὥλη, η δὲ | ὥλη τόπος, ἐν τόπῳ τὰ εἶδη ἔσονται. καίτοι οὐδὲ αὐτῷ δοκεῖ ἐν τόπῳ περὶ εἶναι τὰ εἶδη, ως καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴπερ χωριστὰ γὰρ αὐτὰ εἶναι καὶ ὁ Πλάτων βούλεται. ὥστε η κακῶς τὴν ὥλην τόπον εἴπεν 10 ὁ Πλάτων, η τὰ εἶδη ἀναγκάζεται ἐν τόπῳ λέγειν, δπερ αὐτῷ οὐ δοκεῖ. ἔροῦμεν δὲ πρὸς Ἀριστοτέλην, δτι πρῶτον μὲν οὐ τῶν χωριστῶν εἰδῶν ἔλεγεν ὁ Πλάτων τὴν ὥλην τόπον εἶναι, ά καί φησι μὴ εἶναι ἐν τόπῳ, οὐδὲ 5 τούτων εἶναι μεθεκτικόν, ἀλλὰ τῶν φυσικῶν. ἐπειτα εἴπομεν δτι καὶ τόπον ἔλεγεν οὐ τοιοῦτον τόπον περὶ οὐ νῦν ἡμεῖς ποιούμεθα τὸν λόγον, ἀλλὰ 15 κατὰ ἀναλογίαν. εἴπομεν δὲ πολλάκις καὶ πῶς ἔλεγε τὰ εἶδη ἀριθμούς, δτι διὰ τὸ περιοριστικὸν αὐτῶν καὶ περατωτικόν. τὸ δὲ εἰ δεῖ παρεκβάντας εἰπεῖν εἰρηκε, διότι τὸ μὲν δεῖται δτι η ὥλη τόπος οὐκ ἔστιν, ἀκόλουθον ην τῇ προκειμένῃ θεωρίᾳ, τὸ μέντοι λέγειν δτι εἰ τόπος εἴη η 20 ὥλη, ἔσονται τὰ εἶδη ἐν τόπῳ, τοῦτο οὐδὲν τῷ παρόντι λόγῳ συμβαλλόμενον ην, εἴτε ἐν τόπῳ εἰεν τὰ εἶδη εἴτε μή. δυνατὸν δὲ καὶ τοῦτο ως εἰς τὸ προκειμένον συντελοῦν λαβεῖν. εἰ γὰρ ἄτοπον τὸ τὰ εἶδη ἐν τόπῳ εἶναι, δῆλον δτι οὐκ ἀν εἴη η ὥλη τόπος.

p. 210a2 Ἐτι πῶς δν φέροιτο εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον;

Τὸ τέταρτον ἐπιχείρημα. ἐντεῦθεν γὰρ πάλιν η ἀκολουθία πρὸς τὰ 25 προηγούμενα· τὰ γὰρ μεταξὺ ἐν παρεκβάσει ην πρὸς Πλάτωνα. εἰ η ὥλη οὖν, φησί, καὶ τὸ εἰδός τόπος, οὐδὲν δν ἐφέρετο ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον 15 (οὐδὲν γὰρ φέρεται ἐπὶ τὸ εἰδός αὐτοῦ καὶ τὴν ὥλην. ἔστι γὰρ ηδη ἐν αὐτῷ), ἀλλὰ μήν φέρεται πᾶν ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον, η βῶλος κάτω τὸ πῦρ ἀνω, οὐκ ἄρα η ὥλη καὶ τὸ εἰδός τόπος. τὸν αὐτὸν δὲ καὶ κατηγορικὸν ποιήσας

1. 3 εἰ δεῖ—δ τόπος ομ. K 2 εἰπερ M: εἰπερ τὸ t Aristoteles μεθεκτικὸν t: μεθεκτὸν M 4 δτι (δτι ομ. G) εἰ τόπον (τόπου K) GKM: εἰ γὰρ τόπον t 6 μεθεκτικὸν compend. K: μεθεκτὸν M 7 δ τόπος G 8 έν τοῖς ομ. M [ἔμπροσθεν] Γ 4 p. 203a9

9 καὶ ομ. t 10 αὐτὸν K 11 ἀριστοτέλην K: ἀριστοτ. GM: ἀριστοτέλη t 12 φησι]. φὴ M: φημὶ G 13 εἰπεῖται (sic) G post δτι καὶ inserit τὴν ὥλην t τὸν τόπον G 14 νῦν ομ. G ημᾶς t 19 οὐδὲ τῶν M συμβαλλόμενον K 21 συντελοῦν λαβεῖν] συλλαβεῖν K 23 εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον ομ. K αὐτοῦ libri 25 βαρεκβάσει (sic) K 25. 26 εἰ η ὥλη οὖν M: η ὥλη οὖν K: εἰ δὲ η ὥλη οὖν G: εἰ δη η ὥλη ην t 26 τόπος G: δ τόπος t: ομ. KM, at cf. p. 517,19 26. 27 ἐφέρετο—οὐδὲν γὰρ iterat K 27 οὐδὲ M αὐτοῦ t: αὐτοῦ GKM ηδη] εἶδη G

Ξεις τὸ πέμπτον ἐπιχείρημα· ἐπὶ τὸν αὐτῶν τόπον πάντα φέρεται, ἐπὶ. n 6.
τὴν. ὅλην καὶ τὸ εἰδος οὐδὲν φέρεται, δ τόπος ἄρα οὔτε ὅλη ἔστιν οὔτε
εἰδος.

5 p. 210^a 3 Ἀδύνατον γὰρ οὖ μὴ κίνησις μηδὲ τὸ ἄνω καὶ κάτω
ἐστί, τόπον εἶναι.

Τοῦτο ἔκτον ἐπιχείρημα, ἀμα δὲ καὶ κατασκευὴ τούτου τε τοῦ ἐπι- 21
χειρίματος καὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα· ἐν τῷ τόπῳ
τὸ ἄνω ὑπάρχει καὶ τὸ κάτω, ἐν τῇ ὅλῃ καὶ τῷ εἴδει οὔτε τὸ ἄνω ἔστιν
οὔτε τὸ κάτω, δ τόπος ἄρα οὔτε ὅλη ἔστιν οὔτε εἰδος. τὸ δὲ ἀδύνατον
10 γὰρ οὖ μὴ κίνησις κατασκευὴ ἀμφοτέρων τῶν ἐπιχειρημάτων· ἐν φ
γὰρ μὴ ἔστι κίνησις, ἐν τούτῳ οὔτε τὸ ἄνω ἔσται καὶ τὸ κάτω οὔτε
φέροιτο ἄν τι ἐπὶ τοῦτο, ἐν δὲ τῷ εἴδει καὶ τῇ ὅλῃ κίνησις οὐκ ἔστιν, 25
ώστε οὔτε φέρεται τι ἐπὶ ταῦτα οὔτε τὸ ἄνω ἔστιν ἐν τούτοις καὶ τὸ κάτω.
ώστε ζητητέος ἐν τούτοις δ τόπος, ἐν οἷς δηλονότι κίνησις ἔστι, καὶ
15 ἐν οἷς τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω.

p. 210^a 5. Εἰ δὲ ἐν αὐτῷ δ τόπος (δεῖ· γάρ, εἰπερ δη μορφὴ καὶ δη
ὅλη), ἔσται δ τόπος ἐν τόπῳ.

Ἐβδομόν ἐπιχείρημα· εἰ τὸ εἰδος καὶ δη ὅλη τόπος, ἐν τῷ πράγματι εἰ
δέ ἔστιν δη ὅλη καὶ τὸ εἰδος, καὶ δ τόπος ἄρα ἐν τῷ πράγματι ἔστιν. δταν
20 οὖν μεταβάλλῃ κατὰ τόπον τὸ πρᾶγμα, τουτέστι τὸ ἔξ ὅλης καὶ εἰδος, καὶ
. ἔξ ἄλλου τόπου ἄλλον καταλαμβάνῃ τόπον, συμμεταβάλλει αὐτῷ δηλονότι
καὶ δη ὅλη καὶ τὸ εἰδος· οὐ γὰρ διὸ τὸ σύνθετον, ἐκεῖ καὶ τὰ συντι-
θέντα ἀπλά ἔξ ἀνάγκης. ωστε εἰ τὸ δλον ἐν τόπῳ γίνεται, καὶ δη ὅλη καὶ τὸ
τὸ εἰδος ἔξ ἀνάγκης· ταῦτα δέ ἔστιν δ τόπος· δ τόπος ἄρα ἐν τόπῳ γί-
25 νεται. ωστε τοῦ τόπου ἔσται τόπος.

1 αὐτῶν libri πάντα om. superscr. K 2 οὐδὲ φέρεται. M 4 οὖ] οὐ K
4. 5 μηδὲ—εἶναι om. K 4 καὶ Mt: δη Aristoteles 6 δὲ om. M 7 τῷ]
τὸ t 9 τῶ κάτω primitus G 11 ἔστι om. K ἔσται] ἔστι K 12 τι
om. K τῇ ὅλῃ καὶ τῶ εἴδει K 14 ζητητέος K ἐν τούτοις GKM: ἐν τοιό-
τοις Aristotelis libri 14. 15 ἐν οἷς δηλονότι—κάτω om. K 16 lemma om. K
δὲ M: δ' t αὐτῷ Mt: αὐτῷ (ex αὐτῷ correctum) Aristotelis codices EG δη μορ-
μὴ καὶ δη M: δη μορφὴ δη δη Simpl. p. 548, 7: δη μορφὴ δη t et Aristotelis vulgata
18 Τὸ ἔβδομεν Gt 19 ἔστιν om. M δη ὅλη καὶ τὸ εἰδος KM: τὸ εἰδος καὶ δη
ὅλη Gt 20 μεταβάλῃ G 21 ἔξ om. G 22 δη GKM: εἴη t τὸ σύνθετον
KM: σύνθετο G: τὰ σύνθετα t 22. 23 συντιθέντα correxit (cf. ad p. 418, 24) t: συντι-
θέντα KM: σύνθετα G 23 ἀνάγκης GKM: ἀνάγκης· οὐ γὰρ μένουσιν δεῖ ἐν τῷ αὐτῷ,
δλλὰ τῷ πράγματι συγκινοῦνται καὶ συμμεταβάλλουσιν t 24 δ τόπος priore loco om. G
25 ἔσται] ἔστι K δ τόπος in Aristotelis textu dederat G, hic vero articulum cum
ceteris libris omisit

p. 210^a-9 Έτι δταν ἐξ ἀέρος ὅδωρ γένηται, ἀπόλωλεν ὁ τόπος· πν
οὐ γάρ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τὸ γενόμενον σῶμα.

Τὸ δύδοον ἐπιχείρημα· εἰ τὸ εἶδος, φησί, τόπος, δταν τὸ ὅδωρ ⁴⁰
φθαρὲν γένηται ἀήρ, φθαρέντος τοῦ εἶδους ἔφθαρται δηλονότι καὶ ὁ τόπος.
5 τίς οὖν ἡ τοῦ τόπου φθορά, οὐκ ἀν εἰπεῖν ἔχοιεν· οὐ γάρ δὴ εἴποιεν δτι
οὐκ ἔφθαρται, ἀλλ' ἐν τῷ γενομένῳ σώματι ἐκ τοῦ ὄδατος ἐστιν ὁ τόπος,
λέγω δὴ τῷ ἀέρι. οὐ γάρ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐστιν οὗτος· ἔτερον γάρ τὸ
τοῦ ἀέρος εἶδος. εἰ τοινύν ἔτερον τὸ εἶδος τοῦ ἀέρος παρὰ τὸ τοῦ ὄδατος,
τὸ δὲ εἶδος ὁ τόπος, οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα τόπῳ τοῦ ὄδατος δ ἀήρ ἐστι.

10 p. 210^a-14 Μετὰ δὲ ταῦτα ληπτέον ποσαχῶς ἄλλο ἐν ἄλλῳ λέ- ⁴⁵
γεται.

Δείξας ἐν ἀρχῇ δτι ἐστιν ὁ τόπος, είτα θελήσας ἀποδοῦναι ἀκολού-
θως καὶ τὸ τί ἐστι, περιήγαγεν θείς τούναντίν τὸν λόγον, καὶ ἔδεικεν δτι
εἰ θελήσομεν τὸ τί ἐστι τοῦ τόπου ἀποδοῦναι, κινδυνεύει μηδὲ ἐίναι δλως ⁵⁰
ὁ τόπος. οὗτως ἐφ' ἑκάτερα ἐπιχειρήσας, ἐπειδὴ ἀρχόμενος τοῦ λόγου
ἔλεγεν δτι ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ οὐ τὸ αὐτὸ δτι λαβεῖν περὶ αὐ-
τοῦ, ἐφεξῆς ἔδεικεν ἐκ τίνων μὲν δοκεῖ δλη είναι, ἐκ τίνων δὲ εἶδος· είτα
διὰ πλειόνων ἀνεσκεύασεν, δτι οὔτε δλη δύναται είναι οὔτε εἶδος. ταῦτα
εἰπών, ἀκολούθως ἀνατρέχει ἐπὶ τὸ δεῖξαι τί ἐστιν ὁ τόπος, καὶ τὰ αὐτῷ
δοκοῦντα περὶ τοῦ τόπου ἐχθέσθαι· τούτου γάρ δειχθέντος, λέγω δὴ τοῦ
τί ἐστιν ὁ τόπος, λύονται πᾶσαι αἱ ἀπορίαι ἐξ ᾧ ἐδόκει μὴ είναι ὁ τόπος,
καὶ μάλιστα δσαι ἐκ τοῦ κακῶς λαμβάνειν τὸ τί ἐστι τοῦ τόπου ἀνεφύοντο, ⁵⁵ π. 7^r
ώς αἱ λαμβάνουσαι δτι ὁ τόπος τριχῇ ἐστι διαστατόν. εἰσὶ δ' αἱ καὶ αὐ-
τόθεν φευδεῖς δσαν, ως ἡ λέγουσα πᾶν τὸ δν ἐν τόπῳ είναι, ἡ πᾶν τὸ δν
25 ἡ στοιχεῖον είναι ἡ ἐκ στοιχείων. βούλεται οὖν, ως εἴπον, ἀποδοῦναι τὸ
τί ἐστι τοῦ τόπου, ἀλλ' ἐπειδὴ σαφέστερά ἐστι τοῦ τόπου τὰ ἐν τόπῳ,
τὰ δὲ ἐν τόπῳ ἐν τινί ἐστι, βούλεται ἀπαριθμήσασθαι τὰ τοῦ ἐν τινὶ ση-
μαινόμενα, καὶ εἰπεῖν ποσαχῶς τὸ ἐν τινὶ λέγεται. καὶ λέγει τοσανταχῶς ⁶⁰
τὸ ἐν τινὶ λέγεσθαι, δσαχῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐκηγητῶν αὐτοῦ εἴωθε λέγεσθαι
30 ἐν τῷ τῶν Κατηγοριῶν ὑπομνήματι· πλὴν οὐ πάντα ἐκτίθεται τὰ τοῦ ἐν
τινὶ σημαινόμενα, ἀλλὰ ἐννέα μόνον, παραλιμπάνει δὲ δύο, τό τε ἐν χρόνῳ

1 γίνεται (εχ γένηται) corr. M 1. 2 ἀπόλωλεν—σῶμα om. K 3 φησιν δ τόπος t
4 φθαρὲν GKM: φθαρῇ, καὶ t φθαρέντος δὲ M εἶδους t 10 lemma om. K
10. 11 λέγεται M: γίνεται t 12 ἀρχῇ om. K 14 θελήσωμεν ει καὶ κινδυ-
νεύει K μηδὲν compend. M είναι δλως KM: δλως είναι Gt 15 οὗτως
om. G 16 Ειεγεν c. 1 p. 208^a-33 19 αὐτῷ] αν K 22 δσας K τοῦ
(ante τόπου) om. G 23 ως αι] δσαι G διαστατόν KM: διαστατός Gt εἰσὶ]
ει G 24 λέγουσα κτλ.] c. 1 p. 209^a-24 et 14 26 σαφέστερα primitus G
27 ἐστι] είναι K 28 τοσανταχῶς M: τοσαχῶς G

καὶ τὸ ἐν ὑποκειμένῳ. ἄμα δὲ καὶ ζητεῖ, εἰ ἔστι τι αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, εἴτε π. 7^τ
 καθ' ἐν τι τούτων τῶν τοῦ ἐν τινι σημαίνομένων, εἴτε κατ' ἄλλον τινὰ
 τρόπον, δῆλον δὲ διὰ τῶν φυσικῶν, περὶ ὧν αὐτῷ καὶ ὁ λόγος. ζητεῖ
 οὖν πότερόν ἔστι τι αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, η̄ πᾶν ἀνάγκη η̄ οὐδαμοῦ εἶναι η̄ ἐν 10
 5 ἄλλῳ. φησὶν οὖν ὅτι ἐπειδὴ ἔστι τι πρώτως εἶναι, ἔστι δὲ καὶ κατ' ἄλλο
 (λέγεται γάρ ὁ Σωκράτης λευκὸς εἶναι οὐ πρώτως ἀλλὰ κατὰ ἄλλο, τῷ τὸ
 μέρος αὐτοῦ λευκὸν εἶναι, τὸ σῶμα, ἀλλ' οὐδὲ τὸ σῶμα πρώτως λευκόν,
 ἀλλ' η̄ ἐπιφάνεια πρώτως λευκή, διὰ ταύτην δὲ τὸ σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο
 ὁ Σωκράτης· κατ' ἄλλο οὖν λευκὸς ὁ Σωκράτης, οὐ πρώτως, ὅμοίως ὑπο-
 10 δεδέσθαι λέγεται Σωκράτης οὐ πρώτως, ἀλλὰ κατ' ἄλλο, τῷ τὸ μέρος 15
 αὐτοῦ ὑποδεδέσθαι, τὸν πόδα. ὅμοίως δὲ καὶ ὅραν λέγεται ἀπὸ μέρους,
 τῶν διφθαλμῶν), ἐπει οὖν ἔστι τινὰ εἶναι πρώτως, ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ μέρους
 η̄ τοι ἀπλῶς κατ' ἄλλο, καὶ τὸ ἐν ἑαυτῷ εἶναι η̄ πρώτως ἔσται η̄ ἀπὸ
 μέρους. πρώτως μὲν οὖν ἀδύνατον εἶναι αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ, κατ'. ἄλλο
 15 δὲ καὶ ἀπὸ μέρους δύνατόν, ὅταν τοῦ λεγομένου ἐν ἑαυτῷ εἶναι τὸ μὲν
 η̄ οἷον τόπος καὶ τὸ δεδεγμένον, τὸ δὲ ἐν ἔκείνῳ οὐ. ἐπει οὖν τῶν μορίων
 τοῦ ὅλου τὸ ἔτερόν ἔστιν ἐν τῷ ἑτέρῳ, λέγοιτο δὲν τὸ ὅλον ἐν ἑαυτῷ εἶναι, 20
 οἷον ὁ ἀμφορεὺς τοῦ οἴνου λέγοιτο δὲν ἐν ἑαυτῷ εἶναι, οὐ πρώτως οὐδὲ τῷ
 ὅλως εἶναι αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ τῷ τῶν μορίων αὐτοῦ τὸ ἔτερον ἐν τῷ
 20 ἑτέρῳ εἶναι. ὥσπερ λέγομεν τὸν ἀνθρωπὸν αὐτοκίνητον οὐ τῷ τὸν ὅλον
 κινεῖν καὶ τὸν ὅλον κινεῖσθαι, ἀλλὰ τῷ μέρος μὲν τι αὐτοῦ κινεῖν μέρος
 δέ τι κινεῖσθαι (κινεῖ μὲν γάρ η̄ ψυχή, κινεῖται δὲ τὸ σῶμα), οὕτως δὲν
 εἴποις καὶ αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ εἶναι τὸν ἀνθρωπὸν τῷ μέρος ἐν μέρει εἶναι,
 τὴν ψυχὴν ἐν τῷ σῶματι, καὶ τὸν τοῦ οἴνου ἀμφορέα αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ
 25 εἶναι τῷ μέρος ἐν μέρει εἶναι, τὸν οἷον ἐν τῷ ἀμφορεῖ. ταύτῃ οὖν μόνως
 δύναται τι αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ἀπὸ μέρους, ὡς εἰπον, καὶ καταχρηστικῶς. 30
 οὐδὲ γάρ, ὡς ἡδὴ εἴπομεν, τὴν τοιαύτην η̄ συνήθεια χρῆσιν, τὸ ἀπὸ μέ-
 ρους τὰ ὅλα καλεῖν, ὡς ὅταν λέγωμεν τὸν Σωκράτην ὑποδεδέσθαι η̄ ὅραν,
 η̄ τὸν Σωκράτην ἐπιστήμονα εἶναι· τῷ γάρ τὴν ψυχὴν ἐπιστήμονα εἶναι
 30 η̄ τὸν διφθαλμὸν ὅραν η̄ τὸν πόδα ὑποδεδέσθαι, οὕτως ἐκ τοῦ μέρους τὸ

1 ἔστι] εἶναι Κ ἐν αὐτῷ Μ 2 τῶν ομ. et τοι σημαίνομένου G 6 τῷ τὸ] τὸ
 τῷ Κ 8 η̄ ομ. G 9 δ (δ ομ. G) σωκράτης (priore loco) GKM: σωκράτης λευκός t
 9. 10 ὁ Σωκράτης, κατ' ἄλλο—ὅμοίως δὲ (sic utrobique) ὑποδεδέσθαι λέγεται iterat et pergit
 δ Σωκράτης (ομ. οὐ πρώτως, ἀλλὰ κατ' ἄλλο) τῷ τὸ μέρος κτλ. M 11 ante τὸν πόδα
 iterat δούλως ὑποδεδέσθαι λέγεται δ (sic in iteratis) σωκράτης οὐ πρώτως G 12 οὖν τινα
 έστι Κ 13 η̄ τοι δὲ G ἀπλῶς GKM: ἀπλῶς καὶ t 14 ἀδύνατον KM: οὐ δύνα-
 τὸν Gt 15 καὶ ομ. superscr. G 16 η̄ οἷον KM: η̄ δὲn G: οἷον t 17 έστιν
 ομ. M ἑτέρῳ εἶναι, λέγοιτο M 18 οἷον δ ἀμφορεὺς τοῦ οἴνου λέγοιτο (λέγοιτο Κ) δὲν ἐν
 έστιν τῷ Κ: ομ. Gt 19 ὅλως G: θλος Κ: θλον t τῷ (post ἄλλα) ομ. GK
 αὐτοῦ] αὐτῷ G 20 ὥσπερ (sic) M ὥσπερ γάρ t 20. 21 τὸν ὅλον utrobique KM: τὸ
 θλον Gt 21 ἀλλὰ τὸ Κ 22 τι κινεῖσθαι—κινεῖται δὲ τὸ σῶμα ομ. Κ: τι κινεῖσθαι—
 κινεῖται δὲ τὸ ομ. M 23 εἴποι Κ ἀνθρωπὸν GKM: ἀμφορέα t μέρει θεῖναι G
 24. 25 τὴν ψυχὴν—ἐν μέρει εἶναι KM: ομ. Gt 24 ἀμφορέα M: ἀμφορέας Κ 25 τῷ
 μέρος M: τὸ μέρος Κ 26 ἀπὸ μέρους γάρ ὡς t 27 τῷ ἀπὸ M

ὅλον δύναμάζεται. οὗτος οὖν καὶ ἐπὶ τούτου τῷ εἶναι μέν τι τῶν τοῦ ὅλου π. 7·
μερῶν ἐν τινι, μὴ ἐν ἄλλῳ μέντοι παρὰ τὸ ὅλον, λέγοιτο ἀν καὶ τὸ ὅλον
ἐν ἑαυτῷ εἶναι. ἐπειδὴ οὖν καὶ τῶν μορίων τοῦ ζῴου ἔκαστον, χείρες λέγω πο
καὶ πόδες καὶ τὰ λοιπά, ἐν τῷ ὅλῳ εἰσὶ, λέγοιτο ἀν καὶ τὸ ὅλον ἐν ἑαυτῷ
5 εἶναι οὐ πρώτως, ὡς εἶπον, ἀλλὰ καὶ ἄλλο καὶ καταχρηστικῶς. οὗτος
οὖν καὶ ὁ τοῦ οἴνου ἀμφορεὺς λέγοιτο ἀν αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ὡς ἐν τόπῳ εἶναι,
τῷ τὸ μέρος αὐτοῦ ἐν τῷ λοιπῷ εἶναι ὡς ἐν τόπῳ· τῷ γάρ μὴ εἶναι τὸ
ὅλον ἔτερον παρὰ τὸν τόπον καὶ τὸ ἐν τόπῳ, ταύτῃ τὸ ὅλον λέγεται αὐτὸς
ἐν ἑαυτῷ εἶναι. ταύτῃ μὲν οὖν μόνως ἐνδέχεται αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι,
10 πρώτως δὲ οὐκ ἐνδέχεται οὔτε καθ' αὐτὸν οὔτε κατὰ συμβεβηκός. καὶ
δείκνυσιν ἐφεξῆς τοῦτο τῷ τε ἐπαγγικῷ χρώμενος τρόπῳ καὶ ἔτι τῷ ἀπο- 25
δεικτικῷ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος καὶ ἔτερα σημαινόμενα τοῦ ἐν τινι παρατίθεται,
καὶ ἐν μὲν ὡς τὰ ἄμμα ὄντα φησί, λέγω δὴ τὰ κατὰ τὰς ἐπιφανείας
ἀπτόμενα ἀλλήλων· λέγοιτο γάρ ἀν ταῦτα ἐν ἀλλήλοις εἶναι. ἀλλὰ· ὅτιον
15 διτὶ τὰ ἄμμα πάντως ἡ ὡς ἐν χρόνῳ λέγονται εἶναι ἡ ὡς ἐν τόπῳ· τὰ οὖν
ἀλλήλων ἀπτόμενα, ὡς ἐν τόπῳ λέγονται ἐν ἀλλήλοις· μέρος γάρ. εἰσὶν αἱ
ἐπιφάνειαι καθ' ἃς ἀπτονται ἀλλήλων τοῦ περιέχοντος αὐτὰ τόπου· ὥστε
οὐκ ἔστι τοῦτο ἔτερον σημαινόμενον τοῦ ἐν τινι παρὰ τοὺς ἀπηριθμημένους; 40
τρόπους. καὶ ἔτερον δὲ παρατίθεται σημαινόμενον οὐκ ἄκομφον. λέγεται
20 γάρ, φησίν, ἐν τινι καὶ ὡς ὑποκείμενον ἐν συμβεβηκότι, ὥσπερ φαμὲν ἐν
καλοῖς εἶναι τὸν δεῖνα, ἡ ἐν κακοῖς πράγμασίν εἰμι, ἐν τούτοις ἔστι τὰ καθ'
ἡμᾶς· φαμὲν γάρ οὗτος τὸ ὑποκείμενον ἐν συμβεβηκόσιν.

p. 210•18 Ἄλλον δὲ ὡς *{τὸ}* γένος ἐν τῷ εἶδει, καὶ δλως τὸ μέρος
τοῦ εἶδους ἐν τῷ τοῦ εἶδους λόγῳ.

25 Οὐ δεῖ θαυμάζειν, εἰ τὸ γένος λέγεται ἐν τῷ εἶδει εἶναι, τὸ πλέον 45
ἐν τῷ ἐλάττονι· τὰ γάρ γένη εἰσὶ μὲν καὶ κοινά τινες φύσεις πλείσιν
ὑπάρχουσαι καὶ κατὰ πλειόνων κατηγορούμεναι, γίνονται δὲ καὶ μέρη τῶν
εἰδῶν, δταν ὡς ἡδη ὑπάρχαντα ἐν τοῖς εἶδεσι θεωρῆται. ὥστε κατὰ ἄλλην
καὶ ἄλλην σχέσιν τὰ αὐτὰ καὶ καθολικώτερά ἔστι καὶ μερικώτερα· δταν
30 μὲν γάρ μήπω συμπεπλεγμένα θεωρῆται ταῖς οἰκείαις διαφοραῖς, ὄλικώτερά 50
ἔστιν, δταν δὲ συμπλακέντα ἀποτελέση τὰ εἶδη, τότε μέρη τῶν εἰδῶν γί-
νεται· τοῦ γάρ ὄρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, λέγω δὴ τοῦ ζῴου λογικοῦ θνητοῦ,

1 μὲν τι τοῦ τῶν ὅλων Μ 3 τῶν μορίων ΚΜ: τὸ μόριον Gt 6 ἀμφορὲς K
αὐτὸς] αὐτὸ M 7 αὐτοῦ] αὐτῶ G τὸ γάρ K 8 αὐτὸ] αὐτῶ K 9 ταύτη
μὲν οὖν—εἶναι ομ. K 13 δὲ] δὲ t τὰς ομ. K 14 λέγοιτο KM: λέγοιντο Gt
ἐν ἄλλοις G 16 λέγονται ἐν] λέγονται ἐναι (sic) K ἔστιν primitus K 20 ὡς
ὑποκείμενον ὡς συμβεβηκός M 21. 22 πράγμασίν εἰμι—ἡμᾶς ομ. t 21 εἰμι, ἐν M:
ἡ μὴν K: ήμιν G τὰ GK: τὸ M 22 οὕτω t συμβεβηκόσιν KM: συμβεβη-
κότι Gt 23 δὲ] δὲ t τὸ (ante γένος) addidit t: ομ. KM, at cf. p. 529, 2
23. 24 καὶ δλως τὸ μέρος—λόγῳ ομ. K 27 γίνονται KM: γίνεται Gt 30 θεω-
ρεῖται K 31 ἀποτελέση GKM: ἀποτελέσει t 31. 32 τότε μέρη—λέγω δὴ ομ. M
32 τοῦ γάρ] τὸ γάρ K

τὸ ζῷον γένος ὃν μέρος ἔστι. διὰ τοῦτο γοῦν καὶ αὐτὸς εἰπὼν διὰ ἄλλον π⁷
δὲ ὡς τὸ γένος ἐν τῷ εἴδει, ἵνα δεῖη διὰ γένος λέγει οὐ “τὸ κατὰ
πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει ἐν τῷ τί ἔστι κατήγορούμενον”, ἀλλὰ
τὸ ἥδη συμπεπλεγμένον ταῖς διαφοραῖς καὶ μέρος τῶν εἰδῶν γενόμενον,
5 διὰ τοῦτο ἐπήγαγε καὶ δλως τὸ μέρος τοῦ εἰδούς ἐν τῷ τοῦ εἰδούς
λόγῳ· τὸ | γάρ ζῷον μέρος ὃν τοῦ ἀνθρώπου ἐμπειρίχεται ἐν τῷ ὄρισμῷ π⁷
αὐτοῦ. ἔτι ὡς ἐν βασιλεῖ τὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ δλως ἐν τῷ πρώτῳ
κινητικῷ· ὁ γάρ ἄρχων ποιητικὸν αἰτίον ἔστι τῶν πολιτικῶν πραγμάτων:
καὶ Ὁμηρος “Διὸς δ’ ἐν γούνασι κεῖται”, καὶ ἡ συνήθεια· πολλάκις γάρ
10 φαμεν ἐν τῷ ἀρχοντι εἶναι τὸ ζῆν καὶ ἀποθανεῖν.

p. 210^a24 Πάντων δὲ κυριώτατον τὸ ὡς ἐν ἀγγείῳ καὶ δλως τὸ
ἐν τόπῳ.

Εἰ μὲν ὡς δύο λάβῃς ἔτερον τὸ ὡς ἐν ἀγγείῳ καὶ ἔτερον ὡς ἐν τόπῳ, 5
ἔννεα εἰσὶ τὰ ἀπηριθμημένα, εἰ δὲ καθολικώτερον λάβῃς τὸ ὡς ἐν τόπῳ
15 καὶ τοῦ ἀγγείου μερικοῦ τινος ὄντος τόπου, δκτώ εἰσι τὰ δλα, πλὴν εἴτε
οὗτως εἴτε ἔκείνως δύο εἰσὶ τὰ παραλειψμένα, τὸ ὡς ἐν χρόνῳ καὶ τὸ
ώς ἐν ὑποκειμένῳ. εἰκότως δὲ κυριώτατον εἴπε τῶν ἐν τινι τὸ ὡς ἐν
τόπῳ· σαφῆς γάρ ἐν τούτοις ἡ διάκρισις τοῦ ἐν φῷ καὶ τοῦ ἐν τούτῳ.

p. 210^a25 Ἀπορήσεις δ’ ἂν τις ἀρα καὶ αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἐνδέχε-
20 ται εἶναι, ἡ οὐδέν, ἀλλὰ πᾶν ἡ οὐδάμοιο ἡ ἐν ἄλλῳ. 10

Ἀπαριθμησάμενος τὰ τοῦ ἐν τινι σημανόμενα εἰκότως ζητεῖ, εἰ λέ-
γεταί τι καὶ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ εἶναι, καὶ εἰ λέγεται, πότερον ὑφ’ ἔνα τῶν
ἀπηριθμημένων τρόπων πίπτει, ἡ κατὰ ἄλλον τινὰ τρόπον λέγεται αὐτό τι
ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ἡ οὐκ ἐνδέχεται, φησί, λέγεσθαι αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι,
25 ἀλλὰ πᾶν εἰ τί περ ἔστιν, ἡ ἐν ἄλλῳ ἔστιν ἡ οὐδάμοιο. οὐ γάρ ἔστι παρὰ
ταῦτα· ἡ γάρ ἐν ἑαυτῷ τί ἔστιν ἡ ἐν ἄλλῳ ἡ οὐδάμοιο.

1 γένος ὃν M αὐτὸ M 2 τὸ κατὰ κτέ.] cf. ad p. 129,15 3 ἐν τῷ τί ἔστι
om. M 4 τὸ M: τῷ G Kt ἥδη] εἰσει G 6 ἐνπειρίχεται K 7. 8 ἔτι—
κινητικῷ om. G 7 ἔτι M: ἔτι K: φησὶ δὲ, καὶ τὸ 7. 8 καὶ δλως—κινητικῷ
om. Kt 9 Διὸς' ‘immo θεῶν’ Spengel ad Themist. p. 262,8, quem et Philoponus et
Simplic. p. 552,12 describunt . 11 κυριώτατον Kt ὡς om. M 11. 12 καὶ
δλως τὸ ἐν τόπῳ om. K 11 τὸ (post δλως) om. Aristotelis libri praeter I 13 λά-
θοις hic et in proximis t post καὶ ἔτερον addit τὸ τὸ 14 εἰσὶ GKM: ἔστι τ
ἀπαριθμημένα (sic) K καθολικώτερα primitus M 15 καὶ om. τὸ δκτώ]
ἡ K 17 κυριώτατον (sic) K τῶν] τὸ M 18 τοῦ (post καὶ) om. K: τὰ ut vi-
detur M ἐν τούτῳ (sic) K 19 ἀπορήσεις compendiose M ἀρα εἰ Aristotele
scripsi: ἀρα K KM: εἰ ἀρα τὸ 19. 20 καὶ αὐτό—ἄλλῳ om. K 20 οὐδέν M: οὐδέν τ
πᾶν M: πάντα τὸ 21. 22 εἰ λέγεται τι—εἶναι, καὶ om. M 22 πότερον ὑφ’ ἔνα ite-
rat K 23 τινὰ om. Gt 24 εἶναι altero loco om. M 25 πᾶν om. K
25. 26 οὐ γάρ ἔστι—οὐδάμοιο KM: om. Gt 26 ἡ γάρ M: εἰ γάρ K ἔστιν K:
ἔσται M ἐν (post ἡ) M: om. K

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

p. 210•26 Διχῶς δὲ τοῦτο ἔστιν, οἵτοι καθ' αὐτὸν ἡ καθ' ἔτερον. π 7·

Τὸ καθ' αὐτὸν ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ πρώτως ἀκουστέον. Ἰστέον γάρ διτ¹⁶
 τῷ μὲν καθ' αὐτὸν ἀντίκειται τὸ κατὰ συμβεβηκός, τῷ δὲ πρώτως τὸ κατ'
 ἄλλο· καθ' αὐτὸν μὲν οὖν λέγεται ὁ Σωκράτης περιπατεῖν, κατὰ συμβε-
 βηκός δὲ τὸ λευκὸν ἡ τὸ φαλακρόν. λέγεται δὲ τὸ πρώτως καὶ ἐπὶ τοῦ
 καθ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκός, δομοίως δὲ καὶ τὸ κατ' ἄλλο·
 οἷον δταν εἴπω δτι δ Σωκράτης βρούει, καθ' αὐτὸν εἶπον καὶ πρώ-
 τως, Σωκράτην δὲ λέγω τὸ ἐμψυχωμένον ζῆν· οὐ γάρ κατ' ἄλλο τι βα-²⁰
 δίζει, εἰ μὴ καθὸ ζῆν ἔστιν. δταν δὲ τοῦ πλοιού κινούμενον εἴπω
 10 τὸν πλωτῆρα κινεῖσθαι, κατὰ συμβεβηκός εἶπον καὶ πρώτως, κατὰ συμ-
 βεβηκός μὲν διότι τὸ καθ' αὐτὸν κινούμενον τὸ πλοιόν ἔστι, πρώτως
 δὲ διότι οὐ κατ' ἄλλο, ἀλλ' ἡ πλωτήρα ἔστι, κινεῖται. δταν δὲ κινῆταις
 τῇ βακτηρίᾳ τὴν θύραν, καθ' αὐτὸν κινεῖν λέγεται καὶ κατ' ἄλλο οἵτοι
 δι' ἄλλου. δταν δέ, κινοῦντος τῇ βακτηρίᾳ τὴν θύραν, εἴπω 'τὸ λευκὸν
 15 κινεῖ τὴν θύραν', κατὰ συμβεβηκός εἶπον καὶ κατ' ἄλλο. οὐ μόνον δὲ δταν²⁵
 διά τεος μέσου κινῶμεν τι, λεγόμενθα κατ' ἄλλο κινεῖν καὶ οὐ πρώτως (οὐ
 γάρ πρώτως κινεῖ τὸ ἔύλον ὁ τέκτων, ἀλλὰ πρώτως μὲν τὸ σκέπαρνον, διὰ
 δὲ τούτου τὸ ἔύλον), ἀλλὰ καὶ δταν μορίφ τι ποιῶμεν, οἷον δταν κινῆ-
 τὸν δάκτυλον δ Σωκράτης ἡ τὸν πόδα ἐν τῷ κοινᾶσθαι, λέγεται κινεῖσθαι
 20 Σωκράτης, ἀλλ' οὐ πρώτως κινεῖσθαι ἀλλὰ κατ' ἄλλο, τῷ τὸν πόδα κινεῖν
 ἡ τὸν δάκτυλον. ἦστε οὐδὲ ὄραν πρώτως ἀν λέγοιτο Σωκράτης, εἰ γε τὸ
 πρώτως τοῦτο ἔστιν, διὰ τοῦ λοιποῦ δλου κατηγορεῖται, ἀλλὰ³⁰
 δι' αὐτὸν· εἰ οὖν Σωκράτης ἔστι τὸ δλον ζῆν, οὐ καθ' δλον δὲ αὐτὸν τὸ
 ζῆν ὄραζ ἀλλὰ μορίφ, καθ' αὐτὸν μὲν ὄραν λέγοιτο ἀν δ Σωκράτης, κατ'
 25 ἄλλο δέ, τουτέστι κατὰ μόριον, καὶ οὐγέ ἡ Σωκράτης ἔστι. Σωκράτης γάρ
 οὐ κατὰ μόριον, ἀλλὰ καθὸ δλον τι ἔστιν, ὄραζ δὲ οὐ καθὸ δλον τι ἔστιν,
 ἀλλὰ καθὸ δψιν ἔχει. ἐπειδὴ δὲ τὸ τῷ πρώτως ἀντικείμενον πολλάκις
 κατὰ ἄλλο λέγουσι πολλάκις δὲ οἱ ἄλλοι, ὡς τοῦ αὐτοῦ σημαντικένον δι'
 ἐκατέρου, εἰ δέοις κυριώτερον χρῆσθαι τοῖς δνόμασιν, δταν μὲν δι' ὄργανου³⁵
 μὴ φυσικοῦ τι ποιῶμεν, ὡς δταν διὰ τῆς βακτηρίας κινῶμεν τὴν θύραν,
 εὐλογώτερον τὸ δι' ἄλλου λέγειν, δταν δὲ διὰ μορίου, τὸ κατ' ἄλλο. ταῦτα

1 οἵτοι—ἔτερον ομ. K 2 αὐτὸν τὸ ἐνταῦθα G γάρ] δὲ M 3 prius τῷ εξ τὸ corr. G
 τῷ δὲ Gt: τὸ δὲ KM 6 συμβεβηκότως K 7 δ om. M 8 ἐμψυχωμένον (sic; cf. G.
 Meyer, Gr. Gramm.² p. 481) GKM: ἐμψυχώμενον t: fort. ἐψυχωμένον 10 κατὰ συμβεβηκός
 εἶπον καὶ πρώτως ομ. M 12 διότι KM: δτι Gt πλωτήρχη (sic, ομ. ἔστι) K κινῆ]
 κινεῖ K 16 κινούμεν K λεγόμενθα G 17 κινεῖ—πρώτως ομ. M 18 ποιῶμεν K
 κινεῖ M 20 τῷ Gt: τὸ KM 21 ὄραν KM: ομ. G: post Σωκράτης addit t δ σωκρά-
 της Gt 22 δι'] δ' G δλον KM: ομ. Gt 23 δι' αὐτό t: διαυτό K: δι' αὐτό GM
 αὐτὸν (post δὲ) scripsi: ἑαυτὸ M: ἑαυτῶ K: αὐτὸ Gt 24 δ om. M 26 καθὸ δλον τὸ
 δλον (post δὲ) K: καθὸ δλον t δράζ δὲ οὐ καθὸ δλον τι ἔστιν KM: ομ. G: δράζ δὲ, οὐχ
 ἡ σωκράτης t 27 δὲ ομ. K τὸ ομ. G: εξ τῶ corr. K πρώτω G 28 τοῦ]
 τὸ K 31 εὐλογώτερον t τὸ δι'] τοῦ δι' K ἄλλου Kt corr. G²: ἄλλο GM

μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον. φησὶ δὲ ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης, διὰ τὸ αὐτό τι ἐν π. 7^o ἔαυτῷ εἰναι τὴν καθ' αὐτό ἐστιν τὴν καθ' ἔτερον, τὸ καθ' αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πρώτως λέγων. πρότερον οὖν δεῖξας διὰ τοῦ κατ' ἄλλο ἐνδέχεται αὐτό τι ἐν ἔαυτῷ εἰναι, ὃντερον δείκνυσιν διὰ πρώτως ἀδύνατον αὐτό τι ἐν ἔαυτῷ εἰναι,
5 καὶ πρώτως οὕτε καθ' αὐτὸν οὕτε κατὰ συμβεβήκος.

p. 210-27 Ὅταν μὲν γάρ τῇ μόριᾳ τοῦ δλου τό τε ἐν τῷ καὶ τὸ ἐν τῷ τούτῳ, λεχθῆσεται τὸ δλον ἐν ἔαυτῷ εἰναι.

Πῶς κατ' ἄλλο αὐτό τι ἐν ἔαυτῷ ἔσται δείκνυσιν, διὰ τὸ μέρους· τῷ γάρ τοῦ δλου τὸ μόριον ἐν θατέρῳ εἰναι μορίῳ λέγοιτο ἀν τὸ δλον 4^o 10 ἐν ἔαυτῷ εἰναι. τοῦτο δὲ καταγρηστικῶς, ἐπειδὴ καὶ ἡ συνήθεια οἰδεν ἀπὸ μέρους τὰ δλα καλεῖν, ὡς τὸν Σωκράτην ὑποδέδεσθαι καὶ λευκὸν εἶναι τὴν ἐπιστήμονα, καίτοι μόριόν τι τῇ ὑποδέδεται, ὡς δὲ πούς, τῇ λευκὸν ἐστιν, ὡς ἡ ἐπιφάνεια, τῇ ἐπιστῆμόν ἐστιν, ὡς τῇ ψυχῇ. οὕτως οὖν καὶ 15 ὁ τοῦ οἴνου ἀμφορεὺς αὐτὸς ἐν ἔαυτῷ λέγοιτ' ἀν εἰναι, τῷ τοῦ δλου μέρος ἐν μέρει εἰναι. ἀλλὰ γάρ μὴ διὰ πάντων ἀμρόζειν ἀπαίτει τῷ παραδείγματι, ἐπειδὴ μὴ ὥσπερ ὁ πούς ὑποδέδεται καὶ οὕτω τὸ δλον λέ- 20 25 γεται ὑποδέδεσθαι, τῇ τοῦ μέρους προσηγορίᾳ τοῦ παντὸς δνομαζομένου, ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως τοῦ οἴνου ἔχει (οὐ γάρ τῷ τὸ μόριον ἐν ἔαυτῷ εἰναι, οὕτω τὸ δλον ἐν ἔαυτῷ λέγεται), ἀλλὰ τοσοῦτον ἔστω σοι τοῦ παραδείγματος χρήσιμον, διὰ τὸ μέρους πολλάκις τὰ πράγματα δνομάζεται. ἐπειδὴ οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως τοῦ οἴνου ἐστὶ μὲν τι τῶν μορίων αὐτοῦ ἐν τόπῳ, οὐκ ἐν ἄλλῳ δέ τινι παρὰ τὸ δλον οὐδὲ ἔξωθεν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ δλῳ ἐστὶ καὶ ὁ τόπος καὶ τὸ ἐν τόπῳ, διὰ τοῦτο λέγοιτ' ἀν καὶ τὸ δλον καὶ ὁ τόπος καὶ | τὸ ἐν τόπῳ (ἐν ἔαυτῷ) εἰναι· ἐπειδὴ μέρος μέν π. 8^o 20 τι αὐτοῦ ἐστιν ὁ τόπος, μέρος δὲ τὸ ἐν τόπῳ, εἰ δὲ τὸ αὐτὸν καὶ ὁ τόπος καὶ τὸ ἐν τόπῳ, αὐτό τι ἀν εἴη ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν τόπῳ. ἔχεις δὲ καὶ παραδειγμα προσφυέστερον τὸ κατὰ τὸ αὐτοκίνητον· ὡς γάρ λέγεται τὸ ζφον αὐτοκίνητον, οὕτως καὶ ὁ ἀμφορεὺς τοῦ οἴνου αὐτὸς ἐν ἔαυτῷ.

1. 2 τι ἐν ἔαυτῷ ΚΜ: ἐν ἔαυτῷ τὸ Gt 2 τῇ καθ' ἔαυτό G 3 πρώτον K 4 prius.
 εἰναι om. K αὐτότι ἐν ἐν K 6. 7 τό τε—εἰναι om. K 6 τὸ^{τῷ} ἐν M: τό τ'
 ἐν t: τὸ ἐν Aristotelis cod. E 7 ἔαυτῷ M: αὐτῷ t εἰναι M: om. t cum Aristotele
 8 τι ante ἔσται ponunt Gt αὐτῷ G 9 τὸ γάρ K εἰναι ἐν μορίῳ G λέ-
 γοτ' t 11 ἀπὸ τοῦ μέρους t καλεῖν τὰ δλα traicit M βαλεῖν K τὸν Σωκράτην
 (σωκρατικός G) ante λευκὸν iterant Gt 12 τῇ (post τι) om. Gt ὑποδέδεκται ante
 rasur. G 13 ἐπιστῆμον M: ἐπιστήμων GKt 14 τῷ Gt: τὸ KM 15 γάρ om. M
 15. 16 ἀπαρτεῖται τὸ παραδείγμα M 16 ὑποδέδεκται K 18. 19 μόριον ἔναυτῷ K
 21 οὖν καὶ ἐπὶ GKM: δὲ καὶ t μέν τι] ἐν τι (sic) M μορίον t 22 παρὰ] περὶ G
 οὐδὲ KM: οὐδὲν Gt 23 καὶ ἐν K 24 δλον καὶ KM: δλον ητοι Gt ἐν ἔα-
 τῷ t: om. GKM 24. 25 μέν τι μέρος traicit M 25 δ (post καὶ) om. G 26 αὐτῷ
 corr. G et t: αὐτῷ primitus G et M: αυτῷ K 28 οὕτω t

p. 210a32 Ὁ τε γάρ καὶ ἐν φῷ, ἀμφότερα τοῦ αὐτοῦ μόρια.

π 8r

"Ο μὲν λέγει τὸ ἐν τόπῳ, τοῦτο δέ ἐστιν ὁ οἶνος, ἐν φῷ δὲ τὸν τόπον, 5 τοῦτο δὲ ἦν ὁ ἀμφορεύς. ὁ οἶνος οὖν καὶ ὁ ἀμφορεὺς μόρια εἰσὶ τοῦ δλου, λέγω δὴ τοῦ ἀμφορέως τοῦ οἴνου· οὐδὲν οὖν, φησί, τῶν μορίων κεχωρι- 5 σμένως λεχθείη ἂν ἐν ἑαυτῷ εἶναι, ἀλλὰ τὸ δλον, ὡς εἰρηται.

p. 210a33 Πρώτως δὲ οὐκ ἐνδέχεται, οἷον τὸ λευκὸν ἐν τῷ σώ-
ματι· *(ἢ ἐπιφάνεια γάρ ἐν σώματι,)* ἡ δὲ ἐπιστήμη ἐν ψυχῇ.

Δεῖξας πῶς ἐνδέχεται τὸ αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι, δτι κατ' ἄλλο, νῦν φησιν δτι πρώτως οὐκ ἐνδέχεται, οὔτε καθ' αὐτὸ οὔτε κατὰ συμβεβη- 10 10 κός, καὶ πρῶτον γε δείκνυσιν δτι καθ' αὐτὸ οὐκ ἐνδέχεται, εἰτα δτι οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός. ἐπεὶ οὖν πρῶτον τὸ καθ' αὐτὸ δείκνυσιν, ἐνταῦθα τὸ πρώτως καθ' αὐτὸ πρώτως ἀκούοστέον. εἰπὼν δὲ δτι πρώτως οὐκ ἐν-
δέχεται, τὰ παραδείγματα οὐκέτι πρὸς τοῦτο ἐπήγαγεν, ἀλλὰ πρὸς τὸ 15 ἀνωτέρω, δτι λέγονται τινα ἀπὸ μέρους· εἰπὼν γάρ "οὗτα μὲν οὖν ἐνδέ-
χεται αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι", τουτέστιν ἀπὸ μέρους, πάλιν παραδείγματα τοῦ ἀπὸ μέρους ἐπήγαγε· διὰ γάρ τὸ τὴν ἐπιφάνειαν εἶναι ἐν τῷ σώματι,
ἐν ᾧ ἐστι τὸ λευκόν, καὶ τὸ λευκὸν ἐν τῷ σώματι λέγεται εἶναι.

p. 210b1 Κατὰ ταῦτα δ' αἱ προσηγορίαι μέρη ὅντα, ὡς γε ἐν ἀν- 15
θρώπῳ.

20 Αἱ προσηγορίαι, φησίν, ἡ τε τοῦ λευκοῦ καὶ ἡ τῆς ἐπιστήμης, κατη-
γοροῦνται τοῦ δλου οὐ πρώτως, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὴν ψυχήν,
ἅτινα μέρη εἰσὶν οὐ καθ' αὐτά, ἀλλ' ὡς ἐν ἀνθρώπῳ ὅντα· αὐτὰ μὲν
γάρ καθ' αὐτὰ ἡ ἐπιφάνεια καὶ ἡ ψυχὴ δλα τινά ἐστιν, ἀλλ' ὡς ἐν ἀν-
θρώπῳ μέρη ἐστίν, ἀνθρώποι δὲ λέγω τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος. ὥστε
25 εἰ κατὰ ταῦτα αἱ προσηγορίαι ὑπάρχουσι τῷ δλῳ, ταῦτα δὲ μέρη, ἀπὸ
μέρους ἄρα τὸ δλον δνομάζεται.

20

1 lemma habet G καὶ ἐν ᾧ GKM: τὸ ἐν φῷ καὶ τὸ ἐν τούτῳ τὸ ἀμφότερα—μόρια
om. K τὰ αὐτοῦ M 2 Ὅ scripsi: δὲ GKM: τὸ τὸ λέγει τὸ KM: λέγοτο Gt
τὸν τόπον GKM: δὲ τόπος τὸ 3 οὖν om. K εἰσὶ GM: ἔστι KT 4 οὐδὲν] ἐν
et mox οὐ λεχθείη M φησί om. t 5 λεχθείη—εἰρηται om. K 6 lemma
om. K τὰ M: om. t Aristoteles 7 ἡ ἐπιφάνεια γάρ ἐν σώματι addidit t: om. M
et Arist. cod. I, at cf. v. 16 8 δὲ M: δὲ t 9 οὗτε καθ' αὐτὸν K 10. 11 καὶ
πρῶτον γε—οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός M: om. GKt 13 τὸ in ras. M 14 γάρ δτι
οὗτω M 15 τὰ παραδείγματα Gt 16 διὰ] δεῖ K 18 δὲ αἱ K 18. 19 μέρη
—ἀνθρώπῳ om. K 20 ἡ τε ετ καὶ ἡ τῆς KM: αἱ τε ετ καὶ τῆς Gt 22 εἰσὶν M:
om. K: ἔστιν Gt 26 τοῦ μέρους t

p. 210b2 'Ο δὲ ἀμφορεὺς καὶ ὁ οἰνος χωρὶς (μὲν) ὄντα οὐ μέρη, πλὴν
ἀμφα δέ· διὸ ὅταν ἡ μέρη, ἔσται αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ.

Εἰ γὰρ τὸ μέρος ὅλου ἔστι μέρος καὶ τῶν πρός τι ταῦτα, ὅταν ἄρα
χωρὶς ἡ ὁ ἀμφορεὺς καὶ ὁ οἶνος, οὐκ ἀλλαγή λέγεται γένηται, λέγεται αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ εἰναι
τὸ ὅλον ἀπὸ μέρους, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος λευκὸς λέγεται διὰ τὸ σῶμα,
καὶ τὸ σῶμα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν. πάλιν οὖν τοῦ αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἔθηκε
παραδείγματα.

p. 210b6 Καὶ ἔτερά γε τῷ εἰδει ταῦτα καὶ ἄλλην φύσιν ἔχει καὶ
10 οὐναμιν, ἡ τε ἐπιφάνεια· καὶ τὸ λευκόν.

Ἐπειδὴ πρώτως ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ ἔστι τὸ λευκόν, ἵνα μή τις ὑπολάβῃ το
ταῦτὸν εἰναι τὸ λευκὸν τῇ ἐπιφανείᾳ καὶ οὗτος αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ τι εἰναι,
λέγει διτὶ καὶ τῷ εἰδει καὶ τῇ δυνάμει ἔτερά ἔστι ταῦτα ἀλλήλων· ἡ μὲν
γάρ ἐπιφάνεια ἀεί ἔστιν ὑποκείμενον οὐ μόνον λευκῷ, ἀλλὰ καὶ μέλανι καὶ
15 ἄλλοις πλείσι, τὸ δὲ λευκὸν μόνως ἐν ὑποκειμένῳ καὶ συνεῖναι τῷ
ἐναντίῳ ἀδύνατον. εἰ τοίνυν ἔτερα ταῦτα ἀλλήλων, ἄλλο ἄρα ἐν ἄλλῳ.
λέγοι δ' ἀντὶ τοῦ φύσιν, διτὶ τὸ μὲν ποιάτης ἔστι καὶ χρῶμα, ἡ δὲ ἐπιφάνεια
πέρας σώματος καὶ τοῦ ποσοῦ, δύναμιν δέ, διτὶ ἡ μὲν ὑποκείμενον, τὸ δὲ
δὲ τῶν ἐν ὑποκειμένῳ.

20 p. 210b8 Οὔτε δὴ ἐπακτικῶς σχοινοῦσιν οὐδὲν δρῶμεν ἐν ἑαυτῷ
κατ' οὐδένα τῶν διορισμῶν, τῷ τε λόγῳ δῆλον διτὶ ἀδύνατον.

Δείξας πῶς οἵν τέ ἔστιν αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἰναι, διτὶ κατ' ἄλλο,
βιούσται νῦν δεῖξαι διτὶ πρώτως οὐκ ἐνδέχεται οὔτε καθ' αὐτὸν οὔτε κατὰ
συμβεβηκός, καὶ πρῶτόν γε διτὶ καθ' αὐτὸν οὐκ ἐνδέχεται δείκνυσι. δείκνυσι δὲ
25 διά τε τῆς ἐπαγωγῆς καὶ διὰ τοῦ λόγου, καὶ πρῶτόν γε δι' ἐπαγωγῆς. εἰ 40

1. 2 χωρὶς—ἑαυτῷ οἱ. K 1 μὲν addidit t: οἱ. M 2 διὸ M: διστὶ τ ἑαυτῷ M:
αὐτῷ τ 3 ὅλον K τῶν τὸ K 5 οὖν GKM: δὲ t συνελεόντα (sic) M
μέρῃ ἀλλήλων K γένηται KM: οἱ. G: ἡ t 7 καὶ πάλιν οὖν Gt 9 εἰδη K
9. 10 καὶ ἀλληγ—λευκὸν οἱ. K 9 ἔχει M: ἔχει ἐκάτερον t Aristoteles 10 τε
M: τ' t 11 ὑπολάβοι KM 12 αὐτὸν αὐτῇ M ἑαυτῷ K τι εἰναι Gt:
τι ἔστι K: εἰναι τι M 14 λευκῷ KM μέλανον (sic) M 15 ἄλλοις
GKM: ὅλως t 16 ἔτέρα K 17 λέγοι δὲ ἀλλα εἰναι φύσει μὲν διτὶ M
18 δυνάμει M 19 τῶν GKM: ὡς t 20 lemma οἱ. K δρῶμεν ἐν ἑαυτῷ
M: ἐν αὐτῷ δρῶμεν t 21 διορισμῶν Aristoteles: διορισμένων (si recte id enotavi, at
cf. p. 536,17) M: διωρισμένων t 22 ἔστιν ἡναί (sic) K τι οἱ. M: post ἑαυτῷ
traicit K 23 οὐκ ἐνδέχεται οὔτε καθ' αὐτὸν KM: οὔτε καθ' αὐτὸν ἐνδέχεται Gt
24 διτὶ καθ' αὐτὸν οὐκ (οὐκ οἱ. G) GKM: διτὶ οὐ καθ' αὐτὸν t δείκνυται δὲ M 25 διά
τε KM: διὰ Gt

γάρ τοσαῦτά ἔστι τὰ τοῦ ἐν τινὶ σημαινόμενα, δσα ἀπηριθμησάμεθα, ἐν π 8^v οὐδενὶ δὲ οἶν τε εἶναι αὐτὸ τι ἐν ἑαυτῷ, ἔοικεν ἄρα μηδὲ εἶναι τι ὅλως αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ· πάντα γάρ τὰ τοῦ ἐν τινὶ σημαινόμενα ἄλλο ἐν ἄλλῳ ἔστιν. οὐδὲ γάρ δταν λέγωμεν τὸ δλον ἐν τοῖς μορίοις, αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ 5 λέγομεν εἶναι· ἄλλο γάρ τὸ δλον καὶ ἄλλο τὰ μέρη· τὸ μὲν γάρ ἐν καὶ ταῦτον (σχέσις τις δν τῆς τῶν μορίων συναφῆς καὶ τὸ ἐπ τῇ συναφῇ αὐτῶν ἐπιγινόμενον εἶδος), τὰ δὲ πλείω καὶ διαφέροντα. καὶ διὰ τοῦ λόγου δὲ δὲ δείκνυσιν οὕτως. ἄλλος, φησίν, ὁ δρισμὸς τοῦ δεκτικοῦ καὶ ἄλλος ὁ τοῦ ἐν ἑκείνῳ ὄντος· ἄλλως γάρ ὄριζεται ὁ τόπος καὶ ἄλλως τὸ ἐν τόπῳ, 10 καὶ ἀπλῶς ἄλλως τὸ ἐν φ καὶ ἄλλως τὸ ἐν ἑκείνῳ. εἰ τοίνυν αὐτὸ τι ἐν ἑαυτῷ εἴη, τοὺς διαφέροντας, μᾶλλον δὲ τοὺς ἀντικειμένους δέξεται λόγους. εἰ δὲ δεῖ ἀχριβέστερον εἰπεῖν, αὐτὸ τι ἔσται κατὰ ταῦτα τὰ διαφέροντά τε καὶ ἀντικείμενα· δύο μὲν γάρ δρισμοὺς ἐπιδέξασθαι τὸ αὐτὸ κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην ἰδιότητα οὐκ ἀδύνατον (οἷον τὸν ἄνθρωπον ζῷον λογικὸν θνητόν, 15 καὶ ζῷον δρυθοπεριπατητικόν), τοὺς μέντοι ἀντικειμένους λόγους ἀμά καὶ κατὰ ταῦτα δέξασθαι ἀδύνατον. τῶν πρός τι γάρ ὁ τόπος καὶ τὸ ἐν τόπῳ, τὰ δὲ πρός τι τούλαχιστον δύο εἰσὶν ἀντικείμενα καὶ ἀντικειμένους ἔχοντα τοὺς δριστικοὺς λόγους. εἰ οὖν ἔσται τι αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, οἶνον ὁ τοῦ οἶνου ἀμφορεὺς αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ, δέξεται τοὺς ἀντικειμένους λόγους, καὶ ἐπειδὴ 20 τόπος μὲν ἔστιν ὁ ἀμφορεὺς ἐν τόπῳ δὲ ὁ οἶνος, τὸ αὐτὸ καὶ τὸν τοῦ τόπου καὶ τὸν τοῦ ἐν τόπῳ | λόγον ἀναδέξεται· ἔσται οὖν ὁ ἀμφορεὺς π 8^v ἀμφορεὺς ἀμά καὶ οἶνος, καὶ ὁ οἶνος οἶνός τε ἀμά καὶ ἀμφορεύς, τοῦτο δὲ γελοῖον. εἴτα παραστῆναι τῇ δόξῃ βουλόμενος, ἵνα ἔκ τοῦ περιόντος ἐλέγῃ αὐτήν, φησὶν δτι [εἰ] καν τὰ μάλιστα συγχωρήσωμεν διὰ τὸ μέρος εἶναι ἐν 25 μέρει καὶ ἐκάτερον ἐν τῷ ἑτέρῳ καὶ εἶναι καὶ λέγεσθαι, ὥστε καὶ τὸν ἀμφορέα καὶ οἶνον εἶναι καὶ ἀμφορέα, καὶ τὸν οἶνον καὶ ἀμφορέα καὶ οἶνον, οὐδ' οὕτως αὐτὸ τι ἐν ἑαυτῷ ἔσται, ἀλλ' ἐκάτερος αὐτῶν δέξεται μὲν οὐχ 5 • ἢ οἶνός ἔστιν, ἀλλ' ἢ ἀμφορεύς, δεχθήσεται δὲ οὐχ ἢ ἀμφορεύς ἔστιν, ἀλλ' ἢ οἶνος. ὥστε οὐδ' οὕτως αὐτὸ τι ἐν ἑαυτῷ ἔσται, ἀλλὰ ἄλλο ἐν 30 ἄλλῳ.

Οὕτω δείξας δτι καθ' αὐτὸ οὐδέν ἔστιν αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, ἐφεῆς δείκνυσιν δτι οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεται· δόξει γάρ ισως, εἰ κατ'

1 εἰσὶ Gt 2 μηδὲν M 4 οὐδὲ κτλ.] cf. Themist. p. 263,25 δταν λέγομεν K
 5 καὶ ἄλλα τὰ M et Themistii libri 6 ταῦτα K τις δν GKM: τι ἔστι τ 7 δια-
 φέροντας K 8 δ (ante δρισμὸς) om. M δεκτικοῦ KM: ὑποδεκτικοῦ Gt καὶ
 ἄλλως K 9 καὶ ἄλλος τὸ K ἐν τῷ τόπῳ Gt 10 καὶ ἀπλῶς—ἐκείνῳ om. M
 prius ἄλλως (ex ἄλλᾳ) corr. G ἐν (ante ἐκείνῳ) om. K αὐτὸς K 12 δεῖ] δῆ K
 13. 14 ἄλλον καὶ ἄλλον (sic) K 15 καὶ (post ἀμά) om. Gt 16 καταυτὸν K τὸ]
 τὰ G 17 ἀντικειμένως ἔχοντα τ 18 ἔσται] ἔστι K οἶνον τοῦ οἴνου δ M
 20 δ τόπος Gt 21 ἔστι K 23 τῇ δόξῃ παραστῆναι Gt 24 εἰ delevi καν
 (sic) GKM: καὶ t συγχωρήσωμεν t post συγχωρήσωμεν addit αὐτοῖς M 26 καὶ
 (post οἶνον) om. M 27 ἔσται] ἔστιν K 28 ἀλλ' ἢ δ ἀμφορεύς K δειχθήσε-
 ται KM ἀμφορεύς εἶναι K 29 ἐν ἑαυτῷ om. M έστιν K ἄλλο] δλως K
 32 δεικνύει Gt 32. p. 535,1 δόξει—ἐνδέχεσθαι om. K 32 δτι εὶ M

ἄλλο ἐνδέχεται αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἶναι, καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεσθαι. π 8·
 οὐχί δὲ παρακολουθήσωμεν τῇ ἀποδεῖξει, προλαβεῖν δεῖ τί ποτέ ἔστι τὸ
 κατὰ συμβεβηκός, ἐπειδὴ καὶ διὰ βραχέων πάνυ καὶ ἀστρῶς ἐπεξέρχεται 10
 τῇ ἀποδεῖξει. κατὰ συμβεβηκὸς τοίνυν λέγεται ἔχειν τι, διπερ αὐτὸ ἄλλῳ
 5 συμβεβηκε, καὶ ἔκεινο διπερ λέγεται ἔχειν κατὰ συμβεβηκὸς καθ' αὐτὸ^ν
 ὑπάρχει φέκεινο συμβέβηκεν. οἶνον λέγεται τὸ λευκὸν κατὰ συμβεβηκὸς;
 κινεῖσθαι, διότι ἡ κίνησις ὑπάρχει καθ' αὐτὸ τῷ Σωκράτει, συμβέβηκε δὲ
 καὶ τὸ λευκὸν τῷ Σωκράτει· διὰ γάρ τοῦτο κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει τῷ
 λευκῷ ἡ κίνησις, ἐπειδὴ φέ τὸ λευκὸν συμβέβηκε, λέγω δὴ τῷ Σωκράτει,
 10 καθ' αὐτὸ ὑπάρχει. εἰ τοίνυν κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ἑαυτῷ εἴη ὁ ἀμφορεύς, 15
 δεῖ ἄλλο τι καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν ἐν αὐτῷ. (οἶνον τὸν οἶνον), καὶ τὸν ἀμφο-
 ρέα συμβεβηκὸς εἶναι τῷ οἶνῳ, οὐταῦθι οὖν τὸν οἶνον καθ' αὐτὸ ὑπάρχειν τῷ
 ἀμφορεί τὸ συμβεβηκὸς τῷ οἶνῳ, ὁ ἀμφορεύς, κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ἑαυτῷ
 ὑπάρχῃ· ἄλλως γάρ ἀδύνατον κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ἑαυτῷ ὑπάρχειν τὸν
 15 ἀμφορέα. καὶ μηδεὶς ἀπαιτείτω τὸν λόγον, δηνπερ εἰπομεν ἐπὶ τοῦ κατὰ
 συμβεβηκός, ἀπαραλλάκτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως ἀρμόσαι (ἄλλος γάρ ὁ
 τρόπος ἔνταῦθα· οὐ γάρ ἄλλο ἄλλῳ ὑπάρχει κατὰ συμβεβηκός, ὥσπερ ἔκει, 20
 ἄλλ' αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ), ἄλλὰ ζητητέον δπως καὶ ἐπὶ τούτου διασώσωμεν τὸ
 κατὰ συμβεβηκός, ἄλλως δὲ ἀδύνατον σωθῆναι τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ συμ-
 20 βεβηκός ἡ ὥσπερ εἰπομεν. εἰ τοίνυν ὁ ἀμφορεὺς συμβέβηκε τῷ οἶνῳ,
 δῆλον δτι ἔχωρησε δι' δῆλης αὐτοῦ τῆς οὐσίας (εἰ γάρ μη δι' δῆλου ἔχω-
 ρησεν, ἄλλ' ἀπτεται αὐτοῦ κατὰ τὰ πέρατα, οὐκέτι ὡς συμβεβηκὸς ὑπάρχει
 αὐτῷ), εἰ δὲ δι' δῆλου ἔχωρησε, σῶμα ἄρα διὰ σώματος ἔχωρησε. καὶ
 ἄλλως, φησί, πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀνακυκλήσομεν τὸν λόγον· πάλιν γάρ 25
 25 αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ καθ' αὐτὸ ἔσται, ὁ ἀμφορεύς. τί γάρ διαφέρει ἐξ ἀρχῆς
 αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ ὑπάρχειν λέγειν τὸν ἀμφορέα, ἡ συμβεβηκέναι τῷ οἶνῳ,
 ὃς καθ' αὐτὸν ὑπάρχει ἐν τῷ ἀμφορε; πάλιν γάρ διὰ τοῦ οἶνου αὐτὸς
 ἐν ἑαυτῷ ἔσται, καὶ τοὺς δύο λόγους ἀναδέξεται, τοῦ τε τόπου καὶ τοῦ ἐν
 τόπῳ. ὥστε οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός ἐνδέχεται αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ τι ὑπάρχειν.
 30 Ταῦτα εἰπών, ἐκ τῶν εἰρημένων τρόπων τοῦ ἐν τινὶ καὶ τὴν Ζήνωνος
 ἀπορίαν ἐπιλύεται. ηπόρει γάρ ἔκεινος, δτι εἰ ὁ τόπος τῶν οὗτων, πᾶν δὲ
 τὸ δν ἐν τινὶ ἔστι, καὶ ὁ τόπος ἐν τινὶ ἔσται· ὥστε ἔσται ὁ τόπος ἐν τόπῳ, 30
 καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. ταύτην οὖν, φησί, τὴν ἀπορίαν ἐκ τῶν εἰρημένων
 ἡμιν τρόπων τοῦ ἐν τινὶ οὐ χαλεπὸν ἐπιλύσασθαι. καὶ γάρ εἰ μη ἀληθὲς

2 ἀποδεῖξη K: ἀποφάσει G προσλαβεῖν Gt δεῖ τί Gt: δεῖ τί δεῖ τί K: τί (ομ.
 δεῖ) M: τὸ ομ. M 4 αὐτῷ ἄλλο G 5. 6 καὶ ἔκεινο—ἔκεινο συμβέβηκεν οὐν. M
 5 ἔκεινω K 5. 6 καθαυτῷ ὑπάρχει K: καθ' ἐαυτῷ ὑπάρχων Gt 7 σωκράτει KM:
 σώματι Gt 8 καὶ εἰ 9 ή ομ. K 10 ἐαυτῷ] αὐτῷ M 11 ἐν αὐτῷ Gt: ἐν-
 αὐτῷ K: ἐν ἐαυτῷ M 12 συμβεβηκὸς Gt: συμβέβηκε K: συμβέβηκεν M
 14 ὑπάρχῃ (ἡ εχ ει corr. K 16 συμβεβηκότος ἀπαλάκτως (sic) K 18 ἄλλ'
 αὐτὸ (εχ ἄλλα τὸ) corr. K σώματεν G: σώματεν t 22 ὑπάρχων K 24 φησίν
 εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν Gt ἀνακυκλήσωμεν KM 25 αὐτὸ] scripserim αὐτὸν
 ἔστιν K 26 αὐτὸν] αὐτῷ K 27 δε—οὖν ομ. G ὑπάρχειν K διὰ τοῦ
 οὖν Mt: ὑπάρχει K 28 ἔστι K 29 τι ομ. G: αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ t

τὸ πᾶν τὸ δὲ ποῦ εἰναι (πᾶν γάρ τὸ φυσικὸν ἀνάγκη ἐν τινὶ εἰναι καὶ μὴ η 8^η
ἐν τόπῳ) * * * κατὰ τι τῶν τοῦ ἐν τινὶ σημαινομένων· ὥστε εἰ καὶ δότος
τῶν φυσικῶν, ἐν τινὶ πάντως ἔσται. ἐπεὶ οὖν πολλαχῶς τὸ ἐν τινὶ, ἔσται
καὶ δότος ἐν τινὶ μὲν οὐκ ἐν τόπῳ δέ, ἀλλ’ ὥσπερ αἱ ἔξεις καὶ τὰ
διπάθη εἰσὶ μὲν ἐν τινὶ, οἷον ἐν τῷ σώματι, οὐχ ὡς ἐν τόπῳ δὲ ἀλλ’ ὡς
ἐν ὑποκειμένῳ, οὗτοι δὴ καὶ ὁ κυρίως τόπος, λέγω δὴ τὸ πέρας τοῦ περιέ-^{ως}
χοντος, ἐν τινὶ μὲν ἔσται (ἐν σώματι γάρ), οὐ μὴν ὡς ἐν τόπῳ, ἀλλ’ ὡς
πέρας ἐν περατουμένῳ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. πάλιν δὲ ἐκ
τῶν εἰρημένων καὶ ἔτερον τι ἀποδείξυσιν, διπέρ πολλαχῶς ἡδη ἀπέδειξεν.
10 εἰ γάρ δέδειχται δῆτι διὰ τοῦτο αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἀδύνατον εἰναι, διὰ τὸ ἐτέ-
ρων εἰναι τὴν φύσιν τοῦ δεκτικοῦ καὶ ἔτέρων τὴν τοῦ δεδεγμένου καὶ μὴ
δύνασθαι ἐν καὶ τὸ αὐτὸν τοὺς διαφόρους ἀναδέξασθαι λόγους, καὶ ἐκ τού-
των ἀναφράινεται δῆτι οὔτε ὅλη οὔτε εἰδὸς δυνατὸν εἰναι τὸν τόπον. τὸ μὲν
γάρ ἐν τόπῳ τοῦ τόπου ἔτερον, ή δὲ ὅλη καὶ τὸ εἰδὸς οὐκ ἔστιν ἔτερα τοῦ 40
ἐν αὐτοῖς· στοιχεῖα γάρ εἰσι συμπληρωτικὰ αὐτοῦ· ἔτερος ἄρα ὁ τόπος τῆς
ὅλης καὶ τοῦ εἰδοῦς.

Οὕτε δὴ ἐπακτικῶς σκόπιοῦσι, τουτέστι δι’ ἐπαγωγῆς καὶ εἰς τὰ
κατὰ μέρος ἀποβλέποντα. κατ’ οὐδένα τῶν διορισμῶν, ὃν διωρισά-
μεθα τοῦ ἐν τινὶ. οὐ μόνον δὲ ἐκ τούτων, φησίν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ
20 λόγου δῆλον, δῆτι ἀδύνατον αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ εἰναι.

p. 210b10 Δεήσει γάρ ἀμφότερα ἔκατερον ὑπάρχειν, οἷον τὸν
ἀμφορέα ἀγγεῖόν τε καὶ οἶνον εἰναι καὶ τὸν οἶνον οἰνόν τε καὶ 45
ἀμφορέα.

Εἰ τὸν ἀμφορέα, φησί, τοῦ οἴνου αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ καθ’ αὐτὸν καὶ
25 πρώτως εἰναι φήσομεν, ὡς δὲν ἐν δλῳ (τοῦτο γάρ ἔστι τὸ πρώτως καὶ
καθ’ αὐτό), ἀνάγκη τὸν δλὸν ὡς δὲν καὶ τὸν τοῦ τόπου καὶ τὸν τοῦ ἐν
τόπῳ ἀναδέξασθαι λόγον, μᾶλλον δὲ ἀμφω εἰναι. ἔστι δὲ οἶνον τόπος μὲν
δὲ ἀμφορεύς, ἐν τόπῳ δὲ οἶνος η ἀπλῶς τὸ ὄγρον· ὥστε ἐπειδὴ ὁ τοῦ
οἴνου ἀμφορεὺς δλος αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ἔστι, καὶ δὲ ἀμφορεὺς δηλονότι,

1 τὸ (ante πᾶν) om. Gt ποῦ ἔστι K πᾶν γάρ τὸ GKM: πᾶν γε μὴν τὸ t: equi-
dem lacunam ante κατὰ τι statui, cf. p. 538,24 ἐν τινὶ εἰναι KM: εἰναι ἐν τινὶ Gt
καὶ μὴ KM: εἰ καὶ μὴ Gt 3 ἐπεὶ κτλ. cf. Themist. p. 265,12 4 καὶ (ante δότος) om. t 4. 5 ἀλλ’ ὥσπερ — ἐν τόπῳ δὲ om. Gt 6 δὴ (post οὗτο) KM:
δὲ Gt 8 ταῦτὸν—ὑποκειμένῳ om. Gt 9 καὶ om. Gt 12 καὶ (ante ἐκ) om. t
14 η] εἰ K ἔτερα τοῦ G 15 αὐτοῖς corr. G εἰσι GKM: ἔστι t καὶ
τῆς K 17 δὴ GM: δὲ K: δὴ οὖν t σκοποῦσιν K 17. 19 τουτέστι — τοῦ ἐν
τινὶ om. K 18 ἀποβλέποντα GM: ἀποβλέπουσι t: fortasse ἀποβλέποντι
18. 19 τῶν διορισμῶν ὃν διωρισάμεθα M: τῶν διορισμῶν τῶν διωρισμένων διωρισάμεθα (διω-
ρισάμεθα om. t) Gt 19 οὐ μόνον δὲ ἐκ τούτων, φησίν KM: ἐκ τούτων δὲ φησίν G:
αὐτό τι ἐν ἑαυτῷ ἔστι t 20 τι om. G 21. 23 ἔκατερον — καὶ ἀμφορέα om. K
21 ἔκατέρω M 25 φῆσομεν εἰναι transponit t post ἐν δλῳ iterat φῆσομεν K
26 ἀνάγκη τὸ δλὸν K τόπου] τόπον K

λέγω δὴ τὸ κεραμεοῦν ἀγγεῖον, οὐδὲ μόνον ἀμφορεὺς ἔσται ἀλλὰ καὶ οἶνος, π 8·
καὶ ὁ οἶνος οὐδὲ μόνον οἶνος ἀλλὰ καὶ ἀμφορεύς. ὥστε εἰ τοῦτο ἄτοπον, δι·
ἀδύνατον καθ' αὐτὸν καὶ πρώτως αὐτὸν τι ἐν ἑαυτῷ είναι.

p. 210b 13 Ὡστε εὶ δτι μάλιστα ἐν ἀλλήλοις εἰναι, δ μὲν ἀμφορεὺς
5 δέξεται τὸν οἶνον οὐχ ἢ αὐτὸς οἶνος ἀλλ' ἢ ἔκεινος. |

"Οπερ ἡμεῖς προλαβόντες εἴπομεν, ἀμυδρῶς διὰ τούτων αἰνίττεται. ο 1·
ἐπειδὴ γάρ ἦγαγεν εἰς ἄτοπον τὸν λόγον, τὸ τὸν ἀμφορέα καὶ οἶνον εἶναι,
καὶ τὸν οἶνον μὴ μόνον οἶνον ἀλλὰ καὶ ἀμφορέα, ἵνα μὴ τις εἴπῃ, δτι 'καὶ
τί τοῦτο ἄτοπον; διὰ γάρ τὸ τὸν ἔτερον ἐν τῷ ἔτερῳ εἶναι λεχθείη ἀν
10 ἑκάτερος τῷ τοῦ συναμφοτέρου δνόματι· μία γάρ τις δλότης ἀμφοῖν',
τούτῳ ρῦν τῷ λόγῳ συγχωρήσας καὶ οὕτω δείκνυσιν δτι οὐχ ἔσται τι αὐτὸν
ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ ἄλλο ἐν ἄλλῳ. εἰ γάρ καὶ δτι μάλιστα, φησί, συγχωρή-
σειε τις τὸν ἀμφορέα καὶ οἶνον εἶναι, ἵνα οὕτως αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ἢ, δμοίως
δὲ καὶ τὸν οἶνον καὶ ἀμφορέα εἶναι, δῆλον δήπου δτι δ ἀμφορεὺς οὐχ ἢ
15 οἶνός ἔστι δέξεται τὸν οἶνον, ἀλλ' ἢ ἔκεινος οἶνος. δμοίως δὲ καὶ δ οἶνος
ἔσται ἐν τῷ ἀμφορεῖ οὐχ ἢ ἀμφορεύς ἔστιν, ἀλλ' ἢ ἔκεινος ἀμφορεύς
ἔστιν. ὥστε τὸ μὲν δνομα τοῦ συναμφοτέρου ἑκάτερος ἔξει, τὴν δὲ ἐνέρ-
γειαν οὐχέτι.

p. 210b 16 Κατὰ μὲν οὖν τὸ εἶναι δτι ἔτερον, δῆλον· ἄλλος γάρ
20 δ λόγος τοῦ ἐν φ καὶ τοῦ ἐν τούτῳ. | 10

'Ακόλουθον μὲν ἦν συμπέρασμα ἐπαγγαγεῖν οὕτως 'δτι μὲν οὖν ἀδύ-
νατον αὐτόν τι ἐν ἑαυτῷ καθ' αὐτὸν εἶναι, δῆλον', δὲ τοῦτο μὲν οὐκ
εἴπεν, ἕκ οὐ δὲ ἔδειξεν δτι ἀδύνατον καθ' αὐτὸν ἐν αὐτῷ τι εἶναι, τοῦτο
συμπεράίνεται, λέγω δὴ τοῦ ἔτερον μὲν εἶναι φύσει τὸν τόπον, ἔτερον δὲ
25 τὸ ἐν τόπῳ· ἄλλως γάρ ἀποδώσεις τὸν δρισμὸν τοῦ δεκτικοῦ, καὶ ἄλλως
τοῦ δεδεγμένου. ὥστε εἰ ὃν οἱ δρισμοὶ διάφοροι καὶ αὐτὰ διάφορα, διά-
φοροι δὲ οἱ δρισμοὶ τοῦ τε ἐν φ καὶ τοῦ ἐν τούτῳ, καὶ αὐτὰ ἅρα διάφορα
καὶ ἔτερα ἀλλήλων.

1 ἀμφορεὺς ἔσται ἀλλὰ καὶ οἶνος Gt: οἶνος ἀλλὰ καὶ ἀμφορεύς (οι. ἔσται) KM 2 καὶ
δ οἶνος — καὶ ἀμφορεύς οι. M 4. 5 δ μὲν—ἔκεινος οι. K 6 ἔσπερ (h. e. ὥσπερ)
ἡμεῖς K τούτου Gt 8 post μόνον οἶνον addit εἶναι M δτι οι. K
9 τὸν οι. K δν οι. KM 11 αὐτὸν οι. Gt 13. 14 καὶ οἶνον — καὶ ἀμφο-
ρέα οι. G 13 ἐναυτῷ K ἢ K: εἴη Mt 19 lemma habet G οὖν τοῦ
εἶναι K qui δτι ἔτερον — τούτῳ οι. 21 μὲν οὖν ἢ t ἢ συμπεριεπαγγαγεῖν
(cf. ad p. 82,9) K 22. 23 εἶναι, δῆλον — καθ' αὐτὸν οι. G 23 ἀδύνατον K:
οι. Mt αὐτῷ scripsi: αὐτῷ GK: ἐαυτῷ Mt τι GK: οι. Mt 24 τοῦ GKM:
τὸ t τὸν τόπον φύσει transponit t 25 τὸ ἐν τῷ τόπῳ G 26 τὸν τοῦ δεδεγ-
μένου Gt ὃν GM: ὃν οὖν (?) K: οὖν t

p. 210b18 Ἐλλὰ δὴ οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεται· ἂμα γὰρ οἱ δύο ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται· αὐτὸς γὰρ ἐν ἑαυτῷ ὁ ἀμφορεὺς ἔσται. 16

Ἐνταῦθα συντόμως, διὸ καὶ ἀσαφῶς, διτὶ οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐστί τι ἐν ἑαυτῷ δείκνυσι. δύο γάρ, φησί, συμβήσεται ἐν τῷ αὐτῷ σώματα 5 εἰναι, καὶ πάλιν τὸν αὐτὸν ἀνακυκλήσομεν λόγον, δν καὶ ἐπὶ τοῦ καθ' αὐτό· αὐτὸς γὰρ πάλιν ἐν ἑαυτῷ ἔσται ὁ ἀμφορεὺς, καὶ ἄμφω τοὺς λόγους 10 ἀναδέξεται, τοῦ τε τόπου καὶ τοῦ ἐν τῷ περιπάτῳ· δύο οὖν τὰ ἐπόμενα ἀποπα τῇ ύποθέσει, ἀτίνα συντόμως κατεσκεύασεν· εἰ γὰρ δπερ δεκτικῆς ἐστὶ φύσεως, τοῦτο κατὰ συμβεβηκὸς ἐνδέχεται ἐν ἑαυτῷ εἶναι, δεῖ καὶ ἐκεῖνο 15 ὑπάρχειν ἐν αὐτῷ οὐ ἐστὶ δεκτικόν, οἷον εἰ οἶνος, οἶνον, ὑπάρχειν δὲ καὶ τὸ δεκτικὸν κατὰ συμβεβηκὸς τῷ οἶνῳ, δπερ παρῆκε διὰ συντομίαν ὁ Ἀριστοτέλης· οὗτῳ γὰρ ἀν μόνως κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ἑαυτῷ ὑπάρχον τῷ συμβεβηκέναι τῷ οἶνῳ, δπερ παθ' αὐτὸν ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὑπάρχει. τούτῳ 20 οὖν ἔπινται δύο ἀποπα, τό τε σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν εἰ γε συμβέβηκε 15 τῷ οἶνῳ ὁ ἀμφορεὺς, καὶ τὸ πάλιν τὸν ἀμφορέα καθ' αὐτὸν ἐν αὐτῷ ὑπάρχειν, δπερ ἀδύνατον δέδεικται· ἐν γὰρ τῷ οἶνῳ δ ἀμφορεὺς, δὲ οἶνος ἐν τῷ ἀμφορεῖ· ὥστε καὶ ὁ ἀμφορεὺς ἐν τῷ ἀμφορεῖ.

p. 210b22 Ὁ δὲ Ζήνων ἡπόρει, ἐπεὶ δ. τόπος ἐστί τι, ἐν τίνι 20
ἔσται, λύειν οὐ χαλεπόν.

20 Εἰ μὲν οὕτως ἡπόρει δ Ζήνων, διτὶ εἰ ὁ τόπος ἐν τίνι (ἐπειδὴ καὶ 25 πᾶν τὸ δν ἐν τίνι), τὸ δὲ ἐν τίνι ἐν τῷ περιπάτῳ, δ τόπος ἄρα ἐν τῷ περιπάτῳ, τῷ ὅντι εὐχερής δ ἐλεγχος· πολλαχῶς γὰρ τὸ ἐν τίνι καὶ οὐ μόνον ἐν τῷ περιπάτῳ, ὥστε οὐδὲν κωλύει τὸν τόπον καὶ ἐν τίνι εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἐν τῷ περιπάτῳ. εἰ δέ, 25 ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγετο, μὴ διὰ τοῦ ἐν τίνι εἶναι τὸν τόπον καὶ τὸ ἐν τῷ περιπάτῳ εἶναι αὐτὸν κατεσκεύαζεν, ἀλλὰ διὰ τοῦ πᾶν τὸ δν ἐν τῷ περιπάτῳ εἶναι, τῶν δὲ ὄντων εἶναι καὶ τὸν τόπον, ὥστε καὶ αὐτὸν ἐν τῷ περιπάτῳ εἶναι,

1 lemmatis verba Ἐλλὰ—ἐνδέχεται habet G δὴ GKM: μὴν t Aristoteles (praeter pr. E)

1. 2 ἂμα—ἀμφορεὺς ἔσται om. K 2 δύο M: δύο σώματα t ἑαυτῷ M: αὐτῷ t 3 ἐνταῦθα KM: ἐντεῦθεν Gt δτι] διότι K οὐδὲ KM: οὐδὲν Gt 4 τι αὐτὸν M συμφήσεται et τοις σώματος K 5 δν om. G 7 τόπῳ] τόπου (sic) G 8 δεκτικός M 9 ἐν ἑαυτῷ (αὐτῷ G) εἶναι GMt: εἶναι ἐν ἑαυτῷ K 10 αὐτῷ scripsi: αὐτῷ G: αὐτῷ K: ἑαυτῷ Mt οἶνος GMt: δ οἶνος K ὑπάρχει t

12 ὑπάρχοι GM: ὑπάρχει t 13 δπερ GM: ὥσπερ (K)t 14 ἔπονται KM: εἴπετο Gt 15 καὶ τὸν ἀμφορέα τὸ πάλιν Gt καὶ αὐτὸν Gt αὐτῷ scripsi: αὐτῷ GKT: ἑαυτῷ M 18. 19 ἐπει—χαλεπόν om. K 18 ἐπει M: διτὶ εἰ t Aristoteles ἐν τίνι M: ἐν τίνι t 22 τὸ] τῷ K 23 καὶ ἐν τίνι εἶναι M: καὶ ἐν τίνι Kt: ἐν τίνι G μὴ ἐν τῷ περιπάτῳ εἶναι Gt 24 ἔμπροσθεν c. 1 p. 209-24 μὴ διά] μὴ δὲ καὶ K 25 ἐν τῷ περιπάτῳ (post τὸ δν) KM: ἐν τίνι Gt, at cf. p. 539,2. 510,4. 513,16. 526,24. contra ποῦ p 5r52 (cf. p. 536,1). de Simplicio cf. Diels z. *Textgesch.* p. 27

οὐκ ἐλεγχθήσεται διὰ τῶν νῦν λεγομένων, ἀλλὰ διὰ τῶν ἔκεῖσε εἰρημένων· οἱ
οὐ γάρ συγχωρήσομεν τῇ προτάσει, διτὶ “πᾶν τὸ δὲ ἐν τόπῳ”.

p. 210b24 Οὐδὲν γάρ κωλύει ἐν ἄλλῳ τινὶ εἶναι τὸν πρώτως, μὴ
μέντοι ὡς ἐν τόπῳ ἐκείνῳ.

5 Τὸν πρώτως ἀντὶ τοῦ τὸν κυρίως, οὗτος δέ ἐστι τὸ πέρας τοῦ πε-
ριέχοντος. τοῦτο δὲ εἴπει, διότι λέγεται τόπος καὶ ὁ κέραμος τοῦ οἴνου, καὶ ἀ-
δὴρ ἥμῶν λέγεται εἶναι τόπος καὶ ἡ γῆ καὶ ἄλλα πολλά. τὰ ⟨οὖν⟩ οὕτως
λεγόμενα τόποι καὶ αὐτὰ ἐν τόπῳ εἰσίν, ἀλλ' ἐὰν τὸν κυρίως λαβθωμεν, ἐν
τινὶ μὲν ἔσται, οἷν ἐν σώματι (πέρας γάρ ἐστιν αὐτοῦ), ἀλλ' οὐχ ὡς ἐν
10 τόπῳ, ἀλλ' ὡς πάθος τι αὐτοῦ.

p. 210b27 Ἐκεῖνο δὲ φανερόν.

'Ἐντεῦθεν, ὡς εἶπον, δείκνυστι πάλιν ἐκ τῶν εἰρημένων διτὶ οὔτε ὅλη 48
οὔτε εἰδος ὁ τόπος. ὁ τόπος, φησίν, οὐδέν ἐστι τῶν ἐν τόπῳ παρὰ τὸ
εἶναι τόπος, ἡ ὅλη καὶ τὸ εἰδος στοιχεῖα ἐστι τοῦ ἐν αὐτοῖς (λέγω δὴ τοῦ
15 συνθέτου) καὶ οὐκ εἰσὶν ἔτερα παρ' αὐτό, ὁ τόπος ἄρα οὔτε ὅλη ἐστιν
οὔτε εἰδος.

p. 210b32 Τί δέ ποτ' ἐστὶν ὁ τόπος, φῦδε διν γένοιτο φανερόν.

'Ἐντεῦθεν λοιπὸν τί ποτέ ἐστιν δι τόπος βουλόμενος ἀποδοῦναι, πρότε- 58
ρον ἐκτίθεται τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ, εἴτα ἐρεῖ πόθεν
20 ὅλως κινηθέντες οἱ ἄνθρωποι ἥλθομεν εἰς ἔννοιαν τοῦ τόπου, καὶ |
εἰπὼν τὴν αἰτίαν ἀκόλουθά τινα ταύτη θεωρήματα προθῆσει, εἴτα λοιπὸν οἱ 1.
ἀποδώσει τοιοῦτον τὸν περὶ τοῦ τόπου λόγον, δις καὶ τὰς φερομένας ἀπο-
ρίας πρὸς τὸν τόπον, ὡς αὐτός φησιν, ἐπιλύεται, καὶ τὰ κατὰ κοινὴν
25 ἔννοιαν καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ δεῖξει ὑπάρχοντα, καὶ τὸ αἴτιον τῆς
δυσκολίας τῆς περὶ τοῦ τόπου θεωρίας σκψες καταστήσει. πρότερον οὖν,

1 Εἰλεγχθήσεται KM 2 συγχωρήσωμεν τ 3 lemma habet G ἐν ἄλλῳ τινὶ M:
οὐκ. K: τινὶ om. Gt 3. 4 τὸν πρώτως—ἐκείνῳ om. K 3 τὸν πρώτως scripsi:
τῶν πρώτως G: πρώτως M: τὸν πρώτως τόπον t, cf. Aristotelis libri 4 μέντοι γε
ώς G 5 τὸν πρώτως K: τὸ πρώτως M: τῶν πρώτως G: τὸν δὲ πρώτως t
τὸν (ante κυρίως) t: τὸ M: τῶν G: om. K οὐτος] αὐτὸς K 7 λέγεται ἥμῶν
traicit t πολλὰ ἄλλα Gt οὖν addidi οὖτω t 8 δὲ καὶ αὐτὰ t τὸν]
τὸ GM 8. 9 ἐν τινὶ KM 9 ἐν τῷ σώματι K 12 ἐντεῦθεν ad lemma trahit
M: om. K 14 στοιχεῖα εἰσὶ K 15 οὐκ ἐστιν ἔτερα παραύ K 17 δὲ Kt: δὲ
δὴ M: δὴ Arist. cod. G ποτε K ὡδε—φανερόν om. K ὡδε M: ωδ' t
18 ποτε om. Gt 19 τὰ] τινὰ K κατὰ τὴν κοινὴν Mt εἴτα αἰρεῖ K 21 προ-
θῆσει K 23 et p. 540,1 τὰ om. KG (addit G⁹) 23 τὴν κοινὴν t 24 ἔνοι-
αν K ὑπάρχοντα (post δεῖξει) om. M

ώς εἰπον, τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ ἔκτιθεται, τέσσαρα οἱ νόντα τὸν ἀριθμόν. πρῶτον μὲν τὸ περιέχειν τὸν τόπον τὸ ἐν τόπῳ ὃν (τοῦτο γάρ πάντες κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ἴσμεν, διτὶ περιέχει ὁ τόπος τὸ ἐν αὐτῷ ὃν, ὡς ὁ κέραμος τὸν οἶνον· καὶ γάρ οὗτος τόπος τίς ἐστι), περιέ-
 5 χοντα δὲ τὸν τόπον μηδὲν εἶναι τοῦ περιεχομένου πράγματος. τοῦτο δὲ ὁ μὲν Θεμίστιος δεύτερον εἶναι φησι τῶν ὑπάρχοντων τῷ τόπῳ, ὥστε μεῖναι ὡν ἐπιφέρει ἄλλων τριῶν τὰ δλα πέντε εἶναι, ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὡς ἐν ἔκτιθεσθαι τὸ δλον τοῦτο, τὸ περιέχειν τὸν τόπον καὶ μηδὲν εἶναι τοῦ πράγματος, διότι καὶ ή ἐπιφάνεια δοκεῖ περιέχειν τὸ σῶμα καὶ τὸ δλον δέ 10
 10 φαμεν περιέχειν τὰ μέρη, οὐχ οὕτως δὲ ὁ τόπος λέγεται περιέχειν τὸ ἐν τῷ τόπῳ, ὡς τὸ δλον περιέχει τὸ μέρος· ἐστι γάρ τι τοῦ μέρους τὸ δλον,
 ὁ δὲ τόπος περιέχει μηδὲν ὃν τοῦ πράγματος τοῦ περιεχομένου, μὴ πέρας μηδὲν ὅλης μὴ πάθος μὴ ἄλλο μηδὲν. δηλοῦται δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὡς ἐν εἶναι τοῦτο δλον βιούεται, τῷ τὸ ἐφεξῆς ὡς ἀπὸ ἄλλης ὀρχῆς ἐκθέσθαι
 15 εἰπὼν ἔτι τὸν πρῶτον μῆτε ἐλάττω μῆτε μείζων εἶναι οὐ τόπος ἐστί· τοῦτο οὖν δεύτερον ἐστι τῶν ὑπάρχοντων τῷ τόπῳ τὸ μῆτε μείζωνα 19
 εἶναι τὸν τόπον τοῦ ἐν τόπῳ μῆτε ἐλάττονα, τόπον δὲ τὸν προσεχῆ καὶ ἔκαστον οὐσιον· εἴτε γάρ ἐλάττων εἴη, οὐ περιέχει τὸ σῶμα, καὶ οὕτως οὐ πᾶν σῶμα, τῶν μερικῶν φημι τούτων, ἐν τόπῳ ἐστίν, εἴτε μείζων εἴη,
 20 δύναται δῆπον καὶ ἄλλο δέξασθαι σῶμα, καὶ οὕτως οὐ πρώτως ἐσται τόπος· συμβήσεται δὲ καὶ κενὸν εἶναι, δπερ ἀδύνατον εἶναι μικρὸν ὅστερον δειχθήσεται. τρίτον τὸ τὸν τόπον μὴ ἀπολείπεσθαι ἔκαστον καὶ γωριστὸν εἶναι. διττὴ δὲ φέρεται ἡ γραφή, ἡ ἀπολείπεσθαι ἔκαστου,
 25 ἡ μετὰ τῆς ἀρνήσεως μὴ ἀπολείπεσθαι. εἰ μὲν οὖν ἀπολείπεσθαι είη, ἡ γραφή, ὡς καὶ τὰ πλείονα τῶν ἀντιγράφων ἔχει, περὶ τοῦ καθ' ἔκαστα τόπου φησὶ τοῦ ἔκαστον προσεχῶς περιέχοντος, δν φησιν ἀπολείπεσθαι τοῦ ἐν τόπῳ καὶ χωρίζεσθαι αὐτοῦ (ἐστι γάρ τοῦ ἀπολείπεσθαι ἔκηγγητικὸν τὸ χωρίζεσθαι), εἰ δὲ εἴη μὴ ἀπολείπεσθαι, λέγοι ἀν οὐ περὶ τοῦ καθ' ἔκαστα τόπου, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀπλῶς· ὁ γάρ ἀπλῶς τόπος
 30 οὐκ ἀπολείπεται τῶν σωμάτων. πάντως γάρ ἐν τόπῳ τινὶ τὸ σῶμα· εἰ

2 τῶν ἀριθμῶν K τὸ (ante ἐν) om. M 4. 5 περιέχοντα] περιέχων τὸ G
 6 θεμέστιος K Θεμίστιος p. 265, 25 δεύτερον] βὲ τοι φησι om. M 7 δλα]
 ἄλλα G 8ν] ἐν t 9 καὶ (ante τὸ) om. M δὲ om. superser. K 10 περιέχειν φαμὲν Gt οὕτω t δὲ ὁ τόπος δὲ G 11 ὡς τὸ δλον περιέχειν τὸ K
 τι] τοι K 14 ἀλλοις t 15. 16 ἔτι — ἐστί om. G 15 ἔτι] δὲ διτι K πρῶτον
 K: τόπον Mt cf. Aristoteles μῆτε ἐλάττω t 16 τῷ τόπῳ] τὸν τόπον K 18 ἔτι
 τε γάρ M ἐλάττον (sic) K 19 τῶν] τὸν K ἐστίν] εἶναι K μείζον vel
 μείζων exempla t 20 οὐ δύναται M οὕτως δ πρώτος M 21 καὶ om. K
 δπερ διτi G μικρὸν ὅστερον c. 6 sqq. 22 λεχθήσεται K τὸ om. M μὴ
 om. M 22. 23 ἔκαστου καὶ χωριστὸν εἶναι om. K 23 δὲ om. M ἔκαστου
 Gt: ἔκαστω KM 24 τῆς om. t 25 πλείονα KM: πλείω Gt 26 τ (τῆς? certe
 πον τοῦ) ἔκαστον M 28 τὸ χωρίζεσθαι Gt: τοῦ χωρίζεσθαι KM 29 τοῦ ἀπλῶς
 KM: τοῦ ἀπλῶς τόπου Gt

γάρ καὶ τοῦτον ἀπολείπει, ἀλλ' οὖν πάντως ἐν ἄλλῳ τινὶ ἔστι, καὶ τόπου οὐκ
ἀπλῶς ὑδέποτε ἀπολείπεται. τὸ δὲ χωριστὸν εἶναι κατὰ τὴν γραφὴν
ταύτην ἀντὶ τοῦ μηδὲν εἶναι τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἔκτὸς εἶναι τῆς οὐσίας ²⁸
αὐτοῦ καὶ μηδὲν εἰς αὐτὴν συντελεῖν. τέταρτον τὸ τὸν πάντα τόπον
5 ἔχειν τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, οὐχ ἀπλῶς ἔκαστον τόπον (ἔκαστος γάρ
τῶν καθ' ἔκκαστα ἡ ἄνω ἔστιν ἡ κάτω), ἀλλ' ἐν τῷ παντὶ τόπῳ ἔστι τὸ
ἄνω καὶ τὸ κάτω. προστιθέασι δὲ καὶ πέμπτον τι οἱ ἔξηγγηταὶ αὐτοῦ, τὸ
ἀκίνητον εἶναι τὸν τόπον, διπέρ καὶ αὐτὸς μικρὸν ὅστερον προστί-
θησι. τούτων οὖν, φησίν, οὕτω κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ, ²⁹
10 δεῖ τοιοῦτόν τινα λόγον ἀποδιδόναι περὶ τοῦ τόπου, δις τάς τε εἰς αὐτὸν
φερομένας ἀπορίας ἐπιλύεται, καὶ τὰ διοκοῦντα ὑπάρχειν τῷ τόπῳ ὑπάρ-
χοντα φυλάξει, καὶ τὸ αἰτιον τῆς δυσκολίας τῆς περὶ τοῦ τόπου θεωρίας
ἐμφανὲς καταστήσει.

'Εφεκῆς ζητεῖ πόθεν οἱ ἄνθρωποι ἥλθον εἰς ἔννοιαν τοῦ τόπου, καὶ
15 φησιν διτὶ οὐδαμούθεν ἄλλοθεν ἡ ἐκ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. εἰ μὲν γάρ
ἀκίνητα ἦν τὰ πράγματα τὴν μεταβατικὴν κίνησιν, οὐδέποτε διν εἰς ἔννοιαν ³⁰
ἥλθομεν τοῦ ἔτερον μὲν εἶναι τὸν τόπον, ἔτερον δὲ τὸ ἐν τόπῳ (μήποτε
γάρ ἐν τι καὶ συνεχὲς ἦν τὸ πᾶν), νῦν δὲ τῷ ὄραν μεταβαίνοντα τὰ
πράγματα καὶ ἄλλοτε ἄλλαχοῦ γινόμενα εἰς ἔννοιαν ἥλθομεν τοῦ ἔτερον
20 εἶναι τὸ δεκτικόν, διπέρ ἐστὶν ὁ τόπος, καὶ ἔτερον τὸ ἐν τούτῳ γινόμενον.
διό, φησί, μάλιστα τὰ οὐράνια ἐν τόπῳ εἶναι ὑπονοοῦμεν, διότι καὶ μάλιστα
ἐν τούτοις θεωρεῖται ἡ κατὰ τόπον κίνησις. εἰπὼν δὲ διτὶ ἡ κατὰ τόπον
κίνησις εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἤγαγε τοῦ τόπου, ἀπαριθμεῖται οὖν αὐτῆς τὰ εἴδη,
30 οὐας σαφέστερον δεῖξῃ ἐφ' ἔκάστου τῶν εἰδῶν, διτὶ ταῦτα ἔστι τῆς κατὰ ³¹
τόπον μεταβολῆς αἵτια. τρία γοῦν, φησί, τῆς κατὰ τόπον κινήσεως τὰ εἴδη,
φορὰ αὔξησις μείωσις. καὶ γάρ τὰ αὐξένμενα ἡ μειούμενα τόπον ἐκ τόπου
μεταβαθμεῖται, εἰ καὶ μὴ καθ' ὅλα, ἀλλ' οὖν κατὰ μόρια· καὶ καθ' ὅλα δέ,
εἰ καὶ μὴ ἄλλον ἐξ ἄλλου τόπου ἀμειβεῖται, ἀλλ' οὖν ὅλα ὡς ὅλα ποτὲ μὲν
μείζονα, δταν αὔξηται, ποτὲ δὲ ἐλάττονα, δταν μειώται, τόπον καταλαμβάνει.
30 τῶν δὲ κινουμένων κατὰ τόπον, φησί, τὰ μὲν καθ' αὐτὸν κινεῖται, τὰ δὲ
κατὰ συμβεβηκός, καὶ τῶν κατὰ συμβεβηκός κινουμένων τὰ μὲν τοιαῦτά ³²

2 χωριστὸν ἔστι K de εἶναι post χωριστὸν cf. p. 540,23. p 314 et 48 4 εἰς αὐτὴν
συντελεῖν KM: εἶναι εἰς αὐτὴν συντελεῖν (συντελοῦν τι) Gt τὸν πάντα] πάντα Aristoteles (cf.

p. 543,7) 5 καὶ οὐχ M ἔκαστος Mt: ἔκαστ G: ἔκαστον K 6 ἔκαστα (στα in exitu
versus addl. G?) G 7 οἱ ἔξηγγηται] cf. Theophrastus et Eudemus ap. Simplic. p. 566,18
8 μικρὸν ὅστερον p. 212•18 cf. Philop. p 3v28 9 ἔνοιαν saepe K 10 ἀποδιδόναι
KM: ἡμᾶς ἀποδοῦναι Gt αὐτὸν K 11 ἐπιλύσεται (hic est p 2v23, cf. Themist. p. 266,10)
Gt, at cf. p. 539,23 τῷ τόπῳ ὑπάρχειν τι 12 φυλάξαι K 14 ἔφεκῆς οὖν τι
ἥλθον οἱ ἄνθρωποι Gt 23 ἀπαριθμεῖτε τι οὖν om. Gt 25 γοῦν KM: οὖν Gt
φησί, τῆς GK: φησι ἔστι τῆς Mt 26 ἡ τὰ μειούμενα K 27 καθ' ὅλα priore loco GK:
καθό M: variant (καθ' ὅλα vel καθόλα) exempla t καθόλου altero loco G: καθό M
28 εἰ καὶ μὴ Gt: εἰ καὶ (om. μὴ) M: εἰ μὴ εἰ μὴ K 29 μειώται scripsi: μειώνται Gt:
μειώνται M: μειοῦνται K 30 φασὶ primitus G 31 καὶ τῶν] καὶ τὰ M

έστι, φησίν, ώς δύνασθαι καὶ καθ' αὐτὰ κινεῖσθαι, ώς δὲ πλωτήρ, φησί, καὶ οὐ .
 ὁ ἐν τῷ πλοίῳ ἡλος καὶ τὰ μόρια τοῦ δλου· καὶ γάρ δὲ πλωτὴρ καὶ
 ὁ τοῦ πλοίου ἡλος κατὰ συμβεβηκός κινεῖται κινουμένου τοῦ πλοίου, καὶ.
 τὰ μόρια δὲ κατὰ συμβεβηκός κινεῖται κινουμένου τοῦ δλου. ἀλλὰ ταῦτα
 5 μὲν πάντα κατὰ συμβεβηκός κινούμενα καὶ καθ' αὐτὸν κινεῖσθαι δύναται
 (καὶ γάρ τὰ μόρια ἀποτυμηθέντα τοῦ δλου, οἷον χείρ η πούς, κινεῖσθαι καθ'
 αὐτὸν πέφυκεν· εἰ γάρ καὶ μὴ ἔστιν ἔτι μόριον ἀποτυμηθέν, ἀλλ' οὖν ώς 50
 οὐδέποτε καθ' αὐτὸν κινεῖσθαι δύναται), τὰ μέντοι συμβεβηκότα, οἷον τὸ λευκὸν
 τὸ σιμὸν καὶ τὰ τοιαῦτα, κατὰ συμβεβηκός κινούμενα κινουμένου τοῦ ἀν-
 10 θρώπου καθ' αὐτὰ κινεῖσθαι οὐ δύναται, ἐπειδὲ χωρισθῆναι δύναται
 τοῦ ἐν φερεῖ. ταῦτα δὲ προσέθηκεν, ἐπειδὴ εἶπεν δτι ἡ κατὰ τόπον κί-
 νησις εἰς τὴν τοῦ τόπου ἔννοιαν ἡμᾶς ἡγαγε, δεῖξαι θέλων δτι οὐχ ἀπλῶς
 τὰ ὄπωσοῦν κινούμενα κατὰ τόπον εἰς τὴν τοῦ τόπου συμβάλλεται ἔννοιαν,
 ἀλλὰ μόνα τὰ καθ' αὐτά, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, | ὥσπερ οὐδὲ κινεῖ- 15
 15 ταὶ κυρίως, οὗτας οὐδὲ τόπου προσδέται οὐδὲ εἰς τὴν γνῶσιν αὐτοῦ συν-
 τελεῖ. ταῦτα εἰπὼν διακρίνει ἀπ' ἀλλήλων τὰ ὡς ἐν δλῳ καὶ τὰ ὡς ἐν
 τόπῳ, ἐπειδὲ καὶ πολλὰ τῶν ὑπαρχόντων τῷ πρώτῳ τόπῳ, δις καὶ κυρίως
 ἔστι τόπος, λέγω δὴ τῷ προσεχῶς ἔκαστον περιέχοντι, ὅπαρχει καὶ τῷ
 δλῳ· καὶ γάρ τὸ δλον περιέχει τὰ μέρη, καὶ οὔτε μεῖζον αὐτῶν οὔτε
 20 ἐλαττόν ἔστιν. ἔτι ὥσπερ φέρονται ἐπὶ τοὺς ἑαυτῶν τόπους ἔκαστα, οὕτω ε-
 δὲ καὶ ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ὄλοτητας. πρότερον δὲ πάλιν τίς 25 ἔστιν δὲ κυρίως
 τόπος λέγει, δτι οὐκ ἐπειδὴ λεγόμεθα εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ κόσμος ἡμῶν
 ἔστι τόπος, ἀλλ' δτι ἐν τῷ ἀέρι ἔσμεν, καὶ ἐν τούτῳ δὲ λεγόμεθα εἶναι,
 διότι ἐν τῷδε τῷ μέρει αὐτοῦ τῷ προσεχῶς ἔκαστον περιέχοντι. οὗτος
 25 οὖν δὲ κυρίως τόπος. τούτου οὖν ὄντος τοῦ κυρίως τόπου διαφέρει τὸ ὡς
 ἐν δλῳ τοῦ ὡς ἐν τόπῳ, δτι τὸ μὲν ὡς ἐν δλῳ συνεχές 30 ἔστι πρὸς τὸ
 δλον, ἐν φερεῖται εἶναι, τὸ δὲ ἐν τόπῳ οὐ συνεχές 35 ἔστι πρὸς τὸν τόπον, ἀλλὰ ἀπτόμενον (ἔτερον γάρ τὸ τοπικὸν πέρας καὶ ἔτερον τὸ τοῦ ἐν τόπῳ),
 καὶ δτι τὸ μὲν ἐν δλῳ οὐ κινεῖται ἐν τῷ δλῳ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ δλου κινεῖ-
 30 ται, τὸ δὲ ὡς ἐν τόπῳ, καν τε κινῆται ὁ τόπος (οἷόν 40 ἔστι τὸ ἀγγεῖον)
 καν τε μή, αὐτὸν καθ' αὐτὸν ἐν τῷ τόπῳ κινεῖσθαι δύναται· τά τε γάρ
 κύκλῳ κινούμενα ἐν τῷ ἑαυτῶν τόπῳ κινεῖται, καὶ τὰ ὑγρὰ τὰ ἐν τοῖς
 ἀγγείοις, οἷον τὸ ἐν τῇ λεκάνῃ ἡ τῷ κεράμῳ ὅδωρ.

Ἐτι τὸν πρῶτον μήτε ἐλάττω μήτε μεῖζω. καὶ πῶς, εἰ πε-
 35 ρίχει δὲ τόπος, οὔτε μεῖζων οὔτε ἐλάττων 45 ἔσται; τὸ γάρ περιέχον
 μεῖζον τοῦ περιεχομένου. φημὶ οὖν δτι εἰ μὲν τὸ δλον σῶμα τοῦ ἀέρος 50

3. 4 κινουμένου τοῦ πλοίου—κινεῖται οἰμ. G 7 ἀποθημηθὲν τὸ οὖν οἰμ. Gt
 12 θέλω K 15 οὗτας οἰμ. M προσδέται G 15. 16 ἀποτελεῖ M 16 τὰ
 (post καὶ) οἰμ. G 18 ἔστιν δὲ τόπος G τῷ (ante προσεχῶς) Gt: τὸ KM
 περιέχον τὸ M 20 ξτι] ἀλλὰ καὶ M 22 λέγει] λελε ante rasuram G 22. 23 ἔστιν .
 ἡμῶν Gt 25 διαφέρει τοῦ ὡς K 27 ἐν φερεῖται initio versus G οὐ οἰμ.
 superscr. G 29 ἀλλὰ μετὰ KM: μετὰ δὲ Gt 30 κινῆται K οἰον ἐγγύς
 ἔστι G 31 τῷ delet t 34 Ἐτι—μεῖζω οἰμ. G μήτε μεῖζω οἰμ. K
 εἰ οἰμ. G: οἰμ. superscr. K 35 ἐλαττῶν K

λέγοις περιέχειν καὶ τόπον εἶναι, τῷ οὗτι μεῖζον δν εἴη τὸ περιέχον, εἰ δὲ οἱ τοῦτο εἴη τόπος δ πᾶς ἀήρ, ἀλλὰ τὸ πέρας αὐτοῦ τὸ προσεγῶς περιέχον καὶ χωριώτατα ὃν τόπος, οὔτε μεῖζον ἔσται τοῦτο οὔτε ἔλαττον· ἐφαρμόζουσι γάρ ἀλλήλαις αἱ ἐπιφάνειαι, ἢ τε τοπικὴ καὶ ἡ τοῦ ἐν τῷ πῷ.

5 p. 211•4 Καὶ φέρεσθαι φύσει καὶ μένειν ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις.

Οὐχ ὡς ἄλλο τι ὑπάρχον τῷ τόπῳ τοῦτο ἐπῆγγαγεν, ἀλλ' ὡς ἀκό-²¹
λουθον τῷ “πάντα τόπον ἔχειν τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω” ἢ καὶ κατασκευα-
στικόν· οὕτω γάρ ἔστιν ἐν τοῖς τόποις τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ὡς ἔκαστον
φέρεσθαι φυσικῶς ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον, καὶ ἐν μὲν τῷ παρὰ φύσιν οὗτα
10 τόπῳ μὴ, ἐθέλειν μένειν ἐν τούτῳ, ἀλλ' ὅρμῃ φυσικῇ ἐπὶ τὸν οἰκεῖον ἐπεί-
γεσθαι, γενόμενα δὲ ἐν τῷ κατὰ φύσιν μένειν ἐν τούτῳ καὶ οὐκ δν μετα-
κινηθῆναι τούτου ἢ βίᾳ.²²

p. 211•6 ‘Υποκειμένων δὲ τούτων τὰ λοιπὰ θεωρητέον.

Τουτέστι τὰ τούτοις ἀκόλουθα. δεῖ δὲ πειρᾶσθαι τὴν σκέψιν ²³
15 οὗτω ποιεῖσθαι, δπως τὸ τί ἔστιν ἀποδοθήσεται, ὥστε τά τε
ἀπορούμενα λύεσθαι καὶ τὰ ἔξης. κανόνα ἡμῖν διὰ τούτων ἐκτίθεται
γρησιμώτατον, δπως δφείλομεν τοὺς περὶ τῶν πραγμάτων ἀποδιδόναι λό-
γους. δεῖ, φησί, τὸν ἀποδιδόμενον λόγον περὶ τοῦ τόπου τοιοῦτον εἶναι;
ώστε καὶ πᾶσαν ἀπορίαν πρὸς τὸ πράγμα φερομένην δι' ἑαυτοῦ λύειν, καὶ
20 τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ πράγματι σφίζειν ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἔτι
δεικνύναι δι' ἑαυτοῦ τί τὸ αἴτιον γένοντο τῆς περὶ τὴν εὑρεσιν τοῦ πράγμα-²⁴
τος δυσκολίας, καὶ τί τὸ κινῆσαν τὰς περὶ αὐτοῦ ἀπορίας. τὴν δὲ λέξιν
ἔχουσάν τι δυσχερές περὶ τὴν σύνταξιν οὗτως ἀναγνωστέον ‘δεῖ δὲ πειρᾶ-
σθαι τὴν σκέψιν οὗτω ποιεῖσθαι, δπως τὸ τί ἔστιν οὗτως ἀποδοθήσεται’
25 καὶ τὰ ἔξης· κατὰ κοινοῦ οὖν τὸ οὗτως.

p. 211•12 Πρῶτον μὲν οὖν δεῖ κατανοῆσαι δτι οὐκ δν ἐγγέτειτο
δ τόπος, εἰ μὴ κίνησις ἦν ἡ κατὰ τόπον.

Πιόθεν εἰς ἔννοιαν δλως ἤλθομεν τοῦ τόπου διὰ τούτων ζητεῖ, καί ²⁵
φησιν δτι ἐκ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως.

1 λέγεις K 5 καὶ μένειν — τόποις om. K 6 Οὐδὲ] ἀλλ' M 7 τόπον om. t
τὸ (ante κάτω) om. K, at cf. p. 541,5 8 ὡς Mt: om. G: δις K 11 μένειν Gt: ἢ
μένειν K M 15. 16 οὗτω—ἔξης om. K 16 λύεσθαι Gt: λυθῆναι M κονόνα M
διὰ τούτων ἡμῖν traicit t 17 ἀποδοῦναι (cf. p. 541,10) M 20 τὰ om. K 21 οἴ-
τος GKM: αὐτοῦ t 22 αὐτοῦ (sic) K 23. 25 δεῖ δὲ πειρᾶσθαι—τὸ οὗτως om. G
24 οὗτως K 26. 27 δτι — κατὰ τόπον om. K 27 κίνησις M: κίνησίς τις t, at cf.
Arist. cod. F et pr. E. Themist. p. 266,13. Simplic. p. 603,18 28 δλως (cf. p. 539,20)
K: om. M: οὗτως Gt

p. 211-14 Ταύτης δὲ τὸ μὲν φορά, τὸ δὲ αὔξησις καὶ φθίσις. ① 21

Ταύτης, οὐ τῆς κινήσεως ἀπλῶς, ἀλλὰ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. δτι δὲ καὶ ἡ αὔξησις καὶ ἡ φθίσις κατὰ τόπον τινὲς κινήσεις εἰσὶ, κατα-
σκευάζει ἐκ τοῦ μὴ τὸν αὐτὸν τὰ αὐξανόμενα κατέχειν τόπον, ἀλλ' ὅτε
5 μὲν μεῖζον ὅτε δὲ ἐλάττονα. ἐπεὶ οὖν ἡ αὔξεται τι ἡ φθίνει, ταύτη πάν- 45
τως ἀμείβει τὸν τόπον ἐπὶ τὸ μεῖζον ἡ ἐπὶ τὸ ἐλάττον, ταύτη δῆπου κατὰ
τόπον κινήσεις εἰσίν.

p. 211-17 Ἐστι δὲ κινούμενον τὸ μὲν καθ' αὐτὸν ἐνεργείᾳ, τὸ δὲ
κατὰ συμβεβηκός.

10 Ἐπειδὴ εἶπεν δτι ἐκ τῶν κατὰ τόπον κινουμένων εἰς τὴν τοῦ τόπου 58
ἡλθομεν ἔννοιαν, εἰπὼν τίς ποτέ ἐστιν ἡ κατὰ τόπον κίνησις βούλεται καὶ
τῶν κατὰ τόπον κινουμένων διαιρέσιν ποιήσασθαι, ἐπεὶ μὴ πάντα τὰ ὄπω-
σοῦν λεγόμενα κατὰ τόπον κινεῖσθαι εἰς τὴν τοῦ τόπου συμβάλλεται ἔννοιαν, ② 21
ίνα δεῖξῃ ποιὰ μὲν συμβάλλεται ποιὰ δὲ οὐ. φησὶν οὖν δτι τῶν ἐν τόπῳ
15 κινουμένων τὰ μὲν καθ' αὐτὸν κινεῖται, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός. οὐδὲν οὖν
τῶν κατὰ συμβεβηκός κινουμένων συντελεῖ εἰς τὴν τοῦ τόπου ἔννοιαν, ἀλλὰ
μόνως τὰ καθ' αὐτὰ κινούμενα, καίτοι τινὰ τῶν κατὰ συμβεβηκός κινου-
μένων οιά τέ ἐστι καὶ καθ' αὐτὰ κινεῖσθαι, ὡς ὁ πλωτὴρ καὶ ὁ ἐν τῷ 5
πλοιίφ ἥλος καὶ τὰ μόρια τοῦ δλου, ἀλλ' δμως, ἔστ' ἀν μετὰ τοῦ δλου
20 κινῶνται, οὐδὲν ἡμῖν συντελεῖ· κατὰ συμβεβηκός γὰρ κινεῖται. ὡσπερ οὖν
οὐ κινεῖται κυρίως, οὗτως οὐδὲ τόπου προσδεῖται· οὐ γάρ ἐστι καθ' αὐτὰ
ἐν τόπῳ. διὰ τοῦτο οὖν οὐδὲ εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἄγει τοῦ τόπου.

p. 211-23 Ἐπεὶ δὲ λέγομεν εἶγαι ὡς ἐν τόπῳ ἐν τῷ οὐρανῷ,
διότι ἐν τῷ ἀέρι, οὗτος δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ.

25 Βούλεται μὲν ἐνταῦθα διαχρῆναι τὰ ὡς ἐν τόπῳ ὅντα τῶν ὡς ἐν δλῳ
ὄντων, πρότερον δὲ τίς ἐστιν ὁ κυρίως τόπος πάλιν δείχνυσιν. ἐπειδὴ γάρ 10
δλως ἐμνήσθη τῶν ὡς ἐν δλῳ ὑπάρχοντων, ἀπέρ φησὶ δύνασθαι μὲν κινεῖ-
σθαι καθ' αὐτά, ἔστ' ἀν δὲ δμως ἐν τῷ δλῳ ὑπάρχωσι κατὰ συμβεβηκός

1 τὸ δ' αὔξησις t 2 Ταύτης—κατὰ τόπον κινήσεως om. G 4 αὔξανεν G
4. 5 δτε utroque K: priore loco (post rasur.) G 5 ἡ (post οὖν) t: ἡ GKM
φθίνει] φθείρει G 6 δὲ που KM 8. 9 τὸ μὲν—συμβεβηκός om. K 12 τὰ
om. G 14 οὖν om. K 15. 16 οὐδὲν οὖν τῶν κατὰ συμβεβηκός om. G
16 τοῦ om. M 17 αὐτὰ KM: αὐτὸν Gt 19 πλειώ K τοῦ (post μετά)
om. M 20 γὰρ κινεῖται Gt: γὰρ κινοῦνται M: δὲ κινῶνται K 22 ἐν] τὰ ἐν K
οὐδὲ εἰς] δὲ εἰς M 23 lemma habet G ἐν (post τόπῳ) GKT: om. M, at cf. Arist.
cod. E. Simplic. p. 569, 5. 594, 33. 643, 1 23. 24 οὐρανῷ—οὐρανῷ om. K
24 οὗτος Gt: οὗτως M 25 ἐνταῦθα KM: ἐντεῦθεν Gt ὡς (post τῶν) om. Gt
27 τῶν om. G

μόνως κινεῖσθαι, βιούλεται διακρίναι αὐτὰ τῶν ὡς ἐν τόπῳ μᾶλλον γάρ οὐ²⁷ οὔτε δειχθήσεται μηδὲν συντελοῦντα ἡμῖν εἰς τὴν τοῦ τόπου ἔννοιαν.

p. 211-27 Εἰ γὰρ ἀπας ὁ ἀὴρ τόπος, οὐκ ἀν Ἰσος εἴη ὁ ἔχαστου τόπος καὶ ἔκαστον.

5 "Οτι οὐκ ἔστιν ὁ πᾶς ἀὴρ τόπος, ἀλλὰ τὸ πέρας αὐτοῦ τὸ προσεχῶς¹⁵ περιέχον ἔκαστον, δείκνυσιν ἐκ τοῦ προειλημμένου περὶ τοῦ τόπου ἀξιώματος, διτὶ Ἰσος ἔστι τῷ ἐν τόπῳ καὶ οὔτε μεῖζων οὔτε ἐλάττων. εἰ οὖν δῆλος ὁ ἀὴρ εἴη τόπος, οὐκ ἔσται Ἰσος ὁ τόπος ἔχαστου ἔκεινφ, νῦν δέ ἔστιν, οὐκ ἄρα ὁ πᾶς ἀὴρ τόπος, ἀλλ' εἰ καὶ λέγεται τόπος ἡμῶν, ἀπὸ 10 μέρους λέγεται διὰ τὸ περιέχον αὐτοῦ μόριον ἡμᾶς. δοκεῖ δὲ τοιοῦτος ὁ πρῶτος ἐν φῶ ἔστιν. δοκεῖ, φησίν, ὁ πρῶτος τόπος, ἐν φῷ ἔκαστον ἔστιν, Ἰσος εἶναι ἔκεινφ, διπερ ὡς ἐν τόπῳ (ἐν) αὐτῷ ἔστι. τὸ δὲ δοκεῖ ἀντὶ τοῦ φαίνεται καὶ ἔστι.

p. 211-29 "Οταν μὲν οὖν μὴ διηρημένον γίγνεται τὸ περιέχον, ἀλλὰ²⁰ συνεχές.¹⁶

Εἰπὼν τίς ἔστιν ὁ πρῶτος τόπος, διακρίνει λοιπὸν τὰ ὡς ἐν τόπῳ τῶν ὡς ἐν διώφ, ἐπειδὴ καὶ τὰ μόρια περιέχεται ὑπὸ τοῦ διού, καὶ οὔτε μεῖζον ἔστιν οὔτε ἐλάττον τῶν μορίων τὸ διόν. τίς οὖν ἡ διάκρισις; διτὶ τὰ μὲν μόρια, φησίν, τοῦ διού οὐκ εἰσὶ διηρημένα, ἀλλὰ συνεχῆ ἔστι πρὸς 20 τὸ διόν, τὰ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τόπῳ ὅντα οὐκ εἰσὶ συνεχῆ, ἀλλὰ πρὸς εἰς αὐτὸν μόνον διηρημένα.

p. 211-32 "Ο οὔτε ἔστι μέρος τοῦ ἐν αὐτῷ ὅντος οὔτε μεῖζον τοῦ διαστήματος, ἀλλ' Ἰσον· ἐν γάρ τῷ αὐτῷ τὰ ἔσχατα τῶν ἀπτομένων.

25 Τὸ πέρας, φησί, τοῦ περιέχοντος οὔτε μέρος ἔστι τοῦ ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἔξωθεν αὐτοῦ καὶ ἀλλότριον, οὔτε μεῖζον αὐτοῦ ἔστιν οὔτε ἐλάττον. καὶ τοῦτο κατασκευάζων ἐπήγαγε τὸ 'ἐν γάρ τῷ αὐτῷ τὰ πέρατα τῶν ἀπτο-

1 μόνος K 2 οὗτω Gt: αὐτὸ K: αὐτῶ M 3 ἀπας KM: πᾶς t δ (ante ἀὴρ)
οὐκ. K 3. 4 οὐκ—ἔκαστον οὐκ. K δ ἔχαστου τόπος M: ἔχαστον δ τόπος t Aristoteles
4 καὶ ἔκαστος M 6 τοῦ (post περὶ) οὐκ. M 8 οὐκ ἔσται] οὐκ. Iti K
9 ἀλλ' εἰ (ἢ K) καὶ KM: ἀλλὰ καὶ εἰ Gt 10. 11 δοκεῖ δὲ—ἐν φῷ ἔστιν οὐκ. Gt
10 δὲ τοιοῦτος] cf. Arist. libri 11 ἐν ὦ ἔστιν M: οὐκ. K δοκεῖ, φησίν, δ GKM:
διό φησι, δοκεῖ δὲ γε δὲ τὸ τρόπος K 12 alterum ἐν addidi αὐτῶ εἶναι K
14. 15 τὸ—συνεχές οὐκ. K 17 περιέχεται ὑπὸ οὐκ. M 19 φησι, τοῦ διού οὐκ εἰσὶ K:
φησιν οὐκ εἰσὶ τοῦ διού M: τοῦ διού φησιν, οὐκ ἔστι Gt ἔστι] εἰσὶ? 20 οὐκ. Iti Gt
20. 21 ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν μόνον GK: πρὸς αὐτὸν (αὐτὸς t), ἀλλ' ἀπτεται μόνον recte, ut vide-
tur, Mt 22 οὗτ' ἔστι t μέρος τοῦ ἐν αὐτῷ iterat M 22. 24 οὔτε μεῖζον—
ἀπτομένων οὐκ. K 25 Καὶ τὸ πέρας t 26 καὶ (ante ἀλλότριον sic) οὐκ. K

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

μένων', τουτέστιν ἄμα καὶ κατὰ ταῦτὸν ἀπτονται τοῖς πέρασι τὰ ἀπτόμενα, οὐ 2^ν
πέρατα δὲ τῶν σωμάτων ἐπιφάνειαι. ἐπεὶ οὖν ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλαις αἱ 21
ἐπιφάνειαι, ἐφαρμόσει δηλοντί ἡ τοπικὴ ἐπιφάνεια τῇ τοῦ ἐν τόπῳ, ἐφα-
ρμόζουσῶν δὲ μία γίνεται, ὥστε ἐν ταῦτῃ ἄμφι· εἰ δὲ καὶ ἐν ταῦτῃ, καὶ
5 ἕτεροι· οὗτε μεῖζον ἄρα οὕτε ἔλαττον τὸ περιέχον τοῦ περιεχομένου,
ἀλλ' ἕσον.

p. 211-34 Καὶ συνεχὲς μὲν ὃν οὐκ ἐν ἐκείνῳ κινεῖται ἀλλὰ μετ
ἐκείνου, διγρημένον δὲ ἐν ἐκείνῳ.

'Ἐτέρα διάκρισις τῶν ἐν τόπῳ καὶ τῶν ἐν δλῳ. τὰ μὲν μόρια, φησί, 28
10 συνεχῆ ὄντα τῷ δλῳ οὐ κινεῖται ἐν τῷ δλῳ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ δλοῦ (κινου-
μένου γὰρ τοῦ δλοῦ συγκινεῖται καὶ τὸ μέρος, ἐν μέντοι τῷ δλῳ ὡς ἐν
τόπῳ οὐ κινεῖται), τὰ δὲ ἐν τόπῳ διγρημένα ὄντα τοῦ τόπου οὐ μετὰ τοῦ
τόπου κινεῖται, ἀλλ' ἐν τῷ τόπῳ, ὥσπερ ἡ σφαῖρα καὶ τὸ ἐν τῷ καῶφ
ῦδωρ τοῦ τόπου ἀκινήτου ὄντος περὶ αὐτὸν κινεῖται. καὶν ὁ τόπος δέ, φησί,
15 κινῆται, οἷον τὸ ἀγγεῖον, οὐ σὺν αὐτῷ, ἀλλ' ἐν αὐτῷ κινεῖται τὸ ῦδωρ. 40
ὅλως γὰρ οὐδέ ἐστι πρῶτος τόπος τὸ ἀγγεῖον, ἀλλ' ἡ κοίλη αὐτοῦ ἐπιφά-
νεια, ἣτις καὶ ἀκίνητός ἐστιν. οὕτε οὖν ἡ χείρ ἐν τῷ δλῳ λέγοιτο ἀν κι-
νεῖσθαι ἀλλὰ μετὰ τοῦ δλοῦ, οὕτε τὰ ἐν τόπῳ μετὰ τοῦ τόπου κινεῖσθαι
ἀλλ' ἐν τῷ τόπῳ. οὐ ταῦτὸν ἄρα τὰ ἐν τόπῳ καὶ τὰ ἐν δλῳ.

20 p. 211b1 Ἐτι δταν μὴ διγρημένον ȳ, ὡς μέρος ἐν δλῳ λέγεται,
οἰον ὡς ἐν τῷ δφθαλμῷ ἡ ȳψις ἡ ἐν τῷ σώματι ἡ χείρ.

Δοκεῖ ταυτολογεῖν· τὰ αὐτὰ γὰρ πάλιν λέγει. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνωτέρω 48
δίχα παραδειγμάτων τοὺς λόγους ἔθηκε, διὰ τοῦτο νῦν ἀνέλαβεν, ἵνα καὶ
τὰ παραδείγματα προσθῇ.

25 p. 211b5 Ἡδη τοίνυν φανερὸν ἔχ τούτων τί ἐστιν δ τόπος.

Βούλεται λοιπὸν ἐντεῦθεν εἰπεῖν τί ἐστιν ὁ τόπος, τεσσάρων δὲ ὄντων, 50
φησίν, ὃν ἀνάγκη ȳν τι εἶναι τὸν τόπον, εἰ δειχθείη διτι τὰ τρία οὐκ ἐστιν,
ἔξ ἀνάγκης τὸ καταλειπόμενον τοῦτό ἐστιν ὁ τόπος. ἔχ γὰρ τῶν προσδό-

1 καὶ om. G κατ' αὐτὸν K 2 τῶν om. M 4 γίνεται scripsi: γὰρ GKM:
om. t δὲ καὶ KM: δὲ (om. καὶ) Gt 7. 8 οὐκ ἐν ἐκείνῳ—ἐν ἐκείνῳ om. K
10 ὄντα τῷ δλον K ἀλλὰ om. G 11 ἐν] εἰ G 12 οὐ (ante κινεῖται)
om. M τοῦ (post μετὰ) om. G 13 τῷ (post ἀλλ' ἐν) om. K τὸ om. G
κάδδω τ 14 τοῦ τόπου ἀκινήτου ὄντος περὶ αὐτὸν κινεῖται om. K 15 κινῆται]
κινεῖται K 16 πρῶτος GM: πρώτως ᾴτ 17 ἀκινητόν G ὅλῳ] πλοιώ G
19 τῷ GKM: om. t τὰ utrobiique KM: τὸ Gt 20. 21 ὡς μέρος—χείρ om. K
21 ὡς M: om. t 22 ταυτολογεῖν KM: ταῦτα λέγειν G: τὰ αὐτὰ λέγειν t 23 παρ-
δειγμάτων (sic) M 24 προσθετη Gt 25 lemma om. K 26 εἰπεῖν ἐντεῦ-
θεν Gt δ om. K 27 ὡν om. G ίν τι om. M .

των τῷ τόπῳ προσαγόμεθα εἰς τὸ νομίζειν αὐτὸν ἡ ὥλην εἶναι ἡ εἶδος ἡ οὗτος τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ περιέχοντος διάστημα, οἷον τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῆς κοιλίης ἐπιφανείας τοῦ κεράμου, ἡ αὐτὰ τὰ πέρατα τοῦ περιέχοντος, οἷον αὐτὴν τὴν κοιλην τοῦ κεράμου ἐπιφάνειαν. ἡ μὲν γὰρ περιέχει 5 ὁ τόπος καὶ ὄριζει τὸ ἐν τόπῳ ὅν | καὶ ἵσος ἔστι τῷ πέρατι αὐτοῦ, εἶδος οὗτος εἶναι νομίζεται· ἡ γὰρ ἔκαστου περιγραφὴ καὶ τὸ πέρας εἶδος ἔκαστου ἔστιν, εἶδος δὲ λέγω τὸ κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν μορφήν. ἡ δὲ μένων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἀλλοτε ἄλλα σώματα δέχεται, ἡ ὥλη δοκεῖ εἶναι· ὥλης γὰρ ἴδιον τὸ ἀλλοτε ἄλλα δέχεσθαι εἶδος καὶ οὐσίας. ἡ δὲ πάλιν χωριστὸς ὁν 10 ὁ τόπος καὶ ἔτερος μένων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἀλλοτε ἄλλα δέχεται σώματα, δικεῖ διάστημά τι εἶναι ἔτερον τῶν ἐν αὐτῷ γνομένων σωμάτων· οὐδα- μόθεν γὰρ ἀλλοθεν ἥλθομεν εἰς ἔννοιαν τοῦ εἶναι τι τὸν τόπον, εἰ μὴ ἐκ τῆς ἀντιμεταστάσεως τῶν σωμάτων· εἰ τοινύν εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὁν τὰ ἀντιμεθυιστάμενα δέχεται σώματα, ἔστι δὲ τὰ μετεμπίπτοντα εἰς αὐτὸν σώματα 15 τριχῇ διαστατά, ἀνάγκη καὶ τὴν δεχομένην αὐτὰ χώραν τοιαύτην εἶναι· ὥστε καὶ ὁ τόπος τριχῇ ἀν εἴη διαστατός. ἡ δὲ πάλιν τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ἐφάπτεται τοῦ περιεχόμενου καὶ οὐδὲν ἐξ μεταξὺ διάστημα, πλὴν τὸ σῶμα τὸ περιεχόμενον, καὶ ἐν τῇ ἀντιμεταστάσει τῶν σωμάτων 20 εὐθὺς ἔτερον ἀντεμπίπτει τῶν σωμάτων τῷ ἑξιόντι, ὡς μηδέποτε μεταξὺ 25 τῶν περάτων κενὸν εἶναι, σώματος πέρας ἔδοξεν εἶναι ὁ τόπος. διτι δὲ ἀδόνυτον παρ' ἐν τι τούτων ἄλλο τι εἶναι τὸν τόπον, ἔστιν ἐκ διαιρέσεως κατασκευάσαι οὕτως. τὸ κατὰ τόπον μεταβάλλον, ἡ κατά τι τῶν ἐν αὐτῷ μεταβάλλει ἡ κατά τι τῶν περὶ αὐτό· εἰ μὲν οὖν κατά τι τῶν ἐν αὐτῷ μεταβάλλει, ἡ κατὰ τὴν ὥλην πάντως μεταβάλλει ἡ κατὰ τὸ εἶδος, εἰ δὲ 30 κατά τι τῶν περὶ αὐτό, ἡ κατὰ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ περιέχοντος ἡ κατὰ τὰ αὐτὰ τὰ πέρατα· τεσσάρων οὖν τούτων περὶ τὸν τόπον ὑπολήψεων ἀποδεδειγμένων, ἐξ δειχθῆ μητε εἶδος ὁν μήτε ὥλη μήτε διάστημα, ἀνάγκη αὐτὸν τὸ λειπόμενον εἶναι, λέγω δὴ τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος. διτι μὲν οὖν οὔτε ὥλη οὔτε εἶδος ἔστι, καὶ ἡδη μὲν διὰ πολλῶν

1 προσαγόμεθα G 3 τοῦ κεράμου ἐπιφανείας M 4 αὐτὴν τε τὴν κοιλην τὴν τοῦ (οὗτον) M ἦ] K 8 δ οὐ. K ἡ deleverim, at cf. p. 548,7 9 εἰ δὲ πάλιν K
10 μὲν ὁν (οὗτον εἰς) K 11 δοκεῖ εἶναι διάστημά τι Gt 12 εἶναι οὐ. K 13 εἰς οὐ. G 14 μετεπίπτοντα Mt 15 αὐτὰ (εἰς αὐτὴν) corr. M 16 ἡ (ἢ K) δὲ πάλιν KM: πάλιν G: πάλιν ἦ t 17 ἐξ οὐ. G 18 τὸ (post σῶμα) οὐ. M καὶ τὸ ἐν G ἐν] ἐκ K 19 εὐθὺς εἰς M, qui omittit τῶν σωμάτων ὡς μηδέποτε]
μηδὲ ὡς (b. e. pr. τῶ) G 20 κοινὸν G ἔδειξεν M 21 ἐκ διαιρέσεως ἔστι Gt
22 οὕτω t 22, 23 κατά τι τῶν ἐν αὐτῷ μεταβάλλει ἡ κατά τι (τι οὐ. K) τῶν περὶ αὐτό (αὐτῶν K). εἰ μὲν οὖν KM: οὐ. G: conjectura supplevit (sed μεταβάλλει post αὐτό posuit) t 26 περιφύοντος Mt: περιεχόμενου GK τὰ αὐτὰ τὰ G: ταῦτα τὰ KM: τὰ αὐτοῦ t: fort. αὐτὰ τὰ 26, 27 τούτων περὶ τὸν τόπον (τῶν τόπων M) ὑπολήψεων ἀποδεδειγμένων KM: τοῦ περιέχοντος ἡ κατὰ τῶν περὶ τῶν ὑπολήψεων ἀποδεδειγμένων G: ὄντων, τοῦ εἶδους, τῆς ὥλης, τοῦ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ περιέχοντος διαστήματος, καὶ τοῦ πέρατος αὐτοῦ τοῦ περιέχοντος, ἡ δὲ τόπος εἶναι νομίζεται t 29 οὔτε ὥλη οὔτε εἶδος
KM: οὔτε εἶδος οὔτε ὥλη, Gt

ἔδειξε καὶ νῦν δὲ ὑπομιμήσκει προστίθησι δὲ καὶ τοῦτο, διτὶ εἰ καὶ εἶδος οἱ 3
δοκεῖ ὁ τόπος διὰ τὸ ἐν ταύτῳ εἶναι τῷ πέρατι τοῦ περιεχομένου καὶ 20
μῆτε μείζονα εἶναι μήτε ἐλάττονα, ἀλλὰ διακρίνεται ἀπ' αὐτοῦ τῷ τὸ
μὲν εἶδος τοῦ περιεχομένου εἶναι πέρας, τὸν δὲ τόπον τοῦ περιέχοντος εἰ
5 γάρ καὶ τὸ εἶδος καὶ ὁ τόπος περιέχει ἐν ταύτῳ ὄντα καὶ ἵσα, ἀλλ' οὐ μὲν
τόπος τοῦ ἀέρος, εἰ οὖτος περιέχει, πέρας ἔστι, τὸ δὲ εἶδος τοῦ περιεχο-
μένου σώματος. ὥστε οὐκ ἔστιν ὁ τόπος τὸ εἶδος. ἀλλ' οὐδὲ ὅλη· εἰ
γάρ καὶ μένων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς διάφορα δέχεται σώματα καὶ ταύτῃ δοκεῖ
εἶναι ὅλη, ἀλλ' οὖν πάλιν ταῦτα διακρίνονται, διτὶ ἐπὶ μὲν τῆς ὅλης αὐτῆς 25
10 φαμεν γεγενῆσθαι τόδε τι (θ γάρ ἦν πρὸ τούτου ἀήρ, τοῦτο φαμεν γεγε-
νῆσθαι ὅλωρ), ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου οὐχ οὔτως· οὐ γάρ φαμεν τὸ ἀγγεῖον
πρὸ τούτου μὲν ἀέρα εἶναι νῦν δὲ ὅλωρ, ἡγουν τὸ τοῦ ἀγγείου πέρας ἡ
διάστημα, ἀλλ' διτὶ δύποι ἦν πρὸ τούτου ἀήρ, νῦν γέγονεν ὅλωρ. διά τε
οὖν τούτων καὶ τῶν προειρημένων πολλῶν ὄντων ἀναγκαίων δηλούν δήπου
15 διτὶ οὔτε ὅλη οὔτε εἶδος εἴη ἀν δὲ τόπος, διτὶ δὲ οὐδὲ διάστημα. τι ἔστι με-
ταξὺ τῶν περάτων, δείχνυσιν οὔτως. ἀσαφῆς δὲ πάνυ ὁ τῶν λέξεων νοῦς, 20
καὶ εἰ μὴ αὐτὸς ἐν τοῖς τοῦ κενοῦ λόγοις ἡρμήνευσεν ἑαυτόν, ἔμεινεν δν
ἀνερμήνευτος· ἀλλοι δὲ ἀλλως τῇ τοῦ ὥρητοῦ ἐπιβάλλουσιν ἐννοίᾳ. εἰ ἦν,
φησίν, ὁ τόπος τὸ μεταξὺ τῶν περάτων διάστημα, ἐγγινομένου δηλούντι ἐν
20 αὐτῷ τοῦ σώματος ἔχωρησεν ἀν τὸ τοπικὸν διάστημα διὰ τοῦ διαστήμα-
τος τοῦ σώματος· ἔδεικτο γάρ δηλούντι ὁ τόπος κατὰ πᾶσαν ἑαυτοῦ
διάστασιν τὸ σῶμα, ὥστε δι' ἀλλήλων ἔχωρησαν αἱ διαστάσεις, ἡ τοῦ
τε σώματος καὶ τοῦ τόπου. ὥσπερ οὖν τὸ δόλον διάστημα τοῦ τόπου δι' 25
δόλου τοῦ διαστήματος τοῦ σωματικοῦ ἔχωρησεν, οὔτω δηλούντι καὶ τὸ
25 μόριον τοῦ τόπου διὰ τοῦ μορίου τοῦ σώματος ἔχωρησεν· εἰ γάρ μὴ ἔχω-
ρησε τὸ μόριον διὰ τοῦ μορίου, οὐδὲ τὸ δόλον διὰ τοῦ δόλου ἔχωρησεν. εἰ
δὲ τὸ σῶμα καὶ πᾶν μέγεθος ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν, καὶ ὁ τόπος ἐπ'
ἄπειρον διαιρεθῆσεται καὶ τὸ σῶμα· ὥστε ἔσται τὸ ἄπειρον ἐνεργείᾳ. οὐ
μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ διπλασιασθῆσεται τὸ ἄπειρον· ἐπ' ἄπειρον γάρ διαιρε-
30 θῆσεται καὶ ὁ τόπος καὶ τὸ σῶμα. πρὸς σαφήνειαν δὲ τῶν εἰρημένων ἐκ-

2 ἐν αὐτῷ M 3 post μείζονα εἶναι addunt αὐτοῦ Gt ἀπ' οι. G 4 πέρας
οι. M 6 οὗτος τι: οὔτως GKM 8 μένω K 9 πάλιν] καὶ M ταῦτα
GKM: ταῦτη τι διακρίνονται KM: διακρίνεται Gt ἐπὶ οι. M 10 γεγενῆσθαι
— τοῦτο φαμεν οι. M 11 οὔτω τι οὐ γάρ φαμεν τὸ ἀγγεῖον KM: φαμέν γάρ καὶ
τὸ αἰτιον G: φαμὲν γάρ τὸν τόπον οὐ τι 14 καὶ διὰ τῶν Gt προειρημένων M:
προτρημένων K: ἐμπροσθεν εἰρημένων Gt πολλῶν ὄντων ἀναγκαίων οι. M 15 ἀν
εἴη Gt 16 τῶν (ante περάτων) οι. G οὔτω G 17 ἐν τοῖς τοῦ κενοῦ κτλ.
Δ 8 p. 214 b 24 (cf. Philopon. q 4 v 3 sqq.) ἀν οι. G 19 τὸ οι. Gt ἐγγι-
νομένης G 19. 20 δηλούντι ἐν αὐτῷ (ἐν ἑαυτῷ KM) GKM: ἐν αὐτῷ δηλούντι τι
21 γάρ οι. K post γάρ addit ἀν τι 22. 23 ἡ τοῦ τε G: δ τοῦ τε τοῦ, si recte
enotavi, K: τοῦ τε τοῦ Mt: scribendum videtur τοῦ τε (deleto τι) vel potius ἡ τε τοῦ σώ-
ματος καὶ ἡ τοῦ τόπου (cl. q 6 v 17) 24 σωματικοῦ KM: σώματος Gt 25 post σώ-
ματος ἔχωρησεν iterat οὕτω δηλούντι (οι. in iteratis καὶ) τὸ μόριον G 27 δὲ GKM:
δη τι 29 διπλασιασθῆσεται K: διαπλασιασθῆσεται τι

θώμεθα καὶ τὴν λέξιν ἔχουσαν οὕτως· εἰ δὲ ἡν τι διάστημα τὸ οὗ πεφυκός καὶ μένον ἐν τῷ αὐτῷ, ἀπειροί ἀν ἥσαν οἱ τόποι·⁴¹ μεθισταμένου γὰρ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ἀέρος τὸ αὐτὸν ποιήσει τὰ μόρια ἀπαντά ἐν τῷ διλφ δύπερ ἀπαν τὸ ὄντος ἐν τῷ ἀγγείῳ.
 5 τούτοστιν δταν γὰρ τοῦ δέρος θαραγωρήσαντος τῷ ὄντος γένηται τὸ ὄντος ἐν τῷ τοῦ ἀέρος τόπῳ, οἷον ἐν τῷ ἀγγείῳ, δύπερ τὸ διλφ ὄντος πέπονθεν ἐν τῷ ἀγγείῳ (πέπονθε δὲ τὸ χωρῆσαι δι' ὅλου τοῦ τοπικοῦ διαστήματος τοῦ μεταξὺ τοῦ ἀγγείου), τὸ αὐτὸν πείσεται καὶ τὰ μόρια τοῦ ὄντος πάντα ἐν παντὶ τόπῳ, ἀντὶ τοῦ καὶ αὐτὰ χωρήσει διὰ τῶν μορίων τοῦ τόπου.
 10 ὥστε ἔσονται καὶ αὐτὰ ἔκαστον ἐν τῇ ἴδιᾳ περιγραφῇ, καὶ σχήσει ἔκαστον⁴² αὐτῶν ἴδιον τόπον. τὸ δὲ ἐφεξῆς ἔτερον ἔστιν ἐπιχείρημα, ἔστι δὲ τοιοῦτον· εἰ τόπος ἔστι τοῦ ὄντος οὐχ ἡ κοιλη ἐπιφάνεια τοῦ κεράμου, ἀλλ' ἔτερον τι διάστημα παρὰ τὸ διάστημα τοῦ ὄντος τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τῆς κοιλης τοῦ κεράμου ἐπιφανείας, δύπερ καθ' ὅλον ἔαυτὸν δέχεται τὸ εἰ-
 15 σιὸν ὄντος, δταν μετενεχθῇ ὁ κέραμος, δῆλον δτι καταλήφεται ἔτερόν τινα τόπον ὁ διλφ κέραμος καὶ αὐτὸν τριχῇ ὄντα διαστατόν. ὥστε χωρήσει τὸ τοπικὸν διάστημα δι' ὅλου τοῦ κεράμου, ὥστε καὶ διὰ τοῦ ἔντος ὄντος⁴³ καὶ διὰ τοῦ διαστήματος τοῦ δεξαμένου τὸ ὄντος· καταλήφεται γὰρ πάντας μέρος τι τοῦ τοπικοῦ διαστήματος, ἐν φέγγονεν ὁ ἀμφορεύς, τὸ ὄντος τὸ 20 ἐν τῷ ἀμφορεύ. κατειλήφει δὲ καὶ ἔτερον διάστημα, τὸ μεταξὺ τῆς κοιλης ἐπιφανείας τοῦ ἀμφορέως· ὥστε τρία διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται, τὸ ἐν τῷ κεράμῳ τοπικόν, τὸ ὄντος τὸ ἐγγενόμενον ἐν αὐτῷ, τὸ μέρος τοῦ τόπου τοῦ διλφ ἀμφορέως εἰς δν μετέστη. πρῶτον μὲν οὖν συμβῆσεται | 0 3· τόπον ἐν τόπῳ μεταβάλλειν· μεταβάλλοντος γὰρ τοῦ ἀμφορέως καὶ καθ'
 25 δλον ἔαυτὸν γινομένου ἐν τοπικῷ διαστήματι τριχῇ ὄντι διαστατῷ καὶ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ αὐτοῦ τὸ δεξαμένου τὸ ὄντος ἐν τόπῳ ἔσται, καὶ εἰ δυνατὸν δύο καὶ τρία διαστήματα ἐν ταύτῳ εἶναι, καὶ πλείονα ἀμα ἔσονται ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἀπειρά. ἵνα δὲ σαφέστερον ποιήσω τὸν λόγον, ἐπὶ παραδείγματος ἀναλαβὼν αὐτὸν γυμνάσω. ἔστω ἔστης τις, αὐτὸν λέγω τὸ δ
 30 μέτρον, εἴτε κεραμεοῦν εἴη εἴτε ὄποιονοῦ ἄλλο· εἰ τοίνυν τὸ μεταξὺ τῶν ἔντος περάτων διάστημα εἴη ἔτερον παρὰ τὸ ἐν αὐτῷ σῶμα, οἷον τὸ τοῦ ὄντος, ἐὰν δὲ δλος ἔστης ἐμβληθῇ ἐν μείζονι σκεύει, δῆλον δτι καὶ τὸ διάστημα τὸ ἐν τῷ σκεύει τὸ τοπικόν, τριχῇ ὃν διαστατόν, χωρήσει δι'

1 ἔχουσαν ΚΜ: ἔχει δὲ Gt εἰ δὲ ἡν κτλ.] cf. p. 553, 11. q 4·4. Diels z. *Textgesch.*
 p. 17 δὲ ΚΜ: δ' Gt 2. 4 καὶ μένον—ἀγγείῳ οι. Κ οἱ τόποι—ἀγγείῳ M: καὶ τὰ ἔξης Gt 3 ποιήσει Arist.: ποιήσει. εἰ (sic) M 5 τοῦ δέρος οι. G 6 ὄντος πέπονθεν ΚΜ: πέπονθεν ὄντος Gt 7 τὸ τοῦ K 10 τῇ οι. Gt. 11 [ἴδιον] ἐπιτή-
 δειον G ἔξης K 11. 12 τοιοῦτος K 13 παρὰ τὸ διάστημα τὸ τοῦ Gt 14 ἔαυ-
 τὸν compend. M 16 δὲ δλων κέραμος K 18 καταλείφεται K 20 κατειλήφει M:
 κατειλήφθη K: κατειλήφθη G: κατειλήφθη τ ἔτερον Gt: ἐκάτερον ΚΜ 22 ἐγγινόμε-
 νον Gt 23 δν] δ (εκ eraso ὁ) G πρῶτων (sic) t 24 μεταβαλεῖν G 24. 25 καθ'
 δλον t: καθ' δ M: καθδλον G: καθδλου K 25 καὶ οι. Gt 27 ταύτῳ] τῷ αὐτῷ M
 28 καὶ οι. G 29 αὐτῷ ΚΜ: αὐτῷ G: οι. t λέγω ΚΜ: λέγω δὲ G: λέγω δὲ t
 30 εἴτε δυνατὸν δλον K 32 δ δλως K 33 τὸ τοπικὸν] τοπεικὸν K

ἢλου τοῦ ἔστου, ὥστε καὶ διὰ τοῦ βάθητος αὐτοῦ. χωρῆσει ἄρα καὶ διὰ οἱ 3· τοῦ ἐντὸς ὅδατος καὶ διὰ τοῦ διαστήματος τοῦ δεῖχμένου τὸ ὅδωρ· ὥστε τρία διαστήματα ἐν τῷ· αὐτῷ ἔσται. καὶ ἐὰν πάλιν τὸ σκεῦος ἐμβαλλω ἐν κεράμῳ, πάλιν τὸ αὐτὸν γενήσεται, καὶ χωρῆσει τὸ ἐν τῷ κεράμῳ διά· 10 5 στημα δι' ὅδων τῶν διαστημάτων τοῦ ἐμβληθέντος σκεύους. διμοίως πάλιν ἐὰν ὁ κέραμος ἐμβληθῇ ἐν πίθῳ, τὸ διαστήμα τὸ τοπικὸν τὸ ἐν τῷ πίθῳ χωρῆσει δι' ὅδου τοῦ κεράμου, καὶ οὕτως ἐπ' ἄπειρον. ὥστε συμβῆσεται πολλοὺς τόπους ἐν ταύτῃ εἶναι καὶ πολλὰ διαστήματα, διπερ ἀδύνατον. οἱ Θεμίστιος δὲ ἔξηγεῖται τὸ χωρίν οὕτως· 'εἰ ἦν τί, φησί, διάστημα καθ'
10 αὐτὸν πεφυκός εἶναι καὶ μένει ἐν ταύτῃ, ἄπειροι ἂν ἤσαν οἱ τόποι. τί δῆποτε; διτὶ ὅπηνίκα ἀν μεταφέρηται τὸ ἀγγεῖον πλῆρες ὃν σώματός τινος, 15 οἷον ὅδατος, δ ποιεῖ τὸ ὅδον ὅδωρ ἐν τῷ ἀγγείῳ, τούτο ποιήσει καὶ τὰ τοῦ ὅδατος μόρια. ὡς οὖν τὸ ὅδον ὅδωρ κατέχον τὸ οἰκεῖον διάστημα σὺν τῷ ἀγγείῳ κινεῖται μεταφερομένῳ, οὕτως ἔκαστον καὶ τῶν μορίων αὐτοῦ
15 κατέχον τὸ οἰκεῖον διάστημα κινηθῆσεται σὺν τῷ ἀγγείῳ. δταν τούννυν ἐν ἄλλῳ τόπῳ γένηται ὁ ἀμφορεύς, δῆλον ἔτι καθέξει διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν ἐσχάτων τοῦ περιέχοντος ἀέρος, οὐ διαστήματος καὶ τὸ ὅδωρ τὸ ἐν τῷ ἀμφορεῖ μέρος καθέξει καὶ τὰ τοῦ ὅδατος μόρια. δρα δὴ πόσα ἐν τῷ αὐτῷ 20 εἰσὶ διαστήματα· πρῶτον μὲν δ κατέσχε τὸ ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὅδωρ,
20 λέγω δὴ τὸ τοπικὸν τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ ἀμφορέως, δεύτερον δ κατέσχε τὰ τοῦ ὅδατος μόρια (ὡς γὰρ τὸ ὅδον κατέσχεν δῆλον τὸ διάστημα, οὕτω καὶ ἔκαστον τῶν μορίων τοῦ ὅδατος μόριόν τι τοῦ διαστήματος κα-
τέσχε, καὶ ἔστιν ἐνεργείᾳ ἔκαστον ἐν τόπῳ), πάλιν τὸ διάστημα δ κατέ-
σχεν ὁ ὅδος ἀμφορεύς, καὶ ἔτι τὸ μέρος τοῦ διαστήματος οὐ κατέσχεν ὁ 25 δῆλος ἀμφορεύς ἐν φ γέγονε τὸ μέρος τοῦ ἀμφορέως τὸ ὅδωρ, καὶ αὐτοῦ τούτου πάλιν δ κατέσχε τὰ τοῦ ὅδατος μόρια. τούτοις εἰ προσθείης καὶ τὸ διάστημα αὐτοῦ τοῦ ἀμφορέως ὡς σώματος, καὶ τὸ τοῦ ὅδατος ὡς σώμα-
τος, καὶ τὰ τῶν μερῶν αὐτῶν ὡς σώματος,^{οὐδὲν} πολλὰ δν εὑρήσοις ἐν τῷ αὐτῷ διαστήματα. τῆς δὲ τομῆς τῶν μεγεθῶν εἰς ἄπειρον γινομένης, εἰς
30 ἄπειρον καὶ ἡ πρόσθεσις τῶν διαστημάτων προελεύσεται· εἰ γὰρ διάστημα

3 ἐμβαλλω Mt 4 γεννήσεται καὶ χωρίσει K 5 δι' ὅδων τῶν διαστημάτων om. M
 7 χωρίσει K 8 ταύτῃ Gt: ταῦτο K: τῶ αὐτῷ M 9 Θεμίστιος p. 273,20—274,24,
 quibus sua quaeradā inimiscet Philoponus 10 μένον M ταύτῃ] hoc ipsum red-
 dendum videtur Themistio, cuius libri ἑαυτῷ exhibent ἀν om. Gt 11 δτι]
 τὸ K 12 ὅδατα K ποιεῖ τὸ δῆλον M 13 τοῦ om. G 14 κινεῖται] κεῖται
 falso Themistii libri μορίων αὐτοῦ GKt: μορίων M Themistius 17 οὐδὲ G
 διαστήματος Gt: διαστήματα M: διαστήματα K et Themistii libri (?) 18 δὴ GKt: οὐν
 Μ: δὲ Themistius 19 α^{οὐ} (= πρῶτον) μὲν οὖν κατέσχεν τῷ ἐν τῷ K 20 δεύ-
 τερον om. M 20. 21 δ κατέχον M: om. K 21 κατέσχεν δῆλον τὸ KM: κατέσχε
 τὸ δῆλον Gt 22 καὶ om. K 24 δ δλος (priore loco) scripsi: δ δλως K: δλος G:
 δλος δ Mt 26 τούτους ἐνπροσθείης (om. εἰ) K 27. 28 καὶ τὸ τοῦ ὅδατος ὡς σώ-
 ματος om. M 28 σώματος KM: σώματα G: σωμάτων τ: εὑρήσοις t: εὑρήσεις GK
 comprehend. M et omisso δν Themistius 29 διαστήματα Mt: διαστήματι GK 30 προ-
 λεύσεται KM: προσελεύσεται Gt

ο τόπος, ἀνάγκη καὶ τῶν μορίων ἔκαστον ἐν ἡδύφ τύπῳ εἶναι καθ' αὐτό· ο 3^ν
 ἔκαστον γάρ τῶν μορίων τοῦ σώματος μόριόν τι τοῦ τοπικοῦ διαστήματος 30
 καθέξει. τοῖς μὲν γάρ τόπον λέγουσι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος οὐδὲν τῶν
 μορίων τοῦ σώματος καθ' αὐτό ἐστιν ἐν τόπῳ, ἀλλ' οὐδὲ οἰς ἀπτεται τοῦ
 5 τόπου, λέγω δὴ τὰ πέρατα, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ εἶναι τὸ δλον ἐν τόπῳ
 καὶ αὐτὰ κατὰ συμβεβηκός ἐν τόπῳ λέγεται εἶναι· οὐδὲν γάρ αὐτῶν ἰδίως
 ὑπὸ τοῦ τόπου περιέχεται (συνεχῆ γάρ ἐστι τῷ δλῳ), καὶ η οὐδὲ δλως
 ἀπτεται τοῦ τόπου, ὡς τὰ ἐν τῷ βάθει μόρια, η οὐ πανταχόθεν ἀπτεται,
 ἀλλ' ἀπὸ μέρους, οὐ δὲ τόπος δλον θέλει περιέχειν τὸ ἐν αὐτῷ. τὸ δλον 35
 10 οὖν μόνον καθ' αὐτὸν ἐν τόπῳ, διὰ τὸ δλον δὲ καὶ τὰ μέρη λέγεται ἐν
 τόπῳ εἶναι. τοῖς δὲ διάστημα λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον, ἀνάγκη πᾶσα καὶ
 τὰ μέρη καθ' αὐτὰ ἐν τόπῳ λέγειν· ὥσπερ γάρ αἱ τρεῖς διαστάσεις
 τοῦ πηχυαίου, εἰ τύχοι, σώματος διὰ τῶν τριῶν διαστάσεων τοῦ πηχυαίου
 τόπου διῆλθον, οὕτω καὶ τὰ μόρια διὰ τῶν μορίων, εἰ δὲ μὴ ἐχώρησαν
 15 τὰ μόρια διὰ τῶν μορίων, οὐδὲ τὸ δλον διὰ τοῦ δλου. καίτοι οὐδέν μοι
 διοίσει, εἴτε τὸ τοπικὸν διάστημα διὰ τοῦ σώματος χωρῆσαι λέγοι τις, εἴτε τὸ 40
 σῶμα διὰ τοῦ τόπου· ταῦτὸν γάρ ἐστι τὸ ἔτερον εἰπεῖν διὰ τοῦ ἔτερου
 χωρῆσαι, καὶ καθ' ἔτερον διὰ τοῦ λοιποῦ. ὥστε εἰ τῶν μορίων ἔκαστον
 καθ' αὐτὸν ἐν τόπῳ ἐστίν, ἐπ' ἄπειρον δὲ διαιρετὸν τὸ μέγεθος, ἄπειροι
 20 ἄρα καὶ οἱ τόποι τοῦ αὐτοῦ· τοῦτο μὲν οὖν ἐν τούτοις, τὸ δὲ ἐφεξῆς ἐπι-
 χείρημα καὶ ὁ Θεμίστιος ὡσαύτως ἐκηγεῖται, διτε εἰ τὸ διάστημα τόπος,
 μεταφερομένου τοῦ ἀμφορέως καὶ γινομένου ἐν τινι τόπῳ, ἐν ἵσῳ ἐσωτοῦ
 δηλονότι τόπῳ ἐσται· ὥστε εἰ ἐσται ὁ ἀμφορεὺς πηχυαῖος κατὰ τὰς
 τρεῖς διαστάσεις, καὶ ὁ τόπος ὁ δεξαύμενος αὐτὸν τοσοῦτος ἐσται· ὥστε καὶ 45
 25 ὁ τόπος ὁ ἐντὸς τῶν περάτων τοῦ ἀμφορέως, δν κατεῖληφε τὸ δδωρ, κα-
 ταλήψεται μέρος τι τοῦ τόπου, δν κατεῖληφεν ὁ δλος ἀμφορεύς· ὥστε δ
 τόπος ἐν τόπῳ ἐσται. καὶ οὐ μόνον δύο τόπους ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι δυ-
 νατόν, ἀλλὰ καὶ πλείονας, ὡς ἐδείξαμεν· εἰ μὲν γάρ τὸ διάστημα τὸ το-
 πικὸν διατείληφε τὸ δδωρ, λέγω δὴ τὸ μεταξὺ τῆς κοιλῆς ἐπιφανείας τοῦ
 30 ἀγγείου, μετὰ τὸ χωρῆσαι δι' αὐτοῦ τὸ δδωρ οὐκέτι ἐστίν, οὐδὲ ἐν τόπῳ 50

1 τόπῳ οι. G 2 τῶν μορίων KM: τὸ (τὸ οι. t) μόριον Gt 4 ἀπτε-
 ται] ἐπεται G 5 πάντα ταῦτα transponit M 7 συνεχῆ KM: συνεχῆς Gt 8 τῷ
 οι. M πανταχόθεν ἀπτεται τοῦ τόπου M 9. 10 τὸ ἐν αὐτῷ τὸ δλον. οὐ μόνον M
 11 διάστημα εχ διαστήμασι corr. G² καὶ οι. K 12 ἐν τόπῳ (εἶναι addit t) λέ-
 γειν GKt: λέγειν ἐν τόπῳ M γάρ οι. M 13 πηχαῖον (priore loco) K τόχη M
 διὰ οι. G 14. 15 εἰ δὲ—μορίων οι. M 14 ἐχώρησαν K: ἐχώρησε Gt 15 καίτοι
 KM: καὶ Gt 16 τὸ utrumque οι. K λέγει K 18 καθ' ἔτερον GKM: τὸ ἔτερον t:
 πυτ δάτερον? 19 δὲ οι. GM ἄπειροι KM: ἐπ' ἄπειρον Gt 20 τοῦτο] τὸ G
 οὖν οι. M 21 Θεμίστιος p. 274, 25 sqq. δ τόπος t 22 ἐσωτοῦ GKM: ἐσωτῷ t
 23 πηχυαῖος ἀμφορεὺς Gt τὰς οι. G 24 τοιοῦτος G 25 δ (ante ἐντὸς)
 οι. G 25. 26 καταλήψεται K 26 μέρος—ἀμφορεὺς οι. M δν K: οὐ G:
 οὐ t 28 πλείονα K εἰ μὲν ετ mox τὸ μεταξὺ οι. G τὸ (post διάστημα)
 οι. M 30 inter ἀγγείου ετ μετὰ inserit ἐστι καὶ t, qui mox inter δδωρ ετ οὐκέτι in-
 terpolat ει γάρ μετὰ τὸ χωρῆσαι δι' αὐτοῦ τὸ δδωρ δι' αὐτοῦ] διὰ K

δν εἰη τὸ ἐν τῷ κεράμῳ ὅδωρ, εἴ γε τόπος μὲν τὸ διάστημα, τοῦτο δὲ οἱ
οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κεράμῳ τοῦ ὕδατος ἐνόντος. συμβῆσεται δὲ οὕτως μηδὲ
εἶναι δλῶς αὐτό ποτε· εἰ γὰρ διὰ τὸ ἐμπεπτωκέναι εἰς αὐτὸ τὸ ὅδωρ
λέγοι τις μηκέτι εἶναι αὐτό, ἐπειὶ καὶ πρὸ τὸ ὅδωρ εἶναι ἄλλο τι ἦν ἐν τῷ
5 κεράμῳ σῶμα, ἣτοι ἀὴρ ἢ ἔτερόν τι (ἀδύνατον γάρ κενὸν εἶναι, ὡς δει-
χθῆσεται ἐφεξῆς), οὐδὲ ἄλλοτε ἦν δηλονότι. ἀνάγκη ἄρα πᾶσα δεῖ εἶναι ἐν
τῷ ἀμφορεῖ τὸ τοπικὸν διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν ἐντὸς περάτων. εἰ δὲ
ἔστι, | πᾶσα ἀνάγκη τοῦ ἀμφορέως μεταφερομένου συμμεταφέρεσθαι τε καὶ οἱ 4·
τὸ διάστημα καὶ ἐν μέρει τοῦ τόπου γίνεσθαι, δν δν δὲ ὅδος ἀμφορεὺς κα-
10 ταλάσθη. αἱ μὲν οὖν ἀνασκευαὶ τοῦ μὴ εἶναι διάστημα τὸν τόπον, αἱ ἐκ
τῶν ἐξηγήσεων τῶν Ἀριστοτελικῶν ὥρτῶν ἀναφανεῖσαι, αὗται εἰσιν, δςας
δὲ ἔκαθεν προστεθέκασιν οἱ ἐξηγηταί, καὶ δςα εἰποιεν δν οἱ προϊστάμενοι
τοῦ διάστημα εἶναι τὸν τόπον, μετὰ τὸ ἐπεκελθεῖν τὸ ὥρτὸν ἔροῦμεν.

p. 211b7 Ἡ διάστημά τι τὸ μεταξὺ τῶν ἐσχάτων.

15 Τῶν ἐσχάτων τοῦ περιέχοντος σώματος, οἷον εἰ κέραμος εἴη δὲ πε-
ριέχων, τὸ μεταξὺ τῶν ἐντὸς περάτων διάστημα.

p. 211b8 Ἡ τὰ ἐσχάτα, εἰ μὴ ἔστι μηδὲν διάστημα παρὰ τὸ τοῦ
ἐγγινομένου σώματος μέγεθος.

Εἰ τὸ μεταξύ, φησί, τῶν ἐσχάτων τοῦ περιέχοντος διάστημα μὴ ἔστιν 11
20 ἄλλο τι παρὰ τὸ σῶμα τὸ ἐγγινόμενον ἐν αὐτῷ, οἷον εἰ ὅδωρ ἢ ἀὴρ εἴη,
μήτε τῆς ὅλης μήτε τοῦ εἰδούς τόπου ὅντος λείπεται τὸ πέρας τοῦ πε-
ριέχοντος εἶναι τὸν τόπον.

p. 211b11 Ἐν ταύτῳ γάρ τὰ ἐσχάτα τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ πε-
ριεχομένου.

25 Ἐν ταύτῳ ἀντὶ τοῦ ἁμα καὶ ἐφαρμόζοντα ἀλλήλοις, δθεν δοκεῖ τὸ 16
εἶδος εἶναι δ τόπος. ἀλλὰ καὶ οὕτως ἢ διάκρισις δήλη· εἰ γὰρ καὶ πέρατα
ἄμφω καὶ ἐν ταύτῳ, ἀλλ' δ μὲν τόπος τοῦ περιέχοντος σώματος πέρας,
τὸ δὲ εἶδος τοῦ περιεχομένου· ὥστε οὐκ δν εἴη τὸ εἶδος δ τόπος.

2 οὕτω τοῦ μηδὲ Gt: μηδὲν KM 3 τὸ μὴ πεπτωκέναι G αὐτὸ τὸ ὅδωρ KM:
αὐτὸ ὅδωρ Gt 4 λέγει τις μηκέτι ἔστι K 4 εἰ 20 ἀλλ' δτι K 5 ἔτερόν τι
GK: ἔτερόν τι σῶμα Mt 10 διάστημα τὸν] διαιτητὸν G 11 φανεῖσαι K 13 αι-
ροῦμεν K ἔροῦμεν p. 557,8 sqq. 14 τι οι. M μεταξὺ τῶν ἐσχάτων οι. K
15 ἢ τῶν G 17 ἔστιν K 17. 18 παρὰ—μέγεθος οι. K 19 περέχοντος M post
περιέχοντος addunt σωματος Mt 20 τι οι. Gt ἐγγενόμενον K ἢ] εἰ K
22 τὸν οι. Gt 23 ἐν ταυτῷ KM: ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ 23. 24 τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ
περιεχομένου οι. K 25 δθεν] ἐνθεν M

p. 211 b 14 Ἀλλὰ διὰ τὸ μεταβάλλειν πολλάκις μένοντος τοῦ πε- ① 4·
ριέχοντος τὸ περιεχόμενον καὶ διηγημένον, οἷον ἐξ ἀγγείου
βῖδωρ.

Τὴν αἰτίαν λέγει ἐξ ἡς τὸν τόπον τινὲς τὸ διάστημα ὑπειλήφασιν εἶναι 22
5 τὸ μεταβὲν τῶν περάτων τοῦ περιέχοντος σώματος· διότι, φησίν, ὥσπερ ἐν
ἀγγείῳ ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ μένοντι πλείονα μετεμπίπτει σώματα, οὕτως
ἐπειδὴ τὸν αὐτὸν τόπον πλείονα καταλαμβάνει σώματα, δοκεῖ ἔτερον εἶναι
διάστημα παρὰ τὸ ἐγγινόμενον ἐν αὐτῷ. οὐκ ἔστι δέ, φησίν, ἔτερον τὸ 26
διάστημα, ἀλλ' ἔτερόν τι τὸ τυχὸν μετεμπίπτει σῶμα· ὥστε οὐκ ἔστι
10 διάστημά τι τὸ μεταβὲν τῶν περάτων πλὴν τοῦ ἐγγινόμενου σώματος.

p. 211 b 19 Εἰ δὲ ἡνὶ τι διάστημα τὸ πεφυκὸς καὶ μένον ἐν τῷ
αὐτῷ, ἀπειροὶ δν ἡσαν οἱ τόποι.

Πεφυκὸς μὲν εἶπε διὰ τὸ μαθηματικόν· ἔκεινο γάρ οὐ φύσει ἐστίν,
ἀλλ' ἐπινοίᾳ. πεφυκὸς οὖν ἀντὶ τοῦ δν καὶ ὑφεστηκός, μένον δέ,
15 τουτέστιν ἀκίνητον, διὰ τὰ φυσικὰ μεγέθη, ἀ πάντως ἐν κινήσει τινὶ θεω-
ρεῖται.

p. 211 b 21 Μεθισταμένου γάρ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ἀέρος τὸ αὐτὸ 20
ποιήσει τὰ μόρια ἅπαντα ἐν τῷ δλῳ.

Τουτέστιν ἀντιμεθισταμένων ἀλλήλοις τοῦ τε ὄντος καὶ τοῦ ἀέρος,
20 καὶ ἀντιπαραχωρούντων ἀλλήλοις τοὺς ἰδίους τόπους, δπερ ἅπαν τὸ ὄντωρ
ἐν δλῳ τῷ ἀγγείῳ ποιεῖ, τοῦτο καὶ πάντα τὰ τοῦ ὄντος μόρια ἐν τοῖς
μορίοις τοῦ τόπου. ὥσπερ οὖν τὸ δλὸν ὄντωρ χωρεῖ δι' δλου τοῦ τοπικοῦ
διαστήματος, καὶ ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλοις ἀμφότερα τὰ διαστήματα, οὕτω
δὴ καὶ τὰ μόρια τοῦ σώματος τὸ αὐτὸν πείσονται πρὸς τὰ μόρια τοῦ τό- 25
25 που. ἀλλ' ἐπεὶ ἐπ' ἀπειρον τὰ μεγέθη διαιρετά, ἐπ' ἀπειρα διαιρήσουσιν

1 Ἀλλὰ διὰ KM: διὰ δὲ t Arist. 1. 3 μένοντος—ὄντωρ om. K 4 ὑπειλήφασιν K
post εἶναι addit τὸ διάστημα λέγω τ 6 ἐνὶ M: τινὶ Gkt καὶ om. t πλείω τ
7 πλείονα KM: om. G: πλείω τ 8 ἔτερόν τι εἶναι Gt 7. 9 εἶναι—ἀλλ' ἔτερόν ite-
rat M 9 τι τοῦτο τυχὸν G ἐμπίπτει Aristotelis libri, at cf. p. 547, 14. p 3 v 16.
Simplic. p. 572, 17 σῶμα Gt: σώματος KM 10 τῷ] τῶν G 11 Εἰ δὲ κτλ.]
cf. p. 549, 1 sqq. 8' ἡνὶ τι τὸ διάστημα πεφυκός τ 11. 12 καὶ μένον—τόποι
om. K 12 αὐτῷ M: αὐτῷ τόπῳ t οἱ M: om. t Aristotle, at cf. Themist.
273, 22 (Philop. p. 550, 10) 13 μαθηματηκόν t 14 μένων compend. K 17. 18 καὶ
τοῦ—δλῳ om. K 18 ἅπαντα (cf. p. 549, 4) Mt: πάντα Aristotle (praeter F)
19. 20 τοῦ τε ὄντος—ἀλλήλοις om. Gt 21 ποιεῖ, τοῦτο KM: ποιεῖ τοῦ τόπου G:
ποιεῖ t 22 χωρεῖ] el. M 24 δὴ KM: δὲ Gt 25 διαιρετά KM: διαιρεται Gt
ἀπειρα KM: ἀπειρον Gt

αλληλα και ὁ τόπος και τὸ σῶμα, ὥστε εἰς τόπος εἰς ἀπείρους τόπους οἱ 4·
ἔσται διηγημένος. ὅμοιως δὲ και τὸ σῶμα.

p. 211b23 Ἀμα δὲ και ὁ τόπος ἔσται μεταβάλλων· ὥστε ἔσται
τοῦ τόπου τις ἄλλος τόπος, και πολλοὶ τόποι ἀμα ἔσονται.

5 Ἐτερον ἐπιχείρημα, διτι εἰ τὸ μεταξὺ τοῦ ἀγγείου διάστημά ἔστιν 10
ἔτερον παρὰ τὸ ἑγγινόμενον σῶμα, ἀνάκη μεταφερομένου τοῦ ἀγγείου συμ-
μεταφέρεσθαι και τὸ διάστημα· ὥστε και ὁ τόπος μεταβάλλοι ἀν κατὰ
τόπον. και ἐπειδὴ ὁ δεξάμενος τὸ ἀγγεῖον τόπος δλος δι' δλου τοῦ βάθους
ἐχώρησεν, ἐδέξατο δηλοντί και τὸ ἐντὸς διάστημα. ὥστε τοῦ τόπου ἔσται
10 τόπος, και πολλὰ διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσονται, τὸ μεταξὺ τῶν περά-
των τοῦ ἀγγείου, τὸ ἑγγενόμενον ἐν αὐτῷ σῶμα, τὸ μέρος τοῦ διαστήματος
τοῦ δεξαμένου τὸ δλον ἀγγεῖον, εἰς δὲ ἐχώρησε τὸ μέρος τοῦ ἀγγείου, λέγω 45
δὴ τὸ ὑδωρ. εἰ δὲ πολλὰ διαστήματα δυνατὸν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, τί κω-
λύει και ἀπειρα;

15 p. 211b25 Οὐκ ἔστι δὲ ἄλλος τόπος τοῦ μορίου ἐν φι κινεῖται,
ἢ ταν δλον τὸ ἀγγεῖον μεθίστηται, ἀλλ' δι αὐτός· ἐν φι γάρ ἔστιν,
ἀντιμεθίσταται ὁ ἀήρ και τὸ ὑδωρ ἡ τὰ μόρια τοῦ ὑδατος, ἀλλ'
οὐκ ἐν φι γίνονται τόπῳ.

Πρὸς τὸ δεύτερον τῶν ἐπιχειρημάτων ἡ ἀπάντησις, ἐξ οὐ συνήγετο 50
20 τὸν τόπον ἐν τόπῳ γίνεσθαι και πολλοὺς ἀμα τόπους εἶναι· τὸ γάρ διά-
στημα τὸ μεταξὺ τῶν χοιλῶν τοῦ ἀμφορέως, δπερ ἐδέξατο τὸ ὑδωρ, ἐν
ἄλλῳ διαστήματι ἑγγίνεται μετατεθέντος τοῦ ἀμφορέως. φησὶν οὖν διτι
τοῦτο τὸ ἄτοπον οὐ συμβῆσται τοῖς τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος τὸν τόπον
λέγουσιν· οὐδὲ γάρ ἀνάγκη μεθισταμένου τοῦ δλου ἀγγείου ἐν ἄλλῳ γενέ-
25 σθαι τόπῳ τὸ μόριον αὐτοῦ, λέγω δὴ τὸ ὑδωρ, παρὰ τοῦτον, ἐν φι και ἐξ
ἀρχῆς ἦν και μεθ' οὐ κινεῖται, οὗτος | δέ ἔστιν ἡ χοιλη ἐπιφάνεια τοῦ 0 4·
ἀγγείου. ἀλλὰ τὸ μὲν δλον ἐν ἄλλῳ γέγονε τόπῳ (ψφ' ἐτέρας γάρ ἐπι-
φανείας τοῦ ἀέρος περιέχεται), τὸ δὲ μόριον αὐτοῦ, τουτέστι τὸ ὑδωρ ἡ τὸ
μεταξὺ ἦτοι ὁ ἀήρ, ἐν τῷ ἐξ ἀρχῆς ἔμεινε τόπῳ (ὑπὸ γάρ τῆς αὐτῆς πε-
30 ριέχεται ἐπιφανείας, λέγω δὴ τῆς τοῦ κεράμου), και οὐκ ἐν φι μετὰ τοῦ

1. 2 ὥστε—σῶμα οι. Κ

1 εἰς ετ ποι τόπους ἔσται Μ: δ εἰς ετ ἔσται τόπους Gt
3 prius ἔσται οι. M ὥστ' t ἔστι K 4 τις KM: οι. t cf. Aristoteles et
Simplic. p. 575,28 ἄλλος—ἔσονται οι. K 7 μεταβδοι G 10 τῷ t τῇ t
11 ἑγγενόμενον ἐν KM: ἑγγινόμενον (οι. t) Gt cf. p. 549,22. ad p. 573,23 13 δυνατὸν
ἐν τῷ (τῷ οι. M) αὐτῷ KM: ἐν τῷ αὐτῷ δυνατὸν Gt 15 τόπος δ τοῦ t 16 δλον
τὸ KM: τὸ δλον t ετ Arist. cod. F δ Kt: οι. M 16. 18 ἐν φι—γίνονται τόπῳ
οι. K 20 γενέσθαι Gt 21 τὸ (ante ὑδωρ) οι. K 22 μετατιθέντος primitus G
23 τὸν οι. G 26 οὐ ex δ facit G² οὗτος] τοῦτο G 28. 29 τοῦτ' ἔστι τὸ
ὑδωρ ἡ (ἡ οι. M) τὸ μεταξὺ—ἔμεινε KM: τῷ (ἐν τῷ corrigit t) αὐτῷ ἔστι Gt 30 τῆς
τοῦ KM: τῆς χοιλης τοῦ Gt

ζλου γέγονεν· οὐ γάρ κατέσχε μόριόν τι τοῦ τόπου τὸ ὄδωρ, ἐν φί γέγονε οἱ⁴ τὸ δλον ἀγγεῖον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ δλον ἔστιν ἐκείνη, καὶ⁵ αὐτὸ δὲ οὐκ
ἐν ἀλλφ ἡ τῷ ἐξ ἀρχῆς μόριον οὖν λέγει τοῦ ζλου ἀμφορέως τοῦ πε-⁶
πληρωμένου ἡ σάρος ἡ ὄδωρος. ἔστιν οὖν μόριον τοῦ δλον ητοι τὸ
5 ὄδωρ ἡ δ ἀλλφ, οὐ διὸ τὸ ἀγγεῖον πεπλήρωμένον. ἐν φί γάρ ἔστιν,
ἔστι δὲ ἐν τῇ κοιλῃ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἀγγείου, ἀντιμεθίσταται δ ἀλλφ
καὶ τὸ ὄδωρ ἡ τὰ μόρια τοῦ ὄδωρος. τὸ ἀντιμεθίσταται ἀντὶ⁷
τοῦ συμμεθίσταται, τὸ δὲ δ ἀλλφ καὶ τὸ ὄδωρ ἀντὶ τοῦ ητοι δ ἀλλφ
ἡ τὸ ὄδωρ, οὐ διὸ τὸ πλῆρες τὸ ἀγγεῖον. ἐν τῷ ἐξ ἀρχῆς οὖν ἔστι
10 τόπῳ τὸ μόριον τοῦ ἀγγείου, τὸ ὄδωρ, καὶ οὐκ ἐν φί τὸ δλον γέγονε¹⁰
τόπῳ. οὗτος δέ ἔστι τὸ μόριον τοῦ σάρος, τὸ περιέχον αὐτό, δι τόπος,
φησί, μέρος ἔστι τοῦ τόπου τούτου, δις ἔστι τοῦ δλον οὐρανοῦ τόπος. οὐ-
ρανὸν δέ φησι τὸν κόσμον. τοῦ οὖν κοσμικοῦ τόπου μέρος ἔστιν δι πε-
ριέχων τὸ ἀγγεῖον τόπος. εἰπὼν δὲ δ ἀλλφ ἡ τὸ ὄδωρ προσέθηκεν ἡ τὰ
15 μόρια τοῦ ὄδωρος, τουτέστιν οὔτε τὸ δλον ὄδωρ οὔτε τὰ μόρια αὐτοῦ
μεθισταρμένου τοῦ ἀγγείου μέρος τι τοῦ τόπου τοῦ ἀγγείου καταλαμβά-
νουσιν, ἀλλ' ἐν φί αὐτῷ ἐν φί τὸ δλον ὄδωρ ἐξ ἀρχῆς ην, ἐν τούτῳ
ἔμεινε καὶ μεταστάντος τοῦ ἀγγείου καὶ τὸ δλον ὄδωρ καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ.¹⁵
τούτο δὲ προσέθηκε δεικνὺς δι τοῦ δὲ τὸ κατ' ἐνέργειαν εἶναι ἐν τόπῳ τὰ
20 μόρια ἔπειται τοῖς τὴν ἐπιφάνειαν λέγουσι τόπον, διπερ εἰπετο κατὰ τὸ
πρότερον ἐπιχείρημα τοῖς τὸ διάστημα τόπον λέγουσιν. ἐκείνοις μὲν γάρ
ἔπειται τὸ καὶ τὰ μόρια κατ' ἐνέργειαν ἐν τόπῳ εἶναι, εἰ γε χωροῦσι δι'
ἀλλήλων τὰ διαστήματα, τοῖς μέντοι τὸ πέρας λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον
οὐκέτι· οὐδὲν γάρ τῶν μορίων τοῦ δλον περιγράφεται ὑπὸ τοῦ μορίου τῆς
25 ἐπιφανείας, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ μορίου τοῦ διαστήματος. ὥστε οὐ συμβαίνει
τοῖς λέγουσι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος εἶναι τὸν τόπον οὐδὲν τῶν ἀτόπων²⁰
τῶν συμβαίνοντων τοῖς τὸ διάστημα λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον.

p. 211b29 Καὶ η ὄλη δὲ δόξειεν διν εἶναι τόπος, εἰ ἐν ἡρεμοῦντι
(τις) σκοποίη καὶ μὴ κεχωρισμένῳ.

30 Εἰρηκώς θινεν ὑπενοήθη δ τόπος εἰδος, ἔτι δὲ καὶ διάστημα, νῦν λέγει αἱ
πόθινεν ὑπενοήθη εἶναι ὄλη. εἰ τις, φησί, σκοποίη ἐν ἡρεμοῦντι τῷ

1 δλον γίνεται G 2 ἔστιν ἐκεῖνο^w G 4 post ὄδωρος interpolat τὸ ὄδωρ ἡ τὸν δέρα t
7 ἡ τὰ μόρια τοῦ ὄδωρος om. K δὲ ἀντὶ t 8 τὸ δὲ ἀλλφ (om. δ) KM
ητοι om. t 9 γ] οι K ἔστι om. K 11 οὔτος GKM: τοῦτο t δι M:
δ K: δ Gt 12 δις ἔστι] δ ἔστι M τόπος om. Gt 14 τοῦ ἀγγείου M
(post ἀλλφ) GKM: καὶ (cf. v. 7sq.) t Aristotle 16 τοῦ (post τόπου) om. M 17 διλλ
ἐν φ (om. ἐν τῷ αὐτῷ) Gt ἐξαρχῆς ὄδωρ Gt ἐν (ante τούτῳ) cod. Vatic. 1028:
δι G(M(K)t 20 ἔπειται] διπειται M εἰπετο] ἔπειτο (sic) t 21 τόπον om. Gt
ἐκείνως G 22 τὸ καὶ GKM: καὶ τὸ t 25 ὥσπερ ἔπι τοῦ K 27 τὸν om. G
28 lemma om. K εἰ M: εἰ γε t 29 τις i: om. M 30 ἑπενοήθη G 31 σκο-
πετη K ἐν Mt: om. GKM 31. p. 556,1 τῷ πράγματι—ἡρεμοῦντι om. M

πράγματι ἐν τῷ τόπῳ, τουτέστιν εἰ θεωρήσας τις ἐν τῷ <ἐν> τόπῳ ἡρεμοῦντι οἱ 4^{οί}
[τῷ] πράγματι καὶ μὴ μεθισταμένῳ αὐτοῦ νοήσοι αὐτὸς γινόμενον καὶ φθειρό-
μενον ἀκίνητον μένον τοῦ τόπου, λέγω δὴ ἵνα ἐν τῷ ἀγγείῳ δὲ τὸ ὄδωρ
μὴ ἔκστὰν αὐτοῦ γένηται ἀήρ, οὕτω δόξειεν δὲν μᾶλλον εἶναι ὁ τόπος ἡ
δὲ οὐλη, ἐπειδὴ μὴ κινηθέντος κατὰ τόπον τοῦ πράγματος ἐν τῷ αὐτῷ ἀλλοτε
ἄλλο γέγονεν· οὕτω γάρ ἐν τῇ οὐλῇ γίνεται ἡ μεταβολὴ μὴ κινουμένου 25
κατὰ τόπον τοῦ ἐν αὐτῇ εἰδούσες. εἰ οὖν δέοι ἐξομοιώσαι τὸν τόπον τῇ
οὐλῇ, νενοήσθω τὸ ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὄδωρ μεταβάλλον ἡ εἰς δέρα ἡ εἰς ἄλλο
τι σῶμα, ὥστε ἀκίνητον μένοντος τοῦ πράγματος ἀλλοτε ἄλλο ἐνυπάρχειν
10 ἐν τῷ ἀμφορεῖ σῶμα. τὸ δὲ καὶ μὴ κεχωρισμένῳ ἀλλὰ συνεχεῖ ἐκ
παραλλήλου τὸ αὐτὸν τῷ ἡρεμοῦντι. τὸ δὲ συνεχεῖ ἀντὶ τοῦ συνημμένῳ·
οὐ γάρ κυρίως τὸ συνεχὲς ἐνταῦθα δι’ ἡς γάρ, φησίν, ὑπονοίας ἔδοξεν
εἶναι ἡ οὐλη ἐτέρα πάντων τῶν ἐγγινομένων ἐν αὐτῇ εἰδῶν, τῷ τὸ αὐτὸν 40
πρᾶγμα ποτὲ μὲν λευκὸν ποτὲ δὲ μέλαν γίνεσθαι ἀλλοτε δὲ ἄλλο, διὰ τῆς
15 αὐτῆς καὶ ὁ τόπος ἔτερός τις εἶναι δικεῖ τῶν ἐν τόπῳ· ὥστε εἰ τὸ πρᾶγμα
ἀκίνητον δὲν τοῦ τόπου μεταβάλλοι, ταῦτὸν δόξειεν δὲν εἶναι ἡ οὐλη καὶ ὁ
τόπος. πλὴν ἔστι τις διαφορά· ἡ μὲν οὐλη αὐτὴ γίνεται λευκὸν ἡ
μέλαν, ἡ ἄνθρωπος ἡ Ἱππος, δὲ τόπος δέχεται ταῦτα, οὐκ αὐτὸς ταῦτα
γίνεται. διὸ καὶ ἡ χρῆσις ἡ ἡμετέρα διάφορος ἐπ’ αὐτῶν· ἐπὶ μὲν γάρ
20 τῆς οὐλῆς τὸ δὲν ὄδωρ, τοῦτο νῦν ἀήρ, ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου δτι οὐπερ πρό- 45
τερον ἡν ὄδωρ, νῦν ἔστιν ἀήρ. καὶ ἄλλως, δπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, ἡ
μὲν οὐλη ἀχώριστος τοῦ πράγματος, δὲ τόπος χωριστός.

p. 212a 6 Λέγω δὲ <τὸ> περιεχόμενον σῶμα <τὸ κινητὸν κατὰ
φοράν>.

25 Περιέχεσθαι, φησί, καὶ ἐν τόπῳ εἶναι λέγω οὐδὲν ἀπλῶς πᾶν σῶμα,
ἀλλὰ τὸ πεφυκός ποτὲ μὲν κινεῖσθαι ποτὲ δὲ μὴ. τοῦτο γάρ ἔστι τὸ κι-
νητόν, ἵνα εἴπῃ τὸ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ· τὸ γάρ οὐράνιον οὐ κινητόν,
ἄλλ’ ακινήτον, διόπερ οὐδὲ πᾶν ἐν τόπῳ. τὸ δὲ κατὰ φορὰν ἀντὶ τοῦ δο
κατ’ εὐθυωρίαν· φορὰ γάρ ἡ κατ’ εὐθεῖαν κίνησις, δὲ κύκλῳ οὐ φορά,

1 ἐν τῷ τόπῳ GK: om. t θεωρήσας scripsi: θεωρήσει K: om. Gt ἐν (ante τόπῳ)
t: om. GK 2 τῷ delevit t μὴ om. M αὐτοῦ GKM: ἀπ’ αὐτοῦ t 3 ἀκ-
ινητον μένον GKM: ἀκινήτον μένοντος t ἵνα GKM: ἐὰν t 4 μὴ ἔκστὰν] μηχέτι G
γίνονται ἀήρ, οὕτως δόξοιν K δ om. K 8 νενοήσθω M prius ἡ om. K
10 καὶ om. K ἀλλὰ συνεχεῖ (συνεχῆ K) KKM: ἀλλ’ οὖν ἔχει G: om. t 11 αὐτὸ
om. G τῷ om. K τὸ δὲ] τῷ δὲ M συνεχῆ εἰ συνημμένω K 13 ἔτερα, ut
videtur, G τῷ τε αὐτὸν K 14 γίνεσθαι G 16 δὲν om. Gt 16. 17 τοῦ
τόπου — ἡ μὲν γάρ om. M 16 μεταβάλλοι K: μεταβάλλοι G: μεταβάλλει t ταῦτὸν K:
ταῦτὸν Gt 17 οὐλη, αὐτῇ M 20 τὸ δὲν KKM: τὸ δὲν ἡ (sic) G: φαμὲν δτι δ πρό-
τερον ἡν t: fort. δτι τὸ πρότερον δν. ceterum cf. p. 548, 9 sqq. νῦν ἔστιν ἀήρ t
21 ἡν (K)t: ἡ GM πρότερον c. 2 p. 209b 23 ἐλέχθη GK 22—25 τόπος
χωριστός—Περιέχεσθαι om. M 23. 24 τὸ (post δὲ) εἰ τὸ κινητὸν κατὰ φοράν addidi
ex t: om. K 29 εὶ δὲ κύκλῳ K

ἀλλὰ περιφορά. εἰ τι μὲν οὖν κινητὸν κατὰ φοράν, τοῦτο πάντως ἐν ο⁴ τόπῳ, οὐκ εἰ τι ἐν τόπῳ, τοῦτο κινητὸν κατὰ φοράν· αἱ γὰρ ἐντὸς σφαιραὶ τῆς ἀπλανοῦς ἐν τόπῳ μέν, οὐ κινηταὶ δὲ κατὰ φοράν. πῶς δὲ βούλεται εἶναι τὴν ἀπλανὴν τόπῳ καὶ πῶς οὕ, αὐτοῦ λέγοντος μετ'⁵ διλόγον δύσμεθα, τὸν δὲ ἐντελῆ περὶ τούτων λόγον ἄλλης δὲν εἴη πραγματίας ἐπισκέψασθαι, λέγω δὴ διπλαῖς ἔχει ὁ οὐρανὸς κατὰ τε τὰ μόρια ο⁵ καὶ κατὰ τὰ διλα.

Καιρὸς δὴ λοιπὸν καὶ τὰ παρ' ἡμῶν προστεθῆναι τῷ λόγῳ, καὶ τέως ιδεῖν, εἰ ἔνεστί τις ἐν τοῖς Ἀριστοτελικοῖς ἐπιχειρήμασιν ἀνάγκη, δι' ἣς 10 δείκνυται ὡς ἀδύνατον διάστημα τι τριχῇ διαστατὸν τὸν τόπον εἶναι. τὸ μὲν οὖν οἰεσθαι, εἰ διάστημα εἴη δὲ τόπος, χωρεῖν τοῦτο δι' θλου τοῦ ἐγγρινομένου ἐν αὐτῷ σώματος, ἔπειτα καὶ διαιρεῖν αὐτὸν οὕτως ὡς ἐνεργείᾳ δὲ πατείρα ποιεῖν τὰ μόρια, αὐτόν τε τὸν τόπον ἐνεργείᾳ ἐπ' ἄπειρον διγρῆσθαι, παντάπασιν εὑρθέας τε καὶ οὐδὲ τὸ πιθανὸν ἔχον εἶναι μοι δοκεῖ. εἰ 15 μὲν γὰρ τὸν τόπον τριχῇ διαστατὸν εἶναι λέγοντες καὶ σῶμα ἔλεγον εἶναι, οὐδὲ οὕτως μὲν ἵσως ταῦτα εἴπετο τὰ ἄποπα, διμως δὲ οὖν καν συναρπάζειν δὲ παραλογισμὸς ἡδύνατο, ἔπειδη δὲ οὐ σῶμα τὸν τόπον ὑποτίθενται (οὐδὲ γὰρ ταῦτὸν τριχῇ διαστατὸν εἰπεῖν καὶ σῶμα), ἀλλ' ἀσώματον (κενὸν γὰρ εἶναι τῷ ιδίῳ λόγῳ), ποία ἀνάγκη τὸ κενὸν ἢ χωρεῖν εἰς τὸ ἐντεθὲν ἐν 20 αὐτῷ σῶμα, ἢ χωρῆσαι δι' αὐτοῦ εὐθὺς καὶ κατ' ἐνέργειαν αὐτὸν διελεῖν; χωρῆσαι γὰρ ἐν τῷ κενῷ τὸ σῶμα οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐπλήρωσεν αὐτό. ἄλλως τε καὶ εἰ διὰ τοῦ σώματος ἔχωρει τὸ κενόν, ποία ἢν ἀνάγκη εὐθὺς καὶ διελεῖν αὐτὸν ἀσώματόν γε ὅν; τὸ γὰρ ἀσώματον χωροῦν διὰ σώματος οὐδεμίαν διαιρέσιν οὐδὲ τομὴν ἀπεργάζεται. λευκότης γοῦν καὶ θερμότης 25 καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι ποιότητες δι' θλων χωροῦσαι τῶν σωμάτων, βάθους φρημὸν καὶ πλάτους καὶ μήκους, διαιρέσιν οὐδεμίαν αὐτοῖς ἐμποιοῦσιν, οὐδὲ 30 διποιότητες εἰσιν, ἀλλ' διτις ἀσώματοι· οὐ γὰρ πέρφυκεν ὑπὸ τοῦ ἀσωμάτου τὸ σῶμα διαιρεῖσθαι. εἰ δὲ λέγοιεν 'ἄλλα διάστημα τὸ κενόν ἔστι, καὶ διὰ τοῦτο διαιρέσει', οὐδὲ οὕτως οὐδεμίαν ὄρῳ τὴν ἀνάγκην' εἰ γὰρ 35 καὶ διαστατόν ἔστι τριχῇ, ἀλλ' οὖν παντάπασιν ἀπαθὲς καὶ ἀσώματον καὶ αὐτὸν τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἢ χώρα κενή. πῶς οὖν τὸ πάντη ἀπαθὲς καὶ μη-

1 εἰ τι] διτις K 2 οὐκ KM: οὐ μὴν Gt 3 κινηταὶ KM: κινοῦνται t 4 καὶ πῶς μὴ τοῦ αὐτοῦ M 4. 5 μετ' διλόγον c. 5 5 δύσμεθα GKM: ἀκουσόμεθα δια-
τούτου M 6 ἔχοι K 7 τε οὐτι M 7 δια] ἄλλα K ante v. 8 tit. Παρέκβασις
marg. M² et t 8 δὴ KM: δὲ Gt 9. 10 δὲ τὴς δείκνυται ἀνάγκη G 11. 12 ἐπι-
γνομένου KM 13 μόρια KM: μόρια αὐτοῦ Gt 14 αὐτόν] τὸ G 13. 14 διηρεῖσθαι K:
διαιρεῖσθαι M 14 οὐδὲ τὸ (τὸ οὐτι. G) πιθανὸν GKM: οὐ πιθανῶς t 15 τριγῇ εἶναι δια-
στατὸν Gt 16 δὲ οὐν καν Gt: δὲ οὐκ ἀν M: δὲ καν K 17 σῶμα εἶναι Gt 18 οὐδὲν
τούτο t 18 ἄλλα t 19 λόγῳ οὐτι. G 20 χωρῆσαι] χωρῆσαι G εὐθὺς
δι' αὐτοῦ traicit M 21 γὰρ οὐτι. M 22 ἔχωρει] ἔχωρησε M 23 ποία K 24 γοῦν]
γὰρ M 25 χωροῦσι K 25. 26 βάθους—μήκους οὐτι. M 27. 28 ὑπὸ—λέγοιεν
οὐτι. M 30 ἀπαθὲς ἔστι t καὶ (post ἀσώματον) οὐτι. Gt 31 ἄλλο δν, ἢ t

δεμιᾳ ποιότητι σωματικῇ πεποιωμένων, ὅσκληρότητι ἡ μαλακότητι ἡ δλως ο ὁρ
 ἀντιτυπίᾳ είτε ἀλλή τινὶ τοιαύτῃ δυνάμει, διαιρέσιν ἐμποιήσει ἐν τοῖς σώ-²⁰
 μασιν; ὥσπερ οὖν ἐπιφάνεια ἐφαρμόζουσα ἐπιφανείᾳ οὐδεμίαν διαιρέσιν
 ἐμποιεῖ, ἀλλὰ καὶ μυρίαι ἐφαρμοσθῶσιν ἀλλήλαις ἐπιφάνειαι, οὔτε αὔξησιν
 5 τινα ἐμπόιοῦσιν οὔτε διαιροῦσιν ἀλλήλας, ὅμοίως δὲ καὶ γραμματὶ μυρίαι
 ἐφαρμοσθῶσιν ἀλλήλαις, οὔτε διαιρέσιν τινα ἀλλήλαις οὔτε αὔξησιν ἐμ-
 ποιοῦσιν, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ μυρίαι δύνανται ἐφαρμοσθῆναι ἀλλήλαις (καὶ
 τούτου οὐδὲν ἄλλο αἰτιον ἡ τὸ ἀσωμάτους αὐτὰς εἶναι), οὔτω δηλονότι
 καὶ τριχῇ διαστατὸν τριχῇ διαστατῷ ἐφαρμοσθῇ ἀσώματον ὃν, οὐδεμίαν ²⁵
 10 οὔτε διαιρέσιν ἐμποιήσει οὔτε πάθος ἄλλο οὐδὲ ἔν. ἔτι εἰ τὸ τριχῇ δια-
 στατὸν ἀσώματον δν καὶ χωροῦν διὰ σώματος, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν ἐφαρμοζό-
 μενον τῷ σώματι, διαιρεῖ αὐτό, τὰ αὐτὰ δήπου καὶ τοῖς Ἀριστοτέλους
 15 ἔφεται λόγοις. βούλεται γάρ τὸν τόπον ἵσον εἶναι τῷ ἐν τόπῳ, καὶ ἐν
 ταῦτῷ εἶναι τό τε πέρας τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ περιεχομένου· εἰ τοίνυν
 ἐν ταῦτῳ εἰσιν ἄμφω τὰ πέρατα, ὥσπερ τὸ δλον ἐν τῷ δλιῳ ἐστίν, οὕτω
 καὶ τὸ μόριον ἐν τῷ μορίῳ. ἐπ' ἀπειρον οὖν ὅντος παντὸς μερέθηκες διαι-³⁰
 ρετοῦ, συμβήσεται ἀπειρα εἶναι κατ' ἐνέργειαν τὰ μόρια τῶν ἐπιφανειῶν·
 εἰ γάρ μὴ ἔκαστον μόριον τῆς ἐπιφανείας ἔκαστῳ τῆς λοιπῆς ἐφήρμοσεν,
 οὐδὲ ἡ δλη τῇ δλῃ. ἐσται οὖν ἐνεργείᾳ τὸ ἀπειρον. καὶ οὐ τι λέγω δτι
 20 ὡς ἐν τόπῳ ἐσται ἡ μία ἐπιφάνεια τῇ ἑτέρᾳ· καὶ γάρ μὴ ὡς ἐν τόπῳ
 ἡ, ἀλλ' οὖν ἐφαρμόζουσί γε ἀλλήλαις. καθὸ οὖν ἐφαρμόζουσιν, ἐχώρησαν
 δι' ἀλλήλων, ὥστε καὶ διαιρήσουσιν ἀλλήλας. ἡ τοίνυν οὔτε γραμμὴ δύ-
 νατὸν ἑτέρᾳ γραμμῇ ἐφαρμόζειν, οὔτε ἐπιφάνειαν ἐπιφανείᾳ, ἡ εἰ ταύ-
 τας δυνατόν, διὰ τὶ μὴ καὶ τριχῇ διαστατὸν ἀσώματόν γε δν τριχῇ δια-³⁵
 25 στατῷ ἐφαρμόσει; τὶς γάρ ἡ ἀποκλήρωσις μῆκος μὲν μῆκει ἐφαρμόζειν
 δύνασθαι καὶ πλάτος πλάτει ἀσώματα ὄντα, βάθος δὲ βάθει μὴ ἐφαρμόζειν;
 καίτοι τὸ μὲν μῆκος καὶ τὸ πλάτος οὐκ ἀνεύ σώματος, ἀλλ' ἐν σώματι τὸ
 εἶναι ἔχει, ἀλλ' δμως ἐφαρμόζουσι τοῖς ὅμοίως ἀσώματά γε αὐτὰ ὄντα,
 τὸ δὲ διάστημα τὸ τοπικὸν ἀσώματόν ἐστι καὶ χωριστὸν σώματος καὶ καθ'
 30 αὐτὸ δύνεστηκός, οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ τὸ εἴγαι ἔχον· πολλῷ οὖν μᾶλλον
 ἐφαρμόσαι δυνήσεται τῷ σώματι, ἀπαθὲς φυλάττον αὐτό. εἰ γάρ τὸ διά-⁴⁰

-
1. 2 σκληρότητι—είτε] μήτε M 2 δυνάμει τοιαύτῃ K 6 οὔτε διαιρέσιν τινα ἀλλή-
 λαις (ἀλλήλαις οι. M) KM: οι. G: οὔτε διαιροῦσιν ἀλλήλας de coniectura t 9 τριχῇ
 διαστατὸν οι. G 9. 11 οὐδεμίαν—δν οι. K 10 ἔτι] ἐπει M 11 ταῦτὸ G
 12 διαιρεῖ αὐτῷ M δήπου καὶ] δὴ γοῦν G ἀριστοτελεῖκοις Gi 13 τῷ
 οι. K 14 καὶ τοῦ KM: καὶ τὸ πέρας τοῦ Gt 16 δόντος] οὕτως G 18 λοιπῆς
 ἐφήρμοσεν οι. K 19 οὐ τι KM: οὐ Gt 20 ἐπιφανείᾳ K ἐν τῇ ἑτέρᾳ τ
 21 ἀλλήλοις KM ἐχώρησε KM 22 ἀλλήλας Gt: ἀλλήλαις KM ἡ οι. G
 22. 23 οὔτε γραμμὴν δυνατὸν ἑτέρᾳ γραμμῇ (ἑτέραν γραμμὴν K) KM: οὔτε γραμμὴ δύναται
 οὔτε γραμμὴ G: οὔτε γραμμὴ γραμμὴ δύναται t 23 ἐπιφάνειαν ἐπιφανείᾳ K: ἐπιφάνειαν
 M: ἐπιφάνεια ἐπιφανείᾳ Gt 23. 24 ταῦτα (sic) KM 24 διαστατὸν M
 24. 25 διαστατῷ] διαστατῶν K 26 δύνασθαι οι. Gt 27 καίτοι KM: καὶ Gt
 27. 28 τῷ εἶναι ξοι: K 29 τῷ (ante τοπικὸν) οι. M 29. 30 χωριστὸν φύσεως
 καθ' αὐτὸ δύνεστηκός M 31 φυλάττων GK αὐτό scripsi: αὐτό libri

στημα ἡ διάστημα ἔστιν ἀπλῶς ἐφαρμόζον ἄλλωρ διαστήματι εὐθὺς καὶ οὕτοις διῆρει αὐτό, μᾶλλον δὲ διγροῦντο ὑπὸ ἀλλήλων ἅμφω τὰ διαστήματα, καὶ ἡ γραμμὴ ἡ τῇ γραμμῇ ἐφαρμόζουσα καὶ ἡ ἐπιφάνεια {τῇ} τῇ ἐπιφανείᾳ τὸ αὐτὸν ἐποίησαν (διαστήματα γάρ καὶ ταῦτα), εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτον 5 ἐπὶ τούτων συμβαίνει, οὐ τὸ διάστημα ἄρα ἡ διάστημα ἔστι διαιρέσεως ἔστιν αἰτιον. ὥστε οὐδὲ τὸ βάθος τῷ βάθει ἐφαρμόζον διαιρέσεως δινεῖν εἴη αἰτιον· ἀποκληρωτικὸν γάρ τριῶν ὄντων τῶν διαστημάτων, μήκους πλάτους 10 βάθους, μῆκος μὲν καὶ πλάτος ἐφαρμόζοντα ἐπ’ ἄλληλα μὴ διαιρεῖν ἄλληλα, βάθος δὲ βάθει ἐφαρμόζον διαιρεῖν. οὐκοῦν οὐ τὸ διάστημα 15 ἀπλῶς ὅποιον δινεῖ διαιρέσεως ἔστιν αἰτιον, ἀλλὰ τὸ μετὰ ὅλης, τοῦτο δέ ἔστι τὸ σῶμα· ἡ γάρ ὅλη τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν αἰτία τοῖς εἰδεσι, τοῖς δὲ λόγως ποιεῖν καὶ πάσχειν πεφυκόσιν. οὐδὲ γάρ τὰ ἐναντία πείσονται ποτε ὑπὸ ἀλλήλων μὴ ἐν ὅλῃ ὄντος καὶ τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ, λέγω δὴ τὰ φυσικά τε καὶ σωματικά πάντῃ. ὥστε εἰ τὸ τοπικὸν διάστημα τριχῇ 20 25 διαστατὸν ἀσώματόν ἔστι καὶ ἄυλον, οὔτε πάθος τι ἐμποιήσει ἐν τῷ ἐγγενομένῳ σώματι, οὔτε πείσεται ὑπὸ αὐτοῦ· ποιεῖ γάρ καὶ ἀντιπάσχει μόνα τὰ τὴν αὐτὴν ὅλην ἔχοντα. οὐδεμία ἄρα ἀνάγκη. καὶ εἰ διὰ τοῦ σώματος χωρίη τὸ κενόν, διαιρεῖν αὐτὸν ἡ ὑπὸ αὐτοῦ διαιρεῖσθαι.

Ἐγὼ δὲ κακεῖνό φριμοί, δτι καὶ τριχῇ ὣν διαστατὸς ὁ τόπος σῶμα ἦν. 20 οὐδεμία ἡνὶ ἀνάγκη χωροῦντος ἐν αὐτῷ τοῦ ἐν τόπῳ γινομένου ἡ καὶ αὐτοῦ δι’ ἐκείνου χωροῦντος ἀκολουθεῖν τοῦτο τὸ ἄτοπον, τὸ διηρῆσθαι ἐπ’ ἄπειρον τὰ χωρῆσαντα | δι’ ἀλλήλων, ἀλλ’ εἰπετο μὲν τὸ χωρῆσαι σῶμα οὗ διὰ σώματος, διπερ προφανῶς ἀδύνατον, ἡ θάτερον τῶν σωμάτων ὅλον εἶναι κενόν, ἵνα οὖτα τὸ λοιπὸν δύνηται δι’ αὐτοῦ χωρῆσαι. καὶ αὐτὸς γοῦν ὁ 25 Ἀριστοτέλης τῷ λέγειν σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν οὐδέποτε εἰπεν ἔπεισθαι ἄτοπον τὸ ἐνεργείᾳ εἰς ἄπειρον διαιρεῖσθαι τὰ σώματα, ἀλλὰ τὸ δύνασθαι τὸ μέγιστον ἐν τῷ ἐλαχίστῳ εἶναι. ἀναμνησθῆναι δὲ δεῖ καὶ ὣν αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης εἰπε πρὸς τοὺς τὴν αὔξησιν διὰ κενῶν τινων ἡ πίρων ὑποτιθεμένους γίνεσθαι· ἐκείνων γάρ λεγόντων δτι τῷ τὴν τροφὴν εἰσιέναι εἰς 30 τὰ ἐνόντα ἐν τοῖς σώμασι κενά, οὖτας ἡ αὔξησις γίνεται, αὐτὸς πάνυ καλῶς ὑπαντῶν πρὸς αὐτούς φησιν, δτι συμβῆσται ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἡ

1 ἀπλῶς ἡ διάστημα ἔστιν Μ	ἄλλο K	2 δὲ GKM: ἀν t	3 ἡ (αἵτιο γραμμὴ)
οὐ. M	ἡ (post γραμμὴ) οὐ. Gt	ἡ (post ἐπιφάνεια) addidi	4 ἐποίησε KM
5 συμβαίνοις K	6 ἔστιν οὐ. M	7 ἐφαρμόζων K	8 ἀποκληρωτικῶν γάρ δύτων
(οὐ. τριῶν) M	7. 8 μήκους βάθους καὶ πλάτους K	8 ἐφαρμόζον τὰ K	9 ἄλληλα Mt: ἀλλήλα K: οὐ. G
οὐκοῦν KM	οὐ οὐ. M	10 τοῦτο δέ] τοῦδε M	
11 αἴτια K	12 δλοις M	ποτε οὐ. Gt	14 τε οὐ. Gt
15 τι οὐ. Gt	15. 16 ἐγγινομένῳ Gt	17 ἄρα] γάρ M	τοῦ οὐ. t
19 δν K	20 ἐν αὐτῷ τοῦ οὐ. M	20. 21 ἐν τόπῳ γινομένου ἡ καὶ αὐτοῦ iterat	
M: ter habet K	21. 22 τὸ ἄτοπον—δι’ ἀλλήλων οὐ. M	22 τὸ KM: ἡ τὸ Gt	
24 οὖτω] αὐτῶ M	οὖν M	26 ἀλλὰ τὸ κτλ. ex. gr. Δ 6 p. 213 b 10	27. 28 δ
αὐτὸς ἀριστοτέλης M	28 τῶν κενῶν t	τινων οὐ. G	28. 29 ὑποτιθεμένου K:
ἐπιτιθεμένους M	29 τῷ οὐ. K	31 ὑπαντῶν K	φησιν Phys.
Δ 7 p. 214 b 8 (cf. Philopon. q 3 r 2 sqq.), at cf. ad p 7 r 48. r 3 v 8		φησιν KM: ἐφησεν Gt	

ὅλον κενὸν εἶναι τὸ σῶμα, εἰ δὲ ὅλον δι’ ὅλου αἴξεται, η̄ ἀναπλήρωσιν εἶναι οὗτον μόνον τῶν κενῶν, οὐκ αἴξησιν. καὶ οὐδαμοῦ γε εἰπεν, δτι χωρῆσει τὸ κενὸν διὰ τῆς τροφῆς καὶ διαιρέσει αὐτὴν ἐπ’ ἀπειρον. οὗτω τοῖνυν φήσι 10 σαιεν δὲν καὶ οἱ τὸν τόπον διάστημα εἶναι λέγοντες, δτι τὸ σῶμα χωροῦν διὰ τοῦ κενοῦ πληροῖ αὐτὸν, καὶ οὔτε τὸ κενὸν διαιρεῖται ὑπὸ τοῦ ἔγγινομένου σώματος, ἀλλὰ μόνον πληροῦται, οὐδὲ αὐτὸν διαιρεῖ τὸ σῶμα· οὐδὲ γάρ ἔγγινεται ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ σῶμα ἔστι τὸ ἐν αὐτῷ ἔγγινομένον. ἀκίνητον γάρ ἔστι πάντη τὸ κενόν· ἀσώματον γάρ. εἰ μὲν γάρ ἦν σῶμα, ἀνάγκη ἦν τοῦ γινομένου ἐν τόπῳ χωροῦντος δι’ αὐτοῦ καὶ τὸν τόπον 15 σῶμα ὄντα δι’ ἔκεινου χωρεῖν, ἐπειδὴ δὲ διάστημά ἔστι τῷ ἰδίῳ λόγῳ κενὸν ὁ τόπος, πληρωθῆσεται μόνον ὑπὸ τοῦ ἔγγινομένου σώματος. εἰ δέ 16 τις καὶ προσφιλούνεικον καὶ τὸ κενὸν βιουλόμενος χωρεῖν ἐν τῷ ἔγγενομένῳ σώματι, καὶ συγχωρήσομεν καὶ ἡμεῖς, οὐδέν γε ἀπὸ πονού οὐδὲ οὕτως ἐπόμενον τῷ λόγῳ φαίνεται, ὡς ἡδη, δέδεικται· χωρῆσει γάρ ἐν τῷ σώματι οὐκ 20 αὐτὸν κινηθέν, ἀλλὰ τοῦ σώματος ἐν ἔκεινῳ γενομένου.

Οτι μὲν οὖν τὸ πρῶτον τῶν ἐπιχειρημάτων Ἀριστοτέλους οὔτε τὸ ἀναγκαῖον ἔχει οὔτε ἄλλως τὸ πιθανὸν η̄ ἀκόλουθον, ίκανῶς δέδεικται. τὸ δὲ ἐφεξῆς ἐπιχείρημα ἔχει μέν τινα πιθανότητα τῇ πυκνότητι κλέπτον τὸν ἔλεγχον, οὐ μὴν οὐδὲ αὐτὸν παντάπασιν ἀλληθές. πρῶτον μὲν γάρ τὸ 25 εἰς ἀπόπον ἀπάγειν δτι δύο διαστήματα ἔσται ἐν τῷ αὐτῷ η̄ πλείονα, οὐκ οἶδα δπως ἀπόπον εἰποιμι ἀν. εἰ μὲν γάρ ταῦτον ἦν διάστημα λέγειν καὶ σῶμα, τῷ δοντι ἀδυνάτου ὄντος τοῦ εἶναι δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ διαστήματα δύο ἀδυνάτον ἦν εἶναι, νῦν δὲ οὐ ταῦτον ἔστι. πρῶτον μὲν γάρ εἰ δυνατὸν δύο γραμμὰς ἐφαρμόζειν ἀλλήλαις, καὶ οὐ μόνον δύο ἀλλὰ 30 καὶ μυρίας, δομοίως δὲ καὶ ἐπιφανείας, καίτοι διαστήματά γε καὶ μεγέθη²⁵ καὶ γραμμαὶ καὶ ἐπιφανεῖαι, τί κωλύει καὶ τριχῇ διαστατὸν διάστημα τριχῇ διαστατῷ ἐφαρμόζειν, τὸ κενὸν λέγω τῷ σώματι; ὥσπερ γάρ ἀσώματοι οὖσαι αἱ γραμμαὶ καὶ ἐπιφανεῖαι, ταύτῃ ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλαις ἐν σώμασί γε οὖσαι, οὕτω τί κωλύει καὶ τὸν τόπον ἀσώματον ὄντα ἐφαρμόζειν τῷ σώματι; καὶ γάρ ἐν τῷ αὐτῷ σώματι κατὰ ταῦτον πλείους δὲν εὑροις ποιότητας, οἷον ἐν τῷ μέλιτι τὸ γλυκὺν τὸ ἕανθδον τὸ γλίσχρον τὸ βαρὺ τὸ ὑγρόν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων οὐδέν κωλύει πολλὰ ἀσώματα ἀμα καὶ κατὰ ταῦτον ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι σώματι, οὕτως οὐδὲ εἰ τὸ διάστημα ἀσώματον

1 εἰ δλον δι’ δλον αἴξεται Mt: η̄ δλον δι’ δλον αἴξεσθαι GK 2 τῶν κενῶν μόνον τοὺς] καὶ K 3 διαιρέσει (om. αὐτὴν) K 5 κενὸν] καίνὸν M 5. 6 ἔγγενομένου K 6 οὐδὲ αὐτὸν GKM: οὔτε αὐτὸν emendat t 6. 7 οὐ γάρ Gt 7 έναυτὸ K 11 ἔγγενομένου G 12 καὶ (post τις) om. t ἔγγινομένῳ Gt 13 συγχωρήσωμεν (om. priore καὶ) t οὐδέν GKM: καὶ οὐδέν t 16 τὸ (post οὔτε) om. M 17 η̄ γ? 18 κλέπτον] βλέπων K 19 μὲν om. Gt 20 ἐν τῷ αὐτῷ] ἐν τι ὀσαύτως G 22 εἶναι δύο KM: δύο εἶναι Gt 23. 24 ἦν εἶναι—δυνατὸν om. M 27 ἐφαρμόζει K 28 οὖσαι αἱ Gt: οὖσαι M: οὖσαι καὶ K καὶ αἱ ἐπιφανεῖαι Gt 30 καταυτὸν

K: κατ’ αὐτὸν M . 31 γλισχρὸν corr. G²: γλύσχρον K 32 γοῦν K ἀμα] ἀλλὰ G 32. 33 καταυτὸν K 33 εἰ om. K

εἰη, οὐδὲν δὲ καὶ τῷ αὐτῷ σώματι πλείονα διαστήματα ἔγγενε· οἱ δὲ σύναι ἀσώματα, ἐπεὶ ἀσωμάτῳ καὶ ἐν τῷ πέρατι τοῦ σώματος ἄλλου σώματος πέρας ἐφαρμόζειν ἐνδέχεται. διτι μὲν οὖν, εἰ καὶ συνέβαινε τριχῇ ὅντος διαστατοῦ τοῦ τόπου πλείονα διαστήματα ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σώματι εἰναι ἀσώματα ὄντα, οὐδὲν τὴν τριχῇ διαστατὸν εὐθὺς καὶ σῶμα, οὐδὲ τοῦτον δρον εἰναι τοῦ σώματος παραδεξόμενα· τὸ μὲν γὰρ σῶμα ἄλλο τι δὲ οὕτως ἐστὶ τριχῇ διαστατόν. οὐσία γὰρ τὸ σῶμα ἐστι, συμβέβηκε δὲ τῇ οὐσίᾳ τὸ ποσόν, τὸ τριχῇ ἄρα διαστατὸν συμβέβηκε τῇ οὐσίᾳ. τὸ δὲ σῶμα οὐσία ἐστίν· ὥστε τὸ τριχῇ διαστατὸν συμβέβηκε τῷ σώματι. σῶμα μὲν γάρ ἐστι, καὶ μὲν ἔξι οὐλῆς ἐστὶ καὶ τοιοῦντες εἰδούς, τῷ δὲ ἀχώριστον εἰναι συμβεβηκός τῷ σώματι τὸ ποσόν, ταῦτη τριχῇ ἐστι διαστατόν. καὶ ταῦτα σαρῶς ἐν τοῖς πρὸς Μέλισσον λόγοις αὐτὸς εἰργει, παραθήσομαι δὲ μάλιστα τῶν ἐκεῖ εἰργμένων, πίστεως ἔνεκεν, καὶ πλείους παραθέσθαι δυνάμενος, ἔχουσαν τὸ τριχῇ διαστατὸν συμβέβηκε τῷ σώματι. σῶμα μὲν γάρ ἐστι, καὶ μὲν ἔξι οὐλῆς εἰδούς, τῷ δὲ ἀχώριστον εἰναι συμβεβηκός τῷ σώματι τὸ ποσόν, ταῦτη τριχῇ ἐστι διαστατόν. καὶ ταῦτα σαρῶς ἐν τοῖς πρὸς Μέλισσον λόγοις εἰργει, παραθήσομαι δὲ μάλιστα τῶν ἐκεῖ εἰργμένων, πίστεως ἔνεκεν, καὶ πλείους παραθέσθαι δυνάμενος, ἔχουσαν τὸ οὗτως· “οἱ Μέλισσοι δὲ τὸ δὲ τοιοῦντες εἰδούς, ποσὸν ἄρα τι τὸ δὲ τὸ γὰρ ἀπειρον ἐν τῷ ποσῷ, οὐσίαν δὲ ἀπειρον ποιεῖν ἡ ποιότητα η πάθος οὐκ ἐνδέχεται εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός, εἰ δὲ καὶ ποσὰ ἄπτα εἰεν· δὲ γὰρ τοῦ ἀπειρον λόγοις τῷ ποσῷ προσκέρηται, ἀλλ’ οὐκ οὐσίᾳ οὐδὲ τῷ ποιῷ.” σαρῶς οὖν διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης συμβεβηκέναι τῇ οὐσίᾳ φησι τὸ πόσον, τὸ δὲ τριχῇ διαστατὸν τοῦ ποσοῦ, τὸ τριχῇ ἄρα διαστατὸν συμβέβηκε τῇ οὐσίᾳ· τὸ δὲ σῶμα οὐσία, τῷ σώματι ἄρα συμβέβηκε τὸ τριχῇ διαστατόν. εἰ τοίνου τῷ σώματι συμβέβηκε τὸ τριχῇ διαστατόν, οὐκ ἄρα τὸ τριχῇ διαστατὸν σώματος ἐστιν δρος, ἀλλὰ χωριστὸν συμβεβηκός· οὐκ ἀνάγκη ἄρα, εἰ τι τρεῖς ἔχει διαστάσεις, τοῦτο σῶμα εἰναι.

25 Ἀπορία δέ τις ὑποπίπτει τῷ λόγῳ, μή ποτε τὸ ποσὸν χωριστὸν ποιοῦμεν τῆς οὐσίας, ὑστερον δὲ τοῦτο ἐπισκεψόμενα, ίνα μὴ τὴν τοῦ λόγου συνέχεισιν διακόψωμεν. διτι μὲν οὖν οὐδὲν ἀδύνατον οὐδὲ ἀτοπον πλείονα

1 καλόι τι: καλόη. G: καλόση KM: απ καλόντο? ἐν] οὐ ἐν δενί (sic) K σώματι οι. K 1. 2 πλείονα διαστήματα ἔγγενεσθαι KM: ἔγγενεσθαι πλείω διαστήματα Gt

2 ἀσώματα οι. G δσωμάτω τι: δσωμάτω^ύ (εχ δσώματε) corr. G: οι. KM ἐν Gt: ἐν KM 4 τοῦ οι. G 5 δντα οι. Gt 6. 7 τοῦ σώματος εἰναι τι 7 οὕτως ἐσται K

8 γάρ] δὲ G σῶμα ἐστι] σῶμα εἰναι K 8. 9 τὸ τριχῇ ἄρα KM: τὸ δὲ τριχῇ Gt

9 διαστατὸν KM: διαστατὸν ποσὸν (δν add. t) Gt: αντε τὸ τριχῇ ἄρα excidisse videntur τὸ δὲ τριχῇ διαστατὸν ποσὸν (vel τοῦ ποσ. cl. v. 20) post τῇ οὐσίᾳ iterat τὸ δὲ (sic) δὲ

σῶμα εἰναι· συμβέβηκε τῇ οὐσίᾳ τὸ ποσόν. τὸ τριχῇ ἄρα διαστατὸν συμβέβηκε τῇ οὐσίᾳ K

10 μὲν οι. M 11 καὶ τοιοῦντες εἰδούς· τῷ δὲ ἀχώριστον (ἀχώρητον K) εἰναι συμβέβηκε (scripsi συμβεβηκός) τῷ σώματι KM: καί τοι τῷ σώματι G: ή δὲ τῷ σώματι συμβέβηκε γοῖνικι τι

12 τῷ ποσῷ primitus M τριχῇ ἐστι Gt: ἐστι οι. K: τριχῇ εἰναι M 12. 13 ἐν τοῖς πρὸς Μέλισσον κτλ. Phys. A 2 p. 185-32 13 αὐτὸν G 14 πισώσεως Gt ἐνε-

κε K 14. 15 ἔχουσαν οὕτως οι. G 16 πιειν] εἰναι Aristoteles 17 δμα Mt:

ἄλλα K: ἄρα G πόσα K ἀπτα libri 18 προσχρῆται K Aristoteles 21 σῶμα

ἐστιν οὐσία M 21. 22 διαστατόν (ante ει) KM: διαστατόν εἰναι G: διαστατῷ εἰναι τι

22 ει τοίνου τῷ σώματι συμβέβηκε τὸ τριχῇ διαστατόν οι. M 23 ἀλλ’ ἀχώριστον Gt

συμβέβηκε K 25 τις οι. K 26 ὑστερον p 1-17 sqq. ἐπισκεψόμενα G

διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ εἰναι, δέδεικται. οὐχ ἀνάγκη δὲ οὐδεμίᾳ τοῖς τὸ οὗ διαστῆμα τόπον ὑποτιθεμένοις οὔτε πλείονα τῶν δύο διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ λέγειν γίνεσθαι, οὔτε τὸν τόπον ἐν τόπῳ γίνεσθαι, οὐδὲ διλως κινεῖ-δι σθαι τὸν τόπον. οὐδὲ γάρ ὁ ἀμφορεὺς μεταβαίνων τὸ ἐντὸς διαστῆμα τὸ 5 δεξάμενον τὸ ὄνδρον συμμεταφέρει ἔαυτῷ, ἀλλ' διλος τὸν δλον ἀμείβει τόπον· τὸ γάρ κενὸν ἀκίνητον. ὥσπερ οὖν εἰ σφαῖρα εἴη ναστή, αὕτη ἐντείσα 10 ἐν τῷ τόπῳ τοσοῦτον πληρώσει τόπον, δση ἐστὶν αὐτή, ἐὰν δὲ ταύτην μεταγάγῃς, οὐδὲν τοῦ κενοῦ τοῦ δεξαμένου αὐτὴν συμμετήγαγες, οὐδὲ αὐτὸ δπερ τὸ | βάθος τῆς σφαίρας ἐπλήρου, ἀλλὰ μετακινουμένη ἡ σφαῖρα οὗ 15 ἄλλοτε ἄλλο μόριον τοῦ διαστήματος πληροῦ, αὐτοῦ ἀκινήτου μένοντος (πῶς γάρ ἀν τὸ κενὸν κινηθείη;), οὔτω δηλοντί καν μὴ συνεχὲς ἢ τὸ ἐν τῷ περιφέρει 20 σφαίρας, οὐδὲν τοῦ κενοῦ τοῦ λόγον θεωρῆσαι ἡ ἐπὶ ἀπομένου; οὐδὲ γάρ ἐν τῷ ἀπομένῳ ἔστι τι κενόν, δ μὴ πεπλήρωται σώματος. ὥσπερ οὖν ἡ 25 ἐπὶ τῆς συνεχοῦς καὶ ναστῆς σφαίρας ἐν τῷ μετακινεῖσθαι οὐδὲν ἐναπομένει ἐντὸς μόριον τοῦ κενοῦ διαστῆμα τὰ ἐν τῷ βάθει τῆς σφαίρας μόρια, οὔτω καν ἐννοήσῃς μοι αὐτὴν διγρημένην, ώς περιέχειν μὲν τὴν ἔξωθεν περιέχεσθαι δὲ τὴν ἐντὸς (ταύτη γάρ ἀν ἔξωμοιώτο τῷ ἀμφορεῖ). οὐδὲν πλέον σχήσει μετακινουμένη τοῦ πρότερον, ἀλλ' ὥσπερ τότε ἐν τῷ 30 μετακινεῖσθαι δλον κατελίμπανε τὸ ἐν φήνη διαστῆμα, ἀλλο δὲ ἐπλήρου τὸ ἐν φέγγετο, τοῦ διαστήματος ἀκινήτου μένοντος οὔτω δὴ καν διγρημένη ὑπάρχῃ, τὸ αὐτὸ παλιν συμβήσεται. οὐδὲ γάρ ἐπειδὴ διγρηγται ἡ 35 σφαῖρα, ἀλλω τινι τρόπῳ πληροῦ τὸν τόπον ἡ φὴ καὶ πρότερον ἐπλήρου. οὐδὲ γάρ τὸ διαιρεθῆναι αὐτὴν κινεῖσθαι πεποίηκε τὸ τοπικὸν διαστῆμα, 40 25 ἀλλ' οἱ μὲν τόποι ἔτεροι γεγόνασι τῶν μορίων, ἐπειδὴ καὶ τὰ μόρια ἐνεργείᾳ διγρηγται, οὐδ μὴν ἐπειδὴ ἐν λίθῳ γέγονε τὸ μόριον τόπῳ, ἦδη συμμεταφέρειν ἔαυτῷ τὸν τόπον ἀναγκασθήσεται, ἀλλὰ κινουμένου τοῦ δλου ἔκαστον τῶν μορίων διαστῆμα τοῦ κενοῦ μόριον καταλιμπάνει καὶ ἐν ἀλλῳ γίνεται. οὐχ ἄρα ἀνάγκη οὔτε κινεῖσθαι τὸν τόπον, οὔτε ἐν τόπῳ τὸν τό- 45 30 πον γίνεσθαι, οὔτε πλείονα διαστήματα ἐν τῷ αὐτῷ εἰναι. δὲ γάρ τὸ

1 ἐν τῷ αὐτῷ οι. M 2 ὑποτιθεμένοις τόπον M 3 λέγειν οι. Gt οὕδη
 δλως M 4 τὸν οι. Gt 5 συμφέρει M 6 ει. Mt:
 ἡ GK εἴη ναστή KMt: ει ἡν αὐτὴ G αὕτη KM: οὐ αὐτὴ G: καὶ αὐτὴ t
 ἐντείσα G 7 τῷ οι. t 8 μεταγάγης t: μεταγάγοις G: μετα-
 γάγεις M: μετάγεις K 9 τῇ σφαῖρᾳ G ἡ σφαῖρα primitus G et, ut saepe, t
 10 αὐτοκινήτου primitus G 11 κινηθῆ: ἡ οὔτω G τὸ (ante ἄν) οι. G τῷ
 τόπῳ Gt 13 οὐδὲν γάρ M 14 ἀπομένῳ] κενῷ G 15 οὐδὲν KM: μηδὲν Gt
 16 κενοῦ (εκ κενά) corr. G² 8 κατέχει M: 8 κατέχεις K: κατέχον Gt 17 ἐννοή-
 σης—ώς οι. G ἐννοήσεις μοι αὐτὴν ἐντὸς διγρημένην K 18 περιέχεσθαι] περιέ-
 χειν M ἔξωμοιώτο K 19 τότε οι. G 20. 21 ἐπλήρου τὸ ἐν Mt: ἐπληροῦτο ἐν GK
 21 τοῦ δὲ διαστήματος M 22 ὑπάρχει K συμφήσεται· οὐ γάρ K 23 τρόπῳ
 οι. M 24 οὐ γάρ K τὸ (ante τοπικὸν) οι. G 26 οὐ μὴν] οὐδὲ M
 27 ἔκαστω (sic) K 28 τοῦ κενοῦ] τὸ κινούμενον G 29 ἀνάγκη οι. M 30 τῷ
 οι. M δὲ] λέγει G

πρότερον διάστημα τοῦ τόπου ἐν φῆ καταλιμπάνει κινούμενον, καὶ ἐν οὗ
ἄλλω γίνεται τοπικῷ διαστήματι· ἀλλ ἢ ἡ τὸ σῶμα ἐν τόπῳ ἐστί. μόνον
οὖν τὸ σωματικὸν διάστημα ἐν τῷ τοπικῷ ἐνδέχεται εἶναι διαστήματι, ὡς
δύο διαστήματα ἐφαρμόζειν ἀλλήλοις, τό τε σωματικὸν καὶ τοῦ τόπου ἐν
5 φῶ τὸ σῶμά ἐστιν, ἄλλο δὲ τρίτον ἐν τῷ αὐτῷ οὐκ ἐστιν· οὐδὲ γάρ ἐνδέ-
χεται δύο σώματα τὸν αὐτὸν ἐπέχειν τόπον. ὥσπερ γάρ καὶ ἐπιφανείας 20
μὲν πλείους ἐνδέχεται ἐν ταύτῃ εἶναι, ἀδύνατον δὲ πλείω δύο ἐπιφανειῶν
ἐφαρμόσαι κατ' ἐνέργειαν ἀλλήλαις, τήν τε τοῦ περιέχοντος σώματος καὶ
τὴν τοῦ περιεχομένου (ἀδύνατον γάρ τρία κατὰ ταύτην ἀπτεῖθαι ἀλλήλων
10 σώματα), οὕτω φημὶ διτι καὶ δύνατόν ἐστι διαστήματα πλείονα ἀσώματα
τῷ αὐτῷ ἐφαρμόσαι, ἀλλ' οὖν κατ' ἐνέργειαν οὐδέποτε τοῦτο γίνεται, διότι
οὐδὲ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ δύο σώματα ἐνδέχεται εἶναι, οὐδὲ κενὸν ἐν κενῷ·
ἀκίνητον γάρ τὸ κενόν, ὅπότε καν τις συγχωρήσῃ κενὸν ἐν κενῷ γίνεσθαι, 25
ζητεῖ οὐκ ἐστιν οὕτως, δῆλον διτι κατ' ἐγίνετο ἀν ἐν τῷ κενῷ τὸ κενόν, ὥσπερ
15 γραμμὴ ἐν γραμμῇ καὶ ἐπιφανεία ἐν ἐπιφανείᾳ. ὥσπερ καὶ δύναται γραμμαῖ
άμα γένωνται, οὐδὲν πλέον ποιοῦσι τὸ δλον τῆς ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ μία πάλιν
γραμμὴ ἡ δλη γίνεται (όμοίως καὶ ἐπιφανεία ἐν ταύτῳ γένωνται καὶ
σημεῖα, οὐδὲν μεῖζον ποιοῦσι τὸ ἐν φῶ γίνονται), οὕτω δὴ καὶ ἐν κενῷ
κενὸν γένηται, τοιοῦτον ἐστι τὸ δλον, οἵον τὸ ἐξ ἀρχῆς· ἐφαρμόζει γάρ
20 δλον δλω. δῆλον δὲ διτι καὶ κενὸν εἴπω καὶ τοπικὸν διάστημα τριχῇ 25
διαστατόν, τὸ αὐτὸ λέγω. τοῦτο μὲν οὖν ἀδύνατον, τὸ κενὸν ἐν κενῷ γε-
νέσθαι ἡ τόπον ἐν τόπῳ ἡ κινηθῆναι τὸν τόπον ἡ τόπος ἐστιν, διτι δὲ τοῖς
λέγουσι τὸν τόπον εἶναι διάστημα κενὸν τῷ διώφ λόγῳ ἔτερον τῶν ἐγγινο-
μένων σωμάτων οὐδὲν τῶν ὡς ἀτόπων τῶν παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους εἰρη-
25 μένων ἔπειται, ἵκανῶς οἷμαι διάλογος ἀπέδειξεν.

"Οτι δὲ οὐκ ἀν εἴη τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, δειχθείη ἀν
οὕτως. εἰ γάρ τὸ ἐν τόπῳ δν οὐδὲν ἄλλο ἐστιν ἡ τὸ σῶμα, καὶ οὐ κατὰ 25
ἄλλο τι ἐστιν ἐν τόπῳ ἡ καθὸ σῶμά ἐστι, τὸ δὲ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ
περιέχοντος δν οὐ καθὸ σῶμά ἐστιν ἐν αὐτῇ ἐστι (τὸ μὲν γάρ σῶμα τριχῇ
30 ἐστι διαστατόν, ἐν δὲ τῇ ἐπιφανείᾳ καθὸ τοιαύτῃ ἐστιν οὐ δύναται εἶναι
τὸ τριχῇ διαστατόν), οὐκ ἄρα ἐπιφανεία ἐστιν ὁ τόπος· τὸ δὲ πέρας τοῦ
περιέχοντος καθὸ περιέχει τὸ περιεχόμενον ἐπιφανεία ἐστιν· οὐκ ἄρα πέρας
ἐστι τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος καθὸ περιέχει τὸ περιεχόμενον. διχῇ γάρ
οὔσα διαστατὴ ἡ ἐπιφανεία οὐκ ἀν ἐν ἑαυτῇ δέξαιτο τὸ τριχῇ διαστατόν,

1 καὶ οἱ. Κ	3 τῷ οἱ. Μ	4 καὶ τὸ τοῦ τόπου Γτ	5 οὐδὲ γάρ Γτ
6 ἔχειν Μ	γάρ οἱ. Γτ et primitus Μ	7 μὲν οἱ. Μ	ἐν τῷ αὐτῷ Γτ
πλείους ΓΚΜ: πλείους τ	9 γάρ δὲ τρία Κ	10 ἀσώματα Γτ: σώματι ΚΜ	12 σώ- ματα δύο et πολλοὶ οὐδὲ κανὸν ἐν κανῷ Μ
14 οὕτω τ	15 ὥσπερ οὖν καὶ Γτ	13 καὶ Κ	συγχωρήσει τ
πλείους Γτ	γίνωνται Κ	μύριαι Κ	18 μεῖζον Μ: μεῖζω Κ:
21 ἐν κανῷ Μ	δὴ ΚΜ: δὲ Γτ	20 τὸ δλον Γ	διτι ΚΜ: ἐστι Γτ
22 alterum ἡ οἱ. Γ		τὸν οἱ. τ	ἡ Γ: ἡ Μ: ἡ Κ
22. 24 τόπος—τῶν ὡς οἱ. Μ	23 λόγῳ οἱ. Γ	27. 28 κατ' ἀλλο τι τ	28 ἡ
31 ἐπιφανεία Κ	32. 33 τὸ περιεχόμενον—περιέχει οἱ. ΚΜ		
34 δέξαιτο (εκ δέξεται) corr. Γ ²			

ἡ τοιοῦτόν ἐστιν. οὐ γάρ παντὸς ἀπτεται, οὐδὲ δλον τὸ σῶμα ἡ ἐπιφάνεια οἱ 6·
ἐδέξατο· πῶς γάρ δν εἴποι τις τὸ τοῦ σώματος βάθος ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ 41
εἶναι; τὰ πέρατα γάρ μόνον τοῦ σώματός εἰσι τὰ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ. ἔτι
εἰ δεῖ τὸν τόπον ἵσον εἶναι τῷ ἐν τόπῳ (τοῦτο γάρ ἐν τῶν κοινῶν ἐστι
5 περὶ τοῦ τόπου ὁμολογημάτων), οὐχ δν εἴη ἡ ἐπιφάνεια τόπος· πῶς γάρ
δν ἐπιφάνειαν σώματι ἵσην εἶναι ἐνδέχεται; εἰ δὲ λέγοι τις δτι ἵσον λέγω
τὸν τόπον τῷ ἐν τόπῳ τῷ ἐφαρμόζειν τὸν τόπον τῷ πέρατι τοῦ περιεγο-
μένου', ἵστω ἵσον λέγων οὐ τῷ ἐν τόπῳ τὸν τόπον, ἀλλὰ τῷ πέρατι τοῦ 46
ἐν τόπῳ, δπερ οὐδὲ καθ' αὐτό ἐστιν ἐν τόπῳ. εἰ δὲ ἀληθῆς ὁ λόγος ὁ
10 λέγων ἵσον δεῖν εἶναι τὸν τόπον οὐ τῷ πέρατι τοῦ ἐν τόπῳ ὄντος, ἀλλ'
αὐτῷ τῷ ἐν τόπῳ ὄντι, τὸ δὲ ἐν τόπῳ ὃν τὸ σῶμα ἐστι, ἵσον δεῖ εἶναι ·
ἄρα τὸν τόπον τῷ σώματι· ἀδύνατον δὲ ἐπιφάνειαν ἵσην σώματι εἶναι,
ἔπει μηδὲ γραμμὴν ἐπιφανείᾳ μηδὲ σημεῖον γραμμῇ· ἀδύνατον ἄρα τὸν
τόπον ἐπιφάνειαν εἶναι. ἔτι εἰ δεῖ τὸν τόπον ἀκίνητον εἶναι, ἡ δὲ ἐπι-
15 φάνεια πέρας οὖσα σώματος συγκινεῖται τῷ σώματι οὐ ἐστι πέρας, ἀδύ-
νατον ἄρα τὴν ἐπιφάνειαν τόπον εἶναι. εἰ δέ τις εἴποι δτι 'ἀλλ' ἡ τόπος
ἐστιν ἀκίνητος ἐστιν, εἰ καὶ ὡς ἐπιφάνεια κινεῖται,' φημὶ ὡς οὐδὲ τοῦτο
ἀληθές· τόπος μὲν γάρ ἐστι, καθὸ τοιάνδε σχέσιν ἔχει πρὸς τὸ ἐντὸς
σῶμα, οἷον καθὸ ἀπτεται αὐτοῦ καὶ περιέχει αὐτό, καὶ διμως οὐδὲ κατὰ
20 τοῦτο ἀκίνητος ἐστιν. ἐμοῦ γάρ ἐστηκότος καὶ μὴ μετακινούμενον ὁ περιέ-
χων με τόπος, λέγω δὴ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀέρος καθ' ἣν ἀπτεται μου,
οὐχ ἡ αὐτὴ μένει, ἀλλὰ κινεῖται τοῦ ἀέρος κινουμένου, καὶ ἄλλοτε ἄλλο |
περιέχει με τοῦ ἀέρος μέρος. ὁμοίως καν τὸ ἔσχατον τοῦ οὐρανοῦ εἰπῆς οἱ 6·
τὸ πρὸς ἡμᾶς· οὐδὲ γάρ τοῦτο ἀκίνητον ἐστιν, οὐδὲ δεῖ ἡ αὐτὴ μοῖρα
25 τῆς ἐντὸς ἐπιφανείας τοῦ οὐρανοῦ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἀπτεται τοῦ ἐντὸς σώ-
ματος, καν ἐστήκωσι τὰ περιεχόμενα, διὰ τὸ πάντα κύκλῳ κινεῖσθαι τὰ
οὐράνια. ὥστε εἰ μηδέν ἐστιν ἀκίνητον πλὴν τῆς γῆς, ἀδύνατον ἄρα τὸν
τόπον ἀκίνητον εἶναι, καν τὸ περιεχόμενον ἀκίνητον ἡ. εἰ οὖν κατὰ κοι-
νὴν ἔννοιαν, ὡς αὐτὸς φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀκίνητον δεῖ εἶναι τὸν τόπον, 5
30 τὸ δὲ πέρας τοῦ περιέχοντος οὐκ ἀκίνητον (συγκινεῖται γάρ τούτῳ οὐ
ἐστι πέρας καὶ τοῦ περιεχομένου ἀκινήτου μένοντος), οὐχ ἄρα πέρας τοῦ

3 μόνα M	4 κοινῶν (εθ κενῶν) corr. G ²	5 τοῦ ὅμ. t	6 ἀν recte
om. Gt: an ἐνδέχοιτο?	σώματος G	εἶναι ἵσην M	λέγει τις primitus M
8 [ἵστω] εἰς τὸ G	λέγων οὖν τῶν ἐν τῷ τῷ τόπῳ G	10 δεῖ M	πέρατι] περὶ γε G, qui τοὺς δντι (pro ὄντος)
	10. 11 ἀλλὰ τῶν (οὐ αὐτῷ) M	11 δν τὸ σῶμα KM: σὺν	τῷ πέρατι Gt 13 ἐπιφανείᾳ] ἐπιφανείαν (sic) K 14 εἶναι. ἔτι εἰ δεῖ] ἔτι εἶναι ἡδη
			(δὴ εκ δει, ut vid.) G δεῖ (εχ δῃ) corr. K ἡ] εἰ K 15 τοῦ σώματος τι
			συγκινεῖ KM 17 εἰ καὶ ὡς KM: ἡ καὶ ὡς G: ἡ δὲ t κεῖται G 18 ἐντὸς]
εν K 23 περιέχομεν (οὐ, με) G καν] καὶ ἡ (sic) K εἰτης] λείπεται K			24 γάρ om. t αὐτῇ] τοιαύτῃ K 25 ἐντὸς (post τῆς) Gt: αὐτῆς KM 26 ἐστή-
			κασι K πᾶν G 27. 28 ἀρα τὸν τόπον ἀκίνητον om. M 28 ἡ KM: εἰν Gt
28. 29 ει οὖν—τόπον iterat (iterata delet) K 29 φησιν cf. c. 4 p. 212 & 18 (v. ad			Philop. p. 541,8) δ om. G 30 οὐχ om. M τούτῳ KM: τῷ Gt 31 πέ-
ρας GK: τὸ πέρας Mt			

περιέχοντος ὁ τόπος ἐστίν. ἔτι εὶ πᾶσα κίνησις ἡ κατ' ἀλλοίωσίν ἐστιν, οὐ νῦ
ἡ κατ' αὐξήσιν καὶ μείωσιν, τῇ κατὰ τόπον (αὐτὸς γάρ ἐδεῖξεν ὁ Ἀριστο-
τέλης, διτὶ ἡ κίνησις κατὰ τὰς τρεῖς μόνας γίνεται κατηγορίας, κατὰ ποσὸν
κατὰ ποιὸν καὶ τὴν τοῦ ποῦ κατηγορίαν); ἦν καὶ καλεῖ φοράν, ταύτης δὲ
5 ἡ μὲν ἐστὶ κύκλῳ ἡ δὲ κατ' εὐθεῖαν, ὡς αὐτὸς πολλαχοῦ διορίζεται, ἡ δὲ
μὲν φορὰ ἡ δὲ περιφορά, ὡς ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ δοκεῖ λέγειν, κινεῖται δὲ
ἡ ἔξωτάτω σφαιρά κύκλῳ, κατὰ τόπον ἄρα κινεῖται. ἐπεὶ ποίαν κινηθεῖ
ἀν κίνησιν; ποῖος οὖν ἀν εἴη τῆς ἀπλανοῦς τόπους μηδενὸς ἔξωθεν αὐτὴν
περιέχοντος;

- 10 Ταύτη γρῦν τῷ μὴ δρυθῷ ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἀποδεδόσθαι τὸν περὶ
τόπου λόγον, καίτοι παντὸς σώματος ἐν τόπῳ ὄντος, οὐχ ἐπὶ πάντων
αὐτῷ εὐηδεῖ τῶν σωμάτων ὁ λόγος. θεν ἀποδοῦναι βουλόμενοι πῶς ἀν
ἡ ἀπλανῆς κινοῦτο κατὰ τόπον μὴ οὖσα ἐν τόπῳ, πάντα κυκῶσι μᾶλλον 15
ἡ λέγουσί τι σαφὲς καὶ πεῖσαι δυνάμενον· ἀρνήσασθαι μὲν γάρ τὸ μὴ
15 κατὰ τόπον κινεῖσθαι τὴν ἀπλανῆν οὐ δύνανται (οὐδὲ γάρ οὐδὲ πλάσασθαι
δύνανται τίνα ἀν κινοῦτο κίνησιν), τίς μέντοι ἀν εἴη ὁ τόπος καθ' ὅν κι-
νεῖται ἀποδοῦναι οὐχ ἔχουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τοὺς κύβους οἱ πεττεύοντες
ἄλλοτε ἄλλως τὸν λόγον μεταφέρουσι, καὶ διὰ πάντων τὰς ἐξ ἀρχῆς θέσεις
καὶ ὄμοιογιας ἀναιροῦσιν. ὁ μὲν γάρ Ἀριστοτέλης τὸ δισθενὲς τοῦ λόγου
20 τῇ ἀσαφείᾳ περικαλύψας δέδωκε τοῖς βουλομένοις, ὡς ἀν ἐθέλωσι, μετα- 20
στρέφειν τοὺς λόγους. διό τινες τῶν ἔγγητῶν τόπον εἰναὶ φασὶ τῆς
ἀπλανοῦς τὴν κυρτὴν τῆς τοῦ Κρόνου σφαιράς ἐπιφάνειαν, ἀντικρυς πάντα
τὰ κοινὰ περὶ τοῦ τόπου ἀναιροῦντες ὄμοιογίματα, ἀπέρ αὐτὸς ὁ Ἀριστο-
τέλης ἔθετο, ἔξωθεν εἶναι τὸν τόπον τοῦ ἐν τόπῳ καὶ περιέχειν αὐτό, καὶ
25 οἷον εἶναι τὸν τόπον τῷ ἐν τόπῳ· κατὰ τί γάρ ἀν ἀποδοῖεν ἐνταῦθα τὸ
οἷον εἶναι τὸν τόπον τῷ ἐν τόπῳ; ἐπειτα συμβαίνει τοῦτο λέγουσιν αὐ-
τοῖς τὸ αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸν καὶ τόπον εἶναι καὶ ἐν τόπῳ· εἰ γάρ ἡ Κρό- 25
νία σφαιρά κατὰ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τόπος ἐστὶ τῆς ἀπλανοῦς, κατ'
αὐτὴν δὲ πάλιν τὴν ἐπιφάνειαν περιεχομένην ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς ἐν τόπῳ
30 ἐστὶν ἔκεινη, τὸ αὐτὸν ἄρα (ἡ τοῦ Κρόνου λέγω σφαιρά) κατὰ τὸ αὐτὸν (τὴν

1 εἰ εἰ ἐστιν ομ. G 2 ἐδεῖξεν Phys. E 2 p. 226-24 3 ἡ κίνησις ἡ κατὰ K
4 καὶ τὴν KM: κατὰ τὴν G: καὶ κατὰ τὴν τοῦ ομ. M ἦν κτλ. cf. Phys. Θ 7
p. 260-28 καὶ (post ἦν) ομ. M διαφορὰν (sed δια delevit) M 6 δοκεῖ λέγεν] cf. p. 556, 28 7 ἔξωτάτω K: ἔξω ταύτης M: ἔξωτάτη Gt 8 πόσος G
10 ταύτης G παρὰ M 11 τοῦ τόπου K 11. 13 δότος—κινοῦτο κατὰ τόπον
ομ. M 12 εὐδοῖ τοῦ κινοῦτο Mt: ἀν κινῶτο K: ἀντικινῶτο G μέν-
τοι] μὲν M 13 πετεύοντες K 16 ἀν κινοῦτο Mt: ἀν κινῶτο K: ἀντικινῶτο G μέν-
τοι] μὲν M 17 πετεύοντες K 20 ἀσαφία K 21 τινες τῶν
ἔγγητῶν KM: τῶν ἔγγητῶν οἱ μὲν Gt 22 ἀντικρυς M 24 ἔθετο c. 4
p. 210b 35 sqq. τὸ ἔξωθεν M τὸν τόπον τοῦ] τοῦ τόπου τὸ M καὶ alterum
τι: τὸ M: τὸν K: τῷ G 25 τὸν τόπον τῷ (τοῦ K) GKt: τοῦ τόπου τὸ M κατά
τι (KM)t ἀν ομ. M 25. 26 τὸν οἷον K 26 εἶναι τὸν τόπον τῷ ἐν τόπῳ
ομ. M τῷ t: τοῦ GK 27. 28 κρονία KM: κρονεῖα Gt 28 τόπος] ἥτις G
ἐστι ομ. K 29 περιεχομένη KM: περιεχομένη Gt 30 λέγω ομ. M τὸ αὐτὸν
(post κατὰ) GK: ομ. Mt

κυρτὴν ἑαυτῆς ἐπιφάνειαν) καὶ τόπος ἐστὶ τῆς ἀπλανοῦς καὶ ἐν τόπῳ ἐστὶν οὗ
 ἔκεινη. καὶ πῶς ἂν τὸ αὐτὸν καὶ τόπος εἴη ἄλλου καὶ τόπον ἔκεινον αὐτὸν
 ἔχοι, οὗ τόπος ἐστί; πῶς γὰρ ἂν τὸ αὐτὸν πρὸς τὸ αὐτὸν τὰς ἀντικειμέ-
 νας δυνατὸν ἀναδέξασθαι σχέσεις; τὸν γὰρ αὐτὸν τοῦ αὐτοῦ καὶ πα-
 5 τέρα εἶναι καὶ υἱὸν ἀδύνατον σφιζομένης τῆς δριθῆς περὶ τῆς σχέσεως, 20
 περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ἦ, ἐννοίας. διὰ τοῦτο γοῦν οἱ οὕτω λέγοντες τὴν
 ἀπλανὴν ἐν τόπῳ τὰς κοινὰς περὶ τοῦ τόπου ἐννοίας ἀναιροῦσιν. οἱ μὲν
 οὖν αὐτῶν φασι τὴν ἀπλανὴν εἶναι ἐν τόπῳ, οἱ δὲ τὰ συνεχῆ αὐτῆς μόρια
 ἀλλήλοις εἶναι τόπον (περιέχεσθαι γὰρ ἔκαστον ὑπὸ τῶν πέρικε μορίων),
 10 καὶ οὗτοι πάλιν τὰ ἀμολογημένα ἀναιροῦντες· αὐτὸς γὰρ πολλάκις εἰπεν
 ὁ Ἀριστοτέλης τὰ μόρια τοῦ συνεχοῦντος μὴ εἶναι καθ' αὐτὸν ἐν τόπῳ, ἀλλὰ
 κατὰ συμβεβηκός τῷ τὸ δλον ἐν τόπῳ εἶναι, ἔπειτα πῶς ἔδει τὸν τόπον 25
 μηδὲν εἶναι τοῦ πράγματος, εἰπερ τὰ μόρια ἀλλήλων εἰν τόπος; εἰ γὰρ
 η διάτης ἐστί τι τῶν μορίων αὐτὸν τοῦτο διάλεγεται, ἔκαστον δὲ τῶν
 15 μορίων πρὸς τὴν διάτητα συντελεῖ, εἰσὶν ἄρα τι ἀλλήλων τὰ μόρια· πρὸς
 γὰρ αὐτὸν τὸ εἶναι συντελοῦντις ἀλλήλοις, εἰ γε ἔκαστον τῆς διάτητος ἀπο-
 σπασθὲν κινδυνεύει καὶ τοῦ εἶναι ἔκστηναι. ἔπειτα εἰ τόπος ἔκαστον τῶν
 μορίων τῆς ἀπλανοῦς τὰ πέρικε περιέχοντα μόρια, ἐν τῷ κινεῖσθαι ποίους
 μεταβαθμούσι τόπους τὰ μόρια; οὐδὲ γὰρ ἔξιστανται τῶν πέρικε περιεχόν- 40
 20 των· οὐ γὰρ διαιρεῖται ὁ οὐρανὸς κινούμενος. πῶς δὲ καὶ φαμεν ἐν τῇ
 κινήσει ἀντιπαραχωρεῖν ἀλλήλοις τὰ μόρια τοὺς οἰκείους τόπους; εἰ γὰρ
 ἔκαστον μορίου τῆς ἀπλανοῦς τὰ περιέχοντα μόρια τόπος ἐστί, κινούμενης
 δὲ τῆς διῆς σφαίρας δριθῶς διάλεγεται ὡς ἀντιπαραχωρεῖ ἀλλήλοις τὰ μόρια
 τοὺς οἰκείους τόπους, διαιρεῖσθαι τὸν οὐρανὸν ἀνάγκη καὶ ἄλλα τῶν μο-
 25 ρίων ἀλλην σχέσιν ἴσχειν πρός τε τὴν διάτητα καὶ πρὸς ἑαυτά, ὥπερ
 ἀδύνατον ἀδιαιρέτου τὸν οὐρανὸν δινοῖς· οὐδέποτε γὰρ τὸ ἀρκτῶν αὐτοῦ 30
 μόριον γίνεται νότιον η ἀλλαχοῦ που, ὅπότε οὐδὲ ἐπὶ τῶν γενητῶν καὶ
 φιλαρτῶν τοῦτο συμβαίνει, εἰ μὴ ἐπὶ μόνου τοῦ ἀέρου καὶ τοῦ ὕδατος καὶ
 δσα ἐκ τούτων τηκτά ἐστιν, οἷον χρυσός μόλιβδος κηρὸς καὶ τὰ ἔμοια.
 30 ἀδύνατον ἄρα κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον λαβεῖν κατὰ τὰ μόρια τὸν οὐρανὸν
 εἶναι ἐν τόπῳ. ἀλλως τε ἀρτίως ὁ Ἀριστοτέλης διὰ πλειόνων ἀπέδειξεν,
 διὰ διερόν ἐστι τὸ ὡς ἐν τόπῳ τοῦ ὡς ἐν δλῳ. εἰ δὲ τόπος τῶν μορίων
 τὰ πέρικε περιέχοντα μόρια, καὶ τὸ μορίον ἄρα ἐν τῷ δλῳ ὡς ἐν τόπῳ δι-
 35 ἀν εἴη· κατ' οὐδὲν ἄρα ἐν τόπῳ ὁ οὐρανὸς ἐσται. πῶς οὖν κινεῖται κατὰ

1 αὐτῆς K 2 καὶ (ante τόπος) om. Gt 3 ξει M ἀν τὸ om. M 4 δύ-
 ναιτο? 6 ής] ἦν τοῦτων τούτων K 7 ἐν] εἶναι ἐν τοῦ τόπου] τούτου K
 8 αὐτῶν KM: οὗτω Gt 10 ἀμολογημένα M 11. 12 ἀλλὰ—εἶναι om. M 12 ἔδει: t:
 εἰδη K: εἰ δεῖ M: ήδη G 13 εἰεν (scripsi: εἰη t) τόπος t: εἰεν (εἰη M) ἐν τόπῳ KM:
 η ἐν τόπῳ G 15 συντελεῖσι, ἄρα (sic) K 16. 17 ἀποκασθὲν K 18 περέ-
 χοντα K 19 οὐδὲ] οὔτε G post πέρικε iterat τῶν (i: 23 ὡς om. M
 24 τοῦ οἰκείου τόπου libri 25 ξει M πρός] πός K τε] γε τοῦ τόπου] τούτου K:
 ἑαυτῆς M: αὐτά G 26 διαιρετοῦ G 27 νότειον K γενητῶν Mt 30 τούτου]
 τον (sic) K λαβεῖν καὶ τὰ μόρια τοῦ οὐρανοῦ G 31 ἐν τόπῳ εἶναι traicit t
 ἀρτίως p. 211-23 sqq. 32 τῶν] τῷ K 34 ἄρα ὁ οὐρανὸς ἐν τόπῳ traicit t

τόπον ἡ ἀπλανής, εἰ μὴ ἐν τόπῳ μῆτε καθ' δλην αὐτὴν μῆτε κατὰ ο⁶
μόρια; τὸ γὰρ μὴ ὃν ἐν τόπῳ κατὰ τόπον κινεῖσθαι ἀδύνατον. εἰ οὖν
κατὰ τόπον ἡ ἀπλανής κινεῖται, καὶ ἐν τόπῳ ἐστίν· εἰ δὲ ἐν τόπῳ, ὑπ'
οὐδενὸς δὲ ἔξωθεν περιέχεται, οὐκ ἄρα πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος,
5 καθὸ περιέχει τὸ περιεχόμενον. ταῦτης δὲ τῆς συγχύσεως αἴτιον γέγονε
τὸ ὄρισθαι τὸν | τόπον πέρας εἶναι τοῦ περιέχοντος, καθὸ περιέχει τὸ ο⁷
περιεχόμενον.

"Ἐτι δὲ καὶ ἐντεῦθεν δῆλον δτι οὐκ ἔστιν ἐπιφάνεια ὁ τόπος. δταν
γὰρ ἐπ' εὐθείας τι κινεῖται διά τινος σώματος, οἷον δι' ἀέρος, φαμὲν τὴν
10 κίνησιν γίνεσθαι ἀντιμεθισταμένου κατὰ μόρια τοῦ ἀέρος τῷ κινουμένῳ,
καὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀντιπαραχωροῦντος αὐτῷ· οὐ γὰρ χωρεῖ σῶμα διὰ
σώματος. εἰ τοίνυν τὸ τοῦ περιέχοντος πέρας ἐστὶν ὁ τόπος καὶ μὴ ἔστιν
ἔτερόν τι διάστημα μεταξὺ τῶν περάτων παρὰ τὰ ἔγγινόμενα σώματα, δῆ-
λον δτι ἐν τῷ κινεῖσθαι με εἰς Ἀθηνῶν εἰς Θήβας τὰ μόρια τοῦ ἀέρος
15 τὰ ἀντιπαραχωροῦντά μοι τὸν ἑαυτῶν τόπον (ἡ κίνησις γὰρ τόπων ἔστι
μεταβολὴ καὶ ἀμειψίς κατὰ τὸ συνεχές) οὐδενός μοι ἀλλού ἀντιπαραχωρεῖ
ἢ, ἐπιφανεῖῶν· ἀλλ' ἐπιφάνειαι μόναι συντιθέμεναι, καὶ ἀπειροι ὡσιν,
ἐφαρμόζουσαι ἀλλήλαις οὐδὲν μεῖζον τὸ δλον ποιοῦσι· πῶς οὖν πρόεισιν
εἰς τὸ πρόσω τὸ κινούμενον; εἰ μὲν γὰρ ἔλεγον δτι μετὰ τῶν ἐπι-
20 φανειῶν διάστημά τι τριχῇ δν διαστατὸν ἀντιπαραχωρεῖ ὁ ἀήρ τῷ κινου-
μένῳ, ἀεὶ μεταβαίνοντος τοῦ κινουμένου ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα,
συνέβαίνειν οὕτω μέγεθός τι κινεῖσθαι, οἷον σταδιαῖον. εἰ δὲ μόνον ἐπι-
φάνεια εἴη τὸ ἀντιπαραχωρούμενον, αἱ δὲ ἐπιφάνειαι συντιθέμεναι οὐδὲν
25 ποιοῦσι κατὰ βάθος μέγεθος, πῶς οἶον τέ ἔστιν εἰς τὸ πρόσω χωρεῖν τὸ
κινούμενον; ἀλλὰ μὴν χωρεῖ καὶ κινεῖται διάστημα ὄπηλικονοῦν, οἷον ἀπὸ
'Αθηνῶν εἰς Θήβας· οὐκ ἄρα ἐπιφανείας μόνον παραχωρεῖ τῷ κινουμένῳ
τὸ ἀντιμεθιστάμενον αὐτῷ σῶμα. τὸ δὲ ἀντιμεθιστάμενον τοῦ οἰκείου τό-
που παραχωρεῖ τούτῳ φῶντας τὸ ἀντιμεθίσταται· οὐκ ἄρα ἐπιφάνεια ὁ τόπος.

"Οτι μὲν οὖν οὐκ ἔστι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, ἐκ τούτων
30 μετρίως ἔστι συνιδεῖν, δτι δὲ διάστημά τι ἔστι τριχῇ διαστατὸν ἔτερον τῶν
σωμάτων τῶν ἐμπιπτόντων εἰς αὐτὸν ἀσώματον δν τῷ οἰκείῳ λόγῳ καὶ
διαστάσεις μόναι κεναὶ σώματος (ταῦτὸν γὰρ τῷ δντι τὸ κενὸν καὶ δ τόπος
κατὰ τὸ ὑποκείμενον), δειχθείη ἀν καὶ ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἀναιρέσεως· εἰ
γὰρ μῆτε ὅλη μῆτε εἶδος μῆτε τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, λείπεται τὸ διά-
20

9 διὰ δέρος Μ: διὰ ἔρος Κ 10 γενέσθαι Μ κατὰ τὰ μόρια τ post δέρος
iterat κατὰ μόρια et pergit τῶν κινουμένων καὶ τῶν φύτοῦ τόπων G 12 τὸ (εκ τῶ)
corr. G² καὶ μὴν] καὶνη G: κενόν superscr. G² 13 τι om. M ἐγγενό-
μενα K 14 ἐξ ἀθηνῶν εἰς ἀθήνας M 17 ἡ KM: πλὴν Gt ἀλλ' ἐπιφάνειαι
μόναις ἐντιθέμεναι M 18 ἐφαρμόζουσιν M μεῖζον—οὖν om. M 19 Ελεγον in
lacuna om. M μετὰ om. K 20 ἀντιπαραχωρήσει Gt 22 οὕτω] οὐ τὸ G
τι Mt: τι μὴ K: τινὶ G, qui τοι compendiose σταδιαῖαν 28 δὲ KM: om. G: δ τ
ἀντιμεθιστάμενον G 30 τὸ τριχῇ Mt 31 αὐτὸ Mt 32 τὸ om. Gt 33 κατὰ
om. M αιρέσεως K 34 λείπετε K

στημα είναι τὸν τόπον. καὶ αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ δειχθείᾳ ἀν δι ̄στι τι ο 7^ο
τοιοῦτον διάστημα ἔτερον πάντῃ παρὰ τὰ ἐγγινόμενα ἐν αὐτῷ σώματα,
καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ἐναγγήσ εἰρημένου, λέγω δὴ τῆς ἀντιμεταστάσεως
τῶν σωμάτων. πῶς γάρ φαμεν ἀντιμεθίστασθαι ἀλλήλοις τὰ σώματα; εἰ
5 γάρ τὸ κινούμενον μὴ χωρεῖ διὰ σώματος, ἔτι δὲ μηδὲ ἐπιφάνειά ἐστι τὸ
κινούμενον ἀλλὰ τριχῇ διαστατόν, δταν ἄρα τερμὸν τὸν ἀέρα γένηται ἐν
τῷ τόπῳ αὐτοῦ, τοσοῦτον δηλούντι ἀντιπερισταται αὐτῷ δὲ ἀλλὰ δσον
ἐστι καὶ τὸ κινούμενον. ἐπειδὴ οὖν τοσοῦτόν ἐστι τὸ μέτρον δσον καὶ τὸ 25
μετρούμενον, ἀνάγκη πᾶσα εἰ ἔχει δὲ ἀλλὰ δέκα πήχεις στερεούς, τοσαύτην
10 είναι καὶ τὴν χώραν τὴν δεξαμένην αὐτὸν. ἔχοι οὖν δν καὶ αὐτὴ στερεούς
δέκα πήχεις, ἦν δηλούντι καὶ ἀντιπαρεχώρησε τῷ σώματι τῷ κινούμενῳ
τοσοῦτῷ ὅντι καὶ αὐτῷ. τοῦτο δὲ ἦν ὁ τόπος· τοὺς γάρ τόπους ἀντιπαρ-
χωρούσιν ἀλλήλοις· στερεήν τι ἄρα ὁ τόπος, στερεὸν δὲ λέγω τὸ τριχῇ
διαστατόν. μέτρον δὲ καὶ δ τόπος τῶν ἐν τόπῳ, διὸ καὶ ισος. σαφέστερον
15 δὲ τὸ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἀμφορέως δειχθεῖσται. εἰ γάρ μὴ ἦν τι διάστημα με- 30
ταξὺ τῆς κοιλῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀμφορέως δ τέως δὲ ἀλλὰ ἐπλήρωσε, τοσοῦ-
τον ἔχον τὸ στερεὸν δσον ἐστι καὶ δὲν αὐτῷ ἀλλὰ μόνον ἐπιφάνειά
ἐστιν ἡ δεξαμένη τὸν ἀέρα, ἐπειδὴ ἐστι μέτρον τι δ ἀμφορεύς, τὸ δὲ μέ-
τρον ἀνάγκη πᾶσα ισον είναι τῷ μετρουμένῳ, εῦλογον τὸ καὶ ἀέρος ἐπι-
20 φάνειαν μόνην δέξασθαι, δπερ ἀλογον. ἀντιμεθίσταμένου γάρ τοῦ ἀέρος
τῷ ὅντι στερεόν τι καὶ σῶμα τὸ ὅντωρ τὸν τόπον τοῦ ἀέρος καταλαμβά-
νει. εἰ οὖν μετρεῖται τὸ ὅντωρ ὑπὸ τοῦ ἀμφορέως, τοσοῦτον δὲ ἐστι τὸ 25
μέτρον δσον καὶ τὸ μετρούμενον ὑπ' αὐτοῦ, στερεοῦ ὅντος τοῦ ὅντος καὶ
οὐκ ἐπιφανείας στερεὸν δν εἶναι τὸ μέτρον. πληρώσαντες γοῦν τὸν ἀμ-
25 φορέα καὶ μετρήσαντες τὸ ὅντωρ, τοσαύτην φαμὲν είναι τὴν τοῦ ἀμφορέως
χώραν δσον ἐστι καὶ τὸ ὅντωρ. ἀρα οὖν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὅντος ἐμε-
τρήσαμεν, πόση τις ἐστιν ἡ περιμέτρος αὐτοῦ; οὐδαμῶς, ἀλλὰ τὸ στερεόν.
διόπερ οὐ προσποιούμεθα ὅποιον δν ἔχῃ σχῆμα τὸ μετροῦν, ἀλλὰ μόνον
τὰ στερεὰ ἐμβαδὰ σκοποῦμεν. δταν οὖν εἴπωμεν, δτι τοσαύτη ἐστιν ἡ τοῦ 30
30 ἀμφορέως χώρα δσα στερεὰ ἔχει τὸ ὅντωρ, ἀρα μὴ τὸν ἀέρα φαμὲν τοσοῦ-

1 τι] τὸ M	2 τοιοῦτον ομ. t	ἴτερον ομ. Gt	3 μὲν ομ. Gt	3. 4 ἐκ τοῦ—
ει ομ. M	3 Ἑναχος K	3. 4 λέγω—φαμεν K: λέγων τις ceteris omissis G: λέγοντος t		
5 δὲ μηδὲ KM: δὲ μὴ G: δὲ εἰ μὴ t	6 τέμνον G	post δέρα addunt τι Gt	7 το-	
οῦντο G	δσον] πρὸς δν G	9 πᾶσα ομ. G	10 ἔχει G	11 ἀν-
		ἔχοι K	11 δυ-	
			τιπαρεχώρησε M, at cf. Kühner § 205,1	12 γάρ] γοῦν M
				14 post ισος exciderint
			nonnulla	15 τὸ αὐτὸ K: αὐτὸ M: καὶ τὸ αὐτὸ G: τὸ αὐτὸ καὶ t
				16 ἐπιφανείας Gt:
				ἐπιφανείας διὰ KHM
				8 τέως M: δ τε ὡς K: ὡς γε G: δ γε t
				17 ἔχον (K)t: ἔχων GM
				18 ἐπειδὴ μέτρον τι ἐστιν t
				20 μόνον Gt
				ωσπερ K
				21. 22 καταλαμβάνειν
				οὖν μετρεῖται G: καταλαμβάνει.
				μετρεῖται οὖν t
				22 ἐστι ομ. K
				23 στερεοῦ] ἐτέ-
				ρου G
				24 στερεὸν δν τι G
				γοῦν GKM: οὖν t
				26 είναι K
				ἄρα (sic) KM:
				ἀρ] Gt
				27 ποσότης G: ἡ πόση τις t
				28 de νοε προσποιούμεθα cf. Usener ad
				Syrian. Metaph. p. 910b7 ποιον Gt
				ἔχοι Gt
				29 τὰ (ομ. K) στερεὰ (στερεὰ K)
				ἐμβαδὰ (ἐμβαδὰ K) KM: τὰ στερεὰ ἐμβαδὰ G: τὸ στερεὸν ἐμβαδὸν t
				εἴπομεν K
				30 ἀρ] t: ἄρα GKM

τον είναι δε ήν πρὸ τοῦ ὄντος ἐν τῷ ἀμφορεῖ; οὐδαμῶς· οὐ γάρ διὰ ο 7·
τοῦ ἀέρος ἔχωρησε τὸ ὄντος καὶ ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἐμετρήθη, ἀλλ’ ὑπεξέστη
τῷ ὄντος ὁ ἀέρος. ἀλλὰ ἄρα μὴ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀμφορέως τοσαύτην
εἰναί φαμεν; οὐδαμῶς· οὐ γάρ ἐπίπεδα μετρεῖν ἡμῖν ἐν τούτοις σκοπός,
5 ἀλλὰ τὰ στερεά. λείπεται ἄρα τὴν χώραν τὴν μεταξὺ τῶν περάτων τῶν
ἐντὸς τοῦ ἀμφορέως μετρεῖν· ἔστιν ἄρα τι τὸ μεταξὺ διάστημα παρὰ τὰ 48
ἐμπíπτοντα σώματα. καὶ οὐ δύποιο τοῦτο λέγω, θτὶ τὸ διάστημα τοῦτο ἦ
ἔστι ποτε ἢ δύναται εἶναι κενὸν παντὸς σώματος· οὐδαμῶς. ἀλλ’ εἴναι
μὲν φῆμι ἔτερον παρὰ τὰ ἐμπíπτοντα σώματα καὶ τῷ ἕδρᾳ λόγῳ κενόν,
10 μηδέποτε μέντοι χωρὶς σώματος, ὥσπερ φάμελι καὶ τὴν ὅλην φαμὲν τῶν
μὲν εἰδῶν ἔτέραν εἶναι, μηδέποτε μέντοι χωρὶς εἰδῶν εἶναι δύνασθαι.
οὗτος οὖν καὶ τὸ διάστημα ἔτερον μὲν εἶναι παντὸς σώματος καὶ κενὸν
τῷ ἕδρᾳ λόγῳ νοοῦμεν, ἀλλ’ αἱ μετεμπίπτει εἰς αὐτὸν ἀλλοτε ἀλλα σώματα 50
αὐτὸν ἀκίνητον μένον καὶ καθ’ ὅλον καὶ κατὰ μόρια, καθ’ ὅλον μὲν διότι
15 τὸ κοσμικὸν διάστημα τὸ δεξιάμενον τὸ τοῦ κόσμου παντὸς σῶμα οὐδέποτε¹
διὰ κινηθεῖν, κατὰ μόρια δὲ διότι κινεῖσθαι τὸ ἀσώματον διάστημα καὶ τῷ
ἕδρᾳ λόγῳ κενὸν ἀδύνατον.

Ἐπι τὸν κενοῦ βίᾳ ἀμφότερα σαφῶς παρατήσει τῷ γε πρὸς τὴν
ἀλήθειαν βλέποντι, λέγω δὴ τὸ καὶ εἰναί τι τὸ διάστημα ἔτερον παρὰ τὰ
20 ἐμπíπτοντα σώματα, καὶ μηδέποτε τοῦτο ἔκτὸς σώματος εἶναι. τί γάρ δῆ-
ποτε ἐν ταῖς κλεψύδραις, λέγω δὴ ἐν τοῖς | καλούμενοις παρ’ ἡμῖν ὑπὸ ο 7·
τῶν πολλῶν ἀρταγίοις, πεπληρωμένου ὄντος ὄντος τοῦ ἡγείου καὶ ὄντων
μὲν ἐν τῷ πυθμένι τρημάτων παμπόλλων, ἐπειδὸν μὲν τὴν κατὰ τὸ στόμα
δπήν τῷ δακτύλῳ ἀποφράξαμεν, οὐδὲ ἔξεισι τὸ ὄντος διὰ τῶν τοῦ πυθμένος;
25 τρημάτων βαρύ γε ὃν καὶ τοσαύτας ἔχον διεκόδους, ἀλλ’ ἐποχεῖται κατὰ
τὰ τρημάτα τῷ ἀέρι καὶ μετέωρον λιπαται παρὰ φύσιν, ἐπειδὸν δὲ ἐκφρά-
ζαμεν τὴν ἄνωθεν δπήν, ἔξεισι διὰ τῶν τρημάτων τοῦ πυθμένος μετὰ 5
ῥόμης τὸ ὄντος; τούτου δὲ ἡ αἰτία οὐδεμίᾳ ἀλλῃ ἢ ἡ τοῦ κενοῦ βίᾳ.
ἐπειδὴ γάρ μὴ ἐνδέχεται εἶναι κενόν, τῆς ἄνωθεν δπῆς πεφραγμένης, εἰ
30 ἔξειλθοι κάτωθεν τὸ ὄντος, οὐδαμόθεν σχήσει ὁ ἀέρος ἀντιπεριστῆναι εἰς τὸ
ἐκτὸς ἔξιόντος τοῦ ὄντος· οὔτε γάρ ἄνωθεν (βέβυσται γάρ ἀκριβῶς τῷ
δακτύλῳ τὸ ἄνω στόμιον) οὔτε κάτωθεν· λεπτῶν γάρ ὄντων πάνυ τῶν

1 δε GK: δσον Mt οὐδὲ γάρ K 2 ἐμερίσθη G 3 ἄρα KM μη τι M
4 ἡμᾶς M 5 τὰ om. t 5. 6 τῶν περάτων—μεταξὺ om. M 6 ἔστιν ἄρα τι
τὸ μεταξὺ Gt: δσον ἄρα τι ἔστι K 7 δήπω M τὸ om. M 8 οὐδαμοῦ i
11 εἰναι (post εἶδους) om. superscr. K 13 αἰεὶ M μετεμπίπτειν fort. recte Gt
14 καὶ τὰ μόρια K 15 κοσμικὸν G κόσμου om. G 16 τῷ] τὸ G
18 παρίστησι M γε] τε G 19 καὶ om. Gt τὸ (post τι) om. t 20 καὶ
τὸ μηδέποτε i σώματα K 21 ταῖς καλούμεναις G: ταῖς καλούμενοις i ὡμῖν GK
22 ἀρταγίοις M: ἀρταγείοις K ὄντος om. K: τοῦ ὄντος M 23 μὲν (ante ἐν)
om. Gt τὸ om. Gt 24 οὐκ εἴτε M 25 τρημάτων K γε] τε K ἔχων K
26 τὰ τρημάτα Gt: τρημάτα K: τρημάτα ἐν M 27 τρημάτων M: πυθμάτων K: τοῦ
πυθμένος τρημάτων (βημάτων primitus G) traciunt Gt 28 ἀλλῃ ἢ ἢ Gt: ἀλλῃ ἢ K:
ἀλλ’ ἢ M 29 ἐπει G

τρημάτων καὶ τοῦ ὄδατος ἐπικειμένου οὐκ ἴσχυει βιασάμενον τὸ ὄδωρ πα- ⑦
ρεῖσθαι εὑρεῖν, ἔμα δὲ ἔξεναι τὸ ὄδωρ καὶ εἰσέναι τὸν ἀέρα ἀδόνατον. ⑩
φερομένου οὖν τοῦ μὲν ὄδατος ἐπὶ τὸ κάτω, τοῦ δὲ ἀέρος ἀντωθοῦντος ὑπὸ¹
τῆς φυσικῆς ἐν τῷ παντὶ τοῦ κενοῦ βίᾳ στάσις γίνεται· εἰ μὲν γάρ ἡσαν
εὐρύτεραι αἱ ὀπαῖ, πλείσνος ὄντος τοῦ ἐν αὐταῖς ὄδατος ἡδύνατο καθ'² ἐν μέν
τι μόριον νικηθεῖς ὁ ἀὴρ ὑποχωρῆσαι τῷ ὄδατι, εἴτα τῆς φυσικῆς ὄρμῆς
τοῦ ὄδατος ἥψασθαις ἐπὶ θάτερα, ἢ δὲ παρείσκοι ὁ κατὰ θάτερον μέρος ἀήρ,
τότε ὁ κατὰ τὸ ἔτερον μέρος ἀήρ, τῆς ὥρμης τοῦ ὄδατος ἐπὶ θάτερον με-¹⁵
τατεθείσης, ἡδύνατο παρεῖσθαι εἶχεν. οἶνον γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν τετρημέ-
10 νων ἀγγείων, ὅταν ὥσι πλήρη, διόπερ οὐδὲ μετὰ ὥρμης ἔξεισιν ὁ οἶνος,
ἀλλ' ὑπὸ τῆς τοῦ ἀέρος ὥτεως ἡρέμα ὑπὸ τὸ δστραχον ρεῖ· διὸν ἀνωθεν
περὶ τὰ κενά, ἔνθα μὴ οἰνός ἐστιν, εἰώθασι τιτρᾶν, ἵνα δεδωκότων ἔκείνη³
τῷ ἀέρι τὴν εἰσοδον ἀκάλυπτος ἡ ἔξοδος τοῦ οἴνου γένεται· ὅρᾶται γοῦν
ἥρμη πολλῇ τότε ἔξιών. πόθεν δὲ καὶ κατωφερὲς τὸ ὄδωρ φύσει ὑπάρχον⁴
15 ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖται ὑπὸ τῶν αὐλόν τινα ἐμβαλλόντων καὶ δι' αὐτοῦ
ἀναρροφώντων; τῷ γάρ ἐκμυζᾶν τὸν ἐν τῷ αὐλῷ ἀέρα ἐπειδὴ κιν-
δυνεῖται γενέσθαι κενὸν τὸ μεταξύ, ἡ πολυθρύλητος δὴ τοῦ κενοῦ βίᾳ παρὰ⁵
φύσιν κινεῖ τὸ ὄδωρ. οὕτω γοῦν καὶ δλους κεράμους ἔχαντλοῦσι· ποιήσαν-
τες γάρ θάτερον τοῦ αὐλοῦ μέρος ἐπικεκαμμένον εἰς τὸ ἔμπαλιν, γαλά-
20 σαντες δὲ τὸ ἔτερον πέρας εἰς τὸν ἀμφορέα, εἴτα τῷ ἔτερῳ ἐκμυζήσαντες
τὸν ἐντὸς ἀέρα καὶ τῇ τοῦ κενοῦ βίᾳ συνελκύσαντες τὸ ὄδωρ, ἀρχὴν λαβόν
τῆς κινήσεως τὸ ὄδωρ οὐ παύεται μέχρις ὃν δλος ἔχαντληθείη ὁ ἀμφο-
ρεύς. τοῦτο δὲ διὰ ταύτην συμβαίνει τὴν αἰτίαν· ἐπειδὸν γάρ φύστῃ τὸ
25 ὄδωρ πληρῶσαι τὸν αὐλὸν δλον, καὶ γενάμενον ἐν τῇ κάμψει ἄρχηται τὴν⁶
κατὰ φύσιν φέρεσθαι φοράν, οὐδὲ ἔξισχύει ὁ ἀὴρ εἰς τὸ ἔμπαλιν αὐτὸν ἀθῆ-
σαι, διά τε τὴν τοῦ ὄδατος κατὰ φύσιν ρόπην καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς κάμψεως
σκολιότητα τοῦ αὐλοῦ. ἐπεὶ οὖν ὁ μὲν ἀὴρ εἰσδύναι οὐ δύναται, κενὸν δὲ
τὸν αὐλὸν γενέσθαι αἰδύνατον, κατὰ τὸ συνεχὲς γίνεται ἡ τοῦ ὄδατος εἰς τὸν
αὐλὸν εἰσροή· εἰ γάρ τοῦ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν αὐλὸν εἰσελθόντος ὄδατος⁷
30 φύσαντος μέχρι τῆς κάμψεως τοῦ αὐλοῦ μὴ εἰσῆγει ἄλλο κατωθεν ὄδωρ,⁸

1 τρεμάτων K	βιασάμ ⁹ M	3 αὐτωθοῦντος K	ἀντ' ὀθοῦντος K	ὑπὸ] ἐπὶ M
4 ἡρεμία στάσις K	γάρ] οὖν τ	5 εὐρύτεραι M	5. 6 καθ' ἐν μέν τι MG: καθό μέν-	
K: καθ' ἐν τι τ	6 νικηθεῖς Gt: νικηθεῖς KM	7 παρέκοι GK: παρεἴ καὶ Mt	τοι K: κατὰ θάτερον μέρος K: om. GMt	καταθάτερον μέρος K: om. GMt
καταθάτερον μέρος K: om. GMt	8 τότε om. G	8 τότε om. G	τὸ om. Gt	8. 9 ἐπὶ—ἡδύνατο
ομ. G	8 θάτερον K: θάτερα Mt	8. 9 μεταθέσης M	9 ἔχει G	γίνεται]
γάρ M	11 ἡρήμα K	12 παρὰ compend. M	τιτρᾶν] τρίτον G: τρυπᾶν corr. G ²	
14 καταφερὲς K	φύσει τὸ ὄδωρ Gt	15 ἐπὶ τὰ ἄνω M	ἐμβαλλόντων Gt	16 ἀνα-
M: ἀναρροφώντων K: ἀναρροφώντων Gt	τῷ γάρ Gt: τὸ γάρ KM	τῷ γάρ GT	ροφήντων M: ἀναρροφώντων K: ἀναρροφώντων Gt	ἐκμυζᾶν
K: ἐκμετάζειν Gt	τῷ (post ἐν) om. M	17 πολυθρύλητος K: πολλούς θρύλητος M: πολυθρύλητος Gt	19 γάρ delet t, at cf. ad p. 435, 14	αὐτοῦ G
δὴ om. G	20 πέρας] γράφεται πέρας μέρος M	22 τὸ ὄδωρ om. Gt, qui ante ἀρχὴν	20 γράφεται πέρας μέρος M	
εἰς] ἐπὶ M	(v. 21) inserunt ὅπερ	26 διά τε] ἀτε K	συνεχῆς M	
27 δ μὲν δ ἀὴρ G	25 φέρεσθαι om. G	27 διά τε] ἀτε K	28 γίνεσθαι M	
κενὸν δὲ KM: πάλιν (δὲ addit t) κενὸν Gt	τοῦ ὄδατος G	τοῦ ὄδατος G		
συνεχῆς K	29 εἰς τὸν αὐλὸν om. M			

μήτε δὲ ὁ ἀγρὸς γῆδύνατο βιασάμενος τὸῦ ὄντος πληρῶσαι τὸ μέρος ἔκεινον οὐ 7^ο
τοῦ αὐλοῦ, ἐξ ἀνάγκης συνέβαινε κενὸν εἶναι. ἡ οὖν τοῦ κενοῦ βία σὺν
πληροῦσσα τὸ κενούμενον οὐ πάντες μέχρις δὲ διαπανηθέντος τοῦ ἐν τῷ
ἀμφορεῖ ὄντος πληρωθῆναι καταθίνει ἀέρος ὁ αὐλὸς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, λέγω
5 δὴ, τῆς ἐν τῷ ἀμφορεῖ κεχαλασμένης· πληροῦται γὰρ ὁ ἀμφορεὺς δηλονότι
ἀέρος διὰ τοῦ στομάτου, ἐξείντος διὰ τοῦ αὐλοῦ τοῦ ὄντος, ὅπερ ἀγρὸς ἐν
τῷ ἀμφορεῖ γενούμενος μετὰ τὸ διαπανηθῆναι τὸ ὄντος κατὰ συνέχειαν αἱ
σύνεισι τῷ ἑσχάτῳ εἰσιόντι ὄνται, καὶ οὕτω πληροῖ τὰ κάτω μέρια τοῦ
αὐλοῦ, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ὄντων. εἰ τοίνυν μηδὲν ἦν μεταξὺ τῆς κλεψύδρας
10 ἢ τοῦ αὐλοῦ τοῦ εἰρημένου διάστημά τι ἔτερον τοῦ ἐνυπάρχοντος σώματος
κενὸν ὑπάρχον κατὰ τὸν ἴδιον λόγον, τί δῆποτε ἡ φύσις ἡ ἐπὶ τῆς κλε-
ψύδρας κωλύει τὸ ὄντος κατὰ φύσιν κινεῖσθαι, διατὰ πεφραγμένον τῇ τὸ
ἄνωθεν στόμα, ἡ ἐπὶ τῶν αὐλῶν παρὰ φύσιν ἀνάφορον αὐτὸν ποιεῖ; ἡ μὲν
οὖν κοινὴ πάντων ἀποκλήγεται φησίν ἵνα μὴ γένηται κενόν· καὶ ποτὸν 40
15 κενὸν ἔμελλεν, ὡς βέλτιστε, γενέσθαι, εἰ μηδέν ἐστι διάστημα ἔτερον με-
ταξὺ τῶν περάτων τοῦ ἀγγείου παρὰ τὸ διάστημα τὸ τοῦ ὄντος; ἐξει-
θύντος οὖν τοῦ ὄντος οὐδὲν κατελιμπάνετο πλὴν ἡ κοιλη, τοῦ ἀγγείου ἐπι-
φάνεια· τί οὖν ἦν τὸ μέλλον γενέσθαι κενόν; πότερον ἡ ἐπιφάνεια; ἀλλ’
οὐκ ἄν, οἷμαι, νῦν ἔχων τις ἐρεῖ πλήρη ἡ κενὴν εἰναι τὴν ἐπιφάνειαν· εἰ
20 γὰρ ἡ ἐπιφάνεια, ἡ ἐπιφάνειά ἐστι, πληροῦσθαι πέφυκε τινος σώματος,
πόσις ἄρα τις ἐστιν ὁ ἀγρός, κατὰ τὸ βάθυος λέγω, ὁ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς 45
πληρώσας; οὐ γὰρ ἔξεις ἀφορίσαι. πόσις δὲ ὁ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦδε τοῦ
κύβου τυχόν πληρῶν; πότερον δικτυλιαῖς ἡ μείζων ἡ ἐλάττων; καὶ τίς
ἡ ἀποκλήρωσις; διτὶ γὰρ οὐκ ἔστιν ὄρισαι. δῆλον ἐξ ὧν δυνατὸν ἔτερον
25 σῶμα ἐπιθέντα τῷ κύβῳ μᾶλλον καὶ ἥττον ἡ προσεγγίζειν ἡ ἀφιστᾶν αὐ-
τοῦ, καὶ οὐ δύπου ἡ πλήρη μᾶλλον ἡ κενὴν ἐν ταῖς διαφόροις διαστάσεσιν
εἰπεῖν ἔστι τὴν τοῦ κύβου ἐπιφάνειαν. διτὶ γὰρ οὕτε κενὴν οὕτε πλήρη
εἰναι τὴν ἐπιφάνειαν ἐνδέχεται, δῆλον καὶ ἐντεῦθεν· οὕτε γαρ εἴναι τι κε-
νὸν ἐνδέγεσθαι ὡμολόγηται, οὔτ’ αὐτὸν εἰναι τι ἔχω τῆς κυρτῆς τῆς ἀπλανοῦς

1 τὸ θάρων οὐ. M 6 διπερ τ: ὥσπερ GKΜ ἀτῆρ δ GK: δ ἀτῆρ δ M: ἀτῆρ τ.
9 ἦν οὐ. M 10 διαστήνει τη διαστήματος G 11 τέλει διπούτε i n. scripsi; ή

KM: om. Gt η̄ scripsi: η̄ GKM: om. t 11. 12 τη̄ς χλεψύδρας] τοῦ ἀρπά G
 13 αὐλῶν t: λοιπῶν GKM ἀνωφόρον M: ἀνάφορον t 14 καὶ ποῖον KM: η̄ ποῖον
 G: ποῖον οὖν t 15 ἡμελλεν G γενέσθαι om. Gt: post ἡμελλεν inserit ἐσεσθαι t
 15. 16 ἵτερον μεταξὺ—διάστημα om. M 16 alterum τὸ om. K 17 οὖν om. M

ἡ κοινὴ Μ 19 τις] τ M πλήρη ἡ KM: ἡ πλήρη ἡ (i: ἡ πλήρη t 20 ἡ
ομ. Gt ἡ ἐπιφάνεια ἔστι om. G 21 κατὸ (sic) τὸ μέγεθος λέγω K 22 ἀφορῆσαι
primitus M δὲ δ KM: διὸ G: ἔστιν δ t 22. 23 τοῦδε τοῦ κύβου τυχόν K: τυχόν om.
M: τοῦδε τυχόν τοῦ κύβου Gt 23 δ πληρῶν G πρότερον in erasis K 25 ἐπιθέντα
KMt: ἐπιτιθέντα G κύβω KM: κύκλῳ (Gt 26 δῆπου] δὴ G ἡ (ἢ om. Gt) πλήρη^{ος}
μᾶλλον GKT: μᾶλλον ἡ πλήρη M 27 ἔστι] εἶναι K 28 εἶναι τι] τι M 29 οὗτ'
αὐτὸν οὔτε M

ἐπιφανείας, καὶ δῆλον πάλιν. ὅτι οὔτε κενὴν οὔτε πλήρη εἶναι τὴν ἔξω- ① 7^η
τάτῳ ἐπιφάνειαν νοῦν ἔχων τις ἔρει. εἰ οὖν ἐπιφάνεια ἔστιν ὁ τόπος, καὶ
μὴ ἔστι τι διάστημα τῷ ὕδωρ λόγῳ κενόν, τις ἔστιν ἡ ἐν τῇ φύσει δύ-
ναμις ἐπὶ τὸ παρὰ φύσιν κινοῦσα πολλάκις τὰ σώματα, ἵνα μὴ κενὸν γέ-
νηται, μηδὲνδε ὄντος ἐν τῷ παντὶ διαστήματος τοῦ κινδυνεύοντος κενοῦ
γενέσθαι;

'Αλλ' ἄρα μὴ κενὸν τοῦτο φέρουσι, τὸ μὴ ἀπτεσθαί τινος |
σώματος τὴν ἐπιφάνειαν, ὡς δὴ φυσικῆς οὐσῆς ἀνάγκης πάντως πᾶν σῶμα ② 8^η
τινὸς ἀπτεσθαι; ἀλλ' οὕτως ἂν εἰσάγοιτο τὸ πᾶν τὸ πεπερασμένον πρός
10 τι περάνειν, ὅπερ ὅτι ψεύδος ἔστιν ἴκανῶς ὁ Ἀριστοτέλης ἔδειξεν· ἔτερον
γάρ τὸ πεπεράνθαι καὶ τὸ ἀπτεσθαι, καὶ τὸ μὲν πρός τι, τὸ ἀπτεσθαι, τὸ
δὲ οὐ. δένεικται δὲ καὶ ὅτι οὐδὲν ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἔστιν· ὥστε οὐδὲνδε
ἄν ἀπτοιτο ὁ οὐρανός.. καὶ ἀπλῶς εἰ μὴ ἀπειρόν ἔστι τὸ πᾶν, ἀνάγκη τὸ ③ 9^η
ἔξωτάτω μηδὲνδε ἀπτεσθαι. ἀλλ' εἰ καὶ τὰ ἐντὸς σώματος πάντως τινὸς
15 ἀπτεσται, ἀλλ' οὖν τοῦτο συμβέβηκεν αὐτοῖς, φησίν· εἰ οὖν συμβέβηκεν αὐ-
τοῖς τὸ ἀπτεσθαι, καὶ μὴ ἀπτηται, οὐδὲν παρὰ τοῦτο βλάπτεται· αὐτῶν ἡ
φύσις. ὅτι δὲ οὐ τοῦτο ἔστιν τὸ κενόν, λέγω δὴ τὸ μὴ ἀπτεσθαι σῶμα
σώματος, δῆλον ἔντευθεν· εἰ γάρ τοῦτο ἦν, πῶς δείκνυσιν ὁ Ἀριστοτέλης
ὅτι ἔξω τοῦ οὐρανοῦ κενὸν οὐκ ἔστιν; εἰ γάρ κενὸν λέγει τὴν ἐπιφάνειαν,
20 ὅταν μηδὲνδε ἀπτηται σώματος, καὶ τὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ δηλοντί κενόν
ἔστιν, εἴ γε μηδὲνδε ἀπτεσται ἡ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἐπιφάνεια· ἀλλὰ μὴν ④ 10^η
λέγει κενὸν μὴ εἶναι ἔξω τοῦ οὐρανοῦ· οὐδὲ ἄρα κενόν ἔστι τὸ μὴ ἀπτε-
σθαι τινος· πάλιν εἰ τοῦτο ἔστι τὸ κενόν, τὸ μὴ ἀπτεσθαί τι σώματος,
δῆλον ὅτι καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ κενοῦ λόγοις τοῦτο ζητεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι
25 ἀνάγκη πᾶν σῶμα τινὸς ἀπτεσθαι σώματος. ἀλλὰ γελοῖν· πῶς γάρ φησιν
ὅτι οὐ μόνον ἐν τῷ κόσμῳ οὐκ ἔστι κενόν, ἀλλ' οὐδὲ ἔξω τοῦ κόσμου;
καίτοι γε κατά γε τὴν αὐτοῦ δόξαν οὐδὲνδε ἀπτεσται ἔξωθεν ὁ οὐρανός.
καὶ τί μοι πολλὰ λέγειν; αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου παραθήσομαι τὰς ῥήσεις ⑤ 15
δηλούσας τί τε εἶναι κενὸν ὑπολαμβάνουσι πάντες, καὶ ὅτι τοῦτο τὸ κενὸν
30 αὐτὸς δείκνυσι· μὴ ὅν· “οὗν γάρ”, φησί, “τόπον τινὰ καὶ ἀγγεῖον τὸ κενὸν
τιθέασιν διέλεγοντες, δοκεῖ δὲ εἶναι πληρες μέν, ὅταν ἔχῃ τὸν οὐ

2 ἔχον K 3 τι] τὸ M ἡ om. Gt 4 τὰ σώματα πολλάκις Gt 5 δια-

τήμα G: διαστήμ K 7 ἄρα G φέρουσι τοῦτο M τὸ μὴ] τὸ μόνον G .
8 ἀνάγκη M 9. 11 ἀλλ' οὕτως — καὶ τὸ ἀπτεσθαι om. M 9 εἰσάρι K
10 ἔδειξεν Γ 8 p. 208-11 sqq. 11 γάρ K: δὲ Gt καὶ τὸ μὲν πρός τι, τὸ ἀπτε-
σθαι om. K 12 καὶ om. G ὥστε] οὕτως τὲ G 13 τὸ (post ἀνάγκη) εἰ τῷ
corr. M 16 αὐτῶν om. M 18 ἡν, πῶς ἡν G 20 ἀπτεσται K 21 ἀπτη-
ται G ἡ om. M 22. 23 κενόν (τὸ κενόν M) ἔστι τὸ μὴ ἀπτεσθαι τινος KM: τὸ
μὴ ἀπτεσθαι τινος κενόν ἔστι Gt 23 εἰ] εἰς K τὸ κενόν GK: κενόν Mt τι
σῶμα σώματος Gt 24 τοῦ om. (K)t 25 γέλοιον K 27 alterum γε om. for-
tasse recte Gt 28 λέγει M παρασθήσομαι K: παραμυθήσομαι primitus G 29 τὸ
κενόν priore loco t τοῦτο κενόν (om. τὸ) K 30 αὐτὸς om. K φησί c. 6
p. 213-15 31 οὐ (ex οὐ?) corr. G²

δεκτικόν ἔστιν, δταν δὲ στερηθῆ, κενόν.” καὶ πάλιν. “οἱ δὲ ἄνθρωποι βού· οἱ 8^ο λονται κενὸν εἶναι διάστημα ἐν ᾧ μηδέν ἔστι σῶμα αἰσθητόν.” καὶ ζητῶν δὲ αὐτὸς τὴν τοῦ κενοῦ ἔννοιαν τί ποτε σημαίνει, φησὶ καθ' ἓνα μὲν τρόπον κενὸν λέγεσθαι διάστημα μὴ δι πλῆρες αἰσθητοῦ σώματος, ἄλλον 20 δὲ ἐν ᾧ μὴ τόδε ἔστι μηδὲ οὐσία τις σωματική, ὡς ἐκ τούτου τοῦ ὄρισμοῦ καὶ τὴν ὅλην κενὸν λέγεσθαι. καὶ τὰ δύο ταῦτα σημαίνεσθαι ὑπὸ τῆς τοῦ κενοῦ φωνῆς εἰπὼν οὐκ εἴπεν δτι σημαίνει τὸ κενὸν σῶμα μηδενὸς ἀπτόμενον κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ καὶ ἐνιστάμενος πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὸ κενόν, οὗτως δείκνυσι μὴ ὃν, δπερ τῷ δντι καὶ τὸ δνομα σημαίνει 10 καὶ πάντες ἐννοοῦσι, τὸ ὡς διάστημα τριχῆ διαστατὸν μηδὲν ἔχον σῶμα ἐν ἑαυτῷ. διεν καὶ τοῖς αὐτοῖς λόγοις, φησίν, οἵς ἐλήλεγχται δ τόπος μὴ ὃν διάστημα, καὶ τὸ κενὸν ἐλεγχθῆσται δτι οὐκ ἔστι· ταῦτὸν γάρ εἶναι 25 τὸν οὗτως λεγόμενον τόπον καὶ τὸ κενόν. εἰ τούνυν οὐ λέγεται κενὸν τὸ μηδενὸς ἀπτόμενον, ἀλλὰ διάστημά τι ἐν ᾧ σῶμα μηδέν ἔστιν, οὐδὲν δέ . 15 ἔστι μεταξὺ τοῦ ἀρπαγίου καὶ τοῦ εἰρημένου αὐλοῦ διάστημα ἔτερον παρὰ τὰ ἐγγινομένα σώματα, δῆλον δῆπον δτι καν δέέλθοι τὸ ὅδωρ, οὐδὲν καταλιμπάνεται κενόν· οὐδὲν γάρ ἔστιν ἔτερόν τι διάστημα. τί οὖν βιάζεται 20 ἡ φύσις παρὰ φύσιν ἥ μένειν ἥ κινεῖνθαι τὸ ὅδωρ; δῆλον δτι ἵνα μὴ τὸ ἐντὸς κενὸν μείνῃ, ὡς οὗτος τινὸς μεταξὺ τῶν περάτων διαστήματος, δ 25 ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ ὅδοτος, δπερ ἐὰν ἐξέλθῃ τὸ ὅδωρ, μὴ ἀντιμεταστῇ δὲ αὐτῷ ὁ ἄγρος, κινδυνεύει κενὸν εἶναι.

Σαφῶς οὖν οἷμαί καὶ διὰ τούτων δεδεῖχθαι εἶναι τι διάστημα ἔτερον τῶν ἐγγινομένων αὐτῷ σωμάτων κενὸν κατὰ τὸν οἰκεῖον λόγον, δπερ καὶ κυρίως ἔστὶν ὁ τόπος. σκόπει δὲ καὶ ἐντεῦθεν. εἰ μὴ δεῖται τὰ γινόμενα 25 σώματα ἔξαθεν διαστήματός τινος οἴσου αὐτοῖς κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις, τί δῆποτε ῥήγνυνται ὑπὸ τοῦ γλεύκους οἱ δάσκοι καὶ οἱ πίθοι μεταβάλλοντος τοῦ οἴνου εἰς πνεῦμα; καίτοι εἰ δημιουργῶν ὁ θεός τὰ σώματα 30 οὐ συνυπέστησεν αὐτοῖς διάστημά τι χωρητικὸν τῆς οὐσίας αὐτῶν, ἀλλ' αὐτὰς μόνας τὰς οὐσίας παρήγαγε μὴ δεηθείσας ἔξαθεν τόπου τινός, διὰ τί

1 πάλιν ib. p. 213-27 οἱ δὲ] οὐδὲ G 1. 2 βουλεύονται κενὸν μὲν εἶναι M, at cf. p 8-17 2 καὶ om. G 3 φησὶ c. 7 p. 214-6 sqq. 5 ω] ὥστ' M 7 τοῦ iterat G εἰπὼν] καὶ G 8 ἀπτόμενον M πρὸς et mox οὗτως om. G 9 τὸ (ante κενόν) om. M 10 ω] εἰς M 11 φησὶ ib. p. 214-16 ἐλήλεγχται K 12 ὃν Gt: δν KM ἐλεγθῆσται K 13 οὗτως G: δντως M: δντος K: οὗτω t

14 διαστήματι K 14. 15 οὐδὲν δὲ ἔστι om. M 15 ἀρπαγίου (sic) M: ἀρπα G: ἀρπαγέου K: ἀρπαγέου τ 16 σώματα om. M ἐξέλθῃ t 17 οὐδὲν γάρ ἔστιν ἔτερον (om. τι) διάστημα M τῇ] εἰ K 18 ante δῆλον δτι inserunt οὐ Mt 19 περάτων] πραγμάτων M 20 ἀντιστῇ G 21 αὐτῷ om. M 22 οὖν om. K ἔτερον om. G 23 ἐν αὐτῷ fortasse recte Gt αὐτῶν K κενῶν G 24 τὰ

γινόμενα KM: γινόμενα τὰ Gt 25 οἴσον priwitus K 26 οἱ πίθοι] ισπύθοι K 27 εἰς τὸ πνεῦμα M 28 οὖν K • συνυπέστησεν M 28. 29 ἀλλ' αὐτὸς μὲν αὐτὰς οὐσίας M .

μὴ καὶ τὸ ἐν τῷ ἀσκῷ γενόμενον σῶμα οὐδενὸς δεῖται τοῦ χωρήσοντος; οἱ 8^τ
τὸ γάρ ἀπτεσθαι σῶμα σώματος κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει τοῖς σώμασι,
διὰ τὸ μὴ συνεχὲς εἶναι τὸ πᾶν, ἀλλὰ διηγημένον. ταύτη κατὰ τὸν Ἀρι-
στοτέλην καὶ ἄλλο ἄλλου τόπος ἔστιν, οὐ διὰ τοῦτο γενόμενον, ἵνα γὰρ αὐ-
τὸν τόπος (οὐ γάρ διὰ τοῦτο γέγονεν ὁ οὐρανός, ἵνα τόπος γὰρ τῶν ἐντὸς 40
σωμάτων), ἀλλὰ διὰ τὴν τάξιν τῶν γενομένων καὶ τὰς φυσικὰς ῥοπὰς συμβε-
βηκεν ἄλλο ἄλλου τόπου εἶναι. εἰ τοίνυν τὸ ἀπτεσθαι ἄλληλων συμβεβηκε
τοῖς σώμασι, κατὰ δὲ τὸ εἶναι οὐδενὸς δεόνται ἔξωθεν διαστήματος τοῦ
δεξιού μένου αὐτά, ἔδει, ὡς εἰπον, τὸ γενόμενον ἐν τῷ ἀσκῷ σῶμα μετα-
10 βάλλοντος τοῦ γλεύκους μὴ δεηθῆναι ἔξωθεν ἄλλου τινὸς τόπου. νῦν δὲ δέε-
ται· ἥτινοι γοῦν τοὺς ἀσκούς, ἐπειδὴ μήτε ἔκτος εἶναι διαστήματος καὶ
αὐτὸ δύναται, μήτε τὸ αὐτὸ διάστημα δύνατον δύνι δέξασθαι σώματα. 45

Σκόπει δὲ καὶ ὅδε. εἰ μηδέν ἐστιν ἔτερόν τι διάστημα παρὰ τὸ ἐγ-
γινόμενα σώματα τὸ δεχόμενον αὐτά, ὑφέλωμεν κατ' ἐπίνοιαν τὰ μεταξὺ
15 σώματα καὶ ἰδωμεν εἰ τῷ οὗτοις οὕτως ἔγει. ἀρ' οὖν εἰ ἐπινοήσωμεν τὰ
ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ σώματα μὴ οὗτα, γῆν λέγω καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα καὶ πῦρ,
τί λοιπὸν τὸ μεταξὺ κατελείπετο γὰρ διάστημα κενόν; ἣν γάρ δηλούντι εὔθειας
ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν περιφέρειαν πανταχόθεν ἐκβαλεῖν· τὸ οὖν δὲ οὐ
τὰς εὐθείας ἐκβαλλομεν τί ἀλλο ἐστὶν γὰρ διάστημα κενὸν τριγῇ διαστατόν;
20 καὶ μή τις λεγέτω, διτι ἀδύνατος γὰρ τῷ παρ' ἐμοὶ
λόγῳ τοῦτο ἤκολούθησεν. δταν γάρ ὑπόθεσει τινὶ ἐπηταί τι δ μὴ ἐνδέ-
χεται γενέσθαι, τότε ἐκ τοῦ ἀδύνατον εἶναι τὸ ἐπόμενον ἐλέγχομεν τὴν
ὑπόθεσιν, ἐπείτο γε τοῦ συνιδεῖν ἔνεκα τὴν τῶν πραγμάτων αὐτῶν καθ'
αὐτὰ φύσιν καὶ τὰ ἀδύνατα πολλάκις ὑποτιθέμεθα. ὁ γοῦν Ἀριστοτέλης
25 πρὸς τοὺς λέγοντας διτι τῇ δεῖξι δινήσει τοῦ οὐρανοῦ ἔστηκεν γῆ γὰρ ακί-
νητος, φρσιν διτι ἔλλον οὖν στήσωμεν τῷ λόγῳ τὸν οὐρανόν, ποῦ οἰσθῆσε- 8^τ
ται; καὶ πάλιν ἐφεξῆς τὰ σώματα χωρίσας πάσης ποιότητος καὶ παντὸς
εἶδους οὕτως αὐτὰ καθ' αὐτὰ θεωρεῖ. καὶ τῆς ὅλης δὲ οὕτως εἰς ἔννοιαν

1 τὸ οἰ. Μ γενόμενον K: γενωμενον G: γενόμενον Mt χωρήσαντος KM
3 μὴ οἰ. K 3. 4 ἀριστοτέλη Gt 4 ἄλλο οἰ. G: ἄλλου ἄλλο traicit t γενό-
μενον M 4. 5 ἵνα μὴ δι' αὐτοῦ G 5 δ οἰ. Gt 6 γενομένων Gt
6. 7 συμβεβηκε δ' ἄλλο G 8 τὸ] τοῦ M 9 αὐτά (εχ αὐτοῦ) corr. G²
ἔδει] δεῖ G γεννώμενον K σώμα GKM: πνεῦμα t 9. 10 μεταβαλλοντος
αὐτῶν τοῦ M 10 δὲ οἰ. addit G² 10. 11 δέεται GKM: δεῖται t 11 ὥρ-
νησι t τας K 11. 12 καθ' αὐτὸ διαστήματος M 12 δύναται KM: δύ-
νατο Gt 13 σκοπεῖν KM μηδέν ἐστιν] μὴ M τι οἰ. Gt 14 ὑφέλω-
μεν G: ὑφέλομεν (KM)t 15 σώματος G εἰδωμεν exempla non emendata t
ἄρα KM ἐπινοήσομεν Gt 17 κατελείπετο γὰρ (ἢ τὸ τ) διάστημα KMt: διάστημα κατε-
λείπετο G εὐθείας οἰ. G 18 ἐκβάλλειν Gt 19 τὰς] τῆς M 20 οὐδὲ
GK: οὐδὲν M: οὐ t τῷ] τῶν M 21 τούτω M ἐπεται GK 22 ἀδύν-
του G 22. 23 τὴν ὑπόθεσιν ἐλέγχομεν τὸ ἐπόμενον M 24 φύσιν] φησι K et com-
pend. M 25 δυνήσει KM 25. 26 ἀκίνητος] δύνατος K 26 φησιν] cf. Arist.
de Caelo B 13 p. 295-10 sqq. διτι οἰ. Gt .οὖν Kt: μὲν οὖν G: οἰ. M στήσο-
μεν K ποῦ KM: ὅπου Gt 28 post εἶδους addunt διτι Gt καὶ οἰ. Gt

έρχόμεθα πᾶν εἰδος αὐτῆς χωρίσαντες καὶ γυμνὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν θεών· ① 8^η
 μενοι. οὐ γάρ ἄτοπον ὑποθέσει χρῆσθαι τισιν, εἰ καὶ ἀδύνατοι εἰέν, πρὸς
 ἄλλων ἐπίσκεψιν· ἐντεῦθεν γάρ ἐπειδὴ τῇ κινήσει τοῦ οὐρανοῦ τινες ἀπε-
 δίθοσαν τὴν αἰτίαν τοῦ ἵστασθαι τὴν γῆν, διὰ τοῦτο φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, ⑤
 διὰτοῦτον εἰ τῷ ὄντι ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις αἰτία ἔστι τοῦ ἵστασθαι
 τὴν γῆν, στήσωμεν τῷ λόγῳ τὸν οὐρανόν, καὶ ζητήσωμεν ποῦ οἰςθύσεται
 κατὰ φύσιν ἡ γῆ. καὶ ὁ Πλάτων δὲ τὸν τῆς τέξεως τοῦ παντὸς αἴτιον
 κατ' ἐπίνοιαν τοῦ κόσμου χωρίσας, ζητεῖ πῶς ἀντὶ τὸ πᾶν αὐτὸν καθ'
 αὐτὸν θεοῦ χωρισθεῖν. καίτοι τούτων ἔκαστον ἀδύνατον γενέσθαι, ἀλλ'
 10 δικαίως τὰ τῇ φύσει συνημμένα χωρίζει κατ' ἐπίνοιαν ὁ λόγος, ὡς ἀντὶ τοῦ
 πῶς ἔκαστον αὐτὸν καθ' αὐτὸν κατὰ τὴν ἴδιαν ἔχει φύσιν. οὕτως οὖν κάγω, 10
 ἐπειδὴ οὐ βιούλονται τινες τὸ δεξαμενὸν τὰ σώματα ἔτερον εἶναι διάστημα
 παρὰ ταῦτα, ἀλλὰ μόνον εἶναι ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων τριχῇ διαστατὸν τὸ
 σωματικὸν διάστημα, τῷ αὐτῷ τρόπῳ φημὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἔχει, δε-
 15 δόσθια μοι τῷ λόγῳ μὴ εἶναι τὰ ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ σώματα. ἀρ' οὖν
 οὐδὲν κενὸν διάστημα μεταξὺ καταλείπεται; ἀλλὰ πρόδηλον οἷμαι τοῦτο.
 εἰ γάρ μὴ ἡν τι μεταξὺ τῶν περάτων τῆς κοιλῆς τοῦ οὐρανοῦ ἐπιφανείας,
 τῶν ἐντὸς σωμάτων κατ' ἐπίνοιαν ἔξαιρεθεῖντων συνέπεσον ἀντὶ τὰ τοῦ οὐ-
 20 ρανοῦ πέρατα. τοῦτο δὲ ἀδύνατον οὐ γάρ διὰ τὰ ἐντὸς σώματα ὁ οὐ-
 ρανὸς ἔχει ὡς ἔχει, ἀλλὰ καὶ μηδὲν ἡν, ὀσκύτως εἶγεν.

"Ο δὲ ἐπὶ τοῦ παντὸς ἐθεωρήσαμεν, τοῦτο καὶ ἐπὶ μέροις ἔτειν ἰδεῖν.
 γενέσθια γάρ μοι σφαῖρα χαλκῆ μὴ ναστή, ἀλλ' ὑπόκενος· δῆλον δῆπου
 ὡς τὸ ἐντὸς ἀπειληγμένον ἀήρ ἡν. ἐὰν οὖν ἐπινοήσω τὸν ἐντὸς ἀέρα, οὐ
 λέγω εἰς τὸ μὴ δὲ φθαρέντα, ἀλλὰ εἰς γῆν μεταβαλλούτα ἡ εἰς ὕδωρ
 25 (οὐ γάρ δήπου τοῦτο ἀδύνατον), ἐλάστονα τόπον δηλούντι τοῦ ἀέρος κατε-
 χούστης τῆς γενομένης γῆς ἡ τοῦ ὕδατος τὸ λοιπὸν ἐν φῷ πρότερον μὲν ἀήρ
 ἡν, νῦν δὲ οὐδέν, ἐξ ἀνάγκης κενὸν εἶναι. ἀλλὰ φησιν ὁ Θεμίστιος πρὸς
 τοῦτο ἐνιστάμενος, διὰτοῦτον ἀν συνέπεσον ὁ χαλκὸς τῆς κοιλῆς σφαίρας,
 πρὶν ἡ ἐκρυῆναι τὸ ἐντὸς σῶμα ἡ μεταβαλεῖν εἰς γῆν. τοῦτο δὲ ἀληθῶς
 30 μὲν λέγεται, οὐκ εἰδότως δέ· διὰ τί γάρ, εἰπέ μοι, συνέπιπτεν ὁ χαλκός;
 μὴ γάρ ὑπὸ τοῦ ἐντὸς ἀνείχετο σώματος, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ πνεύματος οἱ
 ἀσκοὶ διατηταί; τί οὖν τὸ αἴτιον τοῦ συμπεσεῖν τὸν χαλκόν; τί δὲ
 ἄλλο γε ἡ διὰ τὸ μὴ μεῖναι γε τὸ μεταξὺ διάστημα κενόν; πλὴν εἰ καὶ 25

1 χωρίσαντες τὸ γυμνὴν ΚΜ: μόνην Gt 2 ἀδύνατον K 3 ἐνταῦθα? τὴν
 κίνησιν M 3. 4 ἀπεδίδωσαν τὸ 5 εἰδῶμεν K 7 δὲ οἱ. G 9 τοῦ θεοῦ M
 ἔκαστον τούτων τὸ 10 συνηρημένα M 13 πάρ' αὐτὰ Gt 16 οἷμαι τοῦτο]
 εἶναι G 18 τοῦ οἱ. G 19 τοῦτο—σώματα οἱ. G 20 ἔχει ὡς Mt: ὀσκάτως G:
 οἱ. K ἡν ΚΜ: ἡ Gt εἶγεν] ἔχει G 21 ἰδεῖν οἱ. M 22 γινέσθια K
 χαλκῆ G: κενὴ M μὴ λειασθῆ G 23 δῆλον δηλούντι τοῦ οἱ. M 26 γενομένης K
 κοιλὴ τὸ δὲ που K 25 ἐλάστονα τόπου M τοῦ οἱ. M 27 γενομένης K
 γενομένης τοῦ δηλατος τῇ γῇ τὸ λειπόν G 26. 27 ἡν ἀήρ M 27 ἔξ] οὐκ ἔξ K
 εἶναι GKM: ἔσται εἰπεντατ τὸ Θεμίστιος p. 270,26 29 τὰ ἐντὸς σώματα Gt μετα-
 βαλεῖν K: καταβαλεῖν M: μεταβαλλεῖν Gt 31 ἀνείχετο K 32 τοῦ Gt: τὸ ΚΜ
 33 θεῖναι M alterum γε οἱ. Gt 33. p. 576,1 πλὴν—ἔχει οἱ. G

μὴ ἡ φύσις τοῦτο ἔχει, δεδόσθω μοι τῷ λόγῳ μὴ συμπεσεῖν τὸν χαλκόν, οὐδὲ μεταβάλλειν δὲ τὸν ἐντὸς ἀέρα εἰς γῆν, καὶ σφίης ὡς ἔστι τι μεταξὺ διάστημα ἔτερον παρὰ τὰ ἐν αὐτῷ σώματα. τί γάρ ἀτοπον, ὥσπερ τὴν ὑλὴν χωρίζομεν τῷ λόγῳ πάντων εἰδῶν εἰς τὸ τὴν φύσιν αὐτῆς ἐπισκέψασθαι, 5 καίτοι τοῦτό γε ἀδύνατον γενέσθαι ποτέ, οὕτω δὲ καὶ τὸν μεταξὺ τῆς χαλκῆς σφαιρίας ἀπειλημμένον ἀέρα ὑποθέσθαι μεταβάλλειν εἰς γῆν μὴ συμπίπτοντος τοῦ χαλκοῦ, ἵνα ἔδωμεν τὸ ἀκόλουθον; καίτοι τὸ αἴτημα οὐδὲ ἔξι τῆς φύσεως, ἀλλὰ καθ' ἔκαστην γινόμενον, λέγω δὴ τὸν βραχὺν ἀέρα μεταβαλεῖν εἰς γῆν. τίς δὲ δλως ἡ ἀνάγκη τοῦ συμπεσεῖν τὸν χαλκὸν 10 τοῦ ἐντὸς ἀέρος εἰς γῆν μεταβάλλοντος; εἰ γάρ μηδὲν ἔστιν ἔτερον διάστημα ἐντὸς παρὰ τὸ περιεχόμενον σῶμα, τίς ὁ κίνδυνος; ὥστε μεταβάλλοντος τοῦ ἀέρος ἐξ ἀνάγκης τὸν χαλκὸν συμπεσεῖν; κακῶς δὲ κάκεινο ὁ Θεμίστιος τῷ Γαληνῷ ἐγκαλεῖ· ἔκεινου γάρ αἰτήσαντος καθ' ὑπόθεσιν ἐξαρθέντος τοῦ ἐν τῷ ἀγγείῳ ὅδατος μηδὲν ἔτερον εἰσρυπῆναι σῶμα, ἵνα τὸ 15 ἀκόλουθον ἐπισκέψηται, ἐγκαλεῖ· αὐτῷ ὡς τὸ ζητούμενον αἰτοῦντι. λέγει δὲ οὕτως· “ἀλλ' ὑποθύμωμεθα ἔξαρθέντος τοῦ ὅδατος μηδὲν ἔτερον εἰσρυπῆναι σῶμα, μένει τούναν μεταξὺ τῆς ἐπιφανείας διάστημα κεχωρισμένον. ἀλλ' ἀλογος ἡ ὑπόθεσις, ὡς σοφώτατε Γαληνός· αὐτὸν γάρ ὑποτίθεται διάστημα κεχωρισμένον. Ζητούντων γάρ ἡμῶν, εἰ δύναται εἶναι διάστημα κεχωρισμένον, ‘ὑποθύμωμεθα’ λέγεις· ‘εἶναι διάστημα κεχωρισμένον.’ πλάττεις οὖν σεσυτῷ καὶ ἀναζηγραφεῖς διδούλει εἶναι διάστημα, οὐχ διπάρχει δεικνύεις.” ταῦτα 20 μὲν ὁ Θεμίστιος, δτι δὲ εὐήθης ἡ ἀπάντησις, παντί γε οἷμαι δηλον· εἰ γάρ ὡμολογεῖτο μὲν εἶναι τὸ διάστημα, ἔχεται δὲ εἰ δύναται ποτε τοῦτο καθ' αὐτὸν εἶναι κενὸν σώματος, δπερ ζητεῖ ἐν τοῖς ἐφεδῆς ὁ Ἀριστοτέλης, 25 εἰτα ὑπέθετο ὁ Γαληνὸς· ἐκρύπτεται τοῦ ὅδατος μηδὲν ἄλλο μετεμπίπτειν σῶμα, τῷ ὕντι τὸ ζητούμενον ἤξιον λαβεῖν, ἐπειδὴ δὲ τοῦτο μὲν νῦν οὐδὲ ζητεῖται, ἀλλ' εἰ ἔστιν δλως ἔτερόν τι διάστημα παρὰ τὸ σωματικὸν διάστημα, δπερ τόπος ἔστι τῶν σωμάτων, ἀξιοῦ δὲ ὁ Γαληνὸς ἐξελθόντος τοῦ 30 ὅδατος μὴ ἐπεισελθεῖν ἔτερον σῶμα, οὐδὲ τοῦτο λέγει, ὡς σὺ φής, Θεμίστιε, δτι· ‘ἔστω διάστημα κεχωρισμένον τῶν σωμάτων μεταξὺ τοῦ ἀμφορέως’, 35 ἀλλ' δτι· ‘μὴ εἰσίτω ἄλλο τι σῶμα ἐξελθόντος τοῦ ὅδατος, καὶ οὕτως ἴω-

1 ἡ om. K τούτῳ Μ δεδόσθω μοι τῷ λόγῳ ΚΜ: πάλιν λέγω G: πάλιν λόγῳ ληπτέον τὸ 4 πάντων τῶν εἰδῶν Μ 5 γε om. Gt δὲ] δὴ K 6 μεταβαλεῖν K 7 τὸ (ante ἀκόλουθον) M: τι τὸ K: τι Gt 8 δὴ om. M τὸν GKt: τὸ M 9 μεταβάλλειν Gt πεσεῖν Gt 12 χαλκοῦν Μ πεσεῖν K 12. 13 δ θεμίστιος κάκεινο Gt 13 κάκεινου γάρ G 14 τι σῶμα K 15 ὡς τὸ (ex ὡς τῶ corr. M λέγει p. 270, 9 16 ἔξαιρεθέντος Themistius (Simpl. p. 573, 20) 17 μένει τούναν ΚΜ: μὴδ' εἶναι G: συμβαίνει οὖν εἶναι τὸ 18 ἡ om. G αὐτὸ M: τοῦτο GKt ὑποτίθεται ΚΜ: ὑποτίθεται Gt: ὑποτίθεσαι Spengel 20 πλάτεις K 22 εὐηθὲς K: εὐηθες M πάντι M 22. 23 εἰ μὲν γάρ Gt 23 δηλογεῖ τὸ K 24 τοῖς] τῆς t 25 ὑπέθετο K: ὑπείθετο M: ὑπετίθετο G: ὑπερετίθετο τὸ μηδὲν ἄλλο ἐκρύπτεται τοῦ ὅδατος Gt 27 ἔτερόν om. Gt 29 τούτῳ K φῆς primitus M: φησὶ G ὡς θεμίστιε K 30 ἔστι K 31 μὴ εἰσὶ τῷ G τι om. M ὅδατος] διαστήματος G 31. p. 577, 1 καὶ οὕτως — ὅδατος om. GK

μεν εἰ ἔστι τι μεταξὺ η̄ μῆ. εἰ δὲ δλως οἱεὶ δτι ἔξελθόντος τοῦ ὅδατος, ο 8^η
 ἐὰν μὴ ὑποθύμεθα ἔτερόν τι εἰσὶν σῶμα, συμβαίνει εἶναι τι μεταξὺ διά-
 στημα κεχωρισμένον, αὐτὸς τοῖς σαυτοῦ πτεροῖς ἥλως· εἶναι γὰρ λέγεις
 ἀλλοὶ τι διάστημα μεταξύ, οὐδέποτε μέντοι τοῦτο κενὸν σώματος εἶναι, 5
 5 δπερ καὶ ἡμεῖς φαμεν· οὐδὲ γὰρ τοῦτο λέγομεν, δτι μένει ποτὲ τὸ διά-
 στημα τοῦτο κενὸν σώματος, ἀλλ' ὅτι ἔστι μὲν ἔτερον πάντων τῶν ἐμ-
 πιπτόντων σωμάτων, οὐδέποτε μέντοι κενὸν γίνεται σώματος, καὶ διὰ
 τοῦτο η̄ ἀντιμετάστασις τῶν σωμάτων καὶ η̄ τοῦ κενοῦ βία, ἵνα μὴ μείνῃ
 κενὸν σώματος τὸ τοπικὸν διάστημα.

10 Ἰστέον δὲ δτι η̄ ὑποτίθεται ὑπόθεσιν δ Θεμίστιος, ὡς τινων λεγόν-
 των τοπικὸν διάστημα τοῦτο εἶναι, οἵον ἔστι τὸ διάστημα τὸ σωματικὸν
 δίχα ποιητήτων, | παντελῶς ἔξω ἔστι τοῦ ἀληθοῦς λόγου· οὐδὲν γὰρ ἀλλοὶ p 1^r
 ἔστι τὸ τοιοῦτον διάστημα η̄ σῶμα ἀποιον. εἰκότως οὖν ἔψεται τοῖς οὔτω
 λέγουσι τά τε ἀλλα ἄποτα καὶ τὸ σῶμα χωρεῖν διὰ σώματος. ἡμεῖς δὲ
 15 οὐχ οὔτω φαμέν· οὐ γὰρ σῶμα εἶναι φαμεν τὸ διάστημα, ἀλλὰ χώραν
 σώματος καὶ διαστάσεις μόνας κενὸς ἐκτὸς πάσης οὐσίας καὶ ὅλης. καὶ
 ὑπάρχει γε πάντα τὰ κοινὰ ὄμοιογήματα τοῦ τόπου τῷ τοιούτῳ τόπῳ· 5
 καὶ γὰρ ἵσσος ἔστι μᾶλιστα τῷ ἐν τόπῳ οὐδὲν μᾶλλον η̄ τὸ πέρας τοῦ πε-
 ριέχοντος, καὶ ἀκίνητος, ὡς εἴπε, καὶ οὐδέν ἔστι τοῦ πράγματος, καὶ χωρι-
 20 στός, καὶ ἐμπεριέχει δὲ τὸ ἐν τόπῳ οὐδὲν μᾶλλον η̄ τὸ πέρας τοῦ περι-
 χοντος. ὥσπερ γὰρ τὴν ἐπιφάνειαν τόπον λέγοντες περιέχειν αὐτήν φασι,
 καίτοι ἐφαρμόζει γε τῷ πέρατι τοῦ σώματος, οὕτω καὶ τὸ διάστημα ἐφαρ-
 μόζοι τῷ σώματι, περιέχοι δὲ τὸ σῶμα, διότι οὐ κενὸν ἔστι τὸ ἐγγινό-
 μενον ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ σῶμα τὸ ἐγγινόμενον ἐν τῷ κενῷ, ὥσπερ 10
 25 η̄δη εἴπον. εἰ μὲν γὰρ η̄ σωματικὸν διάστημα δ τόπος καὶ ἐγίνετο ἐν
 αὐτῷ σῶμά τι, χωρεῖν ἀνάγκη η̄ δι' ἀλλήλων τὰ διαστήματα, ἐπειδὴ δὲ
 καθ' αὐτὸν δ τόπος κενὸν ἔστιν, οὐκ δὲ εὐλόγως εἴποιε τις χωρεῖν αὐτὸν
 διὰ τοῦ σώματος, ἀλλὰ τὸ σῶμα δι' αὐτοῦ χωρεῖν· πλήρωσις γὰρ μόνον
 γίνεται τοῦ σώματος ἐν αὐτῷ γενομένου, οὐ μέντοι χώρησις δι' ἀλλήλων.
 30 διὰ τοῦτο δὲ οὐδὲ τὸ μόριον ἔσται καθ' αὐτὸν ἐν τόπῳ· εἰ μὲν γὰρ διηρεῖτο

1 οἱεὶ M: εἰη t 2 μὴ GKM: οὖν t 3 ἔτερόν τι KM: ἔτερόν γε (γε μὴ t) Gt
 εἰσιών K τι μεταξύ εἶναι Gt 3 αὐτὸς τοῖς σαυτοῦ M: αὐτὸς τοῖς αὐτοῖς αὐτοῦ K:
 αὐτοῖς τοῖς ἑαυτοῦ G: ὥστε αὐτοῖς τοῖς σαυτοῦ t εἶναι γὰρ (γὰρ ομ. K) λέγεις GKM:
 λέγεις γὰρ εἶναι t 5 οὐ γὰρ M 7 κενὸν τοῦ σώματος γίνεται M 9 κενὸν KM:
 μὲν G: μόνον ἀνευ t 10 η̄ M 11 τὸ τοπικὸν Gt 12 παχυτήτων M 13 οὐν
 ἔψεται] συνέψεται G 14 διὰ τοῦ σώματος Gt 17 γε KM: ομ. G: δὲ t διολο-
 γήματος compend. M 18 Ιωας K: Ιωαν G τῷ t: τῶν (p. 551,22. ad p. 565,25 sq.?)
 KM: τὸ G 18. 19 οὐδὲν—περιέχοντος ομ. fortasse recte KM 18 οὐδὲν G: καὶ t
 18 et 20 μᾶλλον] exspectes ἤτοι 19 ὡς ομ. K 19. 20 τοῦ—δὲ ομ. KM 20 οὐ-
 δὲν GKM: ομ. t 21 τόπου λέγοντος K 22 ἐφαρμόζεται (ομ. γε) K: ἐφαρμόζει τε M
 22. 23 ἐφαρμόζη Gt 23 οὐ τὸ κενὸν Gt 24 ἀλλὰ τῷ σῶμα t 25 μὲν (Gt:
 μὴ KM 26 σῶμά τι scripsi: σώματι GKM: τῷ σώματι t 27 εὐλογῶν M εἴποιε
 GM: εἴποιεν K: εἴτοι corrigit t, at cf. p. 590,1 al. 28 τοῦ ομ. M 29 γενομένου t
 διὰ ἀλλήλων τὰ διαστήματα M 30 δὲ οὐδὲ t: δὲ KM: οὐδὲ G μόριον—διηρεῖτο
 ομ. G ἐν τόπῳ καθ' αὐτὸν εἰ διαιρεῖτο K

ύπὸ τοῦ διαστήματος καὶ τὸ σῶμα τὸ χωρῆσαν ἐν αὐτῷ, ἀνάγκη ἦν ἔκα- p 1^o
στου μορίου ίδιά περιγραφομένου καὶ ἔκαστον ίδιά ἐν τόπῳ εἶναι, εἰ δὲ οὐ
μὴ διαιρεῖται τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ διαστήματος μηδὲ χωρεῖ τὸ διάστημα
διὰ τοῦ σώματος, ποίᾳ ἀνάγκῃ εἶναι τὸ μόριον καθ' αὐτὸν ἐν τόπῳ;

5 'Αλλ' ἔκεινο ἵσως ἀπορήσει τις πρὸς τὸν λόγον, δὴ δημόσιαν τε
εἴπομεν, διτὶ εἰ ὁ τόπος διάστημα ἐστιν ἄνευ οὐσίας πάσης καὶ ὅλης ἐν
μόναις ταῖς διαστάσεσι τὸ εἶναι ἔχον, αἱ δὲ διαστάσεις τοῦ ποσοῦ, συμ-
βήσεται τὸ ποσὸν χωριστὸν εἶναι ἄνευ οὐσίας. ἀλλ' ἀδύνατον· πᾶσαι γάρ
αἱ ἄλλαι κατηγορίαι ἐν τῇ οὐσίᾳ τὸ εἶναι ἔχουσιν. εἰ τοίνυν ἀδύνατον τὸ 20
10 ποσὸν καθ' αὐτὸν ὑποστῆναι χωρὶς τῆς οὐσίας, ἀδύνατον εἶναι τὸ τοιοῦτον
διάστημα. φησὶ οὖν ἐγὼ διτὶ μᾶλιστα μὲν οὐ ταῖς ἡμετέραις θέσεσιν
ἀνάγκη τὴν τῶν πραγμάτων ἀκολουθεῖν φύσιν, ἀλλὰ τοῖς πράγμασι συμ-
φώνους εἶναι τὰς ἡμετέρας δυμολογίας. οὐκέτι ἐπειδὴ τοίνυν οὕτω διωρισά-
μεθα ὡς ἀδύνατον ποσόν τι ὑποστῆναι ἄνευ οὐσίας, δὴ δημόσιαν ἀνάγκην
15 καὶ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν οὕτως ἔχειν· εἰ γάρ ἐπειδὴ πάντως
ἐν τοῖς σώμασι μετὰ οὐσίας ὄρωμεν τὸ ποσόν, διὰ τοῦτο καθ' αὐτὸν οὐκέτι
25 ἀν ὑποστῆναι ἀποφανόμεθα, ὥρα καὶ αὐτὰς τὰς οὐσίας μὴ αὐθυποστάτους
εἶναι λέγειν. πᾶσα γάρ φυσικὴ οὐσία ποσοῦ τινος ὡρισμένου δεῖται εἰς τὸ
εἶναι· ἀδύνατον γοῦν ἐν τῷ τυχόντι μεγάλει τὸ τυχόν εἰδος ὑποστῆναι,
20 ὡς ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ ταύτης τῆς πραγματείας ἐδείχθη, ἀλλὰ καὶ σάρξ
καὶ ἄνθρωπος καὶ ὅστοιν καὶ τὰ ἄλλα πάντα φυσικὰ εἰδὴ οὐκέτι ἀν ὑπο-
σταίη μὴ ἐν τινι ὡρισμένῳ ποσῷ, ἀλλὰ τοῦ ποσοῦ, ἐν τῷ πεφυ-
κεν ἡ σάρξ ὑφίστασθαι, φυλαρέντος συνεφθύρη καὶ τὸ εἰδός. ταύτη οὖν 25
εἴποιμι ἀν τὰ φυσικὰ εἰδὴ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ τῷ ποσῷ τὸ εἶναι ἔχειν.
25 καὶ τί δεῖ περὶ τοῦ ποσοῦ λέγειν; οὐδὲν γάρ τῶν φυσικῶν εἰδῶν ἄνευ
ὅλης ὑποστῆναι δύναται· ἀν· πάντα οὖν συμβεβηκότα ἀν εἴη τῇ ὅλῃ.
ταῦτα μὲν οὖν δπως ἔχει, μακροῦ ἀν καὶ λόγου δέοι καὶ χρόνου πρὸς
τὸ γνῶναι, δπερ δὲ εἰπον ἐξ ἀρχῆς, καὶ νῦν λέγω, διτὶ ἡ δεικάτωσαν
διτὶ οὐκέτι τὸ τοιοῦτον διάστημα καὶ λυέτωσαν τὰ παρ' ἡμῶν δεδειγ- 30
μένα, ἡ, ἔστ' ἀν ἐκεῖνα μένωσιν, οὐκ ἀναιρήσουμεν τὴν τῶν πραγμάτων
φύσιν, ἐπειδὴ τισὶν οὕτως ἔδοξεν ἀποφήνασθαι, ὡς ἀδύνατον τὸ ποσὸν καθ'
αὐτὸν ὑποστῆναι. ἐπειτα δὲ κἀκεῖνο ἐστιν εἰπεῖν, διτὶ πᾶσαι αἱ κατηγορίαι

1 καὶ ομ. Gt prius τὸ ομ. G χωρῆσαι K ἦν] δὴ G 2 ίδια (altero loco)
KM: δὴ δημόσιαν τὸ ποσόν K 5 ἔκεινως K ἀπορήσειν K: ἀπορήσειν
ἄν t, cf. ad p. 16,10 8 GKM: δν t δὴ p. 561,25 7 ταῖς ομ. Gt ἔχον t:
ἔχων GKM 8 ἀλλὰ t 10 χωρὶς KM: χωριστὸν Gt 14 ὡς] εἰς G 15 εἰ γάρ KM:
σκόπει δὲ καὶ οὕτως εἰς Gt 16 τῆς οὐσίας Gt 17 ὑποφανώμεθα KM: ὥρα Gt:
ἥρα M: ὥρα K 18 ante ποσοῦ addunt πάντως Gt 19 γοῦν GM: γοῦν γάρ K:
οὖν t 20 πρώτῳ λόγῳ c. 4 p. 187 b 13 sqq. 23 ταύτης G 24 δὴ K
τὸ ποσὸν K ἔχον M 25 δεῖ] δὴ K 26 δύναται ἀν K post ὅλῃ addunt
ῶστε μᾶλλον αὐθυπόστατον τὸ ποσὸν ἡ τὰ οὐσιώδη τῶν εἰδῶν Gt 27 δπως KM:
ώς Gt ἔχοι G καὶ λόγου δέοι KM: καὶ δέοι λόγου G: δέοι καὶ λόγου t
29 τὸ ομ. Gt ὑμῶν K 31 οὗτος M ἔδοξεν οὕτως Gt 32. p. 579,1 ἐπειτα
—ὑφεστήκασι ομ. G

οὐκ ἄνευ τῆς πρὸς ἀλλήλας συμπλοκῆς ὑφεστήκασιν· οὐ γὰρ ἔστιν εὑρεῖν p I^v
μίαν κατηγορίαν ἄνευ τῆς τῶν ἀλλων συμπλοκῆς ὑφεστῶσαν, οὐδὲ αὐτὴν 41
τὴν οὐσίαν ἡτις καὶ καθ' αὐτὴν ὑποστῆναι δύνασθαι λέγεται. καὶ ή ὅλη
γοῦν καὶ τὸ δεύτερον ὑποκείμενον, λέγω δὴ τὸ τριχῆ διαστατὸν καὶ
5 ἅποιον σῶρα, δοσὸν ἐφ' ἔσαυτῷ δυνάμενον καθ' αὐτὸν ὑποστῆναι, δμως οὐχ
ὑφέστηκεν οὐδέποτε ἄνευ ποιοτήτων. καὶ τὸ τοπικὸν οὖν διάστημα, εἰ καὶ
δοσὸν ἐφ' ἔσαυτῷ ἥδυνατο ὑποστῆναι ἀν καθ' αὐτό (τι γὰρ ἐκώλυε χώραν 45
εἶναι κενὴν σώματος, ὥσπερ ἐλέγομεν, εἰ τὸν ἀμφορέα ἐπινοήσομεν μηδὲν
ἐντὸς περιέχοντα σῶμα);, ἀλλ' οὖν οὐδέποτε μένει κενὸν σώματος αὐτὸν καθ'
10 αὐτό, ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τῆς ὅλης φθαρέντος τοῦ εἰδούς ἀλλο εὐθὺς ἐπι-
γίνεται, οὗτῳ δὴ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἡ ἀντιμετάστασις τῶν σωμάτων οὐδέποτε
τὴν χώραν καταλιμπάνει κενὴν, ἀλλ' ἅμα ἀλλο μὲν ἔξεισι σῶμα, ἔτερον
δὲ ἀντεμπίπτει. καὶ ταύτῃ οὐδέποτε ἄνευ οὐσίας οὐδὲ τὸ τοιοῦτον ποσὸν
ἔστιν εὑρεῖν. καὶ μήποτε ἡ τοῦ κενοῦ βίᾳ αὐτῇ ἔστι, τὸ μὴ χωρισθῆναι 50
15 ποτε τὸ τοιοῦτον ποσὸν τῆς οὐσίας. ὥστε ταύτῃ σφύζοιτ' ἀν καὶ τὸ δο-
κοῦν ὡμοιογημένον εἶναι διὰ τὸν συνεθίσμον τοῦ συνεχῶς τοῦτο λέγεσθαι,
λέγω δὴ τὸ μὴ ἀν τὸ ποσὸν ὑποστῆναι καθ' αὐτὸν ἄνευ οὐσίας· οὐδέποτε
γὰρ ἐνδέχεται εἶναι τὸ κενὸν χωριστὸν σώματος.

'Αλλὰ γὰρ οὕπω πάντα τὰ ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ καὶ τῷ τοιούτῳ τόπῳ
20 ἐδείξαμεν ὑπάρχοντα, λέγω δὴ τὸ διωρίσθαι ἐν τῷ καθόλου τόπῳ τὸ ἄνω
καὶ τὸ | κάτω. καὶ γὰρ ἀπορήσειν ἄν τις εἰκότως τῷ Ἀριστοτελικῷ συνι- p I^v
στάμενος δόγματι, ὅτι εἰ τόπος ἔστι τῶν τε βαρέων καὶ κοῦφων σωμάτων
τὸ ἀπειλημένον ἐντὸς τῆς κοιλῆς ἐπιφανεῖται τῆς σεληνιακῆς σφαιρίκης κενὸν
τριχῆ διαστατόν, ὡς ἀν αὐτοὶ φαίνεται, φέρεται δὲ φύσει τὰ μὲν κοῦφα
25 ἐπὶ τὸν ἄνω τόπον τὰ δὲ βαρέα ἐπὶ τὸν κάτω, πῶς ἀφοριεῖς τοῦ διαστή-
ματος τούτου τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω; μέχρι γὰρ τίνος τὸ μὲν ἄνω ὅρίσεις, 5
τὸ δὲ κάτω; καὶ εἰ δεῖ τὸν τόπον τινὰ φυσικὴν δύναμιν ἔχειν, καθ' ἣν
τὰ κοῦφά τε καὶ βαρέα τῶν ἰδίων ἐφιέμενα τόπων ἔκαστον ὑπὸ τῆς φυ-

1 ἀλληλα M ὑφεστήκασιν Kt: συμπεφύκασιν M 1. 2 οὐ γὰρ ἔστιν εὑρεῖν (εὑρεῖν ομ. K)
μίαν (ιαν, sic, K) — ὑφεστῶσαν KM: καὶ τὸν τόπον τοίνυν καθ' αὐτὸν ὑποστῆναι οὐ (haec omnia
addidit t: ομ. G) τῶν ἐνδεχομένων ἔστι· τῶν πρὸς τι γὰρ δότος καὶ τὸ ἐν τόπῳ, καὶ
οὐδέτερον τοῦ λοιποῦ χωρὶς εἶναι δύναται· ὥστε τῷ μὲν ἕδη λόγῳ, χωριστός ἔστι τῶν σω-
μάτων δότος. κατ' ἐνέργειαν δὲ οὐδέποτε ἔστι χωρὶς σωμάτων. καὶ τί λέγω περὶ τοῦ πο-
σοῦ, διποι γούδε μία (οὐδεμία t) κατηγορία χωρὶς τῆς τῶν λοιπῶν, ἡ πατῶν ἡ τινῶν ὑφ-
στήκε συμπλοκῆς Gt 2. 3 αὐτὴν τὴν οὐσίαν KM: αὐτῇ ἡ οὐσία Gt 3 δύναι
(sic) K 4 γοῦν ἡ καὶ Gt 6 τὸ ομ. K 7 οἰον G ἔσαυτὸ K γέδυ-
νατο ὑποστῆναι ἀν M: ὑποστῆναι ἀν (ομ. ἥδυνατο) K: ὑποστῆναι ἥδυνατο δεῖ (ἥδυνατ' ἄν,
sic, t) Gt ἔσαυτό M 8 λέγομεν τὸ ἐπινοήσωμεν K 9 οὖν] οὐ K
9. 10 καὶ αὐτὸν καθ' αὐτό Gt 10 φθαρέντος τοῦ KM: τοῦ μὲν φθαρέντος τοῦ G: ἐνδε
φθαρέντος t 12 ἅμα ομ. G: ἀμ' t ἔξεισι Mt: ἔξει K: ἔξηει G 14 ἡ KM: καὶ
ἡ Gt αὐτῇ M 15 τοιοῦτο G 19 οὗτῳ G καὶ τῷ τοιούτῳ τόπῳ ομ. KM
20 ante λέγω addit δὲ τι λέπεται μόνον τὸ τῷ G διορίσασθαι Gt 22 ἐπι-
ομ. G τε ομ. Mt 23 ἐντὸς ομ. G 24. p. 597, 4 τριχῆ—εἰπὼν δὲ nulla indi-
cata lacuna ομ. K 26 τινὸς M ὅρίσεις M: ὅριεις Gt 27 καὶ τινὰ (ομ. εἰ δεῖ
τὸν τόπον ετ φυσικὴν) M 28 ἐμφιέμενα M τῆς ομ. G

σικῆς ὄρμῆς ἐπὶ τὸν οἰκεῖον φέρεται, τὸ δὲ τοιοῦτον διάστημα κενὸν τῷ p 1^v
ἰδίῳ λόγῳ ὑπάρχον οὐδεμίαν δύναμιν ἔχειν οἰόν τε, τίνι λόγῳ τὰ μὲν ἐπὶ
τόδε αὐτοῦ τὸ μέρος φυσικῶς ὄρμῃ, τὰ δὲ ἐπὶ τὸ ἔτερον; εἰ τοίνυν μά-
λιστα πάντων δεῖ ὑπάρχειν τῷ τόπῳ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, τῷ δὲ τοιούτῳ
5 τόπῳ οὐκ ἀν ὑπάρξει, μόνῳ δὲ τῷ πέρατι τοῦ περιέχοντος καθὸ περιέχει 10
τὸ περιεχόμενον, ὡς Ἀριστοτέλης τὸν τόπον ὥρισατο, οὗτος ἀν εἴη κυρίως
τόπος. ἐπει γάρ τὰ κρείττονά τε καὶ ἀνωτέρω εἰδους λόγον ἔχει πρὸς τὰ
καταδεέστερα, ἐκείνων δηλοντί Ὀλης ἔχόντων πρὸς αὐτὰ λόγον, ἐφίεται
δὲ ἡ ὅλη τοῦ εἰδούς, ὡς θῆλυ ἄρρενος καὶ ὡς αἰσχρὸν καλοῦ (ἔκαστον
10 γάρ τοῦ εἶναι ἐφίεται, ἔστι δὲ ἔκαστον δτε ἀπειλήφοι τὴν οἰκείαν τελειό-
τητα, τοῦτο δέ ἔστι τὸ εἶδος), εἰκότως τὸ μὲν πῦρ τοῦ κατὰ φύσιν αὐτοῦ
τόπου ἐφίεται, τούτεστι περιέχεσθαι ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος τῆς 15
σεληνιακῆς σφαίρας, ἵνα κοσμῆται ὑπ' αὐτοῦ καὶ οἰον εἰδοποιήται (κοσμεῖ-
ται δὲ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τελειοῦται τῷ τὸ μὲν ποιεῖν τὸ δὲ πάσχειν, ποιεῖ
15 δὲ καὶ πάσχει οὐκ ἄλλως ἢ τῷ ἀπτεσθαι), ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἀήρ ἐφίε-
ται τοῦ ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς περιέχεσθαι σφαίρας, καὶ οὕτω μέχρι τῶν
ἐσχάτων.

'Αλλὰ καὶ πρὸς ταῦτα εὔκολος ἡ ἀπάντησις· τὰ αὐτὰ γάρ καὶ τῷ
'Αριστοτελικῷ λόγῳ οὐδὲν ἡττον συμβαίνει. εἰ γάρ πέρας τοῦ περιέχοντος
20 ἔστιν ὁ τόπος, τὰ δὲ περιεχόμενα ἄλλα ὑπὸ ἄλλης ἐπιφανείας τοῦ ἀέρος 20
ἢ τοῦ ὕδατος περιέχεται, ὡς ἀν ἔκαστον ἔχῃ μεγέθους ἢ συμκρότητος; λε-
γέτωσαν ἡμῖν μέχρι τίνος τὸν κάτω τόπον ὄρισμεν. εἰ γάρ ὅρη τινὰ διὰ
μεγέθους ὑπερβολὴν σχεδὸν ἐγγίζει τῇ σεληνιακῇ σφαίρᾳ, ὡς καὶ διὰ
τοῦτο Σεληναῖα καλεῖσθαι, εἰ ταῦτα νοήσομεν μὴ συνεχῆ ὄντα τῇ γῇ ἄλλα
25 διγρηγμένα, πότερον ἐν τῷ ἄνω τόπῳ λεχθῆσται ἢ ἐν τῷ κάτω; καὶ τί
λέγω ταῦτα; οἱ ἐπάνω τούτων ἐπικείμενοι λίθοι, ἢ τὰ περὶ τὸ κέντρον
τοῦ παντὸς ἢ γῆς μόρια τινα διγρηγμένα τοῦ διλού ἢ ὕδατος, ἀρα ἐν τῷ 25
κάτω τόπῳ εἰσίν; οὐκοῦν δὲ ὑπὸ τὰ ὅρη ἐκεῖνα ἀήρ ἐν τῷ παρὰ φύσιν
ἀν εἴη τόπῳ κατωτέρω ὑπάρχων τῶν βαρέων σωμάτων. καν μὴ διγρη-
30 μένα δὲ ἐπινοηθείη τὰ ὑψηλότερα τῶν δρῶν, ἀλλ', ὥσπερ εἰσί, συνεχῆ τῇ
διῃ γῇ, πότερον τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀέρος, τὴν περιέχουσαν τὰς κορυφὰς
αὐτῶν, μόριον φήσομεν τοῦ κάτω τόπου ἢ οὐ; καὶ τοῦτο μέχρι πόσου;
τὰ αὐτὰ καὶ περὶ τοῦ ἄνω τόπου ἐροῦμεν· ποιῶν γάρ ἐρεῖς τὸν ἄνω
τόπον; πότερον τὴν κοιλην ἐπιφάνειαν τῆς σεληνιακῆς σφαίρας; ἀλλ'

1 τοιοῦτο G	2 τίνι Mt: τῷ G	καὶ τὰ μὲν G	3 τὸ (ante ἔτερον) M:
om. Gt	3. 4 μάλιστα πάντων M: καν τὰ μάλιστα Gt	5 post περιέχοντος iterat	om. Gt
t	περιέχοις G	6. 7 οὗτος — τε om. G	7 εἰδους Mt: διδους G: δὲ εἰδους
corr. G ²	8 ἔχοντα primitus M	9 τοῦ om. G	alterum ως om. G
10 ἀπειλήφει G	11 αὐτοῦ (sic) Mt: om. G	13 ἡδη ποιήται M	19 εἰ γάρ πέρας iterat
incipiente nova pagina M	19. 20 τοῦ περιέχοντος ἔστιν M: ἔστι τοῦ περιέχοντος Gt		
22 διὰ M: om. Gt, qui mox ὑπερβολῇ	25 post τόπῳ addit ὄντα t	deixiθῆσται G	
27 ἀρα M	28 ὑπὸ Gt: ἐπὶ M	29 μὴ G ² Mt: om. G	30 ἐπινο ἡ M
(sic) M: ὑψηλότατα Gt	31 πρότερον primitus G	32 πόσου Mt: τόσούτου G	

εἰ αὕτη μόνον εἴη δ ἄνω τόπος, καὶ τὰ ὑπὸ ταύτης προσεχῶς περιεχό· ^{ρ 1°}
μενα, ταῦτα μόνα ἐν τῷ ἄνω ἐστὶ τόπῳ, οὐκ ἀν εἴη δ ἀλλὰ ἐν τῷ ἄνω εἰ
τόπῳ, ἐπει μὴ ὑπὸ ταύτης προσεχῶς περιέχεται, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῆς τοῦ πυρός.
ἀλλ' εἰ καὶ αὕτη ἄνω εἴη, δύο εἰδῶν ἀν εἴη τοῦ ἄνω τόπου. καὶ περὶ τοῦ
5 κάτω δὲ διατὸς λόγος ἐπί τε τῆς γῆς σκοποῦντι καὶ τοῦ ὅδατος. καὶ
τίς ἀν εἴη ἡ διαφορὰ τοῦ τε ἄνω τόπου πρὸς ἔαυτὸν καὶ ἔτι τοῦ κάτω;
διτι μὲν αἱ αὐτὰ ἀπορίαι οὐδὲν ἥπτον καὶ τούτῳ ἐπονται τῷ λόγῳ,
σαφὲς ἐντεῦθεν, ὡς δὲ τὸ ἀληθὲς ἔχει, γνοῖς ἀν οὕτως. χυρίως μὲν ²⁵
οὐδὲ ἀν εἴη ἐν τῷ παντὶ κατὰ φύσιν τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ἀλλ' ὡς αὐ-
10 τός φησιν ἐν ἑτέροις, τὸ κύκλῳ καὶ τὸ πέριξ. εἰ δὲ καὶ φήσομεν ἄνω
μὲν τὸ πέριξ, κάτω δὲ τὸ μέσον, ἔσται κάτω μὲν τόπος ὁ ἀπειλημμένος
ὑπὸ τῶν βαρέων σωμάτων, ἄνω δὲ ὁ ὑπὸ τῶν κούφων· τὰ γὰρ ἐπανι-
στάμενα τῶν δρῶν βίᾳ ὑπερανέχει τὸ δλον. βίᾳ δὲ λέγω, διότι εἰ καὶ
συνεχῇ ἔστι τῇ δλῃ γῆ, ἀλλ' οὐ πανταχόθεν αὐτῇ συνάπτει· ἔστικε γάρ
15 τοῖς λίθοις τοῖς ἐπιτιθεμένοις ἀλλήλοις ἐν ταῖς οἰκοδομίαις. τὴν δὲ παρὰ ⁴⁰
φύσιν αὐτῶν θέσιν δηλοῦσιν ίκανῶς αἱ ἀπορρήξεις αὐτῶν· ἀπορραγέντα
γάρ, ὡς δὴ παρὰ φύσιν ὅντα, φέρεται ἐπὶ τὸν οἰκεῖον καὶ κατὰ φύσιν τό-
πον. τὸ δὲ λέγειν δύναμιν τινα ἔχειν αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸν τόπον γε-
λοῖον πάνυ· οὐ γάρ ἐπιφανείας ἐφιέμενα φέρεται ἐπὶ τοὺς οἰκείους τόπους
20 ἔκαστα, ἀλλὰ τῆς τάξεως ἐφιέμενα, ἡς παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τετυχήκα-
σιν. ἐπει οὖν τὴν ἐσχάτην μὲν τάξιν ἡ γῆ εἰληφεν, ὥστε πᾶσιν ὑφίστα- ⁴⁵
σθαι, δευτέραν δὲ τὸ ὅδωρ, καὶ τρίτην καὶ τετάρτην δὲ ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ,
εἰκότως, δταν ταύτης τῆς τάξεως παρασαλευθῆ τι καὶ τὸ πεφυκὸς ἀλλῳ
ἐπιπολάζειν ὑπὸ τίνος βίας μὴ ἐπιπολάζῃ αὐτῷ ἀλλ' ὑφίστηται, τῆς τάξεως
25 ἡς ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ ἔλαχεν ἐφιέμενα κινεῖται ἐπὶ τοσοῦτον, ἔως ἀν ἐν
ταύτῃ γένηται φέρεται οὖν ἐπὶ τὸ ἄνω τὰ κοῦφα, οὐχ ἀπλῶς ἀπτεσθαι
τῆς ἐπιφανείας τοῦ περιέχοντος ἐφιέμενα, ἀλλὰ τῆς τάξεως ἣν δὲ δημιουρ- ⁵⁰
γὸς αὐτοῖς ἐπένειμε· τότε γὰρ μᾶλιστα τὸ εἶναι ἔχουσι, καὶ τὴν ἔαυτῶν
τότε ἔχουσι τελειότητα. οὐχ δὲ τόπος οὖν ἔχει τῇ δύναμιν τοῦ φέρεσθαι
30 τὰ σώματα ἐπὶ τοὺς οἰκείους τόπους, ἀλλὰ τὰ σώματα ἔφεσιν ἔχει τοῦ
τὴν αὐτῶν φυλάττειν τάξιν.

Τεσσάρων οὖν ὄντων τῶν στοιχείων, καὶ δύο μὲν κούφων δύο δὲ βα-
ρέων, | ἐγὼ μέν, εἰ γε δεῖ δλως ἀφορίζειν, φημι ἄνω μὲν τόπον εἶναι τὸ ^{p 2°}
μόριον τοῦ διαστήματος τὸ ἀπειληφός τὰ κοῦφα σώματα, κάτω δὲ τὸ

1 αὕτη M: αὐτὴ Gt 2 δ ἐστὶ M 3 τῆς ομ. G 4 αὕτη μόνη ἄνω G 6 ἡ M:
ομ. Gt 7 μὲν M: μὲν οὖν Gt 9 οὐδὲ GM: οὐχ t τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω κατὰ φύσιν Gt
10 ἐν ἑτέροις] cf. De Caelo Δ 1 p. 308a 17 sqq.? Simplic. p. 605,19 11 ἔσται μὲν κάτω τό-
πος δλος ἀπειλημμένος M 12. 13 ἐπανιστάμενα M: ἐπαναστήματα Gt 13 ὑπεράνω ἔχει τοῦ
δλου G 18. 19 πάνυ γελοῖον Gt 19 γὰρ διὰ τὰς ἐπιφανείας (ομ. ἐφιέμενα) G 20 ἀλλὰ
τῆς τάξεως ἐφιέμενα M: οὐδὲ γὰρ τῆς περιεχούσης ἐπιφανείας ἐφίεται τὰ βαρέα· ἀλλὰ τῆς ἐπὶ
τὸ κέντρον ῥοπῆς· ἐφίεται οὖν ἔκαστα τῆς τάξεως Gt 24 αὐτὸς primitus M ὑφίστηται
M: ἀφίστηται Gt 25 ἐφιέμενα ταύτης της 28 ἀπένειμε Gt καὶ M: καὶ γὰρ Gt
29 ἔχουσι Mt: Ισααὶ G 30 ἀλλὰ τὰ fort. recte Gt, qui mox ἔχει ἐφεσιν 31 αὐτῶν
(sic) M: ἔκαστων Gt 33 τὸν τόπον M 34 κοῦφα corr. superscr. G²: κάτω G

ἀπειληφός τὰ βαρέα, δὸς δὲ Ἀριστοτέλης οὐκ ἀνέχοι λέγειν τίς ἔστι καὶ πρώτης ὁ ἄνω τόπος καὶ τίς ἔστιν ὁ κάτω. εἰ γάρ ὁ μὲν ἄνω τῶν κούφων ἔστιν δὸς δὲ κάτω τῶν βαρέων, καὶ ἔστιν ὁ ἄνω τόπος τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, τοῦτο δὲ ἔστιν ἡ κοιλὴ ἐπιφάνεια τῆς σεληνιακῆς σφαίρας, 5 αὕτη δὲ τὸ πῦρ μόνον προσεχῶς περιέχει, οὐκ ἀνέχει τὸν εἶχον εἴδη τοῦ ἄνω τόπου. δμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ κάτω. εἰ δὲ καὶ τὰς ἐντὸς τῆς ἀπλανοῦς σφαίρας ἐν τόπῳ βιούλεται εἶναι, ἐν τῷ τόπῳ δὲ πάντως τὸ ἄνω ἔστι καὶ τὸ κάτω, ἔσται τὸ μὲν ἄνω τὸ δὲ κάτω, τὸ μὲν βαρὺ τὸ δὲ κοῦφον, δπερ οὐ βιούλεται. ὥστε οὐ πάντως εἰς τὸ ἄνω καὶ εἰς τὸ κάτω 10 τὸν τόπον ἀνάγκη διαιρεῖν, οὐδὲ κατὰ τὰ αὐτῷ δοκοῦντα. πῶς δὲ οὐχὶ καὶ τὸ αὐτὸν περιέχον τε εἶη καὶ περιεχόμενον; καὶ γάρ ἡ θαλασσα, εἰ γε ἐν τόπῳ ἔστι, περιέχοιτο ἀνένευρός της αὐτὴν ἐπιφανείας, τῆς 15 γῆς δηλούντη μετὰ τοῦ ἐπιπολάζοντος αὐτῇ ἀέρος. δμοίως δέ, εἰπερ ἔστι καὶ ἡ γῆ δῃ τὸν τόπῳ καθ' διῆρην ἑαυτήν, περιέχοιτο ἀνένευρός της θαλάσσης. ὥστε καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς τόπος τοῦ ὄντος, καὶ ἡ τοῦ ὄντος τόπος τῆς γῆς, καὶ τὸ αὐτὸν καθὸ περιέχεται κατὰ τοῦτο καὶ περιέχει. τούτων δὲ οὐδὲν ἐπεται τοῖς τὸ διαίσθημα τὸν τόπον εἶναι λέγουσιν.

Αλλὰ πάλιν ἐπαποροῦσι τῷ λόγῳ, καὶ φασιν δτι εἰ ἦ τι τοιοῦτον 15
20 διάστημα κενὸν τῷ ίδιῳ λόγῳ τὸ δεξόμενον τὰ σώματα, ἀνάγκη τοῦτο καὶ
ἄπειρον εἶναι· οὐδὲ γάρ ἔξει τι πέρας. τὸ γάρ πέρας τῶν τριχῇ διαστατῶν
ἐπιφάνεια ἔστι, τίς δὲ ἀν εἴη τοῦ τοιούτου διαστήματος ἐπιφάνεια τῆς
ἐπιφανείας ἐν σώμασιν ὑφεστώσης; ὅστε εἰ καὶ κεχώρηκε δι' αὐτοῦ ἡ
πᾶσα τοῦ οὐρανοῦ σωματότης μέχρι τῆς ἔξωτάτω ἐπιφανείας, πέρας δὲ
25 τούτου εἶναι οὐκ ἐνδέχεται, ἀνάγκη κεχύσθαι αὐτὸς ἔξω τοῦ οὐρανοῦ
ἐπ' ἄπειρον, δπερ καὶ αὐτὸς μὲν καθ' ἑαυτὸν ἀλογον, ἐλγλεγκται δὲ
καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἴκανῶς καὶ ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ καὶ ἐν τῇ 20
Περὶ οὐρανοῦ. ἐγὼ δὲ οὐδὲ δπως καν τὸ πιθανὸν ἔχειν δόξῃ ἡ τοι-
αύτη ἀπορία. πρῶτον μὲν γάρ, ὥσπερ τριχῇ διαστατῶν τὸ τοιοῦτον ἐν-
30 νοεῖν ἐνδέχεται, οὕτω καὶ ἐπιφάνειαν ἀνάλογον τούτῳ, ἐπειτα εἰ καὶ ἐπι-
φάνειαν ἀνάλογον αὐτῷ μὴ οἶόν τε ἦν ἐπινοῆσαι, οὐ διὰ τοῦτο ἀνάγκη
καὶ ἐπ' ἄπειρον ἐκτείνεσθαι τὸ κενόν· ἐπειδὴ γάρ τόπος τῶν σωμάτων
ὑπέστη, τοσοῦτον μὲν ὑπέστη δσον οἶόν τε ἦν χωρῆσαι τὰ κοσμικὰ σώ-
ματα, συμπερατοῦται δὲ τοῖς τῶν σωμάτων πέρασιν. ὥσπερ γάρ, εἰ τὸ 25

1 δὲ δὲ Mt: δὲ μὲν οὖν G λέγειν οὐκ. M 2 γὰρ Gt: γε M 3 ἔσται οὐκ. Gt, qui ποιηθεών ἔστι 6. 10 εἰ δὲ—δοκοῦντα οὐκ. M 14 ἀλλὰ καθ' ὅλην ἕκαστην ἐν τόπῳ Gt 16 ἡ τοῦ] δὲ τοῦ M 19 ἀλλὰ γὰρ πάλιν G ἡ M: εἰλή Gt τοιοῦτο G 20 δε-
ξιμένον G 22 ἐπιφράνεια ἔστι—ἐπιφράνεια M: ἐπιφράνειαν G: ἐπιφράνεια· πέρας δὲ αὐτὸν οὐχ

a

Ἐξει ἐπιφένειαν τὸν τῆς Gt: τῆς δὲ M, qui mox σώμα 23 καὶ κεχώρηκε M: καιχώρηκε
primitus G: κεχώρηκε corr. G et τὸν 25 τούτου M: τοῦτο Gt 26 εὐλογον G
27 καὶ (ante ὑπὸ) M: om. Gt καὶ ἐν ταύτῃ κτλ.] cf. ad p. 409,3 28 δόξῃ GM:
δόξει τὸν δόξοι? 29 ἀπορίᾳ] πραγματεῖα G τὸ om. G 30 τούτων G
31 αὐτῷ] οὕτω G 32 ἐπειδὴ Mt: ἐπει G δ τόπος Gt 33 οἴδεν om. M

μεταξὺ τοῦ ἀμφορέως κενὸν ἐπινοηθείη, ἐμβλῆθαι δὲ διάφορα σώματα p 2· ἐν τῷ ἀμφορεῖ μὴ συνεχῆ μὲν πρὸς ἄλληλα ἀπτόμενα δέ, ὡς ἔκαστον μέρος τι τοῦ ἐντὸς τόπου καταλαβεῖν, ἔκαστον μὲν ἀνάγκη τῶν μορίων τοῦ κενοῦ συμπερατοῦσθαι τῷ δεχθέντι σώματι, καὶ τὸ διὸν δὲ κενὸν μέχρι 5 τῆς τοῦ ἀμφορέως κοιλῆς ἐπιφανείας περατοῦσθαι πάντων τῶν ἐντὸς σωμάτων μέχρις αὐτῆς περατούμενων, οὗτῳ καὶ ἐν τῷ παντὶ ἑκάστῃ μὲν τῶν ἐντὸς σφαιρῶν μόριον τοῦ κενοῦ πεπερασμένον ἀπειληφε, τὸ 20 δὲ πᾶν τῷ παντὶ κόσμῳ συμπερατοῦται πέρας ἔχον οὐ μόνον τὸ ἕδιον· οὐ γάρ ἀδύνατον καὶ τούτου ἐπιφάνειαν ἐπινοεῖν, ὥσπερ καὶ τοῦ ἐναπολαμ- 10 βάνοντος μορίου τῶν ἐντὸς σωμάτων ἔστι τι πάντως πέρας, καὶ αὐτὴν δὲ διπερ εἰπον τὴν τοῦ ἐξωτάτω σώματος ἐπιφάνειαν ἀμά οὖσαν τῷ αὐτοῦ πέρατι.

'Αλλὰ γάρ ταῦτα ἡμῶν τοῖς παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ τόπου εἰρημένοις ἀντιλεγόντων ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος ἀπολογούμενος, ὡς 15 διτ φυσικὸς ὁν δ Ἀριστοτέλης περὶ τούτων ποιεῖται τὸν λόγον τῶν πραγ- 25 μάτων, δσα καὶ ἔστι καὶ διοικεῖται ὑπὸ φύσεως, ἔστι δὲ ἡ φύσις ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας, ὥστε εἰ τοῦτο ἔστιν ἡ φύσις, δσα ἅρα φυσικά ἔστι τῶν πραγμάτων, ταῦτα ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν ἔχει κινήσεως καὶ ἡρεμίας· δσα οὖν οὐκ ἔχει ἐν αὐτοῖς ἀρχὴν κινήσεως καὶ ἡρεμίας, ταῦτα οὐδὲ 20 φυσικά ἔστιν, ὥστε οὐδὲ διαλέξεται περὶ τούτων ὁ φυσιολόγος. τὸ οὖν διάστημα τὸ τοιοῦτον, οὐδεμίαν ἔχον ἐν ἑαυτῷ ἀρχὴν κινήσεως καὶ ἡρε- 30 μίας (οὐδὲ γάρ αὐξεται οὐδὲ ἀλλοιοῦται οὐδὲ κατὰ τόπον κινεῖται· οὐδὲ 40 γάρ γίνεται καὶ φθείρεται), οὐδὲ φυσικὸν διν εἴη. τοῦ οὖν λόγου δύτος τῷ Ἀριστοτέλει περὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων, ζητεῖ νῦν τί ποτέ ἔστιν δ 25 τῶν φυσικῶν πραγμάτων τόπος φυσικὸς ὁν δηλοντί καὶ αὐτές. εἰκότως οὖν τὸ μὲν τοιοῦτον διάστημα οὐ φρσι τόπον εἶναι τῶν φυσικῶν σωμάτων εἴτε ἔστιν εἴτε μή (οὐδὲ γάρ ἔστι φυσικόν), μόνον δὲ εύρισκει ἐν τοῖς φυσικοῖς δύτα τόπον τοῖς σώμασι φυσικὸν τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος καθὸ περιέχει τὸ περιεχόμενον.

30 Ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα φημι, διτ εἰ μὲν τῷ δύτοι μηδένα λόγον ἐποιεῖτο δ 45 δ Ἀριστοτέλης εἴτε ἔστιν εἴτε μή τοιοῦτόν τι διάστημα, μόνον δὲ δεικνύειν ἐπειρᾶτο διτ ὁ τόπος τῶν φυσικῶν σωμάτων οὐκ ἔστι τοιοῦτόν τι διά- 50 στημα, λέγω δή τὸ τριχῆ διαστατόν, καὶ τὸ πιθανὸν εἶχεν θως ἡ ἐπι- χείρησις τοῦ φιλοσόφου, οὐ τὸ εἶναι τοιοῦτον διάστημα ἀναιροῦντα δεικνύ- 55 ουσα τὸν Ἀριστοτέλην, ἀλλὰ τὸ εἶναι αὐτὸ τόπον τῶν φυσικῶν σωμάτων

1 ἐμβληθεῖν t 4 δεχθέντι t: λεχθέντι G: δειγθέντι M 6 τῷ παντὶ M: τόπῳ παντὶ G:
τῷ παντὶ τόπῳ t 7 ἐντὸς M: ἔκτος Gt 11 ἐξωτάτου Gt 15 διτ (cf. ad p. 6, 30.
320,7) M: ἔτι Gt τὸν om. G 18 ἐν αὐτοῖς scripsi: ἐν αὐτοῖς Mt: om. G 19 οὖν
GM: δὲ t αὐτοῖς scripsi: αὐτοῖς Gt: ἐαυτοῖς M 21 ἔχον M: ἔχων G: ἔχει t
αὐτῷ G 23 γάρ γίνεται M: γίνεται Gt οὐδὲ M: ὥστε οὐδὲ Gt 24 τῷ] τοῦ M
ἀριστοτέλη M et primitus G 24. 26 ζητεῖ—οὖν om. G 27 μένον G 28 τόπον
δύτα Gt 31 τοῦ ἀριστοτέλους G 32 διτ om. M 33 εἶχεν θως Mt: θως εἶχεν G
34 οὐ M: οὐδὲ Gt τοιοῦτον τι Gt 34. 35 δεικνύσαι G 35 ἀριστο-
τέλη t αὐτὸ M: αὐτὸν Gt

φυσικὸν ὅντα καὶ αὐτόν, ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἄντικρυς διὰ πάντων p 2^v δεικνύειν πειρᾶται καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ κενοῦ λόγοις, δῆτι 50 οὐδὲ ἔστι διάστημα ἄλλο παρὰ τὰ σωματικὰ διαστήματα, πλασματώδης 1 δείκνυται ἡ τοῦ φιλοσόφου ὑπὲρ Ἀριστοτέλους ἀπολογία. ἐπειτα τὸ λέγειν 5 δῆτι διὰ τὸ ἀκίνητον εἶναι τὸ τοιοῦτον διάστημα οὐδὲ οἰδεν αὐτὸν φυσικός, διότι περὶ φυσικῶν διαλέγεται, φυσικὰ δέ ἔστι τὰ ἔχοντα κινήσεως ἀρχὴν καὶ ἡρεμίας, καὶ τοῦτο προφανῶς παρὰ τὰ δοκοῦντά ἔστι τῷ Ἀριστοτέλει· σαφῶς γὰρ | τὸν τόπον αὐτὸς ἀκίνητον βούλεται εἶναι κατὰ p 2^v πᾶσαν κίνησιν. αὐτῇ γοῦν λέει οὕτω φησί· “οὐδὲ δταν μὲν ἐν κινουμένῳ 10 κινῆται καὶ μεταβάλῃ τὸ ἐντός, οἷον ἐν ποταμῷ πλοίον, ὡς ἀγγείψ χρῆται μᾶλλον ἡ τόπῳ τῷ περιέχοντι. βούλεται δὲ ἀκίνητον εἶναι δ τόπος· διὸ δ τὸ πᾶς μᾶλλον ποταμὸς τόπος ἔστιν, δῆτι ἀκίνητος ἀπας. ὥστε τὸ τοῦ περιέχοντος πέρας ἀκίνητον πρῶτον, τοῦτ' ἔστιν δ τόπος.” καὶ πρὸ τούτων δὲ δλίγον δεικνύναι πειρώμενος, δῆτι οὐκ ἔστι τὸ διάστημα δ τόπος, 5 15 εἰς ἄποτον ἀπτήγαγε τὸν λόγον τῷ καὶ αὐτὸν τὸν τόπον συμβαίνειν μεταβάλλειν· οὕτως ἄρα ὡς ἀξιωμάτι ὑπάρχειν τῷ τόπῳ βούλεται τὸ ἀμετάβλητον αὐτὸν εἶναι. καὶ εἰκότως γε· εἰ γὰρ καὶ δ τόπος ἡ τόπος ἔστι μεταβάλλῃ, ἡ κατ' οὐσίαν *(Δν)* μεταβάλλοι ἡ κατὰ ποσὸν ἡ κατὰ ποιὸν ἡ κατὰ τόπον. ἀλλ' οὔτε κατ' οὐσίαν μεταβάλλοι ἄν (οὐ γάρ ἔστιν οὐσία), 20 οὔτε κατὰ ποιότητα (ποσὸν γὰρ μᾶλλον δ τόπος, οὐ ποιόν), πολλῷ δὲ πλέον οὐδὲ κατὰ τόπον· ἔσται γὰρ τοῦ τόπου τις ἄλλος τόπος. δῆτι δὲ 10 οὐδὲ κατὰ ποσὸν μεταβάλλει αὐξανόμενος καὶ μειούμενος, αὐτὸς δ Ἀριστοτέλης μαρτυρεῖ· ὡς γὰρ ἐν καὶ τοῦτο τῶν ὀμολογημένων ὡς μὴ 25 ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ, τὸ αὐξεσθαι λέγω ἡ μειοῦσθαι, ἐν ταῖς περὶ αὐτοῦ τίθησιν ἀπορίαις. εἰ δὲ ἀμετάβλητον βούλεται εἶναι τὸν τόπον, οὐδὲ δὲ τὸ διάστημα διὰ τὸ ἀμετάβλητον εἶναι ἀπεδοκίμαζε τόπον εἶναι τῶν φυσικῶν σωμάτων, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν νομίζειν δλως εἶναι τι τοιοῦτον διάστημα, ταύτη ἀνελεῖν αὐτὸν ἐπεχείρησεν. ἄλλως τε πολλὰ τῶν φυσικῶν ἀκίνητά 15 ἔστι, περὶ ᾧ καὶ δ φυσικὸς διαλέγεται, οἷον τὰ κέντρα τῶν σφαιρῶν, οἱ 30 πόλοι. καὶ αὗται δὲ αἱ φυχαὶ ἀκίνητοι εἰσὶ κατ' αὐτὸν μάλιστα τὸν Ἀριστοτέλην πᾶσαν φυσικὴν κίνησιν, οὐ μόνον αἱ λογικαὶ ἀλλὰ καὶ αἱ ἀλογοι,

3 διάστημά τι ἄλλο Gt πλασματώδης M: πλαστώδης Gt 4 τῷ λέγεν G 5 αὐτὸς M
 6 διαλέξεται Gt immo τὰ *(ἐν αὐτοῖς)* ἔχοντα 8 ἀριστοτέλη M αὐτὸς τὸν τόπον Gt
 9 φησί p. 212 a 16 9. 13 διὸ—τοῦτ' ἔστιν δ τόπος om. G 10 μεταβάλλει M 11 ἀκίνητον εἶναι δ τόπος M: ἀκίνητος δ τόπος εἶναι t 12 ἔστιν M: om. t 13. 14 πρὸ τούτων κτλ.] cf. Arist. p. 211 b 23 15 ἀπῆγε G τῷ καὶ G: τὸ καὶ Mt 16 βούλεται τῷ τόπῳ Gt 17 εἰκότως] δ τόπος G καὶ (post γὰρ) om. t 18 μεταβάλλῃ M:
 μεταβάλλοι t: μεταβάλοι G ἀν μεταβάλλοι t: μεταβάλει G: om. M ἡ κατὰ ποσὸν om. M 19 μεταβάλοι ἄν G 21 τὶς t: τὶς GM δτι] ἔστι G 22 μεταβάλοι G
 αὐξανόμενος Gt ὡς αὐτὸς G 23 τοῦτο GM: αὐτὸς t 24 ὑπαρχόντων GM: ὑπάρχον t 25 εἰ δὲ G: οὐδὲ M: εἰ δὴ t 26 εἶναι (post τόπον) Mt: τινὰ G 27 νομίζειν μηδὲν Gt 28 ἀλλ' ὥστε primitus M 29 καὶ om. t 30 αὗται G
 ἀκίνηται M 30. 31 ἀριστοτε G 31 αἱ (post καὶ) om. G

φυσικαὶ δηλονότι ζωαὶ οὖσαι, καὶ δημως λόγον αὐτῶν ποιεῖται ὁ φυσικός. p 27
ῶστε καὶ τὸ τοιοῦτον διάστημα περὶ οὐ ὁ λόγος, εἴ γε διώς ὑφεστάναι
ἐνόμιζεν ὁ Ἀριστοτέλης, οὐχ ἀν διὰ τὸ εἶναι αὐτὸς ἀκίνητον μηδὲ εἶναι
διώς αὐτὸς δεικνύειν ἐπειράτο.

5 p. 212•7 Δοκεῖ δὲ μέγα τι εἶναι καὶ χαλεπὸν ληφθῆναι ὁ τόπος²⁰
διὰ τε τὸ παρεμφαίνεσθαι τὴν ὄλην καὶ τὴν μορφήν, καὶ διὰ
τὸ ἐν ἡρεμοῦντι τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τὴν μετάστασιν τοῦ
φερομένου.

Ἐπιχειρήσας πρότερον ἐφ' ἔκατερα περὶ τοῦ τόπου, ἔλεγε τοιοῦτον
10 δεῖν ἀποδοθῆναι περὶ τοῦ τόπου λόγον, δις καὶ τὰς ἀπορίας τὰς εἰς αὐτὸν
φερομένας ἐπιλύεται, καὶ τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ
δεῖται ὑπάρχοντα, καὶ τὸ τῆς δυσκολίας τῆς περὶ αὐτοῦ αἴτιον δῆλον ποιή-
σει. ἀπόδοντος οὖν τί ἔστιν ὁ τόπος, διτὶ τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος καθὸς
25 περιέχει τὸ περιεχόμενον, νῦν τὰ προεπιγγελμένα δεῖται βιώλεται· καὶ
15 πρῶτον γε τὸ τῆς δυσκολίας αἴτιον, διτὶ τὸ παρεμφαίνεσθαι ἐν τῇ περὶ
αὐτοῦ θεωρίᾳ τὴν ὄλην καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ διάστημα. τὸ δὲ πλήθος τῶν
παρεμφαινομένων ἐπιθολοῖ τὴν περὶ αὐτοῦ σκέψιν, καὶ μάλιστά γε τὸ διά-
στημα· πολλὴν γὰρ ἔχει τὴν πρὸς τὸν τόπον δομούστητα. καὶ γὰρ ἀκί-
νητον εἶναι τὸ διάστημα δοκεῖ, ὥσπερ ὁ πρῶτος τόπος, καὶ δέχεσθαι
20 μένον τὸ αὐτὸς διάφορα σώματα. δῆλον δὲ τὸ αἴτιον τῆς ἀπάτης, διτὶ τοῖς²⁰
σώμασι συνεισιόν τε καὶ συνεξίδον τὸ διάστημα (τῷ ταῖς μὲν ἀλλαῖς ποιό-
τησιν αὐτὰ διαφέρειν, τῷ δὲ διαστήματι τὰ αὐτά τε εἶναι καὶ ἵσα τά γε
τὸν ἵσον ἐκπληροῦντα τόπον) ἐν καὶ ταῦτὸν εἶναι δοκεῖ καὶ ἀκίνητον,
25 κλεπτομένης αὐτοῦ τῆς ἔξαλλαγῆς διψή τὴν δέντητα τῆς ἀντιμεταστάσεως
τῶν σωμάτων. συμβάλλεται δέ, φησίν, εἰς ταύτην τὴν δόξαν καὶ ὁ
ἀήρ δοκῶν ἀσώματος εἶναι τοῖς πολλοῖς διὰ τὴν λεπτομέρειαν· κενὸν
γὰρ εἶναι φαντάζονται τὸν μεταξὺ τόπου τῶν ἄκρων, οὐχ δόμοίως κι-
νοῦντος τὴν αἰσθησιν τοῦ ἀέρος τοῖς ἀλλοῖς στοιχείοις. καὶ διὰ τούτο, ²⁵
30 φησίν, οὐ μόνον τὰ πέρατα τοῦ ἀγγείου τόπος εἶναι δοκεῖ, ἀλλὰ καὶ
τὸ μεταξὺ πᾶν· κενὸν γὰρ εἶναι καθ' αὐτό. διὸ καὶ πολλῶν δεόμεθα
λόγων εἰς τὸ δεῖται, διτὶ ἔστι τι σῶμα ὁ ἀήρ, ἔκ τε τῶν πομφολόγων τε

1 ποιεῖται M: ποιεῖ Gt 2 παρ' οὐ λόγος M 5 lemma habet G 6. 8 καὶ
διὰ—φερομένου ομ. t 6. 7 διὰ τῶν primitus M 9 ἐπεχείρεσε (sic) δὲ ετ τοι
καὶ ἔλεγε M τόπου] τοιοῦτον G 10 δεῖ G 11 ἐπιλύεται M: ἐπιλύεται Gt
cf. ad p. 541,11 12 καὶ ομ. G 15 γε τὸ τῆς Gt 15. 16 παρ' αὐτοῦ M
17 ἐπιθολοῖ (sic) Mt ἐπιθολοῖ κτλ. ex Themist. p. 276,19 ad verbum fere tralata
γε M: ομ. Gt Themistius 19 εἶναι δοκεῖ τὸ διάστημα Gt 20 μένον Mt: μέ-
νον G 21 ἔξιδον Themistius 22 τὰ (ante αὐτά) ομ. M ἵσα Mt: πάντα G
τὰ γε] τὰ δὲ corrupte Themistius 24 ἔξαλλαγῆς M: ἔναλλαγῆς Gt Themistius
25 εἰς τὴν δόξαν ταύτην t

καὶ ψόφων τῶν γινομένων ἐν τῷ πληροῦσθαι ὅδατος τὸν ἀμφορέα ἀπὸ p 2^o
δεῖσμενῆς, καὶ ἔκ τοῦ βίας δεῖσθαι εἰς τὸ καταδύσαι τὸ στόμιον, καὶ ἔκ
τοῦ διὰ στενῶν δπῶν μὴ ἔκρειν τὸ ὄδωρ ἀνεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀέρος, τῷ
τε τοὺς πεπληρωμένους ἀσκοὺς πνεύματος ἐπιπολάζειν τε ἐν τῷ ὅδατι καὶ 10
5 τὰ ἐπικείμενα ἀνέχειν, καὶ ἔκ τῶν ῥηγνυμένων ἀσκῶν τε καὶ πίθων ὑπὸ^o
τοῦ γλεύκους διὰ τὸ γεννώμενον ἐν αὐτοῖς πνεῦμα, καὶ ἔξ οὐλῶν μυρίων.
διὰ οὖν τὸ ὄπονοεῖν κενὸν εἶναι τὸ μεταξὺ τῶν περάτων τοῦ ἀμφορέως,
ἐντεῦθεν καὶ πάντα τόπον τοιοῦτον εἶναι νομίζουσιν· οὐ γάρ δοκεῖ δια-
φέρειν τι τοῦ ἀγγείου ὁ τόπος, ἀλλ' ἔστι τὸ μὲν ἀγγεῖον τόπος μετα-
10 φορητός, ὃ δὲ τόπος ἀγγεῖον ἀμεταχίνητον. τῷ οὖν κινητῷ καὶ
ἀκινήτῳ μόνον διοίσουσιν ὁ φυσικὸς τόπος καὶ τὸ ἀγγεῖον. καὶ διὰ τοῦτο, 15
φησίν, δταν ἐν κινουμένῳ τι κινῆται, ὡς ἐν ἀγγείῳ μᾶλλον ἔστι τῷ
τοιούτῳ ἦν ὡς ἐν τόπῳ, οἷον ὡς τὸ ἐν ποταμῷ κινούμενον πλοῖον· συγχι-
νεῖται γάρ τῷ ύδατι, ὥστε τὸ περιέχον προσεχῶς τὸ πλοῖον ὄδωρ
15 κυριώτερον ἀγγεῖον ἀν λεχθείη· δεῖ γάρ τὸν τόπον ἦν τόπος ἔστιν ἀκί-
νητον εἶναι. εἰ δὲ δεῖ, φησί, τόπον καλεῖν τοῦ πλοίου, ὃ δλος ποταμὸς
μᾶλλον ἀν λεχθείη τόπος ἦν τὸ προσεχῶς περιέχον· δλος γάρ ὡς δλος
ἀκίνητός ἔστιν ὁ ποταμός· μᾶλλον οὖν ὃ δλος ποταμὸς τόπος τοῦ πλοίου. 20
τόπος δὲ οὐχ ὁ πρῶτος δηλονότι, ἀλλ' ὁ κοινός, ποταμὸν δὲ δλον ἀκου-
20 στέον οὐ τὸ δλον ὄδωρ τὸ ἀπὸ τῶν πηγῶν μέχρι τῶν ἐκβολῶν, ἀλλ'
αὐτὴν τὴν πᾶσαν κοίτην, ἦν ἐπίκειται τὸ ὄδωρ. ὥστε καν ἐν αἱρέται τι κινῆ-
ται συγχινουμένου τοῦ ἀέρος καὶ μὴ μένοντος, ταύτῃ ὡς ἐν ἀγγείῳ λέ-
γοιτ' ἀν εἶναι καὶ οὐκ ἐν τόπῳ, εἰ δὲ ἀκινητίζοι ὁ ἀήρ, τότε ὡς ἐν τόπῳ
ἔστι τούτῳ· δεῖ γάρ τὸν τόπον ἀκίνητον εἶναι τοῦ ἐν αὐτῷ κινουμένου.

25. Οὕτω δεῖξας τὸ αἴτιον τῆς χαλεπότητος τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ἀπὸεδο-
μένου περὶ αὐτοῦ λόγου, λέγω δὴ | δτι τὸ πέρας ἔστι τοῦ περιέχοντος p 3^o
ἀκίνητον, εὐθὺς δείκνυσιν δτι τῷ λόγῳ τούτῳ ἐπεται καὶ τὰ κατὰ κοινὴν
ἐννυιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ. ἦν δὲ πέντε τὸν ἀριθμόν, τὸ περιέχειν καὶ
μηδὲν τοῦ πράγματος εἶναι, τὸ μήτε μείζονα εἶναι μήτε ἐλάττονα τὸν
30 πρῶτον τόπον τοῦ περιεχομένου, τὸ πάντα τόπον ἔχειν τὸ ἄνω καὶ τὸ
κάτω, τὸ ἀπολείπεσθαι ἑκάστου καὶ χωριστὸν εἶναι, τὸ ἀκίνητον εἶναι. καὶ
τέως δτι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ὑπάρχει τῷ τόπῳ, καὶ προσέτι τὸ ἀκίνητον· δ
διὰ γάρ τὸ εἶναι τὸν τόπον πέρας τοῦ περιέχοντος, τὸ τε μέσον τοῦ παντὸς
κόσμου καὶ τὸ ἔσχατον τοῦ οὐρανοῦ, τὸ κατὰ τὴν κοιλην ἐπιφάνειαν τὴν
35 πρὸς ἡμᾶς, κοινότατοι τόποι εἰσί. καὶ ὃ μὲν τῶν κούφων σωμάτων τόπος

2 τοῦ (ante βίας) Gt: τῆς M καταδύσαι G: καταδύναι M: καταδύσαι t 3. 4 τῷ
τε] το M 4 τε (ante ἐν) om. superscr. G 11 ἀκινήτῳ M: τῷ ἀκινήτῳ Gt, at cf.
p. 589,31 12 τι om. Aristotelis libri (praster I); cf. p. 584,9 12. 13 τῶν τοιούτων
M: τὸ τοιοῦτο (τοιοῦτον t) Gt 14 πλείον (sic) et 16 πλείου t 15. 16 ἀκίνητος (b. e. ἀκί-
νητος) primitus M 17 περιέχων ὄδωρ fort. recte Gt 18 ὃ δλος M: δλος δ Gt
20 δλον ὄδωρ M: πᾶν ὄδωρ Gt 23 ἀκινητίζοι GM: ἀκίνητος εἴη t 27 ἀκίνητον δν Gt
ἐπεται τούτῳ Gt 28 πέντε] ἕ t 30 τὸ πάντα Mt: τὸν πάντα G cf. ad p. 541,4
32 post ἀκίνητον addunt εἶναι Gt 34 τὸν κατὰ M

ῶν ἄνω μᾶλιστα καὶ κυριώτατα εἶναι δοκεῖ (τοῦτο δέ ἐστιν ἡ κοῦλη ἐπι- p 3· φάνεια τῆς σεληνιακῆς σφαίρας), ὁ δὲ τῶν βαρέων, δις ἐστι τὸ μέσον τοῦ παντός, κάτω. μέσον δὲ λέγει γῆτοι τὸ κέντρον τοῦ παντός, ἡ μᾶλιστα τὸ πέρας τὸ περιέχον τὴν γῆν, δπερ ἐστὶ πῆ μὲν τὸ τοῦ ἀέρος πέρας, 10 5 πῆ δὲ τὸ τοῦ ὄντας· μέση μὲν γάρ τοῦ παντός ἡ γῆ, ὥστε καὶ μέσος τόπος ὁ ταύτην περιέχων. περιέχει δὲ αὐτὴν κατὰ τινα μὲν μέρη τὸ πέρας τοῦ ἀέρος τὸ πρὸς τῇ γῇ, κατά τινα δὲ τὸ πέρας τοῦ ὄντας τὸ ἀπτόμενον αὐτῆς.

"Ετι δέ, φησί, καὶ τὸ ἀκίνητον ὑπάρχει τῷ τόπῳ. ὁ μὲν γάρ ἄνω 10 τόπος καὶ εἰδεῖ καὶ ἀριθμῷ διος ὡς διος ἀμετάβλητος ἐστιν (εἰ γάρ καὶ κατὰ μόρια κινεῖται, ἀλλ' οὖν κατὰ τὸ διον ἀκίνητος ἐστι κατὰ πᾶσαν κίνησιν), δὲ δὲ κάτω τόπος κατ' εἶδος μὲν ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἐστι, κατ' ἀριθμὸν δὲ οὐκέτι· γενητὰ γάρ καὶ φθαρτὰ τὰ τοῦ ὄντας καὶ τοῦ ἀέρος μόρια, 15 καὶ οὐκ ἀεὶ κατὰ ταύτα [τὰ] μόρια ἀπτέται τῆς γῆς ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὄντωρ, 20 τῷ μέντοι εἰδεῖ ἡ αὐτὴ ἐπιφάνεια ἀεὶ περιέχει τὴν γῆν, καὶ ὡς διη πάλιν ἀκίνητος ἐστι πᾶσαν κίνησιν. ταῦτα εἰπών φησιν διτὶ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω πλεοναχῶς λέγεται. λέγεται γάρ ἄνω, φησίν, δ τε ἄνω τόπος, τουτέστιν ἡ κοῦλη ἐπιφάνεια τῆς σεληνιακῆς σφαίρας, καὶ αὐτὸς τὸ ἄνω, τουτέστι τὸ περιεχόμενον ὑπ' αὐτῆς σῶμα, λέγει δὲ πᾶν τὸ κοῦφον. καὶ πάλιν κάτω 25 λέγεται ἡ τε ἐπιφάνεια τοῦ ἀέρος ἡ πρὸς τῷ μέσῳ τοῦ παντός, λέγω δὴ ἡ περιέχουσα τὴν γῆν, καὶ αὐτὰ τὰ ἐν μέσῳ σώματα, λέγω δὴ τὰ βαρέα. ἦν δὲ καὶ τοῦτο ὑπάρχον τῷ τόπῳ, τὸ μήτε μείζονα αὐτὸν εἶναι τοῦ ἐν τόπῳ μήτε ἐλάττονα, καὶ τοῦτο δὲ ἐνυπάρχει τῷ λόγῳ τοῦ τόπου· εἰ γάρ πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος, τὰ δὲ πέρατα τοῦ περιέχοντος καὶ τοῦ 30 περιεχομένου ἄμα ἐστίν (ἐφαρμόζουσι γάρ ἀλλήλαις αἱ ἐπιφάνειαι), οὐτε μείζων δν εἴη οὔτε ἐλάττων ὁ τόπος, ἀλλ' ίσος. ίσος δὲ δηλονότι κατὰ τὴν περίμετρον· οὐ γάρ δὴ καθ' ὅλον τὸ τριγῆ διαστατόν. ὥστε οἱ διά- 35 στημα λέγοντες τὸν τόπον εὐλογώτερον δν φυλάττοιεν τὸ ίσον εἶναι τὸν τόπον τῷ ἐν αὐτῷ· ἐπὶ γάρ ταύτης τῆς δόξης κατὰ πᾶσαν διάστασιν ίσος 40 ἐσται. πολλῷ δὲ πλέον καὶ τὸ ἀκίνητον εἶναι τὸν τόπον ἐπὶ ταύτης τῆς δόξης φυλάττεται· τὸ μὲν γάρ πέρας τοῦ περιέχοντος συγκινεῖται τῷ σώματι οὐ ἐστὶ πέρας, τὸ διάστημα δὲ κενὸν ὃν καθ' αὐτὸν καὶ οὐκ οὐσία ἀκίνητόν ἐστι πᾶσαν κίνησιν· ὥστε ἔκεινω; μὲν οὐδεὶς τόπος ἀκίνητος,

1 ὃν ομ. Gt 2 δις M: τόπος Gt 3 μέρος δὲ λέγει G 4. 5 περιέχον—ὄντας]
τοῦ πέρατος G 4 ἐστὶ M: ομ. t 5. 6 τόπος μέσος Gt 7 τινα] τι M
τὸ (post ὄντας) ομ. G 10. 11 εἰ γάρ—ἀκίνητος ἐστι ομ. M 12 δει ομ. G
13 γενητὰ G: γενητὰ (sic) M: γενητὰ t τοῦ (post καὶ) ομ. Gt 14 ταυτὰ t:
ταῦτα GM τὰ delevi 16 τὸ κάτω καὶ τὸ ἄνω Gt 20 ἡ τε ἐπιφάνεια M: ἡ
τὰς ἐπιφανεῖας G: ἡ ἡ ἐπιφάνεια t ἡ πρὸς M: ἡ πρὸς G: ἡ τὰ πρὸς t
20. 21 λέγω δὴ—σώματα ομ. G 22 αὐτῶν M 24 πέρας ἐστι τὸ περιεχόμενον
τὰ δὲ M 25 ἀλλήλα καὶ (ομ. αἱ) ἐπιφάνειαι G 26 δν εἴη M: εἴη G: εἴη δν t
27 τὸν τριγῆ M 28 τὸν (post εἶναι) ομ. G 29 τῷ] τὸ G 30 ίσος ει paulo post
δὲ ομ. G 32 τὸ διάστημα δὲ M: τὸ δὲ διάστημα Gt 33 εὐκίνητόν ἐστι G ἔκει-
νως t: ἔκεινης M: κινεῖ· ὃς G

οὗτως δὲ πᾶς. οὐδὲ γάρ ἀπλῶς κατ' εἶδος ἀκίνητον δεῖ εἰναι τὸν τόπον, ^{ρ 3γ} ἀλλὰ καὶ κατ' ἀριθμόν, τάχα δὲ οὐδὲ κατ' εἶδος ἔκείνως ἀκίνητον ἐν-²⁰ δέχεται εἰναι· εἰ γάρ εἴη τι ἐν τῷ ποταμῷ ἑστηκός ὑποβρύχιον, εἴτα τοῦ ὅδατος ὑπονοστήσαντος μηκέτι αἱ τοῦ ὅδατος ἐπιφάνειαι περιέχωσιν αὐτό, ⁵ ἀλλ' αἱ τοῦ ἀέρος, πῶς οὐχὶ καὶ κατ' εἶδος ἔκῆλλαχται ὁ τόπος καὶ κε-
κίνηται τοῦ πράγματος ἀκίνητου μένοντος; φασὶ πρὸς ταῦτα ἀπολογού-
μενοι, δτὶ οὐχ ἀπλῶς τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος δεῖ νομίζειν εἰναι τὸν
τόπον, ἀλλὰ τὸ πέρας μετὰ τῆς τοιαῦτης σχέσεως τῆς πρὸς τὸ περιεχό-
μενον· ὥσπερ οὖν τὰ αὐξόμενα καὶ ὅλως τὰ τρεφόμενα μένει τὰ αὐτὰ ²⁵
10 ὄντα τῷ ἀριθμῷ τῷ τὸ αὐτὸν εἶδος φυλάττεσθαι, καίτοι τῆς ὅλης παραρ-
ρεούσης, οὗτω καὶ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἔσται τόπος διὰ τὸ ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει
φυλάττεσθαι τὸ περιεχόμενον. τοῦτο δὲ πάνυ ἔστιν ὑπόψυχρον· συμβῆ-
σται γάρ οὗτω μηδέποτέ τι ἐν ἄλλῳ καὶ ἐν ἄλλῳ γίνεσθαι τόπῳ. καὶ
γάρ ἀκίνητος ἡ ὁ ἀέρ, ἡμεῖς δὲ κινούμεθα, ἐν οἰσθήποτε μέρει αὐτοῦ γε-
15 νώμεθα τὴν αὐτὴν ἀνάγκη σχέσιν ἔχειν ἡμᾶς πρὸς αὐτὸν καθ' ἣν καὶ
περιεχόμενα ὑπ' αὐτοῦ. ὥστε ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ ἔσται Σωκράτης ²⁰
ἐν ἀγορᾷ τε ὃν καὶ ἐν Λυκείῳ· οὐδὲ ἄρα κατὰ τόπον κεκίνηται. ἀδύ-
νατον ἄρα, εἰπερ πέρας ἔστι τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, ἀκίνητον εἰναι τὸν
τόπον, ἀλλ' ἀνάγκη αὐτὸν κινεῖσθαι καὶ τοῦ πράγματος ἡρεμοῦντος.
20 ὥστε καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη τὸ διάστημα εἰναι τὸν τόπον. εἰ δέ τις λέγοι
'ἀλλ' οὐχ ἡ τόπος ἔστι κινεῖται· ἐπιφάνεια γάρ ἔστιν, ἀκίνητος δὲ αὕτη
ὅσον ἐφ' ἔστιν, ἐπεὶ καὶ ἀσώματος', φημὶ πρὸς τοῦτο, δτὶ οὐχ ἀπλῶς
ἡ ἐπιφάνεια ἔστι τόπος, ἐπεὶ πᾶσα ἀν ἐπιφάνεια τόπος ἦν, ἀλλ' ἡ
περιέχει. ὡς περιέχουσα δὲ μεταβάλλει· εἰ γάρ τοῦ πράγματος ἀκίνητου ²⁵
μένοντος τοῦ περιεχομένου αὐτῇ ποτὲ μὲν περιέχει ποτὲ δὲ μή, ἡ ποτὲ
μὲν ἄλλο ποτὲ δὲ ἄλλο, δῆλον ὡς αὐτῇ ἀν εἴη ἡ μεταβάλλουσα ἡ συμ-
μεταβαθλούμενη τῷ σώματι οὐ ἔστι πέρας.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον, τὰ δὲ λοιπὰ δύο τῶν ὑπαρχόντων τῷ
τόπῳ, τό τε περιέχειν μηδὲν ὄντα τοῦ πράγματος καὶ τὸ ἀπολείπεσθαι
30 καὶ χωριστὸν εἰναι, ὡς μὲν Ἀριστοτέλης οὐ προσέθηκεν, ὡς δῆλα καὶ προ-
φανῆ. εἰ γάρ πέρας ἔστι τοῦ περιέχοντος, καὶ τὸ περιέχειν αὐτόθιν ἐκ
τοῦ ὄρισμοῦ δῆλον καὶ τὸ χωριστὸν εἰναι καὶ μηδὲν τοῦ πράγματος· τὸ ⁵⁰
μὲν γάρ ἐν τόπῳ χωρίζεται τοῦ τόπου, τὸ δὲ πέρας τοῦ περιέχοντος οὐ

1 οὗτω τὸ ἀπλῶς (sic) M: ἀπας ὡς G: μόνον τὸ τὸν τόπον εἰναι Gt 2 ἔκείνως τι:

⁶ ἔκεινο M: ἔκεινο G 3 τῷ οι. Gt 4 περιέχωσιν (cf. v. 14. p. 583,1. ad p. 470,16)
GM: περιέχουσιν τὸ αὐτὰ G 6 φασὶ M: φασὶ δὲ Gt 7 δεῖν G 9 αὐξάνομενα τι
10 ante ὄντα exciderint nonnulla 11 ἔσται οι. Gt 13 τι GM: τι κινούμενον τὸ ἐν
(post καὶ) οι. Gt γίνεσθαι τόπω M: τόπῳ γενέσθαι Gt 14 κινώμεθα τὸ ἐνοιωδῆ-
ποτε τὸ μέρη M 14. 15 γενόμεθα τὸ 15 τῇ αὐτῇ G πρὸς αὐτὸν M καὶ
οι. Gt 16 περιεχόμεθα primitus M αὐτῷ οι. G 20 εὸν οι. G 21 οὐχὶ⁷
τόπος G 23 ἀν οι. G ἡ] οὐ G 25 et 26 αὐτῇ M: αὐτῇ Gt 25 περιέχει
Gt: περιέχοι ut videtur M μή GM: οὐ τὸ 26 ἡ (post μεταβάλλουσα) scripsi: ἡ M:
οι. Gt: καὶ Diels 29 τὸ τε M: τὸ Gt

χωρίζεται τούτου οὐ ἐστὶ πέρας, ἀλλ' οὐδὲ ἐστί τι τοῦ περιεχομένου τὸ p 3^r πέρας τοῦ περιέχοντος, οὗτος μέρος οὗτος πάθης οὗτος ἄλλο οὐδέν. τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα φυλάξαιεν ἀν καὶ οἱ διάστημα λέγοντες, πλὴν τοῦ περιέχειν. καὶ γάρ ἔτερόν ἐστι τὸ διάστημα τοῦ ἐν αὐτῷ σώματος καὶ χωρίζεται 5 αὐτοῦ, τὸ δὲ περιέχειν ἥ οὐ συγχωρήσουσιν δλως ὑπάρχειν τῷ τόπῳ, ἥ μᾶλλον καὶ αὐτοῖς οὕτως ὑπάρχει τὸ περιέχειν τῷ τόπῳ ὡσπερ κάκει· p 3^v νοις· τοῖς μὲν γάρ πέρας τοῦ περιέχοντος λέγουσιν εἶναι τὸν τόπον, διὰ τὸ πέρας εἶναι σώματός τινος, τὸ δὲ πέρας ἔξωθεν περιέχειν τὸ ἐν τόπῳ, διὰ τοῦτο δοκεῖ σαφὲς εἶναι τὸ περιέχειν τὸν τόπον οὐδὲ πρὸς τὸ πέρας 10 ἀφορῶσιν ὅπερ κυρίως ἐστὶ τόπος, ἀλλὰ πρὸς τὸ σῶμα οὐ ἐστὶ πέρας, ἀλλ' ὡσπερ τὸ πέρας, ὅπερ ἐστὶν ὁ κυρίως τόπος, ἐφαρμόζον τῷ πέρατι τοῦ ἐν τόπῳ, καὶ μήτε μεῖζον αὐτοῦ δην μήτε ἔλαττον ἀλλ' ἐν ταύτῃ ὅν, δ αὐτὸ δμως περιέχειν λέγεται, οὗτο δῆλον δτι καὶ τὸ διάστημα κατὰ τὸ πέρας ἔκατον ἐφαρμόζον τῷ πέρατι τοῦ ἐν αὐτῷ σώματος, ταύτῃ λέγοιτο 15 ἀν καὶ αὐτὸ περιέχειν. τίς γάρ ἡ ἀποκλήρωσις, ὡσπερ ἐπὶ τῇς ἑτέρας δόξης, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῇς λοιπῆς ἐφαρμοζόντων τῶν περάτων ἀλλήλοις, τοῦ τε τοπικοῦ καὶ τοῦ ἐν τόπῳ, τὸ μὲν λέγειν περιέχειν, τὸ δὲ μὴ πε- 20 ριέχειν; ἥ οὖν ἐπὶ μηδετέρου λεγέσθω τὸ περιέχειν, ἥ ἐπ' ἀμφοῖν.

Καὶ διὰ τὸ ἐν ἡρεμοῦντι τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τὴν με- 10
20 τάστασιν τοῦ φερομένου. ἡρεμοῦντος γάρ τοῦ ἀγγείου μεθίσταται τὸ ἐν αὐτῷ περιεχόμενον, καὶ ἄλλοτε ἄλλο τὸν αὐτὸν μεταλαμβάνει τόπον, 15 οὐ μόνον δὲ ἐν τῷ ἀγγείῳ, ἀλλὰ καὶ τοῦ περιέχοντος ἀέρος ἀκινήτου μένοντος ἄλλοτε ἄλλα εἰς αὐτὸν μετεμπίπτει σώματα. ἐπεὶ οὖν ἡρεμοῦν τὸ περιέχον ἄλλοτε ἄλλα δέχεται σώματα, δοκεῖ τὸ μεταξὺ τοῦ περιέχοντος 25 διάστημά τι εἶναι καθ' αὐτὸ ἔτερον τῶν σωματικῶν διαστημάτων ἐγγρινομένων.

p. 212•14 Ἐστι δὲ ὡσπερ τὸ ἀγγεῖον τόπος μεταφορητός, οὕτως
οὐδὲ τόπος ἀγγεῖον ἀμετακίνητον.

'Επειδὴ ὡς ἐπὶ ἀγγείου τὸν λόγον ἐγύμνασεν, ἵνα μή τις εἴπῃ δτι 20
30 καὶ τί πρὸς τὸν τόπον, εἰ ἐπὶ ἀγγείου οὕτως ἔχει;' διὰ τοῦτο φησιν δτι οὐδὲν διαφέρει τόπος ἀγγείου, εἰ μὴ τῷ κινητῷ καὶ ἀκινήτῳ. δθεν καὶ ἐπαλλάττει τὰ δνόματα, καὶ καλεῖ καὶ τὸν τόπον ἀγγεῖον καὶ τὸ ἀγγεῖον

4. 5 καὶ γάρ—τὸ δὲ περιέχειν ομ. M 5 οὐ t: οὖ G: οὐ M 7. 8 διὰ τὸ M: διὰ τὸν τόπον G: διὰ τὸ τὸν τόπον t 8 τὸ δὲ σῶμα ἔξωθεν περιέχειν τὸ ἐν τῷ τόπῳ G 9 δοκεῖ ομ. M τὸν τόπον τὸ περιέχειν traicit G οὐδὲ οὖ G 10 κυρίως ἐστὶ τόπος M: ἐστὶ κυρίως δ τόπος Gt 13 αὐτὸ t: αὐτῶ M: αὐτῶ τῷ τόπῳ G δμως ομ. G κατὰ ομ. M 15 περιέχειν καὶ αὐτὸ Gt 16 δὲ GM: ομ. t 17 πε-
ριέχειν (post λέγειν) ομ. G 19 γενέσθαι G, at cf. p. 585, 7 21 καταλαμβάνει M 23 εἰς αὐτὸ μετεμπίπτει Gt 23. 24 ἡρεμοῦν τὸ περιέχον M: τὸ ἡρεμοῦν Gt 24 τοῦ περιέχοντο (sic) G 25. 26 τῶν σωμάτων τῶν ἐγγινομένων G 27 lemma habet G δ' ὥσπερ t οὗτος ante corr. M: οὕτω καὶ Aristotelis cod. E 29 ἐπεὶ δὲ et mox εἶποι M 32 ἐπαλλάττει M καὶ τὸν ομ. G

τόπον, ὡστε ἂν τις εἴποι ἐπὶ ἀγγείου, ταῦτα καὶ ἐπὶ τόπου εἴποιεν p 37
ἄν, καὶ ἔμπαλιν ἂν ἐπὶ τόπου, καὶ ἀγγείου. διὸ, φησί, καὶ μὴ ὡς ἐν τοῖς
ἀγγείψῃ τι ἀλλ’ ἐν τόπῳ, κινῆται δὲ τοῦτο ἐν φῷ ἐστιν, οἷον ὡς ὁ πο-
ταμὸς σὺν τῷ πλοίῳ ἢ ὁ ἄληρ σὺν τῷ πτηνῷ, καὶ μάλιστα εἰ λισταχῇ
5 εἶη, ὡς ἀγγείψῃ χρῆται τῷ περιέχοντι, καὶ οὐχ ὡς τόπῳ.

p. 212a18 Βούλεται δὲ ἀκίνητον εἶναι ὁ τόπος.

Ίδού, δπερ ἔξι ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ λεῖπον τῶν περὶ τοῦ τόπου ἀξιω-
μάτων ἐνταῦθα προσέθηκεν, δτι δεῖ ὑπάρχειν τῷ τόπῳ καὶ τὸ ἀκίνητῳ
εἶναι καὶ μὴ συγκινεῖσθαι τῷ ἐν αὐτῷ.

10 p. 212a20 "Ωστε τὸ τοῦ περιέχοντος πέρας ἀκίνητον πρῶτον, ²⁰
τοῦτ' ἐστὶν ὁ τόπος.

'Εκ τῶν εἰρημένων συνάγει τί ἐστιν ὁ τόπος, δτι τὸ πέρας τὸ πρῶτον
τοῦ περιέχοντος ἀκίνητον ὄν. πρῶτον δὲ ἀντὶ τοῦ προσεχῶς τῷ περιεχο-
μένῳ καὶ καθὸ περιέχει. ὡστε καὶ λέγηται τὸ ἀγγείον τόπος. μετα-
15 φορητός, οὐχ ἢ μεταφορητός, ταύτη ἐστὶ τόπος, ἀλλ’ ἢ σῶμα ἐστιν· οὐ
γάρ ἀπαν τὸ ἀγγείον τόπος, ἀλλὰ τὸ ἔσχατον αὐτοῦ τὸ ἐντός, λέγω δὲ
ἡ κοιλη ἐπιφάνεια, ήτις ἀκίνητός ἐστι καθ’ αὐτήν, κινεῖται δὲ κατὰ συμ-
βεβηκός τῷ τὸ σῶμα οὐ ἐστι πέρας κινεῖσθαι. εἰ γάρ τὰ μόρια οὐ καθ’ αὐ-
τόν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός κινεῖται τοῦ ὅλου κινουμένου, πόσῳ μᾶλλον
20 τὰ πέρατα; ὡστε πᾶς τόπος ἢ τόπος ἐστὶν ἀκίνητός ἐστι καθ’ αὐτόν.

p. 212a21 Καὶ διὰ τοῦτο τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ ἔσχατο
τὸ πρὸς ἡμᾶς τῆς κύκλῳ φορᾶς δοκεῖ τὸ μὲν ἄνω εἶναι, τὸ δὲ
κάτω.

'Εντεῦθεν λέγει, δτι καὶ τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ
25 ἐξ τοῦ ἀποδεδομένου περὶ αὐτοῦ λόγου ὑπάρχοντα δείχνυται. διότι οὖν, ⁴⁰
φησίν, ὁ τόπος τὸ πέρας ἐστὶ τοῦ περιέχοντος, ἐστὶ δὲ ἐν τῷ τόπῳ καὶ
τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, διὰ τοῦτο πᾶσι δοκεῖ ἡ μὲν κοιλη ἐπιφάνεια τῆς

1 ἐπὶ τοῦ ἀγγείου t ταῦτα M: τὰ αὐτὰ G: fortasse ταῦτα ἐπὶ τοῦ τόπου Gt
εἴποιεν GM: εἴποι t 2 δ. om. G ἐπὶ τοῦ τόπου, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου t 3 κινεῖ-
ται M δ. om. M 5 εἶη M: ἢ Gt 6 lemma habet G δὲ] δὲ] G ἀκίνητον
δ τόπος εἶναι G, at cf. p. 584,11 7 Εἰσιν (cf. p. 541,8) compendiose M: Εἰσει Gt
8 ἀκίνητω M: ἀκίνητον Gt 10 lemma habet G πέρας om. t πρῶτον t: πρῶτως G:
τρώ (addito compendio syllabae cūc, ut videtur) M 12 τί M: τίς Gt 14 λέγη τε G
15 ταύτη ἐστὶν ὁ τόπος Gt ἀλλ’ ἢ G σῶμα GM: immo πέρας cum t 15. 16 οὐ
γάρ ἀπαν τὸ ἀγγείον τόπος, ἀλλὰ M: om. Gt 22 τὸ πρὸς] τῆς πρὸς M τὸ μὲν ἄνω
εἶναι M: εἶναι τὸ μὲν ἄνω t Aristoteles 23 κάτω, μάλιστα πᾶσι κυρίως continuat ex
Aristotele t 24 καὶ om. M, at cf. p. 586,27 25 οὐν om. Gt 26 καὶ om. t
27 τῷ ἄνω M διὰ τοῦτο φησι πᾶσι Gt

σελγηνιαχῆς σφαιράς ἄνω εἶναι (ἐπὶ ταύτην γὰρ τὰ κοῦφα φέρεται σώματα), p 3^v
τὸ δὲ μέσον τοῦ παντὸς κάτω ἐπὶ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ βαρέα φέρεται
σώματα.

p. 212•23 Ὅτι τὸ μὲν ἀεὶ μένει.

5 Τουτέστι τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, ὅπερ ἔστιν ὁ τόπος τῶν βαρέων σω- 45
μάτων. ἀεὶ δὲ μένει, τουτέστιν ἀκίνητός ἔστι, καὶ κατ' ἀριθμὸν μὲν
ἔξαλλατόμενος κατὰ εἰδὸς δὲ οὕ.

p. 212•24 Τοῦ δὲ χύλου τὸ ἔσχατον ὡσαύτως ἔχον μένει.

Τουτέστιν ἡ κοῦλη ἐπιφάνεια τῆς σεληνιαχῆς σφαιράς· αὗτη γὰρ εἰ
10 καὶ κατὰ μύρια κινεῖται, ἀλλ' οὖν δλη ὡς δλη ἀκίνητός ἔστι, καὶ κατὰ
εἰδὸς καὶ κατὰ ἀριθμὸν μία καὶ ἡ αὐτὴ οὖσα καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσα.

p. 212•24 Ὡστε ἐπει τὸ μὲν κοῦφον τὸ ἄνω φερόμενόν ἔστι δο
φύσει.

Ἐπειδή, φησί, τὸ φύσει ἄνω φερόμενον, τοῦτο δέ ἔστι τὸ κοῦφον, καὶ
15 τὸ φύσει κάτω φερόμενον, τοῦτο δέ ἔστι τὸ βαρύ, διττὸν δὲν εἴη τὸ ἄνω
καὶ τὸ κάτω. πῶς δὲ διττόν, ἐπήγαγε· τὸ μὲν πρὸς τὸ μέσον, φησί,
περιέχον πέρας κάτω ἔστι καὶ αὐτὸ τὸ μέσον, μέσον μὲν λέγων
τὴν γῆν, τὸ δὲ πέρας τὸ πρὸς τὸ μέσον, τουτέστι τὸ περιέχον |
τὸ μέσον, ἥτις ἔστιν ἡ γῆ, πῇ μὲν τὴν τοῦ ἀέρος ἐπιφάνειαν τὴν ἀπτο- 4r
20 μένην τῆς γῆς, πῇ δὲ τὴν τοῦ ὕδατος. ὅμοιώς δὲ καὶ τὸ ἄνω διττόν,
τὸ τε πρὸς ἡμᾶς ἔσχατον τοῦ οὐρανοῦ, τοῦτο δέ ἔστιν ἡ κοῦλη ἐπιφάνεια
τῆς σεληνιαχῆς σφαιράς, καὶ αὐτὸ τὸ ἔσχατον, τοῦτο δέ ἔστι τὸ κοῦφον
σῶμα, λέγω δὴ τὸ πῦρ. οὖτω μὲν οὖν τινες τὰ προκείμενα ῥητὰ ἔξη-
γήσαντο, ὥσπερ ἔδη καὶ ἐν τῇ τῆς λέξεως θεωρίᾳ προειρήκαμεν,
25 ὃ δὲ Θεμίστιος οῦτας. ἐπὶ τὸ ἄνω, φησί, καὶ τὸ κάτω ἡ κίνησις γίνεται ὅ
κατὰ φύσιν τοῖς σώμασι, τοῖς μὲν κούφοις [ἡ κίνησις] ἐπὶ τὸ ἄνω φύσει,
τοῖς δὲ βάρος ἔχουσιν ἐπὶ τὸ κάτω. ποιεῖ δέ, φησί, τὸν μὲν κάτω τό-
πον τρία τινὰ σώματα, αὐτό τε τὸ μέσον καὶ τὰ περὶ τὸ μέσον, ταῦτα

2 τοῦτο t: τούτω GM καὶ M: om. Gt 4 αἰεὶ t 6 μὲν Gt: om. M 7 ἐξ-
αλλατόμενος G 9. 10 γὰρ εἰ κατὰ τι (om. καὶ εἰ μύρια κινεῖται) G 11 ἡ om. G
12 ὥστε M: ὥστ' t 14 ἐπειδὴ ἔστι φησὶ fort. recte Gt 14. 15 φερόμενον, τοῦτο
δὲ ἔστι τὸ κοῦφον, καὶ τὸ φύσει M: om. G: φερόμενον, δ τὸ κοῦφον ἔστι, καὶ τὸ ex ingenio
supplevit t 16 πῶς δὲ διττὸν κτλ.] cf. Porphyrius ap. Simplic. p. 587,8 ἐπή-
γαγε λέγων t 16. 17 τὸ μὲν — αὐτὸ εἰδὸν om. G 16 φησί M: om. t
17 καὶ αὐτὸ τὸ μέσον M: καὶ τὰ ἔξης t λέγων Gt: λέγω M 18 περιεχόμενον M
20 ὅμοιώς t διττόν Mt: διττός G 21 τὸ τε M: καὶ τὸ Gt 25 Θεμίστιος
p. 277,18 sqq. 26 ἡ κίνησις delevit t 27 ποιεῖ δῆ G μὲν κάτω M: μὲν
κατωτάτω Gt

δέ ἔστιν ἡ γῆ καὶ τὸ ὄντωρ καὶ ὁ ἀήρ. ἔκαστον γὰρ τῶν βαρέων σωμάτων ὑπὸ τούτων περιέχεται τῶν στοιχείων, ἡ πάντων ἡ τινῶν. ὑπὸ πάντων μὲν, φησί, περιέχονται ὡς οἱ τῶν ποταμῶν ἀνέχοντες λίθοι (τούτους γὰρ περιέχει κατά τι μὲν ἡ ὑποκειμένη τῷ ὄντωρ γῇ, κατά τι δὲ ὁ ἀήρ, κατά τι δὲ τὸ ὄντωρ), οἱ δὲ βαδίζοντες ἡ οἱ νηχόμενοι ὑπὸ τῶν δύο περιέχονται, οἱ μὲν ὑπὸ τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀέρος οἱ βαδίζοντες, οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ ὄντωρος καὶ τοῦ ἀέρος οἱ νηχόμενοι. ἔστι δὲ δῆ τινα καὶ ὑπὸ ἐνδέ τῶν στοιχείων τούτων περιεχόμενα, ὑπὸ μὲν ἀέρος οἱ ἐν ἀέρι ὅρνιθες, ὑπὸ δὲ τοῦ ὄντωρος οἱ ὑπὸ τὸ ὄντωρ νηχόμενοι λίθοις, ὑπὸ δὲ γῆς μόριά τινα γῆς 10 διηγημένα μὲν αὐτῆς, πανταχόθεν δὲ αὐτῆς ἀπτόμενα καὶ περιεχόμενα ὑπὸ αὐτῆς. καὶ εἴκεν ἡ ἐξήγησις αὐτῇ μᾶλλον εἶναι προφυεστέρα. τινὲς δὲ τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ τὸ κέντρον τοῦ παντὸς ἐξειλήφασι, παν- 15 τελῶς οὗτοι παρὰ πόδας ἐλθόντες· οὐδενὸς γὰρ δλως τὸ κέντρον τόπος ἔστιν, ἀλλὰ φέρεται μὲν πάντα ὡς ἐπὶ τὸ κέντρον, οὐδενὸς δὲ τὸ κέντρον 20 τόπος ἔστιν, εἴτε τὸ πέρας τοῦ περιέχοντός ἔστιν ὁ τόπος, εἴτε τὸ μεταξὺ τῶν περάτων διάστημα. ἔκεινῳ δὲ ἐπιστατέον, διτι καὶ ἐντεῦθεν δείκνυται διτι οὐκ ἔστι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος· εἰ γὰρ πέρας εἴη τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, συμβῆσται τὰ αὐτὰ τόπους εἶναι ἀλλήλων. ἔστι μὲν γὰρ τῆς γῆς τόπος ἡ τε ἐπιφάνεια τοῦ ὄντωρος ἡ ἀπτομένη αὐτῆς, 25 20 καὶ ἡ τοῦ ἀέρος ὄμοιώς (ταῦτα γὰρ τῆς γῆς τόπος, ὁ ἀήρ φημι καὶ τὸ ὄντωρ, πανταχόθεν αὐτὴν περιέχοντα, ἀλλο κατ' ἄλλο μέρος), ἥτοι ἡ πρὸς τῆς γῆς ἐπιφάνεια τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὄντωρος. ἀλλ' ἐπει τοῦ ὄντωρ τῶν ἐν τῷ τόπῳ ὄντων σωμάτων ἔστιν, εἴη ἀντι τοῦτον τόπος, καὶ οὗτος οὐχ ἀπλῶς· οὐ γὰρ μόνος ὁ ἀήρ ἀπτεται πανταχόθεν τοῦ ὄντωρος, ἀλλὰ κατά 30 τινα μὲν μέρη ὁ ἀήρ, κατά τινα δὲ ἡ γῆ. ὕστε καθ' ὃ μέρος τῆς γῆς τόπος ἡν τῆς γῆς τὸ ὄντωρ, ἥτοι ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ, κατ' αὐτὸν τοῦτο καὶ ἡ γῆ τόπος ἔσται τοῦ ὄντωρος. ὕστε ἡ γῆ καὶ τὸ ὄντωρ κατὰ τὸ αὐτὸν ἀλλήλων ἔσονται τόποι. συμβῆσται οὖν τὸ αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸν τόπον εἶναι καὶ ἐν τῷ τόπῳ. εἰ τοίνυν ταῦτα ἀδύνατα, οὐκ ἀν εἴη τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ὁ τόπος, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ διάστημα τὸ ἐμπεριειληφός ἔκαστον τῶν φυσικῶν σωμάτων, δ καθ' αὐτὸν μὲν κενόν ἔστιν, ἀλλ' οὐδέποτε μένει κενόν, ἀλλὰ πληροῦται ὑπὸ τοῦ ἐγγινομένου σώματος, οὐ καὶ τόπος ἔστιν.

3 τὸν ποταμὸν M	5 οἱ (post ἡ) om. t, cf. Themistius	6 τῆς M: om. Gt
6. 7 ὑπὸ τοῦ ὄντωρος M: ὑπὸ (sed ὑπὸ om. G) ὄντωρος τε Gt	8 τῶν στοιχείων	
om. Gt	9 τοῦ M: om. Gt	10 διηγημένης (om. μὲν) G
10 διηγημένης (om. μὲν) G	11 προφυεστέρα M	
12. 13 τινὲς ut Simplicius p. 585,12	14. 15 δέ ἔστι τόπος τὸ κέντρον Gt	15 ἔστιν
μέσον M	13 δλως om. M	(ante δ) om. Gt
14. 15 δέ ἔστι τόπος τὸ κέντρον Gt	16 ἔκεινῳ (correxi: ἔκεινο M, cf. r 4 v 33) δὲ ἐπιστατέον M: ἔκεινων	
(delevit hoc t). ἐπιστατέον δὲ Gt	(delevit hoc t). ἐπιστατέον δὲ Gt	(delevit hoc t). ἐπιστατέον δὲ Gt
17. 18 εἰ γὰρ πέρας — τόπος M: om. Gt	17. 18 εἰ γὰρ πέρας — τόπος M: om. Gt	17. 18 εἰ γὰρ πέρας — τόπος M: om. Gt
18 συμβῆσται γὰρ τὰ Gt	19 ἡ om. Gt	19 ἡ om. Gt
20 ἀπλῶς M: ἀπλοῦς (οὐς in ras) G	21 ἐν τῷ τόπῳ G	21 ἐν τῷ τόπῳ G
22 μέρη M: μόρια Gt	23 ἐν τῷ τόπῳ M: ἐν τῷ τόπῳ G	23 ἐν τῷ τόπῳ M: ἐν τῷ τόπῳ G
καθ' αὐτὸν τοῦτο M	24 ἀλλήλως ἔσονται οἱ τόποι G	24 ἀλλήλως ἔσονται οἱ τόποι G
ποὺς G	25 μέρη M: μόρια Gt	25 μέρη M: μόρια Gt
τὸ πέρας om. M	26 ἡ om. Gt	26 ἡ om. Gt
32 ἐγγινομένου G	27 μέρη M: μόρια Gt	27 μέρη M: μόρια Gt
om. t	28 ἀλλήλως ἔσονται οἱ τόποι G	28 ἀλλήλως ἔσονται οἱ τόποι G
	29 ἐν τῷ τόπῳ] τόπους G	29 ἐν τῷ τόπῳ] τόπους G
	30 μέρη M: μόρια Gt	30 μέρη M: μόρια Gt
	31 μέρη M: μόρια Gt	31 μέρη M: μόρια Gt
	32 ἐγγινομένου G	32 ἐγγινομένου G

p. 212-28 Καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ ἐπίπεδόν τι εἶναι καὶ οἷον ἀγγεῖον πρ.
ὅ τόπος καὶ περιέχον.

Οὐ διὰ τὸ προσεχῶς εἰρημένον, ἀλλ᾽ ὅτι ἔστι πέρας τοῦ περιέχοντος.²⁰
εἰ γὰρ πέρας ἔστιν, ἐπίπεδον δηλονότι ὁ τόπος, καὶ εἰ περιέχει πανταχό-⁵
5 θεν ὁ τόπος, τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἀγγεῖον πανταχόθεν περιέχον τὸ ἐν αὐτῷ,
ἔοικεν ἄρα καὶ ἀγγείφ ὁ τόπος.

p. 212-29 Ἐτι μά τῷ πράγματι πως· μά γὰρ τὰ πέρατα.

Τουτέστιν οὔτε ἐνδέων αὐτοῦ οὔτε πλεονάζων· εἰ γὰρ πέρας ἔστι τοῦ
περιέχοντος, ἐφαρμόζει δηλονότι τῷ πέρατι τοῦ περιεχομένου, ἐφαρμόζων
10 δὲ μά ἔστιν αὐτῷ καὶ κατὰ ταῦτον, μήτε ἐλλείπων αὐτοῦ μήτε πλεονάζων.

p. 212-31 Ὡι μὲν οὖν σώματι ἔστι τι ἐκτὸς σῶμα περιέχον αὐτό,
τοῦτο ἔστιν ἐν τόπῳ, φ δὲ μή, οὕ.

Εἰπὼν ὁ Ἀριστοτέλης τίνα ἔστιν ἐν τόπῳ, λέγει νῦν τίνα οὐκ εἰσὶν
ἐν τόπῳ. εἰ γὰρ ὁ τόπος ἔστι, φησί, τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, εἰ τι ἄρα
15 μὴ ἔχει ἔξωθεν ἑαυτοῦ σῶμά τι, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ· οὐ γὰρ ἔξει
οὐδὲν ἔξωθεν τὸ περιέχον. Ήθεν τὸ πᾶν οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ· οὐδὲν γάρ
ἔστιν αὐτοῦ ἔξω· εἰ γὰρ ἔχοι τι ἔξω, οὐκ ἀν εἴη χυρίως πᾶν. οὐδὲ τοῦ
οὐρανοῦ εἰ μηδέν ἔστιν ἔξω, ὥσπερ οὖν οὐκ ἔστιν, σύδε ἐν τόπῳ ἀν εἴη.
ὥσπερ οὖν, φησί, καὶ εἰ μονοειδὲς ἦν τὸ πᾶν, οἷον ὕδωρ, διπερ ὁμολο-
20 γωμένως ἐν τόπῳ ἔστι (διαρρεεῖ γὰρ καὶ ἐν αὐτῷ συμμένειν οὐ πέφυκεν, τι
ἀλλὰ δεῖται τοῦ συνέχοντος καὶ ὄριοντος), τὰ μὲν μόρια αὐτοῦ, εἰ γε ἦν
διγραμένα, ὥσπερ νῦν διγράται τὰ τοῦ παντὸς μόρια, αὐτὰ μὲν ἐν τόπῳ
ἦν, τὸ δὲ διλον ὕδωρ οὐκ ἀν ἦν ἐν τόπῳ, ἐπεὶ μηδὲ εἶχεν ἔξωθεν τι
αὐτοῦ σῶμα περιέχον αὐτό, οὗτα καὶ νῦν ἔχοντος ὡς ἔχει τοῦ παντὸς,
25 ἐπεὶ μὴ ἔστι τι αὐτοῦ ἔξω, οὐδὲ ἀν ἐν τόπῳ εἴη. καὶ εἰ μὴ ἔστιν ἐν

2 περιέχον M: περιέχων t 3 πέρας ὁ τόπος τοῦ sine causa t 4 post ἐπίπεδον addit
ἔστι t 5 τοιοῦτο G περιέχον τὸ (τι G) ἐν αὐτῷ GM: τὸ ἐν αὐτῷ περιέχον t
6 ἔγγειλ t 7 πῶς (sic) M: πῶς καὶ ὁ τόπος t γάρ τὰ πέρατα M: γάρ τῷ πεπε-
ρασμένῳ τὰ πέρατα t, at cf. Aristotelis libri et Simplic. p. 587, 28. Themist. p. 277, 15
10 κατ' αὐτὸν M μήτε μὴν πλεονάζων t 13 λέγει νῦν GM: νῦν λέγει t 15 σώ-
ματι M 16 θεν M: οἷον Gt 17 post εἰ spatium quinquaginta fere litterarum M
χυρίως τὸ πᾶν t 18 οὐδὲ ἐν τόπῳ ἀν M: οὐκ ἀν οὐδὲ ἐν τόπῳ Gt 19 οὕν]]
δ νῦν G εἰ μονοειδὲς M: εἴη μόνος δὲ G: ξν μόνον t 19. 20 διολογουμένως t:
διολογούμεν ώς G: διολογουμένης compend. M 20 αὐτῷ (sic) M: ξαντῷ Gt σημα-
νεῖν M 23 ἦν (priore loco) GM: ἀν ἦν t, cf. ad p. 14, 30 μηδὲ εἶχεν ἔξωθεν τι
M: μηδὲν (cf. ad p. 151, 26) εἶχε τι ξέωθεν Gt 24 περιέχον αὐτὰ G τοῦ ομ. G
25 αὐτοῦ ξέω GM: ξέω αὐτοῦ t 25. p. 594, 1 ἐν τόπῳ δ οὐρανός M: δ τόπος ἐν τόπῳ
δ οὐρανός G: δ οὐρανός ἐν τόπῳ t

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

τόπιψ ὁ οὐρανός, πῶς κινεῖται κατὰ τόπον; φησὶν οὖν δτι πῆ μὲν κινεῖ· p 4^r
 σθαι λέγεται, πῆ δὲ οὐ· καθ' ὅλον μὲν γάρ ἐστὸν οὐ κινεῖται (οὐ γάρ δο
 ἀμείβει τὸν ὅλον τόπον· αὐτῇ γάρ ἐστιν ἡ τῶν ὅλων κίνησις κατὰ τόπον,
 δταν τὸ ὅλον ἀμείβῃ τὸν τόπον ἐν φῷ ἐστιν, ὑποιά εἰσι τὰ ἐπ' εὐθείας
 5 κινούμενα), ὥστε καθ' ὅλον μὲν ἐστὸν ὁ οὐρανός, ὥσπερ οὐκ ἐστιν ἐν
 τόπῳ, οὐτως οὐδὲ κινεῖται κατὰ τόπον, κύκλῳ δὲ κινεῖται, ἡ δὲ τοιαύτη
 κίνησις τῶν μορίων ἐστὶ κίνησις. ἐν γάρ τῇ κύκλῳ κινήσει τὸ μὲν ὅλον
 ὡς ὅλον ἀκίνητον ἐστι, τὰ δὲ μόρια τὰ ἀντιπαραχωροῦντα ἀλλήλοις τοὺς
 ἴδιους τόπους, | ταῦτα οὖν τὰ κατὰ τόπον κινούμενα, τὸ δὲ ὅλον τοῖς μέ· p 4^v
 10 ρεσι κινεῖσθαι λέγεται· πάντων γάρ τῶν μερῶν κινούμενων καὶ τὸ ὅλον
 λέγεται κινεῖσθαι οὐ πρώτως, ἀλλ', ὡς εἰπον, κατὰ τὰ μόρια. εἴη δ' ἀν
 τῶν μορίων τόπος κατὰ μὲν Ἀριστοτέλην αὐτὰ τὰ μόρια ἀλλήλοις, διὰ τὸ
 περιέχεσθαι ἔκαστον ὑπὸ τῶν πέριξ (οἷον γάρ τόποι εἰσὶν ἀλλήλοις τὰ
 μόρια κύκλῳ πανταχόθεν ἔκαστου ὑπὸ τῶν πέριξ περιεχομένου), ὡς δὲ
 15 τοῖς ἔξηγηταῖς αὐτοῦ δοκεῖ, εἴη δὲ τόπος τῆς ἀπλανοῦς κατὰ τὰ μόρια ἡ
 κυρτὴ ἐπιφάνεια τῆς ἐντὸς σφαίρας, ἡς ἄλλοτε ἄλλου μορίου ἐφάπτεται
 τὰ τῆς ἀπλανοῦς μόρια, δηλοντί κατὰ ἀναλογίαν τόπου τοῦτον καλούντων
 ἡμᾶν. οὐ γάρ ἔξωθεν περιέχει, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀφοριστικὸν ἔχει τινὰ πρὸς
 τὸν τόπον ὅμοιότητα· ὡς γάρ ὁ κυρίως τόπος ἀφοριστικός ἐστιν ἔκαστου
 20 ἀπὸ τῶν λοιπῶν, οὗτω δὴ καὶ ἡ κυρτὴ ἐπιφάνεια τῆς ἐντὸς σφαίρας ἀφο
 ρίζει τὸ ἔξω σῶμα τῶν λοιπῶν. ταῦτη οὖν κατὰ ἀναλογίαν τόπος ἀν εἰη
 τῆς ἀπλανοῦς ἡ κυρτὴ ἐπιφάνεια τῆς ἐντὸς σφαίρας, καὶ τόπος τοῦ ὅλου 10
 κατὰ τὰ μόρια· ταῦτα γάρ ἐστι τὰ ἄλλοτε ἄλλο ταῦτης τῆς ἐπιφανείας
 μόριον ἐπιλαμβάνοντά. δὲ ἐπὶ τῆς ἀπλανοῦς εἱρηται, τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ
 25 παντὸς δὲ λεγθεῖ· τὸ γάρ πᾶν αὐτὸ μὲν οὐκ ἐστιν ἐν τόπῳ (οὐδὲν γάρ
 ἐστιν αὐτοῦ ἔξω), κατὰ μέντοι τὰ μόρια πάντα ἐν τόπῳ ἐστι· τὰ μὲν
 γάρ αὐτῶν κύκλῳ κινεῖται, τὰ ἀΐδια, τὰ δὲ ἄνω καὶ κάτω, τὰ γενητὰ καὶ
 φθαρτά.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἀριστοτέλης, βιουλόμενος σαφέστερον ἐκθέσθαι πῶς
 30 μὲν οὖν ἐστιν ὁ οὐρανὸς ἐν τόπῳ, πῶς δὲ ἐστι, διαιρεσιν τῶν ἐν τόπῳ 15
 ὄντων ποιεῖται. τῶν γάρ ἐν τόπῳ ὄντων, φησί, τὰ μὲν δυνάμει ἐστιν ἐν
 τόπῳ, τὰ δὲ ἐνεργείᾳ, ἐνεργείᾳ μὲν ἐν τόπῳ λέγεται, δσα ἴδιαν ἔχοντα
 περιγραφὴν ἀφορίζεται ὑπὸ τοῦ τόπου τῶν λοιπῶν, δυνάμει δὲ ἐν τόπῳ
 λέγεται τὰ μόρια τοῦ ὅλου συνεχοῦς ὄντος καὶ ἐν τόπῳ ὄντος. κατὰ δύ²
 35 ναμιν δὲ λέγεται ταῦτα, δτι δύναται χωρισθέντα τοῦ ὅλου καθ' αὐτὰ ἐν

1 οὖν ομ. G 2 γάρ (post μὲν) ομ. Gt οὐ γάρ κτλ.] cf. Themist. p. 278, 7 sqq.

3 κατὰ τόπον δὲ G 4 δταν τὸ ὅλον ἀμείβῃ τὸν τόπον M: δταν τὸν ὅλον ἀμείβῃ τό³
 πον Gt εἰσι M: ἐστὶ Gt 8 τὰ δὲ] ταῦτα δὲ G μόρια M: μόριά ἐστι Gt

9 ἴδιους ομ. M ταῦτα μὲν οὖν τ 11 εἰπον] ἐπιόν G 12 ἀριστοτε G
 ἀλλήλοις] ἀλλὰ δῆλον G 13 ἀλλήλοις GM: ἀλλήλων τ 14 κύκλῳ πανταχύθεν ἐκά⁴
 στου M: ἡ κύκλῳ κινεῖσθαι πανταχύθεν ἐκάστου G: ἐκάστου κύκλῳ τ 17 κατὰ τὴν ἀνα⁵
 λογίαν M 23 ταῦτης τῆς M: τῆς αὐτῆς Gt 26 πάντα M: αὐτὰ G: αὐτοῦ t
 27 γενητὰ G: γενητὰ M 32 ἴδιαν ἔχοντα M: διανέχοντα G: δη ἔχοντα t 35 λέ⁶
 γεται ταῦτα M: ταῦτα λέγεται Gt

τόπῳ εἰναι, καὶ συνεχῆ μὲν μηκέτι εἰναι, ἀπτόμενα δέ, ὡς ἔχει ὁ σωρὸς p 4⁷
τῶν πυρῶν· ἔκαστος γάρ τῶν κόκκων μόριον ὃν τοῦ δλου ἐν τόπῳ ἐστί, ²⁰
διὰ τὸ μὴ εἰναι συνεχεῖς, ἀλλ’ ἔκαστον ἐν ἰδίᾳ περιγραφῇ εἰναι. πάλιν
τῶν ἐν τόπῳ ὄντων τὰ μὲν καθ’ αὐτό ἐστιν ἐν τόπῳ, τὰ δὲ κατὰ συμ-
5 βεβηκός, καθ’ αὐτὸ μὲν δσα κατὰ φοράν ἐστι κινητὰ ἢ κατὰ συνησιν
καὶ μείωσιν (ταῦτα δέ ἐστι τὰ σώματα τὰ ἐν γενέσει), κατὰ συμβεβηκός
δὲ κινεῖσθαι λέγεται τὰ συμβεβηκότα πάντα καὶ ή ψυχή, εἴτε ἐν ὑποκει-
μένῳ εἴτη τῷ σώματι εἴτε χωριστή· ταῦτα γάρ οὐδέποτε καθ’ αὐτὰ ἐν
10 τόπῳ γίνεται· ἀσώματα γάρ ἐστι· τετραχῶς οὖν τῶν ἐν τόπῳ λεγομέ-²⁵
νων, ἐν τοῖς κατὰ συμβεβηκός, φησίν, ἐν τόπῳ οὖσι τὸν οὐρανὸν τακτέον·
οὔτε γάρ κατ’ ἐνέργειαν ἐν τόπῳ ἐστίν (ύπ’ οὐδενὸς γάρ ἔξωθεν περιέχε-
ται), οὔτε κατὰ δύναμιν· οὐδέποτε γάρ περισχεθῆσεται· τοιαῦτα γάρ ἐστι
15 τὰ κατὰ δύναμιν ἐν τόπῳ, ὡς δύνασθαι ποτε καθ’ ἐνέργειαν γενέσθαι.
ἀλλ’ οὔτε καθ’ αὐτὸ ἐν τόπῳ ἐστίν οὐρανός (οὐ γάρ ἐστι κινητὸς κατὰ
20 φοράν· τὸ γάρ φερόμενον δλον ἀμείβει τὸν τόπον, οὗτος δὲ ἐν ταῦτῃ
μένων κατὰ μόρια κινεῖται, καὶ ή κίνησις οὐ τοῦ δλου, ἀλλὰ τῶν μορίων). ³⁰
λείπεται οὖν κατὰ συμβεβηκός ἐν τόπῳ εἰναι τὸν οὐρανόν.

Ἄπορεῖ δὲ πρὸς τοῦτο ὁ Θεμίστιος πῶς οὐ μάχεται αὐτὸς πρὸς
ἐκεῖτὸν ὁ Ἀριστοτέλης, νῦν μὲν τὴν κατὰ μόρια κίνησιν κατὰ συμβεβηκός
20 λέγων κίνησιν, πρὸ τούτου δέ, ἐν οἷς ἐπεδείκνυεν δτι δύνατὸν αὐτὸν <τι> ἐν
ἐκεῖτῷ εἰναι ὡς ἐν τόπῳ, κατὰ μόρια μὲν δύνασθαι ἔλεγεν αὐτὸν <τι> ἐν
ἐκεῖτῷ εἰναι, κατὰ συμβεβηκός δὲ μὴ δύνασθαι, ὡς δὴ ἐτέρους δντος τοῦ
κατὰ μόρια καὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκός. καὶ ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν λέγων ²⁵
δτι ἵσως κοινότερον ἔχρήσατο τῷ κατὰ συμβεβηκός ὁ Ἀριστοτέλης ἀντὶ³⁰
25 τοῦ κατὰ ἄλλο (ἔθισ δὲ αὐτῷ πολλάκις ἀντὶ τῶν γενῶν κεχρῆσθαι τοῖς
εἰδεσιν), ὡς δὴ τοῦ κατὰ ἄλλο ἐπὶ πλέον δντος τοῦ κατὰ συμβεβηκός,
καὶ λεγομένου καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ μόρια καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκός·
λέγοιτο γάρ δν καὶ κατὰ συμβεβηκός καὶ κατὰ ἄλλο. ἢ μᾶλλον ἀσφαλέ-
στερὸν ἐστι λέγειν, δτι κατεχρήσατο τῷ δνόματι. ὥσπερ γάρ πολλάκις τοῦ
30 δλου κινουμένου λέγομεν τὸ μόριον κατὰ συμβεβηκός κινεῖσθαι, καὶ τοῦ
δλου ἐν τόπῳ δντος καὶ τὸ μόριον κατὰ συμβεβηκός ἐν τόπῳ (καίτοι οὐ ⁴⁰
κυρίως δν λεχθεί τοῦ δλου κινουμένου ή χείρ κατὰ συμβεβηκός κινεῖσθαι,

2 πειρῶν primitus M δν (sic, cf. ad p. 597, 23) τοῦ δλου M: τοῦ δλου ὃν Gt
3 συνεχῆς compend. M: συνεχῆς Gt ἔκαστον GM: ἔκαστος t πάλιν κτλ.] cf. The-
misti. p. 279, 11 5 κατὰ φοράν ἐστι κινητὰ M: φησί κατὰ φορὰν κινεῖται Gt, at cf.
Themistius 6 καὶ M Themistius: η Gt τὰ (ante ἐν) ομ. M 9 ἀσώματα
γάρ ἐστι ομ. M 10 φησί post οὖσι transponunt Gt 13 κατ’ M: καὶ κατ’ (it
14 οὗτε) immo οὐδὲ 15 ἐν αὐτῷ M 16 δλου M: δλου ἐστίν Gt 18 Θεμί-
στιος p. 279, 26 20 ἐν οἷς] ἐν (h. e. ἐνός) M 20 et 21 αὐτὸς τι t: αὐτὸς M: αὐ-
τὸν G 21 et 22 εἰναι ομ. M 21 μὲν (ante δύνασθαι) M: ομ. (sed de G cf. ad
v. 22) Gt Ελεγεν Δ 3 p. 210•25 — b 22. cf. Philopon. p. 534, 31 sqq. 22 post
εἰναι iterat ὡς ἐν τόπῳ κατὰ μόρια μὲν G: horum tria extrema verba delevit t 24 δ
ομ. G 28 λέγοιτο — καὶ κατὰ ἄλλο M: τοῦ κατ’ ἄλλο Gt 30, 32 καὶ τοῦ δλου —
συμβεβηκός κινεῖσθαι ομ. G

ἀλλὰ καθ' αὐτὸ μὲν κινεῖσθαι, οὐκ ἰδίᾳ δὲ οὐδὲ ἡ χείρ ἐστιν ἡ ἀπλῶς p 4·
μέρος, ἀλλ' ἡ συνήνωται τῷ δλφ· διὸ κυριώτερον ἀν λεχθείη μὴ πρώτως
κινεῖσθαι, ἀλλὰ κατὰ ἄλλο· κατὰ γάρ τὸ δλον ἡ, τῶν μερῶν κίνησις),
ῶσπερ οὖν, δπερ εἰπον, καταχρώμενοι πολλάκις λέγομεν τοῦ δλου κινου-
5 μένου τὸ μόριον κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι, οὗτα δὲ καὶ τῶν μερῶν κι-
νουμένων τὸ δλον λέγοιτ ἀν κατὰ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι, οὐ κυρίως· κατὰ
ἄλλο γάρ κυριώτερον ἀν λεχθείη τὸ δλον κινεῖσθαι τῶν μορίων κινουμένων, 45
διότι τὰ πρώτως κινουμένα τὰ μόρια ἐστιν. οὗτας οὖν καὶ ἐν τόπῳ λέ-
γοιτ ἀν εἶναι ὁ δλος οὐρανὸς οὐ κατὰ συμβεβηκός (οὐ γάρ συμβέβηκεν
10 ἄλλῳ τῷ καθ' αὐτὸ ἐν τόπῳ ὅντι, τοιαῦτα δὲ *(τὰ)* κατὰ συμβεβηκὸς θέλει
εἶναι), ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ ἄλλο, τῷ τὰ μόρια αὐτοῦ πάντα ἐν τόπῳ εἶναι.
ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἀριστοτέλης εἰπέ τινα ἐν τόπῳ εἶναι καθ' αὐτό, εἰκότως
τῷ καθ' αὐτὸ ἀντιτάπτει τὸ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' ἐν τῷ κατὰ συμβε-
βηκὸς τούτῳ περιλαμβάνει καὶ τὰ κατὰ ἄλλο ἐν τόπῳ ὅντα. εἰπὼν γάρ 50
15 τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, ἐπήγαγεν οἷον ἡ ψυχὴ καὶ ὁ οὐρανός, ὃν
τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός ἐστιν ἐν τόπῳ, ἡ ψυχὴ, τὸ δὲ κατ' ἄλλο, ὁ οὐ-
ρανός. ἔδει γάρ εἰπόντα αὐτὸν τὰ δυνάμει καὶ τὰ ἐνέργειά ἐν τόπῳ ὅντα
καὶ τὰ καθ' αὐτὸ καὶ τὰ κατὰ συμβεβηκὸς εἰπεῖν καὶ τὰ πρώτως καὶ *(τὰ)*
κατ' ἄλλο, ἀλλὰ τὰ μὲν πρώτως ἐν τόπῳ περιεληφεν ἔν τε τοῖς ἐνερ-
20 γείᾳ οὖσιν ἐν τόπῳ καὶ ἐν τοῖς καθ' αὐτό, τὰ δὲ κατὰ ἄλλο ἐν τε
τοῖς δυνάμει καὶ ἐν τοῖς κατὰ συμβεβηκός. τά τε γάρ κατ' ἐνέργειαν |
ἐν τόπῳ ὅντα, λέγω δὴ τὰ μὴ συνεχῆ, πρὸς ἄλλα, ἀλλ' ἰδίαν περιγραφὴν p 55
ἔχοντα, πρώτως ἐν τόπῳ εἰσί, καὶ τὰ καθ' αὐτὸ δὲ τοιαῦτα ἐστιν, οἷα
τὰ κατὰ φοράν κινητά, ὡς αὐτὸς εἰπε, τουτέστι τὰ καθ' δλα ἑαυτὰ
25 ἀμείβοντα τοὺς τόπους. καὶ ταῦτα δὲ πρώτως ἐν τόπῳ εἰσίν. ὥστε καὶ
τὰ ἀντικείμενα τούτοις, τό τε δυνάμει καὶ τὸ κατὰ συμβεβηκός, περιέχοντεν
δὲν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ κατ' ἄλλο· τὸ μὲν γάρ δυνάμει ἐν τόπῳ ὅν, οἷον δ
τὰ μόρια, κατὰ ἄλλο ἐν τόπῳ ἐστὶ καὶ καθ' αὐτό (τῷ γάρ τὸ δλον καθ'
αὐτὸ ἐν τόπῳ εἶναι καὶ τὸ μόριον δῆπου καθ' αὐτό ἐστιν ἐν τόπῳ), τὰ
30 δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἐν τόπῳ οὐ πάντως καὶ κατὰ ἄλλο ἐν τόπῳ εἰσίν,
οἷον ἡ ψυχὴ ἡ τὸ λευκόν· ταῦτα γάρ μόνως εἰσὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἐν
τόπῳ. διὰ τοῦτο οὖν συμπεριέλαβε τοῖς κατὰ συμβεβηκὸς καὶ τὰ κατ'
ἄλλο διὰ τῶν παραδειγμάτων. ὁ οὖν δλος οὐρανός, φησί, κατὰ μὲν τὰ
μόρια πάντα ἐν τόπῳ ἐστίν (ἔκαστον γάρ τῶν μορίων περιέχεται ὑπὸ τῶν
35 πέρις, καὶ οἷον τόπος ἀλλήλοις εἰσὶν τὰ μόρια), τὸ δὲ πᾶν οὐκ ἐν τόπῳ. 10

3 καὶ γάρ τὸ δλον ἡ τῶν ἡμερῶν M 7 κυριότερον t 8 διότι τὰ M: τὰ γάρ Gt
9 post δλος iterat δ M: ὁ δλος οὐρανός εἶναι traicit t 10 τω t: τῶ G et (ex τῷ)
corr. M τὰ t: om. GM 13. 14 ἀλλ' ἐν τῷ κατὰ συμβεβηκὸς iterat G 14 τῷ-
τῷ t: τοῦτῷ G: τόπῳ M 17. 18 τὰ (ante ἐνέργειᾳ, ante καθ' et ante κατὰ) M: om. Gt
18. 19 πρώτως—τὰ μὲν (in quibus ipse prius τὰ addidi) om. M 22 ἀλλὰ M: ἀλλῆ-
λα Gt 24 εἰπε scil. p. 212 b 7 26 τοῦτοις M: τούτω Gt καὶ τὰ κατὰ G 27 αὐ-
τοῖς (sic) M: ἑαυτοῖς Gt καὶ om. t 29 ἐστιν ἐν τόπῳ M: ἐν τόπῳ ἐστί Gt 31 μόνα
εἰσὶ τὰ M 33 οὖν δλος M: σύνολος Gt 35 εἰσὶν ἀλλήλοις t οὐκ M: οὐκ ἐστιν Gt

εἰ γάρ εἴη ἐν τόπῳ, ξέει τὸ περιέχον αὐτὸν ἔξωθεν. οὕτω δὲ ὁῦσθαι εἴη περὶ πᾶν οὐδὲ δλον, εἰ τι ἔχοι περιέχον. καὶ διὰ τοῦτο, φησί, φαμὲν ἐν τῷ οὐρανῷ πάντα εἰναι, διότι τὸ πᾶν ἔστιν ὁ οὐρανός· ἔξωθεν γάρ τὰ πάντα περιέχει καὶ ἐν αὐτῷ συμπεριείληφεν.

5 Εἶπάν τοι ὁ Ἀριστοτέλης πῶς τὸ τῆς ἀσφείας αἴτιον ἐκ τοῦ ἀποδεδομένου λόγου δῆλον γέγονε, δεῖξας δὲ ὅτι καὶ τὰ κατὰ κοινὴν ἔννοιαν ὑπάρχοντα τῷ τόπῳ ἐμφαίνεται διὰ τοῦ ὄρισμοῦ, ἐφεξῆς δείκνυσιν δτι καὶ αἱ ἀπορίαι πᾶσαι αἱ πρὸς τὸν τόπον φερόμεναι ἐπιλύνται ἐκ τοῦ ἀποδεδομένου ὄρισμοῦ περὶ τοῦ τόπου. καὶ πρῶτον γε ἡπορεῖτο, δτι εἰ ἔστιν ὁ τόπος, τριχῇ ὄντος διαστατοῦ τοῦ σώματος ἀνάγκη καὶ αὐτὸν τριχῇ εἰναι διαστατόν· τούτῳ δὲ πᾶν σῶμα ὄριζεται· ὥστε σῶμα διὰ σώματος χωρήσει. εἰ οὖν δέδεικται δτι οὐκ ἔστι διάστημα ὁ τόπος, ἀλλὰ τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, λέλυται ἡ ἀπορία, μᾶλλον δὲ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν συστήσεται. πάλιν ἡπορεῖτο, δτι εἰ ἔστι σώματος τόπος, ἔστι καὶ ἐπιφανείας καὶ σημείου. ἀλλ' οὐκ ἀνάγκη, φησίν, 20 15 εἰ τὸ σῶμα εἴη ἐν τόπῳ, ἢδη καὶ ἐπιφάνειαν καὶ σημεῖον ἐν τόπῳ εἰναι· οὐδὲ γάρ χωριστὰ ταῦτα οὐδὲ καθ' αὐτὰ ἐν τόπῳ. εἰ γάρ μηδὲ τὰ μόρια καθ' αὐτά φαμεν ἐν τόπῳ, ἀλλὰ τῷ τῷ δλον ἐν τόπῳ εἰναι καὶ ταῦτα διὰ τὸ δλον ἐν τόπῳ λέγεσθαι, πόσῳ μᾶλλον περὶ ἐπιφανείας καὶ γραμμῆς καὶ σημείου τὸ αὐτὸν ῥητέον; τὸ γάρ πέρας τοῦ περιέχοντος δλου ὡς δλου 20 20 ἔστι τόπος, οὐχὶ δὲ τῶν μερῶν διάτοπος. ἔστι ἡπορεῖτο, δτι εἰ ἔστιν ὁ τόπος, ἀνάγκη αὐξομένων τῶν σωμάτων συναύξεσθαι καὶ τὸν τόπον. εἰ μὲν οὖν διάστημα ἦν, φησίν, ὁ τόπος, ἀνάγκη ἦν συναύξεσθαι αὐτὸν τῷ σώματι καθ' αὐτόν, νῦν δὲ πέρας ὧν τοῦ περιέχοντος οὐ συναύξεται τῷ αὐξομένῳ· οὐδὲ γάρ αὔξεται τὸ πέρας καθ' αὐτό (τῶν γάρ σωμάτων ἡ αὔξησις), 25 25 ἀλλὰ τῇ αὔξησι τοῦ ἐν τόπῳ ὑποχωροῦντος τοῦ περιέχοντος σώματος ἦτοι κατὰ ἀντιπερίστασιν ἡ κατὰ πλησιν καὶ πύκνωσιν καὶ τὰ πέρατα ἀνύπεικοι, καὶ οὕτω τὰ αὐξόμενα ἐν μείζονι γίνεται τόπῳ. ὥστε μείζων μὲν ὁ τόπος ἐγένετο, ηὔκηται δὲ οὐδὲκιώδες. καὶ ἄλλως ἐπεὶ ἡ αὔξησις τῶν 30 σωμάτων οὐ γίνεται ἐκ τοῦ μηδαμῆ μηδαμῶς δντος, ἀλλὰ διὰ τῆς τῶν τροφῶν προσκρίσεως μεταβαλλομένων τῶν τροφῶν εἰς τὰ τοῦ σώματος

1 Εἶται τὸ (cf. p. 603, 23) M: Εἶστι τὸ G: Εἶστι τι τὸ t 2 Εἶται t 3 οὐρανῷ τὰ πάντα Gt τὰ om. Gt 4 αὐτῶ (sic) M: Εἴστω Gt 5 ὁ Ἀριστοτέλης κτλ.] hinc rursus (v. ad p. 579, 24) K τὸ τε GK: τὲ τὸ M: τὸ fort. recte t τῆς ἀριθμ. (sic) K 6 δτι καὶ δτι M τὰ om. K κατὰ om. add. G² 9 τοῦ om. Kt 10 τοῦ om. G εἰναι τριχῇ M τούτῳ G: τούτῳ KMt δὲ] γάρ t 11 χωρεῖ M 14 τόπος om. M 16 χωρὶς M 17 τὸ om. K 18 λέγεται t 19 ὡς δλου om. G 21 αὔξανομένων M et primitus K συναύξανεσθαι K οὖν] εἰ (sic) G 22 ἦν (post ἀνάγκη) om. Gt αὐτὸν et paulo post αὐτόν t: αὐτὸν et αὐτό GKM 23 δν M 24 οὐδὲ γάρ K Mt: οὐ γάρ Gt 26 ητοι] δτι G 26. 27 κατὰ πλησιν—οὕτω] κάτω G 26 κατὰ πύκνωσιν καὶ πλησιν Themist. p. 281, 19 26. 27 ἀνύπεικοι t: ἀνύπεικη M: ἀνυπήκη K: ὑπείκει Themistius (Simplic. p. 596, 12) 27. 28 καὶ οὕτω—ἐγένετο iterat K 27 αὔξανόμενα M 29 δντως K post ἀλλὰ addit τοῦτον τὸν τόπον καταλαμβάνει (ex p. 598, 1) M τῶν om. K 30 προσκρίσεως K: εἰσκρίσεως t τοῦ om. M

μόρια, τάρξες: ἐν εἴη ὡς τὸ αὐξηθὲν σῶμα τοῦτον τὸν τόπον καταλαμβάνει, π 5
 δινπέρ ἐπείχον αἱ τροφαὶ· ὅστε οὐκ ἀνάγκη οὔτε κενὸν εἶναι οὔτε σῶμά
 τι μὴ εἶναι ἐν τόπῳ. δῆλον δὲ διτὶ τὰ αὐτὰ ταῦτα ἔρουσι καὶ οἱ τὸν
 τόπον τριχῇ εἶναι διαστατὸν λέγοντες, καὶ πολλῷ μᾶλλον, δισφή μὲν τοῦ
 5 σώματος ἐπιφάνεια, μείζονος γινομένου τοῦ αὐξηθέντος καὶ διὰ τοῦ-
 το τὸ περιέχοντος σώματος δισταμένου, μείζων γίνεται ἢ πρότερον ἦν, εἰ 25
 καὶ μὴ δὶ' αὐξησεως, ἀλλ', ὡς εἶπον, τῷ διίστασθαι τὸ σῶμα οὖν ἐστιν
 ἐπιφάνεια, καὶ διὰ τοῦτο ὑπονοηθεῖη ἀν αὐξεσθαι, κατὰ δὲ τὴν ἔτεραν
 δόξαν οὐδὲψ ψιλὴ τις καταλείπεται ὑπόνοια τοῦ αὐξεσθαι τὸν τόπον· τοῦ
 10 γάρ διαστήματος χωριστοῦ ὄντος παντὸς σώματος καὶ διὰ τοῦτο ἀκινήτου,
 διταν αὐξηθῆται τὸ σῶμα, τοσοῦτον μόνον τὸ πλησίον ἐαυτοῦ σῶμα εἴτε ἀλλήρ
 εἴη εἴτε ὅδωρ ὀθήσαν, κατεῖληρε τὸν αὐτοῦ τόπον, τοῦ διαστήματος πάντη
 ἀπαθοῦς μείναντος, καὶ οὕτως ἐν μείζονι τόπῳ γέγονε τὸ αὐξηθὲν τοῦ 40
 τόπου μηδεμίαν ἀλλοίωσιν ὑπομείναντος. καὶ εἰ τὸν τῆς τροφῆς τόπον τὸ
 15 προστεθὲν τῷ αὐξηθέντος σώματος καὶ διὰ τοῦτο ἀκινήτου,
 μόνως δὲ ἀν συναύξεσθαι ἀνάγκη ἦν τὸν τόπον, εἰπερ εἰδος ἦν ὁ τόπος
 τοῦ ἐν τόπῳ· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αὐξηθέντον, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως
 δείκνυται. ἀλλ' οὐδὲψ ἐπιφανείας εἶναι τόπον ἀνάγκη οὐδὲψ στιγμῆς οὐδὲψ
 σημείου· εἰ γάρ τὸ καθ' αὐτὸν ἐν τόπῳ δὲ τὸ σῶμα ἐστι, ποίᾳ ἀνάγκη
 20 τὰ τοῦ σώματος πέρατα ἐν τόπῳ εἶναι; εἰ γάρ ἐδείξαμεν διτι οὐδὲψ τὰ
 μόρια ἀνάγκη καθ' αὐτὰ εἶναι ἐν τόπῳ, πόσῳ μᾶλλον τὰ πέρατα; εἰ δὲ 45
 διὰ τὸ ἐφαρμόζειν ἀλλήλοις τὰ πέρατα, ταύτη καὶ ἐν τόπῳ εἶναι αὐτὰ
 ἀξιοῦσι, τὶ μᾶλλον ταύτη τῇ ὑποθέσει τοῦτο συμβῆσεται ἢ τῇ Ἀριστοτε-
 λικῇ; καὶ γάρ ἔκει καὶ ἐφαρμόζειν ἀλλήλοις ἀνάγκη τὰ πέρατα. καὶ εἰ
 25 οὐδὲψ διαφέρει τὸ ἀγγεῖον τοῦ τόπου ἢ τῷ κινεῖσθαι, πληροῦται δὲ τὸ
 ἀγγεῖον ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ ἥτοι ἀέρος ἢ ὕδατος, καὶ ὁ τόπος ἄρα πληροῦ-
 ται ὑπὸ τοῦ ἐν τόπῳ κενὸς ὥν τῷ ἰδίῳ λόγῳ· ἐπιφάνεια δὲ ἐπιφάνειαν
 ἢ γραμμὴ γραμμὴν ἢ σημεῖον σημεῖον οὐ πληροῖ, οὐδὲψ ἐστι κενὰ τῷ ἰδίῳ 50
 λόγῳ, μόνον δὲ ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλοις. δῆλον οὖν ἄρα διτι οὐδεμία ἀνάγκη
 30 καὶ ἐπιφανείας ἢ γραμμῆς ἢ στιγμῆς τόπον εἶναι λέγειν.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον. ἐπιλύεται δὲ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ τὴν

4 διαστατὸν εἶναι M 6 μείζον M γίνεται Gt: γάρ KM 6. 7 ἦν, εἰ καὶ KM:
 ἡγίκα G: om. t 7 μὴ δὶ' αὐξησεως GKM: οὐ τῷ αὐξεσθαι τὸ τῷ σῶμα K
 8 ἢ ἐπιφάνεια M ἐπινοηθεῖται Gt αὐξασθαι M 9 τὸ pro priore τοῦ G αὐξα-
 σθαι KM 11 τοιοῦτον G 12 εἴη εἴτε σῶμα ὅδωρ ὀθήσαν (corr. ex ὀθήσαν) G
 13 ἀπαθῶς G 15 αὐξασθαι K 16 μόνον δὲ ἀν συναύξασθαι M 17 ὥσπερ
 ἐν τῷ Περὶ γενέσεως cf. A 5 p. 321b22 18. 19 οὐδὲψ στιγμῆς — ποίᾳ ἀνάγκη KM:
 om. Gt 20 οὐδὲψ τὰ τοῦ σώματος διλοις πέρατα τ 21. 22 εἰ δὲ — πέρατα Mt:
 om. GK 23. 24 ἀριστοτε KM 24 καὶ (post ἔκει) om. Gt ἀλλήλαις K
 τὰ πέρατα ἀνάγκη M 25 τῷ τὸ K πληροῦται] κινεῖται G 26 ἥτοι τοῦ
 δέρος K 27 ἐπιφάνεια δὲ ἐπιφάνειαν M: ἐπιφάνειαν δὲ ἐπιφάνειαν K: ἐπιφάνειαν δὲ ἐπι-
 φάνεια Gt 28 γραμμὴ γραμμὴ traicit t 29 οὖν ἄρα KM: ἄρα Gt 31 οὖν
 om. G ἐπιλέγεται M

Ζήνωνος ἀπορίαν· 'εἰ γὰρ πᾶν τὸ δὲ ποῦ ἐστιν,' ἔλεγεν ἐκεῖνος, 'ἐστι δέ τι πρὸ⁵
καὶ ὁ τόπος, καὶ ὁ τόπος ἄρα ποῦ ἐσται· ὥστε ἐσται τόπος ἐν τόπῳ, καὶ
τοῦτο ἐπ' ἄπειρον.' ἐπὶλύεται οὖν καὶ αὕτη· εἰ γὰρ καὶ ἀνάγκη, φησί,
πᾶν τὸ δὲ ποῦ εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ τόπος ποῦ ἐσται, ἐστω ποῦ μὲν
5 ὁ τόπος, οὐχί ως | ἐν τόπῳ δέ, ἀλλ' ως πέρας ἐν περατουμένῳ. οὐ πρὸ⁵
γὰρ πᾶν τὸ δὲ, φησίν, ἐν τόπῳ, ἀλλὰ τὸ κινητὸν σῶμα κατὰ φοράν,
τουτέστιν δὲ πέφυκε κινεῖθαι τε καὶ ἡρεμεῖν, ἵνα εἴπῃ τὸ κατ' εὐθεῖαν
κινούμενον· πᾶν γὰρ τὸ τοιοῦτον πάντας ἐν τόπῳ ἐστί, τὸ δὲ κύκλῳ οὐ
πᾶν ἐν τόπῳ, ἀλλ' αἱ ἐντὸς σφαῖραι, νῦν δὲ καὶ ως ἐν τι συνεχές σῶμα
10 τὴν ὀκτάσφαιρον λαμβάνει. εὐδόγως δὲ καὶ τοῦτο ὑπάρχει τοῖς ἐν τόπῳ,
τὸ φέρεσθαι ἔκαστον ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον καὶ μένειν ἐν τούτῳ. κατα-⁵
σκευάζει δὲ τοῦτο πάντα γλαφυρῶς. προλαμβάνει δὲ ἔκεινο· πᾶν, φησίν,
δὲ τίνος ἀπτεται κατὰ φύσιν καὶ μὴ βίᾳ, τοῦτο συγγενές ἐστιν ἔκεινῳ οὐ
ἀπτεται. προσέθηκε δὲ τὸ μὴ βίᾳ εἰκότως· ἀπτεται γὰρ καὶ ἡ κρεμα-
15 μένη βῶλος τοῦ ἀέρος, ἀλλ' οὐ φύσει, ἀλλὰ βίᾳ. ἀπτεται γὰρ ταῦτα
ἀλλήλων, ως ἐν τῷ Περὶ γενέσεως εἴρηται, ἂν κοινὸν ἔχει σύμβολον πρὸς
ἀλληλα· διὰ τοῦτο γῆ μὲν ὅδατος ἀπτεται (ἔχουσι γὰρ κοινὸν σύμβολον
τὸ ψυχρόν), ὅδωρ ἀέρος (κοινὸν γὰρ τὸ ὑγρόν), ἀὴρ δὲ πυρός (κοινὸν γὰρ 10
τὸ θερμόν), πῦρ δὲ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας (ἐνταῦθα δὲ ἐξ ἀναλογίας ἡ
20 κοινωνία· δευτερίητα γὰρ ἀμφω καὶ φωτιστικά). συγγενή δὲ τὰ ἀπτόμενα,
διότι καὶ ῥάδια ἡ εἰς ἀλληλα αὐτῶν μεταβολή, ως ἐν τῷ Περὶ γενέσεως
εἴρηται. ἐπεὶ οὖν ἔκαστον ὅταν ἀποσπασθῇ τῆς ἑαυτοῦ ὀλότητος, ἐφίεται
ταύτην καταλαβεῖν (πᾶν γὰρ τὸν συγγενοῦς ἔρατι καὶ τῆς ἑαυτοῦ ὀλότητος,
διὸ καὶ τοῦ εἶναι, ἐστι δὲ μάλιστα ἔκαστον, ὅταν ἐν τῇ οἰκείᾳ ὀλότητῃ
25 ἦ) * * * φερόμενον ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ὀλότητα (πρὸς ταύτην γὰρ προηγουμένως 15
ἡ φορὰ καὶ ἡ ἔφεσις φέρεται) καὶ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον· συγγενής γὰρ οὗτος
τῷ διώφ. ἀλλ' ἐρεῖ τις 'καὶ εἰ τὸ ἀπτόμενον φύσει συγγενές, ἀπτεται δὲ
τὸ κάτωθεν δὲ ἀὴρ τοῦ ὅδατος, φερέσθω τὰ μόρια αὐτοῦ ἐπὶ τὸ κάτω.'
διτι μὲν οὖν συγγενής τῷ ὅδατι ὁ ἀὴρ καθὼδος ἔχει κοινὸν σύμβολον τὸ
30 υγρόν, πρόδηλον, ἀλλ' ἐπίτηδες εἰπομεν διτι προηγουμένως ἐπὶ τὴν διό-

1 ποῦ] cf. ad p. 538,25 ως ἔλεγεν τοῦ Περὶ γενέσεως 1. c. 24 τι K: om.
GMt 3 αὕτη GK: αὐτὴ M: ταύτην fort. recte τοῦ ποῦ καὶ (post γὰρ) om. t 4 ἐστι KM:
ἔσται Gt ποῦν μὲν (sic) M 6 κινητὸν] κοινὸν M κατὰ φοράν etiam Themist. p. 282,2:
om. Arist. 7 ἵν' t 9 ἀλλ' αἱ ἐντὸς σφαῖραι KM: ἀλλ' (ἢ add. t) ἐντὸς σφαίρα (sic) Gt
εἶναι σῶμα Gt 10 τὴν ὀκτάσφαιρον KM: τὴν οἰκείαν (sic) σφαίραν (σφαίραν corr. G?) G:
τὰς διατάσσειν τοῦ ποῦ καὶ τοῦ ποῦ πρῶτον K 12 γραφυρῶς primitus K 13 οὐτινός KM συνεχές G:
ἔκεινο primitus G 14. 15 κρεμαμένη KM: ῥειριμένη G: ἔρριμένη t 15 βῶλον K
16 Περὶ γενέσεως B 4 p. 331=23 sqq. σύμβολον hic et v. 29 K 17 σύμβολον]
διον K 18 ψυχρόν] υγρὸν M 30 εἰπωμεν K 21 αὐτῶν ἡ εἰς ἀλληλα
transponit M Περὶ γενέσεως l. c. 22 ἀποσπαθῇ M 23 καταλαμβάνει Gt
ἔφεσις (sic) t αὐτοῦ M 25 post ἦ (ἢ K) lacunam signavi 24 ἐπὶ KM: πρὸς Gt
26 διφεσις M φέρεσθαι τοῦ ποῦ καὶ (ante ἐπὶ) om. Gt συγγενές M 27 ἀπό-
μενο (sic) M 28 τὸ prius om. Gt καθὼθεν t 29 διτι τὸ μὲν συγγενές τὸ
ὅδατι M 30 εἰπωμεν K

τητα ἔκαστον φέρεται τὴν ἑαυτοῦ· ἔστι δὲ ἡ τοῦ ἀέρος ὄλοτης τῶν ἀνω-^ρ 5 φόρων, καὶ συγγενέστερον τῷ πυρὶ μᾶλλον ἡ τῷ ὅδατι ὁ ἀήρ, ἀλλὰ χεῖται πάντῃ, οὐχ δι τοῦ φύσει ἔχει τὸ πάντῃ φερέσθαι, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ 20 κενοῦ βίαν, δι' ἣν καὶ τὸ ὅδωρ πολλάκις ἀνώφορον γίνεται καὶ ἐπὶ ἀέρος 5 διχεῖται, ὡς ἐπὶ τῶν κλεψυδρῶν. ὥστε καὶ διπτῆται τοῦ ὅδατος ὁ ἀήρ, ἀλλ' οὖν διὰ τὴν τοῦ κενοῦ βίαν διπτεται, ἐπεὶ ἀνώφορος ὑπάρχει φύσει. εἰκότως δέ, φησί, καὶ μένει φύσει ἔκαστον ἐν τῷ ἑαυτοῦ τόπῳ, ἐπεὶ καὶ τὸ μέρος μένει ἐν τῇ οἰκείᾳ ὄλοτητι. τὸ δὲ ἐν τόπῳ, φησίν, οἷον μέ-^{ρος} πρὸς ὅλον ἔστιν· διὸ γάρ λόγον ἔχει διαιρετὸν μέρος πρὸς ὅλον,²⁵ 10 τοῦτον τὸν λόγον ἔχει τὸ ἐν τόπῳ πρὸς τὸν τόπον. ὥσπερ γάρ εἴ τις χα-^ρ λάσας τὴν χεῖρα εἰς ὅδωρ διέλῃ τι μόριον τοῦ ὅδατος, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει καὶ τὸ ἐν τόπῳ πρὸς τὸ περιέχον· οἷον γάρ ὅλον τί ἔστι τὸ πε-^{ριέχον}, μέρος δὲ τὸ περιεχόμενον. τὸ γάρ περιέχον, φησί, πρὸς τὸ πε-^{ριεχόμενον} οἷον συναμφότερον τι πρὸς ὅλην ἔστιν· ὅλη γάρ τοῦ ἀέρος τὸ 15 ὅδωρ, ὁ δὲ ἀήρ εἰδός τι καὶ ἐνέργεια τοῦ ὅδατος καὶ οἷον συναμφότερον. διὸ καὶ ἡ μὲν τοῦ ὅδατος εἰς ἀέρα μεταβολὴ γένεσίς ἔστιν, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως εἰρηται, ἡ δὲ τοῦ ἀέρος εἰς τὸ ὅδωρ φθορά. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ ὅλη καὶ τὸ εἰδός μέρη τοῦ συναμφοτέρου εἰναι. ὥστε εἰ ὅλη ἀναλογεῖ²⁰ τὸ ὅδωρ, εἰδεὶ δὲ ἡ συναμφοτέρφ ὁ ἀήρ, ἡ δὲ ὅλη μέρος τοῦ συναμφοτέ-^{ρου}, καλῶς ἄρα εἰργηται δι τὸ περιεχόμενον πρὸς τὸ περιέχον οἷον διαιρετὸν μέρος πρὸς ὅλον ἔστι. τὸ δὲ μέρος ἐν τῇ ἑαυτοῦ θέλει μένειν ὄλοτητι· εἰκότως ἄρα καὶ ἔκαστον ἐν τῷ ἑαυτοῦ μένει τόπῳ, τουτέστι τῷ πε-^{ριέχοντι}, διπερ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει πρὸς τὸ περιεχόμενον, διπερ τὸ ὅλον πρὸς μέρος.

25 p. 212-35 Κύκλω δὲ κινεῖται· τῶν μορίων γάρ οὗτος ὁ τόπος.

Ζητοῦσιν ἐνταῦθα ποια μόριά φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, πότερον τὰ τοῦ 40 διού κόσμου μόρια, ἀπερ διπτεται μόνον ἀλλήλων διηρημένα, ἢ μόριά φησι τὰ συνεχῆ μόρια τῆς ἔξωτάτω σφαίρας. οἱ μὲν οὖν μόρια λέγειν

1. 2 ἀνωφόρων Gt: ἀνω φορῶν KM 3 φύσει scripsi: φύσιν (GKM)t ἔχει τοῦ πάντη t
 4 ἀέρος] μέρος G 5 διχεῖται G: χεῖται (KM)t κλεψυδρῶν K πυν διπτῆται (τὸ κάτωθεν) cl. p. 599,28? 6 ἐπίλανωφόρος (sic) M 8 οἰκεία K τὸ δὲ ἐν τόπῳ] cf. p. 605,13
 9 διὸ μὲν γάρ Gt δλην altero loco M 11 διέλει K τοῦ om. M 13. 14 τὸ γάρ—περιεχόμενον om. G 15. 16 τοῦ ὅδατος καὶ οἷον συναμφότερον. διὸ KM: om. Gt
 16 καὶ ἡ μὲν KMt: ἡ G 17 Περὶ] παρὰ M Περὶ γενέσεως cf. A 3 p. 318-27 sqq.
 φορά G δοκεῖ KM: κινεῖ G: θέλη (sic) t 18 εἰδος] ὅδος K εἰ K et (ex ἡ)
 corr. M: τῇ Gt 19 τὸ ὅδωρ om. M, qui ποχ εἰ (sic) pro εἰδει ἡ ὅλη δὲ transponunt Gt 20 οἷον om. Gt διαιρετικὸν M 21. 22 πρὸς ὅλον—ἔκαστον om. M 23 διπερ KM: ὥσπερ G: καὶ t, qui addit τὸ περιέχον post ἔχει λόγον (ita enim transponunt Gt) διπερ M τὸ (ante δλον) om. Gt 25 κινήσεται Aristotelis libri, at cf. p. 594,6. 601,3. 26. 602,14. Simpl. p. 589,25 τῶν—τόπος om. K
 27. 28 ἡ (sic) μόριά φησι M: μόριά φησι GK: μόριά φησιν, ἡ t 28 et p. 601,16 ἔξω-
 τάτης, p. 601,5 ἔξωτάτην t

φασὶ τὰς ἀπτομένας ἀλλήλων σφαίρας καὶ τὰ ἐφεξῆς σώματα· φησὶν οὖν p 5
 ὅτι τὸ μὲν δλον οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ, τὰ δὲ μόρια εἰσὶ τὰ ἐν τόπῳ ὄντα.
 Λνα οὖν δεῖξῃ τίς ὁ τῶν μορίων τόπος, ἐπῆγαγε τὸ κύκλῳ δὲ κινεῖται·
 τῶν μορίων γάρ οὗτος ὁ τόπος, οὐ τοῦτο λέγων ὅτι διὰ τὸ κύκλῳ
 5 κινεῖθαι τὴν ἑκατάτῳ σφαῖραν, διὰ τοῦτο τόπος ἔστι τοῖς ἐφεξῆς, ἀλλὰ 45
 δεῖξαι βουλόμενος ὅτι οὐκ ἔστι συνεχῆς πρὸς τὰ ἐφεξῆς σώματα, ἀλλὰ
 διηρημένη· διὰ τοῦτο γάρ καὶ κύκλῳ κινεῖται καθ' αὐτήν. τῷ οὖν κύκλῳ
 κινεῖθαι, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν διηρημέναι τῶν ἐντὸς καὶ περιέχειν αὐτάς,
 ταῦτη καὶ τόπος ἔστι τοῖς μορίοις. καὶ διὰ μόρια τοῦ παντός φησι τὰ
 10 ἐντὸς περιεχόμενα σώματα, δῆλον ἐξ ὧν ἐπῆγαγε καὶ ἄνω μὲν καὶ
 κάτω οὐ, κύκλῳ δὲ ἔνια· ἔνια δὲ ἄνω καὶ κάτω, δσα ἔχει
 πύκνωσιν καὶ μάνωσιν. εἰ δὲ τῶν μορίων τοῦ παντὸς τὰ μὲν ἄνω καὶ 50
 κάτω κινεῖται, ταῦτα δὲ τὰ ἐν γενέσει, τὰ δὲ κύκλῳ, εὔλογον ὅτι τὸ πᾶν
 λέγει τὸν δλον κόσμον, μόρια δὲ αὐτοῦ τὰ τοῦ κόσμου στοιχεῖα, τάς τε
 15 σφαίρας φημὶ καὶ τὰ ἐντὸς τούτων σώματα. οἱ δὲ μόρια φασὶ τὰ συνεχῆ
 τῆς ἑκατάτῳ σφαίρας· ταῦτην δὲ οὔτε καθ' δλην ἐν τόπῳ εἶναι (οὐδὲν
 γάρ αὐτὴν περιέχει), οὐδὲ τὰ μόρια αὐτῆς καθ' αὐτὸν ἔκαστον ἐν τόπῳ
 εἶναι (συνεχῆ γάρ ἔστι πρὸς τὸ δλον), ἀλλ' οὐδὲ κινεῖσθαι οὔτε τὴν δλην
 ὡς δλην (οὐ γάρ μεταβάλλει τὸν δλον τόπον), | οὔτε μὴν τὰ μόρια καθὸν p 6.
 20 μόρια κινεῖσθαι (συνεχῆ γάρ), ἀλλ' αὐτὴν τοῖς μορίοις κινεῖσθαι καὶ τό-
 πον εἶναι τοῖς μορίοις, ὥσπερ εἴπομεν, ητοι τὰ πέριξ περιέχοντα μόρια,
 ἢ κυριώτερον τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τὴν ἐντὸς τῆς Κρονίας σφαίρας,
 ὥσπερ εἴπομεν, κατὰ ἀναλογίαν. ταῦτην δὲ καὶ τῆς ἀπλανοῦς ὡς δλης
 τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ οὐδὲν χειρὸν λέγειν τόπον· ἀφορίζει γάρ αὐτὴν ἐντὸς
 25 πανταχόθεν. πρὸς δὲ ταῦτην τὴν ἐνήγγησιν οὕτως ἀκουστέον τὸ κύκλῳ δὲ 5
 κινεῖται· τῶν μορίων γάρ οὗτος ὁ τόπος· εἰπὼν γάρ ὅτι ὡς μὲν
 γάρ δλον ἄμα τὸν τόπον οὐ μεταβάλλει, δέον εἰπεῖν 'κατὰ μόρια δὲ
 μεταβάλλει', εἰπε κύκλῳ δὲ κινεῖται. ταῦτὸ δ' ἔστι τοῦτο· ἡ γάρ

1 ἀπτομένων K 2 διὰ τὸν μὲν M εἰσιν ἐν (ομ. τὸ) t 6. 7 ἀλλὰ διηρημένη· διὰ
 τοῦτο γάρ καὶ ομ. G 6 ἀλλὰ iterat initio versus K 7 κύκλω (κύκλω ομ. G) κι-
 νεῖται καθ' αὐτὴν GKM: κινεῖται φησὶ καθ' αὐτὴν κύκλῳ t τῶ (ex τὸ) corr. M
 οὖν KM: οὐ G: δὴ t 8 δηρεῖσθαι (sic) Kt 10 περιεχόμενα] περιέχοντα τινὰ G
 10. 12 καὶ ἄνω μὲν—μάνωσιν ομ. G 11 οὐ (ex οὐ) corr. M δὲ ἔνια· ἔνια δὲ
 (prius ἔνια ex ἔνοια corr.) M: δὲ (ceteris usque ad πύκνωσιν καὶ μάνωσιν omissis) K: δὲ
 ἔνια. τὰ δὲ t Aristoteles, sed duplex ἔνια Simplicium quoque p. 589,29 (cf. 590,35) le-
 gisse conicias ἄνω καὶ κάτω M: καὶ κάτω καὶ ἄνω t: vel hoc vel καὶ ἄνω καὶ
 κάτω Aristotelis libri, at cf. Simplic. p. 589,33 12 πύκνωσιν M εἰ δὲ KM: εἰ
 G: εἰ γάρ t 13 διὰ καὶ τὸ Gt 15 σφέρας K φημι] φῆ cum signo com-
 prendii M ἐντὸς τοῦ σώματος M φασὶ scripsi: φησὶ (sic) KM: ἤκουσαν Git
 16 καθόλου G 17 αὐτὴν Git: αὐτῆς K: αὐτοῖς M οὐδὲ] fort. οὔτε 18 γάρ
 εἰσι M 20 συνέχει M ἀλλ' αὐτὴν KM: ἀλλὰ τὴν δλην Git 21 ὥσπερ εἴπομεν
 ομ. G εἴπομεν p. 594,9 sqq. 22 κρονεῖας G 23 ὡς ομ. Kt 24 ἀφο-
 ρίζει Git: ἀφορίζει KM 25 πρὸς δὲ ταῦτην KMt: πρὸς δὲ ταῦτης G τὸ] τοῦ G
 26 εἰπὼν M: εἰπὼν G: εἰπεν (K)t 27 γάρ ομ. G post δέον interpolat δὲ t
 28 εἰπε δὲ κύκλω κινεῖται G ταῦτα G

κύκλῳ κίνησις κατὰ μόριά ἐστι κίνησις. τὸ δὲ τῶν μορίων γάρ οὗτος p. 6
οὐ τόπος ἀντὶ τοῦ ὁ κύκλος· κύκλῳ γάρ ἀλλήλα περιέχει. ἡ ἐπειδὴ κύκλῳ
κινούμενος περὶ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τῆς Κρονίας σφαιράς κινεῖται,
τοῦτον τὸν τόπον, λέγω δὴ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἐντὸς σφαιρῆς
μορίων, τῶν μορίων εἶπεν εἶναι τόπον.

10

p. 212b7 Καὶ τὰ μὲν καθ' αὐτά, οἷον πᾶν σῶμα κατὰ φορὰν ἡ
αὔξησιν κινητὸν καθ' αὐτό που.

Φέρεσθαι φησι τὰ κατ' εὐθεῖαν φερόμενα, ἀπέρ καὶ καθ' αὐτὰ ἐν
τόπῳ εἶναι φησι, τὰ δὲ οὐράνια οὐ φέρεσθαι, ἀλλὰ περιφέρεσθαι. ἑτέρᾳ
10 γάρ ἡ φορὰ τῆς περιφορᾶς· τὸ μὲν γάρ καθ' ὅλον ἐστὶ μεταβολή, τὸ δὲ
κατὰ μόριον. τὴν δὲ δικτάσφαιρον ὡς ἐν τι λαμβάνει, διό φησιν ὅλον ὡς
ὅλον τὸν οὐρανὸν οὐκ εἶναι ἐν τόπῳ.

p. 212b10 Ἐφ' δ δὲ κινεῖται, ταύτῃ καὶ τόπος ἐστὶ τοῖς μορίοις. 15

Τοῦτο καὶ ἀνωτέρῳ εἴπε “κύκλῳ δὲ κινεῖται· τῶν μορίων γάρ οὗτος
15 οὐ τόπος”, καὶ ἐνταῦθα δὲ τὸ αὐτό φησιν ἐφ' δ δὲ κινεῖται, ἐπὶ
τὸ κύκλῳ, κατὰ τοῦτο τοῖς μορίοις ἐστὶ τόπος· τῷ γάρ ἔκαστον τῶν
μορίων τοῦ οὐρανοῦ, λέγω δὴ τῆς δικτάσφαιρου, κύκλῳ κινεῖσθαι, ταύτῃ
δεῖ τὰ ἔξωτέρω τόπους ἐστὶ τοῖς ἐντός. μόρια οὖν λέγοι ἀν ἔκαστην
τῶν σφαιρῶν. δηλοῦ δὲ καὶ τὸ ἐπαγόμενον· ἔτερον γάρ, φησίν, ἑτέρου
20 ἔχόμενον τῶν μορίων ἐστίν. ἔχόμενον δέ ἐστιν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ ^ω
πέμπτῳ φησίν, ‘δ ἀν ἐφεξῆς ὃν ἀλλῳ τινὶ ἀπτηται αὐτοῦ.’ οὗτῳ δὲ καὶ
αἱ σφαιραὶ ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας. ἡ δὲ ἔξωτάτω σφαιραὶ οὐκ ἐν τόπῳ,
εἰ μὴ κατὰ ἀναλογίαν, ὥσπερ εἰρηται, κατὰ τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν τῆς
ἐντὸς σφαιρᾶς.

1 κατὰ μόριά ἐστι κίνησις om. G	2 ὁ κύκλος G: om. M: δ (ομ. κύκλος) K	πε-
ριέχειν G	ἡ M: om. GKt	ριέπει γάρ τ 3 κινούμενα τ κερτὴν hic et
infra M	χρονεῖας Gt	4 τρόπον M 4. 5 λέγω—σφαιρας om. G 5 εἶπεν
om. G	τὸν τόπον M	6 lemma habet G πᾶν σῶμα KM: πάντα (τὰ addit t)
et mox κινητὰ Gt, at cf. p. 603,3		7 αὐτὸς ποῦ τ 8 καὶ om. K 9 φασὶ K
10 τὸ μὲν et τὸ δὲ] ἡ μὲν et ἡ δὲ t 11 μόριον KM: μόρια Gt δικτάσφαι-		10 τὸ μὲν et τὸ δὲ] ἡ μὲν et ἡ δὲ t 11 μόριον KM: μόρια Gt δικτάσφai-
ρον M	12 οὐκ GKm: μὴ t	13 lemma habet G δ M: ϕ GKt, at cf. Diels
ad Simplic. p. 591,34	ταύτη—μορίοις om. K	15 δ M: ὡ G:
ψ Kt	δὲ κινεῖται, κινεῖται δὲ ἐπὶ Gt	16 τὸ γάρ M 17 τῆς M: τοῦ GKt
δικτάσφαιρον K	κύκλῳ KM: κύκλου Gt	18 τόπῳ M ἐστι] εἰσι τ τοῖς Kt:
τῆς G: τοῦ M	λέγει ἀν K	20 ἔχόμενον δὲ ἐστιν om. G 21 πέμπτῳ (ε t) c. 3
p. 227a6	οὐν] ἐν G	22 δὲ om. G 23 εἰρηται τι G κερτὴν εἰ τοι φαίρας M
τάτη t	23 εἰρηται τι G	

p. 212b11 Τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, οἷον ἡ ψυχὴ καὶ ὁ οὐρανός. p 6r

Τοῦτο πρὸς τὸ ἀνωτέρω τὴν σύνταξιν ἔχει· εἰπὼν γάρ ἀνωτέρω “καὶ εἴ τὰ μὲν καθ’ αὐτό, οἷον πᾶν σῶμα ἡ κατὰ φορὰν ἡ αὐξῆσιν κινητόν”, ἐνταῦθα ἀνταπέδωκεν εἰπὼν τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός. τὰ δὲ ἄλλα με-
5 ταῦτα εἰρηται περὶ τοῦ οὐρανοῦ· εἰπὼν γάρ τὰ καθ’ εὐθεῖαν κινούμενα
καθ’ αὐτὰ ἐν τόπῳ εἰναι, πῶς ἔχουσι τὰ κύκλωφ ἐφεξῆς εἰπεν, εἴτα ἐν-
ταῦθα ἐποιήσατο τὴν ἀνταπόδοσιν. κατὰ συμβεβηκός μὲν οὖν φησιν ἐν
τόπῳ εἰναι τὴν ψυχὴν καὶ τὸν οὐρανὸν δύον ὡς δύον δηλονότι· τῷ γάρ
τὰ μόρια εἰναι ἐν τόπῳ, τὸ δὲ δύον ἐν τοῖς μορίοις εἰναι, καὶ τὸ δύον ἐν
10 τόπῳ λέγοιτ’ ἀν κατὰ συμβεβηκός εἰναι, ἡ μᾶλλον κατὰ ἄλλο.

p. 212b12 Τὰ γὰρ μόρια ἐν τόπῳ πως πάντα.

Καλῶς τό πως προσέθηκεν. οὐ γάρ πάντα κυρίως ἐν τόπῳ τὰ μόρια·
οὔτε γάρ ἡ ἔξωτάτω σφαῖρα κυρίως ἐν τόπῳ, οὔτε τὰ συνεχῆ τῶν μορίων.

p. 212b13 Διὸ κινεῖται κύκλωφ μόνον τὸ ἄνω.

15 Ἐπειδὴ μὴ ἔστιν ὁ οὐρανὸς ἐν τόπῳ, εἰ μή, ὡς εἰρηται, κατὰ συμβε-
βηκός, ἥγουν κατὰ μόρια, διὰ τοῦτο καὶ μόνως τὴν κατὰ κύκλου κινεῖται εἴ-
κινησιν, οὐδαμῶς δὲ τὴν κατ’ εὐθεῖαν· τὰ γὰρ κατ’ εὐθεῖαν κινούμενα
πάντως καὶ ἐν τόπῳ ἔστιν. ὁ οὖν οὐρανὸς μὴ ὧν ἐν τόπῳ εἰκότως μόνην
τὴν κύκλωφ κινεῖται κίνησιν.

20 p. 212b14 Τὸ δὲ πᾶν οὐ πού.

Εἰπὼν δτι ὁ οὐρανὸς κατὰ μόριά ἔστιν ἐν τόπῳ, δείκνυσιν δτι καθ’
δύον αὐτὸν ἀδύνατον εἰναι ἐν τόπῳ. τὸ γάρ ἐν τόπῳ, φησί, καὶ ἔστι τι 40
καὶ ἔξωθεν ἔστοῦ ἔχει τὸ περιέχον αὐτό, δπερ καὶ ἔστιν ὁ τόπος. εἰ
τοίνυν ὁ οὐρανὸς δύον τί ἔστι καὶ πᾶν, οὐδὲν ἀν εἴη αὐτοῦ ἔξωθεν πε-
25 ριεκτικόν, ἐπει οὐκ ἀν εἴη πᾶν· τοῦ γάρ παντὸς οὐδέν ἔστιν ἔξω.

1 οἷον ἡ ψυχὴ καὶ ὁ οὐρανός om. K οἷον] ὥσπερ M, at cf. p. 596,15 3 prius ἡ
omiserat supra (p. 602,6), at cf. Aristoteles 4 ἀπέδωκεν M 5 περὶ om. G
7 μὲν om. Gt 8 τὴν om. G τῷ] τὸ G 9 δὲ in ras. G μορίοις GKM:
μέρετιν t 10 κατ’ ἄλλο t 11 lemma habet G: ante οὐ γάρ (v. 12) transponit
(δὲ post καλῶς et εἰπὼν post προσέθηκεν interpolatis) t πῶς (sic) GKT: om. M
12 τὸ πῶς libri 13 ἔξωτάτη σφαῖρα t τὰ Kt: γάρ G: om. M συνεχῆ M
14 κινεῖται KM: κινεῖται μὲν t Aristoteles (praeter cod. 1) μόνων K 16 μόνως
GKM: μόνον t κατακύκλω (sic) K 18 δὲ οὖν om. K: οὖν om. M ὧν K
18. 19 εἰκότως—κίνησιν om. K 20 lemma om. K οὐ ποῦ libri 21. 22 κα-
θόλου K 23 ἔστιν δ KM: ἔστι (om. δ) Gt 24 ἔστι om. G οὐδὲν ἀν εἴη GK;
οὐ ἀν εἴη M: οὐδὲν ἀν εἴη τι t

p. 212^b17 Καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ οὐρανῷ πάντα· ὁ γὰρ οὐρανὸς τὸ πέρι πᾶν ἵσως.

Σύμφωνος, φησί, τοῖς ἡμετέροις λόγοις, τῷ μὴ εἶναι ἐν τόπῳ τὸν οὐρανὸν, καὶ ἡ παλαιὰ περὶ αὐτοῦ δόξα, ἡ λέγουσα πάντα εἶναι ἐν τῷ ⁴⁵ οὐρανῷ. εἰ γὰρ πάντα ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲν αὐτοῦ ἔξω, εἰ δὲ μηδὲν αὐτοῦ ἔξω, οὐκ ἀν εἴη ἐν τόπῳ· δεῖ γὰρ τὸν τόπον ἔχωθεν περιέχειν τὸ ἐν τόπῳ ὅν. εἰπὼν δὲ ὁ οὐρανὸς τὸ πᾶν προσέθηκεν ἵσως, ἐπειδὴ μήπω ἀπέδεικεν δτι οὐδέν εἶτιν ἔξω τοῦ οὐρανοῦ.

p. 212^b18 Ἐστι δὲ τόπος οὐχ ὁ οὐρανός, ἀλλὰ τοῦ οὐρανοῦ τι ¹⁰ ἔσχατον καὶ ἀπόμενον τοῦ κινητοῦ σώματος πέρας ἡρεμοῦν.

Ἐπειδὴ εἰπεν “ἐν τῷ οὐρανῷ πάντα”, ὡς δὴ τοῦ κοινοτάτου πάντων ⁵⁰ τόπου τοῦ οὐρανοῦ ὄντος, πῶς ἐστι τόπος ὁ οὐρανὸς προσέθηκεν, δτι οὐ καθ’ ὅλον ἑαυτόν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐντὸς ἔχοτοῦ πέρας, καθ’ δ ἀπτεται τοῦ κινητοῦ σώματος, τουτέστι τοῦ δύναμιν ἔχοντος κινεῖσθαι καὶ μή, τουτέστι ¹⁵ τοῦ γενητοῦ καὶ φθαρτοῦ. πῶς· δὲ ἡρεμοῦν λέγει τὸ πέρας τοῦ οὐρανοῦ τὸ πρὸς ἡμᾶς, δπερ καὶ τόπος ἐστίν, εἴργηται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.

p. 212^b20 Καὶ διὰ τοῦτο ἡ μὲν γῆ ἐν τῷ ὅδατι. |

Πῶς πάντα ἐν τῷ οὐρανῷ λέγει, δτι οὐ τῷ προσεχῶς πάντα πε- ⁵⁵ πριέχειν, ἀλλὰ τῷ τὸ ἔσχατον τῶν περιεχόντων αὐτὸν εἶναι.

20 p. 212^b22 Φανερὸν δὲ ἐξ τούτων, δτι καὶ αἱ ἀπορίαι πᾶσαι λύονται.

Ἐντεῦθεν τὰς ἀπορίας ἐπιλύεται, εἰπομεν δὲ περὶ αὐτῶν ἕκανως. ⁷

p. 212^b27 Ἀλλ’ οὐ διάστημα σώματος.

Τουτέστι δεκτικὸν σώματος, ἡ μᾶλλον οὐ σωματικόν, τουτέστι τριχῇ ¹¹ διαστατόν· διάστημα γὰρ καὶ ἡ ἐπιφάνεια καὶ ἡ γραμμή.

3 συμφώνως K: ομ. M τῷ] τὸ M ἐν] τὸν primitus K
 δτι M δὲ οὐρανὸς GMt: δὲ οὐρανὸς K: fort. δὲ οὐρανὸς
 add. M) ἵσως GKM: τὸ ἵσως προσέθηκεν τοῦ μήπω GKM: οὐπω τοῦ
 Aristoteles οὐχὶ δὲ K 9. 10 ἀλλὰ—ἡρεμοῦν ομ. K 9 τοῦ M: τι τὸ τοῦ
 Aristoteles 10 et 15 ἡρεμοῦν M 11 δὴ τοῦ KM: δὴ οὐ G: δὴ τοῦ 11. 12 πάν-
 των τόπων M 12. 13 οὐ τὸ καθόλον G 13 ἑαυτόν] αὐτὸν Gt 14 κινητοῦ—ἔχοντος ομ. G τοῦ M: τὴν Kt καν μὴ G 15 γενητοῦ Mt λέγει
 KM: έχει G: ἐστι τοῦ 16 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴργηται Gt 20 ἀπορεῖται K λύονται
 M: λύονται K: λύονται δὲ τοῦ at cf. Themist. p. 281, 14. Simplic. p. 595, 28. Philopon.

p. 597, 8 21 Ἐντεῦθεν—ἐπιλύεται ομ. KM τούτων M 22 σώμα et 23 σώμα K
 23. 24 ἡ μᾶλλον—γραμμή ομ. KM 24 καὶ (post γὰρ) G: ομ. t

p. 212b31 Καὶ συμπεφυκότα μὲν ἀπαθῆ, ἀπτόμενα δὲ ποιητικὰ ρ 6^ο
καὶ παθητικά (ἀλλήλων).

'Επειδὴ δὲ δοκεῖ καὶ τὰ μέρη ἐφεξῆς εἶναι καὶ ἀπτεσθαι ἀλλήλων,
τὴν διαφορὰν παραδίδωσι τοῦ ὡς ἐν τόπῳ καὶ τοῦ ὡς ἐν διλφ. κοινωνοῦσι
5 γάρ τῷ ἐφεξῆς εἶναι καὶ ἀπτεσθαι, ἀλλ' δταν μὲν ταῦτα συμπεφυκότα
ἔη, τότε ἀπαθῆ τέ ἔστιν ὑπ' ἀλλήλων καὶ ὡς μέρος ἐστὶν ἐν διλφ, δταν
δὲ μόνον ἀπτηται, μὴ μέντοι συμπεφυκότα ἔη, τότε ὡς ἐν τόπῳ ἐστὶ τὰ
περιεχόμενα ἐν τοῖς περιέχουσι, καὶ ποιητικά ἐστι καὶ παθητικά ὑπ'
10 ἀλλήλων τὰ περιεχοντα καὶ περιεχόμενα. διαφέρουσι δὲ τὰ ὡς ἐν τόπῳ
περιέχοντος ἀπτόμενα μόνον, καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν ὑπ' ἀλλήλων.

p. 212b33 Τὸ δὲ ἐν τόπῳ, ὡς διαιρετὸν μέρος (πρὸς) διλον ἐστίν.

'Επειδὴ εἰπεν δτι εὐλόγως ἔκαστον μένει ἐν τῷ ἑαυτοῦ τόπῳ, ἐπειδὴ
15 καὶ ἐν τῇ διάτητῃ ἑαυτοῦ γενόμενον τὸ μέρος μένει, βιούλεται δεῖξαι δτι 25
καὶ τὰ περιεχόμενα οἷον μέρη εἰσὶ τῶν περιεχόντων· μέρη δέ φησιν οὐ
τὰ συνεχῆ, ἀλλὰ διηγημένα κατ' ἐνέργειαν. σαφὲς δὲ παράδειγμα τίθησι
τὸ ἐπὶ τοῦ ὄντος.

p. 213a1 Οὗτως δὲ καὶ ἀὴρ ἔχει πρὸς ὅδωρ. ὅλη γάρ, τὸ δὲ εἶδος.

20 Οἷον λόγον ἔχει, φησί, τὸ μέρος τοῦ ὄντος τὸ διηγημένον αὐτοῦ καὶ
ἀπτόμενον, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει καὶ τὸ ὅδωρ πρὸς τὸν ἀέρα, ὥσπερ καὶ
δὲ ἀὴρ πρὸς τὸ ὑπέκκαυμα. πῶς δέ ἐστι μέρος, ἐπήγαγεν εἰπὼν δτι ὅλη

9.
1 ἀπαθῆ τ: πα K: πάθη M ἀπτόμενα κτλ. om. K 1. 2 ποιητικὰ καὶ παθητικὰ (fortasse Themist. p. 282, 10. Simplic. p. 598, 5 eundem verborum ordinem referunt) M: παθητικὰ καὶ ποιητικὰ t: 2 ἀλλήλων t: om. M 3 Ἐπειδὴ—ἀπτεσθαι ἀλλήλων om. KM δὲ G: om. t 4 τὴν] καὶ K 5 τῷ scripti: τὸ KM: κατὰ τὸ Gt 7 μέντοι]
μόνον K 8 ποιητικὰ καὶ παθητικά ἐστιν t 9 διαφέρουσιν οὖν Gt ὡς om. M
10 μὲν ὡς ἐν Gt: μὲν ἐν K: μὲν M 11. 12 τὸ δὲ — ἀλλήλων om. K 11 ὡς
addidi τὸ ἐναντίον M: τὸναντίον Gt 12 ἀπτομένων (om. μόνον) M 13 τὸ δὲ ἐν
τόπῳ (cf. p. 600, 8) KM: καὶ μένει δὴ φύσει πᾶν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ἔκαστον εὐλόγως, καὶ
γάρ τὸ μέρος τόδε, ἐν διλφ τῷ τόπῳ t, sed Philoponus legisse videtur in suo Aristotele
καὶ μένει δὴ φύσει (om. πᾶν, cf. Arist. cod. Barb. I 136) ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ἔκαστον εὐλόγως (vel οὐκ ἀλόγως)· καὶ γάρ (cf. Bonitz Index Arist. p. 146 a 50) τὸ μέρος· τὸ δὲ ἐν τόπῳ
κτλ. iam vides non casu deesse διλφ in Aristotelis codice E, et incertam in ceteris codicibus
habere sedem ὡς—ἐστὶν om. K πρὸς t: om. M 14 Ἐπειδὴ] δὲ δὲ (sic) M
ἀλόγως M: variant inter εὐλόγως (cod. I) et οὐκ ἀλόγως Aristotelis libri: εἰκότως Philoponus in paraphrasi p. 600, 7 17 ἀλλὰ—ἐνέργειαν om. G 19 οὗτως K: οὗτω M
πρὸς—εἶδος om. K ὅλη Mt: οἷον ὅλη Aristoteles 20 Οἷον γάρ λόγον t 21 ὅδωρ]
εἶδος M 22 ὑπέκκαυμα K

γάρ δέρος ἔστι τὸ ὄδωρ, ὃ δὲ ἀήρ εἰδός τι ἔστιν ἐπιγενόμενον τῷ ὄδατι. p 6^v
ἔστιν οὖν ὁ ἀήρ οἰον συναμφότερόν τι, τὸ ἐξ ὅλης καὶ εἰδούς, ἔστι δὲ καὶ
ἡ ὅλη οἰον μόριόν τι τοῦ συναμφοτέρου.

81

p. 213^a3 Ο δὲ ἀήρ δυνάμει ὄδωρ ἄλλον τρόπον.

5 Εἰ γάρ καὶ ἑκάτερον δυνάμει ἔστιν δπερ τὸ ἔτερον, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν ²⁵
αὐτὸν τρόπον, φησίν· εἰρηται γάρ ἐν τῷ Περὶ γενέσεως δτι ἡ μὲν ἔξ
ὄδατος εἰς ἀέρα μεταβολὴ γένεσίς ἔστι, φθορὰ δὲ τὸ ἐναντίον. ἔστιν οὖν ὁ
ἀήρ δυνάμει ὄδωρ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ φθορὰν καὶ τὸ μὴ δν ἀγόμενος. τὸ δὲ
ὄδωρ δυνάμει ἀήρ, ὡς ὅλη ἐπὶ εἰδος ἀγόμενον. ἐν τῇ Περὶ γενέσεως δέ,
10 φησίν, ἀκριβέστερον περὶ τούτων διοριζόμεθα· νῦν γάρ, φησίν, δσον διὰ
τὴν χρείαν τούτων ἐμνήσθημεν. χρεία δὲ γέγονε, διότι ἡθέλησε δεῖξαι
δτι ὡς μέρος πρὸς δλον, οὕτως ἔχουσι τὰ ἐν τόπῳ πρὸς τὸν τόπον, Ινα 40
δὲ τοῦτο δεῖξῃ, εἰπεν δτι ὡς ὅλη πρὸς εἰδος, οὕτως ἔχει ὄδωρ πρὸς ἀέρα.
τὸν οὖν περὶ τούτου λόγον, φησίν, ἐν ἄλλοις ἀκριβέστερον ἔρουμεν.

15 p. 213^a6 Εἰ οὖν ταῦτὸν ἡ ὅλη καὶ ἡ ἐντελέχεια· ὄδωρ γάρ ἄμφω,
ἄλλα τὸ μὲν δυνάμει τὸ δὲ ἐντελέχεια.

Εἰ τὸ ὄδωρ, φησί, καὶ ὅλη ἔστι καὶ εἰδος, εἰδος μὲν δυνάμει, ἐνερ- ²⁵
γείᾳ δὲ ὅλη, εἰδος δὲ δηλονότι τοῦ ὄδατος ὁ ἀήρ, δταν ἄρα γένηται ἀήρ,
συναμφότερόν τι ἔστιν· ὥστε ἐπειδὴ ἡ ὅλη μόριόν ἔστι τοῦ συνθέτου,
20 καὶ τὸ ὄδωρ ἄρα μόριον ἀν εἰς τοῦ ἀέρος. καλῶς δὲ εἰπέ πως· οὐ γάρ
κυρίως μόριον, ἀλλὰ κατὰ ἀναλογίαν. διό, φησίν, ἐπει μορίου λόγον ἐπέχει
πρὸς τὸν ἀέρα, ἀπτεται αὐτοῦ κατὰ φύσιν, οὐ μέντοι συμπέφυκεν. δταν δὲ
μεταβάλλῃ εἰς τὸν ἀέρα, τότε συμφύεται τε αὐτῷ καὶ κυρίως αὐτοῦ γίνε-
ται μόριον.

25 p. 213^a12 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ὑποληπτέον εἶναι τοῦ φυσικοῦ ²¹
θεωρῆσαι καὶ περὶ κενοῦ, *(εἰ ἔστιν ἡ μή)*.

Μετὰ τὸν περὶ τόπου λόγον ἀκολούθως ἐφεξῆς καὶ τὸν περὶ κενοῦ

1 γάρ οι. Gt	ἔστι (post déros) οι. M	ἐπιγενόμενον M	2 δσον G
εἰδούς καὶ ὅλης traicit t	ὄδους (pro εἰδούς) M	4 δδε δ ἀήρ M	ἄλλον τρόπον
om. K	5 καὶ οι. M	6 Περὶ γενέσεως] v. ad p. 600,17	7 μεταβάλλουσα
(sic) G	8 τὸ δὲ] τόδε K	9 ἀγόμενον Kt: ἀγόμενον G: ἀγόμεν M	10 διορισόμεθα t
12 ἐν τόπῳ Gt: ἐντὸς KM	14 παρὰ τούτων M	15 ταῦτὸν KM: τὸ αὐτὸ τ	
15. 16 ὄδωρ—ἐντελέχεια om. K	18 δὲ ὅλη (εἰ δὲ ἡ ὅλη) corr. G ²	δ om. K	20 ἄρα
(ex déros) corr. G ²	εἰπε p. 213 ^a 8 πῶς libri	21 κυρίως ἔστι Gt	22. 23 ἀπτε-
26. 27 εἰ ἔστιν—τὸν περὶ κενοῦ om. M	23 μεταβάλη Gt	τε οι. M	23. 24 αὐτοῦ γίνεται KM:
περὶ κενοῦ διαλέγεται K	27 τοῦ τόπου t	25 lemma om. K	
		27. p. 607,1 ἐφεξῆς καὶ	

διεξέρχεται διὰ τὴν συγγένειαν τῶν θεωρημάτων. καὶ γὰρ δοκεῖ ταῦτόν πενταπλάνην εἶναι τὸ κενὸν καὶ ὁ τόπος τοῖς δλώς τιθεμένοις εἶναι τὸ κενόν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο φασίν εἶναι τὸ κενὸν ἢ τόπον ἐστερημένον σώματος. εἰκότως οὖν μετὰ τὸν περὶ τόπουν | λόγον εὐθὺς τὸν περὶ κενοῦ διεξέρχεται. p. 7⁷

5 τὸν αὐτὸν δέ, φησί, τρόπον δν περὶ τοῦ τόπου διελέχθημεν, τοῦτον καὶ περὶ τοῦ κενοῦ διαληγόμεθα· ζητήσει γὰρ καὶ περὶ κενοῦ πρῶτον μὲν εἰ ἔστιν ἢ μή, καὶ ἐφ' ἑκάτερα ἐπιχειρήσει, εἴτα τὰς κοινὰς περὶ τοῦ κενοῦ δόξας ἐκθήσεται. πρὶν δὲ δλῶς ἐμβαλεῖν εἰς τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον καὶ θεῖναι τὰς λόγους τοὺς τὸ κενὸν εἰσάγοντας, ἐλέγχει τῶν παλαιοτέρων 10 τοὺς κακῶς ἐπιχειρήσαντας δεικνύαι δτι οὐκ ἔστι κενόν, ἵνα συνηγορήσας εἰς ὡς οἵον τε τῷ λόγῳ τῷ εἰσαγαγόντι τὸ κενὸν τότε δείξῃ μηδαμῶς δν τὸ κενόν. ἵνα μὴ δόξῃ ἐρήμητην τοῦ λόγου καταψηφίζεσθαι. Ἀναέαγόρας οὖν, φησί, καὶ δσοι τὸ κενὸν ἐπειράθησαν δείξαι μὴ δν οὐ κατὰ θύρας ἀπήγνητησαν τῷ λόγῳ· οὐ γὰρ δ ὑπολαμβάνουσι κενὸν εἶναι οἱ ἀνθρωποι, τοῦτο 15 δέσεις μὴ δν, οὐδὲ πρὸς αὐτὴν ἐνέστη τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν, ἀλλ' δ πλανώμενοι λέγουσιν εἶναι κενόν, τοῦτο ἀνεῖλεν, ἔδει δὲ πρὸς τὴν ἐννοιαν αὐτῶν τὰς ἀπαντήσεις ποιήσασθαι, οὐ πρὸς τὴν πεπλανημένην ὑπόληψιν. 10 οἱ γὰρ εἶναι τιθέμενοι τὸ κενὸν διάστημά τι νομίζουσιν αὐτὸν εἶναι παντὸς φυσικοῦ σώματος ἐστερημένον, οἱόμενοι δὲ πᾶν μὲν τὸ δν φυσικὸν εἶναι 20 σῶμα αἰσθητόν, τὸν δὲ ἀέρα μὴ εἶναι αἰσθητὸν σῶμα (οὔτε γὰρ ὅψει, οὔτε ἀκοῇ ὑποπίπτειν, οὔτε ταῖς λοιπαῖς αἰσθήσεσιν· οὐ γὰρ ἐναργεῖς ἔγει τὰς αἰσθητὰς διαφοράς), οὐδὲν εἶναι τι δλῶς τὸν ἀέρα ὑπειλήφασι, καὶ διὰ τοῦτο τὸ πλῆρες ἀέρος κενὸν εἶναι φασι. δέον οὖν αὐτούς, εἰ γε δρθῶς πρὸς τὴν δόξαν ταύτην ἀπήντων, δείξαι δτι δπερ φαντάζονται κενὸν οὐκείτι 25 15 ἔστι, λέγω δὴ διάστημά τι παντὸς ἐστερημένον φυσικοῦ σώματος, τοῦτο μὲν οὐ δεικνύσι, δτι δέ ἔστι τι σῶμα ὃ ἀήρ δεικνῦσι. πληροῦντες γάρ, φησί, τὰς ἀσκούς πνεύματος δεικνύουσιν δτι πρὶν μὲν πληρωθῶσι πνεύματος στρεβλοῦνται καὶ περιστρέφονται, μετὰ δὲ τὸ πληρωθῆναι οὐκέτι, δπερ οὐκ ἀν συνέβαινεν, εἰ μὴ δ ἀήρ ἦν τι σῶμα ἰσχυρόν· εἰ γὰρ κενὸς 30 20 ἦν δὲ ἀσκός, τι ἐκώλυεν αὐτὸν περιστρέφεσθαι, ὥσπερ καὶ πρὶν φυσηθῆ;

-
- 1 συγγενεῖαν M 2 πως] περ M τεθημένοις M 3 φῆ (sic) εἶναι M: φασὶ K:
εἶναι φασὶ Gt 4 περὶ τοῦ τόπου t εὐθὺς] ἐκθεῖς K 5 διηλεχθημεν G
6 τοῦ GKM: om. t διαληγόμεθα M 7 ἦ] εἰ K κοινὰς τὲ περὶ M cf. Themist.
p. 283, 11 τὰς γε κοινὰς κτλ. 8 ἐκτίθεται K εἰς om. G 10 δεικνύειν Gt
11 εἰσαγαγόντι KM: εἰσάγοντι Gt 11. 12 τότε δείξῃ μηδαμῶς δν τὸ κενόν Gt: om.
KM 12 ἐρήμητην K ἀναγόρας M 13 κενὸν om. M 15 ἐνέστην K
- 16 λέγουσι κενὸν εἶναι Gt εῦνοιαν M 17 πεπλανημένην KM: ππλανωμένην G:
περιπλανωμένην t 18 οὐ γὰρ εἶναι τιθέμενον K νομίζουσιν εἶναι αὐτὸν Gt
19. 20 εἶναι σῶμα] σῶμα εἶναι M 21 ὑποπίπτει Gt ἐνεργεῖς G 22 εἶναι τι
KM: εἶναι Gt ὑπελείφασι K 22. 23 καὶ διὰ τοῦτο—φασὶ om. G 23 οὖν GKM:
οὖν γε Mt εἰπερ δρθῶς M 25 ἐστερημένον K 26 δεικνύσιν ετ δεικνύσι scripsi:
δεικνύσιν ετ δεικνύσι (δεικνύσι K) GKM: δεικνύουσιν ετ δεικνύουσι t τι om. K
27 τὰς] τὰς G 27. 28 δεικνύουσιν (sic KMt) δτι πρὶν μὲν πληρωθῶσι πνεύματος
om. G 29 ἦν om. KM 30 δ ἀσκός] δλῶς K

καὶ ἐκ τῶν κλεψυδρῶν δὲ πάλιν τὸ αὐτὸν δεικνῦσιν ἐναπολαμβάνοντες τὸν p 7r
ἀέρα. κλεψύδρα δέ ἐστιν ἀγγεῖόν τι ἐπ’ εὐθείας κατὰ διάμετρον διατρή²⁰
σεις ἔχον, οὐπερ τὴν μίαν διπλὴν ἐμφράξαντες καθιέντες ἐν ὅδατι δεικνύουσιν
ὅτι οὐκ εἰσεισιν ὅδωρ, ὡς δὴ ἐντὸς πεπληρωμένου αὐτοῦ ἀέρος, οὐκ εἰσεισι
δὲ διὰ τὸ μὴ δύναται δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ἐπειδὴν δὲ ἀπο-
φράξωσι τὴν ὑπῆν, τίτε καὶ εἰσεισι διὰ τῆς ἑτέρας τὸ ὅδωρ ὑπεξιόντος τῇ
λοιπῇ τοῦ ἀέρος τῷ ὅδατι. τὸ δὲ διδάσκει διὰ τοῦ ὁ αὖτος, οὐκ ἐστιν
ἀνελεῖν τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν· δύνατὸν γάρ ἐγκατεσπάρθαι μεταξὺ τοῦ
ἀέρος τὸ κενόν, ὥσπερ ἐλεγον οἱ περὶ Δημόκριτον, τῷ καὶ ἔξω τοῦ ὥρα-²⁵
10 νοῦ εἶναι.

Οὗτοι μὲν οὖν, φησίν, διπερ εἶπον, οὐ κατὰ θύρας πρὸς τὸ
πρόβλημα ἀπαντῶσιν, ἀλλὰ μᾶλλον εὐλογώτερον δοκοῦσι λέγειν οἱ τὸ
κενόν εἰσάγοντες. διὰ πέντε δὲ ἐπιχειρημάτων δεικνύειν πειρῶνται διὰ ἐστι
τὸ κενόν. πρῶτον μὲν ἐκ τῆς κατὰ τόπον τῶν σωμάτων κινήσεως, τῆς
15 δὲ κατὰ τόπον κινήσεως διττῆς οὐσῆς (τῷ γάρ) καθ’ διὰ διὰ τὰ κινού-
μενα ἡ κατὰ μέρη, καθ’ διὰ μὲν ὡς τὰ αἴτο τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω φε-
ρόμενα ἡ ἐμπαλιν τῷ ἐπὶ τὰ πλάγια, κατὰ μέρη δὲ ὡς ἐπὶ τῶν αὐξομένων),²⁰
νῦν τέως ἐκ τῶν καθ’ διὰ κινουμένων διὰ ἐστι κενὸν κατασκευάζει.
συνάγει δὲ τὸν λόγον κατὰ τὸν πρῶτον τῶν ὑποθετικῶν οὕτως· εἰ ἐστι
20 κίνησις καὶ μὴ χωρεῖ σῶμα διὰ σώματος, ἐστι κενόν, ἀλλὰ μὴν ἐστι κί-
νησις καὶ οὐ χωρεῖ σῶμα διὰ σώματος, ἐστιν ἄρα κενόν. εἰ γάρ ἐστι
κίνησις, ἀνάργη πᾶσα ἡ διὰ κενοῦ χωρεῖν τὰ κινούμενα ἡ διὰ σώματος·
εἰ μὲν οὖν διὰ σώματος, δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ ἐσται, τούτῳ δὲ ἀδύνατον·
χωρηθῆσεται γάρ οὕτως ἐν τῷ σμικροτάτῳ τὸ μέγιστον· λείπεται οὖν διὰ
25 κενοῦ τὴν κίνησιν γίνεσθαι. ἐστιν ἄρα τὸ κενόν. τούτου δὲ τοῦ λόγου καὶ
τὸν Μέλισσον ἐπιφέρεται μάρτυρα· καὶ γάρ ὁ Μέλισσος διὰ τοῦτο ἐνόμισεν
ἀκίνητον εἶναι τὸ πᾶν. διὰ τὸ ὑπολαμβάνειν μὴ εἶναι τὸ κενόν, ὡς δὴ μὴ
διὰ ἄλλως κινήσεως γενέσθαι δυναμένης, εἰ μὴ διὰ κενοῦ. ὁ μὲν οὖν Μέ-

1 κλεψύδρων K δὲ om. G τὸ αὐτὸν πάλιν t δεικνῦσιν scripsit: δεικνυσιν KM:
δεικνύουσιν Gt 2 ἐγγεῖόν M 2. 3 διατηρήσεις G 3 οὐπερ M: οὐπερ K:
ώσπερ G: οὐ t 4. 5 ὡς δὴ—ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι] ὡς μὴ
δύνασθαι διὰ τὸ εἶναι πεπληρωμένον ἀέρος δύο σώματα ἐν ταύτῳ χωρῆσαι K 5 post
εἶναι addunt τόπῳ Gt 5. 6 φράζωσι M 6 τότε καὶ K: τότε GMT τὸ
οι. K 7 τῷ] τὸ διδάσκει KM: δεῖξαι Gt ἐστι τι KM: ἐστιν Gt 8 κατε-
σπάρθαι M 11 οὖν om. G φησίν M: om. GKt 13 πειρῶνται] ἐπιχειροῦ-
σιν M 13. 14 διὰ ἐστι τὸ κενόν KM: οἱ τὸ κενόν εἰσάγοντες Gt 14 τῶν σωμάτων
om. K 15 γάρ addidit t: om. GKM καθόλη et mox καθό M: κα utrobique K
16 μὲν om. M, qui mox ἐπὶ τὸ ἄνω 17 πλαγία M ὡς om. superscr. K
αὐξανομένων t 18 νῦν τέως KM: νῦν δὲ ὡς G: νῦν ὡς t καθ’ διὰ t: κα K:
καθόλου GM διὰ οὐκ ἐστι et v. 20 οὐκ ἐστι κενόν G 19 συνεισάγει M el
ἐστι Gt: ἡ γάρ K: εἰ γάρ ἐστι M 20. 23 διὰ σώματος—εἰ μὲν οὖν om. M 24 χω-
ρησθῆσεται K τὸ om. K οὖν] ἄρα M 26 τὸν μάρτυρα M 27 πᾶν KM:
οὐ Gt 27. 28 δὴ μιὰν ἄλλως K 28 γίνεσθαι

λισσος τῇ ἀναιρέσει τῶν δήλων τὰ ἄδηλα κατασκευάζει· τὸ μὲν γάρ εἶναι p 7^o τὴν κίνησιν σαφὲς καὶ δῆλον τῷ αἰσθήσεως μετέχοντι, τὸ μέντοι εἶναι η̄ μὴ εἶναι τὸ κενὸν ἄδηλον. λαμβάνων οὖν τὸ ἄδηλον ὡς ὁμολογούμενον, οὕτως ἀναιρεῖ τὰ προφανῆ· εἰ γάρ ἔστι, φησί, κίνησις, ἔστι κενόν, ἀλλὰ 40
 5 μὴν κενὸν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ κίνησις ἄρα. εὐλογώτερον δὲ οἱ τὸ κενὸν εἰσάγοντες τῇ θέσει τῶν διμολογουμένων κατασκευάζουσι τὸ ἀγνοούμενον· εἰ γάρ ἔστι κίνησις, ἔστι κενόν, ἀλλὰ μὴν ἔστι τὸ πρότερον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. τὸ δὲ τῆς πλάνης αἴτιον τούτοις πρόδηλον· οὐ γάρ ἐπέστησαν τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων. δεύτερον ἐπιχείρημα ἀπὸ τῶν κατὰ τὰ
 10 μόρια κινουμένων, οἵα ἔστι τὰ αὐδέμενα· οὐ γάρ ἀν εἴη, φησίν, αὔξησις κενοῦ μὴ ὅντος. η̄ μὲν γάρ αὔξησις διὰ σώματος γίνεται πάντη προσκρι- 45 νομένης τῷ αὐδομένῳ σώματι (τῆς τροφῆς). πῶς οὖν προσκρίνεται; ἀνάγκη γάρ η̄ εἰς τὰ ἐνόντα κενὰ ἐν τῷ σώματι χωροῦσαν τὴν τροφὴν οὕτω προσκρίνεσθαι τῷ σώματι, η̄ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν. ὥστε εἰ τὸ δεύτερον ψεῦδος, τὸ πρότερον ἀνάγκη ἀληθὲς εἶναι, λέγω δὴ τὸ εἶναι κενὸν ἐν τῷ σώματι. πρὸς οὓς χαριέντως ἐν τῇ Περὶ γενέσεως ὁ Ἀριστοτέλης φησὶν δτι εἰ οὕτω γίνοιτο ἡ, αὔξησις, καθ' δλον αὐτὸν αὐδομένου τοῦ σώματος, συμβίσσεται δλον τὸ σῶμα κενὸν εἶναι (εἰ γε πάντη μὲν δεῖ τὴν 50 τροφὴν προσκρίνεσθαι, προσκρίνεται δὲ διὰ τοῦ κενοῦ), καὶ προσέτι μὴ
 20 αὔξησιν εἶναι, ἀλλὰ μόνον τῶν κενῶν ἀναπλήρωσιν. οὕτω μὲν οὖν ἐκ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως τῆς τε καθ' δλα καὶ κατὰ τὰ μέρη δεικνύειν ἐπιχειροῦσιν δτι ἔστι κενόν. τρίτον ἐκ τῆς πυκνώσεως καὶ μανώσεως τῶν σωμάτων· πῶς γάρ ἄν, φασί, πύκνωσις ἐγένετο μὴ εἰς τὰ ἐνόντα κενὰ πιλούμενον τοῦ σώματος; πῶς δ' ἀν μάνωσις μὴ διισταμένων τῶν μορίων καὶ
 25 κενὰς χώρας μεταξὺ καταλειπόντων; τεχμήριον δὲ ἐναργὲς | καὶ τὸ ἐπὶ p 7^o τοῦ οἴνου συμβαίνον· ὁ γάρ αὐτὸς πίθος, φησίν, δσον ἐδέξατο καθ' αὐτὸν οἴνον, τοσοῦτον ἐν ἀσκῷ βληθέντα μετὰ τοῦ ἀσκοῦ χωρήσει, δπερ οὐκ ἀν συνέβη, φασίν, εἰ μὴ κενά τινα ἦν μεταξὺ τοῦ οἴνου, εἰς δὲ πιλούμενος ὁ οἴνος εἰς ἐλάττονα συνεστάλη ὄγκον. τοῦτο δὲ ἐπὶ τοῦ γλεύκους μόνον
 30 συμβαίνει, οὐ μὴν ἐπὶ παντὸς οἴνου, δθεν καὶ η̄ αἴτια δήλη. ἐροῦμεν δὲ

1 εἶναι KM: δν, καὶ (post κίνησιν addit εἶναι t) Gt 2 κίνησιν] κτίσιν M η̄ καὶ K 3 εῦδηλον priore loco M λαμβάνον (M)t 5 εὐλογώτεροι Gt 6 κατα-
 σκευάζοντες t 7 πρότερον GM: πρώτον K: πρώτων t 8 ἄρα om. M ἐπέστησαν]
 ἐπεστήσαντο (at cf. p. 619,3. s 1•20) G: ἐπέστησαν (sic) t, ubi nihil enotavi ex KM
 9 ἀπὸ om. K τὰ om. G 10 αὐδέναμενα t φησὶ post αὔξησις ponit K
 11 γάρ om. G 11. 12 προκρινομένης K 12 τῆς τροφῆς addit (cf. p. 597,29. 615,15.
 Themist. p. 285,6) t: om. GKM 13 τὰ ἐν ὅντα K ἐν τῷ σώματι (cf. p. 559,30)
 KM: τοῦ σώματος Gt 15 πρώτον K ἀνάγκη τὸ πρότερον Gt 16 τῷ om. K
 Περὶ γενέσεως] immo Phys. Δ 7 p. 214•8 (cf. Philop. p. 559,31), at cf. r 3•8 17 αὐτὸν
 libri 18 δεῖ om. superscr. M 20 ἀναπλήρωσις primitus M 21 καθόλου libri
 καὶ τῆς κατὰ t τὰ μέρη KM: μέρη Gt, cf. p. 614,8 22 τὸ κενόν t πυκνώ-
 σεως M 23 φασί KM: φησὶ Gt 25 καταλειπόντων M 26 συμβαίνων primitus K
 28 συνέβην K τινα om. Gt, at cf. Themist. p. 285,15 29 συνε-
 στάλλη K τοῦτο] τοῦ M μόνον] τοῦτο K

πλατύτερον ἐν τῷ ἐφεξῆς, ἡνίκα αὐτὸς τὴν ἀπορίαν ἐπιλύεται. τέταρτον p 7• ἐπιχείρημα ἐκ παραδείγματος τοῦ ἐπὶ τῆς τέφρας καὶ τοῦ ὄντος συμβαῖ· 6 νοντος. εἰ γὰρ πληρώσαις ποτήριον ὄντος, εἴτα τὸ ὄντωρ εἰς ἔτερον μετα-
βάλλοις ἀγγεῖον καὶ πληρώσαις τὸ ποτήριον τέφρας, εἴτα ἐπιχέεις ἐν αὐτῷ
5 τὸ ὄντωρ, δένεται τὸ ποτήριον δλον τὸ ὄντωρ, δπερ ἡν πληρῶσαν αὐτὸν καὶ
πρὶν τὴν τέφραν δένεσθαι, δπερ οὐκ ἀν ἐγένετο, εἰ μὴ κενά τινα ἐνυπῆρχε
μεταξὺ τῶν σωμάτων τούτων τῆς τέφρας καὶ τοῦ ὄντος. πέμπτον ἐπι-
χείρημα ἀπὸ ἐνδόξων προσώπων, λέγω δὴ τῶν Πυθαγορείων. καὶ γὰρ 10
οὗτοί φασι τὸ κενόν ἔξω τοῦ κόσμου εἶναι ἀπειρόν τι δν, δπερ εἰσπνεό-
10 μενον ὑπὸ τῶν τῆδε ἐπεισιέναι τῷ οὐρανῷ καὶ τὴν διάκρισιν ποιεῖσθαι τῶν
πραγμάτων. οὐδὲν γὰρ ἄλλο εἴναι τῆς διακρίσεως αἴτιον ἢ τὸ κενόν· εἰ
μὴ γὰρ ἡν τοῦτο τὸ κωλύον αὐτὰ μεταξὺ παρεμπίπτον μὴ συμπίπτειν
ἄλληλοις καὶ ἐνοῦσθαι, ἐν ἀν ἡν τὸ πᾶν καὶ συνεχές. εἰ τοίνυν διακέκρι-
15 ται ἄλληλων τὰ πράγματα, ἢ δὲ διακρίσις ἐκ τῆς τοῦ κενοῦ παρεμπλοκῆς,
ἔστιν ἄρα τὸ κενόν. οὐ μόνον δὲ τὸν κόσμον τοῦτον ἐλεγον μετέχειν τοῦ 16
κενοῦ ἐπεισιόντος ἔξωθεν, ἄλλα πολλῷ πρότερον καὶ τοὺς ἀριθμούς (καὶ
αὐτῶν γὰρ τῆς διακρίσεως τὸ κενόν αἴτιον), μᾶλλον δὲ οὐδὲ εἴναι δλως
ἀριθμούς μὴ τοῦ κενοῦ ὄντος· τὸ γὰρ αἴτιον τῆς τῶν μονάδων διακρίσεως
τὸ κενόν εἴναι. δῆλον δὲ δτι ὥσπερ εἰώθεσαν οἱ Πυθαγόρειοι διὰ συμ-
20 βόλων πάντα λέγειν, οὕτω καὶ τοῦτο συμβολικῶς ἐλεγον. τὴν γὰρ διακρι-
τικὴν τῶν ὄντων δύναμιν διὰ τοῦ κενοῦ ἐσήμαινον· ἔστι γὰρ δηλονότι
ώσπερ συγχριτικὴ τις ἐν τῷ παντὶ δύναμις, οὕτω δὲ καὶ διακριτική. 20

p. 213•13 Καὶ πῶς ἔστιν ἢ τί ἔστιν.

Πῶς μὲν ἔστι, πότερον ἔξω ἔστι τοῦ κόσμου αὐτὸν καθ' αὐτὸν ἀπειρόν
25 τι κενόν, ἢ ἐγκατέσπαρται τοῖς σώμασιν, ὥσπερ ἐλεγον οἱ τὰς ἀτό-
μους δοκάζοντες (μεταξὺ γὰρ κενῷ διείργεσθαι τὰς ἀτόμους συμφυῆναι
ἡ ἀψασθαι μηδέποτε· ὥστε συνίστασθαι τὰ σώματα ἔχ τε τῶν ἀτόμων
καὶ τοῦ μεταξὺ κατὰ μικρὰ παρεσπαρμένου κενοῦ), καὶ πότερον χωριστόν 25
ἔστι τῶν σωμάτων ἢ ἀχώριστόν. τὸ δὲ τί ἔστι, πότερον διάστημά τι
30 καθ' αὐτὸν μηδὲν ἔχον τῶν φυσικῶν σωμάτων, ἢ ὅλη ἔστι τῶν σωμάτων,
ἢ ἔτερόν τι.

1 τῷ KM: τοῖς Gt ἐφεξῆς p. 625,10 sqq. αὐτὸν M ἐπιλέγεται M τέταρ-
τον γὰρ M 2 τοῦ ἐπὶ Gt: τὸ ἐπὶ KM 2. 3 συμβαίνοντος — ὄντος οι. KM
3 εἴτα Gt: εἰ M: ἢ K 3. 4 μεταβάλλεις K 4 ἐπιχέεις KM: ἐγχέαις Gt
6 τὴν οι. K ὑπῆρχεν K 7 τούτων] πάντων M τῆς τε τέφρας t 8 πυ-
θαγορείων, ut solet, K 10 ἐπεισιέναι] ἐπει γίναι (sic; ai compendiose) M 12 πα-
ρεμπίπτων K 14 παρεβολῆς (sic) K 16 ἐπεισιόντος K πρότερον GKM: πρώ-
τως t 18 ἀριθμ G 19 είναι] ἔστι K ειώθεισαν G 21 δύναμιν οι. KM
22 τις οι. G 24 μέν ἔστιν, ἤγουν πότερον t ἔστι (post ἔξω) οι. M 25 ἐγκατέ-
σπαρται K: ἐγκατέπαται M 26 διήργεσθαι K συμφέναι M: συμφῆναι K post
συμφυῆναι addunt ἀλλήλαις Gt 28 κενοῦ οι. G 29 ἔστι (post t) οι. Gt τι
οι. K 30 ἔχων τῶν K: ἔχοντων M ἢ ὅλη Mt: ἢ ὅλη GK

p. 213 a 14 Καὶ γὰρ παραπλησίαν ἔχει τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν πίστιν p 7.
διὰ τῶν ὑπολαμβανομένων.

"Ωσπέρ, φησίν, ὁ τόπος ἐκ τῶν περὶ αὐτοῦ ὑπολήψεων ὄμοίως εἶναι
τε καὶ μὴ εἶναι ἐδόκει (οἱ γὰρ ἐφ' ἐκάτερα λόγοι ἴσοσθενεῖς πως ἐδόκουν
5 εἶναι, ὡς μηδὲν μᾶλλον πιστεύειν εἶναι ἢ μὴ εἶναι), οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ
κενοῦ ἡ πίστις τε τοῦ εἶναι αὐτὸν καὶ ἡ ἀπιστία ἐκ τῶν ἐφ' ἐκάτερα ἐπι-
χειρίζεσθαι οὔσαι ὑπάρχουσιν. οὐ δεῖ δὲ τὸ παραπλησίαν ἀκριβῶς οὕτως
ἐκλαμβάνειν, ὡς ἐξομοιοῦσθαι ἀκριβῶς τῇ πιθανότητι τὰς ἐφ' ἐκάτερα
10 ἐπιχειρίζεις τοῦ κενοῦ καὶ τόπου, ἀλλ' ἐγγὺς ἔχειν τινὰ ὄμοιότητα περὶ²⁰
κενὸν λόγοι ἢ οἱ ἀναιροῦντες τὸ εἶναι τὸν τόπον.

p. 213 a 15 Οἷον γὰρ τόπον τινὰ καὶ ἀγγεῖον τὸ κενὸν τιθέασιν οἱ
λέγοντες.

'Ἐπειδὴ εἴπεν διὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐστὶ τοῦ φυσικοῦ διαλαβεῖν περὶ 25
15 κενοῦ, ὥσπερ καὶ περὶ τόπου, τὴν πίστιν τούτου διὰ τούτων ἐπήγαγεν, διὰ
οἱ τὸ κενὸν τιθέμενοι εἶναι οἷον τόπου καὶ ἀγγεῖον αὐτὸν τιθέασιν· ὥστε
διὰ περὶ τόπου ἐζήτηται, ταῦτα καὶ περὶ κενοῦ ζητηθῆσεται. εἰτα συνα-
πτέον "καὶ γὰρ παραπλησίαν ἔχει τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν πίστιν". διὰ
πάντων γὰρ τούτων τὴν συγγένειαν σημαίνει τῶν θεωρημάτων.

20 p. 213 a 16 Δοκεῖ δὲ εἶναι πλῆρες μέν, δταν ἔχῃ τὸν ὅγκον, οὐ
δεκτικόν ἐστιν, δταν δὲ στερηθῇ, κενόν.

"Οτι τὸ κενὸν καὶ ὁ τόπος καὶ τὸ διάστημα καὶ τὸ πλῆρες τῷ μὲν 42
ὑποκειμένῳ τὰ αὐτά εἰσι, τῇ δὲ σχέσει καὶ τῷ λόγῳ διάφορα. διάστημα
μὲν οὖν λέγεται δταν αὐτὸν καθ' αὐτὸν ἀπολύτως καὶ οὐκ ἐν
25 σχέσει, τόπος δὲ δταν σχέσιν ἀναδέξηται πρὸς τὸ σῶμα, κενὸν δὲ τόπος

1 γὰρ οἱ. M (ut Arist. cod. E) τὴν ἀπιστίαν (cf. v. 18) KM: τὴν τε ἀπιστίαν i Aristot. (praefer cod. E) 3 ὑπολήψεων οἱ. M 4 ἐφεκάτεροι K λόγοις M πῶς KM 5 οὐδὲν M εἶναι ἢ Gt: εἶναι τὸν τόπον ἢ K: τὸν τόπον εἶναι ἢ M 6 τε οἱ. G ἢ (post καὶ) οἱ. G 7 ὑπάρχουσι M τὸ παραπλησίον M: τόπον πλησίον K litteras ἀκριβ in lac. οἱ. K: ἀκριβῶς deleverim 8 τῇ πιθανότητι οἱ. G 9 καὶ τόπου KM: ταῖς τοῦ τόπου Gt 11 οἱ οἱ. G et primitus K τὸ εἶναι οἱ. primitus M 12. 13 ἀγγεῖον — λέγοντες οἱ. K 14 διὰ αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι M 14. 15 περὶ κενοῦ διαλαβεῖν Gt 15 τόπου M: τρόπου K: τὴν φύσιν τοῦ τόπου G: τοῦ τόπου t τούτου οἱ. G δι' αὐτῶν G 16 οἱ] εἰ K τόπον οἱ. G αὐτὸν τιθέασιν M: τιθέασι αὐτὸν K: τοῦτο τιθέασιν Gt 17 τοῦ τόπου M: ταῦτα GKM: τοσαῦτα t 20 δὲ πλῆρες μὲν εἶναι t, at cf. p. 572,31 20. 21 ἔχῃ — κενόν οἱ. K 23 ταῦτα ἔστι t διάφορα M: διαφορᾶ K: διαφέρουσι Gt 24 θεωρεῖται K οὐκ οἱ. G 25 τόπος δὲ] τόπον δὲ M

έστερημένος σώματος, πλῆρες δὲ ταῦτὸν μὲν εἶναι τῷ τόπῳ καὶ ἵσως p 7^v οὐδὲν διαφέρει, εἰ δὲ δέοι τι διαφέρειν αὐτά, διαφέροι δὲ τῷ ἐν μὲν τῷ 46 τόπῳ θεωρεῖσθαι ἄλλο τι τὸ δεξιάμενον καὶ ἄλλο τὸ δεδεγμένον, ἐν δὲ τῷ πλήρει ὡς ἐν τι τὸ δλον θεωρεῖσθαι καὶ οἰον ὅλην εἶναι τοῦ σώματος τὸ 5 τοπικὸν διάστημα.

p. 213 a 21 Καὶ τρίτον τὰς κοινὰς περὶ αὐτῶν δόξας.

Κανὸν γάρ μὴ ὑπάρχῃ τὸ κενὸν μηδὲ ἔχῃ τινὰ φύσιν ἐν τοῖς οὖσιν, εἰς ἀλλ’ οὖν ἐπειδὴ δλως περιφαντάζεται αὐτὸν ἡ διάνοια, δεῖ εἰπεῖν τί ποτε εἶναι αὐτὸν ὑπονοῦσιν οἱ τῶν ὄντων αὐτὸν εἶναι λέγοντες, καὶ τί αὐτῷ 10 ὑπάρχειν ἡ μή, οἰον ὅτι διοκεῖ διάστημα εἶναι καὶ τόπος ἐστερημένος σώματος καὶ οἰον ἀγγεῖον μηδὲν | ἔχον. καὶ γάρ περὶ τραγελάφου, καίπερ p 8^r οὐχ ὄντος ἐν ὑποστάσει, δμως ζητήσειέ τις, τί ποθ’ ἡ φαντασία περὶ αὐτοῦ ὑπονοεῖ.

p. 213 a 27 Καὶ ἐναπολαμβάνοντες ἐν ταῖς κλεψύδραις.

15 Κλεψύδρας λέγει, ἥτοι τὰ παρὰ τοῖς μηχανικοῖς δι’ ὃν τοὺς συριγμοὺς ἀποτελοῦσι καὶ τὰς ἄλλας ποιὰς φωνάς, ἦ, δπερ καὶ μᾶλλον, 5 κλεψύδρας φησίν, δπερ ἥδη εἴπον, τὸ ἀγγεῖον δικαλοῦσιν οἱ πολλοὶ ἀρ- πάγιοι· τοῦτο γάρ στενὸν μὲν ἔχει τὸ στόμα, τὸ δὲ ὑποκάτωθεν στενοτά- ταις δπαῖς τετργμένον. τὸ δὲ ἐναπολαμβάνοντες, ἥτοι τὸ πνεῦμα ἐνα- 20 πολαμβάνοντες διὰ τοῦ φράξαι τὸ στόμα· δταν γάρ κενοῦ ὄντος τοῦ ἀγγείου ὅδατος ἀποφράξαντες τὸ στόμα καθίωμεν εἰς ὅδωρ, οὐ πληροῦσαι ὅδατος τοῦ πνεύματος ἐναπειληγμένου, διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν (ἥ γάρ οὐδὲν δλως δέχεται, ἡ πάνυ βραχύ), δταν δὲ πλῆρες ἡ ὅδατος, ἐναπολαμ- 10 βάνοντες τὸ ὅδωρ τῷ αὐτῷ τρόπῳ δεικνύουσιν ὅτι ἔστιν διάγρ. εἰ μὴ γάρ 25 ἦν, τί δήποτε ἀποφράττοντες μὲν τὴν τοῦ ἀέρος εἰσόδον κωλύομεν τὴν τοῦ ὅδατος ὁδόν, ἀφίντες δὲ διόδημεν καὶ τῷ ὅδατι πάροδον; τοῦτο γάρ δι’ οὐδὲν ἔτερον συμβαίνει ἥ διὰ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι κενὸν εἶναι. δταν οὖν

1 σώματα M post μὲν interpolat δοκεῖ τ εἶναι] ἔστι? 2 διαφέρει] διαφέρει^e: διαφέρει M τῷ (post δν) ex τῷ corr. M: τὸ K 3 ἀλλ’ δτι τὸ priore loco K 4 ἐν τι] ἐπὶ G 6 περὶ αὐτῶν (αὐτοῦ M) δόξας KM: δόξας περὶ αὐτῶν Gt 7 καὶ M: δν K: ἐὰν Gt γάρ καὶ μὴ τ ὑπάρχει εἰ ἔχει K τὸ κοινὸν τ 8 παραφαντάζεται M 9 αὐτῷ (ante ὑπονοοῦσιν) K αὐτῷ GK: αὐτὸν Mt 10 οἰον] ἡ M 12 δμως (ex ὄμοιως) corr. M fort. ζητήσειεν (ἀν) 14 ἐν ταῖς κλεψύδραις οι. K 15. 16 Κλεψύδρας — μᾶλλον οι. M 15 λέγει K: δὲ λέγει Gt 16 σιριγμούς K δποιας G 17 εἴπον p. 608,2 (cf. p. 569,21) τὸ οι. t 17. 18 διάρπάγιον οι. G 18 ὑποκάτωθεν τ 18. 19 στενωτάταις edidit Brandis 19 τετρηγμένον G(K)t 19. 20 ἐναπολαμβάνοντες et mox ἐναπολαμβάνοντος K: ἐναπολαμβάνοντες altero loco M. similiter in proximis 20 διὰ τὸ φράξαι τ 21 εἰς τὸ ὅδωρ M 22 διὰ τὴν κτλ.] cf. p. 608,4 sqq. 24 δεικνυστιν primitus M 25 καὶ λόδομεν M 26 ὅδον Gt: εἰσόδον KM δίδωμεν G 27 κενὸν εἰ(incipit novus versus)vόν εἶναι K

δῶμεν τῷ ἀέρι πάροδον, ὡς ἀναπληροῦν τὸν τόπον τοῦ ἔξιόντος ὅδατος, p. 8^r
 τότε ἔχεισι τὸ ὄντωρ. ὥστε δὶ' ἀμφοτέρων δείκνυται, διτὶ ἔστι τι ὁ ἀήρ.
 εὐλογώτερον δὲ τὸ ἐναπολαμβάνοντες τὸν ἀέρα μᾶλλον ἔχακούειν ἢ τὸ 16
 ὄντωρ· ἐθίουλοντο γὰρ δεῖξαι, οὐχ διτὶ οὐκέτι κενόν τι διάστημα, ἀλλ' διτὶ
 5 ἔστι τι ὁ ἀήρ (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐγκαλεῖ ἀδτοῖς ὁ Ἀριστοτέλης), διὰ δὲ
 τοῦ προτέρου μᾶλλον δείκνυται διτὶ ἔστι τι ὁ ἀήρ.

p. 213-27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι βιούλονται κενὸν εἶναι διάστημα, ἐν
 φῷ μηδέν ἔστι σῶμα αἰσθητόν.

'Ἐπειδή, φησί, κενὸν εἶναι νομίζουσι τὸ ἐστερημένον αἰσθητοῦ σώ- 20
 10 ματος (αἰσθητοῦ δὲ εἰπεῖ διὰ τὸ μαθηματικόν, τοιοῦτον δέ ἔστι καὶ τὸ
 κενὸν τριχῇ διαστατὸν ἀποιον), ἐπεὶ οὖν κενὸν λέγουσι τὸ ἐστερημένον αἰ-
 σθητοῦ σώματος, πᾶν δὲ τὸ δὲ οὐ σῶμα λέγουσιν εἶναι (τὸ γὰρ μὴ δὲ σῶμα
 οὐδὲν εἶναι), διὰ τοῦτο φασιν διτὶ κενόν ἔστιν ἐν φῷ μηδέν ἔστιν δῆλος.
 ἐπεὶ οὖν οὐκέτι ἔχει τὰς αἰσθητὰς ποιότητας ὁ ἀήρ, διὰ τοῦτο οὐδὲ
 15 εἶναι τι αὐτὸν φασιν, ἀλλὰ κενὸν εἶναι τὸ τοῦ ἀέρος διάστημα.

p. 213-31 'Ἄλλ' διτὶ οὐκέτι διάστημα ἔτερον τῶν σωμάτων, 28
 οὔτε χωριστὸν οὔτε ἐνεργείᾳ δῆλον, διαλαμβάνει τὸ πᾶν σῶμα,
 ὥστε μὴ εἶναι συνεχές.

Χωριστὸν μὲν ἀντὶ τοῦ δυνάμενον χωρισθῆναι, λέγω δὴ διάστημα
 20 ἔχον μὲν σῶμα, δυνάμενον δὲ χωρισθῆναι καὶ εἶναι κενὸν καθ' αὐτό, 20
 ἐνεργείᾳ δὲ διάστημα κενὸν σώματος. καὶ τοῦτο ἦτοι ἐγκατεσπαρμένον
 ἐν τοῖς σώμασι καὶ κωλῦν αὐτὰ συνεχῆ εἶναι, ὥσπερ ἐλεγον οἱ περὶ Δη-
 μόκριτον καὶ Λεύκιππον, ἤγουν μὴ κατεσπάρθαι μὲν ἐν τοῖς σώμασιν,
 ἀλλ' εἶναι συνεχῆ, ἔσω δὲ τοῦ οὐρανοῦ εἶναι κενόν τι καθ' αὐτό, ὥσπερ
 25 μᾶλιστα καὶ ἡ τῶν πολλῶν ἔχει φαντασία ἀπειρόν τι νομίζουσα εἶναι κενὸν
 ἔσω τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ Πυθαγόρειοι δὲ οὗτως ἐλεγον, ὡς ἡδη εἶπε.
 φασὶ δὲ καὶ τοὺς περὶ Ζήνωνα τὸν Κιτιέα οὕτω δοξάζειν. 25

2 τι om. Gt δ om. K 3 εὐλογώτερον K ἐναπολαμβάνοντες iterandum videtur
 ἀκούειν M 4 alterum διτὶ om. Gt 5 διὰ δὲ KM: δὴ δὲ G: διὰ δὴ t 7. 8 ἐν φῷ—

αἰσθητόν om. K 9 φησί om. t 9. 10 σώματος αἰσθητοῦ traicit M 10 μαθητικὸν M
 12. 13 τὸ γάρ—εἶναι om. M 13 οὐδὲν GK: οὐδὲ t φασιν KM: φησιν Gt 14 ἐνερ-
 γείς G ποιότητα (sic) t 15 αὐτὸν om. superscr. M 18 ὥστε μὴ εἶναι KM:
 ὥστ' εἶναι μὴ t Aristoteles 19 τοῦ οὐ δυνάμενον M 20 εἶναι μὲν κενὸν M

21 κατεσπαρμένον t 22 κωλύον (sic) αὐτὰ Gt: λύοντ (h. e. λύοντες) αὐτὰ M: κω-
 λύωντα (sic) K καὶ οἱ M 23 ἤγουν KM: ἤ Gt μὴ om. M 24 εἶναι
 τι κενὸν traicit t 25 ἤ] οἱ (sic) t ἀπειρόν τινα νομίζουσα M 26 εἶδη t
 εἶπε libri: immo εἶπον (scilicet p. 610,8) 27 φασὶ ut Themist. p. 284,10 κιτιέα
 M: κιτιέα K: κιτιέα Gt

p. 213b3 'Αλλ' οἱ φάσκοντες εἰναι μᾶλλον.

p 8r

Μᾶλλον, φησί, πιθανώτερα λέγουσιν οἱ φάσκοντες εἰναι τὸ κενόν, ἢ οἱ πρὸς ταύτην ἐνστάντες τὴν δόξαν, ὡν καὶ Ἀναξαγόρας ὑπῆρχεν.

p. 213b4 Λέγουσι δὲ ἐν μὲν δτι κίνησις ἡ κατὰ τόπον οὐκ ἀν εἴη.

5 Εἶπων τοὺς λόγους τοὺς δοκοῦντας ἀνακρεῖν τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν, καὶ εἰ διελέγεται τοὺς "οὐ κατὰ θύρας" ποιησαμένους τὴν ἀπάντησιν, τίθησι νῦν καὶ τοὺς κατασκευάζοντας δτι ἔστι τὸ κενόν. καὶ πρώτως γε ὁ ἀπὸ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. ταύτης δὲ διττῆς οὐσης, τῆς μὲν καθ' ὅλα τῆς δὲ κατὰ μέρη, ἀφ' ἑκατέρας κινήσεως τὴν πίστιν ἐπάγουσι, καὶ γίνεται δύο τὰ 45 10 ἀπὸ τῆς κινήσεως ἐπιχειρήματα. πρῶτον δὲ ἐκ τῆς καθ' ὅλα κινήσεως ἐπιχειρεῖ.

p. 213b8 Τὴν γὰρ διαφοράν, δι' ἣν οὐκ ἀν εἴη τὸ λεχθέν, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν.

'Επειδὴ εἰπεν δτι εἰ δύο σώματα ἐν ταύτῳ εἴη, ἐνδέχεται καὶ ὅπο- 50 15 σαοῦν ἄλλα, τοῦτο κατασκευάζων ἐπήγαγε τὸ προκειμενον. ἀποκληρωτικόν, φησί, τὸ δύο μὲν λέγειν ἐν ταύτῳ ἐνδέχεσθαι εἰναι σώματα, πλείονα δὲ ἡ ἀπειρα μὴ ἐνδέχεσθαι· τίνα γὰρ τούτου διαφοράν ἀποδώσουσι, τοῦ δύο μὲν δύνασθαι πλείονα δὲ μή; οὐδὲ γὰρ μᾶλλον νῦν ἔστι πλῆρες δτε διπλοῦν γέγονεν, ἢ πρότερον ἥντικα μόνον ὑπῆρχεν· δμοίως γὰρ ἣν συνεχὲς 20 καὶ ὄμοίως μεστὸν καὶ πρὸ τούτου, ἄλλ' ὅμως ἐδέξατο καὶ ἄλλο. | διὰ τί οὖν οὐ πάλιν καὶ ἄλλο καὶ αὖθις ἄλλο; καὶ οὗτος ἔσται ἐν τῷ p 8v σμικροτάτῳ τὸ μέγιστον· δυνατὸν γὰρ κατατεμεῖν τὸ μέγιστον εἰς πολλὰ ἵσα μικρά. ὕστε, φησί, δυνατὸν πολλὰ ἵσα ἐν ταύτῳ εἰναι. οὐ μόνον δέ, ἄλλα καὶ ἄνισα, ἄνισα δηλονότι οὐκ αὐτόθεν (οὐ γὰρ ἀν τοῦτο

2 μᾶλλον, φησί K: φησὶν (δτι addit t) Gt πιθανώτερον M 3 οἱ αἱ M
ἐν τάντες (sic) K δ ἀναξαγόρας K ὑπῆρχε M 4 ἡ κίνησις ἡ τ ἡ κατὰ
τόπον οὐκ ἀν εἴη om. K 5 τὴν τοῦ κενοῦ (om. φύσιν) G: τὸ κενὸν τ
6 διελέγεται K τοὺς om. KM ποιησαμένω K τὴν ἀπάντησιν ποιησαμένους
transponit t 7 πρῶτος Gt γε M: γε ἔστιν GKT 8 καθ' ὅλα τ: καθδ-
λου GKM 9 γίνεται Gt: γὰρ KM 10 δὲ] μὲν τ καθόλου K: καθδο M
12 lemma habet G 12. 13 δι' ἣν—εἰπεῖν om. K 14 τῷ αὐτῷ τ 15 ἄλλα KM
ἐπήγαγες M 16 φησιν ἔστι τ τὰ δύο K 18 οὐδὲν Gt γὰρ om. super-
ser. K νῦν πλῆρες νῦν πλῆρες (om. ἔστι) M δτι M et Themistius (p. 284,22)
20 ἄλλ' ὅμως ἐδέξατο καὶ om. G ἄλλο] ἄλλη M 21 τι οὖν οὐ] τοῦ νοῦ G
22 τὸ (post σμικροτάτῳ) om. KM 23 ἵσα (sic) μικρά (cf. p. 505,25) M: om. K: ἵσα τῷ
σμικρῷ Gt δυνατὸν πολλὰ καὶ ἵσα G ἐναῦ K: ἐν τῷ M 24 alterum ἄνισα
om. M δηλονότι οὐκ αὐτόθεν KM: δὲ οὐκ αὐτόθιν δηλονότι Gt ἀν om. Gt

συγχωρήσαιεν οἱ σῶμα λέγοντες χωρεῖν διὰ σώματος), ἀλλ' ὅτι δύναται τὸ p 8^ο ίσον εἰς ἄνισα κατατμηθῆναι.

p. 213b12 Μέλισσος μὲν οὖν καὶ δείκνυσιν ὅτι τὸ πᾶν ἀκίνητον εἶναι ἐκ τούτων.

5 "Οτι ἀνάγκη κινήσεως οὕσης κενὸν εἶναι, καὶ ἐκ τῆς Μελίσσου δόξης κατασκευάζει. κάκεινος γοῦν εἴταις τῷ λόγῳ τῷ ἀναιροῦντι τὸ κενὸν εὐθὺς 10 καὶ τὴν κίνησιν συνανείλεν, ἥγουν βουλήθεις ἀκίνητον εἶναι τὸ πᾶν τῇ κινήσει καὶ τὸ κενὸν συνανείλεν, ὡς δὴ τῇ τῆς κινήσεως ἐννοίᾳ εὐθὺς καὶ τοῦ κενοῦ συνεισπομένου, καὶ ἔμπαλιν τῇ ἀναιρέσει τοῦ κενοῦ συναναιρουμένης 10 καὶ τῆς κινήσεως. ἀλλ' ὁ μὲν Μέλισσος φανερὰν οὔσαν τὴν κίνησιν ἀνείλει διὰ τὸ δέξασθαι τὸ ἀφανές, λέγω δὴ τὸ μὴ εἶναι κενόν· πολλῷ οὖν εὐλογώτερον τῷ φανερῷ πειθομένους ἐκ τούτου τὸ ἀφανὲς συλλογίσασθαι.

p. 213b18 Ἐτι: δὲ καὶ ἡ αὕησις δύναται γενέσθαι διὰ κενοῦ. 16

Τρίτον ἐπιχείρημα τὸ ἀπὸ τῆς αὐξήσεως, ἔστι δὲ αὔησις καὶ κίνησις 15 κατὰ μέρος. εἰ γάρ ἡ αὔησις γίνεται προσκρινομένης τῷ αὐξομένῳ τῇς τροφῆς, ἔστι δὲ ἡ τροφὴ σῶμα, αὔξεται δὲ δόλον δι' δλου τὸ σῶμα, 20 ἀδύνατον δὲ δλωφ προσχωρῆσαι τῷ σώματι τὴν τροφήν (ἔσται γάρ σῶμα ἐν σώματι), ἀνάγκη ἄρα κενά τινα εἶναι ἐν σώματι, ἐν οἷς χωρεῖ ἡ τροφή.

p. 213b23 Καὶ ἐπεισιέναι αὐτῷ τῷ οὐρανῷ ἐκ τοῦ ἀπείρου πνεύματος, ὡς δὴ ἀναπνέοντι καὶ τὸ κενόν, διορίζει τὰς φύσεις.

"Ισως τὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἀπειρόν τι κενὸν ὑποτιθέμενοι, τοῦτο αὐτὸν καὶ πνεῦμα ἐκάλουν, ὡς ἐκ παραλλήλου τοῦ αὐτοῦ καὶ κενοῦ καὶ πνεύματος λεγομένου. τοῦτο οὖν τὸ κενόν φησιν ἐκ τῶν ἔξω τοῦ οὐρανοῦ ἐπεισιέναι τῷ οὐρανῷ, ὡς δὴ τοῦ οὐρανοῦ τὸ κενόν ἀναπνέοντος. ἀνα-

1 συγχωρήσαντες G: συγχωρήσουσιν τὸ ίσον εἰς ἄνισα G: ἄνισον εἰς ίσα KMt
3 καὶ ομ. M 3. 4 τὸ πᾶν—τούτων οι. K 5 Ὅτι ἀνάγκη—εἶναι οι. K μελισσείου Gt 6 οὖν τὸ ἀναιροῦντι G 7 συνανείλεν KM: ἀνείλεν Gt
7. 8 ἥγουν—συνανείλεν οι. M 8 τῇ τῇ] τῆς τῇ K 9. 10 συναιρουμένης τῆς (οι. καὶ) M 10 δ] ἡ M 11 διὰ τὸ KM: διὰ τοῦ Gt 12 φανερῶν (εχ φανερὸν) K πειθόμενος K: πειθήμεν M καὶ ἐκ G τὸ] τοῦ K 13 ἡ Kt: οι. M δύναται—
κενοῦ οι. K δύναται γενέσθαι M: δοκεῖ γίνεσθαι πᾶσι (de πᾶσι cf. Diels ad Simplic. p. 650,30) t: scribe δοκεῖ γίνεσθαι 14 ἀπὸ] ἐπὶ M δὲ] δὲ ἡ t καὶ KM: οι. Gt
15 ἡ οι. K 17 δλως Gt τὸ σώματι ετ ποκ ἔστι γάρ ετ ἀνάγκης K 18 ἐν τῷ σώματι altero loco Gt 19 ἐπεισέν (cf. ad v. 24) in exitu versus M αὐτῷ libri: sed αὐτὸν cum Aristotele (praeter cod. G; cf. Diels z. Textgesch. p. 18) legisse videatur Philoponus (v. 24 et p. 610,10) 19. 20 ἐκ τοῦ—φύσεις οι. K 21 τι καὶ κενόν M οἱ ὑποτιθέμενοι τὸ 23 λεγομένου—ἐκ τῶν Εξ οι. G φησιν KM: φασι t:
fort. φασιν 24 ἐπεισέν (sic) M, cf. ad p. 610,10

πνεῖν δὲ τὸν οὐρανὸν τοῦτο εἰς διάκρισιν τῶν φύσεων, ὡς δῆ, φησί, τοῦ πρότερου αἰτίου ὅντος τῆς διακρίσεως τοῖς πράγμασιν.

p. 213b25 Ως ὅντος τοῦ κενοῦ χωρισμοῦ τινος τῶν ἐφεξῆς καὶ τῆς διορίσεως.

5 'Ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ ὁρίζεται τὰ ἐφεξῆς εἰναι ὥν μηδέν ἔστι μεταξὺ τοῦ συγγενές. τοῖς οὖν ἐφεξῆς, φησί, τοῦ μὴ εἰναι συνεγέσιν, ἀλλὰ κεχωρισμένοις, αἴτιον τὸ κενόν· χωρισμὸς γάρ τις ἔστιν αὐτῶν καὶ διάκρισις τὸ κενόν, καὶ τῆς διορίσεως αὐτῶν αἴτιον.

p. 213b30 Πρὸς δὲ τῷ ποτέρως ἔχει δεῖ λαβεῖν τί σημαίνει τοῦ-
10 νομα.

Αὐτὸς ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ εἶπεν δτι δταν περί τινος σημαινομένου δικανύμου φωνῆς ποιώμεθα τὸν λόγον, δεῖ διαστέλλεσθαι πρότερον τὰ διάφορα σημαινόμενα τῆς φωνῆς, είτα ἀφορίζειν περὶ ποίου αὐτῶν ἡμῖν ἔστιν ὁ λόγος, καὶ μετὰ ταῦτα λοιπὸν ἀκολούθως τοῖς προβλήμασι προϊτέον, 15 πρῶτον ζητοῦντας τὸ εἰ ἔστι τοιοῦτον πρᾶγμα οἷον ὑπὸ τῆς φωνῆς σημαίνεται, είτα τί ἔστιν, ὅποιόν τι ἔστι, διὰ τί ἔστιν. οἷον εἰ περὶ τραγελάφου ὁ λόγος ἦ, πρότερον ζητήσωμεν τί ποτε σημαίνεται ὑπὸ τῆς φωνῆς ταύτης, καὶ εἰ πλείω τὰ σημαινόμενα, περὶ ποίου νῦν αὐτῶν ἡμῖν ὁ 20 λόγος, είτα εύροντες ἐφεξῆς ζητοῦμεν εἰ ἔστι τοιοῦτόν τι πρᾶγμα οἷον ὑπὸ τῆς φωνῆς σημαίνεται, είτα τὰ λοιπὰ ἀκολούθως. οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης τὸν ἐφ' ἔκστερα λόγους θείς τῶν τε δοκούντων κατασκευάζειν δτι ἔστι τὸ κενόν καὶ τῶν ἀναιρούντων, τραπεῖς ἐπὶ τὸ ἐκθέσθαι τὴν ἀληθῆ δόξαν ζητεῖ τί σημαίνει τὸ ὄντομα τοῦ κενοῦ. ἔσικε γάρ οὐκ εἶναι ἀπλοῦν τι· φέρεται γάρ καὶ ἐπὶ τῆς ὥλης, ὡς αὐτὸς προϊών ἔρει. 25 οἱ μὲν οὖν, φησί, λέγουσι κενόν εἶναι, ἐν τῷ μηδέν ἔστι. πᾶν γάρ τὸ ὄν, 45

1 διάκρισιν (ex διάσασιν vel διάστασιν) corr. K 2 τῆς Gt: τοῖς K: τὸ τῆς M 3 lemma om. hic t, cuius scripturas e lemmate superiore, quod plenius dederat, adferam ὡς
 δντος Kt: ὡσαύτον (sic) M: ὡς αἰτίου δντος Simplic. p. 651,31 (cf. Philopon. v. 2. p. 610,11)
 3. 4 χωρισμοῦ — διορίσεως om. K 4 διορίσεως t: διαιρέσεως M 5 πέμπτῳ (εἴ τ) c. 3
 p. 226 b 34 sqq. λόγῳ GKM: δὲ τῆσδε τῆς πραγματείας τὸ 6 τοῖς] τῆς K φησί]
 φύσεως K συγγενέσιν M 6. 7 κεχωρισμένα M 9. 10 δεῖ—
 τοῦνομα om. K 11 τῇ om. K ἀποδεικτικῇ t Ἀποδεικτικῇ] cf. Anal. Post.
 B 1 12 φωνὴν compend. M διαστέλλεσθαι KM πρῶτον M 14 προϊτέον KM:
 προσέναι Gt: fort. προστέον 15 τοιοῦτόν τι Gt 15. 16 σημαίνεται K 16 είτα τί¹
 ἔστιν, δποιόν τι ἔστι, διὰ τί ἔστιν KM: ἐπειτα τί ἔστιν, είτα δποιόν τι ἔστιν (είτα διὰ τί ἔστιν
 addit t) Gt 17 ἢ GKM: ἢ τὸ ζητήσωμεν G: ζητήσομεν τὸ 18 νῦν αὐτῶν
 ἡμῖν KM: αὐτῶν ἔστιν Gt 19 είτα] εἰ K 20 είτα KM: ἐπὶ G: καὶ t 22 τῶν]
 τὸν K τραπές M 23 τοῦνομα Gt 24 καὶ om. M ἔρει p. 214 a 13
 25 ἔστι] είναι M τὸ ὄν om. K

φησί, σῶμα ὑπολαμβάνουσιν εἶναι· ὥστε ἐν τῷ μηδένι ἔστι σῶμα, τοῦτο γὰρ 8^ο
κενὸν εἶναι φασι. πᾶν δὲ σῶμα ἀπτὸν εἶναι φασι, πᾶν δὲ τὸ ἀπτὸν βάρος
ἔχειν η̄ κουφότητα· ὥστε ἐκ συλλογισμοῦ, φησί, συμβαίνει αὐτοῖς λέγειν
κενὸν εἶναι ἐν τῷ μηδένι ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον. ἀλλ' εἰ τοῦτο ἔστι,
5 φησί, κενόν, ἐν τῷ μηδένι ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον, ἐπειὶ καὶ ἐν τῇ στιγμῇ
μηδένι ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον, καὶ η̄ στιγμὴ κενὸν ἀνί εἴη. ἀλλ' ἀποτον τὴν
στιγμὴν λέγειν, τοῦτο δὲ συνέβη αὐτοῖς τὸ ἀποτον διὰ τὸ μὴ 50
προσθεῖναι, διὰ τοῦτο λέγομεν διάστημα ἐν τῷ μηδένι ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον.
καὶ γάρ τὸν τόπον προστιθέσαι λέγοντες διὰ τοῦτο λέγειν ἔστι τόπος ἐν τῷ μηδένι
10 ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον, οὐδὲν ἀνύσουσιν, ἔως ἂν μὴ διορίζωσιν, εἰ τοιοῦτον
λέγουσι τὸν τόπον ἐν τῷ διάστημα * * * ἔστι βαρέος καὶ κούφου. ἀλλὰ
καὶ οὕτως, φησί, τὸ κενὸν ὄρισωνται, διὰ τοῦτο λέγειν ἐν τῷ μηδένι ἔστι βαρὺ η̄
κοῦφον, η̄ τοι διάστημα δεκτικὸν βαρέος καὶ κούφου, τὴν μὲν στιγμὴν κενὸν
λέγειν οὗτοι ἀποφεύξονται, εἰς ἕτερον δὲ ἀπορώτερον ἐμπειζοῦνται. εἰ γάρ q 1^o
15 τὸ διάστημα τοῦτο, φησί, βάρος μὲν η̄ κουφότητα μὴ ἔχοι, χρῶμα δὲ
ἔχοι η̄ φόρον, τουτέστι σῶμα κεγρωσμένον η̄ ψιφητικόν, μήτε δὲ βάρος
μήτε κουφότητα, οἵνις ἔστι τὸ οὐράνιον, τί ἐροῦσι; πότερον κενὸν εἶναι τὸ
τοιοῦτον, η̄ οὐ; εἴτα ἀπολογούμενος ὑπὲρ αὐτῶν φησιν διὰ τοῦτο λέγειν,
διὰ τοῦτο λέγειν ἐστι κενὸν τὸ δεκτικὸν βαρέος καὶ κούφου, καὶ ἀλλού 5
20 τινὸς σῶματος πλῆρες η̄, ἐροῦσιν αὐτὸν κενόν, εἰ δὲ ἀπλῶς τὸ δεκτικὸν
μὲν τοῦ τυχόντος σῶματος μήπω μηδὲν ἔχον σῶμα, οὐ κενὸν τὸ τοιοῦτον
ἀλλὰ πλῆρες. ἀλλ' εἴτε *(πλῆρες εἴτε)* κενὸν τὸ τοιοῦτον ἐροῦσιν, ἀποτον
συμβίσεται γάρ τὸ αὐτὸν καὶ κενὸν εἶναι καὶ πλῆρες. κενὸν μὲν γάρ ἔσται,
εἰ κενόν ἔστι τὸ μηδὲν ἔχον βαρὺ η̄ κοῦφον διάστημα, πλῆρες δὲ παλιν ἔσται,
25 ἐπειδὴ πεπλήρωκε τὸ διάστημα σῶμα καὶ ἕτερον δέξασθαι οὐ δύναται·
εἰη γάρ ἀνί δύν σῶματα ἐν ταῦτῳ. εἴη ἀνί τὸ αὐτὸν καὶ πλῆρες καὶ 10

2 κενὸν M δὲ ἀπτὸν (ομ. τὸ) t 2. 3 μέρος ἔχει M 4. 5 ἀλλ' εἰ τοῦτο ἔστι,
φησί, κενόν, ἐν τῷ μηδένι ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον ομ. K 5 βαρὺ καὶ κοῦφον G 5. 6 ἐπει—
η̄ κοῦφον G: ομ. KMt 6 ἀλλ' ἀποτον KM: ἀλλὰ τὸ τί δν G: ἐπει γάρ ἐν αὐτῷ (sic)
μηδὲν ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον, καὶ αὐτὴ ἀνί κενὸν εἴη· ἀποτον δὲ τὸ t 7 κενὴν M λέ—
ειν K: λ/ (= λέγει) G συνέβη KM: συμβαίνει Mt 8 προσθῆναι M 9 καὶ γάρ] εἰ
γάρ καὶ Themist. p. 286,18, unde haec et proxima ad verbum fere sunt tralata 10 πλέον
ἀνύσουσιν οὐδὲν Themistius ὀρίζωσιν Gt 11 ἐν τῷ om. G lacunam signavi cl. p. 620,
17 sqq. ἔστι KM: δεκτικὸν Gt 12 οὕτω t ὅτι om. K 13 τὴν μὲν οὖν K cf.
Themistius 15 μὲν ομ. M κουφότητι K 16 σῶμα GKM: σῶμα εἴη t μήτε δὲ
βάρος ἔχον Gt 17 οὐράνιον] //αρδειον (?) M τί om. G εἶναι κενὸν M
18 ἐπειτα t ἀπολογούμενοι K 19 καὶ G 20 η̄ (εἰ K), ἐροῦσιν KM: ομ. in lac. IV fere litterarum G: η̄ conjectura supplevit et αὐτό ἔστι κενόν interpolat-
vit t 21 σῶματα M μήπω δὲ fortasse recte Gt 21 et 22 τοιοῦτο G
22 ἀλλ' εἴτε] ἀλλ' οὗτε G πλῆρες εἴτε addidit t: om. GKM 23 τὸ om. K
24 κοῦφον διάστημα GKM: κοῦφον σῶμα Mt 25 πεπλήρωκε τὸ διάστημα σῶμα KM:
τοῦτο σωματικὸν ἔστιν ᾧς ὑπόκειται, η̄ χρῶματος η̄ φόρου μετέχον Gt 26 εἴη ἀνί οὖν
τὸ αὐτὸν καὶ πλῆρες καὶ ομ. G οὖν ομ. superscr. M τὸ αὐτὸν] τὸ αὐτὸν initio
versus iterat K

κενόν, *(η)* τὸν δρον τοῦ κενοῦ τὸν παρ' αὐτῶν ἀποδοθέντα ἀναιρήσουσι, *q 1r*
 διάστημα λέγοντες ἐν φιλοφον. καθ' ἔνα μὲν οὖν
 τρόπον, φησίν, οὕτως ὄριζονται τὸ κενόν, διάστημα ἐν φιλοφον. καθ' ἔνα μὲν οὖν
 ἀπότον, ἀπότον δὲ τὸ βάρις ἔχον *η* κουφότητα εἶναι, ἔτεροι δέ, φησίν,
 5 ἄλλον τρόπον ὄριζονται τὸ κενόν, ἵνα ταῦτα ἐκφύγωσι τὰ ἄτοπα, λέγοντες
 κενὸν εἶναι διάστημα ἐν φιλοφον. μηδέν ἐστιν διάστημα μηδὲ φύσις τις σω-
 ματική. οἱ αὐτοὶ δὲ οὗτοι, φησίν, καὶ τὴν ὥλην τὸ κενὸν λέγουσιν (*αὗτη 15*
 γάρ οὐδέν ἐστιν ἐνεργείᾳ σῶμα), οἱ αὐτοὶ δὲ οὗτοι καὶ τόπον τὴν ὥλην
 φασί. τὸ μὲν οὖν τὴν ὥλην κενὸν λέγειν *η* τόπον πάνυ γελοῖον. *η* μὲν
 10 γάρ ὥλη, φησίν, οὐκ ἐστι χωριστὴ τῶν πραγμάτων, τὸ δὲ κενόν,
 φησίν, ὡς χωριστὸν ὃν τῶν πραγμάτων, οὕτω λέγουσιν εἶναι οἱ λέγοντες
 καὶ κατ' ἐνέργειαν καθ' αὐτὸν πεφυκός οὐφίστασθαι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ
 τοῦ τόπου εἰπομεν, καὶ διτὶ ὁ τόπος μὲν καὶ τὸ κενὸν οὐδέν ἐστι τοῦ
 πράγματος τοῦ ἐν αὐτῷ, *η* ὥλη δὲ στοιχεῖον ἐστι τοῦ πράγματος, καὶ διτὶ
 15 ἄλλα εἴρηται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. διτὶ δὲ οὐκ ἐστι τὸ κενὸν διάστημά τι
 ἐν φιλοφον. ἐστιν δὲ στοιχεῖον τοῦ κενοῦ τοῖς προαποδειγμένοις περὶ τοῦ τό-
 που. ἐπειδὴ γάρ, φησίν, οἱ λέγοντες εἶναι τὸ κενὸν οὐδέν ἔτερον αὐτὸν
 λέγουσιν εἶναι *η* τόπον διαστηματικὸν ἐστεργμένον σώματος, ἐδείχθη δὲ ἐν
 20 τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις διτὶ τοιοῦτον εἶναι τὸν τόπον διάστημα οὕτα
 ἔτερον τῶν σωμάτων καὶ χωριστὸν ἀδύνατον, οὐδὲ τὸ κενὸν ἄρα ἐστι. τὸ
 γάρ κενὸν καὶ ὁ τόπος τοῖς οὕτως αὐτὸν τιθεμένοις ἐπινοίᾳ μόνον ἀλλήλων
 διοισουσιν, ὥσπερ εἰρήκαμεν, καθόδη τὸν μὲν τόπον, δταν ἡδη δέξηται σῶμα,
 25 νοοῦμεν (τινὸς γάρ ὁ τόπος), τὸ δὲ κενόν, δταν μήπω δέξηται σῶμα,
 τὸ γέ εἰναι διαστήματιν ἑτέροις παρὰ τὰ σώματα ἀμφοτέροις ὑπάρχει.
 καὶ γάρ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐξ ὧν εἰς ὑπόνοιαν τοῦ εἶναι διάστημα τὸν τόπον
 ἡλθον, ἐκ τούτων καὶ εἰς τὴν τοῦ κενοῦ ὑπόνοιαν ἡλθον. *η* γάρ κατὰ τό-
 πον κίνησις εἰς τε τὴν τοῦ τόπου ὑπόνοιαν ἤγαγε (τῷ γάρ ὄραν τὰ κινού-
 30 μενα ἄλλοτε ἄλλον κατέχοντα τόπον, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἄλλοτε ἄλλα γενό-
 μενα σώματα, εἰς ὑπόνοιαν ἡλθον τοῦ εἶναι διάστημά τι καθ' αὐτὸν ἄλλοτε

1 τὸ κενόν G 1. 2 *η* τὸν—*η* κοῦφον om. KM 1 *η* scripsi (cf. p. 621, 15 sq.): om. G :
 καὶ t 2 καθ'] καὶ G οὖν om. K 3. 4 φησίν—κουφότητα εἶναι om. K 3. 5 διά-
 στημα—ὄριζονται τὸ κενόν om. M 4 εἶναι G: om. t (ἐ)τέροις (ἐ rubr. addendum;
 nimurum lemma esse putavit καθ' ἔνα μὲν κτλ. ideoque decurtavit) K 6 κενὸν om. t
 7 δὲ φησιν οὗτοι M 7. 8 αὐτὴ γάρ KM, at cf. Themist. p. 287, 13 8 οἱ δὲ αὐτοὶ
 οὗτοι Gt 9 *η*] εἰ t 10 ὥλη] δὴ G οὐκ ἐστι χωριστὴ KM: χωριστὴ οὐκ
 ἐστι Gt: οὐ χωριστὴ (om. έστι) Aristoteles 11 ὃν om. M 12 οὐφίσταται G
 13 εἴπαμεν K μὲν Kt: μένει G: μὲν γάρ M 14 δὲ τὸ στοιχεῖον K τοῦ
 alterum om. M 15 διτὶ δὲ KM: καὶ διτὶ μὲν Gt κενὸν ὃν G 16 δείκνυσι
 τούντεῦθεν Gt 19 ἐστεργμένου G 20 τὸν om. G 21 τῶν om. M χωρὶ
 (sic) K έστι om. M 21. 25 τὸ γάρ κενόν—ὑπάρχει εχ Themist. p. 287, 27 sqq.
 22 αὐτῶν K ἐπινοία K: ἐφ' ἐνὶ G 23 καθόδη] καὶ Themistii libri τὸν]
 τὸ K 24 μήπω] ἡδη K 25 ἐπιτόγε K ἀμφοτέρως G 28 τὸ γάρ K
 29. 30 γινόμενα recte Gt 30 διάστημά τι GKM: τι διάστημα t

ἄλλα δεχόμενον σώματα), ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ πάλιν ὑπονοίας καὶ τὸ κενὸν φί^τ εἶναι τίθενται. ἐπεὶ γάρ ἔστι κίνησις, φασί, καὶ σῶμα διὰ σώματος οὐ χωρεῖ, δεῖ κενὸν εἶναι δι' οὐ χωρήσει τὸ κινούμενον, μήπω ἐπιστήσαντες τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων. ἐπεὶ οὖν, φησί, καὶ τὸ κενὸν καὶ 5 ὁ τόπος διαστηματικὸς τὸ αὐτό τέ ἔστι τῷ ὑποκειμένῳ καὶ ή αὐτὴ αἰτίᾳ ας εἰς τὴν ἔννοιαν αὐτῶν ἡγαγε, δι' ὧν λόγων, φησίν, ἡλέγχαμεν δτι οὐκ 10 ἔστιν ὁ τόπος διάστημα, διὰ τῶν αὐτῶν δειξομεν δτι οὐδὲ τὸ κενόν ἔστιν· εἰ γάρ εἴη τοιοῦτο τι κενόν, δταν ἐγγένηται ἐν αὐτῷ σῶμα, χωρήσουσι δι' ἀλλήλων τὰ διαστήματα, καὶ διαιρήσουσιν ἄλληλα εἰς ἄπειρα, καὶ δτα 15 ἄλλα καὶ ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ τοῦ τόπου συνήγετο. οὐκοῦν καὶ ἡμεῖς δι' ὧν ἡλέγχαμεν τοὺς λόγους τοὺς ἀναιροῦντας διάστημα εἶναι τὸν τόπον, διὰ τούτων καὶ τοὺς ἀναιροῦντας τὸ οὕτω κενόν, δσον ἐπὶ τῷ ἰδίῳ λόγῳ, 20 ἡλέγχαμεν. οὗτω μὲν οὖν καὶ διὰ τῶν ἡδη εἰρημένων ἐλέγχοιτ' ἀν τὸ κενόν, ἐπειδὴ {δὲ} καὶ αἰτιον αὐτὸν κινήσεως εἶναι ὑπενόουσι οἱ τιθέμενοι, 25 15 αἰτιον δὲ ὡς χώραν τινὰ ἐν ἥ κινεῖται, βούλεται λοιπὸν ἐντεῦθεν δεῖξαι, δτι οὐδαμῆ οὐδαμῶς αἰτιον ἔστι κινήσεως τὸ κενόν κατ' οὐδένα τῶν αιτίων τρόπον.

Πρὸς δὲ τὸ ποτέρως ἔχει δεῖ λαβεῖν τί σημαίνει τοῦνομα. ἐπειδὴ τοὺς ἄφ' ἔκατερα λόγους ἔθηκε, τρέπεται λοιπὸν ἐπὶ τὴν τοῦ ἀληθινοῦς ζήτησιν, καὶ φησίν δτι πρὸς τὸ μαθεῖν ποτέρως ἔχει, τουτέστιν εἴτε 45 ἔστιν εἴτε μὴ ἔστι, δεῖ πρότερον μαθεῖν τί σημαίνει τὸ τοῦ κενοῦ ὄνομα, πότερον ἐν τι ἥ πλείονα, καὶ τίνα ταῦτα.

p. 213b31 Τούτου δὲ αἰτιον δτι τὸ δν σῶμα οἰονται εἶναι.

Διὰ τοῦτο, φησί, κενὸν λέγουσι τὸν τόπον ἐν φι μηδέν ἔστιν, ἐπειδὴ πᾶν 5 τὸ δν σῶμα λέγουσιν εἶναι. ἐπεὶ οὖν κενόν ἔστιν, ἐν φι μηδέν ἔστι σῶμα, πᾶν δὲ τὸ δν ἔστι σῶμα, {κενόν ἔστιν} ἐν φι μηδέν ἔστι. συμβαίνει οὖν

1 δεχόμενον Gt: δεχόμενα KM 2 ἔστι om. K καὶ τὸ σῶμα M 4 ἀντιπαραστάσει G 5 διαστηματικὸν t 6 ἔννοιαν M
δι' ὧν οὖν t 8 τοιοῦτον τι t σῶμα ἐν αὐτῷ traic. Gt 9 τὰ M: εἰς τὰ GKt
ἄλληλοις (οὐ. εἰς ἄπειρα) G 10 ἄλλα ἄπειρα G: conicias ἄλλα ἄποπα, sed verisimilius est ἄπειρα ex proximis irrepssisse καὶ ἐν GK: ἐν Mt 10. 13 οὐκοῦν—λόγῳ, ἡλέγχαμεν οὐ. KM 12 διὰ τούτων t: διατοῦτο G 13 fort. ἡλέγχομεν ante οὗτω exhibet πλὴν δτι ἐπιληρώθη τὰ κατ' ἐνέργειαν G, quae, fortasse truncata, non satis intellego. certe non hoc sed ante ea quae KM omittere adnotavi pertinent ἥδη] ᾧ (sic) M ἐλέγχειτ' ἀν K 14. 16 ἐπειδὴ—κενὸν om. M 14 ἐπειδὴ GK: ἐπεὶ t
δὲ addidit t 14. 15 εἶναι ὑπενόουν—κινεῖται οὐ. K 15 τινὰ G: τινὰ εἶναι t
16. 17 τῶν αἰτιῶν KM 18 Πρὸς—τοῦνομα οὐ. G δεῖ—τοῦνομα M: οὐ. Kt
20 διποτέρως M ἔχοι K 21 ἔστι (post μὴ) om. M πρότερον Gt: πότερον
M: πρὸ τοῦ K 22 τὰ αὐτά G 23 τοῦτο K δ' αἰτιον t τὸ δν σῶμα
οἰονται εἶναι οὐ. K 24 τὸν om. Gt 24. p. 620,1 ἐπειδὴ πᾶν τὸ δν—τὸ εἶναι κενὸν
οὐ. M 25 μὴ δε (sic) ἔστι K 26. p. 620,1 πᾶν δὲ τὸ δν—ἥ κοῦφον οὐ. K
26 κενὸν ἔστιν addidit t: οὐ. G

ἐκ συλλογισμοῦ τὸ εἶναι κενόν, ἐν φῷ μηδέν ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον· φὶ εἰ γάρ κενόν ἔστι τόπος ἐν φῷ μηδέν ἔστι, πᾶν δὲ τὸ δύν σῶμα ἔστι, πᾶν δὲ σῶμα ἀπτόν, ἀπτὸν δὲ πᾶν | δὲ ἔχει βάρος η̄ κουφότητα, συνάγεται διτι φὶ κενόν ἔστι τόπος ἐν φῷ μηδέν ἔστι βαρὺ η̄ κοῦφον. καλῶς δὲ εἴπεν ἐκ 5 συλλογισμοῦ· οὐ γάρ αὐτόθεν ἔκεινοι τοῦτο λέγουσιν, ἀλλὰ λέγουσι κενὸν εἶναι ἐν φῷ μηδέν ἔστι σῶμα, ἐπειδὴ δὲ σῶμα πᾶν ἀπτόν ἔστιν, ἀπτὸν δέ φασι τὸ ἔχον βάρος η̄ κουφότητα, ἐκ τῶν παρ' αὐτῶν λεγομένων συνήγαγεν, διτι συμβαίνει αὐτοῖς, ἐξ ὧν λέγουσι, κενὸν εἶναι τὸ μὴ ἔχον βαρύ 5 τι [σῶμα] η̄ κοῦφον.

10 p. 214 a 4 Ἀτοπὸν δὲ εἰ στιγμὴ κενόν.

Εἰπὼν διτι λέγουσι κενὸν εἶναι τόπον ἐν φῷ βαρὺ μηδέν ἔστι μηδὲ κοῦφον, ἐλέγχει τὸν δρόν λέγων διτι οὔτως ἀν καὶ η̄ στιγμὴ κενὸν εἰη· ἐφαρμόζει γάρ καὶ ἐπ' αὐτῆς δὲ δρός· οὐδὲν γάρ ἔστιν ἐν αὐτῇ οὔτε βαρὺ οὔτε κοῦφον.

15 p. 214 a 5 Δεῖ γάρ τόπον εἶναι, ἐν φῷ σώματός ἔστι διάστημα 10 ἀπτοῦ.

'Αντὶ τοῦ 'ἔδει γάρ οὕτως ὁρίσασθαι, διτι τόπος ἔστι διάστημα σώματος ἀπτοῦ.' ἀπτὸν δὲ τὸ ἔχον βάρος η̄ κουφότητα· ὥστε τόπος ἀν εἰη διάστημα δεκτικόν βαρέος καὶ κούφου, η̄ διάστημα βαρέος καὶ κούφου.

20 p. 214 a 6 'Άλλ' οὖν φαίνεται λέγεσθαι τὸ κενὸν ἔνα μὲν τρόπον τὸ μὴ πλῆρες αἰσθητοῦ σώματος κατὰ τὴν ἀφήν.

Τινὰ τὸ πλῆρες ἔχει. καὶ εἰ πλῆρες, πῶς κενόν; πλῆρες οὖν 15 ἀντὶ τοῦ πληροῦται καὶ δεκτικόν ἔστι σώματος αἰσθητοῦ κατὰ τὴν ἀφήν.

1 τὸ εἶναι] τοῦτο εἶναι Aristoteles βαρὺ τι η̄ dederat in Aristotelis textu G
 3 σῶμα KM: τὸ δύν σῶμα Gt ἀπτὸν δὲ KM: λέγω δὲ Gt 4. 9 καλῶς—σῶμα η̄ κοῦφον post οὔτε κοῦφον (v. 14) transponunt KM 5 τοῦ συλλογισμοῦ K αὐτόθεν om. Gt 6 ἀλλὰ λέγουσι μὲν κενὸν Gt καὶνὸν M 7 φασι KM: φησιν εἶναι Gt
 8 post ἐξ ὧν λέγουσι αἰδίτ συμβαίνειν G βραχύ M 9 σῶμα deleui 10 εἰ η̄ στιγμὴ t Aristoteles 11 βαρὺ μηδέν ἔστι μὴ δὲ KM: μηδέν ἔστι βαρὺ η̄ Gt 13 ἐπ' αὐτῆς Gt: ἐπ' αὐτήν KM 16 ἀπτοῦ, ut solet, K 17 έδει KM: δεῖ Gt 18 ὥστε δὲ τόπος t 19 καὶ κούφου priore loco KM: η̄ κούφου Gt η̄ διάστημα βαρέος καὶ κούφου K: om. GMt 20. 21 ἔνα—ἀφήν om. K 22 τίνα G πυντ τὸ πλῆρες (ἀντὶ τοῦ τὸ μὴ πλῆρες)? 23 πληροῦνται K ἔστι excidit in Brandisii Scholl.
 p. 381 b 18 σώματος αἰσθητοῦ KM: αἰσθητοῦ σώματος Gt

p. 214^a9 Διὸς καὶ ἀπορήσειεν ἄν τις, τί δὲ φαῖεν, εἰ ἔχοι τὸ διά-· γι·
στημα χρῶμα ἢ ψόφον.

"Οτι καὶ οὗτως ὁρίσωνται, οὐδὲ οὗτως τὸ ἄτοπον ἐκφεύγουσιν· εἰ γὰρ
τὸ διάστημα τοῦτο, φησί, χρῶμα ἔχοι ἢ ψόφον δίχα βάρους καὶ κουφό-
τητος, τί ἐροῦσι; κανὸν εἶναι τὸ τοιοῦτον διάστημα, ἢ οὐ; οὐκ ἀδύ-
νατος δὲ ἡ ὑπόθεσις. τὸ γὰρ οὐράνιον σῶμα τοιοῦτον· κέχρωσται γὰρ καὶ
ψόφον ἀποτελεῖ κατὰ τοὺς Πυθαγορείους κινούμενον, βάρους δὲ καὶ κουφό-
τητος ἐστέρηται.

p. 214^a10 Ἡ δῆλον δτι εἰ μὲν δέχοιτο σῶμα ἀπτόν, κενόν, εἰ δὲ
10 μή, οὖ.

'Εροῦσι, φησί, πρὸς τὸν λόγον τοῦτον, δτι εἰ μὲν κενὸν τοῦτο λέγεις,
τὸ κεχωρισμένον ἀπτοῦ σῶματος, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν βαρέος καὶ κούφου,
καὶ ἄλλο τι σῶμα ἔχῃ, δῆλον δτι κενόν ἐστι (πλὴρες γὰρ τοῦτο φα-
μεν τὸ ἔχον βάρος ἢ κουφότητα), εἰ δὲ κενὸν ἐρεῖς, ἐν φῷ μηδέν ἐστιν 25
15 δλως, οὐκ ἀν εἴη τὸ τοιοῦτον κενόν. τὸ δὲ συμβαῖνον ἐκατέρῳ εἴπομεν· ἢ
γὰρ ὁ ὀρισμὸς τοῦ κενοῦ ἐλέγχεται, ἢ τὸ αὐτὸ πλήρες ἐσται καὶ κενόν.

p. 214^a11 Ἄλλον δὲ τρόπον, ἐν φῷ μηδέν ἐστι, μηδὲ οὐσία τις
σωματική.

"Οτι κατ' ἄλλον τρόπον ὁρίζονται τὸ κενόν, διάστημα ἐν φῷ μηδέν 21
20 ἐστι μήτε σῶμα μήτε σωματικόν τι, οἷον ποιότης ἢ δύναμις ἢ τι ἄλλο
τῶν φυσικῶν. οὗτοι δέ, φησί, καὶ τὴν ὅλην κενὸν λέγουσι καὶ τόπον,
ἐπειδὴ μηδέν ἐστιν ἐνεργείᾳ τῶν φυσικῶν σωμάτων, ὅλην δὲ δηλούντι οὐ
τὴν πρώτην, ἀλλὰ τὴν πεποσωμένην. δτι δὲ οὐ ταῦτόν ἐστιν ἢ ὅλη τῷ
τόπῳ ἢ τῷ κενῷ, πολλάκις δέδεικται.

1 καὶ ἀπορήσει τις τὸ Aristoteles

2 τί δὲ—ψόφον οὐ. K

3 post καὶ delevit οὐκ ἀν (sic) M

4 οὐδὲ scripsi: οὐδὲ libri

5 οὗτως G: ἥττον τὸ ἐκφύγωσιν G

6 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

7 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

8 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

9 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

10 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

11 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

12 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

13 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

14 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

15 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

16 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

17 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

18 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

19 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

20 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

21 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

22 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

23 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

1 Εχοι Aristoteles:

2 τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

3 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

4 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

5 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

6 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

7 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

8 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

9 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

10 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

11 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

12 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

13 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

14 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

15 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

16 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

17 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

18 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

19 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

20 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

21 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

22 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

23 οὐδὲ τοῦτο οὐδὲ τοῦτο G: οὐδὲ τοῦτο G

p. 214a16 Ἐπεὶ δὲ περὶ τοῦ τόπου διώρισται, καὶ τὸ κενὸν τόπον οὐνάγκη εἶναι, εἰ ἔστιν ἐστερημένον σώματος. 28

Ἐντεῦθεν λοιπὸν δείκνυσιν δτι οὐκ ἔστι τὸ κενὸν “οὔτε κεχωρισμένον οὔτε ἀχώριστον”. πρῶτον δέ φησιν, δτι οὶς ἀπεδείξαμεν μὴ εἶναι 5 τὸν τόπον διάστημα, τούτοις δείκνυμεν δτι οὐδὲ τὸ κενόν· οὐδὲ γὰρ διαφέρει οὐτος ὁ τόπος τοῦ κενοῦ, εἰ μὴ ἐπινοίᾳ μόνον καὶ σχέσει, ἐπεὶ 10 τῷ γε ὑποκειμένῳ τὰ αὐτά εἰσιν. ἐδείξαμεν δέ, φησίν, δτι ὁ τόπος, ὡς μὲν πέρας, ἔστιν, ὡς δὲ διάστημά τι αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἔτερον τῶν ἐγγινομένων σωμάτων, οὐκ ἔστιν. ὥστε οὐδὲ τὸ κενὸν ἀν εῖη.

10 p. 214a18 Φανερὸν δτι οὗτω μὲν κενὸν οὐκ ἔστιν, οὔτε κεχωρισμένον οὔτε ἀχώριστον.

Κεχωρισμένον μέν, οἷον αὐτὸ καθ' αὐτὸ πάντῃ σώματος ἐστερημένον, οἶν τὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ τινες ἔλεγον, ἀχώριστον δέ, ἢτοι τὸ καταχεκεριμένον ἐν τοῖς σώμασιν, οἶν οἱ τὰς ἀτόμους ὑποτιθέμενοι εἶναι ἔλεγον, 15 οὐ τῇ παρεμπλοκῇ πρὸς τὰς ἀτόμους συνίστασθαι τὰ σώματα, ἢ, ὅπερ καὶ μᾶλλον, δτι οὐδὲ τοιοῦτον κενόν ἔστιν, ὅπερ ἰδίαν μὲν ἔχει φύσιν διάστημα δν τριχῇ διαστατὸν ἔτερον παρὰ τὰ σώματα, ἀεὶ δὲ πλῆρες ἔστιν. ἀλλ' εἰ ἐδείξαμεν ἡμεῖς δτι ὁ τόπος ἔστι τοιοῦτος τριχῇ ὡν διαστατὸς καθ' αὐτόν, ἔστι δὲ τὸ κενὸν ταῦτὸν τῷ τόπῳ κατὰ τὸ ὑποκειμένον, 20 δῆλον δτι ἔστι τὸ οὗτως ἀχώριστον κενόν, δ καθ' αὐτὸ μὲν οὐδέποτέ ἔστι οὐκεχωρισμένον σώματος, ἀλλ' ἀεὶ πλήρες ἔστιν, ἐτέρων μέντοι τὴν ὑπαρξίν ἔχει παρὰ τὰ ἐγγινόμενα ἐν αὐτῷ σώματα.

p. 214a19 Τὸ γὰρ κενὸν οὐ σῶμα, ἀλλὰ σώματος διάστημα βούλεται εἶναι.

25 Ἐπειδὴ τὸ κενόν, φησί, διάστημά ἔστι σώματος, τουτέστι δεκτικὸν σώματος, τοιοῦτον δέ ἔστι καὶ ὁ τόπος κατὰ τοὺς τὸ διάστημα τόπον ἡγου-

1 lemma habet G δὲ καὶ περὶ τοῦ τόπου (ut Arist. cod. I) hic etiam G, qui τόπον in Aristotelis textu dederat 1. 2 καὶ τὸ—σώματος om. K 3 δείκνυσιν om. KM
4. 5 τὸν τόπον μὴ εἶναι Gt 5 τὸ κενόν KM: κενόν ἔστιν Gt οὐδὲ γὰρ KM: οὐδὲν γὰρ Gt 6 φέρει M δὲ οὗτος τόπος K καὶ σχέσει om. G 7 φησίν om. KM
8 ἔστιν om. M 8. 9 ἀναγινομένων σωμάτων σωμάτων (sic) M 9 ὥστε οὐδὲ τὸ (τὸ om. K) KM: οὐδέ τι (ἄρα addit t) Gt 10 φανερὸν οὖν (sic) δτι—οὐκ ἔστιν superiori lemmati addita omittit hic t 11 ἀχώρηστον K 12 παντὶ K 13 τινὲς τοῦ οὐρανοῦ M
13. 14 καταχεκεριμένον K: καταχεριμένον G 15 τῇ om. K ἢ, ὅπερ] ἡσπερ G
16 τοιοῦτο GK 17. 18 ἔτερον—διαστατὸς iterat (ῶν διαστατὸν priore loco exhibens) K
18 καὶ ἡμεῖς Gt 20 δ om. G 22 ἔχοι G ἐγγινόμενα KM: μέντα (sic, post lacunam V—VI litterarum) G: om. t ἐν om. M 25 διάστημά φησιν ἔστι transponunt Gt 26 τὸ om. G τὸν τόπον Gt

μένους εἰναι, δέδειχται δὲ ὅτι τὸ διάστημα τὸ τοπικὸν οὔτε χωριστὸν ^{q 2°} οὔτε ἀχώριστον δύναται εἰναι, δῆλον ὡς οὐδὲ τὸ κενὸν ἂν εἴη οὔτε ὡς χωριστὸν οὔτε ὡς ἀχώριστον.

p. 214•21 Διὸ καὶ τὸ κενὸν δοκεῖ τι εἰναι, δτι καὶ ὁ τόπος, καὶ
5 διὰ τὰ αὐτά.

"Οτι, φησί, ταῦτόν ἔστιν ὁ τόπος καὶ τὸ κενόν, δῆλον ἐξ ὧν καὶ δι' εᾶς αἰτίας εἰς ἔννοιαν ἥλθον τοῦ εἰναι τὸν τόπον διάστημα, διὰ τὰς αὐτὰς καὶ εἰς τὴν περὶ τοῦ κενοῦ ἔννοιαν ἥλθον· ἡ γὰρ κατὰ τόπον κίνησις καὶ τούτοις κάκείνοις αἰτίᾳ τῆς ὑπονοίας γέγονεν. οὐ τε γὰρ τὸν τόπον διάστημα εἶναι λέγοντες ἐκ τοῦ ὄραν ἀλλοτε ἀλλα ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγινόμενα σώματα, οἷον ἐν τῷ ἀμφορεῖ, εἰς τὴν ὑπόνοιαν ταύτην ἥλθον, καὶ οἱ τὸ κενὸν εἶναι λέγοντες διὰ τὸ μὴ ἂν εἶναι τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, εἰ μὴ 10 τὸν ἦν· οὐ γὰρ χωρεῖν σῶμα διὰ σώματος.

p. 214•24 Αἴτιον δὲ τῆς κινήσεως οἰονται τὸ κενὸν οὗτως ὡς ἐν
15 φ κινεῖται.

"Οτι οἱ τὸ κενὸν οἰόμενοι εἶναι αἴτιον αὐτὸν οἰονται εἶναι τῆς κινήσεως οὗτως ὡς τὸ ἐν φ κινεῖται, τουτέστιν ἐφ' οὐ. καὶ ἐκ τούτου δὲ 16 δῆλον δτι τὸ κενὸν τοιοῦτόν ἔστιν, οἷον καὶ τὸν τόπον φασὶν εἶναι.

p. 214•26 Οὐδεμία δὲ ἀνάγκη, εἰ κίνησις ἔστιν, εἶναι κενόν.

20 'Ελέγξας τὸ κενὸν τοῖς αὐτοῖς λόγοις οἵς καὶ τὸν τόπον τὸν ὃς διάστημα, ὄρμῷ μὲν ἐντεῦθεν εἰς τὸ αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸ κενὸν δεῖξαι δτι οὐδ-δαμῇ οὐδαμῷς ἔστι, πρότερον δὲ τοὺς λόγους, δι' ᾧν ἐπεγείρουν δεῖξαι δτι ἔστι τὸ κενόν, βούλεται ἐλέγχει καὶ δεῖξαι δτι οὐδὲν ἔχουσιν ἀναγκαῖον. ήσαν δὲ τέσσαρες, ὁ ἀπὸ τῆς κινήσεως, ὁ ἀπὸ τῆς αὐξήσεως, ὁ ἀπὸ τοῦ 20 γλεύκους, καὶ ὁ ἀπὸ τῆς τέφρας. καὶ τέως τὸν ἀπὸ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως λόγον δείκνυσι μηδὲν ἔχοντα ἀναγκαῖον. ἦν δὲ ὁ λόγος οὗτος· εἰ κίνησις ἔστι καὶ μὴ χωρεῖ σῶμα διὰ σώματος, ἔστι κενόν, ἀλλὰ μὴν

1 τὸ τοπικὸν KM: τοῦ τόπου Gt 2 δύναται εἶναι KM: εἶναι δύναται Gt 4. 5 δτι καὶ ὁ τόπος, καὶ διὰ τὰ αὐτά om. K 6 δῆλον K et (ex δεῖ) corr. G: om. M: δῆλον- δτι t 7. 8 τοῦ εἶναι—ἥλθον iterat G: om. M 8 περὶ K: om. Gt κίνησις Gt: κίνησις αἰτία KM 9 κάκεινω K εἴτε γὰρ K 10 γιγάμενα M 11 ᥫλθον ταύτην M 12 μὴ ἂν] μίαν (i corr.) K 14 lemma om. K τῆς M: om. t Aristoteles et ipse Philoponus p. 619, 14 (at cf. Themist. p. 288, 17?) τὸ κενὸν M: εἶναι τὸ κενὸν t: hoc vel τὸ κενόν εἶναι Aristotelis libri 16. 17 "Οτι οἱ — κινεῖται om. G 16 τῆς om. K 18 οἷον κτλ. ut lemma K τὸν τόπον αὐτὸν φασὶν t 19 lemma om. K εἰ ἔστι κίνησις t 20 alterum τὸν om. Gt 22 πότερον hic et p. 624, 1 M 24 τῆς κατὰ τόπον κινήσεως t 24. 25 τοῦ γλεύκους KM: τοῦ μήκους G: τῆς πυκνώσεως t 25 καὶ ὁ KM: ὁ Gt

τὸ πρότερον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πρῶτον μὲν γάρ, φησίν, εἰ καὶ τις οὐκ
κίνησις ἔδεῖτο κενοῦ, οἶνος ἡ κατὰ τόπον, οὐ δέπου καὶ πᾶσα κίνησις κενοῦ
δεῖται εἰς τὸ γενέσθαι. ἡ γοῦν ἀλλοιώσις τόπου παντελῶς οὐ προσδεῖται· 25
τὸ γάρ ἀλλοιούμενον, δισον ἐπὶ τῇ ἀλλοιώσει, οὐδενὸς προσδεῖται τόπου.
5 καὶ γὰρ ἀκίνητον δν κατὰ τόπον ἀλλοιωθείη ἄν. ἀλλ' οὐδὲ εἰ ἡ κατὰ
τόπον εἴη κίνησις, εὐθὺς ἀνάγκη καὶ κενὸν εἶναι· δύναται γάρ ἀντιμεθί-
στασθαι ἀλλήλοις τὰ σώματα ἀμείβοντα τοὺς ἀλλήλων τόπους, καὶ οὐ
προσδεόμενα κενοῦ διαστήματος κεχωρισμένου αὐτῶν. καὶ τοῦτο μὲν καὶ
ἐπὶ τῆς κατ' εὐθεῖαν κινήσεως ἔστιν ίδειν, μᾶλιστα δέ ἐστι προφανές ἐν
10 ταῖς τῶν συνεχῶν δίναις, ὡς ἔχει ἐπὶ τῆς Ἀρατείας σφαίρας καὶ ἐπὶ 20
τοῦ ἐν τῇ λεκάνῃ κινουμένου ὅδατος· ταῦτα γὰρ οὐ διὰ κενοῦ κινοῦνται
(τὸν γάρ αὐτὸν κατέχουσι τόπον κατὰ τὰς οἰκείας ὁλότητας), ἀλλὰ κι-
νοῦνται τῶν μερῶν ἀντιπαραχωρούντων ἀλλήλοις τοὺς οἰκείους τόπους.
καὶ τί λέγω ἐπὶ τῶν κύκλων κινούμενων; καὶ γὰρ τὰ κατ' εὐθεῖαν κινού-
15 μενα, ὡς ἥδη εἰπον, τούτον κινεῖται τὸν τρόπον κενοῦ μὴ δεόμενα· ἐὰν
γάρ τὸν δάκτυλον καθεῖται ἐν ὅδατι κινήσω, καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ἐν ὅδατι
κινούμενα κινεῖται μὲν κατὰ τόπον τὴν κατ' εὐθεῖαν κίνησιν, οὐ διὰ κενοῦ 25
δὲ κινεῖται οὐδέ ἐστι τηλικαῦτα κενὰ κεχωρισμένα ἐν τῷ ὅδατι, οἷά ἐστι
τὰ τῶν ἰχθύων, τὰ τῶν κητῶν σώματα (τοῦτο γάρ ἐναργές), ἀλλ' ἀντι-
20 μεδίσταται ἀεὶ τὸ ὅδωρ τῷ κινουμένῳ, καὶ ἑκάτερον τὸν τοῦ ἑτέρου τόπον
καταλαμβάνει. εἰ μὲν γάρ διὰ στερρῶν καὶ ἀντιτύπων σωμάτων ἐγίνετο
ἡ κίνησις, εἰκότως ἐνομίσθη ἀν διὰ κενοῦ κινεῖσθαι τὰ κινούμενα, διὰ τὸ
μὴ ῥῷδιαν εἶναι ἐπὶ τούτων τὴν ἀντιπερίστασιν, εἰ δὲ δι' ὑγρῶν ἡ κίνησις 40
γίνεται, ὅδατος λέγω καὶ ἀέρος, οὐκ ἀναγκαῖον εἰσάγειν τὸ κενὸν διὰ τὴν
25 κίνησιν· τεμνομένου γάρ τοῦ δὲ οὐκ ἡ κίνησις καὶ ἀντιπαραχωροῦντος τὸν
έπικυτον τόπον τῷ κινούμενῳ, οὗτως ἡ κίνησις γίνεται. ἐξ δὲ τούτων τῶν
ἐπιχειρημάτων, διτι μὲν οὐκ ἀναγκαῖον κινήσεως οὔσης εἶναι τι χωριστὸν
κενὸν πάντη σώματος ἐστερημένον, δείχνυται, διτι δὲ ἀπλῶς οὐκ ἔστιν,
οὐδέπω ἐκ τούτων δείχνυται· τί γὰρ εἰ καὶ μὴ διὰ κενοῦ μὲν ἡ κίνησις
30 γίνοιτο, εἴη δέ τι καὶ ἄλλως κενὸν καθ' αὐτὸν κεχωρισμένον; διτι μὲν εὖν, 45
ώς εἰπον, κινήσεως οὔσης ἐνδέχεται μὴ εἶναι κενὸν χωριστόν, ἵκανῶς διὰ

2 ἔδειτο (το εκ τοι corr.) M 3 δεῖται] δεῖτο M ἤγουν compend. K 4 ὅσον
οι. G 5 εἰ ἡ scripsi: εἰν (sic) KM: εἰ Gt 6 δύναται κτλ. ex Themist. p. 288,29
7 ἀλλοιούς G τὰ σώματα GK Themistius: τὰ μόρια Mt τοὺς ἀλλήλους K 8 προσ-
δεῖμεντο M αὐτῶν οι. Themistius 10 διναῖς K ἀρτίας K: ἀρτίας M
11 κενουμένου G οὐ διαμενοῦ K 12 αὐτὸν δν K 14 τὰ οι. K κατὰ τι
15 δεόμενος K 15. 16 δν γάρ Gt 16 τὰ οι. M 17 κατ' οι. M 18 οὐδὲ
γάρ ἐστι Gt τηλικαῦτα M: τηνικαῦτα GKt 19 ἰχθύων καὶ τὰ Gt κητῶν KM:
κινητῶν G: νηκτῶν τι γάρ KM: δὲ Gt 20 τοῦ οι. t 21 παραλαμβάνει K: λαμ-
βάνει t στερεῶν (K)t, cf. p. 230,16 ἀντιτύπων M 23 εἰ] οὐ G 24 εἰσάγε-
σιν (sic) K 25. 26 τῶν ἐαυτοῦ τόπων G 27 ante κινήσεως πεσcio quid erasmus M
28 σώματα K 28. 29 δτι δὲ—δείχνυται οι. M 29 μὴ διακενάς K 30 post
κεχωρισμένον εκδιβεντ οιον (εἴθεσαν addit t) οι πυθαγόρειοι Εξω τοῦ οὐρανοῦ Gt
μὲν] δὲν (sic) K 31 μὴ KM: μηδὲν Gt

τούτων δείκνυται, δτι δὲ οὐδὲ ἀχώριστόν ἔστι κενὸν κατὰ τὸν τρόπον δν q 2^o ἐγὼ εἰπον, δπερ τῷ μὲν ἴδιῳ λόγῳ διάστημά ἔστι κενὸν παντὸς σώματος, οὐδέποτε δὲ χωρὶς ἔστι σώματος, ἀλλ' δεὶ πεπλήρωται σώματός τινος, οὐ δείκνυται διὰ τῶν λόγων τούτων, ἀλλὰ τὸναντίον καὶ ἀναγ-
5 καῖον εἶναι ἐκ τῶν εἰρημένων. δταν γὰρ φῶμεν μὴ δεῖσθαι κενοῦ τὰ 50 κινούμενα, ἀλλὰ ἀντιμεθίστασθαι καὶ ἀντιπαραχωρεῖν ἀλλήλοις τὰ μόρια τοὺς ἴδιους τόπους, τί ἄλλο φαμὲν ἀντιπαραχωρεῖν ἀλλήλοις ἢ τὰ δια-
στήματα ἐν οἷς εἰσίν; εἴρηται δὲ ἵκανῶς ἐν τοῖς περὶ τόπου λόγοις περὶ τούτου.

10 . Δευτέρα ἡν ἀπορία ἡ ἐκ τῆς πυκνώσεως καὶ μανώσεως τῶν σωμάτων, ἡς ἡν παράδειγμα τὸ ἐπὶ τοῦ γλεύκους συμβαῖνον καὶ τῶν ἀσκῶν. ἔλεγον γὰρ πυκνουμένου τοῦ σώματος χωρεῖν εἰς τὰ ὑπάρχοντα | ἐν αὐτοῖς κενά. q 2^o φησὶν οὖν δτι οὔτε ἀναγκαῖον οὔτε ἀληθῆς τὸ λέγειν οὔτω γίνεσθαι τὴν πύκνωσιν. ἐνδέχεται γάρ, φησί, πυκνοῦσθαι τὰ σώματα μὴ εἰς τὰ ἐνόντα
15 κατ' ἐνέργειαν κενά, ἀλλὰ τῷ ἐκθλιβεῖν καὶ ἐκπυρηγίζειν τὰ λεπτομερέ-
στερα ἐν αὐτοῖς σώματα, εἰτα εἰς τὸν ἔκεινων τόπον χωρεῖν, δπερ καὶ ἐπὶ τοῦ οἴνου γίνεται· τῇ γὰρ ἐκ τῶν ἀσκῶν πιλήσει ἔξακοντίζεται ἡ ἐναπει-
λημμένη λεπτομερής οὐσία εἰτε περώδης εἴτε καὶ ἄλλη τις, οἷον ἀτμιδώδης ὁ
ἡ πνευματώδης, τοιοῦτον δὲ τὸ γλεύκος· ταύτη οὖν πιλούμενος δ οἶνος
20 καὶ εἰς ἐλάττονα ὅγκον συστελλόμενος χωρεῖται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πίθου μετὰ τοῦ ἀσκοῦ, δν καὶ πρὸ τοῦ ἀσκοῦ ἐπλήρουν. καὶ ἄλλως πολὺ τὸ πνευματώδες ἐν τῷ γλεύκει, ὡς ὀηλοὶ καὶ ὁ ἀφρὸς (δ?) κινούμενος ὑπὸ τοῦ πνεύματος πολὺν μεταξὺ ἐναπολαμβάνει ἀέρα, ὡς ὀηλοῦσιν αἱ πομφό-
λυγες· καλυσομένης οὖν τῆς κινήσεως ὑπὸ τῆς ἐκ τοῦ ἀσκοῦ πιλήσεως
25 ἐκδιαφρεῖται, ὡς εἴρηται, ὁ ἐναπολαμβανόμενος ἀήρ, καὶ οὔτως εἰς τὸν 10 ἔκεινου τόπον χωρεῖ τὰ τοῦ οἴνου μόρια. καὶ ἄλλως δὲ δεὶ ἐγκέχραται λεπτότερον τι σῶμα τῷ παχυμερεστέρῳ, διδ δῶρῳ πιλοῦται ὀέρος ἐκθλιβο-
μένου καὶ ἀήρ πυρός, γῆ δὲ καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος. “διδ πυρὸς πιλησις οὐκ ἔστιν”, ὡς φησὶν ὁ Θεμίστιος· οὐ γὰρ ἔχει τι λεπτομερέστερον δ ἐμπεριέξει.
30 Τρίτον ἡν τῶν ἀπόρων 'ει αὐξῆσις ἔστιν, ἔστι κενόν· σῶμα γὰρ

1 οὐδὲ Gt: οὐδὲν KM 3 οὐδέποτε δὲ χωρὶς ἔστι σώματος οι. M τίνος σώματος
traicit K 4 δὲ διὰ K 5 φῶμεν t: φαμὲν KM: μὴ φῶμεν G 8 τοῦ τόπου Gt
10 β^o (h. e. δεύτερον) K ἡ οι. K πυκνώσεως M 11 ἡς ἡν] εἰς ἡν G
γλεύκου K: κλεύκους primitus M 12 πικνουμένου M πυκνοῦμενα τὰ σώματα G: κινού-
μενα τὰ σώματα t ἐν αὐτῷ? 14 φησὶν αὐτὰ πυκνοῦσθαι t 15 τῷ] τὸ K ἐκτυρ-
ρηγίζειν G, cf. ad p. 88,19 sqq. 16 εἰτα οι. G τὸν (ει τῶν) corr. M ἔκεινον K
17 κινήσει G 17. 18 ἔξακοντίζονται ἡ ἐναπειλημμένη M 18 καὶ οι. M 19 ταύτη
οὖν πιλούμενος οι. in lac. VIII litter. G ἐπιλούμενος M 21 ἐπλήρουν libri: immo
ἐπλήρου 22 ἀφρὸς] ἀμφορεὺς M δὲ addidī κινούμενος δὲ K 23 καὶ πολὺν t
αἱ οἱ M 23. 24 κοφόλυγες K 25 καὶ οι. G 26 χωρεῖν G τοῦ οι. M
ἐγκέχραται KM: ἐγκρατεῖ G: παραχωρεῖ t 27 λεπτόμερον (nīc) M 28 καὶ ἀήρ KM:
ἀήρ δὲ Gt καὶ (ante δέστος) οι. t πιλησις πυρὸς Gt 29 Θεμίστιος p. 289,16
30 ἀπόρων GKM: ἐπιχειρημάτων t ει KM: ἡ G: ει t t ἔστιν (post αὐξῆσις)
οι. G οὐκ ἔστι κενόν M

οὐ χωρεῖ διὰ σώματος. αὐξεῖται δὲ τὸ αὐξόμενον τῆς τροφῆς χωρούσης οὐ²
 εἰς αὐτὸν καὶ προσκρινομένης τῷ αὐξόμενῳ· ἀνάγκη οὖν, εἰ μὴ χωρεῖ οὐ
 σῶμα διὰ σώματος, ἐν τοῖς κενοῖς τοῦ αὐξόμενου χωρεῖν τὸ αὐξόν.³ ὁ οὖν
 Ἀριστοτέλης πρότερον αὐξήσιν καταχρηστικῶς λαβὼν πᾶσαν ἀπλῶς τὴν ἐξ
 5 ἐλάττονος εἰς μείζονα μεταβολήν, οὗτως ἐλέγχει τὸν λόγον, ὑστερον δὲ
 οὐδὲ ἐπὶ τῆς κυρίως αὐξήσεως ἀναγκαίαν οὖσαν τὴν ἀπορίαν δείκνυσι.
 πρῶτον μὲν γάρ, φησίν, οὐκ ἀνάγκη πᾶσαν ἀπλῶς τὴν ἐξ ἐλάττονος εἰς
 μείζονα ἐπίδοσιν εἰσιόντος τινὸς ἐν τῷ αὐξόμενῷ γίνεσθαι· ἐπὶ γάρ τῆς
 10 ἐξ ὅδατος εἰς ἀέρα μεταβολῆς; μείζον μὲν ἐξ ἐλάττονος γεγονεν, οὐδὲν δὲ⁴
 δὲ ἐδείχθη τοῦ ἐπεισιόντος καὶ αὐξοντος. ὥστε οὐδὲ διὰ κενοῦ ἡ αὐξήσις
 γέγονε· διὰ τοῦτο γάρ ἐδόκει τῇ αὐξήσει ἀκίνοιοθεῖν τὸ κενόν, διὰ τὸ
 εἰσιόντος τινὸς σώματος τὴν αὐξήσιν γίνεσθαι. εἰ δέ τις εἴποι 'ἄλλ' ἔξαθεν
 μείζων ὁ ὄγκος γενόμενος κενάς τινας καταλαμβάνει χώρας', οὐχ ἔξει
 τοῦτο ἐκ τοῦ λόγου δεικνύναι ἀναγκαῖον. ὥσπερ γάρ τόδε τὸ ὅδωρ μετα-
 15 βάλλον εἰς ἀέρα ἐξ ἐλάττονος εἰς μείζονα ὄγκον μετέβαλεν, οὗτως καὶ ἄλλος
 τις ἀλλοὶ εἰς ὅδωρ μεταβάλλων εἰς ἐλάττονα ὄγκον συνεστάλη, καὶ οὕτως⁵
 ἀνίσωσις καὶ ἀνταπόδοσις γίνεται. εἰκότως δὲ ὁ Ἀριστοτέλης οὐ μόνον
 ἐπὶ τῆς κυρίως αὐξήσεως ἐλέγχει τὸν λόγον, ὥσπερ ἐφεξῆς ποιεῖ, ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ ἐλάττονος εἰς μείζονα ὄγκον μεταβολῆς, ἣτις γίνεται κατὰ
 20 γένεσιν καὶ φύσην· οὐδὲ γάρ ἔκεινοι τὸν τρόπον τῆς αὐξήσεως ζη-
 τοῦντες, δπως γίνεται τοῦτο ἡπόρουν (οὐδεὶς γάρ νῦν περὶ τούτου λόγος),
 ἀλλὰ δεῖται βιολόμενοι διτὶ ἔστι κενὸν ἐκέχρηντο τῷ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως
 ἀπορουμένῳ, διτὶ εἰ γίνεται σῶμα ἐξ ἐλάττονος μείζον, ἀνάγκη δὲ τὴν εἰς⁶
 τὸ μείζον τῶν σωμάτων ἐπίδοσιν σώματός τινος εἰσιόντος καὶ προσκρινο-
 25 μένου γίνεσθαι, ἀνάγκη κενὸν είναι. πρὸς οὖν τὸ δεῖται διτὶ ἔστι κενὸν
 οὐδὲν διαφέρει ὁ τῇ αὐξήσεως τρόπος, ἀλλ' διτὶ ἀπλῶς ἔστι τις ἡ εἰς τὸ
 μείζον ἐπίδοσις, ταῦτην δὲ ἀνάγκη διὰ κενοῦ γίνεσθαι. ὡς πρὸς ταῦτην
 οὖν τὴν ἔννοιαν καὶ ταύτην ἐχρήσατο τῇ ἀπαντήσει.

Καὶ ἄλλως εἰ μὲν αὐξήσιν λέγοιεν πᾶσαν ἀπλῶς τὴν εἰς μείζονα
 30 ὄγκον ἐπίδοσιν, οὗτως ἐλεγχθήσονται, εἰ δὲ τὴν κυρίως λέγοιεν αὐξήσιν,⁷
 πρὸς ταῦτην ταῦτα φησι. συμπεριλαμβάνει δὲ τῇ ἐκ τῆς αὐξήσεως

1 οὐ χωρεῖ Kt: δ χωρεῖν G: ἔχει χωρεῖ (sic) M αὐξόμενον Kt: αὐξάμενον M: αὐξανόμε-
 νον G 2 προσκεινομένης (sic) M χωρεῖ KM: χωρήσει Gt 4 ἐξ ομ. priini-
 tuis M 5 εἰς KM: εἰς πρὸς (sic) G: πρὸς τοῦ μείζων K 6 ἐπὶ] ἔστι M, qui αὐξή-
 σεως ομ. 8 μείζον ἐπεδόσιν K ἐπὶ τοῦ πρὸς τοῦ KM: διτὶ G 10 δὲ ἐκήθη τοῦ ἐπισιόν-
 τος K 11 ἐδώκει K 12 γενέσθαι Gt 13 μείζον K δ ομ. M οὐκ ἔξει K
 14 τόδε ομ. Gt 14. 15 μεταβάλον K 15 μετέβαλεν M ἄλλως K 17 ἀνί-
 σωσις KM: ἀνίσως Gt 19 εἰ τις K 20 οὐδὲ KM: οὐ Gt 22 ἐκέχρητο M
 τῷ Gt: τῷ K: ομ. M 23 μείζων M 24. 25 προκρινομένου K: προκρινομένου M,
 ubi litterae -os καὶ προ- in erasis sunt 25 διτὶ ἔστι Gt: τι ἔστι KM 26 27 εἰς τὸ
 μείζον K: ὡς τὸ μείζον M: ἐν (ὡς ἐν τῷ) τῷ μείζον Gt 29 λέγοιεν G: λέγειας (sic) M
 30 ὄγκον K αὐξήσιν ομ. M

ἀπορίᾳ καὶ τὴν ἐκ τοῦ εἰς τὴν τέφραν ἔχειομένου ὄντας, καὶ κοινῶς ^{q 2*} ἀμφότερα ἐλέγχει καὶ φησιν δι τὸ περὶ τῆς αὐξήσεως λόγος καὶ τοῦ εἰς τὴν τέφραν ἔχειομένου ὄντας αὐτὸς ἔσυτὸν ἐμποδίζει, τουτέστι συμποδίζει καὶ καταβάλλει καὶ αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ ἐλέγχεται. κοι-
5 νῆς γάρ, φησίν, οὕστης ἀπορίας τοῖς φυσικοῖς εἰς τὸν περὶ αὐξήσεως λό-
γον, καὶ δοκούντων τεσσάρων τινῶν ἀτόπων ἐν πάντας μὴ ἀποφυγγάνειν, ⁴⁰
ἢ μὴ εἰναι αὔξησιν ἢ μὴ σώματος εἰναι ἢ μὴ σώματι γίνεσθαι τὴν
αὔξησιν ἢ σῶμα χωρεῖν διὰ σώματος, ἐπιχειροῦντες ἔκεινοι λύειν ταύτας
τὰς ἀπορίας εἰναι μὲν τὸ κενὸν ὑπέθεντο, οὐδὲν δὲ μᾶλλον διὰ τούτου
10 τὰς ἀπορίας ἔλυσαν, εἰ μὴ καὶ ἐπέτειναν· ὥστε οὕτε τὸ κενὸν δείχνουσιν
ὑπάρχον οὕτε τὰς ἀπορίας ἐπιλύονται. ἀνωθεν δὲ πάλιν λέγω· ζητοῦσιν
οἱ φυσικοὶ πότερον ἔστιν αὔξησις ἢ οὐκ ἔστιν; ἀλλὰ τὸ εἰναι αὔξησιν ἐκ
τῆς ἐνάργειας ἀνάγκη διμολογεῖν. πότερον οὖν πάλιν σώματος ἔστιν ἢ ⁴⁵
αὔξησις ἢ ἀσώματος; ἀλλ' ὅτι τὰ σώματά ἔστι τὰ αὐξόμενα ἢ ἐνάργεια
15 μαρτυρεῖ. ἀρ' οὖν τὸ αὐξόν τὸ οὐλη σῶμα ἔστιν ἢ ἀσώματον; ἀλλὰ καὶ
τοῦτο πρόδηλον· σῶμα γάρ ἡ τροφή. εἰ τοίνυν καὶ αὔξησις ἔστι καὶ σώ-
ματος καὶ σώματι, τὸ δὲ αὐξόν διηρι προσκρίνεται τῷ αὐξανομένῳ, ἐπειδὴ
καὶ διὸν δι' διον αὔξεται τὸ αὐξόμενον, ἀνάγκη σῶμα διὰ σώματος χω-
ρήσειν. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἀπορος ἄρα πανταχόθεν δὲ περὶ αὐξήσεως λόγος.
20 ταύτας οὖν, φησί, τὰς περὶ αὐξήσεως ἀπορίας ἐπιλύεσθαι βιολόμενοι ὑπό-
θεσιν ἀναπόδεικτον ὑποτίθενται, ὅτι ἔστι τὸ κενόν (οὗτων γάρ, φασί,
κενῶν ἐν τῷ σώματι ἡ τροφὴ εἰς ἔκεινα χωροῦσα, οὗτως ποιεῖται τὴν
αὔξησιν), καὶ δοκοῦσι ταύτη καὶ τὰ ὑπάρχοντα τῇ αὐξήσει φυλάττειν,

1 τὴν (post καὶ) ομ. M 2 ἐλέγχων (ομ. καὶ) Gt δ τε Aristoteles 3 τὴν]
τὸν τὸ ἔχειομένου recte hic et supra K (et ita Aristoteles): verbo ἐπιχειρεῖν in eadem re-
nti videtur Philoponus p. 610,4 5 τοῖς (ex τῆς corr. K) φυσικοῖς KM: τῆς φυσικῆς G:

φυσικῆς t 6 τεσσάρων τινῶν GM: τινῶν τεσσάρων K: τινῶν τεσσάρων t εἰναι ἀτόπων Gt

7 γενέσθαι Gt τὴν ομ. M 8 ἐπιχειροῦντ' (debebat ἐπιχειροῦντ') G 8. 9 τὰς ταύ-
τας transponit M 9 ὑποτίθεντο (sic) M διὰ τούτο K: διὰ τοῦτο M: διὰ ταύτας G:
ταύτας (om. διὰ) t 10 ante Εύσον addit εἰ εἰναι μὲν τὸ κενὸν ὑπέθεντο G εἰ καὶ
μὴ M ἐπέμειναν K δείχνουσιν K 11 λέγω ομ. Gt 13 ἐνέργειας M διμ-
λεῖν M οὖν ομ. M 14 τὰ (post ἔστι) ομ. M αὐξανόμενα K ἐνάργεια

οὐν
Gt: ἐνέργεια M: ἐνέργεια K 15 ἄρα K αὐξόν (sic) t σῶμα ομ. G, ubi paulo

post ἀσώματος ^{οὐν} 16. 17 καὶ σῶ καὶ σῶ G: καὶ σῶμα ἔστι τὸ αὐξόμενον, καὶ τὸ αὐξόν t
17 τὸ δὲ — αὐξανομένῳ] τὸ δὲ αὐξόμενον ceteris omissis KM διὼ t: διὼς G

18 σῶμα iterat K 18. 19 χωρήσειν KM: χωρεῖν Gt: an ἀνάγκη — χωρήσει?

19 περὶ ζητήσεως K 20 ταύτας (sic) M: πάντας K ἐπιλύσασθαι (it) 21 ὑπο-
τιθένται M δι τε εἰτε τὸ κενόν ομ. G δι τε K: δ M t φασί compendiose M:
φησι Gt 22 ἡ ομ. G 22. 23 χωροῦσα — φυλάττειν (in quibus δοκοῦσι ταύτη
M: ταύτη ομ. K) KM: χωροῦσα οὗτω (χωρεῖ καὶ οὗτω t) δοκοῦσι τὴν αὔξησιν καὶ ταύτη
δοκοῦσι (haec tria verba ομ. t) καὶ τὰ ὑπάρχοντα τῇ αὐξήσει φυλάττειν (φυλάττειν ante καὶ
τὰ ponit t) Gt

λέγω δὴ τὸ καὶ εἶναι αὐξῆσιν καὶ σώματος καὶ σώματι, καὶ τὸ ἄτοπον ἐκ- φεύγειν, τὸ χωρεῖν σῶμα διὰ σώματος. ἀλλ’ οὗτος, φησίν, ὁ λόγος αὐτὸς ἔσυτὸν καταβάλλει καὶ αὐτὸς ἔσυτὸν ἀναιρεῖ· ἔκεινοι μὲν γάρ οἰονται διτὶ εἰς ὑπόθυιντο διὰ κενοῦ γίνεσθαι τὴν αὔξησιν, | σφέουσι τὸν περὶ αὐξήσεως q 3^τ 5 λόγον, ὡς μὴ διὰ ἄλλως αὐξήσεως γενησομένης ἡ διὰ κενοῦ, αὐτὸς δὲ τού- ναντίον φησὶν διτὶ εἰς κενὸν εἴη καὶ δι’ αὐτοῦ ἡ αὔξησις γίνοιτο, οὐδὲ διὰ διλως εἴη αὔξησις. εἰ μὲν γάρ διον δι’ διλου αὔξεται τὸ αὐξόμενον, ὥσπερ καὶ ἡ ἐνάργεια ἔχει, δεῖ διλφ προσχριθῆναι τὴν τροφὴν, προσχρίνεται δὲ τῷ σώ- ματι ἡ τροφὴ οὐκ ἄλλως, ὡς φασιν, ἡ τῷ χωρεῖν εἰς τὰ ἐν αὐτῷ κενά, 10 δεῖ ἄρα διον δι’ διλου τὸ σῶμα κενὸν εἶναι· καὶ διὰ γάρ οὐκ ἔστι κενόν, οὐ προσχριθῆσεται δηλονότι ἐκείνῳ ἡ τροφὴ, ὥστε οὐδὲ αὔξηθῆσεται ἐκεῖνο. ἀλλὰ μήδη διλου δι’ διλου αὔξεται τὸ αὐξόμενον· δεῖ ἄρα διον εἶναι κενόν. τοῦτο δὲ ἄτοπον. εἰ δὲ μὴ εἴη διλου δι’ διλου κενόν, ἡ εἰσιοῦσα τροφὴ ἀναπλήρωσις ἔσται τῶν κενῶν μόνον καὶ οὐκ αὔξησις· ἀδύνατον ἄρα διὰ 15 κενοῦ γενέσθαι τὴν αὔξησιν. οὔτε ἄρα τὸ κενὸν ἔδειξαν ὑπάρχον, ἀλλ’ ἀναποδείκτως ὑπέθεντο, καὶ τὰς ἀπορίας τὰς περὶ αὐξήσεως οὐκ ἀνεῖλιν, ἀλλὰ καὶ ἐπέτειναν. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ ἐπὶ τῆς τέφρας· ἐπειδὴ γάρ 10 δρᾶται καὶ ἡ τέφρα δηλη δι’ διλης ὑγραινομένη καὶ τὸ διδωρ διον δι’ διλου μελαινόμενον, ἀνάγκη πᾶσα διον κενὸν εἶναι τὸ διδωρ καὶ διλη κενὸν εἶναι 20 τὴν τέφραν, εἰ γε εἰς τὰ κενὰ τὰ ἀλλήλων χωροῦσι, τοῦτο δὲ γελοῖον. καὶ εἰ εἰς τὰ κενὰ τὰ ἀλλήλων χωροῦσι τὸ διδωρ καὶ ἡ τέφρα, ἡ μὲν τέφρα εἰς τὰ τοῦ διδωρος τὸ δὲ διδωρ εἰς τὰ τῆς τέφρας, διὰ τί μὴ πολλῷ πρότερον εἰς τὰ κενὰ τὰ ἔσυτῶν ἐξ ἀρχῆς ἔχωρησαν; εὐλογάτερον γάρ τὸ διδωρ ὑγρὸν δὲν εἰς τὰ κενὰ τὰ ἔσυτον χωρεῖν, ἡ τὴν τέφραν εἰς τὰ τοῦ διδωρος. 15

25 p. 214•27 Ὄλως μὲν οὖν πάσης κινήσεως οὐδαμῶς.

Τέως τὸ κευθόλου καὶ ἀπροσδιόριστον τῆς ἀποφάνσεως ἐλέγχει· ἔλε- 20 γον γάρ ἀπλῶς οὐτας, διτὶ εἰ ἔστι κινήσις, ἔστι κενόν. τὸ οὖν οἰεσθαι, φησίν, ἡ λέγειν πάσης κινήσεως αἰτιον εἶναι τὸ κενόν, γελοῖον· οὐ γάρ δῆπου καὶ ἡ ἀλλοίωσις κινήσις οὖσα τόπου ἡ κενοῦ προσδεήσεται. διὸ 30 καὶ Μέλισσον ἔλαθε· κάκεινος γάρ ἀπειρον εἶναι τὸ πᾶν ὑποτιθέμενος

1 καὶ (ante εἶναι) om. Gt καὶ σω καὶ σω G: καὶ τὸ σώματα εἶναι τό, τε αὐξον, καὶ τὸ αὐξόμενον t 1. 2 ἐκφυγεῖν Gt 2 τὸ τῷ G 3 ἀναιρεῖ Gt: ἀνάγει KM 4 γενέ- οθαι Gt 6 διτὶ εἰ KM: εἰ δ τόπος G: εἰ t δι’ αὐτοῦ KM: διὰ τοῦτο Gt 7 εἴη ἡ t 8 ἐνέργεια KM δεῖ (ex δῆ) corr. M: δῆ K: δὲ G: ἀνάγκη δὲ t διλφ scripsi cl. p. 615,17. 627,17: διλως; GKM: τῷ διλφ t προσχριθῆναι KM προσχρίνεται G 9 ἡ] εἰ K 10 ἄρα M: ἄρα K: γάρ G: om. t οὐκ ἔσται fort. recto Gt 11 ἐκεῖνο] ἐκείνω G 12 διον om. G αὐξανόμενον K 15 γίνεσθαι M ἔδειξ (h. e. ἔδειξεν) G: ἔδειξ (* = littera incerta) K ἀλλὰ t 19 κενὸν om. K 20. 21 τοῦτο δὲ—χωροῦσι om. K 22 εἰς τὰ (ante τοῦ) om. M πάτερον M 23 εἰς ἀρχῆς om. M εὐλογάτερον K 24 τὴν om. superscr. M 25 lemmatis verba διλως μὲν οὖν ἀπάσης (sic) habet G κινήσεως οὐδαμῶς t: κινήσεως οὐδὲ K: om. M 30 θαθεν M 30. p. 629, 1 κάκεινος—κινηθῆναι om. KM

ἀπεραινέτο καὶ ἀκίνητον εἶναι (οὐ γὰρ ἔχειν ποὺ κινηθῆναι). ἔλαυθεν οὖν ὁ 3^{ος} κάκεινον διτὶ ἄλλωισθαι ἡδύνατο τόπου μὴ προσδείμενον, καὶ οὕτως οὐκ ἂν ἦν ἀκίνητον. οὐ μόνον δέ, φησίν, ἄλλωισθαι δυνατὸν ἐτέρου τόπου 25 μὴ προσδεόμενον παρὰ τὸν ἐν φέστιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τόπουν κινεῖσθαι, 5 ἐπειδὴ καὶ περὶ τῆς κατὰ τόπουν κινήσεως ἔκεινοι ἐδόκουν λέγειν. καὶ τοῦτο σαφὲς ἐπὶ τῶν κατὰ κύκλον κινουμένων (ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ στρέφεται τόπῳ), ἀλλὰ καὶ κατ' εὐθεῖαν κινεῖσθαι δυνατὸν κενοῦ μὴ ὄντος, ἀντιπερισταμένων ἄλλήλοις τοῦ τε κινουμένου καὶ τοῦ ἐν φέρειν.

p. 214-32 Ἐνδέχεται δὲ καὶ πυχνοῦσθαι μὴ εἰς τὸ κενόν, ἀλλὰ
10 διὰ τὸ τὰ ἐνόντα ἐκπυρηγίζειν.

"Οτι οὐδὲ ἡ δευτέρα ἀπορία ἔχει τι ἀναγκαῖον, ἢ ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ 21 τῶν πίθων· ἐνδέχεται γάρ πιλεῖσθαι τὸν οἴνον οὐκ εἰς προϋπάρχοντα ἐν αὐτῷ κενά, ἀλλ' εἰς τοὺς τόπους τῶν ἐκπυρηγνισθέντων ἐξ αὐτοῦ λεπτομε-
ρεστέρων σωμάτων. τὸ δὲ ἐκπυρηγίζειν ἐκ μεταφορᾶς τῶν πυρήνων 15 εἰρηται, τῶν ὑπὸ τῆς θλίψεως τῶν δακτύλων ἐσχακοντιζομένων. πυρῆνες δὲ λέγονται κυρίως τὰ τῶν ἐλαῖων γίγαρτα, ἐκ τούτων δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα. 25

p. 214b1 Καὶ αὐξάνεσθαι οὐ μόνον εἰσιόντος τινὸς ἀλλὰ καὶ ἀλ-
λοιώσει, οἷον εἰ ἐξ ὅδατος γίνοιτο ἀήρ.

Τρίτον τὸν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως ἐλέγχει λόγον, καὶ τέως, ὡς εἰπον,
20 κοινότερον κέχρηται τῇ αὐξήσει, πᾶσαν ἀπλῶς τὴν εἰς μείζονα ὅχον με-
ταβολὴν αὐξῆσιν λέγων.

p. 214b5 Ἡ γὰρ οὐκ αὐξάνεται ὄτιον, ἢ οὐ σώματι. 40

Ἡ τῶν φυσικῶν ἀπορία, ἣν λύειν ἐπιχειροῦντες τὸ κενὸν ὑπετίθεντο.
ταύτην οὖν, φησίν, τὴν ἀπορίαν ἀξιοῦσι λύειν οἱ τὸ κενὸν ὑποτιθέμενοι, οὐ 25 μέντοι δεικνύουσιν, διτὶ ἔστι κενόν. οὐ γὰρ ἐπειδὴ ἔστιν αὐξήσις, ἀνάγκη
κενὸν εἶναι, ἀλλ' ἡ αἰτία τοῦ τρόπου τῆς αὐξήσεως. ζητητέα· οὐδὲ γὰρ
ὑποτιθέμενοι εἶναι τὸ κενὸν λύουσι τὴν περὶ τῆς αὐξήσεως ἀπορίαν.

1 ποὺ κινηθῆναι] cf. ad p. 51,14 4 καὶ οἱ. Κ 5 ἔκεινοι λέγειν (οἱ. ἐδόκουν) (i:
ἔκεινος λέγει τ 6 κατὰ κύκλον Μ: κατὰ κύκλων Κ: κύκλῳ Γι 7 καὶ οἱ. Κ
ἀντιπερισταμένων Μ 9 καὶ οἱ. Μ 9. 10 μὴ—ἐκπυρηγίζειν οἱ. Κ 11 ἡ ἀπὸ]
ἡ ἀπὸ τ 12 πεπλεῖσθαι Μ 13 ἀλλὰ καὶ εἰς Γ: ἀλλὰ εἰς τ 10 τοὺς οἱ. Μ
14 πυρηνῶν Κ 16 ἀλαῶν Κ 17 lemma οἱ. Κ 19 τὸν
οἱ. Γ 18 ἐπὶ τῆς Κ 22 αὐξάνεται Μ: αῦξεται (Κ)τ 19 η οὐ σώματι τ: η οὐ σώμα
η οὐ σώματι Μ: οἱ. Κ 23 φυσικῶν ἔστιν ἀπορία τ 25 διτὶ ἔστι Γι: δ ἔστι Κ: διτὶ¹
εὶ ἔστι Μ 26 ἀλλὰ (οἱ. η) Κ 27 ἐπιτιθέμενοι Κ 28 λύουσι τὴν περὶ τῆς αὐξή-
σεως ἀπορίαν οἱ. Κ

p. 214b8 Ἡ πᾶν εἶναι τὸ σῶμα ἀναγκαῖον κενόν, εἰ πάντῃ αὐξά- q 3^r
νεται καὶ αὐξάνεται διὰ κενοῦ.

"Οτι οὐ λύεται ἡ ἀπορία ὑποτεθέντος τοῦ κενοῦ· εἰ γὰρ διὰ κενοῦ
τίνος γίνοιτο ἡ αὔξησις, ἀνάγκη τὸ δῆλον κενὸν εἶναι, εἴ γε παντὶ τῷ σώ-
ματι προσχρίνεται. τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῆς τέφρας ἔροῦμεν.

p. 214b12 "Οτι δὲ οὐκ ἔστι κενὸν οὗτω κεχωρισμένον, ὡς ἔνιοι 50
φασι, λέγωμεν πάλιν.

Δεῖξας ὅτι οἱ τὸ κενὸν συνάγοντες λόγοι οὐδὲν ἔχουσιν ἀναγκαῖν, 10
βούλεται λοιπὸν ἐντεῦθεν αὐτὴν ἀνελεῖν τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν. καὶ ἐπειδὴ
τὸ κενὸν ἦτοι κεχωρισμένον ἔλεγον εἶναι οἱ λέγοντες ἡ ἀχώριστον, ἀχώ-
ριστον δὲ ἦτοι τὸ δυνάμει καὶ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ λόγον κενὸν ἀεὶ δὲ πλήρες
σώματος, ὡς ἂν οἱ τὸ διάστημα λέγοντες εἶναι τόπον εἰποιεν ἂν εἶναι
κενόν, ἡ τὸ κατεσπαρμένον ἐν τοῖς σώμασιν, ὡς οἱ | περὶ Δημόκριτον q 3^r
ἔλεγον, πρότερον δεικνύει διὰ οὐκ ἔστι κενὸν κεχωρισμένον καὶ μηδὲν ἔχον
15 σῶμα. καὶ ἐπειδὴ οἱ τὸ κενὸν λέγοντες εἶναι αἴτιον αὐτὸν κινήσεως ἔλεγον
εἶναι (οὐ γὰρ ἂν εἶναι κίνησιν μὴ ὄντος κενοῦ), δείκνυσι πρότερον ὅτι οὐδαμῇ
οὐδαμῶς αἴτιον κινήσεως δύναται εἶναι τὸ κενόν, οὕτε ὡς ποιητικὸν οὕτε ὡς
τελικὸν οὕτε ὡς τὸ ἐν φ., ἦτοι τὸ δι' οὐ, λέγω δὴ διὰ τὸ παρεπέδειν νῦν τὴν
κίνησιν ἐν μερέθει γίνεσθαι, οὐδὲ οὕτως καὶ διὰ κενοῦ δυνατὸν ἂν γενέσθαι. 5
20 καὶ πρότερον γε δείκνυσιν, διὰ οὐκ ἐνδέχεται εἶναι τὸ κενὸν ποιητικὸν αἴτιον
κινήσεως. ἐπεὶ γὰρ τὸ κενὸν πάντῃ δμοιον αὐτὸν ἑαυτῷ ἔστι καὶ διαφορὰν
οὐδεμίαν ἔχει πρὸς ἑαυτό, ὄρῳμεν δὲ τὰ κατὰ φύσιν κινούμενα διαφόρους
κινήσεις κινούμενα (τὸ μὲν γὰρ πῦρ κατὰ φύσιν ἄνω κινεῖται, ἡ δὲ γῆ
κάτω), δῆλον διὰ οὐκ ἂν τῶν διαφόρων, μᾶλλον δὲ ἐναντίων, τὸ αὐτὸν ποιη-
25 τικὸν εἶη αἴτιον· τῶν γὰρ ἐναντίων τὰ ἐναντία ἔστι ποιητικὰ αἴτια. νῦν
μὲν γὰρ ἡμεῖς τὰς φυσικὰς ῥοπὰς ποιητικὰ αἴτια τῶν κινήσεων λέγοντες 10

1 lemma habet G: om. K ἡ πᾶν GM: πᾶν γὰρ τὸ ἀνάγκη M ἀναγκαῖον τὸ σῶμα Arist.
cod. E, at cf. Simplic. p. 662,5 εἰ GM: ἡ τὸ 3 διὰ GKM: ὥστε τὸ ὑποτεθέντος t:
ὑποτιθέντος GKM 4 τίνος om. M τείνοιτο G ἀνάγκη—εἶναι KM: τὸ δῆλον κενὸν
ἴσται Gt εἴτε G τῷ om. Gt 6 δὲ οὐκ τὸ 7 λέγομεν K 8 οἱ] εἰ K
εἰσάγοντες M 10 ἦτι κεχωρισμένον εἶναι ἔλεγον M 11 post δυνάμει excederit μὲν
12 τὸν τόπον t 13. 14 ἡ τὸ—κεχωρισμένον om. M 13 ἡ] ἦτοι K 14 πρότερον
δεικνύει K: δείκνυσι πρότερον Gt ἔχων K 15 εἶναι λέγοντες M αἴτιον αὐτὸν] καὶ τὸν
αὐτὸν G 15. 16 ἔλεγον εἶναι KKM: εἶναι ἔλεγον G: ἔλεγον t 16 οὐ γὰρ ἂν εἶναι om. K
πρότερον M 17. 18 οὕτε ὡς τελικὸν om. G 18 τοῦ δι' οὐ K διὰ om. Gt

19 ἐν μερέθει] *δοντκεν (* = 2 litterae compendio syllabae αν instructae) M, quae quid
sibi velint ignoror 19 οὕτω t 21 αὐτὸν ἐν αὐτῷ δμοιον M αὐτὸν] αὐτῷ K
22 πρὸς εαυτῷ (sic) K 23 κενούμενα M 24 ἂν τῶν] αὐτῶν K 24. p. 631,1 τὸ
αὐτὸν—τῶν ἐναντίων om. K 25. 26 νῦν—αἴτια om. M

τὰς ἐναντίας τῶν ἐναντίων αἰτίας ἀποδιδόσμεν (τὸ μὲν γάρ κοῦφον τῆς οἱ 3^η
ἄνω κινήσεως αἴτιον, τὸ δὲ βαρὺ τῆς κάτω), εἰ δὲ τὸ κενὸν ποιητικὸν ἦν
αἴτιον τῆς κινήσεως, οὐκ ἀν ἡν διάφορος κίνησις, μᾶλλον δὲ οὐδέ τὸν
ἡν δλως κίνησις. ποῦ γάρ κινήσει τὸ ἐντεῦθεν ἐν αὐτῷ σῶμα; εὐλογον
5 πανταχοῦ· πάντη γάρ δμοιον τὸ κενόν. ὥστε δμα καὶ ἄνω καὶ κάτω τὸ
πῦρ κινήσει καὶ τὰ λοιπά, τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ὥστε στάσεως μᾶλλον ἀν
ἡν αἴτιον τὸ κενόν, οὐ κινήσεως. ἀδύνατον ἄρα ποιητικὸν αἴτιον κινήσεως;
10 εἶναι τὸ κενόν. ἀλλ' οὐδὲ ὡς τελικὸν ἀν εἴη κινήσεως αἴτιον, λέγω δὴ
ὡς ἐφετόν· τὰ αὐτὰ γάρ πάλιν ἔροῦμεν. αἱ μὲν γάρ φυσικαὶ κινήσεις
10 διάφοροι· διάφορα ἄρα καὶ τὰ τέλη· τὸ δὲ κενὸν πάντη ἐστιν ἀδιάφορον.
τί οὖν μᾶλλον τὸ πῦρ ἐπὶ τὸ ἄνω ἡ τὸ κάτω κινηθῆσεται; πανταχοῦ γάρ
τὸ τέλος καὶ τὸ δρεκτόν. ἡ οὖν οὐδέ δλως κινήσεται (δμοιον γάρ τὸ κενὸν
έσαυται, ὥστε δπου ὀδν ἐντεῦθη, ἔχει τὸ τέλος καὶ τὸ δρεκτόν), ἡ εἰ κινή-
σεται, ἐντεῦθεν πανταχοῦ κινήσεται· τί γάρ μᾶλλον ἄνω ἡ κάτω ἡ ἐπὶ
15 τὰ λοιπά; τὸ γάρ δρεκτόν, ὡς εἶπον, πανταχοῦ. ὥστε διασπασθῆσεται.
καὶ περὶ τῶν μερῶν ὁ αὐτὸς λόγος, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. τὰ αὐτὰ δέ,
φησίν, ἀπερ ἐπὶ τοῦ κενοῦ εἴπομεν, ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου λέγειν ἔχο-
μεν πρὸς τοὺς τὸν τόπον διάστημα εἶναι οἰομένους. εἰ γάρ τὸ διάστημα
τὸ τοπικὸν ταῦτον ἐστι τῷ κενῷ, ἀ ἐπὶ θατέρου λέγεται, ταῦτα καὶ ἐπὶ
20 τοῦ λοιποῦ λεχθείη ἄν· εἰ γάρ ὁ τόπος διάστημά ἐστιν ἄποιον καὶ ἀτώ-
ματον, πῶς οἰσθῆσεται ἔκαστον ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον; ἡμεῖς μὲν γάρ
λέγοντες εἶναι τὸν τόπον πέρας τοῦ περιέχοντος, ἐπειδὴ φυσικοῦ σώματος
25 λέγομεν εἶναι αὐτὸς πέρας, φυσικὰς δυνάμεις ἐνκυποτιθέμεθα εἶναι ἐν αὐτῷ
καὶ ἰδιότητας, καὶ διὰ τοῦτο ὡς πρὸς συγγενὲς ἔκαστον ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ
κινεῖται τόπον, εἰ δὲ διάστημα εἴη ὁ τόπος ἄποιον δν καθ' αὐτό, τί
20 μᾶλλον ὡδε ἡ ὡδε κινήσεται; οὐδὲ γάρ ἐστι τις διαφορὰ καθ' ἡν τὸ μὲν
ὡδε κινηθῆσεται, τὸ δὲ ὡδε. πῶς δὲ ἐσται τῶν τόπων δ μὲν ἄνω δὲ
κάτω; ἀδιάφορον γάρ τὸ διάστημα. νῦν μὲν γάρ ἐπειδὴ τὰ σώματα δια-
φέρει ὡν τὰ πέρατα τόποι, καὶ τὰ πέρατα αὐτῶν διαφέρει οἰς περιέχει
30 τὰ συγγενῆ (οὐ γάρ καθ' αὐτὰ τὰ πέρατα τόποι, ὥσπερ αἱ μαθηματικαὶ
ἐπιφάνειαι, ἀλλ' αἱ ἐν φυσικῷ σώματι ἐπιφάνειαι καὶ ἀχώριστοι), οἱ δὲ

1. 2 τοῦτο μὲν γάρ κοῦφον τῆς ἀνακινήσεως M 3 ἡν] ἡ K διάφορος ἡ κίνη-
σις Gt 4 ἐντεῦθεν] ἐντεῦθεν KM 5 ὥστε ἄνω καὶ κάτω δμα Gt 7 ἡν KM:
εἰη Gt 8 τὸ κενόν] τελικὸν G ὡς τελικὸν KM: τὸ κενόν Gt 10 τὸ δὲ] τόπε G
είναι K 12 εἰ οὖν K post οὖν aliquid erasum G 12. 14 κινηθῆσεται ter Gt
13 δ' ἀν GKM: ἀν t, at cf. ad p. 449,1 τί τέλος G 14 πανταχοῦ ἐντεῦθεν Gt: fort.
ἐντεῦθεν, πανταχοῦ ἡ ἄνω ἡ K 16 καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον om. K 17 φησίν]
φα cum compendio M ταῦτα om. t λ/ (quod saepius λέγει est quam λέγειν) G
17. 18 ἔχομεν KM: εἴπομεν G: ἐστὶ t 19 δ καὶ ἐπὶ K θάτερον M 21. πῶς
κτλ.] cf. Themist. p. 291,14 sqq. 22 τοῦ iterat initio versus M 23 αὐτὸς είναι Gt
είναι (ante δν) om. Gt 24 προσυγγενὲς K 25 καθεαυτὸ K 26 κινηθῆσεται Gt
26. 27 οὐδὲ γάρ ἐστι τις διαφορὰ καθ' ἡν τὸ μὲν ὡδε κινηθῆσεται om. G 27 κινηθῆ-
σεται Kt: κινηθῆσεται M δὲ (post πῶς) om. G τὸν τόπον M 31 ἐν τῷ φυσικῷ M
καὶ om. t, at cf. Themist. l. c. 24

τὴ διάστημα λέγοντες εὐθὺς χωριστὸν αὐτὸν βιώλονται εἶναι τῶν φυσικῶν ὡς 3^ο
καὶ ἀπλῶν σωμάτων· οὐδὲν οὖν διοίσει τὸ δεξάμενον τὸ ὄδωρ διάστημα
τοῦ δεξαμένου τὸ πῦρ.

Ἄλλὰ πρὸς ταῦτα εἰποιμι ἀν διτὶ τὸ μὲν εἶναι διάστημα ἔτερον τῶν
5 φυσικῶν σωμάτων χωριστὸν αὐτῶν κατ' οὐσίαν τὸ δεξάμενον αὐτά, ἵκανῶς
ἐν τοῖς ἐμπροσθεν δέδειχται, πρὸς δὲ τὰ νῦν εἰργμένα φῆμι, διτὶ μάλιστα
μὲν οὐκ ἀνάγκη τὸν δεξάμενον ἔκαστον τῶν σωμάτων τόπον δύναμιν τινα
ἔχειν καὶ ποιότητα. οὐδὲ γάρ ἐπειδὴ ἀγαθὸν ἔκαστω τὸ ὄδε η ὄδε εἶναι,
10 δύναμιν δεῖ τινα τούτῳ ἐν φῇ καὶ πέφυκεν εἶναι ἐναποτίθεσθαι· οὐδὲ γάρ
ἡ ἐπειδὴ τὸ σῶμα τοῦ οὐρανοῦ κύκλῳ συνέστηκε καὶ τοῦτο ἀγαθὸν αὐτῷ,
ἔχειν τινὰ φῆμεις δύναμιν αὐτὸς γοῦν ὁ Ἀριστοτέλης τὸν κύκλῳ, ἡς ἐφιέ-
μενον τὸ οὐράνιον σῶμα κύκλῳ ἔστιν, ὅποτε γε οὐδὲ τόπον εἶναι τὸν
κύκλῳ φῆμιν. λέγω οὖν διτὶ οὐχ ὡς δύναμιν τινα ἔχοντος τοῦ μη-
15 ρίου τοῦ κενοῦ ἦτοι γοῦν διαστήματος, οὗτω κατείληφε τὸ οὐράνιον σῶμα
τὸδε αὐτοῦ τὸ μέρος, οἷον τὸ κύκλῳ καὶ ἔσχατον, ἀλλ' διτὶ φύσις τῷ οὐ-
ράνῳ τὸ κύκλῳ πάντα περιειληφέναι καὶ πάντα ἐντὸς ἔχειν· ἐπεὶ οὖν
τοῦτο αὐτῷ φύσις, εἰκότως καὶ τῆς χώρας τὸ οὗτως ἔχον καταλαμβάνει.
συμβαίνει οὖν οὐ διὰ τὴν οἰκείαν τοῦ διαστήματος δύναμιν, ἀλλὰ διὰ τὸ
οὗτως πεφυκέναι τὸν οὐρανόν, λέγω δὴ πάντων εἶναι περιεκτικόν, τὴν ἔχ-
20 τάτω τοῦ διαστήματος καταλαμβάνειν μοῖραν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῆς τῶν 45
ζῴων γενέσεως ἄλλο μόριον ἄλλου τινὸς τοπικοῦ μορίου ἐφάπτεται, εἴτε
τοῦ πέρατος τοῦ περιέχοντος κατὰ Ἀριστοτέλην, εἴτε τοῦ διαστήματος ὡς
ἔμοι δοκεῖ καὶ διάλογος ἀπέδειξεν, οἷον ἡ μὲν κεφαλὴ τοῦδε τοῦ μορίου
τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀέρος ἐφάπτεται, καὶ μὴ κατὰ ἐνέργειαν διηγηται, αἱ
25 δὲ χεῖρες ἄλλου καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ λοιπά, καὶ οὐ δίγραφοι φῆσι τις διτὶ
διὰ τὸ δύναμιν τινα ἔχειν τὸ πέρας τοῦ ἀέρος τὸ ἐφαπτόμενον τῆς κε-
φαλῆς παρὰ τὸ ἐφαπτόμενον τῶν ποδῶν η τῶν χειρῶν, οὗτως ὡς ἐφέσει 50

2 τὸ (ante 3δωρ) ομ. M 3 τὸ πῦρ KM: ομ. G: δέρα coniecit t, at cf. Themistius
6 δέδεκται K πρὸς δὲ] πῶς δὲ G 6. 7 μάλιστα (μάλιστα M) μὲν οὐκ (οὐκ ομ. M)
ἀνάγκη KM: ποιητικὸν μὲν η τελικὸν κινήσεως (αἵτιον addit t) τὸ κενὸν οὐκ ἔστιν, (οὐκ addit t)
ἀνάγκη δὲ Gt 7 δεξάμενον post rasuram G 8 ἔκαστον G 9 δεῖ] δὲ G
τοῦτο K 10 ἀγαθὸν αὐτὸν G 11 φύσειν K: fort. φῆσειν (ἢν) δύναμιν ετ
γοῦν ομ. G τὸν KM: τὸ Gt 11. 12 κύκλῳ—σῶμα ομ. KM 11 κύκλῳ ης
scripsi: κύκλῳ δυναμένης (h. e. δύναμιν; ης: fortasse rectius huc transposita voce δύναμιν)
G: κύκλῳ εἶναι, ης t 12 ἔστιν] εἶναι M γε ομ. G 13 φῆσιν] respici
videtur Phys. Δ 5 p. 212-31 sqq. cf. Philopon. p. 593, 13 sqq. οὖν] δὴ K
13. 14 τοῦ μορίου ομ. G 14 γοῦν KM: τοῦ Gt 15 τὸδε KM: τὸ δὲ G: τὸ t
αὐτοῦ τὸ KM: αὐτὸν τοῦτο Gt διτὶ] Ετι M 16 τὸ] τῶν KM 16. 17 ἐπει—
χώρας τὸ ομ. G 17 καταλαμβάνει M 18 διὰ (post ἄλλα) ομ. G 18. 19 τὸ
οὗτως (οὗτω t) GKt: τοῦτο M 20 καταλαμβάνει t: καταλαμβάνει GM: καταλαμβά-
νει K 21 μορίου τοπικοῦ Gt 22 τὸ πέρας M 24 ἀέρος ἐφάπτεται] α προσε-
φάπτεται (sic) G 25 πόδες δημοίως καὶ Gt φῆσι τις διτὶ scripsi: φύσις τις K: φῆσει
τις M: φῆσιν διτὶ G: φῆσειν ἀν διτὶ t 27 ante παρὰ interpolat ἄλλην t τὸ ἐφάπτον
ἀπὸ τῶν ποδῶν G

αύτοῦ ἡ κεφαλὴ μὲν τὸς κατεῖληρεν ἄλλο δὲ μόριον ἄλλο τι πέρας τοῦ φῶτοῦ³ ἀέρος, ἀλλ' ὅτι πέφυκεν ἡ κεφαλὴ ὑπερανέχειν τοῦ λοιποῦ σώματος καὶ ἄλλο ἄλλως τῶν μορίων τετάχθαι διὰ τὸ τοῦτο εἶναι τῷ ζῷῳ ἀγαθόν, ὅτι τοῦτο συνέβη τοῦτο μὲν τὴν κεφαλὴν ἐφάπτεσθαι, ἄλλου δὲ ἄλλο, τοῦ 5 ἀέρος ἀδιαφόρου ὄντος πρὸς ἑαυτόν· τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ παντός φῆμι (καὶ γάρ μέγα τι ζῷόν ἐστιν ὁ κόσμος), ἐπειδὴ ἀγαθὸν ἦν πρὸς τὴν τοῦ ὅλου | κόσμου σύστασιν τοιάνδε σχέσιν ἔχειν πρὸς ἄλληλα τὰ τὸν κόσμον συμ- q 4r πληροῦντα σώματα, εἰκότως ἔκαστον τῶν σωμάτων ὄρμήν τινα φυσικὴν ἔχον τὸ ἐφίεσθαι τῆς τοιᾶσδε πρὸς τὰ λοιπὰ σχέσεως, ἐπειδὴ τοῦτο συμ- 10 βαίνει αὐτῷ τόδε τὸ μόριον τοῦ διαστήματος καταλαβόντι, εἰκότως ἐφίεται τούτου, οὐ διὰ τὸ ἔκεινο ἔχειν τινὰ δύναμιν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῷ παντὶ ἀγαθὸν καὶ ἔκαστῳ τῷ τε εἶναι καὶ τὸ εὖ περίεστιν, δταν ὑπείχῃ μὲν τῷδε, δ ὑπερανέχῃ δὲ τοῦτο. ἐφίεται οὖν τοῦ τοπικοῦ διαστήματος οὐ δι' αὐτό, ἀλλὰ διὰ τὴν πρὸς τὰ λοιπὰ σχέσιν. ὥσπερ οὖν, ὡς αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέ- 15 λης φησίν, εἰ φυσικόν τι πρᾶγμα ἦν ἡ οἰκία, οὐκ ἀλλας ἐγένετο ἡ ὡς νῦν ὑπὸ τῆς τέχνης, γίνεται δὲ τῆς μὲν ὁροφῆς ὑπερανεχούσης ὑποκειμένων δὲ τῶν θεμελίων καὶ τῶν τούχων τὴν μέστην εἰληχότων τάξιν, δηλον ὅτι καὶ εἰ φυσικὸν ἦν, αὐτοφυῶς ἐχώρησεν ἀνὴρ μὲν ὁροφὴ ἐπὶ τόδε τὸ μέρος τοῦ ἀέρος, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς νῦν ἔχει. ὥσπερ οὖν νῦν 20 οὐ διὰ τὸ διαφοράν τινα ἔχειν πρὸς ἑαυτὸν τὸν ἀέρα ἄλλο μέρος τῆς οἰκίας¹⁰ ἄλλο μόριον τοῦ ἀέρος κατεῖληρεν, ἀλλ' ὅτι τὸ ἀγαθὸν τότε ἔχει ἡ οἰκία, δταν τοιάνδε σχέσιν πρὸς ἄλληλα τὰ μόρια ἐχωσιν, οὗτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ζῴων καὶ ἐπὶ τοῦ μεγίστου ζῴου τοῦ κόσμου ἔχει, τὸ μὲν κοσμικὸν διαστήμα, δπερ καὶ χώρα ἐστὶ τοῦ παντὸς καὶ τόπος, αὐτὸς πρὸς 25 ἑαυτὸ διαφοράν οὐδεμίαν ἔχει, τῷ δὲ τὰ κοσμικὰ σώματα τοιάνδε σχέσιν ἀναλαβεῖν πρὸς ἄλληλα ἡ διαφορὰ γέγονε τοῦ ἄνω καὶ τοῦ κάτω, καὶ τὸ μὲν τὴν μεσαιτάτην ἀναλαβὸν σχέσιν κατώ φαμέν, τὸ δὲ τὴν ἔξωτάτω¹⁵ καὶ περιέχουσαν ἄνω. ἐκ τούτων δὲ καὶ τοὺς τόπους κεκλήκαμεν, τὸ μὲν μέρος τοῦ διαστήματος δ κατεῖληρε τὸ μέσον κάτω, δ δὲ κατεῖληρε τὸ 30 πέριξ ἄνω. ἐφίεται οὖν ἔκαστον τοῦ συγγενοῦς, ὡς καὶ αὐτὸς εἰπεν, δταν ἀποσπασθῇ τούτου. φέρεται οὖν ἐπὶ τοῦτο προηγουμένως, φερόμενον δὲ ἐπὶ τοῦτο φέρεται καὶ ἐπὶ τὸ διαστήμα δ κατεῖληρεν, ἡ δὲ συγγενῆς

3 τὸ om. G 4 ἄλλο δὲ ἄλλου M 5 διαφόρου GM τοῦ om. K 6 μέγα] μετά G ἐπει τὸ 9 ἔχει τῷ et μοχ ἐπει δὲ τοῦτο t 10 τόδε Mt: τώδε K: τῶ δὲ G 12 περιέεστιν M ὑπῆκει K 13 ὑπερανέχει K: ὑπερανήκη G 15 φησίν] cf. Phys. B 8 p. 199b28. Themist. p. 193, 13 ἐγένεται (sic) M, qui μοχ om. ὑπὸ 16 τέχνης γίνεται, τῆς (om. δὲ) Gt: fort. τέχνης (γίνεται), γίνεται δὲ τῆς 17 τεχνῶν K μέτ̄ (h. e. μέσιν) M 18 αὐτὸ φύσεως KM 20 διὰ om. M διαφοράν KM: φοράν Gt ἔστιν KM: αὐτὸν Gt 21 ante μόριον addunt τι Gt 22 μόρια αὐτῆς (ι) ἔχου- σιν M 23 ζώου iterat K τὸ μὲν γάρ M 24 καὶ τόπος om. G 25 ἔχει om. K 26 τοῦ (post καὶ) om. M 27 μεσαιτάτω Gt ἀναλαβὸν M: ἀναλαβὸν Gt 28 καὶ ἐκ τούτων δὲ καὶ τόπους Gt 29 τοῦ διαστήματος om. G 30 ὥσπερ Gt καὶ om. M εἰπεν c. 5 p. 212b30 32. p. 634, 1 κατεῖληρεν—διάστημα om. M

όλότης κατεύηγρε τόδε τὸ διάστημα, ὡς εἴρηται, θιὰ τὴν πρὸς τὸ πᾶν οὐκέτι.

p. 214b13 Εἰ γάρ ἔστι φορά τις τῶν ἀπλῶν σωμάτων φύσει. 20

"Οὐτὶ οὐκ ἔστι ποιητικὸν αἴτιον κινήσεως τὸ κενόν. εἰ ἔκαστον, φησίν,
5 οἰκείαν τινά φορὰν ἔχει κατὰ φύσιν διαφέρουσαν τῶν λοιπῶν, οὐκ ἀν εἴη
τὸ κενὸν ποιητικὸν αἴτιον τῆς κινήσεως· τῶν γάρ διαφόρων κινήσεων διάφορα
φορά δεῖ εἶναι καὶ τὰ αἴτια, τὸ δὲ κενόν ἀδιάφορον, οὐκ ἄρα αἴτιον τῶν
φυσικῶν κινήσεων τὸ κενόν. τίνος οὖν, φησίν, αἴτιον δὲ εἴη κινήσεως;
εἰ γάρ τοις μάλιστα δοκεῖ εἶναι, λέγω δὴ τῆς κατὰ τόπον, ταύτης δέδεικται
10 μὴ εἶναι, σχολῆ δήπου γε ἄλλης εἶναι κινήσεως αἴτιον. ὥστε οὐδεμιᾶς
κινήσεως αἴτιον τὸ κενόν.

p. 214b17 Ἐτι τοι εἰ ἔστι τι οἷον τόπος ἐστερημένος σώματος, δταν
τῇ κενόν, ποῦ οἰσθήσεται τὸ ἐντεῦθεν εἰς αὐτὸ σῶμα; οὐ γάρ δὴ το
εἰς ἀπαν.

15 Τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα τοῦ πρὸ αὐτοῦ [διακρίνειν] οὐκ ἀν ἄλλως δια-
κριθείη, τῇ τοῦ μὲν προτέρου πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν ποιητικὸν
εἶναι τὸ κενὸν αἴτιον λεγομένου, τούτου δὲ πρὸς τὴν τελικὸν αὐτὸ αἴτιον
ὑποτιθεμένην. καὶ ἔχει γε τὸ εὐλογὸν τοιαύτη διάκρισις· ἄνω μὲν γάρ
ἔλεγεν δτι ἔκαστῳ φορᾷς οὐσης κατὰ φύσιν ἴδιας τὸ κενὸν ἀδιάφορον δν
20 οὐκ ἀν εἴη τῶν διαφόρων κινήσεων αἴτιον, νῦν δέ φησιν ἀποίου ὄντος τοῦ το
κενοῦ ποῦ οἰσθήσεται τὸ ἐντεῦθεν; τὸ δὲ φερόμενον ἐπί τι ὠρισμέ-
νως, ὡς ἐπὶ τέλος τι καὶ δρεκτόν, φέρεται. καὶ εὐλογὸν γε προθέμενον
δεῖξαι δτι οὐκ ἔστι κινήσεως αἴτιον τὸ κενόν, δεῖξαι δτι κατ' οὐδένα τῶν
τρόπων τῶν αἰτίων αἴτιον ἔστιν.

1 τόδε τὸ Gt: τὸ δὲ KM τὸ δὲ διάστημα, ὡς εἴρηται iterat M 3 φορά τις M: φορά τις (sic) K: ἔστιν ἔκαστῳ φορᾷ τις (cf. v. 19. Arist.) recte t 4 "Οὐτὶ—κενόν fortasse recte om. GK post φησὸν addit τῶν λεγομένων ἀπλῶν σωμάτων t 5 οἰκείαν K τινὰ om. M λοιπῶν] λεγομένων G 6 τὸ ποιητικὸν κενόν G τῆς om. super-ser. M 7 τὰ om. M 8 εἴη ἀν (sic) M 10 εἶναι (post μὴ) KM: δν Gt σχολῆ GK δήπου γε K: που γε M: δήπουθεν Gt, at cf. σχολῆ γε δήπου p. 222,10, σχολῆ γε p. 228,1. 507,29 εἶναι (post ἄλλης) GK: om. M: εἴη t 11 αἴτιον om. G 12 ἔτι (ex ἔστι) corr. M 12. 14 τόπος—ἀπαν om. K 13 ἐντεῦθεν (ut Aristotelis codices FI; cf. v. 21 et p. 631,4) M: τεθὲν (Themist. p. 291,10. Simplic. p. 664,10?) t 15 Ἐδει τοῦτο Gt διακρίνειν delevi ἀν KM: ἀν δ' Gt 16. 17 ποιητικὸν εἶναι τὸ (τὴν K) κενόν KM: τὸ (τὸ om. G) κενόν εἶναι ποιητικὸν Gt 17 αἴτιον K: om. M: αἴτιον τῆς κινήσεως Gt λελεγμένου K τοῦτο M πρὸς τὸ τελικὸν G 18 ὑποτιθεμένου (i 20 ἀποίου ὄντος K: ἀπομείναντος G 21 ποῦ οἰσθήσεται] ποιηθήσεται M τὸ ἐντεῦθεν K τόδε K 22 ὡς om. K τι KM: τὰ Gt γε] τε M 23 δεῖξαι δτι οὐκ ἔστι κινήσεως αἴτιον τὸ κενόν om. G 23. 24 τῶν τρόπων GK: τρόπων M: τρόπον t

p. 214b19 Ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ πρὸς τοὺς τὸν τόπον οἰημένους φέρεται.

Ωσπερ τοὺς περὶ τοῦ τόπου λόγους ἐφήρμοσε τῷ κενῷ, οὗτως καὶ τοὺς περὶ τοῦ κενοῦ ἐφαρμόζει τῷ τόπῳ εὐλόγως. εἰπε γάρ οὐδη̄ ὅτι ὁ τόπος καὶ τὸ κενὸν ταῦτὸν ἔστι τῷ ύποκειμένῳ· τὸ γάρ κενὸν τόπος ἔστιν ἐστερημένος σώματος κατὰ τοὺς τὸ διάστημα τόπον οἰημένους. καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου οὖν, φησίν, εἰ διάστημα εἴη ὁ τόπος, ζητήσωμεν, ἐπειδὴ ἔκαστον ὄρῶμεν τοῦ οἰκείου τόπου ἐφιέμενον, τὰ μὲν κοῦφα τοῦ ἄνω τὰ δὲ βαρέα τοῦ κάτω, πῶς ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ διαστήματος ᾧς ἐπὶ διαφόρους τόπους ἄλλα ἀλλαχοῦ φέρεται. διὰ τί γάρ τὸ πῦρ τοῦ ἄνω ἐφίεται μᾶλλον ητοῦ κάτω καὶ δεῖξια καὶ ἀριστερά; ἔδει γάρ, εἰπερ τὸ διάστημα τόπος· ἀδιαφόρον δὲ τοῦτο. πῶς δὲ ἥλως ἔσει τὸ διάστημα τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ἀδιαφόρον ὄν; διαφορα γάρ, μᾶλλον δὲ ἐναντία, τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω.

p. 214b22 Καὶ ἐπὶ τοῦ κενοῦ ὁ αὐτὸς ἀρμόσει λόγος.

15 Εἶπων οὖτις ὁ αὐτὸς λόγος, διὰ τοῦτον εἰρηται, ἀρμόσει καὶ πρὸς τὸν τόπον, εἰ διάστημα λέγοιτο εἶναι, πάλιν ἀντιστρέψει τὰ ἐπὶ τοῦ τόπου εἰρημένα καὶ ἐπὶ τοῦ κενοῦ, ἵνα δειξῃ τὴν συγγένειαν. καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει, οὗτοι ταῦτὸν ὁ τόπος καὶ τὸ κενόν. ὡστε ἀμα καὶ συνεισάγονται καὶ συναναιροῦνται. |

20 p. 214b24 Καὶ πῶς δὴ ἐνέσται ητοῦ τόπῳ ητοῦ κενῷ; οὐ γάρ φέρεται συμβαίνει, δταν ὅλον τεθῆ, ἐν κεχωρισμένῳ καὶ ύπομένοντι σώματι· τὸ γάρ μέρος, ἐὰν μὴ χωρὶς τεθῆ, οὐκ ἔσται ἐν τόπῳ, ἀλλ' ἐν τῷ δλῳ.

Τὸ αὐτὸν οὐδη̄ εἶπε καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις, ἀλλ' ἔκει μὲν 25 πάνυ ἀμυδρῶς καὶ ἀσαφῶς, ἐνταῦθα δὲ σαφέστερον. ἔνθεν γάρ κάκεινο

1 δε] δ' τοῦ οἰημένους τοῦ φεύγεται M: 3 ἐφήρμο (sic) M: οὗτως τοῦ εἶπε c. 7 p. 214a16. cl. Philop. p. 622,5 εqq.
 5 ἔστιν (post τόπος) om. M: 6 τοὺς om. G: 7 εἶται KM: ἔστιν Gt: ζητήσωμεν τοῦ φεύμενον τόπου Gt: τῶν ἄνω K: 10 οὐ φέρεται G: φαίρεται K: 12 ἀδιαφόρον]
 διάφορον K: 13 δν om. in ras. G: τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω om. K: 14 lemma om. K
 ἐπὶ M: περὶ Aristoteles, at cf. Simplic. p. 665,10? δὲ αὐτὸς ἀρμόσει M: ἀρμόσει ὁ αὐτὸς τοῦ G: 16 τοῦ om. GM: 17 τὴν συγγένειαν] δτι (spatium VI litterarum) G: 18 συνεισθήγονται (θη delevit et a superscr. G²) G: 20 lemma habet G
 καὶ φησι καὶ πῶς τὸ ἐνέσται om. in lac. addit G² (in Aristotelis textu dederat ἐν ξιται G): ἐνεσται K: prius η habent (cf. p. 636,6) KM: om. Gt, cf. p. 636,21. Simplic. p. 665,19 ἐν τῷ τόπῳ Aristoteles 21. 23 ἐν κεχωρισμένῳ – δλῳ om. K: 21 ὡς ἐν κεχωρισμένῳ t, at cf. Aristotelis cod. E post κεχωρισμένῳ addit τόπῳ ex Aristotle t 22 τεθῆ Mt: τεθῆται G Aristoteles, at cf. p. 636,20 ἐν τῷ τόπῳ t
 23 ἀλλὰ G: 24 ηδη KM: ηδη Gt: τοῦ om. M et Brandis Scholl. p. 383a14

τὸ χωρίον νενόγηται, ἔνθα ἐλεγεν οῦτως· “εἰ δὲ ἦν τι διάστημα τὸ πεφυ- q 4·
χός· καὶ μένον ἐν τῷ αὐτῷ, ἄπειροι ἀνὴραν οἱ τόποι· μεθισταμένου γάρ ε
τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος ταῦτα ποιήσει τὰ μόρια πάντα ἐν τῷ ὅλῳ,
ὅπερ δύπαν τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγείῳ.” ὅπερ οὖν εἴπον, τὴν τούτου τοῦ χω-
ρίου ἐξήγησιν ἐκ τῶν ἐνταῦθα εἰργμένων νενογκάμεν. ὁ δὲ λέγει, τούτο
ἐστιν· ἀδύνατον, φησίν, ἐντεθῆναι τι ἡ ἐν τῷ κενῷ ἡ ἐν τῷ τόπῳ, εἰ
διάστημα εἴη. νῦν μὲν γάρ ἡ κοινὴ ἔχει ἔννοια, διτά τὰ μόρια τῶν συνε-
χῶν οὐκ εἰσὶ καθ' αὐτὰ ἐν τόπῳ τοῦ ὅλου ἐν τόπῳ δύντος· οὐ γάρ γίνε-
ται καθ' αὐτὸν ἐν τόπῳ τὸ μόριον, εἰ μὴ διαιρεθείη τοῦ ὅλου, ἀλλ' ἔστιν 10
10 ὡς ἐν ὅλῳ, κατὰ συμβεβηκός δὲ διὰ τὸ ὅλον καὶ τὰ μόρια ἐν τόπῳ εἰναι
λέγεται. ταύτης οὖν οὔσης τῆς τοῦ ἐν τόπῳ ἔννοίας, οὐ συμβαίνει τοῦτο,
ὅταν σῶμά τι ἐν κεχωρισμένῳ καὶ διαστηματικῷ τόπῳ ἐντεθῆ, λέγω δὴ τὸ
μή εἶναι τὰ μόρια αὐτοῦ καθ' αὐτὸν ἐν τόπῳ· χωρούντων γάρ δὲ ἀειτῶν
τῶν διαστημάτων, ὥσπερ τὸ ὅλον σῶμα τὸ ὅλον κατέσχε διάστημα, οὗτω
15 καὶ ἔκαστον τῶν μορίων αὐτοῦ μόριόν τι τοῦ διαστήματος κατέσχε, καὶ
περιέχεται καθ' αὐτὸν ὑπ' ἔκείνου, καί, ὥσπερ ἔμπροσθεν ἔλεγεν, ἐπ' ἄπει- 15
ρον ὃντων τῶν μεγεθῶν διαιρετῶν συμβήσεται καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἐν
τόπῳ ἐνεργείᾳ ἐπ' ἄπειρον διηγρῆσθαι. τοῦτο δέ, φησίν, ἀδύνατον· οὐκ
ἐνδέχεται γάρ τὸ μόριον καθ' αὐτὸν γενέσθαι ἐν τόπῳ, εἰ μὴ ἀποτημθῇ
20 τοῦ ὅλου καὶ οὕτω καθ' αὐτὸν χωρὶς τεθῆ. οὕτω, εἰ τοῦτο ἀδύνατον, ἀδύ-
νατον ἄρα ἐντεθῆναι σῶμά τι ἐν τῷ τόπῳ ἡ ἐν τῷ κενῷ ταῦτον γάρ
ἀμφω, ὡς εἰρηται.

p. 214b28 Συμβαίνει δὲ τοῖς λέγουσιν εἶναι ὡς ἀναγκαῖον, εἴπερ 20
ἔσται κίνησις, τούναντίον μᾶλλον, ἐάν τις ἐπισκοπῇ.

25 Δεῖξας δτι οὐκ ἔστιν αἴτιον κινήσεως τὸ κενὸν οὔτε ὡς ποιητικὸν οὔτε
ώς τελικόν. βούλεται λοιπὸν δεῖξαι δτι οὔτε ὡς τὸ δι' οὐ αἴτιον κινήσεως 25
τὸ κενὸν ἐνδέχεται εἶναι, οἷον δργανικόν, πρότερον δὲ ἀνάλαμβάνει τὰ εἰ-
ργμένα καὶ δείκνυσι τὸ ἐκ τούτων ταῖς ἔκείνων ὑποθέσεσιν ἐπόμενον. τοῖς
γάρ λέγουσι, φησί, τὸ κενὸν κινήσεως εἶναι αἴτιον τούναντίον συμβαίνει ἡ
30 λέγουσιν· ἔκεινοι μὲν γάρ φασιν ‘εἰ ἔστι κίνησις, ἀνάγκη κενὸν εἶναι’, ἐκ
δὲ τῶν εἰρημένων αὐτὸν τὸ ἐναντίον δείκνυται, δτι εἰ ἦν κενόν, οὐκ ἀν ἦν

1 ἐνόγηται K Θεγεν Δ 4 p. 211b19 2 ἐν αὐτῷ M οἱ M: om. GKt γάρ
om. K 3 ἐν ὅλῳ M 4 τὸ ὕδωρ τὰ ἐν KM ἐγγέίω M εἴπον] cf. p. 548,16 sqq.
4. 5 τούτου τοῦ (τοῦ οὐ. M) χωρίου ἐξήγησιν KM: τούτου ἐξήγησιν τοῦ χωρίου G: ἐξήγησιν
τοῦ χωρίου τούτου t 6 ἐντεθεῖναι M prius ἡ om. Gt 7 μὲν om. M
ἔννοια ἔγειται t 9 διαιρεθῆ G 12 ὅταν ἐν Gt σώματι K ἐγκεχωρι-
σμένω G 14 τὸ ὅλον σῶμα om. KM 16 καὶ om. G 18 ἐπ' ἄπειρον ἐνερ-
γεῖται M διηγείσθαι K 19 γάρ] δὲ K τὸ om. M 20 οὕτω (altero loco)
KM: ὥστε Gt εἰ om. M prius ἀδύνατον om. G 21 ἐντεθῆ (sic) K
23 lemma om. K συμβαίνουσι M εἶναι M: εἶναι κενὸν t Aristoteles 27 οἵον
δργανικόν, πρότερον δὲ] διὸ G 29 αἴτιον εἶναι K ἡ KM 30 φησιν K

χίνησις. ὥσπερ γάρ, φησί, λέγουσί τινες τὴν γῆν ἡρεμεῖν διὰ τὸ πανταχό- q 4^o
 θεν ὑπὸ τοῦ ὄμοίου περιέχεσθαι (οὐ γάρ δύναται κινηθῆναι που τοῦ πέρις) παντὸς ὄμοίου ὅντος· τί γάρ μᾶλλον ὥδε ἡ ὥδε; ὑπὸ γάρ τῆς ἴσοτητός
 τε καὶ ὄμοιότητος πανταχόθεν ὀσκύτως εἰργεται), τοῦτο ἀκολουθεῖ καὶ τοῖς
 . 5 τὸ κενὸν τιθεμένοις εὐλογώτερόν γε δύπου πολὺ. οὐ γάρ ἔστιν οὐ μᾶλ-
 λον ἡ ἡττον κινηθήσεται ὄμοίου πανταχόθεν ὅντος τοῦ κενοῦ. δείξας
 οὖν ὅτι κενοῦ γε ὅντος ἀδύνατον κίνησιν εἶναι τὴν κατὰ φύσιν, δείχνυσιν
 ὅτι οὐδὲ τὴν παρὰ φύσιν ἐνδέχεται, καὶ πρῶτον μὲν ὡς ἐπόμενον τοῖς
 εἰργμένοις αὐτὸν κατασκευάζει, εἴτα καὶ αὐτὸν καὶ¹ αὐτὸν κατασκευάζει ὅτι οὐκ 5
 10 ἐνδέχεται τι παρὰ φύσιν ἐπὶ κενοῦ κινηθῆναι. πᾶσα γάρ παρὰ φύσιν κί-
 νησις, φησίν, ὑστέρα ἔστι τῆς κατὰ φύσιν, καὶ ἐκτροπὴ τοῦ κατὰ φύσιν τὸ
 παρὰ φύσιν· οὐδὲ γάρ ἀν εἴη παρὰ φύσιν καὶ βίαιος κίνησις μὴ ἀντικει-
 μένη τῇ κατὰ φύσιν. ἐπεὶ οὖν κατὰ φύσιν κίνησιν κενοῦ ὅντος γενέσθαι
 ἀδύνατον, εὑδηλὸν ὡς οὐδὲ παρὰ φύσιν δύνατον· ἐν οἷς γάρ τὸ παρὰ φύ-
 15 σιν, ἐν τούτοις πολὺ πρότερον προϋπῆρχε τὸ κατὰ φύσιν. δτι δὲ κατὰ
 φύσιν κίνησιν ἐν τῷ κενῷ γενέσθαι ἀδύνατον, καὶ ἡδη ἔδειξε καὶ πάλιν
 ἀναλαμψάνει τὸν λόγον. εἰ γάρ μὴ ἔστι, φησί, διαφορὰ μηδεμία ἐν τῷ 40
 ἀπείρῳ κενῷ, οὐκ ἀν οὐδὲ διάφορος εἴη κίνησις ἐν αὐτῷ· καθὸ μὲν γάρ
 ἀπειρον λέγουσι τὸ κενόν, ἀνακροῦσι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ ὅλως τὸ
 20 μέσον καὶ τὸ πέρι, ἐφ' ἂν κατὰ φύσιν τοῖς σώμασιν ἡ κίνησις τοῖς φυσι-
 κοῖς, καθὸ δὲ κενόν, πᾶσαν αὐτὸν διαφορὰν ἀφαιροῦσιν. ὥσπερ γάρ, φησί,
 τοῦ μηδενὸς οὐκ ἀν εἴη διαφορά τις πρὸς ἔχατο, οὗτως οὐδὲ τοῦ κενοῦ,
 μὴ ὅν δέ τι καὶ στέργησις τὸ κενόν. εἰ τοίνυν διαφορὰ μὴ ἔστιν ἐν αὐτῷ,
 οὐδὲ διάφορος ἀν εἴη κίνησις κενοῦ ὅντος· ἀλλὰ μὴν αἱ κίνησις αἱ φυ-
 25 σικαὶ διάφοροι· ἀνάγκη ἄρα τῶν δύο θάτερον, ἡ κενὸν μὴ εἶναι, ἡ εἰ
 ἔστι κενόν, μὴ εἶναι κίνησιν κατὰ φύσιν. εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἡ κατὰ φύσιν
 κίνησις κενοῦ ὅντος, οὐδὲ ἀν ἡ παρὰ φύσιν εἴη. εἰ τοίνυν μήτε κατὰ φύσιν
 μήτε παρὰ φύσιν κίνησιν ἐν τῷ κενῷ δύνατον γενέσθαι, ἔοικεν ἄρα κενοῦ
 ὅντος μηδὲ ὅλως εἶναι κίνησιν. οὗτως οὖν δεῖξας ἐπόμενον τοῖς εἰργμένοις
 30 τὸ μηδὲ τὴν παρὰ φύσιν κίνησιν ἐν τῷ κενῷ ἀν γενέσθαι, δείχνυσι καὶ
 αὐτὸν καὶ² αὐτὸν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἀδύνατον ἐν τῷ κενῷ κίνησιν εἶναι, οὐ
 οὗτως· πᾶσα παρὰ φύσιν κίνησις ἡ παρόντος καὶ βιαζομένου τοῦ κινούντος

1 φησι G 2 ποῦ KM 3 γάρ (post ὑπὸ) Gt: γῆν M: γῆν K 5. 6 οὐ γάρ—
 τοῦ κενοῦ om. G 6 ἡ Mt: ἡ K 7 γε om. Gt 8 ὡς ἡνωμένον G 9 αὐτὸν
 (pro priore αὐτὸν) KM κατασκευάζει (altero loco) KM: δείχνυσιν Gt, at cf. p. 643, 22
 10 κινεῖσθαι t πᾶσα Gt 11 φησίν om. Gt 12 μὴ κτλ.] hinc reddendum The-
 mistio p. 292, 2, 19 μὴ τῇ κατὰ φύσιν ἀντικειμένη 13 οὖν KM: τούν Gt 13. 14 ἀδύ-
 νατον γενέσθαι M 14 τὸ παρὰ] τόπον K 15 πολλῷ Gt 16 κίνησις M
 εἴθῃ K 17 ἔστι om. (it 18 οὐκ KM: οὐδὲ³ Gt καθὸ κτλ. ex Themist.
 p. 292, 24 sqq. 20. 21 τοῖς σώμασιν ἡ κίνησις τοῖς φυσικοῖς GKM: ἡ κίνησις τοῖς φυ-
 σικοῖς σώμασι t cf. Themistius 22 ἔαυτο (sic) M: εαυτὸν (sic) K 24 ἡ κίνησις M
 prius αἱ om. KM 25. 26 εἰ ἔστι κενόν, μὴ εἶναι om. G 27 τούν] τίνα M

28 δύνατον] ἄν (ex v. 30) M 29 κίνησις primitus et mox ἐπόμενα M 30. 31 καὶ
 αὐτὸς G 32 οὗτως t πᾶσα κτλ. ex Themist. p. 293, 10

γίνεται, ἡ ἀφισταμένου καὶ οὐχ ἀπομένου τοῦ τὴν ἀρχὴν ἐνδιδόντος, ὡς ṉ 4^ν ἐπὶ τῶν ῥιπτούντων καὶ τοξεύοντων. ἀλλὰ κινεῖται τὰ ῥιπτούμενα βίᾳ,
ἡτοι, φησίν, ἀντιπερισταμένου τοῦ ἀέρος ὑπὸ τῆς ρύμης τοῦ ῥιπτούμενου
(ἀθιούμενος γάρ ὑπὸ τοῦ ῥιπτούμενου ὁ ἀέρης καὶ διαχεόμενος εἰς τὰ πλάγια
5 ἀντιπερισταται αὐτῷ εἰς τούπισα καὶ οὗτως ὠθεῖ, καὶ μέχρι τοσούτου ṉ 5^τ
γίνεται ἡ ἀντιπεριστασις, μέχρις ἂν ἡ ρύμη χαλασθῇ τοῦ ῥιπτούμενου), εἰς
μὲν οὖν τρόπος τῆς παρὰ φύσιν κινήσεως τοιοῦτος δοκεῖ εἶναι, ἔτερος δὲ
τῷ τὸν ὀσθέντα ἀέρα μετὰ τοῦ ῥιπτούμενου θάττονα κινεῖσθαι κίνησιν
τῆς τοῦ ὀσθέντος κατὰ φύσιν φορᾶς, ἦν φέρεται ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον,
10 καὶ οὗτως ὠθεῖν αὐτό. εὐκίνητος γάρ ὁν ὁ ἀέρης, εἰ μόνον ἀρχὴν λάβοι,
πρόεισιν ἐπὶ πλείστον τὴν ἐνδιδόσισαν κίνησιν διαφυλάττων, καὶ τῷ δεύτερῳ,
ρον, ἀσπερ εἶπον, κινεῖσθαι τῆς κατὰ φύσιν τοῦ φερομένου φορᾶς, ταύτῃ
ὠθῶν κινεῖ παρὰ φύσιν. δύο οὖν τούτων οὗτων τῶν τρόπων τῆς παρὰ
φύσιν κινήσεως, κατ' οὐδένα τῶν τρόπων δυνατὸν ἐν τῷ κενῷ κινεῖσθαι
15 παρὰ φύσιν. οὕτε γάρ ἀντιπεριστασθαι δύναται τὸ κενὸν οὕτε ὀθεῖσθαι·
οὐδὲ γάρ ἔστι σῶμα τὸ κενόν. ἀδύνατον ἄρα παρὰ φύσιν ἐν τῷ κενῷ κι-
νεῖσθαι, εἰ μὴ ὡς τὰ δχούμενα, φησί, τοιαῦτα δὲ ἔστι τὰ συμπαρομαρ-
τοῦν ἔχοντα τὸ πρώτον κινῆσαν. τοῦτο δὲ εἰρωνεύμενος εἶπεν. ὡς δχού-
μενα δὲ κινεῖται, οἷον τὰ ἐπὶ ὅδοτος, ὡς δταν κάρφος τι ἐποχῆται τῷ 10
20 ὅδατι κινουμένι. παρὰ φύσιν γάρ κινεῖται τοῦτο οὕτε ὀθούμενον οὕτε τῇ
ἀντιπεριστάσει τοῦ ὅδατος, ἀλλ' ἐποχούμενον τῷ ὅδατι. οὐδὲ κυρίως δὲ
αὐτῇ παρὰ φύσιν ἀν λεχθείη κίνησις, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ συμβεβηκός. οὐδὲ
ταύτην δὲ ἐνδέχεται ἐν τῷ κενῷ κινεῖσθαι τὴν κίνησιν· τὰ γάρ δχούμενα
ἐπὶ σώματος δχεῖται, οὐδὲ ἐπὶ κενοῦ, καὶ δεῖ τὸ δχοῦν δυσδιαιρετον εἶναι
25 τοῦ δχούμενου· ἀδύνατον ἄρα ἐπὶ τοῦ κενοῦ δχεῖσθαι. καὶ ἄλλως δέ,
φησί, μέχρι τίνος κινούμενον στήσεται; νῦν μὲν γάρ τὴν αἰτίαν τῆς στά-
σεως εἰπεῖν ἔχομεν διὰ τὸ ἐκλυθῆναι τὸν τόνον τοῦ ὀσθέντος ἀέρος, τὸ
δὲ ἐν τῷ κενῷ παρὰ φύσιν κινούμενον πιον στήσεται ἡ ὑπὸ τίνος; ἀνάγκη

1 γίνεται] δείκνυται M post γίνεται addunt ὡς ἐπὶ τῶν ὀθούντων Gt 2 ῥιπτοκύτων
Themistius ῥιπτόμενα M βίᾳ om. G 3 ἀντιπερισταμένου, 5 ἀντιπερισταται et
15 ἀντιπεριστασθαι M 5 ὀθεῖ Mt: ὀθῆ K: ὡς εἰ G καὶ (ante μέχρι) om. M
τοιοῦσθου (sic) K 6 ῥιπτομένου KM 7 τοιοῦτος] οὗτως M 8 ῥιπτομένου K
θάττονα K: θάττον M: ταχυτέραν Gt: θάττω Aristoteles et Themistius 9 ἐπὶ etiam
Themistius: εἰς Aristoteles 10 οὗτως] τοῦτο G ὀθεῖν αὐτό· εὐκίνητος G: ὀθεῖν.
αὐτοκίνητος KM: ὀθεῖν. εὐκίνητος t δν K 11 ἐπὶ τὸ πλείστον K ἐνδιδῆ-
σαν K τῷ] τὸ G, qui ποχ κινεῖσθαι om. 13 τούτων om. M τῶν om. Gt
14 κινήσεως—ἐν om. G δυνατὸν KM: οἷον τε t 15 δυνατὸν M 17 ὡς τὸ δχού-
μενον Aristoteles 17. 18 τὰ . . . παρομαρτοῦν G 18 εἰρωνεύμενος M: εἰρηνεύ-
μενος K 19 τοῦ ὅδατος M δταν] ὄντα G ἐποχεῖται GK 19. 20 τῷ ὅδατι
κινουμένι om. K 20 γάρ κινεῖ G τῇ om. K 22 αὐτῇ KM 22. 23 οὐδὲ
ταύτην δὲ (δὲ om. G) GKM: ἀλλ' οὐδὲ ταύτην t 23 κινεῖσθαι τι τὴν M 24 δεῖ Mt:
δῆ GK scribendum δυσδιαιρετώτερον (cf. ad p. 646, 13. 653, 4) 25 ὑπὸ τοῦ δχού-
μενου K: μᾶλλον τοῦ δχούμενου t 26 τινὸς G 27 ἐκλυθῆναι K τόπον G
27. 28 τῶ δὲ K 28 ὑπὸ τίνος G: ὑπὸ τίνος KMt

ἄρα ἡ μηδὲ δλως κινεῖσθαι, ἡ πανταχοῦ φέρεται, εἰ μή τι κρείττον ἐμ- q ἢ ποδίσει.

Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης δεικνὺς ὅτι οὐδὲ τὴν βίᾳν καὶ παρὰ φύσιν κίνησιν δυνατὸν ἦν γενέσθαι, εἰ κενὸν ἦν, ἐμοὶ δὲ οὐδὲν ἀναγκαῖον 5 ἔχειν δοκεῖ οὐδὲ τοῦτο τὸ ἐπιχειρήματα. πρῶτον μὲν γάρ ὅντως δέοειται ἴκανῶς οὐδέν, ὥστε ἀποπλῆσαι ἡμῶν τὴν διάνοιαν, ὅτι τῆς παρὰ φύσιν 20 καὶ βιαίου κινήσεως εἰς τῶν ἀπηριθμημένων τρόπων ἐστὶν αἴτιος. καὶ εἰ- ργέται μὲν μοι πρὸς τοῦτο τὸ θεώρημα μέτρια ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ δγδόνου ταύτης τῆς πραγματείας, ἔνθα τὸν περὶ τούτων προτγρούμενως ἔκινησε λόγον 10 ὁ Ἀριστοτέλης, πῶς τὰ παρὰ φύσιν κινούμενα κινεῖται, οὐδὲν δὲ χεῖρον καὶ νῦν διὰ βραχέων ὑπομνῆσαι τὰ ὑποπίπτοντα πρὸς τὸν λόγον τοῦτον ἀπίθανα. ἐν γάρ τῇ ἀντιπεριστάσει, ἢτοι δὲ ὠσθεῖς ἐμπροσθεν ὑπὸ τοῦ ῥιφέντος ἀήρ ἢτοι βέλους ἡ λίθου εἰς τούπισσα παλινδρομεῖ καὶ ἀντιπερι- 15 σταται τῷ βέλει ἡ τιῷ λίθῳ, καὶ οὕτως ὅπισθεν αὐτοῦ γενόμενος ὠθεῖ 20 αὐτόν, καὶ οὕτως ἐφεξῆς μέχρις ἂν ἡ ὄρμὴ τοῦ ῥιφέντος ἔξασθενήσῃ, ἡ οὐχ ὁ ἐμπροσθεν ὠθύουμενός ἐστιν ὁ ἀντιπεριστάμενος, ἀλλ' ὁ ἐκ πλαγίων· ὡσθέντος γάρ τοῦ βέλους ὑπὸ τοῦ συνωσθέντος ἐξ ἀργῆς ὑπὸ τῆς νευρᾶς ἀέρος ἀντιπερισταται εἰς τὸν τοῦ βέλους τόπον ὁ ἐκ πλαγίων ἀήρ, δι- 25 συνωσθεῖς ὑπὸ τοῦ κατ' ἀρχὴν ὠσθέντος αέρος κινεῖ τὸ βέλος, καὶ οὕτως 30 πάλιν εἰς τὸν ἀντιπεριστάμενον τῷ βέλει ἀέρα τὸ αὐτὸν δράσει, καὶ τὸ ἐφεξῆς μέχρις ἂν ἔξασθενήσῃ ἡ ἐνδοθεῖσα ἐξ ἀρχῆς ὄρμὴ τῆς κινήσεως. εἰ μὲν οὖν κατὰ τὸν πρότερον τρόπον εἴπωμεν γίνεσθαι τὴν ἀντιπεριστασιν, λέγω δὴ τὸν ὠσθέντα ἐμπροσθεν ὑπὸ τοῦ βέλους ἀέρα ἀντιπεριστῆναι αὐτῷ εἰς τούπισσα καὶ ὠθῆσαι αὐτόν, ἀπορήσοις ἄν τις, τί τὸ βιασάμενον 25 τὸν ἀέρα ἀπκεῖ εἰς τὸ ἐμπροσθεν ὠσθέντα μηδενὸς ἀντιπαίοντος παλινδρο- μῆσαι εἰς τούπισσα, δηλονότι κατὰ πλάγια τοῦ βέλους, καὶ ἐλθόντα ὅπι- σθεν ἀνακάμψαι πάλιν καὶ ὠσται τὸ βέλος. τρεῖς γάρ ἀνάγκη κινήσεις εἰς 30 κινηθῆναι· ὠσθῆναι γάρ δεῖ ὑπὸ τοῦ βέλους εἰς τὸ ἐμπροσθεν, εἴτα παλιν- δρομῆσαι καὶ τὴν αὐτὴν ἀνακάμψαι πάλιν. καίτοι εὐκίνητος ὁν δ ἀήρ καὶ λαβών ἀρχὴν κινηθεῖς ἔται ἐπὶ πλεῖστον. πῶς οὖν ὁ ὠσθεῖς ὑπὸ τοῦ

1 μὴ δὲ GKM: μὴ τ 3sqq. παρέκβασις περὶ τῶν ῥιπτουμένων παρά. M 3 δεικνὺς
 KM: δείκνυσιν G: δείκνησιν t οὐδὲ M: οὔτε GKt 4 οὐδὲν] οὐδὲ M 5 δο-
 κεῖν K δντως; KM: οὔπω Gt 7 εἰς KM 8 μὲν μοι scripsi: μέντοι KM:
 μοι Gt δγδόν] ἡ t 9 ἔνθα scil. Θ 4 p. 254b12 sqq. τὸν] τῶν K
 12 ἐπίθανα. ἐν γάρ M: ἀπίθανον γάρ G, qui mox ἀντιπαραστάσει ὠθεῖ; (om. δ) et mox
 βέλος K 15 ἔξασθενήσει (ei in erasis) K 16 οὐχ δ et in proximiis δλλ' δ KM:
 οὐκ et ἀλλὰ Gt ἀντιπεριστάμενος et 18 ἀντιπερισταται M πλαγίων ut solet et
 ποκ συνωσθέντος K 19 δέρος ὠσθέντος M οὕτω t 20 τὸν περιστάμενον Gt
 τὸ αὐτὸν KM: τοῦτο Gt τὸ (post καὶ) om. t 21 ἡ ἐνδοθεν KM 22 εἴπομεν K:
 εἴπομεν t post εἴπωμεν iterat πρότερον G 24 εἰς τὸ πίσω καὶ ὠθῆσεται K
 ἀπορήσοι (cf. ad p. 406, 8. 580, 5) M: ἀπορήσει G: ἀπορήσειν (K)t τί τὸν K 25 τὸν
 om. M ἀντιπαίοντος G 26 πλάγια M: πλάγια K: πλα G: πλάγιον t 28 ὠσθεῖ
 γάρ K 29 καὶ τὴν αὐτὴν ἀνακάμψαι πάλιν. καίτοι εὐκίνητος ὁν δ ἀήρ om. G δ M:
 om. Kt 29. 30 καὶ τηνικαῦτα λαβών fort. recte Gt 30 θεῖαι GK

βέλους ἀήρ οὐ κινεῖται κατὰ τὴν ἐνδοθεῖσαν ἀρχήν, ἀλλὰ παλινδρομήσας q 5·
ῶσπερ ἐξ ἐπιτάγματος τὴν αὐτὴν ἀνακάμπτει πάλιν, καὶ παλινδρομήσας οὐ
διασκεδάνυται εἰς τὸ ἀχανές, ἀλλ' ἀκριβῶς τῆς γλυφίδος τοῦ βέλους κα-
ταστοχασάμενος αὖθις παλινδρομεῖ πρὸς αὐτὴν καὶ αὐτῇς ἔχεται; ταῦτα 40
5 μὲν οὖν παντελῶς ἀπίθανα καὶ πλάσμασιν ἐπικότα μᾶλλον. ἔπειτα ὡσθεῖς
ὑπὸ τοῦ βέλους ὁ ἐμπροσθεν ἀήρ δῆλον ὅτι κινεῖται τινα κίνησιν, κινεῖ-
ται δὲ συνεχῶς καὶ τὸ βέλος· πῶς οὖν οἶόν τε τὸν ὡσθέντα ὑπὸ τοῦ βέ-
λους ἀέρα ἀντιπεριστῆναι τῷ βέλει καὶ γενέσθαι εἰς τὸν τόπον, δν κατέ-
λειψε τὸ βέλος; πρὶν γάρ παλινδρομῆσαι τοῦτο, ὅτε ἐκ πλαγίων τοῦ
10 βέλους ἀήρ καὶ (ὅ) ὄπισθεν συμπεσοῦνται καὶ ἀναπληρώσουσι τὸν κατα-
λειφθέντα ὑπὸ τοῦ βέλους τόπον ἀχρόνως διὰ τὴν τοῦ κενοῦ βίαν, καὶ 45
μᾶλιστά γε ὁ ὄπισθεν συγκινούμενος τῷ βέλει. εἰ δέ τις εἴποι ὅτι ὁ
ὡσθεῖς ὑπὸ τοῦ βέλους ἀήρ παλινδρομῆσας ὀθεῖται τὸν ἀντιπεριστάντα τῷ
βέλει ἀέρα, καὶ οὕτως ὄπισθεν τοῦ βέλους γενέμενος εἰς τὸν τοῦ ὡσθέν-
15 τος τόπον ὀθεῖται τὸ βέλος, μᾶλιστα μὲν οὖν ἀνάγκη ἦν μὴ συνεχῶς κινεῖ-
σθαι τὸ βέλος· πρὶν γάρ ὡσθῆται ὁ ἐκ πλαγίων ἀντιπεριστᾶς ἀήρ, δῆλον δὲ
οὐκ ἔκινετο τὸ βέλος· οὐ γάρ ἔκινει οὔτος ὁ ἀήρ. εἰ δὲ καὶ οὔτος ἔκινει,
τίς χρεία τὸν ἔμπροσθεν παλινδρομῆσαι; πῶς δὲ ὅλως ἡ ὑπὸ τίνος ὁ
ὡσθεῖς ἔμπροσθεν ἀήρ ἀρχὴν ἔλαβε τῆς εἰς τὸ ἔμπαλιν κινήσεως; εἰ γάρ 50
20 ὅλως ὀθεῖται τὸν προσπίπτοντα ἀέρα, ὕσπερ νῦν τὸν ἐκ πλαγίων
ῶθησε, διὰ τί μὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως, ἦν ἐκ τοῦ βέλους ἔλαβεν,
ἐπὶ πλεῖστον τοῦτο ποιεῖ καὶ ὀθεῖται τὸν ἔμπροσθεν προσπίπτοντα δεὶ ἀέρα,
ἀλλὰ διαύλους καὶ τριαύλους ἔκτος τῆς κινούσης αἰτίας ποιεῖ; πολλὰ μὲν
οὖν ἐνῆν λέγειν καὶ ἐλέγχειν τὸ πλασματῶδες τῆς ὑποθέσεως, ἵνανὰ δὲ
25 καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὸ προκείμενον.

Πρὸς δὲ τὴν ἑτέραν | ὑπόθεσιν, τὴν ἀντιπεριστασθαι λέγουσαν τὸν ἐκ q 5·
πλαγίων ἀέρα, καὶ τοῦτον ὡσθέντα ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀρχῆς ὡσθέντος ἀέρος τοῦ

- | | | | |
|--|--|--|-----------------------|
| 1 οὐ om. M | τὴν ἀρχὴν τὴν ἐνδοθεῖσαν M | 2 ὕσπερ — καὶ παλινδρομήσας | |
| om. M | 3 σκεδάνυται τὸν πρὸς εἰς K | 4. 5 ταῦτα μὲν οὖν κτλ.] adscribit | |
| | 4 πρὸς εἰς K | scholium manus quaedam s. XIII vel XIV in marg. G: ἐμοὶ δοκεῖ ὕσπερ ἐπὶ τοῦ ὑδατος | |
| | γίνεται ἐπειδὸν ἡ ναῦς δι' οὐρῶν φέρεται, αὐτὸ (mut. in οὐ τὸ; scribendum οὐ τὸ) ἐπὶ τὸ (sic) πρώτας ὑδωρ ἀντιπερισταται (corr. ex ἀντιπεριστασθαι) ἐπὶ πρύμνης· ἀλλὰ βίᾳ τεμνό- | | |
| | μενον ὑπὸ τῆς νεώς καὶ διδόνον αὐτῇ παρεχόμενον 8 ¹ (sic fere: καὶ?) αἱ τοτὲ πούμαν συνέρ- | | |
| | χεται καὶ βραχὺν ἡ οὐδὲν συντελεῖ ἡ τοιαύτη συνέλευσις τῇ κινέσαι (sic!) τῆς νεώς, οὕτω καὶ | | |
| | ἐπὶ τοῦ ἀέρος τοῦ φερομένου γίνεσθαι βέλους. 7 καὶ om. Gt οἵονται K | | |
| 8 δέρα] ἄρα M | γίνεσθαι Gt | 8. 9 τόπον δν, κατεληφε K | |
| | γίνεσθαι Gt | 9 τοῦτον δν, κατεληφε K | |
| 10 βέλους δ ἀήρ M | δ addidit t | 11 ἀρχῶν primitus G | |
| 11. 12 καὶ μᾶλιστά om. G | 12 δ utrumque om. Gt | 13 δ ἀήρ t | |
| | 13 δ ἀήρ t | 13. 14 τῷ | |
| βέλει om. M | 14. 15 ὀθέντος K | 15 βέλον K | ἡν M: εἰναι K: om. Gt |
| 16 ὀθῆτι M: ὀθήσῃ K: ὀθήθη G | ἀντιπεριστεράς K | 17 ἔκινετο] ἔκινετ (sic) M, | |
| ubi mox prius ἔκινει corr. ex ἔκινει | οὕτως utrobiique (i) | 18 τὸν] τοῦ Gt | |
| ὑπὸ τίνος K | 20 τὸν (post νῦν) t: τῶν G: τὸ KM | 22. 23 καὶ ὀθεῖται ποιεῖ | |
| om. M | 22 δεὶ ἀέρα K: ἀέρα δεὶ (it 23 ἔκτος] ἐκ K | 24 ἐνῆγ] ἡν M | |
| πλασματῶδες KM: πλάσμα (πλάσμα t et corr. G) τῆρε Gt | 25 καὶ om. M | πρὸς | |
| τὸ om. G | 27 τοῦ (post ἀέρος) om. Gt | | |

καὶ τὸ βέλος ὡσαντος, οὗτω καὶ αὐτὸν τὸ βέλος ὡθεῖν, φημὶ δι τοι εἰ καὶ ὁ γεννητός ἐκ πλαγίων ἀήρ ἀκίνητος ὃν ἀντιπερισταται τῷ βέλει καὶ γίνεται εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον, πολὺ δῆπου εὐλογώτερον τὸν ὡθοῦντα δέρα τὸ βέλος ὅπισθεν καὶ οὕτως δέξας κινούμενον ὥστε καὶ ἄλλον τὸν ἐκ πλαγίων ἀντιπεριστάμενον κινεῖν, αὐτὸν δέ τῷ βέλει ἀντιπεριστασθαι καὶ ὡθεῖν, μέχρις ἂν ἡ ἐξ ἀρχῆς ἐνδοθεῖσα αὐτῷ τῆς κινήσεως ἀρχὴ ἐκλυθῇ.

Ταῦτα μὲν πρὸς τὸν λόγον, τὸν τῇ ἀντιπεριστάσει τοῦ ἀέρος λέγοντα κινεῖσθαι τὰ βίᾳ κινούμενα, πρὸς δὲ τὸν ἔπειρον λόγον, τὸν λέγοντα δι τὸν ὡσθεῖς ἐξ ἀρχῆς ἀήρ ἀρχὴν λαβὼν κινήσεως καὶ δέκτερον κινούμενος τῆς 10 τοῦ ῥιφέντος κατὰ φύσιν φορᾶς, οὕτως αὐτὸν ὡθεῖ συμπαρομαρτῶν, μέχρις ἂν ἐκλυθῇ ἡ ἐνδοθεῖσα αὐτῷ κινητικὴ δύναμις, ἔχοντα μᾶλλον τὸ πιθανόν, ταῦτα ἔστιν εἰπεῖν, ὃ δὲ λεχθησόμενος λόγος ἀρμάσει καὶ πρὸς τὸν ἐκ 15 τῆς ἀντιπεριστάσεως ἔρωτητέον δὲ πρότερον τοὺς ταῦτα λέγοντας· ἀρα δταν τις ῥιπτῇ βίᾳ λίθον, τῷ ὡθεῖν τὸν κατόπιν τοῦ λίθου δέρα, οὕτως 15 βιάζεται τὸν λίθον ἐπὶ τὴν παρὰ φύσιν κίνησιν; ἡ ἐνδίδωσί τινα καὶ τῷ λίθῳ δύναμιν κινητικὴν ὡθῶν; εἰ μὲν οὖν μηδεμίαν ἐνδίδωσι τῷ λίθῳ δύναμιν, ἀλλὰ μόνον τῷ ὡθεῖν τὸν ἀέρα οὕτω κινεῖ τὸν λίθον ἡ τὸ βέλος ἡ νευρά, τις ἦν χρεία ἡ ἀπτεσθαι τῆς χειρὸς τὸν λίθον ἡ τῆς γλυφίδος τοῦ βέλους τὴν νευράν; δυνατὸν γάρ ἦν καὶ μὴ ἀφάμενον τούτων, ἀλλ' 20 οἶνον στήσαντα τὸ βέλος ἐπὶ ἄκρου ἔλου, οἶνον ἐπὶ τινος λεπτῆς γραμμῆς, ὅμοιός δὲ καὶ τὸν λίθον, μυρίας μηχαναῖς πολόν τινα κινεῖν ὅπισθεν ἀέρα. καὶ δῆλον δι τὸ δισφ πλείων καὶ πλείουν βίᾳ δ ἀήρ ἐκινεῖτο, μᾶλλον ὡθεῖν ὕφειλε καὶ ἐπὶ πλείουν ἐξακοντίζειν. νῦν δὲ οὐδὲ ἀντὶ ὧν ἐπὶ ἀπλατοῦς τῷ ὄντι γραμμῆς ἡ σημείου στήσης τὸ βέλος ἡ τὸν λίθον, καὶ τὸν πάντα πάσῃ, 25 ῥύμῃ κινήσῃς ὅπισθεν ἀέρα, οὐδὲ ἀν πηχυαῖον διάστημα κινηθείη τὸ βέλος. εἰ τοίνυν πλείουν ῥύμῃ κινηθεῖς δ ἀήρ οὐκ ἐκίνησεν, εὐδηλον δι τὸ βέλος. εἰ οὐδὲ ἐπὶ τῶν ῥιπτούντων ἡ τοξεύοντων ὁ ὡθούμενος ὑπὸ τῆς χειρὸς ἡ τῆς νευρᾶς ἀήρ οὕτως ἔστιν δ κινῶν· τί γάρ μᾶλλον ἀπτομένου τοῦ ῥιπτούντος τοῦ ῥιπτουμένου ἡ μῆ, τοῦτο συμβαίνειν ὕφειλε; καὶ ἄλλως εἰ 30 συνεχές ἔστι τὸ ἀπτόμενον τὸ βέλος τῆς νευρᾶς καὶ ἡ χεὶρ τοῦ λίθου, καὶ

1. 2 οὕτω — βέλει οἰκ. Μ 1 καὶ (post εἰ) Κ: οἰκ. Gt 2 ἀκίνητος Gt: κινητὸς Κ 3 εὐλογώτερον Κ 4 δέξας] ἐξ ἐνός G 5 τὸ βέλει K 6 ὡστε καὶ Gt: ὡς καὶ M: ὡσπερ (οἰκ. καὶ) K 7 τὸ βέλει K 8 ὡθεῖν] ἔχειν G 9 τῆς κινήσεως K 10 ἐνδοθεῖσα ἐξ ἀρχῆς Gt 11 ἐκλυθῇ G 12 13 ἐπὶ ἐλεγχθησόμενος M 12. 13 ἐκ τῆς οἰκ. K, qui ποιο ἐροτητέον 13 ἄρα KM 14 ῥίπτη M: ῥίπτει K 15 τῷ τὸ M οὕτω τ 15. 16 ἐνδίδωσι δύναμιν τινα κινητικὴν καὶ τῷ λίθῳ M 16 ἐνδίδωσι τῇ λίθῳ K 17 οὕτω οἰκ. M 17. 18 κινεῖ τὸν λίθον ἡ τὸ βέλος ἡ (ἡ K) νευρά KM: κινεῖται ἡ νευρά G: κινεῖται δ λίθος t 18 post ἀπτεσθαι iterat ἡ K 19 ἔλον K 20 ἔλον K 21 λεπτῆς KM: τῆς G: οἰκ. t 21 πολὴ M 22 δσφ] ὅπω (sic) K 23 πλείων] πλείων G 24 ἐκινεῖτο δ ἀήρ M 25 δφειλει G 26 ἀπλατοῦς K 27 σημείου] γραμμῆς G 28 στήσης Gt: στήση KM 29 πάντα πάσῃ Gt: παντάπασι (-σιν K) KM 30 κινήσεις M 31 πλείων (sic) K 32 ῥιπτούντων K 33 χειρὸς in ras. K 34 δ ἀήρ M 35 30 τοῦ ῥιπτούντος—ἀπτόμενον οἰκ. K 36 ἔστι τὸ Gt: ἤται M: an ἡ τὸ? 37 τὸ (ante βέλος) οἰκ. it

οὐδέν ἐστι τὸ μεταξύ, ποῖος ἀν εἴη ὁ ἔξοπισθεν κινούμενος ἀήρ; εἰ δὲ ὁ q 5^a ἐκ πλαγίων κινεῖται, τί πρὸς τὸ ῥιπτούμενον; ἐκπίπτει γάρ αὐτῷ ἔκεινος.

'Ἐκ τούτων δὴ καὶ πολλῶν ἄλλων συνιδεῖν ἐστιν ὡς ἀδύνατον τούτῳ κινεῖσθαι τῷ τρόπῳ τὰ βίᾳ κινούμενα, ἀλλ᾽ ἀνάγκη κινητικήν τινα δύναμιν ²⁵ ἀσώματον ἐνδίδοσθαι ὑπὸ τοῦ ῥιπτοῦντος τῷ ῥιπτουμένῳ, καὶ ἡ μηδ' ὅλως τὸν ὠδύνετα δέρα πρὸς ταύτην τὴν κίνησιν συμβάλλεσθαι, ἵνα βραχύ τι. εἰ δὲ ταύτῃ κινεῖται τὰ βίᾳ κινούμενα, δῆλον δήπου ὅτι κανὸν ῥιπτῇ τις βέλος ἡ λίθον βίᾳ καὶ παρὰ φύσιν, τὸ αὐτὸ πολλῷ μᾶλλον συμβῆσεται, καὶ οὐ δεήσεται τινος ἔξωθεν τοῦ ὀθοῦντος. καὶ οὐ δήπου 10 ἀπορώτερος ἐσται οὗτος ὁ λόγος ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενος (λέγω δὴ ὅτι ἐνέργειά τις ἀσώματος κινητικὴ ἐνδίδοται ὑπὸ τοῦ ῥιπτοῦν- ³⁰ τος τῷ ῥιπτουμένῳ, οὐθὲν δεῖ τὸν ῥιπτοῦντα ἀπεισθαι τοῦ ῥιπτουμένου) τοῦ ἐνέργειας τινὰς ἀφικεῖσθαι τῶν ὄρατῶν πρὸς τὰς ὅψεις, ὡς Ἀριστοτέλει δοκεῖ. ὥρημεν γάρ καὶ ἐκ τῶν χρωμάτων ἐνέργειας τινὰς ἀσωμάτως 15 ἀφικνουμένας καὶ χρωνυσούσας τὰ προκείμενα στερεὰ σώματα, δταν ἀκτὶς ἥλιον διὰ τῶν χρωμάτων προσβάλῃ, ὕσπερ ἔστιν ἐναργῶς ἰδεῖν, δταν διὰ τῶν κεχρωματισμένων σπέκλων προσβάλῃ ἀκτὶς ἥλιακή· φ' γάρ ἀν στερεῷ ²⁰ σώματι προσπέσῃ ἡ διὰ τοῦ σπέκλου προσπίπτουσα ἀκτὶς, τοῦτο χρώνυμαν ὥμοιάς τῷ δι' οὖν προσέπεσε χρώματι. δῆλον οὖν ὅτι ἐπιγίνονται ἐνέργειαί τινες ἀσωμάτως ἐξ ἄλλων εἰς ἄλλα. ἐπειτα εἰ τὸ μὲν ῥιπτούμενόν ἐστιν ὁ λίθος ἡ τὸ βέλος, τὸ δὲ κινοῦν καὶ ἀποβιαζόμενον ὁ ἄνθρωπος, τί ἐκώλυε καὶ κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξὺ ῥῆψαι τι; εἰ γάρ νῦν σώματος ὄντος τοῦ μεταξὺ καὶ τοῦ ἐμποδίζοντος ταῖς κινήσεσι τῶν σωμάτων καὶ διεμένων τῶν κινουμένων διελεῖν τὸ μεταξὺ δύμας κινοῦνται, τί ἐκώλυε ²⁵ κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξὺ ῥῆψαι βέλος ἡ λίθον ἡ τι τοιοῦτον ὄντος καὶ τοῦ ῥιπτοῦντος καὶ τοῦ ῥιπτουμένου καὶ τῆς χώρας;

p. 215^a-2 'Ανάγκη δὲ ἄνπερ ἡ βίαιος, (εἶναι καὶ τὴν κατὰ φύσιν· ἡ μὲν γάρ βίαιος) παρὰ φύσιν.

'Επειδὴ διεῖλε τὴν κίνησιν εἰς τὴν βίαιον καὶ τὴν κατὰ φύσιν, συμ- ⁴⁷ 30 βάλλεται δὲ αὐτῷ πρὸς τὴν δεῖξιν ἡ παρὰ φύσιν, διὰ τοῦτο φησιν ὅτι ἐὰν

1 εἴη] ἡ G 4 βίᾳ om. K τινα om. K 5 ἀσώματον t: ἀσώματος G: ἀσωμάτων KM 6 ῥιπτουμένῳ K 7 ταῦτα K 8 τις ante ῥιπτῇ traicit t 10 ἐνέργειας KM, qui omittunt μαρτυρούμενος—ἐνέργεια
12 ῥιπτοῦντος K: ῥιπτωμένῳ M post ῥιπτουμένου interpolat δῆλον δὲ ἐκ t 14 καὶ
om. M ἀσωμάτους t 15 χρονυσούσας K καὶ στερεὰ Gt σώματ M
16 προσβάλῃ t: προσβάλλοι GM: προσβάλλοι K 17 σπέκλων et 18 τοῦ σπέκλου Diels: σπέκλων (sic) et τοῦ σπέκλου KM: ὑέλων et τῆς ὑέλου (it 17 προσβάλῃ M φ') ως G ἀν] ἐν G 19 τῷ] τὸ K: τοῦ t δι' (ex δ') corr. G ἐπιγίνονται om. M
20 ἀσώματοι t ἄλλας G ῥιπτόμενον K 21 ἡ τὸ (ex ἡ τι) corr. G 23 τοῦ (τοῦ om. K) μεταξὺ καὶ GK: μεταξὺ Mt 27. 28 -περ ἡ βίαιος— παρὰ φύσιν om. K
εἶναι—γάρ βίαιος t: om. M 29 διῆλε K 30 αὐτὸ t

ἢ βίαιοις κίνησις, ἔστι καὶ ἡ παρὰ φύσιν· οὐδὲν γάρ ἀλλο ἔστι τὸ βίᾳ τῇ, q 5^v
 παρὰ φύσιν. εἰ τοίνυν ἔστι παρὰ φύσιν κίνησις κενοῦ ὄντος, δεῖ προηγεῖ-
 σθαι τὴν κατὰ φύσιν· ἀλλὰ μὴν ἡ κατὰ φύσιν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ἡ παρὰ φύσιν
 φύσιν ἄρα. δείκνυσι δὲ ἐφεῖταις πῶς οὐκ ἔστιν ἡ κατὰ φύσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ
 5 τὸ μὴ εἶναι τὴν κατὰ φύσιν κίνησιν ἐπὶ τοῦ κενοῦ οὐδεὶς λόγος ἀναγκαῖος
 ἀπέδειξεν, οὐκ ἀναφοροῦται ἡ παρὰ φύσιν. καὶ οὐ δῆπου λέγω δτὶ
 κενόν ἔστιν ἐνεργείᾳ τὸ δι' οὐ κινοῦνται τὰ κινούμενα, ἀλλ' ἥτι καν κενὸν
 τῇ, οὐδὲν ἔκώλυεν εἶναι κίνησιν.

p. 215a11 Τὸ δὲ κενὸν μὴ ὅν τι καὶ στέρησις δοκεῖ εἶναι. |

10 Οὐχ δτὶ μηδαμῇ μηδαμῶς ὅν ἔστιν, ἀλλ' ὥσπερ ἡ ὄλη καὶ στέρησις q 6^v
 λέγεται καὶ τὸ μὴ ὅν τῷ μηδὲν εἶναι τῶν φυσικῶν σωμάτων ἐνεργείᾳ,
 οὗτω δὴ καὶ τὸ κενὸν τῷ μηδὲν εἶναι τῶν πεφυκότων ἐγγίνεσθαι ἐν αὐτῷ
 σωμάτων καὶ στέρησις λέγοιτ' ἀν καὶ τὸ μὴ ὅν.

p. 215a11 Ἡ δὲ φύσει φορὰ διάφορος.

15 Τὰ μὲν γάρ ἀνω κατὰ φύσιν κινεῖται, τὰ δὲ κάτω· ἕστε διάφοροι 6
 αἱ φυσικαὶ κίνησις.

p. 215a12 Ὅστε ἔσται τὰ φύσει διάφορα.

Τουτέστι τὰ φύσει κινούμενα. εἰ δὲ τὰ κινούμενα κατὰ φύσιν διά-
 φορα, ἐν δὲ τῷ κενῷ οὐδεμίᾳ ἔστι διαφορὰ ἐφ' δι κινοῦνται, δυοῖν ἀνάγκῃ,
 20 θάτερον, ἡ μὴ γίνεσθαι ἐπὶ κενοῦ κίνησιν, ἡ μηδὲν κατὰ φύσιν κινεῖσθαι.

p. 215a14 Ἔτι νῦν μὲν κινεῖται τοῦ ὕστατος οὐχ ἀπτομένου. 10

Ἐνθεν αὐτὸ καθ' αὐτὸ κατασκευάζει τὸ μὴ ἀν γενέσθαι ἐν τῷ κενῷ
 παρὰ φύσιν κίνησιν. τὸ δὲ οὐχ ἀπτομένου τοῦ ὕστατος ἀντὶ τοῦ οὐ
 μέχρις ἀν κινηταί ἀπτομένου, ἐπείτοι γε ἐν τῷ ὀθεῖν δηλονότι ἡ πτε-
 25 το τοῦ βέλους ἡ τοῦ λίθου. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐναπολαβοῦσα ἡ χείρ μεταξὺ 15
 ἑαυτῆς καὶ τοῦ λίθου ἀέρα τινά, οὗτως τῷ ὀθεῖν τὸν ἀέρα ὀθεῖ τὸν λίθον,

1 παρὰ GKM: κατὰ τὸ 6 ὑπέδειξεν M 9 lemma habet G καὶ στέρησις om.
 G: καὶ στέρησις δοκεῖ εἶναι om. K 11 μὴ δν om. G τῷ Mt: τὸ K: om. G
 11. 12 τῶν φυσικῶν σωμάτων—εἶναι om. G φυσικῶν σωμάτων ἐνεργείᾳ, οὗτω δὴ KKM:
 πεφυκότων ἐγγίνεσθαι ἐν αὐτῇ εἰδῶν, οὗτω δὲ τὸ 12 τῷ] τὸ K 14 lemma habet (i.)
 διάφορος om. K 17 lemma habet G ἔσται Gt: om. KM 19 δυοῖς K
 20 γενέσθαι Gt 21 κινεῖται M et K, qui cetera lemmatis verba omittit: κινεῖται
 τὰ βιττούμενα τὸ et Aristotelis codices (præter E), at cf. Simplic. p. 668, 8. Themist.,
 p. 293, 15 22 Ἐνθεν GKM: Ἐντεῦθεν τὸ καθ' αὐτὸ κατασκευάζει KKM: κατασκευάζει
 καθ' αὐτὸ Gt γένεσθαι (sic) K 24 κινεῖται K et primitus M 25 ἐπεὶ δὲ Gt
 26 οὗτω τὸ ὀθεῖ] οὐθεὶ K

όμοίως δὲ οὐδὲ νευρά μεταξὺν έαυτῆς καὶ τοῦ βέλους, ἀλλ' ἐφαρμόζουσιν φύσιν εἰπούσης αλλήλαις, η τε τοῦ ριπτούντος καὶ η τοῦ ριπτούμενου, πότερον πρὸν ἄψασθαι τοῦ ριπτούμενου ὅπισθεν τὸν ἀέρα, καὶ οὕτως ὀθησαι αὐτό, γίνεται τις κίνησις τῷ λίθῳ οὐπ' αὐτῆς τῆς χειρὸς ἀμέσως η τῷ βέλει οὐπὸ τῆς νευρᾶς, η οὐ; εἰ μὲν οὖν μηδεμίᾳ ὡσὶς γίνεται οὐπὸ τῆς χειρὸς η τῆς νευρᾶς, οὐκ ἔδει ἐν τῷ ὀθεῖσθαι τὸν λίθον ἐπὶ τὸν παρὰ φύσιν τόπον διστασθαι ποτε τῆς χειρός· οὔτε γάρ οὐπὸ τῆς ἐμφύτου ὀρμῆς ἐπὶ τὸ παρὰ φύσιν φέρεται, οὔτε η χειρ ἀμέσως ὀθησαι αὐτὸν δύναται. νῦν δὲ ὀθεῖται μηδενὸς μεταξὺν ἀναπειληγμένου ἀέρος· ὥστε εἰ 10 μὴ ἔστι μεταξὺ τις ἀγρός, τὸ πρώτως ὀθησαν η χείρ ἔστιν η η νευρά, εἰ καὶ δ ἀγρὸς λοιπόν, ὡς φασι, τὴν ὀθησιν διαδέχεται. εἰ δὲ ἐνδέχεται διλαβεῖν οὐπὸ τῆς χειρὸς ἀμέσως γενέσθαι ὀθησιν, τί κωλύει καὶ ἐπὶ κενοῦ τὸ αὐτὸν τοῦτο γενέσθαι; οὐδὲν γάρ μοι διαφέρει τὸ ἐπὶ πλέον η ἐλαττον διὰ κενοῦ οὐ η διὰ σώματος γενέσθαι.

15 p. 215-19 Ἐτι οὐδεὶς ἀν εἰπεῖν ἔχοι [ὅτι] διὰ τί κινηθὲν στήσεται.

"Ἐτερον τοῦτο ἔστιν ἐπιχείρημα, διτι οὐδὲν κινεῖται ἐν τῷ κενῷ παρὰ φύσιν. φημι δὲ ἐγὼ διτι ὕστερον σὺ δ τὴν ὀθησιν τοῦ ἀέρος αἰτιώμενος τῆς παρὰ φύσιν κινήσεως μέχρι τοσούτου λέγεις κινεῖσθαι αὐτό, μέχρις ἀν ἐκλυθῆ η ἐνδούθεσσα τῷ ἀέρι κινητικὴ δύναμις ἐκ τοῦ τὴν ἀρχὴν ὕστατος, 20 οὗτω δηλονότι καν εἰ ἐπὶ κενοῦ παρὰ φύσιν κινηθείη τι, μέχρι τοσούτου ἐκινεῖτο, μέχρις ἀν ἐξασθενήσῃ η ἐνδούθεσσα αὐτῷ κινητικὴ δύναμις οὐπὸ τοῦ τὴν ἀρχὴν ὕστατος.

p. 215-22 Ἐτι νῦν μὲν εἰς τὸ κενὸν διὰ τὸ οὐπείκειν φέρεσθαι δοκεῖ, ἐν δὲ τῷ κενῷ πάντῃ διμοίως (τὸ) τοιοῦτον.

25 "Ἐτερον τοῦτο ἐπιχείρημα ἔκ αὐτῶν ὥν λέγουσιν οἱ τὸ κατεσταρμένον οὐπείκειν οὐποτιθέμενοι ἐν τοῖς σώμασιν, οἵτινές εἰσιν οἱ περὶ Δημόκριτον. νῦν μὲν γάρ, φησί, τὴν αἰτίαν ἀποδίδοτε τοῦ μᾶλλον μὲν κινεῖσθαι ἐν

1 η νευρά Gt: πνεῦμα K et compend. M	2 η (post καὶ) om. M	2. 3 ριπτούμενου utro-
biique K	4 αὐτῷ Mt: αὐτῷ G: αὐτῷ	4. 5 η τῷ KM: ὕστερον τῷ Gt
5 οὐδεμίᾳ K: μιδεμίᾳ (sic) t	ώσις KM: ὀθησις Gt	5 οὐδεμίᾳ M
8 ὕστεσσι αὐτὸν K	10 αὐτῷ θεσσαν K	6 ὕστεσσι M
11 λοιπόν, ὡς φασι K: ὡς φασι λοιπόν M: φασι λοιπόν Gt	11 λοιπόν, ὡς φασι K: ὡς φασι λοιπόν M: φασι λοιπόν Gt	7 οὐπὸ] ἐπὶ K
12 ὀθησιν (ex ὀθησιν) corr. M	13 πλεῖστον Gt	8 ὀθησιν KM: ὕστεσσι Gt
14 γενέσθαι KM: κινεῖσθαι Gt	15 εἰπεῖν ἔχοι (ἔχει K) KM: ἔχοι εἰπεῖν t Aristoteles	14 γενέσθαι KM: κινεῖσθαι Gt
16 οὐδεὶς τί κινηθὲν στήσεται om. K	16 οὐδεὶς τί κινηθὲν στήσεται om. K	15 εἰπεῖν t, qui mox στήσεται που
17 οὐδὲ τί κινηθὲν στήσεται om. M	17 οὐδὲ τί κινηθὲν στήσεται om. M	16 οὐδεὶς τί κινηθὲν στήσεται που
18 τοσοῦτον K	18 τοσοῦτον K	17 οὐδὲ τί κινηθὲν στήσεται που
19 λέγει G	19 λέγει G	18 τοσοῦτον K
20 η (K)t	20 η (K)t	19 λέγει G
21 ἐκινεῖτο GKM: κινηθῆσται t	21 ἐκινεῖτο GKM: κινηθῆσται t	20 η (K)t
22 ἐξασθενήσει K	22 ἐξασθενήσει K	21 ἐκινεῖτο GKM: κινηθῆσται t
23 η M: η t:	23 η M: η t:	22 ἐξασθενήσει K
24 διὰ τὸ οὐπείκειν — τοιοῦτον om. K	24 διὰ τὸ οὐπείκειν — τοιοῦτον om. K	23 η M: η t:
25 ἀποδίδοται G: ἀποδίδοται K	25 ἀποδίδοται G: ἀποδίδοται K	24 διὰ τὸ οὐπείκειν — τοιοῦτον om. K

άέρι ήττον δὲ ἐν ὅδατι ἐν δὲ τῇ γῇ μηδαμῶς, ἐπειδὴ πάντα μὲν ἐκ τῆς οὐ⁶
τοῦ κενοῦ συμπλοκῆς καὶ τῶν ἀτόμων συνέστηκεν, οὐχ όμοία δὲ ἐν πᾶσιν
ἡ συμπλοκή, ἀλλ' εἰσὶ τὰ κενὰ ἡ μείζονα ἡ ἐλάττονα ἐν τοῖς σώμασι.
διὰ τοῦτο ἐν τῷ δέρι θᾶττον κινεῖται, διότι μεγαλομερῆ ἔστι τὰ τοῦ
5 ἀέρος κενά· ὥθιούμεναι οὖν αἱ τοῦ ἀέρος ἄτομοι ὑπὸ τοῦ κινουμένου ⁴⁰
ρρεδίως εἰς τὰ κενὰ χωροῦσι καὶ διδόσαι τὴν πάροδον τῷ κινουμένῳ. ἐν
δὲ τῷ ὅδατι βραδυτέρα ἡ κίνησις· μικρότερα γάρ τὰ κενά, καὶ ἡ πιλησις
οὖν ἡ εἰς αὐτὰ χρονιωτέρα. ἐν δὲ τῇ γῇ διὰ τὸ πάνυ μικρομερῆ εἶναι
τὰ κενὰ κίνησις οὐ γίνεται· οὐ γάρ δύνανται εἰς αὐτὰ πιληθῆναι αἱ ἄτομοι.
10 εἰ τούνν, φησίν, ἐπὶ τούτων οὕτως ἡ κίνησις γίνεται, ἐὰν δλον ἡ κενόν,
ποῦ οἰσθήσεται, φησίν; οὐ γάρ ἀλλο ἄλλου μέρος τοῦ κενοῦ μᾶλλον
ὑπεικτικόν, ἀλλὰ πάντη οὐδὲν ἐμποδίσει· ὥστε πανταχοῦ ὁμοίως οἰσθήσε- ⁴⁵
ται. νῦν μὲν γάρ δηγ τῷ ὥθιοντι παρείκουσιν αἱ ἄτομοι, κινεῖται τὰ κι-
νούμενα ἡ ἄνω ἡ κάτω ἡ ἀλλαχοῦ, ἐν δὲ τῷ κενῷ πάντῃ ὁμοίως ὅντος
15 ὑπεικτικοῦ, εἰ δεῖ ὑπεικτικὸν εἰπεῖν τὸ κενόν, μᾶλλον δὲ μηδαμῇ μηδαμῶς
ἐμποδίζοντος, εἰλογον τὸ πανταχοῦ φέρεσθαι τὸ κινούμενον, καὶ μη-
δὲν μᾶλλον ὡδε ἡ ὡδε. τοῦτο δὲ ἀλογον καὶ ἀδύνατον. καὶ εἰ δσφ
μεγαλομερῆ εἰσὶ τὰ κενά, τοσούτῳ θᾶττον ἡ κίνησις, ἐὰν ἄρα δλον ἡ
κενόν, ἀχρόνως ἐν αὐτῷ κινηθήσεται. τοῦτο δὲ τὸ ἐπιχείρημα δυνατὸν
20 μὲν καὶ ὡς συνεχὲς τοῖς ἀνωτέρῳ λαβεῖν, δτι νῦν μὲν ἵσως τοῦ τὰ παρὰ ⁵⁰
φύσιν κινούμενα μὴ δομοίως διὰ παντὸς φέρεσθαι ταύτην δν ἀποδοῖεν τὴν
αἰτίαν, ἐὰν δὲ δλον ἡ κενόν, τι δν εἴποιεν; ἡ γάρ ἀχρόνως οἰσθήσεται
ἡ πανταχοῦ. μᾶλλον (δε) διὰ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα είρηται δτι οὔτε ὡς τὸ δι'
οὐ δυνατὸν διὰ κενοῦ γενέσθαι τὴν κίνησιν. οὔτε γάρ τὸ θᾶττον ἔσται ἐν
25 αὐτῷ καὶ βραδυτέρον, οὔτε τὸ ὡδε μᾶλλον ἡ ὡδε· πανταχοῦ γάρ δομοίως.
ώστε τοῖς ἔξης μᾶλλον συντακτέον αὐτό, οὐ τοῖς ἐμπροσθεν.

p. 215-24 Ἔτι δὲ ἐκ τῶνδε φανερὸν τὸ λεγόμενον· ὥρῶμεν γάρ τὸ οὐ⁶
αὐτὸ βάρος καὶ σῶμα θᾶττον φερόμενον διὰ δύο αἰτίας.

Δεῖξας δτι οὔτε ὡς ποιητικὸν αἰτιόν ἔστι κινήσεως τὸ κενὸν οὔτε ὡς
30 τελικόν, βούλεται λοιπὸν δεῖξαι δτι οὔτε ὡς τὸ δι' οὐ αἰτιόν ἔστι κινήσεως,

3 ἡ πλοκή M 4 διότι KM: διὸ Gt 5 τοῦ κινουμένου Gt: τὰ (εχ τοῦ fecit M) κινού-
μενα KM 8 οὖν ομ. Gt ἡ τρόπος αὐτὰ G 9 πιληθῆναι (sic) t 11 ἄλλου ἄλλο t
12 ὑπεικτικόν K: ὑφεκτικόν M ἐμποδίζει t 13 παρείκουσιν scripsi: παρήκουσιν (i:
παρείκασιν KM: ὑπείκουσιν t 14. 15 δοτος ὑπεικτικοῦ (ὑπεικτικοῦ K: ὑφεκτικοῦ M: si-
militer in proximis) GKM: δοτος ὑπεικτικῷ t 15. 16 δὲ μηδενὸς μηδαμοῦ ἐμποδίζον-
τος Gt 17 post δσφ addit μᾶλλον t 18 εἰσι] ἡ G τοσούτῳ (sic) K δλον ite-
rat M ἡ M: ἡ K: εἴη Gt 19 ἐν αὐτῷ] ἐστῶ K δὲ ομ. Gt 20 τοῦ τὰ] τὰ
τοῦ G 21 μὴ ομ. M 23 πανταχοῦ μᾶλλον. διὸ libri τὸ (ante ἐπιχείρημα) ομ. K
δτι οὐδὲ ὡς διὰ τοῦ δι' οὐ? 25 τὸ ὡδε μᾶλλον] γάρ μᾶλλον ὡδε M ἡ ὡδε πα-
νταχοῦ. οὐ γάρ G δομοίως ἔχει t 26 ἔξοις K 27 lemma ομ. K ἐκ M: καὶ
ἐκ t Arist. 29 τὸ κεκενόν K 30 δτι ομ. K οὔτε] immo οὐδὲ

οίον δτι αἰτιον τὸ κενὸν ὡς δι' αὐτοῦ φερομένων τῶν σωμάτων, q 6^v
 ὥσπερ νῦν δι' ἀέρος ἡ δι' ὄντας; ή τῶν σωμάτων γίνεται κίνησις. εἰ δὲ
 γάρ δειχθῇ δτι οὐδὲ οὔτως ἐστὶ κινήσεως αἰτιον, οὐδὲ ἐνδέχεται κενοῦ
 ὄντος κίνησιν δι' αὐτοῦ γενέσθαι τὴν κατὰ φύσιν. δέδεικται δὲ δτι οὐδὲ
 5 τὴν παρὰ φύσιν· εἴοικεν ἄρα κενοῦ ὄντος μὴ ἐνδέχεσθαι κίνησιν εἶναι.
 ἀλλὰ μὴν ἔστι κίνησις· κενὸν ἄρις οὐκ ἔστιν, δπερ ἐξ ἀρχῆς προέκειτο
 δεῖξαι. δείκνυσι δὲ δτι ἀδύνατον διὰ κενοῦ κίνησιν εἶναι ἐκ τῆς ἀνίσου
 κινήσεως· ἔστι γάρ τις κίνησις ἡ μὲν θάττων ἡ δὲ βραδυτέρα. δρῶμεν
 οὖν, φησίν, ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, δτι αἱ ἀνίσους κινήσεις διὰ δύο γίνονται.
 10 ταὶ αἰτίας, ἡ τιρ διαφέρειν τὸ δι' οῦ (τὸ γάρ αὐτὸ βάρος δι' ὄντας
 μὲν κινούμενον βραδύτερον κινηθήσεται, δι' ἀέρος δὲ ταχύτερον), καὶ τὸ
 αὐτὸ πᾶλιν ἡ δι' οὗ φέρεται, μὴ ὡσαύτως δὲ ἔχον, ἀνίσος γίνεται κίνη-
 σις· ὥσπερ γάρ βραδύτερον δι' ὄντας ἐκινείτο διὰ τὸ δυσδιαιρετώτερον
 εἶναι τοῦ ἀέρος διὰ τὴν παχύτητα καὶ διπανᾶσθαι χρόνον ἐν τῇ διαιρέσει,
 15 οὕτως καὶ τὸ αὐτὸ ἡ δι' οὗ κινεῖται, οἵον ὁ ἀήρ, φέρηται δὲ νῦν μὲν
 δι' ἑστῶτος αὐτοῦ ἀλλοτε δὲ ἀντικινούμενον, θᾶττον φέρεται δι' ἑστῶτος.
 16 ἀνακρουόμενον γάρ ὑπ' αὐτοῦ ἐμποδίζεται τοῦ πρότι. δυσχερεστέρα γάρ
 ἡ διαιρεσίς γίνεται διὰ τὸ ἐξοιλισθαίνειν κινούμενον τὸν ἀέρα καὶ διὰ τὴν
 ἀντώθησιν. οὕτω μὲν οὖν ἀνίσος ἡ κίνησις γίνεται τοῦ μὲν κινούμενου
 20 τοῦ αὐτοῦ ὄντος τοῦ δὲ δι' οὗ κινεῖται οὐ τοῦ αὐτοῦ, καὶ τὸ αὐτὸ δὲ
 τὸ δι' οὗ ἡ τὸ κινούμενον δὲ μὴ τὸ αὐτό, καὶ οὕτως ἀνίσος γίνεται ἡ
 κίνησις. τὸ γάρ λιτριαῖον βάρος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀέρος θᾶττον καταφέρεται
 τοῦ ἡμιλιτριαίου· ἡ γάρ μεῖζων ροπὴ θᾶττον διαιρεῖ, καὶ ἡ αὐτὴ δὲ ροπὴ
 25 ἡ, οἵον διλιτριαία, τοῖς σχήμασι δὲ διαιφέρῃ, καὶ τὸ μὲν σφαιρικὸν ἡ τὸ
 δὲ πλατύ, θᾶττον τὸ σφαιρικὸν τοῦ πλατέος κατενεχθήσεται διὰ τοῦ αὐτοῦ
 ἀέρος· δισον γάρ ἀν ἡ πολυγωνιώτερον, τοσούτον θᾶττον ποιεῖται τὴν διαι-
 ρεσιν, τὸ δὲ πολυγώνιον προκόπτον ἦσει εἰς τὸ ἀγώνιον, λέγω δὴ τὸ
 σφαιρικόν. πάντων οὖν ταχύτερον τὸ σφαιρικὸν σχῆμα καταφέρεται (κατὰ
 σημεῖον γάρ ποιεῖται τὴν τομήν), τὸ δὲ πλατὺ ἀτε ὑπὸ πλείονος δέρος

1 αὐτοῦ Mt: αὐτῶ K: αὐτῶν G φερομένων (φερόμενον G) τῶν σωμάτων GKM: τὰ σώ-
 ματα φέρεσθαι τὸ 3 δειχθῇ M: διχθῆ K: δειχθεῖ Gt 6 προβείτο M 8 τι G
 θᾶττον K 9 οὖν] γάρ M αἱ οι. K 11 δὲ παχύτερον K 13 δι' ὄντας βραδύ-
 τερον Gt δυσδιαιρετώτερον (cf. ad p. 638,24) G: δυσδιαιρετον KMt 14 παχύτητα
 scripsi: ταχύτητα KMt: πραῦτητα G 15 οὕτω τὸ φέρεται t: φέρεται GKM 16 δὲ
 ἑστῶτος scripsi utrobiisque: priore loco ἑστῶτος δι' GKM εἰς διεστῶτος t, altero loco διεστῶ-
 τος KMt εἰς ἑστῶτος G 17 ἀνακρουόμενοι K 18 διὰ τὸ διὰ τὸν t ἑξησθάνειν
 G: fort. ἐξοιλισθάνειν 19 ἀντώθησιν Mt: ἀντώθωσιν K: ἑξώθησιν G μὲν οὖν ἀνίσος
 KM: μὲν ἀνίσως Gt 21 ἀνίσος GKM: ἀνίσως (sic) t 22 ἐπὶ GKM: διὰ t, at cf.
 p. 650,12 al. αὐτοῦ οι. K ἀέρος KM: βάρους G: οι. t 23 ἡμιλιτριαίου βάρους t
 ἡ γάρ μεῖζων KM: γάρ ἡ μεῖζων (addita distinctione post καταφέρεται) G: ἡ μεῖζων γάρ t
 23. 24 ροπὴ ἡ KMt: ροπὴ θᾶττον διαιρῆ G 24 διλιτριαῖa scripsi: διλιτριαῖa M: δύο λι-
 τριαῖa GKt διαιφέρῃ scripsi: διαιφέρει KM: διαιφέροντα Gt 25 πλατόν, τάττον K
 τὸ] ἤτοι G 26 δσω εἰς τοσούτω Gt πογωνιώτερον (sic) K: διλιγονιώτερον (sic) εἰς v. 27
 τὸ δὲ διλιγόνιον (sic) t τὴν οι. t 27 ἤσει K: ἤσει M λέγω δὴ KM: τωδή (sic) G:
 δπέρ ἐστι t 29 σημεῖων K 29. p. 647,1 τὸ δὲ πλατὺ — τομήν οι. M

ἀνεχόμενον βραδυτέραν ποιεῖται τὴν τομήν, ὥσπερ τῶν μαγαρίων τὰ ἀμφιβλέα.
οὐδὲ διὸ σφαιροειδές τι γέρε, εὐκύλιστον μᾶλλον ἔστιν, οἷον ὁ κύλινδρος καὶ τὰ πολυγώνια τῶν σχημάτων. διὸ σφαῖρα πάντων μᾶλλον εὐκύλιστος (κατὰ σημεῖον γάρ ἀπτεται τοῦ ἐπιπέδου), οὐ δὲ κύβος πάντων
5 μᾶλλον δυσκύλιστος· πολλὴν γάρ τοῦ ἐπιπέδου κατέχει μοῖραν. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν καταφερομένων τὰ σφαιρικὰ θάττονα ποιεῖ τὴν κίνησιν διὰ τὸ ὑπὸ δλίγου ἀνέχεσθαι ἀέρος, τὸ δὲ δλίγον τοῦ πλείονος εὐδιαιρετώτερον τὸ αὐτὸ δ.

Αἱ μὲν οὖν αἰτίαι τῆς ἀνίσου κινήσεως αὗται, ἀδύνατον δέ, φησίν, εἰ
10 διὰ κενοῦ γίνοιτο ή κίνησις, τὴν αἰτίαν δι’ ἣν ἄνισοι γίνονται αἱ κινήσεις ^{οὐ}
ἀποδοῦναι· ἀνάγκη γάρ ἴσωταχθεῖν; ἐπὶ κενοῦ πάντα κινεῖσθαι, μᾶλλον δὲ
μηδὲ ὅλως δυνατὸν εἶναι κίνησιν ἐπὶ κενοῦ γενέσθαι. δείχνυσι δὲ τοῦτο
οὕτως· |λαμβάνει δύο τινὰ διαστήματα ἵσα τῷ μήκει, οἷον σταδιαῖς, ἀέρα
καὶ ὕδωρ, καὶ ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸ δι’ ἀμφιστέρων κινούμενον, ἢ δύο ἴσορ-
15 ροπα καὶ ἴσοσχήμονα (οὐδὲν γάρ διαφέρει), οἷον δύο σφαιρίας χρύσου λι-
τριάσις τῷ βάρει· ἐὰν οὖν η̄ μὲν διὰ τοῦ ἀέρος κινηθεῖη, η̄ δὲ διὰ τοῦ
ὑδατος, ἐπειδὴ λεπτομερέστερος ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος, θάττον δηλονότι διελεύ-
σεται η̄ ἑτέρα τὸν σταδιαῖον ἀέρα η̄ η̄ ἑτέρα τὸ ὕδωρ. ἔξουσι δή, φησί,
τοῦτον τὸν λόγον πρὸς ἀλλήλους οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, διὸ λόγον ἔχει
20 ὁ ἀήρ πρὸς τὸ ὕδωρ παχύτητι καὶ λεπτότητι. εἰ γάρ διπλασίονι λόγῳ
λεπτομερέστερος εἴη ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος, ἀνάγκη καὶ τοὺς χρόνους τῶν κι-
νήσεων τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν ἀντεστραμμένως πρὸς ἀλλήλους· διπλασίων
γάρ ἔσται ὁ χρόνος ἐν φύσει κινεῖται διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ χρόνου ἐν φύσει
25 καὶ διὰ τοῦ ἀέρος, καὶ ὅσῳ λεπτομερέστερόν ἔσται τὸ δι’ οὐδὲ η̄ κίνη-
σις, τοσούτῳ ὁ χρόνος τῆς κινήσεως μειοῦται. τούτων τοίνυν οὕτως ἔχον-
των δείχνυσιν διτι δύνατον κίνησιν διὰ κενοῦ γενέσθαι, τούτῳ τῷ τρόπῳ·
δείχνυσι δὲ ἐπὶ καταγραφῆς, καλεῖ δὲ τὸ μὲν κινούμενον α, τὸν δὲ ἀέρα
δ, τὸ δὲ ὕδωρ β, χρόνον δὲ τὸν μὲν τῆς διὰ τοῦ ὕδατος κινήσεως γ, τὸν
δὲ τῆς διὰ τοῦ ἀέρος ε, λαμβάνει δὲ ἔσον τῷ ὕδατι καὶ τῷ ἀέρι κενόν,
30 δ καλεῖ ζ. εἰ οὖν ἐνδέχεται κινηθῆναι διὰ κενοῦ, ἐπειδὴ πᾶσα κίνησις ἐν

1 μαχαρίων Μ: μαχερίων Κ: μαγαρίων Γτ
ἀμβλεῖαι τ 2 τι η̄ ΚΜ: ἔστιν Γτ
χίνησις τ η̄ σφαῖρα Μ 4 κύβος τ
iterat M ἐπὶ τῶν κατὰ σφαιρικὰ (sic) K
8 διν om. Γτ 9 αἱ μὲν οὖν αἰτίαι τῆς ἀνίσου κινήσεως αὗται Μ: «ι μὲν οὖν αἰτίαι τῆς
(om. 9. 10 ἀνίσου — κίνησις, scilicet verba αἱ μὲν — γίνοιτο η̄ κίνησις lemma esse existimans
more solito decurtavit) Κ: αἱ αὗται μὲν οὖν αἰτίαι — κινήσεως Γ: αἱ αὗται μὲν οὖν αἱ αἰτίαι —
κινήσεως τ 10 γένοιτο κίνησις Μ τὴν αἰτίαν om. Γτ αἱ om. Γt 11 γάρ
ΚΜ: om. Γt: δὴ οὖν τ πάντη Μ 13 λαμβάνει γάρ δύο τ 17. 18 διελύσε-
ται Κ 18 δη̄ om. ΚΜ 20 διπλασίων K 23. 24 διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ
χρόνου ἐν φύσει om. K 24 λεπτομερέστερον εἶναι ἔστι K 25 τοσούτον ΚΜ
τοίνυν ΚΜ: οὖν Γt 27 δὲ ἐπιγραφῆς K 28 ει 29 τῆς διὰ scripsi: διὰ τῆς libri,
sed. v. 29 τῆς om. Μ 28 κινήσεως τοῦ ὕδατος traicit K 29 τὸ ὕδατι τ 30 ει
οὖν] δ Γ post κινηθῆναι addit τι Μ

1. 2 τὰ ἀμφιβλέα Γ: τὰ ἀμφιβλέα ΚΜ: αἱ
εὐκύλιστον K 3 πολυγόνια K: ὁλι-
γόνια t η̄ σφαῖρα M 5 μᾶλλον om. Γt 6 καὶ initio versus
θάττον Γt ποιεῖται fortasse recte Γt
17. 18 διελύσε-
ται K 18 δη̄ om. ΚΜ 20 διπλασίων K 23. 24 διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ
χρόνου ἐν φύσει om. K 24 λεπτομερέστερον εἶναι ἔστι K 25 τοσούτον ΚΜ
τοίνυν ΚΜ: οὖν Γt 27 δὲ ἐπιγραφῆς K 28 ει 29 τῆς διὰ scripsi: διὰ τῆς libri,
sed. v. 29 τῆς om. Μ 28 κινήσεως τοῦ ὕδατος traicit K 29 τὸ ὕδατι τ 30 ει
οὖν] δ Γ

χρόνιρ, κεχινήσθω τὸ ἄ εν τινὶ χρόνῳ διὰ τοῦ κενοῦ τοῦ ζ, καὶ ἔστω, φησίν, ὁ χρόνος ἐν φῷ κινεῖται διὰ τοῦ κενοῦ ὁ η. ἐπεὶ οὖν παντὸς χρόνου 45 πεπερασμένου πρὸς πάντα χρόνον πεπερασμένον λόγος τις, ἀνάγκη καὶ τὸν χρόνον ἐν φῷ ἐκινήθη διὰ τοῦ κενοῦ ἔχειν τινὰ λόγον πρὸς τὸν χρόνον 5 ἐν φῷ ἐκινήθη διὰ τοῦ σώματος. εἰ δὲ ὁ χρόνος πρὸς τὸν χρόνον ἔχει λόγον, ὡς δ' ἂν ἔχωσι πρὸς ἀλλήλους οἱ χρόνοι, οὐτως ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις, καὶ ἐμπαλιν δν ἔχωσι λόγον δι' ὧν ἡ κίνησις, τοῦτον ἀνάγκη τὸν λόγον ἔχειν καὶ τοὺς χρόνους, εὑδηλον δτι δν λόγον 50 ἔχει ὁ χρόνος τῆς κινήσεως ὁ διὰ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν χρόνον τῆς κινήσεως τὸν διὰ τοῦ πλήρους, οἷον τοῦ ὄδατος, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλήρες, οἷον εὶ δεκαπλασίων ἐστὶν ὁ χρόνος ἐν φῷ ἐκινήθη διὰ τοῦ ὄδατος τοῦ χρόνου διὰ τοῦ κενοῦ, δεκαπλασίως παχύτερόν ἐστι τὸ ὄδωρ τοῦ κενοῦ, καὶ τὸ κενὸν δηλιγοντί δεκαπλασίως λεπτομερέστερον τοῦ ὄδατος. ἀλλ' ἀδύνατον τὸ κενὸν πρὸς τὸ σῶμα λόγον τινὰ ἔχειν. καὶ 10 15 κατασκευάζει τοῦτο ἐναργῶς. τὸ γάρ ὑπερέχον, φησί, τινὸς ἔχει | αὐτὸς τε φησίν ὅλον οὐδὲν ὑπερέχει, καὶ τὴν ὑπεροχὴν ἡ ὑπερέχει αὐτοῦ. οὖν τὰ τέσσαρα ὑπερέχει τῶν τριῶν μονάδων· ἔχει οὖν τὰ τέσσαρα τὰ τε τρία αὐτὰ ὧν ὑπερέχει, καὶ τὴν ὑπεροχὴν ἡ ὑπερέχει αὐτῶν, λέγω δὴ τὴν μονάδα. ὕσπερ οὖν ὁ ἀριθμὸς τοῦ μηδενὸς οὐδὲν ὑπερέχει οὐδὲ ἔχει λόγον τινὰ 20 25 πρὸς τὸ μηδέν (εἰ γάρ ὑπερέχει τοῦ μηδενὸς ὁ ἀριθμός, σύγκειται δηλονότι ἐκ τῆς ὑπεροχῆς καὶ τοῦ ὑπερεχομένου, ὥστε συγκέιτο ἀνὴ τετράς ἐκ τε τῶν τεσσάρων· τούτοις γάρ ὑπερέχει τοῦ μηδενὸς· καὶ ἐκ διοῦ μηδενὸς· αὐτοῦ γάρ ὑπερέχει. τίς οὖν ἡ διαφορὰ τῆς συντιθείσης τετράδος πρὸς τὴν συντιθεμένην;), ὕσπερ οὖν ἀνόητον τὸ λέγειν δτι ὁ ἀριθμὸς πρὸς τὸ μηδέν λόγον τινὰ ἔχει καὶ ὑπερέχει αὐτοῦ, οὐτως δηλονότι καὶ ὡσαύτως καταγέλαστον ἀν εἰη τὸ λέγειν σῶμα τι πρὸς τὸ κενὸν λόγον ἔχειν καὶ ὑπερέχειν αὐτοῦ κατὰ παχύτητα· σύγκειται γάρ ἐκ τε τοῦ κενοῦ καὶ τῆς ὑπεροχῆς, ὥστε τὸ ὄδωρ ἐκ τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ ὄδατος συνέστηκεν. ἀλλὰ γελοῖον· ἀδύνατον ἄρα λόγον τινὰ ἔχειν τὸ κενὸν πρὸς τὸ 30 σῶμα. εἰ δὲ τὰ δι' οὐ μηδένα λόγον ἔχωσι πρὸς ἀλλήλα, οὐδὲ αἱ κινή-

1 καὶ κινεῖσθω K τοῦ (ante κενοῦ) om. Gt 2 ὁ η in eras. G 3 πεπερασμένου] πεπερασμένον K πάντα om. Gt 3. 4 λόγος τις (τὶς ἔστιν fort. recte t: ἐστι [ομ. τις] M), ἀνάγκη καὶ (καὶ ομ. t) τὸν χρόνον ἐν φῷ (τὸ ἄ addit t) ἐκινήθη KMt: η G 6 δ' ομ. t ἔχουσι K 7 καὶ ἐμπαλιν—ἡ κίνησις om. G δν] ὧν K 8 εἰ δὴ οὖν ἀνάγκη λόγον ἔχειν τὸν αὐτὸν τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις, καὶ τοὺς χρόνους ante εὐδηλον interpolat (nimisrum quia exciderat particula post ὡς v. 6) t 9. 10 διὰ ετ τὸν διὰ GKM: τῆς διὰ utrobique t 10 ἔχειν K 11 δεκαπλάσιον K 14 ἀλλὰ t ἔχειν τινὰ Gt 15 κατασκευάζειν K ἐναργῶς KM: ομ. (in lac.?) G: οὐτως t ὑπερέχειν G τινός φησιν Gt αὐτὸς τε K 17 τέσσαρα utrobique GIM: δ Kt 19 ἀριθμός] ἀριστοτ... primitus K τινὰ λόγον M 20 ὁ τέσσαρα ἀριθμός t 21. 22 ἐκ τῆς—τετράς ομ. G 22 ἐκ τῶν (ομ. τε) M 23 συντιθείσης scripsi: συντεθείσης libri 24 συντιθεμένην KM: συντεθειμένην Gt 25 οὐτω Gt 25. 26 καὶ ὡσαύτως KM: ὡσαύτως G: ομ. t 26 τῶν λέγειν G σώματι K 27 αὐτὰ K σύγκειται γάρ GKM: συντεθείη γάρ ἀν t 28 ἐκ τε τοῦ Gt 30 οὖ] ὧν t, at cf. p. 657, 25, 660, 15? Arist. p. 216a12 codices (etiam E) exhibent οὐ ἔχωσι KM: ἔχουσι G: ἔχει t

σεις δηλουντί, οὐδὲ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων λόγον ἔχουσι πρὸς ἄλληλους· q 7r
 ἐδείχθη γάρ δτι ὡς ἔχουσι πρὸς ἄλληλα τὰ δι' ὧν αἱ κινήσεις, οὗτω καὶ
 οἱ χρόνοι ἔχουσι, καὶ ἔμπαλιν ὡς οἱ χρόνοι, καὶ τὰ δι' ὧν. εἰ τοίνυν
 μηδένα λόγον ἔχει τὸ κενὸν πρὸς τὸ σῶμα, οὐδὲ ὁ χρόνος ἐν φῷ διὰ τοῦ
5 κενοῦ κινεῖται πρὸς τὸν χρόνον ἐν φῷ διὰ τοῦ σώματος· ἐν οὐδενὶ ἀρά
 χρόνῳ κινηθῆσεται διὰ τοῦ κενοῦ. παντὸς γάρ χρόνου πεπερασμένου πρὸς
 πάντα χρόνον πεπερασμένον λόγος τίς ἐστιν· οὐκ ἀρά ἐν χρόνῳ διὰ τοῦ 15
 κενοῦ κινεῖται. οὐδὲ κινηθῆσεται ἀρά οὐδὲν διὰ τοῦ κενοῦ· πᾶσα γάρ κί-
 νησις ἐν χρόνῳ· οὐ γάρ ἐστιν ἄχρονος κίνησις. πρῶτον μὲν οὖν ἐπιχεί-
10 ρημα τοῦτο, δεύτερον δὲ τοιοῦτον. εἰ κινεῖται τι ἐν χρόνῳ διὰ τοῦ κενοῦ,
 ἐν ἐλάττονι δηλουντί κινηθῆσεται οὐ κινεῖται διὰ τοῦ πλήρους, οἷον τοῦ
 αέρος, τῶν αὐτῶν ὄντων, ὡς εἴρηται, διαστημάτων. φέρε γάρ εἰ ἐν δύο
 ὥραις κινοῖτο ἐν τῷ δέρι, ἐν ἐλάττονι δηλούντι διὰ τοῦ κενοῦ κινηθῆσεται,
 φέρε εἰπεῖν ἐν ἡμίσει ὥρας. ἀλλ' ἐν τῷ ἡμίσει τούτῳ ἐν φῷ ἐκινήθη διὰ 20
15 τοῦ κενοῦ παντός, καὶ τοῦ αέρος μόριον τι δηλούντι κατὰ ἀναλογίαν κινη-
 θῆσεται, καλεῖ δὲ τὸ μόριον τοῦ αέρος ὑ. συμβίθησεται οὖν ἐν τῷ αὐτῷ
 χρόνῳ τὸ αὐτὸ διὰ κενοῦ καὶ πλήρους κινηθῆναι, διπερ ἀτοπον μετὰ τοῦ
 μένειν καὶ τὸ πρότερον ἀτοπον, λέγω δὴ τὸ ἔχειν λόγον τινὰ τὸ κενὸν πρὸς
 τὸ πλήρες· διν γάρ λόγον ἔχει τὸ μέρος τοῦ αέρος πρὸς τὸν δόλον αέρα,
20 τοῦτον τὸν λόγον ἔχει τὸ δόλον κενὸν πρὸς τὸν δόλον αέρα (ἐπειδὴ καὶ
 ὁ χρόνος τοῦ μέρους τοῦ αέρος καὶ ὁ δόλος τοῦ κενοῦ τὸν αὐτὸν λόγον
 ἔχουσι πρὸς τὸν τοῦ δόλου δέρος χρόνον), καὶ πάλιν διν λόγον ἔχει πλήρες 25
 πρὸς πλήρες τὸ μέρος τοῦ αέρος πρὸς δόλον τὸν αέρα, τοῦτον τὸν λόγον
 ἔχει καὶ κενὸν πρὸς πλήρες τὸ δόλον κενὸν πρὸς δόλον τὸν δέρα, διότι καὶ
25 οἱ χρόνοι τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ μέρους τοῦ αέρος τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσι
 πρὸς δόλον τὸν αέρα. ἀλλ' αὐτὸς μὲν τοῦτο παραλιμπάνει τὸ ἀτοπον, ὡς
 δῆλον, λέγω δὴ τὸ πρότερον τὸ διὰ κενοῦ καὶ διὰ πλήρους ἐν τῷ αὐτῷ
 χρόνῳ τὸ αὐτὸ μέγεθος κινεῖσθαι· ἵνα δὲ μή τις εἰπῃ 'ἀλλ' εἰ καὶ ἐν
 τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ διὰ πλήρους ἐκινήθη καὶ διὰ κενοῦ, ἀλλ' οὐ τὰ αὐτὰ 30
30 διαστήματα· τὸ τέταρτον γάρ τοῦ αέρος ὑπεζύμεθα κεκινηθῆσθαι ἐν τῷ αὐτῷ
 χρόνῳ, ἐν φῷ τὸ πᾶν κενὸν ἐκινήθη, ἵσσον δὲ τῷ διφ άέρι τὸ κενόν· τε-
 τραπλάσιον ἀρά διάστημα διὰ τοῦ κενοῦ ἐκινήθη ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, καὶ
 τοῦτο γε οὐδὲν ἀτοπον (τὸ) τὸ μεῖζον, λεπτομερέστερον δέ, ἐν ἴσφ χρόνῳ
 τῷ ἐλάττονι καὶ παχυτέρῳ τὸ αὐτὸ μέγεθος κινηθῆναι', διὰ τοῦτο ἐφεξῆς

1 ἔξωσι ΚΜ 2 ὡς ἔχωσι Μ 3. 9 εἰ τοίνυν — κίνησις ἐν χρόνῳ] cf. Themist.
 p. 296,4 sqq. 7 τις οω. (cf. p. 650,19) M, at cf. p. 654,3. 10. ad 648,3 9. 10 ἐπι-
 χειρεὶ K 10 τοιοῦτο G τι ἐν ΚΜ: τὸ ἐν G: τὸ α. ἐν τ. 13 κινοῖτο] κινεῖ-
 ται M τῷ GK: οω. M: τὸ t 15 δηλούντι μόριον τι M 19 γάρ οω. K:
 post λόγον ponit G 20 ἔχειν G 21 alterum δ addidi 22 πλήρες] πᾶν G
 23 δόλον τὸν GK: τὸν δόλον Mt 23. 24 τοῦτον τὸν λόγον ἔξει—κενὸν πρὸς δόλος τὸν δέρα
 οω. G 25 τοῦ μέρους τοῦ δέρος] τὸ μέρος G 26 αὐτὸς] αὐτὸ M παραλιμ-
 πάνει κτλ.] cf. Alexander ap. Simplic. p. 675,2 27 πρότερον K alterum διὰ
 οω. M 28 εἰποι K 30 τοῦ αέρος οω. G κεκινεῖσθαι K 33 γε οω. M
 prius τὸ addidit t

δείχνυσιν, διτὶ ἀνάγκη, εἰ διὰ κενοῦ γένοιτο κίνησις, οἶσαν διαστηματαὶ οἱ 7·
διὰ πλήρους καὶ διὰ κενοῦ τὸ αὐτὸν ἐν ἵσφ χρόνῳ κινηθῆσται,
ὅπερ ἀδύνατον. ἐὰν γάρ, φησίν, ἐπινοήσωμεν λεπτότερόν τι σῶμα τοῦ οὐ
αέρος τοῦτον τὸν λόγον ἔχον πρὸς αὐτόν, δηπερ εἴχεν ὁ χρόνος ὁ ἐπὶ τοῦ
5 αέρος, δηπερ ἦν ὁ ἐπ., πρὸς τὸν χρόνον τὸν ἐπὶ τοῦ κενοῦ, δηπερ ἦν
ὁ ἡ (φέρε εἰπεῖν, εἰ τετραπλασίων ἦν ὁ ἐπ. χρόνος τοῦ ἡ, τετραπλασίως
λεπτομερέστερόν τι σῶμα τοῦ αέρος), τοῦτο δὲ τὸ σῶμα ἀποθάμεθα ἐν
τῷ κενῷ, τῶν αὐτῶν δηλονότι μενόντων διαστημάτων, ἐν τοσούτῳ, φησί,
χρόνῳ κινηθῆσται τὸ ἄδιὰ τοῦ λεπτοτάτου σώματος, διπεθέμεθα ἐν τῷ
10 κενῷ, ἐν διφερεῖτο τὸ μέρος τῆς διαστάσεως τοῦ αέρος, δηπερ ἦν τὸ θ, τοῦτο
δὲ ἦν τὸ τέταρτον αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ πρό-
τερον ἔκινεῖτο ἐπὶ τοῦ κενοῦ καὶ νῦν ἐπὶ τοῦ λεπτοτάτου σώματος τὴν
αὐτὴν ἔχοντος τῷ κενῷ διάστασιν· ἐν τῷ αὐτῷ ἅρᾳ χρόνῳ τὸ αὐτὸν μέ-
γεθνος τὸ ἄδιὰ κενοῦ καὶ διὰ πλήρους κινηθῆσται οἶσαν ὄντων τοῖς δια-
15 στήμασιν, δηπερ ἄτοπον. ὥστε, φησί, τὴν ὑπόθεσιν ἀναιρετέον ἐξ ἣς τὸ
ἄτοπον συνήχθη, αὕτη δὲ ἦν τὸ ὑπόθεσθαι διὰ κενοῦ κίνησιν γινομένην.
ἡ, δὲ αἰτία, φησί, τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγγῆς δηλητή. ἐπειδὴ γάρ πᾶσα κί-
νησις ἐν χρόνῳ, παντὸς δὲ χρόνου πρὸς πάντα χρόνον, ἀν ὧσι πεπερα-
σμένοι, λόγος ἔστι, δηλον δῆπου ὅτι καὶ εἰ ἐπὶ κενοῦ κίνησις γένοιτο, ἐν
20 χρόνῳ τε ἔσται καὶ σχήσει πρὸς κινήσεώς τινος χρόνον λόγον τινά· ὡς
δ' ἀν ἔχωσιν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων πρὸς ἀλλήλους, οὕτως ἀνάγκη ᔾ
ἔχειν καὶ δι' ὧν αἱ κινήσεις· ἔξει ἅρᾳ τὸ κενὸν λόγον τινὰ πρὸς τὸ πλή-
ρες. ἀλλ' ἀδύνατον τὸ κενὸν λόγον ἔχειν πρὸς πλήρες (παντὸς γάρ ὑπερ-
βάλλει λόγου), ἔνθεν ἅρᾳ συνῆκται τὸ ἄτοπον· λαμβανομένου γάρ τοῦ κί-
νησιν ἐπὶ κενοῦ γίνεσθαι συνάγεται τὸ καὶ τὸ κενὸν πρὸς τι πλήρες λόγον
ἔχειν, τοῦτο δὲ ἀδύνατον.

Τῷ μὲν οὖν Ἀριστοτέλει μέγχρι τῶν ἐνταῦθα προβεισιν ὁ λόγος ἐκ τῆς
ἀνισότητος τῶν κινουμένων τῆς παρὰ τὸ δι' οὐ ἡ κίνησις γινομένης, κατα-
σκευάζοντι ὡς οὐκ ἀν ἐνδέχοιτο, εἰ κενὸν ἦν, κίνησιν δι' αὐτοῦ γενέσθαι,
30 ὅτι δὲ σκοτὸς τῆς ἀληθείας πανταχοῦ τυχεῖν, περιαθρείτω δῆση δύναμις
μήπου τῇ δεινότητι καὶ τῷ δυσθεωρήτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ σκοποῦ

1 ἀνάγκη libri	εἰ GMt: καὶ εἰ (cf. v. 19) K	2 οὐ τὸ αὐτὸν G	3 ἐπὶ ἀν (littera deleta) M
4 ἔχον KM: ἔχειν Gt	δηπερ ἀν εἰχεν M	5 δ ἐ (ex ἥ) corr. G ²	6 δ ἡ (ex ὥ)
corr. G	ἡ οὐ. G	δ ἐ χρόνος KM: ὁ χρόνος G: δ χρόνος δ ἐ t	9 τὸ α διὰ] τὸ
ἀμα G	10 ἔ (ex ἥ) corr. G ²	12 διὰ τοῦ κενοῦ t	13 αὐτὸ] αὐ K
14 α om. G	15 φησὶν t	τὴν ὑπόθεσιν] τὸ ἄτοπον G	16 αὐτὴ KM
19 εἰ om. add. G ²	γίνοιτο Gt	20 ἔσται Gt: ἔστι KM	σχέσει K χρό- νου M τινὰ Gt: τινὰ ἔχει KM
23 τὸ (h. e. τὸν) κενὸν M	24 ἔνθα K	21 δὲ ἀνέχωσιν K	22 τὸ (post πρὸς) om. K
25 τὸ (post συνάγεται) om. Gt	τὸ GM: οὐ. K: τοῦτο t	28 πρὸς τὸ Mt	27 ἀρι- στοτέλη K et primitus M
30 πανταχοῦ τυχεῖν KM: τυγεῖν πανταχοῦ Gt	τοῦ οὐ M	29 κατασκευάζοντι ὡς KM:	περιαθρείτω
G: περισθρείτω M	31 τῷ] τῇ M		

διαμάρτοι. καλλιον ὃς ἵσως | πρῶτον τὸν πάντα διελθεῖν περὶ τοῦ κενοῦ ὁ 7^ο λόγον, εἰτα οὕτως ἀναλαβόντας ἐξ ἀρχῆς ἔκαστον ἐπισκέψασθαι τῶν ἐπι- χειρημάτων, διπερ ἀληθείας ἔχει ἡ ψεύδους, μηδὲν αἰδεσθέντας, μηδὲ τῆς ἀληθείας τὸ τοῦ ἀνδρὸς ὑπειλημμένον ἐπίπροσθεν θέντας.

5 p. 215-26 Οἷον δι' ὅδας η γῆς.

Παραδείγματος ἔνεκεν τὴν γῆν ἔλαβεν, οὐχ ὡς δι' αὐτῆς γινομένης 5 κινήσεως. ἡ γῆν φησι χωρίον τι τελματῶδες, διθεν ἐπὶ σαφέστερα παρα- δείγματα μεταβαίνων τὸν ἀέρα λαμβάνει καὶ τὸ ὅδωρ.

p. 215-27 Ἡ τῷ διαφέρειν τὸ φερόμενον, ἀν τὰ ἄλλα τὰ αὐτὰ
10 ὑπάρχῃ, διὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βάρους ἡ τῆς κουφότητος.

Εἰπὼν τὸ ἐν τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτιον, λέγω δὴ τὴν διαφορὰν τοῦ δι' οὗ, λέγει νῦν καὶ τὸ λοιπόν, λέγω δὴ τὴν διαφορὰν τῶν φερομένων· 10 καν γὰρ τὸ δι' οὗ τὸ αὐτὸν ἥ, διαφέρει δὲ τὰ φερόμενα βαρύτητι καὶ κου- φότητι (κουφότητα δὲ λέγω τὴν ἡττονα βαρύτητα, οἷον εἰ τὸ μὲν λιτριαῖον 15 ἥ τὸ δὲ ἡμιλιτριαῖον), καν διὰ τοῦ αὐτοῦ φέροιντο δέρος, οὐχ ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἐνεχθήσονται· τὸ δὲ (Δν) τὰ ἄλλα τὰ αὐτὰ ὑπάρχῃ, οἷον ἐὰν μὴ τοῖς σχήμασι διαφέροιεν· δυνατὸν γὰρ τὸ βαρύτερον ἐν ἴσῳ χρόνῳ διὰ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος τῷ κουφοτέρῳ κινηθῆναι, εἰ τὸ μὲν βαρύτερον πλατὺ ἥ τὸ δὲ κουφότερον σφαιρικόν. δυνατὸν δὲ καὶ οὕτως ἀκούειν τῶν 20 ῥητῶν· τὸ μὲν τῷ διαφέρειν τὸ φερόμενον διαφέρειν ἀκουσόμεθα ἡ μερέθει ἡ σχῆματι, τὸ δὲ ἀν τὰλλα τὰ αὐτὰ ὑπάρχῃ, οἷον εἰ μὲν με- γέθει διαφέρει, καὶ σχῆμα εἶναι τὸ αὐτὸν καὶ τὸ δι' οὗ, εἰ δὲ σχῆματι, καὶ μέγεθος τὸ αὐτὸν καὶ τὸ δι' οὗ· οὕτω γάρ ἀνισος ἀν γένοιτο κίνησις.

1 διαμάρτη Κ	2 εἰθ' τ	3 ἡ ψεύδους ἔχει τραίσι τ	αἰδεσθέντας Gt: αἰδεσθέν- τες KM
post αἰδεσθέντες iterat ἔκαστον — ἐπιχειρημάτων M			μηδὲ τὸ τῆς K
7 ἡ γῆν] ἡ γῆ G	8 μεταβαίνον K	9. 10 ἀν — κουφότητος om. K	9 τὰ
ἄλλα τὰ αὐτὰ (cf. Arist. cod. E) M: τ' ἄλλα ταῦτα τ, cf. v. 16. 21. p. 660,9			11 θν
τῆς scripsi: ἐν τῆς ω (ἐν ετ ω erasa) G: ἐκ τῆς KM: τῆς τ		ἀνίσου om. G	
12 λέγω] λέγει K	13 γὰρ τοῦ δι' K	διαφέρη τ: διαφέρει GKM	14 λι- τριαῖον] ἡμιλιτριαῖον K
15 ἥ] εἶη t		ἡμιλιτριαῖον KM: διλιτριαῖον Gt	φέ- ροιτο Gt
16 ἀν addidi ex Aristotele		ὑπάρχη Mt: ὑπάρχειν G: ὑπάρχει K	17 διαφέροιε G
ἐδν GK: om. M: εἰ t	18 ante μὲν aliquid erasum K	19 ἥ]	18 ante μὲν aliquid erasum K
εἶη t σφερικόν K: τὸ σφαιρικόν M	οὕτως] τούτων G	20 τῷ] τὸ K	21 διαφερόμενον G
φερόμενον] διαφερόμενον G	alterum διαφέρειν om. Gt		22 διαφέρει G: διαφέρει K: διαφέροι (sed οἱ correctum M) Mt
γέθη K	21 ἀν τ' ἄλλα G Mt: ἀντ' ἄλλα K	τὰ αὐτὰ M: ταῦτα K: ταῦτα Gt	22. 23 καὶ τὸ δι' οὗ — τὸ
22 διαφέρει G: διαφέρει K: διαφέροι (sed οἱ correctum M) Mt	22. 23 καὶ τὸ δι' οὗ — τὸ		αὐτὸν καὶ τὸ δι' οὗ om. K
22 σχῆματι (post δὲ) scripsi: σχῆμα τι libri			22 σχῆματι (post δὲ) scripsi: σχῆμα τι libri
μέγεθος iterat τὸ M	23 ante		23 ante
ἀν γένοιτο M: γένοιτο' ἀν Gt: γένοιτο (om. ἀν) K			κίνησις KM:
ἡ κίνησις Gt			

p. 215-29 Τὸ μὲν οὖν ὃι' οὖ φέρεται αἴτιον, θτὶ ἐμποδίζει μά- η 7·
λιστα μὲν ἀντιφερόμενον, ἔπειτα δὲ καὶ μένον.

Σημειωτέον θτὶ τὸ δι' οὖ γίνεται ἡ κίνησις αἴτιον τῆς ἀνίσου κινή- 20
σεως, φησίν, ὡς ἐμποδίστικόν. ἐμποδίζει δὲ τῇ κινήσει ἡ τὴν ἐναντίαν τῷ
5 κινουμένῳ φερόμενον (ώς δταν ἡ δι' ἀέρος τι φέρηται τῇν ἐναντίαν ὑπὸ¹
πνευμάτων κινουμένου ἡ δι' ὅδατος ἐμπαλιν τῷ κινουμένῳ φερόμενου τοῦ
ρεύματος, οἷον εἰ ἐπὶ ποταμοῦ τις νήχοιτο ἡ πλοῖον φέροιτο ἐναντίως τῷ
ρεύματι), καὶ μὴ κινουμένον δέ, φησί, τὸ δι' οὖ, ἀλλὰ μένον, ἐμποδίζει
τῷ διαιρεῖσθαι. εἰ δὲ καὶ ἡ διαιρεσίς ἐμποδίζει, μᾶλλον ἐμποδίζει τὸ
10 ὅσδιαιρετώτερον.

p. 215-31 Τὸ δὴ ἐφ οὖ ἀ οἰσθήσεται διὰ τοῦ β τὸν ἐφ' ϕ τῷ 25
χρόνον.

Εἶπάν πόσα ἐστὶ καὶ τίνα τὰ τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτια, διὰ κατα-
γραψῶν βούλεται δεῖξαι πῶς τὸ δι' οὖ ἀνίσου κινήσεως αἴτιον γίνεται
15 (έρει γάρ μετὰ ταῦτα περὶ τοῦ κινουμένου), ἀ δὲ καλεῖ τὸ κινούμενον. κι-
νείσθω οὖν τοῦτο, φησί, διὰ τῆς β διαστάσεως, ἔστω δὲ αὕτη ὅδωρ, ἐν
χρόνῳ τινί, οἷον τῷ γ.

p. 215b1 Διὰ δὲ τοῦ δ λεπτομεροῦς ὄντος, *(εἰ)* ίσον τὸ μῆκος τὸ
τοῦ β τῷ δ, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἐμποδίζοντος σώματος. 20

20 'Η διάνοια τῆς λέξεως καὶ ἡ σύνταξις αὕτη· κινείσθω, φησί, τὸ
ἐφ' οὖ ἀ, δπερ ἐστὶ τὸ κινούμενον, διὰ τοῦ δ λεπτομερεστέρου σώμα-
τος, κινείσθω δὲ τὸ ίσον μῆκος, οὗτον ἐστὶ τὸ τοῦ β, ἐν τῷ δ, κινείσθω
δὲ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἐμποδίζοντος, ἐν μὲν παχυτέρῳ διὰ
πλείονος χρόνου, ἐν δὲ λεπτοτέρῳ δι' ἐλάττονος. καλεῖ δὲ τὸ μὲν β ὅδωρ

1 lemma habet G αἴτιον Gt: αἴτιον δν (h. e. δν) K: αἴτιον δ M, at cf. p. 678, 16

1. 2 δτι—μένον om. K 2 μὲν ἀντιφερόμενον] μένον G δὲ om. G μένον Gt: μέ-
νον M continuant lemma μᾶλλον δὲ—τοιοῦτον δὲ τὸ παχύτερον Gt 3 τὸ om. M
γίνεται Gt: κινεῖται KM 4 ἐμποδεῖται t ἡ (ante τὴν) om. Gt τὴν ἐναντίαν (sic)
τῶ et v. 5 φέρηται ἀντίταν K 5 ὡς δταν KM: ὡστ' ἀν G: δταν t φέρηται t M
6 πνευμάτων κινουμένους et paulo post τῶν κινουμένων G 7 οἷον εἰ] δν G: οἷον M
τῷ] τὸ t 8 καὶ μὴ κτλ.] mutata structura neglegit suo more Philoponus partitionem
v. 4 ἡ τὴν ἐναντίαν κτλ. inchoatam μένον K 10 ὁσδιαιρετον G 11. 12 οἰσθήσε-
ται—χρόνον] δπερ ἐστὶ τὸ δ K cf. ad v. 21 13 δσα G καὶ τίνα τὰ (τὰ om. M) τῆς KM:
καὶ τὰ ενατα (sic) τῆς G: τὰ τῆς t 15 a] ἀλφα M 17 τῷ] τὸ Mt 18 δντος τῶν
ἐφ' ὡ δ t εἰ ίσον t: ίσον K: ίσως M 19 prius τοῦ om. M τῷ δ t: τὸ δ K:
τῶ τοῦ δ M 20. 23 'Η διάνοια—ἐμποδίζοντος om. M 20 λέξεως K: λέξεως οὐτως Gt
21 κινούμενον t: δ Gt διὰ K: οἰσθήσεται (δὲ addit t) διὰ Gt 22 τὸ τοῦ β K:
τὸ τῶ β G: τὸ β t κινείσθω (altero loco) Gt: κινηθήσεται t, quod receperim (deleto
τοιού δὲ) 24 πλείονος χρόνου GtKM: χρόνου πλείονος t

τὸ δὲ δὲάρα. δσφ δὴ λεπτότερον ἀὴρ ὅδατος καὶ ἀσωματώτερον, φ· τοσούτῳ θᾶττον τὸ ἄ διὰ τοῦ δὲσθήσεται ἡ διὰ τοῦ β. εἰ γάρ ἐμποδιστικὸν τὸ δί' οὐ τῷ διαιρεῖσθαι, δσφ ἀνὴ τι εὐδιαιρετώτερον, τοσούτῳ 40 θᾶττον οἰσθήσεται δί' αὐτοῦ τὸ φερόμενον· εὐδιαιρετον δὲ τὸ λεπτότερον, 5 λεπτότερον δὲ ἀὴρ ὅδατος καὶ ὡς ἐν σώμασιν ἀσωματώτερος· ὥστε δσφ ἀνὴ λεπτότερος ἡ μανότερος δὲ ἀὴρ τοῦ ὅδατος, τοσούτῳ μᾶλλον καὶ εὐδιαιρέτος. ὥστε τοσούτῳ θᾶττον δί' αὐτοῦ κινηθήσεται τὸ ἄ ἡ διὰ τοῦ ὅδατος. δν ἄρα λόγον ἔχουσι τὰ μεγέθη πρὸς ἄλληλα, τοῦτον τὸν λόγον καὶ αἱ κινήσεις αἱ δί' αὐτῶν καὶ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, οἷον εἰ διπλασίας λεπτότερος ὁ ἀὴρ τοῦ ὅδατος, διπλασίψ λόγψ καὶ ἡ κίνησις θάττων ἡ ἐπὶ τοῦ ἃ δέρος ἡ (ἡ) ἐπὶ τοῦ ὅδατος. καὶ ὁ χρόνος ἄρα τῶν κινήσεων ἀντεστραμμένως τὸν αὐτὸν ἔξει λόγον· διπλασίων γάρ ἔσται ὁ χρόνος τῆς κινήσεως τῆς διὰ τοῦ ὅδατος τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως τῆς διὰ τοῦ ἀέρος.

p. 215b8 Ἐν διπλασίψ χρόνῳ τὴν τὸ β δίεισιν ἡ τὴν τὸ γ.

15 Τὴν τὸ β ἡ τὴν τὸ γ, τουτέστι τὴν διάστασιν τὴν ἔχουσαν τὸ β ἡ τὸ γ.

p. 215b10 Καὶ ἀεὶ δὴ δσφ ἀνὴ ἡ ἀσωματώτερον καὶ ἡ τον ἐμποδιστικόν, ἀλλ' εὐδιαιρετώτερον.

Τὸν ἀλλά σύνδεσμον ἀντὶ τοῦ 'καὶ' τέθεικεν, ἐπειδὴ καὶ ἴσο-20 δύναμος· εἰ διὰ τοῦ λεπτότερου, φησί, θᾶττον φέρεται, δσφ ἀνὴ τι τὸ ἀσωματώτερον καὶ εὐδιαιρετώτερον, καὶ διὰ τοῦτο ἡττον ἐμποδιστικόν, θᾶττον δί' ἐκείνου ἐνεχθήσεται.

p. 215b12 Τὸ δὲ κενὸν οὐδένα ἔχει λόγον ψ ὑπερέχεται ὑπὸ τοῦ σώματος, ὥσπερ (οὐδὲ) τὸ μηδὲν πρὸς ἀριθμόν.

25 Δείξας τὴν ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν κινήσεων ἀναλογίαν, ἔρχεται λοιπὸν

1 δὴ] δὲ K ἀσωματώτερον K 2 τοσοῦτον Kt 3 τῷ] τὸ KM ἀνὴ τι K: ἀνὴ G: ἀν τι Mt διαιρετώτερον G τοσοῦτον Mt 4 δί' αὐτοῦ τὸ KM: διατοῦτο G: τὸ διὰ τούτου τὸ εὐδιαιρετώτερον emendat t 5 λεπτότερος δὲ τὸ ὁ ἀὴρ Gt 6 λεπτομερέστερος KM μανώτερος Gt τοσοῦτο K 7 τοσούτῳ om. M δί' αὐτοῦ] διὰ τοῦ K κινηθήσεται Gt: κινήσαι K: κινεῖσθαι M 10 θᾶττον KM 10. 11 ἐπὶ τοῦ déros ἡ om. K 11 ἡ addidi 12 διὰ] ἀπὸ G 14 Ἐν] (sic) K 14. 16 pro γ scribendum ubique δ 14 δίεισιν ἡ τὴν τὸ γ om. K δίεισιν M: δίεισι t 15 Τὴν τὸ β ἡ τὴν τὸ γ om. G 15. 16 τουτέστι—ἡ τὸ δ (sic) summo margine habet G 18 ἀλλ'] καὶ Aristoteles (sed cod. E in erasis) continuat lemma δί' οὐ φέρεται, θᾶττον ὁσθήσεται (sic) K 19 τέθηκεν (sic) Kt 19. 20 ἴσοδυναμοῦ. διὰ (om. ει) G 20 δί' αὐτοῦ K καὶ δσφ interpolat t τι KM: τὸ G: om. t 21 ἐμποδικὸν K 22 τοσοῦτων θᾶττον t, at cf. Aristoteles 23. 24 ψ—ἀριθμόν om. K 23 ψ t: δ M 24 οὐδὲ t: om. M ἀριθμόν M: τὸν ἀριθμόν t et Arist. cod. H (non G), cf. Philop. p. 654, 15 25 prius τῶν om. K ἀναλογίαν τῶν κινήσεων Gt

ἐπ' αὐτὸ τὸ προκείμενον, δτι | ἀδύνατον διὰ κενοῦ κίνησιν γενέσθαι. εἰ q 8r
 γάρ πᾶσα μὲν κίνησις ἐν χρόνῳ, καὶ ή διὰ κενοῦ ἄρα κίνησις ἐν χρόνῳ
 ἀν εἴη· παντὸς δὲ χρόνου πρὸς πάντα χρόνον πεπερασμένον ἔστι λόγος
 τις (ἢ γάρ ίσος ἔστι χρόνος χρόνῳ ἢ ἡμίσιος ἢ διπλάσιος ἢ ἐπίτριτος ἢ
 5 κατὰ ἄλλον τινα λόγον), ὡς δ' ἀν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων ἔχωσιν, ἀνάγκη
 ἔχειν καὶ τὰ δι' ᾧ ή κίνησις. ἔξει ἄρα καὶ τὸ κενὸν πρὸς τι πλῆρες
 λόγον, τοῦτο δὲ ἀδύνατον. εἰ τοίνυν ἀδύνατον λόγον τινὰ ἔχειν τὸ κενὸν ἐ⁵
 πρὸς σῶμα τι, οὐδὲ ὁ χρόνος τῆς δι' αὐτοῦ κινήσεως πρὸς τὸν (τῆς) διὰ
 σώματός τινος κινήσεως χρόνον ἔξει λόγον. ἀλλ' ἀδύνατον· παντὸς γάρ
 10 χρόνου πρὸς πάντα χρόνον πεπερασμένον λόγος τις ἔστιν. ἐν οὐδενὶ ἄρα
 χρόνῳ διὰ τοῦ κενοῦ κινεῖται. τοῦτο δὲ πάλιν ἀδύνατον· πᾶσα γάρ κί-
 νησις ἐν χρόνῳ. οὐδὲ ἄρα ἐνδέχεται κίνησιν διὰ κενοῦ γενέσθαι.

p. 215b13 Εἰ γάρ τὰ τέτταρα τῶν τριῶν ὑπερέχει ἐνί, πλέον δὲ
 τοῖν δυοῖν.

15 Εἶπὼν δτι ὥσπερ οὐδείς ἔστι λόγος τοῦ μηδενὸς πρὸς τὸν ἀριθμόν, 12
 οὗτος οὐδὲ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸ σῶμα, τοῦτο αὐτὸ διὰ τούτων κατασκευάζει,
 πῶς τὸ μηδὲν οὐδὲ ἔχει λόγον τινὰ πρὸς τὸν ἀριθμόν, παραδειγματί δὲ τί-
 θησι τῶν ἔχόντων πρὸς ἄλληλα λόγον. τὰ γάρ τέτταρα, φησί, τῶν μὲν
 τριῶν μονάδι ὑπερέχει, τῶν δὲ δύο πλέον ἢ μονάδι (δυάδι γάρ τῶν δύο 15
 20 ὑπερέχει), τῆς δὲ μονάδος πάλιν πλείονι ὑπεροχῇ ὑπερέχει ἢ περ τῆς δυά-
 δος (τριάδι γάρ τῆς μονάδος ὑπερέχει), τοῦ δὲ μηδενὸς οὐκέτι οὐδεμιᾷ
 ὑπεροχῇ ὑπερέχει. διὰ τί δὲ οὐχ ὑπερέχει τοῦ μηδενὸς, διὰ τῶν ἐξῆς
 προστιθησιν, εἰπομεν δὲ ἡδη καὶ ἡμεῖς ἐντελῶν.

p. 215b18 Διὸ οὐδὲ γραμμὴ στιγμῆς ὑπερέχει. εἰ μὴ σύγχειται
 25 ἐκ στιγμῶν.

"Ια μὴ τις εἰπῃ 'ἄλλὰ κακῶς ἔλαβες εἰς παράδειγμα τοῦ κενοῦ τὸ 21
 μὴ ον· οὐ γάρ ἔστι τὸ κενὸν τῶν μὴ οντῶν', διὰ τοῦτο ταῦτα προστιθη-
 σιν, δτι οὐ μόνον τὸ μὴ ον πρὸς τὸ οὐ οὐδένα λόγον ἔχει, ἀλλ' οὐδὲ τὰ
 οντα, ἀνομογενῆ δέ, λόγον τινὰ ἔχει πρὸς ἔστατα. οὐδὲ γάρ [ἥ] γραμμὴ πρὸς

1 ἐπαυτῶ K 4 εἰ γάρ K 5 λόγον KM: τρόπον Gt ἔχουσιν G: καλῶς ἔχωσιν M
 6 [ἔχειν] ἔχει G πρὸς τὸ πλήρες t 7 ἔχον K 8 πρὸς σώματι K τῆς (post
 τὸν) addidit t 9 χρόνον ἔχει om. M 10 πεπερασμένον om. KM 11 κινεῖ G
 13 τὰ om. M 13. 14 -περέχει—δυοῖν om. K 13 πλέον M: πλείονι cump Aristotele
 (πλείον cod. G) t 16 τούτων (ex τοῦτο) corr. M 17 παραδείγματα Gt 19 διάδι K
 20. 21 ὑπὲρ τὴν δυάδο M διάδος K 21. 22 τοῦ δὲ—οὐχ ὑπερέχει om. M
 οὐδεμίᾳ ὑπεροχῇ ὑπερέχει K: οὐδὲ μιᾶ (οὐδεμιᾶ t) ὑπερέχει ὑπεροχῇ (Gt 23 καὶ ἡμεῖς
 ἡδη Gt 24 lemma habet G διὸ δὲ γραμμὴ (litterae ὃ δὲ ex corr.) M 24. 25 εἰ—
 στιγμῶν om. K 26 εἴποι K δτι ἄλλὰ Gt 29 post δοτα addit μὲν t, at cf. ex
 gr. p. 649,33 ἔχειν G οὐδὲ KM: οὐ Gt γάρ om. K i, delevit Diels

στιγμὴν ἔχει λόγον, ἐπειδὴ μὴ σύγκειται ἐκ στιγμῶν ἡ γραμμή. οὐδὲ γὰρ τραμμὴν πρὸς ἐπιφάνειαν. οὐδὲ αὕτη πρὸς σῶμα· μυρία γὰρ σημεῖα ²⁵ προστεθέντα οὐ ποιεῖ τὴν γραμμὴν μείζονα, οὐδὲ αἱ γραμμαὶ τὴν ἐπιφάνειαν, οὐδὲ αἱ ἐπιφάνειαι τὸ σῶμα· οὐδὲ γὰρ σύγκεινται ἐκ τούτων. ἀλλὰ ⁵ τὰ δύοιδη ^(ἐστι) τὰ συγχρινόμενα πρὸς ἄλληλα καὶ λόγον ἔχοντα· γραμμὴ γὰρ πρὸς γραμμὴν ἔχει λόγον, καὶ ἐπιφάνεια πρὸς ἐπιφάνειαν, καὶ σῶμα πρὸς σῶμα. ὅστε καν τῶν ὄντων ἐστὶ τὸ κενόν, ἐπειδὴ πάντη τῶν σωμάτων ἐστὶν ἔτερον, μᾶλλον δὲ καὶ ἀντικειμένως ἔχον ὡς ἔξις καὶ στέρησις (τὸ μὲν γὰρ κενόν, τὸ δὲ πλήρες), οὐκ δὲ ἔχοι λόγον τινὰ πρὸς τὸ ¹⁰ σῶμα ἢ κενόν ἐστι. τοὺς γὰρ λόγους τῶν συστάσεων νῦν ζητοῦμεν, διτε ²⁰ δ ἀλλὰ μὲν τοσῆνδε ἔχει σύστασιν, διπλασίονα δὲ ταύτης τὸ ὄντωρ· τοῦ οὖν κενοῦ μηδεμίαν ἔχοντος τοισύτην σύστασιν, πῶς οὖν τε λόγον τινὰ αὐτὸ δέ τοις σύγκρισιν πρὸς τὰ σώματα; ὅστε οὐδὲ ὁ τῆς κινήσεως τῆς δι’ αὐτοῦ χρόνος λόγον δὲν ἔχοι πρὸς χρόνον τινὰ τῆς διὰ σώματος κινήσεως, ¹⁵ οὗτως δὲν οὐδὲ κίνησις εἶη διὰ κενοῦ, ὡς πολλάκις εἰρηται.

p. 215b 21 'Αλλ' εὶ διὰ τοῦ λεπτοτάτου ἐν τοσῷδε τὴν τοσῆνδε φέρεται διὰ τοῦ κενοῦ, παντὸς ὑπερβάλλει λόγου. ²⁵

Εἰ διὰ τοῦ λεπτοτάτου, φησί, σώματος ἐν τοσῷδε χρόνῳ τήνδε τὴν διάστασιν ἐκινήθη, καὶ δεὶ λεπτυνομένου τοῦ σώματος μειοῦται ὁ τῆς κινήσεως χρόνος, τῶν ἄλλων δηλονότι πάντων τῶν αὐτῶν μενόντων, εἰ ἐν μηδενὶ σώματι γένοιτο ἡ κίνησις, ἀλλ’ ἐν κενῷ, οὐδένα ἔξει λόγον ὁ χρόνος δ διὰ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν διὰ τοῦ πλήρους, ταύτὸν δὲ εἰπεῖν ἀχρόνως διὰ τοῦ κενοῦ κινηθῆσεται, ταύτὸν δὲ εἰπεῖν οὐδὲ διώς κίνησις ἐπὶ κενοῦ ²⁰ ἐσται. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῆς Ἀρατείας σφαίρας, μᾶλλον δὲ τῆς τοῦ παντός, ²⁵ τὰ ἐν τῷ μεγίστῳ κύκλῳ ζύμδια θάττον τῶν λοιπῶν κινοῦνται, τὰ δὲ ἐν τοῖς ἐλάττοις βραδύτερον, καὶ τοσαντή γίνεται τῆς βραδυτῆτος ἡ ἀναλογία, δῆτα καὶ ἡ τῶν κύκλων ἐφ’ ὧν κινοῦνται μείωσις (διν γὰρ ἔχουσι λόγον οἱ κύκλοι πρὸς τοὺς κύκλους οἱ ἐλάττονες πρὸς τοὺς μείζονας, τοσούτῳ βραδύτερον κινοῦνται τὰ ἐν τοῖς ἐλάττοις κύκλοις τῶν ἐν τοῖς μείζοις, καὶ

1 λόγον ἔχει Gt 2 αὐτῇ scripsi: αὐτῇ KM: ἐπιφάνεια Gt πρὸς τὸ σῶμα Gt μύρια M
 3 προστεθέντα primitus K 3. 4 al priore loco om. M: utrobiusque om. K 4 οὐδὲ γὰρ K: οὐδὲ M: οὐ γὰρ Gt 5 ἐστι recte videtur addidisse t τὰ (post ἐστι) om. M
 Άλλα M ἔχοντα GKM: ἔχει t 6 γὰρ] δὲ G λόγον ἔχει Gt 7 καν GKM: καὶ εἰ t, cf. ad p. 219, 5 πάντων M 8 prius καὶ om. Gt 11 δ om. Gt 12 οἰονται K 12. 13 αὐτὸ ἔχειν KM: ἔχειν (om. αὐτὸ) G: εἰναι t 13. 14 τῆς δι’ αὐτοῦ χρόνος KM: τῆς διὰ τοῦ χρόνου G: χρόνος τῆς διὰ τοῦ κενοῦ t 14 πρὸς χρόνων t διὰ τοῦ σώματος ετοικον οὐδὲν t 15 οὐδὲ κίνησις εἶη KM: οὐ κινηθεῖται Gt 16. 17 ἐν τοσῷδε—λόγου om. K 16 τοσῶδε M: τοσωδί t 18 τῆς οὐδὲν M 20 χρόνος]
 λόγος K 21 γίνοιτο Gt οὐδένα KM: δῆλον οὐδένα G: δῆλον διτε οὐδένα t λόγον ἔχει t 22. 23 ταύτὸν δὲ—κινηθῆσεται om. KM 24 ἀρατίας K 26 βραδύτερα Gt βραδυτῆτος K 28 τοὺς (ante κύκλους) om. K

ἐπὶ τοσοῦτον προβαίνει ἡ μείωσις τῶν τε κύκλων καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν κι- q 8^τ
νήσεως, ἥως καταδαπανηθεῖντων τῶν ἐπὶ τῆς σφαίρας λαμβανομένων κύκλων
καταντήσωμεν εἰς τὸν πόλους, οἵτινες παντελῶς εἰσιν ἀκίνητοι· διὸ καὶ 46
"Αράτος περὶ τοῦ Κριοῦ, διὰ τὴν τῷ μεγίστῳ ἐστὶ κύκλῳ, λέγω δὴ τῷ ἴση-
5 μερινῷ, ταῦτά φησιν.

αὐτοῦ καὶ Κριοῖ θιώταταί εἰσι κέλευθοι,

διὰ τοῦτο καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλων

οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχάει Κυνοσουρίδος Ἀρκτου.

ἥτις ἐν βραχεῖ κύκλῳ δινεῖται·, ἀλλ' ὅμως ὁ ἐν τῷ μεγίστῳ κινούμενος
10 τῇ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ κινούμενῃ ἀμα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ διπο- 50
καθίσταται τῇ σμικρότερῃ τοῦ κύκλου συμμειουμένης καὶ τῆς κινήσεως),
οὗτος οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰ δισπ προκόπτει ἡ λεπτότης τοῦ
σώματος, μειοῦται ὁ τῆς κινήσεως χρόνος ἐπὶ τὸ ταχύτερον αὐτῆς προϊσύ-
σης, ἐὰν ἄρα μηδὲν γί σῶμα, ἀλλὰ κενόν, ὁ πᾶς καταδαπανηθήσεται χρό-
15 νος καὶ οὐκ ἔσται κίνησις οὐδεμία.

p. 215b22 *Ἐστω γάρ τὸ ζεῖνόν, ἵσον δὲ τῷ μεγέθει τοῖς β
καὶ δ. | .

'Εκθέμενος τὴν ἐπὶ τῶν σωμάτων, δταν δι' αὐτῶν κινηταί τι, γινο- q 8^τ
μένην ἀναλογίαν, καὶ εἰπών, μᾶλλον δὲ δείξας, δτι οὐχ ἔξει τὸ κενὸν πρὸς
20 τὸ πλῆρες οὐδεμίαν ἀναλογίαν, φήσηται τὸ μηδὲ κίνησιν ἐνδέχεσθαι
δι' αὐτοῦ γενέσθαι, σαφέστερον ποιῆσαι βουλόμενος ἐκτίθεται πάλιν διὰ
καταγραφῶν τὴν τῶν κινήσεων καὶ δι' ὧν γίνονται ἀναλογίαν, καὶ ζητεῖ εἰ
εἰ καὶ ἐπὶ κενοῦ δυνατὸν τοιαύτην τινὰ φυλαχθῆναι ἀναλογίαν. πρότερον
μὲν γάρ τὸ οὖδωρ καὶ τὸν ἀέρα ἐκθέμενος ἔζητει τί συμβαίνει κινήσεως
25 ἐπὶ τούτων γινομένης, νῦν δὲ λαβὼν ταῦτα ὠμολογημένα ποίαν πρὸς αὐτὸ^τ
τὸ κενόν, εἰ δυνατόν, σχοίην (Δν) ἀναλογίαν, εἰ κινοῖτο τι ἐπ' αὐτοῦ. καὶ
ὑποθέμενος ἐπ' αὐτοῦ γινομένην κίνησιν, ἀπάγει εἰς ἄποτον τὸν λόγον.
ὑποτίθεται οὖν τὸ κενὸν ἵσον κατὰ τὸ μεγεθος τῷ β καὶ δ, τουτέστι τῷ
ἀέρι καὶ τῷ οὖδαι.

1 ἐπει M ἐπ'] ἐξ M αὐτὸν G 3 καταντήσομεν Mt πολλοὺς KM

4 Ἀράτος Phaenom. 225 sqq. 4. 5 Ισημερηνῶ K 6 θιώτατοι Gt 7 δς GM:

ώς Kt κύκλον Gt 8 κυνοσούριδος (hoc accentu) Gt: κυνὸς οὔριδος M: κύνος σού-
ριδος K, qui praeterea τροχαδί (sic) 9 ἐν βραχὺ K δινεῖται Gt: κινεῖται KM

μεγίστῳ κύκλῳ Mt 10 τῇ ἐν τῷ GKM: τῷ ἐν τῷ κινούμενῃ KM: κινούμενω κινου-
μένως G: κινούμενῳ t ἀμα KMt: ἀμα δὴ G 10. 11 ἀποκαθίστηται M 11 τῆς

σμικρότερος G 12 εἰ] εἰς K 16 γάρ] δὲ M 16. 17 ισον—δ om. K

18 κινεῖται KM τι om. Gt 19 δτι KM: ὡς Gt 20 φήσηται om. G

22 καταγράφων K γίνεται M ζητοῖ K 25 τοιαῦτα G ποιαν M: ποιαν

(sine accentu) G: ποιαν K: ζητεῖ ποιαν t αὐτὰ KM: αὐτὰ Gt 26 εἰ δυνατὸν om. t

σχοίη M: σχολεῖ K: ἔχοι· ἦ (sic!) G: ἔχοι t ἀν addidit t τι om. M 27 ἐπά-
γει M: ἐπάροι K 28 ὑποτίθετο (sic) K alterum τὸ om. M δ om. M

τουτέστι] τ' ἔστι (sic) K 29 τῷ om. M fort. διδατι καὶ τῷ ἀέρι

p. 215b23 Τὸ δὴ αἱ δίεισι, καὶ κινηθῆσεται.

q 8v

Τὸ αὐτό, φησίν, ἡ διπερ ἐκινεῖτο καὶ ἐπὶ ὅδατος καὶ ἐπὶ ἀέρος, εἰ καὶ 10
ἐπὶ τοῦ κενοῦ κινηθείη, ἐν τινι μέν, φησί, χρόνῳ κινηθῆσεται, οἷον
ἐν τῷ η (καλεῖ γὰρ τὸν χρόνον, ἐν ᾧ διὰ τοῦ κενοῦ κινεῖται, η), ἐλάτ-
5 τονα δὲ ἀνάγκη τὸν χρόνον τοῦτον εἶναι τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ διὰ τοῦ ἀέρος
ἐκινεῖτο, οὗτος δέ ἐστιν δὲ. εἰ τοίνυν, φησίν, ἐν ἐλάττονι χρόνῳ κινεῖ-
ται διὰ τοῦ κενοῦ η διὰ τοῦ ἀέρος, ἔξει δηλονότι λόγον τινὰ δὲ χρόνος ἐν ᾧ κι-
νεῖται διὰ τοῦ κενοῦ, λέγω δὴ δη, πρὸς τὸν χρόνον ἐν ᾧ κινεῖται διὰ τοῦ
ἀέρος, οὗτος δέ ἐστιν δὲ· δην οὖν λόγον ἔχουσιν οὗτοι πρὸς ἄλληλους, 15
10 τοῦτον ἔχει τὸν λόγον καὶ τὸ πλήρες καὶ τὸ κενόν.

p. 215b26 Ἀλλ' ἐν τοσούτῳ χρόνῳ, διος ἐφ' οὖν τὸ η, τῆς δὲ τὸ αἱ
δίεισι τὴν θ.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα. ἐν τοσούτῳ, φησί, χρόνῳ, διος ἐστὶν ἐν ᾧ
διὰ τοῦ κενοῦ ἐκινήθη, ἔστι δὲ οὗτος δη, κινηθῆσεται τὸ αἱ μέρος τι τῆς
15 δὲ διαστάσεως, λέγω δὴ τοῦ ἀέρος, ἐστα δὲ τοῦτο η διαστασις ἐφ' ης τὸ
θ. τὸ δὲ ἐπόμενον τούτῳ ἀτοπον παραλιπῶν μέτεισιν εἰς τὸ λοιπὸν ἐπι-
χείρημα (ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τῷ η πλήρες τε κινηθῆναι 20
τὸ θ, διπερ ην τοῦ ἀέρος μέρος, καὶ κενόν, διπερ ην (ζ)), [ἀτοπον καὶ] διπερ
πλήρες τε καὶ κενὸν τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον πρὸς ἄλληλα, λέγω δὴ τὸ ζ
20 καὶ τὸ θ, διπερ ἀτοπον. δην γὰρ λόγον ἔχει τὸ θ πρὸς τὸ δ, λέγω δὴ τὸ
μέρος τοῦ ἀέρος πρὸς διλον τὸν ἀέρα, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει καὶ τὸ ζ πρὸς
πρὸς τὸ δ, λέγω δὴ τὸ κενὸν πρὸς τὸν διλον ἀέρα, ἐπειδὴ καὶ δὲ χρόνος
τοῦ ζ καὶ τοῦ θ, διπερ ἐστὶν δη, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει πρὸς τὸν χρόνον
τοῦ δ, διπερ ἐστὶν δη, δην δὲν ἔχωσιν οἱ χρόνοι πρὸς ἄλληλους λόγον,
25 τοῦτον καὶ τὰ δι' οὖν ἔχουσι· τὸν αὐτὸν ἄρα λόγον ἔχουσι τὸ ζ καὶ τὸ θ 25
πρὸς τὸ δ. τὰ δὲ πρὸς τὸ αὐτὸν τὸν αὐτὸν λόγον ἔχοντα, καὶ πρὸς ἄλληλα
ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον· τὸ ἄρα ζ, διπερ ἐστὶ τὸ κενόν, καὶ τὸ θ,
διπερ ἐστὶ πλήρες, τὸν αὐτὸν ἔχει πρὸς ἄλληλα λόγον· τοῦτο δὲ ἀτοπον,

1 lemma om. t, ubi superius lemma continuatur usque ad πρὸς τὸ πλήρες 2 καὶ τὸ
αὐτό τὸ ἀλφα M: om. G τοῦ διδαστος Kt καὶ (om. ἐπὶ) τοῦ ἀέρος t 3 φησι
χρόνῳ KM: χρόνῳ φησι Gt 7 διὰ τοῦ δέρος KM: δι' ἀέρος Gt 8 διὰ τοῦ κενοῦ
om. KM 9 οὖν (ex νῦν) corr. G οἱ τοιοῦτοι G 10 fort. πρὸς τὸ κενόν
11 διος η ceteris omissis K τῆς (Arist. codd. EG, Simplic. cod. E p. 674, 24) Mt: τοῦ
Aristoteles 12 τὴν θ Mt: τὴν τὸ θ Aristoteles 14 ἐκινήθη M τι om. M
15 δη K 16 δὲ ἐπεγόμενον τοῦτο ἀτοπον KM παραλιπῶν K εἰς] ἐπὶ M
17 ἔστι KM: ην Gt αὐτῷ om. Gt τῷ η] τὸ η K τε] ἔσται K 18 ην alterum
om. Gt ζ addidi, ἀτοπον καὶ delevi 21. 22 τοῦτον—διλον ἀέρα om. M 21 έξει K:
έξει Gt 23 διπερ GKM: δι' t 24 λόγον ante έχωσιν traicit t 25 τὰ (cf. ad p. 648, 30.
677, 15. 684, 20) G: τὸ M: τὸν K: πρὸς τὸ t έχωσι (ante τὸ ζ) primitus M 26 τὰ δὲ αὐτὰ
(hoc deletum) αὐτὸν τὸν αὐτὸν M έχοντα λόγον Gt 28 ἔστι G: έσται K: έστι τὸ Mt

πλῆρες πρὸς κενὸν τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον, δν καὶ τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλῆρον τὸ πλῆρον τὸν αὐτὸν γὰρ ἔσονται ἀλλήλοις κατὰ τὴν σύντασιν (κατὰ τοῦτο γὰρ καὶ νῦν ἡ ἀναλογία), καὶ οἶν μανούμενον τὸ θέρος, λέγω δὴ τὸ μέρος τοῦ θέρους, ἐγένετο δὲ διπερ τὸ κενόν.

5 p. 215b27 Δίεισι δέ γε, καὶ τὸν ἥτις τι λεπτότητι διαφέρον τοῦ ἀέρος ²⁸ ἐφ' ϕ τὸ ζήτησι, ταύτην τὴν ἀναλογίαν ἦν ἔχει δι χρόνος ἐφ' ϕ ἐτ.

Τὸ τρίτον ἐπιχείρημα, ἐν ϕ δείκνυται δτι εἰ κινεῖται τι διὰ κενοῦ, συμβῆσται ἐν λίσψ χρόνῳ τὸ αὐτὸν διάστημα πλῆρες τε καὶ κενὸν κινηθῆναι. τὸ αὐτὸν δὲ ζήτησι, διπερ τὸν πρὸ τούτου κενόν, νῦν πλῆρες ποιεῖ λεπτότηταν τούτου σώματος, τοῦτον ἔχοντος τὸν λόγον πρὸς τὸν ἀέρα, δηπερ ἔχει δι χρόνος δι τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν ἐτ χρόνον τὸν τοῦ ἀέρος. ²⁹

p. 215b30 Ἐὰν γὰρ ἥτις τοσούτῳ λεπτότερον τὸ ἐφ' ϕ ζήτησι, σῶμα τοῦ δι, δισφ υπερέχει τὸ ἐτ χρόνος.

'Εάν, φησί, τὸ ἐντεθὲν ἐν τῷ κενῷ σῶμα τοσούτῳ λεπτότερον ἥτις 15 τοῦ ἀέρος, δισφ υπερέχει δι χρόνος δι τῆς κινήσεως τῆς ἐπὶ τοῦ ἀέρος τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως τῆς ἐπὶ τοῦ κενοῦ, ἀντεστραμμένως, φησί, δίεισι τῷ τάχει ἐν τοσούτῳ, δισφ τὸ ητ, τὴν ζήτησι τὸ ἐφ' οὖσα, ἐὰν φέρηται, τουτέστιν δισφ υπερέχει δι τοῦ ἀέρος χρόνος τὸν τοῦ κενοῦ, τοσούτῳ ἀντεστρόφως ταχύτερον διελεύσεται τὸ ητ ἐπὶ τοῦ ζήτησι τῷ ητ χρόνῳ ἤπερ ἐπὶ τοῦ δι. ἀντεστραμμένως δὲ εἰπεν, δτι ἐπὶ μὲν τῶν χρόνων δι τοῦ ἀέρος χρόνος υπερεῖχε τοῦ χρόνου τοῦ κενοῦ, λέγω δὴ τὸ ἐτ τοῦ ητ (πλείων γὰρ ἦν δι), ἐπὶ δὲ τῆς κινήσεως πλείων ἐστὶ τῷ τάχει κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἥτις ἐν τῷ ητ χρόνῳ κινησί τῆς ἐν τῷ ητ. καλῶς δὲ προσέθηκε τὸ ἐὰν φέρηται, τουτέστιν ἐὰν διλατήσῃ πέρυχε δι' ἐκείνου 25 τοῦ σώματος κινεῖσθαι τοῦ ἐντεθέντος ἐν τῷ κενῷ τοιούτου ὄντος, οἶν ὑπενθέμεθα, κατὰ τὴν εἰρημένην ἀναλογίαν κινηθῆσεται ἐν αὐτῷ τὸ ητ.

2 ταῦτα KM τὴν ομ. K 3 οἶν K: νῦν G: δὴ t: ομ. M 5 γε ομ. M et Aristotelis cod. H, cf. Diels ad Simplic. p. 675,27 5. 6 διαφέρον—ἐφ' ϕ ἐτ ομ. K 6 ὡς (priore loco) M: οὖσα t 7 Τὸν τρίτον t 8 τε καὶ] τὸ M 9 τὸ αὐτὸν δὲ ζήτησι: τὸ δὲ αὐτὸν ζήτησι: τὸ δὲ ζήτησι: τὸ δὲ ζήτησι: 10 ἔχοντα K ἔχει χρόνον δι ητ M 12 ἐν (h. e. δι) K 12. 13 ἐφ' ϕ—τοῦ ητ ομ. K 14 ἐντεθὲν Mt: ἐντεθέν GK τοσούτον M 15 δισφ KM alterum δι ομ. M 15. 16 τῆς ἐπὶ τοῦ ἀέρος—κινήσεως KM: ομ. G: τῆς ἐπὶ τοῦ πλήρους—κινησί τοσούτῳ Aristotelis libri praeter F δισφ Gt: δισφ M: δισφ K τῶν ητ K τὴν ομ. KM 19 τοσούτον KM 20 δι] τετάρτου G δὲ ομ. G 21 χρόνος ομ. G τοῦ χρόνου] τὸν χρόνον M λε K 22 δι] δι πέμπτος G πλεῖστον altero loco K 23 αὐτὴν ομ. M 24 προσέθεικε K 25 ἐντηθέντος K 26 ὑπεθέμενος M, cf. ad p. 14,15

p. 216•2 Ἐὰν τοίνυν μηδὲν ἡ σῶμα ἐν τῷ ζ., ἔτι θᾶττον. ἀλλ' οὐχ
ἡν ἐν τῷ η· ὥστ' ἐν ἵσφ χρόνῳ δίεισι πλῆρες τε δν καὶ κενόν·
ἀλλ' ἀδύνατον.

Δύο ἄτοπα ἐπόμενα τῇ ὑποθέσει ἐν τῷ συμπεράσματι συνήγαγεν.
5 ἐδεῖχθη μὲν γάρ δι τὸ αἱ ἐν τῷ η χρόνῳ κινηθήσεται ἐπὶ τοῦ λεπτοτά-
του σώματος τοῦ ἐντεθέντος ἐν τῷ κενῷ, ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐν
τῷ κενῷ διὰ τοῦ η χρόνου κεκινημένον τὴν αὐτὴν διάστασιν, ἐν ἵσφ ἄρα
χρόνῳ τὸ αὐτὸν ἀ πλῆρες τε δν καὶ κενὸν τὸ αὐτὸν διάστημα τὸ ζ κινη-
θήσεται, διπερ ἀδύνατον. τοῦτο μὲν οὖν αὐτὸς ὑστερὸν ἐπήγαγεν, ἄλλο δὲ
10 πρὸ τούτου συνήγαγεν ἄτοπον, δι τὸ αὐτὸν ἐν ἵσφ καὶ ἐλάττονι χρόνῳ κι-
νηθήσεται, διπερ ἄτοπον. εἰ γάρ ἐν τῷ η χρόνῳ ἐκινήθη τὴν ζ διάστασιν
σώματος πλήρη, δῆλον δήπου δι τοῦ εἰ κενὴ ὑπάρχει | η αὐτὴ διάστασις, ἐν τῷ
ἐλάττονι δν αὐτὴν ἐκινήθη (ἀκόλουθον γάρ). ὑπέκειτο δὲ τὴν ζ διάστασιν
κενὴν οὖσαν ἐν τῷ η χρόνῳ κεκινῆσθαι· τὸ αὐτὸν ἄρα ἐν πλείσιν καὶ ἐν
15 ἐλάττονι χρόνῳ κινηθήσεται, διπερ ἄτοπον.

p. 216•4 Φανερὸν τοίνυν δι τοῦ εἰ ἔσται τις χρόνος ἐν φ τοῦ κενοῦ
ότιοῦν οἰσθήσεται.

Δῆλον, φησίν, δι τῇ ὑποθέσει τῇ λεγούσῃ κινεῖσθαι τι διὰ κενοῦ ?
ἡκολούθησε τοῦτο τὸ ἀδύνατον, τὸ ἐν ἵσφ χρόνῳ πλῆρες τε διεκένει καὶ
20 κενόν. καὶ τοῦτο ἀναλαμβάνων τὸν λόγον συντόμως κατασκευάζει· ἔσται
γάρ τι, φησίν, ἀνάλογον σῶμα ἔτερον πρὸς ἔτερον ὡς χρόνος
πρὸς χρόνον, τουτέστι δύνατὸν ἀναλογίαν τινὰ σωμάτων λαβεῖν τοιαύτην, 10
ἡν ἔχει χρόνος πρὸς χρόνον ἀναλογίαν. ὥστε εἰ λάβω λεπτομερὲς σῶμα
τοῦτο τὸν λόγον ἔχον πρὸς δέρα, δν ἔχει ὁ χρόνος ἐν φ ἐκινεῖτο διὰ τοῦ
25 δέρος πρὸς τὸν χρόνον ἐν ᾧ ἐκινεῖτο διὰ τοῦ κενοῦ, συμβῆσεται τὰ εἰρημένα.

p. 216•8 Ως δὴ ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, δῆλον τὸ τοῦ συμβαίνοντος
αἴτιόν ἔστι.

Τὴν αἰτίαν, ἐξ ἡς τῇ ὑποθέσει τοῦ κενοῦ ἡκολούθησε τὰ εἰρημένα 10
ἄτοπα, προστίθησι. διὰ τοῦτο γάρ ἡκολούθησε τῇ ὑποθέσει τοῦ κενοῦ

1. 3 ἔτι — ἀδύνατον οὐ. K 4 ἐπόμενα] ἐποτηθέμενοι K 5 η] ε K 7 κεκινημέ-
νον K [ἵσφ] δσω K 9 ὑστερὸν αὐτὸς M ἐπηγάγαν (sic) K ἄλλοι M
10 καὶ ἐν ἐλάττονι K 12 δήπου οὐ. K ει] η G 13 ἐλάττων δν αὐτὴ K
14 κεκινεῖσθαι K 16 δι οὐ. K έσται K: έστι Mt 16. 17 τις — οἰσθήσεται
οὐ. K 19 τοῦτο ἀδύνατον τῷ ἐν K τε GKM: τι t 20 τοῦτο t 21 τι
οὐ. M 22 τινῶν K 23 ἀναλογίαν οὐ. Gt 26 lemma habet G δὴ GK:
δὲ M: δ' t 26. 27 δῆλον — έστι οὐ. K 27 έστι GMt: οὐ. Aristoteles (praeter F)
28 έξ η G: δι' ην ἔξης (sic) t 28. 29 ἡκολούθησε τὰ — τοῦ κενοῦ οὐ. G 29 ἡκο-
λούθησεν ἐν τῇ K

τὸ ἄτοπον, διότι δεδωκότες ἐν κενῷ κίνησιν γίνεσθαι δίδομεν εὐθὺς καὶ τὸ πρῶτον λόγον ἔχειν πρὸς πλήρες· ἀνάγκη γὰρ πάσης κίνησεως πρὸς κίνησιν λόγον ἔχουσης, διότι ἐν χρόνῳ πᾶσα κίνησις, καὶ τοῦ χρόνου πρὸς τὸν χρόνον ἀκολούθιως καὶ τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλήρες λόγον ἔχειν. ἐπεὶ οὖν 5 οὐκ ἔστι λόγος τις τοῦ κενοῦ πρὸς σῶμα, ὑποτιθέμεθα δὲ τὸ μὴ ὅν, εἰκότως ψευδεῖ ὑποθέσει τὸ ἄτοπον ἔπειται.

p. 216-12 Κατὰ δὲ τὴν τῶν φερομένων ὑπεροχὴν τάδε.

Εἰπὼν δτι παρὰ δύο αἰτίας συμβαίνει τὸ ἀνισοταχῶς κίνεσθαι, “ἢ τῷ διαφέρειν τὸ δι’ οὖν, ἢ τῷ διαφέρειν τὸ φερόμενον, ἀντὶ τοῦτον τὰ αὐτὰ 10 ἢ”, δείξεις οὖν ἐκ τῶν δι’ ὧν γίνεται κίνησις, διτὶ ἀδύνατον κενοῦ ὅντος κίνησιν εἶναι, βούλεται νῦν ἐπὶ τὸ λοιπὸν μετελθεῖν καὶ δεῖξαι ἐξ αὐτῶν 25 τῶν κινουμένων, διτὶ εἰ κενὸν ἦν, ἀδύνατον ἦν κίνησιν εἶναι. τῆς γὰρ ἀνίσου τῶν κινουμένων φορᾶς ἡμεῖς μέν, δοι μὴ διὰ κενοῦ λέγομεν τὴν κίνησιν γίνεσθαι, φυσικωτάτας ἀποδιδόντες τὰς αἰτίας ἔχομεν ἐκ τῆς διαφορᾶς 15 τῶν δι’ οὐν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς τῶν κινουμένων τῆς ἐτερότητος· καὶν γὰρ τὸ αὐτὸν ἢ δι’ οὖν ἡ κίνησις, διάφορα δὲ τὰ κινούμενα ἢ τῷ βάρει ἢ τοῖς σχήμασι, θάττον καταφέρεται τὸ βαρύτερον, ἐὰν τοῖς σχήμασι τὰ αὐτὰ ἢ. καὶν ἡ αἰτία ὀγκοῦ· ἐπεὶ γὰρ διὰ 20 σώματος ἡ κίνησις, τὸ δὲ βαρύτερον μᾶλλον διαιρεῖ τῇ δυνάμει, εἰκότως 20 καὶ θάττον καταφέρεται. καὶν τὸ αὐτὸν δὲ βάρος ἔχῃ, τοῖς σχήμασι δὲ διαφέρῃ ἀλλήλων, καὶν τὸ μὲν ἡ σφαιρικὸν ἢ ὁὖν τύχη, τὸ δὲ πλατὺ καὶ πεταλῶδες, καὶν τὸ ἵσον ἔχωσι βάρος, θάττον τὸ δὲν καὶ σφαιρικὸν καταφέρεται τοῦ πλατέος· τὸ μὲν γὰρ πλατὺ ὑπὸ πλείους ἀνέχεται σώματος, βράδιον δὲ τὸ πλεῖον κατασπᾶται ἢ διαιρεῖται ὑπὸ τῆς ἀμβλύτητος τοῦ 25 σχήματος, τὰ δὲ δέξαια καὶ τὰ σφαιρικὰ ὑπὸ ἐλάττονος ἀνέχεται σώματος, διὸ θάττον διαιρεῖται τὰ ὑποκείμενα. καὶ ταῦτα καὶ οἱ τὰς βαναύσους τέχνας μετιόντες ἐπίστανται· τὰς γοῦν μολιβδίδας οἱ ναῦται διὰ τοῦτο βαρείας ἔξαρτῶσι, διὰ τὸ θάττον καταφέρεσθαι, καὶ οἱ ἀλιεῖς τοῖς λίνοις

- 1 τοῦ ἀτόπου G δεδωκότης (sic) K δίδωμεν G: διδόμεν τὸ πλῆρες Gt 2 πρὸς τὸ πλήρες Gt 5 πρὸς τὸ σῶμα Gt 6 ψευδῆ K 7 τὴν ομ. K 8 Εἰπὼν p. 215-26
 περὶ δύο Gt 9 τῷ (priore loco) KM: τῷ G: τὸ τὸ τῷ (altero loco) KM: τὸ Gt
 δὲν τὰλλα M: ἀντάλλα K: ἀντὰ ἀλλὰ Gt 10 οὖν] δὲ τὸ 13 λέγομεν KM: ομ. G: φαμὲν τὸ 14 φυσικωτάτας τὸ οὐ μόνον ἐκ τῆς probabiliter τὸ 15 οὖν] διὸ τὸ αὐτῶν Vatic. 1028: an proximum τῆς delendum? 17. 18 τὸ βαρύτατον M 17 ἢ τῷ] ἢ τῷ K 18 ἢ ομ. K 19 διαιρεῖται primitus K 21 διαφέρῃ τὸ διαιφέρει GM: διαιφέρει K 22 ἡ (ante σφαιρικὸν) M: ἡ GKt δέξαια τύχη M: δέξαια τύχη K: δέξαια τύχη (τύχοι τοῦ) Gt 24 δὲ καὶ τὸ πλεῖον G κατασπᾶται κτλ.] cf. Themist. p. 298,29
 25 σχέματος et δέξαια K σφαιρικὰ M 26 καὶ ταῦτα κτλ.] cf. Themist. p. 297,25 sqq.
 27 μετιόντες ομ. K γοῦν ομ. M μολιβδίδας KM: μολιβδίνας Gt 28 βαρείας corruptum videtur καὶ οὐ πλατεῖς, ἀλλὰ περιφερεῖς καὶ συνηγμένας post καταφέρεσθαι addunt Gt οἱ ομ. M διλοίς K: διλοίς τὸ λίνοις K

διὰ τοῦτο προσπλέκουσι τὸν μόλιθδον. ἡμεῖς μὲν οὖν, φησί, ταύτην ἀπο- 1·
διέσφεμεν τῆς ἀνισταχοῦς κινήσεως τὴν αἰτίαν, ὅτι δὲ διὰ κενοῦ τὴν κί-
νησιν γίνεσθαι λέγουσι, τίνα αἰτίαν τῆς ἀνιστήτητος τῶν κινήσεων ἀποδιώνεν; 40
τί γάρ ἔσει πλέον διὰ κενοῦ κινούμενος ὁ μόλιθδος τοῦ φελλοῦ; ὄμοιώς
· γάρ ἀμφοτέροις εἴκει τὸ κενόν, μᾶλλον δὲ οὐδὲ εἴκει (σωμάτων γάρ τὸ
εἴκειν), ἀλλ' ἀμφότερα ὄμοιώς δι' αὐτοῦ χωρεῖ ὑπὸ μηδενὸς ἐμποδιζόμενα.
ἰσοταχῇ ἄρα πάντα ἔσται ἐπὶ τοῦ κενοῦ κινούμενα. ἀλλ' ἀδύνατον· οὐκ
ἄρα κίνησις ἐν κενῷ γένοιτο ἄν.

Οἱ μὲν εἰσάγοντες, φησί, τὸ κενόν, ἐκ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως ψόντο
10 δεικνύναι διὰ ἔστι κενόν, ὃ δὲ λόγος τούναντίν ἔδειξεν διὰ εἰ τοῦ κενοῦ,
ἀδύνατον εἶναι κίνησιν. οὕτω μὲν οὖν ἐκ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως ἔδειξεν 45
διὰ τὸ κενὸν οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸ δέ, φησί, καθ' αὐτὸ ἐπισκοπῶσι τὸ
κενὸν δειχθείη, φησίν, ὡς ἀληθῶς κενόν, τουτέστι μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν
τοῖς οὖσι συμβαλλόμενον. ἐπειδὴ γάρ οἱ τὸ κενὸν εἰσάγοντες καὶ ὡς τόπου
15 κρείαν παρέχον τοῖς οὖσιν, οὕτως αὐτὸ ἐπιθεντο, δεικνύσιν διὰ οὐδὲν οὗτως
ἐνδέχεται εἶναι τὸ κενόν. λημμάτιον δὲ προλαμβάνει τοιοῦτον· ἐάν, φησί,
έκλινος κύβος ἐντεθῆ ἐν ὅδατι, τοσοῦτον ὅδωρ ὑπέκει τῷ κύβῳ, διὸς ἔστιν
αὐτὸς ὁ έκλινος κύβος, ὄμοιώς καὶ ἐν ἀέρι, καὶ ἐν οἰροθήποτε ὑπεκτικῷ 50
σώματι. διὰ τὸν οὖν ἐν τῷ κενῷ ἐντεθῆ ὁ κύβος, πότερον ὑπεξίσταται τῷ
20 κύβῳ ἵσου κενὸν τῷ μεγέθει τοῦ κύβου; καὶ πῶς ἀν ἐκσταίη τὸ κενόν;
εἰ δὲ μὴ ὑπεξίσταται ἐντεθεντὶ τῷ κύβῳ ἀλλὰ μένει, τοσοῦτον δηλούντι
τὸ κενοῦ καθέξει | διάστημα ὁ κύβος, διὸ καὶ αὐτὸς ἔστιν· ὥστε τὸ τοῦ 1·
κύβου διάστημα χωρίζει διὰ ἵσου διαστήματος τοῦ κενοῦ, καὶ ἐφαρμό-
σουσιν ἀλλήλοις τὰ διαστήματα. ὥσπερ γάρ, φησίν, εἰ μὴ μεθίστατο τῷ
25 κύβῳ τὸ ὅδωρ ἦ, ὁ αἵρετος, ἐντιθέμενος δὲ ἐν αὐτῷ διὰ τοσοῦτου ὅδατος ἦ,
ἀέρος ἐχώρει, διὸς ἔστιν αὐτὸς, οὕτως εἰ μηδέν ἔστιν ἐν τῷ κενῷ τὸ ὑπεξίστα-
μενον, τὸ ἵσον ἐστι τὸ κύβος τοῦ κενοῦ κατασχήσει διάστημα. διάστημα δέ,
φησί, διαστήματος κατ' αὐτὸ τούτῳ οὐδὲν διοίσει· καὶ γάρ ἔχει ποιότητας 5
τὸ τοῦ κύβου διάστημα ἐπισυμβάσας αὐτῷ, ἀλλ' οὐχ ἦ πεποίωται, ταύτῃ
30 ἔστιν ἐν τόπῳ, ἀλλὰ μόνον ἦ διαστάσεις ἔχει. ὥστε καὶ χωρισθῆ ὑπάντων
τῶν πατῶν, λευκότητος θερμότητος ἀντιτυπίας βάρους καὶ τῶν λοιπῶν,
καὶ μείνῃ μόνον τὸ διάστημα, οὐδὲν ἡττον ἐν τόπῳ ἔστι καὶ ἵσον ἐστι τῷ

1. 2 ἀποδίδομεν K: ἀποδίδωμεν G: ἀποδίδαμεν Mt 2 δσα G διὰ τοῦ κενοῦ M
3 τίνα (ἢν)? 4 κινούμενον K φελοῦ K 5 ἀμφοτέροις ἡκει (ι) τὸ κενοῦ
(sic) M σωμάτων κτλ.] hinc emendandus Themist. p. 298,19 6 εἰκεν K
8 ἐν κενῷ τ 9 οἱ μὲν οὖν fort. recte Mt 10 διὰ ἔστι Gt: διὰ οὐκ ἔστι KM
13 δειχθεῖ ἀν (ομ. φησίν) emendat (cf. ad p. 663,14) t: φανεῖ ἀν Aristoteles (p. 216-27)
ἀληθῶς ὁν κενόν τ 15 παρέχον KM: παρέχοντες (t) ἐπιτίθενται M 16 προσ-
λαμβάνει K 17 ὑπέκειται K 20 ἀν ἐκτεῖται (sic) K 21 ἐντεθεῖ K 21. 22 τοῦ
κενοῦ δηλούντι M 22 ὥστε] δσο (sic) K τὸ ομ. M 27 κατασχέσει K
28 φησί ομ. G διαστήματι K κατ' αὐτὸ t: καθ' αὐτὸ GKM, itemque p. 662,16
ἔχοι K 29 ἐπισυμβάν (·αν K) KM οὐχ ἦ] οὐχὶ G 30 ἐν τῷ τόπῳ Gt
ἡ Gt: ει KM χωρισθῆ πάντων Gt: χωρισθῆσα τῶν τῶν K: χωρισθέντων M, at cf. The-
mist. p. 301,2 31 βάρη G 32 καὶ μήνει K

κατέχει τοῦ κενοῦ μέρος· κατ' οὐδὲν γάρ τούτων ἐν τόπῳ ἦν, οὐχ ὡς τὸν λευκὸς οὐχ ὡς θερμός οὐχ ὡς βάρος ἔχων, ἀλλὰ καθὸ διαστάσεις ἔχει. ἐπεὶ οὖν καὶ τοῦτο ἔστιν ἐν τόπῳ, ἐὰν χωρισθῇ πάντων τῶν ἄλλων, ἢ μηδὲν αὐτῷ εἰς τὸ ἐν τόπῳ εἶναι συμβαλλονται, τί διοίσει τοῦ διαστή-
 5 ματος τοῦ κενοῦ, διότι γέγονεν αὐτῷ τόπος; εἰ δὲ μηδὲν διοίσει (κάκεινο γάρ διάστημα ἔστιν ἀπαθέτος καὶ τοῦτο), τί ἐδέησεν ἔξωθεν ἔτερόν τι διά-
 στημα περιβαλεῖν τοῖς σώμασιν; εἰ γάρ οὔκινθεν ἔχει τὸ διάστημα ἔκαστον τῶν σωμάτων, τί ἐδέησεν ἔξωθεν ἄλλου διαστήματος; μάταιον ἄρα τὸ
 10 ἔξωθεν διάστημα καὶ περιττόν, αὐτοῦ ἔκαστου ἐν ἑαυτῷ περιφέροντος τὸ διάστημα.
 καὶ εἰ δύο διαστήματα δύοις ἔχωρησαν δι' ἄλλήλων καὶ ἐφῆροι 15 μοσαν ἄλλήλοις, διὰ τί μὴ καὶ τρία καὶ ἄπειρα; καὶ εἰ τὸ κενὸν διά-
 στημα ὃν οὐδὲν διοίσει τοῦ ἐγγινομένου ἐν αὐτῷ διαστήματος, κενὸν ἄρα
 15 ἐν κενῷ γέγονεν. ἔτι δὲ εἰ μεθίσταται ὁ κύβος κατ' οὐδὲν ἄλλο ἄλλ' ἥ
 καθὸ διάστημα ἔστιν, ἐπεὶ καὶ καθὸ διάστημα ἔστι μεταβάλλει τόπον ἐκ
 20 τόπου, κινούμενα δὲ τὰ σώματα τὸ οἰκεῖν συμμεταφέρει-διάστημα, τὸ δὲ διάστημα κατ' αὐτὸ τοῦτο οὐδὲν διαφέρει τοῦ ὡς κενοῦ διαστήματος, πε-
 ριττὸν ἄρα καὶ μάταιον ἄλλο διάστημα τοῖς σώμασιν ἔξωθεν ἐπινοεῖν, 25 ἔκαστου τὸ ἴδιον συμπεριφέροντος διάστημα· εἰ γάρ ὁ τόπος διάστημα,
 τὸ δὲ ἔκαστου διάστημα ἐν ἔκαστῳ ἔστι, μηδὲν διαφέρον γε κατὰ τοῦτο
 20 τοῦ ἔξω διαστήματος, μάταιον τὸ ἔτερον παρεισκυλεῖν διάστημα ἔξωθεν παρὰ τὸ ἐνυπάρχον ἔκαστῳ. τί γάρ λυσιτελεῖ τὸ δύοιν ἐν τῷ δύοις γε-
 νέσθαι; καὶ εἰ τὰ σώματα ἥ διαστήματά ἔστιν ἔτερων διαστημάτων
 25 δεῖται, καὶ τὸ κενὸν διάστημα ὃν δέοιτο ἀνέτερου διαστήματος· ὥστε γένοιτο ἀνέτερον τὸ κενὸν ἐν κενῷ, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. οὐκ ἄρα
 χρέαν παρέχει μήτε κινήσεως αἰτίον ἔστι, τούναντίον δὲ καὶ ὃν ἀναιρεῖ
 τὴν κίνησιν, ἔοικε μηδαμῶς εἶναι τὸ κενόν.

p. 216-13 'Ορῶμεν γάρ τὸ μείζω ῥοπὴν ἔχον βάρους ἥ κουφό-
 τητος, ἐὰν τὰλλα ὄμοιώς ἔχῃ τοῖς σχήμασι.

30 Τοῦ αὐτοῦ γάρ ὅντος δι' οὐ φέρονται, καὶ ὄμοιοσχήμων ὅντων τῶν σι-
 φερομένων, ἀνίσων δὲ τοῖς βάρεσιν, ἥν ἀναλογίαν ἔχει τὸ βάρος πρὸς τὸ
 βάρος, ταύτην ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὴν κίνησιν πρὸς τὴν κίνησιν· δισφ γάρ
 ὑπερέχει τὸ βαρύτερον, τοσούτῳ θᾶττον κατενεχθήσεται. ἐὰν δὲ τοῖς σχή-

1 μέρους Κ: μέρους vel μέρη Μ 5 γέγονεν ἐν Κ 6 καὶ τοῦτο τι ἐδέησεν G
 post τι addit οὖν τὸ 8 ἄλλο οὐ διαστήματος G 12 ἐγγινομένου M:
 γενομένου G: γενομένου τὸ 9 ἐν ἑαυτῷ K 13 οὐδένα K 15 ἄλλο ἄλλ' ἥ KM: ἄλλο,
 ἥ Gt 14 ἀπειδὴ M 15 συμφέρει M 16 κατ' αὐτὸ] cf. ad p. 661, 28
 21 ἔκαστῳ] ἔκαστο] εἰναι K 18 λυσιτελεῖ τὸ 22 ἥ διάστημα K 23 ἔτερου διαστημάτος
 τίνος Gt 26 ἔστι] εἰναι K 28 δὲ (οὐκ. καὶ) δν δναιροῖ K 28 τὸ μείζω ῥοπὴν ἔχον βάρους
 (βάρος K) KM: τὰ μείζω ῥοπὴν ἔχοντα ἥ βάρους τὸ cum Aristotele 28. 29 ἥ κουφότη-
 τος—σχήμασι οὐκ. K 29 τὰλλα M: τὸ ἄλλα τὸ 30 δύοιοσχήμων GK: δύοιοσχήμω-
 νων Mt 31 ἀνίσων K 31. 32 πρὸς τὸ βάρος iterat M 33 τοσούτο K

μασι διαφέρη, ἐνδέχεται ἡττόν τι βάρος πλατὺ τῷ σχήματι μείζονος βάρους ^{τιν}
σφαιροειδῶν; ἐν ἕσφ χρόνῳ διὰ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος καταφέρεσθαι· εἰκὸς ²⁵
δὲ καὶ ἐν πλείσιν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς τε τοῦ βάρους ὑπεροχῆς καὶ
τοῦ σχήματος.

5 p. 216-19 Ἡ γὰρ σχήματι διαιρεῖ ἥ ροπῆ.

Ἡ γὰρ τῷ βάρει ὀθούμενος ὁ ἀὴρ ὑπεξιστάμενος σχίζεται, ἥ τῇ ⁴²
δέντητι τοῦ σχήματος εὐδιάκριτος ὁν μερίζεται. καὶ ἡ σφαῖρα κατὰ ση-
μεῖον ἄρχεται τῆς τομῆς. διὰ τοῦτο χαλκός τε καὶ μόλιβδος πλατέα μὲν
ἐποχεῖσθαι δύναται ἐν ὅδατι, σφαιρικὰ δὲ ὄντα ἡ κυλινδρικὰ οὐκέτι, καὶ
10 πολλῷ μικρότερα ἥ τῷ βάρει. εἰ οὖν τὸ δι' οὐ ἡ κίνησις γίνεται κενὸν ⁴⁵
ἥν, ἵσταχῶς δηλονότι πάντα ἀν κατηγέλη· τί γὰρ ἥν τὸ κωλῦον μὴ
ἵσταχῶς κινεῖσθαι μηδενὸς ὄντος τοῦ κωλύοντος τῇ διαιρέσει; ἀλλ' ἀδύ-
νατον ἵσταχῶς πάντα κινεῖσθαι· ὥστε καὶ κενὸν εἶναι ἀδύνατον.

p. 216-26 Καὶ καθ' αὐτὸ δὲ σκοποῦσι φανείη τὸ λεγόμενον κενὸν
15 ως ἀληθῶς κενόν.

Καθ' αὐτό, τουτέστι χωρὶς τῆς κατὰ τόπον κινήσεως· ἀνωτέρω ⁵⁰
γὰρ ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι δι' αὐτοῦ γενέσθαι τὴν κατὰ τόπον κίνησιν ἀνήρει
ὅτι ἔστι κενόν, νῦν δὲ οὕτως αὐτὸ σκοπεῖ, ως ἀν εἰ καὶ μὴ ἥν ἡ κατὰ
τόπον κίνησις. ἥ ἐπειδὴ εἴπεν διτοι οἱ λέγοντες εἶναι τὸ κενὸν διὰ τὸ κί-
20 νησιν εἶναι “ἀποκεχριμένον” καὶ | καθ' αὐτὸ ὑπάρχον τὸ κενὸν ὑποτι· ⁵²
θενται, οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες οὐδὲν διαφέρουσι τῶν τὸν τόπον διάστημα
εἶναι λεγόντων, ὥστε δεδειγμένου τοῦ μὴ εἶναι τὸν τόπον διάστημά τι
κεχωρισμένον καθ' αὐτὸ συναποδεδειγμένον ἀν εἴη τὸ μηδὲ κενὸν εἶναι,
διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν διτοι καὶ αὐτὸ καθ' αὐτό, χωρὶς τοῦ συνανηρῆσθαι αὐτὸ²⁵
τῷ τῷ διαστηματικῷ τόπῳ, δειχθείη ἀν μὴ δυνάμενον ὑπάρχειν.

p. 216-29 ·Οὗτοι καὶ ἐν ἀέρι· ἀλλὰ τῇ αἰσθήσει ἀδηλον.

5

Καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν ἀέρι, φησίν, ἐντιθεμένου σώματος τὸ αὐτὸ συμβαίνει·
ὑπεξισταται γὰρ τοσοῦτος ἀὴρ τῷ ἐντεθέντι σώματι, ὅπόσον ἔστι καὶ τὸ

1 διαφέρει K ⁷⁴ τι ἡττον M πλατὺ GKM: δὲν t, sed gravior subest corruptela (cf.
p. 660,20 sqq.) 3 τὴν οι. Gt 4 τῆς τοῦ σχήματος t 5 ἡ ροπή K 7 ὧν]

ῶ K κατὰ οι. G 9 ἥ] καὶ K 10 πολλῷ σμικρότερα M τὸ βάρει τ
12 ante κινεῖσθαι addunt πάντα Mt ἀλλὰ t 14. 15 φανείη — ἀληθῶς κενόν οι. K
14 φανείη M: φανείη ἀν t Aristoteles, at cf. ad p. 661,13 16 τότε ἔστι K 18 οὕτως
αὐτὸς K: αὐτὸ οὕτως M 19 λέγοντις t 19. 20 διὰ τὴν κίνησιν M 20 ἀποκεχρι-
μένον] ἀποκρινόμενον typothetae errore in Bekkeri Aristotele (p. 216-24) 21 τὸν οι. K
22 τοῦ] τὸ K μὴ δὲ εἶναι G 23 συναποδεδογμένον G 24 συναναιρεῖσθαι M 26 ἀλλὰ
τῇ αἰσθήσει ἀδηλον οι. K 27 Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Mt ἐν οι. K 28 ἐντεθέντι M

σῶμα, ἀλλ' ἐπειδὴ μὴ ἀντιλαμβάνεται ἡ ἡμετέρα αἰσθησις τοῦ ἔξιστα-¹ μένου ἄστεος διὰ τὸ ἄχρονον, ταύτη δοκεῖ μηδὲν ὑπεξίστασθαι. ἀλλ' εἰ καὶ τῇ αἰσθήσει ἀδηλον τοῦτο, ἀλλ' οὖν τῷ λόγῳ πάνυ ἐστὶ πρόδηλον· εἰ γὰρ σῶμα δὲ ἀήρ, ἀδύνατον δὲ δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ εἰναι, ἀνάγκη¹⁰ 5 ἄρα πᾶσα ὑπεξίστασθαι τὸν ἄερα τῷ ἐντιθεμένῳ ἐν αὐτῷ σώματι.

p. 216•29 Καὶ δεῖ δὴ ἐν παντὶ σώματι ἔχοντι μετάστασιν, ἐφ' δ πέφυκε συνίστασθαι, ἀνάγκη, διὰ μὴ συμπιλῆται; μεθίστασθαι.

"Ἐχοντι μετάστασιν εἶπε διὰ τὰ μαθηματικὰ μεγέθη· ταῦτα γὰρ δηλονότι μετάστασιν οὐκ ἔχει, ἐπεὶ μηδὲ βάρος μηδὲ κουφότητα· ἐξ ἀφαι-¹⁰ ρέσεως γάρ ἐστι καὶ ἐν ἐπινοίᾳ. ἐν παντὶ οὖν σώματι, φησίν, ἐν τῷ δὲ τεθῆ ὁ κύβος, ἐπ' ἔκεινο ὑπεξίσταται τῷ κύβῳ τὸ σῶμα, ἐφ' δ καὶ πέ-¹⁵ φυκε φέρεσθαι, οἷον εἰ ἐν ὅδατι ἐντεθῆ, ἐπὶ τὸ κάτω ὑπεξίσταται τῷ κύβῳ τὸ ὅδωρ (κατώφορον γὰρ τὸ ὅδωρ), εἰ δὲ ἐν πυρὶ τεθῆ λίθινος κύβος, ἐπὶ τὸ ἄνω ἔξισταται καὶ μεταχωρεῖ τῷ λίθῳ τὸ πῦρ· ἀνώφορον γὰρ δη-²⁰ 15 λονότι, εἰ μὴ ἄρα βιάζοιτο· εἰ γὰρ μὴ ἔχοι τὸ πῦρ ποῦ χωρῆσαι ἐπὶ τὸ ἄνω καλύνοντος στερεωτέρου σώματος τὴν ἐπὶ τὸ ἄνω πρόοδον, ἐπὶ τὸ κάτω δηλονότι χωρεῖ ἀντιπαραχωρῆσαν τῷ ἐντεθέντι. ὄμοίως καὶ ἐν τῷ ὅδατι τῷ ἐν τῇ λεκάνῃ οὐκ ἐπὶ τὸ κάτω μεταστήσεται τὸ ὅδωρ (καλύ-²⁵ ται γὰρ ὅπδ τοῦ ἀνέχοντος σώματος στερεωτέρου ὄντος), ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἄνω 20 διὰ τὴν βίαν. τὸ δὲ ἀν μὴ συμπιλῆται, οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ ἐρίου· τοῦτο γὰρ συμπιλούμενον εἰς ἕαυτὸν ἀντιπαραχωρεῖ μὲν τῷ ἐντεθέντι, οὐ μέντοι ἐπὶ τὸ κάτω ἦ ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖται, ἀλλὰ μόνον εἰς ἕαυτὸν συμπιλεῖται. κανὸν ἀήρ δὲ τὸ αὐτὸν ὑπομείνειν²⁰ δυνατὸν γὰρ ἀμάτια τῷ ἐντεθέντι κύβῳ τὸν ἀέρα μήτε ἄνω μήτε κάτω χωρῆσαι, ἀλλὰ πυκνωθῆναι εἰς ἕαυτὸν 25 συμπιλούμενον, οὐχ ὡς τὸ ἔριον δηλονότι, ἀλλὰ ἀλλοιούμενον τῷ πυκνό-²⁵ τερον γίνεσθαι. τὸ δὲ ἦ ἐπ' ἄμφω, εἰ τὸ ἐν τῷ ἐντιθεται μήτε ἄγαν βαρὺ μήτε μὴν κοῦφον, ἀλλ' οἷον μέσον πως καὶ δυνάμενον ῥαδίως ἐφ' ἔκατερ χωρῆσαι, οἵος ἐστιν δὲ ἀήρ· εἰ γὰρ ἐν τούτῳ ἐντεθείη ὁ κύβος, δυνατὸν τὸν ἀέρα καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω θλιβόμενον χωρῆσαι καὶ ἐπὶ τὸ κάτω,

1 ἡ ἡμέρα K, cf. ad p. 2,31 2 δέρος] ὅδατος M 6 δῆ] δὲ K 6. 7 ἔχοντι—μεθίστασθαι om. K 6 ἐφ' δ t: ὑφ' δ M 7 μεθίστασθαι utrobius Aristoteles, at cf. p. 665,13
8 ἔχον τι M τὰ μεγέθη τὰ μαθηματικά Gt 9 ἐπειδὴ M 11 τεθῆ GK: ἐντεθῆ Mt ἔχειν KM 11. 12 τὸ σῶμα—τῷ κύβῳ om. G 11 τὸ σῶμα om. superscr. K
ἐφ' ψ K 13 κατάφορον K 14 ἔξισταται KM: ὑπεξίσταται Gt, τὸ (ante πῦρ)
om. K 15 ἄρα om. KM βιάζοιτο KM: σώζοιτο G: βιάζοι, το εγγ. typ. t ποῦ
GKM: om. t, at cf. ad p. 51,14 17 καὶ ἐν Mt: κανὸν ἐν GK: sort. καν. 18 μεταστή-
σαι M 19 στερεοτέρου t 20 ἀν] ἐὰν K τοῦ deplov G 22 δῶν ἦ ἐπὶ²⁰
τὸ κάτω traiciunt Gt συμπιλῆται K 23 κανὸν ἀήρ δὲ KM: καὶ ἀήρ γὰρ Gt
ὑπομείνειν K: ὑπομένη ἀν G: ὑπομένοι ἀν t 24 ἔαυτὸν t: ἔαυτὸν GKM
26 οἷον εἰ τὸ t τίθεται M 27 βαρὺν K μὴν om. Gt ἀλλοῖον K
πως G: πῶς KMt 29 χωρῆσαι KM: κινῆσαι G: κινηθῆναι t

δποι ἀν ρχδίαν εῦροι τὴν πάροδον. τὸ δὲ η ὅποῖον ἄν τι η τὸ ἐντιθέ- 1
μενον, εἰ μὲν οὕτως ἔχοι ή γραφή, λέγοι ἀν περὶ τοῦ σχήματος τοῦ ἐν- 20
τιθεμένου, δτι τὸ αὐτὸ συμβῆσται, καὶ μὴ κύβος η τὸ ἐντεθέν, ἀλλὰ
ἄλλο ὅποιονοῦ σχῆμα. εἰ δὲ ἔστιν δποι ἀν η, τουτέστιν ἐφ' δ ἀν ἔχοι
5 τὴν κίνησιν τὸ ἐντιθέμενον, λέγοι ἀν δτι τὸ σῶμα ἐν φ̄ ἐντίθεται ὁ κύβος,
ἐπὶ τοῦτο χωρήσει, ἐφ' δ ἀν καὶ τὸ ἐντιθέμενον χωρῇ, δηλονότι δραστι-
κωτέρας οὔσης τῆς ῥοπῆς τοῦ ἐντιθεμένου· εἰ γὰρ μὴ εἴη δραστικωτέρα
η τοῦ ἐντιθεμένου δύναμις, οὐδὲ ὑποχωρήσει αὐτῷ τὸ ἐν φ̄ ἐντίθεται. εἰ
μὲν γὰρ ἀνώφορον η τὸ ἐντιθέμενον, ἐπὶ τὸ ἄνω κάκεινο ὠθήσει· ὅμοίως 25
10 καὶ εἰ κατώφορον, ἐπὶ τὸ κάτω. τὸ δὲ η ἐπ' ἄμφω οὐ πάνυ ἀρμόσει
κατὰ ταύτην τὴν ἐξήγησιν. η τὸ ἐπ' ἄμφω ὡς ἐν διοθέσει εἰρηται, δτι
εἰ εἴη τοιοῦτον, ὥστε καὶ ἄνω καὶ κάτω χωρεῖν. τὸ δὲ ἐφ' δ πέφυκε
συνίστασθαι ἵσον ἔστι τῷ μεθίστασθαι. τὸ δὲ ἔχοντι μετάστασιν,
τουτέστι πεφυκότι μετακινεῖσθαι· ἀν γὰρ ἀκίνητον η, οὐδὲ διλως γενήσε-
15 ται ἐν τῷ αὐτῷ τὸ ἐντιθέμενον.

p. 216•33 Ἐν δὲ δὴ τῷ κενῷ τοῦτο μὲν ἀδύνατον.

40

Τὸ ὑπεκτῆναι δηλονότι τῷ ἐντιθεμένῳ σώματι· οὐ γάρ ἔστι σῶμα
τι τὸ κενόν, ἵνα καὶ ὑπεκτῇ τῷ κύβῳ ἐντιθεμένῳ ἐν αὐτῷ. ἀνάγκη οὖν
ἐντιθεμένου τοῦ κύβου μὴ μετακινεῖσθαι τὸ κενόν, ἀλλὰ μένειν· πῶς γὰρ 45
20 ἀν τὸ κενὸν κινηθείη; εἰ δὲ μένει, δῆλον δτι ἵσον διάστημα τοῦ κενοῦ, δσον
ἔστι καὶ τὸ τοῦ κύβου, ἔχωργε δι' διλου τοῦ κύβου, ητοι καὶ τὸ τοῦ κύβου
διάστημα διὰ ἵσου διαστήματος τοῦ κενοῦ· ταύτων γάρ ἔστι.

p. 216•4 Ὁ εἰ καὶ θερμὸν καὶ ψυχρόν ἔστιν η βαρὺ η κοῦφον,
οὐδὲν ητον ἔτερον τῷ εἶναι πάντων τῶν παθημάτων ἔστι. |

25 Ἐπειδὴ εἶπεν δτι ὕσπερ ἀν εἰ μὴ ὑπεξίσταται τῷ κύβῳ τὸ ὕδωρ, r 27
ἔχωργαν ἀν δι' ἀλλήλων τὰ δύο σώματα, οὕτως ἐπειδὴ τὸ κενὸν οὐχ
ὑπεξίσταται, χωρήσουσι δηλονότι δι' ἀλλήλων τό τε τοῦ κύβου διάστημα

1 ὅποι ἀν scripsi: ὅποιαν GMt: ὅποιαν K πάραδον M 1. 2 τὸ δὲ — ἐντιθέμενον om. G:
τὸ δὲ om. t 1 η Kt: εἴη M 2 ἔχοι GM: ἔχει Kt λέγοιεν ἀν GK 3 μὴ
κύβος] μῆκος K ἐντεθέν] ἐντεῦθεν K 4 ἀν η KM: ἀν εἴη Gt: fort. ἀν η η ἔχοι
GMt: ἔχει K 6 χωρῇ] χωρεῖ K 8 αὐτὸ M 9 η GKM: εἴη t 10 κατόφο-
ρον K η Gt: έν M: om. K 12 τοσοῦτον primitus M 13 τῷ] τὸ K τὸ]
τῶ G 14. 15 γενήσεται K 15 τῷ om. t 16 τὸ κενὸν K τοῦτο μὲν ἀδύ-
νατον om. K: ante explanationem iterat t 17 τῶ ὑπεστῆναι (sic) K 18 ὑπεστῇ K
ante τῷ addit δηλονότι M ἐντιθέμενον M οὖν om. KM 21 ητοι GKM: ὥστε t
22 δι' ἵσου t 23 Ὁ rubro addendum om. K καὶ ψυχρόν ἔστιν KM: ἔστιν η ψυχρόν t:
hoc vel η ψυχρόν ἔστιν Aristotelis libri 24 οὐδὲν — ἔστι om. K ἔτερον M: ἔτερον,
ἀλλὰ καὶ μᾶλλον t et Arist. cod. I τῷ t: τοῦ M 27 post οὐχ' (sic) ὑπεξίσταται
iterata τῶ κύβῳ — σώματα delet K χωρήσουσι K

καὶ τὸ τοῦ κενοῦ, ἵνα μὴ τις εἰπῇ ἀλλὰ σῶμα μὲν διὰ σώματος ἀδύνατον ^{τρ}
 χωρῆσαι, τὸ μέντοι κενὸν σῶμα μὲν οὐκ ἔστιν (ἀπαθὲς γάρ), διάστημα
 δέ· ὅστε οὐχ εἰ σῶμα διὰ σώματος χωρῆσαι ἀδύνατον, ηδη διὰ τοῦτο
 καὶ διάστημα (διὰ) διαστήματος ἀδύνατον χωρῆσαι', φησὶν δτι κατ' οὐδὲν ⁵
 5 ἄλλο ἐν τόπῳ ἔστι τὰ σώματα ἡ καθὸ διαστήματά εἰσιν. εἰ γάρ καὶ συμ-
 βέβηκε τῷ ἐν τόπῳ τὸ ἔχειν βάρος ἡ κουφότητα ἡ τῶν ἄλλων τινὰ ποιο-
 τήτων, ἀλλ' οὐχ ἡ πεποίωται, ταύτῃ ἐν τόπῳ ἔστιν, ἀλλ' ἡ διάστημα
 ἔχει· φέρει μὲν γάρ ἡ βαρύτης ἡ ἡ κουφότης εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, τὸ
 δὲ ἐν τόπῳ εἶναι κατ' οὐδὲν ἄλλο ἔχει ἡ κατὰ τὸν ὅγκον. καὶ τὰ σύ-
 10 ματα γοῦν ἀδύνατόν φαμεν χωρεῖν δι' ἄλλήλων, οὐχ δτι πεποίωται, ἀλλ'
 δτι διάστημα ἔχει. τὸ οὖν ἀδύνατον τοῦτο ἔστι, τὸ χωρῆσαι δύο διαστήματα
 10 δι' ἄλλήλων. ἐπεὶ τοίνυν ἔτερόν ἔστι τῷ κύρῳ τὸ διαστήματι εἶναι
 καὶ ἔτερον τὸ πεποιῶσθαι, ἐν τόπῳ δέ ἔστιν οὐχ ἡ πεποίωται, ἀλλ' ἡ
 ὅγκον ἔχει, ἐὰν γυμνωθῇ πασῶν τῶν ποιοτήτων, οὐδὲν διοίσει τοῦ δια-
 15 στήματος τοῦ κενοῦ· ὥστε εἰ δύο διαστήματα δμοια ἐχώρησαν δι' ἄλλή-
 λων, καὶ πλείονα δηλονότι δυνατὸν χωρῆσαι. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· εἰ γάρ
 διάστημα ἐν διαστήματι δυνατὸν χωρῆσαι, καὶ σῶμα ἐν σώματι χωρῆσαι
 δυνατόν· κατ' οὐδὲν γάρ ἄλλο τὰ σώματα ἐν τόπῳ ἔστιν ἡ κατὰ τοὺς ¹⁵
 ὅγκους· εἰ οὖν δυνατὸν ὅγκον ἐν ὅγκῳ εἶναι, τά γε ἄλλα συμβεβηκότα
 20 οὐδὲν κωλύει τὸ σῶμα ἐν σώματι εἶναι. ἄλλα μὴν τοῦτο ἀδύνατον· οὐδὲ
 ἄρα σῶμα ἐν κενῷ δυνατὸν εἶναι· ὅγκοι γάρ ἀμφότερα μόνῳ τῷ πεποιῶ-
 σθαι ἡ μὴ διαφέροντα. ὥστε εἰ τὸ κενὸν ὑφίστασιν, ἵνα δέξηται τὰ σώ-
 ματα καὶ ἡ κίνησις δι' αὐτοῦ γένοιτο, ταῦτα δὲ ἀδύνατον ἐν τῷ κενῷ γε-
 νέσθαι, μάταιον ἄρα τὸ κενόν.

25 p. 216^b12 Ἐτι δὲ φανερὸν δτι τοῦτο ὁ κύριος ἔξει καὶ μεθιστά-
 μενος, δ καὶ τὰ ἄλλα σώματα πάντα ἔχει.

Ἄλλη ἐπιχείρησις. ἔκαστον, φησί, τῶν σωμάτων κινούμενον καὶ ²⁵
 μεταβαλλόμενον κατὰ τόπον συμμεταφέρει ἔστιν καὶ τὸ οἰκεῖον διάστημα·
 εἰ τοίνυν τὸ ἐν ἔκαστῳ διάστημα χωριζόμενον τῷ λόγῳ τῶν παθῶν
 30 οὐδὲν διαφέρει τοῦ κενοῦ, κινούμενα δὲ τὰ σώματα σὺν τοῖς οἰκείοις κινεῖ ²⁵
 ται διαστήμασι, τί δεῖ τοῖς σώμασιν ἄλλων τοιούτων ἔξωθεν διαστημάτων;
 εἰ γάρ τὸ διάστημα ὁ τόπος, ἔκαστον δὲ ἐν ἔστιν καὶ τὸ οἰκεῖον διά-

1 εἶποι GK μὲν post σώματος traicit G

1. 2 χωρῆσαι ἀδύνατον K

4 διὰ addidit t χωρῆσαι ἀδύνατον M φησὶν οὖν δτι K ⁵ εἰσιν KM:
 ἔστιν Gt 5. 6 συμβέβηκεν τὸ ἐν K 7 οὐχ ἡ] οὐχὶ K 8 μὲν οι. M

ἡ ἡ KM: καὶ ἡ Gt αὐτοῦ K: ἔαν M: αὐτῶν Gt 9 ἔχειν K 10 πεποί-
 ται G 12 τοίνυν] οὖν M διαστήματι KMt: διάστημά τι G 18 κατούδε
 (sic) K γάρ οι. M 20 τὸ σῶμα KM: σῶμα Gt 20. 21 ἄλλα—δυνατὸν
 εἶναι οι. M 20 οὐδὲν K: οὐχ Gt 21 μόνα M 22 ὑφίστασιν K 23 γέ-
 νοιτο KM: γένοιτο G: γένηται t ἀδύνατον GKM: ἀδύνατα t 25. 26 ἔξει—ἔχει
 οι. K 32 δὲ ἔχει ἐν ἔστιν traicit t

στημα, μάταιον τὸ ἄλλο ἔξωθεν διοιοῖν ἐπινοεῖν· εἰς οὐδὲν γὰρ αὐτῷ συμ- τὸν
βάλλεται. οὗτοι δὲ καὶ ἀδύνατον, εἴπομεν ἦδη· εἰ γὰρ οὐ διάστημα ἐστιν
ἔκαστον ἑτέρου δεῖται διαστήματος, διάστημα δὲ καὶ τὸ κενόν, καὶ αὐτὸ²
ἄλλου δειηθῆσται διαστήματος, καὶ ἐκ τούτου ἐπ’ ἀπειρον. ἐσται δὲ καὶ
5 τὸ κενὸν ἐν κενῷ.

p. 216b22 Εἰσὶ δέ τινες οἱ διὰ τοῦ μανοῦ καὶ πυκνοῦ οἶνται φανερὸν εἶναι οὗτοι ἐστι κενόν.

Δείξας οὗτοι ἐστι τὸ χωριστὸν κενόν, νῦν βούλεται δεῖξαι οὗτοι οὐδὲ τὸ κατεσπαρμένον κενὸν ἐστιν. ἐπειδὴ δὲ οἱ τὸ κενὸν τὸ κατεσπαρμένον 10 λέγοντες εἶναι ἐκ τῆς μανώσεως καὶ πυκνώσεως τῶν σωμάτων τοῦτο ἐπειρῶντο δεικνύνται, τίθησι πρῶτον μὲν τοὺς λόγους δι’ ὧν ἐπειρῶντο κατασκευάζειν οὗτοι 15 εἶναι τὸ κατεσπαρμένον κενὸν ἐν τοῖς σώμασι, δεύτερον δὲ πρὶν εἶναι τοὺς λόγους αὐτῶν δεικνυσιν οὗτοι διδύνατον εἶναι τὸ κατεσπαρμένον κενόν, καὶ τρίτον δεικνυσιν οὗτοι καὶ κενοῦ μὴ ὅντος ἐνδέχεται εἶναι μά- 20 νωσιν καὶ πύκνωσιν, ἐξ ὧν καὶ τοὺς λόγους δι’ ὧν κατασκεύαζον εἶναι τὸ κενὸν ἐλέγχει. εἰσὶν οὖν οἱ λόγοι, δι’ ὧν κατασκεύαζον εἶναι τὸ κενόν, τοιοῦτοι· εἰ μὴ ἐστι, φησί, τὸ κενόν, οὐκ ἐστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, ἀλλὰ μὴν 25 ἐστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, ἐστιν ἄρα τὸ κενόν. κατασκευάζει δὲ τὴν πρόσληψιν, λέγω δὴ οὗτοι μάνωσις καὶ πύκνωσις, οὕτως· εἰ γὰρ 30 μὴ ἐστι, φησί, μάνωσις καὶ πύκνωσις, οὐδὲ συνιέναι καὶ πιλεῖσθαι εἰς ἑαυτὰ τὰ σώματα δύναται (οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶν ἡ πύκνωσις ἢ πύλησις εἰς ἑαυτὰ τῶν σωμάτων), εἰ δὲ μὴ ἐστι πύλησις, ἀνάγκη πᾶσιν δὲ μὴ εἶναι διλως κίνησιν, διπερ ἐστὶ παρὰ τὴν ἐνάργειαν, ἢ εἰ κίνησις εἴη, ἀνάγκη κυματίνειν τὸ πᾶν. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, ἢ οὐκ ἐσται εἰς ἄλληλα τῶν 35 στοιχείων μεταβολή, ἢ εἰ ἐσται, ἢ εἰς ισόγκα γενήσεται ἢ τῶν στοιχείων μεταβολή, οἷον τὸν κυαθιαῖον ἀέρα εἰς κυαθιαῖον ὅδωρ μεταβάλλειν καὶ τὸ ὅδωρ ὁμοίως εἰς ξενὸν ἀέρα, ἥγουν δοσον ἐνταῦθα μεταβέβληται εἰς ἀέρα 40 ὅδωρ, τοσοῦτον ἀλλαχοῦ ἀνάγκη δέρα μεταβάλλειν εἰς ὅδωρ. δὲ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης τὴν πρόσληψιν μόνον τοῦ συλλογισμοῦ κατασκευάζει, ὡς τοῦ 45 συνημμένου δήλου ὅντος, ἵνα δὲ σαφέστερον ποιήσωμεν τὸν λόγον, ἀναθενε- εἴπωμεν οὕτως· εἰ ἐστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, ἐστι κενόν, ἀλλὰ μὴν τὸ

1 ἄλλον K διοιοῖν ἐπινοεῖν GM: διοιώς ἐπινοεῖν K: ἐπινοεῖν διοιοῖν τοῦτο M
2 καὶ om. M 4 ἄλληλου M ἐκ τούτου GKM: τοῦτο τὸ 6 λεπτόν om. K 9 ἐπει-
δὲ G: ἐπειδὴ (om. δὲ) τὸ 11 δεικνύειν τὸ τίθησι om. K: τίθησι δὲ G 13 ἐλέγχει τὸ,
at cf. p. 33, 2 sq. 14 καὶ (ante κενοῦ) om. K 15 et 16 κατασκεύαζον K
16 ἐλέγχει—εἶναι τὸ κενόν om. M 17 τοιοῦτον primitus K φασί M 19 λέγω δὴ
om. Gt, cf. ad p. 668, 14 γὰρ om. Gt 20 πιλεῖσθαι G 21 δύνανται M 22 εἰς]
εἰ τὸ ἢ μὴ εἶναι] εἰ μὴ εἴσται K 23 ἐνάργειαν K 25. 26 ἢ εἴ εἴσται—μετα-
βολή om. M 25 ἢ εἴ εἴσται K: εἴ εἴσται G: ἢ εἴσται. ἀλλ’ εἴ εἴσται τὸ 26 κυαθιαῖον
utrobique M et priore loco K: κυαθιαῖον altero loco K μεταβάλλειν (sic) K
27 εἰς (ante ξενὸν) om. K 28 ἀέρα ἀνάγκη Gt 29 μόνην M 30 ποιήσωμεν] εἰ-
πωμεν K 31 εἴπομεν G 31. p. 668, 2 ἀλλὰ μὴν—εἴστι κενόν K: om. GMt

πρότερον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πόθεν δὲ ὅτι εἰ ἔστι μάνωσις καὶ πύκνω- γ²
σις, ἔστι κενόν; δότι ἡ πύκνωσις πιλησίς ἔστι καὶ συνιζήσις εἰς ἔκυτὰ τῶν
σωμάτων, τὰ δὲ πιλούμενα καὶ εἰς ἔκυτὰ συνιζάνοντα εἰς τὰ κατεσπαρμένα
ἐν αὐτοῖς κενὰ συνιζάνει, ὡς ἐπὶ σπόργου καὶ ἐρίου καὶ τῶν τοιούτων· εἰς 5
5 γάρ μὴ εἰς κενά τινα συνιζάνει τῶν πιλούμενων τὰ μόρια, εἰς ἔκυτὰ χω-
ρῆσι, ἀδύνατον δὲ σῶμα διὰ σώματος χωρῆσαι. τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ μανώ-
σεως ἐροῦμεν· τὸ γάρ μανούμενον καὶ εἰς μείζονα ὅγχον ἔκτεινόμενον, εἰ
μὴ τῷ ἐναπολαμβάνειν κενά τινα ἐν αὐτῷ, ταῦτη μανότερον γίνοιτο, συμ-
βήσται πρὶν μανωθῆναι σῶμα εἶναι ἐν σώματι· τὰ γάρ μόρια | τὰ νῦν γ³
10 ἄλλον κατειληφότα τόπον, εἰ μὴ ἐν κενῷ πρὸ τούτου ἦν, δι’ ἀλλήλων δῆ-
που ἐχώρει. ἀλλὰ καὶ διν κατειλήφασι τόπον κενὸν ἀνάγκη πρὸ τού-
του εἶναι.

Τὸ μὲν οὖν συνηγμμένον ἔχ ταύτης κατεσκεύαζον τῆς ἐννοίας, τὴν δὲ
πρόσληψιν, λέγω δὴ τὸ ‘ἄλλα μὴν ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις’, κατασκευά-
15 ζει. ὁ Ἀριστοτέλης οὗτος· εἰ μὴ ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, οὐδὲ πιλησίς
ἔστι τῶν σωμάτων, εἰ δὲ μὴ ἔστι πιλησίς, ἢ παντελῶς ἀνηργηταὶ ἡ κατ’ 6
εὐθεῖαν κίνησις (τὰ γάρ κινούμενα κατ’ εὐθεῖαν τῷ ὀθεῖν τὸν ἔμπροσθεν
ἀέρα ἢ τὸ ὄδωρο οὕτω κινεῖται· ὀθούμενον οὖν τὸ σῶμα δι’ οὐδὲ ἡ κίνησις
γίνεται καὶ συστελλόμενον εἰς τὰ παραχείμενα κενὰ παρέχει χώραν τοῖς
20 δι’ αὐτοῦ διιοῦσιν, ὥσπερ ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν διὰ πλήθους βαδιζόντων), εἰ
τοίνυν μὴ πυκνοῦται τὰ σώματα μηδὲ συμπιλεῖται εἰς τὰ κατεσπαρμένα
κενά, ἢ παντελῶς ἀναιρεθῆσται ἡ κίνησις ἢ κατ’ εὐθεῖαν (ποῦ γάρ κινη-
θῆσται χώρας οὐχ οὔσης, οὐδὲ ἔχοντος τοῦ ὀθούμενου δποι χωρῆσαν 10
ἀκάλυπτον τῷ κινούμενῳ παρέχοι τὴν δίοδον;), ἢ εἰ ἔστι κίνησις, ἀνάγκη,
25 φασί, κυμαίνειν τὸ πᾶν, τουτέστιν ἔξιστασθαι καὶ ὑπερεχπίπτειν τῶν οἰκείων
δρων· ἀνάγκη γάρ κινούμενου τινὸς τὸ ἔμπροσθεν ὀθεῖσθαι σῶμα, κακεῖνο
ἔφεεῆς ὀθεῖν, καὶ τοῦτο μέχρι τοῦ ἐσχάτου, καὶ οὕτω λοιπὸν οἷον ὑπερεχ-
χεῖσθαι τὸν οὐρανὸν εἰς τὰ ἔξω καὶ οἷον σαλεύειν, δπερ καὶ ἐν ταῖς
κολυμβήθραις συμβαίνει, δταν τι κινηταὶ ἐν αὐταῖς σῶμα. ταῦτα δὲ ἔλεγον
30 διὰ τὸ μῆπω ἐπιστῆσαι τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων. οὐ μόνον δὲ 15
ταῦτα τῇ ἀναιρέσει τοῦ κενοῦ ἔψεται τὰ ἀτοπα, λέγω δὴ τὸ ἀναιρεῖσθαι
μάνωσιν καὶ πύκνωσιν, καὶ διὰ τὸ ταύτην ἀναιρεῖσθαι ἡ μηδ’ δλως εἶναι
τὴν κατ’ εὐθεῖαν κίνησιν ἢ κυμαίνειν τὸ πᾶν, ἀλλὰ πάλιν ἀνάγκη κενοῦ
ἀνηργημένου ἢ μηδ’ δλως εἶναι μεταβολὴν εἰς ἀλληλα τῶν σωμάτων, ἢ εἰ
35 τοῦτο ἐναργές, ἢ εἰς ισόγκα τὴν μεταβολὴν τῶν σωμάτων γίνεσθαι, λέγω

4 καὶ (ante τῶν τοιούτων) ομ. G 7 ἔκτεινόμενον (sic) K 8 αὐτῷ scripsi: ἔκυτῶ
Κ: αὐτῷ GMt μανώτερον Gt 11 δν] δν t 13 κατασκεύαζον KM
14 λέγω δὴ ομ. G 16 ἀνηργηται K 19. 20 συστελλόμενον — βαδιζόντων cf. The-
mīst. p. 302, 14 sqq. 19 παρέχειν K 22 ἡ κατ’ εὐθεῖαν κίνησις M 24 πα-
ρέχοι t: παρέχει GKM 25 et 33 κυμαίνειν] συμβαίνειν K 25 ὑπεξισταθεὶ M
27 οἷον ομ. G 28 εἰς τὰ ἔξω Gt: ομ. KM, at εἰς τὰ ἔξω Themist. p. 302, 20, ubi
ὑπερεχεῖσθαι (cf. Simplic. p. 683, 24 sqq.) 29 κολυμβήθραις t κινεῖται ἐν αὐτοῖς K
30 ἐπιστῆσαι καὶ K 31 τὰ ομ. Kt τὸ] τῷ K 33 ἀνάγκη ομ. M 34 τῶν
ομ. M εἰ Gt: εἰς M: ομ. K 35 εἰς ομ. G

δὴ οὐαὶ ὁ κυαθιαῖος ἀὴρ μεταβαλὼν εἰς ὄδωρ κυαθιαῖον ποιήσῃ ὄδωρ, τῷ
όμοιώς δὲ καὶ τὸ ὄδωρ ἵσον ἀέρα ποιήσῃ (ποῦ γάρ χωρήσει τὸ μεῖζον ²⁰
σῶμα μηδενὸς ὅντος κενοῦ;), ἡ εἰ τοῦτο παρὰ τὴν ἐνάργειαν (όρᾶται γάρ
ἡ εἰς μεῖζον τῶν σωμάτων μεταβολή· πόθεν γάρ ῥήγνυνται ὑπὸ τοῦ γλεύ-
5 κούς οἱ πίθοι τε καὶ οἱ ἀσκοί, εἰ μὴ εἰς πνεῦμα τοῦ γλεύκους μεταβάλ-
λοντος, διπέρ διὰ τὸ μεῖζον εἰναι τοῦ μεταβεβλημένου μὴ χωροῦντα τὰ
ἄγγη ῥήγνυνται; διπέρ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπτομένων συμβιχνει;), ἀλλ' εἰ εἰς μεῖζον
ἡ μεταβολή, πάλιν δύο ἀτόπων θάτερον οὐκ ἔχεφεύεται· ἡ γάρ ἀνάγκη
ἵσον ἐνταῦθα μεταβάλλει· ὄδωρ εἰς ἀέρα, ἀλλαχοῦ τοσοῦτον ἀέρα μεταβάλ-²⁵
10 λειν εἰς ὄδωρ (διπέρ καὶ αὐτὸ πλασματῶδες, τὸ λέγειν δτι ἐπειδὴ δοκεῖ μοι
νῦν ἔξατμίσαι τοσόνδε ὄδωρ ἔψοντα, ἀνάγκη ἀλλαχοῦ τοσοῦτον μεταβαλεῖν
ἀέρα, καὶ πλειόν μοι δόξῃ, πλείω καὶ ἀέρα μεταβάλλειν), ἡ πάλιν εἰ μὴ
τοῦτο, ἀνάγκη κυμάτιν τὸ πᾶν, διπέρ καὶ αὐτὸ μὲν καθ' αὐτὸ γελοῖον,
ἐπειδὴ κεκίνηται τύδε τι, τὸν οὐρανὸν τῶν οἰκείων ἔξιτασθαι τόπων, καὶ
15 δτι φεύγοντες τὸ ἔλαττον κενὸν ὄμολογεῖν τὸ πλέον ἐξ ἀνάγκης ὀνόσουσι.
ποῦ γάρ κυμάτιν οὐρανός; εἰς σῶμα μὲν γάρ ἀδύνατον· ἀνάγκη οὖν ²⁰
εἰς κενὸν ἀθρόον ἔκωθεν περικεχυμένον τῷ οὐρανῷ. εἰ τοίνυν πάντα ταῦτα
ἀποτοπον, ἀνάγκη δῆπον εἶναι τὸ κατεσπαρμένον κενὸν ἐν τοῖς σώμασιν.

Οἱ μὲν οὖν δι' ὧν κατεσκεύαζον τὸ κενὸν λόγοι τοιοῦτοι εἰσιν, ἐφεξῆς
20 δὲ δείκνυνται δτι ἀδύνατον εἶναι τὸ κατεσπαρμένον κενόν. ἀνάγκη γάρ τοῦτο,
φησίν, ἦτοι μεγαλομερὲς εἶναι ἐν τοῖς σώμασιν, ὡς δύνασθαι ἔτερον σῶμα
χωρεῖν ἐν αὐτῷ. ἡ κατὰ σμικρὰ πάνυ διεσπαρμένον, ὡς μὴ ἐνδέγεσθαι
παρείσδυσιν ἐν αὐτῷ γενέσθαι σώματος, οἵον τι ἐλέγον καὶ οἱ τοὺς πόρους ²⁵
ὑποτιθέμενοι. εἰ μὲν οὖν ἀμερὲς εἴη τὸ κενόν, οὐδὲν διοίσει τοῦτο κεχωρι-
25 σμένον κενοῦ· τοῖς αὐτοῖς οὖν λόγοις καὶ τοῦτο ἀναιρήσομεν, οἰσπερ
κάκεινο. οὐδὲν γάρ διοίσει τὸ οὔτω κατακερματίζειν αὐτοὺς τὸ κενὸν πρὸς
τὸ διαφυγεῖν ἔκείνας τὰς ἀπορίας, αἰς περιέπιπτον οἱ τὸ ἀθρόον κενὸν ὑπο-
τιθέμενοι· διάστημα γάρ ποιοῦσι κεχωρισμένον καὶ οὗτοι. εἰ δὲ οὕτω
λέγοιεν τὸ κενὸν ἐγκατεσπάρθαι τοῖς σώμασι λεπτομερῶς, ὡς δὲν εἴποι τις

1 κυαθιαῖος priore loco K: κιαθιαῖον altero loco KM ποιήσῃ Mt: ποιήσει GK 2 ποιήσῃ
τ: ποιήσει GKM ποῦ] τῇ (sic; πῆ? ποῦ?) M 3 τοῦτο περὶ M: τόπον K ἐνάρ-
γειαν Mt: ἐνάργειαν GK 4 ἡ om. Gt βήγνυνται Mt: βήγνυται GK 5 εἰ μῆ]
εἰμι t 6 διά] δὴ M 7 βήγνυνται K 7. 8 εἰ εἰς μεῖζον ἡ εχ ἡ εἰς μεῖζον
corr. M 8 ἀτόπω K 11 ἔψονται M et compend. K 12 κάν] καὶ K πλεῖν
(ante μοι) t: πλείω GKM μεταβάλλειν G: μεταβάλλει M: μεταβαλεῖν Kt 13 τὸ πᾶν
scripsi: τὸν οὐρανὸν πᾶν GKM: τὸν οὐρανὸν πάντα t μὲν post καθ' αὐτὸ traicit t
14 κεκίνηται τὸ δέ τοι K τὸν οἰκεῖον ἔξιτασθαι τόπον KM 15 ἔλαττον] ἔγχατον G
16 ποῦ κτλ.] cf. Themist. p. 303, 6 sqq. 17 παρακεχυμένον K πάντα ταῦτα KM:
ταῦτα πάντα Gt 18 ἀτόπω Mt 20 δὲ om. KM 22 διεσπαρμένα K 23 αὐ-
τῷ scripsi cl. p. 673, 1 sq.: αὐτῇ GKM: αὐτοῖς t 24 ἀμερὲς GM: μερῆς K: μεγαλομερὲς
emendat t 24. 25 κεχωρισμένου—καὶ τοῦτο om. KM 25. 26 ἀναιρήσομενις περ
κανος K: ἀναιρησομένης περ κάκεινο M 26 τὸ οὔτω Gt: τούτω KM 27 αἰς] ὡς
Themistii libri p. 303, 20 (αἰς restituit Victorius) 29 λέγοις G ἐνκατεσπάρθαι KM
ὡς om. K ἀν τις εἴποι t

έγκεχρυμμένον καὶ συγκεχυμένον τοῖς σώμασι τοῖς μαντέροις, καὶ οἶνει ῥ³
ποιήτητα αὐτῶν εἶναι, λέγουσι μέν τι, φησί, πιθανώτερον οἱ οὗτω λέγοντες,
οὐ μὴν ἀλλιθές. ἐπεὶ δέ, φησίν, οἱ οὗτω τὸ κενὸν ὑποτιθέμενοι αἴτιον ⁴¹
αὐτὸ κινήσεως ὑποτιθένται, πρῶτον μὲν ἵστεον δτι ἀδύνατον ἄλλως αὐτὸ
5 κινήσεως αἴτιον ὑποθέσθαι ἡ ὡς ποιητικόν. οὐ γὰρ ὡς τόπος οὐδὲ ὡς τὸ
δι’ οὐ κινήσεως ἀν εἴη αἴτιον· οὐ γὰρ χωρεῖ ἐν ἔσυτῷ σῶμά τι, τοι-
αῦτα δὲ ἦν τὰ ἥτοι ὡς τελικὰ κινήσεως αἴτια, λέγω δῆ οἰ κατὰ φύσιν
τόποι, ἡ ὡς [τὸ] δι’ ὧν ἡ κίνησις. μόνως ἄρα ὡς ποιητικὸν ἀν εἴη
κινήσεως αἴτιον. καὶ λέγουσί γε οὗτως οἱ τοῦτο ὑποτιθέμενοι· φασὶ γὰρ ⁴⁵

10 τὰ κοῦφα τῶν σωμάτων τῇ τοῦ κενοῦ παρεμπλοκῇ τοιαῦτα εἶναι, καὶ
δισφ πλείονα ὑπάρχει τὰ κατεσπαρμένα κενά, τοσούτῳ κουφότερά ἐστι τὰ
σώματα. πρῶτον μὲν, φησίν, τοῦ κούφου ταύτην λέγοντες εἶναι τὴν ποιη-
τικὴν αἴτιαν, τοῦ βαρέος τίνα φήσουσιν αἴτιαν εἶναι; ἔδει γὰρ ὥσπερ τὸ
κενὸν παρεσπαρμένον τοῖς κούφοις τῶν σωμάτων, οἷον τῷ πυρί, πιεῖ
15 αὐτὰ κοῦφα, οὕτως καὶ ἄλλο τι τοῖς βαρέσι κατεσπαρμένον βαρέα αὐτὰ
πιεῖν. ἐπειτα εἰ τὸ κενόν φασι κούφον εἶναι, καὶ τῷ αὐτῷ φέρεσθαι ἐπὶ ⁵⁰
τὸ ἄνω, οὕτω φέρειν τὰ σώματα οἰς κατεσπαρθαι, πολλὰ ἄτοπα συμβήσε-
ται· πρῶτον μὲν γὰρ τίς ἀν ἐπινοηθείη κενοῦ κίνησις; ἐπειτα συμβήσε-
ται τὸ κενὸν ἐν κενῷ γενέσθαι. καὶ πῶς οἶν τε κενοῦ τόπον εἶναι ἡ
20 κενὸν ἐν κενῷ γίνεσθαι; ἐπειτα εἰ δισφ πανότερὸν τί ἐστι, ταῦτὸν δὲ εἰ-
πειν δτι δισφ πλείονα ἔχει τὰ κατεσπαρμένα κενά, τοσούτῳ κουφότερὸν
ἐστι πλείονος οὔσης τῆς ἀνωφόρου αἴτιας, λέγω δῆ τοῦ κενοῦ, δῆλον δτι, |
φησίν, ἐὰν δλον ἦ κενόν, τάχιστα οἰσθεσται. ἀλλ’ ἀδύνατον, φησί, τὸ ῥ³
κενὸν κινηθῆναι τῷ γὰρ αὐτῷ λόγῳ δειχθήσεται, φπερ καὶ πρότερον
25 ἔχρησάμεθα. εἰ γὰρ κινοῦτο τὸ κενόν, ἔξει λόγον τινὰ πρὸς τὸ πλῆρες,
τοῦτο δὲ ἀδύνατον ἄδύνατον ἄρα κινεῖσθαι τὸ κενόν. ἀλλ’ οὕτω μὲν ὁ
'Αριστοτέλης ἐλέγχει τοὺς λέγοντας παρεσπάρθαι τοῖς σώμασι τὸ κενὸν διὰ
τὸ τοὺς οὕτω λέγοντας κινήσεως αὐτὸ αἴτιον ὑποτιθέσθαι, εἰ δέ τις λέγοι ⁵
κατεσπάρθαι μὲν τοῖς σώμασι τὸ κενὸν διὰ τὴν μάνωσιν, μὴ μέντοι κινή-
30 σεως αὐτὸ αἴτιον εἶναι, τί ἐροῦμεν; φημι δτι ἀπερ ὁ αὐτὸς 'Αριστοτέλης
πολλαχοῦ εἰρηκεν, δτι πρῶτον μὲν ἀναιρεθήσεται ἡ τῶν σωμάτων συνέ-
χεια, ἀναιρεθήσεται ἡ συναίσθησις, ἀναιρεθήσεται τροφὴ καὶ αὔξησις

1 ἔγκεχρυμμένον GK: ἔγκεχρυμένον M: ἔγκεχριμένον t: scribe ἔγκεχραμένον εχ Themistio,
ubī ἔγκεχραμένον δέ, καὶ ὡς ἀν εἴποι τις, συγκεχυμένον κτλ. μαντέροις Gt

2 εἶναι om. Gt πιθανότερον K 3 ἐπεὶ δὲ t: ἐπειδή (om. δὲ) GKM 7 ἡν]
τὴν K 8 τὸ GKM: τὰ t: delevi μόνος G 8. 9 κινήσεως ἀν εἴη M

9 οὕτως οἱ τοῦτο K: οὕτως οἱ οὕτω M: τοῦτο οἱ οὕτως (iterato τοῦτο post ὑποτιθέμε-
νοι) Gt 11 πλείωνα ὑπάρχη K 12 μὲν οὖν φησιν οἱ τοῦ t 15 τοῖς βά-
ρεσι K 16 ποιεῖν ἔστιν K εἰ] οἱ K τῷ] τὸ G 17 οὕτω] οὐ τῷ G

18 ἀν om. M κίνησιν G 19 οἶονται comprehend. K 20 γίνεσθαι KM: γενέσθαι Gt
δούν M μανώτερὸν Gt 21 τὰ om. t κουφότερὸν K 23 ἀλλὰ t

24 ὥσπερ K 25 κινοῦ τὸ κενὸν K: κινοῦτο κενὸν M 28 τὸ KM: τοῦ Gt 28. 30 ὑπο-
τιθέσθαι—τι om. M 28 δέ της λέγει K 30 αὐτὸς om. M 31 πανταχοῦ M

32 ante prius ἀναιρεθήσεται inserit ἐπειτα t immo συνώθησις

(πλήρωσις γάρ ἔσται τῶν κενῶν, οὐ τροφὴ οὐδὲ αὔξησις), καὶ δοκεῖ ἄλλα τρεῖς αὐτὸς ἐν τῷ Περὶ γενέσεως πρὸς ταύτην εἰρῆκε τὴν δόξαν.

p. 216b24 Εἰ δὲ τοῦτο, ἡ δλως κίνησις οὐκ ἔσται, ἡ κυμανεῖ τὸ ιο
δλον, ὥσπερ ἔφη Ξοῦθος.

5 Εἰ τοῦτο, τουτέστιν εἰ μὴ ἔστι πληγησις τῶν σωμάτων καὶ συνίγησις εἰς ἑαυτά. Ξοῦθος δὲ σοφιστής τις ἦν.

p. 216b26 Ἡ εἰς ἵσον ἀεὶ μεταβάλλειν δέρα καὶ ὅδωρ, λέγω δὲ οἶνον εἰ ἐξ ὅδατος κυάθου γέγονεν ἀήρ, ἀμα ἐξ ἵσου ἀέρος ὅδωρ τοσοῦτον γεγενῆσθαι.

10 Τὸ μὲν λέγειν εἰς ἵσον ἀεὶ μεταβάλλειν δέρα καὶ ὅδωρ δόξειν 15
ἀν εἰς ἰσόγκα μεταβάλλειν τὸν δέρα καὶ τὸ ὅδωρ, τὸ κυαθιαῖν δέρα κυαθιαῖν γίνεσθαι ὅδωρ, ἐμοὶ δὲ οὐ τοῦτο δοκεῖ λέγειν, ἀλλ' θτι εἰς ἵσον ὅδωρ μεταβάλλει, δσον ἦν καὶ τὸ εἰς τὸν δέρα μεταβάλλον, ἵνα οὖτας ἐξίσωσις γένηται τῶν ὅγκων καὶ ἀνταπόδοσις. καὶ θτι τοῦτο λέγει, ἐσαφῆ-
15 νισε δι' ὃν ἐπήγαγεν οἰον, φησίν, εἰ ἐξ ὅδατος κυάθου γέγονεν ἀήρ, καὶ οὐκ εἰπε 'γέγονεν τοσοῦτος ἀήρ', δεῖ, φησίν, ἀμα ἐξ ἵσου
δέροις, ἵσος ἦν ὁ μεταβάλλων ἐκ τοῦ ὅδατος, ὅδωρ γενέσθαι, ἐπει, φησίν, 20
εἰ μὴ τοῦτο εἴη, ἀλλὰ μόνον μεταβάλλοι τὸ ὅδωρ εἰς ἀέρα, ἐπειδὴ προ-
φανῶς εἰς μεῖζον σῶμα μεταβάλλει, ἀνάγκη πᾶσα κενὸν εἶναι εἰς ὃ ἔχωρει
25 τὸ γινόμενον σῶμα. καὶ ἄλλως εἰ μὴ τοῦτο ἔλεγεν, ἀλλ' θτι εἰς ἰσόγκα
ἔσται ἡ μεταβολὴ τῶν σωμάτων, ὥσπερ καὶ Θεμιστίφρος ἔδοξεν, ἤρκει εἰπεῖν
θτι ἐξ ὅδατος κυάθου γενήσεται ἀήρ τοσοῦτος, καὶ μὴ προσθεῖναι θτι
ἀμα καὶ ἐξ ἀέρος τοσοῦτον ὅδωρ γενήσεται. εἰ γάρ εἰς ἰσόγκα γίνεται ἡ
μεταβολή, καὶ τὸ δλον ὅδωρ μετέβαλεν εἰς ἀέρα, οὐδὲν ἀδύνατον ἦκο-
25 λούθει τὸν αὐτὸν τόπον κατέχοντος τοῦ ἀέρος, διηπερ καὶ τὸ ὅδωρ, νῦν δὲ

1 πλήρωσις—αὔξησις ομ. M 2 Περὶ γενέσεως A 5 cf. Simplic. p. 662,6, at cf. Philop. p. 559,31. 609,16 3 τοῦτο KΜ: τοῦτο μὴ εἴη vel μὴ ἡ Aristotelis codices, quem verisimile est hoc ipsum scripsisse quod Philoponus legit (cf. Bonitzii Index Aristot. p. 217=47 sqq.) 3. 4 ἡ κυμανεῖ—Ξοῦθος ομ. K 5 εἰ τοῦτο GKM: Εἰ δὲ τοῦτο τ μὴ ἔστι KΜ: μὴ ἡ (ιππο τὸ) G: μὴ (addito ἔσται post ἑαυτά) t 7 εἰς εἰσον K
αἰεὶ M et Arist. codd. EG 7. 9 μεταβάλλειν—γεγενῆσθαι ομ. K 8 κυάθου M: κυα-
θιαῖν t 11 εἰς om. G τὸ κυαθιαῖν] τὸν κυαθιαῖν M 11 et 12 κυαθιαῖν K
12 εἰς ίσον Gt corr. M: εἰς δσον K et primitus M 13 ὅδωρ μεταβάλλει KΜ: μετέβαλε
(μεταβάλλει t) δέρα τὸ ὅδωρ Gt: fort. ὅδωρ δ ἀήρ μεταβάλλει δσον ἦν καὶ τὸ εἰς τὸν
δέρα μεταβάλλον KΜ: εἰς δσον ἦν τὸ ὅδωρ (sed εἰς post ὅδωρ traicit t) δέρα μεταβαλόν Gt
14 ἀνταπόδοσις K 15, 22 et p. 672,1 κυάθου GKM: κυαθιαῖν t 16 post εἰπε
deletum τὸ M γέγονε τοσοῦτος KΜ: τοσοῦτος γέγονε Gt 17 μεταβάλλων GKM:
μεταβαλών t 18 μόνον KΜ: μᾶλλον Gt μεταβάλλοι M: μεταβάλλει K: μετα-
βαλοι G 19 μεῖζον K 21 Θεμιστίφρ. p. 303,1 23 γενήσεται K
24 μετέβαλεν Gt: μεταβαλέν K: fort. μετέβαλλεν cum M

εἰπών εἰ ἔξι ὅδατος κυάθου γέγονεν ἀήρ πρὸς τῷ μὴ προσθεῖναι τῷ
ὅτι τοσοῦτος, δοῦν ἦν καὶ τὸ ὅδωρ (καίτοι ἔδει γε προσθεῖναι, εἰ τοῦτο
ἔθιούλετο λέγειν), εἴτα καὶ ἐπήγαγεν δτι ἄμα ἔξι ἵσου ἀέρος ὅδωρ το-
σοῦτον γεγενῆσθαι, ἦ κανὸν εἶναι ἔξι ἀνάγκης. καίτοι εἰ εἰς ἴσογκα
5 μεταβάλλουσι, καὶ τὸ ὅδωρ μόνον μεταβάλλοι, οὐδὲν τῶν ἄλλων ἔφεται,
οὔτε δὲ κανὸν ἀνάγκη εἶναι, ὥσπερ εἶπον· τὸν αὐτὸν γάρ καθέξει
τόπον ὁ ἀήρ, δντερ καὶ τὸ ὅδωρ πρὶν μεταβληθῆναι. δτι μὲν οὖν τοῦτο
λέγει, σαφὲς οἶμαι εἶναι ἔξι ἀντῶν τῶν Ἀριστοτελικῶν λέξεων, τοῦτο δὲ
οὐδὲ ὡς ἐπόμενον τῷ ἀνηρῆσθαι τὴν μάνωσιν ἐπήγαγεν (τῇ γάρ ἀναιρέσσει
10 τῆς μανώσεως εἴπετο ἦ μὴ κίνησιν εἶναι ἦ κυμαίνειν τὸ πᾶν), ἀλλ' ἢτοι
ἀπλῶς *(ώς)* τῇ ἀναιρέσσει τοῦ κενοῦ ἐπόμενον, ἦ ἵνα ὡς ἐξ διαιρέσεως
προάγηται ὁ λόγος. οἶον ἦ ἔστι μάνωσις καὶ πύκνωσις, ἦ οὐκ ἔστιν· εἰ μὲν
οὖν *(μὴ)* ἔστιν, ἔφεται τὰ εἰρημένα, εἰ δὲ *[μὴ]* ἔστιν, ἦ κανὸν ἔσται εἰς δ
συστέλλεται τὰ πυκνούμενα καὶ ἔξι οὐ διαστέλλεται τὰ μανούμενα, μᾶλλον
15 δὲ καὶ εἰς δ ἔξαθμεν δν χωρεῖ, ἦ ἀνάγκη ἄμα τὸ τε ὅδωρ μεταβάλλειν εἰς
ἀέρα καὶ τοσοῦτον ἀέρα μεταβάλλειν εἰς ὅδωρ, καὶ τοῦτο δοκεῖ πλασμα-
τῶδες εἶναι.

p. 216v 30 Εἰ μὲν οὖν τὸ μανὸν λέγουσι τὸ πολλὰ κενὰ κεχωρι-
σμένα ἔχον.

20 Ἐντεῦθεν δείκνυσιν δτι ἀδύνατον εἶναι τὸ κατεσπαρμένον κενόν, φησὶ⁴⁰
δὲ δτι *(εἰ)* οὕτως ὑποτίθενται ἐν τοῖς σώμασι κατεσπάρθαι τὸ κενόν, ὡς
εἶναι ἐν τῷ μανῷ σώματι διαστήματα κενὰ κεχωρισμένα σώματος τη-
λικαῦτα, ὡς δύνασθαι εἰς αὐτὰ χωρεῖν ἔτερον, οἷοί εἰσι καὶ οἱ τῶν σπόγ-
γων *(πόροι)*, εἰ καὶ ἀέρος εἰσὶ πλήρεις, οἱ αὐτοί, φησίν, ἀρμόσουσι καὶ
25 ἐπὶ τούτων λόγοι, οἵτινες καὶ πρὸς τοὺς τὸν τόπον διάστημα οἰομένους
εἶναι, καὶ πρὸς τοὺς τὸ ἀθρόν κενὸν καὶ κεχωρισμένον ὑποτιθεμένους.

p. 216v 33 Εἰ δὲ μὴ χωριστόν, ἀλλ' ὅμως ἐνεῖναι τι κενόν, ἡτού
μὲν ἀδύνατον.

Τουτέστιν εἰ μὴ εἴη ἀποκεκριμένον, ἀλλ' οἶον εἰς οὕτω λεπτὰ κατα- 47

1 εἰπὼν δτι εἰ M τῷ Mt: τὸ GK 2 δτι τοσοῦτος — προσθεῖναι iterat K δσος
Kt (sed in iteratis recte δσον K) ἦν om. M 3. 4 τοσοῦτον ὅδωρ M ut Aristotelis
cod. F 4 εἰ εἰς M: εἰ K: εἰς Gt 5 κἄν] καὶ K μεταβάλλοι GM 6 δὲ
om. G 8 σαφῶς M 10 ἦ μὴ M: εἰ μὴ K: τὸ μὴ Gt ἢτοι K 11 prius
ώς addidi 12 οἶον εἰ ἔστι K 13 μὴ prius addidit, alterum delevit t 13. 14 εἰς
δ—διαστέλλεται om. M: εἰς δ—μανούμενα om. K 15 τὸ τε GK: τὸ τὸ τε Mt 16 με-
ταβαλεῖν K διδοκεῖ (sic) K 18 τὸ (ante μανὸν) om. M 21 εἰ addidi 22 δια-
—
στημ/ K κενὰ] τινὰ t 24 πόροι addidit t, qui ποχ οἱ αὐτοὶ οὖν φησιν 26 ἀρ-
θροῦν KM 27. 28 ἀλλ' ὅμως—ἀδύνατον om. K 27 ἐνεῖναι t: ἐν εἶναι M 29 ἀπο-
κεκριμένον K 29. p. 673,1 κατακερματισμένον G

κεκερυκατισμένον, ώς μὴ δύνασθαι παρείσδυσιν ἄλλου σώματος γενέσθαι ἐν τῷ αὐτῷ, οἷον εἰ ἔπινογέσεις σφαιρικάς τινας ἀτήμους ἀπτομένας ἄλλήλων.
δῆλον γάρ διτὶ τῷ μὴ καθ' δληγη τὴν περιφέρειαν ἀπτεσθαι ἄλλήλων, ἀλλὰ κατὰ σγημεῖον, ἔστι μεταξύ τινα κενὰ λεπτά, ἐγγενέσθαι δὲ ἐν αὐτοῖς ἄλληγη
5 ἀτομον ἀδύνατον· οὐ χωρήσει γάρ διὰ τὴν λεπτότητα. αὕτη δέ, φησίν. τῇ
ὑπόθεσις, εἰ καὶ ἡττον δικεῖ ἀδύνατος, ἀλλ' οὖν καὶ αὐτῇ ὡς ἀδύνατος
ἐλεγγθήσεται.

p. 217a2 Ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἀσκοὶ τῷ φέρεσθαι αὐτοὶ ἄνω φέρουσι
τὸ συνεχές, οὗτω τὸ κενὸν ἀνώφορον.

10 Οὐχ οὗτω, φησίν. αἴτιον κινήσεως τὸ τοιοῦτον κενὸν ὥσπερ αἴτιον
λέγεται τὸ διάστημα ἐνῷ κινεῖται, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἀσκοὶ οἱ ἔχοντες ἡρτη-
μένον τι βάρος ὑποθρύχιον ἐν ὅδοτι τῇ καὶ ἐπικείμενον τῷ φέρεσθαι |
αὐτοὶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὅδοτος φέρουσι κάκεῖνο, οὗτως ἀν μόνις εἰη τῷ
15 καὶ τὸ τοιοῦτον κενὸν κινήσεως αἴτιον τοῖς μανοῖς σώμασι· τῷ γάρ φέ-
ρεσθαι αὐτὸν ἄνω φέροι ἀν κάκεῖνα. οὗτω δὲ δῆλον διτὶ ὡς ποιητικὸν ἀν
εἴη αἴτιον.

p. 217a3 Καίτοι πῶς οἶόν τε φορὰν εἶναι κενοῦ τῷ τόπον; κενοῦ
γάρ γίνεται κενόν, εἰς δὲ φέρεται.

'Ανάγκη γάρ, εἰ κινεῖται τὸ κενόν, τόπον ἐκ τόπου μεταβάλλειν· ὥστε 8
20 ἐν ἄλλῳ κενῷ γενήσεται. καὶ τί τούτου καταγελαστίτερον; βιουλήμενος δὲ
πληκτικώτερον ποιῆσαι τὸν λόγον, οὐκ εἰπε 'κενοῦ γάρ γίνεται τόπος εἰς
δὲ φέρεται', ἀλλὰ κενοῦ γίνεται κενόν· τὸν γάρ τόπον καὶ τὸ κενὸν
ταῦτὸν ὑπολαμβάνουσιν εἶναι οἱ οὗτω λέγοντες.

p. 217a5 Ἐτι δὲ καὶ πῶς ἐπὶ τοῦ βαρέος ἀποδώσουσι τὸ φέρε-
25 σθαι κάτω;

Ἐτὶ γάρ τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς τοῖς κούφοις αἴτιον τὸ κενόν, τί ἔσται 10
τῆς ἐπὶ τὸ κάτω κινήσεως τοῖς βαρέσι τὸ αἴτιον; εἰ γάρ εἴποιεν τὴν
φύσιν τῶν βαρέων σωμάτων ἔξαρκεῖν πρὸς τὸ κάτω φέρεσθαι, διὰ τί μὴ

1 ἄλλον] ἄλλ' οὐ Μ 3 δῆλον—ἄλλήλων οὐκ. K τῷ Mt: τὸ G 4 ἔστι GM:
ἴσται Kt κενά τινα traicit M: κενά οὐκ. K 4. 5 ἄλλα ἀτοματικά 5 αὐτῇ libri
8. 9 τῷ φέρεσθαι—ἀνώφορον οὐκ. K 9 ἀνώφορον M: ἄνω φέρει t et Aristotelis libri
(praeter I, qui ἀνωφέρεις) 13 κακεῖνα K: κακεῖνα M 15 φέροιεν ἀν M
κακεῖνο, ut videtur, K 17 καὶ τὸ πῶς οἴνοται ceteris omissis K τόπον M: τόπον
κενοῦ t Aristoteles 20 γενήσεται et paulo post τοῦτο K ^{οὐν} 22 fort. κενοῦ (γάρ)
23 εἶναι οὐκ. M 24 lemma habet G καὶ οὐκ. Aristoteles 24. 26 ἀποδώ-
σουσι—τὸ κενόν οὐκ. K 27 βάρεσι K εἴποιε t K

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

καὶ τοῖς κούφοις ἡ φύσις εἰς τὴν ἄνω φορὰν ἐξήρκεσε καὶ οὐδὲν τοῦ κενοῦ ^τ 4
ἐδεήθησαν; ἔλεγε δὲ ἐν ἄλλοις τοῦτον τὸν λόγον ἴκανῶς ὁ Ἀριστοτέλης.

p. 217a6 Καὶ δῆλον δτι εἰ δσφ ἀν μανότερον καὶ κενώτερον ἡ
ἄνω οἰσθήσεται.

5 "Επερον ἐπιχείρημα. εἰ τὸ πλείονα ἔχον κενὰ μᾶλλον ἐπὶ τὸ ἄνω κι- 16
νεῖται, τὸ δλον κενὸν τάχιστα ἀν κινηθήσεται· ἀλλ' ἀδύνατον κινεῖσθαι
τὸ κενόν.

p. 217a8 Λόγος δ' ὁ αὐτός, ὥσπερ δτι καὶ ἐν κενῷ ἀκίνητα
πάντα, οὕτω καὶ τὸ κενὸν δτι ἀκίνητον· ἀσύμβλητα γάρ ταῦτα.

10 "Ωι λόγῳ, φησίν, ἐδεῖσαμεν δτι ἀδύνατον ἐπὶ κενοῦ κινηθῆναι (διότι ²⁰
λόγον οὐκ εἶχε τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλῆρες, ἀνάγκη, δὲ τὸν αὐτὸν λόγον
εἶναι τῶν χρόνων καὶ τῶν κινήσεων, οἷος ἦν καὶ ὁ τῶν μεγεθῶν· συνέ-
βαινεν οὖν ἀχρόνως ἐπὶ κενοῦ κινεῖσθαι, τοῦτο δὲ ταῦτὸν ἦν τῷ μὴ κινεῖ-
σθαι), τῷ αὐτῷ οὖν λόγῳ δειχθήσεται δτι οὐδὲ κινηθῆναι οἱόν τε τὸ
15 κενόν. τὸ γάρ πάντῃ κενὸν οὐδένα ἔχει λόγον πρὸς τὸ κενά τινα κατεσπαρ-
μένα ἔχον· ὥστε, ἐν χρόνῳ ἔκεινου κινουμένου τὸ πάντῃ κενὸν ἀχρόνως
κινηθήσεται. οὐδεμία δὲ ἀχρονος κίνησις· ἀδύνατον ἄρα τὸ κενὸν κινη- 25
θῆναι, καὶ οὐδὲν διοίσει εἴτε κεχώρισται εἴτε κατέσπαρται πρὸς τὸ μὴ
πεφυκέναι κινεῖσθαι δλως.

20 p. 217a11 Τὰ ἄλλα δὲ ἡπορηθαὶ καλῶς.

Εἰ καὶ τὸ εἶναι κενόν, φησίν, ἀνεῖλομεν, ἀλλ' οὖν ἐπειδὴ ἔχουσι τὸ
πιθανόν πως καὶ τὸ εὐλόγον αἱ ἀπορίαι, οὐ δίκαιον οὐδὲ ταῦτα περιιδεῖν.
διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ἀναλαμβάνει αὐτάς, ἵνα εὐθὺς καὶ τὴν λύσιν ἐπάγῃ. ³⁰

p. 217a13 "Η δει ἵσον ὅδωρ ἐξ ἀέρος ἔσται καὶ ἀήρ ἐξ ὅδατος·
25 δῆλον γάρ δτι πλείων ἀήρ ἐξ ὅδατος γίνεται.

Καὶ ἐντεῦθεν δῆλον τὸ παρ' ἐμοῦ ἐμπροσθεν εἰρημένον, δτι οὐκ εἰς ³⁵

2 ἐν KM: καὶ ἐν Gt ἐν ἄλλοις] de Caelo Δ 2 p. 309a5 sqq. 3. 4 καὶ κενώτερον—
οἰσθήσεται om. K 6 ἀν deleverim, cf. ad p. 406,8 ἀλλὰ δῆλον δτι ἀδύνατον τ
8 λόγος γάρ φησιν δ M 8. 9 ὥσπερ—ταῦτα om. K 8 ὥσπερ δτι M: δτι ὥσπερ τ
καὶ ἐν M et Aristotelis cod. I: ἐν t κενῷ M: τῷ κενῷ t 9 ταῦτα M: τὰ τάχη κτλ.
ex Arist. t 10 φ Gt: ὡ γάρ M: *ῶ (littera rubricatori addenda) K 11 δὲ GKM:
γάρ t 12 καὶ (post χρόνων) om. Gt 14 οὖν om. t 16 τῷ πάντῃ K
18 κατέσπαρται εἴτε κεχώρισται K 20 δὲ KM: δ' t ἡπορηθαὶ κενὰ καλῶς (sic)
M: om. K: ἡπόρηται ἀληθῶς t Aristoteles 22 αἱ πορείαι K ταῦτα GKM: ταύ-
τας t 23 ἐπάγοι K 24 Η] *δ K ἐξ ἀέρος ἔσται καὶ ἀήρ ἐξ ὅδατος om. K
25 πλείων K 26 ἐμπροσθεν p. 671,12

ἰσόγκα μεταβάλλει τὰ σώματα, ἀλλὰ ἀνταπόδοσιν γίνεσθαι· τὴν γὰρ αἱ-^{γ 4*}
τίαν τούτου ἐπάγων φησὶ δῆλον γὰρ δτι πλείων ἀήρ ἐξ ὕδατος γί-
νεται· ἀνάγκη οὖν δῆμα γενέσθαι τὴν ἀνταπόδοσιν τοῦ ἀέρος εἰς ὕδωρ
μεταβάλλοντος, εἰπερ μὴ ἔστι κενόν. ἔτι δὲ σαφέστερον προϊών αὐτὸ-⁴⁰
5 τοῦτο ἀδήλωσεν εἰπών· ἡ ἄλλοθί που ίσον μεταβάλλειν ἐξ ἀέρος
ὕδωρ, ἵνα ὁ πᾶς ὅγκος τοῦ δλου ίσος ἦ.

p. 217a19 Οὐχ ἀεὶ δὲ εἰς τὸ κύκλῳ φορά, ἀλλὰ καὶ εἰς εὐθύνη.

Εἰ μὲν γὰρ πάντα κύκλῳ ἔκινετο, οὐδὲν τούτων ἀνάγκη ἦν συμβαί-
νειν, ὃν ἀπηριθμήσατο (οὐ γὰρ ἀμειβεῖ τὸν τόπον τὸ κύκλῳ κινούμενον),
10 ἐπειδὴ δὲ ἔστι καὶ ἡ κατ' εὐθεῖαν κίνησις, ἀνάγκη πᾶσα ἡ κενὸν εἶναι ἡ
τῶν ἀπηριθμημένων ἀτοπόν τι συμβήσεσθαι.

Μέχρι μὲν οὖν τῶν ἐνταῦθα πέρας ἔχουσι τῷ Ἀριστοτέλει οἱ περὶ⁴⁵
τοῦ κενοῦ λόγοι, δεῖ δὲ ἡμᾶς ἄνωθεν ἀναλαβόντας τὸν λόγον ἔκαστον τῶν
ἐπιχειρημάτων ἐπισκέψασθαι. ποιησόμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐξ οὐ τὸν
15 περὶ κενοῦ καὶ αὐτὸς ἡρέστο ποιεῖσθαι λόγον (πρὸς τινὰ γὰρ ἔφθημεν ἥδη
τῶν ἐπιχειρημάτων ἐν τῷ ἑκάστου τόπῳ ὑπαντήσαντες), ἀλλ' διθεν ἡρέστο
ἐπιχειρεῖν ώς οὐ δυνατὸν κενοῦ ὄντος δι' αὐτοῦ γενέσθαι κίνησιν, ώς νῦν
δι' αέρος ἡ δι' ὕδατος, ἀπερ μάλιστα τῶν ἐπιχειρημάτων γλαφυρά τέ ἔστι
καὶ πάντας σχεδὸν εἰλε τῇ πιθανότητι, λέγω δὴ τὰ ἐκ τῆς ἀνισοταχοῦς⁵⁰
20 τῶν κινουμένων κινήσεως. πρὶν δὲ τοῦ λόγου ἀρέσκει, ἐκεῖνό φημι διπερ
ἥδη καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις εἰπον, δτι ὁ παρ' ἡμῶν λόγος οὐ
τοῦτο κατασκευάζειν βούλεται, δτι ἔστι τι κενὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ κεχωρι-
σμένον καὶ μηδὲν ἔχον σῶμα, καὶ δι' αὐτοῦ τὴν κίνησιν γίνεσθαι· οὐδεκα-
μῶς, ἀλλ' δτι μὲν οὐδὲν ἔστι κενὸν κεχωρισμένον πάντη τῶν σώματος καὶ
25 αὐτὸς ὀμοιογῶ πειθόμενος ἔκ τε τῆς καλουμένης τοῦ κενοῦ βίας καὶ πολ-
λῶν ἀλλων, ἡ δὲ ἔνστασίς μοι | πρὸς τὰ Ἀριστοτέλους ἐπιχειρήματα^{4*}
δεικνύναι πειρωμένου, δτι εἰ ἦν κενόν, οὐκ ἀν ἐκινήθη τι δι' αὐτοῦ, καὶ
δτι εἰ καὶ μὴ κενὸν ἔστι κεχωρισμένον πάντῃ τῶν σωμάτων, ἀλλ' οὖν
ἔστι τὸ ως πεπληρωμένον κενόν, δπερ καὶ τόπος ἔστι τῶν σωμάτων, ώς

1 μεταβάλλειν τὰ σώματα βούλεται τὰ δῆλα καὶ ἀνταπόδωσιν K 2 τούτου ομ. t
3 ἀνταπόδωσιν K 5 τοῦτο ομ. M 5. 6 ἡ—ἡ ομ. G 6 ὕδωρ KM: εἰς ὕδωρ t
ἴσος ἡ ἡ μηδὲν—περιστῆται ex Arist. continuat t 7 δὲ KM: δ' t εὐθὺν Kt: τὸ^π
εὐθὺν M 9 ών πέρ M 11 ἀτοπόν GK: ἀτο M: ἀτόπων t συμβήσεσθαι t: συμ-
βήσεται GKM ante v. 12 tit. παρέκβασις marg. M² et t. hinc usque ad p. 695,8 rursus
codicem M describit t 15 περὶ τοῦ κενοῦ (ομ. καὶ αὐτὸς) ἡρέστο K 16 ἑκάστῳ Mt
19 τὰ ομ. Mt 20 φῇ addito compendii signo M: φήσω t 21 ἐν τοῖς κτλ.]
p. 567,30 sqq. τοῦ ομ. K 22 αὐτὸς καθ' αὐτὸ t 23 γενέσθαι K 25 βίου
primitus M 26 ἀριστοτελικὰ et τοι πειρωμένου K 28 καὶ ομ. Mt
43*

καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπεδείξαμεν. καὶ νῦν δὲ τοὺς ἀναιροῦντας τοῦτο ^{γ 4*}
λόγους δεῖξομεν οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχοντας, εἰ καὶ τῷ πιθανῷ συναρπάζουσι.
πρῶτον δὲ ἐν συντόμῳ τῶν ἐπιχειρημάτων ἐπιμνησθῆναι ἀναγκαῖον.

Τῆς ἀνίσου τῶν σωμάτων κινήσεως δύο εἰσὶν αἰτίαι, μία μὲν τὸ διά-
5 φορον εἶναι τὸ δί' οὐ κινοῦνται, καὶ ἵσται δημοια ἡ τὰ κινούμενα, ἑτέρα
δὲ ἡ τῶν κινούμενων διαφορά, καὶ τὸ δί' οὐ κινοῦνται ἐν ἥ καὶ τὸ αὐτό.
λαμβάνει οὖν πρῶτον μὲν τὸ κινούμενον τὸ αὐτό, φερόμενον δὲ τοῦτο ποτὲ
μὲν δί' ὅδατος ποτὲ δὲ δί' ἀέρος ἵσται ὅνταν τοῖς διαστήμασι, καὶ εὐρί-
σκει διτι ἐν πλείσιν χρόνῳ κινεῖται διὰ τοῦ ὕδατος ἡ διὰ τοῦ ἀέρος, καὶ
10 λαμβάνει διτι διὰ λόγου ἔχει ὁ χρόνος πρὸς τὸν χρόνον, τοῦτον τὸν λόγον
ἔχει καὶ τὸ ὕδωρ πρὸς τὸν ἀέρα κατὰ τὴν σύστασιν· δισφ γάρ ὑπερέχει ^{το}
οὐδιὰ τοῦ ὕδατος χρόνος τοῦ χρόνου τοῦ διὰ τοῦ ἀέρος, τοσούτῳ παχύ-
τερον καὶ οὐσιώτερον τὸ ὕδωρ τοῦ ἀέρος. οὔσης οὖν, φησί, ταῦτης
τῆς ἀναλογίας τῶν κινήσεων καὶ τῶν χρόνων αὐτῶν καὶ ἔτι τῶν δι' ὧν
15 κινοῦνται (εἰ γάρ ἔστι, φησί, διὰ κενοῦ κίνησις, ἐν χρόνῳ πάντως γενή-
σεται), ἔχει οὖν λόγον τινά ὁ χρόνος ὁ διὰ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν χρόνον τὸν
διὰ τοῦ πλήρους. οὐκοῦν καὶ τὸ κενὸν πρὸς τὸ σῶμα ἔχει λόγον τινά.
τοῦτο δὲ ἀδύνατον· οὐδένα γάρ λόγον ἐνδέχεται ἔχειν τὸ μηδὲν πρὸς τὸ ^{το}
σῶμα· οὐδὲ ἄρα οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων ἔσουσι λόγον πρὸς ἀλλήλους. ἀλλὰ
20 μὴν πᾶς χρόνος πεπερασμένος πρὸς πάντα χρόνον πεπερασμένον λόγον
ἔχει τινά· ἐν οὐδενὶ ἄρα χρόνῳ διὰ τοῦ κενοῦ κινηθῆσεται, ταῦτην δὲ
εἴπειν οὐ κινηθῆσεται· οὐδεμία γάρ κίνησις ἄχρονος. καὶ τὸ ἔτερον δὲ
ἐπιχειρηματοῦ δῆλον, διτι εἰ διὰ κενοῦ κίνησις εἴη, συμβῆσεται διὰ κενοῦ καὶ
διὰ πλήρους τὸ αὐτὸν διάτημα κινηθῆναι, διπερ ἀτοπον. ἐὰν γάρ λάβω
25 λεπτομερέστερον τοῦ ἀέρος σῶμα τοῦτον τὸν λόγον ἔχον πρὸς τὸν ἀέρα, ^{το}
οὐδὲν ὁ χρόνος τοῦ κενοῦ λόγον ἔχει πρὸς τὸν χρόνον τοῦ ἀέρος, καὶ ἐναπο-
θῶμαι τοῦτο ἐν τῷ διαστήματι τοῦ κενοῦ, ἐν τοσούτῳ χρόνῳ κινηθῆσεται
διὰ τοῦ λεπτοτάτου σώματος, ἐν δισφ ἐκινεῖτο διὰ τοῦ κενοῦ· ὥστε ἐν τῷ
αὐτῷ χρόνῳ ἵσται διάτηγμα πλήρες τε ὃν καὶ κενὸν κινηθῆσεται, διπερ
30 ἀδύνατον. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν δι' οὐ
ἡ κίνησις τίθησιν, ἀλλὰ καὶ τὸ αὐτὸν μὲν λάβωμεν δι' οὐ ἡ κίνησις, διά-
φορα δὲ τὰ κινούμενα, εὑρίσομεν πάλιν, φησίν, ἀδύνατον τὸ ἐπὶ κενοῦ
κίνησιν γενέσθαι. ἡμεῖς μὲν γάρ, φησίν, διταν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δύο ἄνισα ^{το}
ἡ ἀνόμοια κινῶνται μὴν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ἔχομεν τὴν αἰτίαν ἀποδιδό-

1 τοῦτο] τοὺς G 2 εἰ καὶ τῷ πιθανῷ συναρπάζουσι om. Mt 3 μνησθῆ-
vai Mt 4 τὸ] τῷ K 5 κινοῦνται GK: κινεῖται Mt 6 κινοῦνται (εἰ κινεῖται)
corr. M 7 τὸ κινούμενον πρῶτον μὲν traicit G 8 τοῦτο τὸ ποτὲ δι' ὅδατος
ποτὲ δι' ἀέρος M 9 διτι] ἔτι K κινεῖται (εἰ κεῖται) corr. M 11 τὴν om. K
12 τοσούτον K 15 ἔτι om. K διὰ om. superscr. M 15. 16 γενῆσεται K
18 ἔχειν] εἶναι K μηδὲν G: διηδὲν (h. e. ΜΗΔΕΝ) K: μὴ δν Mt 19 ἀλλή-
λον (sic) K 21 ἔχειν compendiose G 22 δὲ om. G 23 διτι εἰ μὴ διὰ M
24 κινηθῆναι K 25 ἔχον G: ἔχει K: ἔχει Mt 25. 26 πρὸς τὸν ἀέρα—λόγον ἔχει G:
om. K Mt 26. 27 ἐναπόθωμαι (Mt 29) post κενὸν iterat καὶ M 30 οὐ] ὧν τ
32 πάλιν] πάντες compendiose G 34 κινοῦνται K

νκι, δτι τὸ βαρύτερον θάττον διαιροῦν τὸ μεταξὺ ἐν ἐλάττονι χρόνῳ κατα- 4· φέρεται (ὅμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἴσηγχοις, ἀνομοιοσχήμοις δέ, τὸ πλείονα διαιροῦν ἄσφα, τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ πλατύ, βραδύτερον καταφέρεται, τὸ δὲ ἐλάττονα ταχύτερον· θάττον γάρ ὁ ἐλάττων διαιρεῖται ἢ ὁ πλείων), εἰ δὲ 5 διὰ κενοῦ εἴη ἡ κίνησις, μηδὲν δέντος τοῦ διαιρουμένου πάντα ἴσηταχῇ ἐσται· διὰ τί γάρ τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δὲ βραδύτερον κινηθήσεται; ἀλλ' 30 ἀδύνατον ἴσηταχῶς πάντα κινεῖσθαι· ἀδύνατον ἄρα ἐπὶ κενοῦ γενέσθαι κίνησιν.

Τὰ μὲν οὖν ἐπιχειρήματα, δι' ὧν ἔχ τῆς κινήσεως ἀναιρεῖ τὸ εἶναι 10 κενόν, ταῦτα ἐστι, πρῶτον δὲ τὸ τελευταῖν ἐπισκεψώμεθα, λέγω δὴ ἀνάγκη κενοῦ ὑποτεθέντος ἴσηταχῇ εἰναι πάντα τὰ δι' αὐτοῦ κινούμενα, ὡς ἔνθεν τὸ εἶναι κίνησιν διὰ κενοῦ ἀνηγράζεται. ἐκείνῳ δὲ τέως ἐπιστῆσαι χρή, δτι δὲ ὧν τοῦτο κατασκευάζει, αὐτὸς τὰς ἑαυτοῦ θέσεις ἀναιρεῖ· εἰ γάρ ἡ διαφορὰ τῶν κινήσεων γίνεται μὴ μόνον παρὰ τὸ διαφέρειν τὰ σώ· 15 ματα δὲ' οὐ ἡ κίνησις, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτὰ τὰ κινούμενα, εἰ τὸ μὲν βαρύτερον εἴη τὸ δὲ κουφότερον, ἐστι τις δηλονότι καὶ ἐν τοῖς κινούμενοις αἵτια τῆς ἀνίσου κινήσεως καὶ παρὰ τὴν ἐγγινομένην τῆς κινήσεως διαφορὰν ἔχ τοῦ διαφέρειν τὰ σώματα δι' ὧν ἡ κίνησις γίνεται. εἰ δὲ τοῦτο, καν διὰ κενοῦ δηλονότι κινῆσθαι, διαφόρου οὔσης τῆς κινητικῆς ἐν αὐτοῖς 20 αἵτιας διαφορον ἀνάγκη εἶναι καὶ τὴν κίνησιν. εἰ δὲ δύο ἀνίσων ὅντων ἥγκων, τῷ μὲν εἰ τύχοι ταλαντικίου τοῦ δὲ λιτριαίου, καὶ ἐπὶ κενοῦ 25 γινομένης αὐτῶν τῆς κινήσεως οὐδεμίᾳ γίνεται αὐτῶν διαφορὰ κατὰ τὸ θάττον καὶ βραδύτερον, ἀλλὰ τῶν ἀνίσων ἴσηταχῆς ἡ κίνησις γίνεται ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως τοῦ κενοῦ γινομένη, ἐὰν ἄρα τὸ κενὸν τοῦτο, 30 δὲ οὐ τὰ ἀνισόρροπα ἴσηταχῶς κινοῦνται, πληρώσωμεν ἀερίου σώματος. εῦλογον καὶ διὰ τοῦ ἀέρος ἴσηταχῶς αὐτὰ κινεῖσθαι. οὐ γάρ δὴ ἡ τοῦ ἀέρος φύσις ἐπεισελθοῦσα δέδωκέ τι τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν, καὶ ἐποίησε τὸ μὲν μᾶλλον κατώφορον τὸ δὲ ἡττον· οὐδὲν γάρ ἔδρασε τι εἰς τὴν οὐσίαν αὐτῶν, 35 οὐδὲ μείζονα ῥυπήγην ἐν τινι αὐτῶν ἐνεποίησεν. ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον, ἴσηταχῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κινεῖσθαι τὰ ἀνισα. εἰ δὲ προσφύλονεικοῦντες λέγοιεν δτι 'ναι, τὰ ἀνισα διὰ μὲν κενοῦ κινούμενα ἴσηταχῶς κινηθήσονται, διὰ δὲ σώματος ἀνισταχῶς', εῦδηλον δήπου δτι τὸ ὑποτεθὲν σώμα δι' οὐ ἡ κίνησις μόνον τῆς ἀνίσου κινήσεως αἵτιον οὐδεμίας οὔσης διαφορᾶς

1 τὸ (post δι) οὐ. K 2 καὶ οὐ. Mt 6 μᾶλλον GKM: ίππο θάττον ειπει τὸ βραχύ-
τερον G 7 ἴσηταχῶς K 9 ἀναιρεῖτο εἶναι K 11 ὑποτεθέντος K 12 ἀναιρεῖ-
σθαι K ἐκείνω Mt: ἐκεῖνο GKM: 13 κατασκευάζει αὐτὸς, τὰς M 14 γίνεται μόνον
(οὐ. μὴ) K 15 οὐ] ὧν t, at cf. p. 676,30. 678,8. 18. 683,8. 684,20. ad p. 648,30

16 ἐστη τις K 19 κινῶντο GKM: κινῶνται τὸ διαφόρων G: διαφόρων K: διαφορός M:
διαφόρως t κινητικοῖς K ἐν ἑαυτοῖς M 20 ὅντων οὐ. Mt 21 λιτριαίου
K: λιτραίου t 22 γενομένης K 24 γινομένη K: γινομένης t: γινομένου M
26 κινεῖσθαι αὐτά t 27 δέδωκε K: δέδωκά M 28 τι G: τη K: τε M: γε t, at
cf. ad p. 151,26 29 ἐνεποίησεν αὐτῶν G 31 ναὶ μὲν τὰ (sed μὲν delevit) M
32 ἀνισταχῶς K

παρ' αὐτὰ τὰ κινητούμενα (οὐ γάρ ἀναιρεθέντος ή διαφορὰ τοῦ θάττουνς γε⁴ καὶ βραδύτερου ἀνήρηται, τοῦτο τῆς διαφορᾶς ταύτης μόνον δν εἴη αἴτιον· εἰ μόνον ἄρα τὸ δί' οὐ ή κίνησις τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτιον ἔσται), τοῦτο δέ, πρὸς τῷ καὶ τὰς αὐτοῦ Ἀριστοτέλους ἀναιρεῖν θέσεις, καὶ φεῦδος προ-⁵ φανῶς ὃν ἐλέγχεται. εἰ γάρ τοῦτο ἡν μόνον τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτιον, ἔδει τὰ ἀνισα σώματα κατὰ τὰς ροπὰς δί' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κινητούμενα σώματος ἰσοταχῶς κινεῖσθαι μηδεμιᾶς γινομένης παρὰ τὰς ροπὰς διαφορᾶς, μόνον δὲ γίνεσθαι ἀνισον κίνησιν | διαφόρων ὅντων τῶν δί' οὐ, τοῦτο δὲ γε⁵ παρὰ τὴν ἐνάργειαν· ἐνάργως γάρ τὰ ἀνισα διὰ τοῦ αὐτοῦ κινητούμενα ἀνι-¹⁰ σταχῶς κινοῦνται, ὡς δὴ διαφόρων οὐσῶν ἐν αὐτοῖς τῶν κινητικῶν αἴτιων, ἀς ἀνάγκη διαφόρους οὐσας αὐτὰς δί' ἔαυτὰς διαφόρους ποιεῖσθαι καὶ τὰς ἐνεργείας, καν μὴ διὰ σώματος ἀλλὰ διὰ κενοῦ κινῶσι τὰ ύποκείμενα αὐταῖς σώματα. ἀλλως τε αὐτὸς εἰρηκὼς δύο εἰναι αἴτιας τῆς ἀνισοτα-¹⁵ χοῦς κινήσεως, τί τε διαφέρειν τὸ δί' οὐ καὶ τὸ διαφέρειν τὸ φερόμενον, πῶς ἔστι τὸ δί' οὐ διαφόρου κινήσεως αἴτιον προσέθηκε· “τὸ μὲν οὖν δί' οὐ φέρεται” φησιν “αἴτιον, ὅτι ἐμποδίζει καὶ ἀντιφερόμενον καὶ μένον”, διὰ τὸ δεῖσθαι διαιρέσεως. εἰ τοίνυν δύο μὲν αἴτια τοῦ μὴ ἰσοταχῶς πάντα κινεῖσθαι τὰ κινητούμενα, η τε διαφορὰ τῶν δί' οὐ καὶ η διαφορὰ τῶν φερομέ-²⁰ νων, η δὲ παρὰ τὸ δί' οὐ αἴτια ὡς ἐμποδιστικὴ αἴτια ἔστιν, η ἄρα παρὰ τὴν διαφορὰν τῶν κινητούμενων αἴτια ὡς ποιητικὴ αἴτια ἔσται· οὐ γάρ δν ἀλλην ἐπινοήσειε τις. ἐὰν ἄρα ὑπεξαιρεθῇ τὸ ἐμποδίζον, μένει οὐδὲν ἡττον η, ἐν τοῖς κινουμένοις τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτια ποιητικὴ οὐσα. οὐ γάρ δὴ η, βραύτης ἐν σχέσει ἀλλου τὸ εἰναι ἔχει· ποιότης γάρ ἔστιν αὐτὴ καθ' αὐ-²⁵ τὴν ὑπάρχουσα τοῖς σώμασιν. ἐπεὶ οὖν η βραύτης τὸ ποιητικόν ἔστιν αἴτιον τῆς ἐπὶ τὸ κάτω κινήσεως, ὡς καὶ αὐτῷ δοκεῖ, ὄντος καὶ διαστή- ματος δί' οὐ ἐνεγχείη τὸ κινητούμενον, λέγω δὴ τοῦ κενοῦ, οὐσης καὶ τῆς ποιητικῆς αἴτιας τῆς κινήσεως διαφόρου, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐμποδί-³⁰ ζοντος, ἀνάγκη πᾶσα ἀνισον γενέσθαι καὶ τὴν διὰ τοῦ κενοῦ κίνησιν· ὥστε καὶ εἰ κενὸν η, οὐκ ἀνήρητο η ἀνισον κίνησις. καὶ ἀλλως εἰ μὴ αὐτὰ ταχθ' αὐτὰ τὰ ἀνισα σώματα, καν μὴ διὰ σώματος κινῶνται ἀλλὰ διὰ κενοῦ,

2 βραδυτέρου t: βραδύ M: βραδύτερον GK 3 ἄρα GK: ἀν... (litura) ἄρα M: ἀν
 ἄρα t 5 ἐλέγχηται G τοῦτο] τοῦ K αἵτιον K: om. G: post μόνον collo-
 cant Mt 6 οἱ G: εἰ δὲ KM: συνέβασε καὶ t τὰ ἀν Ισα K κατά]
 καὶ M 8 μόνην (ι οὐ) ὡν t 9 περὶ M ἐνέργειαν K ἐναργύεις
 γάρ τὰ scripsi: ἐναργύεις γίνεται τὰ KM: ἐναργύεις γίνεται. τὰ γάρ t: ἐναργύεις γίνεται. φα-
 νερώς γάρ τὰ G 10 δῆ G: om. KMt 11 ποιεῖσθαι] οὖσας K 12 ἐναρ-
 γείας M κινῶσι t: κινή GKM 13 εἶναι om. Mt 13. 14 τῆς ισοταχοῦς G: τῆς
 ἀνισοταχοῦ (sic) t 15 τὸ μὲν οὖν κτλ. c. 8 p. 215-29 16 δὲ om. G
 μένων K μάλιστα μὲν ἀντιφερόμενον ἔπειτα καὶ μένον Aristoteles (cf. Philop. p. 652,
 1 sq.) 17 διαιρέσεως GK: διαθέσεως Mt 18 ἢ τε] εἴτε K οὐ] ὡν t
 19. 20 παρὰ τὸ δι' οὐ—ώς ποιητικὴ GK: παρὰ ποιητικὴ ceteris omissis M: ἔτέρα ποι-
 ητικὴ finxit t 20 διαιφορὰν K: φορὰν G 21 ὑφεξερηθῆ K 21. 22 ἢ ἐπὶ
 τοῖς G 25 αἵτιον om. K ώς καὶ] ώς primitus, καὶ corr. K 28 τοῦ
 om. Mt 29 ἀνήργεια t

ἔχουσι τὸ αἴτιον τῆς ἀνίσου κινήσεως, τί δῆποτε διὰ τοῦ ἀέρος κινου- γένετο τοῦ ταλαντιαίου βάρους καὶ τοῦ λιτριαίου θᾶττον καταφέρεται τὸ ταλαντιαῖον; ὅμοίου γάρ ὅντος ἐσυτῷ τοῦ ἀέρος, καὶ τῶν σωμάτων αὐτῶν καθ' αὐτὰ ἰσοταχῶν ὅντων, τί ἔστι τῆς ἀνίσου κινήσεως τὸ αἴτιον;
 5 εἰς γάρ ὧν καὶ αὐτὸς ὁ ἀὴρ τῶν αὐτῶν αἴτιος ὥφειλεν εἶναι. δῆλον οὖν
 διὰ αἱ ρόπαι τῶν σωμάτων πεφυκοῦσι τί, μὲν μᾶλλον φέρεσθαι κάτω ἡ δὲ ²⁰
 ἡττον, ταύτη τὴν διαφορὰν τῆς ἀνίσου κινήσεως ἰσχουσιν· ἡ γάρ μᾶλλον
 κατώφορος μᾶλλον διαιρεῖ. τίνα γάρ ἄλλην ἀποδώσομεν αἴτιαν τοῦ θᾶττον
 διαιρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ βαρυτέρου τὸν ἀέρα, ἡ διὰ τὸ μείζονα ἔχον τὴν ρο-
 10 πὴν τὴν βαρεῖαν μᾶλλον κατώφορόν ἔστι κατὰ τὴν ἐσυτοῦ φύσιν, καὶ
 μὴ διὰ σώματος κινῆται; μᾶλλον δὲ κατώφορον διὰ μᾶλλον ὥθει τὸν ἀέρα
 τῇ βίᾳ τῆς ρύμης, μᾶλλον δὲ ὡθούμενος ὁ ἀὴρ θᾶττον ὑπεξίσταται.
 ὥστε εἰ τῷ μᾶλλον κατώφορον εἶναι μᾶλλον τέμνει, καὶ μηδὲν ἦ τὸ τε-
 15 μνόμενον, μᾶλλον ἔσται κατώφορον οὐδὲν ἡττον. οὐδὲ γάρ τὸ μείζονα
 ρόπην ἔχον διὰ τὸ μᾶλλον τέμνειν μᾶλλόν ἔστι κατώφορον, ἀλλὰ διὰ τὸ
 μᾶλλον εἶναι κατώφορον μᾶλλον τέμνειν. ἔπειται γάρ οὐ τὸ φέρεσθαι τῷ
 τέμνειν, ἀλλὰ τὸ τέμνειν τῷ φέρεσθαι, διαν διὰ σώματος τί φορὰ γίνη-
 ται. εἰ δὲ τὸ μᾶλλον εἶναι κατώφορα ἡ ἡττον ἔξ αὐτῶν ἔχει τὰ σώματα,
 καὶ ἐπὶ χεινοῦ δηλονότι κινηθῶσιν, ἔχουσιν ἐν ἐσυτοῖς τὴν τοιαύτην διαφοράν,
 20 καὶ κινηθῆσται τὸ αὐτὸ διάστημα κενὸν διὰ τὸ βαρύτερον ἐν ἐλάττονι
 χρόνῳ ἐν πλείονι δὲ τὸ ἡττον βαρύ, οὐ διὰ τὸ ἡττον ἐμποδίζεσθαι ἡ
 μᾶλλον, ἀλλὰ διὰ τὸ κατώφορον εἶναι μᾶλλον ἡ ἡττον κατὰ τὴν ἀναλογίαν
 τοῦ ἐμφύτου βάρους. οὐ γάρ τῶν πρός τι αἱ ποιότητες, οὐδὲ ἐν σχέσει
 τῇ πρός ἀλλήλας τὸ εἶναι ἔχουσιν, ὥσπερ τὸ δρατὸν καὶ ἡ ὅψις. τὸ γοῦν
 25 χρῶμα ὡς μὲν δρατὸν τῶν πρός τί ἔστιν, ὡς μέντοι χρῶμα λευκὸν ἡ
 μέλαιν ἄλλο τί ἔστι καὶ οὐ τῶν πρός τι· οὐ γάρ τὸ εἶναι χρώματι αὐτῷ ²⁵
 δού ἄλλο ὑπάρχει, ἀλλὰ δι' αὐτό· ποιότης γάρ τὸ χρῶμα. οὕτω καὶ ἡ
 βαρύτης καὶ ἡ κουφότης οὐ δι' ἄλλο τι ὑπάρχει τοῖς ἔχουσι βάρος ἡ κου-
 φότητα, ἡ δι' αὐτά, ἔστι δὲ βαρύτης μὲν ποιητικὸν αἴτιον τῆς ἐπὶ τὸ κάτω
 30 φορᾶς, κουφότης δὲ τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω, διαν οὖν ἐν τῷ παρὰ φύσιν ὑπάρ-
 χωσι τόπῳ τὰ ἔχοντα βάρος ἡ κουφότητα μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐμποδίζοντος.
 ἡ γάρ ἀνεχομένη βῶλος ἡ κρεμαμένη ἐν τῷ ἀέρι, ἐν τῷ παρὰ φύσιν οὖσα
 τόπῳ, δρμας οὐ φέρεται ἐπὶ τὸ κάτω διὰ τὸ ἐμποδίζον. καὶ ἐν τῷ ὕδατι ⁴⁰
 δὲ τὸ ξύλον οὐ πέφυκε κινεῖσθαι καὶ φέρεσθαι ἐπὶ τὸ κάτω, ἀλλ' ἐποχεῖται

1 ἔχωσι G τὸ αἴτιον om. superscr. M τοῦ ἀέρος τοῦ αὐτοῦ G 4 ισοταχῶ⁷
 G: item ισοταχῶς primitus K τὸ om. K 5 δ αὐτὸς ἀὴρ K: fort. δ αὐτὸς δ
 ἀὴρ 7 ταύτη KM: ταύτην Gt 11 κινεῖται K 12 θᾶττον] μᾶλλον G
 13 καὶ M: καὶ K 14 μείζονος compend. M 15 έσται K 16. 17 φέρεσθαι
 τὸ τέμνειν G 17 ἀλλὰ τῷ τέμνειν τὸ K 18 κατώφορα GK: κατώφορον Mt
 αὐτῶν t: αὐτῶν GKM 20 ἐν om. K 26 ἀλλ' δι τὸ G χρῶμα τὸ G 27 δι'
 αὐτό Kt: δι' αὐτό GM 29 δι' αὐτά t: δι' αὐτά GM: διαντά K μὲν ποιητικὸν
 GK: ποιητικὸν μὲν Mt 30 δὲ τῆς G: om. K: ἡ M: τῆς t οὖν G Mt: om. K
 30. 31 ὑπάρχουσι K 32 βόλος K ἡ] ἡ G 34 δὲ t: διὰ KM: om. G
 ἐποχεῖται GK: ὑποχεῖται M: ἐπίκειται t

τῷ ὅδατι διὰ τὸ μανότερον εἶναι κατὰ τὴν τῶν μορίων θέσιν, καὶ πολὺν γ 5
 ἔχειν κατεσπαρμένον ἐνεργείᾳ ἀέρα· ἐπεὶ οὖν οὐ πέφυκεν ὑφιζάνειν τῷ
 ὅδατι ὁ ἄήρ, ἐπιπολάζειν δὲ αὐτῷ, διὰ τοῦτο οὐ φέρεται τὸ ξύλον δι'
 ὅδατος ἐπὶ τὸ κάτω, ἀλλ᾽ ἀνέχεται ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀέρος πολλοῦ ὅντος,
 5 διπερ καὶ ἐπὶ τῶν πεφυσημένων ἀσκῶν γίνεται. ὥστε καὶ ἐν τούτοις βιαιό-
 τερον διὰ τὸ ἐμποδίζον, ὁ ἄήρ, κωλύει τὴν κατὰ φύσιν τοῦ ξύλου ἐπὶ τὸ 45
 κάτω φοράν ἐν τῷ ὅδατι, ἐν μέντοι τῷ ἀέρι φέρεται τὸ ξύλον, ἐπειδὴ
 ἔκαστον ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὀλόστητι διὸ οὐ πέφυκεν ἐνεργεῖν κατὰ τὴν ἐμφυτον
 ροπήν· τοῦ οὖν ἐν τῷ ξύλῳ ἀέρος ἐν τῷ ἀέρι μὴ ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν
 10 ἐμφυτον ροπήν, ἡ φυσικὴ τοῦ ξύλου βαρύτης διὰ τὸ ἐν τῷ παρὰ φύσιν
 εἶναι τόπῳ κινεῖ ἐπὶ τὸ κάτω τὸ ξύλον. καὶ διὶ ὁ κατεσπαρμένος ἐν τοῖς
 ξύλοις ἐνεργείᾳ ἄήρ οὗτος μὴ πεφυκὼς ὑφιζάνειν τῷ ὅδατι φέρεται ἐπὶ
 τὴν οἰκείαν ὀλόστητα, καὶ ταῦτη τὸ ξύλον ἐπιπολάζειν ποιεῖ τῷ ὅδατι (διπερ, 50
 ὡς εἰπον, καὶ ἐπὶ τῶν ἀσκῶν συμβαίνει), δείκνυσι τὰ πυκνότερα τῶν ξύλων,
 15 οἷον πύξις καὶ ἔβενος· τῇ γάρ πυκνότητι τῆς οὐδίας οὐκ ἔχουσαι ἔγκατε-
 σπαρμένον ἀέρα τὸν ἀνωθηντα, φέρονται ἐπὶ τὸ κάτω καὶ δι' ὅδατος ὑπὸ
 τῆς ἐμφύτου βαρύτητος μηδενὸς ἐμποδίζοντος. οὕτως ἄρα πανταχοῦ ἡ
 ἐμφυτος ροπὴ φέρεται ἐπὶ τὸ οἰκεῖον δι' οὐδὲν ἔτερον ἢ δι' ἑαυτήν, εἰ
 μὴ εἴη τι τὸ ἐμποδίζον. εἰ τοίνυν τὸ | κατώφυρον ἢ ἀνώφορον ἔχουσιν γ 55
 20 αἱ ρόπαι οὐ διὰ τὴν πρὸς ἄλλο σχέσιν, ἀλλὰ δι' ἑαυτάς, διαφόρου οὐσης
 τῆς βαρύτητος ἐν τοῖς σώμασι διαφόρον ἀνάγκη καὶ τὴν κάτω φορὰν εἶναι,
 οὐ δι' ἄλλο τι ἢ δι' ἑαυτήν· οὐδεμία γάρ ροπὴ τῶν πρός τι. τὰ αὐτὰ
 καὶ ἐπὶ κοιφότητος ἐροῦμεν.

"Οτι μὲν οὖν καὶ εἰ διὰ κενοῦ ἐγίνετο ἡ κίνησις, οὐκ ἦν ἀνάγκη ἵσο-
 25 ταχῶς πάντα κινεῖσθαι, οὐδὲ ἔχει τι ἀναγκαῖον τὸ ἐπιχείρημα δι' οὐ
 τοῦτο δοκεῖ κατασκευάζειν ὁ Ἀριστοτέλης, μετρίως δέδεικται, τούτου δὲ ὁ
 δεδειγμένου καὶ τὸ πρότερον πρόβλημα διὸ εἴη συναποδεδειγμένον, λέγω δὴ
 διτὶ ἐνδέχεται διὰ κενοῦ κίνησιν γενέσθαι ἐν χρόνῳ. εἰ γάρ διλας τὸ θάττον
 καὶ βραδύτερον τῶν κινήσεων καὶ κενοῦ ὅντος οὐδὲν ήττον σιγέται, τὸ δὲ
 30 θάττον καὶ βραδύτερον χρόνῳ κρίνεται (τὸ γάρ ἐν πλείσιν χρόνῳ τὸ αὐτὸ
 κινηθὲν διάστημα βραδυκινητότερον, ὥσπερ οὖν τὸ ἐλάττον ταχυκίνητον),
 δῆλον διτὶ καὶ τὰ ἐπὶ κενοῦ κινούμενα, εἰ γε κενὸν ἦν δι' οὐ ἡ κίνησις

1 μανότερον GK	τῶν οι. K	2 ἐναργεία M	πέφυκε Mt	ἐφιζά- νειν G	3 ἐπιπολάζειν GM: ἐπιπολάζει Kt	5 διπερ] ὥσπερ K	καὶ (post διπερ) οι. G	γίνηται M	8 αὐτοῦ G	9 ροπήν ἡ φύσικὴ τοῦ ξύλου βαρύτητος M	οὖν GK: οι. Mt	10 φυσικὴ GKM: φυσικὴ ἄρα t	11 τὸ (ante ξύλον) οι. K
----------------	-----------	--------------	-----------	------------------	---------------------------------	------------------	---------------------------	-----------	-----------	--	----------------	-----------------------------	--------------------------

12 ξύλινοις G	ἐνεργείᾳ scripsi: ἐνερ G: ἐνάργεια K: ἐνεργεῖ Mt	14 ὡς οι. K	
δείκνυσι δὲ t	15 ξύλινος G	ἔχουσαι GKM: ἔχοντα t	16 ὑπὸ Mt: ἀπὸ K:
ἐπὶ G	17 et 21 βαρύτητος M	18 ἐμφῆτος t	20 διαφόρου G: διαφόρους K:

διαφόρος t: διαφόρως t	22 οὐ δι'] οὐδὲ' M	24 ἐγένετο Mt	οὐκ ἦν GK: οὐκ οὖν M: οὐχ διως t	25 τι] τὸ G	27 ἀν οι. G	29 βαρύτερον t	31 ἐν οι. G	ταχικίνητον G: ταχυκινητότερον emendat t
------------------------	--------------------	---------------	-------------------------------------	-------------	-------------	----------------	----------------	--

έγίνετο, ἐν χρόνῳ πάντως ἀν ἔκινήθη. οὗτοὶ δὲ οὐδὲ ἀδοκεῖ συνάγειν αἴτοπα γενόμενα τῷ λόγῳ τῷ λέγοντι διὰ κενοῦ δύνασθαι κί-¹¹
 ὁ Ἀριστοτέλης ὡς ἐπόμενα τῷ λόγῳ τούτῳ, δεῖξομεν ἐφεξῆς. εἰ γάρ τὸ
 κατώφορα εἶναι τὰ σώματα μὴ δι' ἄλλο τι ἔχουσιν ἢ διὰ τὰς ἐμφύτους
 5 ροπάς, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μᾶλλον φαρὺ ἐν πλειστοῖς χρόνῳ καταφέρεται. καὶ
 διὰ κενοῦ ἢ κίνησις γίνηται, καὶ ἔτι εἰ τὸ σῶμα, δι' οὐ κινοῦνται τὰ διὰ
 σώματος κινούμενα, ἐμποδιστικόν ἐστι τῶν φερομένων, ἐστι δηλονότι ὁ χρό-
 νος, δι' δαπανᾶται ἐν ἔκαστῃ κινήσει, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἐνυπαρ-¹⁵
 γούσῶν ροπῶν ἐν τοῖς σώμασι, καὶ μηδὲν ἢ τὸ ἐμποδίζον, λέγω δὴ τῶν
 10 τοῖς δι' οὐ ἢ κίνησις γίνεται, οἷον ἀλλὰ τὸ οὖτον. εἰ γάρ τὸ δι' οὐ ὡς ἐμπο-
 διστικὸν τῆς ἀνίσου κινήσεως αἴτιον ἐστιν, αἱ ἄρα φυσικαὶ ροπαὶ ὡς ποιη-
 τικαὶ αἴτιαι ἀν εἰσιν. ὥστε καὶ ἀναιρεθῆ τὸ ἐμποδίζον, δαπανᾶται τις
 χρόνος ἐν τῇ ἔκαστου κινήσει κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς μείζονος ἢ ἐλάτ-
 τονος ροπῆς ἢ πλείων ἢ ἐλάττων. εἰ δὲ δαπανᾶται τις χρόνος δι' ἔκαστην
 15 τῶν ροπῶν αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἐν τῇ κινήσει, οὐδέποτε συμβιβάσεται ἐν τῷ
 αὐτῷ χρόνῳ τὸ ίσον διάστημα πλήρες τε ὃν καὶ κενὸν ἐν καὶ τὸ αὐτὸν
 κινηθῆναι. εἰ γάρ σταδιαῖον τι διάστημα κινηθείη τι πεπληρωμένον ἀλλοι,
 καὶ μὴ ἔστι τὸ κινούμενον καθ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸν νῦν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ
 σταδίου καὶ ἐν τῷ τέλει, δαπανᾶται μέν τις χρόνος καὶ διὰ ταῦτα κανθ'
 20 αὐτὰ [τὰ] φερόμενα σώματα, καὶ εἰ κενὸν ἦν τὸ διάστημα, μέχρις ἀν
 τῆς ἀρχῆς ἀφίκηται ἐπὶ τὴν τελευτήν (οὐ γάρ, ὡς εἴπον, ἐν τῷ αὐτῷ
 νῦν ἐν ἀμφοτέροις ἐστὶ τοῖς ἄκροις), δαπανᾶται δέ τις καὶ ἄλλος χρόνος
 25 διὰ τὸ ἐμποδίζον· ἢ γάρ ὧσις, ἤγουν διαιρέσις, δυσκινητότερον ποιεῖ τὸ
 φερόμενον. ὥστε δοψιν λεπτομερέστερος ἐπινοθείη ὁ ἀλλὰ δι' οὐ κινεῖ-
 ται, τοσούτῳ καὶ ὁ χρόνος δι' ἀδαπάνα εἰς διαιρεσιν τοῦ ἀέρος μειωθή-
 σεται, καὶ ἐπ' ἄπειρον λεπτύνηται τὸ σῶμα, ἐπ' ἄπειρον καὶ ὁ χρόνος
 μειωθήσεται (ἐπ' ἄπειρον γάρ διαιρετὸς ὁ χρόνος), οὐδέποτε μέντοι ἔξει,
 καὶ ἐπ' ἄπειρον λεπτύνηται τὸ σῶμα, εἰς τοῦτον τὸν χρόνον διὰ
 κενοῦ κινούμενον τοῦ σταδιαίου διαισθήματος ἀδαπάνα. σαρέστερον δὲ δι'
 30 ὑποδειγμάτων ποιήσω τὸν λόγον. εἰ λίθος εἴη τὸ κινούμενον, καὶ κινηθείη
 ἐπὶ τοῦ σταδιαίου διαισθήματος κενοῦ ὅντος, ἐσται μέν τις ἐξ ἀνάγκης
 χρόνος, δι' δαπανᾶται κινούμενος σταδιαῖον διάστημα, οἷον ὥρα. ἐὰν δὲ
 τοῦτο τὸ σταδιαῖον διαισθηματικόν πλήρες οὖσαν, οὐκέτι ἐν τῇ

1 οὐδὲν ἀτ: οὐδένα KM: οὐ G 2 τῷ λόγῳ οι. K 3 οὐκ ἐπεται K 4 μὴ δ' ἄλλο M
 5 τὸ μᾶλλον scripsi: μᾶλλον τὸ libri 6 γίνεται K εἰς K 7 τοῦ σώματος Mt

[ἔστι] ἔτι, ut videtur, K διλονότι M δὲ οι. G^{εὐ} 8 ἔκαστη M 8. 9 ἐνυπαρχου-
 σῶν G: ἐνυπαρχόντων (sic) K Mt 9. 10 σώματι KM 10 κίνησι (sic) K
 11 ροπαὶ οι. Mt 12 αἴτιαι t 12. 14 δαπανᾶται—εἰ δὲ οι. K 14 δαπανᾶται]
 δύναται G 18 κινούμενον ἀέρος M 19 σταδιαίου G 20 τὰ delevi 21 ἀφίκ-
 ται K 24 ἐπινοθεῖ K 26. 27 ἐπ' ἄπειρον καὶ ὁ χρόνος μειωθήσεται G: οι. K Mt
 27 ἔξει M: ἢ ἔξει K 29 δὲ οι. Mt 30 ὑποχειμάτων (hoc ante corr.) ποιήσω-
 μεν K 31 ἔσται GK: ἔστι Mt 32 κινούμενος (sic) G 33 τὸ οι. K
 πλήρης GK

μιᾷ κινηθήσεται ὥρᾳ τὸ σταδιαῖον, ἀλλὰ προστεθήσεται τις καὶ ἄλλος γ 5· χρόνος διὰ τὸ ἐμποδίζων. δαπανάσθω οὖν εἰς διαιρέσιν τοῦ ὕδατος ἑτέρα μία ὥρα. ὥστε τὸ αὐτὸν βάρος διὰ κενοῦ μὲν ἐν ὥρᾳ κεκίνηται, δι' ὕδατος δὲ ἐν δύο ὥραις. ἐὰν οὖν λεπτύνῃς τὸ ὕδωρ καὶ ποιήσῃς ἀέρα, εἰς 5 διπλασίας εἴη λεπτότερος τοῦ ὕδατος ὁ ἀέρ, τοσούτῳ καὶ ὁ χρόνος μειωθήσεται διὰ διαπάντα ἐν τῇ τοῦ ὕδατος διαιρέσει· ἦν δὲ ὥρα μία· ἐν μιᾷ ἡρᾳ καὶ ἡμισείᾳ ὥρᾳ τὸ αὐτὸν διάστημα δι' ἀέρος κινηθήσεται. κανὸν πᾶλιν τὸν ἀέρα λεπτύνῃς διπλασίας, ἐν μιᾷ καὶ τετάρτῳ ὥρας κινηθήσεται. κανὸν ἐπ' ἀπειρον λεπτύνῃς τὸ σῶμα, ἐπ' ἀπειρον μὲν μειώσεις τὸν χρόνον διὰ 10 ἐδαπάναν εἰς τὴν τοῦ σώματος διαιρέσιν, λέγω δὴ τὴν μίαν ὥραν, οὐδέποτε δὲ δαπανήσεις· ἐπ' ἀπειρον γάρ ὁ χρόνος διαιρετός. εἰ δὲ μηδέποτε δαπανᾷς τὸν χρόνον λεπτύνων τὸ σῶμα, ἀλλ' ἀεὶ ἐπὶ σώματος γι- 40 νημένης τῆς κινήσεως προστίθεται μόριον τι καὶ τῆς ἄλλης ὥρας κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς λεπτότητος τοῦ σώματος, εὐδηλων δήπου διὰ οὐδέποτε 15 ἐν ἵσφι χρόνῳ τὸ στάδιον διὰ κενοῦ καὶ διὰ πλήρους κινηθήσεται. διὰ κενοῦ μὲν γάρ ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἔκινεῖτο, διὰ σώματος δὲ ἐν μιᾷ καὶ μορίῳ. διὰ διαπάντα τὸν λεπτότερον ἐπινοηθείη τὸ σῶμα, οὐδέποτε δαπανᾶται ἡ ὥρα. ὥστε οὐδέποτε ἐν ἵσφι χρόνῳ τὸ αὐτὸν διάστημα πλήρες τε δὲ διεξελεύσεται καὶ κενόν. τοῦτο δὲ συνήγαγεν ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὰς ἴδιας ὑπο- 10 20 θέσεις ἀνελεῖν, λέγω δὴ τὸ γίνεσθαι διαφόρους τὰς κινήσεις καὶ παρ' αὐτὴν τὴν τῶν κινουμένων διαφοράν. εἰ γάρ γίνεται τις χρόνος καὶ παρὰ τὰς διαφόρους ῥοπὰς διάφορος, γίνεται δέ τις καὶ ἄλλος χρόνος διὰ τὴν τοῦ σώματος διαιρέσιν δι' οὐδὲν ἡ κίνησις γίνεται, οὐδέποτε τὸ αὐτὸν διάστημα ἐν ἵσφι χρόνῳ κινηθήσεται τι πλήρες τε δὲ καὶ κενόν. τὸ γάρ λέγειν δῆτι 25 ⟨εἷ⟩ ἐν δύο ὥραις τὸ στάδιον διὰ σώματος κινεῖται, ἐν δὲ μιᾷ διὰ κενοῦ, ἐὰν λάθιω τοσοῦτον λεπτομερέστερον σῶμα, οἷον διπλασίας λεπτών, τὸ αὐτὸν διάστημα ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ χρόνου, λέγω δὴ ἐν μιᾷ ὥρᾳ, διὰ τοῦ λεπτομερεστέρου σώματος κινηθήσεται· ἔκινεῖτο δὲ καὶ διὰ κενοῦ τὸ αὐτὸν διάστημα * * *, τοῦτο δὲ παντελῶς ψεῦδος καὶ παρὰ τὴν ἐνάργειαν αὐτήν 30 ἐστιν. οὐ γάρ ἀληθῶς λαμβάνει δῆτι δὲν λόγον ἔχει πρὸς ἀλλῆλα τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις, τοῦτον τὸν λόγον ἔχουσι καὶ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐμπαλιν δὲν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, τοῦτον καὶ τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις τὸν λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλῆλα.

2 καὶ ἑτέρα Mt	4 οὖν οι. G	ποιήσεις K	5 διπλασία G	6 δν] δ K
τὸ				
9 σῶμα M	μὲν οι. G	μειώσης compend. G: μείωσις (sic) K	10 μίαν τὴν	
β				
ώραν M: τὴν ὥραν μίαν τ		10. 11 οὐδέποτε γάρ K	12 τὸ σῶμα λεπτύνων K	
16 γάρ οι. G μία priore loco G	17 δσον GK: δσφ Mt	17. 18 ἡ ὥρα. ὥστε		
G: ἡ ὥστε KM: ὥστε τ 18 δν] ὧν primitus G	18. 19 καὶ κενόν διεξελεύσεται G	19. 20 τῆς ίδιας ὑποθέσεως G	22 ἀλλως K	23 αὐτὸν iterat M
27. 28 λεπτομερεστάτου Mt	29 lacunam indicavi explendam {ἐν ἵσφι ἡρᾳ χρόνῳ τὸ αὐτὸν διάστημα πλήρες τε δὲ καὶ κενόν κινηθήσεται} δὲ deleverim	25 εἰ addidi		
G: εἰναι KM: ἔστι τ 31. 33 τοῦτον—κίνησις οι. K	32 καὶ ἐμπαλιν δὲν (correxi: ὧν cod.) οἱ χρόνοι—ἀλλήλους G: οι. Mt	33 ἔχουσι GK: ἔχουσι Mι	πρὸς τὰ ἀλλὰ M	

πιθανὸν μὲν γάρ εἰναι δοκεῖ τοῦτο καὶ τὸν ἔλεγχον | αὐτόθεν οὐκ εὐφώ- γε
 ρατον ἔχει διὰ τὸ μὴ δύνασθαι λαμβάνειν ποιὸν λόγον ἔχει ὁ ἀὴρ πρὸς
 τὸ ὄντωρ κατὰ τὴν σύστασιν, οἷον πόσῳ μέτρῳ παχύτερὸν ἐστι τοῦ ἀέρος
 τὸ ὄντωρ ἡ ὅδε ὁ ἀὴρ ἄλλου ἀέρος, ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν κινουμένων ἐστι
 5 τοῦτο ἐλέγχει. εἰ γάρ δν λόγον ἔχουσιν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων πρὸς
 ἀλλήλους, τοῦτον ἔχειν ἀνάγκη τὸν λόγον καὶ τὰ δι' ὧν ἡ κίνησις ἐνδε
 καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄντος τοῦ κινουμένου δι' ἀμφοῖν, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ τῶν
 κινήσεων οὐ μόνον παρὰ τὰ δι' οὐ γίνεται, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτὰ τὰ φε-
 ρόμενα, εὐλογὸν δήπου, εἰ ἐν ᾧ καὶ τὸ αὐτὸ δι' οὐ ἡ κίνησις, διάφορα
 10 δὲ τὰ κινούμενα κατὰ τὰς ῥοπάς, δν λόγον ἔχουσιν αἱ ῥοπαὶ πρὸς ἀλλή-
 λας, τοῦτον ἔχειν τὸν λόγον καὶ τοὺς χρόνους τῶν κινήσεων πρὸς ἀλλή-
 λους, οἷον εἰ διπλασίων ἡ ῥοπή, ἐν τῷ ἡμίσει χρόνῳ γενέσθαι τὴν κί-
 νησιν, καὶ εἰ τὸ διλιτριαῖον βάρος ἐν ὥρᾳ σταδιαῖον τι διάστημα δι'
 15 ἀέρος καταφέρεται, τὸ λιτριαῖον ἐν ἡμιωρίῳ κατενεχθῆσεται τὸ αὐτὸ
 διάστημα, καὶ ἔμπαλιν δν οἱ χρόνοι λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, τοῦτον
 20 ἔχειν ἀνάγκη καὶ τὰ κινούμενα τὸν λόγον. τοῦτο δὲ παντελῶς ἐστι ψεῦ-
 δος. καὶ τοῦτο ἐστι πιστώσασθαι κρείττον πάσης διὰ λόγων ἀποδείξεως
 ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας. πολλῷ γάρ πάνυ μέτρῳ διαφέροντα ἀλλήλων δύο
 25 βάρη ἀμφὶ ἀφεῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὅψους ὅψει διτὶ οὐχ ἔπειται τῇ ἀναλογίᾳ
 τῶν βαρῶν ἡ ἀναλογία τοῦ χρόνου τῶν κινήσεων, ἀλλὰ πάνυ ἐλαχίστη τις
 30 ἡ διαφορὰ κατὰ τοὺς χρόνους γίνεται, ὡς εἰ μὴ πολλῷ πάνυ μέτρῳ δια-
 φέροιεν ἀλλήλων τὰ βάρη, ἀλλ' οἷον τὸ μὲν διπλάσιον εἴη τὸ δὲ ἡμισυ,
 35 οὐδὲ διαφοράν τινα σχήσουσιν οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, ἡ, εἰ καὶ σχήσουσιν,
 οὐκ αἰσθητὴν ἔχουσι, καίτοι τῶν βαρῶν οὐ τοιαύτην ἔχόντων τὴν διαφοράν,
 ἀλλὰ διπλασίῳ λόγῳ ἔχοντος τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ ἑτερον. εἰ δὲ διαφόρων
 διτῶν τῶν κινουμένων, ἐνδε δὲ καὶ τοῦ αὐτοῦ δι' οὐ κινοῦνται, οὐχ δν
 λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλληλα τὰ σώματα, τοῦτον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους τὸν
 λόγον καὶ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων, καὶ ἔμπαλιν οὐχ δν λόγον ἔχουσιν οἱ
 χρόνοι, τοῦτον καὶ τὰ κινούμενα, εὐλογὸν δήπου, καν τὰ αὐτὰ μὲν καὶ
 40 διμοιχὴ τὰ κινούμενα, διάφορα δὲ τὰ δι' ὧν κινοῦνται, οἷον ἀὴρ καὶ ὄντωρ,
 μὴ δν λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλληλα ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὄντωρ, τοῦτον ἔχειν τὸν
 λόγον καὶ τοὺς χρόνους τῶν κινήσεων τὸν διὰ τοῦ ἀέρος καὶ τὸν διὰ τοῦ
 ὄντος, μηδὲ δν λόγον ἔχουσιν οἱ χρόνοι πρὸς ἀλλήλους, τοῦτον ἔχειν καὶ
 τὸ ὄντωρ καὶ τὸν ἀέρα δι' ὧν ἡ κίνησις. εἰ δὲ μὴ ἔπειται τῷ λόγῳ τῆς
 45 διαφορᾶς τῶν σωμάτων ἡ διαφορὰ τῶν χρόνων, ἐὰν ἄρα διπλασίως λε-

1. 2 εὐφώρων scripsi: εὐφόρων G: ἀφώρων Mt: ἀφόρων (?)K 3 ταχύτερόν τ. 8 παρὰ
 ετ παρ' GKM: περὶ utrobiique t, qui ὧν (pro οὐ) 8. 9 φαινόμενα K 10. 11 αἱ ῥοπαὶ
 πρὸς ἀλλήλους K 11 ἔχει (scripsi ἔχειν) τὸν λόγον G: λόγον K: τὸν λόγον ἔχειν Mt
 12 εἰ] οὐ K ἡμισυ K 13 ποδιαῖον Mt 14 καταφέρηται M κατηνεχθή-
 σεται K 17 κρείττον t: κρείττω GKM διαλόγων K 18 ἐνεργετας GK 19 οὐκ
 ἔπειται K 21 πάνυ om. Mt 23 ἡ καὶ εἰ Mt 25 λογ̄ K: λόγον G 27 ἀλληλα]
 ἀλλα M 29. 30 εὐλογὸν—κινούμενα GK: om. Mt 29 καὶ (post μὲν) K: om. G
 31. 32 τὸν λόγον ἔχειν Mt 32 τὸν διὰ altero loco om. G

πτόν τι σῶμα ληφθῆ, οὐκ ἐν τῷ ἡμίσει χρόνῳ κινηθήσεται, ἀλλ' ἐν τῷ 6^ῃ πλείστῃ, καὶ, ὅπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴπον, ὅσῳ δὲ λεπτύνηται τὸ σῶμα, ^{καὶ} μειοῦται μὲν ὁ χρόνος ὁ προστιθέμενος ἐκ τῆς τοῦ σώματος διαιρέσεως, οὐδέποτε δὲ δαπανᾶται καὶ μειοῦται κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς λεπτύνσεως, δ ὡς εἰρηται· οὐδὲ γάρ τὸ διπλασίας λεπτὸν ἐν τῷ ἡμίσει κινηθήσεται χρόνῳ. ὕστε εἰ μὴ ὅσῳ λεπτύνεται τὸ σῶμα, τοσούτῳ μέτρῳ μειοῦται ὁ χρόνος, μειούμενός τε τῷ τὸ σῶμα λεπτύνεσθαι οὐδέποτε δαπανᾶται ὁ χρόνος ὁ ἐκ τῆς διαιρέσεως τοῦ δὲ οὐ γίνεται ἡ κίνησις σώματος προστιθέμενου, οὐδέποτε ἄρα ἐν ᾧ τῷ χρόνῳ τὸ αὐτὸ διάστημα πλῆρες τε δὲ καὶ ¹⁰ κενὸν κινηθήσεται τι. τούτων δεδιειγμένων κάκεῖνο ἔσται συναποδειγμένον, θτι οὐδέποτε τὸ κενὸν λόγον τινὰ ἔχει πρὸς τὸ πλήρες, οὐδὲ ἔπειται τούτο τῷ λέγειν διὰ κενοῦ δύνασθαι γενέσθαι κίνησιν.

"Οτι μὲν οὖν τὸν αὐτὸν λόγον οὐδέποτε ἔχει τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλήρες, πρόδηλον, ἐπεὶ μηδὲ τοὺς χρόνους τοὺς αὐτοὺς ἐνδέχεται εἶναι, τόν τε διὰ ¹⁵ κενοῦ καὶ τὸν διὰ πλήρους, ἵσων ὄντων τῶν διαστημάτων, καὶ θτι τῶν χρόνων λόγον τινὰ ἔχοντων πρὸς ἀλλήλους οὐκ ἀνάγκη καὶ τὰ δὲ ὧν ἡ κίνησις τοῦτον ἔχειν τὸν λόγον πρὸς ἀλληλα, εἰρηται· θτι δὲ οὐδὲ ὥλως ²⁰ α λόγον τινὰ τὸν τυχόντα ἔχει τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλήρες, καὶ οἱ χρόνοι τῶν κινήσεων πρὸς ἀλλήλους λόγον τινὰ ἔχωσι, δῆλον ἐντεῦθεν. εἰ γάρ ἡ διαφορὰ τῶν κινήσεων μὴ μόνον παρὰ τὰ δὲ οὐ γίνεται τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως ἐμποδιστικόν, ἐμποδίζει δὲ τῇ συστάσει τῆς σωματότητος χρόνου δεομένης ²⁵ ἵνα διαιρεθῆ, δταν δὲ διὰ κενοῦ γίνηται ἡ κίνησις, χρόνος μὲν δαπανᾶται, διότι ἀπλῶς πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ, διὰ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι τὸ κινούμενον ἀμά ³⁰ εἶναι ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἀκροῖς, τοσόσδε μέντοι ἡ τοσόσδε χρόνος διὰ τὴν οἰκείαν ἑκάστου ῥυπῆγον γίνεται, δὲ αὐτὸ δὲ τὸ κενόν, ἡ κενὸν ἔστιν, οὐδένα δαπανᾷ χρόνον τὰ κινούμενα ὡς διὰ τὸ σῶμα, δταν διὰ σώματος κινῶνται (^{οὐδὲ γάρ ὥλως} ἔστι τις σύστασις τοιαύτη τοῦ κενοῦ, οίον σωματότητος τις, ³⁵ ὕστε καὶ δεῖσθαι διαιρέσεως, ἀλλὰ μόνον ὑπόκειται ὡς διάστημα ἀσώματον τῷ φερομένῳ καὶ χώρᾳ μηδὲν αὐτῷ τὸ σύνολον ἐμποδίζον), πῶς οἶν τε λέγειν θτι εἰ διὰ κενοῦ εἴη κίνησις, λόγον τινὰ ἔχει τὸ κενὸν πρὸς τὸ ⁴⁰ πλήρες κατὰ τὴν σύστασιν; εἰ γάρ διὰ μὲν τὴν σωματικὴν σύστασιν καὶ παχυμέρειαν δαπανᾶται τις χρόνος ἐν τῇ κινήσει, διὰ δὲ τὸ κενὸν ὡς κενὸν οὐδὲ εἰς δαπανᾶται χρόνος χρόνων μὴ ὄντων τῶν συγχρινομένων πρὸς

2 λεπτύνῃ G 4 πανάται K 5 ὡς οι. K οὐ γάρ G 6 ὕστε GK: ὃ;
γε Mt 7 μειούμενός GKM: μειούμενον τῷ τῷ GK: οι. Mt λεπτύνεται τ
οὐδέποτε δὲ K 8. 9 προστιθέμενον K 9 ἄρα] δέρα G 10 κινηθήσεται G
fort. τούτων δὲ] ἔσται GK: ἔστι Mt 11. 12 τούτω τὸ K 14 δῆλον Mt alte
ριτούς οι. G 15 τῶν (ante διαστημάτων) οι. G καὶ θτι καὶ τῶν K
17 ἀλληλα t: ἀλλήλους GKM 19 πρὸς ἀλλήλους λόγον (χρόνον πρὸ λόγον K) τινὰ GK:
λόγον τινὰ πρὸς ἀλλήλους Mt ἔχωσι K ετ, ut videtur, M: ἔχουσι Gt η οι. K
20 μόνων K τὰ GK: τοῦ M: τὸ t 23 γίνεται K διότι] θτι G 26 οι
χίλια K δὲ αὐτὸ δὲ] διὰ τόδε G 27 κινῶνται K 28 οὐδὲν γάρ KM τις
alterum οι. G 31 θτι GK: οἷον Mt 32 prius τὴν οι.

ἀλλήλοις, λέγω δὴ τοῦ διὰ κενὸν καὶ τοῦ διὰ τὸ σῶμα, ἀλλ' ἐνδὲ μόνου ῥᾴδιος χρόνου, οὐδὲ ἀν τὸ κενὸν συγχρίνοιτο ἀλλά λόγον ἔχοι τινὰ πρὸς τὸ πλῆρες. εἰ γάρ διὰ τὸ τοὺς χρόνους ἔχειν πρὸς ἀλλήλους λόγον συνηθέεν δὲ Ἀριστοτέλης καὶ τὸ κενὸν πρὸς τὸ πλῆρες λόγον ἔχειν τινά, ἐπειδὴ, ^{τοῦ} δέδεικται διὰ μὲν τὸ σῶμα ὡς σῶμα χρόνος τις προστίθεται τοῖς διὰ σῶματος κινουμένοις, διὰ δὲ τὸ κενὸν ὡς κενὸν οὐδὲ εἰς προστίθεται χρόνος τοῖς διὰ κενοῦ κινουμένοις, ἀνάγκη τῶν χρόνων τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ πλήρους μηδένα ἔχοντων λόγον πρὸς ἀλλήλους, διὰ τὸ μηδὲ εἶναι διλοις δύο χρόνους ἀλλ' ἔνα αὐτὸν διὰ τὸ σῶμα, μηδὲ τὸ κενὸν καὶ τὸ σῶμα 10 λόγον τινὰ ἔχειν πρὸς ἀλληλα. ὡς μὲν γάρ διαστήματα ἀπλῶς τὸ κενὸν καὶ τὸ πλῆρες, οἷον | πηχυαῖα ἢ σταδιαῖα, ἔχουσι λόγον πρὸς ἀλληλα ῥᾴδιον τοῦ αὐτὰ μόνα τὰ δισώματα μεγέθη καὶ αὐτὸν τὸ ποσόν (καὶ γάρ καὶ οἱ γρόνοι τῶν δι' αὐτῶν κινουμένων ὡς διὰ τοσῶνδες ἀπλῶς διαστημάτων ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους λόγον), εἰ μέντοι τὸ μὲν πεπληρωμένον εἴη σώμα- 15 τος τὸ δὲ κενόν, οὐχέτι ἀνάγκη τὸ πεπληρωμένον λόγον τινὰ ἔχειν πρὸς τὸ κενὸν κατ' αὐτὴν τὴν ὑπέστασιν καὶ οἷον παχυμέρειαν καὶ σωματότητα, ἐπειδὴ μηδὲ χρόνοι εἰσὶ τούτων αὐτῶν δι' αὐτά, ἢ τοιαῦτα ἔστι, συγκριτόμενοι πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ εἰρηται, ἀλλὰ διὰ μὲν τὸ σῶμα, ἢ τοιοῦτον ἔστι, προστίθεται χρόνος τις ἐν τῇ κινήσει, διὰ δὲ τὸ κενόν, ἢ κενόν 20 ἔστιν, οὐδὲ εἰς προστίθεται χρόνος. ὥστε τοῦ προστεθέντος χρόνου διὰ τὸ σῶμα μηδένα λόγον ἔχοντος πρὸς ἄλλον τινὰ χρόνον διὰ τινὰ σύστασιν τοῦ κενοῦ προστεθέντα, οὐδὲ ἀν τὸ κενὸν πρὸς τὸ σῶμα λόγον ἔχοι τινά, ἢ τοιαῦτα ἔστι. συνέβη δὲ ὁ παραλογισμός, διότι ἀπλῶς τὸν τῶν χρόνων ὄπωσιν λαμβανομένων λόγον ἐβούλήθη πάντως μετενεγκεῖν καὶ ἐπὶ ταῦτα 25 ὧν ὁ χρόνος κατηγορεῖται· ἐπειδὴ γάρ φαμεν, εἰ τύχοι, διπλασίονα εἰναι τὸν χρόνον τῆς κινήσεως διὰ τοῦ ἀέρος τοῦ χρόνου τῆς κινήσεως τῆς διὰ τοῦ κενοῦ, ἀνάγκη, φησί, τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὸν ἀέρα πρὸς τὸ κενὸν ἔχειν κατ' αὐτὴν τὴν σωματικὴν σύστασιν, καὶ εἰναι οἷον διπλασίως αὐτοῦ παχύτερον. τοῦτο δὲ οὐκ ὀρθὸς εἰληπται· εἴποιμι γάρ ἀν ταύτῃ κάγω, 30 ἐπειδὴ ἐν τῷ διανοεῖσθαι τόδε τὸ θεώρημα χρόνος τις διαγέγονεν, οἷον ὥρα μία, καὶ ἔστι χρόνος τις τῆς τοιαύτης διανοήσεως ἡ μία ὥρα, καὶ λίθου τινὸς κινηθέντος διάστασίν τινα δι' ὅδατος διαγεγόνασιν ὥραι δύο, 35 ἀνάγκη, δῆπου, τῶν χρόνων ἔχοντων λόγον πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὰ ὧν ὁ χρόνος κατηγορεῖται τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν πρὸς ἀλληλα· ἔχετω οὖν τὸν

1 διὰ τὸ κενόν ει διὰ τὸ σῶμα K	alterum τοῦ οι. G	μόνον K	2 δύτος τοῦ χρόνου G
οὐδὲν ἀν M: οὐδὲν ἀν Gt	ἔχοι τις ἔχει GK: ἔχη M	4 τὸ (ante πλῆρες) οι. Mt	5 διὰ τὸ σῶμα λόγον G: τοῦ κενοῦ ὡς κενὸν KM:
5 διὰ τὸ σῶμα λόγον G	6 τὸ κενὸν ὡς κενὸν G: τοῦ κενοῦ ὡς κενὸν KM:		
τοῦ κενοῦ ὡς κενοῦ t	13 διὰ τῶν σῶν δὲ K	διαστῆμα M: διαστήματος G	
14 μὲν] κενὸν M	15 ἀνάγκη οι. G	16 παχυμερείν K	17 ἐπειδὴ G
19. 20 χρόνος τις—προστίθεται οι. Mt	20 χρόνον] χρόνον K	22 οὐδὲν ἀν GK:	
οὐδὲν M: οὐδὲν t	ἔχη G: ἔχειν K	24 λαβομένων G	25 ὧν] ὡς K
οι. t	29 παχύτερος K	30 τὸ θεώρημα τόδε G	31 τις
31. 32 καὶ λίθου δὲ τινος G			

διπλασίνα λόγον κατὰ σύστασιν τὸ ὅδωρ πρὸς τὴν διάνοιαν καὶ ἡ κίνησις ἥ
πρὸς τὴν διαινόσιν καὶ ὁ λίθος πρὸς τὸ θεώρημα, τοῦτο δὲ καταγέλλετον.
καίτοι οἱ χρόνοι αὐτῶν λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, καὶ οὐδὲ ἀν
τις μανεῖη, ὡς καὶ ταῦτα φάναι λόγον τινὰ σχῆσειν πρὸς ἀλληλα ἢ τὸν
5 αὐτὸν ἢ ἄλλον ὄντιναοῦν. καὶ τί λέγω ἐπὶ τῶν ἀνομογενῶν κινήσεων; οὐ-
δὲ γάρ εἰ τὸ μὲν θερμαίνοιτο ἐπὶ ὥραν μίαν, ἄλλο δὲ μελαίνοιτο ἐπὶ ὥρας
δύο, ἢ καὶ εἰ ἀμφότερα μελαίνοιτο, τὸ μὲν ἐπὶ μίαν ὥραν τὸ δὲ ἐπὶ δύο,
ἀνάγκη ὡς ἔχουσιν οἱ χρόνοι πρὸς ἀλλήλους οὗτως ἔχειν καὶ τὰ κινού-
μενα κατὰ τὴν σύστασιν, οὐδὲ πάλιν ἐπειδὴ ὁ μὲν χρόνος τῆς σεληνιακῆς
10 κινήσεως λόγον τινὰ ἔχει πρὸς τὸν χρόνον τῆς κινήσεως τοῦ Ἐρμοῦ,
ἀνάγκη ἦτοι τὰς σφαίρας τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν
σύστασιν, ἢ τοὺς τόπους ἐφ' ὧν κινοῦνται, οὐδὲ αὖ πάλιν ἐπειδὴ πάσης ²⁵
εὐθυφορικῆς διὰ σώματος γινομένης κινήσεως ὁ χρόνος λόγον τινὰ ἔχει
πρὸς τὸν χρόνον τῆς κινήσεως τῆς σεληνιακῆς σφαίρας, ἀνάγκη δῆπου καὶ
15 τὰ ἐφ' ὧν κινοῦνται, οἷον ὁ ἀήρ καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἡ περιέχουσα τὴν σε-
λήνην, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν πρὸς ἀλληλα, ἢ δικαὶ συμβλητὰ εἰναι· οὐ
γάρ συμβλητὰ τὰ ἀνομοιογενῆ, ὡς καὶ αὐτὸς εἰπε. διὰ πάντων ἄρα δῆλον
γέγονεν, διτὶ οὐκ ἀνάγκη, εἰ χρόνοι τινὲς λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, ἢδη
καὶ τὰ ὧν εἰσὶν οἱ χρόνοι λόγον τινὰ ἔχειν πρὸς ἀλληλα· χρόνου μὲν
20 γάρ μία καὶ ἡ αὐτὴ φύσις ἡτις πᾶσαν παραμετρεῖ κίνησιν, οὐ πᾶσα δὲ ³⁰
κίνησις πάσῃ κινήσει συμβλητή· οὐδὲ πᾶν δι' οὐ ἡ κίνησις παντὶ συμβλη-
τόν· οὐδὲ γάρ ἡ ἀλλοίωσις τῇ αὐξήσει συμβλητή, οὐδὲ τὸ κατ' ἐπιστήμην
ἀλλοιούμενον τῷ λευκαινομένῳ ἡ μελαίνομένῳ συμβλητόν. ὕσπερ οὖν ἐπὶ
τούτων οἱ μὲν χρόνοι λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, τὰ δὲ ὧν ὁ χρόνος
25 κατηγορεῖται διὰ τὸ ἀνομοιογενῆ εἰναι οὐκ εἰσὶ συμβλητά, οὗτα φημὶ καὶ
ἐπὶ τοῦ προχειμένου, τὸν μὲν χρόνον τὸν διὰ τοῦ κενοῦ πρὸς τὸν χρόνον
τὸν διὰ τοῦ σώματος λόγον ἔχειν τινά, διότι καὶ πᾶς γρόνος πρὸς πάντα ³⁵
χρόνον πεπερασμένον λόγον τινὰ ἔχει, τὸ μέντοι κενὸν πρὸς τὸ πλήρες
οὐδένα ἔχειν λόγον· ἀνομογενῆ γάρ ταῦτα ἀλλήλοις.

30 Τὰ μὲν οὖν ἔχ τῆς κατὰ τόπου κινήσεως ἐπιχειρήματα ἴκανῶν διεξῆλ-
θεν ὁ λόγος, τελευταῖον δέ ἐστιν ἐπιχείρημα, διτὶ οὐδὲ τόπου χρείαν τοῖς
σώμασι πληροῖ τὸ κενόν, ὡς ἔχ τούτου συμβαίνειν μάτην αὐτὸν εἰναι,
μᾶλλον δὲ μηδὲ εἰναι· οὐδὲν γάρ μάτην ἐν τοῖς γεγονόσιν. εἰ γάρ εἴη,
φησί, τὸ κενόν, ἀνάγκη τὸ ἐντιθέμενον ἐν αὐτῷ σῶμα διὰ τοσούτου χωρεῖν
35 τοῦ κενοῦ διαστήματος, δοσον ἐστὶν αὐτό· ὥστε, φησίν, ἐπειδὴ κατ' οὐδὲν ⁴⁰

1 ἡ G: om. KΜt κίνησιν compend. M 3 οὐδὲ ἀν] οὐδὲν K 4 ταῦτα K τινὰ]
τι M 6 ἄλλη G 7 ἡ καὶ εἰ G: εἰ καὶ εἰ K: ἡ εἰ καὶ M t ἄλλο δὲ μελαίνοιτο ἐπὶ
ὥρας δύο G 9 κατὰ Kt: καὶ τὰ, ut videtur, M: πρὸς G 10 ἔχειν compend. G
11 τὸν αὐτὸν λόγον] λόγον τινὰ G 15 δ om. M t 17 ἀνομογενῆ M εἰπε] cf. Metaph.
I 4 p. 1055a6 18 εἰ] οἱ M 21. 22 οὐδὲ πᾶν δι' οὐ ἡ κίνησις παντὶ συμβλητόν G:
om. KΜt 23 ἀλλοιούμενον τῷ om. superscr. M 25 ἀνομογενῆ τ εἰσι] ἔτι G 26 τὸν
μὲν χρόνον οἰ. K 27 πᾶς] πᾶσιν compend. M 29 ἔχειν τ: ἔχει GKM ἀνομογενῆ M
31 ἐστιν om. M t 32 σώμασιν τ 33 μηδὲ] μηδὲν K γεγονασιν K

ἄλλο ἔστιν ἐν τόπῳ τὸ σῶμα ἡ καθὸ διάστημά ἔστιν, ἐὰν χωρίσωμεν γε
αὐτοῦ πάντα καθὸ μὴ ἔστιν ἐν τόπῳ, οἷον τὸ χρῶμα τὸ βαρὺ καὶ τὰ
ἄλλα πάντα, οὐδὲν καταλειφθῆσται πλὴν τοῦ διαστήματος· ὥστε οὐδὲν
διοίσει τοῦ διαστήματος τὸ κενόν. εἰ δὲ μηδὲν διαφέρουσιν ἄλλήλων τὸ τε
5 τοῦ σώματος διάστημα καὶ τὸ τοῦ κενοῦ, τί ἐδέησεν ἔξωθεν ἄλλο διάστημα
περιβαλεῖν τοῖς σώμασιν ἔχοντος οἰκοθεν ἑκάστου σώματος τὸ οἰκεῖον διά-
στημα; οὐδὲν ἄρα τοῦ κενοῦ τοῖς σώμασι χρεία, καὶ εἰ δύο διαστήματα 45
ὅμοια ἔχωρησαν δι’ ἄλλήλων, καὶ δύο σώματα χωρήσουσι. τὰ γάρ σώ-
ματα κατ’ οὐδὲν ἄλλο ἡ καθὸ διαστήματά εἰσιν οὐχ οἰστέ τέ εἰσι χωρεῖν
10 δι’ ἄλλήλων· οὐ γάρ καθὸ πεποίωνται οὐ χωροῦσι δι’ ἄλλήλων (πολλὰς
γάρ κατὰ ταῦτὸν ποιότητας οὐδὲν κωλύει εἶναι), ἀλλὰ καθὸ διαστήματά
ἔστι. καὶ εἰ διλας δύο, διὰ τί μὴ καὶ πλείονα; καὶ εἰ τὸ διάστημα ἡ
διάστημά ἔστιν ἐτέρου δεῖται διαστήματος, καὶ τὸ κενὸν ἐτέρου κενοῦ δεη-
θῆσται (διάστημα γάρ τὸ κενόν), ὥστε κενὸν ἐν κενῷ ἔσται. ἐγὼ δὲ
15 πρὸς ταῦτα πρῶτον μὲν ἔκεινό φημι, διτὶ εἰ δέδεικται ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τοῦ
τόπου λόγοις, διτὶ δὲ ἀνάγκης ἔστιν ἐν τοῖς οὖσι τοιοῦτον διάστημα
κενὸν παντὸς σώματος τῷ ἰδίῳ λόγῳ, δπερ καὶ τόπος ἔστι τῶν σωμάτων,
μάταιον τὸ λέγειν διτὶ δοντος ἐν ἑκάστῳ τῶν σωμάτων διαστήματος περιττὸν
τὸ ἔξωθεν ἄλλο διάστημα περιβαλεῖν τοῖς σώμασιν· οὐ γάρ ἡμεῖς πλάτ-
20 τομεν τὰς τῶν πραγμάτων φύσεις, ἀλλ’ δπως ἔχουσι τὰ πράγματα, γνῶναι
σπουδάζομεν, οὐδὲν ἐὰν τὰς αἰτίας τῶν γινομένων μὴ δυνηθῶμεν ἀποδοῦ-
ναι, | ἀναιρεῖν καὶ τὸ εἶναι αὐτῶν δφείλομεν. ὥστε καὶ νῦν ἡ τοὺς λόγους γε
ἐλεγχέτωσαν δι’ ὅντις ἐδείξαμεν ὑπάρχον τὸ τοιοῦτον διάστημα, ἢ, εἰ οἱ
λόγοι ἀληθεῖς, μάταιον τῷ δοντι τὸ διαναιρεῖν τὸ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὰς
25 αἰτίας τοῦ εἶναι αὐτὸν ἀποδιδόναι ἡ τὰ δοκοῦντα δυσχερῆ εἰς τὸν περὶ
αὐτοῦ λόγον μὴ δύνασθαι ἐπιλύειν, ὥσπερ ἀν εἰς καὶ μορίου τινὸς τῶν ἐν
τῷ ζῷῳ μὴ δυνάμενός τις τὴν αἰτίαν ἀποδοῦναι μηδὲ εἶναι αὐτὸν λέγοι. δ
δοντος οὖν τοῦ πράγματος τὰ δυσχερῆ εἰς τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον πειρατέον
λύειν, οὐ διὰ ταῦτα τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀναιρεῖν. ἐπειτα κακῶς τὸ κενὸν εἰς
30 ταῦτὸν ἄγει τῷ σώματι· καὶ γάρ πᾶσαν ἀνέλγει τοῦ σώματος ποιότητα,
οὐδὲν οὔτως ταῦτὸν ἔσται τὸ σωματικὸν διάστημα τῷ κενῷ. καὶ γάρ ἀφέ-
λωμεν πᾶσαν ποιότητα τοῦ σώματος, καταλειφθῆσται ἡ δγκωθεῖσα ὅλη
καὶ τὸ ἀποιον σῶμα, δπερ σύγκειται ἐξ ὅλης καὶ τοῦ κατὰ ποσὸν εἰδούς,
τὸ δὲ κενὸν οὐ σύγκειται ἐξ ὅλης καὶ εἰδούς· οὐδὲ γάρ ἔστι σῶμα, ἀλλὰ
35 ἀσώματον καὶ ἄστον, καὶ χώρα μόνη σώματος. εἰ τοίνυν τοῦ μὲν σώμα- 10
τος ἀφαιρεθεισῶν τῶν ποιοτητῶν οὐδὲν ἥττον σῶμα τὸ καταλειπόμενον, τὸ

1 ἄλλο ἐν τόπῳ ἔστι τὸ G χωρήσωμεν K 2 τὸ βαρὺ G: om. KMt 4 post
διοίσει addit πλὴν K 6 παραβαλεῖν Mt 8 ἔχωρησε G χωρίσουσιν K
9 εἰσιν] ἔστιν G 10 alterum οὐ om. t 11 κατ’ αὐτὸν G 12 πλειω G
17 κενὸν] ἐν κενὸν (sic) K 21 οὐδὲ ἔσται scripsi: οὐδὲ ἔὰν K: οὐ γάρ ἔὰν G: οὐδὲ
ἀν Mt γενομένων Mt 22 καὶ νῦν] cf. p. 578, 28 sqq. 23 τοιοῦτο K
εἰ om. K 24 τὸ (ante ἀναιρεῖν) om. G 27 μηδὲ] μὴ G 30 κἄν]
οὐ G 33 τοῦ om. Mt 34 οὐδὲ] οὐ G

δὲ κενὸν οὐκ ἔστι σῶμα, οὐδέποτε συμβῆσται σῶμα ἐν σώματι εἶναι, εἰ τ?
 ἐν τῷ κενῷ ὡς ἐν τόπῳ εἴη τὸ σῶμα. ἀλλὰ 'ναι', φρισιν· 'εἰ γάρ τὸ διά-
 στημα καθὸ διάστημα ἔστιν ἐν τόπῳ ἔστιν, ὑφηγήσθω αὐτῷ καὶ ἡ ὄλη,
 ητὶς τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἀσώματος οὐσα οὐδὲ ἔστιν ἐν τόπῳ· ὥστε ταύτῃ
 5 τὸ τοῦ σώματος διάστημα οὐδὲν διοίσει τοῦ κενοῦ· ἀλλ' ἵστω ὁ τοιοῦτος
 ἀδύνατα αἰτῶν· οὐδὲν γάρ ἀλλο ἔστι τὸ σῶμα, ἔπειρ ἐν τόπῳ λέγομεν 15
 εἶναι καὶ χωρεῖν δι' ἄλλου σώματος μὴ δύνασθαι, ἡ τὸ ἐξ ὄλης καὶ εἰ-
 δους συνεστηκός. ὑφαιρεθείσης οὖν τῆς ὄλης οἰχεται εὐθὺς καὶ τὸ τοῦ
 σώματος εἰδος· ἐν γάρ τῇ ὄλῃ τὸ εἶναι ἔχει. ὥσπερ οὖν τὸ λευκὸν δια-
 10 κριτικὸν εἶναι λέγοντες ὅψεως οὐκ ἄλλως τοῦτο αὐτῷ ὑπάρχειν φαμὲν ἡ
 ἐν ὑποκειμένῳ τῷ σώματι ὄντι (καὶ δταν λέγωμεν τὰ ἐναντία μὴ δύνασθαι
 ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, τὰ ἐν ὑποκειμένοις τοῖς σώμασιν ὑπάρξαντα ἐναντία
 φαμέν, οἷον τὸ ἐν σώματι ψυχρὸν καὶ θερμόν, καὶ εἰ γε ἐκτὸς τοῦ σώ-
 20 ματος αὐτὰ ἐπινοήσομεν, εὐθὺς καὶ τὸ οὗτος εἶναι αἰτῶν συναφγρήμεθα·
 15 εἰ γάρ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ σώματι τὰ ἐναντία ἐπινοήσομεν, οὐδὲ μαχοῦνται
 ἀλλήλοις, καὶ κατὰ ταύτην εἶναι αὐτὰ οὐδὲν κωλύει· ἐν τε γάρ τῷ γένει
 δέδεικται ὡς οὐδὲν κωλύει εἶναι τὰ ἐναντία ἐνεργείᾳ, καὶ μία καὶ ἡ αὐτὴ
 ψυχὴ κατὰ ταύτην τοὺς λόγους αὐτῶν ἔχει, ἀλλὰ καὶ μία τῶν ἐναντίων
 ἡ ἐπιστήμη), καὶ οὔτε τὸ λευκὸν διακριτικὸν ἔσται ὅψεως μὴ ὃν ἐν σώ-
 25 ματι, οὔτε τὸ μέλαν συγκριτικόν, οὕτως οὖν καὶ σωματικὸν διάστημα ἐξ-
 τὸς ὄλης ἐπινοήσης, οὐκέτι δὲ ἐν τῷπῳ ἔσται (οὐδὲ γάρ φυσικὸν ἔτι), οὔτε
 τὸ τοιοῦτον λέγοιτο ἀν μὴ χωρεῖν διὰ σώματος. ἀλλ' οὐδὲ διλως διαστα-
 τὸν ἔσται, εἰ μὴ τῷ λόγῳ. μᾶλλον δὲ οὐδὲν ἔστιν διλως τοιοῦτόν τι σῶμα
 ἐν ὑποστάσει, εἰ μὴ τις τὸ παράδειγμα λέγοι ἡ τὸν ὄριστικὸν λόγον, περὶ
 30 ὃν οὐδεὶς νῦν λόγος· περὶ γάρ τῶν φυσικῶν ἡ πραγματεία. ἀνάγκη ἄρα
 πᾶσα τὸ ἐν τόπῳ σῶμα λεγόμενον εἶναι μὴ ἀλλο εἶναι ἡ τὸ φυσικόν.
 τούτο δέ ἔστι τὸ ἐξ ὄλης καὶ εἰδους. τούτου οὖν ἐν τῷ κενῷ ὡς ἐν τόπῳ
 ὄντος οὐκ ἀν ἐποιεῖτο τὸ σῶμα ἐν σώματι εἶναι (οὐδὲ γάρ σῶμα τὸ κε-
 35 νόν), οὐδὲ μάτην εἶναι τὸ κενόν, εἰ γε τόπος ἔστι τῶν σωμάτων. ἀλλ' οὐδὲ
 ἡ διάστημα τὸ σῶμα ἐν ἐτέρῳ ἔσται διαστήματι, ἀλλ' ἡ σωματικὸν διά-
 στημα ἐν τοπικῷ. ὥστε οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ κενὸν ἐν ἀλλῳ διαστήματι
 εἶναι, εἰ γε μὴ καθὸ διάστημα τὸ σῶμα, ἀλλὰ καθὸ σῶμά ἔστιν, ἐν το-
 πικῷ ἔστι διαστήματι, ἐδείξαμεν δὲ καὶ ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις
 ἴκανῶς, ὅτι οὐχ ἔπειται τὸ σῶμα χωρεῖν διὰ σώματος. εἰ τὸ σῶμα μὲν ἐν
 35 κενῷ ὡς ἐν τόπῳ εἴη. εἰ δὲ λέγεις ὅτι ὄντος ἐν ἐκάστῳ τοῦ διαστήμα-
 40

1 ἔστι οικ. Κ 3 καθὸ διάστημα iterat Μ 4 ταύτη οικ. G 6 ζη-
 τῶν Κ ἀλλο οικ. Mt λέγομεν GK: τε λεγόμενον Mt 8 συνεστηκώς Κ
 10 λέγοντες εἶναι Mt 11 λέγομεν K 13 τῷ] τῷ Κ 14 et 15 ἐπινοήσω-
 μεν K 15 μὴ ὡς ἐν fort. recte Mt οὐδὲ] οὐ G 17 ἐνεργείᾳ G 19 δια-
 ρετικὸν t 20. 21 ἐκτὸς] ἐκ τῆς K, cf. ad p. 226,9 21 ἐπινοήσεις K δὲ] οὐδὲ
 G: num οὗτε? ἔστι GK: ἔστιν Mt 22 τοιοῦτο et 23 τοιοῦτό G 24 λέγει K
 25 οὐδεὶς] οὐδεῖν (sic) K 28 οὐδὲν γάρ K 29 ὁ τόπος K 30 ἔσται GK: εἶναι Mt
 ἀλλ' ἡ GK: ἀλλ' ἡ Mt 31 οὐκ ἀνάγκη, K 33 ἐδείξαμεν p. 557,10 sqq. 34 μὲν
 οικ. G 35 ὅτι οικ. t ὄντος G: οικ. K Mt

τος καὶ συμμετακινουμένου τοῖς σώμασι τίς γρεία ἔξωθεν ἐτερον διάστημα ^{Γ 7} περιβάλλειν τοῖς σώμασι; φημὶ δὲ οὐαὶ τὸ τὰ φυσικὰ σώματα καὶ ἐν τόπῳ πάντως εἶναι καὶ κινεῖσθαι καὶ ἡρεμεῖν· ἀδύνατον γάρ φημι μὴ ὅντος τοιούτου τινὸς διαστήματος τὴν κατὰ τόπον γενέσθαι κίνησιν. εἰ τοὶ 5 νῦν τὸ ἐν τόπῳ εἶναι τὰ σώματα κατὰ κοινὴν ἔννοιαν πάντες ὄμοιογοῦμεν, ἐδεῖξαμεν δὲ ἐμπροσθεν διτὶ ὁ τόπος τῶν φυσικῶν σωμάτων οὐκ ἀλλο τί ἐστιν ἦ τὸ τοιοῦτον διάστημα (τὸ γάρ σῶμα ἢ σῶμα ἐστιν ἐν τόπῳ ἐστί, σῶμα δέ ἐστι κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις, καὶ ἐν τόπῳ ἄρα ἐστὶ ⁴⁰ κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸν τόπον τριγῇ διεστάναι 10 ἀνάγκη, ἵνα τὸ τριγῇ διαστατὸν κατὰ τὰς τρεῖς ἑαυτοῦ διαστάσεις δέξηται), ὥστε εἰ ἀνάγκη εἶναι τόπον τοῖς φυσικοῖς σώμασι καὶ τοῦτο ἡ κοινὴ ὄμοιογει ἔννοια, τόπος δὲ τὸ διάστημα ἐδείχθη, ἀναγκαῖον ἄρα τὸ εἶναι τὸ τοιοῦτον διάστημα. δεῖξομεν δὲ ἐπίοντες, διτὶ οὐδὲ ἀν κίνησις ἦν ἡ κατὰ τόπον τούτου μὴ ὅντος, καὶ οὐ δήπου λέγω κεχωρισμένου ὅντος τοῦ 15 κενοῦ καὶ αὐτοῦ καθ' αὐτό (τοῦτο γάρ πολλάκις ἐπεσημειωσάμην), ἀλλὰ ⁴⁵ τῷ μὲν ἰδίῳ λόγῳ τοιούτου ὅντος, δεῖ δὲ πλήρους σώματος. τὸ δὲ λέγειν διτὶ 'εὶ δύο διαστήματα ἔχωρησαν δι' ἀλλήλων, διτὶ τί μὴ καὶ τρία;' μάταιον τῷ ὅντι. οὔτε γάρ σωματικὸν διάστημα διὰ σωματικοῦ διαστήματος χωρεῖν δυνατόν, οὔτε μὴν κενὸν ἐν κενῷ γενέσθαι· ἀκίνητον γάρ τὸ κε- 20 νόν· οὐδὲ γάρ σῶμα ὅλως. ὥστε εἰ μῆτε κενὸν ἐν κενῷ οἰόν τε γενέσθαι μῆτε σῶμα ἐν σώματι, μόνον δὲ τὸ σῶμα ἐν κενῷ οἰόν τε γενέσθαι ὡς πλήρωμα ἐν πληρούμενῳ, μόνως ἄρα δύο διαστήματα δῆμα εἶναι δυνατόν, τὸ σωματικὸν ἐν τῷ τοπικῷ, οὐδὲμις δὲ τρία· οὔτε γάρ τόπον τῷ 25 ἐν τόπῳ οἰόν τε γενέσθαι, οὔτε σῶμα ἐν σώματι, οὔτε ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ δύο εἶναι σώματα.

"Οτι μὲν οὖν οὐδὲν τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ἀναιρούντων τὸ κενὸν ἔχει τὸ ἀναγκαῖον, ἕκανὼς εἴρηται, δεῖξομεν δὲ ἡμεῖς πρῶτον μὲν διτὶ καὶ εἰ κενὸν ἦν κεχωρισμένον καὶ παντὸς ἐτερηγμένον σώματος, οὐδὲν ἐκώλυε δι' αὐτοῦ γενέσθαι τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, ἐπειτα, ὥπερ ἡδη εἰπον, διτὶ οὐδὲ οἰόν τε ἦν ὅλως κίνησιν εἶναι τὴν κατὰ τόπον μὴ | ὅντος τοιούτου ^{Γ 7} τινὸς διαστήματος δ τῷ οἰκείῳ λόγῳ παντὸς ἐστέργηται σώματος, καὶ μηδέποτε χωρὶς σώματος ἦ. διτὶ οὖν καὶ εἰ κενὸν ἦ διάστημα κεχωρισμένον σώματος, οὐδὲν ἦ τὸ κωλῦον μὴ μόνον κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ δι' αὐτοῦ τὰ

•

1 καὶ οἱ. Mt 1. 2 τίς—σώμασι οἱ. G 4 τοιούτου οἱ. Mt, αἱ cf. v. 30 sq.

6 ἐμπροσθεν οἱ. Mt 6 οἱ. G 7 τὸ (post ἷ) οἱ. Mt τοιοῦτο K σῶμα ἷ

οἱ. Mt 8. 9. 10 τὰς οἱ. K 8. 9 καὶ ἐν τόπῳ ἄρα ἐστὶ κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις;

οἱ. G 10 ἑαυτοῦ οἱ. K: post διαστάσεις collocant Mt 10. 11 δέξηται G: δέξιοτο K Mt

11 εἰ οἱ. K τὸ εἶναι K 12 τόπος] τόπου K 13 τὸ οἱ. Mt τοιοῦτο G

δεῖξωμεν τὸ ἦ GK: ἦ M: εἴη τὸ 15 καθ' αὐτό τοιοῦτο GKM 16 τῷ μὲν

ὅλῳ λόγῳ (λόγῳ οἱ. K) GK: ταῦτα μὲν ἰδίων (οἱ. λόγῳ) M: λόγῳ μὲν ἰδίῳ τὸ τούτου G

πλήρῃ M 20 μῆτε scripsi: μὴ τὸ libri 21 μῆτε σῶμα—σῶμα ἐν κενῷ iterat ante ὡς

(v. 22) K 22 μόνον Mt δύο οἱ. Mt 23 ἐν τῷ πικᾶ K 26 οὐδὲ K 27 ἔχειν K

δεῖξωμεν τὸ 29 ἡδεi K: εἰδη τὸ 30 οἰονται K 30. 31 τινὸς τοιούτου Mt 31 8 τῷ

οἰκείῳ λόγῳ παντὸς ἐστέργηται σώματος (i: οἱ. K Mt 32 ὅτιον G M)

σώματα, ἀλλὰ καὶ τὸ θάττον εἶναι καὶ τὸ βραδύτερον ἐν τῇ κινήσει, ηδη γ⁷·
 μὲν τῇ ἀναιρέσει τῶν ἐπιχειρημάτων δι' ὧν ἔδόκει τοῦτο κατασκευάζεσθαι
 ἀποδέσεικται, καὶ αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ πειρατέον δεικνύναι. πρῶτον μὲν οὖν
 εἰ ἔστιν ἡ κύκλῳ κίνησις, καὶ αὕτη μὴ μία καὶ ἡ αὐτή, ἀλλὰ διάφορος ἐ⁵
 ὁ (ἄλλη γάρ ἄλλως τῶν σφαιρῶν κινεῖται, ἡ μὲν θάττον ἡ δὲ βραδύτερον),
 τὰ δὲ κύκλῳ κινούμενα οὐ διά τινος κινεῖται σώματος (οὐδὲ γάρ τῷ διαι-
 ρεῖν ἄλλοτε ἄλλο σῶμα, οὕτω κινοῦνται, ἀλλ' ἐφ' ἑαυτὰς ἀναστρέφονται
 μηδὲν τέμνουσαι σῶμα, ἡ δὲ ἀπλανῆς οὐδὲ ἀπτεταί τινος ἔξωθεν), εἰ
 τοίνυν αἱ σφαιραὶ μηδὲν τέμνουσαι σῶμα δρμας καὶ ἐν χρόνῳ κινοῦνται,
 10 καὶ ἡ μὲν θάττον ἡ δὲ βραδύτερον, οὐχ ἄρα τὸ διὰ σώματος γίνεσθαι τὴν
 κίνησιν αἴτιον ἔστιν ἡ τοῦ χρόνου δαπανᾶσθαι ἐν τῇ κινήσει, ἡ τοῦ εἶναι 15
 ἐν τῇ κινήσει τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον, ἀλλὰ διὰ μὲν τὴν ἐν τοῖς κι-
 νουμένοις δύναμιν διάφορον οὖσαν τὸ θάττον γίνεται καὶ τὸ βραδύτερον,
 τοῦ δὲ πάντως χρόνου δαπανᾶσθαι ἐν τῇ κινήσει καλῶς οὔνται, εἰ δέντατή
 15 εἴη ἡ κίνησις οὐλα ἔστιν ἡ τῆς ἀπλανοῦς, αὐτὸ τὸ τῆς κινήσεως εἰδος αἴ-
 τιον, λέγω δὴ τὸ πόθεν ποιεῖ εἶναι πᾶσαν κίνησιν. ἀδύνατον δὲ τὸ αὐτὸν
 καθ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ τόπῳ γενέσθαι· εἰ τοίνυν τὸ
 ταχυκίνητον τῶν ὄντων καὶ μηδὲν διαιροῦν ἐν τῇ κινήσει σῶμα, δρμας ἐν 20
 χρόνῳ κινεῖται δι' αὐτὴν τὴν τῆς κινήσεως φύσιν, διὰ τί μὴ καὶ τὰ κατ'
 20 εὐθεῖαν κινούμενα, καὶ διὰ κενοῦ ποιῶνται τὴν κίνησιν; δι' αὐτὸν μὲν οὖν
 τοῦτο τὸ κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ κινεῖται, διὰ δὲ τὴν ἔμφυτον ῥοπὴν διάφορον
 οὖσαν ἔχει τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον· εἰ γάρ ἐν ἐκείνοις ἐν χρόνῳ
 πᾶσα κίνησις καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ διαιρούμενου, καὶ ἡ διαφορὰ δὲ τοῦ
 θάττονος καὶ βραδυτέρου ὑπάρχει δι' οὐδὲν ἄλλο ἡ διὰ τὰς ἔμφυτους ἐν
 25 αὐτοῖς δυνάμεις, πολλῷ γε δῆποτε ἐν τοῖς γενητοῖς καὶ φιλαρτοῖς σώμασι,
 καὶ διὰ κενοῦ κινῶνται, ἀκολουθήσει καὶ τὸ ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι καὶ τὸ
 ἔχειν τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον. ἄλλως τε δὲ εἰ δέδεικται ἡμῖν ἐν τοῖς
 περὶ τοῦ τόπου λόγοις, διτὶ πᾶν σῶμα κενή τινα χώραν πάντως πεπλή-
 ρωκε, δῆλον διτὶ καὶ τὰ οὐράνια κενή τινα χώραν πεπλήρωκεν, ἐν ἣ καὶ
 30 κινοῦνται. εἰ δὲ τὰ οὐράνια διὰ κενοῦ ποιούμενα τὴν κίνησιν (ἄλλο γάρ
 μόριον τοῦ οὐρανοῦ ἄλλο τι μέρος τοῦ κενοῦ καταλαμβάνει) ἐν χρόνῳ τε 25
 κινεῖται καὶ ἔχει τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον, πολλῷ γε μᾶλλον τὰ κατ'
 εὐθεῖαν κινούμενα, καὶ διὰ κενοῦ κινῆται, ἐν χρόνῳ τε κινηθήσεται καὶ
 35 ἔχει τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον. εἰ γάρ διλας τοῦ ἐν χρόνῳ γίνεσθαι
 αἴτιον ἡγεῖται τὸ διαιρούμενον ἐν τῇ κινήσει σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη ἡγ-

2 ὁ μὲν KM 4 αὕτη G: αὐτὴ KMt 5 σφαιρικῶν M 7 ἄλλο] ἄλλως K
 κινεῖται G 10 διὰ σώματος] διάστημα G 13 διαφορὰν M καὶ] ἡ G 14 τοῦ
 scripsi: τὸ libri καλῶς] καὶ ὡς G εἰ om. G 15 prius ἡ om. K: post κι-
 νησις addit ἐν χρόνῳ τὸ οὐλα GK ante αὐτὸν addit καὶ τούτου τὸ 16 τὸ (post
 δὴ) om. M ποιεῖ εἶναι G: ποιεῖ KM: ποιεῖ εἶναι τὸ δὲ GKM: γάρ fort. recte τ
 18 ταχυκίνητάτον fort. recte τὸ 19 καὶ τὰ GM: om. K: καὶ τοῖς τοῖς, qui mox κινούμενοις
 20. 26 δι' αὐτὸ—κινῶνται GK: om. Mt 20. 21 οὐν τοῦτο τὸ G: τοῦτο K 25 γε-
 νητοῖς G: om. K 27 τὸ (ante θάττον) om. K 28. 29 πάντως—χώραν om. Mt
 30 κινεῖται τὸ 33 κινῆται] κινεῖται K

τὰ διὰ κενοῦ κινούμενα ἀχρόνως κινεῖσθαι διὰ τὸ μηδὲν εἶναι διὰ τοῦτο γένεται· τὸ διαιρέτη τοῦτο σουσι, πολλῷ μᾶλλον τοῦτο ἔδει συμβαίνειν ἐπὶ τῆς ὁμοτάτης τῶν κινήσεων, λέγω δὴ τῆς περιφορᾶς (οὐδὲν γάρ οὐδὲ τὰ κύκλῳ κινούμενα διαιρεῖ σῶμα). ἀλλὰ μὴν οὐδὲν συμβαίνει, ἀλλὰ πᾶσα περιφορὰ ἐν χρόνῳ καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ διαιρουμένου ἐν τῇ κινήσει· πολλῷ οὖν μᾶλλον οὐδὲν ἐπὶ τῶν κατ' εὐθεῖαν κινούμενων τοῦτο συμβῆσεται, ἀλλὰ καλὸν ἐπὶ κενοῦ ἐκινούντο, πάντως ἐν χρόνῳ ἐκινήθησαν ἀν καὶ οὐδὲν ἦν τὸ κωλύον τὸ θάττον εἶναι καὶ τὸ βραδύτερον ἐν τῇ κινήσει.

"Ετι δὲ καὶ ἔκ τῶν προαιρετικῶν κινήσεων, αἵτινες ὡς ζῷοις ἥμιν
10 ὑπάρχουσιν, ἔστιν ἐλέγχαι τὸν λόγον. ἀρά γάρ εἰ κενὸν ἦν τὸ μεταξὺ γῆς
καὶ οὐρανοῦ, ἐβούληθη δὲ βαδίζων Ἀθήνην Θήβαςε παραγενέσθαι, ^{πολιτείας}
ἀχρόνως δὲν ἔξι Ἀθηνῶν εἰς Θήβας ἐγενόμην; ἀλλὰ γελοῖον· ἂμμα γάρ
καὶ κατὰ τὸ αὐτὸν ὑνὸν ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον δὲν καὶ ἐν Θήβαις, μᾶλλον δὲ
πανταχοῦ. εἰ γάρ ἔξι Ἀθηνῶν τυχὸν εἰς Ἰταλίαν βαδίζων ἀφικέσθαι ἐβού-
15 λόμην, ἀχρόνως δὲ τοῦτο ἀνάγκη ἦν γενέσθαι διὰ κενοῦ γινομένης τῆς
κινήσεως, ἂμμα ἀνάγκη ἦν καὶ κατὰ τὸ αὐτὸν ὑνὸν ἐν Ἀθήναις εἰναῖς με καὶ
ἐν Ἰταλίᾳ, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἐν ταῖς μεταξὺ πάσαις χώραις, εἰ δὲ τοῦτο,
καὶ πανταχοῦ, εἰ γέ τινα ἐπινοήσεις τὴν περίμετρον τῆς γῆς βαδίζοντα. τί ^{εἰς}
δὲ εἰ συνεχῶς γινομένης τῆς βαδίσεως ὁ μὲν ὅροςτερον βαδίζει ὁ δὲ βρα-
20 δύτερον, ἀρά διμοίως δὲν ἀχρόνως τὴν αὐτὴν ἤνυσαν; καὶ τί πλέον ἔσχεν
ἡ ἴσχυροτέρα δύναμις τῆς ἀσθενεστέρας; τί δὲ ὁ δρομεὺς ἀσθενοῦς γυ-
ναιόν; εἰ δὲ μηδὲν κωλύει βαδίσιν διὰ κενοῦ ἐν χρόνῳ γίνεσθαι, ἡ δὲ
βαδίσις κινήσις ἔστι κατὰ τόπον, οὐδὲν ἀρά κωλύει κενοῦ ὄντος γίνεσθαι
δι’ αὐτοῦ κινήσιν. καὶ εἰ δὲν αἱ ὑπὸ ψυχῆς γινόμεναι κινήσεις γένοιντο
25 δὲν καὶ κενοῦ ὄντος, τί κωλύει καὶ τὰς φυσικὰς κινήσεις διὰ κενοῦ ἐν
χρόνῳ γενέσθαι; εἰ δέ τις τῷ ἐν τοῖς τελευταῖοις τῆς Φυσικῆς εἰρημένῳ ^{τοῦ} 40
προσχρησάμενος ἐνσταί τῷ λόγῳ, καὶ εἴποι διτι ἐν τῇ βαδίσει οὐ μόνον
ὅραται κινήσις τις οὐσα, ἀλλὰ καὶ στάσις (δεῖ γάρ ἔτερον παρ’ ἔτερον
ἔρεισαι καὶ στῆσαι πόδα). διὰ τοῦτο οὖν χρόνος ἐν τῇ βαδίσει ἐδιπανήθη,
30 εἴποι δὲν ὁ τοιοῦτος, οὐ διὰ τὴν κινήσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν στάσιν· φῆσαιμι
δὲ ἐγὼ πρὸς τοῦτον, διτι ἡ στάσις οὐ τοῦ δῆλου ἔστι σώματος ἀλλὰ μέρους,
ἡ, δὲ κινήσις δῆλου ἔστι τοῦ σώματος συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως γινομένη, ἡ
δὲ στάσις κατὰ μόριον γίνεται· τοῦ γάρ ἔτέρου τῶν ποδῶν ἀμοιβαδὸν ἡ ^{πολιτείας} 45
στάσις ὑπάρχει. διτι δὲ οὐχ ἵσταται τὸ δῆλον σῶμα, ἀλλὰ συνεχῶς κινεῖ-
35 ται, δῆλον ἐντεῦθεν. αὐτὴν γάρ τὴν στάσιν τοῦ ἔτέρου τῶν ποδῶν διὰ
τὴν κινήσιν τοῦ δῆλου ἐποίησεν ἡ φύσις· τῇ γάρ ἀντερεῖσει τοῦ ἔτέρου

3 κινούμενα GK: διαιρούμενα Mt

4 πασῶν dedit t, hoc ipsum in M sibi legere

visus 7 ἐξινοῦντο GK: ἐξί^vτο M: ἐξινεῖτο t 10 et 20 ἄρα K 11 ἀθίνα-

Θεον Μτ 13 νῦν ομ. G 18 τῇ ξτι G 23 ἐστι] εἰλαι K 24 ψυχὴν G

24. 25 γένοιτο δν Κ: γένοιντ' δν Mt 26 Φυσικῆς Ε 4 p. 228^b 4 sqq. Θ 8 p. 264^a 20

²⁷ εἰπη Μ ²⁸ στάσις GK et compendiose, ut solet, Μ: στέρησις t ²⁹ ἐδαπανήθη

ἐν τῇ βαθίσει Μτ 32 τοῦ ομ. G 33 ἀμοιβαδῶν K 34 δὲ ομ. G οὐκ

Ισταται Κ 36 ἑτέρου] ὅλου G

ποδὸς τὸ δλον κινητὸν σῶμα· ἐν αὐτῷ ἄρα τῷ ἀντερεῖσιν καὶ ἕστασθαι ^τ 7^ο
 τὸν πόδα δλον τὸ σῶμα κινεῖται. εἰ γάρ ἐν τῇ ἀντερεῖσιν τοῦ ποδὸς τὸ
 δλον ἕσταται, πότε κινηθήσεται; ἀεὶ γάρ δὲ τερος τῶν ποδῶν ἐρείδεται·
 μετέωρον γάρ εἶναι δλον τὸ σῶμα οὐ δύναται. ὥστε η̄ οὐδὲ δλως
 5 κινεῖται τὸ δλον, η̄ ἀμα τοῦ μορίου ἕσταμένου κινεῖται. οὐκ ἄρα τοῦ δλου δο
 ἔστιν η̄ στάσις η̄ τοῦ ἑτέρου τῶν ποδῶν, ἀλλὰ τοῦ μορίου. κινεῖται οὖν
 τὸ δλον ἐν τῇ βαδίσει συνεχῶς, καὶ οὐ πρότερον ἕσταται τὸ δλον, πρὶν
 ἀμφω σταθῶσιν οἱ πόδες. εἰ τοίνυν συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπος η̄ βαδίσις, δὲ
 10 ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας διὰ κενοῦ βαδίζων, εἰ μὲν ἀχρόνως ἐξ Ἀθηνῶν εἰς
 Θήβας ἀφίεται, ἀμα ἔσται ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Θήβαις. τοῦτο δὲ ἀδύνα-
 τον· οὕτω γάρ δν καὶ πανταχοῦ κατὰ ταῦτὸν ὑπῆρχεν ἄν τις. η̄ οὖν
 οὐδὲ δλως; ἔσται βαδίσαι ἐξ Ἀθηνῶν | εἰς Θήβας διὰ κενοῦ, η̄ πάντως ἐν ^τ 8^ο
 χρόνῳ ἔσται η̄ βαδίσις. ἀλλὰ μὴν τὸ μὴ δύνασθαι διὰ κενοῦ βαδίζειν
 ἀλογον· τί γάρ ἔσται τὸ κωλῦν κενοῦ ὄντος βαδίσαι; εἰ γάρ νῦν μεταξὺ
 15 σώματος ὄντος; καὶ τοῦτο διαιρούντων ήμῶν ἐν τῇ βαδίσει δμω; οὐ κω-
 λυόμεθα βαδίσαι, πόσῳ μᾶλλον μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐμποδίζοντος οὐδὲ δν
 ἐβαδίσαμεν; τί δὲ η̄ δλως τὸ κωλῦν διὰ κενοῦ τὸν μὲν σχολαιότερον
 βαδίζειν τὸν δὲ θάττον; εἰ γάρ νῦν διὰ σώματος γινομένης τῆς κινήσεως δ
 οὐδὲν κωλύεται ὁ ταχύτατα κινεῖσθαι δυνάμενος διὰ τὸ τοῦ αἵρος εὐδιαι-
 20 ρετον, πόσῳ μᾶλλον κενοῦ ὄντος τοῦ μεταξὺ {οὐκ} ἐκωλύθη δν οὐδὲ δ
 σχολαιότερον βαδίζειν βουλόμενος; πρὸς μὲν γάρ τὴν ταχεῖαν κινησιν
 ἐμποδίσειν δν ἵσως τὸ μεταξὺ σῶμα διὰ τὴν διαιρεσιν, πρὸς δὲ τὸ σχο-
 λαιότερον βαδίσαι τί δν ἐμποδίσοι τὸ κενόν; ὥστε εἰ ἐνδέχεται διὰ κενοῦ
 25 σχολαιότερον βαδίζειν, η̄ δὲ σχολαιότερα βαδίσις τῷ ἐν πλείονι χρόνῳ γί-
 νεσθαι συμβαίνει, δῆλον δῆπου η̄ τὸν χρόνῳ διὰ κενοῦ η̄ βαδίσις ἐγίνετο. ¹⁰
 τί οὖν κωλύει καὶ φυσικὴν κίνησιν διὰ κενοῦ γενέσθαι;

Ἐτι δὲ καὶ ἔχ τῶν παρὰ φύσιν καὶ βίᾳ γινομένων κινήσεων τοῦτο
 πιστώσαιτο ἄν τις. εἰ γάρ κενοῦ ὄντος δύν τινὲς τοξεύοιεν, καὶ οὐ μὲν εἴγη
 παῖς διεθενής δὲ πάνυ ἀνδρεῖν, εἰτα τοξεύοιεν κατὰ σκοποῦ εἰς δν οὐ
 30 παῖς τὸ βέλος ἀκοντίσαι δύναται, ἄρα ἐὰν ἀμα ἀφῶσι τὰ βέλη, ἀμα φαύ-
 σειαν δν τοῦ σκοποῦ ἀμφω τὰ βέλη καὶ οὐ προτερεύσει τὸ τοῦ ἀν-
 δρειοτέρου; ἀλλὰ γελοῖον· οὕτω γάρ δν εἰς τὸ θάττον ἐκαντίσαι οὐ-

1 κινοῦμεν G: κινούμενον KM: κινούμενόν ἔστι τ 2 πόδα δλον τὸ σῶμα] πρὸς τὸ σῶμα
 δλον K 5 τοῦ δλου] τὸ δλον K 6 η̄ (sic M: η̄ GK) τοῦ ἑτέρου τῶν (τῶν om. M)
 ποδῶν, ἀλλὰ τοῦ μορίου (ἴσταμένου addit K) GKM: ἀλλὰ τοῦ μορίου ἤγουν τοῦ ἑτέρου τῶν
 ποδῶν t 7 ἐν om. G 8 η̄ βάσις M 9 δ K: η̄ G: δ μὲν Mt 9 Θήβας]
 αθήνας (sic) K 10 ἀφίεται t 14 γάρ ἔστι τὸ Mt 15 τούτων K 17 ἐβα-
 δίσαμεν GKM: βαδίσαι ἐκωλύθημεν t 18 δὲ GM: δαι K: δη̄ t 17. 18 τὸ μὲν Mt ετ
 τὸ δὲ K Mt 20 οὐκ addidit t 21 δὲ δὲ Mt: οὐδὲν G: om. K 21 βουλόμενος KMt:
 δυνάμενος G 22 ἐμποδίσειν G: ἐμποδίζειν K: ἐμποδίζοιεν M: ἐμποδίζοι t 23 ἐμπο-
 δεῖσοι Mt: ἐμποδίζει K: ἐμποδίσει G, at cf. ad p. 197, 22 29 et 31 σκοπό~ M: σκοπὸν
 priore loco t 30 ἄρα K 30. 31 φαύσειαν GM: φαύσει K: φαύσειεν t 31 προ-
 τερεύσει G: προτερεύει K: προτερεύσοι Mt 31 τὸ om. K

ὅδεν συντελέσειεν ἡ ἐρρωμενεστέρα δύναμις, τοῦτο δὲ ἄτοπον. εἰ δὲ ἔξει τι γε πλέον τὸ ὑπὸ τῆς ἐρρωμενεστέρας δυνάμεως ἔκανοντιζόμενον, τῷ χρόνῳ τὸ δηλοντί τὸ πλέον ἔξει· ἐν πλείσιν ἄρα χρόνῳ τὸ ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀκοντίσθεν εἰς τὸν σκοπὸν ἀφίκεται. ἐὰν οὖν καὶ τῆς ἰσχυροτέρας δυνάμεως ἔτι 5 μᾶλλον ἰσχυροτέραν λάβω, ἔξει τι πλέον δηλονότι· χρόνῳ οὖν τὸ πλέον· κακείη ἄρα ἐν χρόνῳ ἔκινησε τὸ βέλος. ἔτι εἰ κενὸν ἦν, ἐρριψα δὲ λίθον παρὰ φύσιν ἐπὶ τὸ ἄνω, ἄρα ἀχρόνως τινὰ τόπον καταλήψεται, οἷον σταδίους; καὶ εἰ τοῦτο, ἐὰν ἄρα ἀνδρείστερος ῥίψῃ, ταχύτερον τὸν αὐτὸν 10 καταλήψεται τόπον. τί δὲ τὸν ἀγρόνῳ ταχύτερον; καὶ εἰ τὸ στάδιον 15 ἀχρόνως κατέλαβε, διὰ τί μὴ καὶ δύο; καὶ οὕτω μέχρι τῆς ἀπλανοῦς· καὶ τί τούτου καταγελαστότερον; ὅστε εἰ ταῦτα ἄτοπα, δηλον δήπου διτί καὶ εἰ κενὸν ἦν, ἐν χρόνῳ ἀν πάντως ἡ παρὰ φύσιν ἐγένετο κίνησις. εἰ τοίνυν καὶ αἱ προαιρετικαὶ παρὰ φύσιν κινήσεις κενοῦ δύντος ἐν χρόνῳ ἀν 20 ἐγένοντο, δηλον δήπου διτί καὶ αἱ κατὰ φύσιν. ὑποκείσθω γάρ κενὸν εἶναι 25 10 τὸ μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς· ἄρα οὖν εἰ ἀφεύθῃ ἐκ τῆς ἀπλανοῦς λίθος, 25 ἀχρόνως ἀν εἰς γῆν ἀφίκετο; καὶ τί τούτου καταγελαστότερον, αὐτῆς τῆς ἀπλανοῦς ἀσυμμέτρως ταχυκινηστέρον είναι τὸν λίθον; ἀλλ' εἰ ἀχρόνως· ἡ ὁ κάτωθεν ῥιψεὶς ἄνω ἀφίκετο. ἡ ὁ ἄνωθεν κάτω, λέγω δὲ ἄνω μὲν τὴν ἀπλανῆ κάτω δὲ τὴν γῆν, ἐν τῷ αὐτῷ νῦν συμβίσεται ἄνω τε καὶ 20 κάτω είναι τὸν λίθον, ὅπερ ἀδύνατον. ὕστε ἀνάγκη πᾶσα τὸν ἀφεύθεντα ἄνωθεν λίθον κενοῦ δύντος τοῦ μεταξὺ ἡ μηδὲ δλῶς κινηθῆναι, ἀλλ' ἡρεμεῖν δι' ὅλου εἰς τὸν παρὰ φύσιν τόπον ἐν τῷ κενῷ ὄχημενον, ἢ, εἰ τοῦτο πάλιν ἀδύνατον, λείπεται τὸ ἐν χρόνῳ τινὶ αὐτὸν τὸν κατὰ φύσιν καταλαβεῖν τόπον, λέγω δὴ τὴν γῆν. τριῶν οὖν ἐξ ἀνάγκης συμβαίνοντων, 25 ἡ ἀμά τὸ αὐτὸν είναι ἄνω καὶ κάτω, ἡ ἐν τῷ παρὰ φύσιν ἡρεμεῖν τόπῳ τὸν λίθον δχούμενον ἐπὶ τοῦ κενοῦ, ἡ ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι, εἰ τὰ δύο τὰ πρότερα δέδεικται ἀδύνατα, λείπεται τὸ τρίτον ἀληθίες εἶναι.

Ὄτι μὲν οὖν καὶ εἰ κενὸν ἦν, οὐδὲν ἔκώλυε κίνησιν είναι καὶ ταύτην ἐν χρόνῳ (οὐδὲ γάρ ἔστιν ἀγρόνος κίνησις), ίκανῶς οἷμαι δέδεικται, διτί δὲ 30 ἀδύνατον δλῶς κίνησιν γενέσθαι κενοῦ μὴ δύντος, μάθοις ἀν οὕτως. εἰ τῆς κινήσεως διὰ σώματος γνομένης, οἷον δι' ἀέρος, δεῖ πάντως τὰ μόρια τοῦ ἀέρου ἀντιπαραχωρεῖν τῷ κινουμένῳ, καὶ τοσοῦτον ὄχημα ὑπεξίστασθαι τοῦ ἀέρου δσον ἔστι τὸ κινουμένον, μὴ ἔστι δὲ κενόν τι διαστῆμα δ κατεῖληφε τὸ ἀντιμεθιστάμενον τῷ κινουμένῳ σῶμα δ παραχωρῆσαν τῷ κινουμένῳ 35 δέδωκεν αὐτῷ χώραν εἰς τὸ κινηθῆναι, ἀλλ' ἀντιμεταστάς ὁ ἀήρ οὐδὲν

- | | | |
|---|--|-------------------|
| 1. 2 ἐρρωμενεστέρα — ὑπὸ τῆς iterat K | 1 ἐρρωμενέστερα (sic) Mt | τι] τις in ite- |
| 2 ἀκοντίζομενον G | 3 ἔξειν πλείσι M | ρα om. KM |
| 6. 7 παρὰ φύσιν λίθον Mt | 7 ἄρα εἰ καταλείψεται (hic et infra) K | 6 ἐρριψα K |
| 10 κατέλαβεν t | 12 ἡ παρὰ φύσιν πάντως Mt | 9 σταδίους (i |
| 15 τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς Mt, at cf. p. 691,10 | ἔγινετο G | 14 γάρ οὕτω κε- |
| 23 τὸ] τῷ K et primitus M | 24 post οὖν addunt ἐνὸς Gt | 19 ἄνω τε] |
| 25 είναι ἄνω G: ἄνω είναι καὶ ἄνω Mt | συμ- | |
| 30 κίνησιν διὰ κενοῦ (sic) γενέσθαι (spatium V—VI litterarum) μάθοις etc. K | βαίνοντος KMt: συμβαίνοντος G | βαίνοντας καὶ κε- |
| 33 μὴ δὲ ἔστι κενὸν K | 34 δ Gt: οὐ KM | νοῦ G |

χαταλέσιοι πε διάστημα, τί ἐδέησε τῆς ἀντιμεταστάσεως; Ήνα τί παραχωρήσῃ γ 8^η
τῷ κινούμενῳ; οὐ γάρ δὴ ἐπιφάνειαν μόνην· οὐ γάρ ἐστιν ἐπιφάνεια τὸ
κινούμενον, ἵνα ὑπὸ ἐπιφανείς χωρῆθῃ ἐφαρμόσαν αὐτῇ, σῶμα δὲ οὐκ 41
ἄν ἐφαρμόσειεν ἐπιφανείᾳ. εἰ γάρ τὸ κινούμενον διάστημά τι ἀεὶ παρα-
5 μεῖθει ἵσην ἔαυτῷ, τοῦτο δὲ τὸ διάστημα ἡ κενὸν ἀνάγκη εἶναι ἡ σῶμα,
σῶμα δὲ διὰ σώματος ἀδύνατον χωρῆσαι, ἀνάγκη που κενὸν εἶναι διπερ
ἀεὶ καταλαμβάνει διάστημα. εἰ γάρ τριχῇ διαστατὸν τὸ κινούμενον, δλον
δὲ ὡς δλον μεταβαίνει, τοσαύτης δηλονότι δεηθήσεται χώρας, δσην καὶ
αὐτό ἐστιν· οὐ γάρ ἀν εἰ μὴ τοῦτο ἦν, τοσοῦτον αὐτῷ ἄρεξ ἀντιπεριστῆ. 45
10 ναι ἐδέησεν δσον ἐστιν αὐτό. ἐστι δὲ αὐτὸ πηγαῖον εἰ τύχοι κατὰ τὰς
τρεῖς διαστάσεις· τοσαύτης ἄρα καὶ τῆς χώρας δεηθήσεται. τοῦτο δὲ ἐστι
τὸ κενὸν· ἀδύνατον ἄρα κενοῦ μὴ ὅντος κίνησιν γενέσθαι. ἄλλως τε τὸν
ἀντιμεθιστάμενον αὐτῷ ἀέρα εἰ νοήσεις αὐτὸν μὲν τοῦ οἰκείου μεταστάντα
τόπου, μήτε δὲ τὸ κινούμενον ἐγγενόμενον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, μήτε τὸν
15 πέρικ ἀέρα συμπεσόντα, τί ἀν εἴη ἄλλο τὸ μεταβού τοῦ πέρικ ἀέρος, ἡ διά-
στημα κενὸν εἰς δ χωρεῖ τὸ κινούμενον; εἰρηται δὲ ἡμῖν περὶ τούτων δο
πλατύτερον ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις. καὶ ἐκ τούτου οὖν δῆλον δτι
ἀνάγκη τὸ κινούμενον κατὰ τόπον κενήν τινα χώραν ἄλλοτε ἐξ ἄλλης
20 παραλαμβάνειν. πολλάκις δὲ ἐπεσημειωσάμην δτι τὸ κενὸν τοῦτο, εἰ καὶ
ἔχειν φημὶ καθ' αὐτὸ τῷ ἴδιῳ λόγῳ ὑπόστασιν, καὶ περὶ αὐτὸ μένον
ἀκίνητον ἐγγίνεσθαι ἄλλοτε ἄλλο σῶμα, ἄλλ' οὖν οὐ μένειν ποτέ φημι
ἐκτὸς σώματος, ὥσπερ οὐδὲ τὴν ὅλην ἐκτὸς εἰδους, οὐδὲ τὸ σῶμα ἐκτὸς
ποιότητος, καίτοι ἴδιαν γε ὑπόστασιν τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἔχοντα. οὕτως οὖν |
25 καὶ εἰ ἔχει ἴδιαν ὑπόστασιν τὸ κενόν, ἀλλ' οὖν οὐδέποτε ἐστι χωρὶς σώ- γ 8^η
ματος· ὑγρὸς γάρ ὁν ὁ ἀγγὶ καὶ εὐκίνητος οὐ συγχωρεῖ ποτε κενὴν κατα-
λειφθῆναι χώραν, ἀλλὰ θαττον ἀντιμεθίσταται τοῖς σώμασι, πρὶν ὑπο-
λειφθῆναι τὸ κενόν.

Ταῦτα μὲν οὖν ἵκανως ἐπὶ τοσούτον. εἰ δέ τις ἐπίζητοί γε καὶ τῆς τῶν ἀνομοιοσχημάτων διαφόρου κινήσεως τὰς αἰτίας, ποιώ λόγῳ ἐπὶ κενοῦ 30 γινομένης τῆς κινήσεως θάττου κατενεγχθήσεται τὸ σφαιρικὸν τοῦ πλατέος, φύσιομεν διτὶ τοῦτο ἐπὶ μὲν σωμάτων γινομένης τῆς κινήσεως ἀληθέες ἔστι, καὶ τὸ Ισόρροπον βάρος πλατὺ ὃν βραδύτερον καταφέρεται διὰ τὸ ὑπὲ πλειόνος ἀνέχεσθαι ἀέρος, τὸ δὲ αὐτὸν βάρος βραδύτερον διαιρεῖν τὸν

1 διάστημά τι ἐδέησε τις ἀντιμεταστάσεως ήνά τι G 2 ἔστιν] εἰ τὴν M 2. 3 ἐπι-
φάνεια — ὑπὸ οι. K 2 ἐπιφάνεια G: ἐπιφ^α M: ἐπιφανεία t 6 σῶμα δὲ διὰ
σώματος Mt: διὰ σώματος δὲ GK 9 αὐτῆ[φ] οὐ τῷ K: *τ^ω (* = littera foro ex-
hausta) M 10 τύχει K τὰς οι. K 12. 13 τῷ ἀντιμετισταρένω K
13 ἀέρα αὐτῷ G εἰ οι. K νοήσει· σαυτὸν K 16 τούτων G: τούτω K:
τούτου Mt 17 τούτου GK: τούτων Mt 19 παραμεβεῖν Gt 20 λόγψ
οι. M μένον] μὲν G 21 φημι ποτὲ Mt 23. 24 τῷ—ὑπόστασιν οι. G
23 οἰκείων K: ίδιψ Mt 24 καὶ εἰ K: εἰ καὶ Mt 25 έστι χωρὶς GK: έστιν ἔκτος Mt
25 γάρ οι. K 29 τὰς οι. K 30. 31 θάττον—κινήσεως οι. K 31 τοῦτο
G: οι. Mt 32 βραδύτερον] βραδὺ G

πλείσινα δέρα, εἰ μέντοι διὰ κενοῦ γίνοιτο ἡ κίνησις, τὸ διαφορὰ τοῦ θάτονος καὶ τοῦ βραδυτέρου κατὰ μόνην γενῆσεται τὴν ἀνισότητα τῶν ρόπων,
ἡ μέντοι τῶν σχημάτων ἑτέροτης οὐδεμίαν ποιήσει διαφοράν, ἀλλ' ὅμοίως
τὸ πλατύ καὶ τὸ σφαιρικὸν ἴσορροπα ὄντα ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ κατενεχθῆ¹·
5 σεται. οὐδὲν γάρ ἔστι τὸ μᾶλλον ἢ ἡ τον ἐμποδίζον, ἀλλὰ μόνη ἡ φυσική
ἔστι ρόπη ἢ εἰς τὴν κίνησιν ἐνεργοῦσα· ἵσης οὖν οὔσης καὶ ὅμοίας τῆς
φυσικῆς ρόπης, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ μᾶλλον ἢ ἡ τον ἐμποδίζοντος, ἵσην
καὶ ὅμοίαν εἶναι τὴν κίνησιν ἀνάγκη.

p. 217*21 Ἡμεῖς δὲ λέγομεν ἐκ τῶν ὑποκειμένων ὅτι ἔστιν ὅλη
10 μία τῶν ἐναντίων, θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ τῶν ἄλλων φυσικῶν
ἐναντιώσεων.

Δεῖξας δτι οὐδὲ τὸ κατεσπαρμένον κενὸν εἶναι δύναται, ἐπειδὴ αἱ 15
ἀπορίαι δι’ ὧν κατεσκεύαζον ὅτι ἔστιν οὕτω τὸ κενὸν ἐκ τῆς μανώσεως
καὶ πυκνώσεως τῶν σωμάτων οὐκοῦσιν ἔχειν τὸ πιθανόν, θιύλεται καὶ
15 αὐτὰς ἐπιλύσασθαι, καὶ δείκνυσιν ὅτι ἡ πύκνωσις καὶ ἡ μάνωσις οὐ γίνεται
κατὰ παρεμπλοκὴν κενῶν. προσκέχρηται δὲ τοῖς ἀποδεσμούμενοις ἐν τῷ
πρώτῳ λόγῳ. εἴρηται γάρ, φησίν, δτι τοῖς ἐναντίοις πᾶσι μίᾳ καὶ ἡ αὐτὴ²
20 ὑπόκειται ὅλη (οἷον θερμοῦ καὶ φυχροῦ, ἡροῦ καὶ ὑγροῦ, μαλακοῦ καὶ
σκληροῦ, καὶ πάντων ἀπλῶν τῶν ἐναντίων), καὶ ἡ αὐτὴ δυνάμει ἔστι τὰ
ἐναντία, ἀλλη μὲν οὖσα κατὰ τὴν οὐσίαν παρ’ ἔκαστον αὐτῶν, δεχομένη
μέντοι παρὰ μέρος ἐκάτερον. ὥσπερ οὖν τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ φυχροῦ μίᾳ
καὶ ἡ αὐτὴ ἔστιν ὅλη καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἐναντίων, οὕτω δέ, φησί,
καὶ σώματος ἡ ὅλη ἡ αὐτὴ ἔστι καὶ μεγάλου καὶ μικροῦ· οὐ μόνον γάρ
τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ἔστιν ὅλη, ἀλλὰ καὶ τῶν ἑτέρων. ὥσπερ οὖν μετα-²⁵
25 βάλλουσσα, φησίν, ἐκ θερμοῦ εἰς φυχρὸν οὐκ ἀποβάλλουσσά τινα τῶν ἐν
αὐτῇ μορίων θερμὰ οὗτα, προσλαμβάνουσσα δὲ ἔξωθεν ἄλλα φυχρά, οὕτως
εἰς φυχρὸν ἐκ θερμοῦ μεταβάλλει παρεμπλοκῇ τινι τῶν ἔξωθεν προσπιπτόν-
των, ἀλλ’ ἡ αὐτὴ μένουσα δλη δι’ δλης μεταβάλλει ἐκ τοῦ θερμοῦ εἰς τὸ
ψυχρὸν καὶ ἔμπαλιν ἐκ τοῦ φυχροῦ εἰς τὸ θερμόν (οὐδὲ γάρ ἔστι τι μό-
30 ριον τοῦ πυρὸς δ οὐκ ἡν θερμόν, ἀλλὰ δλον δι’ δλον θερμόν ἔστιν· ἐν
οὖν τῇ μεταβολῇ τῇ εἰς τὸ φυχρὸν ὄμοιομερῶς δλον δι’ δλον μεταβάλλει, ³⁰
καὶ τὸ δυνάμει τῆς ὅλης ἄγεται εἰς ἐνέργειαν. ὕσαύτως καὶ ἐπὶ λευκοῦ
καὶ μέλανος καὶ τῶν λοιπῶν· οὐ γάρ τὸ λευκὸν γινόμενον μέλαν μόρια

1 γένοιτο Mt 2 τοῦ om. K 4. 5 κατενεχθείσεται (sic) Mt 6 ἔστι om. M καὶ
ὅμοίας οὔσης traicit K 9 lemma om. K 10 τῶν ἄλλων τῶν Aristoteles 13 πο-
ρίαι δι’ ὧν κατασκεύαζον K 15 αὐτὰ K οὐ om. K 16. 17 ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ
e. 9 18 καὶ ἡροῦ K: ἡροῦ t 20 ἀλλ’ ἡ μένουσα (i 24 ἔστιν om. Gt 24. 25 με-
ταβάλλους³ (sic) K: om. M 26 ἡ θερμὰ δντα M 28 δλη] ὅλη] M 29 ἔστι om. K
29. 30 μόριον om. M 31 οὖν τῇ εἰς τὸ φυχρὸν μεταβολῇ t

μὲν ἀπέβαλε τοῦ λευκοῦ ἐξ ὧν λευκὸν ἦν, προσέλαχθε δὲ ἔξωθεν μόρια ^{τ 8*} μέλανα, ἀλλ' ὅλον δι' ὅλου ὄμοιομερῶς ἐτράπη. ὄμοιώς καὶ δταν ἐξ ἔλαττον θερμοῦ μᾶλλον θερμὸν γίνηται, οὐκ ἀποβάλλον μόριά τινα ψυχρὰ ἀλλα δὲ θερμὰ προσλαμβάνον, οὗτως ἐπιτείνει τὴν θερμότητα, ἀλλὰ πάλιν ⁵ τροπῇ τῆς ὅλης καὶ μεταβολῇ ἐκ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργείζ), ὥσπερ οὖν ²⁵ ἐπὶ τούτων ἔχει, οὗτω δὲ καὶ ἐπὶ μανώσεως καὶ πυκνώσεως. ή γάρ αὐτῇ ὅλη δυνάμει οὖσα τὰ ἐναντία ποτὲ μὲν μανοῦται ποτὲ δὲ πυκνοῦται· δταν μὲν γάρ ἐξ ὕδατος εἰς ἀέρα μεταβάλλῃ, μανοῦται οὐ τινα κενὰ ἔξωθεν προσλαμβάνουσα, ἀλλ' ὄμοιομερῶς ὅλη δὲ ὅλης εἰς μείζονα σῆκρον μετα- ¹⁰ βάλλουσα. ὅλον γάρ δι' ὅλου τὸ ὑδωρ ἐμανώθη· οὐ γάρ τινὰ μέν ἐστιν αὐτοῦ μόρια ἀλλ' τινὰ δὲ ὑδωρ, ἀλλ' ὄμαλῶς ὅλον τὸ ὑδωρ ἀλλ' ἐγένετο. ὡστε καὶ ή μάνωσις δι' ὅλου γέγονε τοῦ ὑποχειμένου. ὡσαύτως δὲ καὶ ή πύκνωσις οὐκ ἀποβολῇ κενῶν γίνεται, ἀλλὰ μεταβολῇ τῆς οὐσίας· ὄμοιο- ²⁰ μερῶς γάρ κανταύθα δι πᾶς ἀλλ' ἐπυκνώθη καὶ μετέβαλεν εἰς ὑδωρ, καὶ ⁴⁰ οὐκ ἐστιν εὑρεῖν τι μόριον δι μὴ μετέβαλε, καίτοι εἰ ή πύκνωσις συνίζεται ¹⁵ ἦν εἰς τὰ κενά, οὐκ δὲ ἦν ὄμοιομερής ή μεταβολῆς.

Είτα καὶ ἐπὶ σαφέστερον μεταβαίνει παράδειγμα. ὥσπερ γάρ, φησί, τὴν τοῦ μείζονος κύκλου περιφέρειαν δυνατὸν ποιῆσαι ἐλάττονος κύκλου (δυνατὸν γάρ τὸ ἡμικύκλιον ποιῆσαι δίμοιρον ἐλάττονος κύκλου), ὥσπερ ²⁵ οὖν ἐπὶ τούτων καίτοι ὄμοιομερῶν ὄντων τῶν τοῦ κύκλου τμημάτων, δταν ⁵ ή τοῦ μείζονος κύκλου περιφέρεια συνάγηται καὶ γίνεται ἐλάττονος κύκλου περιφέρεια, ὄμοιώς τῆς περιφερείας πανταχόθεν συνιούσης, γίνεται μὲν τὰ μόρια μᾶλλον κυρτὰ η πρότερον, καὶ οὐ δήπου τινὰ ἦν ἐν τῷ μείζονι κύκλῳ δι οὐκ ἦν κυρτὰ ἀλλ' εὐθέα, καὶ ταῦτα ἔχαμφθησαν ἐν τῷ συνάγε- ³⁰ σθαι τὴν περιφέρειαν, ἀλλ' ὄμαλῶς δῆλης οὐσης κυρτῆς τῆς τοῦ μείζονος κύκλου περιφερείας ή αὐτὴ πάλιν ὄμαλῶς κυρτωτέρα γέγονε, καὶ πάλιν ή τοῦ ἐλάττονος κύκλου περιφέρεια γένοιτο ἀν μείζονος κύκλου τῇ αὐτῷ ⁵⁰ λόγῳ, ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων ἀνίεται η ἐπιτείνεται η κυρτότης οὐδενὸς ἐν τῷ κύκλῳ διαλέιμματος ὄντος, οὗτω δὴ καὶ ἐπὶ μανώσεως ἔχει καὶ πυ- ³⁵ κνώσεως, καὶ σιμικρύτητος καὶ μεγέθους. οὐ γάρ προσλαμβοῦσα συστέλλεται, ἀλλ' οὐδὲ διαστολῇ τῶν μορίων καὶ παρεμπλοκῇ κενοῦ, ὡς ἐπὶ τῆς διαστολῆς τοῦ ἔριου γίνεται, οὗτως ἐκ μικροῦ μείζον γίνεται, η συνιζανόντων εἰς τὰ κενὰ τῶν μορίων πάλιν ἐκ μετάλου μικρόν, ἀλλὰ μία καὶ η, ⁴⁰ αὐτῇ ὅλη ἀμφοῖν δυνάμει οὖσα ἐκάτερον, οὗτως ἐνεργείᾳ γίνεται, ὥσπερ ^{8 1*} τοῦ εἰπον καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας ηττον κυρτῆς η μᾶλλον γίνο-

1 τοῦ ομ. M ἔξω M 3 ἔλαττον t: ἐλάττονος GKM γένεται Gt 4 ἄλλα
δὲ] ἀλλὰ M προσλαμβάνων K 7 οὖσα δυνάμει M 8 οὐ κενά τινα M
10. 11 μὲν μόρια αὐτοῦ ἐστιν t 11 δι αλλ' M 16 ὄμοιομερῶς compend. M: ὄμοιομε-
ρῆς t 18 περιφέρειαν t 21 μείζονος ομ. K γίνεται K 23 η το (sic)
πρότερον M 24. 25 συναγένεσθαι K 25 ὄμαλῶς Gt: ὄμως KM 26 κυρτω G:
κυρτωτέρα t 27 κύκλω priore loco G γένοιτ' ἀν t 28 η πυκνώτης K
29 διαλέμματος K 30 προσλαμβοῦσε τη η ὅλη t 31 διαστολῇ M: μία στολὴ G: διεσυ-
στολὴ (?) K: διασυστολῇ t 33 κενά] καλλά K 35 τῆς τοῦ] τοῦ δευτέρου K

μένης συμβαίνειν. ὥσπερ δὲ ἄλλαις ποιότησιν ἄλλαι πολλάκις ἔπονται, εἰς
οἶν τῇ ψύξει ἡ πύκνωσις ἢ τῇ ὑγρότητι ἡ λευκότης ἢ τῇ θερμότητι ἡ
ἔηρότης, οὕτω, φησί, καὶ τῇ μὲν μανώσει ἔπειται ἡ κουφότης, τῇ δὲ
πυκνώσει ἡ βαρύτης. αὗται μὲν οὖν, ἡ βαρύτης λέγω καὶ ἡ κουφότης,
5 πάντας ἔπονται ἡ μὲν τῇ μανώσει ἡ δὲ τῇ πυκνώσει, καὶ ἄλλα δὲ δύο δὲ
ἔπονται ταῦταις, φησίν, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τῇ μὲν πυκνώσει τὸ σκληρόν, τῇ
δὲ μανώσει τὸ μαλακόν. ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πάνταν, φησί· διαφωνεῖ γάρ ἐπὶ
σιδήρου καὶ μολύβδου· ὁ μὲν γάρ μολύβδος πυκνὸς ὁν μαλακός ἔστιν, ὁ
δὲ σιδῆρος μανύτερος μὲν τοῦ μολύβδου, σκληρότερος δέ. ὥστε τῇ μα-
10 νώσει καὶ τῇ πυκνώσει δύο ἑκατέρα ποιότητες ἔπονται, τῇ μὲν μανώσει
ἀεὶ μὲν τὸ κοῦφον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ καὶ τὸ μαλακόν, τῇ δὲ πυκνώσει
ἀεὶ μὲν τὸ βαρὺν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ καὶ τὸ σκληρόν. ταῦτα δὲ ἐπίτηδες 10
εἰπεν δὲ Ἀριστοτέλης· ἐπειδὴ γάρ διὰ τοῦτο ἔλεγον ἐκεῖνοι τὸ μανὸν
κοῦφον εἶναι, διότι κενὰ ἔχει πλείστα κατεσπαρμένα (ταῦτα γάρ αἴτια εἶναι
15 τῆς ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς), διὰ τοῦτο οὖν αὐτός φησιν διὰ τῇ μὲν μανώσει
κουφότης ἔπειται, τῇ δὲ πυκνώσει βαρύτης, ὁν ἡ μὲν κουφότης αἴτια τῆς
ἐπὶ τὸ ἄνω φορᾶς, ἡ δὲ βαρύτης τῆς ἐπὶ τὸ κάτω. ὥστε, φησίν, διὰ μὲν
κενὸν οὐκ ἔστιν οὔτε χωριστὸν οὔτε κατεσπαρμένον ἐν τοῖς σώμασιν,
ίκανῶς δέδεικται, εἰ δέ τινι, φησί, φίλον τὸ κινήσεως ἀπλῶς αἴτιον, τοῦτο 15
20 κενὸν καλεῖν, καλείτω οὖτος βαρύτητα καὶ κουφότητα τὸ κενόν, μᾶλλον
δὲ τὴν ὅλην τὴν τούτων δεκτικήν. ἡ μὲν οὖν κουφότης, φησί, καὶ ἡ βα-
ρύτης κινήσεως αἴτια εἰσὶ τοῖς σώμασι, σκληρότης δὲ καὶ μαλακότης πά-
θους καὶ ἀπαθείας· τὰ μὲν γάρ μαλακὰ εὐπαθέστερα, τὰ δὲ σκληρὰ δυσπα-
θέστερα.

25 Ταῦτα μὲν οὖν δὲ Ἀριστοτέλης, ἐκ τούτων δὲ ἐπιλελυμέναι ἀν εἰν αἱ
ἀπορίαι, καὶ διὰ κίνησις ἔσται καὶ κενοῦ μὴ ὄντος, προφανές (ἀντιπεριστα-
ται γάρ τῷ κινουμένῳ ὁ ἀλλὰ καὶ τὸ ὄντωρ), ἐκεῖνοι δὲ μήπω ἐπιστήσαντες 20
τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν σωμάτων ἡπόρουν πῶς ἀν κίνησις γένοιτο κενοῦ
μὴ ὄντος· ὡλουμένου γάρ ὑπὸ τοῦ κινουμένου τοῦ ἔμπροσθεν κυμαίνειν
30 ἀνάγκη τὸν οὐρανόν. εἰ τοίνυν ἀντιπερισταται ἀλλήλοις τὰ σώματα, καὶ
κίνησις ἔσται δηλωνότι καὶ οὐ κυμαίνει ὁ οὐρανός. λείπεται δὴ τὸ ἐπὶ τῶν
σωμάτων τῶν ἐξ ἐλάττονος εἰς μεῖζον σῶμα μεταβαλλόντων, οἷον ἐξ ὄντα-
τος εἰς αέρα. φασίν οὖν, ἐπειδὴ μάνωσις καὶ πύκνωσις γίνεται κατὰ με-

1 συμβαίνειν τι: συμβαίνει GKM 2 τῇ οὐτερούσι om. Gt 2. 3 ἡ έηρότης KM: ἡ έηρό-
της Gt 4 αὗται τι: αὗτη KM: αὗτη G 5 πάντω K 6 τὸ (post ἐπὶ) om. K
7 ἀλλ' οὐκ Gt: ἀλλ' οὐκ ἀν K: ἀλλὰ καὶ M, at cf. Themist. p. 308, 20 sqq. 7. 8 φησιν.
ἐπὶ γάρ σιδήρου καὶ μολύβδου διαφωνεῖ τι 8 μολύβδου εἰ μολύβδος K 9 μανύτερος GKM
10 τῇ (post καὶ) om. K 11 τὸ (ante πολὺ) om. K 12 τὸ (ante
πολὺ) om. KM 15. 17 διὰ — φορᾶς om. K 15 οὖν M: om. Gt 16 αἴτια
τῆς Mt: αἴτιας G 19 τὸ τῆς κινήσεως M 22 αἴτια M: αἴτια G εἰσι KM:
ἐστι Gt 23 δὲ om. G 25 ἐπιλελυμέναι K 26 προφανῶς K 27 μή-
πως K 31 κυμανεῖ τὸ δὴ KM: δὲ Gt 32 τῶν om. K μεῖζον σῶμα M:
μεῖζονα σῶμα (sic) K: μεῖζονα σώματα Gt 33 δέρα Gt: ὄντωρ KM

ταβολὴν τὸν σωμάτων, καὶ οὐ τῷ εἰς τὰ κενὰ χωρεῖν, ὅταν ἐξ ὄδατος ⁸ Ιτ
ἀήρ γένηται, πιλεῖται ὁ ἔξωθεν ἀήρ ὥθιούμενος ὑπὸ τοῦ γενομένου, καὶ
τῇ ὥθισει πυκνούται, πυκνούμενος δὲ ἐλάττονα κατέχει τόπον· καὶ οὕτως ²⁶
οὔτε δύο σώματα ἐν τῷ αὐτῷ γίνεται οὔτε τὸ πᾶν κυμαίνει, ἀλλὰ τὸ
5 αὐξῆσαν σῶμα γέγονεν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ μειωθέντος. τοῦτο δὲ πολλὴν
ἀπορίαν ἔχειν μοι φαίνεται· τίνι γάρ λόγῳ ὥθησις πυκνοῦ, συνιδεῖν οὐκ
ἔχω. ἡ μὲν γάρ ὥθησις κινεῖ τὸ ὥθιούμενον, ἡ κίνησις δὲ θερμαίνειν
πέφυκε, τὸ δὲ θερμαίνομενον μανούται· πῶς οὖν οἵσιν τε πύκνωσιν ὑπὸ ²⁰
τῆς ὥθισεως γενέσθαι; τούναντίν γάρ ἐκ τοῦ λόγου μανώσεως μᾶλλον
10 αἰτία, οὐ πυκνώσεως, φαίνεται. ἀλλὰς τε ἐν θέρους ὥρᾳ πολλοῦ ὄντος τοῦ
καύματος, καὶ τοῦ ἀέρος λεπτομερεστάτου ὄντος, πῶς οὐ γελοῖον τὸ λέγειν
ὅτι τὸ ἔξατμούμενον ὑπ’ ἐμοῦ ὄδωρ, ὅταν ἀτμὶς γένηται ἡ καὶ ἀήρ.
ὥθει τὸν ἔξωθεν ἀέρα καὶ πυκνοῦ; πῶς δὲ οὐ τούναντίν ἡ ἀτμὶς ὄψιλή-
σασα τῷ περιέχοντι πολλῷ μᾶλλον λεπτύνεται ὑπὸ τῆς τῶν ἀκτίνων παρα-
15 τριψεως; ἀλλὰς τε ἐπειδὴ ἐν τῷ θέρει μᾶλιστα τὸ ὄδωρ ἔξατμούζεται καὶ ²⁵
εἰς ἀέρα μεταβάλλει, εἰ ταύτῃ τόπος ἐγίνετο τῷ ἀέρι τῷ ἐξ ὄδατος μετα-
βάλλοντι τῷ ὥθισθαι τὸν ἔξωθεν ἀέρα καὶ πυκνοῦσθαι, ἔδει μᾶλλον
πυκνοῦσθαι τὸν ἀέρα ἐν τῷ θέρει. πολὺ γάρ τὸ κατ’ ἔκεινον τὸν καιρὸν
μεταβάλλον εἰς ἀέρα ὄδωρ· ὥστε πυκνότερος ἔμελλεν ὃ ἀήρ εἶναι ἐν θέρει
20 ἡ ἐν χειμῶνι. εἰ γάρ ἀληθής οὖτος ὁ λόγος, εἰλήφθω μοι ἡ χειμερινὴ
τοῦ ἀέρος σύστασις. είτα ἀρχέσθω τὸ ὄδωρ κατὰ τὸν τοῦ ἔαρος καιρὸν
καὶ τὸν τοῦ θέρους μεταβάλλειν εἰς ἀέρα· ἀνάγκη δήπου, ὅσῳ ἀν
πλείων ἡ μεταβολὴ γίνηται, πλείω τὸν ἔξωθεν πυκνοῦσθαι ἀέρα· ὥστε ³⁰
συμβῆσεται τὸν τοῦ θέρους ἀέρα πυκνότερον εἶναι τοῦ ἐν τῷ χειμῶνι ἀέρος,
25 τοῦτο δὲ ἀλογον. οὐκ ἄρα, ὅταν ὄδωρ εἰς ἀέρα μεταβάλῃ, πυκνοῦ τὸ γε-
νύμενον σῶμα τῇ ὥθισει τὸν ἔξωθεν ἀέρα, καὶ ταύτῃ τόπον ἐστι τοιεῖ.
ἡ οὖν εἰς ἴσον γὰρ μεταβάλλουσι τὰ στοιχεῖα, ἡ δεῖ νοεῖν δήπου ἐνταῦθα
ὄδωρ μεταβάλλει εἰς ἀέρα, τοσοῦτος ἀλλαχοῦ ἀήρ εἰς ὄδωρ μεταβάλλει.
ἀλλὰ τὸ μὲν ἀδύνατον, τὸ δὲ πλασματῶδες. δή μὲν γάρ τὸ ὄδωρ εἰς ἀέρα ³⁵
30 μεταβάλλον εἰς μείζονα ὅγκον μεταβάλλει, ἡ αἰσθήσις μαρτυρεῖ· οἱ πίθοι
γάρ καὶ οἱ ἀσκοὶ τοῦ γλεύκους ῥήγνυνται τοῦ οἴνου εἰς πνεῦμα μεταβάλ-
λοντος καὶ μὴ ἔχοντος ἐν τῷ ἀσκῷ χώραν. καὶ ἡ λιγνὺς δὲ καὶ ὁ καπνὸς

1 οὐ τῷ t: οὕτω KM: οὕτως G 2 γένοιτο K 3 κατέχειν K 6 ὥθεσις K
 6. 7 οὐκ ἔχω] ἐτέρω K 8 οὖν om. G 10 αἰτίαι G 9 ὥτα K 11 κάμα-
 τος G 12 ἡ om. K 14. 15 πολλῷ—παρατρίψεως om. M 14 ἀκτίνων] ἐναν-
 τῶν K 14. 15 περιτρίψεως G 15 ἔξατμούζεται τὸ ὄδωρ M 16 ἐγένετο M
 17 ἀέρα om. Gt 17. 18 ἔδει μᾶλλον πυκνοῦσθαι om. K 18 τὸ om. t καιρὸν
 om. K 19 μεταβάλλει t πυκνότερος G: πυκνό M: πυκνότερον K: πυκνότε-
 ρος t δ ἀήρ ἔμελλεν M 21 τὸ om. K ἔαρος Diels: ἀέρος libri 22 δοσον
 ἀν M 23 πλείων Mt: πλείω GK γίνεται K 24 πυκνότερον t 25 μετα-
 βάλλη t: μεταβάλλλ KM: μεταβάλη G 25. 26 γινόμενον t 26 ἐαύτῃ K 27 ἡ οὖν]
 εἰ οὖν K εἰς om. M 28 τοσοῦτο M 29 πλατῶδες K 31 ῥήγνυνται M
 32 λιγνῆς K ^{πεπληρωμένοις}

πολλῷ πλείων ἐστὶ τοῦ ὅγκου τοῦ ἔνδου καὶ τοῦ ἐλαίου· οὐ γάρ, ὡς τινές ⁸ φασι, κονιορτοῦ δίκην σκεδαννύμενος ὁ καπνὸς πλείνα τόπον κατέχει τοῦ γεννήσαντος σώματος, οὐχ ὡς μείζων ὥν κατὰ τὸν ὅγκον ἀλλ' ὡς οὐ συνεχῆς. τοῦτο γάρ ἐναργῶς φεῦδος· μᾶλιστα μὲν γάρ οὐ τοσαύτη ἐστὶν ⁹ ἵ 50 ἡ ἀναλογία τοῦ· κονιορτοῦ συνηγγενοῦ καὶ ἐσκεδασμένου, δῆση ἡ τοῦ καπνοῦ καὶ ἡ τῆς γεννώσης αὐτὸν οὐσίας, ἔπειτα δὲ ἐκ τῶν ὡμολογημένων καὶ τοῦτο ἐλέγχομεν· πόθεν ἐρρήγηντο οἱ πεπληρωμένοι τοῦ γλεύκους πίθοι καὶ ἀσκοί, εἰ μὴ τὸ γινόμενον ἐκ τοῦ γλεύκους πνεῦμα μεῖζον ἦν κατὰ τὸν ὅγκον τοῦ γεννήσαντος σώματος; θεν οὐδὲ μεστοὺς εἰώθασι πληροῦν τοὺς 10 ἀσκοὺς ἡ τοὺς πίθους τοῦ γλεύκους διὰ τὸ ἔχειν χώραν τὸ γινόμενον πνεῦμα, τῶν δὲ πίθων τὰ στόματα | οὐδὲ τελείως ἀποφράττουσιν, ἀλλ' ¹⁰ ἐῶσι διέξοδον τῷ πνεύματι. σαφέστατον δὲ καὶ τὸ τῆς ἐμπνευματώσεως τῆς τροφῆς. εἰς μείζονα γάρ ὅγκον προφανῶς ἐμπνευματωθεῖσα ἡ τροφὴ μεταβάλλεται· συναισθανόμεθα γοῦν τοῦ ὅγκου καὶ τῆς διαστάσεως τῆς 15 γαστρός. οὗτοι μὲν οὖν οὐκ εἰς ἴσον γκα γίνεται ἡ μεταβολὴ τῶν σωμάτων, πρόδηλοιν, τὸ δὲ λέγειν οὗτοι ἐμοῦ ἐνταῦθα ἐξατμίσαντος δλίγον ὅδωρ ἡ ἐλαιών ἐξ ἀνάγκης ἀλλαχοῦ τισοῦτος ἀλλὰ μεταβάλλει εἰς ὅδωρ, πλασμα- ⁵ τῶδες. πῶς δὲ καὶ οὐκ ἀλογον τὸ διὰ τὸ ἐμὲ ἐξατμίσαι δλίγον ὅδωρ τὸν δλον ἀέρα κινῆσαι, ἵνα καταλάβῃ τὸν τόπον τοῦ ἀλλαχοῦ ἀέρος μεταβάλλοντος 20 εἰς ὅδωρ; τοῦτο οὖν τέως ἡ πορήσθω μέχρις ἀν λύσεως τῆς δεούσης τύχη.

'Ημεῖς δὲ λέγομεν ἐκ τῶν ὑποκειμένων οὗτοι ἐστὶν ὅλη μία τῶν ἐναντίων. ὑποκειμένων, τουτέστι τῶν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ ἀποδειγμένων, οὗτοι μία ἐστὶν ἡ ὑποκειμένη τοῖς ἐναντίοις ὅλη, καὶ οὗτοι δυνάμει οὖσα ὃν (τὸ γάρ εἰδος τὸ ὃν) γίνεται ὃν ἐνεργείᾳ, ἔτερα μὲν 25 οὖσα κατ' οὐσίαν πάντων τῶν ὄντων, λέγω δὴ τῶν εἰδῶν, οὐδέποτε μέν- 10 τοι ἔκτος εἰδους οὖσα.

p. 217•26 Ἐστι δὲ καὶ σώματος ὅλη καὶ μικροῦ καὶ μεγάλου ἡ αὐτή.

"Οτι οὐ μόνον τῶν ἐναντίων ἡ αὐτὴ ὅλη, ἀλλὰ καὶ σώματος. καὶ 30 ἐπειδὴ μεταβάλλουσι κατὰ τοὺς ὅγκους ποτὲ μὲν μείζονα ποτὲ δὲ ἐλάττονα ¹⁰ γινόμενα, καὶ τοῦ μεγάλου, φησί, καὶ τοῦ μικροῦ ἡ αὐτῇ ἐστιν ὅλη μετα-

1 πλείον K 2 σκεδαννύμενος K 3 ὧν κατὰ τὸν ὅγκον K: νῦν κατὰ τὸν ὅγκον M:
 τὸν ὅγκον ὧν Gt 4 φεῦδος (sic) K: οὐ φεῦδος M 5 ἐσκεδαμένου K: σκεδαννοῦ M
 ὅση] ὡς ἡ K 6 γεννώσις K: γεννησάσης t αὐτῶν K δὲ καὶ ἐκ Mt δμολογη-
 μένων K: ὄμολογουμένων M 7 fort. πόθεν (γάρ) ἐρρήγηντο K 8 γινόμενον G
 10. 11 τὸ γινόμενον πνεῦμα χώραν traicit M 12 δι' ἔξοδον G σαφέστερον Mt
 14 οὖν M 15 οὖν om. G 18 καὶ om. Gt 19 κινηθῆναι t 20 ἡ πορε-
 οθω t τύχοι KM 21. 22 ὑποκειμένων—ὑποκειμένων M: ὑπο K: ὑποκειμένων ceteris
 omissis Gt 22 τῷ KM: om. Gt 25 κατὰ t 25. 26 οὐδέποτε μέντοι om. K
 27. 28 καὶ μικροῦ—αὐτῇ om. K 27 μικροῦ καὶ μεγάλου M: μεγάλου καὶ μικροῦ (cf.
 v. 31 et p. 695, 23) t Arist. 30 μεταβάλλουσα K 31 ὅλη ἐστὶ traicit t

βαλλουσα εις έκατερον. τεχμήριον δὲ τούτου, φησίν, ὅτι ἐν τῇ μεταβολῇ ^{εἰς τῶν σωμάτων οὐδὲν δρῶμεν οὔτε τῷ μείζονι γινομένῳ ἔξωθεν προσγινόμενον, οἷον ὅταν ὑδωρ ἀγρός γένηται, οὔτε τοῦ γινομένου ἐλάττονος ὑφαρσούμενόν τι.}

5 p. 217a31 Ὁμοίως τοίνυν καὶ ἐὰν ἀγρός πολὺς ἦν ἐλάττων γίνηται

"Οτι οὐ μόνον ὅταν παντελῆς ἡ ἡ μεταβολή, τοῦτο συμβαίνει, ἀλλὰ ^{εἰς τὰ αὐτὰ μᾶλλον καὶ ἡττον γίνεται, οἷον ἐκ μανιτέρου ἀέρος ἡττον μανὸς ἡ, καὶ ἐκ θερμοτέρου ἡττον θερμός· κανταῦθα γάρ ἡ, ὅλη δυνάμει οὖσα μεταβάλλει εις ἔκατερον.}

10 p. 217b2 "Ωσπερ γε καὶ ἡ τοῦ μείζονος κύκλου περιφέρεια καὶ κυρτότης.

Πάνυ ἐναργὲς τὸ παραδειγμα· ὅταν γάρ τὸ ἡττον κυρτὸν μᾶλλον κυρτὸν γένηται, οὔτε ἔξωθεν κυρτά τινα μόρια ἐν αὐτῷ γέγονεν, οὔτε ἡν τι ἐν αὐτῷ, διὸ πρὸ τούτου μὴ διὰ κυρτόν, ἀλλ' [όμαλὸν] εὐθύ, διπέρι τούτου καὶ ἀπὸ τούτου κυρτὸν, ἀλλ' ὁμαλῶς καὶ πρὸ τούτου κυρτὸν ἦν καὶ διπέρι τούτου κυρτὸν μᾶλλον ^{εἰς τούτον} κυρτὸν γέγονεν.

p. 217b4 Ἡ αὐτὴ οὖσα ἡ ἀλλη.

"Οτι κανὸν ἡ αὐτὴ περιφέρεια ἐκ τοῦ ἡττον κυρτοῦ μᾶλλον κυρτὴ γένηται, ἔχοντας ἄλλη περιφέρεια γένηται ἄλλῃ περιφέρειᾳ μᾶλλον κυρτή, τὸ 20 αὐτὸν γίνεται. οὐδὲ γάρ τῷ εἰναι διάλειμμα τι ἐν ταῖς περιφερείαις, δι πρότερον οὐκέ την κυρτόν, οὕτω γίνεται μᾶλλον κυρτόν, ἀλλ' ὁμαλῶς καὶ πρότερον ὅλη οὖσα ἡττον κυρτή, διπέρι τούτου πάλιν ὁμοιομερῶς μετέβαλε καὶ γέγονε μᾶλλον κυρτή· τὸ γάρ ἡττον κυρτὸν οὐ τῷ ἔχειν διαλείμματα ἢ μὴ ἔστι ^{εἰς τούτον} κυρτὰ ἡττον κυρτὸν λέγεται, ἀλλὰ τῷ ὑφειμένως κεκάμφθαι ὅλην δι' ὅλου.

1 τοῦτο K 3 γένοιται (sic) K 5 καὶ — γίνηται ομ. K 6 τοῦτο M: ἀντί τοῦ ἐλάττων M: ἐν ἐλάττονι t, qui continuat ex Arist. γίνηται (sic) δηκώ χτλ. 6 ὅταν ομ. G 7 δε] ὅταν M γίνηται M: γίνηται G οἷον (εἰ)? μανιτέρου GK

8 ἡ KM: ἡ G: ομ. t θερμοτέρου KM: θερμοῦ Gt θερμῶς G 9 ἐκάτερον t: ἐκάτη GM: ἐκάτερα K 10 γε καὶ KM: γε οὐδὲ t Aristoteles 10. 11 κύκλου — κυρτότης ομ. K 13 prius οὔτε ομ. K: οὐκ M 14 ὁμαλὸν delevi εὐθύ (cf. p. 696, 24) scripsi:

εὐθὺς libri 17 ἡ — ἀλλη M: ⁴ αὐτὸς nec plura K: lemma Οὐ γάρ τὸ διαλείπειν — κοῦφον t, qui superius lemma usque ad ἀλλ' εὐθὺ continuaverat 18 μᾶλλον κυρτοῦ traicit M κυρτοῦ] fort. κυρτὴ 19 ἡ γοῦν Mt ἀλλη περιφέρεια (altero loco) GMt: ἀλλη περιφέρεια K: deleverit Diels μᾶλλον ομ. G 20 τῷ t: τὸ GKM 21 καὶ] ἡ M 22 οὖσα ὅλη M 22. 23 διπέρι τούτου — κυρτή ομ. G 23 μᾶλλον κυρτὴ K οὐ τῷ] οὕτω M: οὐ τὸ K 24 τῷ] τὸ M

p. 217b12 Όσπερ ἡ τοῦ χύκλου περιφέρεια συναγομένη εἰς 81·
ἔλαττον.

Τὰ αὐτὰ πάλιν ἐν τούτοις λέγει, δθεν ἀπὸ ταύτης τῆς ὥρης,⁴⁵
παρεθέμεθα, ἔως τοῦ "συναγωγῆ καὶ διαστολῆ τῆς αὐτῆς ὅλης" νοθεύουσιν
οἱ οἵ ἔξηγηται. Λίστας δὲ ἐπανάληψίς ἔστιν.

p. 217b16 Δύο γάρ ἔστιν ἐφ' ἔχατέρου, τοῦ τε μανοῦ καὶ τοῦ
πυκνοῦ.

Τοῦτο συνεχές ἔστι τῷ ἄνω. εἰπὼν γάρ "ἔστι δὲ τὸ μὲν πυκνὸν βαρὺ,
τὸ δὲ μανὸν κοῦφον", ἐπάγει τὸ δύο γάρ ἔστιν ἐφ' ἔχατέρου, τουτέστιν 50
10 ἐξ ἔχατέρου, τοῦ τε μανοῦ καὶ τοῦ πυκνοῦ, δύο ποιότητες γίνονται· τῷ
μὲν γάρ μανῷ παρακολουθεῖ τὸ κοῦφον καὶ τὸ μαλακόν, τῷ δὲ πυκνῷ τὸ
βαρὺ καὶ τὸ σκληρόν.

p. 217b19 Διαφωνεῖ δὲ τὸ βαρὺ καὶ τὸ σκληρὸν ἐπὶ μολιβδοῦ καὶ
σιδήρου. |

15 Τουτέστιν οὐκ ἀεὶ τὸ βαρύτερον καὶ σκληρότερον· μόλιβδος γοῦν σι- 82·
δήρου βαρύτερος μὲν μαλακώτερος δέ.

p. 217b21 Οὔτε ἀπλῶς οὔτε ἐν τῷ μανῷ οὔτε δυνάμει.

'Απλῶς μέν, δτι οὐκ ἔστιν ἔξω τῶν σωμάτων ἀθρόν κενόν, ὥσπερ
ὑπελάμβανόν τινες τὸν ἀέρα μὴ εἶναι σῶμα τι ἀλλὰ κενόν, ἥγουν ὡς οἱ
20 Πυθαγόρειοι τὸ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' οὔτε ἐν τοῖς σώμασι κενά τινα
εἶναι μεγαλομερῆ, εἰς ἀ τὰ μόρια τοῦ μανοῦ σώματος συνιζάνοντα πυκνό- 5
τερον ποιεῖ τὸ δλον. τὸ δὲ οὔτε δυνάμει ἀντὶ τοῦ ὡς ἐγκεχραμένον, ἦ
ὅτι οὐδὲ ὡς τόπου χρείαν πληροῦν, δπερ κενὸν μὲν ἔστιν, οὐδέποτε δὲ
χωρὶς σώματος· περὶ τούτου γάρ τελευταῖον διελέχθη, ἔνθα ἔλεγεν δτι
25 δειχθῆσται τὸ κενὸν "ώς ἀληθῶς κενόν."

1 ὥσπερ ΚΜ: Ἐτι ὁσπερ τ 1. 2 περιφέρεια — Ελαττον ομ. Κ 1 παριφέ-
ρεια t 3 ήν Μ 4 συναγωγῆ καὶ διαστολὴ ΚΜ 6 ἐφ' Κτ: dφ' Μ
6. 7 μανοῦ καὶ τοῦ πυκνοῦ Μ: πυκνοῦ ceteris omissis Κ: πυκνοῦ καὶ τοῦ μανοῦ t
8 τῷ t: τὸ GK: τοῦ Μ γάρ ομ. G 19 έστι] δτι Μ 9 μανὸν καὶ κοῦ-
φον Μ τὸ (ante δό) ομ. Κ 10. 11 τὸ μὲν γάρ μανὸν Κ 13. 14 τὸ βαρὺ—
σιδήρου ομ. Κ 15 μολυβδὸς Κ γοῦν ΚΜ: γάρ Gt 17 (Ιεθ' ἀπλῶς t
οὔτε ἐν—δυνάμει ομ. Κ 19 ἥγουν ομ. ΚΜ 20 τὸ ομ. Μ οὔτε] fort.
οὐδὲ 21 εἶναι] ἔστι Μ 22 τοῦ Mt: τοῦτο GK: fort. τοῦ οὔτε) ἐγκεχραμ-
μένον G 24 τούτου ομ. G: τούτον (sic) Κ τελευταῖον ΚΜ: τοῦ τελευταίου G:
τελευταῖον (sic) t διελέχθη scripsi: διελέχθη Κ: διελέχθη GMt θλεγεν c. 8
p. 216=27 25 δειχθῆσται t

p. 217b21 Εἰ μή τις βούλοιτο καλεῖν τὸ κενὸν πάντως τὸ αἴτιον ^{8 γρ.}
τοῦ φέρεσθαι.

Εἰ τις βούλοιτο, φησί, κινητομεῖν τὰ δινόματα καὶ κενὸν λέγειν τὸ ¹²
κινήσεως αἴτιον, λέγοι ἀν δὲ τοιοῦτος τὴν ὄλην τοῦ βαρέος καὶ κούφου
⁵ κενόν· ταῦτα γὰρ κινήσεως αἴτια. κατὰ γὰρ τὸ σκληρὸν καὶ τὸ μαλακὸν
οὐ κινήσεως αἴτιά ἡ ὄλη, ἀλλὰ τοῦ εὐπαθῆ ἡ δυσπαθῆ εἶναι τὰ πράγματα.

p. 217b27 Καὶ περὶ μὲν κενοῦ, πῶς ἔστι καὶ πῶς οὐκ ἔστι. ¹⁵

"Οτι οὐκ ἔστι μὲν ὡς διάστημα χωριστὸν σώματος οὔτε ἔξωθεν τῶν
σωμάτων οὔτε ἐν τοῖς σώμασι κατεσπαρμένον, εἴρηται.

10 p. 217b29 Ἐχόμενον δὲ τῶν εἰρημένων ἔστιν ἐπελθεῖν καὶ περὶ¹
χρόνου.

Οὐδενὸς ἡττον τῶν προειρημένων τοῦ φυσικοῦ ἔστι καὶ περὶ χρόνου
διαλαβεῖν· καὶ γὰρ οὐτος τῶν παραχολουθούντων ἔστι πᾶσι τοῖς φυσικοῖς ²⁰
πράγμασι. τῇ αὐτῇ δὲ πᾶσιν ὅδιψ καὶ ἐπὶ τοῦτο βαδίζει, πρότερον ζητῶν
15 εἰ ἔστιν ἡ μὴ ἔστι, καὶ ἐφ' ἔχατερα ἐπιχειρῶν, εἰτα ἐφεξῆς τὰ ἀκόλουθα,
λέγω δὴ τὸ τί ἔστι καὶ τὸ ὄποιόν τί ἔστι. πρῶτον δὲ ἐπιχειρεῖ ὅτι οὐκ
ἔστιν ὁ χρόνος. καίτοι γε ἐναργοῦς ὅντος ὅτι ἔστιν ὁ χρόνος, διμως οὐκ
εὑκαταφρονήτους λόγους τίθησι, δι' ὃν πειράται δεικνύναι ὅτι οὐκ ἔστιν
ὁ χρόνος. τοῦ χρόνου, φησί, τὸ μὲν παρελήγουθε καὶ οὐκ ἔστι, τὸ δὲ
20 μέλλει καὶ οὐπω ἔστι (δύο γὰρ ταῦτα τοῦ χρόνου μέρη, τὸ παρελή-
γουθεὶς καὶ τὸ μέλλον), ἔχατερον δὲ τούτων οὐκ ἔστιν, ἐξ οὐκ ὄντων ἄρα ²
σύγκειται ὁ χρόνος· τὸ δὲ ἐκ μὴ ὄντων συγκείμενον οὐδὲ αὐτὸ δέστι (τοῦ
γὰρ ὄντος τὰ μέρη καὶ αὐτὰ ὄντα), οὐκ ἔστιν ἄρα ὁ χρόνος. ἔτι πᾶν,
φησί, τὸ διαστατὸν καὶ μεριστὸν ἡ καθ' ὄλα ἀμα τὰ μόρια συνέστηκεν
25 ἡ κατά τινα μέρη, καθ' ὄλα μέν, ὡς τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτά, κατὰ μέρη δέ,

1 βούλεται Aristoteles καλεῖν Kt: φ⁷ M 1 τὸ κενὸν KM: κενὸν t 1. 2 πάντως
τὸ αἴτιον τοῦ φέρεσθαι om. K 1 πάντως (sed ante καλεῖν ponit) t: τοῦ παν (παντὸς?
cf. Arist. cod. E) M 3 κινητομεῖν K 3. 4 τὸ κινήσεως αἴτιον λέγειν traicit M
4 λέγη ἀν G: λέγει ἀν K 5 τὸ (post καὶ) om. M 6 τοῦ t: τῶ G: τὸ KM ἡ]
εἰς K 7 lemma habet G 8 ἔστιν (om. μὲν) Mt 9 ἔξω, ut solet, G: ξιωθε K
ante v. 10 tit. Περὶ χρόνου t 10 lemma om. K 10. 11 ἐπελθεῖν καὶ περὶ χρόνου M:
περὶ χρόνου ἐπελθεῖν 12 καὶ om. G 14 δὲ καὶ πάλιν M 10τούτῳ G: τούτου t
16 ποιὸν G 17 καίτοι γε ἐναργοῦς ὄντος ὅτι ἔστιν ὁ χρόνος om. G 17. 18 διμως
οὐ καταφρονή τοὺς K 20 δύο] δευ K 23. 24 ἄρα—φησί, τὸ] ὡς τὰ ζῶα καὶ τὰ
φυτὰ M 24 καθό K: καθόλου, ut videtur, M

ώς ὁ ἀγών· τῷ γάρ πάλην ἐνεστηκέναι ἡ πυγμὴν ὁ στρῶν λέγεται ἐνε- 8 2^τ
 στηκέναι. ὁ δὲ χρόνος διαστατὸς ὃν οὔτε καθ' δλα τὰ μέρη ὑφέστηκεν
 (οὐ γάρ ἔστιν ὁ πᾶς ὅμα χρόνος), οὔτε δὴ κατὰ μέρος ἔστιν ὁ χρόνος· 20
 οὔτε γάρ τὸ παρεληλυθός ἔστιν οὔτε τὸ μέλλον· τὸ μὲν γάρ οὐκ ἔστι, τὸ
 5 δὲ οὕπω ἔστιν. εἰ τοίνυν μῆτε καθ' δλον ἔστιν ὁ χρόνος μῆτε κατὰ μό-
 ρια, ἔσικε μηδὲ δλως εἶναι. τὸ δὲ νῦν, φησίν, οὔτε χρόνος, οὔτε μέρος
 χρόνου, ὥπερ μόνον ὑπάρχειν δοκεῖ· τὸ γάρ μέρος μετρεῖ τὸ δλον (ἡ γάρ
 τρίτον ἔστιν ἡ δέκατον ἡ χιλιοστὸν ἡ ἔτερον ἢ τὸ δλον καταμετρεῖται),
 τὸ δὲ νῦν οὐ μετρεῖ τὸν χρόνον. ἀδιάστατον γάρ τὸ νῦν· οὐδὲ γάρ σύγκει-
 10 ται ἐξ τῶν νῦν ὁ χρόνος, ἐπειδὴ πᾶν τὸ μεριστὸν ἐξ μεριστῶν σύγκειται.
 οὐκ ἄρα μέρος τοῦ χρόνου τὸ νῦν· πολλῷ οὖν μᾶλλον οὐδὲ χρόνος. οὐκ ἂν
 ἄρα οὐδὲ κατὰ τὸ νῦν ὁ χρόνος ὑφέστηκε. ταῦτα εἰπών, δείκνυσιν ὅτι
 δλως οὐδὲ τὸ νῦν τῶν δντων ἔστι· μῆποτε γάρ δνομα μόνον ἔστι τὸ νῦν,
 ὑπόστασιν δὲ οὐκ ἔχει. κατασκευάζει δὲ τοῦτο δύο τινὰ λαμβάνων ἀξιώ-
 15 ματα, ἐν μὲν δτι ἀδύνατον ἀμάρα εἶναι χρόνους δύο, εἰ μὴ ὁ μὲν περιέχοι
 ὁ δὲ περιέχοιτο (φαμὲν γάρ ἐνεστηκέναι νῦν καὶ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνα καὶ
 ἡμέραν, ἐνιαυτὸν Διοκλητιανοῦ ἔτος σλγ', μῆνα παχών, ἡμέραν δεκάτην·
 ἀμάρα οὖν οὗτοι τρεῖς χρόνοι, ἀλλὰ περιέχει μὲν ὁ ἐνιαυτὸς τὸν μῆνα, οὗτος 40
 δὲ τὴν ἡμέραν, ἀμάρα μέντοι εἶναι δύο χρόνους ἵζους, οἷον ἡμέρας δύο ἡ
 20 μῆνας δύο ἡ ἐνιαυτοὺς δύο, ἀδύνατον), δεύτερον (δὲ) δτι πᾶν τὸ πρότερον
 μὲν ὅν, νῦν δὲ μὴ ὅν, ἐφθάρθαι ἀνάγκη. τούτοις ἐν τῇ κατασκευῇ προσ-
 γράμμενοι τοῖς ἀξιώμασι κατασκευάζει δτι τὸ νῦν οὐκ ἔστιν, ἐκ διαιρέ-
 σεως δὲ πρόσειν ὁ λόγος. τὸ γάρ νῦν εἰ ἔστι, φησίν, ἡ ἐν ἔστι καὶ
 ταῦτὸν τὸ πρότερον τῷ ὑστερον, καὶ οἷον ἐν νῦν ἔστιν ἐξ αἰώνος οἵσνει
 25 δρισκόμενον καὶ τὸ αὐτὸν δεὶ πᾶσι παρόν, ἡ ἔτερον καὶ ἔτερον. καὶ εἰ
 ἔτερον, ἡ ἐπιδιαμένει τὸ πρότερον τοῦ ὑστερον γενομένου, ἡ οὐκ ἐπιδια- 45
 μένει ἀλλὰ φθείρεται. καὶ εὶ φθείρεται, ἐν τινι φθείρεται πάντως· ἡ
 τοίνυν ἐν ἐαυτῷ ἡ ἐν ἀλλῳ. καὶ εὶ ἐν ἀλλῳ, ἡ ἐν τῷ ἐφεξῆς ἐαυτοῦ νῦν
 ἐφθαρται ἡ ἐν τῷ πορρωτέρῳ. πέντε οὖν τῶν δλων τμημάτων ἐκ τῆς
 30 διαιρέσεως γινομένων, ἐὰν δειχθῇ δτι οὐδὲν αὐτῶν δύναται ὑποστῆναι,
 πρόδογλον δὲν εἴη δτι τὸ νῦν οὐδὲμις ἔστιν. δτι μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἔτερον
 τὸ πρότερον νῦν τοῦ ὑστερον (τοῦτο γάρ πρότερον γενομέναι τὸ τμῆμα τῆς
 διαιρέσεως), δείκνυσιν οὕτως. εἰ γάρ ἔτερον εἴη τὸ πρότερον τοῦ ὑστερον, 50
 ἡ ἐπιδιαμένει τὸ πρότερον ἐπιὸν τὸ ὑστερον, ἡ οὐκ ἐπιδιαμένει. εἰ μὲν

1. 2 ἡ—ἐνεστηκέναι οι. G 2 καθόλου K 5 οὕπω οὐκ ἔστι K 5. 6 κατὰ τὰ μόρια M
 6. 7 μέρος χρόνου] χρόνου τι μέρος M 8 ἐν ὦ M 11 τοῦ οι. M 15 ἐν μὲν γάρ δτι G
 περιέχοι Μ: περιέχει GKT 17 σλγ' (cf. A. Nauck in Encyclopaediae Halensis sect. III vol. XXIII
 p. 465) M: τλγ' GKT παχών compend. G: πάσχων K: πάχων Mt 19 Ιωας compend. M
 20 δύο (post ἐνιαυτοὺς) οι. M δὲ addidit t 20. 21 μὲν post πᾶν collocant Gt 20 πρῶ-
 τον G 24 πρότερον] νῦν M οἶον οι. Gt 25. 26 καὶ εὶ ἔτερον οι. M 26 ὑστέ-
 ρον KM ἐπιγενομένου t 29 πορρωτέρον Gt ἐκ Mt: καὶ GKT 31 ἔτερον οι. G
 32 prius το οι. KM 32 et 33 τοῦ ὑστερον t: τῶν ὑστερω GKM: fort. τοῦ ὑστερον
 τοῦ Κ 34 ἐπιὸν (ἐπιὼν KM) τὸ (τῷ G) ὑστερον GKM: ἐπιόντος τοῦ ὑστερον t

οὖν ἐπιδιαιμένει, συμβήσεται δύο χρόνους ἵσους ἀλλήλοις ἅμα εἰναι, τοῦτο 8 2^o
δὲ ἀδύνατον· εἰπομεν γάρ ως ἀδύνατον εἰναι δύο χρόνους ἅμα ἀλλήλοις,
εἰ μὴ ὁ μὲν περιέχοι ὁ δὲ περιέχοιτο. οὐκ ἐπιδιαιμένει οὖν τὸ πρότερον
νῦν τοῦ ὑστέρου γενομένου. εἰ δὲ μὴ ἐπιδιαιμένει, πᾶν δὲ δ πρότερον μὲν
5 ἦν, νῦν δὲ οὐκ ἔστι, τοῦτο ἐφθάρθαι ἀνάγκη, ἐφθαρται ἄρα τὸ πρότερον
νῦν. ἀλλ' εἰ ἐφθαρται, η̄ ἐν αὐτῷ ἐφθαρται, η̄ ἐν ἄλλῳ | ἐν αὐτῷ μὲν 8 2^o
οὖν ἐφθάρθαι ἀδύνατον, ἐπει τὸ αὐτὸν ἅμα ἔσται καὶ οὐκ ἔσται, τοῦτο δὲ
ἀδύνατον· ἐν ἄλλῳ ἄρα. η̄ οὖν ἐν τῷ ἐφεξῆς η̄ ἐν τῷ πορρωτέρῳ. ἐν
τῷ ἐφεξῆς μὲν οὖν ἀδύνατον· οὐδὲ γάρ ἔστιν δλως σημεῖον σημεῖψιν ἐφεξῆς.
10 τοῦτο γάρ, φησίν, ἔστω τέως ἥμιν ὡμοιογημένον (δείχνυσι γάρ αὐτὸν ἐν
τοῖς τελευταῖς βιβλίοις ταύτης τῆς πραγματείας), δι τοῦτο σημεῖον ση-
μεῖψιν δυνατὸν ἐφεξῆς εἰναι οὔτε τὸ νῦν τῷ νῦν οὐ γραμμὴν γραμμῇ οὐκ 5
ἐπιφάνειαν ἐπιφανεῖ. καὶ οὐδὲν γε γείρον δεῖξαι καὶ ἥμας νῦν, δι τοῦτο
ἀδύνατον. εἰ γάρ εἴησαν ἐφεξῆς ἀλλήλων δύο νῦν η̄ δύο σημεῖα, η̄ ἐφαρ-
15 μόσουσιν ἀλλήλοις, η̄ διαστίζονται ἀπ' ἀλλήλων, η̄ κατά τι μὲν ἀψονται
κατά τι δὲ διαστίζονται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐφαρμόσουσιν, οὐκ ἔσονται δύο ἀλλ'
ἔν, εἰ δὲ διαστίζονται, οὐκ ἔσονται ἐφεξῆς ἀλλήλοις· ἐφεξῆς γάρ εἰσιν, ως
αὐτῆς ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ ὠρίσατο, ὃν μηδέν ἔστι μεταξὺ συγγενές,
πάντων δὲ δύο νῦν διεστηκότων τὸ μεταξὺ χρόνος, ἐν παντὶ δὲ χρόνῳ 10
20 ἀπειρά ἔστι τὰ νῦν· μεταξὺ ἄρα τῶν διεστηκότων δύο νῦν ἔσται ἀπειρά
νῦν συγγενῆ αὐτοῖς. οὐκ ἄρα ἐφεξῆς ἀλλήλων τὰ διεστηκότα νῦν. ὥστε
οὐδὲ διεστάναι ἐνδέχεται τὰ ἐφεξῆς; ὄντα. εἰ δὲ κατά τι μὲν ἀψονται
κατά τι δὲ διαστίζονται, οὐκ ἔσονται ἀμερῆ· ἀδύνατον ἄρχ δύο νῦν ἐφεξῆς
εἰναι ἀλλήλοις. οὐκ ἄρα εἰ φθείρεται τὸ νῦν, ἐν τῷ ἐφεξῆς φθαρται,
25 εἰ γε μηδέ ἔστιν ἐφεξῆς. εἰ δὲ ἐν τῷ πορρωτέρῳ καὶ κεχωρισμένῳ, ἀνάγκη
τὸ μεταξὺ τῶν δύο νῦν τούτων χρόνον εἰναι, ἐν παντὶ δὲ χρόνῳ
ἀπειρά ἔστι τὰ νῦν. πρῶτον μὲν οὖν ἀποκληρωτικὸν ἐν τῷδε μὲν τῷ νῦν 15
φθαργναι αὐτό, ἐν δὲ τοῖς μεταξὺ ἀπείροις οὐσι μὴ φθαργναι, ἐπειτα εἰ
ἐν τῷ κεχωρισμένῳ νῦν ἐφθαρται, συμβήσεται εἰναι (ἐν) τοῖς μεταξὺ νῦν
30 ἀπείροις οὖσιν. ἀλλ' ὑπόκειται μὴ ἐπιδιαιμένειν τὸ πρότερον γενομένου τοῦ
ὑστερον, καὶ ἅμα καὶ τὸ πρότερον ἀποπον ἀκολουθήσει, τὸ δύο χρόνους

1. 3 συμβήσεται δύο χρόνους ἀλλήλους, εἰ μὴ ceteris omisssis M 3 περιέχει GK

4 fort. ὑστερον 6 prius η̄ om. K αυτῶ (sic) K: αὐτῷ GM: ἐαυτῷ t αυ^τ K:
αὐτῷ M: ἐαυτῷ Gt 7 οὖν om. G ἅμα τὸ αὐτὸν traicit t 9 post ἀδύνατον
deleta ἐν ἄλλῳ—η̄ ἐν τῷ (v. 8) K 10. 12 τοῦτο—εἰναι om. M 10. 11 ἐν τοῖς
τελευταῖς κτλ.] cf. Z 1 12 ἐφεξῆς δυνατὸν (omisso εἰναι) K 15. 16. 17. 23 δια-
στήζονται K: v. 16 στήζονται M 16. 17 ἀλλ' ἔνα K 18 ἐν τῷ πέμπτῳ κτλ. c. 3
p. 226b 34. cf. Z 1 p. 231 a 23. Philopon. p. 616, 5 18 πέμπτῳ K: om. M: ἐ Gt
ὄρισας K μηδέν ἔστι K: μὴ ἔστι G: οὐδὲν M 19 πάντως G ἐν παντὶ]
ἀπαντι M 20 διεστηκότων δύο KM: δύο ἐστηκότων G: δύο διεστηκότων t ἔσται
KM: ἔστιν Gt 21 αὐτῆς compend. G: αὐτοῖς t 24. 25 εἰναι—ἔστιν ἐφεξῆς
om. G 25 καὶ om. M 26 τὸ (Gt: τὸν) KM 27 οὖν] δι τοῦ G τῷ om. M
28 αὐτῷ K 28. 30 οὖσι—ἀπείροις om. M 29 ἐν (ante τοῖς) addidit t: om. GK
31 καὶ (post ἅμα) om. M ἀποπον om. K

ἴσους ἄμα εἰναι· ἀδύνατον ἄρα τὸ νῦν ἔτερον καὶ ἔτερον εἰναι· πᾶσαι οἱ 2^ο
γάρ αἱ ὑποθέσεις ἐληλεγμέναι εἰσίν. ἀλλ᾽ ἄρα μὴ ἐν καὶ ταῦτον ἐστιν
ἀεὶ τὸ νῦν; ἀλλ᾽ ἀδύνατον. οὐδὲν γάρ, φησί, διαστατὸν πεπερασμένον ἐνὶ 20
πέρατι πεπέρανται, ἀλλὰ τοὐλάχιστον δύο, ὡς ἡ γραμμὴ δύο σημείοις, τὸ
5 δὲ νῦν πέρας ἐστὶ τοῦ χρόνου, καὶ ὁ χρόνος διαστατὸς τέ ἐστι καὶ λα-
βεῖν ἐστὶ χρόνον πεπερασμένον, οἷον ἡμέραν ἢ μῆνα· ὥστε εἰ χρόνος τις
διαστατὸς ὁν πεπερασμένος ἐστίν, οὐδενὸς δὲ πεπερασμένου ἐν ἐστι πέρας,
τὸ δὲ νῦν πέρας, οὐκ ἄρα ἐν εἰναι τὸ νῦν ἐνδέχεται. καὶ ἄλλως εἰ ἐν τῷ
αὐτῷ χρόνῳ λέγομεν ταῦτα γεγενῆσθαι τὰ ἐν τῷ αὐτῷ νῦν γινόμενα, ἐν
10 δέ ἐστι τὸ νῦν ἐξ αἰῶνος, συμβήσεται τὰ Τρωικὰ τοῖς καθ' ἡμᾶς ἐν τῷ 25
αὐτῷ χρόνῳ γεγενῆσθαι· οὐδὲν οὖν ἄλλο ἄλλου πρεσβύτερον ἐσται ἢ νεώ-
τερον, τοῦτο δὲ ἀτοπον. οὐκ ἄρα οὐδὲ ἐν εἰναι καὶ ταῦτον ἐνδέχεται τὸ
νῦν. ὥστε οὐδὲ διλας εἰναι αὐτὸν ἐνδέχεται· εἰ γάρ διν, ἢ ἐν διν καὶ
ταῦτον, ἢ ἄλλο καὶ ἄλλο, οὔτε δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο εἰναι δύναται οὔτε ἐν
15 καὶ ταῦτον· ἔσικεν ἄρα μηδὲ εἰναι διλας. εἰ τοίνυν μηδὲ κατὰ τὸ παρε-
ληυθὸς μηδὲ κατὰ τὸ μέλλον μηδὲ κατὰ τὸ νῦν ἐστιν ὁ χρόνος, ἔσικεν
ἄρα μηδὲ εἰναι διλας.

p. 217b30 Πρῶτον δὲ καλῶς ἔχει διαπορῆσαι περὶ αὐτοῦ καὶ δι' 20
αὐτῶν τῶν ἐξωτερικῶν λόγων.

20 Ἐξωτερικὸς λόγος φησὶ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀκροαματικῶν
καὶ ἀποδεικτικῶν τοὺς ἐξ ἐνδόξων καὶ πιθανῶν ὡρμημένους. εἴρηται δὲ 25
καὶ ἐν Κατηγορίαις, διτι ἐξωτερικοὶ εἰσὶ λόγοι οἱ μὴ ἀποδεικτικοὶ μηδὲ πρὸς
τοὺς γνησίους τῶν ἀκροατῶν εἰρημένοι, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ἐκ
πιθανῶν ὡρμημένοι.

25 p. 218a2 Τὸ δὲ ἐκ μὴ ὄντων συγκείμενον εἰναι δόξειε μὴ μετέ-
χειν οὐσίας.

Οὐσίας φησί, τουτέστιν ὑπάρκειας καὶ τοῦ εἰναι· πῶς γάρ ἀν τὸ διν
ἐκ τῶν μὴ ὄντων συγκέιτο;

1 ἄμα Ισους M: ἄμα οι. K	καὶ ἔτερον οι. K	2 γάρ] ἄρα M	ἄρα t:
ἄρα GKM	μὴ ἐν καταυτὸν εἰναι K	3 αεὶ M	4 πεπέρασται libri
6 οἰον Gt: νῦν KM	μῆνας K	9 λέγων M	νῦν οι. K
11 οὖν] νῦν M	12 καταυτὸν K	13 αὐτὸν εἰναι transponit t	14 εἰναι
οι. M	15 ἄρα μηδὲν M	εἰναι διλας KM: διλας εἰναι Gt	κατὰ οι. K
17 μηδὲν διλας εἰναι M	18. 19 διαπορῆσαι—λόγων οι. K	20 δι' αὐτῶν M: διὰ t	
Arist.	21 λόγους δέ φησι K: δέ φησι λόγους M	22 καὶ οι. Gt	23 καὶ οι. Gt
om. K	24 Κατηγορίαι Philoponi Scholl. p. 35b41 sqq.	25 δ' ἐκ t	25. 26 συγκείμενον—οὐσίας
οἱ λόγοι οἱ K	26 εἰσὶν λόγοι οἱ Κατηγορίαι	27 δὲ om. Gt	27 τῶν om. M
om. K	28 τῶν om. M	29 εἰσὶν λόγοι οἱ Κατηγορίαι	
οὐσίας t	30 εἰσὶν λόγοι οἱ Κατηγορίαι	31 εἰσὶν λόγοι οἱ Κατηγορίαι	

p. 218a3 Πρὸς δὲ τούτοις παντὸς μεριστοῦ, ἀνπερ ἦ, ἀνάγκη, σ. 2^o
ὅτε ἔστιν, ἦ πάντα τὰ μέρη εἰναι (ἢ ἔνια).

*Ἄλλο ἐπιχείρημα δτι οὐκ ἔστιν ὁ χρόνος. πᾶν, φησί, τὸ μεριστόν, 41
ὅτε ἔστιν, ἦ πάντα ἄμα τὰ μέρη ἔχει ὑφεστήκατα, ὥσπερ τὰ ζῆτα καὶ τὰ
5 φυτά, ἦ ἔνια, ὡς ὁ ἀγάν, τοῦ δὲ χρόνου μεριστοῦ ὅντος οὔτε δλα τὰ μέρη,
ὑφεστήκεν οὔτε τινά (τό τε γάρ παρεληλυθός οὐκ ἔστι, καὶ τὸ μέλλον
οὕπω ἔστιν), οὐκ ἄρα ἔστιν ὁ χρόνος.

p. 218a6 Τὸ δὲ νῦν οὐ μέρος· μετρεῖ τε γὰρ τὸ μέρος, καὶ συγ-
κεῖσθαι δεῖ τὸ δλον ἐκ τῶν μερῶν.

10 Ἐπειδὴ εἶπεν δτι οὐχ ὑφεστήκεν ὁ χρόνος κατὰ μόρια, ὑφεστήκε δὲ 47
τοῦ χρόνου μόνον τὸ νῦν, ἵνα μή τις εἴπῃ δτι 'καὶ μὴν ὑφεστήκε κατὰ
τὸ νῦν ὁ χρόνος', διὰ τοῦτο πρότερον μὲν δείχνυσιν δτι οὐκ ἔστι μέρος
χρόνου τὸ νῦν (τὸ γὰρ μέρος, φησί, καὶ τὸ δλον μετρεῖ καὶ συντίθησι τὰ
μέρη τὸ δλον, τὸν δὲ χρόνον οὔτε μετρεῖ τὸ νῦν οὔτε σύγκειται ἐκ τῶν νῦν 50
15 ὁ χρόνος), είτα δείξει ἐφεξῆς δτι οὐδ' δλως ἔστι τὸ νῦν, κεχρημένος τῇ
εἰρημένῃ διαιρέσει.

p. 218a11 Μηδὲν δέ ἔστι τῶν ἐν τῷ χρόνῳ ἄλλο καὶ ἄλλο (μέρος
ἄμα), δ μὴ περιέχει, τὸ δὲ περιέχεται.

Τὸ ἐν τῶν ἀξιωμάτων, δτι ἀδύνατον δύο ἄμα εἰναι χρόνους ἦ χρόνου
20 μέρη, εἰ μὴ τὸ μὲν περιέχει, τὸ δὲ περιέχεται. |

p. 218a14 Τό τε μὴ δν πρότερον δὲ δν ἀνάγκη ἐφθάρθαι ποτέ. σ. 3^o

Τουτέστι δεῖ εἰναι τι τοῦ χρόνου, ἐν φεις τὸ μὴ δν ἐχώρησεν, εἴτε
διὰ φθορᾶς εἴτε μήδον γάρ μοι διαφέρει. τὸ γὰρ ἐφθάρθαι νῦν ἀντὶ
τοῦ μὴ εἰναι εἰρηκε.

1. 2 παντὸς—ἔνια ομ. K	1 ἀνπερ M et primitus Aristotelis cod. E: ἀνπερ t
2 ἦ πάντα τὰ μέρη εἰναι M: ἢτοι ἔνια ἦ πάντα τὰ μέρη εἰναι t: post εἰναι addidi ex Ari-	
stotele ἦ ἔνια 3 φησί ομ. Gt	4 τὰ μέρη ἄμα M ὥσπερ καὶ τὰ Gt,
at cf. p. 702,25 5 οὔτε ἄμα δλα K	6 καὶ ομ. M 7 δ om. Gt
8. 9 μετρεῖ—μερῶν ομ. K	8 μετρεῖ τε t: μετρεῖται (cf. Simplic. p. 697, 17 sqq.) M 10 κατὰ τὰ μόρια t 11 μόνου M εἴποι GK μὴν KM:
μὴ Gt 13 prius καὶ ομ. t	17 Μηδὲν δέ ἔστι KM: μηδὲν δ' ἔστι t
17. 18 ἄλλο καὶ—περιέχεται ομ. K	19 δύο ἄμα εἰναι K: μέρος ἄμα t: ομ. M 20 δὲ περιέχοιτο M 21 τό τε (cf. Aristoteli-
δύο εἰναι ἄμα M: ἄμα εἰναι δύο Gt	22 Tō 23 δια-
ετερον δέιλωμα τουτέστι (τοῦτ' ἔστι t) Gt	φορᾶς G
	ti post χρόνου transponit M

p. 218•15 Καὶ τὰ νῦν ἄμα μὲν ἀλλήλοις οὐκ ἔσται, ἐφθάρθαι δὲ 83^τ
ἀνάγκη ἀεὶ τὸ πρότερον.

Εἰπὼν τὰ ἀξιώματα λοιπὸν ἐπάγει τὴν κατασκευήν, ἔστι δὲ ἡ ἀκο- 6
λουμία τῆς λέξεως τοιαύτη· εἰ μὲν γάρ ἀεὶ τὸ νῦν ἔτερόν ἔστι καὶ ἔτερον,
5 ὥμολόγηται δὲ καὶ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι δύο εἶναι ἄμα τοῦ χρόνου μέρη, εἰ
μὴ τὸ μὲν περιέχοι τὸ δὲ περιέχοιτο, κάκειν δὲ ὥμολόγηται ὅτι τὸ πρό-
τερον μὲν ὃν νῦν δὲ μὴ ὃν ἀνάγκη ἐφθάρθαι ποτε, εὑδηλον δῆπον ὅτι καὶ
10 τὰ νῦν ταῦτα ἄμα μὲν ἀλλήλοις εἶναι οὐκ ἐνδέχεται διὰ τὸ πρῶτον ἀξιώματα, 10
ἐφθάρθαι δὲ ἀνάγκη ἀεὶ τὸ πρότερον διὰ τὸ δεύτερον ἀξιώματα. ἐπεὶ
οὖν ἐφθαρται, πότε ἐφθαρται καὶ ἐν ποιφ νῦν; ἡ γάρ ἐν αὐτῷ ἡ ἐν ἄλλῳ,
καὶ εἰ ἐν ἄλλῳ, ἡ ἐν τῷ ἐφεξῆς ἡ ἐν ἄλλῳ κεχωρισμένῳ. ἔκαστον δὲ
ἀδύνατον.

p. 218•17 Ἐν ἄλλῳ δὲ νῦν ἐφθάρθαι τὸ πρότερον νῦν οὐκ ἐνδέ-
χεται.

15 'Ἐν ἄλλῳ φησὶν ἐν τῷ ἐφεξῆς καὶ ἔχομένῳ· ὡς γάρ περὶ τούτου 15
λέγων ἐπίγγαγεν ἔστω γάρ ἀδύνατον ἐχόμενα εἶναι ἀλλήλων τὰ νῦν.
δύναται καὶ τὸ ἐν ἄλλῳ δὲ νῦν ἐφθάρθαι περὶ τοῦ κοινοτέρου εἰρησθαι,
ὅτι οὔτε ἐν τῷ ἐφεξῆς οὔτε ἐν τῷ χωριστῷ, εἴτα λοιπὸν τὰ κατὰ μέρος
διειέναι, καὶ πρῶτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς διὰ τοῦ λέγειν ἔστω γάρ ἀδύ-
20 νατον ἐχόμενα εἶναι ἀλλήλων τὰ νῦν. διὰ τοῦτο δὲ οὐκ εἶπεν διὰ ἀδύ-
νατον ἐχόμενα εἶναι ἀλλήλων, ἀλλ' ἔστω, ἐπειδὴ μήπω τοῦτο ἀπέδειξεν,
ἀλλ' ὡς ἀποδεῖξων ἀξιοῖ τέως λαβεῖν.

p. 218•19 Εἰπερ οὖν ἐν τῷ ἐφεξῆς οὐκ ἐφθαρται, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ. 20

"Οτι οὐ μόνον ἐν τῷ ἐφεξῆς οὐκ ἐνδέχεται φθαρῆναι τὸ νῦν διὰ τὸ
25 μηδὲν εἶναι τὸ ἐφεξῆς, ἀλλ' οὐδὲ ἐν ἄλλῳ οὐδὲν μὴ ὃντι ἐφεξῆς. ἀνάγκη
γάρ, φησί, τῶν δύο νῦν μεταξὺ εἶναι χρόνον, ἐν παντὶ δὲ χρόνῳ ἀπειρά
ἔστι τὰ σημεῖα· εἰ οὖν ἐν μηδὲν τούτων ἐφθαρται, σύνεστι πᾶσι τούτοις,
τοῦτο δὲ ἀδύνατον· εἰρηται γάρ ὅτι δύο χρόνου μέρη ἄμα εἶναι ἀδύνατον,
25 εἰ μὴ τὸ μὲν περιέχοι τὸ δὲ περιέχοιτο, οὐδὲν δὲ νῦν περιεκτικόν ἔστι τοῦ
30 ἀπέρου.

1 lemmatis verba Καὶ τὰ νῦν—ἔσται habet G 1. 2 ἀλλήλοις—πρότερον οι. K
3 τὰ ἀξιώματα οι. G: ταῦτα t ἐπάγοι K: οι. G 5 εἶναι ἄμα GK: εἶναι εἶναι M:
ἄμα εἶναι t 6 περιέχοι Mt: περιέχει GK 9 ἀνάγκη ἀεὶ K: ἀνάγκη M: ἀνάγκη Gt
10 πέθεν M γάρ] γοῦν M αὐτῷ t: αὐτῷ K: αὐτῷ GM 11 post δὲ addit τούτων t
13. 14 τὸ—ἐνδέχεται οι. K 15 περὶ GKM: ἐπὶ t 16 ἔχομεν K 17 ἐφθαρ-
θαι (sic) K κενοτέρου K: κενω M 21 ἔστω Gt: ἔσται KM οὖπω t
23 οὐκ—ἄλλῳ οι. K 25 οὐδὲν ἐν G: οὐδὲν t 27 ἐν οι. M
45*

p. 218-21 Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἀεὶ τὸ αὐτὸ διαμένειν δυνατόν.

83^τ

Ἐλέγξας τὸ ἔτερον τμῆμα τῆς διαιρέσεως διὰ τῶν πρότερον, δτι οὐκ ἐνδέχεται ἄλλο καὶ ἄλλο νῦν εἶναι, ἐντεῦθεν καὶ τὸ λοιπὸν ἐλέγχαι βούλεται, δτι οὐδὲ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ διαδέχεται εἶναι τὸ νῦν· οὐδενὸς γάρ διαιρετοῦ πεπερασμένου ἐν πέρας ἐστίν· εἰ τοίνυν πέρας ἐστὶ τοῦ χρόνου τὸ νῦν, διαιρετὸς δὲ ὁ χρόνος, ἐπειδὴ καὶ συνεχής, οὐκ ἀν εἴη ἐν τὸ νῦν.

p. 218-23 Οὔτε ἀν ἐφ' ἐν ἡ συνεχὲς οὔτε ἀν ἐπὶ πλείω.

Συνεχὲς εἰπεν εἰπὼν ἄνω "διαιρετόν", ἐπειδὴ τὸ συνεχές ἐστι τὸ διαιρετόν. καὶ τὸ διαιρετὸν οὖν πάντως καὶ συνεχές, καὶ τὸ συνεχὲς ^{ας} 10 πάντως καὶ διαιρετόν. ἐφ' ἐν δὲ συνεχὲς ἡ γραμμὴ ἐπὶ μῆκος. ταύτη δὲ μόνως καὶ διαιρετόν, ἐπὶ πλείω δὲ ἡ ἐπιφάνεια καὶ τὸ σῶμα, ἡ ἐπιφάνεια μὲν ἐπὶ δύο τὸ σῶμα δὲ ἐπὶ τρία. ὡς δ' ἀν ἔκαστον ἔχῃ τὸ συνεχές, ταύτη καὶ τὸ διαιρετὸν ἔχει.

p. 218-25 Ἐτι εἰ τὸ ἅμα εἶναι κατὰ χρόνον.

15 Τὸ ἔτερον ἐπιχείρημα, δτι εἰ ἐν τὸ νῦν, ὀμόχρονα ἀν εἴη τὰ Τριωκὰ ^{ας} τοῖς νῦν οὖσιν· ἐν τῷ αὐτῷ γάρ νῦν ἅμφω, τοιαῦτα δὲ τὰ ὀμόχρονα· ἀναιρεθήσεται οὖν τὸ πρεσβύτερον καὶ νεώτερον.

p. 218-30 Περὶ μὲν οὖν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ τοσαῦτα ἐστα διηπορημένα, τί δέ ἐστιν ὁ χρόνος καὶ τίς αὐτοῦ ἡ φύσις, ὁμοίως ^{ας} 20 ἔχ τε τῶν παραδεδομένων ἀδηλόν ἐστι, καὶ περὶ ὧν τυγχάνομεν ^{ας} διεληλυθότες πρότερον.

Εἰπὼν ἐξ ἀρχῆς δτι δεῖ ἡμᾶς περὶ τοῦ χρόνου ζητῆσαι, εἴτε ἐστιν ἡ μή, εἰτα τί ἐστι, πρῶτον ἐπιχειρήσας μήποτε οὐχ ἐστιν ὁ χρόνος, καὶ πάνυ εὐφυῶς ἐξ ἐνόρθεων κατασκευάσας δτι οὐχ ἐστιν, οὐχέτι εἰς τούναν-25 τίον ἐπιχειρεῖ, λέγω δὴ δτι ἐστιν ὁ χρόνος (πάστης γάρ ἀποδείξεως πιστοτέρα ἡ ἐνάργεια· τὰς γάρ ἀπορίας τὰς περὶ αὐτοῦ ἐφεξῆς ἐπιλύσεται),

1 τὸ—δυνατὸν ομ. K 2 διὰ τῶν πρότερον (πρότερων (sic) t) ομ. K, qui τοι διαδεύχεται 3 ἄλλω altero loco K εἶναι] ἐστιν K ἐλέγχαι καὶ τὸ λοιπὸν (om. οὐδενὸνδεύχεται) Gt 6 ἐν τῷ t: ἐν τῷ GKM 7 lemma ομ. K 11 μόν (compend. incerto: μόνος Vatic. 1028) G: μόνον t 12 ἔχη GM: ἔχει K: ἔχοι t 14 εἶναι κατὰ χρόνον ομ. K χρόνον M: τὸν χρόνον t 15 ὀμόχρονον K 18. 19 Περὶ—διηπορημένα, quae superiori lemmati addiderat, ομ. hic t 18 τῶν ομ. K 18. 21 τοσαῦτα—πρότερον ομ. K 22 δεῖ] δι' K ζητῆσαι περὶ τοῦ χρόνου Gt 23 ἡ GKM: εἴτε t 23. 25 καὶ πάνυ—ὁ χρόνος ομ. M 24. 25 τὸ ἐναντίον Gt 26 ἐνάργεια t: ἐνάργεια M: ἐνέργεια K: ἐνέργεια G

μέτεισι δὲ ἐπὶ τὸ ζητῆσαι τί ἔστι, κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ πρότερον ⁸ τὰς τῶν παλαιῶν ψευδεῖς περὶ τοῦ χρόνου δόξας ἀνακαθαίρεται. τρεῖς δὲ ⁹ ἑκτιθεται περὶ τοῦ χρόνου τὰς πάσας δόξας. οἱ μὲν γάρ, φησί, χρόνον ἐνόμισαν τὴν περιφορὰν τοῦ παντός, οἱ δὲ τὴν σφαιραν αὐτήν, λέγω δὲ δὴ τὴν σωματότητα τοῦ οὐρανοῦ, οἱ δὲ τὴν κίνησιν ἀπλῶς χρόνον εἰρήκασι. πρῶτον δὲ δείκνυσιν δτι οὐκ ἔστιν ἡ περιφορὰ χρόνος, οὗτως· εἰ γάρ ἡ περιφορὰ εἴη χρόνος, ἐπειδὴ τὸ μέρος τοῦ χρόνου χρόνος ἔστι, συμβῆσται καὶ τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς περιφορὰν εἶναι· τοῦτο δὲ ἀδύνατον· περιφορὰ γάρ ἔστιν ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ διποκατάστασις.

10 οὐκ ἄρα ἡ περιφορὰ χρόνος. εἰ μὲν γάρ ὥρισμένον τινὰ χρόνον ἐλεγον ⁸ τὴν περιφοράν, οἷον ἡμέραν ἡ μῆνα, δυνατὸν τὸν τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς μέρος εἶναι χρόνου, ἐπειδὴ δὲ ἀπλῶς τὸν χρόνον ἡ χρόνος ἔστι περιφορὰν λέγουσιν εἶναι, συμβῆσται τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς μὴ εἶναι χρόνον (οὐ γάρ ἔστι περιφορὰ τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς), ὥστε οὐδὲ ἡ περιφορὰ χρόνος ἀν εἴη. ἔτι, φησίν, εἰ ὑποθύμωμεθα πλείονας εἶναι τοὺς οὐρανούς, περιφοραὶ μὲν πλείους ἔσονται, χρόνοι δὲ οὐ πλείους, ἀλλ’ εἰς καὶ διατάξεις οὐδὲν ἡττον· οὐ γάρ πλείους ἡμέραι ἀμα ἡσαν ἡ πλείους ἐνιαυτοί, διότε καὶ νῦν τῶν σφαιρῶν πλειόνων οὐσῶν περιφοραὶ μὲν πλείους εἰσί, χρόνος δὲ εἰς. οὗτας οὖν καὶ εἰ ἡσαν ἄλλοι οὐρανοὶ καὶ ἄλλοι κόσμοι, αἱ μὲν 20 περιφοραὶ πλείους ἡσαν, χρόνος δὲ εἰς. εἰ μὲν γάρ ἰσοταχεῖς ἡσαν πάντες οἱ οὐρανοί, μέτρον τὸν αὐτῶν διοιώς δὲ εἰς καὶ διατάξεις χρόνος (ἡμέρα γάρ καὶ μῆν καὶ ἐνιαυτός διατάξεις καὶ τὸ παρά πᾶσιν), εἰ δὲ ἀνισοταχεῖς ἡσαν, ὑπὸ τῆς ταχυτέρας κινήσεως ἐμετροῦντο αἱ τῶν λοιπῶν οὐρανῶν κινήσεις, ὥσπερ καὶ νῦν ὑπὸ τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἀπλανοῦς αἱ 25 τῶν ἄλλων σφαιρῶν κινήσεις μετροῦνται. ἀλλ’ γάρ ὑπὸ τοῦ ἐλάττονος μετρεῖται τὸ μεῖζον· τὸ γάρ δεκάπτηχυ ἔύλον ὑπὸ τοῦ πήχεος μετρεῖται, καὶ δι πῆχυς ὑπὸ τοῦ δακτύλου. οὗτας οὖν καὶ ἡ ταχυτέρα κίνησις τῶν ἄλλων ἔστι μέτρον· ὥστε δι χρόνος δι παραμετρῶν ταύτην δι αὐτὸς καὶ τῶν λοιπῶν πασῶν τὸ μέτρον. δτι μὲν οὖν οὐκ ἔστιν ἡ περιφορὰ χρόνος, 30 οὗτω δείκνυσιν, δτι δὲ οὐδὲ ἡ σφαῖρα αὐτῇ ἔστι χρόνος, οὐδὲ ἀξιοῖ ἐλέγειται. εὐηθμεῖς γάρ τοῦτο, καὶ δι συλλογισμὸς δὲ δι’ οὐ διδόκουν κατασκευάζειν δτι ἡ σφαῖρα χρόνος ἔστι, προφανῶς ἀσυλλόγιστος ἔστιν. ἐκ δύο γάρ καταφατικῶν ἐν δευτέρῳ σχήματι συμπλέκεται· ἐν τῷ χρόνῳ, γάρ φασι, τὰ πάντα ἔστιν, ἐν τῇ σφαῖρᾳ τὰ πάντα ἔστιν, ἡ σφαῖρα ἄρα χρόνος ἔστι.

1 μέτεισι καὶ ἐπὶ Μ δὲ (post κατὰ) om. G 2 δόξασαν ἀκαθαίρεται K 3 φασι G

7 εἴη ἡ περιφορὰ G τὸ om. K 8 φορᾶς K ^{πέρι} 10. 11 τὴν περιφορὰν Ελεγον M 14 τῆς om. M ἡ περιφέρεια G 15 χρόνος t: μέρος GKM εἰ δὲν τὸ ὑποθύμωμα K

17 ἀμα GKM: δὲν t 18 οὐσῶν M: δητῶν G(K)t χρόνοι G 19. 20 οὗτας—εἰς post διοιώς (v. 21) collocaverat, sed rubris indicibus rectum ordinem restituit G: om. M 19 καὶ εἰ K: εἰ καὶ Gt 21 δ (post καὶ) om. M 24 alterum καὶ om. fort. recte Mt

25 γάρ om. M 26 τοῦ πήχε M: τῆς πύχεος K: τοῦ πήχεως Gt, at cf. p. 421, 21 καὶ om. M 29 δὲν t 30 αὐτῇ Gt 33 πλέκεται Gt φασι M: φησι GKI τὰ om. t 34 τὰ om. K ante ἡ punctis notata ἐν δε τῷ γρόνῳ G

πρῶτην μὲν γάρ, ὡς εἰπον, ἀσυλλόγιστος ή συμπλοκή, ἔπειτα οὐ πάντως ⁸ τὸ ἐν τινὶ ἐν χρόνῳ ἐστίν. ἄλλως οὖν ἐν τῇ σφαιρᾳ ταῦτα ἐστὶ καὶ ἄλλως ἐν τῷ χρόνῳ· ἐν γὰρ τῇ σφαιρᾳ ὡς ἐν τόπῳ τὰ πάντα ἐστίν, ἐν ²⁰ δὲ τῷ χρόνῳ οὐχ ὡς ἐν τόπῳ τὰ πάντα ἐστίν, ἀλλ’ ἄλλως. ὥστε κυρίως ⁵ ἀν συνάγοιτο, ὅτι ή σφαιρα οὐ χρόνος, αὐτὸς τὸ ἐναντίον οὐ ἔκεινοι ἐβούλοντο· ἐν τῇ σφαιρᾳ τὰ πάντα ὡς ἐν τόπῳ ἐστίν, ἐν τῷ χρόνῳ τὰ πάντα ὡς ἐν τόπῳ οὐχ ἐστίν, ή σφαιρα ἄρα χρόνος οὐχ ἐστίν. ὡς δὲ ἔκεινοι κατεσκεύαζον, ὁ μέσος ὅρος οὐχ ὡσαύτως ἔχει πρὸς τοὺς ἄκρους. δυνατὸν μὲν οὖν καὶ συλλογιστικῶς πλέξαι ἐν τρίτῳ σχῆματι· τὰ ¹⁰ πάντα ἐν τῇ σφαιρᾳ ἐστίν, τὰ πάντα ἐν χρόνῳ ἐστίν, ή σφαιρα ἄρα χρόνος ἐστίν. ἀλλὰ πάλιν οὐ τὴν αὐτὴν συμπλοκὴν ὁ μέσος πρὸς τοὺς ²⁵ ἄκρους ἔχει, ὥσπερ εἰρηται. διὰ μὲν οὖν τὸ εὐφράτον καὶ αὐτοῦ τοῦ δόγματος καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως οὐδὲν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἀριστοτέλης ἀντιλέγει. ἐστι δὲ εἰπεῖν πρὸς αὐτοὺς ταῦτα, διὰ ὁ χρόνος τὸ παρελθυθὲς ¹⁵ ἔχει καὶ τὸ μέλλον, ή δὲ σφαιρα οὐχ ἔχει τὸ παρελθυθὲς καὶ τὸ μέλλον· τοῦ χρόνου τὸ μέρος χρόνος ἐστίν, τῆς δὲ σφαιρας τὸ μέρος οὐκ ἔστι σφαιρα, οὐκ ἄρα ή σφαιρα χρόνος ἐστίν· ὁ χρόνος τῷ νῦν διαιρεῖται, ή δὲ σφαιρα τῷ νῦν οὐ διαιρεῖται· ὁ χρόνος ἀπὸ μέρους ὑφέστηκεν, ή δὲ ²⁰ σφαιρα οὐχ ὑφέστηκεν ἀπὸ μέρους· οὕτως οὖν οὐδὲ ή σφαιρα χρόνος ²⁵ ἀν εἴη.

"Οτι δὲ οὐδὲ κίνησις ἀπλῶς ἐστί, δείκνυσιν οὕτως· ή κίνησις, φησίν, ἐν μόνῳ τῷ κινουμένῳ ἐστὶ καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐν φύσει κινεῖται τὸ κινούμενον, ἢ δὲ χρόνος οὐκ ἐν τῷ κινουμένῳ ἐστίν οὐδὲ ἐν τόπῳ ἐν φύσει κινεῖται ή κίνησις, ἀλλὰ πανταχοῦ καὶ πᾶσιν ὁμοίως εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἀν παρακολουθεῖ, ²⁵ οὐκ ἄρα ἐστίν ή κίνησις χρόνος. οὐ γὰρ ή ἐμὴ κίνησις ἐν πᾶσιν ἐστίν, ³⁰ ἀλλ’ οὐδὲ ἀπλῶς ἐν πᾶσι κίνησις θεωρεῖται· τινὰ γὰρ καὶ ἡρεμεῖ. δεύτερον ἐπιχείρημα· ή κίνησις καὶ ή ἀπλῶς μεταβολὴ τὸ θάττον ἔχει καὶ τὸ βραδύτερον (λέγομεν γὰρ ἀλληγορίας κίνησιν ταχυτέραν εἶναι η βραδύτεραν· φαμὲν γὰρ ταχεῖαν μὲν εἶναι τὴν τῆς ἀπλανοῦς κίνησιν, βραδεῖαν ³⁵ δὲ τὴν τοῦ Κρόνου), οὐ δὲ χρόνος οὐκ ἔχει τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον, οὐκ ἄρα οὐ χρόνος κίνησις ἐστί. καὶ ὅτι μὲν ή κίνησις τὸ θάττον ἔχει καὶ τὸ βραδύτερον, οὐδὲ ἀξιοῖ κατασκευάσαι (σαφὲς γὰρ τοῦτο, ὥσπερ εἴπον·

² ταῦτα GKM: τὰ πάντα τὸ γοῦν M τὰ ετὲ ἐστίν οὐ. K 6 ἐν τῇ] καὶ τῇ M 7 ὡς (οὐχ ὡς K?) ἐν τόπῳ οὐκ KM: οὐχ ὡς ἐν τόπῳ Gt ή οὐ. K 9 οὖν ἐστι καὶ Gt 11 ὁ μέσος ὅρος M 12 εὐφράτον K καὶ οὐ. (it 15 post alterum μέλλον addunt οὐκ ἄρα σφαιρα ὁ χρόνος Gt 16 ἐτι τοῦ χρόνου τὸ 17 ἐστίν οὐ. G: ἐτι (plene distinguens post ή σφαιρα χρόνος) τὸ 18 prius δὲ οὐ. Gt ἐτι ὁ χρόνος τὸ δὲ alterum οὐ. Gt, qui ποχ ἀπὸ μέρους οὐχ ὑφέστηκεν 19 ante οὕτως addunt ή (ἐτι, ή t) σφαιρα σῶμα ἐστίν, οὐ χρόνος οὐκ ἐστι σῶμα Gt 21 ἀπλῶς ἐστι scripsi: ἀπλῶς ἐστι (ἐστιν ὁ Gt) χρόνος GKt: ἀπλῶς ἐστίν M 22 μόνῳ τοῦ κινουμένῳ τὸ 22. 23 καὶ ἐν—ἐστίν οὐ. G 22 τῷ τόπῳ (M?)K: τότῳ (sic) t 23. 24 ή κίνησις γίνεται t 24 πᾶσιν Gt: πάλιν KM ὧν] ἐν ὧ K 26 καὶ οὐ. M 28 λέγω μὲν K γὰρ ἀλληγορίας (alterum ης compend.) M 29 μὲν οὐ. M 30 χρόνου K Mt: χρόνου G

τίς γάρ οὐκ ὅτι ἡ τῆς ἀπλανοῦς κίνησις τῶν ἄλλων ἐστὶ ταχυτέρα, ⁸ οὐ
καὶ μετὰ ταύτην ἡ τῆς σελήνης; καὶ οὕτως ἄλλῃ ἄλλης διαφέρει κατὰ ⁴¹
τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον· καὶ ἡ τοῦ ἀστοῦ γοῦν κίνησις θάττων ἐστὶ
τῆς τοῦ κολοιοῦ κινήσεως), ὅτι δὲ ὁ χρόνος οὐκ ἔχει τὸ θάττον καὶ τὸ
5 βραδύτερον, τοῦτο κατασκευάζει διά τίνος τρίτου συλλογισμοῦ οὕτως· τὸ
θάττον, φησί, καὶ τὸ βραδύτερον χρόνῳ ὥρισται (θάττονα γάρ λέγομεν
εἶναι κίνησιν τὴν ἐν δλίγῳ χρόνῳ πολλὴν γινομένην, βραδεῖαν δὲ τὴν ἐν
πολλῷ χρόνῳ δλίγην· τὸ θάττον οὖν καὶ τὸ βραδύτερον χρόνῳ ὥρι-
σται), ὁ χρόνος χρόνῳ οὐχ ὥρισται (γελοῖον γάρ τὸ λέγειν τὸν χρόνον
10 χρόνῳ ὥρισθαι), οὐκ ἄρα ὁ χρόνος τὸ θάττον ἔχει καὶ τὸ βραδύτερον· οὐ
γάρ ἐστιν εἰπεῖν ἐνιαυτὸν ἐνιαυτοῦ θάττονα εἶναι ἡ βραδύτερον, ἡ ήμέραν ⁴⁵
ἡμέρας, εἰ τὸ ήμερονύκτιον λάβοις.

Δεῖξας οὖν διὰ τούτων ὅτι οὔτε περιφορὰ οὔτε σφαῖρα οὔτε κίνησίς
ἐστιν ὁ χρόνος, ἐφεξῆς φησιν ὅτι εἰ καὶ μὴ ἐστὶ κίνησις ὁ χρόνος, ἀλλ'
15 οὖν οὐκ ἄνευ κινήσεώς ἐστιν· ἀμαὶ γάρ τῇ τοῦ χρόνου ἐννοίᾳ εὐθὺς συνεπι- ⁵⁰
νοεῖται καὶ ἡ κίνησις. εἰ γάρ ἐννοήσομεν τοσήνδε ὥραν, εὐθὺς καὶ
τοσήνδε τοῦ παντὸς κίνησιν ἐννοοῦμεν, καὶ ἐμπαλιν εἰ νοήσομεν τοσόνδε
κεκινημένον τὸ πᾶν, εὐθὺς καὶ χρόνον τοσόνδε συνεπενοήσαμεν. τεκμήριον
δὲ σαφέστατον τὸ καθ' ἔκαστην ἡμῖν συμβαῖνον· ἐπὶ πολὺ γάρ πολλάκις
20 ἀνεγνωκότες καὶ τῇ προθυμίᾳ τοῦ πλήθους τὴν συναίσθησιν παραιρούμενοι,
καὶ τὸν χρόνον εὐθὺς παραιρούμεθα. πολλάκις γάρ τὸ πολὺ τῆς ήμέρας
δαπανήσαντες | οὕπω οὐλόμεθα βραχὺ τι μόριον αὐτῆς παρεληλυθέναι, ^{4r}
25 ὑστερον δὲ ἐπειδὸν ἐπιστήσωμεν τῷ πλήθει τῆς ἀναγνώσεως, εὐθὺς καὶ
τῷ τοῦ χρόνου ἐφιστάνομεν μήκει, καὶ ἐμπαλιν ἐὰν πρῶτον τῷ τοῦ χρό-
νου ἐπιστήσωμεν μήκει, εὐθὺς καὶ τῷ τῆς κινήσεως ἐφιστάνομεν· φαμὲν
γάρ πολλὰ ἀνεγνωκέναι· καὶ γάρ δεδοπάνηται τὸ πολὺ τῆς ήμέρας· καὶ
30 ἐμπαλίν φαμεν ὡς ἔοικε πολὺν παρεληλυθέναι γρόνον· πολὺ γάρ καὶ τὸ
τῆς ἀναγνώσεως γέγονε πλῆθος. ὥστε εἰ καὶ συνεπινοῦνται ἄλληλοις ἡ ⁵
κίνησις καὶ ὁ χρόνος καὶ συναναιροῦνται, ἔοικε, φησίν, ἤτοι ταῦτὸν εἶναι
35 τῇ κινήσει ὁ χρόνος, ἡ τι τῆς κινήσεως εἶναι. ἐπει οὖν δέδεικται, φησίν,
ὅτι οὐκ ἐστὶ κίνησις, ἀνάγκη τῆς κινήσεως τι εἶναι τὸν χρόνον· ζητητέον
οὖν τί τῆς κινήσεως ἐστι. ταῦτα εἰπών, ἐφεξῆς πρόεισι ζητῶν τί ποτέ
ἐστιν ὁ χρόνος.

3 τὸ (post καὶ) om. K 3. 5 καὶ ἡ—βραδύτερον post συλλογισμοῦ (v. 5) collocaverat, sed
rubris indicibus rectum ordinem restituit G 3 τοῦ om. Gt θάττον K 5 τοῦτο
om. t οὕτω t 6. 8 θάττονα (θάττον K) γάρ—χρόνῳ ὥρισται KM: om. Gt, at cf.
ad v. 12 6. 7 λέγομεν εἶναι K: λέγομεν M 7 γινομένην M: λεγομένην K 9 γάρ]
καὶ M: an γάρ καὶ? 11 θάττονα M: θάττον GK: θάττω t 12 λάβης compend. M
post λάβοις addunt πῶς δὲ τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον, χρόνῳ ὥρισται· θάττον (θάττω t)
γάρ λέγομεν εἶναι κίνησιν—δλίγην (v. 7 sq.). τὸ (ἄρα addit i) θάττον καὶ τὸ (τὸ οὐ. t) βρα-
δύτερον χρόνῳ ὥρισται Gt 16 εἰ] ἐὰν t ἐννοήσομεν G: ἐπινοήσομεν M: ἐννοήσω-
μεν Kt τόσην δωρεάν K 17 ἐνοοῦμεν K εἰ om. G νοήσομεν KM: ἐννοήσο-
μεν G: ἐννοήσαιμεν t 17. 18 τοσήνδε κεκινημένον t 19 καθ' ἔκαστον Gt
23. 24 et 25 καὶ τῷ] καὶ τὸ K 25 ἐφιστάμενον K 26 πολλάκις M

Περὶ μὲν οὖν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ τοσαῦτα ἔστω διηγορη· 84·
μένα· ἐκ γὰρ τῶν ὑπαρχόντων τῷ χρόνῳ ἐκινήθησαν αἱ ἔμπροσθεν ἀπο-
ρίαι, ἐκ τοῦ ἔχειν τὸ παρελληλούθδι· καὶ τὸ μέλλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὸ νῦν 10
ἐνεστηκέναι, καὶ τῶν λοιπῶν.

5 Τίς δέ ἐστιν ὁ χρόνος καὶ τίς αὐτοῦ ἡ φύσις, ὅμοιώς ἔχ τε
τῶν παραδεδομένων ἀδηλόν ἐστι, καὶ περὶ ὧν τυγχάνομεν διε-
λγούθοτες πρότερον. ὅ φησι τοῦτο ἐστιν, δτι εἰς τὸ γνῶναι τὴν οὐ-
σίαν τοῦ χρόνου οὐδὲν ἡμῖν αἱ τῶν παλαιῶν περὶ αὐτοῦ δόξαι προκατα-
βεβλημέναι συμβαλοῦνται, τούναντίον δὲ καὶ ἀδηλίαν ἡμῖν περὶ αὐτοῦ
10 πολλὴν ἐμποιοῦσιν οὐδὲν ηὔτον ἦ αἱ περὶ αὐτοῦ νῦν ὑφ' ἡμῶν προκατα-
βεβλημέναι ἀπορίαι· ὡς γὰρ αὗται ἀδηλίαν ἡμῖν τῆς φύσεως αὐτοῦ ἐντι-
θέασιν, οὕτω καὶ τὰ παρὰ τῶν ἀρχαίων εἰργημένα· ἄλλος γὰρ ἄλλο τι εἶναι
τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀπεφήνατο, ὃν οὐδὲν φαίνεται εἶναι οἱ χρόνος ἔχ τῶν 15
κοινῶν περὶ αὐτοῦ ὑπολύψεων. ἢ οὖν τῆς φύσεως τοῦ χρόνου ἀδηλία
15 ὅμοιώς ἡμῖν ἐγγίνεται ἔχ τε τῶν εἰργημένων παρὰ τῶν ἀρχαίων, καὶ ἔχ
τούτων περὶ ὧν νῦν διεληγύθαμεν ἀποροῦντες, λέγει δὲ τοῦ μηδὲν ὑφε-
στηκέναι τοῦ χρόνου μόριον, τοῦ κατὰ τὸ νῦν μόνον ὑφεστηκέναι, ἐξ ὧν
συνήγετο μήποτε οὐδὲν ἔστιν δλως ὁ χρόνος. εἰ οὖν τὰ ὑπάρχοντα τῷ
χρόνῳ εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς τοῦ μηδὲν εἶναι δλως αὐτὸν ἐνάγουσι, πολλῷ γε
20 δῆπου εἰς ἀδηλίαν ἡμᾶς ἐμβαλοῦσι τοῦ τίς ἀν εἴη ἢ τοῦ χρόνου φύσις. 20

p. 218b1 Καίτοι τῆς περιφορᾶς καὶ τὸ μέρος χρόνος τίς ἐστι,
περιφορὰ δέ γε οὐ.

Εἰ γάρ τὸ τοῦ χρόνου μέρος χρόνος, ἡ περιφορὰ δὲ χρόνος, καὶ τὸ μέρος τῆς περιφορᾶς χρόνος δν εἴη· τὸ δὲ μέρος τῆς περιφορᾶς οὐ περι-
25 φορά· οὐκ ἄρα ὁ χρόνος ἡ περιφορά ἔστιν.

p. 218b3 Ἐτι δὲ εἰ πλείους ἤσαν οἱ οὐρανοί, ὁμοίως ἀν ἦν χρό-
νος ἡ ὅτουσοῦν αὐτῶν κίνησις.

Τὸ ἔτερον ἐπίχειρμα. εἰ πλείους, φησίν, ἡσαν οἱ οὐρανοί, ἡσαν
δὲ καὶ πλείους περιφοράι· ὥστε καὶ πλείους χρόνοι. ἀλλ' ἀδύνατον. εἰς

1 οὖν GKM: om. t 1. 2 αὐτῷ—διηπορήμενα om. t: τοσαύτα—διηπορημένα om. K
 2 χρόνῳ t: τόπῳ χρόνῳ G: τόπῳ KM 3 μέλλων primitus K 4 ἐστηκέναι M
 5. 7 Τίς δέ— πρότερον om. G 5 τίς δέ KM et Arist. cod. F: τί δέ t et Philopon.

p. 708, 19 5. 7 καὶ τίς — πρότερον M: om. Kt 5 αὐτοῦ scripsi: αὐ⁷ (quod et αὐτῷ
esse potest) M 7 τοῦτο GKM: τοιοῦτόν t 9 συμπαχοῦνται M 10 ἐμποιοῦσι
πολλὴν M 12 παρὰ KM: περὶ Gt 13 τὴν φύσιν αὐτοῦ (sed αὐτοῦ om. G)
GKM: αὐτὸν t 14 ἡ Gt: el K: ἡ M 17 τοῦ (ante κατὰ) GKM: τὸ t
18 οὐδέν ἔστιν KM 19 μηδὲν M 20 δήπου μᾶλλον t, at cf. ad p. 395, 29
21. 22 καὶ — οὐ om. K 26 δ' el t 26. 27 δροῖσις — κινητής om. K χρόνος
(cf. Simplic. p. 701, 32?) M: δ χρόνος t Arist. 28 οἱ om. Gt 29 εἰς] οἱς G

γὰρ δν ἦν καὶ τότε ὁ χρόνος κοινῶς πᾶσι παρακολουθῶν, ὥσπερ ταῖς 84· πλείσι τῶν σφαιρῶν περιφοράς. οὐχ ἅρα ἡ περιφορά χρόνος.

p. 218b5 'Η δὲ τοῦ δλου σφαιρα ἔδοξε μὲν [ἐν] τοῖς εἰποῦσιν 30 εἶναι χρόνος, δτι ἐν τῷ χρόνῳ τὰ πάντα ἔστι καὶ ἐν τῷ τοῦ δλου σφαιρᾳ.⁵

"Οτι τισὶν ἔδοξεν ἡ σφαιρα αὐτῇ καὶ ἡ σωματότης τοῦ οὐρανοῦ χρόνος εἶναι, καὶ τὴν αἰτίαν διὸν παρελογίσθησαν ἐπήγαγε· διότι, φησίν, ὄμοιώς ἔν τε τῇ σφαιρᾳ λέγεται εἶναι τὰ πάντα (πάντων γὰρ περιεκτική) καὶ ἐν τῷ χρόνῳ· ἔνθεν γὰρ ἀσυλογίστως ἔχ δύο καταφατικῶν ἐν δευτέρῳ 10 σχῆματι συντήγον δτι δ χρόνος ἡ σφαιρα ἔστιν. ἀλλὰ τὸ ἐπισκοπεῖν, φησί, τὰ ἐπόμενα διδύνατα τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, εὐηθές ἔστιν, εἴπομεν δὲ ἡμεῖς ἢδη τὰ ἀκολουθοῦντα τῇ ὑποθέσει.

p. 218b9 'Επεὶ δὲ δοκεῖ μάλιστα κίνησις εἶναι καὶ μεταβολὴ τις δ χρόνος, τοῦτο δν εἴη σκεπτέον.

15 εἰπὼν δτι οὔτε ἡ περιφορά ἔστιν δ χρόνος οὔτε ἡ σφαιρα, νῦν φησιν δτι ἐπειδὴ μάλιστα τοῖς πολοῖς δοκεῖ ἡ κίνησις χρόνος εἶναι, τοῦτο αὐτὸ ζητητέον εἴτε κίνησις ἔστιν εἴτε μῆ.

p. 218b10 'Η μὲν οὖν ἔκαστου μεταβολὴ καὶ ἡ κίνησις ἐν αὐτῷ 40 τῷ μεταβάλλοντι μόνον ἔστι.

20 Τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα δτι οὐκ ἔστιν ἡ κίνησις χρόνος, δτι ἡ μὲν κίνησις ἐν μόνῳ ἔστι τῷ κινουμένῳ καὶ ἐν τῷ τόπῳ ἐν φ δν ἡ κίνησις γίνοιτο, δὲ χρόνος οὐκ ἐν μόνῳ ἔστι τῷ κινουμένῳ, ἀλλὰ πᾶσιν ὄμοιώς παρακολουθεῖ· ὥστε οὐκ ἔστιν ἡ κίνησις χρόνος.

p. 218b12 'Η οὖ δν τύχη δν αὐτὸ τὸ κινούμενον.

25 Τουτέστι καὶ ἐν φ δν τόπῳ κινηται· ὁ γὰρ 'ἢ' ἀντὶ τοῦ 'καὶ' συν- 48 δέσμου.

1 δ om. Mt 3. 5 ἔδοξε—σφαιρᾳ om. K 3 μὲν δν M: ἐν delevit t 4 χρόνος M: δ χρόνος t ἐν τῷ χρόνῳ τὰ M: ἐν τε τῷ χρόνῳ (om. τὰ) t, at cf. Arist. libri 6 αὐτῇ KM 11 ἡμεῖς p. 710,14 13 ἐπειδὴ δοκεῖ M 13. 14 καὶ—σκεπτέον om. K 14 τοῦτο M: τοῦτ' t 15 οὔτε ἡ σφαιρα om. M 16 et 17 δ χρόνος ετ εἴτε καὶ μή M 18. 19 ἡ κίνησις—ἔστι om. K 18 ἡ (ante κίνησις) M: om. t Arist. 19 μόνον ἔστι M: ἔστι μόνον t 20 δ χρόνος G 21 έσται K τῷ (post ἐν) om. t, cf. p. 710,22 sq. 22 γένοιτο M 23 οὐκ ἔστιν (έσται K) ἡ κίνησις χρόνος KM: ἡ κίνησις οὐκ ἔστι χρόνος Gt 24 τύχοι corr. M αὐτὸ τὸ κινούμενον om. K 25 κινεῖται K 25. 26 δ—συνδέσμου om. M

p. 218b13 Ἐτι δὲ μεταβολὴ μέν ἔστι θάττων καὶ βραδυτέρα. 84

Τὸ ἔτερον ἐπιχείρημα· ἡ κίνησις τὸ θάττον ἔχει καὶ τὸ βραδύτερον,
ὅ χρόνος τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον οὐκ ἔχει, ἡ κίνησις ἄρα οὐκ ἔστιν
ὅ χρόνος.

5 p. 218b15 Τὸ γὰρ ταχὺ καὶ τὸ βραδὺ χρόνῳ ὥρισται. 50

Οὐτι οὐκ ἔστι τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον ἐν τῷ χρόνῳ· τὸ γὰρ
θάττον καὶ τὸ βραδύτερον χρόνῳ ὥρισται (θάττονα γὰρ κίνησίν φαμεν
τὴν πολλὴν ἐν δλίγῳ χρόνῳ γινομένην, βραδεῖαν δὲ τὴν δλίγην ἐν πολλῷ),
ὅ δὲ χρόνος οὐχ ὄριζεται χρόνῳ, οὐκ ἄρα τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον
10 ἐν τῷ χρόνῳ. |

p. 218b17 Ο δὲ χρόνος οὐχ ὥρισται χρόνῳ, οὔτε τῷ ποσός τις 84
εἶναι οὔτε τῷ ποιός.

Η μὲν γὰρ κίνησις καὶ κατὰ ποσὸν καὶ κατὰ ποιὸν χρόνῳ ὥρισται,
κατὰ μὲν τὸ ποσόν, διτι μακρὰν λέγομεν κίνησιν τὴν ἐν πολλῷ χρόνῳ γι-
15 νομένην κίνησιν, βραχεῖαν δὲ τὴν ἐν δλίγῳ, κατὰ δὲ τὸ ποιόν, διτι θάττονα
λέγομεν κίνησιν τὴν πολλὴν μὲν ἐν βραχεῖ δὲ χρόνῳ γινομένην, βραδεῖαν δὲ
δὲ τὴν δλίγην ἐν πολλῷ· ὁ μέντοι χρόνος οὔτε κατὰ τὸ ποσὸν χρόνῳ
ώρισται (οὐ γὰρ λέγομεν τὸν ἐνιαυτὸν ἐνιαυτῷ ὠρίσθαι), ἀλλ' οὐδὲ κατὰ
τὸ ποιὸν ὥρισται ὁ χρόνος χρόνῳ· οὐ γὰρ ἔστιν ὅλως θάττων χρόνος ἢ
20 βραδύτερος· οὐκ ἔστι γὰρ ἡμέρα ἡμέρας ταχυτέρα ἢ βραδυτέρα.

p. 218b19 Μηδὲν δὲ διαφερέτω λέγειν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι κίνη-
σιν ἢ μεταβολήν.

Ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ μεταβολῆς ἐγυμνάσαμεν τὸν λόγον, οὐ πᾶσα δὲ μετα- 10
βολὴ κίνησις, οὐ τὴν μεταβολὴν δὲ ἔλεγον εἶναι τὸν χρόνον ἀλλὰ τὴν κί-

1 μέν ετ θάττων καὶ βραδυτέρα οι. K θάττων M et Arist. cod. E: πᾶσα θάττων τ
3 δ — οὐκ ἔχει οι. G τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον οὐκ ἔχει M: οὐκ ἔχει K: οὐκ ἔχει
5 τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον τ 3. 4 ἡ κίνησις ἄρα οὐκ ἔστι (ἔστιν δὲ K) χρόνος GKM: οὐκ
7 εἶναι ἄρα ἡ κίνησις δὲ χρόνος M 5 ταχὺ καὶ τὸ (τὸ οι. K, at cf. Arist. cod. I) βραδὺ¹
9 K: βραδὺ καὶ ταχὺ τ Arist. χρόνῳ ώρισται οι. K 6 Οὐτι οὐκ ἔστι — τὸ γὰρ] διτι
τὸ G 7 φαμεν τ: ταῦτην GKM 8 δλίγην ἐν πολλῷ] πολλὴν ἐν δλίγῳ G
11. 12 οὗτε — οὗτε τῷ ποιός οι. K 13. 14 κίνησις κατὰ ποσὸν διτι μακρὰν ceteris
οmissis G 15 κίνησιν οι. Gt θάττον K 16 βραχεῖ Mt: βραχὺ K: βρα-
17 δετ G βραδεῖαν] βραχεῖαν M 17 δλίγην] πολλὴν G 18 ἐνιαυτῷ] Ενιαυτοῦ G
19 ώρίζει M 20 βραδύτερος] βραδὺ K 21 διαφερέστω (sic; omissis λέγειν — μετα-
βολὴν) K 23 ἐγύμνασε (it)

νησιν, διὰ τοῦτο φῆσιν δτι μὴ διαφερώμεθα, εἰ ταῦτὸν ἡ κίνησις καὶ ἡ ^{4*}
μεταβολὴ εἴτε μή, *(ἀλλ')* ὡς ταῦτὸν οὕσης κινήσεως καὶ μεταβολῆς, οὕτω
χρησόμεθα τοῖς ὀνόμασι. μέλλει γάρ ἐν τοῖς ἐφεξῆς βιβλίοις δεικνύναι,
δτι ἐπὶ πλέον ἡ μεταβολὴ τῆς κινήσεως· ἡ γάρ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ
5 μεταβολὴ μὲν εἰσι, κίνησις δὲ οὐ.

p. 218b21 'Αλλὰ μὴν οὐδ' ἄνευ γε μεταβολῆς.

16

"Οτι εἰ καὶ μὴ εἴστι κίνησις καὶ μεταβολὴ ὁ χρόνος, ἀλλ' οὐκ ἄνευ
γε κινήσεως καὶ μεταβολῆς.

p. 218b21 "Οταν γάρ μηδὲν αὐτοὶ μεταβάλλωμεν τὴν διάνοιαν ἦ
10 λάθωμεν μεταβάλλοντες, οὐ δοκεῖ ἡμῖν γεγονέναι χρόνος.

Τουτέστιν δταν κινώμεθα μὲν μὴ ἐφιστάνωμεν δὲ κατὰ τὴν διάνοιαν
δτι κινούμεθα, οὐ δοκεῖ ἡμῖν γεγονέναι χρόνος, ἐπειδὰν *(δὲ)* ἐπιστή-²⁰
σωμεν τῇ κινήσει, εὐθὺς καὶ τοῦ χρόνου ἔννοιαν λαμβάνομεν.

p. 218b23 Καθάπερ οὐδὲ τοῖς ἐν Σαρδοῖ μυθολογουμένοις καθεύ-
15 δειν παρὰ τοῖς ἥρωσιν, δταν ἐγερθῶσι.

Μῦθόν τινα λαμβάνει εἰς παράδειγμα. ἐλέγοντό τινες ἀρρωστοῦντες ²⁸
ἀπίεναι πρὸς τοὺς ἥρωας ἐν Σαρδοῖ καὶ θεραπεύεσθαι, ἀπίοντας δὲ ἐφεξῆς
κοιμάσθαι πέντε ἡμέρας, είτα ἐξυπνιζομένους νομίζειν ἐκείνην εἶναι τὴν ³⁰
ῶραν καθ' ἧν ἐπέστησαν τοῖς ἥρωσιν. ὥσπερ οὖν, φῆσιν, ἐκεῖνοι οὓς ὁ
20 μῦθος φῆσιν οὐκ ἐφιστάνοντες ταῖς τοῦ παντὸς περιόδοις αἱς περιῆλθον
οὐδὲ τοῦ παραδραμόντος χρόνου ἡσθάνοντο, καὶ πάλιν τοῦ χρόνου μὴ αἱ-
σθάνομενοι οὐδὲ τῆς κινήσεως ἡσθάνοντο, ἀλλ' φόντο ἐν εἶναι καὶ τὸ αὐτὸ³²
νῦν δτε ἐκαθεύδησαν καὶ δτε ἀνέστησαν, οὕτω δὴ καν μὴ διαφορὰ ἦν τὰ
νῦν ἀλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἀν οὐδὲ χρόνος ἦν. ὥσπερ γάρ ἐπὶ τοῦ
25 δοκοῦντος ἔνδες νῦν εἶναι οὐδὲ χρόνος εἶναι δοκεῖ οὐδὲ κίνησις, οὕτω καὶ

1 διαφερόμεθα K 2 ἀλλ' addidit t ταῦτον corrigere nolui 3 χρησώ-
μεθα Gt ἐν τοῖς ἐφεξῆς κτλ.] E 1 p. 225 = 25 sqq. al. praesertim 5 p. 229b 13

5 μεταβολὴ Kt: μεταβο M: μεταβολαὶ G 6 οὐδὲ M 7. 8 "Οτι— μεταβολῆς οι. K
9 μηδὲν αὐτοὶ KM: αὐτοὶ μηδὲν t μεταβάλλωμεν M: μεταβάλλομεν K: μεταβάλλω-
μεν t 10 μεταβάλλοντες K: μεταβαλόντες Mt οὐ οι. M χρόνος M: ὁ χρό-
νος (K)t 11. 12 Τουτέστιν—χρόνος οι. M 11 ἐφιστάμενοι K 12 κινώμεθα K
οὐ οι. K δὲ habet t et, si silentio fides, K: οι. GM 14 τοῖς ἐν: (sic; οινίσσις
Σαρδοῖ—ἐγερθῶσι) K 16 Μῦθόν τινα κτλ.] cf. Diels ad Simplic. p. 707,30 et in Addendis
ἀρρωστοῦντες K 17 ἀπύθηται corruptum videtur 17. 18 κοιμάσθαι ἐφεξῆς Gt 18 πέντε
GKM: δύο t ἐκείνην εἶναι νομίζειν M 19 οὖν ἐκεῖνοι φῆσιν t 20 οὐκ οι. G: μὴ t
περιῆλθεν K 21 et 22 οὐδὲ Gt: οὐδὲν KM 22 αἰσθάνοντο et εἰονται K
23 διαφορὰ K ἦν Gt: ἦν KM, at cf. p. 575,20. 643,8 al. 25 ἔνδες] έν M

ἐπὶ τοῦ κατὰ ἀλήθειαν ἐνὸς οὔτε χρόνος ἔστιν οὔτε κίνησις. εἰ δὲ τοῦτο ⁱⁿ 4^o οὗτως ἔχει, ἡ πάντη ταῦτα ἀλλήλοις εἰσὶν ἡ κίνησις καὶ ὁ χρόνος, ἡ τῆς ⁱⁿ 28 κινήσεώς ἔστι τι ὁ χρόνος· εἰ οὖν δέδεικται ὅτι οὐκ ἔστι κίνησις, ἀνάγκη τῆς κινήσεώς τι εἶναι τὸν χρόνον.

5 p. 219a2 Ληπτέον δέ, ἐπεὶ ζητοῦμεν τί ἔστιν ὁ χρόνος, ἐντεῦθεν ἀρχόμενοι, τί τῆς κινήσεώς ἔστιν ὁ χρόνος.

'Επειδή, φησί, τὸ προσκείμενον ἡμῖν εύρεται τί ἔστιν ὁ χρόνος, ὁ λόγος ⁱⁿ 10 δὲ νῦν ἀνέφηνεν ὅτι ἀνάγκη τῆς κινήσεώς τι εἶναι τὸν χρόνον, ἐντεῦθεν ἀρξάμενοι καὶ τοῦτο λαβόντες αὐτὸ τοῦτο ζητήσωμεν, τί τῆς κινήσεώς ἔστιν ⁱⁿ 10 ὁ χρόνος, πότερον πάθος τι ἡ συμβεβηκός ἡ τι ἄλλο.

p. 219a3 "Αμα γὰρ κινήσεως αἰσθανόμεθα καὶ χρόνου.

'Αναλαμβάνει πάλιν τὸν αὐτὸν λόγον, ὅτι συνεπινοοῦνται ἀλλήλοις ἡ κίνησις καὶ ὁ χρόνος.

p. 219a4 Καὶ γὰρ ἐὰν ἡ σκότις καὶ μηδὲν διὰ τοῦ σώματος πά-
15 σχωμεν, κίνησις δέ τις ἐν τῇ ψυχῇ ἐνῷ, ^{(εὐθὺς ἂμμα δοκεῖ τις γεγονέναι καὶ χρόνος).}

"Οτι οὐ μόνον τῇ σωματικῇ κινήσει ἐφιστάνοντες εὐθὺς εἰς ἔννοιαν ⁱⁿ 48 ἐρχόμεθα τοῦ χρόνου, ἀλλὰ καὶ μηδεμιᾶς σωματικῆς κινήσεως συναίσθη-
σιν ἔχωμεν, ἥρεμῶσι δὲ πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις, ἡ δὲ ψυχὴ μόνον τὸ φαντα-
ζοῦ στικὸν ἔσωτῆς κινῆ, εὐθὺς πάλιν τῇ τοιαύτῃ κινήσει καὶ ὁ χρόνος συνεπι-
50 νοεῖται. τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ μᾶλλον ἔστιν· οὕτω γὰρ συνεπινοεῖται τῇ κινήσει
ὁ χρόνος, διότι καὶ ἔξιθεν μὲν μηδεμιᾶς αἰσθανώμεθα κινήσεως σωματικῆς
ἥτινι καὶ ὁ χρόνος πάντως σύνεστι, ψυχικῆς δὲ οὖν μεταβολῆς αἰσθάμεθα,
εὐθὺς καὶ ταύτη χρόνον συνεπενοήσαμεν· οὕτω συμπέφυκέ πως τῇ κινήσει
25 δὲ τῇ κινήσει συνεπινοεῖται καὶ χρόνος, οὕτως αὖ πάλιν
καὶ τῇ ἔννοιᾳ τοῦ χρόνου καὶ ἡ τῆς κινήσεως συνεισέρχεται ἔννοια· ὡς
γὰρ εἶπον, | ἐὰν τὸν χρόνον συναίσθημεθα τὸν παρεληλυθότα, εὐθὺς ἐφι-
8 5^o

2 πάντως M ταῦτα K εἰσὶν] ἔστιν τ 3 κίνησις ομ. KM 5 δὲ KM:
δὴ τ ἐπεὶ K: ἐπειδὴ t 5. 6 τι ἔστιν —ἔστιν ὁ χρόνος ομ. K 6 ἀρ-
χόμενοι M: ἀρχομένοις t Arist. (praeter cod. E) δ χρόνος M: ομ. t 10 ἡ ἄλλο
τι M 11 lemma habet G αἰσθανόμεθα καὶ χρόνου ομ. K 12 γὰρ πά-
λιν t 14. 16 καὶ μηδὲν—χρόνος ομ. K 14 σώματος iterat M, qui mox ἐν ἡ
15. 16 εὐθὺς—χρόνος addidi ex t: ομ. M, qui ad proximum εὐθὺς aberrans etiam verba
"Οτι—ἐφιστάνοντες ομισιτ 18 ἀρχόμεθα K 19 ἔχομεν K 20 κινεῖ M
21 κινήσει Gt: κτίσει KM 22 αἰσθανώμεθα M: αἰσθανόμεθα K: αἰσθάμεθα Gt
σωματικῆς ομ. t 23 δ ομ. M αἰσθάμεθα K: αἰσθανόμ^{οι} (ex αἰσθανομ^{οι}) M
27 prius τὸν ομ. Gt συναίσθημεθα Gt

στάνομεν διτι πολλὴν ἀνάγνωσιν ἐποιησάμεθα, η πολλὰ ἐκαθευδήσαμεν, η 8 δε
ἄλλην τινὰ κίνησιν ἔκινήθημεν.

p. 219a10 Ἐπεὶ δὲ τὸ κινούμενον κινεῖται ἔχ τινος εἰς τι καὶ
πᾶν μέγεθος συνεχές, ἀκολουθεῖ τῷ μεγέθει ή κίνησις.

5 Ἐλέγεις τοὺς τῶν προγενεστέρων περὶ χρόνου λόγους, ἐντεῦθεν βιού-
λεται τὴν αὐτοῦ δόξαν ἐκθέσθαι. προλαμβάνει δὲ λῆμμα τι διτι ή κίνησις
συνεχής ἔστι, καὶ κατασκευάζει τοῦτο τούτῳ τῷ τρόπῳ· πᾶν τὸ κινού-
μενον, φησίν, ἔχ τινος εἰς τι κινεῖται (τοῦτο γάρ ἐπὶ πάσης κινήσεως
ἀληθές, ἀλλ' εἰ καὶ ἐπὶ πάσης κινήσεως τοῦτο ἀληθές, αὐτὸς ὡς ἐπὶ⁵
10 τῆς κατὰ τόπον γυμνάζει τὸν λόγον), εἰ οὖν ή κίνησις ἔχ τινος εἰς τι, ἐπὶ⁵
μεγέθους ἄρα ή κίνησις (εἰ γάρ ἔχ τινος εἰς τι, ἀνάγκη τὸ μεταξὺ μέγεθος
εἶναι· ὥστε ἐπὶ μεγέθους ή κατὰ τόπον κίνησις), πᾶν δὲ μέγεθος συνεχές,¹⁰
ἐπὶ συνεχοῦς ἄρα ή κίνησις, τὸ δὲ ἐπὶ συνεχοῦς κινούμενον συνεχῆ κι-
νεῖται κίνησιν, συνεχῆς ἄρα ή κατὰ τόπον κίνησις. ἔστιν οὖν τὸ συνεχές
15 πρώτως μὲν ἐν τῷ μεγέθει, διὰ τὸ μέγεθος δὲ καὶ ἐν τῇ κινήσει. πάλιν
ἐπειδὴ ἐν τῷ συνεχεῖ ἔστι τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον (ἔστι γάρ τοῦ με-
γέθους τὸ μὲν τὸ πρότερον τὸ δὲ δεύτερον), διὰ τοῦτο οὖν καὶ ἐν τῇ κι-
νήσει ἀνάγκη εἶναι τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον· ὡς γάρ διν ἔχῃ τὸ μέ-
γεθος, οὕτως ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὴν κίνησιν· ὅντος οὖν ἐν τῷ μεγέθει τοῦ
20 προτέρου καὶ ὑστέρου, καὶ ἐν τῇ κινήσει τοῦτο εἶναι ἀνάγκη. ἔστιν οὖν 15
ἐν τῇ κινήσει τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑστέρον. ἐπειδὴ οὖν εἰς ἔννοιαν ἐρχό-
μεθα τοῦ χρόνου οὐκ ἄλλως η εἰς ἔννοιαν ἐλθόντες τῆς κινήσεως, ἔστι
δὲ ἐν τῇ κινήσει ή μέν τις προτέρα η δὲ ὑστέρα, δῆλον διτι καὶ ἐν τῇ
προτέρᾳ κινήσει εἰς ἔννοιαν ἐρχόμεθα τοῦ χρόνου καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ. εἰ
25 γάρ συνεισάγεται τῇ ἔννοιᾳ τῆς κινήσεως ὁ χρόνος, δῆλον διτι καὶ ἐν τῇ
προτέρᾳ κινήσει συνεπινοηθήσεται ὁ χρόνος καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ. ἔστιν ἄρα
καὶ τοῦ χρόνου τὸ μὲν πρότερον τὸ δὲ ὑστέρον. ὡς γάρ διν ἔχῃ η κίνη-
σις, οὕτως καὶ τὸν χρόνον ἔχειν ἀνάγκη· ἀκολουθοῦσι γάρ ἄλλήλοις η 20
κίνησις καὶ οἱ χρόνοι. οὐ ταῦτα δέ ἔστιν ή κίνησις καὶ τὸ πρότερον καὶ
30 τὸ ὑστέρον· κατὰ μὲν γάρ τὸ ὑποκείμενον τὸ ἐν τῇ κινήσει πρότερον καὶ
ὑστέρον οὐδὲν ἄλλο ἔστιν η κίνησις, κατὰ δὲ τὴν σχέσιν ἄλλο ἔστι τῇ κι-
νήσει τὸ κινητόν εἶναι καὶ ἄλλο τὸ προτέρα καὶ ὑστέρα. ἔστι γοῦν οὐ

1 η πολλὰ KM: πολλὰ δὲ Gt 3 lemma om. K 6 αὐτοῦ libri λῆμματι K
7 καὶ κατασκευάζει KM: κατασκευάζει δὲ Gt 10 η κατὰ τόπον κίνησις Gt 12 δὲ
τὸ μέγεθος M 16 τὸ μὲν πρότερον τ. καὶ τὸ δεύτερον KM: τὸ δὲ δεύτερον G: τὸ
δὲ δεύτερον τ. 16. 17 ἔστι γάρ—τὸ δὲ δεύτερον K: om. GMt 17. 18 διὰ τοῦτο—
δεύτερον om. M 17 οὖν om. t 18 ἀνάγκη εἶναι om. t πρῶτον K δεύ-
τερον K: δεύτερον Gt 18 et 27 ἔχει K: ἔχοι M 19 ὅντος Gt: οὕτως KM 20 καὶ
τοῦ ὑστέρου t 22 η om. K 24 ἀρχόμεθα K 25 συνεισάγεται K: συνάγεται
GMt, at cf. p. 718, 8 26 δεύτερα KM: ὑστέρα Gt 27 τοῦ Gt: τοῦτο K: τοῦτο
τοῦ M 28 οὕτως t 30 τῇ om. t 31 η] η M ἄλλη (altero loco) G
32 τὸ κινητόν εἶναι G

μόνον ἐν τῇ κινήσει τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπιστον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις τισίν, 85 οἷον ἐν ἀριθμῷ· ἡ γάρ μονάς προτέρα ἐστὶ τῆς δυάδος, καὶ τὰ προσώματα τῶν διηγήσεων, καὶ αἱ συλλαβαῖς τῶν στοιχείων. οὐ ταῦτὸν ἄρα τὴν κατὰ 25 τόπον εἰπεῖν κινήσιν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπιστον. εἰς ἔννοιαν δὲ 5 ἐρχόμεθα τοῦ χρόνου οὐχ ἀπλῶς ὅταν κινήσιν ἐννοήσωμεν (οὐδὲ γάρ ἐάν ἀλλούσιν ἀπλῶς νοήσω ἡ φοράν, εὐθὺς συνεπινῶ καὶ χρόνον), ἀλλ' ὅταν τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπιστον τὸ ἐν τῇ κινήσει ἐννοήσω, τότε τῇ τοιάυτῃ ἐννοίᾳ συνεισάγεται εὐθὺς ἡ τοῦ χρόνου ἔννοια. ὅταν γάρ, φησί, τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπιστον τὸ ἐν τῇ κινήσει ἐννοήσωμεν, τότε τὸ μεταξὺ χρό- 10 νον φαμέν· τὴν γάρ ἀρχὴν τῆς κινήσεως ἐννοήσαντες καὶ τὸ τέλος τὸ μεταξὺ χρόνου φαμέν. ὥστε, φησίν, εἰ ὅταν ἀριθμήσωμεν τὴν κινήσιν 20 καὶ εἴπωμεν τὸ μὲν εἶναι αὐτῆς πρότερον τὸ δὲ δεύτερον τότε καὶ χρόνον φαμὲν εἶναι, ἔοικεν ὁ χρόνος ἀριθμὸς εἶναι κινήσεως κατὰ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπιστον. οὐ πάσης δὲ κινήσεως ἀριθμὸς ὁ χρόνος (οὐ γάρ ἀλλοιώ- 15 σεως ἡ αὐδήσεως), ἀλλὰ τῆς κατὰ τόπον, καὶ ταύτης οὐ πάσης, ἀλλὰ τῆς τεταγμένης. μετρεῖ μὲν γάρ πᾶσαν κινήσιν ὁ χρόνος, ἀλλὰ πρώτως μὲν τὴν τεταγμένην, δι' ἔκεινην δὲ καὶ τὰς λοιπάς· ἡμέρα γάρ καὶ ὥρα καὶ μῆν καὶ ἐνιαυτὸς τῇ περιόδῳ τῆς ἀπλανοῦς μετρεῖται, διὰ ταύτης δὲ καὶ 25 πᾶσαν κινήσιν μετρεῖ ὁ χρόνος. ὥστε τῆς τοιάυτης κινήσεως ἀριθμός 20 ἐστιν ὁ χρόνος. οὐχ ἄρα, φησίν, ἡ κινήσις χρόνος ἐστίν, ἀλλ' ὁ τῇ κινήσεως ἀριθμός. διτὶ δὲ τοῦτο ἐστιν ὁ χρόνος, δείκνυσι καὶ ἐκ συλλογισμοῦ τοῦτον τὸν τρόπον· πᾶν πλεῖον καὶ ἔλαττον ἀριθμῷ κρίνεται, τὶ πλέον καὶ ἔλαττον χρόνῳ κρίνεται (τοῦτο δὲ ἐστιν ἡ κινήσις), τὶς ἄρα ἀριθμὸς χρόνος ἐστίν. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς διττός ἐστιν, ὁ μὲν ὡς ἀριθμῶν ὁ δὲ ὡς ἀριθμούμενος, ἐπειδὴ καὶ ἐστῆς διττός καὶ μεδίμνος ὁ μὲν 40 ὡς μετρῶν δὲ ὡς μετρούμενος, ποιόν φαμεν ἀριθμὸν εἶναι τὸν χρόνον, τὸν μετροῦντα ἡ τὸν μετρούμενον; φησὶν οὖν διτὶ δὲ τὸν μετροῦντα, ἀλλὰ τὸν μετρούμενον· εἰ γάρ δὲ ὁ μὲν ἀριθμὸς ἐν τῇ ψυχῇ ἐστι τῇ ἡμετέρᾳ, δὲ χρόνος ἔξω ἡμῶν, οὐχ ἄρα ὁ ἀριθμῶν ἐστιν ὁ χρόνος, ἀλλ' ὁ ἀριθμούμενος.

30 p. 219•13 "Οση γάρ ἡ κινήσις, τοσοῦτος καὶ ὁ χρόνος.

Εἰ συνεπινοεῖται τῇ κινήσει ὁ χρόνος, εἰκότως ὡς ἀν ἔχῃ ἡ κίνη-

1 τὸ (post καὶ) ομ. G 3 καὶ τῶν συλλαβῶν τὰ στοιχεῖα (στοιχεῖα t) recte, nisi quid intercidit, Mt 4 κινήσιν εἰπεῖν Gt εἰς ἔννοιαν κτλ. ut lemma K, qui τοῦ χρόνου — ἐννοήσωμεν ομ. 5 οὐδὲ] οὐ K 6 φθοράν K 7 τὸ πρότερον καὶ τὸ KM: καὶ πρότερον καὶ Gt 8 συνάγεται Gt 9 τὸ (post καὶ) ομ. Gt ἐννοήσωμεν M: νοήσωμεν K: ἐννοήσω Gt τὸ μεταξὺ Mt: τὸν μεταξὺ GK 10. 11 τὴν φαμέν ομ. M 12 αὐτῆς εἶναι M δεύτερον GKT: ὄπιστον M 13 φαμὲν εἶναι M: εἶναι ομ. K: εἶναι φαμὲν Gt 14 ἀριθμὸς εἶναι δ M οὐδὲ γάρ t 15 οὐ πάσης, ἀλλὰ Gt: οὖσης KM 19 ἀλλην πᾶσαν Gt 20. 21 οὐκ ἄρα—δ χρόνος ομ. G 20 φησὶ κινήσις (ομ. ἡ) t 21 δείκνυσι δὲ καὶ t 22 πᾶν πλέον M 22. 23 ἀριθμῷ—ἔλαττον ομ. M 24 ἐπαιδὴ δ G 26 δὲ] ὡς δὲ K 28 fort. (ἀριθμῶν) ἀριθμὸς ἐν τῇ iterat initio versus M 30 lemma habet G τοσοῦτον K 31 συνεπινοεῖται scripsi: οὖν ἐπινοεῖται libri ὡς M: ομ. GK: ὥσπερ t ἔχῃ G: ἔχει K: ἔχει Mt

σις, οὗτως ἔχει καὶ ὁ χρόνος. ὥστε εἰ καὶ πολλὴ εἴη ἡ κίνησις, πολὺν ^ε δεῖ εἶναι καὶ τὸν χρόνον ἀνάγκη, εἰ δὲ δλίγηται, δλίγον. εἰ δὲ ἔλεγεν ἐμπροσθεν δτι θάττονα λέγομεν κίνησιν τὴν πολλὴν ἐν δλίγῳ χρόνῳ, ὡς εἶναι κίνησιν μὲν πολλὴν χρόνον δὲ δλίγον, οὐκ ἐναντία φησίν· οὐ γὰρ περὶ τῆς ποιου-⁵ σης τὸν χρόνον κινήσεως ἔλεγεν ἐν ἑκείνοις, ἀλλὰ τῆς τυχούσης κινήσεως, ἐνταῦθα δὲ περὶ τῆς ποιουσης τὸν χρόνον κινήσεως, δτι δση ἀν ὑπάρχῃ ἡ κίνησις, τοσοῦτον ὑπάρχειν καὶ τὸν χρόνον ἀνάγκη.

50

p. 219a 14 Τὸ δὴ πρότερον καὶ ὄστερον ἐν τῷ πρῶτον ἐστιν· ἐνταῦθα μὲν δὴ τῇ θέσει.

10 Τὸ πρότερον, φησί, καὶ τὸ ὄστερον πρῶτον ἐστιν ἐν τῷ τόπῳ, διὰ τὸν τόπον δὲ καὶ ἐν τῇ κινήσει. τόπον δέ φησι τὸ μέγεθος ἐφ' οὐδὲ ἡ κί-
νησις· τὰ γὰρ κατὰ τόπον κινούμενα ἐπὶ μεγέθους κινεῖται. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ τόπου, φησί, τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον κατὰ τὴν τῶν μορίων ἐστὶ θέσιν· ἐκ θέσιν γὰρ ἔχοντων μορίων τὰ μεγέθη. εἰπὼν δὲ δτι ἐνταῦθα ^ε 5
15 μὲν δὴ τῇ θέσει, οὐκ ἀνταπέδωκεν, ἀλλ' δτι μὲν καὶ ἐπὶ τῆς κινήσεώς ἐστι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον ἀνάλογον τῇ κινήσει εἰπε, πῶς δὲ ἐπὶ τῇ κινήσεως τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον οὐκ εἰπεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ σιω-
πώμενὸν εἰπεν νοεῖν, δτι οὐ τῇ θέσει. οὐ γὰρ ἐστιν ἐκ θέσιν ἔχοντων μορίων ἡ κίνησις· οὐ γὰρ ὑπομένει τὸ πρότερον ἐπιδὸν τὸ δεύτερον, ἀλλὰ
20 ἐν ῥύσει ἐστὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον. ἀνάλογον δὲ τοῖς ἐν τῷ με-
γέθει, προτέρῳ λέγῳ καὶ ὄστέρῳ, καὶ ἐν τῇ κινήσει εἶναι φησι, διότι
ἡ ἐπὶ τοῦ πρώτου μορίου τοῦ μεγέθους γινομένη κίνησις, αὕτη ἐστὶ πρώτη, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ δευτέρου δευτέρα. δτι δὲ 'τὸν τόπον' ἀντὶ τοῦ μεγέθους εἰπεν, ἐδῆλωσε καὶ δὲ ἦν ἐπίγαγεν· ἐπεὶ γὰρ ἐν τῷ μεγέθει
25 ἐστί, φησί, τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον, δπερ εἰπεν ἄνω ἐν τῷ πρῶτῳ, ^ε 10
ἐνταῦθα λέγων *(ἐν)* τῷ μεγέθει, ίσον λέγων τῷ δτι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον ἐν τῷ τόπῳ πρῶτον ὑπάρχει, τουτέστι τῷ μεγέθει. διὰ τί δὲ
ἐκ τοῦ μεγέθους φαμὲν τὴν κίνησιν ἔχειν τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον,

1 εἰ καὶ KM: καὶ εἰ Gt ἡ om. K πολὺν] πολλὴν K 2 εἰ δὲ (priore loco) KM:
καὶ εἰ Gt ἐμπροσθεν c. 10 p. 218b 15 3 θάττονα KM: ταχεῖαν Gt κίνησιν λέγο-

μεν traicit M 5. 6 Θεγεν—χρόνον κινήσεως om. M 5 ἐν om. G 6 ὑπάρ M:
ὑπάρχει K 7 ὑπάρχειν καὶ τὸν (τὸν om. M) χρόνον ἀνάγκη KM: ἀνάγκη ὑπάρχειν καὶ
τὸν χρόνον Gt 8 δὴ KM et Arist. codices EH: δὲ δὴ τὸ ὄστερον—ἐστιν om. K
10 τῷ om. M 14 εἰς θέσιν G: ἐκθεσιν K 15 ἀνταποδέδωκεν K 16 alterum τὸ om. G
τῇ κινήσει GKM: τῷ μεγέθει τοῖς ἑκεῖσι δὲ καὶ ἐπὶ M 17 τὸ (post καὶ et
post κατὰ) om. K 18 νοεῖν εἰπεν Gt 20 τὸ (post καὶ) om. Gt 21 φησι
ταῦτα Gt 22 ἡ ita scriptum ut legas ὡς G 23 δεύτερα i 24 ἐδῆλωσεν (om.
καὶ) Gt 24. 25 ἐπεὶ—ὄστερον om. G 24 γὰρ KM: δὲ τὸ 25 φησι om. t

τὸ (post καὶ) om. t 26 λέγων (priore loco) GK: λέγει M: λέγει t ἐν addidit t
ισον λέγω τῷ δτι K 26. 27 prius τὸ om. M, alterum K 28 τὸ ὄστερον καὶ τὸ
πρότερον τὴν κίνησιν (om. λέγειν) M alterum τὸ om. K

οὐχὶ δὲ τὸ ἐναντίον ἔχ τῆς κινήσεως καὶ τῷ μεγέθει ὑπάρχειν; δτι γάρ 8^ο
 διὰ τὴν κίνησιν ἔγει καὶ τὸ μέγεθος τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον, δῆλον
 ἐντεῦθεν· εἰ γάρ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας δύο τινὰ κινοῦνται, τὸ μὲν ἐκ
 τοῦ ἑτέρου ἄκρου ἀρκάμενον τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου, οὐδὲ τὸ αὐτὸν πρῶτον
 5 ἔξει ἔκαστον τοῦ μεγέθους μόριον, ἀλλ' ἔκαστη τῶν κινουμένων τοῦτο ἔστιν
 πρῶτον τοῦ μεγέθους μόριον, διὸν ἤρετο ποιεῖσθαι τὴν κίνησιν. καὶ ἐπὶ
 τῶν κατὰ φύσιν δὲ κινουμένων τοῦτο ἔστιν ἰδεῖν· εἰ γάρ λίθος μὲν φέ-
 ροιτο κάτω, πῦρ δὲ ἄνω διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀέρος, τὸ τῷ ἑτέρῳ πρῶτον τοῦ
 ἀέρος μόριον, τοῦτο τῷ λοιπῷ ἔστιν ἐσχατον. ὥστε ἐκ τῆς κινήσεως ὅρι-
 10 ζεται ἔκαστη τὸ πρότερον καὶ ὄστερον. πᾶς οὖν φησι πρῶτον εἶναι ἐν
 τῷ μεγέθει ὁ Ἀριστοτέλης τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον; φημὶ οὖν δτι τὸ
 εἶναι διλοις τῇ κινήσει διὰ τὸ μέγεθος ἔστιν, ὥστε ἐπειδὴ ἀναιρεθέντος τοῦ 20
 μεγέθους ἔξι ἀνάγκης ἀναιρεῖται καὶ ἡ κίνησις, οὐδὲ μέντοι εἰ ἡ κίνησις
 ἀναιρεθείη, ἀναιρεῖται τὸ μέγεθος, ὥσπερ τὸ εἶναι ἡ κίνησις διὰ τὸ μέ-
 15 γεθος ἔχει, οὗτοι δηλονότι καὶ τὰ ὑπάρχοντα τῇ κινήσει διὰ τὸ μέγεθος
 τὸ εἶναι ἔξουσιν· ὑπάρχει δὲ αὐτῇ τὸ πρότερον καὶ ὄστερον· καὶ ταῦτα
 ἄρα διὰ τὸ μέγεθος ἔχει τὸ εἶναι. διὰ τοῦτο οὖν ἴσως πρῶτον ἐν τῷ με-
 γέθει εἶναι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον.

p. 219*18 *Αλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ χρόνῳ ἔστι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον.
 20

*Ἐπειδὴ καὶ ὁ χρόνος, φησί, τῇ κινήσει ἐπεται καὶ ἡ κίνησις τῷ
 χρόνῳ, εἰκότως δοτος ἐν τῇ κινήσει τοῦ προτέρου καὶ ὄστερου, καὶ ἐν τῷ
 χρόνῳ δὲν εἴη τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον.

p. 219*19 *Ἐστι δὲ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον, δ μέν ποτε δν
 25 κίνησίς ἔστι.

Τοῦτο, φησί, τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον, διπερ θεωρεῖται ἐν τῇ κινήσει καὶ ἐν τῷ χρόνῳ, κατὰ μὲν τὸ ὑποκείμενον (τοῦτο γάρ φησι τὸ δ μέν ποτε δν) οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ κίνησις, κατὰ μέντοι τὸν ὄρισμὸν καὶ τὴν σχέσιν ἔτερα, ὥσπερ ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις κατὰ μὲν τὸ ὑπο-
 30 κείμενον κλῖμακ ἔστι, κατὰ δὲ τὸν λόγον ἔτερα καὶ οὐ κλῖμακ. οὗτοι δὴ

2 alterum τὸ οι. K δεύτερον G 3 τινὰ δύο τ κινῶνται K 5 ἀλλ' ἔκαστον M τῶν] τῷ K 7. 8 φέροιτο μὲν M 10 πρότερον KM: πρῶτον Gt καὶ τὸ ὄστερον M 10. 11 δ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ μεγέθει M 11 τὸ (post καὶ) οι. K οὖν οι. M δτι οι. K 12 ἐτεῖ τ 16. 18 καὶ ταῦτα—ὄστερον οι. M 18 εἶναι φησι τ: (εἰπεν) εἶναι? 19 τῷ οι. Aristoteles (praeter cod. I) 19. 20 τὸ πρότερον καὶ τὸ (τὸ οι. τ) ὄστερον Mt: οι. K 21 κίνησις ἐν τῷ M 23 alterum τὸ οι. Gt 24. 25 καὶ—ἔστι οι. K 24 ὄστερον M: ὄστερον ἐν τῇ κινήσει τ, cf. Arist. 27 τῷ] τὸ τ alterum τὸ οι. M 28 ή] ή G 29 ὥσπερ καὶ ἡ ἀνάβασις (omissis καὶ ἡ κατάβασις) G 30 ἔτερα Mt δὴ KM: δὲ Gt

καὶ τὸ πρότερον οὐκ ἔστι κίνησις, ἐπεὶ οὐκ ἀνήνεγκεν τὸν θεωροῦμεν τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον (μεταβαίνοντες γάρ τῷ λογισμῷ ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τόδε, οὕτω φαμὲν τὸ μὲν εἶναι πρότερον τὸ δὲ δεύτερον·
5 ἐὰν γάρ μὴ μεταβῶμεν ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τόδε, οὐδὲ προτέρου καὶ δεύτερου ἔννοιαν ἴσχουμεν), ἀλλ’ οὖν ἔπειτα κίνησεως τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον·
10 τὸ γάρ πρότερον καὶ δεύτερον οὐ κίνησις ἄμφω οὐδὲν διαφέρουσι, διαφέρουσι δὲ τῷ τὸ μὲν πρότερον εἶναι τὸ δὲ δεύτερον· ἀλλοι τι ἄρα ἔστι ταῦτα καὶ οὐ κίνησις, ἀλλὰ οἶον πάθος τι τῆς κίνησεως. εἰ δὲ τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον μὴ ἐπὶ τῶν μορίων αὐτῶν τῆς κίνησεως λάβωμεν, ἀλλ’ ἐπὶ τῶν περάτων καὶ τῶν κινημάτων, σαφέστερός ἔστιν ὁ λόγος, διτι
15 ἐν ὑποκειμένῳ μέν ἔστιν ἄμφω τῇ κίνησει, ἔπειτα δὲ ὅντα αὐτῆς, ὥσπερ καὶ τὰ σημεῖα τῆς γραμμῆς καὶ ή ἐπιφάνεια τοῦ σώματος.

p. 219-25 Ὁρίζομεν δὲ τῷ ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ διπολαβεῖν αὐτόν, καὶ 45
15 μεταξὺ αὐτῶν ἔπειτα.

Τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον διρίζοντες, φησί, τὸ ἐν τῇ κίνησει, οὗτως εἰς ἔννοιαν τοῦ χρόνου ἐρχόμεθα. ὅντος γάρ καὶ ἐν αὐτῷ τοῦ προτέρου καὶ δεύτερου, ὡς εἰρηται, διτι τοῦτο διρίσωμεν καὶ εἴπωμεν ἄλλο μὲν εἶναι τὸ νῦν ἐν φύσει τῇ κίνησις, ἄλλο δὲ ἐν φύσει πέπαυται, τὸ μεταξὺ τούτων 50 ἔπειτα δὲ παρὰ τὰ ἄκρα τούτο εἶναι φαμεν τὸν χρόνον, ὥσπερ καὶ τὸ μεταξὺ τῶν κινημάτων, τοῦ τε προτέρου καὶ τοῦ δεύτερου, τοῦτο εἶναι φαμεν κίνησιν. ὥσπερ γάρ τὸ τοῖς σημείοις διρίζομενον γραμμή ἔστι καὶ τὸ τοῖς κινήμασι κίνησις, οὗτω δὴ καὶ τὸ τοῖς νῦν διρίζομενον χρόνος ἔστι.

p. 219-29 Τὸ γάρ διρίζομενον (τῷ) νῦν χρόνος εἶναι δοκεῖ· καὶ 25
25 ὑποκείσθω. |

Ἐπεὶ οὐ σύγκειται ἐκ τῶν νῦν ὁ χρόνος (οὐ γάρ ἔστι δύο νῦν ἐφεξῆς),
ἀλλ’ ὁρίζεται ὑπὸ αὐτῶν, τῶν μεταξὺ οὐ νῦν ὅντων ἀλλὰ χρόνου, διὰ τοῦτο φησιν διτι τέως τοῦτο διπολαβεῖσθω, διτι πᾶν τῶν δύο νῦν τὸ μεταξὺ

^{xαὶ}
1 ήν καὶ] ήν G 2 ἐν KM: ἐπ' Gt 3 alterum τὸ om. K 4 εἶναι]
ἔστι K 5 οὐδὲν M 6 ἴσχωμεν K 8 πρότερον εἶναι τὸ δὲ δεύτερον KM: προηγεῖσθαι, τὸ δὲ ἐπιγίνεσθαι Gt ἀλλ' ἄλλο τι Mt ἄρα G: om. K Mt
10 τὸ om. Gt αὐτῆς Gt λάβομεν K: λάβοιμεν τὸ 11 ἔστιν] ἔτι G 12 μέν om. M 13 ή om. K: αἱ ἐπιφάνειαι M 14. 15 διπολαβεῖν—ἔπειτα om. K
14 αὐτό Mt et me teste Aristotelis codices EFG: αὐτά Bekkeri Aristoteles 15 μεταξὺ M: μεταξὺ τι Arist. 16 alterum τὸ om. M 17 ἐφεξόμεθα M 18 εἴπομεν K
20 ἔστι φαμὲν K: φαμὲν εἶναι M 20. 22 τὸν χρόνον—φαμεν om. K 21 alterum τοῦ G: om. Mt 21. 22 φαμὲν εἶναι M 22 et 23 διρίζωμεν ετ διρίζομεν K 23 δὴ KM: om. Gt τοῖς (ante νῦν) KM: τῷ Gt 24. 25 τῷ—ὑποκείσθω om. K 24 τῷ Arist.: τῶν τι: om. M 26 ἐπεὶ οὖν σύγκειται M 27 τῶν (sed τὸ M) μεταξὺ οὐ νῦν δοντων GKM: τοῦ μεταξὺ οὐ νῦν ὅντος τι 28 φασὶν primitus G

χρόνος ἐστί· δεῖξει γάρ τοῦτο ἐν τοῖς ἐφεξῆς λόγοις, δτι οὐδὲν μέγεθος 8
ἔξ ἀμερῶν σύγχειται, οὔτε γραμμὴ ἐκ σημείων οὔτε κίνησις ἐκ κινη-
μάτων οὔτε χρόνος ἐκ τῶν νῦν, ἀλλ' οὐδὲ ἔξ ἀπλατῶν πλάτος, λέγω
δὴ ἐκ γραμμῶν ἐπιφάνειαι, οὔτε ἔξ ἀβαθῶν βάθος, λέγω δὴ ἔξ ἐπιφα- 5
5 νειῶν σῶμα.

p. 219-31 Ἡ ὡς τὸ αὐτὸ μὲν προτέρου <δὲ> καὶ ὑστέρου τινός.

Εἴτε, φησί, μὴ δύο τῶν νῦν αἰσθανόμεθα, εἴτε καὶ ἐνδεικνύειν μὴ ἐν
ὑστέρῳ δέ τινι καὶ προτέρῳ γινομένου, οὐ δοκοῦμεν χρόνον γεγονέναι· κανὸν 10
γάρ ἐν ἦ τὸ τὸ νῦν, νοήσωμεν δὲ τοῦτο κινούμενον καὶ ποτὲ μὲν ἐν ἄλλῳ
10 τινὶ γινόμενον ποτὲ δὲ ἐν ἄλλῳ, καὶ οὕτω χρόνον ἐννοοῦμεν. Τοιούτοις οὖν
τοῦτο φησι τὸ προτέρου δὲ καὶ ὑστέρου τινός, τουτέστιν ἐν τινὶ προ-
τέρῳ καὶ ἐν τινὶ ὑστέρῳ γινόμενον (τὸ γάρ διάστημα τοῦτο, οὐ ἐν ἄλλῳ
μέρει τὸ νῦν γίνεται, χρόνος ἐστίν), η̄ ἵνα τὸ αὐτὸ νῦν λάβωμεν ἐστηκός
μὲν δύο δὲ λόγους ἀναδεδεγμένον, τόν τε τοῦ πέρατος καὶ τὸν τῆς ἀρχῆς,
15 ὥστε πρότερον μέν τινος εἶναι πέρας ὑστερον δὲ ἀρχήν· ταῦτα γάρ, οὐ
ἐστι τὸ αὐτὸ νῦν πέρας καὶ ἀρχή, χρόνοι εἰσίν· ἀπλῶς γάρ πᾶν τὸ ὑπὸ 16
τοῦ νῦν ὑριζόμενον χρόνος ἐστίν. Εἴτε οὖν, φησί, δύο τῶν νῦν αἰσθάνομεθα,
εἴτε ἐνδεικνύειν μὲν ἄλλον δὲ καὶ ἄλλον λόγον ἀναδεχομένου (μηδὲν γάρ διαφε-
ρέτω, εἴτε ἄλλο καὶ ἄλλο ἐστι τῷ ἀριθμῷ τὸ πρότερον νῦν καὶ τὸ ὑστερον,
20 εἴτε τὸ αὐτὸ μέν ἐστι τῷ ἀριθμῷ, ῥυϊσκόμενον δὲ ποτὲ μὲν ἐν ἄλλῳ τινὶ
γίνεται ποτὲ δὲ ἐν ἄλλῳ), καθ' ἔτερον οὖν τούτων η̄ τοῦ χρόνου ἔννοια
ἡμῖν γίνεται, Δν δὲ πάντη ἐν τὸ νῦν νομίσωμεν καὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ
τῷ λόγῳ, τότε οὐκ ἵσχομεν ἔννοιαν τοῦ χρόνου, ὕσπερ οὐδὲ οἱ ἐν Σαρδοῖ 20
καθεύδοντες. Διὰ τοῦτο δὲ οὐδὲ δοκεῖ χρόνος γεγονέναι, φησί, διότι οὐδὲ κί-
25 νησις· οὐδὲ γάρ παράτασις οὐδεμία, ἐν παρατάσει δὲ πᾶσα κίνησις.

p. 219b1 Τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ χρόνος, ἀριθμὸς κινήσεως κατὰ τὸ
πρότερον καὶ ὑστερον.

Εἰπὼν τί ἐστιν ὁ χρόνος, δρίζεται αὐτόν. ἀριθμὸς δὲ κινήσεως
οὐχ ὁ ἀριθμῶν αὐτήν, ἀλλὰ τὸ πρότερον καὶ ὑστερον τῆς κινήσεως ἀριθ-
30 μούμενα, τοῦτο ἐστι χρόνος.

1 ἐν τοῖς ἐφεξῆς κτλ.] Z 1 p. 231b 18 sqq., cf. 10 p. 241-2 sqq. οὐδὲν] οὐδὲν M
2 γραμμὴ ἐκ σημείων (σύγχειται addit M) Mt: σημεῖον (σημείων K) ἐκ γραμμῶν GK
3 ἀπλάτων K 4 ἀβαθῶν βάθος Mt 6 προτέρου—τινὸς ομ. K προτέρου
M: μὴ προτέρου δὲ t 7 αἰσθανόμεθα G 8 προτέρου G γεγονέναι] εἶναι M
9 τοῦτο KM: τὸ αὐτὸ Gt 13 λαβώμεν νῦν Gt 15 πρῶτον M εἶναι] ἐστι K
ἀρχὴ KM οὐ GKM: ὅν t, at cf. ad p. 677, 15? 16 πᾶν ομ. Gt 17 αἰσθαν-
μέθα Mt 18 θν M 19 τὸ (post καὶ) ομ. M 21. 22 γίνεται ἔννοια ἡμῖν Gt
23 ἔννοιαν τοῦ χρόνου ομ. M ἐν ομ. M σάρδοι K 24. 25 οὐδὲ τῇ κίνησις K
26. 27 ἀριθμὸς—ὑστερον ομ. K 28 αὐτὸν ἀριθμὸν (ομ. δὲ) κινήσεως M: exciderit
ἀριθμὸν κινήσεως ante ἀριθμὸς δὲ 29 δ] οὐς M

p. 219b2 Οὐδὲ ἄρα κίνησις ὁ χρόνος, ἀλλ' ἡ ἀριθμὸν ἔχει ἡ οὐκετὶ κίνησις.

Τὸ δὲ τοῦτο ἡ ἀριθμὸν ἔχει ἡ κίνησις τουτέστιν ‘ἀλλ’ ἡ ἀριθμεῖ· ταὶ ἡ κίνησις· τὸ γὰρ ἡριθμημένον τῆς κινήσεως, τοῦτο ἔστιν ὁ χρόνος, 5 οὐχ ἡ κίνησις ἔστιν, ἀλλ' ἡ ἡριθμηται κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον.

p. 219b3 Σημεῖον δέ· τὸ μὲν γὰρ πλεῖον καὶ ἐλαττον κρίνομεν ἀριθμῷ, κίνησιν δὲ πλείονα καὶ ἐλάττονα χρόνῳ.

“Οτι ἀριθμὸς κινήσεως ὁ χρόνος, ὁ ἡριθμημένος δηλούντι οὐδὲ ὁ ἀριθμῶν (τοῦτο γὰρ ἐφεῖται δεῖξει), κατασκευάζει ἐν τρίτῳ σχῆματι τούτῳ 10 τῷ τρόπῳ· πᾶν πλεῖον καὶ ἐλαττον ἀριθμῷ κρίνεται, τὸ πλείον καὶ ἐλαττον χρόνῳ κρίνεται (τὴν γὰρ πλείονα καὶ ἐλάττονα κίνησιν χρόνῳ κρίνομεν), τις ἄρα ἀριθμὸς ὁ χρόνος.

p. 219b5 Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμός ἔστι διχῶς· καὶ γὰρ τὸ ἀριθμούμενον καὶ τὸ ἀριθμητὸν ἀριθμὸν λέγομεν, καὶ φῶν ἀριθμοῦμεν.

15. ’Επειδὴ εἰπεν ἀριθμὸν εἶναι κινήσεως τὸν χρόνον, πολλαχῶς δὲ διαριθμός, ἀπαριθμεῖται ποσαχῶς· καὶ κατὰ ποιὸν σημαινόμενον ὁ χρόνος ἀριθμός ἔστι κινήσεως. εἰπὼν δὲ διχῶς λέγεσθαι τὸν ἀριθμόν, τρία σημαινόμενα δοκεῖ λέγειν, τὸ ἀριθμούμενον καὶ τὸ ἀριθμητὸν καὶ φῶν ἀριθμοῦμεν. ἀλλά φαμεν δτι τὰ πρότερα δύο καθ' ἐνδεικνύομενον τέθεικεν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ ἐνεργείᾳ, τὸ ἀριθμούμενον, τὸ δὲ 20 ἐπὶ τοῦ δυνάμει, τὸ ἀριθμητόν. ἡ ἵνα σαφέστερον δεῖξῃ τί φέρεται τὸ ἀριθμούμενον, ἐπήγαγε τὸ ἀριθμητόν, αὐτὸ τὸ μετρούμενον πρᾶγμα, οἷον τοὺς δέκα ἵππους ἡ δέκα κύνας. διχῶς οὖν τοῦ ἀριθμοῦ λεγομένου, τὸν ὡς ἀριθμούμενον ἀριθμόν φαμεν εἶναι τὸν χρόνον.

25. Ἀξιον δὲ ἀπορῆσαι, πῶς λέγοντες συνεχῆ εἶναι τὸν χρόνον λέγομεν πάλιν αὐτὸν εἶναι ἀριθμόν· διωρισμένον γὰρ ποσὸν ὁ ἀριθμός, ἀδύνατον δὲ τὸ αὐτὸν συνεχές τε εἶναι καὶ διωρισμένον. φαμὲν οὖν δτι, εἰ μὲν διαριθμῶν ἀριθμὸς ἦν ὁ χρόνος, ἀδύνατον αὐτὸν εἶναι συνεχῆ, ἐπειδὴ δὲ 45

1. 2 ἀλλ' ἡ—κίνησις ομ. K 3 Τὸ—τουτέστιν ομ. M 4 ἡ ομ. M 5 κατὰ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον K 6. 7 πλεῖον—χρόνῳ ομ. K 7 πλείονα καὶ ἐλάττονα M: πλείω καὶ ἐλάττω τὸ 8 δ (ante ἡριθμημένος) ομ. K 10 τὸ πλείον GKM: τὸ πλείον τὸ 12 δ ομ. Gt 13 δὲ δ KM: δ' τ., cf. Arist. 13. 14 καὶ γὰρ—ἀριθμοῦμεν ομ. K 17 λελέγεσθαι K 18 prius καὶ ομ. M 19. 20 σημαινόμενα K 20 τέθηκεν Kt 21 ἡ ομ. M 22 αὐτὸ] ἀλλὰ M ἀριθμούμενον πρᾶγμα M 23 ἡ KM: ἡ τοὺς G: τοὺς τὸ λέγομεν K τὸ libri 24 φαμεν] μὲν φασὶν K 26 post αὐτὸν iterat συνεχῆ incipiente nova pagina M 27 δὲ τὸ αὐτὸ] γὰρ ἡν αὐτὸν M συνέχεται καὶ διωρισμένον K 28 ἀριθμὸς δὲ ἡν M αὐτὸν εἶναι συνεχῆ Gt: αὐτὸν συνεχῆ εἶναι M: ἡν αὐτὸ συνεχῆ K ἐπειδὴ Gt

οὐχ ὁ ἀριθμῶν ἔστιν ἄλλ' ὁ ἀριθμούμενος, οὐδὲν κωλύει κατ' ἄλλο μὲν εἰναι αὐτὸν συνεχῆ, κατ' ἄλλο δὲ ἀριθμόν· γὰρ μὲν συνεχοῦς ἔστι κινήσεως μέτρον, ταύτη συνεχῆς ἔστιν, γὰρ δὲ ἔχει τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, ταύτη ἀριθμός. οὐκ ἀδύνατον δὲ οὐδὲν ἀσύνηθες καὶ ἐπὶ τῶν συνεχῶν λέγειν τὸν ἀριθμόν· φαμὲν γὰρ τὸ ἔνδον δέκα πήχεις ἔχειν καὶ τὴν ὁδὸν δέκα σταδίους, καίτοι συνεχῆ ταῦτα, ἄλλα τῷ δυνάμει ὑφ' ἡμῶν κατὰ μόρια διαιρεῖσθαι, ταύτη καὶ ἀριθμὸν τινα αὐτῶν κατηγοροῦμεν. ὥστε φύσει μὲν ἐπὶ τούτων τὸ συνεχὲς κατηγορεῖται, θέσει δὲ καὶ ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας ὁ ἀριθμός.

10 Πάλιν δὲ ἀπορίας ἄξιον πᾶς φησι τὸν χρόνον ἀριθμὸν εἶναι οὐχ ὡς μετροῦντα, ἄλλ' ὡς μετρούμενον, καίτοι τὴν κίνησιν οὐδὲν ἔτερον τῇ ὁ χρόνος μετρεῖ· μέτρον γοῦν κινήσεώς φησιν εἶναι τὸν χρόνον. λέγω οὖν καὶ πρὸς τοῦτο, διτὶ εἰ καὶ μετρεῖν λέγεται ὁ χρόνος τὴν κίνησιν, ἄλλ' οὖν καὶ μετρεῖσθαι αὐτὸς ὑπὸ τῆς φυσῆς, καὶ πρώτως μὲν μετρεῖσθαι, τῷ μετρεῖσθαι δὲ καὶ αὐτὸς μετρεῖν, τὸν μόνιν δὲ μετροῦντα ἀριθμὸν μηδαμῶς εἶναι διαρισμένον, μηδαμῶς δὲ συνεχῆ· ὥστε καὶ μετρεῖν τὴν κίνησιν λέγηται ὁ χρόνος, οὐδέν γε ἐκ τούτου ἀποτοπὸν ἔψεται τῷ λόγῳ. ἄλλως τε οὕτω λέγεται μετρεῖν τὸν χρόνον, ὥσπερ ἀν εἰ δύο ἔνδον ἵσων παρακειμένων ἀλλήλοις τοῦ ἐνὸς μετρηθέντος λέγοι τις διτὶ τὸ μετρηθὲν καὶ αὐτὸς ἐμέτρησε τὸ παρακείμενον. δισον γὰρ τοῦτο, τοσοῦτον κακεῖνο. ταύτη οὖν καὶ τὸν χρόνον φαμὲν μετρεῖν τὴν κίνησιν, διότι σύνεισιν ἀλλήλοις καὶ συμπαρατείνονται. δισον οὖν ἀν εἴη τὸ ἔτερον, ἀνάγκη καὶ τὸ λοιπὸν εἶναι.

p. 219b9 Καὶ ὥσπερ ἡ κίνησις ἀεὶ ἄλλη (καὶ ἄλλη), καὶ ὁ χρόνος.

25 "Οὐτι κινήσεώς ἔστι μόνης ἀριθμὸς ὁ χρόνος καὶ οὐδενὸς ἄλλου, δεικνυσι καὶ διὰ τούτου. ὥσπερ γὰρ ἀεὶ ἄλλη καὶ ἄλλη ἔστι κίνησις, φησίν, οὕτω καὶ ὁ χρόνος ἀριθμὸς ὃν ταύτης ἀεὶ ἄλλος ἔστι καὶ ἄλλος, τῶν μέντοι ἄλλων πάντων ἀεὶ τῶν αὐτῶν δύτων καὶ ὁ ἀριθμὸς ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἔστιν. ὥστε εἰ ὁ χρόνος ἀεὶ ἄλλος ἔστι καὶ ἄλλος, ἔστι δὲ παρατάσεως τοινος ὁ χρόνος ἀριθμός, μόνης ἀν εἴη κινήσεως ἀριθμὸς ὁ χρόνος.

p. 219b10 'Ο δὲ ἀμα πᾶς χρόνος ὁ αὐτός· τὸ γὰρ νῦν τὸ αὐτὸς δ ποτε ήν, τὸ δὲ εἶναι αὐτῷ ἔτερον.

"Αμα πᾶς ὁ πανταχοῦ λαμβανόμενος χρόνος, οὗτος εἰς ἔστι καὶ ὁ

2 συνεχοῦς Gt: συνέ M: συνεχῶς K 6 ὑμῶν K 7 διηρῆσθαι Gt 10 δὲ om. Gt 14 τῷ]
τὸ et mox δὲ καὶ αὐτὸς δὲ K 15 μόνον M 15. 16 ἀριθμὸν post μετρούμενον traicit t
16 διορισμένον K δὲ (antc συνεχῆ) om. t 17 λέγεται K 18 οὕτε M 19 ὥπερ t
20 prius τὸ om. K 21 δισον] 8 M 22 οὖν] γὰρ M 24 ἀεὶ — χρόνος om. K
καὶ ἄλλη t: om. M et Arist. codd. Gl, at cf. v. 26 27. 29 τῶν μέντοι — καὶ ἄλλος om. K
28. 29 δ ter om. M 30 τινος] τις M 31 δὲ KM: δ' t 31. 32 τὸ γὰρ — ἔτερον
om. K 32 δ ποτε et δὲ M: δ ποτ' et δ' t αὐτῷ (cf. p. 726,16) t: αὐτοῦ M

αὐτός· πάσης γὰρ κινήσεως τὸ πρότερον μετρεῖ καὶ τὸ ὄπτερον (οὐ μέντοι ^{8 θ'} ὡς ἀλλοιώσεως ἢ ὡς αὐξῆσεως), τὸ δὲ πρότερον καὶ ὄπτερον τῶν ἀμαρτι-
νομένων κινήσεων τὸ αὐτό, ὥστε καὶ ὁ χρόνος ὁ αὐτός. τοῦτο μέντοι ¹⁵
οὐκέτι καὶ ἐπὶ τῆς κινήσεως ἀρμόζει λέγειν· οὐ γὰρ ἀμαρτίας αἱ κινήσεις αἱ
5 αὐταί, ἀλλ' αἱ μὲν οὐ μόνον τῷ ἀριθμῷ ἔτεραι ἀλλὰ καὶ τῷ εἶδει, αἱ
δὲ εἰ καὶ τῷ εἶδει αἱ αὐταί, οἷον αἱ πλείους φοραί, ἀλλ' οὖν γε τῷ
ἀριθμῷ οὐχ αἱ αὐταί. ὁ μέντοι χρόνος εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὁ πανταχοῦ τῷ
ἀριθμῷ· ὥστε καὶ ταύτῃ δῆλον ὅτι οὐ κίνησις ὁ χρόνος, ἀλλ' ἀριθμὸς
κινήσεως. ὅτι δὲ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος ὁ πανταχοῦ, κατασκευάζει ἔκ
10 τοῦ νῦν. τὸ γὰρ νῦν, φησί, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἐν ἐστι πανταχοῦ, τῷ ²⁰
μέντοι λόγῳ διαφέρει (ἄλλως γὰρ λαμβάνεται ὡς πρότερον λαμβανόμενον,
καὶ ἄλλως ὡς ὄπτερον, ὡς μέντοι πρότερον ἐν ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ,
ὅμοίως δὲ καὶ ὡς ὄπτερον), εἰ τοίνυν τὸ νῦν ἐστι τὸ γεννητικὸν τοῦ χρό-
νου, τοῦτο δὲ ἐν ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ, δῆλον ὅτι καὶ ὁ χρόνος ἀμαρτία
15 πανταχοῦ εἰς ἀν εἴη καὶ τῇ φύσει καὶ τῷ ἀριθμῷ.

p. 219b 12 Τὸ δὲ νῦν ἐστι μὲν φῶς τὸ αὐτό, ἐστι δὲ φῶς οὐ τὸ αὐτό. ²⁵

'Επειδὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἡπόρει περὶ τοῦ νῦν, πότερον τὸ αὐτό ³⁰
ἐστι τὸ πρότερον τῷ ὄπτερῷ ἢ ὄπτερον, εἰτε ἐδείκνυεν ἕκατερον ἄτοπον
(εἴτε γὰρ τὸ αὐτὸ εἴη, ὁμόχρονα εἰναι πάντα ἀνάγκη, εἴτε μὴ εἴη τὸ
20 αὐτό, ἐπειδὴ μὴ πέφυκε τὸ πρότερον μένειν τοῦ ὄπτερου ἐπιγενομένου,
ἀνάγκη δῆποι ἐφθάρθαι, καὶ ἥτοι ἐν ἑαυτῷ ἢ ἐν ἄλλῳ νῦν, ἕκατερον δὲ
ἀδύνατον), ἐπειδὴ τοῦτο μάλιστα τοῦ παραλογισμοῦ αἰτίον ἦν, τὸ ἀτελὲς
τῆς διαιρέσεως, διὰ τοῦτο τὸ λεῖπον τῆς διαιρέσεως ἐνταῦθα ἐκτίθεται· τὸ
γὰρ πρότερον νῦν τῷ ὄπτερον οὔτε ἀπλῶς τὸ αὐτό ἐστιν οὔτε ἀπλῶς ²⁵
25 τον, ἀλλὰ πῃ μὲν τὸ αὐτό ἐστι πῃ δὲ οὐ τὸ αὐτό. τοῦτο δὲ ἔκει μὲν
παραιτεῖται δι' ἐπίκρυψιν τοῦ παραλογισμοῦ, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸ τίθησιν, ἵνα
ἔκεινην ἐπιλύσηται τὴν ἀπορίαν, ὅτι ἐστι τῇ μὲν οὐσίᾳ τὸ αὐτὸ τὸ πρό-
τερον νῦν τῷ ὄπτερον, τῇ δὲ σχέσει οὐ τὸ αὐτό· ἀλλο γὰρ αὐτῷ ἐστι τὸ
προτέρῳ εἰναι καὶ ἀλλο τὸ ὄπτερῳ, φησί, καὶ οἱ σοφισταί φασιν
30 ἄλλον εἰναι Κορίσκον ἐν Λυκείῳ καὶ ἄλλον ἐν ἀγορᾷ, ταύτῃ γε ἀληθῶς

1 πρῶτον K 2 alterum ὡς om. Gt 3 καὶ τὸ ὄπτερον t 4 καὶ οὐκέτι
καὶ M οὐδὲ γὰρ M 6 εἰ καὶ om. M φοραὶ K: σφαῖραι GM, unde oīον δε
αἱ πλείους σφαῖραι κινοῦνται coniecerat t 7 οὐχ ἑνταῖ G ὁ extrempum
om. t 13 τὸ (ante γεννητικὸν) om. Gt 14 οὐ om. Gt 16 τῶ αὐτό
priore loco M ἐστι δὲ—αὐτό om. K δὲ M: δ' t 17 πότερον θν καὶ τὸ
αὐτό Gt 18 ἐστι Gt: εἰναι KM 19 prius τὸ om. M 20 μὴ om. G
ἐπιγενομένου M: ἐπειγομένου K: ἐπιγενομένου G: ἐπιγεγομένου t 21 δῆπουθεν t
νῦν om. M 22 αἰτίον ἦν τοῦ παραλογισμοῦ M 24 τῷ] τὸ K 25 ἐστι
om. Gt 26 παραιτεῖται KM: παρεῖται Gt 28. 29 τῶ προτέρῳ K 29 καὶ
ῶπερ t οἱ σοφισταί φαμέν M: δοὺι φασιν K 30 ἐστι κορίσκον ἐν λυκείῳ K
ἄλλον ἐν ἄλλῳ ἐν ἀγορᾷ G δληθῆ K

λέγοντες· οὐ γάρ ταῦτόν ἐστι τῷ αὐτῷ ἐνταῦθα εἶναι ἡ ἔκει· καὶ τὸ 8 νῦν οὖν εἴτε καὶ τῷ ἀριθμῷ ἐν καὶ ταῦτὸν εἰναί τις θείη καὶ τῇ τούτῳ ῥύσει γεννᾶσθαι τὸν χρόνον, οὐ συμβῆσται τὰ πρὶν γενόμενα τοῖς; νῦν γε- 11 νομένοις τὰ αὐτὰ εἶναι· εἰ γάρ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ, ἀλλ' οὐχ ὠσαύτως 5 ἔχοντι, ἐπεὶ οὐδὲ τὰ αὐτά ἐστιν ἡ ἀμάτη τὰ ἐν Κορίσκῳ γενόμενα ἐν Λυκείῳ τε ὅντι καὶ ἐν ἀγορᾷ, οἷον εἰ ἐνταῦθα μὲν ἐθερμαίνετο ἔκει δὲ ἐψύχετο, ἡ τι τοιοῦτον. εἴτε οὖν ἐν καὶ ταῦτὴν ὑποκέοιτο τὸ νῦν κατὰ ἀριθμόν, οὐδὲν τῶν εἰρημένων ἀτόπων συμβῆσται, ἐπεὶ μὴ καὶ κατὰ σχέσιν τὸ αὐτὸν δύποκειται, εἴτε καὶ οὐσίας μὲν εἴη τῆς αὐτῆς τὸ πρότερον 15 10 τῷ ὄντερον μὴ εἴη δὲ τῷ ἀριθμῷ τὸ αὐτό, διπερ ἐστὶ καὶ μᾶλλον ἀληθές, πολλῷ μᾶλλον οὐδὲν τούτων συμβῆσται. πῶς δὲ ἔχει πρὸς τὸ γίνεσθαι καὶ φθείρεσθαι τὸ νῦν, ἐν τοῖς ἔξης βιβλίοις διδάξει, διτι καὶ αὐτὸν καὶ ἔτερα πλεῖστα ἀχρόνως ἡ εἰσὶν ἡ οὐχ εἰσί, μήτε διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι παραγόμενα μήτε διὰ φυλορᾶς εἰς τὸ μὴ εἶναι.

15 Τὸ δὲ νῦν ἐστι μὲν ὡς τὸ αὐτό, ἐστι δὲ ὡς (οὐ) τὸ αὐτό. εἰπὼν "τὸ γάρ νῦν τὸ αὐτὸν δ ποτε ἦν, τὸ δὲ εἶναι αὐτῷ ἔτερον", ἐξ οὐ, διπερ εἴπον, τὴν εἰρημένην ἀπορίαν ἐπιλύεται, πῶς ἐστι καὶ τὸ αὐτὸν καὶ 5 οὐ τὸ αὐτὸν νῦν διδάσκει. καθὸ μὲν γάρ, φησίν, ἐν ἀλλῷ καὶ ἀλλῷ λαμβάνεται, ταύτῃ ἔτερόν ἐστι καὶ ἔτερον τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄντερον· λαμβάνεται δὲ ἐν ἀλλῷ καὶ ἀλλῷ μορίῳ τῆς κινήσεως, κατὰ τούτο δὲ ἦν αὐτῷ, φησί, καὶ τὸ νῦν εἶναι (ἀμερὲς γάρ τὸ νῦν, ἀμερὲς δὲ ὃν ἀμάτη ἐν πλείσιν εἶναι οὐ δύναται, ἀλλ' διτε ἐν τούτῳ ἐστίν, ἐν ἔκεινῳ οὐχ ἐστιν), ὡστε καλῶς εἰρηται διτι τῷ δεῖ ἐν ἀλλῷ καὶ ἀλλῷ λαμβάνεσθαι, ταύτῃ καὶ τὸ εἶναι νῦν ἔχει (οὐ γάρ | ἐστιν εἰπεῖν ἀμάτη ἐν τούτῳ καὶ τούτῳ), 8 7· 20 25 ταύτῃ δὲ καὶ ἔτερόν ἐστι τὸ πρότερον τοῦ ὄντερου· ἄλλο γάρ ἐστιν αὐτῷ τὸ ἐν τῷδε εἶναι, καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῷδε. ταύτῃ μὲν οὖν ἔτερον τὸ πρότερον νῦν τοῦ ὄντερου. διέ ποτε ὃν ἐστι, φησί, τὸ αὐτό, τουτέστι κατὰ τὸ ὑποκείμενον. εἰτα τοῦτο κατασκευάσαι βουλόμενος ἐπήγαγεν ἀχολουθεῖ γάρ, ὕσπερ ἐλέγχθη, τῷ μὲν μεγέθει ἡ κίνησις, ταύτῃ 30 δὲ ὁ χρόνος, ὡς φαμέν· διμοίως δὲ καὶ τῇ στιγμῇ τὸ φερόμενον διφέτην κίνησιν γνωρίζομεν, καὶ τὸ πρότερον ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ὄντερον. εἰπε γάρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀκολουθεῖν τῷ μὲν μεγέθει τῇ κίνησιν,

1 τῶν αὐτῶν Κ: τὸ αὐτῶν Γ: τὸ αὐτὸν Μ: τὸ αὐτὸν τὸ εἶναι G 2 εἴτε GKM: εἰ γε τὸ 5 οὐδὲ GKM: οὐ τὸ prius ἐν deleverim γενόμενα Gt 6 λυχλώ K
7 ὑποκέοι Κ 8 καὶ om. Mt 10 μὴ εἴη] μὴ ἡ G 11 et 12 τῶν G 12 ἐν τοῖς ἔξης κτλ.] cf. Z 3 15 Τὸ δὲ—οὐ τὸ αὐτό om. G: ἐστι δὲ—οὐ τὸ αὐτό om. Kt
οὐ addidi: διμ. M 16 τὸ γάρ GK: γάρ τὸ Mt διπότε G: διπότε K τὸ δὲ KHM: τὸ δὲ G: τὸ δὲ τὸ αὐτῷ] ἐν τῷ M 21 αὐτό M φησι] cf. p. 219b14 23 τῷ
Mt: τὸ G: τὸ K δεῖ ἀλλο καὶ ἀλλο τὸ 24 νῦν om. t 25 τοῦ t: τῷ GM: τὸ K
26 τῶν ἐν priore loco K, altero loco primitus M et t ἔτερον] ὄντερον G 27 τοῦ t:
τῷ GKM ὄντερω G: ἔτερω K 8 δὲ ποτε GKT: ἡ δὲ δὲ ποτε M, cf. Arist. ἐστι] 28. 31 ἀκολουθεῖ—ὄντερον
om. G 29 ἐλέγχθη K 29. 31 τῷ—ὄντερον om. K 30 φαμέν M: ἔφαμεν t
καὶ διμοίως δὴ τῇ Arist. 32 ἔμπροσθεν p. 219b15 sqq. cf. Philop. p. 719, 23

ταύτη δὲ τὸν χρόνον· τῷ γάρ εἶναι ἐν τῷ μεγέθει τὸ πρότερον καὶ τὸ 8^τ ὄστερον καὶ προσέτι τὸ συνεχές, ταύτη καὶ ἐν τῇ κινήσει τὸ πρότερον ἡν
καὶ ὄστερον καὶ ἡ συνέχεια, διὰ δὲ τὴν κίνησιν καὶ ἐν τῷ χρόνῳ, πλὴν
ὅτι ἐν μὲν τῷ μεγέθει “θέσει” ἡν τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον, διότι τὴν
5 ἀρχὴν ἀφ’ οἰουδήποτε μορίου ποιήσασθαι δυνατόν, ἐπὶ δὲ τῆς κινήσεως
καὶ τοῦ χρόνου οὐκέτι οὐ γάρ οἶν τε ἐν τούτοις τὸ πρότερον ὄστερον 10
γενέσθαι, οὐδ’ ἐμπαλιν τὸ ὄστερον πρότερον. ὥσπερ οὖν, φησί, ταῦτα
ἔπονται ἀλλήλοις, οὕτως καὶ τὰ οἰνοὶ γεννητικὰ τούτων καὶ ποιητικά. τοῦτο
δὲ ἐδήλωσεν εἰπὼν διμοίως δὲ καὶ τῇ στιγμῇ τὸ φερόμενον, φ τὴν
10 κίνησιν γνωρίζομεν. ἔστι γάρ τοῦ μὲν μεγέθους ἡ στιγμὴ ποιητική
(ρύϊσκόμενον γάρ τὸ σημεῖον γεννᾷ τὴν γραμμήν, πρῶτον δὲ μεγέθος ἡ
γραμμή), τῆς δὲ κινήσεως ποιητικὸν τὸ φερόμενον· τοῦ γάρ γενέσθαι τὴν
ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας κίνησιν αἴτιον τὸ φερόμενον, εἴτε ἄνθρωπος εἰς 15
εἴτε ὄτιόν ποτε, καὶ τοῦ γενέσθαι τὴν ἀπὸ Κριοῦ ἐπὶ Ταῦρον κίνησιν αἴτιος
15 τυχὸν ὁ ἥλιος ὁ ταύτην κινηθεὶς ἡ ἐπερός τις τῶν ἀστέρων. τούτῳ καὶ
γνωρίζεται ἡ κίνησις· καθ’ αὐτὴν γάρ ἀγνώριστος ὑπάρχουσα τῷ κινου-
μένῳ γνωρίζεται. τὸ γάρ γεγενῆσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοῦ
οὐρανοῦ κίνησιν καὶ περιφορὰν οὐκ ἀλλι τινὶ γνωρίζομεν ἡ αὐτῷ τῷ οὐ-
ρανῷ· τῷ γάρ τὸ αὐτὸ αὐτοῦ μορίον δις ἐν τῷ αὐτῷ μορίῳ τοῦ ὅρι-
20 ζοντος ἰδεῖν γενόμενον, οὕτω τοσήνδε γεγενῆσθαι κίνησιν γνωρίζομεν.
καὶ τὸ νῦν δὲ τοῦ χρόνου ποιητικὸν αἴτιον· ἡ γάρ τούτου ῥύσις γεννᾷ 20
τὸν χρόνον. εἰ τοίνυν ὡς τὸ σημεῖον πρὸς τὸ μέγεθος ἔχει καὶ τὸ κινού-
μενον πρὸς τὴν κίνησιν, οὕτω καὶ τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον, τὸ δὲ σημεῖον
Ἐν δὲ καὶ τὸ αὐτὸ γεννᾷ τὸ μέγεθος (οὐ γάρ παραθέσει πλειόνων στιγμῶν
25 γεννᾶται ἡ γραμμή, ἀλλὰ μιᾶς ῥύσει), ἔτι δὲ καὶ τὸ κινούμενον ἐν δὲ
γεννᾷ τὴν κίνησιν, ἀκόλουθον δήπου καὶ τὸ νῦν ἐν δὲ γεννᾶν τὸν χρόνον.
οὐ γάρ ἐκ πολλῶν νῦν παραχειμένων ἀλλήλοις γεννᾶται ὁ χρόνος· οὐ γάρ
“σύγκειται ἐκ τῶν νῦν, ἀλλ’ ἐνὸς ῥύσει· τῷ γάρ τὸ αὐτὸ νῦν πρότερον καὶ 25
ὄστερον λαμβάνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει ὁ χρόνος. ὥσπερ οὖν τὸ κινούμενον
30 δὲ μέν ποτε δὲ τὸ αὐτὸ ἐστιν (ἡ γάρ λίθος ἐστιν ἡ ἄνθρωπος ἡ ἀστὴρ ἡ
ἐπερόν τι), τῷ δὲ ἐν ἀλλιφ καὶ ἀλλιφ λαμβάνεσθαι, ταύτη ἐπερόν (ὡς γάρ
εἰπον, ἄλλο ἐστὶ Σωκράτει τὸ ἐν οἰκῳ εἶναι καὶ ἄλλο τὸ ἐν ἀγορᾷ),
οὕτω δὴ καὶ τὸ νῦν τῷ μὲν ὑποκειμένῳ καὶ τῇ οὐσίᾳ τὸ αὐτὸ τὸ πρότε-

1 τῷ (ante γάρ) t: τὸ G: τὸ KM 2 post ταύτη distinguit t 3 τὸ ὄστερον M
4 τὸ (post καὶ) om. G 5 δυνατὸν ἡν Gt 6 οὐκ ἔστι· καὶ γάρ οἶν τε M πρότερον
ὄστερον] πρότερον καὶ τὸ ὄστερον M 8 οὕτω t τὸ KM: οἱ τὰ Gt γεννητικὰ K
9 καὶ Gt: om. KM, at cf. p. 726,30. 728,18 10 μὲν om. Gt ποιητικὸν K 11 ἡ]
καὶ M 12 γάρ om. G 13 ἀπ’ t 13. 14 τὸ φερόμενον—αἴτιος om. M 14 αἴτιος

K: αἴτιος G: αἴτιον t 17 τῷ γάρ t: τῷ γάρ GKM 17. 18 κίνησιν τοῦ οὐρανοῦ M
19 τῷ γάρ Gt: τῷ γάρ KM τῷ μορίῳ τῷ αὐτῷ Gt 20 οὕτω] οὐ τῷ G 21 καὶ
αἴτιον M 24 ἐν καὶ τὸ αὐτὸ δὲ M 25 ἡ om. Gt 26 γεννᾶν Kt: γεννᾶ GM
27 παραχειμένων νῦν Gt ἀλλ’ διοις M 28 ῥυτσει· τῷ γάρ K 32 σωκράτη τῷ
ἐν K 33 τῷ] τὸ K τὸ αὐτὸ ἐστι Gt 33 p. 728,1 τὸ πρότερον τῷ ὄστερῳ KM:
τῷ πρότερον τῷ ὄστερον Gt

ρον τῷ ὑστέρῳ, τῷ δὲ πρότερον ἡ ὑστερον εἶναι, ταύτῃ δὴ τῷ λόγῳ s 7c
ἕτερον. παραδείγματος δὲ χάριν καὶ σαφηνείας. ήνα δείξῃ πῶς τὸ αὐτὸν
λέγομεν κατὰ τὸ ὑποκείμενον, διάφορον δὲ κατὰ τὸν λόγον, ἐμνημόνευσε
τοῦ ὑπὸ τῶν σοφιστῶν λεγομένου. λαμβάνοντες γάρ ἔκεινοι τὸ ἕτερον εἶναι
5 τῷ Κορίσκῳ τὸ ἐν Λυκείῳ εἶναι καὶ ἕτερον τὸ ἐν ἀγορᾷ, τὴν κατὰ συμ-
βεβήκος ταύτην καὶ κατὰ τὸν λόγον διαφορὰν ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον μετέ-
φερον· εἰ γάρ ἄλλο, φασίν, ἐστὶ τῷ Κορίσκῳ τὸ ἐν Λυκείῳ εἶναι καὶ
ἄλλο τὸ ἐν ἀγορᾷ, διὸ Κορίσκος αὐτὸς ἐαυτοῦ ἕτερός ἐστιν. ἀλλ' οὐκ
ἀνάγκη, εἰ κατὰ τὸν λόγον ἕτερόν τι εἴη καὶ κατὰ συμβεβήκος, τῇδη καὶ
10 κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἕτερον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ἡ κλίμακ μία καὶ ἡ αὐτὴ τῷ
λόγῳ ἕτερα οὖσα καὶ ἔτερα· ἄλλο γάρ ἐστιν αὐτῇ τὸ ἀναβάσει εἶναι καὶ
ἄλλο τὸ καταβάσει. οὗτας οὖν καὶ τὸ νῦν καὶ ταύτων καὶ ἕτερον, τῷ
λόγῳ μὲν ἕτερον πρότερον τε λαμβανόμενον καὶ ὑστερον, τῷ ὑποκείμενῳ
δὲ τὸ αὐτό.

15 p. 219b22 Τῷ δὲ φερομένῳ ἀκολουθεῖ τὸ νῦν, ὥσπερ ὁ χρόνος
τῇ κινήσει.

Εἰπὼν διτι ἀκολουθεῖ “τῷ μὲν μεγέθει ἡ κίνησις, ταύτῃ δὲ ὁ χρόνος, 10
δημοίως δὲ καὶ τῇ στιγμῇ τὸ φερόμενον,” εἴτα μεταξὺ τὸν τῶν σοφιστῶν
ἐμβαλὼν λόγον, ἐπάγει ἐν τούτοις τὸ λεῖπον, διτι καὶ τῷ φερομένῳ ἀκο-
20 λουθεῖ τὸ νῦν· τῷ γάρ τὸ φερόμενον λαμβάνεσθαι ἐν προτέρῳ καὶ ὑστέρῳ
τινὶ καὶ ἀριθμεῖσθαι τὰς μεταβάσεις αὐτοῦ, ταύτῃ τὸ νῦν τὴν ὑπόστασιν
ἔχει. Ότι δὲ ἀκολουθεῖ τὸ νῦν τῷ φερομένῳ, ἐδήλωσεν εἰπὼν τῷ γάρ
φερομένῳ γνωρίζομεν τὸ πρότερον καὶ ὑστερον ἐν κινήσει. ὡς
γάρ πᾶς ὁ χρόνος τῇ κινήσει πάσῃ παρακολουθεῖ καὶ συνεκτείνεται, οὗτως 25
25 καὶ τὸ νῦν τῷ φερομένῳ· ἀνάλογον γάρ ὡς τὸ φερόμενον πρὸς τὴν κίνη-
σιν, οὕτω καὶ τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον, ὥστε καὶ ἐναλλάξ ὡς τῇ κίνησις·
πρὸς τὸν χρόνον, οὕτω καὶ τὸ φερόμενον πρὸς τὸ νῦν. εἰ οὖν τὸ φερό-
μενον ἔν καὶ τὸ αὐτὸν διτιποτέ ἐστιν, εἴτε στιγμῇ εἴτε λίθῳς εἴτε ὄτιδήποτε,
διαφέρει δὲ κατὰ τὸν λόγον τῷ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ γίνεσθαι, τοιοῦτον ἀν-
30 εἴη πάντως καὶ τὸ νῦν.

p. 219b25 Ἡι δὲ ἀριθμητὸν τὸ πρότερον καὶ ὑστερον, τὸ νῦν ἐστιν.

Εἰπὼν “τῷ γάρ φερομένῳ γνωρίζομεν τὸ πρότερον καὶ ὑστερον ἐν

1 τῷ δὲ Gt: τὸ δὲ KM δῆ] δὲ libri 2 παραδείγματα K 4 τῷ ὑστερον G 5 ἐν
λικίᾳ K 6. 7 διαφέρον M 7. 8 φασὶ τὸ κορίσκον εἶναι ἐν λυκείῳ καὶ δῆλο ἐν ἀγορᾷ M
7 τὸ (τῷ t) ἐν λυκείῳ Gt: om. K 10 κατὰ om. Gt εἶναι] εστι K 10. 11 οὖσα post
ἡ αὐτῇ traxit M 11 αὐτῇ K 12 καὶ (post ταύτων) om. G 13 τὸ ὑποκείμενον K
15 τὸ δὲ K 15. 16 ἀκολουθεῖ—κινήσει om. K 18 τὸν om. K 19 λειπόν K .
21 τὴν om. K 22 διτι Gt: δὲ KM νῦν ἐν τῷ G 24 συνεπεκτείνεται M 27 οὖν καὶ
τὸ G 29 δὲ GK: γάρ Mt τῷ] τὸ t φαίνεσθαι K 31 δὲ KM: δὲ t καὶ τὸ ὑστε-
ρον corr. M 32 τῷ γάρ M: τὸ γάρ K: τῷ G: διτι τῷ t καὶ τὸ ὑστερον M

κινήσει,” προσέθηκεν ἡ δὲ ἀριθμητὸν τὸ πρότερον καὶ ὑστερὸν, τὸ 87^ο.
νῦν ἔστι, συνάγων καὶ διὰ τούτων διὰ τῷ φερομένῳ τὸ νῦν ἀκολουθεῖ.
εἰ γάρ τῷ μὲν φερομένῳ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑστερὸν ἐπεται τὸ ἐν κινήσει,
τὸ δὲ πρότερον καὶ ὑστερὸν τὸ ἐν κινήσει | τὸ νῦν ἔστι (καθὸ γάρ ἀριθ- 87^ο
μητὸν ἔστι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑστερὸν τὸ ἐν κινήσει, τὸ νῦν ἔστι), τῷ
φερομένῳ δὲ τὸ νῦν ἐποιεῖ.

p. 219b 26 Ωστε καὶ ἐν τούτοις, διὰ μέν ποτε διὰ νῦν ἔστι, τὸ αὐτό
(τὸ πρότερον γάρ ἡ ὑστερὸν ἔστι τὸ ἐν κινήσει), τὸ δὲ εἰναι ἐτε-
ρον· <ἢ> ἀριθμητὸν γάρ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑστερὸν, τὸ νῦν ἔστιν.

10 Οὕτω λοιπὸν τὸ προκείμενον συνάγει, λέγω δὴ διὰ τὸ νῦν τῷ μὲν
ὑποκείμενῳ τὸ αὐτό ἔστι, τῷ δὲ λόγῳ ἄλλο καὶ ἄλλο. τὸ γάρ ὡστε
καὶ ἐν τούτοις ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς νῦν ὥσπερ γάρ καὶ τὸ σημεῖον τὸ γεν-
νητικὸν τῆς γραμμῆς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ τῷ ὑποκείμενῳ, καὶ τὸ φερόμενον τὸ
γεννητικὸν τῆς κινήσεως, οὗτο δὲ καὶ τὸ νῦν τὸ τοῦ χρόνου γεννητικόν. 5
15 διὰ μέν ποτε διὰ νῦν ἔστι, τουτέστιν διεδήποτε κατὰ τὸ ὑποκείμενον ὑπάρ-
χει τε καὶ ἔστι νῦν, ἐν ἔστι καὶ τὸ αὐτό. εἴτα καὶ τί ἔστιν ἐπάγει· τὸ
πρότερον γάρ, φησίν, ἡ ὑστερὸν τὸ ἐν κινήσει· ταῦτὸν γάρ τὸ ἐν
κινήσει πρότερον καὶ ὑστερὸν κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τῆς κι-
νήσεως τὸ φερόμενον. τὸ δὲ εἰναι ἐτερον, τουτέστι κατὰ τὸν λόγον·
20 τὸ γάρ ἐν τῇ κινήσει πρότερον καὶ ὑστερὸν, μὴ ὡς ἀριθμούμενον λαμβα-
νόμενον μηδὲ ὡς πρότερον καὶ ὑστερὸν, τὸ ὑποκείμενόν ἔστι τοῖς νῦν,
τοῦτο δὲ αὐτὸ δταν ὡς πρότερον καὶ ὑστερὸν ληρθῆ καὶ ὡς κατὰ δια- 10
φορὰν τῆς κινήσεως γινόμενον, τότε δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο ἔστι κατὰ τὸν λόγον·
ἄλλο γάρ ἔστιν αὐτῷ τὸ προτέρῳ εἰναι καὶ ἄλλο τὸ ὑστέρῳ.

25 p. 219b 28 Καὶ γνώριμον δὲ <μάλιστα> τοῦτό ἔστι· καὶ γάρ ἡ κι-
νησίς διὰ τὸ κινούμενον καὶ ἡ φορὰ διὰ τὸ φερόμενον· τόδε
γάρ τι τὸ φερόμενον, ἡ δὲ κινησίς οὖ.

Ἐν πᾶσι τὴν τοῦ νῦν πρὸς τὸ φερόμενον δμοιότητα δεῖξαι βουλόμενος
καὶ τοῦτο προσέθηκε, καὶ ἄλλως καὶ καθ’ αὐτὸ χρήσιμον τῇ περὶ τοῦ 15

1 καὶ τὸ ὑστερὸν et 3 ἐν τῇ κινήσει K 4 ἔστι om. G 5 τὸ ἐν—ἔστι om. Mt τῷ]
τὸ K 7 lemma om. t, qui superius plenius dederat 7.9 διέν—τὸ νῦν ἔστιν M: om. K
7 comma post ἔστι addidi: om. M: post ὃν distinguit Arist. cod. G, item v. 15 GKM
9 ἡ addidi: om. M 10 Οὕτω scripsi: οὐ τὸ GK: αὐ τὸ M: καὶ οὕτω τὸ εἰσάγει Gt
δι το om. KM post μὲν addit γὰρ M 11 τὸ δὲ K 13.14 τῷ γεννητικῷ M 14 δὲ K
et primitus M: δὴ Gt et corr. M γεννητικὸν δν τὸ 15 διέν—διεδήποτε] τουτέστιν δτι
δήποτε, διέν ποτε διὰ νῦν (sic pro νῦν ἔστι etiam M) τὸ 16.17 τὸ πρότερον — κινήσει
om. G 17 τὸ (post γὰρ) om. Gt 21.22 τὸ ὑποκείμενόν—ὑστερὸν om. G 22.23 δια-
φορὰν scripsi: διαφέροντα libri 23 γινόμενα K τότε] τοῦτο M δὲ libri 24 τῷ
ὑστέρῳ K 25 δὲ om. t 25.27 μάλιστα—οὖ om. K 25 μάλιστα addidit t: om. M
τοῦτο M: τοῦτ’ τὸ 28 τὴν] τῇ K δεῖξαι βουλόμενος δμοιότητα M 29 καὶ (post ἄλλως)
om. M 29 p. 730,1 χρήσιμον—θεωρίᾳ om. K 29 τοῦ om. in rasura M

χρόνου θεωρίᾳ. εὐλόγως γάρ, φησί, καὶ τοῦ χρόνου τὸ νῦν μᾶλιστά ἔστι^{s 7} γνώριμον· μόνον γάρ τοῦ χρόνου τὸ νῦν ἐν ὑπάρχει ἔστι. καὶ γὰρ ἡ κίνησις καθ' αὐτὴν ἄγνωστος οὖσα τῷ φερομένῳ γνωρίζεται, τῷ δὲ φερομένῳ τὸ νῦν ἐπεται, καὶ διὸ ἔχει λόγον τὸ φερόμενον πρὸς τὴν κίνησιν,
 5 ταύτη τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον. εὐλόγως ἄρα καὶ διὰ τοῦ νῦν τὸν χρόνον γνωρίζομεν, ἐπεὶ καὶ διὰ τοῦ κινούμενου τὴν κίνησιν. δῆτα δὲ ἡ φορὰ γνώριμός ἔστι διὰ τὸ φερόμενον, ἔδειξεν εἰπὼν τόδε γάρ τι τὸ φερόμενον, ἡ δὲ κίνησις οὕτος τὸ γάρ κινούμενον οὐσία τέ ἔστι καὶ²⁰ ὑφεστώς, ἡ δὲ κίνησις οὐχ ὑφεστήκεν, ἀλλ' ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει.
 10 τῇ γὰρ τοῦ κινούμενου μεταβάσει τὸ εἶναι ἔστι τῇ κινήσει. καὶ ἄλλως εἰ τὸ μὲν κινούμενον οὐσία, ἡ δὲ κίνησις ἐνέργεια, τρανέστεραι δὲ τῶν ἐνεργειῶν αἱ οὐσίαι ἐν πολλοῖς, εἰκότως τῷ κινούμενῳ ἡ κίνησις γνώριμος. εἰπὼν δὲ καὶ γὰρ ἡ κίνησις διὰ τοῦ κινούμενου ἐπήγαγε καὶ ἡ φορὰ διὰ τὸ φερόμενον, ἥτοι ἔχει παραλλήλου τὸ αὐτὸν λέγων, ἡ μᾶλλον ἐκ
 15 τοῦ γενικωτέρου καὶ ἀσαφεστέρου ἐπὶ τὸ εἰδικώτερον καὶ σαφέστερον μεταβαίνων· ἔστι μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ ἀλλοιώσεως ἡ ἀλλοιώσις γνώριμος διὰ τὸ ἀλλοιούμενον, ὅμοιώς δὲ καὶ ἐπὶ αὐτήσεως καὶ μειώσεως, ἐναργέστατα δὲ²⁵ ἐπὶ τῆς φορᾶς τῷ φερόμενῳ ἡ φορὰ γνωρίζεται.

ρ. 219b31 Ἐστι μὲν οὖν ὡς τὸ αὐτὸν τὸ νῦν, ἔστι δὲ ὡς οὐ τὸ αὐτό·
 20 καὶ γὰρ καὶ τὸ φερόμενον.

"Διπερ συμπέρασμά ἔστι τοῦτο τῶν εἰρημένων· δὲ γὰρ ἔδειξεν ἀνωτέρω, τοῦτο ὡς ἐν συμπεράσματι νῦν φησιν. ὡς γὰρ τὸ φερόμενον τῷ μὲν ὑποκειμένῳ τὸ αὐτό, τῇ σχήσει δὲ καὶ τῷ λόγῳ διάφορον, οὕτω καὶ τὸ νῦν.

25 p. 219b33 Φανερὸν δὲ καὶ δτι εἴτε χρόνος μὴ εἴη, τὸ νῦν οὐκ ἀνείη, εἴτε τὸ νῦν μὴ εἴη, χρόνος οὐχ ἀνείη.

Δείξας δὲ τὸν χρόνον ἀριθμός ἔστι τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου τοῦ ἐν τῇ κινήσει, τοῦτο δέ ἔστι τὸ νῦν (τὸ γὰρ ἐν τῇ κινήσει πρότερον καὶ ὑστέρον²⁶ τὸ νῦν ἔστιν), εὐλόγως συνάγει δὲ τὸ ἀδύνατον τὸ ἔπειρον αὐτῶν χωρὶς τοῦ 30 ἔτερου εἶναι. εἰ γὰρ ὡς τὸ φερόμενον ἔχει πρὸς τὴν φορὰν οὕτω καὶ τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον, οὔτε δὲ φερόμενόν τι εἶναι ἐνδέχεται φορᾶς μὴ οὐσίης οὐδὲ²⁷ αὖ φορὰν εἶναι φερόμενου μὴ ὄντος, οὔτε δηλονότι καὶ τὸν

1 γάρ εἰ τοῦ χρόνου οὐ. M 5 ταύτη M: ταύτην GKt 6 ἐπειδὴ Gt
 7. 8 τόδε—οὖ οὐ. G 8 ἡ—οὖ οὐ. K 9 ὑφεστός K: ὑφεστῶς M 12 καὶ ἐν πολλοῖς M 13 διὰ τὸ κινούμενον emendat t 15 γενικωτέρου G 16τερον K 19 ὡς] αὐτῶν ὡς M τὸ νῦν KM: νῦν t 19. 20 ἔστι δὲ ὡς—καὶ γὰρ καὶ (cf. Arist. cod. I) τὸ φερόμενον M: οὐ. K: λέγομενον δεῖ (at cf. Arist. cod. E. Simplic. p. 724,4), ἔστι δ' ὡς—καὶ γὰρ τὸ φερόμενον t 23 τὸ K 25 εἴτε δὲ χρόνος t 25. 26 μὴ εἴη, τὸ—χρόνος οὐκ ἀνείη οὐ. K 26 χρόνος M: δὲ χρόνος t 27 alterum τοῦ οὐ. M 28 ἔστι τῶν νῦν K 32 φερόμενου μένου (sic) μὴ G

χρόνον ἔχειν ἀνάγκη καὶ τὸ νῦν, καὶ εἰ τὸ ἔτερον τεθείη, εἰσάγεσθαι ⁸ τὸ
καὶ τὸ λοιπόν, εἴτε ἀναιρεθείη τὸ οὗ, καὶ τὸ λοιπὸν συναναγρεῖσθαι.
ώσαύτως γάρ ἔχει καὶ τὸ σῆμεῖον καὶ ἡ γραμμή· συνεισάγει γάρ καὶ
συναναγρεῖ ἄλληλα. ⁴⁰

⁵ p. 220a1 "Αμα γάρ ὁσπερ τὸ φερόμενον καὶ ἡ φορά, οὕτω καὶ ὁ
ἀριθμὸς τοῦ φερομένου καὶ ὁ τῆς φορᾶς χρόνος μὲν γάρ ὁ τῆς
φορᾶς ἀριθμός, τὸ νῦν δὲ ὡς τὸ φερόμενον, οἷον μονὰς ἀριθμοῦ.

Τοῦ μὲν φερομένου ἀριθμὸν τὸ νῦν φησι, τῆς δὲ φορᾶς ἀριθμὸν τὸν
χρόνον. ὁσπερ οὖν ἂμα ἡ εἰσὶν ἡ οὐκ εἰσὶ τὸ φερόμενον καὶ ἡ φορά,
¹⁰ οὕτω δὴ καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ φερομένου καὶ τῆς φορᾶς, τουτέστι τὸ νῦν καὶ
ὁ χρόνος, ἂμα ἡ εἰσὶν ἡ οὐκ εἰσὶν. εἰπὼν δὲ χρόνος μὲν γάρ ὁ τῆς
φορᾶς ἀριθμός, δέοντος ἐπαγαγεῖν 'τὸ νῦν δὲ ἀριθμὸς τοῦ φερομένου', ⁴⁵
εἰπε τὸ νῦν δὲ ὡς τὸ φερόμενον, διὸ καὶ ἀσαφεστέραν τὴν λέξιν
ἐποίησε. πῶς δὲ τὸ νῦν ἀριθμός ἔστι τοῦ φερομένου, ἐπήγαγεν οἷον
¹⁵ μονὰς ἀριθμοῦ· ὡς γάρ ἐν ἀριθμῷ ἡ μονὰς πάλιν καὶ πάλιν λαμβα-
νομένη τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀριθμομορφών ποιεῖ ἀδιαιρέτος οὖσα αὐτή, οὕτως
καὶ τὸ νῦν ἀδιαιρέτον καὶ ὡς μονὰς δὲ πάλιν καὶ πάλιν λαμβανόμενον τὸν
χρόνον ποιεῖ. ὁσπερ οὖν ὁ χρόνος ἐκ τοῦ νῦν γεννώμενος μετρεῖ τὴν
κίνησιν, οὕτω καὶ τὸ νῦν μετρεῖ τὸ κινούμενον, καὶ ἔστιν ὁ χρόνος ἀριθμὸς
²⁰ τῆς κινήσεως καὶ τὸ νῦν τοῦ φερομένου. πῶς δὲ τῆς φορᾶς ὁ χρόνος ⁵⁰
ἀριθμός ἔστιν, εἰπεν ἥδη· οὐ γάρ ὡς ἀριθμῶν αὐτῆν, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ
ἀριθμεῖσθαι αὐτὴν τὸ εἶναι ἔχων. ἀριθμεῖ δὲ οὐ καθὸ φορά ἔστιν, ἀλλὰ
ἡ τὸ πρότερον ἐν αὐτῇ καὶ τὸ ὑστερόν· οὐ γάρ ὁ αὐτῆς τῆς κινήσεως
ἀριθμὸς χρόνος, ἀλλὰ τὸ τοῦ προτέρου ἐν αὐτῇ καὶ ὑστέρου διάστημα
²⁵ μεταξύ. καὶ τοῦ φερομένου δὲ ἀριθμός, τὸ νῦν, οὐχ ἡ φερόμενόν ἔστιν,
ἀλλ' ἡ ἐν προτέρῳ καὶ ὑστέρῳ τινὶ λαμβάνεται· ἡ γάρ λῆψις τοῦ προ-
τέρου καὶ ὑστέρου καθ' ἡ γίνεται, ταῦτα ἔστι | τὰ νῦν. τὸ γάρ νῦν, καθ' ⁸
³⁰ δὲν Κριψ γέγονεν δὲν ἥλιος, καὶ πάλιν τὸ νῦν, καθ' δὲν γέγονεν ἐν Ταύρῳ,
ἀριθμὸς δὲν εἴη αὐτοῦ τοῦ ἥλιου, ὡς ἐν προτέρῳ τινὶ καὶ ὑστέρῳ γινομέ-
νου, ἐσικός ταῖς ἐν τῷ ἀριθμῷ μονάσιν. ὁσπερ γάρ τῇ μονάδι τὸν ἀριθ-
μὸν ἀριθμοῦμεν, ἡ ἀπλῶς τὸ ἀριθμητὸν δὲν ποτ' δὲν ἡ (τοὺς γάρ δέκα
ἴππους τῇ μονάδι καὶ τοὺς δέκα λίθους· κατὰ μονάδα γάρ ἐπισωρεύοντες,
οὕτως ἀριθμοῦμεν ἔκαστον), οὕτω δὲ καὶ τὸ φερόμενον τῷ νῦν ἀριθμοῦ- ⁵

1 καὶ (ante τὸ) KM: πρὸς Gt τεθῆ M 3 ὡσαύτως δὲ? 3. 4 τὸ—ἄλληλα om. K
5 lemma habet G 5. 6 ὁ ἀριθμὸς ὁ τοῦ Arist. 7 ἀριθμός—ἀριθμοῦ om. K
8 μὲν KM: μὲν οὖν Gt 9. 11 ἄμα—ὁ χρόνος om. M 10 τῆς φορᾶς K 11 ἡ
οὐχ] εἰ οὐκ t 17 ἀδιαιρέτον Gt: διαιρετὸν K: διαιρετικὸν M 18 γενόμενος K
19 καὶ ἔστι καὶ δ M 21 ἥδη p. 219b5 οὐ γάρ] οὐχ' M 22 φορά K 23 ἡ
Mt: om. GK δ post κινήσεως collocant Gt 24 ἐν iterat t 27 κα γίνεται K
28 γίνεται δ ἥλιος Gt 29 ὁσπερ t 29. 30 γενόμενος Gt 30 ἐσικός t
30. 31 ἀριθμὸν om. K 31 τὸ γάρ ἀριθμητὸν G 33 τὸ νῦν K

μεν, τὸ πρότερον αὐτοῦ καὶ τὸ δεύτερον ἐν οἷς καὶ ἀεὶ γίνεται ἄλλοτε ἐν 88· ἄλλῳ ἀριθμοῦντες· οἷον ὁ ἡλιος γίνεται πρότερον Ταύρου ἐν Κριῷ, δεύτερον δὲ τοῦ Κριοῦ ἐν τῷ Ταύρῳ, καὶ Διδύμων μὲν πρότερον ἐν Ταύρῳ, τούτου δὲ δεύτερον ἐν Διδύμοις, καὶ οὕτως ἐφεξῆς.

5 p. 220-4 Καὶ συνεχής τε δὴ ὁ χρόνος τῷ νῦν, καὶ διήρηται κατὰ τὸ νῦν.

"Οτι καὶ συνεχείας καὶ διαιρέσεως αἴτιον τὸ νῦν τῷ χρόνῳ, ὥσπερ καὶ τῇ κινήσει τὸ κινούμενον καὶ τῇ γραμμῇ τὸ σημεῖον. κάντανθα γάρ 10 ή αὐτῇ πάλιν δρᾶται ἀναλογία, ἀλλὰ τὸ μὲν σημεῖον δυνάμει μὲν λαμβα-10 νόμενον συνεχείας αἴτιον τῇ γραμμῇ (συνεχὲς γάρ ἔστιν οὗ τὰ μόρια πρός τινα κοινὸν δρον συνάπτει), δυνάμει δὲ λαμβανόμενον ἐν ἔστιν, εἰ μέντοι ἐνεργείᾳ ληφθῇ, διαιρέσεώς τε τῇ γραμμῇ αἴτιον γίνεται καὶ οὐκέτι ἐν ἔστιν ἀλλὰ δύο, ἔκατέρου ἐν τι τῶν διαιρεθέντων μορίων περατοῦντος. θν μὲν γάρ ἔστι τῇ έαυτοῦ φύσει, καθ' δ γίνεται ἡ διαιρεσίς· δεῖ γάρ 15 τὸ διαιροῦν καθ' δ διαιρεῖ ἐν εἶναι καὶ ἀδιάστατον. διὰ τοῦτο τὸ μὲν 15 τριχῇ διαστατὸν ἐπιφανεῖ διαιρεῖται ἀδιαστάτῳ οὖσῃ κατὰ βάθος καθ' δ καὶ ἡ διαιρεσίς γίνεται, ἡ δὲ ἐπιφάνεια γραμμῇ διαιρεῖται κατὰ πλάτος οὖσῃ ἀδιαστάτῳ (πλάτους γάρ ή διαιρεσίς), ἡ δὲ γραμμὴ σημείῳ κατὰ πάντα ὄντι ἀδιαστάτῳ. ἀλλ' ἐπειδὴν ἐνεργείᾳ ληφθῇ ἐν τῇ γραμμῇ τὸ 20 σημεῖον καὶ διέλῃ αὐτήν, τότε δύο γεννᾷ σημεῖα τῶν δύο μορίων τὰ πρὸς τῇ διαιρέσει πέρατα. ὅμοιώς δὲ καὶ τὸ κινούμενον καὶ συνεχείας αἴτιον τῇ κινήσει καὶ διαιρέσεως· τῷ γάρ συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως κινεῖσθαι τὸ κινούμενον τὸ συνεχὲς ἔχει ἡ κίνησις, εἰ μέντοι τὸ φερό- 25 μένον στάσει μεταξὺ διαλαμβάνεται, τότε καὶ διαιρέσεως αἴτιον γίνεται τῇ 25 κινήσει. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορῇ καὶ ἐνεργείᾳ στήγαι τὸ κινούμενον δυνατόν (οἷον τὸν βαδίζοντα ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας δυνατὸν στάντα μεταξύ, οὕτω τὸ λοιπὸν διανύσαι, καὶ οὕτω τὸ κινούμενον τῷ στήγαι ἔτεμε τὴν ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας κίνησιν), ἐπὶ δὲ τῶν οὐρανίων συνεχείας μόνον αἴτιον τὸ κινούμενον τῇ κινήσει, διαιρέσεως δὲ ἐνεργείᾳ 30 μὲν οὐδέποτε, μόνη δὲ τῇ ἐπινοίᾳ. ὅμοιώς δὲ τὸ νῦν καὶ συνεχείας τῷ 35 χρόνῳ αἴτιον καὶ διαιρέσεως, ἀλλὰ μόνως μὲν συνεχείας ἀεὶ, διαιρέσεως

1 τὸ (post καὶ) om. M 3 ἐν τῷ ταύρῳ altero loco M 5 καὶ διήρηται iterat M 7 Καὶ
(om. δτί) συνεχείας δὲ καὶ διαιρέσεως αἴτιον φησι τὸ νῦν τ 9 πάλιν ἡ αὐτὴ traicunt Gt
alterum μὲν om. M 10. 11 συνεχείας—λαμβανόμενον om. M 10 συνεχὲς κτλ.] cf.
ad t 6r5 12 ληφθεῖ τ 13 ἐν τι] ἐν τε K 15 καὶ διαιτοῦτο M alterum τὸ
om. KM 16. 17 καθὸ καὶ KM: καὶ καθ' δ Gt 17 κατὰ] καὶ G 18 οὔσα ἀδιά-
στατος libri σημεῖον G 19 λειφθῇ t 20 δι' Εἰτ K 20. 21 τὰ post διαιρέσει
traicit K 22 διαιρέσεως (εἰ διαιρέσει) corr. G² τὸ γάρ K et primitus M
23 ἔχειν compendiose G 23. 24 φερόμενον KM: κινούμενον Gt 24 στάσει om. G
γίνεται αἴτιον M 25 στήγαι (sed post τὸ κινούμενον δυνατὸν traicit) t: στήσαι KM:
om. Gt 30. 31 αἴτιον τῷ χρόνῳ Gt 31 μόνως KG² et corr. M: μόνη G: μόνων
primitus M et t συνεχείας primitus G et, ut videtur, M δεῖ κατ' ἐνέργειαν Gt

δὲ μόνως καὶ ἐπίνοιαν· εἰ γάρ τὴν πρώτην κίνησιν, ἡς μέτρον πρώτως είναι
δι χρόνος, στῆναι οὐχ οἶόν τε οὐδὲ ἥρεμίᾳ διαληφθῆναι, δῆλον ὡς οὐδὲ
τὸν χρόνον τμηθῆναι ποτε ἐνεργείᾳ οἶόν τε, ἀλλὰ μόνον τῇ ἐπινοίᾳ τὸ νῦν
διαιρέσεώς φαμεν τῷ χρόνῳ αἴτιον· τούτῳ γάρ τας τε ἡμέρας εἰς ὥρας
5 διαιροῦμεν τούς τε μῆνας εἰς ἡμέρας καὶ τοὺς ἐνιαυτοὺς εἰς μῆνας. διτι
γάρ οὐχ οἶόν τε τὸν χρόνον ἐνεργείᾳ διαιρεθῆναι, δῆλον καὶ ἐντεῦθεν· ²⁰
ἀνάγκη γάρ καὶ τὴν κίνησιν πολλῷ πρότερον στήναι, δείκνυται δὲ διτι
πᾶσαι δύο κινήσεις ἐφεξῆς στάσεις ἀσὶ πάντως διαλαμβάνονται καὶ ἥρεμίᾳ,
καὶ οὐχ οἶόν τέ ἔστι δύο κινήσεις διηγημένας κατὰ τὸ συνεχὲς ἐφεξῆς
10 εἰναι· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τῶν δύο χρόνων ἄρα τῶν μετρητικῶν τῶν δύο κι-
νήσεων ἔσται τι μεταξὺ δι μὴ ἔστι χρόνος· ἀλλὰ πάν τῶν δύο νῦν μεταξὺ²⁵
χρόνος ἔστιν· ἔσται ἄρα τις χρόνος διτε οὐχ ἦν χρόνος, διπερ ἀτοπον. οὐχ
ἄρα οἶόν τέ ποτε ἐνεργείᾳ διαιρεθῆναι τὸν χρόνον, μόνη δὲ τῇ ἐπινοίᾳ, ³⁰
ῶσπερ εἴπομεν, διαιρεῖται τῷ νῦν.

15 p. 220^a 6 Ἀκολουθεῖ γάρ τοῦτο τῇ φορᾷ καὶ τῷ φερομένῳ.

"Ωσπερ τῷ χρόνῳ καὶ τῷ νῦν ἔπειται τὸ καὶ συνεχῆ εἰναι τὸν χρόνον
τῇ νῦν καὶ διαιρεῖσθαι κατὰ τὸ νῦν, οὕτω τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔπειται καὶ τῇ
φορᾷ καὶ τῷ φερομένῳ, τὸ καὶ συνεχῆ εἰναι τὴν κίνησιν διὰ τὸ φερό-
μενον καὶ διαιρεῖσθαι αὐτὴν κατὰ τὸ αὐτό. ὅμοίως δὲ καὶ τῇ στιγμῇ καὶ
20 τῇ γραμμῇ τὸ αὐτὸ ἔπειται, ὡς φθάσαντες εἴπομεν. ⁴⁰

p. 220^a 6 Καὶ γάρ ή κίνησις καὶ ή φορὰ μία τῷ φερομένῳ,
διτι ξν, καὶ οὐχ δ ποτε δν (καὶ γάρ δν διαλείποι), ἀλλὰ τῇ
λόγῳ.

Εἰπὼν διτι ή κίνησις καὶ ή φορὰ μία τῷ φερομένῳ, πῶς ἔστι
25 μία διὰ τὸ φερόμενον ἐπήγαγεν· διτι ξν, φησί, τὸ φερόμενον, καὶ οὐχ
δ ποτε δν (καὶ γάρ δν διαλείποι), ἀλλὰ τῷ λόγῳ, τουτέστιν ἐὰν τὸ
κινούμενον ἐν ἧ, ἐὰν δὲ μὴ μόνον τῷ ὑποκειμένῳ (τὸ γάρ δ ποτε δν ⁴⁵
τοῦτο ἔστι δηλωτικόν), ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ, τότε καὶ ή κίνησις μία. ἐπει
αὐτό γε καθ' αὐτὸ τὸ κινούμενον ἐν μὲν δν δύναται καὶ διαλείπειν κινού-
30 μενον, οὕτω δὲ ξν μὲν ἔσται τὸ φερόμενον, οὐκέτι δὲ ή κίνησις μία καὶ
συνεχῆς, ἀλλὰ δύο διηγημέναι· ἐὰν δὲ καὶ τῷ λόγῳ ξν ληφθῇ, τουτέστιν

2 ὡς οὐδὲν K 3 μόνη t 4 τοῦτο K 7 δείκνυσι M 8 δεὶ om. Gt 9 ἔστι
Gt: εἰναι K: om. M 11 πᾶν τῶν K: πάντων GMt 12 ἔστιν om. K 13 ἔσται ἄρα
τις χρόνος KM: om. G: χρόνος ἄρα ἔστιν t 14 τῷ Mt: τὸ GK 15 τοῦτο K et
Arist. cod. G: καὶ τοῦτο Mt 16 τῇ —φερομένῳ om. K 16 Ωσπερ om. M τὸ
νῦν K 16 et 18 τὸ καὶ] καὶ τὸ K 17 καὶ (ante τῇ) om. M 19 καὶ' αὐτό M
20 τὸ αὐτὸ τοῦτο M 21 Καὶ γάρ (K)t: καὶ γάρ καὶ M et Arist. cod. E, at cf. v. 24.
p. 734,13 21. 23 μία—λόγῳ om. K 22 διαλείποι M: διαλέποι t 26 et p. 734,1 δια-
λείποι KM: διαλέποι Gt 27 τὸ ὑποκειμένον K δόπτε GK 28 τοῦτο K ἔστι
om. Gt 29 διαλειπεῖν K 31 καὶ et ξν om. Gt

ώς κινούμενον (εἰ γάρ διαλείποι, οὐκέτι ἐν ἔσται τῷ λόγῳ, ἀλλὰ δύο· 88· ἄλλο γάρ ἔστιν αὐτῷ τὸ ὡς κινουμένῳ εἶναι, καὶ ἄλλο τὸ ὡς ἡρεμοῦντι), 5 ἐὰν οὖν καὶ τῷ λόγῳ ἐν ληφθῇ, τότε καὶ ἡ κίνησις μία καὶ συνεχής, καὶ τοῦτο αὐτῇ διὰ τὸ φερόμενον ὑπάρχει. οὗτω δὲ καὶ τὸ σημεῖον μίαν ποιεῖ τὴν γραμμήν, καὶ τὸ νῦν ἔνα τὸν χρόνον, ἐὰν ἦ τὸ σημεῖον ἐν καὶ τὸ νῦν καὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ λόγῳ· ἐὰν γάρ δύο λόγους ἀναδέξηται τὸ σημεῖον, καὶ εἴη τῆς μὲν πέρας τῆς δὲ ἀρχῆς, τότε καὶ αἱ γραμμαὶ δύο, καὶ οὐ συνεχείας ἀλλὰ διαιρέσεως αἵτιον τὸ σημεῖον, ἐὰν δὲ καὶ τῷ λόγῳ ἐν ἦ, τουτέστιν ὡς πέρας μόνον κοινὸν ἀμφοτέρων τῶν μορίων λαμβάνηται, 10 τότε καὶ ἡ γραμμή μία καὶ συνεχής, καὶ τούτου αἵτιον | τὸ σημεῖον. 88· τὸ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ νῦν.

p. 220^a8 Καὶ δρίζει δὴ τὴν πρότερον καὶ ὕστερον κίνησιν τοῦτο.

Εἶπάν δι “ἡ κίνησις καὶ ἡ φορὰ μία τῷ φερομένῳ”, καὶ δεῖξας πῶς είσαι, δι ταν τὸ φερόμενον καὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ λόγῳ ἐν λαμβάνηται, νῦν λέγει πῶς καὶ διαιρέσεως ἔστι τῇ κίνησει αἵτιον. δι ταν γάρ στῇ τὸ φερόμενον, είτα πάλιν ἀρχῆται κινεῖσθαι, πέρας μὲν ἐλαφεῖν ἡ προτέρα κίνησις, ἀρχὴν δὲ ἡ δευτέρα, καὶ δύο αἱ κίνησεις καὶ οὐ μία· ταύτῃ οὖν καὶ διαιρέσεως αἵτιον τὸ φερόμενον.

p. 220^a9 Ἀκολουθεῖ δὲ καὶ τοῦτο πως τῇ στιγμῇ.

10

20 Εἴπομεν ἡδη πῶς καὶ ἡ στιγμὴ καὶ συνεχείας καὶ διαιρέσεως ἔστι τῇ γραμμῇ αἵτια. τὸ δέ πως προσέθηκε, διότι ἐπὶ μὲν τῶν μεγεθῶν καὶ ἐνεργείᾳ διαιρεῖ τὸ σημεῖον τὴν γραμμήν, τὸ μέντοι νῦν οὐδέποτε ἐνεργείᾳ διαιρεῖ τὸν χρόνον, ὥσπερ εἴπομεν, οὐδὲ ἐπὶ τῶν οὐρανίων τὸ φερόμενον τὴν κίνησιν, ἀλλὰ μόνον κατ’ ἐπίνοιαν, ὡς ἡδη εἴπομεν. καὶ ταύτῃ μὲν 25 οὖν διαιφέροιεν διὰ διαλήλων, καὶ δόνταιτο διὰ τοῦτο τὸ πως προσθεῖναι, αὐτὸς μέντοι ὁ Ἀριστοτέλης ἐκηγούμενος διὰ τί προσέθηκε τὸ πως, ἐπήγαγε καὶ γάρ ἡ στιγμὴ καὶ συνέχει τὸ μῆκος καὶ διορίζει· 30 εἴτε ἔστι γάρ τοῦ μὲν ἀρχή, τοῦ δὲ τελευτή· ἀλλ’ δι ταν μὲν οὗτως λαμβάνη τις ὡς δυσὶ χρώμενος τῇ μιᾷ, ἀνάγκη 35 σθαίται, εἰ ἔστιν ἀρχὴ καὶ τελευτὴ ἡ αὐτὴ στιγμὴ· τὸ δὲ νῦν διὰ

4 οὗτε δὲ (sic) K 4. 6 καὶ τὸ σημεῖον—ὑποκειμένῳ ομ. M 5 τὸν χρόνον, ἐν
ἡ τὸ σημεῖον ἐν καὶ τὸ νῦν K: χρόνον, ἐὰν ἐν ἡ τὸ σημεῖον, καὶ ἐν τὸ νῦν Gt 7 εἰη
GK: ἡ t 11 αὐτὸν γάρ καὶ ετ καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν M 12 δρίζει δὴ] γάρ δρίζει Arist.
(praeter HI) πρότερον—τοῦτο ομ. K 14 τὸ ὑποκειμένον K 15 καὶ πῶς
traicit M 17 ἀρχὴ K αἱ ομ. M 19 lemma habet G καὶ—στιγμὴ⁴
ομ. K 20 εἴπωμεν K καὶ διαιρέσεως καὶ συνεχείας Mt 21 αἵτιον t
23 ὥσπερ εἴπομεν ομ. G 25 δόντατο (sic) M alterum καὶ ομ. M
27 p. 735,1 καὶ γάρ—ἀεὶ ἔτερον ομ. G 27 συνέχη K 27. 28 διορίζει Mt: δρίζει K
Arist., at cf. p. 735,4 28 p. 735,1 ἔστι γάρ—ἀεὶ ἔτερον M: ομ. K: καὶ τὰ ἔξης t, qui
superius lemma (v. 12) plenius dederat 30 ἔστιν M: ἔσται Aristoteles

τὸ κινεῖσθαι τὸ φερόμενον δεὶλετερον. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς στιγμῆς καὶ s 8^v
 τοῦ μεγέθους ἡ αὐτὴ στιγμὴ δἰς λαμβανομένη καὶ ἀριθμουμένη, ὡς ἀρχὴ
 καὶ πέρας, καὶ ὑπομένουσα (οὗτω γάρ δὶς λαμβάνεται), τῆς μὲν τέλος γί-
 νεται τῆς δὲ ἀρχῆς, καὶ οὕτως ἀριθμεῖ τὰ μεγέθη καὶ διορίζει, τὸ δὲ νῦν
 5 οὐδὲ οὕτως· οὐ γάρ ὑπομένει τὸ πρότερον νῦν τὸ ὄπιστερον, ἀλλὰ τῷ ἔπε-
 σθαι τῷ φερομένῳ, τὸ δὲ φερόμενον τῷ ἄλλοτε κατ' ἄλλο γίνεσθαι οὐδὲ
 οἰόν τε ὑπομένειν· ὥστε δὶς ληφθῆναι τὸ αὐτὸν ἀδύνατον. οὐδὲ ἄρα τὸ νῦν 20
 ὑπομένει καὶ δὶς λαμβάνεται ἀμμα, ὥσπερ τὸ σημεῖον, λόγους μέντοι δύο
 ἀναδέξασθαι ἔν δὲ καὶ τὸ αὐτὸν οὐδὲν κωλύει· τὸ γάρ νῦν τὸ διορίζον
 10 τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς νυκτὸς τῆς μὲν ἐστι πέρας τῆς δὲ ἀρχῆς, δταν, ὡς
 εἶπον, ὡς διαιροῦν τοὺς χρόνους τούτους λαμβάνηται τῇ ἐπινοίᾳ, οὐ τῇ
 ἐνεργείᾳ.

p. 220-14 "Ωστε ὁ χρόνος ἀριθμὸς οὐχ ὡς τῆς αὐτῆς στιγμῆς,
 δτι ἀρχὴ καὶ τελευτή, ἀλλ' ὡς τὰ ἔσχατα τῆς αὐτῆς [καὶ οὐχ
 15 ώς τὰ μέρη] μᾶλλον.

'Εκ τῶν εἰρημένων, φησί, συνάγεται δτι δταν τὸν χρόνον ἀριθμὸν λέ- 25
 γωμεν (λέγεται δὲ ἀριθμὸς τῷ ἀριθμεῖσθαι τὸ πρότερον αὐτοῦ καὶ τὸ
 ὄπιστερον, ταῦτα δέ ἐστι τὰ νῦν), οὐδὲ οὕτως οὖν ἀριθμὸν αὐτὸν φαμεν, ἢτοι
 τὰ ἐν αὐτῷ νῦν, ὥσπερ τὴν στιγμὴν ἀριθμὸν λέγομεν, δταν τὴν αὐτὴν δὶς
 20 λαβθωμεν, τοῦτο δέ ἐστι τὸν τε τοῦ πέρατος ἔχουσαν λόγον καὶ τὸν τῆς
 ἀρχῆς· τὸ μὲν γάρ σημεῖον, μτε δὴ θέσιν ἔχον καὶ ὑπομένον καὶ ἐν πράγ-
 ματι θέσιν ἔχοντι καὶ ὑπομένοντι ὑφεστηκός, δυνατὸν δὶς λαβεῖν (οὐχ ἐκ-
 φεύγει γάρ τὴν λῆψιν), τὸ δὲ νῦν οὐδὲ οἰόν τε δὶς λαβεῖν καὶ ὡς ἀρχὴν 30
 καὶ ὡς πέρας. τῷ γάρ τὸν χρόνον, ἐν φέντετρον, ἐν τῷ γίνεσθαι καὶ
 25 ἐν ρύσει τὸ εἶναι ἔχειν, οὐδὲ οἰόν τε δὶς τὸ αὐτὸν λαβεῖν νῦν, καὶ ὡς
 ἀρχὴν καὶ ὡς πέρας· στήσομεν γάρ οὗτω τὸν χρόνον. εἰ γάρ τοῦ μὲν
 ἐστι πέρας τοῦ δὲ ἀρχῆς, διήρηται ὁ χρόνος, καὶ δύο οἱ χρόνοι καὶ αἱ
 κινήσεις, δειχθῆσται δὲ δτι δύο κινήσεις συνεχεῖς εἶναι ἀδύνατον, ἀλλὰ
 πάντως ἡρεμίᾳ διαλαμβάνονται. εἰ οὖν τοῦτο ἐπὶ τοῦ χρόνου γενέσθαι
 30 ἀδύνατον, καὶ τὸ νῦν ἄρα τὸ αὐτὸν δὶς ληφθῆναι ἀδύνατον. οὗτω μὲν οὖν 35
 ἀδύνατον ἀριθμὸν εἶναι τὰ νῦν ἡ τὸν τούτοις ὄριζόμενον χρόνον, ὡς μέν-

1 γάρ ομ. M 2 στιγμὴ διαλαμβανομένη M 3 πέρας] τέλος M 3. 4 γινο-
 μένη Gt 4 καὶ (ante οὕτως) ομ. t 5 οὐδὲ γάρ Gt 6 τὸ ἄλλοτε K 7 τὸν
 νῦν t 8. 9 ἀναδέξασθαι δύο M 11 τούτους ομ. M 13 ὥστε K: ὥσπερ M:
 ὠσθ' t 13. 15 ἀριθμὸς—μᾶλλον ομ. K 14. 15 αὐτῆς καὶ οὐχ ὡς τὰ μέρη μᾶλλον
 (καὶ—μέρη delevi; cf. proximum lemma) M: γραμμῆς (sic) μᾶλλον t, cf. Arist. 16 συνά-
 γεται KM: συνάγομεν Gt τὸν ομ. K 16. 17 λέγομεν K 17 τῷ Gt: τὸ KM τὸ
 (post καὶ) ομ. M 18 οὖν ομ. t φαμέν αὐτὸν M 20 τε ομ. M 21 δὴ ομ. t
 23 et 26 ἀρχὴ K 24 τῷ γάρ] τὸ γάρ t 25 τὸ (ante αὐτὸν) ομ. t 26 στήσο-
 μεν K 27. 28 οἱ χρόνοι—δύο κινήσεις ομ. K 28. 30 ἀλλὰ πάντως—γενέσθαι ἀδύ-
 νατον ομ. G 29 διαλαμβάνωνται K 30. 31 iterata οὕτω μὲν οὖν ἀδύνατον de-
 let G² 31 τούτοις (sic) K

τοι τὰ ἔσχατα τῆς πεπερασμένης γραμμῆς δυνατόν· τὰ γάρ ἔσχατα τῆς 8 γραμμῆς δύο εἰσὶ σημεῖα ἑκατέρωθεν αὐτῆς, ὡφ' ὧν περατοῦται ἐφ' ἑκάτερα, ἀτινα ἀριθμὸν μὲν ἔχει· δύο γάρ εἰσι τὰ ἔσχατα τῆς πεπερασμένης, οὐχ οὕτω δὲ δύο ὡς τοῦ αὐτοῦ σημείου δἰς εἰλημένου, καὶ ὡς ἀρχὴ 5 λέγω καὶ ὡς πέρατα, ἀλλ' ὡς ἑκάστου ἔνα λόγον τὸν τοῦ πέρατος ἀναδεῖαμένου. οὕτως οὖν καὶ τὸ νῦν ἀριθμός ἐστιν, οὐχ ὡς τὸ αὐτὸ δὶς λαμβανόμενον, ἀλλ' ὡς ἄλλο καὶ ἄλλο καὶ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μορίῳ τοῦ 10 χρόνου (καὶ γάρ τὰ τῆς γραμμῆς οὕτω δύο, ὡς ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ τῆς γραμμῆς), ἄλλο δὲ καὶ ἄλλο οὐ τῷ ὑποκειμένῳ (οὕτω γάρ ταῦτα εἰναι 15 ἐδείχθη), ἀλλὰ τῷ τὸ αὐτὸ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ λαμβάνεσθαι, καὶ ὡς πρότερον καὶ ὕστερον, ὥσπερ καὶ Κορίσκος ἄλλος ὁ ἐν ἀγορᾷ καὶ ἄλλος ὁ ἐν Λυκείῳ, τῷ δὲ ὑποκειμένῳ δὲ αὐτός.

p. 220•16 Καὶ οὐχ ὡς τὰ μέρη, διά τε τὸ εἰρημένον (τῇ γάρ μέσῃ στιγμῇ ὡς δυσὶ χρήσεται, ὥστε ἡρεμεῖν συμβήσεται), καὶ 15 ἔτι φανερὸν δτι οὐδὲ μόριον ὁ χρόνος τῆς κινήσεως.

Δείξας δτι οὐχ οἶν τε οὕτως ἀριθμὸν εἰναι τὸν χρόνον, τουτέστι τὰ νῦν καθ' ἂ ἀριθμεῖται ὁ χρόνος, ὥσπερ καὶ ἡ αὐτὴ στιγμὴ δὶς λαμβανόμενη καὶ ὡς πέρας καὶ ὡς ἀρχή, ἀλλ' δτι οὐδὲ οὕτως ἀριθμὸς ὥσπερ τὰ μόρια τῆς γραμμῆς, 20 οἶν ὡς εἴ τις διελῶν τὴν γραμμὴν ἡ ἐνεργείᾳ ἡ ἐπινοίᾳ λέγοι ἀριθμὸν ἀντὴν εἰναι, καθὸ δύο ἔχει μόρια. οὐδὲ οὕτως οὖν οἶν τε τὸν χρόνον ἀριθμὸν εἰναι λέγειν, τῷ τὰ νῦν καθ' ἂ ἀριθμεῖται μόρια αὐτοῦ εἰναι· ἀδύνατον γάρ τὰ νῦν μόρια εἰναι τοῦ χρόνου, φησί, πρῶτον μὲν διὰ τὰ ἥδη εἰρημένα (εἴ γάρ μόρια εἴη τοῦ χρόνου τὸ πρότερον νῦν καὶ τὸ ὕστερον, ἐπειδὴ ταῦτα διῆρηται ἄλλήλων, τὸ ἐν τῇ ἀνατολῇ νῦν τυχὸν καὶ τὸ 25 ἐν τῇ δύσει, ἔσται τι μεταξὺ τὸ διαιροῦν· τούτῳ οὖν πάλιν ὡς δυσὶ χρήσεται, ὥσπερ καὶ τῇ στιγμῇ, καθ' ἣν ἡ τῆς γραμμῆς διαίρεσις | γίνεται, ὡς δυσὶ χρώμεθα, ὡς τοῦ μὲν τῶν μορίων τῆς γραμμῆς πέρατος 30 | οὔσης τοῦ δὲ ἀρχῆς οὔσης, ἡ ἀπλῶς ὡς δύο γραμμὰς περατούσῃ, ἑκάστης τοῦ δὲ τὸ πέρας ἰδιον τῷ λόγῳ· συμβήσεται οὖν πάλιν διαιρεῖσθαι τὸν χρόνον ἐνεργείᾳ), διά τε οὖν τοῦτο, φησίν, ἀδύνατον τὰ νῦν μόρια τοῦ χρόνου εἰναι, καὶ δτι οὐχ οἶν τε τὰ νῦν μόρια αὐτοῦ εἰναι, ὥσπερ οὐδὲ

1. 2 δυνατόν—γραμμῆς ομ. G 1 δύνατον t 2 ἔστι Gt 3 εστι K 4. 5 ἀρχὴ et πέρατα KΜ: ἀρχῆς et τελευτῆς Gt 5 πέρατος] πέρατα K 6 οὕτω libri οὖν ομ. Mt 9 ἄλλο (ἄλλω post corr. M) δὲ καὶ ἄλλο KΜ: ἄλλῳ δὲ καὶ ἄλλῳ Gt ταῦταυτὸν G 12 λυκίων K 13. 14 lemmatis verba Καὶ—χρήσεται habet G 13 ὡς] ἡ K 13. 15 τῇ—κινήσεως ομ. K 14 χρήσεται (cf. v. 27) Gt: χρῆται M 15 δ χρόνος τῆς κινήσεως (cf. p. 737,4) M: τὸ νῦν τοῦ χρόνου κτλ. ex Arist. t, at cf. Arist. cod. F. Simplic. p. 727,35 sqq. 16 οὕτως ομ. Gt 17 δ ομ. M 18 δτι ομ. Gt 19 δείχνυσι νῦν δτι M 20 ὡς ομ. G λέγει K 21 αὐτῆς KΜ ἔχει δύο Gt οὖν ομ. M 22 τῷ] τὸ K καθ' δ t: καθὸ GKM 25 ταῦτη Gt 26 τοῦτο K 28 τοῦ μὲν GKM: τὸ μὲν t 28. 29 πέρατος οὔσης scripsi: περατούσῃς libri 29 περατούσῃ KΜ: περατούσῃς it

τὰ σημεῖα τῆς γραμμῆς· ἀδύνατον γάρ τὰ μέρη τοῦ μέρους εἶναι μέρη. τί τὰ γάρ τῆς γραμμῆς μέρη γραμμαῖ· οὕτως οὖν καὶ τὰ τοῦ χρόνου μέρη διάχρονοι. δέον δὲ εἰπεῖν 'καὶ ἔτι φανερὸν δτι οὐδὲ μόριον τοῦ χρόνου τὰ νῦν', φησὶν οὐδὲ μόριον διάχρονος τῆς κινήσεως, χρόνον λέγων τὰ 5 νῦν. τὰ νῦν οὖν οὔτε τῆς κινήσεως, ἡς ἀριθμὸς διάχρονος, οὔτε αὐτοῦ μέρη τοῦ χρόνου εἶναι δύναται διὰ τὰ εἰρημένα, ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸς διάχρονος μέρος εἶναι δύναται τῆς κινήσεως, ἐπει οὐδὲ η δεκάς αὐτὴ η τοὺς δέκα ἑπτους ἀριθμοῦσα μέρος δια εἴη τῶν δέκα ἑπτων, οὐδὲ τὸ μέδιμνον, λέγω δὲ αὐτὸ τὸ μέτρον, μέρος ἐστὶ τοῦ μετρουμένου ὑπὲρ αὐτοῦ σίτου. δυνατὸν 10 10 δὲ καὶ κίνησιν ἀκούειν μὴ τὴν τοῦ οὐρανοῦ κίνησιν, η ἀπλῶς τοῦ μεγέθους οὐ λέγεται μέτρον εἶναι διάχρονος, ἀλλ' αὐτὴν τὴν τοῦ νῦν ῥύσιν, ἐξ ης διάχρονος. καὶ ἐπει διάχρονος ἀριθμὸς εἶναι λέγεται, δὲ ἀριθμὸς τοῦ χρόνου κατὰ τὰ νῦν, ἀντὶ μὲν τῶν νῦν τὸν χρόνον εἰπεν, ἀντὶ δὲ τοῦ χρόνου τὴν τοῦ νῦν κίνησιν.

15 p. 220-21 Ἡι μὲν οὖν πέρας τὸ νῦν, οὐ διάχρονος ἀλλὰ συμβέβηκεν, η δὲ ἀριθμεῖ· τὰ μὲν γάρ πέρατα ἔκείνου μόνον ἐστὶν οὐ ἐστι πέρατα, δὲ ἀριθμὸς τῶνδε τῶν ἑπτων, η δεκάς, καὶ ἄλλοθι.

Τὸ νῦν καὶ πέρας ἐστί τινος καὶ νῦν. η μὲν οὖν πέρας ἐστί, φησίν, 16 20 οὐδὲ ἐστι διάχρονος, ἀλλὰ συμβέβηκε τῷ χρόνῳ, ὥσπερ καὶ τὸ σημεῖον τῆς γραμμῆς (τὸ γάρ πέρας συμβέβηκεν ἔκεινφ, οὐ ἐστι πέρας), ὡς πέρας δὲ λαμβανόμενον οὐδὲ νῦν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον τῷ νῦν (τὸ γάρ νῦν οὐδὲ ἐν τῷ πέρας εἶναι διάχρονος ἐστίν, ἀλλ' ἐν τῷ ἀριθμεῖσθαι κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον· διόπερ δύναται τὸ ἀλλὰ συμβέβηκεν οὕτω νοεῖ- 25 σθαι ἀλλὰ συμβεβηκός τούτῳ τῷ ὡς πέρατι λαμβανομένῳ τὸ νῦν), καθὸ δὲ ἀριθμεῖται πάλιν καὶ πάλιν λαμβανόμενον καὶ ὡς πρότερον καὶ ὕστερον, κατὰ τούτο διάχρονος ἐστί· τὸ γάρ μεταξὺ τῶν πολλάκις λαμβανομένων νῦν διάχρονος ἐστίν. δτι δὲ δταν ὡς πέρας λαμβάνηται τὸ νῦν, οὐδὲ ἐστι διάχρονος, δείχνυσιν οὕτως. τὰ πέρατα ἐν ἔκείνοις μόνοις εἰσὶν ὡν εἰσι πέρατα, καὶ 30 αὐτῶν μόνων οὐδὲ ἑτέρων, δὲ διάχρονος κοινὸς πάντων εἰς καὶ διάτοις καὶ πανταχοῦ διάτοις, οὐδὲ ἄρα τὰ νῦν η πέρατά εἰσι διάχρονος εἰσίν· ἐν πάσῃ γάρ κινήσει διάχρονος, ἐπεὶ καὶ πάσης κινήσεως μετρητικός. ὥσπερ γάρ καὶ διάριθμὸς ἐν πᾶσιν διάτοις, οὐ μόνον ἐν τοῖς διμογενέσιν, ἀλλὰ καὶ

1 μέρη τοῦ μέρους ΚΜ: ἀμερῆ τοῦ μεριστοῦ Gt 3. 4 οὐδὲ μόριον τοῦ—διάχρονος τῆς ουτ. Κ 3 οὐδὲν Μ μόριον GM: μόρια t 4 δτι οὐδὲ Μ 5 διάριθμὸς διάχρονος ΚΜ: 5. 6 οὔτε αὐτοῦ—διάχρονος ουτ. G 6 τοῦ διάχρονου μέρη Κ 8 διάριθμον (cl. p. 741,32, 741,1 sqq.)? at cf. Themist. p. 327,21. Hesych. s. v. etc. 10 η ου. G 13 τῶν ΚΜ: τοῦ Gt 15 lemma ου. K 16 et 17 δὲ Μ: δ' t 16 διάριθμεῖ Μ: διάριθμεῖ, διάριθμὸς t Arist. 17 τῶνδε (cf. p. 738,30. Simpl. p. 729,14. Arist. cod. E) Μ: διάχρονος t 19 Τὸ νῦν—καὶ νῦν ουτ. K 19. 20 φησὶ καὶ οὐδὲ K 24 δι' ἀπερ Μ 25 συμβεβηκός ΚΜ: συμβεβηκέ fort. recte Gt 26 καὶ πάλιν ουτ. M 27. 28 νῦν διάχρονος Gt 29 οὕτω t 31 η] ει Μ διάχρονος Gt 32 γάρ (ante κινήσει) ΚΜ: ουτ. G: δὲ t

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

ἐν τοῖς ἑτερογενέσι (μία γάρ καὶ ἡ αὐτὴ δεκάς ἐν τοῖς δέκα ἵπποις καὶ τι¹ δέκα δύοις καὶ δέκα ἔβλοις καὶ δύαις ἄλλαι ἀν εἰεν δεκάδες, καὶ ἡ μὲν δέκα, οὐ τὰ αὐτά, ἡ μέντοι δεκάς, μία ἐπὶ πάντων), οὕτω δὲ καὶ τὰ νῦν ὡς μὲν ἀριθμὸς λαμβανόμενα χρόνος τέ εἰσι (καὶ εἰς) καὶ ὁ αὐτὸς πανταχοῦ,
 5 κατὰ δὲ τὸ ὑποκείμενον κινήσεως εἰσι πέρατα. διὸ εἰ ὡς πέρατα ληφθείη,
 οὐ τὰ αὐτὰ πανταχοῦ· ἄλλης γάρ κινήσεως ἄλλο πέρας. ἔοικε δὲ
 καὶ διὰ τούτων ἐνδείκνυσθαι, διτὶ οὖ τινος ἀφωρισμένης κινήσεως ἀριθμός ²⁰
 ἐστιν ὁ χρόνος, ἀλλὰ πάσης ἀπλῶς κινήσεως ἡ κίνησίς ἐστι, καὶ εἰδει
 διαφέροιεν· ὅμοιώς γάρ εἰσιν ἀριθμηταί. τῶν γοῦν κατὰ ταῦτὸ γινομένων
 10 κινήσεων καὶ ἄμα τάς τε ἀρχὰς ἔχουσῶν καὶ τὰ πέρατα, τὸ πρότερον ἐν
 αὐταῖς καὶ τὸ ὕστερον, ἡ μὲν πέρας ἐστίν, οὐ τὸ αὐτὸν ἐν πάσαις (ἄλλα
 γάρ πέρατα αὐξῆσες καὶ ἄλλα ἀλλοιώσεως καὶ ἄλλα φορᾶς), ἡ δὲ ἀριθμητόν
 ἐστι τὸ πρότερον ἐν αὐταῖς καὶ τὸ ὕστερον, ἐν καὶ τὸ αὐτὸν ἐν πάσαις,
 ὡν μεταξὺ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος ὁ πασῶν μετρητικός. διὰ τοῦτο γάρ καὶ ²⁵
 15 πολλῶν ἄμα κινουμένων καὶ τῆς ἑκάστου κινήσεως μετρουμένης χρόνῳ,
 δῆμος χρόνοι πολλοὶ οὐκ εἰσὶ τῷ μὴ εἶναι καὶ τὸν χρόνον ἀριθμητικὸν τοῦ
 προτέρου καὶ ὕστερου ἐν κινήσει καθὸ φορά ἐστιν ἡ καθὸ ἀλλοιώσις ἡ
 καθὸ αὔξησις ἡ φθίσις, ἀλλ' ἀπλῶς ἡ κίνησίς ἐστιν· οὐδὲ γάρ, διπερ εἰπεν,
 ὡς πέρατα αὐτὰ σκοπεῖ, ἀλλ' ἡ ἀπλῶς κινήσεως ἐστι τὸ πρότερον καὶ
 20 τὸ ὕστερον, τῶν δὲ ἄμα γινομένων κινήσεων ἐν καὶ ταῦτὸ τὸ πρότερον
 καὶ τὸ ὕστερον, ὥσπερ καὶ τῶν πολλῶν δεκάδων, καὶ ἐτερογενῆ ὡσι τὰ
 ὑποκείμενα καὶ ἀλλήλων πολλῷ διεστηκότα, μία καὶ ἡ αὐτὴ δεκάς με-
 τρητική.

Ζητεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος, τί ἐστι τὸ ἡ δὲ ἀριθμεῖται (οὐ
 25 γάρ ἦν', φησίν, 'ὁ χρόνος ὡς ἀριθμῶν, ἀλλ' ὡς ἀριθμούμενος'), καὶ
 φησιν διτὶ 'ἡτοι ἡ γραφὴ ἡμάρτηται ἀντὶ τοῦ ἀριθμεῖται' ἀριθμεῖ ἔχουσα,
 ἡ, φησίν, 'ἀριθμεῖται μὲν τὰ νῦν ἐν τῇ κινήσει, ἀριθμεῖ δὲ αὐτὰ τὸν
 χρόνον· κατὰ γάρ τὰ νῦν ἡ τὸν χρόνον γίνεται διαιρέσις.' καὶ γάρ διὰ
 τῶν ἑπτὸν ὡς ἀριθμὸν τὸν ἀριθμοῦντα τὸ νῦν λαμβάνειν. ὁ γάρ
 30 ἀριθμός, φησί, τῶνδε τῶν ἵππων, ἡ δεκάς, καὶ ἄλλοθι· ὁ γάρ ὡς
 ἀριθμῶν ἀριθμός, οὕτως καὶ ἀλλοθί που εἶναι δύναται, οὐ μὴν ὁ ὡς
 ἀριθμούμενος. ἐπεὶ οὖν τὸ εἶναι τῷ χρόνῳ ἐστὶν ἐν τῷ ἀριθμεῖσθαι τὴν ⁴⁰
 κίνησιν, ἀριθμεῖται δὲ ἡ κίνησίς κατὰ τὸ πρότερον ἐν αὐτῇ καὶ ὕστερον,
 διπερ πρότερον καὶ ὕστερον, δταν ὡς πρότερον καὶ ὕστερον λαμβάνηται καὶ

1 δέκα (ante ἵπποις) ομ. K 2 ἐν τοῖς δέκα δύοις καὶ ἔβλοις Gt 4 ἀριθμοὶ Gt λαμ-
 βανόμενος K χρόνοι G καὶ εἰς addidi 8 ἡ] ἡ G 9 ἀριθμητὰ G κατ' αὐτὸ
 G: καθ' αὐτὸ τὸ 10 καὶ τὸ πρότερον M 11 ἡ μὲν οὖν πέρας M πάσαις KM: πᾶ-
 σιν Gt 13 αὐταῖς KM: αὐτῷ Gt τὸ (ante ὕστερον) ομ. t 8ν KM: ἐν δὲ Gt 15 κι-
 νουμένων ἄμα Gt 16 ἀριθμητικὸν t: ἀριθμητὸν GKM 17 καθὸ φορά ἐστιν] καὶ φθορὰ
 εἶναι K 19 αὐταῖς K 20 prius τὸ ομ. Gt 20. 21 τῶν δὲ—καὶ τὸ (τὸ ομ. M)
 ὕστερον KM: ομ. Gt 24 τί δὲ ἐστὶ K ἀριθμεῖς G: ἀριθμὸς K 25 φησίν Alexander
 ap. Simpl. p. 729,8, unde conicias ἀριθμῶν (ἀριθμός) ἀλλ' ὡς] ἀλλ' ὡς G 26 ἀριθμεῖ]
 δριθμεῖν compendiose K 27 ἡ] ἡ G: ἡ K, qui φύσις pro φησίν 30 τῶνδε τῶν KM:
 τῶν δέκα Gt ὡς ομ. K 31 δ ὡς M: ὡς δ GK: ὡς t 33 τὸ ὕστερον M

μὴ ὡς πέρατα ἀπλῶς τοιᾶσδε κινήσεως, συμβέβηκεν εἶναι νῦν, δῆλον δτὶ τι
κατὰ τὰ νῦν ἀριθμεῖται ἡ κίνησις. ἐπεὶ οὖν οὐ τὰ νῦν ὁ χρόνος, ἀλλὰ
τὸ ὑπὸ τῶν νῦν ὅριζόμενον καὶ περιεχόμενον, καὶ κατὰ ταῦτα, ὡς ἥδη εἴ-
ρηται, ἡ τοῦ χρόνου διαιρέσις, εἰη δν καὶ ὡς ἀριθμοῦντα τὸν χρόνον.
5 ὥστε ἀριθμεῖται μὲν ὡς ἐν κινήσει θεωρούμενα, ἀριθμεῖ δὲ τὸν χρόνον.

p. 220•24 Ὅτι μὲν τοίνυν ὁ χρόνος ἀριθμός ἐστι κινήσεως κατὰ
τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, καὶ συνεχής (συνεχοῦς γάρ), φανερόν.

Συμπεραίνεται τὰ εἰρημένα διὰ πολλῶν, ἀμα ὄριζόμενος τὸν χρόνον
ἐκ τῶν ἀποδεδειγμένων. καλῶς προσέθηκε τὸ κατὰ τὸ πρότερον καὶ
10 ὕστερον, ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ οὕτως εἶναι ἀριθμὸν κινήσεως τὸν χρόνον,
ώς ἐν τῷ ἔκεινην ἀριθμεῖν τὸ εἶναι ἔχων· οὐ γάρ αὐτῆς τῆς κινήσεως
ἀριθμὸς ὁ χρόνος, ἀλλὰ τοῦ προτέρου καὶ ὕστερου τοῦ ἐν τῇ κινήσει. εἰ
γάρ ὡς κινήσεως ἀπλῶς ἀριθμὸς ληφθείη, οὐ πάντως τὸ πρότερον καὶ
15 ὕστερον ἀριθμήσει, ὡς δταν εἴπω τὸν ε' ἀριθμὸν τῶν ε' κινήσεων εἶναι
μετρητικόν, | ὥσπερ καὶ τῶν ε' ἱππων ἡ ἀνθρώπων, δὲ τοιοῦτος ἀριθ- τιν
μὸς κινήσεως μὲν ἀριθμός, οὐ μέντοι χρόνος, ἐπεὶ μὴ τοῦ προτέρου καὶ
ὑστέρου τοῦ ἐν ταῖς κινήσεσιν ἀριθμός, ἀλλ' αὐτῶν τῶν κινήσεων. προστί-
θησι δὲ δτὶ καὶ συνεχής· συνεχοῦς γάρ τῆς κινήσεως ἀριθμός, καὶ οὐ
διωρισμένης. τῷ γάρ ἀριθμεῖσθαι τὴν κίνησιν κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον
20 οὖσαν συνεχῆ συνεχής ἡ τοῦ χρόνου οὐσίᾳ ὑφέστηκε, συμπαρεκτεινομένη τῇ
συνεχείᾳ τῆς κινήσεως· τῷ γάρ τὴν κίνησιν μὴ διαλείπειν, οὐδὲ τὸ πρότερον δ
καὶ ὕστερον ἐν αὐτῇ διαλείπει, τούτου δὲ μὴ διαλείποντος, οὐδὲ ὁ χρόνος·
τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ χρόνος, ἀριθμὸς τοῦ προτέρου καὶ ὕστερου τοῦ ἐν κι-
νήσει συνεχῆς ἀρά καὶ δ χρόνος.

25 p. 220•27 Ἐλάχιστος δὲ ἀριθμὸς ἀπλῶς μὲν ἐστιν, ἡ δυάς, τὶς δὲ
ἀριθμὸς ἐστι μὲν ὡς ἐστιν, ἐστι δ' ως οὐκ ἐστιν.

Εἰπὼν δτὶ ὁ χρόνος ἀριθμός ἐστι κινήσεως, εἰπὼν δὲ καὶ δτὶ ἀκο-
λουθεῖ τῷ μὲν μεγέθει ἡ κίνησις, ταύτη δὲ δ χρόνος, ὥστε συνεχοῦς ὄντος

1 τοιᾶσδε τ 2 prius τὰ om. K οὐ KM: καὶ Gt δ GKM: οὐ τ 3 τῶν]
τὸ K κατὰ ταῦτα KM: κατὰ ταῦτα G: κατ' αὐτὰ τ 6 lemma om. t, qui su-
perius plenius dederat τοίνυν K: οὖν M 6. 7 κατὰ—φανερόν om. K
6 κατὰ Arist.: καὶ M 8 ταῦτα δὲ εἰπὼν συμπεραίνεται δ ἀριστοτέλης τὰ τ 9 καλῶς
δὲ fort. recte t τὸ κατὰ τὸ M: τὸ κατὰ K: τὸ G: κατὰ τὸ t 10 ὑπολάβοι K
12 τοῦ (ante ἐν) om. K 13 et 16 κινήσεων t 14 τὸ ὕστερον Gt 14. 15 ε']
πάντες ter M 14 ἀριθμὸν τῶν ε' om. K 16 μὲν om. Gt χρόνον K
17 τοῦ om. G 17. 18 δὲ—ἀριθμός om. G 19 διωρισμένης scripsi: διωρισμένης M:
διωρισμένον G: διωρισμένος (K)t 20 συνεχῆ συνεχῆς scripsi: συνεχῆ KM: συνεχῆ Gt
21 τῷ KM: τὸ Gt διαλειπεῖν (sic) t 22 καὶ τὸ ὕστερον K 23. 24 ἐν τῇ κινήσει M
25 ἐλάχιστον K ἀπλῶς μὲν KM: δ μὲν ἀπλῶς t Arist. 25. 26 τὶς δὲ—οὐκ ἐστιν
M: om. Kt 27 δτι] οὖν K 28. p. 740,2 ὥστε—ταύτην τὸν χρόνον om. G

τοῦ μεγέθους ἀνάγκη καὶ τὴν κίνησιν συνεχῆ εἶναι, καὶ διὰ ταύτην τὸν τινά¹¹ χρόνον, ἐπειδὴ πρὸς ταῦτα ἡ πόρησεν ἄν τις πᾶς οὗτον τε τὸν χρόνον καὶ τὸν συνεχῆ εἶναι καὶ ἀριθμὸν (ἐναντία γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις. ὁ μὲν γὰρ χρόνος συνεχῆς, ὁ δὲ ἀριθμὸς οὐ συνεχῆς· οὐκ ἄρα ἀριθμὸς ὁ χρόνος· εἰ γὰρ 5 ὁ χρόνος ἀριθμός, τὸ δὲ συνεχὲς οὐκ ἀριθμός, ὁ χρόνος ἄρα οὐ συνεχῆς. δυοῖν οὖν ἀνάγκη θάτερον, ἡ μὴ συνεχῆ εἶναι τὸν χρόνον, ἡ μὴ ἀριθμόν· ἀλλὰ μὴν συνεχῆ ἀνάγκη εἶναι τὸν χρόνον· οὐκ ἄρα ἀριθμὸς ὁ χρόνος), ταύτην οὖν τὴν ἀπορίαν ἐπιλύεται ἐν τούτοις. διττοῦ γὰρ ὅντος τοῦ ἀριθμοῦ, τοῦ μὲν φῶτον ἀριθμοῦμεν, δις ἔστιν ὁ ἐν τῇ ψυχῇ, τοῦ δὲ αὐτοῦ τοῦ 15 ἀριθμουμένου, ὁ μὲν ἀριθμῶν ἀριθμὸς οὐδαμῶν ἔστι συνεχῆς (ἐν τῇ ψυχῇ γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ τὸ εἶναι ἔχει· εἰ τοινυν μὴ ἔστι μέγεθος ἡ ψυχή, δῆλον διτιοῦ οὐδὲ ἀν συνεχῆς εἴη· πᾶν γὰρ μέγεθος συνεχές· ὕστερον οὐδὲ ὁ ἀριθμὸς ὁ ἐν αὐτῇ συνεχῆς), ὁ μέντοι ἀριθμούμενος ἀριθμός, διπερ καὶ ἔστιν ὁ χρόνος, πῃ μὲν συνεχῆς ἔστι πῃ δὲ ἀριθμός· ἡ μὲν γὰρ ἔχει τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑστερόν, ταύτη γάρ ἀριθμός ἔστιν, ἡ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ ἔστι συνεχῆς, ταύτη καὶ αὐτός ἔστι συνεχῆς. ὕστερον, φησί, γραμμῶν μὲν ἐλάχιστος¹² ἀριθμὸς ἡ δυάς, καὶ ἡ μὲν μετέχουσιν αἱ δύο γραμμαὶ ἀριθμοῦ, ταύτη καὶ ἀριθμοῦνται καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐν ἀριθμοῖς ἔχουσι τὴν δυάδα, ἡ δὲ γραμμαὶ εἰσιν, οὐκέτι τὸ ἐλάχιστον ἔχουσιν (ἐπ’ ἀπειρον τῷ διαιρετῇ 20 πᾶσα γραμμή), οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἡ μὲν ἀριθμεῖται ἡμέραις καὶ νυκτὶ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῦ χρόνου τμήμασι, ταύτη γάρ ἀριθμός ἔστιν, ἡ δὲ ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐν κινήσει τὸ εἶναι ἔχει, συνεχοῦς οὔσης τῆς κινήσεως καὶ αὐτὸν ἀνάγκη εἶναι συνεχῆ. οὐδὲν οὖν ἀδύνατον τὸν αὐτὸν καὶ συνεχῆ εἶναι καὶ ἀριθμόν. ἔχοντος δὲ τοῦ μὲν ἀριθμοῦ τὸ πολὺ καὶ τὸ 25 δλίγον, τοῦ δὲ συνεχοῦς γραμμῆς μὲν τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ, ἐπιφανείας δὲ τὸ πλατύ καὶ τὸ στενόν, ὁ μὲν ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμὸς μὴ ὥν συνεχῆς μόνως τὸ πολὺ καὶ τὸ δλίγον ἔχει, οὐκέτι δὲ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ, ὁ δὲ ἀριθμούμενος; ἀριθμὸς ὡς μὲν ἀριθμὸς ἔχει τὸ πολὺ καὶ τὸ δλίγον (πολλὰς γὰρ ἡμέρας φαμὲν καὶ πολὺν χρόνον), ὡς δὲ συνεχῆς ὥν ἔχει 30 παλιν τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ· ἐν βραχεῖ γὰρ χρόνῳ φαμὲν καὶ ἐν μακρῷ. οὐκ ἔστι δέ, φησίν, ἐν τῷ χρόνῳ τὸ ταχὺ καὶ τὸ βραδύ· ἐν μὲν¹³ γὰρ κινήσει ἀπλῶς ἔστι τὸ ταχὺ καὶ τὸ βραδύ· ἔστι γὰρ τὸν κινήσεων ἡ· μέν τις θάττων ἡ, δὲ βραδύτερα, ἀλλ’ ἐπειδὴ ὄμαλῆς κινήσεως ἀριθμός¹⁴ ἔστιν ὁ χρόνος, εἰκότως οὐκ ἔχει τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον.

35 Μετὰ τοῦτο φησιν διτιοῦ οὐδὲν ἐνεστῶς εἰς ἔστι καὶ δὲ αὐτός, ὁ μέντοι

1. 2 τὸν χρόνον (priore loco) Mt:	τοῦ χρόνου K	3 ἀριθμεῖν comprehend. K	γὰρ (post μὲν) om. M
μημένου (sic) t	7 συνεχῆ om. G: post ἀνάγκη traicit t	9 δὲ ἔστιν K	10 ἀριθ-
om. Gt	13 μέν τι K	καὶ οὐκ ἔστιν K	14 γὰρ om. Gt
om. Gt	22 ὁ om. t	οὗτος om. K	15 τὸ
μόν M	τὸ (ante βραχύ) om. Gt	ἔχει GKM: ἔχων t	27 μόνω K:
οὐκέτι δὲ τὸν χρόνον (ante βραχύ) om. Gt	28 ὡς μὲν ὡς G	τὸ (ante δλίγον)	31. 32 ἐν μὲν —
οὐκέτι δὲ τὸν χρόνον (ante βραχύ) om. Gt	τὸ βραδὺ καὶ τὸ ταχὺ K	θάττον K et primitus M	βραδύ om. M

παρεληλυθώς ἔτερός ἐστι τοῦ μέλλοντος. ἐνεστῶτα δὲ τὸν πλατικὸν λέγει, τὸν οἶον * * * ἡ μὲν γάρ ήμέρα ἡ παροῦσα μία καὶ ἡ αὐτή, ἡ μέντοι παρεληλυθοῦσα ἔτέρα ἐστὶ παρὰ τὴν μέλλουσαν· καὶ γάρ τὰ νῦν αὐτῶν ἔτερα· ἔτερον γάρ τὸ νῦν δύνεται ἡ παρελθοῦσα, καὶ ἔτερον δύνεται ἡ ²⁵ μέλλουσα. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν, εἰς δὲ λήγει ἔχατέρα. τῶν οὖν νῦν ἔτέρων ὄντων καὶ οἱ περιεχόμενοι ὑπὸ τῶν νῦν χρόνοι οἱ ἔτεροι· εἰς μὲν γάρ ὁ ἀριθμὸς ἡ ὁ χρόνος, εἰς δὲ ὁ αὐτός (εἰς γάρ καὶ ὁ αὐτὸς ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμός, οἷον ἡ δεκάς, ἀριθμεῖ τοὺς δέκα τίτηνος ἡ τοὺς δέκα ἀνθρώπους καὶ πάντα τὰ ἄλλα, ἡ μέντοι ἐν τοῖς τίτηνοι δεκάς ¹⁰ ἔτέρα ἐστὶ παρὰ τὴν ἐν ἀνθρώποις ἡ ἐν λίθοις· ἔτερα γάρ τὰ ὑποκείμενα), ἐπειδὴ δὲ ὁ χρόνος ὁ ἀριθμούμενός ἐστι καὶ οὐχ ὁ ἀριθμῶν ἀριθμός, οὐχ δὲ αὐτός ἐστιν ὁ παρεληλυθὼς τῷ μέλλοντι, οὐδὲ οὖτοι τῷ ἐνε- ⁴⁰ στῶτι, ἀλλ' ἔτεροι οὖτοι ἀλλήλων, ὡς εἴρηται. τί οὖν; οὐδαμῶς εἰσιν οἱ αὐτοὶ ἀλλήλοις; φησὶν οὖν, διπερ καὶ ἥδη εἶπεν, διτοῦ μὲν εἰδεῖ οἱ αὐτοὶ εἰσι τῇ δὲ σχέσει καὶ τῷ λόγῳ οὐκέτι. ὡσπερ καὶ κίνησιν τὴν αὐτὴν ἐνδέχεται πάλιν καὶ πάλιν γίνεσθαι καὶ πολλάκις ἔχ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό τι ἀποκαταστῆναι, καὶ αὐταις αἱ κίνησεις εἰδεῖ μὲν αἱ αὐταις εἰσιν, ἀριθμῷ δὲ οὐχ αἱ αὐταί, οὐτως καὶ τοὺς χρόνους ἐνδέχεται τοὺς αὐτοὺς εἶναι· ἔτη γάρ καὶ πάλιν ἔτη. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. καὶ εἰσὶ ⁴⁵ 20 ταῦτα ἀριθμῷ μὲν οὐ τὰ αὐτά, εἰδεῖ δὲ τὰ αὐτά.

'Ἐφεξῆς φησὶν διτοῦ οὐ μόνον ὁ χρόνος μετρεῖ τὴν κίνησιν, ἀλλὰ καὶ ἀντιμετρεῖται ὁ χρόνος ὑπὸ τῆς κίνησεως· πολλὴν γάρ λέγομεν γεγενῆσθαι τὴν κίνησιν τῷ χρόνῳ μετροῦντες αὐτήν, διότι πολὺς δὲ χρόνος, καὶ ἔμπαλιν πολὺν τὴν χρόνον τῇ κίνησει μετροῦντες αὐτόν, διότι πολλὴ γέγονεν ἡ κίνησις. ὡσπερ οὐ μόνον ὁ ἀμφορεὺς τῷ οἷνῳ μετρεῖται, ἀλλὰ καὶ δοίνος τῷ ἀμφορεῖ· λέγομεν γάρ μέγαν εἶναι τὸν ἀμφορέα τῷ τοσφῷ οἷνῳ μετρήσαντες αὐτόν, καὶ πάλιν τὸν οἶνον τοσόνδε εἶναι μετρήσαντες αὐτὸν τῷ ἀμφορεῖ, καὶ μέδιμνόν φαμεν τὸν τοσόνδε σίτον μετρηθέντα ⁵⁰ τῷ μέτρῳ, καὶ τὸ μέτρον δομοίως μέδιμνον εἶναι δριζόντες αὐτὸν καὶ μετροῦντες τῷ τοσφῷ σίτῳ. μήποτε δὲ μόνως τὸ μέτρον ἐστὶ τὸ μετροῦν τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον, οὐ μέντοι καὶ ἀντιμετρεῖται ὑπὸ αὐτοῦ. καὶ γάρ μετρῆ ὁ οἶνος τὸν ἀμφορέα καὶ ὁ σῖτος τὸν μέδιμνον, ἀλλὰ μετρηθέντα πρότερον ἦν ὑπὸ ἄλλου μέτρου, ὥστε τὸ κυρίως μετροῦν τὸ μέτρον ἐστίν.

1 παρεληλυθός Μ πλατικὸν Κ: πλατικὸν compend. G: παρόντα τὸν λέγει τοῦ λέγων ΚΜ: λόγον G 2 γάρ ομ. τοῦ: equidem signavi lacunam (οἷον ἡμέραν ἡ μῆνα). ἡ μὲν κτλ.?) 5 ἔτερα ΚΜ 6 ὑπὸ τοῦ νῦν Μ 7 ἡ Μ: ἡ (GK: ἡν τοῦ εἰς ἀντὶ τοῦ δος (post καὶ) utrumque ομ. Μ 9 τὰ ἄλλα πάντα τοῦ εἰς Κ δεκάς ομ. G 11 ἀριθμούμενος τοῦ: ἀριθμὸς μέν (μόν, sic, Κ) GKM 12 δοτὸς] δύντος Κ 12. 13 τὸ ἐνεστῶτι Gt 13 εἰσιν] διτοῦ Κ 14 γοῦν Μ 15 ἥδη c. 11 p. 219b 10 sqq. 17 καὶ αὗται μὲν αἱ Gt 21 ἐφεξῆς δὲ φησὶν τοῦ 22 πολὺν γάρ τοῦ 23 πολὺν Κ 27 μετρήσαντος utrobique Κ 29 εἶναι ομ. Κ αὐτὸν Μt 30 τῷ ομ. Κ 32 μετρηθέντα Κ: μετρηθεῖν^t Μ: μετρηθέντες Gt 33 ἡν ΚΜ: ομ. Gt 16 π' ομ. Μ μέτρου] μέτρον Μ

εὶ δὲ καὶ τῷ οἷνῳ καὶ τῷ σίτῳ μετροῦμεν τὸν ἀμφορέα ἢ τὸν μέδιμνον, 11· ἀλλ’ ὡς ἀδόριστα ἔτι καὶ μήπω δύτα μέτρα, ὥστε καὶ ταῦτα, εἰ καὶ | προσεχῶς ὑπὸ τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου μετρεῖται, ἀλλ’ ὅρισθέντων ἔδη τι¹ τούτων καὶ μετρηθέντων ὑπὸ τῶν μέτρων. ὥστε τὸ χυρίως καὶ πρώτως 5 μετροῦν τὸ μέτρον ἐστίν. ἀλλά φημι δτὶ εἰ καὶ δδε ὁ μέδιμνος ὑπὸ τοῦ μεμετρημένου σίτου ὑπ’ ἄλλου μεδίμνου μετρεῖται, ἀλλ’ οὖν ἀπλῶς καὶ οἶνον κατὰ τὴν πρώτην θέσιν καὶ ὁ μέδιμνος τῷ τοσφδε ὠρίσθη σίτῳ 10 καὶ ὁ τοσόδε σίτος ὑπὸ τοῦ μεδίμνου μεμέτρηται, ἐπὶ δὲ τοῦ χρόνου μῆποτε οὐδὲ τοῦτο ἔστιν εἰπεῖν· οὐδὲ γάρ πρώτον μεμέτρηται ὑπὸ τοῦ 15 χρόνου ἢ κίνησις, εἴτα ἀντεμέτρησε τὸν χρόνον, ἀλλ’ ἀμα συνεπινοοῦνται ἀλλήλοις, ὥσπερ τὰ πρός τι. ὥσπερ οὖν ἀμα καὶ κατὰ ταύτην καὶ ὁ πατήρ τὸ εἶναι πατήρ ὑπὸ τοῦ οἰου ἔχει καὶ ὁ οἰδες τὸ εἶναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἔχει, ὁμοίως καὶ τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερόν, οὗτω δὴ καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ κίνησις ὑπ’ ἀλλήλων ὀρίζονται. εἰ γάρ ἀριθμός ἐστιν ὁ 20 χρόνος, τῶν πρός τι δηλοντά· τοῦ γάρ ἀριθμητοῦ δ ἀριθμός, ἀριθμητὸν δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἡ κίνησις. ὥστε καὶ τὸ εἶναι τοσῆδε ἡ κίνησις ὑπὸ 25 τοῦ χρόνου ἔχει (ἀριθμὸς γάρ αὐτῆς δ χρόνος), καὶ τὸ εἶναι τῷ χρόνῳ τοσφδε οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς κινήσεως· μὴ οὕσης γάρ ταύτης οὐδὲ δν δ χρόνος εἶη, ὥσπερ καὶ τοῦ χρόνου μὴ ὄντος, λέγω δὴ τοῦ τῆς κινή- 30 σεως ἀριθμοῦ, οὐδὲ δν κίνησις εἶη· ἀριθμητὸν γάρ ἡ κίνησις. ἀριθμὸν δὲ λέγω, οὐχ ἀπλῶς τὸν ὑφ’ ἡμῶν μετροῦμενον, ἀλλὰ τὸν ἐν τοῖς πράγμασιν ἐνυπάρχοντα· ὥσπερ γάρ οἱ δέκα λίθοι, καὶ μηδεὶς ἢ δ ἀριθμῶν καὶ λέγων αὐτοὺς δέκα εἶναι, δμως οὐδὲν ἡπτον ὑπάρχει αὐτοῖς τὸ δέκα εἶναι, οὗτω φημὶ καὶ τὸν χρόνον, λέγω δὴ τὸν τῆς κινήσεως ἀριθμόν, καὶ μη- 35 25 δεις ἢ δ μετρῶν τὰς κινήσεις, δμως ὑπάρχειν αὐταῖς τὸ τοσαῖδε εἶναι· ἡ γάρ περιφορὰ τοῦ ἡλίου δ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ δεκάκις γενομένη, καὶ μηδεὶς ἢ δ ἀριθμῶν, οὐδὲν ἡπτον δεκάκις γέγονε. καὶ ἔστιν ὁ τοιοῦτος ἀριθμὸς τῆς κινήσεως ὁ χρόνος.

Ἐλάχιστος (δὲ ἀριθμὸς ἀπλῶς μὲν ἔστιν, δι δυάς, τις) δὲ 30 ἀριθμὸς ἔστι μὲν ὡς ἔστιν, ἔστι δὲ ὡς οὐδὲ ἔστιν. ὡς τῆς ἀπορίας πρωμοιογημένης, οὗτας τὴν λόσιν ἐπάγει, μὴ θεὶς τὴν ἀπορίαν. δὲ νοῦς τῶν προκειμένων τοιοῦτος ἔστιν. ἐπειδὴ συνεχῆς ὁ χρόνος, εἰπε δὲ τὸν χρόνον ἀριθμὸν εἶναι κινήσεως, τὸ δὲ ἐλάχιστον ἐν μὲν τῷ συνεχεῖ οὐδὲ ἔστιν (ἐπ’ ἀπειρον γάρ διαιρετόν), ἐν δὲ τῷ ἀριθμῷ ἔστιν, οἵον ἡ

1 ἦ] καὶ Μ 3 τοῦ οἴνου καὶ τοῦ σίτου Gt 5 δδε om. M 6 μετροῦμ-
νου M 7 οἶος K 8 μεδίπνου K 11 κατ’ αὐτὸν K 12 τὸ εἶναι οἰδες Gt
13 ἔχει om. Gt 14 καὶ om. K 15 ἀριθμητοῦ] ἀριθμοῦ G 6 om. t
16 τοσῆδε K 17. 18 τὸν χρόνον τοσόνδε t 21 ἐν om. M 22 et 25 ἵ
om. M 23 αὐτοὺς εἶναι τὸ K 25 ὑπάρχ M 26 ἡλίου] δτὶ G 26. 27 γενο-
μένης K: γινομένη G 27 οὐδὲν ἡπτον om. G 29 Ἐλάχιστος—δυάς (cf. p. 739, 25)
om. hic t δὲ ἀριθμὸς—τις om. GKM 30 ὡς Ιστιν KMt: ὡς G, sed in Aristote-
telis textu ὡς ἔστι G² δὲ Kt: δὲ M 31 τὴν λόσιν ἐπάγει KM: ἐπάγει τὴν λόσιν Gt
μηθεὶς G 34 τῷ] τὸ t

δυάς, δοκεῖ δὲ ταῦτα ἐναντία ὄντα ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ εἶναι χρόνῳ, διότι τῷ καὶ συνεχῆς ἔστι καὶ ἀριθμός ἔστιν ὁ χρόνος, πῶς ταῦτα ὑπάρχει ἐν αὐτῷ ²⁵ λέγει. φησὶν οὖν δτι ὁ ἀριθμὸς κατὰ τι μὲν ἔχει τὸ ἐλάχιστον, κατὰ τι δὲ οὐκ ἔχει· κατὰ μὲν γὰρ τὸ ὑποκείμενον οὐκ ἔχει τὸ ἐλάχιστον ὁ ⁵ ἀριθμός (συνεχῶν γάρ ἔστιν ἀριθμός, οἷον γραμμῶν ἡ κινήσεων), κατὰ μέντοι τὸν λόγον καὶ καθὸ ἀριθμός ἔστι, ταῦτη ἔχει τὸ ἐλάχιστον. ἐλάχιστος γὰρ κατὰ μὲν ἀριθμόν ἔστιν ὁ εἰς ἡ δύο. οὐχ δτι ⟨ἢ⟩ μονάς ἀριθμός, ἀλλ' ὡς ἐν ὑποθέσει εἰρηται, δτι εἴ τις τὴν μονάδα ἀριθμὸν οἴοιτο, ἐλάχιστος δὲ εἴη ἀριθμὸς ἡ μονάς. κατὰ τινα γοῦν λόγον οὐδὲ ἡ δυάς ¹⁰ 10 ἀριθμός. εἰ μὲν γὰρ ἀριθμὸς εἴη τὸ ἐκ μονάδων συγκείμενον πλῆθος, καὶ ²⁰ ἡ δυάς ἀριθμός, ἀλλ' ἀναιρεῖται τὸ τὴν μονάδα εἶναι ἀριθμὸν λόγῳ τοιούτῳ· πᾶς ἀριθμός, φησί, πολλαπλασιαζόμενος ἐφ' ἔσωτὸν μείζων γίνεται ἡ συντιθέμενος, οἷον ὁ γ' πολλαπλασιαζόμενος ἐφ' ἔσωτὸν ποιεῖ τὸν θ', συντιθέμενος δὲ ποιεῖ τὸν σ', καὶ οὕτως ἐπὶ πάντων, ὁ δὲ β' καὶ συντιθέμενος ¹⁵ 15 ἐφ' ἔσωτὸν καὶ πολλαπλασιαζόμενος τὸ αὐτὸν ποιεῖ (δις γὰρ β' δ', καὶ β' καὶ β' δ'). ταῦτη οὖν οὐκ ἀριθμὸς ἡ δυάς, ἀλλ' ἐλάχιστος ἀριθμὸς ὁ γ'.

p. 220v3 Ταχὺς δὲ καὶ βραδὺς οὐκ ἔστιν· οὐδὲ γὰρ ἀριθμὸς φέντε ²⁵
ἀριθμοῦμεν ταχὺς καὶ βραδὺς οὐθεῖς.

20 Δοκεῖ μὲν λέγειν, δτι διὰ τοῦτο οὐκ ἔχει ὁ χρόνος τὸ ταχὺ καὶ βραδό, διότι οὐδὲ δὲ ἀριθμὸς φέντε ἀριθμοῦμεν τὸν χρόνον, τουτέστιν ὁ ἐν τῇ ψυχῇ, οὐ τοῦτο δέ φησιν (οὐδὲ γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ ἔπειται τὰ πράγματα), ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸν φέντε ἀριθμοῦμεν τῷ ἡριθμημένον ἀριθμόν, ¹⁰ 25 ἐξ οὐπερ καὶ ὁ χρόνος ἔστι, λέγω δὴ τὴν ἡριθμημένην κίνησιν. ταῦτη γὰρ ἀριθμοῦμεν τὸν χρόνον· δση γὰρ δὲν εἴη ἡ κίνησις, τοσοῦτὸν φαμεν εἶναι καὶ τὸν χρόνον. ἐπεὶ οὖν αὐτῇ τὸ ταχὺ καὶ τὸ βραδὺ οὐκ ἔχει, οὐδὲ δὲ χρόνος ἔχει τὸ ταχὺ καὶ τὸ βραδό. δυνατὸν δὲ καὶ τὸ οὐδὲ γὰρ ἀριθμὸς φέντε ἀριθμοῦμεν τὸν ἐν τῇ ψυχῇ λαβεῖν. ἐπειδὴ γὰρ δρίζομεν τὸν χρόνον τῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμῷ, τούτου μὴ ἔχοντος τὸ ταχὺ καὶ ³⁰ 30 τὸ βραδὺ εἰκότως οὐδὲ δὲ δρίζομεν ὑπ' αὐτοῦ ἔχει· τὸ γὰρ πολὺ καὶ τὸ δὲ δλίγον ἔχοντος τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμοῦ καὶ ὁ χρόνος ἔχει καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ δλίγον. πῶς οὖν τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμοῦ μὴ ἔχοντος τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχὺ ὁ χρόνος ἔχει τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ; φημὶ δτι διὰ τὸ

1 εἶναι τῷ χρόνῳ M	2 ἐνυπάρχει αὐτῷ M	.5 ἔστιν δὲ ἀριθμός Gt	6 καὶ
om. M	7 δὲ εἰς ἡ δύο] sic GK Mt, cf. Arist.	ἡ addidi	8 et 20 δτι] β' K
9 ἡ μονάς om. G	10 ἀριθμὸς εἴη KM: ἐκ μονάδος εἴη Gt	τὸ ἐκ GKM: τὸ δὲ	
ἐκ τι μονάδος G	12 πᾶς φησιν ἀριθμὸς traicit M: φησὶ om. fort. recte t		
13 et 17 γ'] τρία KM	13. 16 δ' et c' et bis δ'] ἐννέα et ॥ et bis τέσσαρα M		
14. 16 δ' quater scripsi: δύο libri	16 καὶ om. K γοῦν K	18 γὰρ KM:	
γὰρ δὲ τι 19 οὐδὲ τι	20 μὲν οὖν M 21 τὸ βραδύ M	24 καὶ om. M	
26 εἶναι om. M αὐτῇ KM	26. 27 τὸ (ante βραδύ) priore loco om. Gt: altero loco		
om. t 30 οὐδὲ] δὲ G fort. δρίζεται	33 τὸ (ante prius βραχὺ) om. M		

άποκειμένον ἔχει ὁ χρόνος τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχὺ· ἐπεὶ γὰρ συνεχῶντις ἐστιν ἀριθμός (κινήσεως γάρ), ή δὲ κίνησις διὰ τὸ μέγεθος συνεχῆς οὐκ ἐστι κίνησις, ἐν δὲ τῷ μεγέθει τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ, εἰκότως καὶ ἐν τῇ κινήσει καὶ ἐν τῷ χρόνῳ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ. Διὰ τὸ ἄποκειμένον ἅρα ὑπάρχει τῷ χρόνῳ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ, καὶ οὐχ ἡ ἀριθμός ἐστιν. οὐ

p. 220^b5 Καὶ ὁ αὐτὸς δὴ πανταχοῦ ἀμαρτία· πρότερος δὲ καὶ ὅστε-
ρος οὐδὲ διατάσσεται.

‘Ο αὐτὸς πανταχοῦ δὲ ἐνεστώς· μία γὰρ ἡ παράτασις ἡ κατὰ τὸν
ἐνεστῶτα χρόνον, οὐκέτι μέντοι ἡ προτέρα παράτασις τῇ ὑστέρᾳ ἡ αὐτῆ·
10 ἔτερα γάρ ἔκάστης τὰ πέρατα. |

p. 220v8 Ὁ δὲ χρόνος ἀριθμός ἐστιν οὐχ ὁ ἀριθμοῦμεν, ἀλλ' ὁ τοῦ ἀριθμούμενος.

Εἰ γάρ ἡν ὁ χρόνος ἀριθμὸς φ ἀριθμοῦμεν, εἰς δὲ ἡν ὁ παρεληλυθώς καὶ ὁ μέλλων (εἰς γάρ ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμός), νῦν δὲ οὐκ ἔστιν ὁ 15 ἀριθμῶν, ἀλλ' ὁ ἀριθμούμενος, ὥστε ἔτερος καὶ ἔτερος ὁ παρεληλυθώς καὶ ὁ μέλλων· ὁ μὲν γάρ ἀριθμῶν ὁ αὐτός, τὰ δὲ ἀριθμούμενα οὐ τὰ αὐτά.

p: 220b12 Ἐτι τοις ὡς ἐνδέχεται κίνησιν είναι τὴν αὐτὴν καὶ μίαν πάλιν καὶ πάλιν.

20 Ὅτι ἐνδέχεται πάντα χρόνον τὸν αὐτὸν καὶ ἔνα λέγειν, τῷ εἰδὲι δη-
λονύτι, ὡσπερ καὶ τὰς πολλὰς κινήσεις μίαν εἶναι τῷ εἴδει. 10

p. 220b14 Οὐ μόνον δὲ τὴν κίνησιν τῷ χρόνῳ μετροῦμεν.

"Οτι ού μόνον τὴν κίνησιν δ χρόνος μετρεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν χρόνον ἡ κίνησις. καὶ εἰπομέν πᾶς.

25 p. 220b19 Καθάπερ καὶ τῷ ἀριθμῷ τῷ τὸν ἀριθμόν, οἷον τῷ ἐνὶ 16
τοῦ πιπίτη τῶν τῶν ἵππων ἀριθμόν.

"Ωσπερ, φησί, τὸν τῶν ἵππων ἀριθμόν, οἷον τοὺς δέκα ἵππους,
τῇ ἐν αὐτοῖς δεκάδι γνωρίζομεν, καὶ ταύτην αὐθίς τῷ ἀριθμῷ τῶν

6 αὐτὸν Μ δὲ Η KM: δὲ τὸ Aristoteles (praeter E)
 KM: πρότερον δὲ καὶ ὕστερον τὸ Aristoteles (praeter G)
 ἐπ' Μ ἔκάστη K 18 post μίαν iterat καὶ M
 μῶ K) τὸν ἀριθμὸν Κι: τὸν ἀριθμὸν τῷ ἀριθμῷ Μ
 αὐταῖς GKM δέκαδί δέκα G

6. 7 πρότερος δὲ καὶ ὅστερος
10 ἔτερα τι: ἐτέρα GK:
25 τῷ ἀριθμητῷ (sed ἀριθ-
μῷ) ἐν Κ 28 αὐτοῖς τι:

τηπιαν, οὗτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ τῆς κινήσεως μετρητικά ἔστι τὸ ταῦτα ἀλλήλων.

p. 220b24 Καὶ τοῦτο εὐλόγως συμβέβηκεν ἀκολουθεῖ γὰρ τῷ μὲν μεγέθει ἡ κίνησις, τῇ δὲ κινήσει ὁ χρόνος, τῷ καὶ ποσὰ καὶ συνεχῆ καὶ διαιρετὰ εἰναι.

Πίστιν τοῦ ἀντιμετρεῖσθαι ὑπὸ ἀλλήλων τὸν χρόνον καὶ τὴν κίνησιν τίθησι τὸ ἀκολουθεῖν τῷ μὲν μεγέθει τὴν κίνησιν, τῇ δὲ κινήσει τὸν χρόνον. εἰ γὰρ ὡς ἀν ἔχῃ τὸ μέγεθος, οὗτως ἔχει καὶ ἡ κίνησις, καὶ ὡς ἀν ἔχῃ ἡ κίνησις, οὗτως ἔχει καὶ ὁ χρόνος, δῆλον δτι τῆς τε κινήσεως 10 πολλῆς οὖσης ἀνάγκη πολὺν εἰναι καὶ τὸν χρόνον, καὶ ἔμπαλιν πολλοῦ 20 ὄντος τοῦ χρόνου πολλὴν εἰναι καὶ τὴν κίνησιν. ὡς γὰρ καὶ κατὰ τὸ συνεχὲς καὶ τὸ διαιρετὸν καὶ τὰ ἄλλα ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις ἡ τε κίνησις καὶ ὁ χρόνος, οὗτω δὴ καὶ κατὰ τὸ πολὺ καὶ τὸ δλίγον καὶ τὸ μακρὸν καὶ τὸ βραχύ. ὅστε ἐκάτερον τοῦ ἑτέρου μέτρον ἔστι· τοῦ γὰρ ἑτέρου 15 πολλοῦ ὄντος ἡ δλήγου ἡ μακροῦ ἡ βραχέος καὶ τὸ λοιπὸν ἀνάγκη τοιοῦτον εἰναι.

p. 220b32 Ἐπειδὴ δέ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι.

Τὸν σκοπὸν τῶν προκειμένων ἄλλοι ἄλλον ἀφορίζουσι, καὶ ὁ μὲν 27 20 Ἀλέξανδρός φησιν δτι πρόκειται αὐτῷ ἐνταῦθα δεῖξαι, ὅπως λέγεται τὴν κίνησιν ὁ χρόνος μετρεῖν, καὶ δπως δλως ἐν χρόνῳ λέγεται εἰναι ἡ κίνησις, καὶ ἀπλῶς τὰ ἄλλα πάντα πῶς λέγονται εἰναι ἐν χρόνῳ. ἄλλοι δέ φασι σκοπὸν εἰναι τῷ προκειμένῳ δεῖξαι δτι οὐ μόνον τὴν κίνησιν με- 40 25 τρεῖς ὁ χρόνος, ἄλλα καὶ ἡρεμίαν, καὶ πιστοῦνται τοῦτο ἐκ τοῦ συμπεραι- νόμενον τὸν Ἀριστοτέλην λέγειν “ἐπεὶ δέ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἔσται καὶ ἡρεμίας μέτρον”. ἔστι δὲ τὸ ἀληθέστερον εἰπεῖν, δτι οὐ περὶ ἐνδὸς τούτων ἔστιν δ σκοπὸς τῷ Ἀριστοτέλει, ἄλλα περὶ πάντων, καὶ πῶς μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου ἡ κίνησις, καὶ πῶς ἐν χρόνῳ λέγονται εἰναι τὰ πράγματα, καὶ δτι οὐ μόνον κινήσεώς ἔστι μέτρον ὁ χρόνος, ἄλλα καὶ 30 ἡρεμίας.

Ο μὲν οὖν σκοπὸς τῶν προκειμένων οὗτος, ζητεῖ δὲ πρῶτον πῶς 45 ἔστι μέτρον κινήσεως ὁ χρόνος. καὶ γὰρ ἔχει τινὰ εὐλογὸν ἀπορίαν. τὸ γὰρ μέτρον δμογενὲς θέλει εἰναι τῷ κινουμένῳ· τῇ γὰρ μονάδι μετροῦμεν

1 εἰσι M 3 lemmatis verba Καὶ—συμβέβηκεν habet G 7 τῇ δὲ τῇ κινήσει K 8 et 9 ἀν ἔχῃ utroque GKM: ἀν ἔχοι τ 9 ἔχει] ἔχῃ G τε om. Gt 12 τὸ om. Gt 17 ἐπειδὴ (at cf. p. 749,6. 17) δὲ ἔστιν KM: Ἐπεὶ δ' (transposito ἔστι post κινήσεως, cf. Arist. cod. I) t^μ, 19 προκειμένων t: προειρημένων GKM 20 ἐνταῦθα om. Gt 23 τῷ προκειμένῳ K: τῷ προκει- M: τῶν προκειμένων fort. recte Gt 24 πιστᾶται (πιστῶνται;) M 25 ἀριστοτέλης G: ἀριστο M λέγειν p. 221 b 7 ἐπεὶ δὲ (cf. p. 749,25. 754,6. 756,7) M: ἐπειδὴ K: ἐπειδὴ G

τὸν ἀριθμόν· τὴν γάρ δεκάδα τῶν ἑπτων τῷ ἐνὶ ἑπτῷ μετροῦμεν, καὶ τῷ τῷ μέρει τοῦ ἑύλου τὸ ἑύλον. εἰ τοίνυν οὐκ ἔστιν ὑμογενῆς τῇ κινήσει δι χρόνος (δέδεικται γάρ δτι οὐκ ἔστιν ἡ κίνησις δι χρόνος), πῶς λέγομεν τὴν κίνησιν μετρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ χρόνου; φησὶν οὖν δτι εἰ μετρεῖ ἡ κίνησις τὸν χρόνον * * * τῷ μετρεῖν τινὰ κίνησιν ἥ καταμετρεῖ τὴν λοιπήν. ὅριει γάρ ὥραίν τυχὸν κίνησιν, καὶ ταύτῃ τὴν ἡμέραν μετρεῖ, καὶ τῇ 50 ἡμέρᾳ τὸν ἐνιαυτόν· τὰς γάρ τοσάσθε περιφοράς ἐνιαυτὸν καλοῦμεν. καὶ γάρ διττὸν τὸ μέτρον, τὸ μὲν ἐξηγημένον, τὸ δὲ συγκατατεταγμένον καὶ ὄμοιδές δινατὸν γάρ τὸ ἑύλον καὶ τῷ πήχει μετρῆσαι, δινατὸν δὲ καὶ 10 οἶνον μέρος ἀφελόντα, τούτῳ τὸ λοιπὸν καταμετρῆσαι· ὁ μὲν οὖν πήχυς ἐξηγημένον ἀν εἴη μέτρον, τὸ δὲ μόριον ὄμοιδές καὶ συγκατατεταγμένον. καὶ ἐπὶ παντὸς μέτρου ὡσαύτως. οἶνον δέστης ὁ μὲν κεράμιος ἐξηρητήσθεν 15 μένον ἀν εἴη μέτρον, πολλῷ δὲ τούτου πρότερον ὁ ἐν τῇ ψυχῇ, ὁ ὅρίζων καὶ τὸν ἔξω ἔστην, αὐτὸς μέντοι δι μεμετρημένος ἔστης τοῦ οἴνου μετρῶν τὸν λοιπὸν πάντα συγκατατεταγμένον ἀν εἴη μέτρον. ὕσπερ οὖν ἐπὶ τούτων ἔχει, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου. καὶ ἔστιν δι μὲν χρόνος ἐξηγημένον μέτρον, τὸ μόριον δὲ τῆς κινήσεως, φῶτι μετρεῖται ἡ λοιπή, συγκατατεταγμένον ἔστι μέτρον. τὸ οὖν τὸ μόριον τῆς κινήσεως, δι πρώτως ὄριζεται ὑπὸ τοῦ δι χρόνου, ὥστε εἶναι μέτρον πάσης τῆς κινήσεως * * * οὐχ δι χρόνος μετρεῖ 20 πρώτως. εἰ οὖν δλως μετρεῖ τινὰ κίνησιν πρώτως, διὰ τοῦ μὴ πᾶσαν; πῶς δὲ καὶ δλως ὅριει τινὰ κίνησιν ἥ μετρεῖ τὴν λοιπήν, μᾶς καὶ συνεχοῦς οὔσης πάσης τῆς κινήσεως; φημὶ οὖν δτι ὕσπερ εἰ τῇ χειρὶ τις ἀντὶ σχοίνου μετρήσει καὶ ἀφορίσεται, εἰτα ἔκεινω τὴν λοιπὴν σχοίνον μετρήσει, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου ἔχει. θέσει γάρ, οὐ φύσει, τὸ μόριον τὸ ἀφορισθέν, διὸ ἄλλοι ἄλλα μέτρα λαμβάνουσι καὶ ὠρῶν καὶ μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν. ἀφορισθέντος οὖν μορίου τινὸς τῆς κινήσεως, καὶ 25 τούτου πρώτως ὑπὸ τοῦ χρόνου ὄρισθέντος, λέγω δὴ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ κατὰ τὸ πρότερον τοῦ μορίου τῆς κινήσεως καὶ τὸ նστερον, οὕτω ταύτῃ ἡ λοιπὴ πᾶσα μετρεῖται, ὡς ὑπὸ προσεχεστέρου μέτρου. ταύτην οὖν πρώτως δι χρόνος μετρεῖ καὶ ὅριει, δι αὐτῆς δὲ καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν. οὕτω μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ χρόνου μετρεῖται ἡ κίνησις. ταύτη δέ, φησί, καὶ ἐν χρόνῳ λέγεται εἶναι ἡ κίνησις, τῷ μετρεῖσθαι τὸ εἶναι αὐτῆς ὑπὸ τοῦ

2 μονογενῆς K 4. 5 μετρεῖσθαι—κίνησιν iterat et οὖν om. G 4. 5 δτι (deleto εἰ) μετρεῖ δι χρόνος τὴν κίνησιν t: ipse lacunam indicavi 5 ἡ GM: ἡ K: ἡ t, cf. Arist.

καταμετρεῖσθαι K: καταμετρεῖν M 6. 7 τῇ ἡμέρᾳ] τὴν ἡμέραν K 8 συγκατατεταγμένον G: συντεταγμένον M 10 μελος K 11 συγκαταταγμένον K 13 πρότερος Gt 15 et 17 συγκατατετραμένον K 16 τοῦ om. Gt 17. 18 φ—κινήσεως post χρόνου (v. 19) collocaverat primitus G 19 lacunam signavi: ἦν (voluit ἦν) inserit t 21 τινὰ κίνησιν] τὴν ἀκινήσιαν M 22 ἀντὶ GM: ἀντὶ K: τὸ μόριον t: fuerit nota arithmeticā (ex. gr. $\bar{1}$ = μοριοστημόριον, cf. Gardthausen Gr. Pal. p. 267 sq.) compendio vocis ἀντὶ (Mus. Ital. dī ant.

class. I, 168) similis 23 ἀφορίσηται K 25 φορισθέν G: ἀφορισθέν K ἄλλα ἄλλοι M 27 πρώτου Gt 28 κατὰ τοῦ προτέρου G τοῦ om. Gt καὶ τοῦ նστερον G 29 ταύτη M 32 εἶναι ἡ κίνησις λέγεται t 32 et p. 747,2 τῷ] τὸ K

χρόνου. ἀλλὰ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου ἡ κίνησις, οὐχ ἡ ἀδιός ἐστιν, τοῦ
ἀλλὰ τῷ ἀεὶ τὸ λαμβανόμενον αὐτῆς μόριον πεπερασμένον εἶναι, ὡς μέν-
τοι ἀδιός οὐ μετρεῖται ὑπὸ αὐτοῦ. καὶ γὰρ δλως, φησί, τὸ ἐν χρόνῳ¹⁶
διττόν ἐστι, τὸ μὲν τὸ συνυπάρχον τῷ χρόνῳ καὶ δὸν τότε καὶ ὁ χρό-
5 νος ἐστί, τὸ δὲ ἐν χρόνῳ λέγεται εἶναι τὸ ἔχον τινὰ χρόνον μετρητικὸν
τοῦ εἶναι αὐτοῦ. ὥσπερ, φησί, καὶ τὸ ἐν ἀριθμῷ διττόν, τὸ μὲν ἦτοι
μέρος δὸν τοῦ ἀριθμοῦ ἡ πάθος (οἷον λέγομεν τὴν μονάδα ἐν ἀριθμῷ εἶναι
ώς μέρος οὖσαν ἀριθμοῦ, λέγομεν δὲ καὶ τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον ἐν ἀριθμῷ
εἶναι, ἀλλ' ὡς πάθη ἀριθμοῦ, καὶ ἐστὶ ταῦτα ἀμα τῷ ἀριθμῷ· ἐστ'¹⁷ δὴ²⁰
10 γὰρ ἀριθμὸς ἡ, καὶ ταῦτα), καθ' ἐν μὲν οὖν οὕτως λέγομεν τι ἐν ἀριθμῷ
εἶναι, καθ' ἕτερον δὲ λέγεται τι ἐν ἀριθμῷ εἶναι τὸ ἔχον ἀριθμὸν τινα,
ὥσπερ λέγομεν τοὺς δέκα ἵππους ἐν ἀριθμῷ εἶναι, τουτέστιν ἀριθμὸν τινα
αὐτῶν εἶναι. ὥσπερ οὖν διττὸν τὸ ἐν ἀριθμῷ, οὕτω καὶ τὸ ἐν χρόνῳ
διττόν· καὶ γὰρ ἀριθμὸς τις δ χρόνος ἐστίν. δταν μὲν γὰρ τὸ νῦν ἐν
15 χρόνῳ λέγωμεν εἶναι, ὡς μέρος ἐν δλῳ φαμὲν εἶναι, ὥσπερ καὶ τὴν μο-
νάδα ἐν ἀριθμῷ, δταν δὲ λέγωμεν τὸ πρότερον καὶ δεύτερον ἐν τῷ χρόνῳ²⁵
εἶναι, ὡς πάθη λέγομεν εἶναι, ἀ καὶ ἀμα τῷ χρόνῳ εἰσίν· ἀμα γὰρ τῷ
χρόνῳ εἰσὶ τὰ τε νῦν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον. λέγομεν δὲ πᾶλιν
ἐν χρόνῳ εἶναι τὰ πράγματα, τῷ εἶναι τινα χρόνον μετρητικὸν τῆς οὔσιας;
20 αὐτῶν, ὥσπερ ἐλέγομεν καὶ τὸ δεύτερον σημανόμενον τοῦ ἐν ἀριθμῷ τὸ
ἔχειν τινὰ ἀριθμὸν, οἷον τοὺς δέκα ἵππους τὸν δέκα ἀριθμὸν. καὶ τοῦτο
γέ ἐστι τὸ κυρίως ἐν χρόνῳ, ἐπείτοι γε οὐ κυρίως τὸ ἀμα τῷ χρόνῳ δὸν ἐν
χρόνῳ· εἰ γὰρ τὸ ἀμα τῷ χρόνῳ δὸν ἐν χρόνῳ ἐστίν, ἐπεὶ ἀμα τῷ χρόνῳ²⁰
καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὰ θεῖα πάντα (δτε γὰρ χρόνος ἐστί, καὶ ταῦτα ἐστιν),
25 ἐν χρόνῳ δὴ εἰεν καὶ ταῦτα. ὥσπερ οὖν οὐ τὸ ἀμα τῇ κινήσει δὸν ἐν κι-
νήσει ἐστίν, οὐδὲ τὸ ἀμα τῷ τόπῳ δὸν ἐν τόπῳ ἐστίν, ὥσπερ τὰ δσώματα
πάντα, ἄγγελοι φημὶ καὶ θεός (οὐκ ἡ γὰρ κίνησις ἡ τόπος δὲ οὐκ ἡ
ταῦτα, ἀλλ' δμως οὔτε ἐν κινήσει ταῦτα οὔτε ἐν τόπῳ), οὕτως οὐδὲ τὸ
ἀμα τῷ χρόνῳ (δὸν) ἐν χρόνῳ ἐστίν· εἰ γὰρ τὸ ἀμα τινὶ δὸν ἐν ἐκείνῳ ἐστίν,
30 ἐπειδή, φησίν, δτε ἡ κέγχρος ἐστί, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐστίν, ἐν τῇ κέγχρῳ δὴ
εἴη δ ὁ οὐρανός· οὐκ ἄρα οὐδὲ τὸ δὸν δτε καὶ ὁ χρόνος ἐστίν ἐν χρόνῳ²⁵
ἐστίν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ δὸν δτε ἡ κέγχρος ἐστίν ἐν τῇ κέγχρῳ ἐστί. τοῦτο
μὲν οὖν οὐ πάντως ἐν χρόνῳ, τὸ δὸν τότε δτε καὶ ὁ χρόνος ἐστί· τὸ γὰρ
ἐν τινὶ δὸν κυρίως, ὑπὸ ἐκείνου θέλει περιέχεσθαι. κυρίως οὖν ἐν χρόνῳ ἐστί³⁵
35 τὸ ἔχον τινὰ χρόνον μετρητικὸν αὐτοῦ * * * οἷον τὸν δέκα ἡ ἄλλον τινά.

4 τὸ (post μὲν) οἱ. Gt συνυπάρχον (sic) K καὶ (post δτε) οἱ. Gt 7 δὴ τ:
Iv GK: οἱ. M λέγωμεν K 8 ὡς μέτρον G τοῦ ἀριθμοῦ Gt καὶ τὸ
ἄρτιον K 8. 9 εἶναι δὸν ἀριθμῷ M 10 γὰρ οἱ. K οὕτω τ ετ corr. (εχ τούτω) G
11 ἔχειν K 12. 13 αὐτῶν τινα G 15 ετ 16 λέγομεν K 17 λέγωμεν M
δ] αι K 17. 18 εἰσίν — χρόνῳ οἱ. G 19 τῷ foro exhaustum M: τὸ K τινα χρόνον
KM: τι χρόνῳ G: τι χρόνον τ 22 alterum τὸ οἱ. KM 22. 23 δὸν χρόνῳ ἐστίν· εἰ
γὰρ G 24 ει γὰρ δτε δὸν 29 prius δὸν addidit t 30 κέχρῳ, ut solet, K 31. 32 δὸν
χρόνῳ ἐστίν οἱ. K 32 δτε καὶ ἡ M 35 lacunam signavi explendam (ἥσπερ καὶ
κυρίως δὸν ἀριθμῷ ἐστί τὸ ἔχον τινὰ ἀριθμὸν μετρητικὸν αὐτοῦ)

εἰ δὲ τοῦτό ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἀνάγκη παντὸς τοῦ ἐν χρόνῳ μείζονά τινα τῷ λαμβάνεσθαι χρόνον, ὥσπερ καὶ τοῦ οὐτῶς ἐν ἀριθμῷ δύντος μείζονά τινα λαμβάνεσθαι ἀριθμόν. καὶ διὰ τοῦτο, φησίν, ἐπειδὴ τοῦτό ἔστι κυρίως τὸ ἐν χρόνῳ, τὸ ἔχον μείζονα ἑαυτοῦ χρόνον, πάντα φαμὲν καταγηράσκειν 5 ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ πάντα φθείρειν τὸν χρόνον, οὐ μέντοι φαμὲν γίνεσθαι τι ὑπὸ χρόνου.

Καὶ ζητήσειεν ἄν τις εἰκότως· πῶς φησιν δτι φθορᾶς μὲν αἰτίου λέγομεν εἶναι τὸν χρόνον, γενέσεως δὲ οὐ; καίτοι φαμὲν ἐν χρόνῳ τὰ πράγματα γίνεσθαι;

10 “ἀπαντά” γάρ φησιν “οὐ μακρὸς κάναρθρητος χρόνος φύει τ’ ἄδηλα”,

καὶ

“οὐ χρόνος τί μ’ εἰδέναι ποιεῖ.”

πῶς δὲ δλως φησιν ὑπὸ τοῦ χρόνου φθείρεσθαι πάντα; καίτοι αὐτὸς εἰπεν 15 ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ πᾶν τὸ φθειρόμενον ὑπὸ τοῦ ἐναντίου φθείρεσθαι, οὐ δὲ χρόνος οὐδενί ἐστιν ἐναντίος· ποσὸν γάρ τι οὐ χρόνος, οὐδὲν δὲ τῷ ποσῷ ἐναντίον, καὶ σύνεστι δὲ πᾶσι τοῖς οὖσιν, οὐδὲν δὲ ἄμα σύνεστι τῷ ἐναντίῳ. φημι οὖν πρὸς ταῦτα δτι πρῶτον μὲν οὐδὲν αὐτὸς εἰπεν ‘οὐδαμῶς λέγομεν ὑπὸ τοῦ χρόνου τὰ πράγματα γίνεσθαι’, ἀλλ’ δτι μᾶλλον 20 φθείρεσθαι φαμεν ἡ γίνεσθαι (φθορᾶς γάρ, φησί, καθ’ αὐτὸν μᾶλλον αἰτίου δ χρόνος), ἐπειτα τῆς μὲν γενέσεως ἐκάστου ὡρισμένον καὶ δῆλον τὸ αἰτίου, οἷον τοῦ ζῷου μὲν ὁ γεννήσας, καὶ τῆς ἐπιστήμης τοῦ μαθητοῦ τοῦ διδάσκαλος· ἐπεὶ οὖν ἔχομεν εἰς ὡρισμένον τι αἰτίου τὴν γένεσιν ἀναγαγεῖν, διὰ τοῦτο οὐδεὶς φησιν δτι δ χρόνος ἐγέννησεν, ἀλλ’ δτι οὐδὲν 25 πατήρ ἐγέννησεν, οὐδὲ δτι δ χρόνος ἐδίδαξεν, ἀλλ’ δτι διδάσκαλος· ἐπὶ δὲ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς λήθης, ἐπειδὴ μὴ ἔχομεν ὡρισμένον τι αἰτίου ἀποδιδόναι, διὰ τοῦτο ἐπὶ τὸν χρόνον ἀνάγομεν τὴν αἰτίαν, ἐπείτοι γε ἡνίκα πρόδηλον ἔχομεν τῆς φθορᾶς τὸ αἰτίου, οἷον εἰ ὑπὸ πυρὸς φθαρείη ἡ οἰκία, τὸ πῦρ αἰτίόν φαμεν | τῆς φθορᾶς, οὐ τὸν χρόνον, καὶ τὸ ναυάγιον τοῦ 30 θανάτου, καὶ νόσον δὲ πολλάκις τῆς λήθης φαμὲν αἰτίαν, καὶ κάματον τοῦ γήρας αἰτίου. οὐτῶς ἄρα καὶ ἐπὶ τῆς φθορᾶς, δταν ὡρισμένον τι ἡ τὸ αἰτίου, τοῦτο αἰτιώμεθα, καὶ οὐ τὸν χρόνον. δῆλον οὖν ἐντεῦθεν τὸ αἰτίου, διὰ τί τῶν φθειρομένων μᾶλλον τὸν χρόνον αἰτιώμεθα ἡ τῶν γινομένων.

Εἴ δὲ τὰ ἐν χρόνῳ ταῦτα ἔστι, τὰ ἔχοντα μείζονα ἑαυτῶν τὸν χρόνον, 35 εἰκότως τὰ ἀδία καὶ τὰ ἀνὰ πάντα ὄντα τὸν χρόνον οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ· οὐ δ

γ οὗτως] ὄντως M 6 χρόνου t: χρόνον compend. GKM 8 οὖ, καίτοι] οὐκ ἔτι K
10 φησιν Soph. Aiac. 646 sq. 10. 11 κάν αριθμητος φύει χρόνος τ’ K 13 δ χρόνος κτλ.
Menandr. Georg. Fr. V (IV p. 97 M.), ubi δὲ (δ γάρ Simplic. p. 740,34) χρόνος με
libri 14 ὑπὸ τοῦ χρόνου φηστ 15 ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ (τῷ δλόγῳ K) c. 9 p. 192^a-21
16 δὲ τι τῷ M 17 τῷ K 21 δ χρόνος αἰτίος M, cf. Arist. 22 τοῦ ζῷου μὲν] τὸ
ζῷου M 23 τι οἰη. K 24 ἀναλογεῖν G δ χρόνος] ἐν χρόνῳ G 28 ἔχομεν πρόδη
λον t 29 φαμὲν εἶναι M ναβάγιον (ι corr. ει) K 30 τῆς λήθης φαμὲν αἰτίαν K:
τῆς λήθης αἰτίαν φαμέν M: αἰτίαν τῆς λήθης φαμέν Gt 31 αἰτίον ἡ (οἰη. τὸ) Gt 35 ἀπαντά
(cf. p. 760,15) M 35. p. 749,4 ὄντα—χρόνον οἰη. M 35 ἐν χρόνῳ οὐκ ἔστιν t

γάρ ἔχει μείζονα ἑαυτῶν χρόνον. καὶ τούτου, φησί, σημεῖον τὸ μηδὲ 13· πάσχειν αὐτὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου. εἰ γάρ τὰ ἐν χρόνῳ πάσχει ὑπὸ χρόνου, τὰ ἄρα μὴ πάσχοντα ὑπὸ χρόνου οὐκ ἀντὶ ἐν χρόνῳ· οὐ πάσχει δὲ ὑπὸ χρόνου τὰ ἀνὰ πάντα τὸν χρόνον ὄντα· οὐδὲ ἄρα ἐν χρόνῳ τὰ τοι-
5 αὗτά ἔστιν.

Ἐπεὶ δέ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι· εἰπὼν τῆς κινήσεως ἐπήγαγε καὶ τοῦ κινεῖσθαι, τὸ κινεῖσθαι ητοι τοῦτο λέγων ὅπερ παρακατιών φησι 'τὴν κίνησιν, καὶ τὸ εἶναι αὐ-
τῇ', ἵνα τὸ κινεῖσθαι λέγῃ τὸ εἶναι τῇ κινήσει, ἥγουν διὰ τοῦτο τὴν 10 κίνησιν εἰπὼν ἐπήγαγε καὶ τὸ κινεῖσθαι, ἵνα εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τῆς παρατάσεως ἡμᾶς ἀγάγῃ· η μὲν γάρ κίνησις σημαίνει ἀν καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς κινήσεως, τὸ δὲ κινεῖσθαι αὐτὴν τὴν παράτασιν σημαίνει, ης καὶ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον· ἐξηγητικὸν οὖν τῆς κινήσεως τὸ κινεῖσθαι.

p. 221a4 Καὶ ἔστι τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι
15 τῷ χρόνῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῇ.

Περιττεύειν φασὶ τὸν 'καὶ' σύνδεσμον· εἶναι γάρ τὴν ἀπόδοσιν τῆς 17 συντάξεως οὐτως ἐπεὶ δέ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι, ἔστι τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι τῷ χρόνῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῇ. οἱ δὲ ἀποδίδοσθαι τὸν λόγον 20 φασὶν ἐν τῷ δῆλον δτι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῦτο ἔστι τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι· ἐπειδή, γάρ φησιν, ὁ χρόνος μέτρον ἔστι κινήσεως καὶ ἔστι καὶ τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ χρόνου, δῆλον δτι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῦτο ἔστι τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι. πρὸς τοῦτο δὲ περιττεύοι δν ὁ 'δέ' σύνδεσμος τοῦ δῆλον δὲ δτι οἱ δὲ μετὰ πάνυ πολλὰ ἀποδίδοσθαι 25 τὸν λόγον φασὶν "ἐπεὶ δέ ἔστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἔστι καὶ ἡρε-
μίας μέτρον". διό, φασί, καὶ ἀνείληφε τὸ ἐπεὶ δέ ἔστιν, ἵνα σώσῃ τὴν συνέχειαν, ἐπειδὴ πολλὰ ἦν τὰ μεταξὺ εἰργμένα ἡμεῖς δέ φαμεν δτι πρὸς ταῦτα πάντα ἀποδέωκε, καὶ ἔστιν ἡ συνέχεια οὐτως· 'ἐπεὶ δέ ἔστιν ὁ 30 χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι, ἔστι τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τοῦτο ἔστι τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι, τὸ μετρεῖσθαι αὐτὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ εἰ ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἔσται καὶ ἡρεμίας μέτρον'. πῶς δέ ἔστιν ἡρεμίας μέ-
τρον, ἐν τῷ τόπῳ γενόμενοι εἰσόμεθα.

1 τοῦτο K 2 τοῦ K: om. Gt 6 Ἐπεὶ—κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι om. G δ' ἔστιν
δ' (sic) τὸ κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι M: om. Kt 7 τῆς deleoverim τὸ κινεῖσθαι
om. M 8. 9 αὐτῇ K 9 ἥγουν KM: ἡ G: ἡ γοῦν t 10 τὸ GK: τοῦ Mt 12 πα-
ράστασιν K καὶ om. M 13 οὖν ἔστι K 14. 15 τὸ μετρεῖσθαι—αὐτῇ om. K
15 αὐτῇ M: αὐτῆς t, at cf. v. 8. 19. p. 750,1. 751,10 16 φησι G 18 et 22 τῷ με-
τρεῖσθαι G 19 αὐτῇ M: αὐτὴν GK: αὐτῆς t 19 et 24 ἀποδίδοσθαι K 20 ἐν τῷ
G: ἐν τῷ K: ἐν τῷ χρόνῳ Mt 23 περιττεύει ἀν K 24 δῆλον δτι (om. δὲ) K
25 ἐπεὶ κτλ. p. 221b7 26 ἐπειδὴ δὲ ἔστιν M, at cf. ad p. 745,24 28 πάντα om. M
30 τῷ μετρεῖσθαι G 33 ἐν τῷ κτλ.] p. 754,8 sqq. Ισώμεθα K

Τὸ μετρεῖσθαι τῷ χρόνῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῆς. ἐπὶ τῷ μὲν τῶν συνθέτων ἄλλο ἔστι τὸ τόδε εἶναι καὶ τὸ τῷδε εἶναι (ἄλλο γάρ τὸ ζῷον καὶ τὸ ζῷον εἶναι· τὸ μὲν γάρ ζῷον τὸ σύνθετον σημαίνει, τὸ δὲ ζῷον εἶναι τὸ εἰδος), ἐπὶ δὲ τῶν ἀπλῶν ταῦτον ἔστι τὸ τόδε εἶναι καὶ τὸ τῷδε εἶναι· ψυχὴ γοῦν καὶ ψυχῇ εἶναι τὸ αὐτό, καὶ ἄγγελος καὶ ἄγγελῷ εἶναι. οὕτως οὖν καὶ κίνησις καὶ κινήσει εἶναι τὸ αὐτό· ἀπλῶν γάρ τι ἡ κίνησις.

p. 221-9 Τὸ γάρ ἐν χρόνῳ εἶναι δυοῖν ἔστι θάτερον.

"Ητοι τοῦτο φησιν δτι διττὸν τὸ ἐν χρόνῳ, ἢ δτι διχῶς τοῦ ἐν 10 χρόνῳ λεγομένου θάτερον μόνον αὐτῶν κυρίως ἔστιν ἐν χρόνῳ· δύο γάρ σημαινόμενα θεὶς τοῦ ἐν χρόνῳ τὸ θν μόνον ἐγκρίνει ὡς ἀληθές, τὸ δὲ θάτερον ἐλέγχει. ἐν χρόνῳ γάρ, φησίν, ἢ τὸ ἄμα τῷ χρόνῳ ὑπάρκειν (δπερ καὶ ἐλέγχει, οὐχ δτι οὐδὲν τῶν ἐν χρόνῳ δητῶν ἄμα ἔστι τῷ χρόνῳ, ἀλλ' δτι οὐ τὸ ἄμα τῷ χρόνῳ ὅν, τοῦτο πάντας ἐν χρόνῳ ἔστιν, ὡς δει- 15 ἕομεν ἐπιόντες), ἐν χρόνῳ οὖν ἔστι, φησίν, ἢ τὸ συνυπάρχον τῷ χρόνῳ, ἢ τὸ ὑπὸ τοῦ χρόνου περιεχόμενον (ώσπερ καὶ κίνησις λέγομεν ἐν ἀριθμῷ εἶναι τῷ ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ περιέχεσθαι), δπερ καὶ κίνησις ἔστιν ἐν χρόνῳ. τοῦτο δὲ τὸ κυρίως ἐν χρόνῳ διχῶς πάλιν διαιρεῖ, ἢ ὡς πάθος ἢ μέρος 20 τοῦ χρόνου, ἢ ὡς ὑπὸ τοῦ χρόνου μετρούμενον (ώς λέγομεν τὰ Τρωικὰ ἐν χρόνῳ γενέσθαι· ἐν δέκα γάρ ἔτεσιν), ἐπει καὶ τὸ ἐν ἀριθμῷ, ὥπερ ἀπεικάζει τὸ κυρίως ἐν χρόνῳ, καὶ αὐτὸ διττὸν ἔστιν, ἵτοι ὡς μέρος ἀριθμοῦ καὶ πάθος, ὡς ἡ μονὰς καὶ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον, ἢ ὡς ἡριθμημένον ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ, ὡς λέγομεν τοὺς δέκα ἵππους ἐν ἀριθμῷ εἶναι. καὶ σημείωσαι δτι τὸ ἐν σημαινόμενον τοῦ κυρίως ἐν χρόνῳ, τῶν ὑφεστη- 25 κότων τῷ χρόνῳ ἔστι. τὸ γάρ μέρος τοῦ χρόνου ἢ τὸ πάθος, λέγω δὴ τὸ νῦν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον, συνυφέστηκε τῷ χρόνῳ· οὐχ ἔστι γάρ χρόνος ἐν φῷ οὐκ ἵν πάντας τὸ νῦν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ δεύτερον, ὥσπερ καὶ τῷ ἀριθμῷ συνυφέστηκε πάντας ἡ μονὰς καὶ ἵτοι τὸ περιττὸν ἢ τὸ ἄρτιον. καὶ ἔστι τῶν κυρίως ἐν τινι ὄντων καὶ τὸ ὡς μέρος ἐν

1 ὡς τὸ μετρεῖσθαι G: τῶν τὸ μετρεῖσθαι (sed τῶν deletum) M	αὐτὴν GK: αὐτὴν M
αὐτῆς τ 1. 2 ἐπὶ μὲν τῶν κτλ. cf. p. 414, 20 sqq.	2 ἀλλον γάρ K 3 τὸ ζώω
GKM: τῷ ζῷῳ τ 3. 4 τῶν δὲ ζώω K 5 τὸ τῷδε] τῶν τόδε K	ψυχὴ—
ψυχῇ KM: ψυχῇ—ψυχῇ G: ψυχῇ—ψυχῇ t ἄγγελος KM: ἄγγελον Gt καὶ (post ἄγγελος) om. K 6 κίνησις M: κίνησιν Gt τὸ αὐτό om. Gt 7 τι K: τινι M: ἔστιν Gt 8 διεῖν K 9 ἵτοι οὖν τοῦτο M prius δτι om. KM	
10 αὐτῶν κυρίως K: κυρίως om. M: κυρίως αὐτῶν G: κυρίως αὐτὸν t 12 ὑπάρχον t 13 οὐθὲν M 14 τοῦτο] τοῦ K 16 ἔντι Gt: ἔντι KM λέγω-	
μεν K 17 τῷ Gt: τὸ KM 18 διττῶς G 20 δπερ KM 22 τὸ (ante ἄρτιον) om. t 23 τοῦ om. M 24. 25 συνυφέστηκότων emendat t 25 ἔστι.	
τὸ γάρ scripsi: ἔστι γάρ τὸ (τὸ om. KM) libri 26. 27 συνυφέστηκε—δεύτερον om. KM 28 πάντας om. M 29 ἡ τῷ] ἵτοι M ἐν τινι K	

δλωρ καὶ τὸ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ. τοιοῦτον δέ ἔστι τὸ πάθος ἐν τούτῳ οὐ τὸ^{τὸ}
 ἔστι πάθος· ὡς ἐν ὑποκειμένῳ γάρ τῷ ἀριθμῷ τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον,
 ὥσπερ καὶ <ἐν> τῷ χρόνῳ ὡς | ἐν ὑποκειμένῳ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. τὸ^{τὸ}
 καλῶς ἄρα ἔλεγον δτι οὐ πᾶν τὸ συνυφεστηκός τῷ χρόνῳ οὐ φησιν ἐν
 5 χρόνῳ εἶναι, ἀλλ' δτι οὐκ ἔστι τοῦτο τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ συνυφεστάναι
 τῷ χρόνῳ· τί γάρ τῶν συνυφεστηκότων τῷ χρόνῳ ἐν χρόνῳ ἔστιν,
 ὥσπερ εἴπον, τὸ μέρος αὐτοῦ καὶ τὸ πάθος. καὶ αὐτὸς γοῦν τὴν κίνησιν,
 ἡς μέτρον ἔστιν ὁ χρόνος, λέγω δὴ τὴν τῆς ἀπλανοῦς, ἐν χρόνῳ φησίν
 εἶναι· “καὶ ἔστι” γάρ φησι “τῇ κινήσει τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι δ
 10 χρόνῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸ εἶναι αὐτῷ.” καὶ δτι τὴν τῆς ἀπλανοῦς κίνησιν
 ἐνταῦθα ἐν χρόνῳ λέγει εἶναι, δῆλον ἐκ τοῦ ἡγουμένου· ἐπει τῷ ἔστι,
 φησίν, ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι, ἔστι τῇ κινήσει τὸ ἐν
 χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι αὐτὴν τῷ χρόνῳ. μέτρον δὲ κινήσεως ὁ χρόνος
 οὐδεμιᾶς ἀλλῆς ἔστιν ἡ τῆς ἀπλανοῦς· ὥστε καὶ τὴν τῆς ἀπλανοῦς κίνησιν,
 15 καίτοι οὐφεστηκοῦν γε τῷ χρόνῳ, ἐν χρόνῳ φησιν εἶναι. οὗτος οὐ πᾶν
 τὸ συνυφεστηκός τῷ χρόνῳ οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἀλλ' [δτι] οὐ πᾶν ἀπλῶς 10
 τὸ συνυφεστηκός τῷ χρόνῳ ἐν χρόνῳ ἔστιν, ἐπειτο γε καὶ τὸ σημεῖον τῇ
 γραμμῇ συνυφέστηκε καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῷ σώματι, πεπερασμένοις οὖσι δη-
 λονότι, ἀλλ' δμως ἐν γραμμῇ τὸ σημεῖον καὶ ἐν σώματι ἡ ἐπιφάνεια.
 20 οὗτος οὖν δυνατόν, καίτοι συνυφεστηκότων ἀλλήλοις τοῦ τε χρόνου καὶ
 τῆς κινήσεως, καὶ τὸν χρόνον ἐν κινήσει λέγειν εἶναι ὡς ἐν ὑποκειμένῳ,
 καὶ τὴν κίνησιν ἐν χρόνῳ ὡς τὰ ἀριθμητὰ ἐν τῷ ἀριθμῷ· ἀριθμητὸν
 γάρ ἡ κίνησις, ἀριθμὸς δὲ ὁ χρόνος. ἐπει καὶ πολλὰ συνυφεστη-
 κότα τῷ τόπῳ ἐν τόπῳ λέγεται εἶναι· ἔκαστη γάρ τῶν σφαιρῶν καὶ τῶν 15
 25 διοτήτων τῶν στοιχείων συνυφεστηκοῦται τῷ ἑαυτῆς τόπῳ, δμως ἐν τόπῳ
 ἔστι, καὶ ἔκαστον τῶν κινούμενων σωμάτων, λέγω δὴ τῶν οὐρανίων, συνυ-
 φεστηκός τῇ ἑαυτοῦ κινήσει, δμως ἐν κινήσει ἔστιν. οὗτος ἄρα καὶ ἡ τοῦ
 παντὸς κίνησις συνυφεστηκοῦται τῷ χρόνῳ ἐν χρόνῳ δν εἴη, ὥσπερ τὰ
 ἀριθμούμενα ἐν ἀριθμῷ.

30 p. 221 a 19 Φανερὸν δὲ καὶ δτι οὐκ ἔστι τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ
 εἶναι δτε χρόνος ἔστι.

Σημείωσαι δτι οὐκ εἴπεν δτι ‘τὸ δν δτε ὁ χρόνος ἔστιν οὐκ ἔστιν ἐν τῷ
 χρόνῳ’, ἀλλ' δτι οὐκ ἔστι τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ εἶναι τότε δτε

1 ἐνυποκειμένον K οὐ KM: οὗτος G: δὲ οὗτος τὸ 2 ἐνυποκειμένω G: ἐνυποκει-
 μένον K 3 prius ἐν addidit τὸ τῷ] τὸ K ἐνυποκειμένον K καὶ τὸ ὕστερον Gt

4 συνυφεστηκός K 4. 5 οὐ φησιν ἐν χρόνῳ ομ. M 6 συνυφεστηκότων K 9 τῶ μετρεῖ-
 σθαι G: τῶ (ομ. μετρεῖσθαι) K 10 τῷ χρόνῳ recte M 11 ἐν ομ. K 11. 12 γάρ
 ἔστιν δ χρόνος φησι τὸ 13 εἶναι ομ. M τὸ] τῷ G 15 συνυφεστηκοῦν επενδατ τὸ
 οὗτος GKM: οὐχ ὡς (cf. p. 750, 13) t: ipse delevi δτι v. 16 19 ἡ ἐπιφάνεια ἐν σώματι K
 δ

23 ἐπει M 26. 27 συνυφεστηκε libri 28 ἐν ομ. M 30. 31 τὸ ἐν—ἔστι ομ. K 31 χρό-
 νος ἔστι (at cf. v. 33 sq.) M: δ χρόνος ἔστιν τὸ 32 δ ομ. M 33 τὸ εἶναι ομ. K

καὶ ὁ χρόνος ἔστιν, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἐν κινήσει εἶναι ταῦτον ἔστι τῷ 14·
ἀμα τῇ κινήσει εἶναι.

p. 221-21 Εἰ γὰρ ἔσται τὸ ἐν τινι οὗτως, πάντα τὰ πράγματα ἐν
οὐφοῦν ἔσται, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐν τῇ κέγχρῳ.

5 "Οτι τὸ ἐν χρόνῳ οὐκ ἔστι τὸ εἶναι τότε δτε ὁ χρόνος ἔστι, δείκνυσι. 25
τὸ γὰρ ἐν χρόνῳ ἐν τινὶ ἔστι, πάλιν τὸ ἐν χρόνῳ ἔστι τὸ εἶναι τότε
δτε καὶ αὐτὸς ἔστι, τὸ ἐν τινὶ ἄρα ἔστι τὸ εἶναι τότε δτε καὶ αὐτὸ²⁰
ἔστιν. εἰ δὲ τοῦτο ἔστι τὸ ἐν τινὶ, καὶ τοῦτο χαρακτηριστικόν ἔστι τοῦ
ἐν τινὶ, τὸ εἶναι τότε δτε καὶ αὐτὸς ἔστι, τουτέστι τὸ συνυπάρχειν καὶ
10 ἀμα εἶναι, δῆλον δτι καὶ ἀντιστρέψει ὁ λόγος, καὶ δπερ συνυφέστηκέ
τινι καὶ ἔστι τότε δτε κάκεινό ἔστιν, ἐν ἑκείνῳ δν εῖη. ἐπεὶ οὖν
δτε ἔστιν ἡ κέγχρος, τότε καὶ ὁ οὐρανὸς ἔστιν, ἐν τῇ κέγχρῳ δν
εῖη ὁ οὐρανός, καὶ ἐπειδὴ τότε ἔστιν ὁ ἀμφορεὺς δτε καὶ ἡ θάλασσα,
ἐν τῷ ἀμφορεῖ δν εῖη ἡ θάλασσα. ὥστε εὶ ταῦτα ἀδύνατα, οὐκ δν εῖη
15 τὸ ἐν τινὶ τοῦτο, τὸ συνυπάρχον αὐτῷ. καὶ μὴ τις τῇ ἀντιστροφῇ μεμ-
φέσθω, διότι τὴν καθόλου καταφατικὴν πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψαμεν.
πρῶτον μὲν γὰρ τέως ἰστέον, δτι εὶ μὴ χρησόμεθα τῇ ἀντιστροφῇ,
οὐκ δν συνάξωμεν τὸ ἀτοπον, τὸ ἐν τῇ κέγχρῳ τὸν οὐρανὸν εἶναι
20 (οὐδὲ γὰρ δώσει τις τοῦτο, ἀλλ' δτι πᾶν μὲν τὸ ἐν τινὶ καὶ εἶναι
ἀνάγκη τότε δτε κάκεινό ἔστιν, οὐ μέντοι τὸ συνυφέστηκός τινι ἦδη καὶ
ἐν ἑκείνῳ ἔστιν· ὁ οὐρανὸς οὖν ὃν δτε καὶ ἡ κέγχρος ἔστιν, οὐκ ἀναγκά-
ζεται ἐκ τοῦ λόγου ἐν τῇ κέγχρῳ εἶναι), τῆς δὲ ἀντιστροφῆς γενομένης,
συνάγεται· εὶ γὰρ τοῦτο ἔστι τὸ ἐν τινὶ, τὸ εἶναι τότε δτε κάκεινό ἔστι,
καὶ τὸ τότε ὃν δηλούντο δτε ἀλλο τί ἔστιν, ἐν ἑκείνῳ δν εῖη, τούτου δὲ
25 ὄντος, ἀνάγκη τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ κέγχρῳ εἶναι ἀναγκαίως δὲ πρὸς ἑκα-
τὴν ἀντιστρέψαμεν τὴν καθόλου, ἐπεὶ καὶ τὸ ὄριστικὸν τοῦ εἶναι ἐκάστου
ἀντιστρέψει πρὸς αὐτὸ ἑκεῖνο· εὶ γὰρ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι τὸ ζῷῳ λογικῷ
θνητῷ εἶναι, καὶ τὸ ζῷῳ λογικῷ θνητῷ εἶναι ἀνθρώπῳ ἔστιν εἶναι.
οὗτος οὖν ἐπειδὴ καὶ τοῦ ἐν τινὶ οἰονε χαρακτηριστικὸν καὶ ὄριστικὸν
30 ὑποτίθεται εἶναι τὸ εἶναι τότε δτε κάκεινό ἔστιν ἐν φι λέγεται εἶναι, εἰ-
κότως καὶ ἀντιστρέψει, καὶ τὸ συνόν τινι ἐν αὐτῷ δν εῖη ἑκείνῳ.

1 ταῦτα K ἔστι οἱ. t τῷ] τὸ KM 3. 4 οὗτως — κέγχρῳ οἱ. K
3 οὗτως M: οὗτω t 5 post χρόνῳ addit εἶναι t δτε καὶ ὁ Gt 6 πά-
λιν GKM: ἀλλὰ t 8 χαρακτηρικὸν K 15 συνυπάρχειν t 18 συνδέομεν
fort. recte t ἐν τῇ κέγχρῳ τὸν οὐρανὸν t: τῆς κέγχρου (κέχρου, ut solet, K) ἐν
τῷ οὐρανῷ KM: τὴν κέγχρον ἐν τῷ οὐρανῷ G 21 οὖν] δ K 21. 22 οὐκ
ἀναγκάζεται GKM: οὐ κατασκευάζεται t 23 et 24 τὸ (post ἔστι et post καὶ) οἱ. K,
qui ὣν (pro δν) 27 εἰ γὰρ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι οἱ. G γὰρ τὸ M: γὰρ τῷ Kt
τὸ GMT: τῷ K 28 καὶ τῷ G: καὶ τῷ KM: τὸ γὰρ t post ἔστιν εἶναι addit καὶ
ἀνάπτατιν t 31 ἀντιστρέψει M εῖη οἱ. M

p. 221•23 Ἐλλὰ τοῦτο μὲν συμβέβηκεν, ἐκεῖνο δ' ἀνάγκη παρα- 14^τ
κολουθεῖν καὶ τῷ ὅντι ἐν χρόνῳ εἰναι τινα χρόνον, θτε κα-
κεῖνό ἔστι.

Τὸ μὲν εἶναι τὸν οὐρανόν, θτε καὶ ἡ κέγχρος ἔστι, συμβέβηκε, του- 48
5 τέστι τὸ συνυπάρχειν αὐτὰ ἀλλήλοις· δυνατὸν γάρ καὶ τοῦ ἑνὸς οἰον
τοῦ οὐρανοῦ, τὸ ἔτερον μὴ εἶναι, τὴν κέγχρον. τούτοις μὲν οὖν κατὰ συμ-
βεβηκός ὑπάρχει τὸ συνεῖναι ἀλλήλοις, τῷ οὐρανῷ φῆμι καὶ τῇ κέγχρῳ,
τῷ μέντοι ἐν χρόνῳ ὅντι ἐξ ἀνάγκης παρακολουθεῖ τὸ εἶναι τινα χρόνον,
θτε κάκεῖνό ἔστιν. εἰ τοινύν τὰ μὲν ἐν τινι ἐξ ἀνάγκης συνυπάρχει, τινὰ
10 δὲ τῶν συνυπαρχόντων οὐκ ἐξ ἀνάγκης συνυπάρχει, οὐ πᾶν ἄρα τὸ συνυ- 50
πάρχον τινὶ ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ ἔστιν, οὐδὲ ἄρα τὸ ἐν τινι τοῦτο ἔστι, τὸ
ὅν τότε θτε κάκεῖνό ἔστι, λέγω δὴ τὸ συνυπάρχον αὐτῷ.

p. 221•26 Ἐπεὶ δέ ἔστιν ὡς ἐν ἀριθμῷ τῷ χρόνῳ, ληφθῆσεται
τις πλείων χρόνος παντὸς τοῦ ἐν χρόνῳ ὅντος. |

15 Παντὸς γάρ τοῦ ἐν ἀριθμῷ ὅντος ἔστι τις πλείων ἀριθμός, ὥστε καὶ 14^τ
τοῦ ἐν χρόνῳ ὅντος ἔσται τις πλείων χρόνος.

p. 221•30 Καὶ πάσχει δῆ τι ὑπὸ τοῦ χρόνου.

Εἰ γάρ παντὸς τοῦ ἐν χρόνῳ ὅντος ἔστι λαθεῖν μείζονα χρόνον, εἰ- 6
κότως πάσχει ὑπὸ τοῦ χρόνου πάντα καὶ καταγράσκει ὑπὸ αὐτοῦ· παρα-
20 τρέχει γάρ πάντα καὶ παρέρχεται.

p. 221•1 Φθορᾶς γάρ αἴτιος καθ' αὐτὸν μᾶλλον ὁ χρόνος· ἀριθ-
μὸς γάρ κινήσεως, η δὲ κίνησις ἐξίστησι τὸ ὑπάρχον.

Ἐπειδὴ κινήσεως ἀριθμὸς ὁ χρόνος, πᾶσα δὲ κίνησις ἐξίστησί τινος, 11
εἰκότως φθορᾶς μᾶλλον ὁ χρόνος αἴτιος η γενέσεως.

1 Ἐλλὰ—συμβέβηκεν superiori lemmati addita om. hic t. 1. 3 ἐκεῖνο—κάκεῖνό ἔστι
om. K 6 μὲν om. M 9 et 10 συνυπάρχειν K 10. 12 τὸ συνυπάρχον—
δῆ iterat K 12 ὃν GKM: εἶναι t. συνυπάρχον GK: συνυπάρχειν Mt 13 δ'
ἔστιν t. 13. 14 τῷ—ὅντος om. K 13 τῷ M: τὸ ἐν t. Aristot. 15 Παντὸς]
αὐτὸς K, qui mox utroque loco πλείω et altero loco τῷ (pro τοῦ) 17 πάσχει M et
Arist. codices EH: πάσχη K: πάσχειν t. 18 Εἰ—χρόνον om. KM 20 πάντως K
21 μᾶλλον καθ' αὐτὸν M, cf. p. 748,20 sq. 22 η—ὑπάρχον om. K 24 φθορᾶς GK:
φθορᾶς γάρ M: καὶ φθορᾶς t

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

p. 221b5 Σημεῖον δὲ τούτου δτι οὐδὲ πάσχει οὐδὲν ὑπὸ τοῦ τι
χρόνου.

Σημεῖον, φησί, τοῦ μὴ εἶναι ἐν χρόνῳ τὰ αἰδία, δτι οὐδὲν γηράσκει
ὑπὸ τοῦ χρόνου· εἰ γὰρ τὰ ἐν χρόνῳ ὅντα γηράσκει ὑπὸ τοῦ χρόνου,¹⁵
τὰ δὲ αἰδία οὐ γηράσκει ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὰ ἄρα αἰδία οὐκ ἐν χρόνῳ.

p. 221b7 Ἐπεὶ δέ ἐστιν ὁ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἔστι καὶ ἡρε-
μίας μέτρον κατὰ συμβεβηκός.

Εἴπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, δτι πρόκειται αὐτῷ δεῖξαι ὡς οὐ μόνον
κινήσεώς ἐστι μέτρον ὁ χρόνος, ἀλλὰ καὶ ἡρεμίας. καὶ τοῦτο εἰκότως,
10 ἐπεὶ καὶ πᾶσα γνῶσις οὐ μόνον τῶν εἰδῶν ἐστιν ἀντιληπτική, ἀλλὰ καὶ
τῶν στεργήσεων· καὶ γὰρ ὁ δριθαλμὸς γινώσκει οὐ μόνον τὸ φῶς, ἀλλὰ²⁰
καὶ τὸ σκότος, ἀλλὰ τὸ μὲν φῶς καθ' αὐτὸν γινώσκει, τὸ δὲ σκότος τῇ
ἀποφάσει τῇ πρὸς τὸ φῶς. ὄμοιός καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. καὶ ὁ κανὼν δὲ
κρίνει τὸ εὐθὺν καὶ τὸ καμπύλον, ἀλλὰ τὸ μὲν εὐθὺν καθ' αὐτὸν κρίνει τῷ
15 ἐφαρμόζειν αὐτῷ, τὸ δὲ καμπύλον τῇ ἀποφάσει τοῦ εὐθέος· ὡς γὰρ μὴ
ἐφαρμόζων κρίνει οὐκ ἐπιβλητικῶς οὐδὲ καταφατικῶς, ἀλλ' ἀρνητικῶς καὶ
ἀποφατικῶς. οὗτος οὖν καὶ ὁ χρόνος οὐ μόνον κινήσεώς ἐστιν ἀριθμός,
ἀλλὰ καὶ ἡρεμίας, ἀλλὰ κινήσεως μὲν καθ' αὐτό, τῷ μετρεῖν τὴν παρά-²⁵
τασιν αὐτῆς καὶ οἷς συμπαρατείνεσθαι αὐτῇ, τῆς δὲ ἡρεμίας, φησί, κατὰ
20 συμβεβηκός. μᾶλλον δὲ κυριώτερον εἰπεῖν 'κατ' ἄλλο'. τῷ γὰρ τὴν κίνησιν
μετρεῖν, ἐπειδὴ ἐν ὅσῳ ἄλλῳ τι κινεῖται ἄλλο τι ἐνδέχεται ἡρεμεῖν, τὴν
κίνησιν μετρῶν ὁ χρόνος τῷ μετρεῖν τὴν κίνησιν ταύτῃ μετρεῖ καὶ τὴν
ἡρεμίαν. φαμὲν γὰρ ἡμερησίαν εἶναι τὴν ἡρεμίαν ἡ ἐνιαυσιαίαν διότι ἐπὶ³⁰
τοσοῦτον χρόνον ἡρέμησεν, ἐφ' ὅσον ἄλλο ἐκινήθη, οὐ καθ' αὐτὸν θεω-
ρούμενης τῆς παρατάσεως ἐν τῇ ἡρεμίᾳ, ἀλλὰ κατ' ἄλλο. τῷ γὰρ ἄλλο³⁵
τι ἐν παρατάσει γενέσθαι, ταύτῃ παράτασιν ἔχειν καὶ ἡ ἡρεμία λέγεται.
καλῶς δὲ ἡμῖν εἴρηται, δτι οὐ κατὰ συμβεβηκός μετρεῖ τὴν ἡρεμίαν ὁ
χρόνος, ἀλλὰ κατ' ἄλλο, τῷ τὴν κίνησιν μετρεῖν· εἰ γὰρ κατὰ συμβεβηκός
ἐμέτρει τὴν ἡρεμίαν καθ' αὐτὸν μετρῶν τὴν κίνησιν, ἔσει συμβεβηκέναι τῇ
30 κινήσει τὴν ἡρεμίαν (τοιαῦτα γὰρ ἐδείχνυτο ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅντα οὓς
κατὰ συμβεβηκός ὑπῆρχε τι), νῦν δὲ οὐ συμβέβηκε τῇ κινήσει ἡ ἡρεμία,

1 lemma habet G 1. 2 δτι—χρόνου om. K 1 οὐδὲ GM: οὐ τ 3 post φησι addit
τούτου τ 5 τὰ δὲ—χρόνου om. M οὐ om. G 6 ἐπεὶ δὲ KM et Arist. cod. E: ἐπεὶ
(ἐπεὶ τ) 8' t et Arist. codd. FG 6. 7 μέτρον κινήσεως—συμβεβηκός om. K 6 ἔστι (cf.
p. 749,25) t et, si silentio fides, M: ἔσται Aristoteles, cf. p. 745,25. 749,32. 756,7 8 ἐν
τοῖς om. Gt 9 ἔστι κινήσεως Gt 14. 15 τῷ—αὐτῷ om. M 18 αὐτό, τῷ] αὐτῷ τ
19 συμπαρεκτείνεσθαι t 22 ταύτ., (sic, om. μετρεῖ in lac. IV—V litterarum) καὶ K
24 ἡρέμησας G 25. 28 τῷ—ἄλλα κατ' ἄλλο iterat (iterata notavit superscripto παρά-
κει) M 25 τῷ] τὸ K et in iteratis M 26 καὶ ἡ M: καὶ GK: ἡ t 27 καθὼς δὲ G
28 τῷ] τὸ G μετρεῖν Gt superscr. M: ἡρεμεῖν K et primitus M

οὐκ ἄρα κατὰ συμβεβηκός μετρεῖ τὴν ἡρεμίαν· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ καθ' αὐτό· 14· λείπεται ἄρα καὶ ἄλλο· τῷ γάρ μετρεῖν τὴν κίνησιν, ταύτῃ μετρεῖ καὶ τὴν ἡρεμίαν· οὐ μόνον δέ, φησί, μετρεῖ τὴν κίνησιν καὶ τὴν ἡρεμίαν ὁ 28 χρόνος, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ κινούμενα καὶ τὰ ἡρεμοῦντα κατὰ συμβεβηκός 5 μετρεῖ, λέγω δὴ αὐτὰς τὰς οὐδίσιας· τῷ γάρ μετρεῖν τὴν κίνησιν αὐτῶν καὶ τὴν ἡρεμίαν, ταύτῃ λέγοιτο δὲν καὶ αὐτὰ μετρεῖν κατὰ συμβεβηκός, διότι τῷ κινουμένῳ συμβέβηκεν ἀνθρώπῳ εἶναι ἡ οὐρανῷ ἡ ἄλλῳ φύσιοι. καὶ εἰ ὁ χρόνος κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον ἔστιν, διὰ ἄρα τῶν ὅντων μῆτε κινεῖται μῆτε ἡρεμεῖ, ταῦτα οὐ μετρεῖται ὑπὸ χρόνου, οἷον τὰ 10 κέντρα καὶ οἱ πόλοι, καὶ προσέτι ψυχαὶ καὶ ἄγγελοι καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐξήρηται γάρ ταῦτα κινήσεως καὶ ἡρεμίας, ὥστε οὐδὲ δὲν ὑπὸ χρόνου μετροῖτο. οὔκουν οὐδὲν ἐν χρόνῳ δὲν εἰναι ταῦτα, εἴ γε ἐν χρόνῳ ταῦτα λέγεται, τὰ μετρούμενα ὑπὸ τοῦ χρόνου κινεῖται ἡ ἡρεμεῖ· οὐ μετρεῖται δὲ τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἐπειδὴ μηδὲ κινεῖται μηδὲ ἡρεμεῖ· οὐδὲ 15 ἄρα ἐν χρόνῳ δὲν εἰναι. τίνα μὲν οὖν τῶν ὅντων ἐν χρόνῳ ἔστι, τίνα δὲ οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ εἰπών, ἐφεξῆς δείκνυσι καὶ τῶν μὴ ὅντων τίνα μὲν 20 δὲν εἴη ἐν χρόνῳ, τίνα δὲ οὐκ δὲν εἴη. διὰ μὲν οὖν, φησί, τῶν μὴ ὅντων κατὰ τὸ ἀδύνατον θεωρεῖται, ταῦτά τε καὶ τὰ ἀντικείμενα αὐτοῖς οὐ λέγονται εἰναι ἐν χρόνῳ, ἀλλ' αἰδίσια ἡ ἔστιν η οὐκ ἔστιν. οἷον τὸ τοῦ τετραγώνου τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ σύμμετρον εἶναι τῶν ἀδύνατων ἔστι· διὰ τοῦτο οὖν λέγεται ἐν χρόνῳ τοῦτο μὴ εἶναι, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι τῆς ἀνυπαρξίας αὐτοῦ πλείονα λαβεῖν χρόνον. ἐπειδὴ οὖν τὸ μὴ εἶναι τούτου οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἐξ ἀνάγκης οὐδὲ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ δὲν ἐν χρόνῳ δὲν εἴη, λέγω δὴ τὸ εἶναι τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρον· οὐκ ἔστι 25 30 γάρ τῆς ὑπάρκειας αὐτοῦ μείζονα λαβεῖν χρόνον· ἀεὶ γάρ τοῦτο οὕτως ἔχει. τὸ μὲν οὖν ἀδύνατον τῶν μὴ ὅντων οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἐπειδὴ οὐδὲ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ, λέγω δὴ τὸ ἐξ ἀνάγκης δὲν, οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἀλλὰ τοῦ μὲν ἡ ὑπαρκείας δίδιος τοῦ δὲ ἡ ὑπαρκεία, τῶν δὲ μὴ ὅντων διὰ ποτὲ μὲν εἶναι ποτὲ δὲ μὴ εἶναι δύναται, ταῦτα δὴ ἐν χρόνῳ δὲν εἴη. τούτων δὲ τριτή τίς ἔστιν ἡ διαφορά· τῶν γάρ ἐνδεχομένως μὴ ὅντων τὰ μὲν ἥδη γέγονε | καὶ οὐκ ἔστιν, οἷον "Ομηρος, τὰ δὲ μέλλει καὶ οὕπω 15 35 ἔστιν, οἷον τὸ γενήσεσθαι ἔκλειψιν ἡ ἄλλο τι τῶν μελλόντων, τὰ δὲ καὶ ἥδη γέγονε καὶ παλιν ἔσται, οἷον τὸ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ ἥδη γέγονε καὶ παλιν ἔσται. πάντα οὖν τὰ οὕτως μὴ ὅντα ἐν χρόνῳ ἔστιν, ἐπειδὴ ἔστι μείζονα χρόνον λαβεῖν τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν τὸν χρόνον καθ' δὲν ἡσαν.

2. 3 ταύτῃ μετρεῖ καὶ τὴν ἡρεμίαν οἱ. K

μενον G δτινιοῦν G 9 χρόνον G

13 ἡ KM: καὶ Gt 13. 14 οὐ μετρεῖ δὲ G

15 τίνα μὲν Gt: τινὰ KM

15 τινὰ δὲ M 16. 17 μὲν ἐν χρόνῳ δὲν εἴη M

18. 19 λέγονται ἐν χρόνῳ ἔστιν M 19 διδίως?

27 τὸ ἀντικείμενον K 29 δὴ scripsi: δὲ libri

34 οὕτω t

3 οὐ—ἡρεμίαν οἱ. G

11. 12 μετροῖτο M

14. 15 οὐδὲν ἡρεμεῖν χρόνῳ δὲν ἄρα

15. 16 τίνα δὲν οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ

οἱ. K 15 τινὰ δὲ M 16. 17 μὲν ἐν χρόνῳ δὲν εἴη M

18 τὸ δύνατὸν G

23 τὸ οἱ. K

30 δὲ οἱ. M

33. 34 οἱον—

ἴσται οἱ. M

7 τὸ κινού-

12 οὐν K

14. 15 οὐδὲν

οὐδὲν

οὐδὲν

οὐδὲν

οὐδὲν

οὐδὲν

οὐδὲν

οὐδὲν

48*

φημὶ οὖν καθόλου ἐπί τε τῶν ὄντων καὶ τῶν μὴ ὄντων, διτὶ δοσα μὲν τοῦ ἀναγκαῖα ἐστιν ἡ ἀδύνατα, ταῦτα οὐκ ἐστιν ἐν χρόνῳ (τὰ μὲν γὰρ αἱ ἔστι, τὰ δὲ αἱ οὐκ ἔστιν), δοσα δὲ ἐνδεχομένως ἔχει τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων, ταῦτα ἐν χρόνῳ ἡ εἰσὶν ἡ οὐκ εἰσί, τὰ μὲν ὄντα, διότι ἐστι τις 5 χρόνος πλείων τοῦ εἶναι αὐτῶν καθ' διν οὐκ εἰσί, τὰ δὲ μὴ ὄντα, διότι ἐστι τις πλείων χρόνος τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν καθ' διν εἰσίν.

'Επει δέ ἐστιν δ χρόνος μέτρον κινήσεως, ἐσται καὶ ἡρεμίας μέτρον κατὰ συμβεβηκός. ἴστεον διτὶ τὰ πολλὰ τῶν βιβλίων οὐκ ἔχει τὸ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἀλέξανδρος αὐτοῦ μέμνηται.

10 p. 221^b9 Οὐ γὰρ ὥσπερ τὸ ἐν κινήσει διν ἀνάγκη κινεῖσθαι, οὕτω 10 καὶ τὸ ἐν χρόνῳ· οὐ γὰρ κινήσεις διν χρόνος.

'Επειδὴ ἡπόρησεν ἀν τις, πῶς ἐστιν διν χρόνος μέτρον ἡρεμίας (εἰ γὰρ καὶ κινήσεως ἀριθμὸς διν χρόνος, οὐ μόνον δὲ ἡ κινήσεις ἐν χρόνῳ ἐστὶν ἀλλὰ καὶ ἡ ἡρεμία, δόξειν δὲ καὶ ἡ ἡρεμία ἐν κινήσει εἶναι, εἰπερ ἡ 15 ἡρεμία μὲν ἐν χρόνῳ δὲ διν χρόνος ἐν κινήσει ἐστι), φησὶν οὖν διτὶ οὐγ. ὥσπερ τὸ ἐν κινήσει διν ἀνάγκη κινεῖσθαι, οὕτω καὶ τὸ ἐν χρόνῳ διν 15 κινεῖσθαι ἀνάγκη. εἰ μὲν γὰρ ταῦτα ἦν διν χρόνος τῇ κινήσει, ἀνάγκη ἦν τὸ ἐν χρόνῳ διν εὐθὺς καὶ κινεῖσθαι, νῦν δὲ οὐδὲ ἀνάγκη τὸ ἐν τινι ὑπάρχον, ηδη καὶ ἐν ἐκείνῳ εἶναι, φέρεινο συμβέβηκεν· οὐ γὰρ τὸ ἐν τῷ γλυκεῖ 20 ὑπάρχον ἀνάγκη καὶ ἐν μέλιτι ὑπάρχειν, ἐπειδὴ συμβέβηκε τῷ μέλιτι τὸ γλυκύ, οὐδὲ τὸ ἐν λευκῷ ὑπάρχον ἀνάγκη καὶ ἐν ψιμυσθίῳ εἶναι. οὕτως οὐδὲ τὸ ἐν χρόνῳ διν ἀνάγκη καὶ ἐν κινήσει εἶναι, ἐπειδὴ συμβέβηκε τῇ κινήσει διν χρόνος· τὸ γοῦν ἐν ἡμέρᾳ διν οὐδὲ ἀνάγκη καὶ ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ τοῦ οὐρανοῦ εἶναι, ἐπειδὴ μέτρον ἐστὶ τῆς περιφορᾶς τοῦ οὐρα- 25 νοῦ· ἐστι γὰρ ἐν ἡμέρᾳ ἡρεμεῖν, καὶ οὐ δήπου τὸ ἡρεμοῦν ἐν κινήσει ἐστίν. οὕτως οὖν οὐδὲ ἄτοπον ἡ ἀδύνατον ἐν τῷ χρόνῳ καὶ κίνησιν εἶναι καὶ ἡρεμίαν.

p. 221^b12 Οὐ γὰρ πᾶν τὸ ἡρεμοῦν, ἀλλὰ τὸ ἐστεργμένον κινή-
σεως πεφυχὸς δὲ κινεῖσθαι.

30 Ἐπειδὴ εἴπεν ἐνδέχεσθαι ἐν ἀριθμῷ κινήσεως εἶναι "καὶ τὸ ἡρεμοῦν", ^{οὐδὲν}

4 μὲν] μὲν οὖν M 5 et 6 πλείω K 7. 8 Ἐπει — συμβεβηκός; om. Gt 8. 9 ίστεον — μέρηνται post v. 11 collocaverat primitus G 8 ίστεον δὲ διτὶ t 11 ἡ κίνησις t 14 ἡ (post ἀλλὰ καὶ) om. G ἡ (post εἰπερ) om. Gt 15 μὲν om. M ἐστι om. K οὖν om. t 17. 18 κινεῖσθαι—δν om. M 17 κινεῖσθαι ἀνάγκη K: ἀνάγκη κινεῖσθαι Gt 19 ἐν ἐκείνῳ scripsi: ἐν χρόνῳ ἐκείνῳ KM: ἐκείνῳ G: ἐκείνῳ t φέρεινο t: δ ἐκείνῳ ^ω G: ω ἐκείνῳ KM οὐδὲ γὰρ M τῷ om. Gt 20 ὑπάρχον] ὑπάρχον] 21 γλυκεῖ K ψιμυσθίῳ G: ψιμώθῳ K 23 γοῦν GK: γὰρ Mt 25 δήποτε G 26 οὐδὲν Gt 28 πᾶν τὸ KM: πᾶν τὸ ἀκίνητον t Arist. ἡρεμοῦν (cf. Simplic. p. 743, 21?) M: ἡρεμεῖ (K): Arist. 28. 29 ἀλλὰ — κινεῖσθαι om. K 30 εἰπον K

ἴνα μή τις εἶπε 'τί οὖν; ἐπειδὴ καὶ τὸ κέντρον τοῦ παντὸς ἡρεμεῖ καὶ τὸ
οὐ πόλοι, ἥδη καὶ ταῦτα ἐν χρόνῳ εἰσί'; διὰ τοῦτο φησιν διὰ οὐ τοῦτο
εἶπον, διὰ εἰ τί ἔστιν ἀκίνητον, τοῦτο ἐνδέχεται ἐν χρόνῳ εἶναι· ἡρεμοῦν
γάρ ἔστιν οὐ τὸ ἀκίνητόν, ἀλλὰ τὸ πεφυκός μὲν κινεῖσθαι μὴ κινούμενον
δέ, οἱ δὲ πόλοι καὶ τὰ κέντρα ἀκίνητά ἔστιν, οὐ μέντοι ἡρεμεῖ (οὐδὲ
γάρ πέφυκε κινεῖσθαι), ὥστε οὐδὲ ἐν χρόνῳ ἔστι· τὸ γάρ ἡρεμοῦν ἐν
χρόνῳ, οὐ τὸ ἀκίνητον, ἡρεμοῦν δέ ἔστι τὸ πεφυκός μὲν κινεῖσθαι μὴ κι-
νούμενον δέ.

p. 221b14 Τὸ δὲ εἶναι ἐν ἀριθμῷ ἔστι τὸ εἶναι τινα ἀριθμὸν τοῦ
πράγματος.
10

'Ἐπειδὴ εἶπεν διὰ 'ἐνδέχεται καὶ τὸ ἡρεμοῦν ἐν ἀριθμῷ εἶναι κινήσεως',
πῶς λέγεται τινα ἐν ἀριθμῷ εἶναι πάλιν λέγει, διὰ τὸ ἀριθμόν τινα αὐ-
τῶν εἶναι, λέγω δὴ τὸ ἡριθμῆσθαι αὐτὰ ἡ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὑποκει-
μένων, ως λέγομεν τοὺς δέκα ἵππους ἐν ἀριθμῷ εἶναι, ἥγουν τὸ *(τὸ)* εἶναι
15 αὐτὸ ἡριθμημένον ἔχειν, ως λέγομεν τὸν Τρωικὸν πόλεμον ἐν ἀριθμῷ τινι
χρόνου γεγενῆσθαι· ἐν δέκα γάρ ἔτεσιν. ἐπεὶ οὖν τοῦτο ἔστι τὸ ἐν ἀριθμῷ
εἶναι, ἀριθμὸς δέ τις καὶ ὁ χρόνος, τοῦτο δὲ εἴτε τὸ ἐν χρόνῳ εἶναι, τὸ
ἔχειν τινὰ χρόνον ἀριθμοῦντα τὸ εἶναι τοῦ πράγματος, ὥσπερ φαμὲν ἐν
χρόνῳ γεγενῆσθαι τινὰ τὰ Τρωικὰ καὶ "Ομηρον τῷ γεγονέναι μόριόν τι τοῦ
20 χρόνου ἐν φῷ ὑπῆρχεν. οὕτως οὖν καὶ ἡ ἡρεμία ἐν χρόνῳ λέγεται
εἶναι, τῷ εἶναι τινα χρόνον ἐν φῷ τὸ εἶναι ἔχει ἡ ἡρεμία.
40

p. 221b16 Μετρήσει δ' ὁ χρόνος τὸ κινούμενον καὶ τὸ ἡρεμοῦν,
ἡ τὸ μὲν κινούμενον τὸ δὲ ἡρεμοῦν.

"Οτι καὶ τὰ πράγματα μετρεῖ ὁ χρόνος, οἷον τοὺς ἀνθρώπους ἡ τοὺς 45
25 ἵππους καὶ πάντα ἀπλῶς, οὐ καθ' αὐτό· οὐ γάρ ἡ ἀνθρωπος ὁ ἀνθρωπος
μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἡ ἔχει παράτασίν τινα κατὰ τὸ εἶναι.
ῶστε καθ' αὐτὸ τὴν κίνησιν τῶν πραγμάτων μετρεῖ ἡ τὴν ἡρεμίαν, κατὰ
συμβεβηκὸς δὲ καὶ αὐτὰς τὰς οὐσίας τῶν πραγμάτων, τῷ τὸ κινούμενον
ἡ τὸ ἡρεμοῦν ἡ ἀνθρωπον εἶναι ἡ λευκὸν ἡ ὄπιον ἀλλο.

1 τί οὖν ομ. K 2 οὐ ομ. M 3 εἶναι ἐν χρόνῳ M 4 τὸ αὐτὸ ἀκίνητόν K
5 τὸ κέντρον t, at cf. p. 755,9 sq. 6 εἰσιν G 6 εἰσι Gt 7 μὲν
om. Gt 7. 8 μὴ κινούμενον δὲ ομ. K 9 lemma om. K 8ν M: om. t 12 ἐν
om. K post εἶναι addunt κινήσεως Gt τὸ ομ. Gt 12. 13 εἶναι τινα αὐ-
τῶν M αὐτὸν K 13 ἡριθμεῖσθαι K: ἀριθμεῖσθαι t 14 ἥγουν GKM: ἡ t
alterum τὸ addidi 15 τινι (ex τι) corr. G² 16 ἐτεσιν (ex Ελεῖ) corr. G²: Εθε-
σιν t 19 τινι τὰ] τινίθετα (sic) K τῷ] τὸ K 21 τῷ Gt: τὸ KM
22 δὲ K 22. 23 καὶ — δὲ ἡρεμοῦν ομ. K

p. 221ο 20 Ὡστε δσα μὴ κινεῖται μῆτε ἡρεμεῖ, οὐκ ἔστιν ἐν τῷ χρόνῳ· τὸ μὲν γάρ ἐν χρόνῳ εἶναι τὸ μετρεῖσθαι χρόνῳ, ὁ δὲ τὸ χρόνος κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον.

"Οτι τὰ μῆτε κινούμενα μῆτε ἡρεμοῦντα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, κατα-
5 σκευάζει συλλογισμῷ χρώμενος τοιότῳ ἐν δευτέρῳ σχήματι· τὸ ἐν χρόνῳ
εἶναι τὸ μετρεῖσθαι ἔστιν ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὰ μῆτε κινούμενα μῆτε ἡρε-
μοῦντα οὐ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὰ ἄρα μῆτε κινούμενα μῆτε ἡρε-
μοῦντα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, δπερ ἔδει δεῖξαι. τούτου δὲ τοῦ συλλογισμοῦ
θεὶς ὁ Ἀριστοτέλης πρότερον τὸ συμπέρασμα, τῷ εἰπεῖν ὡστε δσα μῆτε 15·
10 κινεῖται μῆτε ἡρεμεῖ, οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, τῶν δύο προτάσεων τὴν
μὲν μείζονα τὴν καταφατικὴν ἔθηκε, τὴν λέγουσαν δτι τὰ ἐν χρόνῳ μετρεῖ-
ται ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὴν δὲ ἐλάττονα τὴν ἀποφατικήν, τὴν λέγουσαν τὰ
μῆτε κινούμενα μῆτε ἡρεμοῦντα [οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ], αὐτὴν μὲν οὐκ ἔθηκε,
δι' ἣν δέ ἔστιν ἀληθής αὐτῇ καὶ ἐξ ἣς συνάγεται τέθεικεν, ἔστι δὲ
15 τοῦτο δὲ χρόνος κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον, φ δεῖ προσυ-
πακοῦσαι τὸ 'μόνον'. δτι δὲ κινήσεως καὶ ἡρεμίας μέτρον δ χρόνος, ἔδει-
6 ξεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. εἰ δὲ κινήσεως καὶ ἡρεμίας μόνον μέτρον ἔστιν
δ χρόνος, ἀληθής δτι δέ σα μῆτε κινεῖται μῆτε ἡρεμεῖ οὐ μετρεῖται ὑπὸ⁶
τοῦ χρόνου. συνάγεται γάρ τοῦτο τῇ σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφῇ κατὰ τὸν
20 δεύτερον τῶν ὑποθετικῶν· εἰ τὰ μετρούμενα ὑπὸ χρόνου, ταῦτα ἡ κινεῖ-
ται ἡ ἡρεμεῖ, δσα ἄρα μῆτε κινεῖται μῆτε ἡρεμεῖ, ταῦτα οὐ μετρεῖται
ὑπὸ χρόνου, ἥτις δὲ ἐλάττων τε καὶ ἀποφατική τοῦ συλλογισμοῦ πρότασις,
ἐξ οὐ συνήχθη τὰ μῆτε κινούμενα μῆτε ἡρεμοῦντα μὴ εἶναι ἐν χρόνῳ. 10

p. 221ο 23 Φανερὸν οὖν δτι οδδὲ τὸ μὴ δν πᾶν ἔσται ἐν χρόνῳ.

25 Εἰπὼν τίνα μὲν τῶν ὄντων ἔστιν ἐν χρόνῳ, δτι δσα κινεῖται καὶ ἡρε-
μεῖ, τίνα δὲ οὐκ ἔστιν, δτι τὰ ἀντικείμενα τούτοις, βούλεται νῦν αὐτὸν
τοῦτο δεῖξαι καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ὄντων, δτι δσα μὲν ἀδύνατά ἔστι τῶν μὴ

1. 2 lemmatis verba "Ωστε—οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ habet G 1 μὴ] μῆτε Arist. (praeter FH), cf. etiam Philop. p. 755,9 1. 3 οὐκ—μέτρον om. K 2 τὸ μετρεῖσθαι M: ἐστὶ τὸ μετρεῖσθαι t: hoc vel τὸ μετρεῖσθαι ἔστι Aristotelis libri, cf. v. 6 et p. 759,8 4. 5 καὶ κατασκευάζει συλλογισμὸν χρώμενον K 6 μὴ KM: μῆτε Gt 7 μετρεῖται KM: μετροῦν-
ται Gt 8 δπερ ἔδεις δεῖξαι om. G: δπερ ἔδειξε t 9 τῷ Gt: τὸ KM δσα μῆτε KM:
δσα μὴ Gt 11 τέθεικε Gt 13 οὐκ—χρόνῳ delevi: iimmo οὐ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου
οὐ τέθεικε t 14 ἔστιν ἀληθής αὐτῇ (αὐτῇ K) KM: ἀληθής ἔστιν αὐτῇ Gt 14. 15 ἔστι
δὲ τοῦτο om. t 15. 16 προσυπακοῦσαι] προσαι (sic) K 16 τὸ om. Gt 17. 18 μέ-
τρον δ χρόνος μόνον ἔστιν M: μέτρον μόνον δ χρόνος ἔστιν t 18 ἀληθής δτι δσα μετα-
κινεῖται K 19 τοῦ om. K 19. 20 τὸν δεύτερον Gt: τὸ νῦν KM 20 μετρού-
μενον K 20 et 22 τοῦ χρόνου Gt 22 δ om. Gt 23 οὐ GKM: ἡς t 24 πᾶν—
χρόνῳ om. K πᾶν ἔσται M: ἔσται πᾶν t Arist.

όντων, ταῦτα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, δσα δὲ ἐνδεχομένως οὐκ ἔστι, ταῦτά ἔστιν τοῦ
ἐν χρόνῳ.

p. 221b25 "Ολως γάρ, εἰ μέτρον ἔστιν ὁ χρόνος κινήσεως καθ' οι
αδτό.

5 "Οτι τὰ ἀδύνατα οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ καὶ διὰ τούτων κατασκευάζει· 20
εἰ ὁ χρόνος καθ' αὐτὸν κινήσεως ἔστι μέτρον, τῶν δὲ ἄλλων κατὰ συμβε-
βηκός, τουτέστι τῶν ὑποχειμένων τῇ κινήσει ἡ τῇ ἡρεμίᾳ πραγμάτων, τὸ
δὲ ἐν χρόνῳ εἶναι ἔστι τὸ μετρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ χρόνου, δσα ἄρα μῆτε κι-
νεῖται μῆτε ἡρεμεῖ οὐ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου, τοιαῦτα δέ ἔστι καὶ τὰ
10 ἀδύνατα (ἀκινήτως γάρ ἔχει ἐν τῷ μὴ εἶναι), οὐκ ἄρα ὑπὸ χρόνου με-
τρεῖται· ὥστε οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός ἐν χρόνῳ ἔστι· κατὰ συμβεβηκός γάρ
μετροῦνται αἱ οὐσίαι ὑπὸ τοῦ χρόνου, δσαι ἡ κινοῦνται ἡ ἡρεμοῦσιν· 25
ώστε δσων κίνησις οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἡρεμία, ταῦτα οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός
μετρηθεῖεν διὰ ὑπὸ χρόνου· ὥστε οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός ἐν χρόνῳ
15 διὰ εἶναι.

p. 221b31 Τῶν δὲ μὴ διντων δσα μὲν περιέχει ὁ χρόνος, τὰ
μὲν ἡν, οἷον Ὁμηρός ποτε, τὰ δὲ ἔσται, οἷον τῶν μελλόντων
τι, ἐφ' ὅπότερα περιέχει· καὶ εἰ ἐπ' ἀμφω, ἀμφότερα καὶ ἡν
καὶ ἔσται.

20 "Οτι τῶν μὴ διντων δσα ἔστιν ἐν χρόνῳ, ἀ καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου
περιέχεται, ταῦτα ἔστι τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν πλείων ἔσται χρόνος, τὰ μὲν 20
ἡν καὶ οὐκέτι ἔστι, τὰ δὲ ἔσται καὶ οὕπω ἔστι, τὰ δὲ καὶ ἡν καὶ πάλιν
ἔσται. τὰ μὲν οὖν παρφηγμένα περιέχει ὁ χρόνος τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν
κατὰ τὸν παρεληλυθότα χρόνον καθ' ὃν ὑπῆρχε, τὰ δὲ μέλλοντα περιέχει
25 ὁ μέλλων χρόνος καθ' ὃν ἔσται· ὥστε πλείων ὁ χρόνος τοῦ μὴ εἶναι
αὐτῶν, τῶν μὲν ἡδη γενούμενων ὁ παρεληλυθός καθ' ὃν ὑπῆρχε πλείων
τοῦ δὲι γενούμενου χρόνου καθ' ὃν οὐκ ἔστι, ἐπὶ δὲ τῶν μελλόντων πλείων
τοῦ χρόνου καθ' ὃν οὐκ ἔστιν ὁ μέλλων χρόνος καθ' ὃν ἔσται, ἐπὶ δὲ
τῶν γεγενημένων καὶ πάλιν ἐσομένων πλείων ὁ χρόνος τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν 30
καθ' ὅπότερα διὰ περιέχοι αὐτά, τὰ μὲν ἡδη γενόμενα κατὰ τὸν παρ-

3 εἰ τ: ἡ K: ἡ M, at cf. v. 6 ἔστιν ὁ χρόνος κινήσεως K: ἔστι (μὲν ἔστι τ) κινήσεως ὁ χρόνος
M, cf. Arist. libri 6 ἔστι μέτρον KM: ἔστιν ἀριθμὸς Gt 7 πράγματα K: τῶν πραγμά-
των M 10 τοῦ χρόνου Gt 11 γάρ] δὲ τ 13 οὗτε ἡρεμίᾳ τ 14 τοῦ χρόνου M
16. 19 τὰ μὲν — καὶ ἔσται ομ. K 17 ποτε M: ποτε ἡν t Arist. 21 ταῦτά ἔσται]
τουτέστι? ἔστι τοῦ μὴ εἶναι αὐτῶν GKM: δὲ ἔστιν ὃν τοῦ μὴ εἶναι τ ὁ χρόνος τ
22 οὐκ ἔτι ἔσται τ καὶ ἡν K: καὶ νῦν M: ἡν Gt 24. 26 τὰ δὲ — ὑπῆρχε ομ. M
26 τῶν μὲν G: τῶν μὲν K: ἐπὶ μὲν τῶν τ πλείω KM 27 χρόνου KM: χρόνος t
27. 28 ἐπὶ δὲ—οὐκ ἔστιν ομ. K 28 καθὸ ἔσται M 28 p. 760,1 ἐπὶ δὲ τῶν γεγενημέ-
νων — καθ' ὃν ἔσται ομ. G 30 καθ' ὅπότερα M: καθὸ πότερον K: καθ' ὅπότερον t

ληγούμενα καθ' δν ήν, τὰ δὲ ἐσόμενα κατὰ τὸν μέλλοντα καθ' δν ἔσται. 15
καὶ εἰ ἐπ' ἄμφω, φησίν, ἀμφότερα, τουτέστιν εἰ ἐπ' ἄμφω περιέχει
οἱ χρόνοις τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ παρεληλυθός καὶ κατὰ τὸ μέλλον,
ἀμφότερα, τουτέστι καὶ ήν πρότερον καὶ πάλιν ἔσται.

5 p. 222 a 2 Ὡν δὲ μὴ περιέχει μηδέν, οὔτε ήν οὔτε ἔστιν οὔτε
ἔσται.

Τουτέστιν ἐφ' ὧν μὴ ὅντων κατὰ μηδὲν περιέχει οἱ χρόνοις τὸ μὴ 48
εἶναι αὐτῶν, μήτε κατὰ τὸ παρεληλυθός μήτε κατὰ τὸ μέλλον, ταῦτα οὔτε
ήν πρότερον οὔτε ἔστι νῦν οὔτε ἔσται μετὰ ταῦτα. τίνα δέ ἔστι ταῦτα,
10 ἐσῆμανεν εἰπών ὧν τὰ ἀντικείμενα ἀεὶ ἔστιν, οἷον τὸ ἀσύμμετρον 49
εἶναι τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ, η̄ τούτου ἀεὶ ὅντος καὶ ἐξ ἀνάγκης ὅντος
τὸ ἀντικείμενον τούτῳ (τοῦτο δέ ἔστι τὸ σύμμετρον εἶναι τὴν διάμετρον
τῇ πλευρᾷ) οὐδέποτε ἔστι καὶ ἀδύνατον αὐτὸν εἶναι. ὥσπερ οὖν τὸ εἶναι
ἀσύμμετρον τὴν διάμετρον τῇ πλευρᾷ, διὰ τὸ μηδαμόθεν ὑπὸ τοῦ χρόνου
15 περιέχεσθαι ἀλλ' εἶναι ἀνὰ τὸν ἀπαντα χρόνον, οὐκ ἔστιν ἐν χρόνῳ, οὕτως
καὶ τὸ τούτῳ ἀντικείμενον μηδέποτε ὑπάρχον οὐκ ἔχει τὸ μὴ εἶναι αὐτοῦ
ἐν χρόνῳ, διὰ τὸ συμπαρεκτείνεσθαι τῷ παντὶ χρόνῳ τὴν ἀνυπαρέχειν αὐτοῦ. 50

p. 222 a 10 Τὸ δὲ νῦν ἔστι συνέχεια χρόνου, ὥσπερ ἐλέχθη.

Πρόκειται νῦν αὐτῷ περὶ τῶν χρονικῶν προσρημάτων διαλαβεῖν, τί
20 ἔκαστον σημαίνει, οἷον τί ἔστι τὸ νῦν, τί τὸ ποτέ, τί τὸ ἥδη, τί τὸ ἥρτι,
τί τὸ πᾶλαι, τί τὸ ἐξαίργης. πρῶτον δὲ περὶ τοῦ νῦν διαλέγεται, καὶ |
φησι διττὸν εἶναι τὸ νῦν, τὸ μὲν ἀκαριαῖον τὸ δὲ πλατικόν. πρῶτον δὲ 51
περὶ τοῦ ἀκαριαίου νῦν διαλέγεται, καὶ φησι ταῦτα ἀπέρ καὶ πρότερον
εἰπεν, διττὸν εἶναι τὸ νῦν ἐν δὲν καὶ τὸ αὐτὸν καὶ τῆς συνεχείας ἔστιν αἰτίον τῷ
25 χρόνῳ καὶ τῆς διαιρέσεως· δταν μὲν γάρ ὡς κοινὸν πέρας ληφθῆ ἀμφο-
τέρων τῶν χρόνων, τοῦ τε παρεληλυθότος καὶ τοῦ μέλλοντος, τότε συνέχει
δι' ἔκατον τὰ διάφορα τοῦ χρόνου μέρη (αὐτὸς γάρ ἐν τῷ πέμ-
πτῳ βιβλίῳ δριζόμενος τὸ συνεχές οὗτο φησίν, διτι συνεχές ἔστιν οὐ τὰ 52
μέρη πρός τινα κοινὸν δρον συνάπτει· εἰ τοίνυν κοινὸς δρος τῶν μερῶν

2. 4 τουτέστι—ἀμφότερα οι. M 3 τῷ μὴ G, qui alterum κατὰ οι. τὸ (post prius κατὰ) οι. Mt 4 τουτέστι οι. t 5 ὧν (Arist. codd. HIE²G) M: *v K: δσα t μὴ οι. M περιέχειν K μηδέν M et Arist. cod. H: οὐδέν K: μηδαμῆ t 5. 6 οὔτε ήν οὔτε ἔστιν οὔτε ἔσται M: οι. K: οὐτ' ήν, οὔτ' ἔσται t 9 ταῦτα (post ἔστι) οι. G 10 δσων Arist. 11 η̄ τούτου (τοῦτο K) GKM: τούτου γάρ t: fort. η̄ τούτου, nisi quid intercidit 12 τοῦ ἀντικειμένου primitus G 13. 14 οὐδέποτε—πλευρᾶ οι. M 13 οὐδέποτε δέ ἔστι G 15 πάντα t 16 αὐτοῦ libri 17 τὴν ὑπαρέχαν K 18 lemma οι. K 22 et 23 ἀκριαῖον (item p. 761, 25. 31 etc.) et ἀκριαῖον K πλατυκόν primitus M 23 πρότερον c. 11 p. 220 a 4 25 κανόν primitus M 27. 28 ἐν τῷ πέμπτῳ (ε̄ G) κτλ.] Phys. E 3 p. 227 a 10. cf. Philop. p. 732, 10. Simplie. p. 748, 4 28 δριζόμενον K 28. 29 τὸ συνεχές—τοίνυν οι. M 29 κοινὸν] κενὸν t

τοῦ χρόνου τὸ νῦν, συνέχεια δὲν εἶη τοῦ χρόνου), δταν μὲν οὖν ὡς ἐν τῷ ληφθῆ καὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ λόγῳ, λέγω δὴ ὡς ἐν τι κοινὸν πέρας, τότε συνέχεια γίνεται τοῦ χρόνου, δταν δὲ ἐν μὲν ἦ τῷ ὑποκειμένῳ, τῷ δὲ λόγῳ μὴ ἐν λαμβάνηται, ἀλλὰ τοῦ μὲν τελευτῇ τοῦ δὲ ἀρχῇ, τότε 5 διαιρεσίς γίνεται τοῦ χρόνου. ὅσπερ καὶ ἐπὶ τῶν γραμμῶν τὰ σημεῖα· δταν μὲν γάρ λάβω ἐν τῷ γραμμῇ σημεῖον τι κατ' ἐπίνοιαν, εἰ μὲν 10 ἀπλῶς ὡς πέρας ἀμφοτέρων τῶν γραμμῶν αὐτὸν λάβω, οἷόν ἐστι καὶ τὸ τοῦ κύκλου κέντρον κοινόν τι πέρας δὲν πασῶν τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν περιφέρειαν ἀγομένων εὐθειῶν, τότε συνέχεια ἐστι τῆς γραμμῆς τὸ σημεῖον, 15 δταν δὲ τὸ ληφθὲν σημεῖον δύο λόγους ἀναδέξηται, οἷον τεμνομένην ἐπινούντων ἡμῶν τὴν γραμμήν, καὶ τοῦ μὲν πέρας ἦ τοῦ δὲ ἀρχῆς, τότε διαιρεσίς ἐστι τῆς γραμμῆς τὸ σημεῖον. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν, εἰ μὲν ὡς ἔνα λόγον ἔχον λαμβάνεται τὸν τοῦ κοινοῦ πέρατος, συνέχεια γί- 20 νεται τοῦ χρόνου, δταν δὲ ὡς δύο λόγους ἔχον λαμβάνηται, διαιρεσίς τοῦ χρόνου γίνεται. διαφέρει δὲ τὸ νῦν τοῦ σημείου τῷ τὸ μὲν σημεῖον δύ- 25 νασθαι καὶ ἐνεργείᾳ λαμβάνεσθαι, τὸ δὲ νῦν οὐ· οὐδὲ γάρ μένει τὸ νῦν, ἀλλ' αὐτὸν ἐν ῥύσει ἐστι. τὸ δὲ πλατικὸν νῦν ἐστι τὸ ἐγγὺς τοῦ ἀκαριαίου νῦν, οἷον ‘πότε ἥλιθεν;’ φαμὲν δτι νῦν, διότι ἐγγὺς ὁ χρόνος τοῦ ἀκαριαίου νῦν, καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος διοίως φαμὲν ‘ἥξει νῦν’, διότι σή- 30 μερον ἥξει. τὰ δὲ πρὸ πολλοῦ γενόμενα χρόνου ἦ μετὰ πολὺν ἐσόμενα, οὐ φαμὲν νῦν γενέσθαι ἦ ἐσεσθαι· τὰ γάρ ἐν Ἰλίῳ γενόμενα οὐ φαμὲν 35 νῦν γενέσθαι, διότι πολὺς ὁ χρόνος ὁ μεταξύ, οὐδὲ τὰ μετὰ πολὺν ἐσό- μενα χρόνον φαμὲν νῦν ἐσεσθαι.

Τὸ δὲ ποτέ, φησί, χρόνον ὡρισμένον σημαίνει συνάπτοντα πρὸς τὸ 25 ἀκαριαῖον νῦν τὸ ἐνεστηκός. λέγεται δὲ ἐπὶ τε τοῦ παρελθόντος καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, καὶ ἀμφοτέρως ἐν τι πέρας ἔχει τὸ ἐνεστηκὸς νῦν, οἷον ‘πότε γεγόνασι τὰ Τρωικά;’ φαμὲν πρὸ χιλίων εἰ τύχοι ἐτῶν, καὶ ‘πότε ἔκλειψις γενήσεται;’ φαμὲν μετὰ τοσούτους μῆνας. ἐστιν οὖν τὸ ποτέ ὡρισμένος τις χρόνος συνάπτων πρὸς τὸ ἐνεστώς νῦν καὶ τὸ δτε γέγονε 30 τὸ πρᾶγμα. εἰ δὲ τοῦτο ἐστι τὸ ποτέ, χρόνος τις ὡρισμένος ἦτοι παρελη- λυθώς ἦ μέλλων συνάπτων πρὸς τὸ ἀκαριαῖον νῦν τὸ ἐνεστώς, οὐδεὶς δέ 35 ἐστι χρόνος ἐνεργείᾳ λαμβανόμενος δι μὴ ἐστι ποτέ, εἴτε ἐπὶ τοῦ παρελθόντος λάβωμεν εἴτε ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, ἔοικε πᾶς εἶναι χρόνος πεπερα- σμένος. ἀρα οὖν, φησίν, ὑπολειψει ὁ χρόνος ἦ οὐ; καὶ φησιν δτι οὐχ ὑπολειψει. εἰ γάρ τὸ ποτέ ὑπὸ δύο νῦν περατοῦται, πᾶν δὲ νῦν καὶ ἀρχή

7 ἀπ(π eras. in exitu versus)πλῶς G 9 ἀγομένῳ K τῶν εὐθειῶν M 10 τεμνο-
μένῃ scripsi: γινομένην GKM: διαιρουμένην τ 10. 11 ἡμῶν ἐπινοούντων Gt
13 τὸν] τὸ M συνέχει K 14 ὡς KM: εἰς G: om. t 18 οἷον πότε ἥλιθεν]
καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος M φαμὲν K: διοίως φαμὲν G Mt δτι om. t 19 φαμὲν
διοίως K ἥξειν (K)t 19. 20 σημερον t: σημεῖον GKM 20 πολὺν t: πολλὰ
GKM 21 τὰ μὲν γάρ Gt 22 γενέσθαι νῦν Gt τὰ om. K 23 χρόνος K
25 παρεληλυθότος t 26 πέρας om. Gt 28 γεννήσεται K 29. συνάπτον t
32 ἐνεργείᾳ K 33 λάβοιμεν t πᾶς χρόνος εἶναι M 34 ἀρα K: ἀρα GM:
ἀρ' t φησίν et δ om. M

ἐστι καὶ τελευτή, οὐδέποτε ὑπολείψει δικρόνος, ἀλλ' αἰτεῖται λαμβάνειν τὸν πωτέ· ὡστε οὐδέποτε ὑπολείψει. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἀν συγχωρήσεις ητοις μὴ βιουλόμενος τὸν χρόνον ἀΐδιον εἶναι, διτι πᾶν νῦν τοὺς δύο λόγους ἀναδέχεται, τὸν τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν τοῦ τέλους, ἀλλ' ἔσται τι νῦν δι τέλος 5 μὲν ἔσται, οὐκέτι δὲ ἀρχή. κατασκευάζει οὖν τὸ μὴ ὑπολείψειν τὸν χρόνον ἐκ τῆς κινήσεως· εἰ γάρ αἰτεῖται λαμβάνειν, φησίν, ἀνάγκη καὶ χρόνον αἰτεῖται εἶναι. διτι δὲ ή κίνησις αἰτεῖται λαμβάνειν, ἐν τῷ διγδόφῳ ταύτης τῆς πραγματείας πειράται μὲν δεικνύναι, πᾶν δὲ μᾶλλον δεικνυσιν ή τοῦτο, ὡς ἐν ταῖς σχολαῖς ἔκεινου τοῦ βιβλίου ἀπεδείχαμεν.

10 Τὸ δὲ ἥδη, φησίν, ἔστι τὸ ἐγγὺς τοῦ παρόντος ἀκαριαίου νῦν, ὅπερ ἦτοι τοῦ παρελθόντος χρόνου μέρος ἔστιν ἦτοι τοῦ μέλλοντος· λέγεται γάρ ἐπ' ἀμφοτέρων. λεγόντων γάρ 'πότε βιοῦσιες;' φημι διτι ἥδη, διότι οὐ πολὺ ἀφέστηκε τοῦ ἐνεστῶτος νῦν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ παρελθόντος φαμέν διτι ἥδη βεβαίως, οὐδεὶς μέντοι ἐπὶ τῶν πολὺ ἀφεστηκότων χρόνων 15 λέγει τὸ ἥδη· οὐ γάρ ἄν τις εἴποι τὸ 'Ιλιον ἥδη ἐαλωκέναι, οὐδὲ τὰ μετὰ πολὺν χρόνον ἐσόμενα ἥδη ἔσεσθαι. τί οὖν διοίσει τὸ ἥδη τοῦ πλα- 40 τικοῦ νῦν; φημι οὖν διτι ἦτοι τὸ αὐτὸ δὲ ἐκατέρου δηλοῦται δινόματος, ἥ, εἰ μὴ τὸ αὐτὸ δηλοῦται ἀλλ' ἔχουσι τινα πραγματειώδη διαφοράν, κατὰ τὸ ποσὸν διοίσουσιν, διτι τὸ πλατικὸν νῦν ἵσως ἔγγιον μᾶλλον ἔστι 20 τοῦ ἀκαριαίου νῦν ἥπερ τὸ ἥδη.

Τὸ δὲ ἄρτι καὶ αὐτὸ μέν ἔστι τὸ ἐγγὺς τοῦ νῦν, ἀλλὰ μόνου τοῦ παρεληλυθότος ἔστι μέρος, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ μέλλοντος· 'πότε ἥλθες;' φαμέν διτι ἄρτι, διότι ἐγγὺς ὁ χρόνος τοῦ ἐνεστῶτος νῦν, ἐπὶ μέντοι τοῦ μέλλοντος οὐδεὶς τῶν Ἐλλήνων ἐχρήσατο τῷ ἄρτι (οὐδεὶς γάρ φησιν 'ἄρτι 45 λούσομαι, ἄρτι βαδίσω'), ἀλλ' ἐπὶ μόνου τοῦ παρεληλυθότος.

Τὸ δὲ πάλαι εἰστι, φησί, τὸ πόρρω τοῦ ἐνεστῶτος· 'παλαι γέγονε τὰ Τρωικά', διτι πολὺν ἀπὸ τοῦ ἐνεστηκότος διεστήκασι χρόνον.

Τὸ δὲ ἔξαιφνης, φησί, λέγεται τὸ ἐν ἀναισθήτῳ χρόνῳ διὰ σμικρότητα μεταβάλλον, οἷον λέγομεν ἔξαιφνης χειμῶνα γενέσθαι, διτι ἐν βραχεῖ 30 μεταβάλλῃ τὸ περιέχον καὶ διὰ τὴν βραχύτητα μὴ συναισθανόμεθα τῆς μεταβολῆς, 'ἔξαιφνης τέθυνκεν', διτι διὰ τὴν σμικρότητα τοῦ καιροῦ οὐ 50 συνηρθόμεθα τῆς μεταβολῆς τῆς ἐκ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' οἷον ἀμέσως ἐκ τοῦ εἶναι τὸ μὴ εἶναι εἰδομεν.

2 τὸ ομ. M	4. 5 τὸν τῆς—μὲν ἔσται ομ. M	4 καὶ τὸν K: καὶ Gt
6 καὶ χρόνος αἰτεῖται K	7 διγδόφω GKM: ή t: cf. Phys. θ 1 sqq. ὡς ἐν κτλ.] cf. Simplic. f. 259v-33 sqq.	
11 ἦτοι (altero loco) GKM: ή t, at cf. p. 522, 20. 766, 12 al.	9 ἀπεδείχαμεν M: ἀπεδείχαμεν K: ἀπεδείχαμεν Gt	12 prius γάρ GKM:
δε t 15 τὰ ομ. Gt	16 τὸ ἥδη ομ. M	17 ἦτοι ομ. M 18. 19 δια-
φοράν, καὶ κατὰ t	18 διαφονίαν (sic) K	19 prius τὸ ομ. M 21 τὸ
K: τὸ αὐτὸ M	24 τῷ Mt: τὸ GK γάρ] γοῦν fort. recte M	26 εἰστι
om. K γέγονεν t	27 ἐνεστῶτος M χρόνον G Mt: χρόνου K	28 ἐν
om. Gt 30 μεταβάλη M	συναισθανόμεθα KM 31 τέθηκεν K	33 θορευ
K: θορευ M		

p. 222a13 Ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῆς στιγμῆς μενούσης φανερόν. 16·

Οὐχ οὖτας ἔστι φανερὸν τὸ νῦν καὶ διαιροῦν καὶ συνέχον τὸν χρόνον, ὥσπερ ἡ στιγμὴ φανερὰ συνέχουσα καὶ διαιροῦσα τὴν γραμμήν· ἡ δὲ αἵτια, διότι τὸ μὲν σημεῖον δύναται μένειν, τουτέστιν ἐνεργείᾳ | 5 ληφθῆναι, τὸ μέντοι νῦν οὐχ ἔστηκεν, ἀλλ' ἐν ῥύσει ἔστι. t 6·

p. 222a14 Διαιρεῖ δὲ δυνάμει.

Δυνάμει φησὶν ἀντὶ τοῦ κατ' ἐπίνοιαν. διὰ τοῦτο καὶ ἡ διαιρεσίς τοῦ χρόνου κατ' ἐπίνοιαν· οὐδὲ γάρ δυνάμει διαιρεῖ τὸν χρόνον τὸ νῦν, ἐπεὶ κανὸν ἐνεργείᾳ διεῖλε, νῦν δὲ εἰς καὶ συνεχῆς ἔστιν ὁ γρόνος ἐπινοίᾳ 10 μόνη τὸ διαιρετὸν ἔχων. 5

p. 222a14 Καὶ ἡ μὲν τοιοῦτον, ἀεὶ ἔτερον τὸ νῦν.

Τουτέστιν ἡ διαιρεῖ· καθὸ γάρ διαιρεῖ, δύο λόγους ἀναδέχεται καὶ τὸν τοῦ τέλους καὶ τὸν τῆς ἀρχῆς (ἄλλο γάρ ἔστιν αὐτῷ τὸ εἶναι τελευτῇ τοῦ παρελθόντος χρόνου, καὶ ἄλλο τὸ εἶναι ἀρχῇ τοῦ μέλλοντος), 15 ἡ δὲ συνέχει τὸν παρελθυθότα καὶ τὸν μέλλοντα, ταύτῃ ἐν ἔστι καὶ ταύτον, οὐ μόνον τῷ ὑποκειμένῳ ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ· ὡς γάρ κοινὸν 10 πέρας ἀμφοῖν λαμβάνεται. ὥσπερ δὲ εἰ νοήσεις μοι δύο μύρμηχας ἀπὸ τῶν δύο τῆς γραμμῆς ἄκρων κινηθέντας, καὶ εἰς ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸν σημεῖον ἀμφοτέρους ἀποπερατώσαντας τὴν κίνησιν· τὸ οὖν σημεῖον, εἰς δὲ 20 ἀπεπερατώθησαν αἱ κινήσεις, κοινὸν τι πέρας καὶ τέλος ἔστιν ἀμφοτέρων τῶν κινήσεων. οὖτας οὖν καὶ τὸ νῦν εἰ μὴ ἀπλῶς ὡς δύο λόγους ἔχον λαμβάνειν, ἀλλ' ὡς ἐνα τινά, τὸν τοῦ πέρατος, τότε συνέχειά ἔστι τοῦ χρόνου.

p. 222a15 Ὦσπερ ἐπὶ τῶν μαθηματικῶν γραμμῶν, ἡ μὲν ἡ αὐτὴ 16
ἀεὶ στιγμὴ, τῇ νοήσει διαιρούντων ἀεὶ ἄλλη καὶ ἄλλη, ἡ δὲ
25 μία, ἡ αὐτὴ πάντῃ.

Τουτέστιν ὥσπερ (εἰ) ἐπὶ τῶν μαθημάτων λαμβάνομεν στιγμήν τινα κατ'

1 ἀλλ' ΚΜ: ἀλλὰ ταῦτ' ι: ἀλλὰ τοῦτ' Arist. μενούσης φανερὸν φη. Κ 2 καὶ (priore loco)
GKM: τὸ ι 3 ἡ στιγμὴ ἡ G 4 ὡς ἐνεργεία (ἐνέργεια G) Gt 5 οὐκ ἔστηκεν Κ 6 δὲ
καὶ δυνάμει τ 8 οὐ γάρ Gt 9 καὶ M: καὶ GKT διῆλεν Κ: διεῖλεν δὲ ι εἰς οι. M
10 μόνον τ ἔχον Κ 12 Ἡ τοιοῦτον τουτέστιν τ ἡ G 13 τοῦ οι. Κ ἔστιν οι. t
αὐτὸν Κ 13. 14 τελευτὴ GM 14 ἀρχὴ t: ἀρχὴ GKM 15 ἡ Gt: εἰ ΚΜ ἔστι t:
εἶναι GKM 18 κινηθέντων compend. K 20 ἔστι καὶ τέλος Gt 21 ἔχων primitus G
λαμβάνειν t 22 τὸν t: τῶν GKM 23. 25 δὲ μὲν πάντη οι. Κ 23 ἡ μὲν M: οὐ γάρ t
Arist. (in ras. cod. F), at cf. Simplic. p. 748, 31 καθὸ μὲν κτλ. 24 δὲ M: δὲ μία t
distinxii ante τῇ cl. p. 761, 10: post νοήσει distinguit t: nulla distinctio M 24. 25 δὲ
διλλη καὶ ἄλλη—πάντη M: γάρ ἄλλη περι πλura t 26 εἰ addidi μαθηματικῶν Gt

ἐπίνοιαν ἐν τῇ γραμμῇ, καὶ ταύτην ἀεὶ μίαν οὖσαν (μία δέ ἐστι τῷ κατ' ¹⁶
 ἐπίνοιαν λαμβάνεσθαι καὶ μὴ κατ' ἐνέργειαν), διταν μὲν ὡς διαιροῦσαν
 αὐτὴν λαμβάνωμεν τὴν γραμμήν, τότε ἄλλην καὶ ἄλλην τῷ λόγῳ λαμβά-
 νομεν, διταν δὲ μὴ ὡς διαιροῦσαν αὐτὴν λάβωμεν, ἀλλ' ὡς ἔνα καὶ τὸν ²⁰
 5 αὐτὸν ἔχουσαν λόγον πρὸς ἀμφότερα τὰ μόρια τῆς γραμμῆς, τότε οὐ μόνον
 τῷ ὑποκειμένῳ γίνεται μία, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ· οὕτως οὖν καὶ τὸ νῦν
 κατ' ἐπίνοιαν λαμβανόμενον, εἰ μὲν ὡς δύο λόγους ἔχον αὐτὸν δεξέριμεθα,
 διαιρεσις γίνεται τοῦ χρόνου, εἰ δὲ ὡς ἔνα λόγον ἔχον, συνέχεια. ἔχει
 δὲ ἡ λέξις ἔν τισι καὶ οὕτως ἡ μὲν ἔν, ταύτη ἀεὶ μία ἡ στιγμή,
 10 τουτέστι καθὸ ἔν ἐστι τὸ σημεῖον οὐ μόνον τῷ ὑποκειμένῳ ἀλλὰ καὶ τῷ
 λόγῳ, ταύτη μία οὖσα ἡ στιγμὴ συνέχεια γίνεται τῆς γραμμῆς, τῇ νοήσει ²⁵
 δὲ διαιρούντων ἀεὶ ἄλλη καὶ ἄλλη, τουτέστι ταύτην τὴν μίαν στιγμὴν
 ἄλλην καὶ ἄλλην ποιοῦμεν τῷ λόγῳ, τῇ νοήσει διαιροῦντες τὴν γραμμήν.
 ἡ δὲ μία, ἡ αὐτὴ πάντῃ· τοῦτο ἀνάληψις ἐστι τοῦ προτέρου, διτι διταν
 15 ὡς μίαν πάντῃ λάβωμεν, τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον καὶ συνέχει τὴν γραμμήν. ³⁰
 ἐστι γάρ τὸ αὐτὸν καὶ κατὰ τὸ αὐτὸν ἡ διαιρεσις καὶ ἡ σύνθεσις. ἐπὶ
 γάρ τοῦ κατ' ἐπίνοιαν λαμβανομένου σημείου ταῦτον ἐστι τῷ ὑποκειμένῳ ἡ
 διαιρεσις καὶ ἡ σύνθεσις· τὸ γάρ αὐτὸν κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην ἐπίνοιαν ἡ
 διηγημένον νοεῖται ἡ ἡνωμένον. καὶ κατὰ τὸ αὐτόν, τούτεστι καθ' ἔν
 20 καὶ τὸ αὐτὸν σημεῖον· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δι' ἑαυτοῦ ἡ ἐνοῦν ἡ διαιροῦν τὴν
 γραμμήν ἄλλως καὶ ἄλλως λαμβανόμενον.

p. 222•21 "Αλλο δὲ διταν ὁ χρόνος ὁ τούτου ἐγγὺς (ἢ).

"Οτι ἐστὶ καὶ τὸ πλατικὸν νῦν χρόνος τις ἐγγὺς τοῦ ἀκαριαίου νῦν ²⁷
 καὶ κατὰ τὸν παρεληλυθότα χρόνον καὶ κατὰ τὸν μέλλοντα, οὔτε δὲ τὰ
 25 πάλαι γενόμενα, οἷον τὰ ἐν Ἰλίῳ, οὔτε τὰ μετὰ πολὺν ἐσόμενα, οἷον εἰ
 ἐσται κατακλυσμός, νῦν λέγεται γεγονέναι ἡ γίνεσθαι, καίτοι συνεχοῦς ὄν-
 τος εἰς αὐτὰ τοῦ χρόνου, διότι μὴ σύνεγγύς εἰσι τοῦ ἀκαριαίου νῦν. ⁴⁰

p. 222•24 Τὸ δὲ ποτέ χρόνος ὡρισμένος πρὸς τὸ πρότερον νῦν.

Τὸ ποτέ χρόνος ἐστί, φησίν, ὄριζόμενος ὑπὸ δύο νῦν, τοῦ τε ἐνετῶ-
 30 τος κάκείνου ἐν ᾧ ἡ γέγονεν ἡ ἐσται τὸ πρᾶγμα. οἷον πότε ἐλήφθη ἡ

1 τῷ] τὸ K 2 ὡς] ὡς μὴ G 3. 4 τὴν γραμμήν—λάβωμεν οἱ. G 6 μία γίνε-
 ται τὸ ⁷ ὡς εἰ μὲν ὡς G 8 τῷ χρόνῳ Gt 9 ἡ (post μία) οἱ. M 10 καθὸ
 ἔνεστι G μόνῳ K 12 τουτέστι οἱ. G ταύτην KM: ταύτη Gt 13 διαιροῦντας G
 14 ἡ M: *δ (sic) K: ἡ G: H t 16 γάρ M: δὲ (K?)G: δέ φησι t. ceterum cf. Arist.
 ἡ διαιρεσις καὶ ἡ σύνθεσις οἱ. K σύνθεσις Mt: συνέχεια (οἱ. quae sequuntur usque ad
 σύνθεσις v. 18) G: ἔνωσις Arist. 18 ἐπίνοιαν οἱ. M 20 ἡ διαιροῦν ἡ ἐνοῦν M
 21 ἄλλα καὶ ἄλλως G 22 ἡ t: οἱ. KM 23 τὸ Gt: τὸ KM πλαστικὸν G
 24 alterum κατὰ οἱ. M 25 πολὺ M εἰ οἱ. M 26 γεγονέναι] ἡ γενέσθαι M
 27 ἐστι Gt 28 πρὸς—νῦν οἱ. K 29 χρόνος ἐστί, φησίν K: φησι χρόνος (ἐστιν
 add. M) GMt 30 prius ἡ οἱ. M πότε GKM: πότε t

Τροία;’ φαμὲν πρὸ χιλίων ἐτῶν, περιορίζοντες τὸν χρόνον τοῦτον τῷ τε ^{τῷ}
πάλαι νῦν, ἐν φέληφθη ἡ Τροία, καὶ τῷ ἐνεστῶτι. ὑμοίως φαμὲν δπὶ 45
ἔσται ἔκλειψις μετὰ τοσόνδε χρόνον, περιορίζοντες πάλιν τὸν χρόνον τῷ τε
ἐνεστῶτι νῦν καὶ τῷ ἐσομένῳ. ἐν φέληψις. εἰπὼν δὲ ὥρι-
δ σμένος πρὸς τὸ πρότερον νῦν ἔδωκε προσυπακούειν ‘καὶ πρὸς τὸ
ὅστερον.’ τὸ γάρ πρότερον ὑστέρου ἔστι πρότερον, τὸ δὲ πρότερον καὶ
ὑστερον οὐ τὸ αὐτὸν λαμβάνεται, ἀλλ’ ἐπὶ μὲν τοῦ ποτέ τοῦ παρεληλυθότος
πρότερον μὲν ἔστι τὸ νῦν ἐν φέληψις τὸ πρᾶγμα ὑστερον δὲ τὸ ἐνεστη-
κός, ἐπὶ δὲ τοῦ μέλλοντος ἀνάπαλιν, πρότερον μὲν τὸ ἐνεστηκός νῦν ὑστερον 50
10 δὲ τὸ μέλλον ἐν φέληψις τὸ πρᾶγμα.

p. 222-27 Ἐσται ἄρα ποσός τις ἀπὸ τοῦτο χρόνος εἰς ἔκεινο. |

Εἰ γάρ δεῖ τὸ ποτέ πεπεράνθαι πρὸς τὸ νῦν, τὸ ἐνεστηκός λέγω, t 7^τ
ἔστιν ἄρα ὥρισμένον τι ποσὸν τοῦ χρόνου τούτου ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος μετρού-
μενον εἰς ἔκεινο· καλῶς ἄρα εἰρηται, δτι ὥρισμένος χρόνος ἔστι τὸ ποτέ.
15 εἰ δὲ μηδεὶς χρόνος δις οὐ ποτέ, πᾶς δὲ εἴη χρόνος πεπερασμένος.
εἰ γάρ τὸ ποτέ ἐπὶ παντὸς λέγεται χρόνος (ἐν τῷ παρεληλυθότι γάρ καὶ
τῷ μέλλοντι πᾶς χρόνος, ἐν τούτοις δὲ τὸ ποτέ), τὸ δὲ ποτέ πεπέρανται,
καὶ πᾶς ἄρα χρόνος πεπέρανται. Θεν καὶ ἀπορεῖ δτι εἰ πᾶς χρόνος πεπέ-
ρανται, ἄρα καὶ ἐπιλείψει ὁ χρόνος η οὐ; δόξει γάρ διὰ τὸ πάντα εἶναι
20 πεπερασμένον καὶ ὑπολιπεῖν. ἀλλ’ εἰ καὶ πᾶς ὁ λαμβανόμενος πεπερασμένος
ἔστιν, ἀλλ’ οὖν εἰπερ ἀδίοις η κίνησις, ης ἀριθμὸς ὁ χρόνος, ἀνάρχη καὶ
αὐτὸν ἀδίοιν εἶναι. τι οὖν; φησίν, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος κατ’ ἀριθμόν,
η τῷ εἰδει μόνον εἰς; καὶ φησιν δτι ὡς δὲ ἔχῃ η κίνησις, οὗτως ἔχει
καὶ ὁ χρόνος· εἰ μὲν γάρ μία καὶ η αὐτῇ τῷ ἀριθμῷ, καὶ ὁ χρόνος
25 ὥσαύτως, εἰ δὲ τῷ εἰδει μόνον μία, καὶ ὁ χρόνος τῷ εἰδει μόνον εἰς. ὡς 10
ἐν ὑποθέσει δὲ τὸν λόγον προτίγγαγε, τὸ δὲ ἀληθὲς πρόδηλον, δτι τῷ εἰδει
μόνον εἰς ὁ χρόνος, οὐ μέντοι τῷ ἀριθμῷ, διότι καὶ η κίνησις.

p. 222-33 Ἐπεὶ δὲ τὸ νῦν τελευτὴ καὶ ἀρχὴ χρόνου.

Εἰ τὸ νῦν, φησί, τελευτὴ μέν ἔστι τοῦ παρελθόντος χρόνου, ἀρχὴ δὲ 18

1 τῷ] τὸ K 3 ἔσται ποτὲ ἔκλειψις τόσον δὲ K τὸν χρόνον πάλιν M
 4. 5 ὥρισμένος t: ὥρισμ K: ὥρισμένον M: ὥρισμένως (sic) G 7 τοῦ (οὐ. K?) ποτέ^τ
τοῦ παρεληλυθότος GK: τοῦ παρεληλυθότος ποτὲ t 8 τὸ (post δὲ) om. GK 11 ἄρα K
χρόνος ἀπὸ τοῦτο M εἰς KM et Arist. cod. H: καὶ εἰς t 13 ἔσται M τι ποσὸν
ὥρισμένον K 15 δὲ om. G 17. 19 πεπέρασται ubique libri 18 χρόνος ἄρα M:
ἄρα om. K δτι om. Gt 19 ἄρα (K)t: ἄρα GM δ om. M 20 πεπε-
ρασμένα (priore loco) M ὑπολιπεῖν M: ὑπολείπειν K: ὑπολείπειν Gt 21 ης ἀριθμὸς
Gt: ισάριθμος (ισ. M) δὲ KM 22 δὲ αὐτὸς δ Gt 23 εἰς μόνον Gt ξεν] ξχοι t
27 μέντοι] μένου, ut videtur, primitus G τῷ om. t 28 χρόνου K: τοῦ χρόνου Mt
et Arist. cod. F 29 τὸ νῦν Gt: τοίνυν KM, sed post φησί addit τὸ νῦν M

τοῦ μέλλοντος, τὸν αὐτὸν ἔχοι ἀν λόγον, δν ἔχει δ κύκλος πρὸς τὸ χυρτὸν t 7· καὶ τὸ κοῖλον· καδ' ἐν γάρ καὶ τὸ αὐτὸν ὑποκείμενον η γραμμὴ κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην σχέσιν καὶ κυρτή ἔστι καὶ κοῖλη. εἰ τοίνυν τοιοῦτόν ἔστι τὸ νῦν καὶ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν καὶ ἀρχή ἔστι καὶ τελευτή, ἄλλου μὲν τελευτῆς 5 ἄλλου δὲ ἀρχῆς, οὐδέποτε ὑπολείψει ὁ χρόνος· αἱ δὲ γὰρ τὸ ληφθὲν τοῦ χρόνου πέρας ἄλλου ἔσται χρόνου ἀρχῆς. ἀδύνατον γὰρ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν 20 νῦν τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ ἀρχῆν εἶναι καὶ τέλος· οὕτω γὰρ ἀν μα καὶ κατὰ ταῦτα τὰ ἐναντία ὑπῆρχεν. εἰ τοίνυν τοιοῦτον τὸ νῦν, αἱ δὲ ἀρχῆς ἔσται ὁ χρόνος· ὥστε οὐχ ὑπολείψει.

10 p. 222^a7 Τὸ δὲ ἥδη τὸ ἐγγύς ἔστι τοῦ παρόντος νῦν ἀτόμου μέρος τοῦ μέλλοντος χρόνου.

"Οτι τὸ ἥδη μόριόν τι ἔστιν ἥτοι τοῦ παρελθόντος χρόνου ἥτοι τοῦ 25 μέλλοντος, ἐγγύς ὑπάρχον τοῦ ἀκαριαίου νῦν, εἰ δὲ η πόρρω αὐτοῦ, οὐκέτι 'ἥδη' λέγεται.

15 p. 222^a12 Τὸ δὲ ἄρτι μόριόν τι καὶ αὐτὸν τοῦ παρεληλυθότος χρόνου.

Τίς δὲ η διαφορὰ αὐτῶν πρὸς ἄλληλα, τοῦ τε πλατικοῦ νῦν καὶ τοῦ ἥδη 20 καὶ τοῦ ἄρτι, ἔφθημεν εἰπόντες. τὸ δὲ πάλαι καὶ αὐτὸν μὲν τοῦ παρεληλυθότος χρόνου μόριον, οὐκέτι μέντοι τὸ ἐγγύς τοῦ ἀκαριαίου νῦν, ἀλλὰ 20 τὸ πόρρω.

p. 222^a14 Τὸ δ' ἐξαίφνης τὸ ἐν ἀναισθήτῳ χρόνῳ διὰ σμικρότητα ἔκστάν.

"Οταν γὰρ μεταβολή τις ἔχ τινος εἰς τι γίνεται, εἰτα διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ χρόνου μὴ συναισθανώμεθα αὐτοῦ, ἐξαίφνης φαμὲν τὸ τοιοῦτον 25 μεταβαλεῖν. ὡστερ εἰ σπινθήρ ἀνεπαισθήτως ὑποσμύχων ἐν φρυγάνοις ἀθρόον ἐκπυρώσει τὴν ὅλην· διὰ γὰρ τὸ μὴ συναισθεσθαι τῆς ἐν τῷ βάθει μεταβολῆς, ἐξαίφνης ἐξηφθαί φαμεν τὴν ὅλην.

1 ἀν ἔχοι Gt 4 ἐν δν καὶ τὸ αὐτὸν ἀρχή M 6 ἔσται KM: ἔστι Gt 7 ἀρχὴν]
ἀρχὴ KM εἶναι] εστὶ K 9 ὥστε γὰρ M οὖ ποτε λείψει Gt 10 δ' t
10. 11 παρόντος—χρόνου om. K 12 παρεληλυθότος M ήτοι (altero loco) GKM: η t
13 ει GM: ἀν (K)t η G 15. 16 τὸ δὲ ἄρτι — χρόνου M: τὸ δὲ ἄρτι μορίον τι πες
plura K: Kal τὸ ἄρτι, τὸ ἐγγύς τοῦ παρόντος νῦν, καὶ (sic) μορίον τοῦ παρελθόντος κτλ. ex
Arist. t 17 δὲ GKM: om. t: immo particula indicat Philoponeae explicationis partem
lemmatis locum occupasse in codicibus KM πλαστικοῦ ante rasuram G 18 μὲν
om. M 19 χρόνου om. K 19. 20 οὐκέτι — πόρρω om. K 19 μέντοι] μὲν M
20 τὸ M: τοῦ Gt 21 lemma om. K 21. 22 σμικρότητα (cf. p. 262, 28) M: μικρότητα t 24 συναισθανώμεθα M: συναισθανόμεθα K: συναισθώμεθα Gt τὸ τοιοῦτον φα-
μὲν M 25 ὑποσμύχων ἐκ φρυγάνης K φριγάνοις t 26 συναισθέσθαι Mt

p. 222b 16 Μεταβολὴ δὲ πᾶσα φύσει ἐκστατικόν.

17^o

'Επειδὴ εἶπεν "ἐκστάν", δέον εἰπεῖν μεταβαλόν, διὰ τοῦτο προσέθηκε τοῦτο, διὰ διὰ τοῦτο εἶπον ἐκστάν, διότι πᾶσα μεταβολὴ ἐκστατικόν.

40

p. 222b 16 Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ πάντα γίνεται καὶ φθείρεται.

5 "Οπερ ἥδη εἶπεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, τοῦτο νῦν μᾶλλον διηρθρωμένως λέγει, πῶς πάντα λέγεται ὑπὸ τοῦ χρόνου φθείρεσθαι καὶ ἴστορεῖ διὰ τῶν παλαιῶν οἱ μὲν σοφώτατον ἐκάλουν τὸν χρόνον, Πάρων δέ, φησίν, ὁ Πυθαγόρειος δρθότερον περὶ αὐτοῦ ἀποφαινόμενος ἀμαθέστατον ἔλεγεν εἶναι τὸν χρόνον, διότι λήθης γεννητικὸς ὁ χρόνος· εἰ γάρ ὁ χρόνος ἡ μεταβολὴ 10 τίς ἐστιν ἡ πάντως μεταβολῆς τι πάθος, πᾶσα δὲ μεταβολὴ φύσει ἐκστατικόν ἐστιν, εἰκότως ἐκστάσεως μᾶλλον αἴτιος ἀν εἰη ὁ χρόνος ἡ γενέσεως. εἰ δὲ πάντως τῇ ἐκστάσει τινὸς εἰδούς ἐτέρου εἰδούς γένεσις παρα- 15 κολουθεῖ, τοῦτο κατὰ συμβεβηκός, ἐπεὶ ἡ μεταβολὴ ὡς μεταβολὴ ἀπλῶς ἐξίστησί τινος, συμβαίνει δὲ τῇ ἐκστάσει τινὸς εἰδούς ἐτερον εἰδος παρα- 20 κολουθεῖν διὰ τὸ ποιητικὸν αἴτιον, δ τῇ μεταβολῇ ὡς δργάνῳ χρῆται, πλὴν αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἡ μεταβολὴ θεωρουμένη οὐδὲν ἄλλο ἡ ἐκστασιν ἐργάζεται τοῦ ὑποκειμένου εἰδούς. καθ' αὐτὸν οὖν φθορᾶς αἴτιον ἡ μετα- 25 βολή, κατὰ συμβεβηκός δὲ γενέσεως. |

p. 222b 22 Σημεῖον δὲ ἵκανὸν διὰ γίνεται μὲν οὐδὲν ἄνευ τοῦ 17^o
20 κινεῖσθαι πῶς αὐτὸν καὶ πράττειν.

Σημεῖον, φησίν, ἵκανὸν τοῦ τὸν χρόνον φθορᾶς μᾶλλον καθ' αὐτὸν 5 αἴτιον εἶναι, γενέσεως δὲ κατὰ συμβεβηκός, διὰ πάσης μὲν γενέσεως ἔστι ποιητικὸν αἴτιον ὡρισμένον, οἷον ἀνθρώπου μὲν ἀνθρωπος οἰκίας δὲ οἰκοδόμος καὶ τῶν ἀλλων ὡσαύτως (ἀδύνατον γάρ γενέσθαι τι ἄνευ τοῦ κινη- 25 θῆναι αὐτὸν καὶ μεταβαλεῖν, πᾶν δὲ τὸ κινούμενον ὑπὸ τινος κινητικοῦ αἴτιου κινεῖται· ὅστε πᾶν τὸ γινόμενον ὑπὸ τινος αἴτιου γίνεται, ὑπὸ τοῦ κινοῦντός φημι καὶ μεταβάλλοντος, τῷ δὲ τὸ γινόμενον κινεῖσθαι, πᾶσαν 30 δὲ κίνησιν χρόνῳ μετρεῖσθαι, κατὰ συμβεβηκός ὁ χρόνος γενέσεως αἴτιον λέγεται), οὕτω μὲν οὖν γενέσεως πάσης τὸ αἴτιον ἔστιν ἰδεῖν, ἐπειδὴ καὶ 35 κινηθῆναι πάντως ἀνάγκη τὸ γινόμενον, φθορᾶς δὲ οὐ πάσης ἔστιν ἰδεῖν

2 ἐκστάν GK μεταβολὴν M 3 prius τοῦτο om. K, qui ποκ ἐκστάν 4 [Ἐν] οὐ K
4 πάντα — φθείρεται om. K 5 διηρθρωμένως K 7 παρὰν K 8 εἶναι om. M
9 γενητικὸς K ἡ, μεταβολὴ K 10 πάντως om. M 12. 14 ἐτεροῦ — τινὸς εἰδούς
om. K 15 καὶ αἴτιον M 19. 20 δι — πράττειν om. K 20 πῶς t: πῶς M
21 Σημεῖον δὲ φησιν t 21. 22 φθορᾶς μὲν αἴτιον καθ' αὐτὸν M 23 μὲν om. M
28 γενέσεως αἴτιον GKM: αἴτιος γενέσεως t 29 τὸ αἴτιον λέγεται (sed hoc deletum) ἐπεὶ
δὲ καὶ (om. Εστιν ἰδεῖν) M

τὸ ποιητικὸν αἴτιον, ἀλλ’ ἡ τὸν χρόνον μόνον. πέσοι γάρ ἂν οἰκία ὑπὸ τῷ μόνου τοῦ χρόνου καμοῦσα, ὅμοίως καὶ ἴμάτιον φθαρήσεται καὶ τὰ τοι-
αῦτα, καὶ μηδεμιᾶς κινήσεως προφανοῦς περὶ αὐτὰ γενομένης, ἀλλ’ ἔστη-
κότων καὶ ἡρεμούντων, ὡς μηδὲν ἄλλο ἔχειν τῆς φθορᾶς προφανὲς αἴτιο- 15
5 σασθαι αἴτιον ἡ τὸν χρόνον. καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν κοινὴν χρῆσιν
καὶ τὸ μὴ ἔχειν πρόδηλόν τι τῆς φθορᾶς αἴτιον ὁ Ἀριστοτέλης
φησίν, ἐπεὶ δτὶ οὐδενός ἔστιν ὁ χρόνος πρώτως φθορᾶς αἴτιος, καὶ αὐτὸς
εὐθὺς ἐπήγαγεν οὐ μὴν λέγων ἀλλ’ οὐδὲ ταύτην ὁ χρόνος ποιεῖ,
ἀλλὰ συμβαίνει ἐν χρόνῳ γίνεσθαι καὶ ταύτην τὴν μεταβολήν.
10 τί οὖν τὸ ποιητικὸν τῆς φθορᾶς αἴτιον; φαμὲν δτὶ ἡ ὥλη μὴ πεφυκιαῖ
δι’ ὅλου στέγειν τὰ εἰδῆ, οὐ πέψυκε δὲ δι’ ὅλου στέγειν, διότι πάντων
ἔχει τὰς δυνάμεις, καὶ δεῖ κατὰ πᾶσαν δύναμιν τὴν ἐν αὐτῇ ἐνεργῆσαι, εἰ 20
μὴ μέλλοι ματαίκις ἔχειν τὰς δυνάμεις. διὰ τοῦτο οὖν τοιαύτη ἔστιν ὡς
μὴ δύνασθαι δι’ ὅλου ἐν καὶ τὸ αὐτὸ δτέγειν εἰδός, ὥστε καὶ κατὰ τὰς
15 ἄλλας δυνάμεις ἐνεργῆσαι. πρῶτον μὲν οὖν τοῦτο τῆς φθορᾶς αἴτιον, καὶ
ἄλλως δὲ τὸ πεπερασμένην εἶναι τῶν γινομένων τὴν δύναμιν. ὥσπερ γάρ
ῶρισται τὸ τῆς αὐξήσεως μέτρον, εἰς δ ἀφικομένη ἡ φύσις ἵσταται, οὕτως
καὶ τὸ τῆς ὑπάρκειας ἕκαστου μέτρον ὀρισμένον ἔστιν, εἰς δ ἀφικονύμενα
τὰ πράγματα φθείρεται. ὥστε ποιητικὸν αἴτιον τῆς φθορᾶς τῶν πραγμάτων 25
20 τὸ μηδὲν αὐτῶν ἀπειροδύναμον εἶναι.

p. 222b30 Τούτων δὲ ἡμῖν οὕτως διωρισμένων φανερὸν δτὶ πᾶσα
μεταβολὴ καὶ πᾶν τὸ κινούμενον ἀνάγκη κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ.

Διαλεχθεὶς περὶ τῶν χρονικῶν προσρημάτων, νῦν ἀπορίας τινὰς ἔκτι-
θεται προσηκούσας τῷ περὶ τοῦ χρόνου λόγῳ, πρότερον δὲ ὅπερ ἦδη εἰπεν
25 νῦν κατασκευάζει, δτὶ πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ ἔστι. κατασκευάζει δὲ συλλο- 30
γισμῷ τοιούτῳ· πᾶσα κίνησις τὸ πρότερον ἔχει καὶ τὸ ὄπτερον, τὸ πρότε-
ρον καὶ τὸ ὄπτερον ἐν χρόνῳ ἔστι, πᾶσα ἄρα κίνησις ἐν χρόνῳ ἔστιν. ἡ
καὶ ἐν τρίτῳ σχήματι οὕτως· τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπτερον ἐν χρόνῳ ἔστι,
τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπτερον ἐν κινήσει ἔστιν, ἡ κίνησις ἄρα ἐν χρόνῳ
35 ἔστι. κατασκευάζει δὲ ἔκατέραν τῶν προτάσεων, καὶ τὴν μὲν ἐλάττονα

2 δομίως GKM: ὡς δὲ τὸ ἴμάτιον M 3 κινήσεως G 7 ἐπεὶ δτὶ KM: δτὶ
ἐπεὶ G: δτὶ ἐπὶ t 13. 14 διὰ—εἰδός omissis iterat πᾶσαν—μέλλει (sic in iteratis) K
15 οὖν om. M 16 ἄλλως GKM: ἄλλο τὸ M πεπερασμένον K 19. 20 φθορᾶς
τὸ μηδὲν αἴτιον (τῶν pro αἴτιον t) πραγμάτων (om. αὐτῶν) Gt 21 lemma om. K
δὲ M: δ’ t οὕτως M: οὕτω τὸ διωρισμένων (cf. Diels z. *Textgesch.* p. 18) M:
διηριθμημένων t 21. 22 πᾶσα μεταβολὴ καὶ πᾶν (cf. Themist. p. 336, 6) M: ἀπειρο-
μεταβολὴν, καὶ διπάν t 22 diserte adnotavi ἀνάγκη κινεῖσθαι etiam in M legi; cf.
p. 772, 2 24 τοῦ om. Gt εἰπεν ἦδη Gt 25 δτὶ—ἔστι om. M 26. 27 πρό-
τερος ετ ὄπτερος utrobiique K 28 οὕτω t χρόνω KM: κινήσει Gt ἔστι om. M
29 τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπτερον ἐν κινήσει ἔστιν om. G κινήσει KM: χρόνῳ t
30 ἔκατέρας K

τοῦτον τὸν τρόπον· πᾶσα κίνησις τὸ θάττον ἔχει καὶ τὸ βραδύτερον, τὸ τ⁷ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον τὸ πρότερον ἔχει καὶ τὸ ὄστερον (τὸ γὰρ θάττον ἀφικόμενον εἰς τὸ τέλος πρότερον φαμεν εἶναι, τὸ δὲ βραδύτερον ³⁵ ὄστερον), πᾶσα ἄρα κίνησις τὸ πρότερον ἔχει καὶ τὸ ὄστερον. οὗται δὲ λέ-
 5 γωμεν πᾶσαν κίνησιν τὸ θάττον ἔχειν καὶ τὸ βραδύτερον, οὐ περὶ τῆς καθ' ἕκαστά φαμεν κινήσεως, ἀλλὰ περὶ τοῦ εἰδούς αὐτοῦ τῆς κινήσεως, οἷον ἐν δλῃ τῇ κατὰ τόπον κινήσει ως δλῃ ἐστὶ τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον, καὶ τῆς κατὰ τόπον ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ δλῃ ως δλῃ· τῶν γὰρ κυκλοφοριῶν ἡ μὲν τίς ἐστι ταχυκίνητος ἡ δὲ βραδυκίνητος. καὶ ἐπὶ τῶν
 10 ἄλλων ὁσαύτως· οὕτω μὲν οὖν τὴν ἐλάττονα κατασκευάζει πρότασιν, καὶ ⁴⁰ τὴν μείζονα δὲ οὔτως· τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄστερον κατὰ τὴν πρὸς τὸ νῦν ἀπόστασιν κρίνεται (τῷ γὰρ ἐγγυτέρῳ μᾶλλον εἶναι τοῦ νῦν ἡ ἀφεστάναι τὸ πρότερον λέγεται καὶ τὸ ὄστερον), ἡ δὲ πρὸς τὸ νῦν, φησίν, ἀπόστασις ἐν χρόνῳ ἐστίν (εἰ γὰρ τὸ νῦν ἐν χρόνῳ, καὶ ἡ ἀπόστασις τοῦ
 15 νῦν ἐν χρόνῳ ἀλλοτί ἐστίν τι ἄλλο ἐστίν ἡ χρόνῳ αὐτοῦ διεστήκεναι), ὥστε εἰ τὸ μὲν πρότερον καὶ ὄστερον κατὰ τὴν πρὸς τὸ νῦν ἀπόστασιν κρίνεται, ἡ δὲ τοῦ νῦν ἀπόστασις ἐν χρόνῳ, καὶ τὸ ὄστε-
 20 ρον ἐναντίως λέγεται κατὰ τε τὸν παρεληλυθότα χρόνον καὶ τὸν μέλλοντα· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου πρότερον λέγομεν τὸ μᾶλλον ἀφεστήκος τοῦ νῦν, ὄστερον δὲ τὸ ἐγγυτέρῳ τοῦ νῦν (πρότερα γὰρ λέγομεν τὰ Ἰλιακὰ τῶν Πελοποννησιακῶν), ἐπὶ δὲ τοῦ μέλλοντος ἀνάπαλιν, πρότερον λέγομεν τὸ ἐγγυτέρῳ τοῦ νῦν, ὄστερον δὲ τὸ πορρωτέρῳ προτέραν γάρ φαμεν γίνεσθαι τὴν ἐν τῇ γαστρὶ πέψιν τῆς ἐν τῷ ἡπατί.
 25 Ταῦτα εἰπών, ἐφεξῆς δύο ἀπορίας τίθησι προσηκούσας τῷ περὶ τοῦ χρόνου λόγῳ, μίαν μὲν πῶς ἔχει ὁ χρόνος πρὸς τὴν ψυχήν, ἄρα μὴ οὐσῆς ⁵⁰ ψυχῆς οὐδὲ χρόνος ἐστίν, ἡ ἐνδέχεται ἀναιρεθεῖσης τῆς ψυχῆς τὸν χρόνον εἶναι, δευτέραν δὲ πῶς πανταχοῦ ἐστιν ὁ χρόνος, καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν θαλάττῃ καὶ ἐν οὐρανῷ. καὶ ἐπιλύεται πρότερον τὴν δευτέραν ἀπορίαν λέ-
 30 γων, διότι ὁ χρόνος μέτρον ἐστὶ κινήσεως, πάντα δὲ ταῦτα κινητά ἐστιν, οὐρανὸς γῇ θαλαττᾷ· ἐπεὶ οὖν ταῦτα κινητά ἐστι, κινήσεως δὲ ἀριθμὸς ὁ χρόνος, μετρεῖται δηλονότι καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ χρόνου. εἰκότως οὖν ἐν πᾶσι τούτοις λέγεται εἶναι ὁ χρόνος· εἴτε γὰρ κινεῖται | εἴτε ἡρεμεῖ, με-
 35 τρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου πάντως καὶ ἡ κίνησις αὐτῶν καὶ ἡ ἡρεμία. ὥσπερ οὖν λέγω τὴν ἡμέραν πανταχοῦ εἶναι, οὐ τῷ τῇ τούτων κινήσει τὴν ἡμέραν παρακολουθεῖν ἡ τῇ ἡρεμίᾳ, ἀλλὰ τῷ πάντων τῆς κινήσεως;

1 ἔχει καὶ (sed τὸ superscribit M) βραδύτερον KM
 om. G 4. 5 λέγομεν K 8 τῆς scripsi: τῇ libri 11 οὕτω τ 15 ἀφεστάναι τὸ νῦν K 16 τὸ μὲν τὸ K 18 τὸ ὄστερον (ante ἐν) K τὸ (ante ὄστερον) om. Gt
 21 τὸ νῦν priore loco K 22 Ἰλιακὰ G πελοποννησιακῶν K 24 γίνεσθαι om. Gt
 μέμψιν K ὥπατι K 26. 27 ἄρα (ἄρα M) μὴ οὐσῆς ψυχῆς KM: om. Gt 27 οὐ δὲ (sic) χρόνος ἐστίν G: om. t 27. 28 ἡ—εἶναι om. M 27 ἡ K: om. G: πότερον τ
 28 δε om. Gt 28. 29 θαλάσση G 31 θαλάσσα t 35 τούτων] fort. πάντων
 36 πάντων M et compend. K: πάντως Gt

καὶ τῆς ἡγεμίας μέτρον εἶναι τὴν ἡμέραν, οὗτῳ καὶ τὸν χρόνον πανταχοῦ ^{18r}
 φαμεν εἶναι· ἡ γὰρ ἡμέρα χρόνος τις, δρίζεται δὲ καὶ τὸ εἶναι ἔχει ὁ
 χρόνος ἐκ τῆς πρώτης τῶν κινήσεων, ὡς πολλάκις εἰρηται. πρὸς δὲ τὴν ⁵
 προτέραν ἀπὸριάν, ἥτις ἐξήτει πῶς ἔχει ἡ ψυχὴ πρὸς τὸν χρόνον, πό-
 τον καὶ μὴ οὕσης ψυχῆς τῆς ἀριθμούσης ἔστιν ὁ χρόνος ἡ οὐ, ὑπαντᾶ
 τοιούτῳ τρόπῳ, διτι εἰ ἀριθμὸς κινήσεως ὁ χρόνος, ἀριθμὸς δὲ οὐκ ὁ
 ἀριθμῶν ἀλλ' ὁ ἀριθμούμενος, ἀνάγκη δὲ πᾶσα μὴ ὄντος τοῦ ἀριθμοῦν-
 τος μηδὲ τὸ ἀριθμούμενον εἶναι (τὸν γὰρ πρὸς τι τὰ τοιαῦτα, λέγω δὴ τὸ
 ἀριθμούν καὶ τὸ ἀριθμούμενον), μὴ ὄντος δὲ τοῦ ἀριθμούμενου οὐδὲ ὁ
¹⁰ ἀριθμὸς ἔσται, ἀνάγκη ἄρα πᾶσα μὴ οὕσης ψυχῆς μηδὲ ἀριθμὸν εἶναι. ¹⁰
 οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔστι τὸ ἀριθμοῦν ἡ, ψυχὴ, καὶ ψυχὴ οὐ πᾶσα, ἀλλ' ἡ,
 λογική. ὅστε ἀναιρεθείσης ψυχῆς ἀνήρηται καὶ τὸ ἀριθμοῦν, ἀνηρημέ-
 νου δὲ τοῦ ἀριθμοῦντος ἀνήρηται καὶ τὸ ἀριθμητόν, ἀνηρημένου δὲ τοῦ
 ἀριθμητοῦ ἀνήρηται καὶ ὁ ἀριθμός, ἀνηρημένου δὲ τοῦ ἀριθμοῦ ἀνήρηται
¹⁵ καὶ ὁ χρόνος· ἀνηρημένης ἄρα τῆς ψυχῆς ἀνήρηται καὶ ὁ χρόνος. ἀλλὰ
 πρὸς ταῦτα ἔρει τις, διτι εἰ μὲν ταῦτον ἦν ἀριθμητὸν εἰπεῖν καὶ ἀριθμόν.
 ἀνάγκη ἦν πᾶσα τῷ δοτὶ ψυχῆς ἀναιρεθείσης ἀνήρησθαι τὸ ἀριθμητόν, καὶ ¹⁵ τούτου
 ἀναιρεθέντος ἀνηρησθαι καὶ τὸν ἀριθμόν, καὶ διὰ τοῦτο τὸν χρόνον.
 νῦν δὲ οὐ ταῦτον ἔστιν εἰπεῖν ἀριθμὸν καὶ ἀριθμητόν· τί οὖν κωλύει τὸν
²⁰ χρόνον ὡς μὲν ἀριθμητὸν ἀναιρεῖσθαι τῆς ψυχῆς ἀναιρεθείσης, ὡς μέντοι
 ἀριθμὸν μὴ ἀναιρεῖσθαι; ἐπεὶ καὶ ἡ δεκάς τῶν λίθων ψυχῆς ἀναι-
 ρεθείσης ὡς μὲν ἀριθμητὸν ἀνήρηται, ὡς μέντοι ἀριθμὸς οὐκέτι· ἔστι
 γὰρ ἡ δεκάς τῶν λίθων καὶ μὴ οὕσης τῆς ψυχῆς. ἀλλ' εἰ διλας, φράσιν,
 ἀναιρουμένης ψυχῆς πάσης ἀνήρηται καὶ πᾶσα κίνησις, πάσης δὲ κινήσεως
²⁵ ἀναιρουμένης ἀνήρηται καὶ ὁ χρόνος, εἰ γε πάθος τι κινήσεως ὁ χρόνος, ²⁰
 ἀνάγκη ἄρα πᾶσα καθόλου τῆς ψυχῆς ἀναιρεθείσης ἀνηρησθαι καὶ τὸν
 χρόνον. ψυχῆς γὰρ ἀναιρεθείσης οὐ μόνον αἱ ὑπὸ ψυχῆς γινόμεναι κι-
 νήσεις συναναιροῦνται, ἀλλὰ καὶ αἱ φυσικαί, οἷον αἱ τῶν βιαρέων ἡ, αἱ
 τῶν κούφων· οὐδὲ γὰρ κόσμος ἔτι ὁ κόσμος τῆς κούληρ κινήσεως ἀναι-
³⁰ ρεθείσης, ἀναιρεῖται δὲ αὐτῇ ψυχῆς ἀναιρεθείσῃ. καλῶς ἄρα εἰρηται διτι
 ψυχῆς ἀναιρεθείσης ἀναιρεῖται καὶ ὁ χρόνος, καὶ οὐ μόνον πάσης ἀπλῶς,
 ἀλλὰ καὶ τῆς λογικῆς· μὴ οὕσης γὰρ τῆς λογικῆς οὐδὲ ἡ ἀλογος· ἔσται, ²⁵
 εἰ γε φύσει πρότερον τὸ λογικὸν τοῦ ἀλόγου. καὶ ἀλλως εἰ δέδειται διτι
 πρὸ τῶν ἐτεροκινήτων (ταῦτα δέ ἔστι τὰ σώματα) ἀνάγκη πᾶσα εἶναι τὰ

2. 3 ἡ γὰρ—κινήσεων ομ. K
 οὐ] καὶ compend. G

13. 14 ἀνηρημένου δὲ τοῦ ἀριθμητοῦ ἀνήρηται καὶ ὁ ἀριθμός ομ. M

17 τῷ δοτὶ ομ. G

21 ψυχῆς Gt: ψυχῆς γὰρ (fortasse ex v. 27)

26 ἄρα Mt: ομ. GK

27 ὑπὸ KM: ἀπὸ Gt

30 αὐτῇ ψυχῇ K

4. 5 πρότερον primitus K
 12 ψυχῆς KM: τῆς ψυχῆς Gt

17. 18 ἀνηρησθαι—ἀναιρεθέντος οιμ. M

19 ἀριθμητὸν καὶ ἀριθμὸν M

21 ψυχῆς Gt: ψυχῆς γὰρ (fortasse ex v. 27)

26 ἄρα Mt: ομ. GK

27 ὑπὸ KM: ἀπὸ Gt

30 αὐτῇ ψυχῇ K

11 οὐδὲ γὰρ K

16 εἰπεῖν ἀριθμη-
 τὸν M

17 ἀνη-
 ρησθαι G: ἀνηρεῖσθαι K: ἀναιρεῖσθαι t

18 ἀνηρησθαι M: ἀνηρεῖ-
 σθαι Gt τοῦτο KM: τούτου Gt

19 ἀριθμητὸν καὶ ἀριθμὸν M

20. 21 τῆς—
 ἀναιρεῖσθαι ομ. K

24 ἀναιρου-
 μένη t καὶ πᾶσα ομ. K

28 ἡ KM: καὶ Gt
 30. 31 δὲ—
 ἀναιρεῖται ομ. M

αὐτοκίνητα, καὶ τῶν ἐν χρόνῳ κινουμένων τὰ δεικίνητα, καὶ πάντων τὸ^{8r}
ἀπλῶς τῶν κινουμένων τὰ ἀκίνητα αἰτια, ταῦτα δὲ ἔστιν αἱ φυχαί,
ἀνάγκη πᾶσα δηλονότι τούτων ἀναιρεθεισῶν πᾶσαν ἀνηρῆσθαι κίνησιν.

p. 222b31 Τὸ γάρ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον κατὰ πᾶσάν ἔστι⁸⁰
5 μεταβολήν.

Εἶπον δὲ πῶς λέγει κατὰ πᾶσαν μεταβολὴν τὸ θᾶττον καὶ τὸ βρα-⁸⁸
δύτερον, διτὶ οὐ καθ' ἑκάστην καὶ μίαν τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν τῷ
γένει μεταβολήν, οἷον ἐν τῇ κατὰ τόπον, καὶ ταύτης ἐν τῇ χυκλοφορίᾳ,
ἐπὶ μέντοι τῶν γενητῶν καὶ φθαρτῶν τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον καὶ
10 ἐν ταῖς καθ' ἔκαστα ἴδειν ἔστιν.

p. 222b33 Λέγω δὲ θᾶττον κινεῖσθαι τὸ πρότερον μεταβάλλον
εἰς τὸ ὑποκείμενον κατὰ (τὸ) αὐτὸ διάστημα καὶ ὄμαλὴν κίνη-
σιν κινούμενον.

'Ὑποκείμενόν φησι τὸ τέλος ἐφ' ὃ ἐπείγεται ἡ κίνησις. τὸ οὖν⁴⁰
15 πρότερον εἰς τὸ τέλος ἀφικνούμενον καὶ ὄμαλὴν κίνησιν κινούμενον, τοῦτ
ἔστι τὸ θᾶττον κινούμενον τοῦ αὐτοῦ διαστήματος ὄντος. καλῶς δὲ προσέ-
θηκε τὸ ὄμαλὴν κίνησιν κινούμενον· εἰ γάρ ἀνωμάλως κινεῖται νῦν
μὲν δέκτερον κινούμενον νῦν δὲ βραδύτερον, οὐδὲ ἀν διαχριθῆναι δύναιτ
ἄν. οἶον ἐπὶ τῆς φορᾶς, εἰ ἅμφω κατὰ τὴν περιφέρειαν κινεῖ-
20 ται, ἡ ἅμφω κατὰ τὴν εὐθεῖαν· δεῖ γάρ τὸ αὐτὸ εἶναι διάστημα μὴ
μόνον κατὰ τὸ ποσόν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποιόν. εἰ γάρ τὸ μὲν κι-
νεῖται ἐπὶ εὐθείας τὸ δὲ ἐπὶ περιφερείας ἵσων τῷ μεγέθει, δύναται τὸ ἐπὶ⁴⁵
τῆς περιφερείας κινούμενον δέκυκινητότερον ὑπάρχον ὕστερον ἀφικνεῖσθαι
εἰς τὸ τέλος· ἐμποδίζεται γάρ τὸ κινούμενον διὰ τὴν κάμψιν ἐπὶ τῆς πε-
25 ριφερείας. καὶ σαφὲς τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ἀγωνιζομένων ἥππων· ὅρῶνται
γάρ ἐν τῇ κάμψει βραδύτερον κινούμενοι. ὄμοιώς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων, οἷον ἐπὶ τῆς ἔλικος· οὐ γάρ ὡσαύτως τῷ τάχει ἐπὶ ἔλικος κι-
νεῖται τι καὶ ἐπὶ εὐθείας.

2 ἀκίνητα K: δεικίνητα GMt 3 ἀναιρεῖσθαι Gt 4 τὸ (post καὶ) KM: om. t Arist.,
at cf. p. 772, 10 4. 5 βραδύτερον—μεταβολὴν om. K 6 Εἶπον δὲ KM: Εἰ-
πῶν Gt 9 γενητῶν M: γενῶν G καὶ τὸ θᾶττον καὶ M 11. 13 λέγω δὲ—
κινούμενον (sed κατὰ—κινούμενον om. K) KM: ἐκεῖνό φησι λέγω θᾶττον κινεῖσθαι, τὸ πρό-
τερον μεταβάλλον εἰς τὸ ὑποκείμενον t 12 τὸ (post κατὰ) addidi: om. M 14 φησι
GKM: λέγων t 15. 16 τοῦτ' ἔστι K: τουτέστι GM: τοῦτο ἔστι t 18 διαχρή-
ναι M 19 φορᾶς t Arist.: περιφορᾶς M: περιφερᾶς K: περιφερεῖς G 19. 20 ἅμφω—
δεῖ om. K 19 περιφερεῖαν] περιφερῆ Aristoteles (praeter cod. H) 20 κατὰ τὴν
εὐθεῖαν Gt: κατ' εὐθεῖαν M 21 τὸ (ante ποσόν) om. K et primitus M καὶ
om. G 22 ἵσων K 23 τὴν περιφερεῖαν KM 26 δὲ KM Arist.: om. Gt
27 οἷον KM: ὡς Gt Μίκης utrobique G: *λίγη^ο ετ ἡλιγγος M τῷ] τὸ K 28 ἐπ'
εὐθεῖας Mt

Φανερὸν ὅτι πᾶσα μεταβολὴ καὶ ἀπαν τὸ κινούμενον ^{τὸ} 18^η
 ἀνάγκη κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ. τὸ συμπέρασμα θεὶς ὅπερ βιούεται κατα-
 σκευάσαι, τὰς προτάσεις δὶ’ ὡν τοῦτο συνάγεται οὐ πρότερον τίθησιν, ἀλλ’ ^{τὸ}
 ἔκαστην πρότερον κατασκευάζει, εἴται κατασκευάσας αὐτάς, οὗτα συνάγει
 5 τὸν δῆλον συλλογισμὸν. πρότερον δὲ τὴν ἐλάττονα κατασκευάζει πρότασιν,
 αὕτῃ δέ ἐστιν ἡ λέγουσα ἐν πάσῃ κινήσει τὸ πρότερόν ἐστι καὶ τὸ ὄντε-
 ρον¹. κατασκευάζει δὲ τοιούτῳ συλλογισμῷ· ἐν πάσῃ κινήσει τὸ θάττον
 10 ἐστι καὶ τὸ βραδύτερον, τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον πρότερόν ἐστι καὶ
 ὄντερον, ἐν πάσῃ ἄρα κινήσει τὸ πρότερόν ἐστι καὶ τὸ ὄντερον. τὸ
 θάττον καὶ τὸ βραδύτερον κατὰ πᾶσάν ἐστι μεταβολήν. αὕτῃ ^{τὸ} 18^η
 ἡ ἐλάττων πρότασις. λέγω δὲ θάττον κινεῖσθαι τὸ πρότερον με-
 ταβάλλον εἰς τὸ ὑποκείμενον. αὕτῃ ἡ μείζων. εἰ δὲ τὸ θάττον
 ἐστι τὸ πρότερον μεταβάλλον, βραδύτερόν ἐστι δηλονότι τὸ ὄντερον μετα-
 βάλλον.

15 p. 223a4 Ἀλλὰ μὴν τό γε πρότερον ἐν χρόνῳ ἐστίν.

‘Η μείζων πρότασις τοῦ δῆλου συλλογισμοῦ, δι’ οὐ κατασκευάζεται ὅτι
 πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ. ὅτι δὲ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄντερον ἐν χρόνῳ,
 ἐφεξῆς κατασκευάζει.

20 p. 223a5 Πρότερον γάρ καὶ ὄντερον λέγομεν κατὰ τὴν πρὸς τὸ
 νῦν ἀπόστασιν.

“Οτι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄντερον ἐν χρόνῳ, διὰ τούτων κατα-
 σκευάζει.

p. 223a6 Τὸ δὲ νῦν ὅρος τοῦ παρήκοντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

Εἰ ὅρος ἐστὶ τῶν τοῦ χρόνου μερῶν τὸ νῦν, ἐν χρόνῳ ἄρα τὸ νῦν. 5

1. 2 φανερὸν — χρόνῳ (sed καὶ ἀπαν — χρόνῳ οὐ. K: κινεῖσθαι ἐν χρόνῳ οὐ. G) GKM:
 ἵστερον δὲ ὅτι τὸ 3 καὶ οὐ M 6 αὐτὴ K 8 τὸ (ante prius βραδύτερον) οὐ. Kt
 9 τὸ (ante alterum ὄντερον) οὐ. Gt 9. 10 τὸ γάρ θάττον Gt 10 κατὰ—μεταβολήν GM:
 οὐ. Kt 10. 11 αὐτῇ ἐστὶν ἡ τὸ 11 κινεῖσθαι] κι K 11. 12 τὸ πρότερον—ὑποκείμενον
 GM: οὐ. Kt 12 δὲ τὸ KM: δὲ Gt 13 δηλονότι οὐ. M 15. 24 Ἀλλὰ μὴν — ἄρα
 τὸ νῦν descripsi ex KM (sed v. 15 iterat πρότερον initio versus M, οὐ. ἐν χρόνῳ ἐστίν K;
 v. 19. 20 οὐ. κατὰ—ἀπόστασιν K; v. 21 alterum τὸ ετ διὰ τούτων οὐ. K): Ἀλλὰ μὴν τό γε
 πρότερον ἐν χρόνῳ ἐστίν (ἐν—ἐστιν οὐ. t). “Οτι (δὲ add. t) τὸ πρότερον καὶ ὄντερον ἐν γρόνῳ,
 διὰ τούτων κατασκευάζει, πρότερον γάρ καὶ ὄντερον λέγομεν (φησι add. t) κατὰ—ἀπόστασιν.
 εἰ ὅρος ἐστὶ τῶν (τοῦ add. t) χρόνου μερῶν — ἄρα τὸ νῦν (haec εἰ—ἄρα τὸ νῦν in margine
 habet G). τὸ δὲ (γάρ t) νῦν (φησιν add. t) ὅρος — μέλλοντος. (εἴται ἐπάγει add. t), ὥστε
 ἐπει τὸ νῦν ἐν χρόνῳ, καὶ τὸ πρότερον καὶ (τὸ add. t) ὄντερον ἐν χρόνῳ ἐσται (τοῦτο δέ
 ἐστιν add. t) ἡ μείζων πρότασις — καὶ τὸ ὄντερον ἐν χρόνῳ (τοῦ νῦν δητος ἐν χρόνῳ add. t)
 ἐφεξῆς κατασκευάζει Gt, sed haec omnia usque ad ἐν χρόνῳ ἐσται diductis litteris (quibus
 utitur in describendo Aristotelis textu) scribit G

p. 223•8 Ἐν ᾧ γάρ τὸ νῦν, καὶ ἡ τοῦ νῦν ἀπόστασις.

18^η

Πῶς τοῦ νῦν ἐν χρόνῳ ὅντος καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν 10 χρόνῳ ἔστι, διὰ τούτων κατασκευάζει· ἐπειδή, φησίν, ἐν ᾧ ἔστι τὸ νῦν, καὶ ἡ διάστασις ἡ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀν εἴη· τὸ γάρ διεστηκός τοῦ νῦν, χρόνῳ 5 αὐτοῦ διεστηκεν· ὥστε εἰ τὸ μὲν πρότερον καὶ ὕστερον κατὰ τὴν πρὸς τὸ νῦν ἀπόστασιν κρίνεται, ἡ δὲ τοῦ νῦν ἀπόστασις ἐν χρόνῳ, διότι καὶ τὸ νῦν, καὶ τὸ πρότερον ἄρα καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ ἀν εἴη.

p. 223•8 Ἐναντίως δὲ λέγεται τὸ πρότερον κατά τε τὸν παρελη-
λυθότα καὶ τὸν μέλλοντα χρόνον.

10 Ἐπειδὴ εἰπεν διὰ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον κατὰ τὴν πρὸς τὸ νῦν 15 ἀπόστασιν κρίνεται, ἀόριστον δὲ τοῦτο ήν (οὐδὲ γάρ ἀπλῶς τὸ ἀφεστηκός τοῦ νῦν ἔστιν εἰπεῖν ἡ ἐγγυτέρω ἡ πορρωτέρω· ἄλλως γάρ τοῦτό ἔστιν ἐπὶ τε τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου), διὰ τοῦτο αὐτὸ τοῦτο διορίζεται.

15 p. 223•13· Ὡστε ἐπεὶ τὸ μὲν πρότερον ἐν χρόνῳ, πάσῃ δὲ ἀκο-
λουθεῖ κινήσει τὸ πρότερον.

Συνάγει νῦν τὰς κυριωτάτας τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις ἐν συντόμῳ.
ἐν πάσῃ κινήσει, φησί, τὸ πρότερόν ἔστι καὶ τὸ ὕστερον, τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἐν χρόνῳ ἔστι, πᾶσα ἄρα κινήσις ἐν χρόνῳ ἔστιν.

20 p. 223•16· Ἀξιον δὲ ἐπισκέψεως καὶ πῶς ποτε ἔχει ὁ χρόνος πρὸς τὴν ψυχήν.

Ἐντεῦθεν τὰς εἰρημένας ἀπορίας ἐκτίθεται.

30

p. 223•17· Καὶ διὰ τί ἐν παντὶ δοκεῖ εἶναι χρόνος.

Ἡ δευτέρα ἀπορία αὗτη.

2 τοῦ] τὸ K, qui mox τὸ (ante ὕστερον) om. 4 διεστηκός τὸ νῦν K 5 τὸ
ὕστερον M 7 τὸ (ante ὕστερον) om. G 8. 9 τὸ πρότερον—χρόνον om. K
9 καὶ τὸν μέλλοντα χρόνων (sic) M: χρόνον καὶ τὸν μέλλοντα (cf. p. 769,19) t, at cf.
Arist. cod. E 11 ἀπλῶς ἔστι Gt, qui mox ἔστιν om. 12 τὸ νῦν K
13. 14 διορίζεται τοῦτο traiciunt Gt 15. 16 πάσῃ—πρότερον om. K 15 δὲ M:
δὲ' t 20. 21 καὶ —ψυχήν om. K 22 ἐντεῦθεν —ἐκτίθεται diductis litteris in
ipso Aristotelis textu ante ἔξιον δὲ ἐπισκέψεως κτλ. exhibet G ἐκτίθεται GKM: ἀρ-
χεται t 23 lemma om. t, qui superius (v. 15) usque ad οὐδὲ' ἀριθμός (p. 223•24)
continuaverat παντὶ M: ἀπαν (cf. Aristotelis cod. H) K εἶναι χρόνος (ὁ χρόνος Ari-
stoteles praeter FG) om. K: εἶναι δοκεῖ ὁ χρόνος in superiori lemmate dederat t

p. 223-18 Ἡ δτι κινήσεώς τι πάθος η ἔξις ἐστίν.

18

Ἡ λύσις τῆς δευτέρας ἀπορίας. εἰ γάρ τῆς κινήσεως, φησίν, ἔξις τις
τὸ πάθος ἐστὶν ὁ χρόνος ἀριθμός γε ὃν αὐτῆς, πάντα δὲ ταῦτα κινητά
ἐστι, λέγω δὴ οὐρανὸς γῇ θάλαττα καὶ τὰ λοιπά, εἰκότως καὶ ὁ χρόνος
ὅτινα ἐστι τούτοις.

p. 223-19 Ταῦτα δὲ κινητὰ πάντα· ἐν τόπῳ γάρ πάντα.

"Οτι κινητά ἐστι πάντα ταῦτα, οὐρανός φημι γῇ θάλαττα καὶ τὰ
λοιπά, ὅγλον, φησίν, δτι καὶ ἐν τόπῳ εἰσίν, ὡς δὴ πάντως τῶν ἐν τόπῳ
ὄντων, εὐθὺς καὶ κινητῶν ὄντων. ἀμέλει, φησί, καὶ ὡς ἀν ἔχῃ ἔκαστον
τούτων τὸ ἐν τόπῳ εἶναι, οὐτως ἔχει καὶ τὸ κινητὸν εἶναι· τὸ μὲν γάρ ²⁵
δυνάμει ἐν τόπῳ, δυνάμει ἐστὶ καὶ κινητόν, καὶ τὸ ἐνεργείᾳ ἐν τόπῳ,
ἐνεργείᾳ ἐστὶ κινητόν. ὁμοίως τὸ καθ' ὅλον αὐτὸν ἐν τόπῳ, καθ' ὅλον
ἐστὶ καὶ κινητόν, καὶ τὸ κατὰ μέρη ἐν τόπῳ, κατὰ μέρη ἐστὶ καὶ κινητόν.
τοῦτο δὲ παντελῶς ἐστι φεῦδος καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν δοκούντων τῷ Ἀριστο-
15 τέλει. αἱ γοῦν σφαῖραι, αἱ ἐντὸς τῆς ἀπλανοῦς, καθ' ὅλας ἑαυτὰς οὖσαι
ἐν τόπῳ ὅμως οὐ κινοῦνται καθ' ὅλας ἑαυτάς, καὶ η γῇ καθ' ὅλην ἑα-
τὴν οὖσα ἐν τόπῳ ὅμως οὐ κινεῖται καθ' ὅλην ἑαυτήν· κατὰ μόρια γάρ ⁴⁰
ἀλλοιοῦται, εἰ καὶ συμβαίνει ποτὲ πάσαν ἀλλοιωθῆναι. ὥσπερ γάρ καίτοι
πάντων τῶν μορίων αὐτῆς γινομένων καὶ φθειρομένων, οὐ λέγεται αὐτὴ
20 καθ' ὅλην αὐτὴν φθείρεσθαι, ἀλλὰ κατὰ μόρια, οὗτα καὶ πάντων ἀλλοι-
ουμένων οὐκ ἀν λεχθείη καθ' ὅλην ἀλλοιοῦσθαι, ἀλλὰ κατὰ μόρια. ὁ
μὲν οὖν Ἀριστοτέλης εἰπὼν δτι ὁ τόπος καὶ η κίνησις ἀμα κατά τε
δύναμιν καὶ ἐνέργειαν, τουτέστιν εἰ δυνάμει ὁ τόπος, καὶ η κίνησις
δυνάμει, καὶ εἰ ἐνεργείᾳ, καὶ η κίνησις ἐνεργείᾳ, οὐκέτι προσέθηκε 'καὶ ⁴⁵
25 εἰ καθ' ὅλον ὁ τόπος η κατὰ μέρος, οὗτα καὶ η κίνησις', ἀλλ' οἱ ἐγ-
γούμενοι αὐτὸν φασιν, ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν τόπῳ εἶναι η καθ' ὅλον ἐστὶν η
κατὰ μέρος· ὥστε εἰ ὡς ἀν ἔχῃ τὸ ἐν τόπῳ εἶναι, οὗτως ἔχει καὶ τὸ

1 lemma habet G η (sic) ἔξις ἐστίν (cf. Themist. p. 337,6) KM: ἐστὶν η ἔξις G: om. hic (cf. ad p. 773,23) t: η ἔξις Arist. codices (etiam G) 4 post γῇ addit καὶ M 4 et 7 θά-
λαττα GKM: θάλασσα τ 6 lemma om. t ἐν—πάντα M: om. K 7 Ὅτι—πάντα
ταῦτα GKM: Ὅτι δὲ—ταῦτα πάντα τ 8 πάντων M 9 φησίν ὡς ἔχει τ 10 τὸ
(post τούτων) Mt: τῶ G: τῶν K καὶ τὸ] καὶ τῶ G 11 δυνάμει ἐστὶ καὶ KM: καὶ
δυνάμει ἐστὶ Gt καὶ τὸ GKM: τὸ δὲ τ 12 κινητικόν K: καὶ κινητόν M τὸ] γάρ G
αὐτὸν GK 12. 13 καθ' ὅλον ἐστὶ καὶ KM: καὶ καθ' ὅλον ἐστὶ Gt 13 καὶ exterrum
om. Gt 14 παντελῶς φεῦδες (om. ἐστι) M 17 κινεῖται (ex κινοῦνται) corr. G²
αὐτὴν (altero loco) K 19 αὐτὴ Mt: αὐτὴ G: αὐτὴν K 20 αὐτὴ τ: αὐτὴν GKM
21 ἀλλὰ κατὰ μόρια om. K 22 δτι η κίνησις καὶ ὁ τόπος M τόπος] χρόνος Arist.
libri (praeter I), at cf. Alexander ap. Simpl. p. 758,9 24. 25 προσέθηκεν, εἰ καὶ Gt
25 η κατὰ μέρος ὁ τόπος M ol Mt: om. GK 26 αὐτῶν K τὸ om. K ἐστὶν
Gt: εἶναι KM 27 εἰ GKM: om. t καὶ τὸ] καὶ τὸ M

κινητὰ εἶναι, ἔστι δὲ ἐν τόπῳ ἡ καθ' ὅλα ἡ κατὰ μόρια, ἔχοι δν οῦτως 18*
καὶ τὸ κινητὰ εἶναι. τοῦτο μὲν οὖν ἐν τούτοις, τὸ δὲ δῆλος τὸ ἐν τόπῳ
εὐθὺς καὶ κινητὸν εἶναι λέγειν οὐχ οὗτως ἀκουστέον ὡς τοῦ τόπου πάν-
τως κινήσεως αἰτίου γινομένου, ἀλλ' ὡς ἐπομένου πάντως τῷ ὄντι ἐν τόπῳ
5 καὶ τοῦ κινητοῦ. ἐφεξῆς δὲ τὴν δευτέραν τίθησιν ἀπορίαν καὶ ἐπιλύεται. 50

p. 223*24 Ἀριθμὸς γάρ ἡ τὸ ἡριθμημένον ἢ τὸ ἀριθμητόν.

'Ο ἀριθμός, φησίν, οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ τὸ ἀριθμητὸν δυνάμει ἡ ἐνερ-
γείᾳ. καὶ γάρ εἴρηται δτι ὁ ἀριθμὸς διττός, | ὁ μὲν ὡς ἀριθμῶν ὁ δὲ ν Ir
ώς ἀριθμούμενος, καὶ ἔκατερος δηλονότι ἡ δυνάμει ἡ ἐνεργείᾳ. ἐνταῦθα
10 οὖν περὶ τοῦ ἀριθμουμένου ἀριθμοῦ φησιν δτι ἡ δυνάμει ἔστιν ἡ ἐνερ-
γείᾳ. ὥστε τοῦ ἀριθμητοῦ ἀναιρεθέντος ἀνήρηται καὶ ὁ ἀριθμός, ἀναι-
ρεῖται δὲ τὸ ἀριθμητὸν τοῦ ἀριθμοῦντος ἀνηρημένου, τοῦτο δέ ἔστι τῆς
ψυχῆς.

p. 223*26 Ἄλλ' ἡ τοῦτο δ ποτε ὄν ἔστι χρόνος, οἷον εἰ ἐνδέχε-
15 ται κίνησιν εἶναι ἄνευ ψυχῆς.

Ψυχῆς, φησίν, ἀναιρεθείσης συναναιρεῖται ὁ χρόνος· οὐ γάρ οἱόν τε
χρόνον εἶναι ἄνευ ψυχῆς, εἰ μὴ ἄρα τὸ τῷ χρόνῳ ὑποκείμενον, τοῦτο δέ 5
ἔστιν ἡ κίνησις. εἰπὼν δὲ τὸ εἰ ἐνδέχεται κίνησιν εἶναι ἄνευ ψυχῆς,
ἐνδείκνυται δτι καὶ ἡ κίνησις ἀναιρεῖται τῆς ψυχῆς ἀνηρημένης.

20 p. 223*28 Τὸ δὲ πρότερον καὶ ὕστερον ἐν κινήσει ἔστι, χρόνος
δὲ ταῦτα ἔστιν ἡ ἀριθμητά ἔστιν.

'Επειδὴ εἰπεν δτι "ἀδύνατον χρόνον εἶναι ψυχῆς μὴ οὔσης, ἀλλ' ἡ
τοῦτο δ ποτε ὄν ὁ χρόνος", τούτεστι τὸ ὑποκείμενον τῷ χρόνῳ
(τοῦτο γάρ αὐτὸ σημαίνει τὸ "δ ποτε ὄν"), ὑπόκειται δὲ τῷ χρόνῳ ἡ
25 κίνησις, τοῦτο αὐτὸ πάλιν καὶ ἐνταῦθα ἡβουλήθη κατασκευάσαι, δτι ὑπο- 10
κείμενόν ἔστι τῷ χρόνῳ ἡ κίνησις. τὸ γάρ πρότερον, φησί, καὶ ὕστερον

1. 2 ἔστι δὲ ἐν τόπῳ ἡ καθ' ὅλα ἡ κατὰ μόρια (μέρη M), ἔχοι (ἔχει K) δν οῦτω καὶ τὸ κι-
νητὰ εἶναι KM: οι. Gt 2 δῆλος τῷ ἐν τόπῳ εἶναι t 3. 4 παντὸς K 4 κι-
νήσεως οι. M ὡς οι. M 5 δευτέραν τίθησιν KM: προτέραν Gt καὶ KM:

τιθετεις Gt 7 δυνάμει] μει (sic) K 12 ἀνηρημένου K: ἀναιρουμένου G
12. 13 ἔστιν ἡ ψυχή t 14 lemma οι. t, qui superius plenius dederat ἡ M:
ἡ K δπότε M χρόνος KM: ὁ χρόνος Arist, cf. v. 23 14. 15 οἰον—ψυχῆς
M: οι. K 16 ψυχῆς γάρ φησιν Gt 17 τὸ τῷ Mt: τῶ τῶ K: τὸ τοῦ (sic) G
ὑποκειμένω K 19 ἀνηρημένης M: ἀνηρημένης K: ἀναιρουμένης Gt 20. 21 ἐν-
ἀριθμητά ἔστιν οι. K 22 Ἐπειδὴ Gt: ἐπει δὲ K: οι. M εἶναι χρόνον Arist.
ἡ K 23 et 24 δπότε M 24 αὐτὸ KM: αὐτῷ fort. recte Gt 25 δτι τὸ Gt
26 τῷ χρόνῳ ἡ κίνησις ἔστι ει καὶ ὕστερόν φησιν traiciunt Gt

ἐν κινήσει ἔστιν, οὐ δὲ χρόνος οὐδὲν ἄλλο ἔστιν τῇ τὸ πρότερον καὶ ὑστερὸν ν· Ι· τὸ ἐν τῇ κινήσει ἥ ἀριθμητά ἔστιν, ὡστε εἰ ὁ χρόνος τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑστερόν ἔστι τὸ ἐν τῇ κινήσει, τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου ἐν κινήσει ὅντος ὡς ἐν ὑποκειμένῳ καὶ ὁ χρόνος οὗτως ἀν εἴη ἐν τῇ κινήσει.

5 p. 223*29 Ἀπορήσειε δ' ἄν τις καὶ ποίας κινήσεως ἀριθμός ἔστιν
οὐ χρόνος.

Ἐτέρας ταῖς προτέραις ἐπισυνάπτει περὶ τοῦ χρόνου ἀπορίας, καὶ 15 πρῶτον μὲν διὰ τοῦ κινήσεως ἔστιν ἀριθμὸς ὁ χρόνος, κινήσεως δὲ πολλὰ εἰδη, αὐξῆσις μείωσις ἀλλοίωσις γένεσις καὶ φθορά, ποίας ἔστι κινήσεως 10 ἀριθμὸς ὁ χρόνος; καὶ φησιν διὰ πάσης ἔστι κινήσεως ἀριθμός, ἥ κινήσεις εἰσὶν. οὐ γάρ ἥ αὐξῆσις ἡ αὐξῆσις μετρητικός ἔστιν αὐτῆς ὁ χρόνος, οὐδὲ ἥ ἀλλοίωσις ἡ ἀλλοίωσις, ἀλλ' ἥ κίνησις ἔστιν ἔκαστη τούτων, ταῦτη μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου. ὡστε πάσης ἔστι κινήσεως μετρητικός· ὡς γάρ διάστασιν ἀπλῶς ἔκαστην αὐτῶν μετρεῖ· ὡστε κατὰ τὸ κοινὸν τὸ ἐν 20 15 αὐταῖς μετροῦνται ὑπὸ τοῦ χρόνου, οὐ κατὰ τὸ ἴδιᾳ ὑπάρχον. ταύτῃ ἐφεδῆς ἐπισυνάπτει ἐτέραν ἀπορίαν τοιαύτην· ἐπειδὴ ἔστιν ἀμα δύο κινήσεις κινεῖσθαι (ἐν ταύτῃ γάρ ἐν φόρῳ τοῦδε τι κατὰ τόπον κινεῖται, ἐνδέχεται ἄλλο τι ἀλλοιοῦσθαι, ἥ καὶ τὸ μὲν κύκλῳ κινεῖσθαι τὸ δὲ κατ' εὐθεῖαν), πότερον οὖν δύο οἱ χρόνοι ἔκαστης κινήσεως ὑπὸ τίνος ἴδιου 25 μετρουμένης χρόνου, ἥ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος τῶν πλειόνων κινήσεων μετρητικός· φησιν οὖν διὰ τοῦ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος τῶν ἀμα γινομένων κινήσεων μετρητικός. καὶ οὐδέν γε ἄποτον· ὡσπερ γάρ ὁ ἐν τῇ 30 ψυχῇ ἀριθμὸς εἰς ὃν καὶ ὁ αὐτός, οἷον ἡ δεκάς, μετρεῖ τὰς ἔξω δεκάδας, οἷον ἵππων καὶ ἀνθρώπων καὶ λίθων καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὡσπερ ὁ ἔστης 35 εἰς ὃν καὶ ὁ αὐτὸς μετρεῖ καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ὄδωρο καὶ πάντα τὰ ὑγρά, διότι οὐχ ἥ τοιούτον ἔκαστον αὐτῶν ἔστι ταύτῃ μετρεῖται, ἀλλ' ἥ ποσὸν τί ἔστιν, οὐτως καὶ ὁ χρόνος εἰς ὃν καὶ ὁ αὐτὸς πλειόνων κινήσεων ἵσων τε καὶ ἀμα οὐσῶν μετρητικός ἔστι. καν τε γάρ μη ἵσαι ὡσιν αἱ κινήσεις, ἀλλ' ἥ μὲν μείζων ἥ δὲ ἐλάττων, καθὸ μείζων ἔστιν ὁ ἔτερος τῶν 40 χρόνων, ταύτῃ οὐχ ὁ αὐτός ἔστι τῷ ἐλάττονι, καν ἵσοι δὲ ὡσι μὴ ἀμα δέ, οὐδὲ οὗτως οἱ αὐτοί εἰσι κατ' ἀριθμόν, εἰδει μέντοι οἱ αὐτοί εἰσι

2 ἥ GK τὸ (post καὶ) οι. M 4 ἐν ὑποκειμένου K, qui οὗτως οι.

5 lemma om. K 5. 6 ἀριθμός ἔστιν ὁ χρόνος M: ὁ χρόνος ἀριθμός t, at cf. Diels ad Simplic. p. 761, 10 7 προτέραις] ἐτέραις K 8 πολλάκις M 9 καὶ οι. M

10 καὶ — ἀριθμός οι. M 10 ἔστι κινήσεως GK: κινήσεώς ἔστιν t 11 ἥ — ἥ] ἥ — ἥ KM. item v. 12 M 11 μετρητικόν t 14 ἔκαστης t 17 ἐν ταύτῃ Mt:

ἐν αὐτῷ K: ἐνταῦθα G 18 ἀλλ' διὰ M καὶ οι. Gt 19 δύο οἱ KM: οἱ δύο

G: δύο t 20. 21 τῶν πλειόνων — ὁ αὐτὸς χρόνος iterat G μετρητικός κινήσεων (etiam in iteratis G) traiciunt Gt 21 διὰ οι. KM τῶν ἀμα GM: τῶν πλειόνων ἀμα t et, si silentio fides, K 23 et 25 εἰς ὃν καὶ ὁ αὐτὸς GKt: εἰς καὶ

ὁ αὐτὸς ὃν M 25 καὶ (post μετρεῖ) οι. Gt 29 ἔστιν δὲ] ἔστι καὶ M

30 ἔστι οι. M

τῶν χρόνων καὶ οἱ μὴ ἄμα ὅντες, οἷον ἡ νῦν ἡμέρα τῇ αὔριον εἰδεῖ νι^τ
ἡ αὐτῇ.

Μετὰ ταῦτα ζητεῖ ὅτι εἰ μέτρον ἐστὶ τῆς κύκλῳ κινήσεως ὁ χρόνος.
ἔκαστον δὲ τῶν μετρουμένων συγγενεῖ τινι μέτρῳ μετρέεται (οἱ γάρ δέκα
5 ἵπποι τῷ ἐνὶ ἵππῳ μετροῦνται, καὶ οἱ δέκα ἀνθρώπωι ἐνὶ ἀνθρώπῳ,
ὅμοίως καὶ τὸ δεκάπτηχον ἔύλον τῷ πτηχαίῳ αὐτοῦ μορίῳ μετρεῖται),
ἀνάγκη καὶ τὸν χρόνον ἀριθμητὸν ὅντα χρόνῳ τινὶ ἀριθμεῖσθαι. τίς οὖν
οὗτος ὁ χρόνος ἢ ὁ πᾶς χρόνος ἀριθμεῖται; τῆς οὖν λόγους τούτου προ-
λαμβάνει πρώτον μὲν ἔκεινον, ὅπερ ἥδη ἐν τοῖς ἐμπροσθεν εἴπεν, ὅτι οὐ
10 μόνον ὁ χρόνος τὴν κίνησιν μετρεῖ, ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις τὸν χρόνον μετρεῖ,
καὶ ὅτι τῶν κινήσεων αἱ μέν εἰσιν ἀνώμαλοι (οἵαί εἰσιν αἱ τῶν ἐν γενέσει
καὶ φθορᾷ), αἱ δὲ ὀμαλαῖ (οἵαί εἰσιν αἱ τῶν σφαιρῶν), καὶ τούτων αἱ μὲν
ταχυκίνητοι αἱ δὲ βραδυκίνητοι· ἡ μὲν γάρ τις αὐτῶν περιάγεται ἐκ τοῦ
αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ διὰ τριάκοντα ἑτῶν, ἡ δὲ διὰ δώδεκα, ἡ δὲ δι’ ἑνιαυ-
15 τοῦ, καὶ ἄλλῃ ἄλλως, ἡ δὲ τίς ἐστι πασῶν τῶν ἄλλων θάττων τε καὶ
γνωριμωτέρᾳ, ἥτις ἐστὶν ἡ τῆς ἀπλανοῦς, δι’ εἰκόσι καὶ τεσσάρων ὥρῶν
(λέγω δὴ τοῦ ἡμερονύκτιου) περιαγομένη εἰς τὸ αὐτό. ἐπεὶ οὖν τὸ με-
τρον καὶ ἐλάχιστον ἐστι καὶ γνώριμον, εἰκότως καὶ ὁ ὑπὸ ταύτης τῆς κι-
νήσεως ὄριζόμενος χρόνος, λέγω δὴ ἡ μία ἡμέρα (τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἡμε-
20 ρονύκτιον), τοῦτο ἐστι τὸ συγγενὲς τοῦ χρόνου μέτρον, ἢ ὁ πᾶς χρόνος
ἀριθμεῖται· μῆνα γάρ φαμεν τὰς λ’ τῆς ἀπλανοῦς περιφοράς, ἐνι-
αυτὸν δὲ τὰς τέξ, καὶ ἀπλῶς πᾶς ὁ χρόνος τῷ πολυπλασιασμῷ τῆς ἡμέ-
25 ρας ἴσχει τὴν γένεσιν. ὥστε πρώτως μὲν ὄριει ἡ κίνησις τὸ ἐλάχιστον
τοῦ χρόνου μέτρον, εἰτα τούτῳ ὁ πᾶς ἀριθμεῖται χρόνος. καὶ ὥσπερ
τὸν πῆχυν ἐμετρήσαμεν εἰς δακτυλικὰ μεγέθη ἄλλος ἄλλως, ὁ μὲν
εἰς κβ’, ἄλλος εἰς κδ’, οἱ δὲ εἰς κγ’, οὕτω δὴ καὶ τὸ ἡμερονύκτιον
εἰς μόρια πλείω κατετέμοιμεν, οἷον ἡμέρας εἰς κδ’, ὅπερ ὥρας ἐκαλέσαμεν.
εἰ δὲ καὶ ταύτας ἐστι διελεῖν ἐπ’ ἄπειρον, ἀλλὰ τῇ πρὸς ταύτας ἀνα-
φορᾷ, ὥσπερ καὶ τὸ ἡμιδακτυλιαῖον ἡ τρίτον ἡ δέκατον δακτύλου τῇ
30 πρὸς τὸν δακτύλον κρίνεται ἀναφορᾷ. οὕτως οὖν καὶ τὸ ἡμιωριαῖον καὶ
τὰ λοιπὰ μόρια τῇ πρὸς τὴν ὥραν κρίνεται ἀναφορᾷ, κινήσεως μέντοι
ὅλης ἡ ἐλαχίστη καὶ γνώριμος ἡ τῆς ἀπλανοῦς ἐστι περιφορά, ἡς τὸ
μέτρον ἡμέρα ἐστίν, ἥ τηνικαῦτα ἄλλος μετρεῖται χρόνος, καὶ ἐβδο-
μάς καὶ μὴν καὶ ἑνιαυτὸς καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ χρόνου μόρια. καὶ διὰ
35 τοῦτο, φασίν, ἔδοξε τισι τῶν παλαιῶν ἡ κυκλοφορία τοῦ οὐρανοῦ

6 αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ GMt: ἑαυτοῦ K μορίῳ μετρεῖται GK: μορίῳ καταμετρεῖται M:
μετρεῖται μορίῳ t 8 ἀριθμεῖται χρόνος traic. Gt 9 ἐμπροσθεν c. 12 p. 220 b 14 sq.
11 οἴα[ι] αἱ δὲ M ἐν ομ. G 14 i[β] t 15 θάττον K 17 τὸ (post οὖν)
ομ. K 21 περιφοράς τῆς ἀπλανοῦς t 22 δομ. K πολλαπλασιασμῷ Gt
22. 23 ίσχει τῆς ἡμέρας M 24 post μέτρον addunt ψὸν πᾶς χρόνος ἀριθμεῖται Mt
τοῦτο K 25 τὸν] τὸ K 26 ἄλλος KM: δὲ Gt οἱ KM: δὲ Gt 27 κατέ-
τεμον Gt ἀσπερ M 29 τὸ δακτυλιαῖον K δακτύλου] δακτύλιον G 34 τὰ
G'Mt: ομ. GK

χρόνος είναι, διότι ταύτη ὁρίζεται ὁ χρόνος· τὸ γάρ τοῦ χρόνου μέτρον ^ν 1· ταύτη ἀφορίζεται, καὶ πᾶσα δὲ ἄλλη κίνησις ὑπὸ ταύτης μετρεῖται, εἴτερ καὶ τὸν μετρητικὸν πάσης κινήσεως χρόνον αὐτῇ μετρεῖ καὶ ὁρίζει τὸ οὖν ὥριστικὸν τοῦ χρόνου χρόνον ἐνόμισαν.

5 Ἐφεξῆς λοιπὸν καὶ τὰ ἐν τῇ κοινῇ συνηθείᾳ περὶ τοῦ χρόνου λεγόμενα ἀκόλουθα δείκνυσι τῇ παρ' αὐτῷ εἰρημένῃ περὶ τοῦ χρόνου θεωρίᾳ. φασὶ γάρ οἱ ἄνθρωποι κύκλον είναι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, διότι χρόνῳ ^ε μετροῦνται καὶ ὁρίζονται ἀρχὴν καὶ τελευτὴν ἵσχοντα, οἷον ὑγεῖαι νόσοι, εὐδαιμονίαι (ἀτυχίαι), πλοῦτοι πενίαι, πόλεμος εἰρήνη· ὡσπερ γάρ κατά 10 τινα κύκλον πάντα ταῦτα ἐφ' ἑαυτὰ ἀναστρέφονται καὶ διαδέχονται ἄλληλα. ἐπεὶ οὖν τῷ χρόνῳ ταῦτα κρίνεται, ὁ δὲ χρόνος κύκλος τις είναι δοκεῖ, διὸ τοῦτο καὶ αὐτὰ κύκλον φασὶν είναι, αὐτὸν δὲ τὸν χρόνον κύκλον φασὶν είναι, διότι μέτρον ἐστὶ κυκλοφορίας καὶ μετρεῖται ὑπὸ τῆς κυκλοφορίας. ὡστε, φησί, τὸ λέγειν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα είναι κύκλον οὐδὲν ἄλλο ¹⁰ 15 ἐστιν ἣ λέγειν διτι χρόνος κύκλος τις ἐστι, τὸ δὲ λέγειν διτι χρόνος κύκλος τις ἐστιν οὐδὲν ἄλλο ἐστιν ἣ λέγειν διτι μετρεῖται τῷ κυκλοφορίᾳ χρόνος. εἰτα ἐπειδὴ ἔμπροσθεν, ἐν τῷ λέγειν διτι τῶν διαφόρων κινήσεων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος ἐστὶ μετρητικός, ἐπιστοῦτο τοῦτο ἐκ τοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν ἔνα είναι καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, οἷον τὴν δεκάδα, τῶν δια- 20 φόρων ἀριθμητῶν μετρητικόν [είναι], οἷον τῶν δέκα ἵππων καὶ δέκα ἀνθρώπων, νῦν βούλεται δεῖξαι πῶς εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς μετρεῖ τὰ τῆς ^ε οὐσίας διάφορα, ἀμα δὲ καὶ κανόνα ἡμῖν παραδίδωσι διακριτικόν, δι' οὐ γνωσόμεθα πότε μὲν τὰ κοινῶς ἔχοντα τι κατηγορούμενον κοινωνεῖ ἀλλήλοις κατ' αὐτὸν ἔκεινο τὸ κατηγορούμενον καὶ διδιάφορά ἐστι κατ' ἔκεινο, 25 πότε δὲ οὐκ εἰσὶν διδιάφορα κατὰ τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον. καὶ φησιν διτι δταν μὲν τὰ ἔχοντα ἐν τι κατηγορούμενον ταύτη τῷ διαφορῷ διαφέρωσιν ἀλλήλων, ἦν ἔχει πρὸς ἑαυτὸν τὸ κατηγορούμενον, τότε τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον οὐκ ἔστιν ἐν καὶ τὸ αὐτό, δταν δὲ μὴ δια- 30 φέρωσιν ἀλλήλων τὰ κοινόν τι κατηγορούμενον ἔχοντα τῇ τοῦ κατηγορου- μένου διαφορᾷ, ἐν τι καὶ τὸ αὐτό ἐστι τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον. οἶον, φησί, τοῦ τριγώνου καὶ τοῦ κύκλου κατηγορεῖται τὸ σχῆμα, ἀλλ' ἐπειδὴ διαφέρουσιν ἀλλήλων τὸ τρίγωνον καὶ ὁ κύκλος ταύτη τῇ διαφορᾷ, καθ' ἦν διαιρεῖται καὶ τὸ κατηγορούμενον (τοῦ γάρ σχήματος διαφοραὶ τὸ εὐθύγραμμον καὶ τὸ περιφερόγραμμον, ταύτη δὲ καὶ τὸ τρίγωνον τοῦ

3 αὐτὴ KM 4 ἐνομήσαμεν K 6 δείκνυσι om. Gt, sed v. 5 λοιπὸν τίθησι scrips-
rat t 7 τὰ ἀντία (debebat ἀντία) corr. ex τὰ οὖτα, ut videtur, G, cf. ad p. 784, 10
9 ἀτυχίαι addit t: om. GKM: απ δυσδαιμονίαι? 10 ταῦτα πάντα Gt 12 αὐτὸν
αὐτὸν G φασὶν κύκλον utrobiique M 13 διὸ K 15. 16 ἢ λέγειν — ἄλλο ἐστὶν
om. M 16. 17 ὁ χρόνος om. M 17 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν Gt 18 τοῦτο om. M
20 ἀριθμητῶν KM: ἀριθμῶν Gt είναι delevit t καὶ δέκα KM: καὶ τῶν δέκα Gt *
21 νῦν οὖν K 21. 22 τὴν οὐσίαν t 22 δὲ om. M 25 ποτὲ δὲ οὐκ
ἐστιν K 25. 26. 29 κατηγορούμενα (sic) K 27 διαφέρωσιν t et fort. primitus M:
διαφέρουσιν GK corr. M έαυτὰ M τὸ (post τότε) om. GK

κύκλου διαφέρει), διὰ τοῦτο τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον οὐχ ἔστι τὸ ν· 1·
αὐτό. εἰ γάρ λέγεται καὶ τὸ τρίγωνον σχῆμα καὶ ὁ κύκλος, ἀλλ’ ἔτερον
καὶ ἔτερον ἐπ’ ἀμφοτέρων τὸ σχῆμα· τῷ γάρ ἐπὶ τοῦ κύκλου κατηγορού- 28
μένων σχῆματι προστεθὲν τὸ περιφερόγραμμον καὶ τῷ ἐπὶ τοῦ τριγώνου
5 τὸ εὐθύγραμμον, τὸ μὲν εὐθύγραμμον σχῆμα τὸ δὲ περιφερόγραμμον
ἐποίησε, ταῦτα δὲ καὶ ἔτερα ἀλλήλων· εἰ μέντοι δύο τρίγωνα λαβθα, τὸ
ἰσόπλευρον καὶ τὸ σκαληνόν, τούτων τὸ μὲν σχῆμα κοινῶς κατηγορούμενον
ἔν ἔστι καὶ τὸ αὐτὸν ἐπ’ ἀμφοτέρων, διότι οὐ διαφέρουσιν ἀλλήλων ταῦτα
τῇ τοῦ κατηγορούμενου διαφορᾷ· διαφοραὶ μὲν γάρ τοῦ σχῆματος ὡς 30
10 σχῆματος τὸ εὐθύγραμμον καὶ τὸ περιφερόγραμμον, οὐ διαφέρουσι δὲ ταύτῃ
ἀλλήλων τὸ ισόπλευρον καὶ τὸ σκαληνόν· εὐθύγραμμα γάρ ἀμφω. τὸ μὲν
οὖν σχῆμα, ὡς εἶπον, ἐν καὶ τὸ αὐτὸν ἐπ’ ἀμφοτέρων κατηγορεῖται, τὸ
μέντοι τρίγωνον οὐκέτι ἐν καὶ τὸ αὐτὸν ἐπ’ ἀμφοτέρων· διαφέρουσι
15 τὸ ισόπλευρον καὶ τὸ σκαληνόν, ταύταις δὲ καὶ τὰ δύο τρίγωνα διαφέ-
ρουσιν ἀλλήλων· οὐχ ἄρα ἐν καὶ ταύτων τρίγωνον ἐπ’ ἀμφοτέρων κατη- 35
γορεῖται. δὲ μὲν οὖν κανὼν οὗτος.

‘Απορήσεις δ’ ἄν τις πρὸς τοῦτον τὰ παρ’ αὐτοῦ τοῦ ’Αριστοτέλους
πανταχοῦ λεγόμενα, διτι πᾶς οὖν τὰ γένη τῶν εἰδῶν συνωνύμως κατη-
20 γορεῖται; καίτοι τὰ εἰδῆ διαφέρουσιν ἀλλήλων τῇ τοῦ κατηγορούμενου
διαφορᾷ. τοῦ γάρ ζφου τὸ μὲν λογικὸν τὸ δὲ ἀλογον, ἀλλ’ δμως
ἐπὶ ἀνθρώπου καὶ ἵππου συνωνύμως κατηγορεῖται τὸ ζφον, ὥστε ἐν
καὶ τὸ αὐτὸν ζφον ἐπ’ ἀμφοτέρων κατηγορεῖται· δσον δὲ ἐπὶ τοῖς νῦν
λεγομένοις, εἰ μὴ τὸ αὐτὸν ζφον ἀνθρώπου καὶ ἵππου κατηγορεῖται, διότι 40
25 διαφέρουσιν ἀλλήλων τῇ τοῦ κατηγορούμενου διαφορᾷ, οὐδὲ δὲ συνωνύ-
μως αὐτῶν κατηγοροῦται. Ἰσως οὖν ἐνταῦθα τὰ κατηγορούμενα οὐχ ὡς
γένη ἔλαβεν, οὐδὲ ὡς ἀπλῶς καθηλικάτερα καὶ ἐξηρημένα τῷ λόγῳ ἐνδὲ
ἐκάστου τῶν ὑποκειμένων, οἵτις ἔστι τὰ κοινῶς λεγόμενα ἐνυπάρχειν πᾶσι
καὶ ἐν τοῖς πολλοῖς ἔχειν τὸ εἶναι, ἀλλὰ τὰ κοινὴν οὐδίαν ἔχοντα, ἴδιᾳ
30 δὲ ἐν ἐκάστῳ ὑπάρχοντα καὶ ἐν ὑποστάσει ὄντα ἐν τοῖς καθ’ ἔκαστα,
περὶ τοῦ ἐν ἐμοὶ ζφου καὶ τοῦ ἐν τῷδε τῷ ἵππῳ· ταῦτα γάρ τῷ ὄντι 45
οὐ τὰ αὐτά, τὰ μέντοι ὡς γένη λεγόμενα κατηγορεῖσθαι οὐκ ἔχει τινὰ
ἴδιαν ὑπαρξίαν, ἀλλ’ ἡ ἐπίνοια κοινόν τι θεωρήσασα ἐν πᾶσιν, ὡς ἐν τι
τοῦτο σκοπεῖ μὴ ὅν γε τῷ ὄντι δλως καθ’ αὐτό, ὡς καὶ αὐτὸς εἶπε· τὸ
35 γάρ καθόλου, φησίν, ἡ οὐδέν ἔστιν ἡ ὑπερον. ἐπεὶ οὖν τὴν κοινωνίαν
ταύτην οίον χωρίσασα τῶν λοιπῶν τῶν συνυπαρχόντων ἡ διάνοια, οἷον τὸ

3 ἐπὶ (post γάρ) οι. Gt 3. 4 κατηγορούμενον K 4 τῷ] τὸ K ἐπὶ M: οι. G(K)t
6 καὶ οι. Gt 7 σκαλινὸν G: σκαληνὲς K 8 οὐ οι. G 9 et 14 διαφοραὶ KM: δια-
φορὰ Gt 11 et 15 σκαληνὲς K 11 εὐθύγραμμον K 13 post ἀμφοτέρων addit κατη-
γορεῖται t 14 prius τοῦ οι. K alterum τοῦ οι. Gt 16 ἄρα t: ἄρα GKM τὸ
αὐτὸν M τὸ τρίγωνον fort. recte t 17 δὲ μὲν οὖν κανὼν οὗτος in lac. XX fere littera-
rum οι. K 19 πανταχοῦ velut Topic. B 2 p. 109b 6. Δ 6 p. 127b 6 24 διὸ KM
26 κατηγορεῖτο GK 30 post ἔκαστα exciderint quaedam 31 περὶ τοῦ] παρὰ τὰ M
35 φησίν] cf. de Anima A 1 p. 402b 7 36 χωρίσασαι K τὴν διάνοιαν M

ζῆσον τοῦ λογικοῦ καὶ ἀλόγου, θνητοῦ καὶ ἀθανάτου, κατ' ἐπίνοιαν αὐτὴν ν·
 καθ' αὐτὴν ἔθεωρτες μὴ ὑπάρχουσάν γε καθ' αὐτὴν, καθόλου τε αὐτὴν 50
 ὠνόμασε καὶ ὡς μίαν τινὰ φύσιν ἔθεωρησε, ταύτη καὶ συνωνύμως κατη-
 γορεῖ τῶν λοιπῶν. εἰ μέντοι τὸ ἐνυπάρχον ἐν ἔκαστῳ ζῆσον θεωρήσεις
 5 καὶ ἐν ὑποστάσει ὅν, ἐπειδὴ τοῦτο ἡ λογικόν ἐστιν ἡ ἀλογον, οὐκ ἀν εἴη
 τὸ αὐτὸν κατ' οὐσίαν τῷ ἐν ἐμῷ τὸ ἐν ἱππῳ, τὸ μέντοι ἀνθρώπειον εἶδος;
 τὸ αὐτόν ἐστι κατ' οὐσίαν τὸ ἐν Σωκράτει καὶ ἐν Πλάτωνι, διότι οὐδέ-
 τερον αὐτῶν συμπλέκεται διαφορᾶς τινι χωρίζοντος αὐτὸν τοῦ λοιποῦ. ἐν-
 ταῦθα οὖν περὶ τῆς κοινῆς οὐσίας φησὶ τῆς ἐν ὑποστάσει καὶ ἐν ἔκαστῳ ν·
 10 τῶν καθ' ἔκαστα ὅλης ὑφεστηκούσας, διτὶ θσα μὲν τῶν ὑποκειμένων δια-
 φέρει ἀλλήλων διαφορᾶς τινι τοῦ κοινῶς κυτῶν κατηγορούμενου, ητίς δια-
 φορὰ ὡς γένει αὐτῷ ὑπάρχει, ταῦτα οὐκ εἰσὶ τὰ αὐτὰ κατὰ τὸ κατηγο-
 ρούμενον, θσα δὲ μὴ διαφέρει ἀλλήλων ταύτῃ τῇ διαφορᾷ, ἐν τούτοις τὸ
 15 κατηγορούμενον ἐν τί ἐστι καὶ τὸ αὐτὸν κατ' οὐσίαν. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ
 τῶν δέκα ἱππων καὶ δέκα ὄνων καὶ λίθων, ἐπειδὴ μὴ διαφέρουσιν ἀλλή-
 λων τῇ τοῦ κατηγορούμενου διαφορᾷ (οὐ γάρ ἐστιν ἔτερον εἶδος δεκάδος
 τὸ ἐν ἱπποῖς τοῦ ἐν ἀνθρώποις), διὰ τοῦτο τὸ κοινῶς αὐτοῖς ὑπάρχον καὶ
 μετροῦν αὐτά, ἡ δεκάς, ἐν τί ἐστι καὶ τὸ αὐτό, καὶ οὐδὲν ταῦτα διαφέ-
 ρουσιν ἀλλήλων κατὰ τὸ τῆς δεκάδος εἶδος. ὥστε εἰ καὶ μετροῦνται ὑπὸ
 20 τῆς δεκάδος, μία δὲ καὶ ἡ αὐτὴ αὔτη ἐν πᾶσιν, ὑφ' ἐνὸς ἄρα καὶ τοῦ
 αὐτοῦ τὰ διαφορὰ μετροῦνται, οἱ δέκα ἱπποι λέγω καὶ οἱ δέκα ἀνθρώποι
 καὶ οἱ δέκα λίθοι καὶ τὰ λοιπά· ὑπὸ γάρ τοῦ τῆς δεκάδος εἰδούς, ητίς ἐν 10
 ψυχῇ πρώτως τὸ εἶναι ἔχει, διὸ καὶ ὡς ἀριθμῷ μία λαμβάνεται τοῦ ὑπο-
 κειμένου, λέγω δὴ τῆς ψυχῆς, ἐνὸς ἀεὶ καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄντος.

25 p. 223*30 Ἡ δ ποιασοῦν.

'Η λύσις τῆς προτέρας ἀπορίας, διτὶ κινήσεως ἀπλῶς ἀριθμός ἐστιν
 ὁ χρόνος, οὐ τῆσδε ἡ τῆσδε, ἀλλ' ἀπλῶς πάσης κινήσεως ἡ κινήσις ἐστι. 15

p. 223*33 Διὸ κινήσεώς ἐστιν ἀπλῶς ἀριθμὸς συνεχοῦς, ἀλλ'
 οὐ τινός.

30 Καλῶς προσέθηκε τὸ συνεχοῦς· τῆς γὰρ συνεχοῦς κινήσεως μέτρον
 ἐστιν ὁ χρόνος, εἰ μέντοι διηρημέναι εἰεν αἱ κινήσεις καὶ πλείους, οἷον
 ἀλλοίωσις καὶ αὔξησις καὶ φορὰ ἥγουν φοραὶ πλείους, τούτων τοῦ πλήθους

3 οὐδέμισε M φύσιν] φῆ M 4 ἐν ομ. Gt ζώω K 6 τῶ—τὸ ἐν KM:
 τὸ—τῷ ἐν Gt 7 τὸ ἐν K: τῶ ἐν M: τῷ Gt καὶ ἐν KM: καὶ Gt 9 περὶ¹
 ομ. M 11 κοινοῦ Gt 15 δέκα λίθων καὶ ὄνων M 17 τοῦ ἐν ἱπποῖς τὸ M
 19 μετροῦν M 20 αὔτη ομ. M 21 et 22 δέκα (ante ἀνθρώποι ει ante λίθοι)
 ομ. M 25 lemma habet G 26 ἐστιν ἀπλῶς ἀριθμός M 28 ἐστι post ἀριθ-
 μός traicit t, cf. Arist. libri 28, 29 ἀπλῶς—τινός ομ. K 30 συνεχῶς priore
 loco K 31 διηρημένα K 32 φορὰ KM: φθορὰ Gt ἥγουν GKM: ἡ t
 πλείους t

οὐκ ἔστι μετρητικὸς ὁ χρόνος, ἀλλ' ἡ ἐν τῷ ἀριθμῷ μονάς. ὡς γὰρ τοὺς νῦν δέκα ἵππους καὶ τοὺς δέκα λίθους οὐδὲ μετρεῖ ὁ χρόνος, ἀλλ' ἡ μονάς, ²⁰ οὗτω καὶ τὰς πλείους κινήσεις ὡς πλείους οὐχ ὁ χρόνος μετρεῖ, ἀλλ' ὁ ἀριθμός, ἥγουν ἡ μονάς, ἐκάστην μέντοι καθ' αὐτὴν ὡς μίαν καὶ συνεχῆ ⁵ ὁ χρόνος μετρεῖ, τὸ πρότερον αὐτῆς καὶ τὸ ὕστερον μετρῶν.

p. 223a1 Ἀλλ' ἔστι νῦν κεχινῆσθαι καὶ ἄλλο.

Ἐντεῦθεν ἡ δευτέρα ἀπορία, διτὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἄλλου τινὸς κι- ²⁵ νουμένου ἐνδέχεται καὶ ἄλλο τι κινεῖσθαι· ἐκατέρας οὖν κινήσεως ἀριθμὸς ὁ χρόνος. ἀρά οὖν, φησίν, ἐκατέρας κινήσεως ἕτερος ὁ χρόνος ἔστι, καὶ ¹⁰ τῶν δύο κινήσεων δύο καὶ ἴσοι ἅμα χρόνοι ἔσονται ἡ οὖ; καὶ ἐπιλύεται, διτὶ εἰς ἔστι χρόνος τῶν ἴσων καὶ ἅμα γινομένων κινήσεων μετρητικός.

p. 223a4 Εἰ γὰρ εἰςεν κύνες, οἱ δὲ ἵπποι, ἐκατέροι δὲ ἐπτά, ὁ ²⁰ αὐτὸς ἀριθμός.

Τοῦτο παράδειγμά ἔστι πῶς τὸ αὐτὸν μέτρον πλειόνων ἔστιν ἅμα με- ¹⁵ τρητικὸν ἴσων ὄντων· ὡσπερ οὖν τῶν ζ' ἵππων καὶ τῶν ζ' κυνῶν εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς μετρητικός, ἡ ἐπτάς, οὗτω καὶ τῶν ἴσων κινήσεων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς χρόνος μετρητικός.

p. 223a7 Ἀλλ' ἡ μὲν ταχεῖα ἴσως ἡ δ' οὖ, καὶ ἡ μὲν φορὰ ἡ δὲ ²⁵ ἄλλοιών σις.

20 "Ωσπερ κάκεῖνα τὰ μετρούμενα οὐ τὰ αὐτὰ ἦν, ἀλλ' οἱ μὲν ἵπποι οἱ δὲ κύνες, τοῦ μετροῦντος ἐνδὲ καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄντος, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου διάφοροι αἱ κινήσεις αἱ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ χρόνου μετρούμεναι καὶ τῷ εἶδει αὐτῷ τῆς κινήσεως καὶ τῷ τὴν μὲν θάττονα αὐτῶν εἶναι τὴν δὲ βραδυτέραν. ὡσπερ εἰ νοήσεις ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἵππον τε ὑξεύτατα κι- ⁴⁰ νούμενον καὶ πρόβατον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ· τῶν γὰρ κινήσεων ἀνισοταχῶν οὐδεῶν ὁ μετρητικὸς αὐτῶν χρόνος εἰς καὶ ὁ αὐτός ἔστιν, ἡ μία ἡμέρα.

3 οὐχ δ] οὐδὲ M 6 κεχινῆσθαι τ: κεχινεῖσθαι K: καὶ κινεῖσθαι (Simplic. p. 763,30) M, cf. Arist. libri ἄλλα Arist. (sed ἄλλο τε teste GF¹ corr. E, ἄλλως F²), at cf. Philop. p. 776,18. Simplic. l. c. 7 ἡ δευτέρα KM: οὖν ἡ Gt διτὶ οὐχ ἐν M 9 ἡ prius om. Gt, alterum om. K 10 ἅμα ἔσονται χρόνοι ίσοι M 12 δὲ utrobiique K: δ' Mt 15 τῶν ἐπτά priore loco G, altero loco GM 16 ἡ ἐπτάς Kt: δὲ ἐπτάς M: ἐπτάς G 18. 19 ἡ δ' οὖ—ἄλλοιων om. K 18 δὲ M: δ' τ 21 οὗτω τ 23 αὐτῶν KM: οὗτω G: om. t αὐτῶν om. M 24 ὡσπερ ἐννοήσεις G 25 <οἷον> ἐν? τῶν γὰρ κινήσεων KM: καὶ διατοῦτο (cf. p. 782,1) Gt ἀνισοταχῶν K 26 εἰς ἔστι καὶ δὲ αὐτὸς t ἡ μία ἡμέρα Gt: ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ KM

p. 223^b 10 Καὶ διὰ τοῦτο αἱ μὲν κινήσεις ἔτεραι καὶ χωρίς, ὡς δὲ νῦν
χρόνος πανταχοῦ ὁ αὐτός, δτι καὶ ὁ ἀριθμὸς εἰς καὶ ὁ αὐτὸς
πανταχοῦ ὁ τῶν ἴσων καὶ ἅμα.

'Επειδὴ τῶν ἅμα καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γινομένων κινήσεων με- 45
5 τρητικός ἐστιν ὁ χρόνος, ἐνδέχεται δὲ ἐν ταῦτῃ καὶ ἐν οὐρανῷ
καὶ πανταχοῦ κινεῖσθαι τι, διὰ τοῦτο συμβαίνει πανταχοῦ μὲν εἶναι τὸν
χρόνον ἔνα ὄντα καὶ τὸν αὐτόν, τὰ δὲ μετρούμενα ὑπ' αὐτοῦ κεχωρισμένα
ἄλληλαν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τῶν πανταχοῦ ἴσων κατ' ἀριθμὸν εἰς καὶ ὁ
αὐτὸς ἀριθμὸς μετρητικός ἐστιν.

10 p. 223^b 12 'Επεὶ δέ ἐστι φορὰ καὶ ταύτης ἡ κύκλῳ, ἀριθμεῖται
δ' ἔκαστον ἐνὶ συγγενεῖ.

'Ετέρα ἀπορία, δτι εἰ ἔκαστον ὑπὸ τίνος συγγενοῦς μέτρου μετρεῖται, εἴ-
τινι ὁ χρόνος συγγενεῖ μέτρῳ μετρεῖται; ἐστι δὲ ἡ συνέχεια τοῦ λόγου
τοιαύτη· ἐπεὶ δέ ἐστιν ἡ φορὰ καὶ ταύτης ἡ κύκλῳ, μετρεῖται δὲ ἔκαστον
15 ὑπὸ ἔνος τίνος συγγενοῦς τοῦ ἐλαχίστου, οἷον οἱ δέκα ἥπποι τῷ ἐνὶ ἵππῳ
τὸ ἐκατοντάπτηχον ἔβλον τῷ | πηχυαίρι ἔβλον, οὗτως οὖν ἀνάγκη καὶ τὸν τῷ
χρόνον μέτρον ὄντα κινήσεως συγγενεῖ τινι μετρεῖσθαι καὶ ἐλαχίστῳ. ἐπεὶ
οὖν ἐστιν ἡ κυκλοφορία ἐλαχίστον τι μέτρον κινήσεως, μετρεῖται δὲ οὐ
μόνον ἡ κίνησις ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος ὑπὸ τῆς κινήσεως,
20 δῆλον δτι δὲ ὑπὸ τῆς ἐλαχίστης κινήσεως μετρούμενος χρόνος, οὗτος ἀν
εἴη συγγενὲς μέτρον τοῦ διονυ χρόνου. ἐστι δὲ οὗτος τὸ ἡμερούχτιον.
τούτῳ γάρ μετρεῖται καὶ ἐβδομάδας καὶ μῆνας καὶ ἑνιαυτὸς καὶ πᾶς χρόνος. 5
μετρεῖται δὲ ἔκαστον ἐνὶ τινι συγγενεῖ· καν γάρ πάντως καὶ ὑπὸ
ἀνομογενοῦς πρώτως ἔκαστον μετρεῖται, ἀλλ' οὖν καὶ ὑπὸ ὁμογενοῦς πάντως
25 μετρεῖται, δ πρώτως ὑπὸ τοῦ ἀνομογενοῦς μετρεῖται.

p. 223^b 16 Τοῦτο δ' ἐστίν, δτι τῆς ὀρισμένης κινήσεως χρόνῳ
μετρεῖται τῆς τε κινήσεως τὸ ποσὸν καὶ τοῦ χρόνου.

Πῶς ἀντιμετροῦσιν ἄλληλα ἡ κίνησις καὶ ὁ χρόνος λέγει. διότι, φησίν, 10

2. 3 lemmatis verba δτι—ἅμα habet G: iterum ad Philoponi explanationem trahit t, qui
in lemmate εἰς καὶ πανταχοῦ ὁ αὐτὸς traicit καὶ ὁ αὐτὸς—ἅμα om. K 4 κινήσεων
om. M 5 δὲ ετ ἐν (ante οὐρανῷ) om. K 6 μὲν om. M 8 τῶν ἴσων κατ' ἀριθμὸν
πανταχοῦ? 10 δὲ KM: δ' t 10. 11 καὶ—συγγενεῖ om. K 11 ἐν (cf. Arist. cod. E)
M: ἐν τινι (cf. v. 23. p. 777,4 sqq.) t 13 μέτρῳ KM: χρόνῳ Gt 16. 17 οὗτος—
ἐλαχίστῳ iterat M 18 ἐστιν om. Gt τι om. M 23 μετρεῖται] sic GKMt καν K:
καν M: καὶ G: εἰ t 24 ἀνομοιογενοῦς ετ ἀνομογενοῦς (pro ὁμογενοῦς) M πάντως KM:
πρώτως (πρώτως ἔκαστον G) Gt 25 μετρεῖται (post ἀνομογενοῦς) om. K 26 Τοῦτο δ'
ἐστίν om. K τῆς KM: ὑπὸ τῆς t, sed praepositionem neque Alexander in suo Aristotele
invenerat, neque Simplicius (p. 769,15 sqq.) in omnibus libris

ἡ ὑπὸ τοῦ χρόνου πρώτως ὄρισθεῖσα κίνησις, αὕτη καὶ τῆς πάσης ἐστὶν ²⁹ τῶν κινήσεως μέτρον καὶ τοῦ χρόνου· ὁ γὰρ ὑπὸ ταύτης ὄριζόμενος χρόνος μέτρον ἐστὶν τοῦ παντὸς χρόνου. εἰ τοίνυν ἡ ὑπὸ τοῦ χρόνου ὄρισθεῖσα κίνησις, αὕτη καὶ τῆς κινήσεως ἐστὶ μέτρον καὶ τοῦ χρόνου, δῆλον δτὶς ἀντιμετροῦνται ὑπὲρ ἀλλήλων δ τε χρόνος καὶ ἡ κίνησις.

p. 223b18 Εἰ οὖν τὸ πρῶτον μέτρον πάντων τῶν συγγενῶν, ἡ κυκλοφορία ἡ ὄμαλής μέτρον μάλιστα.

Εἰ ἐν ἔκαστῳ, φησί, τὸ πρῶτον, τοῦτο μέτρον ἐστὶ τῶν συγγενῶν, ¹⁵ ἐστὶ δὲ καὶ τῆς κινήσεως ἡ πρωτίστη ἡ κυκλοφορία ἡ ὄμαλής, αὕτη δν 10 εἴη μάλιστα τοῦ χρόνου μέτρον· ὑπὸ ταύτης γὰρ ὄριζεται δ πρῶτος χρόνος, δς μέτρον ἐστὶ παντὸς τοῦ χρόνου.

p. 223b19 Ὅτι ἀριθμὸς ἡ ταύτης γνωριμώτατος.

Δύο αἰτίας φησὶν εἶναι, ἐξ ὧν δείκνυται ἡ τῆς ἀπλανοῦς περιφορᾶ ²⁰ μέτρον οὐσα τῶν ἄλλων πασῶν. δεῖ γὰρ τὸ μέτρον καὶ ἐλάχιστον εἶναι ¹⁵ καὶ γνωριμώτατον, ἀμφότερα δὲ ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῆς ἀπλανοῦς· καὶ γὰρ ἐλαχίστη πασῶν καὶ γνωριμώτατη μάλιστα· ἡ γὰρ ταύτης περιφορᾶ τὸ ἡμερονύκτιον ἐστιν, ὅπερ πᾶσιν ἐστὶ γνωριμώτατον. τὸ δὲ ὄμαλὸν ἔχει, ἀλλ' οὐ μόνη· τοῦτο γὰρ ἰδιόν ἐστι πάσης περιφορᾶς, τὸ δὲ ἐλάχιστον καὶ τὸ γνώριμον ταύτης μάλιστα.

20 p. 223b21 Διὸ καὶ δοκεῖ ὁ χρόνος εἶναι ἡ τῆς σφαίρας κίνησις. ²⁵

Διὰ τοῦτο, φησί, διότι τῇ κυκλοφορίᾳ τῆς ἀπλανοῦς μετροῦνται αἱ ἄλλαι πᾶσαι κινήσεις κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον, διὰ τοῦτο καὶ ἔδοξε τοῖς παλαιοῖς αὐτὸς τοῦτο εἶναι ὁ χρόνος ἡ κυκλοφορία τῆς σφαίρας· ἐπεὶ γὰρ ταύτη μετρεῖται ὁ χρόνος, αὐτὸς τοῦτο εἶναι τὸν χρόνον ὑπενόησαν.

25 p. 223b23 Διὰ δὲ τοῦτο καὶ τὸ εἰωθὸς λέγεσθαι συμβαίνει· φασὶ ²⁰ γὰρ κύκλον εἶναι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα.

Ὅτι καὶ ἡ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων συνήθεια τοῦτο πιστοῦται, δτὶ μέτρον ἐστὶ καὶ τοῦ χρόνου καὶ πάσης κινήσεως ἡ κυκλοφορία· διὰ τοῦτο

1 et 4 αὐτὴ KM 1. 2 ἐστὶ (?) κινήσεως ἐστὶ K 4 τὸν χρόνον K 6. 7 πάντων — μάλιστα om. K 8 φησὶ om. K 9 αὐτὴ M 11 τοῦ παντὸς χρόνου t 12 lemma habet G ἀριθμὸς δ GKM: δ ἀριθμὸς t: δ ἀριθμὸς δ Arist., at cf. Arist. cod. E. Simplic. p. 768,26 γνωριμότατος t 15 δέ ἐστιν ἐπὶ τοῦ κυκλωφορίας t 17 τὸ δὲ GKM: εἰ δὲ καὶ τὸ t 19 γνώριμον KM: γνωριμώτατον Gt, at cf. p. 777,18. 32 20 ἡ τῆς σφαίρας κίνησις om. K 21 οὐδὲ τοῦτο οὖν φησὶ K 25. 26 καὶ — πράγματα om. K

γάρ φασι τὰ ἀνθρώπινα κύκλον, διότι ὑπὸ χρόνου μετρεῖται, τὸν δὲ χρόνον ^ν 2^ν κύκλον εἰναι, διότι μέτρον ἔστι τῆς κύκλῳ κινήσεως.

p. 223b25 Καὶ τῶν ἄλλων τῶν κίνησιν ἐχόντων φυσικήν.

Τουτέστι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν γινομένων καὶ φύεται μετρούμενων κύκλον ^ν 5 εἰναί φασι, φυτῶν ζέφων μεταλλων καὶ τῶν λοιπῶν.

p. 223b26 Τοῦτο δὲ ὅτι πάντα ταῦτα χρόνῳ χρίνεται.

Διὰ τοῦτο, φησί, τὰ ἀνθρώπινα πράγματα κύκλον λέγουσι. διότι πάντα ¹⁰ χρόνῳ χρίνεται, τουτέστιν ἐν χρόνῳ γίνεται καὶ μετρεῖται ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀρχὴν ὑπὸ αὐτοῦ λαμβάνοντα καὶ τέλος, ὃ δὲ χρόνος, φησί, κύκλος δοκεῖ ¹⁵ εἶναι· ὥστε εἰ τὰ ἀνθρώπινα ἐν χρόνῳ, ὃ δὲ χρόνος κύκλος τις, καὶ τὰ ἀνθρώπινα ἄρα κύκλος τις ἀν εἴη. ὃ δὲ χρόνος κύκλος τις δοκεῖ εἶναι, διότι κύκλοι τινὸς καὶ περιφορᾶς μέτρον ἔστι, καὶ αὐτὸς δὲ ὑπὸ αὐτῆς μετρεῖται· ἐπει τὸν μετροῦν τὸν χρόνον κύκλος τις ἔστι, καὶ ὁ χρόνος κύκλος τις εἶναι νομίζεται.

¹⁵ p. 223b33 Παρὰ γάρ τὸ μετροῦν οὐδὲν ἄλλο παρεμφαίνεται τὸ ⁴⁵ μετρούμενον, ἀλλ' ἡ πλείω μέτρα τὸ σλον.

"Οτι εὐλόγιως τῆς κυκλοφορίας μέτρον οὔσης τοῦ χρόνου καὶ ὁ χρόνος κύκλος τις εἶναι δοκεῖ, διὰ τούτων κατασκευάζει. οὐδὲν γάρ ἄλλο, φησί, δοκεῖ εἶναι τὸ μετρούμενον ἡ πολλάκις τὸ αὐτὸ μέτρον· τὸ γάρ ἐκατὸν-²⁰ τάπιχυ ἔύλον οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ πολλάκις ὁ πῆχυς, καὶ τὰ δέκα οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ πολλάκις τὸ ἔν, μέτρον δὲ τοῦ ἀριθμοῦ ἡ μονάς. οὗτως οὖν καὶ εἰ τοῦ χρόνου μέτρον ἡ κυκλοφορία, οὐδὲν ἄλλο ἀν εἴη ὁ χρόνος ἡ πολλαὶ κυκλοφορίαι, εἰ δὲ τοῦτο, καλῶς ἄρα κύκλον εἶναι τὸν ⁵⁰ χρόνον φασί.

²⁵ p. 224a2 Λέγεται δὲ δρυθῶς καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς μὲν ὁ αὐτὸς ὁ ἐκ τῶν προβάτων καὶ τῶν κυνῶν, εἰ ἕστι, ἑκάτερος, δεκάς δὲ οὐχ ἡ αὐτὴ οὐδὲ δέκα τὰ αὐτά.

'Επειδὴ ἐν τῷ δεικνύναι ὅτι ὁ χρόνος ὁ ἀμά πανταχοῦ εἰς ἔστι καὶ

1 τοῦ χρόνου τ 2 δι μέτρον K 3 κίνησιν—φυσικήν οι. K 5 μετ' ἄλλων K
6 πάντα ταῦτα KM: ταῦτα πάντα τῷ t Arist. 7 φασι K 8 χρίνεται Mt: κινεῖται GK
γίνεται KM: γάρ compend. G: εἰσὶ τ 10 εἰ τὰ οὖν (h. e. οὐράνια) G 13 οὖν οι. Gt
13. 14 κύκλος—νομίζεται οι. K 13 τις ἔστι M: ἔστι Gt 14 κύκλος τις GM: τις
κύκλος t 15 lemma οι. K μετροῦν M et Arist. cod. F: μέτρον t 17 μέτρου? at
cf. p. 715, 2 al. 20. 21 ἡ πολλάκις—ἔστιν οι. K 21 τὸ ἐν μέτρον, μέτρον δὲ K 23 ἄρα]
ὅτι K 25 δ' M 25. 27 ὁ ἀριθμὸς—αὐτά οι. K 25 ἐκ M: οι. t Arist.: num καὶ?
27 δέκα τὰ αὐτά M: δὲ κατὰ αὐτά t 28 ὁ (ante ἀμά) οι. Kt ἔστι οι. M

ο αὐτὸς ὁ πάσης κινήσεως μετρητικός, ἐχρήσατο παραδείγματι τῷ ἐπὶ τῶν ν·² ἀριθμῶν, διτὶ καὶ ὁ ἀριθμὸς εἰς ὧν καὶ ὁ αὐτός, οἷον ὁ ζ', μετρεῖ τοὺς ζ' | ἵππους καὶ τοὺς ζ' κύνας καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ τῷ ἵσφ ἀριθμῷ περιεχό- ν 3·⁵ μενα, τοῦτο νῦν διτὶ οὗτως ἔχει βιούλεται δεῖξαι, ἀμα δὲ καὶ δν προε-⁵ρηκα παραδιδώσι κανόνα, πότε τὸ κοινῶς τινων κατηγορούμενον ἐν ἐστι καὶ τὸ αὐτὸν ἐπὶ πάντων, πότε δὲ οὐχ ἐν. ἐστιν οὖν, φησίν, ἀληθές τὸ λέγειν διτὶ ὁ μὲν ἀριθμὸς ὁ τῶν προβάτων καὶ ἵππων ὁ τούτων μετρη-¹⁰τικός, εἰ ἵσα εἴη τὰ μετρούμενα, οἷον οἱ ἵπποι καὶ τὰ πρόβατα, εἰς ἐστι καὶ ὁ αὐτός, ἡ μέντοι δεκάς, φησίν, οὐχ ἡ αὐτή, δεκάδα λέγων ἥδη δ 10 τὸν μετὰ τοῦ ὑποκειμένου ἀριθμόν, διὸ καὶ σαφέστερον ποιῶν ἐπήγαγεν οὐδὲ δέκα τὰ αὐτά, οἷον ζφα ἡ ἀπλῶς σώματα.

p. 224•4 Ὡσπερ οὐδὲ τρίγωνα τὰ αὐτὰ τὸ ἴσοπλευρον καὶ τὸ σκαληνές.

Οὐ γάρ τὸν αὐτὸν τοῦ τριγώνου δρισμὸν ἐπιδέχονται οὗτως οὖν οὐδὲ 15 οἱ δέκα ἵπποι τοῖς δέκα προβάτοις οἱ αὐτοί.

p. 224•5 Καίτοι σχῆμα γε τὸ αὐτό, διτὶ τρίγωνα ἄμφω.

10

Τοῦ γὰρ σχήματος τὸ μὲν εὐθύγραμμον τὸ δὲ περιφερές * * * ὡς ἄμφω εὐθύγραμμα· τρίγωνα γάρ ἄμφω τὸν αὐτὸν τοῦ εὐθυγράμμου σχή-¹⁵ματος δρισμὸν ἐπιδέχονται.

20 p. 224•6 Ταῦταν γάρ λέγεται οὖ μὴ διαφέρει διαφορῇ, ἀλλ' οὐχὶ οὖ διαφέρει.

'Ἐπὶ τὸν καθολικὸν ἀναβαίνει λόγου παραδιδόντας κανόνα, τίνα μέν 15 ἐστιν ἅπερ τὰ αὐτά ἐστι κατὰ τὸ κοινῶς αὐτῶν κατηγορούμενον, τίνα δὲ οὐ τὰ αὐτά. ταῦτα οὖν λέγεται, δταν μὴ διαφέρῃ ἀλλήλων διαφορῇ τινι 25 τοῦ κατηγορούμενου, ὥσπερ διαφέρει διαφορῇ τριγώνου τὸ ἴσοπλευρον καὶ τὸ σκαληνές, διὸ οὐ τὰ αὐτὰ τὰ τρίγωνα, ὡς μέντοι σχῆμα, οὐ διαφέρει τῇ τοῦ κατηγορούμενου διαφορῇ· εὐθύγραμμα γάρ ἄμφω. διὰ τοῦτο οὖν ὡς μὲν σχήματα τὰ αὐτά ἐστιν ἄμφω, τὸ ἴσοπλευρον καὶ τὸ σκαληνές, ὡς , μέντοι τρίγωνα οὐ τὰ αὐτά· διαφέρει γάρ τριγώνου διαφορῇ. 20

3 τῷ οἰ. Gt 4. 5 προειρήκα p. 778,22 5 κοινῶν τινῶν κατηγορούμενων K 6 ποτὲ δὲ M 7 καὶ τῶν ἵππων K 8 οἱ ἵπποι καὶ τὰ πρόβατα (πρόβατα οἰ. K?), εἰς KM: δνοι, ἵπποι, καὶ εἰς Gt 13 σκαληνές KM: σκαληνὸν t 14 ἀριθμὸν G 16 σχήματά γε τὰ αὐτά M 17 ὡς GKM: ὥστε t: equidem signavi lacunam cl. p. 779,10 18 τρί- γωνον corr. K 19 ἐπιδεχόμενα t 20 λέγει K διαφορὰ K 22 Ἐπει K κανόνα παραδιδόντα Gt 23 κατηγορούμενα K 26.28 et p. 786,6 σκαληνὸν Gt 26 διότι M alterum τὰ οἰ. Kt σχήματα (cf. v. 28) Mt 28 εἰσιν M

p. 224•9 Ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ διαιρέσει καὶ μιᾷ.

v 3r

Τουτέστιν ὑπὸ τὸ αὐτὸν τῆς διαιρέσεως μόριον. τῶν γὰρ σχημάτων τὰ μὲν εὐθύγραμμα τὰ δὲ περιφερῆ· ἄμφω οὖν τὰ τρίγωνα ὑπὸ τὰ εὐθύγραμμα. καὶ πάλιν τῶν εὐθυγράμμων σχημάτων τὸ μὲν τρίγωνον τὸ δὲ 5 ἄλλο τι· ὡς μὲν οὖν σχήματα, οὐδὲν διαφέρουσιν ἀλλήλων τὸ ἴσοπλευρον καὶ τὸ σκαληνός (ὑπὸ τὸ αὐτὸν γὰρ τῆς διαιρέσεως μόριον ἄμφω, τὸ εὐθύγραμμον. ἀλλὰ καὶ ὡς εὐθύγραμμα τὰ αὐτά· ὑπὸ τὸ αὐτὸν γὰρ μόριον τῆς διαιρέσεως τοῦ εὐθυγράμμου, τὸ τρίγωνον), ὡς μέντοι τρίγωνα, οὐκέτι τὰ αὐτά· οὐ γὰρ ὑπὸ τὸ αὐτὸν μόριον τῆς διαιρέσεως τοῦ τριγώνου πίπτει, 10 ἀλλὰ τὸ μὲν ὑπὸ ἄλλο τὸ δὲ ὑπὸ ἄλλο.

p. 224•12 Καὶ ἀριθμὸς δὲ ὁ αὐτός· οὐ γὰρ διαφέρει ἀριθμοῦ διαφορῇ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, ἔπτὰς δὲ οὐχ ἡ αὐτή· ἐφ' ὧν γὰρ λέγεται, διαφέρει.

Πιστωσάμενος τὸν καθόλου κανόνα ἐπὶ τῶν σχημάτων, ἀρμόζει λοιπὸν 15 αὐτὸν τῷ προσειμένῳ. τῶν οὖν ἔπτὰ κυνῶν καὶ ἔπτὰ λίπων ὁ μὲν κοινῶς κατηγορούμενος ἀριθμὸς εἰς ἔστι καὶ ὁ αὐτός (οὐ γὰρ διαφέρουσιν ἀλλήλων ἀριθμοῦ διαφορῇ· περιττοὶ γὰρ ἀμφότεροι· ὥστε εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἐπ' ἀμφοτέρων ὁ ἀριθμὸς κοινῶς αὐτῶν μετρητικὸς ὑπάρχων), ὡς μέντοι 20 οὐκέτερα, οὐκ ἔστιν ἡ αὐτή. ἔπτὰς γὰρ ἡδη μετὰ τῶν ὑποκειμένων νοεῖται· εἰ τοίνου διαφέρουσιν ἀλλήλων τὰ ὑποκείμενα, διαφέροιεν ἀλλήλων καὶ αἱ ἔπταδες. οὐτως οὖν ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου τοῦ μετρητικοῦ τῶν κινήσεων· οὐδὲν κινοῦσι ἐν μὲν εἶναι καὶ τὸ αὐτὸν τὸν μετρητικὸν τῶν κινήσεων γρόνον. τὰ μέντοι μετρούμενα διάφορα εἶναι.

1 καὶ μιᾷ om. K

6. 8 ἄμφω—διαιρέσεως οἰη. t 7 ὡς εὐθύγραμμα KM: ὡς εὐθυγράμμου G γὰρ τὸ μόριον M 8 οὐχέτα] οὐ μέντοι K 9 τοῦ om. K 11 lemmatis verba Καὶ—αὐτός habet G ἀριθμὸς KM: δὲ ἀριθμὸς Gt δὲ GKM: δὴ t, sed δὲ Arist. cod. H οὐ] καὶ M 11. 13 διαφέρει—διαφέρει om. K

12 ἔπτὰς M: δεκάς t Arist. 15 προσειμένος K κοινὸς G 18 ἀμφωτέρων t δ om. M κοινὸς GM 21 αἱ om. K 22 ἐν GK: ἐν τι tὸ αὐτὸν G: αὐτὸν K: αὐτὸν M τὸν GMt: τὸ K 23 διαφορὰ K ΤΕΛΟΣ subscrifit t

EXCERPTA EX IOANNIS PHILOPONI COMMENTARIIS
IN PHYSICORUM LIBROS V—VIII.

EXCERPTA CODICIS PARISIENSIS 1853.

IN LIBRUM V.

5 p. 224•29.

Ὥσπερ τὸ ζῆφον διαιροῦμεν ποτὲ μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ ζώου οὐσίας,
λέγοντες τοῦ ζώου τὸ μὲν λογικὸν τὸ δὲ ἄλιον, ποτὲ δὲ ἐξ τῆς διοργα-
νώσεως, ποτὲ δὲ ἐξ τοῦ τόπου ἔνθα διατρίβουσιν, οὕτως καὶ τὰ κινοῦντα
καὶ τὰ κινητά ποτὲ μὲν ἐξ τῆς οὐσίας τῶν κινήσεων (ώ; δταν λέγωμεν·
10 τὸ κινούμενον ἢ κατ’ ἀλλοίωσιν κινεῖται, ἢ κατὰ αὐξῆσιν καὶ φθίσιν, ἢ
κατὰ τόπον), ποτὲ δὲ κατὰ ἄλλην ἐπιδιαιρέσιν ἐκ τοῦ τρόπου τῶν κινή-
σεων καὶ τοῦ κυριωτέρου καὶ ἀκυροτέρου (οἷον τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκός,
τὰ δὲ κατὰ μέρος, τὰ δὲ καθ’ αὐτά· κυριώτερα γάρ τὰ καθ’ αὐτὰ κινού-
μενα, τὰ δὲ κατὰ μέρος ἡττον, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός τὸ διλον κατὰ
15 συμβεβηκός). ἐν ἑκάστῃ οὖν τῶν τριῶν κινήσεων, ἐν τῇ κατὰ ποσὸν καὶ
κατὰ ποιὸν καὶ κατὰ τόπον, τὰ τρία τμῆματα τῆς ἐπιδιαιρέσεως θεωρεῖται,
τὸ καθ’ αὐτὸν καὶ κατὰ μέρος καὶ κατὰ συμβεβηκός, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν
κινουμένων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν κινούντων. καὶ τὸ μὲν κατὰ μέρος κινού-
μενον καθ’ αὐτὸν μὲν κινεῖται, οὐ πρώτως δέ, τὸ δὲ πρώτως καὶ καθ’
20 αὐτὸν καὶ πρώτως, τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός οὔτε καθ’ αὐτὸν οὔτε πρώτως.

p. 224b5 Οὔτε γάρ κινεῖ οὔτε κινεῖται τὸ εἶδος.

Εἰ γάρ μεταβάλλει ἐξ λευκοῦ εἰς μέλαν, ὥσπερ γίνεται τέως ἐν τῷ
εἰς δὴ κίνησις, ἐπειδὴ ἀπλᾶ τὰ πάθη ἔστιν καὶ οὐχ ἔστιν εἰπεῖν ἄλλο
μὲν τὴν κίνησιν, ἄλλο δὲ τὸ ὑποκείμενον τῇ κινήσει τὸ μέλαν, μετα-

3 Refertur ex cod. Paris. quem, ubi necessarium erit, nota E indicabo; de codicibus B et F testor quae diserte adferam 6 ὥσπερ hic et saepe compendio aliunde mihi ignoto (cf. Mus. ital. di ant. class. I p. 172, 2) 12 ἀκυρωτέρου 22 γίνεται scripsi: γάρ

βάλλει δὲ ἐκ τοῦ λευκοῦ εἰς τὸ μέλαν, τὸ δὲ μέλαν κίνησις, εἰς κίνησιν ἔσται μεταβάλλουσα ἡ κίνησις, ὅπερ ἀλογον. διὰ τὸ αὐτὸ οὐδὲ ἐν τῷ
ἔξ οὐ ἔσται ἡ κίνησις.

p. 224 b 11.

5 Εἴδη μέν, ὡς ἐπὶ γενέσεως (ἀντὶ γάρ τῆς μεταβολῆς τῷ τῆς γενέ-
σεως δύναματι κέχρηται), παράδειγμα δὲ τῶν εἰδῶν τὴν ἐπιστήμην (εἰπεν),
ώς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς· γενέσει γάρ (μᾶλλον) ἀναλογούσιν αἱ ἐπι-
στήμας ὅδοι ἡ ἀλλοιώσει. ἡ εἴδη μέν, ὡς ἐπὶ αὐξήσεως (εἰς εἶδος γάρ
τι τελευτῇ ἡ αὔξησις), πάθη δέ, ὡς ἐπὶ ἀλλοιώσεως.

10 p. 224 b 18.

Τῷ γάρ τὸ λευκὸν εἰς δὲ μεταβάλλει νοητὸν εἶναι, κατὰ συμβεβηκός
καὶ τὸ λευκαὶνόμενον σῶμα εἰς νοητὸν λέγεται μεταβάλλειν.

p. 224 b 27.

15 Τουτέστι τοῖς εἰδεσι τοῖς διφ' ἔκαστην κατηγορίαν, οἷον ἐν κουφότητι
καὶ θερμότητι, ἀπερ εἰσὶν εἰδῶν ποιότητος. πάντων δὲ τῶν γενῶν τῶν
κατηγοριῶν, τουτέστιν ἐν ταῖς δέκα κατηγορίαις. ἀεὶ δὲ οὐχ διτὶ γίνεται,
ἀλλ' διτὶ δυνάμεθα ἐννοῆσαι ἐν ἔκαστῃ κατηγορίᾳ διαφόρους κατὰ συμβε-
βηκός κινήσεις.

p. 225 a 14.

20 Ἀπλῶς μὲν καλεῖ τὴν τῆς οὐσίας γένεσιν (ὅλον γάρ τότε τὸ εἶδος
γίνεται τῆς μεταβολῆς περὶ τὴν ἀνεύδον ψληγήν), τινὰ δὲ γένεσιν
τὴν τῶν συμβεβηκότων, ὅτι τὸ μὲν οὐσιῶνες εἶδος μένει. πάθης δέ τι τῶν
περὶ αὐτὸ μεταβάλλει.

p. 225 a 19 Τὶς δὲ ἡ εἰς τὴν ἀντικειμένην ἀπόφασιν.

25 Τὸ γάρ ἐκ λευκοῦ φθειρόμενον εἰς τὴν ἀντικειμένην ἀπόφασιν φθει-
ρεται, τουτέστι τὸ μὴ λευκόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκ μὴ λευκοῦ γινόμενον εἰς
τὴν ἀντικειμένην κατάφασιν γίνεται, τουτέστι τὸ λευκόν.

p. 225 a 20.

Τὸ μὴ ὄν, φησί, πολλαχῶς λέγεται· ἀντίκειται γάρ τῷ ὄντι, καὶ

2 οὐδὲ scripsi: δὲ οὐ (?) 5 ἀντὶ F: αἵτιον 5. 6 γενέσεως F: κινήσεως 6 εἰπεν
addidi ex F 7 Περὶ ψυχῆς] v. supra ad p. 128,30 μᾶλλον addidi ex F 8 εἶδη
scripsi: εἶδει 12 ante καὶ distinguit 26 ἐκ μὴ scripsi: μὴ ἐκ

ἥσαχῶς τὸ ὃν τοσυταχῶς καὶ τὸ μὴ ὃν. τὸ δὲ ὃν ἔστιν ἐν λόγοις, ὡς λέγομεν τὸ ἀληθὲς ὃν, ὅπερ καλεῖ κατὰ σύνθεσιν, ἔστι δὲ καὶ ἐν πράγμασι τὸ ὃν καὶ τοῦτο διχῶς· ἥτις γάρ τὴν οὐσίαν λέγομεν καὶ τὸ εἶδος, ὅπερ καὶ κυρίως ὃν ἔστιν (οἷον ἄνθρωπος, λίθος), ἥτις τὸ συμβεβηκός.
5 τοσυταχῶς ἄρα καὶ τὸ μὴ ὃν, τὸ τε ἐν λόγοις μὴ ὃν, ὡς τὸ φεῦδος, καὶ τὸ ἐν πράγμασιν, καὶ τοῦτο ἥτις (τὸ) τῷ εἶδει ἀντικείμενον, ὅπερ ἔστιν ἀνείδεον καὶ ἀπλῶς μὴ ὃν, ὡς ἡ ὥλη, ἥτις τὸ τῷ συμβεβηκότι ἀντικείμενον, τὸ μὴ λευκὸν ἥτις μὴ ὃν ἔστιν.

p. 225a 27 Εἰ γάρ καὶ δτι μάλιστα.

10 Ἐπειδὴ ἡ ὥλη καθ' αὐτὸ μὲν ὃν, κατὰ συμβεβηκός (δὲ) μὴ ὃν διὰ τὴν στέρησιν, ἥτις καθ' αὐτὸ μὴ ὃν ἔστιν, ἔμελλέν τις ἀπορεῖν· εἰ κατὰ συμβεβηκός μὴ ὃν ἡ ὥλη, δῆλον δτι καὶ κατὰ συμβεβηκός ὃν γίνεται, δταν προσλαμβάνῃ τὰ εἶδη· ὥστε οὐχ ἀπλῶς ὃν γίνεται· διὰ τί οὖν μὴ λέγομεν αὐτὴν (κινεῖσθαι) εἰς γένεσιν μεταβάλλουσαν, εἰ γε τῶν καθ' αὐτὸ ὄντων ἔστι; φησίν
15 οὖν δτι, εἰ καὶ κατὰ συμβεβηκός ἔχουσα τὸ μὴ ὃν ἡ ὥλη καὶ τὴν στέρησιν κατὰ συμβεβηκός εἰς τὸ ὃν μεταβάλλει, ἀλλ' δμως ἀληθὲς εἰπεῖν δτι καθ' αὐτὸ γίνεται, ἐπειδὴ ὥλως μετέχει τῆς στέρησεως, ἥτις καθ' αὐτὸ μὴ ὃν ἔστι· τὸ γάρ καθ' αὐτὸ τὸ οὐσιῶδες σημαίνει. ἐπειδὴ οὖν ὥλως ἐξ ἀνείδεον εἰς εἶδος μεταβάλλει, λέγοιτο ἀν καθ' αὐτὸ γίνεσθαι.

20 p. 225b 11.

Οδὸς γάρ πάντως δεῖ τῷ μεταβάλλοντι κατὰ τὰ πρός τι κινήσεως, ἀλλ' ἀκίνητον [μὲν] μεταβάλλει· εἰ γάρ κινηθείη ὁ ἀριστερὸς καὶ τὸν δεξιὸν καταλάβοι τόπον τοῦ δεξιοῦ ἀκινήτου μείναντος, γέγονεν ὁ δεξιὸς ἀριστερὸς αὐτὸς μὴ κινηθείς. εἰ τοίνυν πρός τὸ ἀναδέξασθαι τὴν τῶν πρός τι σχέσιν μὴ πάντως δεῖ τῷ δεχομένῳ τὴν σχέσιν κινήσεως, δῆλον δτι, δταν κινηθῆ μεταβάλλον κατὰ τὰ πρός τι, κατὰ συμβεβηκός κινεῖται· ὁ γάρ κινηθεὶς ἐκ τῶν δεξιῶν ἵνα γένηται ἀριστερὸς τὴν μὲν κατὰ τόπον κινησιν καθ' αὐτὸ κινεῖται, συμβέβηκε δὲ τῇ κινήσει ταύτῃ τὸ γενέσθαι αὐτὸν ἀριστερόν. ὥστε κατὰ συμβεβηκός τῷ πρός τι ἡ κινήσις.

30 p. 225b 21 Ἡ τῷ ἔτερόν τι.

Ἡ τὸ ὑποκείμενον, φησίν, οὐκ ἔστι κινήσις, ἀλλ' ἔτερόν τι· μεταβάλλει δὲ τοῦτο ἐξ ἀλλῆς μεταβολῆς εἰς ἔτερον εἶδος μεταβολῆς, οἷον ἐκ γενέσεως εἰς φύσιον, καὶ ὅσῳ ἀν γίνοιτο, τοσούτῳ μᾶλλον φύείροιτο.

1 fort. ἔστι (μὲν) 6 τὸ (post ἥ) addidi 7 τὸ τῷ scripsi: τῷ τῷ 10 δὲ addidi

14 κινεῖσθαι addidi ex F 18 αὐτὸ οὐσιῶδες 19 μεταβάλλει F: μεταβάλλοι
21. 29 cf. Alexander ap. Simpl. f. 196v 38 sqq. 22 μὲν delevi 23 μείναντος (εἰ ex
ε corr.) 29 τῷ scripsi: τὸ

p. 225b24.

'Η γάρ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ εἰς ἀντικείμενά εἰσι μεταβολαὶ ὡδὶ τῷ ὁδῷ, τουτέστι κατά τινα τρόπον· εἰς τὰ κατὰ ἀντίφασιν γάρ ἀντικείμενα ἡ κατὰ γένεσιν καὶ φθορὰν μεταβολή.

5 p. 225b29 Ἐνδέχεται γάρ ηρεμεῖν.

'Ἄντὶ τοῦ μηχετί εἰς κίνησιν ἄλλην μεταβάλλειν, ἀλλ' εἰς εἰδὸς, οἷον εἰς ύγειαν. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἡ ὑπόθεσις.

p. 225b33 sqq.

'Αεὶ γάρ τῆς ληφθείσης ἀνάγκη προϋπάρχειν ἔτεραν μεταβολήν, καὶ 10 ἔσται ἐπ' ἀπειρον ἡ πρόοδος· ἀδύνατον γάρ τὴν δευτέραν γενέσθαι μὴ γενομένης τῆς πρὸ αὐτῆς. καὶ οὕτως ἐπ' ἀπειρον προϊούσης τῆς προόδου, ἐπειδὴ τὴν πρώτην λαβεῖν ἀδύνατον, οὐδὲ τὴν ἐφεξῆς λαβεῖν ἐνδέχεται, καὶ οὕτως οὐδεμίαν, καὶ ἀναιρεθήσεται πᾶσα μεταβολή.

p. 226a6 sqq.

15 Πᾶν τὸ κινούμενον τὴν κατ' εὐθεῖαν κίνησιν εὶς μεταβάλλοι κατ' εἰδὸς μεταβολῆς, καὶ κατὰ τὴν ἐναντίαν πάντας μεταβάλλειν πέφυκεν· εἰ οὖν ἔστι, φησί, μεταβολῆς μεταβολή, κατὰ ἐναντίαν μεταβάλλει τὸ αὐτό, καὶ ὅ γίνεται τοῦτο καὶ φθείρεται. εἰ οὖν γενέσεως γένεσις; ἔστι, πάντας ἔσται καὶ φθορὰ τῆς γενέσεως. ἐπεὶ οὖν φθείρεται ἡ γένεσις, πρὶν γενέσθαι οὐχ 20 ἀν φθαρείη (οὐπώ γάρ ἔστιν), οὐδὲ μετὰ τὸ γενέσθαι (οὐκέτι γάρ ἔστιν· ἐν γάρ τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει πᾶσα μεταβολή). λείπεται οὖν (ἐν) αὐτῷ τῷ χρόνῳ ἐν φέρεται, ἐν τούτῳ καὶ φθείρεσθαι. ἀμα οὖν γίνεται τι καὶ φθείρεται, διπερ ἀδύνατον.

p. 226a10 Ἔτι δὲ τὴν διεῖ ὑπεῖναι.

25 Πᾶν τὸ μεταβάλλον καὶ γινόμενόν τι ἄλλο μέν τι ἔχει τὸ ὑποκείμενον, ἄλλο δὲ τὸ εἰς δὴ μεταβολὴ γίνεται τῷ ὑποκειμένῳ. εἰ οὖν ἡ γένεσις γίνεται καὶ ἡ κίνησις κινεῖται, δεῖ εἶναι ἄλλο τὸ μεταβάλλον καὶ ἄλλο τὸ εἰς δὲ μεταβάλλει, τουτέστι τὸ εἰδός· ἐπὶ δὲ τῆς γενομένης γενέσεως οὐδὲν τοιοῦτον ἔστιν εἰπεῖν. ὑποκείμενον δὲ λέγω οὐ τὸ ἐν φέρεται τὴν διεῖ τὸ δὲ τοῦτο δὲ τερόν

1. 2 ὥδι (corr. rec. ex ὥδῃ) ἡ ὥδι. cf. Aristotelis libri
18 πάντας scripsi: πάντα 21 τῷ] τὸ primitus
scripsi: ἡ 29. 30 ἡ γένεσιν

6 Ἀντὶ τοῦ] αν, ut solet
ἔν (post οὖν) addidi 26 εἰ

τι ὅν γίνεται κίνησις. εἰ οὖν γίνεται ἡ γένεσις, δεῖ εἶναι τι ὅπερ αὐτὸν δεχόμενόν τι γίνεται κίνησις· ἀλλ' οὐδὲν ἔστιν· οὐκ ἄρα γίνεται ἡ γένεσις.

p. 226 a 13.

Τουτέστι δεῖ ἐν τῇ γινομένῃ γενέσει ἡ κινουμένη κίνησις εἶναι μέν 5 τι τὸ ὑποκείμενον, εἶναι δέ τι καὶ τὸ ἐξ οὗ πρὸς τῷ εἰς ὅ.

p. 226 a 15 Οὐ γάρ ἔσται μάθησις.

Εἰ ἔστι γενέσεως γένεσις, καὶ μαθήσεως ἔσται μάθησις· γένεσις γάρ τις ἡ μάθησις. εἰ τοίνυν ἔστι γενέσεως γένεσις, καὶ μαθήσεως ἔσται γένεσις· ἡ δὲ γένεσις τῆς μαθήσεως μάθησις, ὥσπερ τῆς γενέσεως γένεσις 10 * * * ὅπερ ἀδύνατον. οὐ γάρ τὸ μανθάνειν διὰ μαθήσεως ἡμῖν παραγίνεται· τὸ γάρ διὰ μαθήσεως παραγινόμενον μαθητόν ἔστι καὶ ἐπιστητόν, ἡ δὲ μάθησις ὁδὸς ἐπὶ τὸ μαθητὸν καὶ ἐπιστητόν.

p. 226 b 1.

Εἰς γάρ τὰ μεταξὺ ὡς ἐναντία γίνεται ἡ κίνησις, τὰ δὲ μεταξὺ μᾶλλον 15 λον ἡ ἡττον πρὸς τοῖς ἐναντίοις.

p. 226 b 3 sqq.

Τῷ γάρ πλεονάζειν τὸ λευκὸν ἐν τῷ μεταβάλλοντι ἐκ τοῦ πλεονάζοντος ἐκλίνῃ λευκόν. δταν οὖν ἐπὶ τὸ ἡττον μεταβάλλη, ἐπειδὴ ἥδη τὴν τοῦ λευκοῦ ἔσχεν ἐπωνυμίαν, εἰς τὸ ἐναντίον ποιεῖται τὴν μεταβολήν, δταν 20 δὲ εἰς αὐτὸν ἐπιδῆ, ἐκ τοῦ ἐναντίου.

p. 226 b 23.

Εἰ μὲν ἄκρα λέγει τὰ μόρια, κεχωρισμένα ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ ἀλλήλων εἰσὶ τόπῳ, ὥστε οὐδὲ ἄμα, εἰ δὲ τὰς ἐπιφανείας, ἀσώματοι αὐται καὶ οὐκ ἐν τόπῳ, ὥστε οὐδὲ ἄμα. ἡ ἄκρα 25 μὲν λέγει τὰς ἐπιφανείας, ἄμα δὲ αὐτὰς λέγει ὑπάρχειν ἀντὶ τοῦ ἐφερμότερον· τῶν γάρ ἀποτομένων ἐφαρμόζουσιν αἱ ἐπιφανεῖαι, ὥσπερ δν εἰ καὶ ἄμα ἡσαν.

p. 226 b 29.

[Πρὸς γάρ λῆξαι τὴν ἀπήχησιν τῆς ὑπάτης φθέγγεται ἡ νεάτη.]

5 τῷ scripti: τὸ 10 lacunam indicavi 14 γάρ τὰ] γάρ τας (compend.)
20 αὐτὸν 29 delevi; cf. p. 792,8 Πρὸς] sic, compendiose (cf. ad p. 805,23)

p. 226b30 Ἀλλὰ τοῦ πράγματος ἐν φιλοσοφίᾳ.

Δυνατὸν γάρ διαιλείποντα τοῦ πράγματος μὴ διαιλείπειν τοῦ χρόνου, ὡς εἴ τις ἐν ἀδιαχώπῳ χρόνῳ καὶ συνεχεῖ μετὰ τὴν ὑπάτην εὐθὺς χρούσει τὴν νεάτην παραλιπών τὰς μεταξὺ χορδάς· τοῦ πράγματος γάρ οὗτος 5 παρέλιπεν, οὐ τοῦ χρόνου. οὐχ ὑγίες δὲ τὸ παράδειγμα· διαιλιμπάνει γάρ καὶ τοῦ χρόνου ὁ χρούων, ἐν δισφᾳ ἄγει τὴν χείρα ἐκ τῆς ὑπάτης ἐπὶ τὴν νεάτην. μήποτε οὖν ἡ μὲν πλῆξις διαιλιμπάνει τοῦ χρόνου, ἡ δὲ ἀπήγχησις οὐκέτι, ἀλλὰ πρὶν λήξαι τὴν ἀπήγχησιν τῆς ὑπάτης φιλέγγεται ἡ νεάτη. διὸ εἰπεν φιλέγκασθαι, καὶ οὐ χροῦσαι.

10 p. 226b34sqq.

Οἶνος ἐφεξῆς λέγεται εἶναι πόλις πόλει, ἐὰν μὴ ἔστι μεταξὺ αὐτῶν ἄλλη πόλις· εἰ γάρ καὶ κώμη εἴη καὶ ὅρη μεταξύ, οὐδὲν κωλύει αὐτὰς ἐφεξῆς εἶναι. ἐφεξῆς δὲ λέγεται τὸ δεύτερον τῷ προτέρῳ καὶ τῇ ἀρχῇ, ἡ δὲ ἀρχὴ ἡ θέσει (ώς εἰ τῶν κιόνων τόνδε πρῶτον θῶμεν, εἰτα τόνδε), 15 ἡ εἶδει ἀντὶ τοῦ φύσει· τῇ γάρ φύσει ἐφεξῆς ἔστι τοῦ γένους τὸ εἶδος.

p. 227a10.

Τὸ γάρ ἐχόμενον πλείονα προσλαβθὸν οἰκειότητα συνεχὲς ἐγένετο.

p. 227a14.

Ἐν τοῖς συγγενέσι· ταῦτα γάρ πέφυκεν ἐνοῦσθαι ἀλλήλοις.

20 p. 227a16sq.

Τουτέστιν ἡ γόμφωφὴ κόλλη, διπερ ἐστὶν ἀφῆ ηγουν προσφύσει.

p. 227a20.

Ἄντὶ τοῦ ἐπινοίᾳ, οὐ τῷ χρόνῳ· τὸ γάρ διηρημένον ποσὸν φύσει πρότερον τοῦ συνεχοῦς.

25 p. 227a27 Ὡστ' εἰ ἔστι στιγμὴ καὶ μονάς.

Οἱ Πυθαγόρειοι τὴν στιγμὴν λέγουσι μονάδα θέσιν ἔχουσαν, καὶ τὴν μονάδα στιγμὴν ἀθετον, καὶ εἰς ταῦτὸν φέρουσι τὴν στιγμὴν τῇ μονάδι. εἰ γάρ αἱ μὲν στιγμαὶ δύνανται ἐφαρμόζειν ἐπ' ἀλλήλας καὶ ἐν τι ποιεῖν,

1 συνεῖται] καὶ· 5 παρέλιπεν] immo διέλιπεν 11 ἔστι compendiose 13 τὸ δεύτερον] τῶι β' 14 εἰ scripsi: ἡ 26 πυθαγόριοι 26. 27 τὴν μονάδα F: τὴν μὲν 28 γάρ non sollicitandum; cf. excerpta cod. F ἀλλήλας ΕF: ἀλλήλαις Brandis Scholl. p. 401a6

αἱ δὲ μονάδες οὐδὲ δύνανται, δῆλον δτι οὐδὲ ταῦτον ἔστι μονὰς καὶ στιγμὴ· αἱ γὰρ μονάδες ἐφεξῆς μόνον εἰσίν, αἱ δὲ στιγμαὶ καὶ ἀπτεσθαι δύνανται τῆς ἀφῆς ἐνταῦθα οὐκ χυρίως λεγομένης.

p. 227 b 3.

5 Οσαγῶς, φησί, τὸ ἐν, τοσκυταχῶς καὶ ἡ κίνησις.

p. 227 b 4 sq.

Κατὰ τὴν ποῦ κατηγορίαν. οἵον ἡ κύκλῳ τῇ κατ' εὐθεῖαν, ἡ δὲ ἀλλοίωσις τῇ φορᾷ ἑτερογενῆς· ἡ μὲν γὰρ ὑπὸ τὴν ποιότητα, ἡ δὲ ὑπὸ τὴν ποῦ. οὐ γάρ ἔστιν ἐν τι κοινὸν γένος κινήσεως ἀπλῶς ἐπαναβεβηκὸς 10 καὶ κατηγορούμενον [μὲν] κατὰ τῶν τριῶν κινήσεων, ἀλλ' ἐκάστη γένος ἔστι γενικώτατον, ὥσπερ καὶ αἱ κατηγορίαι ὅφ' ἂς ἀνάγονται. ὥστε ἀπλῶς ἡ κίνησις οὐκ ἔστι γένος, ἀλλ' ὁμώνυμος φωνῆ.

p. 227 b 17.

Ἴστεον δτι τοῦ μὲν ἐφ' οὐκ ἐτέρου ὄντος πάντως καὶ ὁ τρόπος τῆς 15 κινήσεως ἑτερός ἔστιν, ὡς ἐπὶ τῆς εὐθείας καὶ τῇ περιφερείᾳ (ἐπὶ τούτων γὰρ καὶ ὁ τρόπος τῆς κινήσεως ἑτερος ὁ εὐθυφορικὸς καὶ ὁ κυκλοφορικὸς), ἐὰν δὲ τὸ αὐτὸν ἢ τὸ ἐφ' οὐκ ἡ κίνησις, οὐ πάντως ὁ αὐτὸς τῆς κινήσεως τρόπος· ἐπὶ γὰρ τῆς εὐθείας καὶ κύλισις γένοιτ' ἀν καὶ βάδισις εἰς αὐτό.

20 p. 227 b 19.

Εἰδέναι δεῖ δτι τὸ ἐν φ τρία σημαίνει παρὰ Ἀριστοτέλει, τὸ εἰδός εἰς δ τελευτὴ τὸ κινούμενον, καὶ τὸν τρόπον τῆς κινήσεως, καὶ τὸ ἐφ' οὐ γίνεται ἡ κίνησις, αὐτὸν τὸ μέγεθος. νῦν δὲ ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς κινήσεως τέτακται καὶ ἐπὶ τοῦ μεγέθους.

25 p. 227 b 21 Ἀπλῶς δὲ μία.

Προσέθηκεν τῷ ἀριθμῷ, ἵνα σημάνῃ τὴν ἀτομον οὐσίαν. καλεῖ δὲ αὐτὴν μίαν τῇ οὐσίᾳ· αὕτη γὰρ μόνη ἡ κίνησις ἐν πράγμασι σύστασιν ἔχουσα καὶ ὑφισταμένη, διότι καὶ ἡ οὐσία αὐθυπόστατον, ἡ μέντοι τῷ γένει ἡ τῷ εἶδοι μία κίνησις τῇ ἐπινοίᾳ μόνον νοοῦνται.

30 p. 227 b 28.

Ἐὰν γὰρ ὁ χρόνος εἰς ἥ καὶ συνεχής, διάφορα δὲ τὰ κινούμενα, γίνονται αἱ κινήσεις ἔχόμεναι.

10 μὲν deleui 17 fortasse ὁ αὐτὸς ὁ
βαίνει 28 ὑφισταμένοις compendiose 21 τρία] γ' σημαίνει scripsi: συμ-

29 fort. ἡ ⟨ἥ⟩

p. 227^b32.

Οδὸς γὰρ τὸ αὐτὸν καὶ τῇ βαδίσει καὶ τῇ μελάνσει ὑπόκειται· ὁ μὲν γὰρ Κορίσκος ὑπόκειται τῇ βαδίσει, ὁ δὲ λευκὸς τῇ μελάνσει. οὐ χωρίως οὖν ἐν τῷ ὑποκείμενον, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, διότι συνέβη τὸν Κορίσκον 5 λευκὸν εἶναι.

p. 228^a9.

Τὰ γὰρ ἔχοντα τὰς ἔξεις σώματα ῥευστά ἔστιν· ὥστε τοῦ ὑποκειμένου μὴ τοῦ αὐτοῦ ὅντος οὐδὲ αἱ ἔξεις αἱ αὐταὶ εἰσιν.

p. 228^a13.

10 Εἴ δύο, φησίν, ὑπάρχουσιν αἱ ἔξεις, τὸ αὐτὸν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν ὑπάρκει καὶ δύο καὶ αὐταὶ ἔχονται, καὶ εἰ τῷ ἀριθμῷ μία ἡ ἐνέργεια, καὶ τὴν ἔξιν ἀνάγκη μίαν εἶναι, οὐ μέντοι τῆς ἔξεως μιᾶς οὔσης καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι μίαν ἀνάγκη.

p. 228^a24.

15 Τῶν γὰρ θείων οὐκ ἔστι τι ἔσχατον, ὥστε οὐδὲ συνεχῆ ἡμῖν, τῶν δὲ ἐν γενέσει ἔστι πάντως πέρας, οἷον λευκάνσεως καὶ θερμάνσεως καὶ τῶν λοιπῶν. ἀλλ' εἰ καὶ ἔχουσι τὰ ἐν γενέσει πέρατα, ὄμωνυμα αὐτῶν τὰ πέρατά εἰσι τῶν γε μὴ δροειδῶν, οἷον γραμμῆς καὶ βαδίσεως. διὸ οὐδὲ γένοιτο ἀν ἐκ τούτων τι συνεχές, τῷ μὴ δύνασθαι τὰ πέρατα αὐτῶν ἐν 20 γενέσθαι.

p. 228^a28 Καὶ οἵον ἡ λαμπάς.

Εἰώθεσαν στοιχηδὸν δύο τάγματα λαμπάδα ἑκάτερον ἔχον ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀρχόμενοι ἀλλήλοις διαδιδόναι τὴν λαμπάδα ἑκαστος τῷ σύνεγγυς κατὰ τὸ οἰκεῖον τάγμα, ἀμιλλώμενοι ποιὸν τάγμα πρότερον πρὸς τὸν 25 ἔσχατον διαβιβάσει τὴν λαμπάδα. οὐ συνεχής οὖν ἐν τούτοις ἡ τῆς λαμπάδος φορά, ὅτι οὐδὲ τὸ ὑποκείμενον συνεχές, οἱ ἀνθρωποι, ἀλλ' ἔχομένη, τῷ τὸν χρόνον εἶναι συνεχῆ. εἰ δὲ μηδὲ ὁ χρόνος συνεχής (ἐν γὰρ τῇ μεταδόσει πάντως γίνεται στάσις), οὐδὲ ἔχόμεναι ἀν εἰεν αἱ τῆς λαμπάδος κινήσεις, ἀλλ' ἔφεξῆς.

30 p. 228^b7 sqq.

Οἰον ἐάν τις ἀρέγηται λευκαίνεσθαι, εἴτα πρὶν τελείως λευκανθῆ ἐάν μεταξὺ στάσις γένηται, λέγεται μὲν ἡ μέχρι στάσεως κίνησις μία, διότι

12 μίαν] μία 23 ἀρχόμενοι ετ ἑκαστος scripsi: ἀρχόμεναι ετ ἑκαστον 27 τῷ] τὸ 28 fort. διαδόσει

συνεχής μέχρις ἔκεινου, κυρίως δὲ οὐ μία, εἴ γε σκοπὸν εἶχεν ἡ φύσις ἡ
ἡ τέχνη εἰς τὸ τέλειον εἰδος ἀγαγεῖν τῆς λευκότητος.

p. 228b9 Τίς μὲν οὖν κίνησις ἀπλῶς μία, εἴρηται· ἔτι δὲ λέγεται
μία καὶ ἡ τέλειος.

5 Ζήτει ἔμπροσθεν.

p. 228b26 Ἐν τῷ ὅ.

Παρὰ τὸν τρόπον τῆς κινήσεως ἀνώμαλος κίνησις γίνεται, οἷον παρὰ
τὸ μὴ ἴσοσθενῶς τὴν ὀλην ἐξανύσαι κίνησιν, τῷ τὰ μὲν ἐν πλείονι τὰ δὲ
ἐν ἐλάττονι χρόνῳ τῶν μορίων κινεῖσθαι.

10 p. 228b30 Ωστε οὐδὲ βαρύτης καὶ κουφότης.

Βαρύτητα καὶ κουφότητα λέγει οὐ τὰς εἰδοποιοὺς τῶν στοιχείων δια-
φοράς, οἷον πυρὸς κουφότητα καὶ [τῆς] γῆς βαρύτητα, ἀλλὰ βαρύτητα καὶ
κουφότητα γῆς πρὸς γῆν, οἷον τυχὸν λίθου πρὸς γῆν. εἰς ταῦταν γὰρ
φέρονται, καὶ οὐκ εἰσὶν εἰδοποιοὶ διαφοραί· πᾶσι γὰρ παρακολουθοῦσι
15 τοῖς φερομένοις ἐπὶ τὸ κάτω σώμασιν. δομοίως καὶ ἐπὶ πυρὸς βαρὺ πῦρ
τὸ ἥττον κοῦφον λέγοντες· καὶ οὐκ εἰσὶ βαρύτης καὶ κουφότης εἰδοποιοὶ
τοῦ πυρὸς διαφοραί, ἀλλὰ παρακολουθήματα πᾶσι τοῖς στοιχείοις παρ-
κολουθοῦσιντα.

p. 229a3 sqq.

20 'Ομαλή ἔστιν ἡ ἐπ' εὐθείας γινομένη, ἀνώμαλος δὲ ἡ ἐπὶ θλικος, ἡ
δὲ ὁμαλὴ ὄμοιομερής, ὄμοιομερὴς δὲ ἡς τὸ τυχὸν μέρος τῷ τυχόντι ἐφαρ-
μόζει. οὐκ ἀν οὖν δύο ἔχόμεναι κινήσεις μὴ οὖσαι ὄμοιειδεῖς μία ἀν εἴη
καὶ συνεχής, οἷον ἀλλοίωσις καὶ βάδισις· εἰ γὰρ αἱ ἔχόμεναι καὶ μὴ
25 ὄμοιειδεῖς μία, ἔσται ποτὲ καὶ ὁμαλής, ταῦταν δὲ εἰπεῖν ὄμοιομερής· ὄμοιο-
μερὲς δέ ἔστιν οὐ τὸ τυχὸν μόριον τῷ τυχόντι ἐφαρμόζει· ὥστε ἐφαρ-
μόσει ποτὲ ἡ ἀλλοίωσις τῇ βαδίσει, δῆπερ ἀποτον.

p. 229a18.

Τῷ γὰρ ὑποκειμένῳ αἱ αὐταὶ εἰσι, τῇ σχέσει καὶ τῷ ὄρισμῷ διαφέ-
ρουσαι· ἀλλως μὲν γὰρ θεωροῦμεν αὐτὴν ἐξ οὐ ἀφίσταται, καὶ ἀλλως εἰς
30 δὲ ἐπείγεται, ώς ἐπὶ κλίμακος.

p. 229a21.

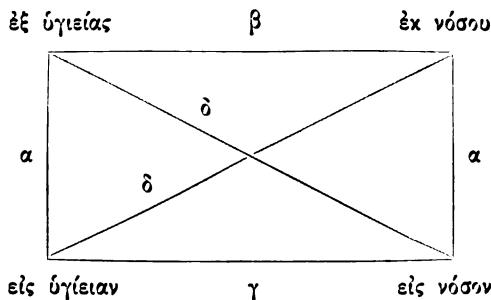
Εἰ καὶ συμβαίνει ἐπὶ τῶν κινήσεων εἰπόντα τὸ ἐξ ἐναντίου συνεπι-

5 ἔμπροσθεν] cf. p. 793,26 sqq. et excerpta cod. F 8 ἴωσθεν, si recte hoc enotavi
12 τῆς delevi 16 num λέγοι ἀν τις? 25 οὐ F: οὐ

νοεῖν καὶ τὸ εἰς ἐναντίον, ἀλλ’ ὅμως, ἐπειδὴ νῦν ἀποδιελόντες τὰ μόρια
οὗτω σκυποῦμεν διὰ τὸ τέλειον τῆς διαιρέσεως, μᾶλλον αἱ εἰς τὰ ἐναντία
μεταβολαὶ ἂν εἴησαν ἢ αἱ ἐκ τῶν ἐναντίων, διότι καὶ τὴν κλήσιν ἐκ
τῶν τελῶν ἔχουσιν, καὶ τῶν μὲν ἐξ οὐ ἀπαλλάττονται, καὶ προσλαμβά-
5 νουσι τὸ εἰς δ.

p. 229b3sqq.

Ἐτ μάθησιν λέγοι τὴν μεταμάθησιν, οἷον τὴν ἐκ ψευδῶν δικῶν εἰς
ἀληθεῖς μεταβολήν, ὁμοίως καὶ τὴν ἀπάτην τὴν ἐξ ἀληθῶν εἰς ψευδεῖς,
ἔν τινος εἰς τι οὐσαι κινήσεις ἂν εἰεν αὐται, εἰ δὲ τὴν εἰς τὰς ἐναντίας
10 μεταβολήν, ἢ κατὰ μάθησιν εἰς τὰς ἀληθεῖς δόξας ἢ κατὰ ἀπάτην εἰς
ψευδεῖς, μεταβολαὶ μᾶλλον αὐται καὶ οὐ κινήσεις. γενέσεις γάρ τινες,
ἐπειδὴ ἐκ στερήσεων ἡ μεταβολή, μᾶλλον δὲ ἀλλοιώσεις· εἰδοπεποίηται γάρ
τὸ ὑποκείμενον ὁ ἀνθρώπος. τὸ δὲ δι’ αὐτοῦ ἀπατᾶται γάρ τις καὶ δι’
έσυτον ψευδῆ συνάγων συμπεράσματα. ἀντίκειται δὲ ἡ μὲν δι’ ἀλλού
15 ἀπάτη τῇ μαθήσει, ἡ δὲ δι’ αὐτοῦ τῇ εὑρέσει.



p. 229b11 Καὶ δσοις μὴ ἔστιν ἐναντίον.

Οἶνον ἐν ἀνθρώπῳ γένεσις καὶ φθορά, ἡ μὲν εἰς δὴ ἐξ οὐ, ὥστε
(ἢ) ἐκ τοῦ αὐτοῦ τῇ εἰς τὸ αὐτὸ μεταβολὴ μέν ἔστιν ἐναντία, οὐ μέντοι
κινήσις.

20 p. 229b25 sqq.

Ἐπειδὴ στέργησις ἡ ἡρεμία, ἀντίκειται δὲ τῇ κινήσει, ἡ δὲ ἔξις καὶ
ἡ στέργησις ἀντίκειται μὲν ἀλλ’ οὐχ ὡς ἐναντία, ὁ δὲ λόγος νῦν περὶ ἐναν-
τίας κινήσεως, διὰ τοῦτο εἰπεν (ὅτι) κατά τι ἐναντία ἡ ἔξις τῇ στέργησε· οὐ
γάρ δύναται συνεῖναι ἡ ἔξις τῇ στέργησε, ὡς οὐδὲ τὰ ἐναντία. στέργησιν δὲ
25 λέγει ἐνταῦθα οὐ τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ τῆς ἐνεργείας, ἣτις καὶ ἀνακάμπτει.

7 δοξῶν scripsi: δοξῶν 12 ἀλλοίωσις 13 εἰ 15 αὐτοῦ] αὐτοῦ 16 δὲ μὴ Arist.
(praeter cod. E) 18 ἢ F: om. 23 δτι F: om.

p. 230•4 Ἡ γὰρ εἰς ταῦτὸν κίνησις.

Ἐπειδὴ γὰρ δοῦτον κατὰ φύσιν τόπου ἐγγίζει τὸ κινούμενον, θᾶττον κινεῖται ἀτέ ρωνύμενον ὑπὸ τῆς οἰκείας διάτητος, δοῦτον κατὰ φύσιν ἀφίσταται, τοσούτῳ ἀσθενέστερον κινεῖται (νῦτω καὶ οἱ ἔχοντες νόσου εἰς ὄγκειαν μεταβαθλοῦντες δοῦτον τῇ ὑγρείᾳ πλησιάζουσι, θᾶττον κινοῦνται ἐπὶ ταύτην), διὸ τὸ δευτέρων οὐν εἶναι τὴν πλησιαστέραν (τοῦ) κατὰ φύσιν κίνησιν ἡρεμίζεσθαι αὐτὴν καλεῖ, διὰ τὸ ἐπὶ ἡρεμίᾳ λοιπὸν ἐπείγεσθαι. εἰ τοίνυν τῆς διλῆς κίνησεως μέρος ἐστὶ τὸ ἡρεμίζεσθαι, τὸ τόδε οὐκ ἐναντίον τῇ τοικύτῃ ἡρεμίᾳ, ἦγουν τῇ εἰς ταῦτο ἐπὶ ἐκείνην γὰρ ἄγει. οὐδὲ ἡ διλῆ ἄρα κίνησις ἐναντίον 10 τῇ εἰς ταῦτὸν ἡρεμίᾳ.

p. 230•17 Αὕτη γὰρ ἐξ αὐτῆς.

Ἡ γὰρ φυθορὰ ἐκ τῆς ἀμεταβλησίας τῆς ἐν τῷ ὅντι.

p. 230•18 Ἡ δὲ γένεσις εἰς ἐκείνην.

Εἰς γὰρ τὴν ἐν τῷ ὅντι ἀμεταβλησίαν ὁδεύει. — Οὐκ ὁν λέγει 15 οὐ τὸ μηδαμῆ μηδαμῶς ὅν, ἀλλὰ τὴν ὅλην, καὶ οἰά τοῦτο φησιν ἀμεταβλησίαν εἶναι ἐν τῷ μὴ ὅντι, ὡς εἰ νοήσεις τὴν ὅλην μήπω εἰδος δεξαμένην.

p. 230•26 sqq.

Τὸ κατὰ φύσιν διττόν, ἢ τὸ τελειωτικὸν ἢ τὸ μὴ ὑπό τινος ἔξωθεν 20 βίας γινούμενον. ἐνταῦθα οὖν λέγει τὸ μὴ ὑπό τινος ἔξωθεν βίας γινούμενον· τὸ γὰρ πῦρ οὐκ ἀν ἐπὶ τὸ κάτω κινηθείη μὴ βίας τινὸς ἔξωθεν αὐτῷ γενομένης. καὶ ἐπὶ βώλου ὥσαύτως. ἢ μέντοι φυθορὰ καὶ ἡ νόσος οὐχ ὑπό τινος ἔξωθεν βίας γίνεται, ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶν τὸ γενητὸν οὐκ ἀδίον, διότι οὐδὲ ἀπειροδύναμον, ἀνάγκη χρόνῳ ἀποκαμεῖν τὴν 25 φύσιν καὶ τις ἔξωθεν βία γένεται, ἀποκαμνούσης δὲ λύσις τῆς ἀρμονίας γίνεται.

p. 230•31 Ἄρ' οὖν καὶ γενέσεις εἰσὶ βίαιοι.

Οἱ διὰ τρυφὴν θᾶττον τοῦ ὠρισμένου χρόνου σπερμαίνοντες. εἰμαρμέναι δὲ ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸν είρμον καὶ τὴν ἀχολουθίαν τῆς 30 φύσεως.

1 εἰς αὐτὸν Arist. (praeter cod. I)
25 fort. ἀποκαμνούσης

6 τοῦ addidi
27 εἰσὶν ἔνται βίαιοι Arist.

24 διότι κτλ.] cf. p. 768, 19 sq.
29 εἰμαρμέναι

p. 230^b7.

'Αντὶ τοῦ οὐ μόνον γενέσει.

p. 230^b10sqq.

Ταῦτα κυρίως ὑπάρχει τοῖς στοιχείοις. ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω ἡ ἡ ἐπὶ τὸ 5 κάτω κίνησις πρώτως καὶ κυρίως τοῖς στοιχείοις ὑπάρχει, καὶ αἱ ἡρεμίαι ὡσαύτως. εἰ δέ τι καὶ τῶν συνθέτων ἔχει ταῦτα, οὐ κυρίως ἔχει οὔτε πρώτως. οἶν τὸ ἔνδιον εἰ λέγεται κατὰ φύσιν ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖσθαι ἡ ἡρεμεῖν, οὐ κυρίως ἀλλά λέγοιτο ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖσθαι ἡ ἡρεμεῖν· μετέχει γάρ καὶ ἀέρος καὶ πυρός, ὃν παρὰ φύσιν ἡ ἐπὶ τὸ κάτω κίνησις. ἀλλ' 10 οὐδὲ πρώτως ἐν τοῖς συνθέτοις αἱ τοιαῦται κινήσεις τοῖς συνθέτοις· τὸ γάρ ἔνδιον οὐ καθὸ ἔνδιον ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖται, ἀλλ' ὅτι γῆς πλείονος μετέχει. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

p. 230^b21 "Εχει δ' ἀπορίαν.

Ἐλ πάσης ἡρεμίας τῆς μὴ ἀδίου γένεσις ἔστιν, αὗτη δέ ἔστι τὸ 15 ἵστασθαι, τὸ δὲ ἵστασθαι ἔστι τὸ θᾶττον κινεῖσθαι, ἀνάγκη ἄρα καὶ ἐπὶ τῆς παρὰ φύσιν ἡρεμίας, εἰ ἔστιν αὐτῆς γένεσις μὴ οὐσῆς ἀδίου, εἰναι τὴν γένεσιν αὐτῆς τὸ ἵστασθαι, τουτέστι τὸ θᾶττον κινεῖσθαι· νῦν οὖν ἐπὶ τῶν παρὰ φύσιν τὸ ἐναντίον ὄρῳμεν (ἐγγίζοντα γάρ τῷ παρὰ φύσιν τόπῳ βραδύτερον κινεῖται). Ὅστε, εἰ ἔστι γενητὴ ἡ παρὰ φύσιν ἡρεμία εἰπερ 20 μὴ ἀδίοις, οὐκ ἔστι δὲ ἐπ' αὐτῆς τὸ θᾶττον κινεῖσθαι, τουτέστι τὸ ἵστασθαι, τουτέστιν ἡ γένεσις τῆς ἡρεμίας, ἔσται ἄρα τι μὴ ἡεὶ ἡρεμοῦν μὴ γενόμενον ἡρεμοῦν, διπερ ἀποπον· τὸ γάρ μὴ ἀδίον γενητόν. πρὸς δὲ φησιν 25 δτι οὐκ ἐπὶ πάσης ἡρεμίας θεωρεῖται τὸ ἵστασθαι, τουτέστι τὸ ταχὺ κινεῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς κατὰ φύσιν, διότι πρὸς τῷ οἰκείῳ τόπῳ γίνεται τὸ κινούμενον. ῥώννυται γάρ ὑπὸ τῆς οἰκείας ὀλότητος. τὸ δὲ παρὰ φύσιν κινούμενον, διφερούσθαι τοῦ οἰκείου τόπου ἐξίσταται, ἀσθενέστερον γίνεται ἀπολει-

2 cf. Arist. cod. H 4. 12 leguntur in summo margine folii 41^r (cf. Bekker ad Arist.p. 228^b10) 6 συνθέτων scripsi: αὐθενθ̄ post v. 12 sequuntur in codice:

λέξεις

κομπάζει· καυχᾶται, φυσᾶ· κόμπος γάρ τὸ φύσημα καὶ καύχημα

κομᾶν· ἀγάλλεσθαι

κομήτης· εὐτριχος

κωμήτης· γείτων· κῶμαι γάρ αἱ δδοι

κῶμος· εἴδος ὄρχησεως ἡ μέλους τινός

κωμωιδοί· οἱ κωμικοὶ χορευταί· τραγωιδοί δὲ οἱ τραγικοὶ χορευταί· ~ οἱ ποιηταὶ διδάσκαλοι.

ἡδεῖα

λυπηρά (cf. Arist. p. 230^b8)

19 γενητὴ F: γεννητὴ . 24 τῆς] τ

πούσης αὐτὸς τῆς ὀθούσης δυνάμεως. ὅστε οὐ πάσης ἡρεμίας γένεσίς ἔστι τὸ ἴστασθαι, τουτέστι τὸ ταχὺ κινεῖσθαι, ἀλλὰ τῆς κατὰ φύσιν.

p. 230^b 26 Ἡ δλως εἰναι τὸ εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον.

Τὸ ἴστασθαι, φησίν, ὅπερ ἔστι τὸ ταχέως κινεῖσθαι, η̄ τοῦτο ἔστι τὸ
5 ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον φέρεσθαι, η̄ εἰ μὴ τοῦτο (οὐδὲ γάρ ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον φερόμενον ἴσταται, τουτέστι ταχέως κινεῖται), ἀμα γοῦν τοῦτο συμβαίνει· μόριον γάρ ἔστι τῆς ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον κινήσεως τὸ ἴστασθαι, τῆς δὲ ἐν τῷ παρὰ φύσιν ἡρεμίας γένεσίς ἔστιν οὐ τὸ ἴστασθαι,
ἀλλὰ τὸ βίᾳ κινεῖσθαι.

5. 6. 7 αὐτοῦ

ἢ fortasse οὐδὲν

IN LIBRUM VI.

p. 231^a26 Οὗτε γὰρ ἐν τὰ ἔσχατα.

Ἐλ γὰρ ἡ γραμμὴ συνεχής, συνεχὲς δὲ ὥν τὰ ἔσχατα ἐν, σύγκειται δὲ ἡ γραμμὴ ἐκ στιγμῶν, ἀνάγκη τὴν στιγμὴν τά τ' ἔσχατα ἐν εἶναι. εἰ 5 δὲ τοῦτο, ἔχουσιν αἱ στιγμαὶ ἑκάστη τὸ μὲν ἄλλο τὸ δὲ ἄλλο, εἴπερ ἄλλο τὸ ἔσχατον καὶ οὐ ἔστιν ἔσχατον, καὶ οὐκέτι ἔσται ἀμερῆ τὰ σημεῖα.

p. 231^a26 sqq.

Ἐλ ἐξ ἀπομένων στιγμῶν, φησί, συγκέσοιτο ἡ γραμμή, ἐπειδὴ ἀπτόμενα ἦν ὧν ἀμα τὰ ἔσχατα, ἔσονται πάλιν ἔσχατα τῶν σημείων.

10 p. 231^b4.

Δύο γὰρ σημεῖα ὅλα δλων ἀπτόμενα καὶ ἐφαρμόζοντα μέγεθος οὐ ποιεῖ· εἰ δὲ δόν μέγεθος οὐ ποιοῦσιν, οὐδὲ τρία οὐδὲ μύρια· ὥστε οὐδὲ ἐξ ἀπτομένων στιγμῶν ἡ γραμμὴ ἔσται. ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ γραμμῆς καὶ ἐπιφανείας· ἀμερῆ γὰρ ταῦτα· ἡ γραμμὴ γὰρ ἀπλατῆς καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἀβαθῆς.

p. 231^b5 Καὶ διαιρεῖται εἰς οὗτως διαιρετά.

Αεὶ γὰρ τὸ συνεχὲς εἰς συνεχῆ διαιρεῖται δυνάμενα πάλιν εἰς συνεχῆ διαιρεῖσθαι. τὸ δὲ τόπωφ, δτι ἔστι τινὰ τῷ λόγῳ διαιρετά, οὐχὶ δὲ καὶ τῷ τόπῳ, οἷον τὸ ἐν μέλιτι γλυκὺ καὶ ἔανθδν λόγῳ μὲν διαιροῦνται ἀλλήλων, 20 τόπῳ δὲ οὐ. τὸ συνεχὲς δ' οὐχ οὗτως, ἀλλὰ διαιρετὸν εἰς ἀεί. διαιρετά· τῷ τόπῳ.

3 εν] ἐν 8 ἐξ ἀπτομένων scripsi: ἐξἀπτομεν τῶν 13 ἐξαπτομένων 16 διαιρετά] ἔτερα Arist. (praeter HI corr. E) 18 τὸ scripsi: τῶι δτι ἢ (h. e. εστι) ἔστι τινὰ 20 ἀλλὰ διαιρετὸν scripsi: ἀλλ' ἀδιαιρετὸν δε[...] fort. ἀεὶ (διαιρετά)

p. 231b23 Ἡ κίνησις ἦν ἐκινήθη.

Ἐλλά τὸ ὡ τὴν ὅλην κίνησιν τὴν δεῖ ἐπὶ τοῦ διοι μεγέθους τοῦ αἴρη κινεῖται, καὶ τὸ μέρος τῆς κινήσεως ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ μεγέθους κινηθήσεται· ὥστε κινηθήσεται τὴν δικίνησιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μεγέθους. ἀλλὰ μὴν πᾶσα κίνησις ἔχει τὸ πόθεν ποιεῖ· ὥστε μεριστὴ δικίνησις. ἀλλὰ ὑπόκειται ἀμερὲς τὸ δικίνησιν τῆς κινήσεως.

p. 231b25 Εἰ δὴ παρούσης κινήσεως.

Τὸ κινεῖσθαι ὡς σαφέστερον εἰπεν· ἡ μὲν γάρ κίνησις αὐτὴ ἡ δύναμις ἔσται τὸ δὲ κινεῖσθαι ἡ ἐνέργεια, σαφέστεραι δὲ τῶν δυνάμεων αἱ 10 ἐνέργειαι· γινώσκομεν γάρ τὰς δυνάμεις ἐκ τῶν ἐνεργειῶν.

p. 232a1.

Γίνην γραμμὴν ἐφ' ἣς τὸ αὐτοῦ ὄνταν, ἢτινι ὑπάρχει ἡ δικίνησις, τὸ ὡ ἐκινήθη.

p. 232a2.

15 Ἡ δὲ ἔννοια τοιαύτη· εἰ ὑποθάμεθα τὸ ὡ κινεῖσθαι ἐπὶ τῆς αὐτοῦς τὴν δικίνησιν, ὅστερον δὲ κεκινηθῆσαι, οὐκέτι ἔσται ἡ δικίνησις αὐτορής, ἀλλὰ διαιρετή.

p. 232a15.

20 Εἰ μὲν γάρ εἰσι κινήσεις, οὐ κινεῖται δὲ ἐν αὐτοῖς ἀλλὰ κεκίνηται, παρούσης κινήσεως οὐκ ἔσται κίνησις ἀλλὰ τὸρεμία· εἰ δὲ μὴ κινήσεις, ἐκ τούτων δὲ ἡ διλη δικίνησις, ἡ ἄρα δικίνησις ἔξι οὐ κινήσεων σύγκειται, διπερ ἄποπον.

p. 232a25.

"Ορος· θᾶττόν ἔστι τὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ μεῖζον κινούμενον.

25 p. 232b5 sqq.

α'	γ	ϵ	θ	δ
β'	ζ	χ	η	

Οὐ τὸ τυχὸν θᾶττον οὐδὲ τὸ τυχὸν βραδύτερον, ἀλλὰ τὸ θᾶττον καὶ τὸ βραδύτερον.

30 Πλὴν γάρ θᾶττον παντὸς βραδυτέρου ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ μεῖζον κινεῖται, οὐ πάντως δὲ ἐν τῷ ἐλάττονι ἡ μεῖζον ἡ ἴσον, ἀλλ' ἔτι ἐλαττον.

1 cf. Arist. 13 et 15 ὡ scripsi: $\bar{\beta}$ 19 κινήσεις scripsi: κίνησις 31 ἔτι
θᾶττον scripsi: ἐν τῷ ἐλάττονι (compend.)

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

p. 232b18.

Εἰ τὴν ἵσην ἐν πλείσιν κινεῖται τὸ βραδύτερον, τὸ ταχύτερον ἄρα ἐν ἑλάττονι τὴν ἵσην κινηθήσεται, τῇ σὺν ἀντιστέσει ἀντιστροφῇ.

p. 232b20.

5 Εἰ γὰρ πᾶσα κίνησις πόθεν ποι, ἀνάγκη πᾶσα καὶ ἐν χρόνῳ (εἰναι). εἰ γὰρ ἡ κίνησις μεταξὺ ἔστιν, διὸ μὲν ἀπέλιπεν, παρφύγηκεν, εἰς δὲ ἐπείγεται, μέλλει, ἔνθια δὲ ἔστιν, ἐνέστηκεν· ταῦτα δὲ χρόνου τμῆματα· διὰ τοῦτο ἐν παντὶ χρόνῳ δύναται κινηθῆναι.

p. 233a7 Καὶ τῷ ἀποδεδειγμένῳ χρωμένοις.

10 Ποίῳ τούτῳ; οὗτοι τὸ θάττον ἐν ἑλάττονι χρόνῳ τὸ ἵσον δίεισιν. τούτῳ γὰρ χρώμενοι διὰ μὲν τοῦ θάττονος διαιροῦμεν τὸν χρόνον, οὗτοι εἰ τὸ βραδύτερον τὸ τοσόνδε μέγεθος ἐν ὥραισι φράσιν φένται, τὸ θάττον ἄρα ἐν ἑλάττονι χρόνῳ τὸ αὐτὸν κινηθήσεται, οἷον ἐν ἡμιωρίᾳ· ὥστε διὰ τοῦ θάττονος ἐπιγήθη ὁ χρόνος. ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τοῦ βραδυτέρου τὸ μέγεθος τέμνεται· εἰ γὰρ ἐν τῷ ἡμιωραίῳ τὸ θάττον πρηχυαῖον μέγεθος φένται, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ βραδύτερον ἑλάττον κινηθήσεται, οἷον ἡμιπηγχυαῖον. ὥστε διὰ τοῦ βραδυτέρου τὸ μέγεθος ἐπιγήθη, λαμβανόντων ἡμῶν ὅμολογούμενον τὸ ἥδη ὑεδειγμένον, οὗτοι τὸ θάττον ἐν ἑλάττονι τὸ ἵσον φένται. οὐκοῦν καὶ ἔμπαλιν ἐν τῷ ἵσῳ χρόνῳ τὸ βραδύτερον ἑλάττον κινηθήσεται, καὶ τούτου δεὶ λαμβανομένων ἐπ' ἄπειρον ἡ τομή τοῦ χρόνου καὶ τοῦ μεγέθους γίνεται.

p. 233a9 Ἀντιστρέφειν ἀλγήθεις.

Τουτέστι μεταλαμβάνειν ἐκ τοῦ θάττονος τὸ βραδύτερον. καὶ ἔμπαλιν.

p. 233a13.

25 Οὐ μόνον, φησίν, ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐπιχειρημάτων δῆλον ἐστιν οὗτοι ἀντιστρέφουσιν πρὸς ἄλληλα δὲ τε χρόνος καὶ τὸ μέγεθος, ὡς ὑπότερον ἀνεὶη συνεχές, ἐξ ἀνάγκης ἀκόλουθον καὶ τὸ λοιπὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγομένων καὶ πραττομένων· λέγομεν γὰρ οὗτοι ἥδες ἡ ὁδὸς ἀνύεται δι' ἡμέρας μᾶς, τὸ δὲ ἡμισυ αὐτῆς δι' ἡμίσεως, καὶ 30 ἑτῆς τὸ τέταρτον αὐτῆς διὰ τετάρτου ἡμέρας.

p. 233a21 sqq.

‘Ο Ζήνων ἀναιρῶν τὸ εἶναι κίνησιν ἐκέχρητο τοιούτῳ συλλογισμῷ·

5 ποθεν ποια

εἶναι addidi

30 τέταρτον ετ τετάρτου] δ'

εἰ ἔστι κίνησις, ἐνδέχεται τὸ ἄπειρον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διελθεῖν, ἀλλὰ μὴν τοῦτο ἀδύνατον, οὐκ ἄρα ἔστι κίνησις. εἰ γάρ κινοῦτό τι ἐπὶ πηγαίου μεγέθους ἐν μιᾷ ὥρᾳ, ἐπειδὴ ἐν παντὶ μεγέθει ἄπειρά ἔστι σημεῖα, ἀνάγκη ἄρα πάντων ἀψισθεῖ τῶν σημείων τοῦ μεγέθους τὸ κινούμενον· διελεύσεται ἄρα τὰ ἄπειρα ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, ὅπερ ἀδύνατον. φρασίν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι ψευδῶς λαμβάνει ὁ Ζήνων διελθεῖν τὸ ἄπειρον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διελθεῖν· πρὸς μὲν γάρ τὸ κατὰ τὴν ἔκτασιν ἄπειρον, εἴκερ τοῦτο ἐλάμβανεν, ἀληθές (ἀδύνατον γάρ τὸ οὕτως ἄπειρον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ διελθεῖν), εἰ δὲ *(ἢ)* τῇ διαιρέσει ἄπειρον, 10 ψεύδεται· καὶ γάρ αὐτὸς ὁ χρόνος ἐπ' ἄπειρον διαιρετός * * * ἄπειρα ἐν τῷ χρόνῳ τὰ νῦν, ὥστε οὐ τοῖς πεπερασμένοις τῶν ἀπείρων ἀψισθαι·, ἀλλὰ ἄπειροις ἀπείρων.

p. 233^a 2 Τοῦτο δὲ ἦ καταμετρήσει.

Τὸ ληφθὲν τοῦ μεγέθους μόριον, διείσιν τὸ τοῦ χρόνου μόριον, ἦ 15 καταμετρεῖ τὸ ὅλον ἦ ἐλλείπει ἦ ὑπερβάλλει· εἰ γάρ εἴη μέγεθος πῆγεων ζ' καὶ ληφθῇ τι ἐξ αὐτοῦ πηγαίον, τοῦτο ἐπτάκις καταμετρήσει τὸ ὅλον, εἰ δὲ δίπηγος ληφθῇ τὸ μόριον, τετράκις μὲν μετρησαν τὸ ὅλον ὑπερβάλλει, τρίς δὲ ἐλλείψει. ἀλλ' εἴτε μετρεῖ εἴτε ὑπερβάλλει εἴτε καὶ ἐλλείπει. οὐδὲν διαφέρει· ἔχει γάρ *(πρὸς)* τὸ ὅλον τινὰ λόγον.

20 p. 233^a 21.

Τουτέστι δυνατόν ἔστι τι ταχύτερον ἄλλου εἶναι κατὰ τὸν ἡμιόλιον λόγον.

p. 233^a 25 sq.

Τοῦ γάρ βραδυτέρου δύο ἄτομα τοῦ μεγέθους κινούμενου τὸ θᾶττον ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τρία κινηθήσεται· εἰ γάρ τὸ πᾶν πρὸς τὸ τάχος τὸν 25 ἡμιόλιον ἔχει λόγον, καὶ τὸ μέγεθος πρὸς τὸ μέγεθος τὸν αὐτὸν ἔξει.

p. 233^a 33.

Τὸ νῦν τὸ πεπερασμένον, λέγει, ὅπερ πέρας μέν ἔστι τοῦ παρεληλυθότος ἀρχὴ δὲ τοῦ μέλλοντος, τοῦτο καὶ ἐν ἔστι καὶ ἀδιαιρέτον; ὥσπερ τῆς γραμμῆς τὸ σημεῖον· εἰ γάρ εἴη διαιρετόν, χρόνος ἔσται καὶ οὐ 30 πέρας χρόνου. τοῦτο δὲ τὸ ἄτομον πρώτως λέγεται νῦν, τὸ δὲ ἐν πλάτει οὔτε πρώτως οὔτε καθ' αὐτό· διὸ γάρ πλησιαίτερον τοῦ κυρίως νῦν, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸν λέγεται. κατὰ συμβεβηκός οὖν νῦν διὰ τὸ εἶναι πλη-

9 τὸ et 19 πρὸς addidi

10 lacuna explenda *(εἰ δὲ ἐπ' ἄπειρον διαιρετός)*

17 ὑπερ-

βελει

24 πᾶν] ίμμο τάχος

27 τὸ πεπερασμένον deleverim

31 διότι F

51*

σικίτερον τοῦ νῦν καὶ κατὰ δεύτερον λόγον· διύτι γάρ ἐκεῖνο νῦν. καὶ τὸ πλησιάζον αὐτῷ βραχὺ τοῦ χρόνου διάστημα νῦν λέγεται.

p. 234 a 2.

'Επὶ τὰ ἑπόμενα. — Εἰ οὖν μηδὲν ἔχει ἐπόμενον, ἔσται δὲ καὶ τὸ 5 τοῦ παριφγγήκοτος πέρας, ἀμερὲς ἄρα.

p. 234 a 13 Καθ' ὃ γάρ δν διαιρεθῇ.

'Ἐπειδὴ τὸ μεταξὺ τοῦ πέρατος τοῦ παριφγγήκοτος χρόνου καὶ τῆς ἀργῆς τοῦ μέλλοντος τὸ χρονικόν ἐστι νῦν καὶ οὐ τὸ ἀμερές, πᾶς δὲ γρόνος διαιρετής, διηγρήσθω τοίνυν κατὰ τὸ δ. καὶ ἐπεὶ πᾶς χρόνος διαιρού-10 μενος εἰς τὸν παριφγγήκοτα διαιρεῖται καὶ τὸν μέλλοντα, ἔσει καὶ τὸ νῦν τὸ μὲν παριφγγήκος τὸ δὲ μέλλον.

Ιστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ νῦν στάσις μὲν γίνεται, ἡρεμία δ' οὐ· πᾶσα γάρ κίνησις καὶ ἡρεμία ἐν χρόνῳ γίνεται, τὸ δὲ νῦν οὐ χρόνος, ὥστε στάσις μόνον γίνεται ἐν αὐτῷ.

15 p. 234 a 14 sqq.

'Εκ τῶν εἰρημένων, φησίν, οὐ τὸ καθ' αὐτὸν, ὅπερ προέκειτο ἡμῖν ζητῆσαι, τοῦτο ἀνεφάνη, ἀλλὰ τὸ πλατικόν, ὅπερ οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ δι' ξερόν ἐστι νῦν. τοῦτο δὲ συνέβη διὰ τὸ μὴ ἐν καὶ ταῦτὸ τὸ νῦν ὑποθέσθαι τὸ τε παριφγγήκοτος πέρας καὶ τὴν ἀργὴν τοῦ μέλλοντος. διὶ δὲ 20 οὐκ ἔστι καθ' αὐτὸν, δῆλον ἐξ ἣν διαιρεῖται, πᾶσα δὲ διαιρεσίς κατὰ τὸ καθ' αὐτὸν γίνεται, οὐκ αὐτὸν διαιρεῖται, ὥσπερ καὶ ἐν γραμμῇ κατὰ σημεῖον ἡ διαιρεσίς καὶ ἐν ἐπιφανείᾳ κατὰ γραμμὴν καὶ ἐν στερεῷ κατὰ ἐπιφάνειαν.

p. 234 a 16 Πρὸς δὲ τούτοις τοῦ νῦν.

25 Συμβῆσται, φησίν, ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ νῦν, ἐπειδὴ ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖσθαι δύναται χρονικὸν οὖν, πολλοὺς μέλλοντας καὶ παριφγγήκοτας λαμβάνειν, καὶ τοὺς αὐτοὺς μέλλοντάς τε καὶ παριφγγήκοτας πρὸς ἀλλήν καὶ ἀλλήν τομήν, καὶ οὐ τὸ αὐτὸν νῦν ἐστιν ἄλλοτε ἄλλο ἐπ' ἄπειρον. καὶ πῶς οὐκ ἄτοπον ἐν τῷ πέρατοι τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρεληλυθότος μυρίους 30 μέλλοντας καὶ παρεληλυθότας ἐπινοεῖν, καὶ μὴ ἐν νῦν εἶναι τὸ πέρας τοῦ παριφγγήκοτος καὶ ἐν τῷ τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ μαρία ἔχατέρου κατὰ τὰς

1 δεύτερον] β 4 ἔχει ioutatum in ἔγγι, ἔσται (compendio scriptum in codice) non intellego: fortasse ἔστι 6 ἀν 9 κατὰ κτλ.] cf. excerpta codicis F 12 Ιστέον κτλ.] nescio quo errore buc delata pertinent ad Arist. p. 234 a 31 sqq. 12 γίνεται (post μὲν) scripsi: γάρ (compend.) 17 ὅπερ οὐ δι' αὐτὸν scripsi: διου οὐ δι' αὐτὸν 28 οὐ] immo οὔτως 31 μωρια (sic)

ἀπείρους τοῦ νῦν διαιρέσεις; ὅπῃ γάρ ἀν διέλοιμεν, τοῦτο τὸ νῦν ἔσται διορίζον τὸν παρελθόντα καὶ τὸν μέλλοντα.

p. 234*35 Ἐν ἀμφοῖν τοῖν χρόνοιν.

Εἰ τὸ νῦν, φησίν, ἐν ἔστι καὶ ταῦτὸν τοῦ τε παριφγγότος πέρας ὃν 5 καὶ τοῦ μέλλοντος ἀρχῆς, ἐνδέχεται δέ τι τὸν μὲν [τὸν χρόνον] ὅλον κινεῖσθαι τὸν δὲ ἡρεμεῖν ὅλον, συμβήσεται ἀμα τὸ αὐτὸν καὶ κινεῖσθαι καὶ ἡρεμεῖν, ὥπερ ἀδύνατον.

p. 234*1 Τὸ δὲ ὅλον κινούμενον.

Προσέθηκεν τὸ καθ' ὃ *(πέφυκε κινεῖσθαι)*. ἔστι γάρ τῶν τοῦ 10 χρόνου καὶ τὸ νῦν, ἀλλ' οὐ πέφυκεν ἐν τούτῳ κινεῖσθαι. ἐν πᾶσιν οὖν κινεῖται τοῖς πεφυκόσιν ὑπόδεχεσθαι κίνησιν, ὑπόκειται δὲ καὶ ἐν τῷ νῦν δυνατόν τι κινεῖσθαι, β' καὶ ἐν τούτῳ κινηθῆσεται.

p. 234*17 sqq.

Πρὶν γάρ τὸ λευκὸν εἰς τὸ μέλαν μεταβάλλῃ, πρότερον εἰς τὸ φαιὸν 15 μεταβάλλει· ὥστε τὸ μεταξὺ εἰς ὃ ἔστι.

p. 234*21.

Συνδιαιρεῖται γάρ ἡ κίνησις τῷ χρόνῳ καὶ τοῖς μέρεσι τοῦ κινούμενου.

p. 234*29 sqq.

Εἰ γάρ ἡ ὅλη δὲ μὴ ἔστι τοῦ αἵ, ἡ τῶν μερῶν αὐτοῦ τινος ἀνάγκη αὐτὴν 20 εἶναι ἡ ἄλλου τινός. τῶν μὲν οὖν μερῶν οὐκ ἔστι· ὑπόκειται *(γάρ)* ἔχατέρου αὐτῶν ἔτέρα τις κίνησις, καὶ ἀδύνατον δύο κινήσεις εἶναι τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἡ μιᾶς δύο πράγματα. οὐκ ἄρα τούτων τινὸς ἡ δις κίνησις. ἀλλ' οὐδὲ ἄλλου τινός· *(εἰ γάρ ἄλλου τινός)* ἐπειδὴ οὐ ἔστιν ἡ ὅλη κίνησις *(καὶ τὰ μέρη τῶν μερῶν)*, καὶ τῶν μερῶν ἔκεινον τὰ μέρη τῆς κινήσεως τὰ δε εἰς κινή- 25 σεις εἰσίν· ὑπόκεινται δὲ καὶ τῶν αἵ βγ, δύο δέ τινων μίαν κίνησιν οὐ δύναται εἶναι· οὐκ ἄρα οὐδὲ τῶν μερῶν ἔκεινον, ὥστε οὐδὲ τοῦ ὅλου. εἰ τοίνυν τὴν δὲ ἀνάγκη ἡ τοῦ αἵ εἶναι ἡ τῶν μερῶν αὐτοῦ ἡ ἄλλου τινός, μήτε δὲ τῶν μερῶν τοῦ αἵ μήτε ἄλλου τινός ἔστι, ἀνάγκη τὴν δὲ τοῦ αἵ εἶναι, καὶ ἔχατέρου τῶν μερῶν αὐτῆς ἔχατέρου τῶν μερῶν τῆς αἵ. συν-

1 τὸ addidi 4 δν] ὁν 5 τὸν μὲν scripsi pro τὸ μὲν (at cf. Arist. libri), et τὸν χρόνον delevi 9 πέφυκε κινεῖσθαι addidi 12 β'] scriptum α': immo ὥστε 14 πρὶν ex πρ^ο (b. e. πρὸς) corr. μεταβάλλῃ] μεταβάλλει 20 γάρ addidi 21 δύο] β 22 ἡ μιᾶς scripsi: ἡ α 23 εἰ γάρ ἄλλου τινός et 23. 24 καὶ τὰ μέρη τῶν μερῶν addidi 23 οὐ scripsi: οὐκ 28 αἵ (priore loco) scripsi: αβ̄ 29 τῆς] immo τοῦ

διηγήται ἄρα ἡ κίνησις τοῖς μέρεσι τοῦ κινουμένου. καὶ οὕτως μὲν δείκνυσιν ἐπ' εὐθείας.

Διὰ δὲ τοῦ ἀδύνατου οὐκέτως εἰ μὴ ἔστιν ἡ δὲ κίνησις τοῦ αγίου, ἔστω ἡ θι, καὶ ἀφγράμμω ἀπ' αὐτῆς *(ἡ)* τῶν δύο μερῶν τοῦ ἄγα τῶν 5 αἱ βργ κίνησις. τὴν οὖν θι διαιρουμένην ἀνάγκη ἡ καταδιπλασθαι ἡ ἐλλείπειν ἡ πλεονάζειν. εἰ μὲν οὖν πλεονάσοι, οἷον εἰ εἴη τοῦ μὲν αἱ διη τοῦ *(δὲ)* βργ ἡ ηχ, καταλείπεται ἡ καὶ ἔσται τινὸς κίνησις. ἡ τοίνυν τοῦ ἄγα ἡ τῶν μερῶν αὐτοῦ ἡ ἀλλου τινός. ἀλλ' οὔτε τοῦ διλου *(ἡ* θι γάρ ὑπόκειται), οὔτε τῶν μερῶν τοῦ ἄγα (τοῦ μὲν γάρ αἱ διη, τοῦ 10 δὲ βργ ἡ ηχ), οὔτε ἀλλου τινός εἶναι αὐτήν δυνατόν (συνεχῆς γάρ ἡ κατη λοιπῇ, ἀδύνατον δὲ δύο τινῶν πραγμάτων συνεχῆ εἶναι κίνησιν ἐκείνων μὴ οὔτων συνεχῶν· ὥστε οὐδὲ ἀλλου τινός ἔστιν ἡ καὶ). ὥστε ἔσται κίνησις οὐδενὸς οὐσα κίνησις, διπερ ἀδύνατον. εἰ δὲ ἐλλείψοι, οἷον εἰ διαιρεθείη, τὸ ἄγα εἰς τρία καὶ εἴη τοῦ μὲν αἱ θι τοῦ δὲ βργ ἡ καὶ, συμβή 15 σεται τὸ αὐτὸ ἄμμα καὶ κινεῖσθαι καὶ *(μὴ)* κινεῖσθαι· τὸ γάρ δι, διότι τοῦ ἄγα μέρος ἔστι, συγκινηθήσεται τῷ διλφ, διότι δὲ οὐχ ὑπελείψη αὐτῷ κίνησις, οὐ κινηθήσεται. τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ κινεῖται καὶ οὐ κινεῖται, διπερ ἀδύνατον.

p. 235 a 13 sqq.

20 Ής ἄν, φῆσιν, ἔχῃ ἐν τῶν έ, οὐτως ἔχει καὶ τὰ λοιπά· είτε γάρ ἐν τι διαιρετόν, καὶ τὰ λοιπά, είτε ἐπ̄ ἀπειρον διαιρετόν, είτε ὅπωσούν ἄλλως. λαμβάνει δὲ ὡς ἔχιν τινὰ τὴν κίνησιν, τὸ δὲ κινεῖσθαι ὡς ἐνέργειαν. ἦ, τὸ αὐτὸ ληπτέον κίνησιν καὶ κινεῖσθαι, ἦ εἰ ἔχεις ἔστιν ἦ, κίνησις, οὐτως φῆσομεν αὐτὴν διαιρεῖσθαι, ὥσπερ καὶ τὸ εἰδος, οὐ καθ' αὐτό·
25 ἦ γάρ ἔχεις ἀεὶ ἐστῶσά ἔστι, καν τε κινηται καν τε μη κινηται, οὐ καθ' αὐτήν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβήκος τῷ ἐν διαιρετῷ είναι· διαιρουμένης γάρ τῇς βώλου, ἔστι δηλονότι καὶ ἐν τοῖς μέρεσιν αὐτῆς ἦ ἔχει.

p. 235 & 30 sq.

Μίαν κίνησιν δύο τινῶν εἶναι ἀδύνατον.

30 p. 235 & 33 Ληφθέντος γάρ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἔχατέραν.

Ούδενι γάρ ἄλλῳ τὰ μέρη δοισί τοῦ ὅλου ἡ ὅτι τὸ μὲν ὅλον λαμβάνουντες; ἐν τι καὶ συνεχὲς λαμβάνομεν, τὰ δὲ μέρη νοοῦντες οἷον τῇ ἐπινοίᾳ διαιροῦμεν τὸ ὅλον. ὡς οὖν ἡ ὅλη κίνησις ἐκ τῶν ἰδίων μερῶν συνειστήκει μία οὐσία καὶ συνεχής, οὗτω καὶ τὴ κινεῖσθαι τῆς ὅλης κινήσεως συντιθέμενον ἐκ τοῦ κινεῖσθαι ἑκάστου μέρους κινήσεως ἐν ποιήσει

4 ἡ addidi 4 et 11 δῆσ] β 7 δὲ addidi 9 θῆ] γῆ 14 τρά] γ 15 μῆ
addidi δῆ scripsi: ἀγ 20 ἐν τῶν ε' scripsi: ἐν τῷ ε
νοῦσσντες scripsi: μετανοῦσσντες 35 συντιθεμένων compend.

τὸ ὅλον καὶ συνεχές, λέγω δὴ τὸ κινεῖσθαι· ὡς γὰρ τῶν μερῶν τῆς κινήσεως ὑπῆρχεν τὰ μέρη τοῦ κινεῖσθαι, οὗτα καὶ τῆς θλητῆς κινήσεως ὅλου ὑπάρχει τὸ κινεῖσθαι.

p. 235 a 35 sq.

5 Αἱ ποιότητες· τῷ γὰρ *(τὸ)* ἐν ᾧ εἰσὶ διαιρετὸν εἶναι καὶ αὐται διαιρεῖ-
σθαι λέγονται κατὰ συμβεβηκός.

p. 235 b 1 Ἡκολούθηκεν δέ.

Διὰ τὸ μεταβάλλον καὶ τούτοις ὑπάρχει τό τε διαιρετὸν εἰς ἄπειρα·
εἰ γὰρ πᾶν τὸ μεταβάλλον διαιρετόν, οὐκ ἀν σύτε ἀδιαιρέτον κινοῦτο κίνη-
10 σιν σύτε ἐν ἀδιαιρέτῳ χρόνῳ. ἄλλως τε διὰ τὸ εἶναι τὸ μεταβάλλον καὶ
{γ} κίνησις ἔστι, διὰ δὲ ταύτην καὶ τὸ κινεῖσθαι καὶ ὁ χρόνος· ὥστε
ἔπονται τῷ κινουμένῳ. εὑλογὸν *(ἄρα)* ἐκείνου διαιρετοῦ ὅντος καὶ ταῦτα
τοιαῦτα εἶναι.

p. 235 b 4.

15 "Ο φησι τοῦτο ἔστι· εἰ δοθείη τὸ μέγεθος ἄπειρον κατὰ τὴν ἔκτα-
σιν, ἀνάγκη καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὸν χρόνον τοιοῦτον εἶναι, διπερ δείξει
ἐν τοῖς ἔξης.

p. 235 b 7 Ὁτε πρῶτον.

Προσέθηκε τὸ πρῶτον, διύτι δύναται τι μεταβεβληκός πρὸ ἐνιαυτοῦ
20 μὴ εἴται ἐν ᾧ μεταβέβληκεν τότε, οἷον εἰ εἰς λευκὸν μετέβαλεν· τῷ γὰρ
χρόνῳ ἵσως οὐκ ἐφύλαξε τὸ εἶδος.

p. 235 b 13 sqq.

'Επειδὴ ταῦτόν ἔστι τὸ μεταβεβληκέναι τῷ ἀπολελοιπέναι, ἀπολέλοιπεν
ἄρα τὸ μὴ ὄν· ἀνάγκη ἄρα ἐν τῷ ὄντι εἶναι, ἐπειδὴ μεταξὺ τοῦ ὄντος
25 καὶ τοῦ μὴ ὄντος οὐδέν. μεταβέβληκεν δὲ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος· ἀνάγκη ἄρα
ἐν τῷ ὄντι εἶναι τὸ μεταβεβληκός, ὅτε πρῶτον μεταβέβληκεν. τὸ δὲ
μὴ ὄν καὶ τὸ ὄν ἀντίφασις· εἰ δὲ ἐπὶ τῆς κατ' ἀντίφασιν μεταβολῆς οὗτας
ἐχει, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρα ὁ αὐτὸς ἀρμόσει λόγος.

p. 235 b 20 Ἐπεὶ γὰρ ἐξ οὐ μεταβέβληκεν.

30 Τὸ μεταβάλλον, φησίν, ἔχ τοῦ ἀ ἀπολέλοιπεν τὸ ἀ. ἀνάγκη οὖν
αὐτὸν ἦ ἐν τῷ β εἶναι ἦ ἐν ἄλλῳ τινί. ἀλλὰ μὴν ἐν ἄλλῳ ἀδύνατον· ἐν

5 τὸ addidit 8 εἰς] πινμ καὶ τὸ εἶναι? 11 ἢ εἰ 12 ἄρα addidit 17 ἐν τοῖς ἔξης c. 6

τῷ β̄ (ἄρα) ἔσται. εἰ γάρ ἐν ἄλλῳ, ἔστω ἐν τῷ γ̄. * * * ἐπεὶ γάρ οὐκ ἔστιν ἐχόμενον τὸ γ̄ τῷ β̄ ἀλλ' ἔστι τὸ μεταῖνον, τὸ δὲ μεταῖνον διαιρετὸν εἰς αἱ διαιρετά, πᾶσα δὲ μεταβολὴ συνεχής, ἀνάγκη πᾶσα τὸ μεταβάλλον εἰς τὸ β̄ ἐν τῷ γ̄ δὲν ἔστι μεταβάλλειν εἰς τὸ β̄· ἀλλὰ μὴν ὑπόκειται καὶ μεταβολὴ τῷ β̄ τῷ αὐτῷ ἄρα καὶ μεταβάλλει εἰς τὸ β̄ καὶ μεταβέβληκεν, ὅπερ ἀδύνατον. εἰ γάρ τὸν ἐχόμενον τὸ γ̄ τῷ β̄, δυνατὸν τὸν ἐν τῷ γ̄ εἶναι καὶ μεταβέβληκεν εἰς τῷ β̄ (οὐ γάρ εἴχεν ἔτι εἰς δ μεταβάλλει), ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν συνεχές ἐξ ἀμερῶν (πάντα γάρ μόριον αὐτοῦ διαιρετὸν εἰς αἱ διαιρετά), τὸ β̄ τῷ γ̄ οὐκ ἔστιν ἐχόμενον· ὥστε τὸ μεταβάλλον εἰς τὸ 10 β̄, καὶ εἰς τὰ μεταῖνον μεταβάλλει.

p. 235 b 33.

Τὸν κυρίως πρῶτον, οὐ τὸ δι' ἔτερον. λέγεται γάρ ἐν πρώτῃ τῇδε τῇ ὥρᾳ γεγενῆσθαι ὁ πόλεμος, οὐ διότι ἐν δλῃ ὡς πρώτῃ γέγονεν, ἀλλὰ διότι τὸ νῦν, καὶ δ πρῶτον γέγονεν, ἔστι τι τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃς, οἷον πέρας.

15 p. 236 a 1 Κἀν ἐν τῷ δλῳ.

"Οὐτὶ τὸ μετέβαλλεν ἀντὶ τοῦ μεταβάλλει εἰπεν, ἐδήλωσεν εἰπὼν καὶν ἐν τῷ δλῳ μεταβάλλοι. εἰ γάρ ἐν μηδετέρῳ μεταβέβληκεν ἀλλὰ μεταβάλλει, οὐδὲ δὲν ἐν τῷ δλῳ μεταβέβληκεν εἰη ἀλλὰ μεταβάλλον. ἀλλ' ὑπόκειτο μεταβέβληκός.

20 p. 236 a 5 Φανερὸν οὖν δτι καὶ τὸ ἐφθαρμένον.

"Οὐτὶ τῷ αὐτῷ λόγῳ δείκνυται (δτι) καὶ τὸ ἐφθαρμένον ἐν φῷ πρώτῳ ἐφθαρται τὸ ἄτομόν ἔστι, καὶ τὸ γεγονός ἐν φῷ πρώτῳ γέγονεν.

p. 236 a 7 sqq.

Ζητεῖ εἰ ἔστι τι τοῦ χρόνου ἐν φῷ πρῶτον μεταβάλλει, καὶ δείκνυσιν 25 δτι οὐκ ἔστιν. ἀρχὴ μὲν γάρ μεταβολῆς ἔστιν αὐτὸ τὸ νῦν ἐν φῷ παυρόμενον τῇ ἡρεμίᾳ ἡρέστο μεταβάλλειν, πρῶτον δὲ τι τοῦ χρόνου ἐν φῷ πρώτως μεταβέβληκεν οὐκ ἔστι· πᾶσα γάρ μεταβολὴ ἐν χρόνῳ, πᾶς δὲ χρόνος συνεχής, τὸ δὲ συνεχές διαιρετὸν εἰς αἱ διαιρετά. — Τὸ ἀδ λαμβάνει τοῦ χρόνου τι ἐν φῷ πρώτῳ τὸ πρῶτον τῇ μεταβολῆς μόριον ἐποιήσατο, 30 τοῦτο δὲ συνεχές τῷ πέρατι τῇ προλαβούσῃς ἡρεμίας, τὸ δὲ ἀμερές, λέγω δὲ τὸ νῦν, ἐν φῷ πρώτως ή μεταβολὴ γίνεται, αδ.

1 ἄρα addidi signavi lacunam; cf. excerpta codicis F 2 δεὶ scripsi: ἀ εἴη
8. 9 εἰσαιδιαιρετα et 28 εἰσαιδιαιρετα 15 et 17 κἀν 21 alterum δτι addidi
28 Τὸ ἀδ κτλ.] cf. excerpta cod. F

p. 236^a 19 Ἐν μὲν γὰρ τῷ ἀ τὴρεμεῖ.

Ἐπειδὴ ἀμερὲς ἔλαβεν τὸ ἄδ, διὰ τοῦτο ἀδισύφορον ἡγεῖται τὸ εἰπεῖν
ἐν δὲ τῷ δ. ἀκολουθέτερον γὰρ ἦν πρὸς τὸ εὐσύνοπτον τοῦ ἀτόπου εἰπεῖν
ἐν δὲ τῷ ἀ πάλιν μεταβέβληκεν·

5 p. 236^a 20 Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔστιν ἀμερές.

Εἰ γὰρ ἐν δικῇ πρώτῳ μεταβέβληκεν, τοῦτο δέ ἔστι μεριστόν, καὶ
ἐν πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ· εἰ δὲ τοῦτο, ἔσται τι πρώτου πρότερον.

p. 236^a 26 sq.

10 Εἰ γὰρ ἀνάγκη τοῦτο ἡ μεριστὸν εἶναι τῇ ἀμερές, οὔτε δὲ ἀμερὲς δύ-
ναται εἶναι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀμερὲς ἀμεροῦς ἔχεσθαι, μήτε μεριστὸν
διὰ τὸ ἐπ' ἄπειρον εἶναι διαιρετὸν τὸ συνεχῆς καὶ ταύτῃ μὴ εύρίσκεσθαι
τὸ πρῶτον αὐτοῦ καὶ ἐλάχιστον, ἀνήργηται ἄρα παντελῶς τὸ ἐν φῷ πρώτῳ
μεταβάλλει.

p. 236^a 1 Αὐτὸ δὲ δ μεταβάλλει τῇ καθ' δ.

15 Οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ πράγματος ἀπλῶς ἐλέγομεν ὅτι
καθ' αὐτὸ οὐκ ἔχουσι τὸ πρῶτον κατὰ τὴν μεταβολήν, οὕτως ἔχει καὶ
ἐπὶ τοῦ εἰδούς· τὸ μὲν γὰρ πρᾶγμα καὶ ὁ χρόνος καθ' αὐτὰ ὅντα διαι-
ρετά, διότι καὶ συνεχῆ, καθ' αὐτὰ οὐκ εἰχον τὸ πρῶτον (ἐπ' ἄπειρον γὰρ
τέμνονται καθ' αὐτά), τὸ μέντοι εἶδος, καθ' δ γίνεται ἡ μεταβολή, οὐχ
20 ἀπλῶς ἔστι καθ' αὐτὸ διαιρετόν· τὸ γὰρ ποιὸν κατὰ συμβεβήκδες γίνεται
διαιρετὸν τῷ ἐν διαιρετῷ εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ συμβεβήκδες οὐκ ἔχει
τὸ πρῶτον καὶ οὐ καθ' αὐτό, τὸ μέντοι ποσὸν καθ' αὐτὸ διαιρετὸν ὃν
καθ' αὐτὸ καὶ τὸ πρῶτον οὐκ ἔχει.

p. 236^b 6 sq.

25 Εἰ καὶ μὴ δυνάμεθα ἀπλῶς εἰπεῖν ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶν ὅτι οὐκ
ἔχουσι καθ' αὐτὰ τὸ πρῶτον, διότι οὐδὲ πάντα καθ' αὐτά εἰσι διαιρετά,
ἄλλ' οὖν, εἰ δέξομεθα τὴν κατὰ συμβεβήκδες διαιρεσιν, δυνατὸν ἐπὶ πάντων
ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι πάντα διαιρετά ἔστι, καὶ οὕτω τὸ πρῶτον πάντα οὐκ
ἔχουσι, δηλονότι τὰ μὲν καθ' αὐτὰ τὰ δὲ κατὰ συμβεβήκδες.

30 p. 236^b 17 sq.

Τὸ μὲν γὰρ ποσὸν καὶ δ τόπος συνεχῆ ὅντα ἐπ' ἄπειρον ἔστι διαι-

ρετάι, μόνον δὲ τὸ ποιὸν ἀδιαιρετόν ἐστι καθ' αὐτό, κατὰ συμβεβηκός δὲ γίνεται διαιρετὸν τῷ ἐν διαιρετῷ εἰναι.

p. 236 b 24.

"Ορος· πρῶτον γάρ ἐστι τὸ μὴ καὶ ἔτερον, ἀλλὰ καθ' αὐτὸ η̄ οὐ' αὐτό.

5 p. 236 b 32 sqq.

Βούλεται δεῖξαι ὅτι τὸ μεταβεβηκός πᾶν πρὶν μεταβεβηκέναι μετέβαλεν, καὶ πᾶν τὸ μεταβάλλον πρὶν μεταβαλεῖν μεταβεβηκός η̄. ἀλλ' οὐ τοῦτο φῆσιν ὅτι τὸ παυσάμενον τοῦ μεταβάλλειν καὶ ὃν μεταβεβηκός μετέβαλε πρότερον, οὐδὲ ὅτι τὸ μεταβάλλον πρὶν ἀρέγται μεταβάλλειν 10 μεταβεβηκός η̄, ἀλλ' ὅτι ἐν αὐτῷ τῷ μεταβάλλειν ἀπειρά ἐστι καὶ μεταβάλλειν καὶ μεταβεβηκέναι ἀεὶ πρὸ ἀλλήλων ὄντα. κέχρηται δὲ λήμματι, ὅτι τὸ ἐν φῳ μεταβάλλει πρώτῳ καθ' αὐτό, ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ μεταβάλλει.

p. 236 b 34 Εἰ γὰρ ἐν τῷ χρῷ τὸ ἔλ.

15 Τὸ ἔλ· η̄ τὸ κινούμενον αὐτὸ αὐτὸ λαμβάνει, η̄ ἐφ' οὐ κινεῖται μεγέθους.

p. 237 a 3 Ἐτι δὲ εἰ ἐν τῷ παντί.

Εἰ κεκινῆσθαι τι λέγομεν ἐν παντὶ φτυιοῦν χρόνῳ τῷ γενέσθαι τὸ κινούμενον ἐν τῷ πέρατι αὐτοῦ, δπερ ἐστὶ τὸ νῦν, ἐπειδὴ ἐν παντὶ χρόνῳ 20 ἀπειρα τὰ νῦν, ἐν ἑκάστῳ νῦν γινομένῳ τοῦ κινούμενον κεκινημένον ἐσται, καὶ ὅτι μὲν οὐ δυνατὸν ἔχόμενα ἀλλήλων εἶναι, δέδεικται, πῶς δὲ δύο νῦν ἀνάγκη μεταξὺ εἶναι χρόνον· οὐκοῦν εἰ ἐν ἑκάστῳ νῦν κεκίνηται, τῶν δὲ νῦν μεταξὺ χρόνος, η̄ δὲ κίνησις ἐν χρόνῳ, πρὸ τοῦ κινεῖσθαι ἄρα ἐστὶ τὸ κεκινῆσθαι. τοῦ δὲ χρόνου ἐπ' ἀπειρον τεμνομένου ἀπειράκις τὸ αὐτὸ 25 ἐσται.

p. 237 a 7 sqq.

Πᾶσα διαιρέσις χρόνου κατὰ τὸ νῦν γίνεται· ὡσπερ (γάρ) τοῦ δλου ἔσχατον τὸ πέρας, δπερ ἐστὶ νῦν, οὗτως καὶ τοῦ ἡμίσεως ἔσχατον τὸ κατὰ τὴν τομὴν νῦν. ὡστε εἰ καὶ ἐν τούτῳ κεκίνηται, κινεῖται δὲ τὸ ἄλλο 30 ἥμισυ τοῦ χρόνου ἵνα εἰς τὸ πέρας ἀφίκηται, πρὸ τοῦ κινεῖσθαι ἄρα κεκι-

4 scriptum δρ/ 8 παυσάμενον (h. e. παυσμεν') scripsi: παυσμεν' (h. e. παυσώμενον!)

10 τῷ] τὸ 12 λήμματι scripsi: λημμάτι' (h. e. λημματιον) 14 χρ/] χρ πρώτῳ χρόνῳ Aristoteles 18 τῷ] τὸ 21 πᾶς] τῶν Diels 22 οὐκ οὐν 27 et p. 811,2 γάρ addidi 29 τὸ ἔλλα (τῷ δλλω)

νημένον ἔσται ἐν τῷ ἡμίσει. ὅπερ δὲ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως, τοῦτο καὶ ἐπὶ παντὸς μορίου συμβαίνει ἀνάγκη. λαμβανομένης (γὰρ) τῆς τομῆς, ὑπὸ τε τοῦ κατὰ τὴν τομήν νῦν καὶ τοῦ κατὰ τὸ πέρας, ἢ τοῦ παντὸς ἢ τῆς ἄλλης τομῆς, χρόνος ὑπὸ τῶν δύο νῦν ἔξι ἀνάγκης περιέχεται, ἐν φ' δεὶς κινεῖσθαι κεκινημένον ἤδη ἐν τῷ νῦν τῷ κατὰ τὴν τομήν.

p. 237•11 Ἐτι δ' εἰ τὸ συνεχῶς.

Εἰ ληφθείη τι κατὰ συνεχὲς μεταβάλλον ἐν τινι χρόνῳ, οὖν ἐν ἡμέρᾳ, ἀνάγκη ἐν παντὶ φύτινοιν τῆς ἡμέρας ἢ μεταβάλλειν ἢ μεταβεβληκέναι· ἀλλὰ μὴν μεταβάλλειν ἀδύνατον (ἐν γὰρ τῷ νῦν οὔτε μεταβολὴ 10 οὔτε ἡρεμία γίνεται). ἀνάγκη ἄρα μεταβεβλήκεναι. ὥστε εἰ ἐν τῇ συνεχεῖ μεταβολῇ ἄπειρα τὰ νῦν, τὸ μεταβάλλον ἄπειρα ἔσται μεταβεβληκός. καλῶς δὲ προσέθηκεν τὸ μὴ φθαρὲν μηδὲ πεπαυμένον, ἵνα ἄμεσος ἢ 15 ἢ ἀντίθεσις τοῦ μεταβάλλειν ἢ μεταβεβληκέναι. εἰ γὰρ πεπαυμένον εἴη τῆς μεταβολῆς, οὐκέτι ἀνάγκη ἐν ὄπωιν ἀπλῶς ἢ μεταβάλλειν ἢ 20 μεταβεβληκέναι· ἐκ γὰρ τοῦ νῦν ἔνθα πέπαυται λοιπὸν ἡρεμεῖ ἀπ' ἔκείνου εἰς τὰ μετὰ ταῦτα νῦν, εἰ καὶ ἐν ἔκεινῳ μεταβεβληκεν. δύοις ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ἐφθαρμένου.

•
p. 237•24 sqq.

'Ανάγκη οὖν κινηθῆναι τὸν μεταξὺ χρόνον, ἵνα γένηται ἐν τῷ β' ἐν φ' μεταβεβληκεν· πρὸ τοῦ μεταβεβληκέναι ἄρα ἔστι τὸ μεταβάλλειν. ἐπεὶ οὖν διαιρετός ἔστιν ὁ χρόνος, ἀνάγκη ἐν τῷ ἡμίσει αὐτοῦ ἄλλο εἶναι μεταβεβληκός. καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον.

p. 237•1 Ἔναντίοις.

'Ἐναντία μὲν λευκὸν καὶ μέλαν, ἀντίφασις δὲ γένεσις; καὶ φθορά 25 (ἢ μὲν γὰρ τὸ εἶναι στημαίνει, οὐδὲ τὸ μὴ εἶναι). ταῦτα γὰρ καθ' αὐτὰ μὲν ἀδιαιρέτα, κατὰ συμβεβήκδε δὲ διαιρετὰ τῷ ἐν διαιρετοῖς εἶναι. δείκνυμεν οὖν καὶ ἐπὶ τούτων πρὸ τοῦ μεταβεβληκέναι τὸ μεταβάλλειν καὶ ἔμπαλιν, οὐχ ἔξι αὐτῶν τῶν εἰδῶν καθ' ἀνάγκη, μεταβολή (ταῦτα γὰρ καθ' αὐτὰ ἀδιαιρέτα), ἀλλ' ἐκ τοῦ χρόνου καθ' ὅν μεταβάλλει. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χρόνῳ 30 ἀνάγκη τὴν μεταβολὴν γίνεσθαι, ἐν δὲ τῷ χρόνῳ ἄπειρα τὰ νῦν, ἐν ἔκαστῳ δὲ τῶν τοῦ χρόνου ἢ μεταβάλλειν ἢ μεταβεβληκέναι ἀνάγκη, μεταβάλλειν δὲ ἐν τοῖς νῦν οὐκ ἐνδέχεται, μεταβεβληκεν ἄρα· χρόνου δὲ ὅντος μεταξὺ τῶν νῦν καὶ συνεχοῦς οὐσῆς τῆς μεταβολῆς, ἀνάγκη ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ μεταβάλλειν. ὥστε καὶ πρὸ τοῦ μεταβάλλειν ἔστι τὸ μεταβεβληκέναι καὶ 35 πρὸ τούτου τὸ μεταβάλλειν.

•
33 τῶν scripsi: τοῦ

p. 237 b 11 Όσα διαιρετά.

Τοῦτο εἰπεν διὰ τὰς ἀφάς καὶ τὰ νῦν καὶ τὰ σγημεῖα καὶ τὰς ὄράσεις, ἀτινα ἄνευ γενέσεως γίνεται.

p. 237 b 11 Οὐ μέντοι αἰσὶ δ γίνεται.

5 Οὐκ αὐτὸ δ γίνεται ἥδη γέγονεν, ἀλλ ἀπλῶς ὅτι τοῦ γίνεσθαι προηγεῖται τὸ γέγονέναι, ἀλλ ὡχ δ γίνεται, ἀλλ ἐνίστε ἄλλο τι, οἷον δ γίνομενος ἀνθρωπος πρότερον γέγονεν ἔμβρυον, καὶ ἡ γινομένη οίκια πρότερον γέγονε θεμέλιος, τῷ δὲ μέρος τι εἶναι τὸν θεμέλιον τῆς οίκιας λέγεται ἔκεινο γεγονέναι, οἷον ἡ γινομένη οίκια πρότερον θεμέλιος. τὸ δὲ ἐνίστε,
10 ὅτι ἐπί τινων ἔκεινο γίνεται δ γέγονεν ἥδη, οἷον ἐπί τῶν ὁμοιομερῶν τῶν κατὰ αὐξήσιν γινομένων· οὐδὲ γάρ εἰ γίνοιτο σάρκη, πρότερον ἀνάγκη σάρκα γεγονέναι, ἀλλ αἴμα τυχὸν ἡ τι τοιοῦτον· ἀλλ ἐπειδὴ καὶ ἐπί τῶν αὐξανομένων γένεσις τίς ἔστιν, οἷον ἐπί σαρκός (γίνεται γάρ τις σάρκη ἐν τῷ αὐξανομένῳ), διὰ τοῦτο φαμεν τὴν γινομένην σάρκα δλην τὴν αὐξανο-
15 μένην λαμβάνειν.

p. 237 b 13 sqq.

Καὶ τὸ φθειρόμενον πρότερον ἔφθαρται, ἀλλ ὡχ δ φθείρεται, ἀλλ
ἐπερόν τι, οἷον τὴν τοιάνδε συμμετρίαν τῆς κράσεως τῶν στοιχείων· τῷ
γάρ τὸ φθειρόμενον συνεχὲς εἶναι καὶ τὴν φθηρὰν ἐν συνεχεῖ χρόνῳ γί-
20 νεσθαι, καὶ τὸ ἀπειρον πάλιν γενήσεται κατὰ τὴν διαιρεσιν.

p. 237 b 25 sq.

Τὴν γάρ κατὰ κύκλον κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει δυνατὸν ἀεὶ¹
κινεῖσθαι ἐν τῷ ἀπειρῷ χρόνῳ ἀνακυκλώντα, οἷά ἔστι τὰ οὐράνια.

p. 237 b 30 sq.

25 Ποσὸν μὲν ἔκαστον, οἷον εἰ εἴη πηγαδίον καὶ ἀποτέμω τι μόριον,
ἔσται τυχὸν δακτυλιαῖον, ποσάκις δέ, οἷον τοῦ διου κατατμηθέντος εἰς
κόδ δακτυλιαῖα μόρια, ὥστε τετράκις καὶ εἰκοσάκις ἀπαντά εἰσιν.

p. 238 a 2 Τοῦτο δὲ δῆλον.

*Η τὸ κινούμενον ἡ μέγεθος ἐφ' οὐ κινεῖται, τοῦτο οὖν ἐπερον μὲν

5 οὐχ' αὐτὸ 8 τῷ] τῷ^ο οίκιας] οὐσίας 18 immo ἡ τοιάδε συμμετρία
22 δυνά 27 τετράκι

τι αὐτοῦ μόριον ἐν τῷ προτέρῳ μορίῳ τοῦ γρόνου κινεῖται, ἔτερον δὲ ἐν τῷ ὄστερῳ.

p. 238*4 Αἰεὶ γὰρ ἐν τῷ πλείονι.

Οἶνον εἰ κεκίνηται ἐν μιᾷ ὥρᾳ πηγαδιὸν διάστημα, ἐν ταῖς δυσὶ δι-
5 πλάσιον κινηθήσεται, ὥστε τὸν ἔτερον πῆχυν ἐν τῇ πλείονι κεκίνηται· τὴν
ἄρα πρότερον ἐν τῷ προτέρῳ γρόνῳ, καὶ τὸ ὄστερον ἐν τῷ ὄστερῳ γρόνῳ
κεκίνηται.

p. 238*5 sq.

Τὸ μένηγ. ὅτι ἐὰν μείνῃ ἐν τῷ αὐτῷ ποιῷ τῆς κινήσεως μήτε ἀνιε-
10 μένης μήτε ἐπιτενομένης. ἐξηγητικὰ δέ ἐστι τὸ μὲν ἐάν τε ἐπιτείνῃ
τοῦ ἀνισοταχῶς κινουμένου, τὸ δὲ ἐὰν μείνῃ τοῦ ἰσοταχῶς.

p. 238*15.

Πλήθει μὲν ἵσα τυχὸν εἰεν, μεγέθει δὲ ἔκαστον ἐστι δακτυλιαῖον.
ἐπειδὴ οὖν ὥρισται ἔκαστου τὸ μέγεθος, πᾶσα ἀνάγκη ὑπὸ τινος ἐνος;
15 αὐτὰ καταμετρεῖσθαι, τὰ μὲν ἵσα ὑφ' ἐνδεικνύοντος, τὰ δὲ
ἄνισα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου.

p. 238*22.

Δηλονότι τοῦ γρόνου μέρους ληφθέντος.

p. 238*26 sq.

20 Τῶν μορίων τοῦ μεγέθους.

p. 238*27 sqq.

Τουτέστι τοῦ γρόνου κατατεμνομένου, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρου μεγέ-
θους ἀφαιρουμένων ἀεὶ μορίων, ἀπέρι κινεῖται κατὰ τὰ τοῦ γρόνου μόρια,
ὅ μὲν γρόνος ἐν τῇ τομῇ καταδαπανᾶται πεπερασμένος γε ὥν, τὸ μέντοι
25 μέγεθος ἄπειρον οὐν <οὐ> καταδαπανᾶται ἐν τῇ τομῇ, ἐπειδὴ τὰ ἀφαιρούμενα
μόρια καὶ τῷ πλήθει πεπερασμένα ἔστιν (ἰσάριθμα γάρ τοις τοῦ γρόνου
μορίοις) καὶ τῷ μεγέθει (ἔκαστον γάρ πεπέρανται, ἐπειδὴ μὴ δυνατὸν ἐν
· τῷ μορίου τοῦ γρόνου ἄπειρον τι κινεῖσθαι· ἐν γάρ τῷ ὅλῳ τὸ ἄπειρον
ἐκινεῖτο· εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἄρα τὸ ἄπειρον ἐν πεπερασμένῳ δίεισιν, ἀλλὰ
30 πεπερασμένον διον συνετμήθη τοῖς τοῦ γρόνου μορίοις.

9 μένη Arist.: μὲν ἡι πέρασται

11 ἀνισοταχοῦς εἰ τὸ ἰσοταχῶς

25 οὐ addidi

27 πε-

p. 238a 35 Ὡστε ἐν τῷ παντὶ πεπερασμένον.

Νῦν περὶ τοῦ κινουμένου λέγει. καὶ τοῦτο ἡ ἄπειρον ἡ πεπερασμένον.
γίνονται οὖν ἐκ τοῦ κινουμένου καὶ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ χρόνου συμπλοκὴ καὶ τῇ. εἰ γάρ πεπερασμένον εἴη τὸ κινούμενον, καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ κίνησις πεπερασμένα ἔστιν, ἡ ἀμφότερα ἄπειρα, ἡ τὸ μὲν τι πεπερασμένον τὸ δὲ ἄπειρον, καὶ τοῦτο διχῶς, ἡ ὁ μὲν χρόνος πεπερασμένος ἄπειρος δὲ ἡ κίνησις, ἡ ἔμπαλιν· ὥστε δ' συμπλοκαῖ· ἐὰν δὲ εἴη τὸ κινούμενον ἄπειρον, ἀλλαὶ δὲ συμπλοκαὶ γίνονται.

p. 238a 36 sqq.

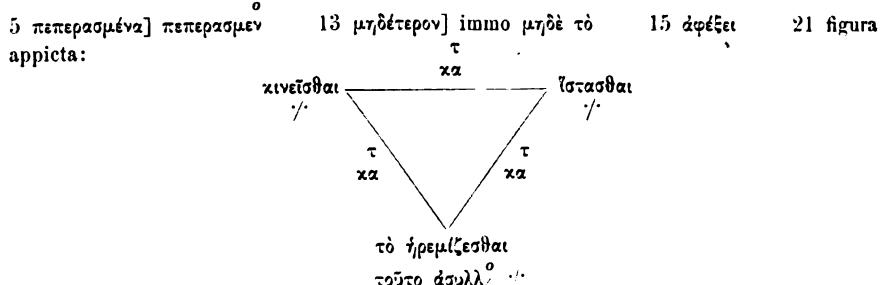
10 Νῦν τὸν χρόνον πεπερασμένον φυλάττει, τὸ δὲ κινούμενον ἄπειρον,
τὴν δὲ κίνησιν πεπερασμένην. καὶ φησίν· εἰ δέδειχται ὅτι τὸ κινούμενον
πεπερασμένον οὐ δίεισιν ἄπειρον κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, ἀνάγκη,
καὶ ἀντιστρέψειν, τὸ μηδέτερον ἄπειρον τὴν πεπερασμένην κινεῖσθαι ἐν
πεπερασμένῳ. ὑποκείσθω γάρ ἡ αὐτὸς ἄπειρος, ἐφ' ἣς δὲ β πεπερασμένη·
15 κινουμένου τοῦ ἄπειρου διὰ τῆς πεπερασμένης αἱ τι μόριον ἐφέξει τῆς
ἄπειρου καὶ αἱ αὐτοὶ καὶ ἄλλο· συμβήσεται τὴν πεπερασμένην διὰ τῆς
ἄπειρου διέναι (τὸ γάρ ἄπειρον οὐ κινεῖται τὸν πάντα τόπον κατειληφός),
καὶ ἀτε ἡ πεπερασμένη διὰ πάντων τῶν μορίων τῆς ἄπειρου δίεισιν, ὑπερ
ἀδύνατον, συναποδείκνυται καὶ τὸ τὴν ἄπειρον διέναι τὴν πεπερασμένην
20 ἀδύνατον.

p. 238a 26 Τούτου δὲ ἀποδεδειγμένου.

Τὸ μὲν γῆραιζόμενον, φησίν, ἐν χρόνῳ ἵσταται καὶ οὐκ ἐν τῷ νῦν·
εἰ γάρ τὸ ἵστασθαι κινεῖσθαι ἔστι, τὸ δὲ κινεῖσθαι πᾶν ἐν χρόνῳ, τὸ ἄρα
ἵστασθαι πᾶν ἐν χρόνῳ.

25 p. 238a 29 Ἐτι δὲ τὸ θάττον καὶ βραδύτερον.

'Ο συλλογισμὸς οὗτως· ἵστασθαι ἔστι θάττον καὶ βραδύτερον, πᾶν
θάττον καὶ βραδύτερον ἐν χρόνῳ, τὸ ἵστασθαι ἄρα ἐν χρόνῳ. ἡ οὗτως·
ἐν φ τὸ θάττον καὶ βραδύτερον, τοῦτο ἐν χρόνῳ, ἐν δὲ τῷ ἵστασθαι τὸ
θάττον καὶ βραδύτερόν ἔστι, τοῦτο ἄρα ἐν χρόνῳ.



p. 238b31 sqq.

Ἐν ὦ πρώτῳ χρόνῳ τὸ ἴσταμενον ἡρεμίζεται, ἐν παντὶ μέρει αὐτῷ
ἴσταται. — Τὸ ἐν μηρίῳ τινὶ τοῦ χρόνου· ὅστε οὐ καθ' αὐτό, ἀλλὰ
κατ' ἄλλο.

5 p. 238b36 Ὡσπερ δὲ τὸ κινούμενον.

Ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι οὐκ ἦν τι πρῶτον κινεῖσθαι, διὰ τὸ πᾶσαν μὲν
κίνησιν ἐν χρόνῳ γίνεσθαι, τοῦ δὲ χρόνου μὴ εἶναι ἐλάχιστον μόριον τῷ
εἰς ἀπειρα εἶναι διαιρετόν. οὗτως οὐδὲ τοῦ ίστασθαι ἔστι τὸ πρῶτον,
τουτέστι τοῦ ἡρεμίζεσθαι· εἰ γάρ τὸ ίστασθαι κινεῖσθαι ἔστι, τοῦ δὲ κι-
10 νεῖσθαι οὐκ ἔστι τὸ πρῶτον, οὐδὲ ἄρα τοῦ ίστασθαι.

p. 239a4.

Εἰ γάρ ἦν ἐν τῷ ἀμερεῖ κίνησις, ἐπειδὴ ἐν πάσῃ κινήσει ἀπειράκις
ἔστι τὸ κεκινῆσθαι, ἦν ἂν τι τοῦ ἀμεροῦς ἐν τῷ τὸ κεκινῆσθαι ἦν· εἰ δὲ
τοῦτο, οὐκέτι ἦν ἀμερές, ἀλλὰ μεριστόν.

15 p. 239a12.

Εἰ γάρ ἔνθα κίνησις, ἐκεῖ καὶ ἡρεμία, ἐν δὲ τῷ νῦν οὐκ ἔστι κίνησις
ἄλλ' ἐν χρόνῳ, ἐν χρόνῳ ἄρα καὶ ἡρεμία.

p. 239a16 Ὡς οὐχ ἐνί τινι.

Διὰ τοῦτο λέγομεν τὸ ἡρεμεῖν τὸ ὄμοιῶς ἔχειν νῦν καὶ πρότερον, ὡς
20 μὴ οὕτης τῆς ἡρεμίας ἐν ἑνὶ καὶ ἀμερεῖ ἀλλ' ἐν δύο ἐλαχίστοις, τουτέστι
πέρασιν (ἐλαχίστον γάρ τὸ πέρας τῶν ἐν τῷ μεγέθει), δύο δὲ περάτων
ἀνάγκη χρόνον εἶναι μεταξύ.

p. 239a23.

Οὐ δύναται γάρ κατά τι μέρος τοῦ μεταξύ χρόνου ἐν τινὶ εἶδει τῷ
25 αὐτῷ εἶναι· ἡρεμοίη γάρ ἀν., οὐ μεταβάλλοι· ἡ γάρ μεταβολὴ ἔχ τινος
εἰς τι, ἡ δὲ ἡρεμία ἐν τῷ αὐτῷ.

p. 239a24 Ἐν ὦ χρόνῳ κινεῖται.

Ἐν κινεῖται ἐν χρόνῳ καθ' αὐτό, οὐκ (ἐν) πᾶσι τοῖς μέρεσι κινεῖται,
ώς φαμεν τὴν ἔκλειψιν ἐν τῇ πρώτῃ ὥρᾳ τυχόν γενέσθαι, διότι ἐν πάσῃ

3 Τὸ] num Ὅτι? 6 πρῶτον scripsi: πρότερον 8 et 10 τὸ] τι Diels 21 δύο δὲ
28 et p. 816,3 αὐτὸν 28 alterum ἐν deest, si recte descripsi

τῇ ὥρᾳ διηγύσθη, ὅταν δὲ εἰπωμεν ὅτι γέγονεν ἐν τῇδε τῇ ὥρᾳ ἔκλειψις,
τὸ εἴ τινι μέρει τῆς ἡμέρας γενέσθαι. ἀδύνατον δὲ κατά τι τῶν μηρίων
τοῦ χρόνου, ἐν φεβρουάριῷ αὐτὸν κινεῖται, ὡς εἴ τινι εἶναι τῷ αὐτῷ.

p. 239 a 27.

5 Μεταξὺ γάρ δύο νῦν χρόνος περιέχεται, καὶ τὸ αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ
εἶδει ὑπάρχει.

p. 239 a 28.

Εἰ τὸ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ νῦν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι καὶ τὸ ὅλον καὶ τὰ
μέρη, τοῦτο ἐστιν ἡρεμεῖν, ἀδύνατον τὸ μεταβάλλον κατά τινα χρόνον ὅλον
10 εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει (μέρος γάρ δύναται, εἰ κατὰ μόρια ἡ μεταβολή).
εἰ γάρ ὅλον εἴη κατά τινα χρόνον ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει, ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ
νῦν ἔσται τὸ αὐτὸν ὑπάρχον, τοῦτο δὲ ἐστιν ἡρεμησις. πρῶτον δὲ χρόνον
φησὶν ἐν φεβρουάριῷ αὐτὸν κινεῖται.

p. 239 a 33 sqq.

15 Εἰ ἐν ἑνὶ μόνῳ τῶν νῦν τὸ κινούμενον ἐν τῷ αὐτῷ ἔστιν, εἰ δὲ
κατ’ οὐδένα χρόνον ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι δύναται, ἀλλ’ ἐν πέρατι τοῦ
χρόνου * * *

p. 239 a 35.

Ἐν ἑάστιρι, φησί, τῶν νῦν ἐν μονῇ μὲν τινι εἶναι ἀναγκαῖον, ἐν
20 ἡρεμίᾳ δὲ τὴν κινήσει ἀδύνατον· καὶ μονῇ μὲν ἐν τῷ νῦν λέγεται, ἡρεμία
δὲ οὐ· καὶ κίνησις μὲν ἐν τῷ νῦν οὐ λέγεται, μὴ κινεῖσθαι δὲ λέγεται.

p. 239 b 3 Ἐν χρόνῳ δὲ οὐκ ἐνδέχεται.

Τὸ κινούμενον οὐκ ἐνδέχεται ἐν τινι τῶν τοῦ χρόνου μερῶν ἐν φεβρουάριῳ κι-
νεῖται οὐτως εἶναι ὥσπερ τὸ ἡρεμοῦν, τουτέστιν ἐν ὅλῳ τῷ χρόνῳ· τὸ γάρ
25 ἐν χρόνῳ τινὶ δὲ ὅλον, τοῦτο ἡρεμεῖ. εἰ οὖν ὧς ἔστι τι ἡρεμοῦν ἐν τινὶ¹²
χρόνῳ, τουτέστιν ὅλον ἐν ὅλῳ, οὐτως εἴη τι καὶ κινούμενον ὅλον ἐν ὅλῳ,
συμβῆσται τὸ κινούμενον ἡρεμεῖν· κινηθήσεται γάρ διὰ τὴν ὑπόθεσιν, ἡρε-
μῆσει δὲ διὰ τὸ *(τὸ)* ἐν χρόνῳ τινὶ δὲ ὅλον ἐν ὅλῳ, τοῦτο ἡρεμεῖν.

p. 239 b 5. Ζήνων δὲ παραλογίζεται.

30 Ἀπαν, φησὶν, ἐν τῷ ἵσῳ ἑαυτοῦ τόπῳ ὑπάρχον ἡ ἡρεμεῖ ἡ κινεῖται.
ἀδύνατον δὲ ἐν τῷ ἵσῳ αὐτοῦ κινεῖσθαι, ἡρεμεῖ ἄρα. τὸ τοίνυν φερό-

12 πρῶτον κτλ.] cf. Arist. p. 239 a 31 13 αὐτὸν 17 lacunam signavi 28 alterum
τὸ addidi ἡρεμεῖ 31 αὐτοῦ

μενον βέλος ἐν ἔκάστιῳ τῶν νῦν τοῦ χρόνου καθ' ὃν κινεῖται ἡσυφέντοι
τόπῳ ὑπάρχοντορεμήσει, εἰ δὲ ἐν πᾶσι τοῖς τοῦ χρόνου νῦν ἀπείροις οὐσιν
ἡρεμεῖ, καὶ ἐν παντὶ ἡρεμήσει. ἀλλ' ὑπόκειται κινούμενον· τὸ βέλος ἄρα
κινούμενον ἡρεμήσει.

5 p. 239b6. Ἐστι δὲ τὸ φερόμενον ἐν τῷ νῦν.

Εἶτα πρόσθετες 'πᾶν δὲ τὸ ἐν τῷ νῦν ἐν τῷ ἵσηφέντοι ὑπάρχει τόπῳ'.

p. 239b 18sqq.

Αὗτη, φησίν, ἡ ἀπορία ἡ αὐτῆ ἐστι τῇ προτέρᾳ (ἔκατέρᾳ γάρ ἐνερ-
γείᾳ εἰς ἀπειρον ὀικαρεῖ τὸ μέγεθος), διαφέρουσι δὲ ὅτι ἡ μὲν πρώτη δίγα
10 ἔτεμεν τὸ λαμβανόμενον μέγεθος, αὕτη δὲ εἰς ἄνισα.

p. 239b 23.

'Ἐνεργείᾳ εἰς ἀπειρον· τούτου γάρ συγχωρούμενου οὐκ ἀφικνεῖται πρὸς
τὸ πέρας τὸ κινούμενον.

p. 239b 25. Τετραγωδημένον.

15 'Ἐκετραγωδησε τὸ ἄτοπον ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ εἰπὼν ὅτι τὸ τάγματον
οὐ καταλήφεται τὸ βραδύτατον. τὸ δέ πως προσέθηκεν· διάφορος γάρ ἐν
ἀμφοτέροις ἡ διαιρεσίς, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ λόγῳ κατὰ διγοτομίαν, ἐν δὲ
τούτῳ ἀνίσως πρὸς τὴν τῶν κινήσεων ἀνισότητα.

p. 239b 33 sqq.

20 Οὐχ ἐν τὸ στάδιον ὑποτίθεται, ἀλλὰ δύο, τὸ μὲν ἀκίνητον ἐφ' ὧ τὰ
αἱ, τὸ δὲ κινούμενον ἐφ' ὧ τὰ ββ. ἀλλ' ἐπειδὴ ἵσα ἐστὶν ἀμφω καὶ πα-
ράλληλα, διὰ τοῦτο ἐπικρύπτων τὸν λόγον ἐν εἰπεν τὸ στάδιον, ἐν ὧ δύο
ἴσοταχῇ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ τέλους τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀρκάμενον ἐν τῷ
' αὐτῷ χρόνῳ πρὸς τὸ τέλος ἀφικνοῦνται. τοῦτο δὲ ψεῦδος· οὐ γάρ ἐπὶ¹
25 τοῦ αὐτοῦ σταδίου τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ σταδίου ἀρχεται κινεῖσθαι
τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ ἀκινήτου ἀπὸ τοῦ μέσου. ἐπὶ δὲ
τοῦ κινούμενου, οἷον ἐφ' οὐ τὰ ββ., ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τὸ ἐφ' οὐ γγ.

p. 240a9 sqq.

Τὸ μὲν πρῶτον β ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ α, τὸ δὲ πρῶτον γ ἐπὶ τῷ ἐσχά-
30 τῷ β, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ α τῷ ἐτέρῳ. ἐν τούτῳ γάρ
ἐστι καὶ τὸ ἐσχάτον β.

1 alterum ἐν addidi 5 δὲ ἀεὶ Arist. 8. 9 ἐνέργεια 16 τὸ δὲ κτλ. traicienda
post v. 13 fort. πως (καλῶς) 23 τέλους] immo μέσου

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

p. 240a12.

Τουτέστι τὸν χρόνον ἐν φῷ πάντα τὰ αἱ διεξελήγουσιν, τὰ γὰρ δὲ διπλα-
σίνα εἰναι τοῦ ἐν φῷ τὰ ἔφ’ οὐ τὰ βῆβη διελήγουσιν τὰ ήμίσεα τῶν αἱ.
έκατερον δὲ τῶν κινούμενων παρ’ ἔκκεστα τῶν παρ’ ἀ κινοῦνται παρ-
5 βαλλόμενα ἵστα ἐστίν. εἰ οὖν τὸ ἔφ’ οὐ τὰ γὰρ ἵστον τῷ ἔφ’ οὐ τὰ βῆ, καὶ
ἀπαντα τὰ βῆ διεξελήγουσιν καὶ ὅλον παρ’ ὅλον παραβέβληται, καὶ τὸ ἔφ’
οὐ τὰ γὰρ παραβέβλημένον ἐσται. ὥστε εἰ πάντα τὰ βῆ διεξελήγουσιν,
καὶ τὰ αἱ πάντα διεξεληγούσις ἂν εἴη ἐν ᾧ χρόνῳ τὰ ήμίσεα τῶν αἱ
διεξήγει.

10 p. 240a26. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος.

Οὐκ ἔκ τοῦ μὴ ὄντος τὸ ὄν γίνεται (οὐδὲν γάρ ἔκ τοῦ μηδαμῆ μη-
δαμῶς ὄντος), ἀλλ’ ἔκ τοῦ ἀπλῶς μὴ ὄντος, τουτέστι τοῦ κυρίως, τὸ
ἀπλῶς ὄν, ἀπέρ οὐκ ἀντιφάσκει· τὸ γάρ ἀπλῶς μὴ ὄν κατάφασις ἔκ μετα-
θέσεώς ἐστιν. ὥστε γίνεται τὸ ἀπλῶς ὄν ἔκ τοῦ ἀπλῶς μὴ ὄντος διὰ μέ-
15 σου τοῦ οὐχ ἀπλῶς μὴ ὄντος καὶ οὐχ ἀπλῶς ὄντος, ἀπέρ ἐστὶν ἀποφά-
σεις ἡ μὲν τοῦ ἀπλῶς μὴ ὄντος ἡ, δὲ τοῦ ἀπλῶς ὄντος· ὡς μὲν γάρ πρὸς
τὸ ἀπλῶς μὴ ὄν τι ὑπάρχον λέγεται οὐχ ἀπλῶς (ἢν), ὡς δὲ πρὸς τὸ ἀπλῶς
ὄν τι ὑπάρχον λέγεται οὐχ ἀπλῶς μὴ ὄν. ὥστε οὐ γίνεται ἐξ ἀντιφάσεως
ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορά, ἀλλὰ διὰ μέσης τῆς ἀντιφάσεως. — Ἰστέον δὲ
20 ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς τὰς ἔκ μεταθέσεως καταφάσεις ἀντὶ ἀποφάσεως παρέ-
λαβεν. — Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μὴ λευκοῦ γίνεται ἡ γένεσις
διὰ μέσου τῆς ἀντιφάσεως, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ μὴ ὄντος.

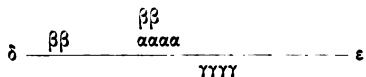
p. 240a33. Οὐδένα χρόνον.

Εἰ γάρ καὶ τὸν τοῦ ὅλου τόπον οὐκ ἀμείθει, ἀλλ’ οὖν τὸν ἔσω τοῦ
25 ἀμείθει ἀντιπαραχωροῦντα ἀλλήλοις.

p. 240a3. Πλὴν ὡς ὁ μουσικός.

Οὗτος, φησίν, εἰσὶν αἱ κατὰ σχέσιν λαμβανόμεναι ἔτεραι ὀλόντητες, ὥσπερ
δὲ ἀνθρωποις καὶ ὁ μουσικὸς ἀνθρωποις· εἰς γάρ καὶ ὁ αὐτὸς ἀνθρωποις, ἀλλὰ
συμβέβηκεν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ μουσικόν. οὗτα καὶ ἐνταῦθα ἡ μὲν ὀλόντης
30 μία τῷ ὑποκειμένῳ, συμβέβηκεν δὲ αὐτῇ τοιωσδε ἡ τοιωσδε λαμβάνεσθαι.

5 figura appicata:



10 cf. Aristotelis libri 11 οὐδὲ 15 fort. εἰσιν 17 (ἢν) addidi 20 Ἀναλυτικοῖς
Anal. Prior. A 46 in. cf. Zeller II 2 p. 221 sq. n. 4 22 fort. μέσης

p. 240b 13 sq.

Τὰ μὲν γάρ κατὰ συμβεβήκος κινούμενα οὐδὲν εἰσάγει εἰς τὴν κίνησιν τοῦ δλου, τὰ δὲ μέρη εἰσάγει εἰς τὴν τοῦ δλου κίνησιν· καὶ γάρ πως καὶ αὐτὰ ἴδιαν κινεῖται κίνησιν παρὰ τὴν τοῦ δλου. τὰ γάρ πρὸς τῷ κέντρῳ 5 τῆς σφαιρᾶς μόρια βραδυκινητήτερά ἔστι τῶν περὶ τὴν ἐπιφάνειαν.

p. 240b 25.

Οὗτως εἰγεν, ὥστε τὸ μὲν ἐν τῷ ἐξ οὐ εἴναι. τὸ δὲ ἐν τῷ εἰς οὐ.

p. 240b 29 sqq.

Τότε, φησί, τὸ ἀμερὲς κινεῖσθαι τὸ δύνατον, εἰ ὁ γρόνος ἐξ ἀμερῶν 10 συνέκειτο, ὥστε ἐν ἑκάστῳ μορίῳ τοῦ χρόνου γινόμενον τὸ ἀμερὲς ἀμερῶς εἶναι μὴ ἔχον τὸ μὲν εἰς τοῦτο τὸ δὲ εἰς ἔκεινον. ἀλλὰ καὶ οὗτας πάλιν ἀνήργηται τῇ κίνησις· ἐν ἑκάστῳ γάρ μορίῳ τοῦ χρόνου μεταβεβληκός ἀν 20 ἦν, οὐ μεταβάλλον· ἐν γάρ τῷ νῦν οὔτε κίνησίς ἔστιν οὔτε μεταβολή, ὥστε ἐν οὐδενὶ τοῦ χρόνου μορίῳ μετέβαλεν· οὐδὲ ἐν τῷ διληπ ἄρα.

15 p. 241a 8. "Απαν γάρ τὸ κινούμενον.

Οίον εἰ σκώληκ ἐπὶ πηγυαίνου ἔύλου κινοῖτο. δλος ὁ σκώληκ ἀλλοτε ἀλλῳ μορίῳ τοῦ ἔύλου ἐφαρμόσει· ἐπειδὸν γάρ ἄρχεται φέρεσθαι, πρότερον ἐλάττονα τοῦ οἰκείου μεγέθους διάστασιν ἐπιλαμβάνει, εἰτα ἵσην, εἰτα μείζονα. καὶ τὸ ἀμερὲς οὖν εἰ κινεῖται, πρότερον ἐλάττονα ἕαυτοῦ διάστασιν κι- 20 νηθήσεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐλάττονα, ἔσται τοῦ ἀμεροῦς ἐλαττον καὶ διαιρεθήσεται τὸ ἀμερές, δπερ ἄτοπον. ἀλλ' οὐδὲ ἵσην. ἐπει γάρ ἀμερές ἔστι, πρὶν τὴν μείζονα διεκελθεῖν ἀνάγκη τὴν ἵσην διεκελθεῖν, καὶ σημεῖον ἐφέσει τοῦ μεγέθους· τὸ γάρ ἀμερὲς τῷ ἀμερεῖ ἵσον. εἰ δὲ τοῦτο, ἔσται ἐκ σημείων ἡ γραμμή· ἀεὶ γάρ τὰ κινούμενα ἵσον ἕαυτοῖς ἀποτέμνεται τοῦ μεγέθους 25 μορίον, καὶ οὕτως διέξεισι τὴν πεπερασμένην. εἰ οὖν ἀεὶ σημείου ἀπτόμενον διέξεισιν, τὸ μεγέθος ἔσται ἐξ ἀμερῶν, δπερ ἀδύνατον. ὥστε εἰ κινούμενον τὸ ἀμερὲς ἵσον ἕαυτοῦ ἀπολαμβάνει τοῦ μεγέθους (μόριον) καὶ οὗτω διέξεισιν, οὐδὲ ἐξ ἀμερῶν ἀν συγκέοιτο τὸ μεγέθος, δπερ δέδεικται ἀδύνατον. ἀδύνατον ἄρα τὸ ἀμερὲς κινεῖσθαι, καὶ ἀρμόζει αὐτῷ, εἰ κινοῖτο, 30 ὁ ἀπὸ τῆς διχοτομίας λόγος.

p. 241a 15. "Ετι εἰ πᾶν ἐν χρόνῳ κινεῖται.

Ἐτι τὸ ἀμερὲς τὴν ἵσην ἕαυτῷ ἐν χρόνῳ κινεῖται, παντὸς δὲ χρόνου ἔστι τις ἐλάττων χρόνος, καὶ τοῦ χρόνου ἐν φῷ τὸ ἀμερὲς τὴν ἵσην ἕαυτῷ

27 μόριον addidi
28 οὐδὲ delendum
29 αὐτῷ scripsi: αὐτὸς
31 Ἐτι δὲ εἰ
ἀπει Arist., at cf. Themist. p. 398, 1

κεκίνηται ἔστι τις ἐλάττων χρόνος. ἀλλ' ἀδύνατον εἰ γάρ εἴη ἐλάττων, ἐν τούτῳ ἐλάττονα ἑαυτοῦ διάστασιν κινηθῆσεται, καὶ ἔσται τι τοῦ ἀμεροῦς ἐλαττον. εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, οὐχ ἔσται τοῦ χρόνου ἐν φέτῃ ἵσην κεκίνηται ἐλάττινον χρόνος. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀδύνατον. ὁ γάρ χρόνος ἐπ' 5 ἄπειρον διαιρετός, καὶ παντὸς ἔστιν ἐλάττων διὰ τὸ μὴ εἶναι τὸ ἐλάχιστον ἐν τοῖς συνεγέσι, χρόνον τε ἀνάγκη εἶναι τὸν ἐν φέτῃ κινεῖται τῇ ἵσῃ ἑαυτῷ τὸ ἀμερὲς διὰ τὸ πᾶσαν κίνησιν ἐν χρόνῳ γίνεσθαι καὶ μηδὲν ἐν τῷ νῦν κινεῖσθαι, ἀνάγκη τε τῇ ἵσῃ ἑαυτῷ κινηθῆναι τὸ κινούμενον πρὶν τὴν μείζονα. ὥστε εἰ τὸ ἀμερὲς κινεῖται, τῇ ἵσῃ πρότερον κινηθῆσεται, 10 ταύτῃ δὲ κινούμενον ἐν χρόνῳ (ἔσται). ἔστι δὲ παντὸς χρόνου ἐλάττων. ἐν δὲ τῷ ἐλάττονι ἐλαττον κινεῖται, τοῦ δὲ ἀδιαιρέτου οὐδὲν ἐλαττον· ἀδύνατον οὖν τὸ ἀμερὲς κινηθῆναι.

p. 241^a-16. Εἴη ἀν τις χρόνος.

'Επειδὴ πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ, ἔσται τις χρόνος ἐν φέτῃ διπερ
15 ἀν κινήται τῇ ἵσῃ ἑαυτῷ διάστασιν κινεῖται.

p. 241^b-2 Οὗτοι.

Τῷ ἔχειν ἐναντία πέρατα τὸ ἔξ οὐ καὶ τὸ εἰς δ. οὔτε γάρ ή κύκλῳ οὔτε ή κατ' εὐθεῖαν πᾶσα. οἷον ή τῶν ζῴων κίνησις ἔχει ἐναντία πέ-
ρατα τὸ πρόσθεν καὶ τὸ ὅπισθεν.

20 p. 241^b-5 Τὸ οὗτοις ἀδύνατον.

Πολλαχῶς, φησί. τὸ ἀδύνατον λέγεται * * * μὴ ἐνδέχεσθαι τμηθῆναι τὸ μὴ πεφυκὸς δλως διαιρεῖσθαι η διὰ τὴν ἀμέρειαν. ὡς τὸ σημεῖον, η διὰ τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τομήν, ὡς τὸ οὐράνιον σῶμα, η διὰ συμιρότητα. τὸ μηδ' δλως οὖν πεφυκέναι τμηθῆναι ὑπόδειγμα λαμβάνει πρὸς τὸ 25 προσκείμενον. — "Οτι ὁσπερ τὸ ἀδύνατον τμηθῆναι οὐχ ἀν τμηθείη καὶ τὸ ἀδύνατον γενέσθαι οὐδὲ ἀν γένοιτο, οὐδὲ ἄρα τὸ ἀδύνατον μεταβάλλειν με-
ταβάλλοι ἀν εἰς δ ἀδύνατον μεταβάλλειν. ὥστε ἀδύνατον εἰς ἄπειρον μετα-
βάλλειν· ἀδιεξίτητον γάρ τὸ ἄπειρον, οὐδὲ ἀν ἐπιγειρήσειν δλως μεταβάλλειν.

p. 241^b-12 sqq.

30 Τῇ μὲν γάρ ἔκτασις ἄπειρον εἶναι ἀδύνατον, τῷ δὲ χρόνῳ οὐδὲν κω-
λύει· τῷ γάρ πάλιν καὶ πάλιν ἀνακυκλεῖσθαι τὰ οὐράνια τοῦ χρόνου μὴ
ἐπιλειποντος οὐδὲ η κίνησις ἐπιλείπει. ἄπειρος οὖν ἔστιν οὐ τῷ εἶναι,

1 εστι compend.: fort. ἔσται 4 δ̄ scripsi: π̄ (b. e. που) 5 ἐλάχιστον scripsi: θατ-
τον 8 πρὶν scripsi: πρὸς 10 ἔσται addidi 18 ante oīon exciderint quaedam
21 lacunam signavi 28 fort. ἄπειρον (δν) οὐδὲ δν 32 οὐ τῷ

ἀλλὰ τῷ δεὶ γίνεσθαι ταῦτην καὶ ἀδιάκοπον. καὶ οὐ δῆποι ἐπὶ τῶν οὐρανίων χώραν ἔξει τὸ λέγεν μάτην κινεῖσθαι διὰ τὸ μὴ τυγχάνειν τινὸς τέλους· δεὶ γάρ ἐν τέλει ἐστί· καθ' ἔκαστον γάρ σημεῖον ἀποκατάστασιν ποιοῦνται διὰ τὸ καὶ πρότερον ἐν τῷ αὐτῷ γεγονέναι.

5 p. 241 b 14 Μὴ μιᾶς μὲν γάρ.

Καλῶς τὸ ἴσως προσέθηκεν, διὶ οὔτε ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐνδέχεται ἐπ' ἄπειρον ἄλλην ἔξ ἄλλης μεταλαμβάνειν κίνησιν φύσιτοῦ ὅντος τοῦ κατ' εὐθεῖαν κινούμενου, οὔτε, εἰ καὶ ἡν ἀΐδιον τῶν οὖτω κινούμενων τι, ἐνδέχομενον ἡν οὖτω κατὰ συνέχειαν ἔχεσθαι ἄλλήλων τὰς κινήσεις, καὶ μηδένα χρόνον ἐν ἡρεμίᾳ εἶναι τὸ κινούμενον· συνεχεῖς γάρ οὐκ ἀν εἰν οὖτως, ἄλλα μᾶλλον ἀπτόμεναι.

1 ταῦτην scripsi: ταῦτην, at cf. adn. ad p. 183, 21. 360, 11 sq. 383, 15 sqq. ταῦτα legitur etiam in cod. Mutin. 69 f. 36r (Olympiodor. in Arist. Categ.) 2 χώραν] litterae αν abscisae 11 οὖτω

IN LIBRUM VII.

p. 241^b27 Καὶ μὴ *(τῷ)* τῶν τούτου τι.

Μὴ λεγέσθω κινεῖσθαι δλον τῷ μόριν τι αὐτοῦ κινεῖσθαι, ὡς λέγο-
μεν κινεῖσθαι τὸν καθεύδοντα, ἐπειδὴ κινεῖ τὸν πόδα.

5 p. 249^b12.

Τὸ ὃν εἰςὶν αἱ κινήσεις ἀντὶ τοῦ καθ' ἄ εἰσιν *(αἱ)* κινήσεις· τὸ γὰρ
λευκὸν σῶμα *(καὶ τὸ μέλαν σῶμα)* καθὶν πεποίωνται εἰδεις διαφέρουσιν.
οὐκοῦν καὶ ἡ λεύκανσις καὶ ἡ μέλανσις εἰδεις διαφέρουσιν, τὸ δὲ λευκὸν
καὶ γλυκὺ γένει διαφέρει.

10 p. 249^b24.

Οὐ γὰρ ὥσπερ τῇ κατὰ ποιότητα ἐτερότητι τῶν μεταβολῶν ἔχομέν
τι κοινὸν ὄνομα τὴν ἀνομοιότητα, οὔτως καὶ ταῖς δύο γενέσεσι ταῖς ἀνισο-
ταχέσιν ἔχομέν τι κοινῶς ἐν ὄνομα κατηγορούμενον.

2 cf. Aristotle τῷ addidi 3 τῷ scripsi: τὸ 6 εἰσιν αἱ κινήσεις scripsi: ḷ (= εἶναι)
κινῆσις 7 καὶ τὸ μέλαν σῶμα addidi 12 δύο] β'

IN LIBRUM VIII.

p. 250 b 16.

"Ητοι διὰ τὸ ποιεῖν τινας ἐκ μὴ ὄντων τὸν κόσμον (τὸ γὰρ ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ ὃν παρῆχθαι μεταβολή ἐστιν, ητὶς ἡ κίνησίς ἐστιν ἡ οὐκ 5 ἀντὶ κινήσεως), ἡ κοσμοποιεῖν (ἀντὶ τοῦ) περὶ συστάσεως τοῦ κόσμου διαλέγεσθαι, ητὶς διὰ κινήσεως ἐν ἀπασι τὸ εἶναι ἔχει.

p. 250 b 18.

Δημόκριτος καὶ Λεύκιππος.

p. 251 a 2 sqq.

10 Καθό, φησίν, οἱ δύο κόσμοι ἀεὶ ἀλλάσσοντα καὶ διαδεχόμενα ἄλληλα οὐδαμῶς λήγει, ταύτῃ οἱ κόσμοι οὗτοι ἀκίνητοι καὶ ἀδιοί εἰσι. κατὰ κύκλον, τουτέστι τῇ περιόδῳ. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οὕτως φησί· καθ' ἑκάστην τελείστητα τοῦ σφαίρου καὶ τοῦ κόσμου ἡρεμοῦσι, κινοῦνται δὲ ἐν τῷ μεταξύ.

15 p. 251 b 19.

Εἰ ὁ γρόνος, φησίν, ἐν τῷ νῦν θεωρεῖται (κατὰ γὰρ τὸ ἐνεστὸς καὶ ὑφέστηκεν· τὸ γὰρ μέλλον οὐκ ἐστιν, οὐδὲ τὸ ἐσόμενον), πᾶν δὲ νῦν πέρας ἐστὶ καὶ ἀρχή (πέρας μὲν τοῦ παρελθόντος, ἀρχὴ δὲ τοῦ μέλλοντος), ὥστε εἰ ὁ μὲν γρόνος δεῖ ἐν τῷ νῦν θεωρεῖται, πᾶν δὲ νῦν πέρας ἐστὶ καὶ 20 ἀρχή, πρὸ παντὸς ἄρα γρόνου γρόνος ἐσται.

p. 252 a 17.

Κατὰ γὰρ λόγον τινὰ καὶ ταξιν τῆς τῶν ἀπλῶν ἐπικρατείας ποτὲ μὲν οὕτως ποτὲ δὲ οὕτως ἔχει τὰ σύνθετα.

p. 252 a 24.

25 Τουτέστιν ἀναπόδεικτον. — Τῶν γὰρ ἀξιωμάτων τὰ μὲν ἐστιν αὐτό-

4 ητὶς ἡ scripsi: ητὶς ἡ 5 ἀντὶ τοῦ addidi 17 μέλλον] ίππο παρεληλυθός

πιστα καὶ ἔχ τῆς ἐναργείας τῶν πραγμάτων τὴν πίστιν ἔχοντα, οἷαί εἰσιν αἱ κοιναὶ καὶ οὐκέται ἔννοιαι, τὰ δὲ ὡς ἀξιώματα μὲν εἰς τινῶν κατασκευὴν παραλαμβάνονται, ἐξ ἄλλων μέντοι σαφεστέρων προσποδεῖσιγμένα, ὡς ἔχει ἐν γεωμετρίᾳ· τὸ γάρ πρῶτον θεώρημα ὡς ἀξιώματα ἐν τῷ δευτέρῳ παραλαμβάνεται αὐτὸν προσποδεῖσιγμένον διὰ τῶν κοινῶν ἔννοιῶν, καὶ τὸ δεύτερον τοῦ τρίτου, καὶ ἔτι τοῦ οὗτος· τὸ γάρ τὰς τρεῖς τοῦ τριγώνου γωνίας δύο ὅρθαις ἵσται εἰναι ὡς ἀξιώματα ἐν πολλοῖς παραλαμβάνεται ἐν ἄλλοις προσποδεῖσιγμένον.

p. 252•32.

10 Οὐ γάρ δεῖ ἀξιώματα νομίζειν τὸ 'ἀεὶ οὖτας η̄ ἔχει η̄ γίνεται'. ἀεὶ γάρ γίνεται ἔχλειψις, ἀλλ' ὅμως οὐ δεῖ τοῦτο ὡς ἀξιώματα λαμβάνειν, ἀλλὰ ζητεῖν τούτου τὰς αἰτίας, ἀεὶ αἱ τοῦ τριγώνου τρεῖς γωνίαι δύο ὅρθαις ἴσαι, ἀλλ' ὅμως δεῖται ἀποδεῖσεων ἑτέρων.

p. 252b 10.

15 Ἐξ ἐναντίου γάρ εἰς ἐναντίον. ἀντὶ τοῦ ἔτι ἐναντίου (εἰς ἐναντίον) εἶπεν ἔχ τινος εἰς τι.

p. 252b 20.

Οἶνον ἐγειρόμεθα ἔτι ὅπνου μηδενὸς κινήσαντος.

p. 252b 27 sq.

20 Ἀλλ' οὐκ ἐνδέχεται κινεῖσθαι τοπικὴν κίνησιν τὸ ἄπειρον.

p. 252b 28 sqq.

Τὴν γάρ ἔχ τινος εἰς τι ἀπλῶς καὶ μὴ ἔτι ἐναντίου εἰς ἐναντίον οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀιδιον είναι πολλάκις γινομένην· γάρ τὸ κύκλιψ ἔχ τινος μέν ἔστιν εἰς τι, ἐκ Κριοῦ ἐπὶ Ταῦρον καὶ οὖτας ἐφεξῆς, καὶ οὐδὲν κωλύει αὐτὴν 25 ἀιδιον είναι μὴ εἰς ἐναντίον κινούμενην, ἀλλ' ἀεὶ εἰς ἕτερον τὴν αὐτὴν.

p. 252b 33.

Δόξει γάρ ἐπὶ τῆς χορδῆς κροδαινομένης τῇ πληγῇ ἐπὶ τὰ ἐναντία τὴν κίνησιν οὐσαν (κινεῖται γάρ ἐπὶ τὰ ἐναντία, ποτὲ μὲν ἐπὶ τὴν ὑπάτην ποτὲ δὲ ἐπὶ τὴν νεάτην) μίαν είναι καὶ τὴν αὐτὴν κίνησιν, οὐχ οὖτας δὲ 30 ἔχει· μεταξὺ γάρ στάζει διαλαμβάνεται.

p. 253•17.

Τὴν μὲν διάνοιαν ἐπὶ τῶν λογικῶν, τὴν δὲ ὅρεξιν ἐπὶ τῶν ἀλόγων.

6 τοῦ τρίτου] imimo ἐν τῷ τρίτῳ
mitus 12 αἰτίας δεῖ· αἱ
scripsi: εἴναι compendiose

8 ἄλλοι (sic)

15 verba εἰς ἐναντίον (altero loco)

10 δεῖ scripsi: δὴ

addidi

τὸ αἰεὶ pri-

28 οὖσαν

p. 253•24 sqq.

[Ο μὲν Σιμπλίκιος τέσσαρα προβλήματά φησιν ἐνταῦθα τιθέναι τὸν Ἀριστοτέλην, ὃν τὸ δεύτερον εἶναι λέγει τοῦτο, ὅτι ὁ τὴν κίνησιν ἀναιρῶν δοκεῖ μὲν μέρος τι τῶν ὑπαρχόντων τοῖς φυσικοῖς πράγμασι τὴν κίνησιν 5 ἀναιρεῖν, ἀλλαγῆσθαι δὲ μὴ περὶ μέρους ἀλλὰ περὶ ὅλου ἀμφισβήτων· εἰ γάρ . ἐν τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι ἡ φύσις, ἐν τῷ ἀρχὴ κινήσεως τοῖς φυσικοῖς εἶναι, ἀναιρουμένης κινήσεως ἀναιρεῖται ἡ φύσις, ταῦτης δὲ ἀναιρουμένης ἀναιρεῖται τὰ φυσικὰ οἷς τὸ εἶναι ἐν τούτῳ ἐστίν, ἐν τῷ ἔχειν φύσιν.] ταῦτα μὲν ὁ Σιμπλίκιος, ὃ δὲ Φιλόρονος τρία φησιν εἶναι τὰ προβλήματα, τοῦτο δὲ οὐ 10 λέγει εἶναι πρόβλημα· ἔξηγεται γοῦν ὡς ὁ τὴν φύσιν ἀναιρῶν ἀναιρεῖ τὰ φυσικὰ πάντα, ἐν οἷς ἡ φύσις τὸ εἶναι ἔχει. Ωτὶ δὲ καὶ τὰ τεχνητὰ ἀναιρεῖται κινήσεως ἀναιρουμένης, ἔδειχθη ἐμπροσθεν. καὶ ἄλλως τῶν φυσικῶν ἀναιρουμένων καὶ τὰ τεχνητὰ συναναιρεῖται· ἐν τούτοις γάρ τὸ εἶναι ἔχει καὶ πᾶσα δόξα καὶ ἐπιστήμη· ἐν ἀνθρώπῳ γάρ, φυσικὸν δὲ χρῆμα ὁ ἀνθρωπός.]

15 p. 253•28.

Τρίτον οὐχὶ τῆς ὅλης διαιρέσεως, ἀλλὰ τῆς ὑποδιαιρέσεως τοῦ τμήματος τοῦ λέγοντος τὰ μὲν κινεῖσθαι τὰ δὲ ἡρεμεῖν.

p. 253•6.

'Αντὶ τοῦ ὄμοίως σχεδὸν ψεῦδος τῷ πάντα λέγειν ἡρεμεῖν τὸ πάντα 20 λέγειν κινεῖσθαι. οὐ γάρ πάντη ὄμοίως· εἰ γάρ καὶ ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας ἡ φύσις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν κινήσει τὰ τῆς φύσεως ἔργα θεωρεῖται.

[Τὸ σχεδὸν οὐ πρὸς τὸ ψεῦδος φησιν (ἀμφότεραι γάρ ψευδεῖς αἱ ὑποθέσεις), ἀλλ' ὅτι ὄμοίως σχεδὸν τῷ πάντα λέγειν ἡρεμεῖν τὸ πάντα λέγειν κινεῖσθαι ψεῦδος· οὐ γάρ πάντη ὄμοίως· καὶ ἐπιφέρει διὰ τί· ἡττον γάρ τοῦτο, 25 φάσι, παρὰ τὴν φυσικὴν μέθυδον ἀποποιεῖ τὸ λέγειν πάντα κινεῖσθαι τοῦ λέγειν πάντα ἡρεμεῖν· ὄμοίως μὲν γάρ, φησίν, ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας ἡ φύσις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν κινήσει θεωρεῖται τὰ τῆς φύσεως ἔργα· σκοπὸς μὲν γάρ τῇ φύσει τὸ ἀγαγεῖν ἔκαστον ἐπὶ τὸ οἰκεῖον καὶ κατὰ φύσιν, ἐν ᾧ γινόμενον ἡρεμεῖν (τὴν γάρ βῶλον ἔκστάσον τῆς ὀλότητος κινεῖ μέχρις ἀν τὸν οἰκεῖον 30 καταλάβῃ τόπον, ὄμοίως καὶ τὸ ἀλλοιούμενον καὶ γινόμενον μέχρις ἀν τὸ εἶδος ἀπολάβῃ), ἀλλ' εἰ σκοπὸς τῇ φύσει ἀγαγεῖν εἰς τὸ οἰκεῖον ἔκαστον εἶδος, ἐν ᾧ γινόμενα τὰ πράγματα ἡρεμεῖν, ἀλλὰ διαφαίνεται μᾶλλον τὸ ἔργον τῆς φύσεως ἐν ταῖς ὄδοις ταῖς ἐπὶ τὸ εἶδος ἀγούσαις. εἰ τοίνυν ἐν τῷ

2. 14 addidi ex B 2 Σιμπλίκιος f. 275v 35sqq. 14 ex Philopono excerpta videntur etiam quae in codice B proxime sequuntur (ad p. 253•1) Τρίτον δέ, φησίν, ἀμαρτάνουσιν αὐτὰς τοῦ φυσικοῦ (αἱ τῆς φυσικῆς;) τὰς ἀρχὰς ἀναιροῦντες· ἡ γάρ φύσις ἀρχὴ κινήσεως, οὐδεμιᾶς δὲ τέχνης ἐστὶ πρὸς τὸν ἀναιροῦντα τὰς ἀρχὰς αὐτῆς διαλέγεσθαι· ὥστε ἡμῖν φυσικοῖς οὖσιν οὐδὲ ἀποχριτέον πρὸς τούτους; 22. p. 826,15 addidi ex B, ubi praecedunt excerpta ex Simplic. f. 276r 2 sqq. 29 et 32 ἡρεμεῖν] de infinitivi usu cf. ad p. 51,14

κινεῖν μᾶλλον διαφαίνεται, ἡπτον ἄρα παρὰ τὴν φυσικὴν μέθοδον ἀμαρτά-
νουσιν οἱ λέγοντες πάντα κινεῖσθαι τῶν πάντα τὴν τῆρεμίαν.

"Ἀλλως. οἱ μὲν κινήσιν ἀναιροῦντες συναναιροῦσι καὶ τὴν τῆρεμίαν (ἡ
γὰρ τῆρεμία παῦλα κινήσεως· κινουμένων γὰρ ἡ τῆρεμία), οἱ δὲ πάντα κι-
5 νεῖσθαι λέγοντες μόνην (τὴν) τῆρεμίναν ἀναιροῦσιν.

p. 253 b 13.

'Αδύνατον, φησίν, ἐπ' ἄπειρόν τι κινεῖσθαι ἡ αὐξάνεσθαι ἀεὶ ἡ φθίνειν
δεῖ· ἔστι γὰρ καὶ τὸ τούτων μέσον, δι μήτε αὔξησίς ἔστι μήτε φθίσις,
εἰς δὲ ἡ αὔξησις φύσασα ἴσταται, λέγω δὲ τὸ κατὰ φύσιν μέτρον ἐξ οὐ
10 καὶ ἡ φθίσις ἀρχεται. ἀδύνατον γὰρ κατὰ συνέχειαν συνήγειται τῇ αὔξησι
τὴν φθίσιν· εἴπομεν γὰρ διτὶ τῶν ἐναντίων κινήσεων στάσις ἔστι μεταξύ.

p. 253 b 14 sq.

"Πέτρην κοιλαίνει ράνις ὅδατος ἐνδελεχείη."

Τοῦτό φησι Σιμπλίκιος Χοιρίλου τοῦ ποιητοῦ εἶναι, Φιλόπονος δὲ
15 Μόσχου τοῦ ποιητοῦ.]

p. 253 b 16.

Τὸ ἔωσεν ἐπὶ τῶν λίθων· οὐχὶ εἰ τοσόνδε ἐχώρισεν τοὺς λίθους
. τὸ φυτὸν ἡ εἰ τοσόνδε ἀφεῖλε τῆς πέτρας ὁ σταλαγμός.

p. 253 b 21 sqq.

20 Οὐκ ἐπειδή, φησί, τὸ μόριον δὲ ἐμειώθη ἐπ' ἄπειρόν ἔστι διαιρετόν,
ἡδη καὶ κατὰ ἄπειρόν τι ἀφαίρεσις γίνεται, διότι διλιφ τι πρῶτον ἀφαιρε-
ται καὶ δευτέρῳ πάλιν καὶ ἔτῆς.

p. 253 b 26 sqq.

Εἰ μεταβάλλει ἔκ νόσου εἰς ὑγίειαν, η δὲ μεταβολὴ ἐν χρόνῳ πάντως
25 γίνεται, καὶ οὐγὶ κατὰ τὸ νῦν ἀμα ἔσται νοσοῦν τε καὶ ὑγιαῖνον (ἀμερὲς
γὰρ τὸ νῦν, καὶ οὐδὲν νῦν ἐτέρῳ νῦν συνεχές), πρόδηλον διτὶ οὐδὲν ἐπ'
ἄπειρον ὑγιάζεται, ἀλλ' ἔστι τι πέρας ὑγιάνσεως καὶ ἀρχή, πέρας μὲν
αὐτὴ η ὑγίεια ἀρχὴ δὲ τὸ τῆς νόσου τέλος.

p. 253 b 30 Εἰς τούναντίον.

30 Ἐπειδὴ πᾶσα η εἰς τὸ ἐναντίον μεταβολὴ στάσει διαλαμβάνεται, οὐ-
δεμίᾳ ἄρα ἀλλοιώσις ἄπειρος. — Εἰ μένει ἐν τῷ αὐτῷ μήτε σκληρότερος
μήτε μαλακώτερος γινόμενος, ἔστιν ἄρα στάσις.

3 Ἀλλως] praeedit excerptum ex Simplic. f. 276 v 32 sq. 5 τὴν addidi . 13 πέτρην
Simplicius: πέτραν B 14 Σιμπλίκιος f. 276 v 3 χοιρίλου B. ceterum cf. Nauck,
Choeril. p. 169. Bionis fr. XI 17 θωσεν 18 η ει scripsi: ει ει 30 η deleverim

p. 253b31 sqq.

Φερόμενος γάρ ἄνωθεν ὁ λίθος πρόδηλός ἐστι μέχρις ἂν φιάσῃ τὴν οἰκείαν ὀλότητα φερόμενος, οὗταται δὲ λοιπὸν ἐν ταύτῃ.

[Μέτεισιν ἐπὶ τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, καὶ δείκνυσιν ὡς οὐδὲ αὐτὴ 5 πᾶσα ἐστιν ἀίδιος· φερόμενος γάρ ἄνωθεν κάτω ὁ λίθος πρόδηλός ἐστι μέχρι μὲν ἂν φιάσῃ τὴν οἰκείαν ὀλότητα φερόμενος.

p. 253b33.

"Ἐκαστον οὖν ἐν τῇ ὀλότητι αὐτοῦ ὃν ἡρεμεῖ, κινεῖται δὲ ἐκ ταύτης 10 οἵταν βιασθῆ· κατὰ φύσιν μὲν γάρ ἔκαστον κινεῖται ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον 10 καὶ φέρεται, παρὰ φύσιν δὲ οἵταν βιαίως ἐκ τούτου ἐπὶ τὸν παρὰ φύσιν φέρεται. εἰ τοίνυν μὴ πᾶν ἐστιν ἔξω τῆς ἑαυτοῦ ὀλότητος, ἀλλ' ἐστι τινὰ ἐν ταύταις, ἡρεμοῦσιν ἄρα τινά· ἐστιν ἄρα καὶ ἡρεμία ἐν παντί.]

p. 254a6 sq.

Τὰς ἐναντίας μεταβολὰς δηλονότι· ἐκ γάρ λευκοῦ μέλαν γίνεσθαι καὶ 15 ἐκ μέλανος λευκόν, τὰς δὲ ἐναντίας μεταβολὰς στάσει διαλαμβάνεσθαι.

[὾Ω; γάρ ἐκεῖ τὴν ἐνάργειαν αὐτὴν ἐμαρτύρετο χρέιττονα οὖσαν ἀποδεῖξες πάσης, οὕτω καὶ ἐντυθυτα· ὅρῶμεν γάρ ἐπὶ τῷν αὐτῷν γινομένας τὰς εἰρημένας μεταβολάς, πουτέστι τὰς ἐναντίας· ἐκ γάρ λευκοῦ μέλαν γίνεται καὶ ἐκ μέλανος πάλιν λευκόν.]

20 p. 254a9.

Εἰς γάρ ὡρισμένον μέτρον ἔρχεται τὸ αὐξόμενον, καὶ οὕταται.

[Ἄλλως. *(εἰ)* τὸ αὐξόν μη εἰς ἀπειρον αὔσεται, ἀλλ' εἰς τι ὡρισμένον μέρος ἔρχεται, στήσεται δηλονότι ἐν ἐκείνῳ γενόμενον.]

p. 254a10 sq.

25 Τὴν τῆς οὐσίαν γένεσιν ἀναιρεῖ, διότι ή φύσις μετὰ σκοποῦ εἰς τι εἰδος ὡρισμένον ἄγει τὰ πράγματα, εἰς δὲ ἀγαροῦσα οἵτησιν αὐτά. εἰ οὖν μὴ ἐστι τὸ ποτὲ μὲν κινούμενον ποτὲ δὲ ἡρεμοῦν, οὐκ ἐστιν οὐσίας γένεσις.

[εἰ γάρ καὶ μὴ ἐστι κίνησις οὐσίας γένεσις, ἀλλ' οὐκ ἀνευ κινήσεως, παυσαμένης δὲ τῆς γενέσεως πέπαυται ή κατ' αὐτὴν κίνησις, ἀναιρουμένης δὲ 30 τῆς γενέσεως καὶ ή φθορὰ ἀνήργηται· ή γάρ τινὸς γένεσις ἄλλου ἐστὶ φθορά.]

4. 12 addidi ex B 8 praecedunt excerpta quaedam ex Simplic. f. 277v46 sqq. αὐτοῦ
scripsi: αὐτοῦ B 11 fort. φέρεται 14 γίνεσθαι compendio scriptum quod saepius
indicat γίνεται 16. 19 addidi ex B 16 ἐκεῖ p. 253b29 sqq. 22. 23 addidi ex
B, ubi praecedunt excerpta ex Simplic. f. 277v26 sqq. 22 ei addidi 23 scribe
μέτρον 25. 27 Τὴν—γένεσις habet etiam B, qui γένεσιν (om. ἀναιρεῖ) διότι ή φύσις οὐκ
ἀποκόπη ἐστιν ἀλλ' εἰς τι εἰδος et mox ei τοινού μὴ exhibet 27 τὸ B: τὰ (sic) E
28. 30 ei γάρ καὶ μὴ ἐστι κίνησις—ἐστὶ φθορά addidi ex B

p. 254 a 11 sq.

Εἰς ὁ λέγων τὰ μὲν ἀεὶ κινεῖσθαι τὰ δὲ ἀεὶ ἡρεμεῖν ἀναιρεῖ γένεσιν καὶ φυδοράν, ὃ δὲ γένεσιν καὶ φυδοράν ἀναιρεῖ καὶ τὴν τινὰ γένεσιν καὶ τὴν τινὰ φυδοράν, τουτέστι κίνησιν, ὃ ἄρα λέγων τὰ μὲν ἀεὶ κινεῖσθαι τὰ δὲ ἀεὶ ἡρεμεῖν ἀναιρεῖ καὶ κίνησιν καὶ ἡρεμίαν, εἰπερ ἡ ἡρεμία κινουμένων ἔστι· μὴ οὐσῆς οὖν κίνησεως οὐδὲ ἡρεμία ἔσται.

p. 254 a 13.

[Τοῦτο μὲν ἐπὶ τῆς κατὰ ποιότητα μεταβολῆς (γίνεται γὰρ λευκὸν ἦ θερμόν), ἐν τούτῳ δὲ ἐπὶ τῆς κατὰ τύπον· γίνεται γὰρ ἡ ἐν τῷ ἄνω ἐν 10 (τῷ) κάτω τόπῳ· ὅμοιώς καὶ ἐπὶ φυδορᾶς.]

p. 254 a 27 sqq.

Εἰ τὸ δοξάζειν περὶ τῶν πραγμάτων καὶ τὸ φαντασίαν τινὰ αὐτῶν ἔχειν οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ κίνησις, εἴ γε ἐκ τοῦ μὴ δοξάζειν καὶ (φαντάζεσθαι) ποτε δοξάζομεν καὶ φανταζόμεθα, δῆλον δτὶ μεταβεβλήκαμεν καὶ 15 κεκινήμεθα ἐξ ἀργίας εἰς ἐνέργειαν. ὥστε ἔστι κίνησις· ἡ γὰρ δόξα καὶ· ἡ φαντασία ἡ κινήσεις εἰσὶν ἡ οὐκ ἄνευ κινήσεως. εἰ δὲ καὶ πειρᾶσθε μεταπείθειν ἡμᾶς ὡς ψευδῆ δοξάζοντας δτὶ ἔστι κίνησις, καὶ ἔστιν ἐκ ψευδους δόξης εἰς ἀληθῆ μεταβάλλειν, ἔστιν ἄρα κίνησις· αὐτὸ δη τοῦτο μεταβολή ἔστι καὶ κίνησις. ἐπειτα οὐδὲ δόξα οὐδὲ φαντασία ἄνευ αἰσθή- 20 σεως, πᾶσα δὲ αἰσθήσις διὰ κινήσεως (πασχόντων γὰρ τῶν αἰσθητηρίων ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν γίνεται), ἔστιν ἄρα κίνησις.

[Οὔτε δόξα οὔτε φαντασία γίνεται ἐν τινὶ ἄνευ αἰσθήσεως, πᾶσα δὲ αἰσθήσις διὰ κινήσεως· πασχόντων γὰρ καὶ ἄλλοισι μενών τῶν αἰσθητηρίων ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν αἰσθήσις γίνεται. ἀλλ' οὐδὲ ἄνευ τοπικῆς κινή- 25 σεως αἰσθήσις γίνεται, εἴ γε αἱ μὲν εἰσδεχόμεναι αἱ δὲ * * * ὅψεις ἡ κατὰ εἰσδοχὴν ἡ κατὰ ἐκπομπὴν ἐνεργοῦσιν.

Καὶ τὸ δοξάζειν περὶ πραγμάτων καὶ τὸ φαντασίαν τινὰ αὐτῶν ἔχειν οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ κίνησις, εἴ γε ἐκ τοῦ μὴ δοξάζειν καὶ φαντάζεσθαι ποτε δοξάζομεν καὶ φανταζόμεθα, πρόδηλον δτὶ μεταβεβλήκαμεν καὶ κεκινήμεθα ἐξ ἀργίας εἰς ἐνέργειαν. ὥστε ἔστι κίνησις· ἡ γὰρ δόξα καὶ ἡ φαντασία ἡ κινήσεις τινές εἰσιν ἡ οὐκ ἄνευ κινήσεως, οὓς ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς εἰργηται. ἐπειτα, φησίν, ὅμεις πειρᾶσθε ἡμᾶς μεταπείθειν ὡς ψευδῆ δοξάζοντας δτὶ ἔστι κίνησις· εἰ τοίνυν ἔστιν ἐκ ψευδοῦς δόξης εἰς ἀληθῆ μεταβάλλειν, ἔστιν ἄρα κίνησις· αὐτὸ δη τοῦτο μεταβολή ἔστι καὶ κίνησις.]

35 p. 254 a 30 sqq.

'Η γὰρ ἐνάργεια κρείττων ἀπάσης ἀποδείξεως· οὐδέποτε γὰρ ούναται

6 κινουμένων (cf. p. 826,4) scripsi: κινούμενον compendiose addidit Diels 13. 14 φαντάζεσθαι addidi, cf. v. 28 22. 34 addidi ex B 25 ἐκπέμπουσαι supplet Diels 28 εἰ γὰρ? at cf. v. 13 31 Περὶ ψυχῆς Γ 3 p. 428 b 11

οῦτω πεῖσαι λόγιος ὅτι τὸ πῦρ θερμαίνει, ὡς αὐτὴ ἡ ἐνάργεια πείσει ὅτι θερμαίνει. τὰ γὰρ αἰσθητὰ βέλτιον οἶδεν ἡ αἰσθησις τοῦ λόγου· οὐδέποτε γάρ ὁ ἔκ γενετῆς τυφλός, καὶ σηφός ἦ, εἰδέναι τὰ γράμματα δυνήσεται ὡς ὁ βλέπων.

5 p. 254v8 sqq.

Οἷον τὸ λευκόν· τῷ γὰρ σώματι κινουμένῳ ὑπάρχει. τὰ κατὰ μύ-
ριον δὲ τοῖς κατὰ συμβεβηκότες συντάσσει.

p. 254v15 sqq.

'Ο γὰρ ἄνθρωπος βαδίζων καὶ ὁ λίθος κατῶ φερόμενος αὐτά ἐστι τὰ
10 κινούμενα καὶ οὐ τοῖς κινουμένοις ὑπάρχει, οὐδὲ κατὰ μύριον ἀλλὰ καθ'
ὅλα κινεῖται.

p. 254v19 sqq.

Τῷ τῷ σώματι τοῦ ζόφου καὶ φύσει καὶ παρὰ φύσιν εἶναι τὰς τοῦ
ζόφου κινήσεις, διαιφέρει ἡ φύσει αὐτοῦ κίνησις τῆς παρὰ φύσιν κατὰ τὴν
15 διάφορον κίνησιν τοῦ ζόφου καὶ τὸ στοιχεῖον ἐξ οὐ σύγκειται τὸ σῶμα. εἰ
μὲν γὰρ πλεονάζει τὸ γεᾶδες, ἡ μὲν ἐπὶ τὸ ἄνω κίνησις τοῦ ζόφου, οὖν
δταν κουφίζῃ τὸν πόδα, παρὰ φύσιν ἐστὶ τῷ σώματι, ὅταν δὲ φέρῃ τὸν πόδα
κατῶ, κατὰ φύσιν· εἰ δὲ πύριν ἦ ἀέριον ἦ τὸ τοῦ ζόφου σῶμα, ἔμπαλιν.

p. 254v24.

20 Θέσεις μὲν ὡς ὅταν ἐναλλάξ τοὺς πόδας ἐν τῇ βαδίσει κινῶμεν με-
ταφέροντες τὸν δεξιὸν πόδα καὶ ποιοῦντες ἀριστερόν, τρόπους δὲ κινή-
σεως, ὡς ὅταν διπισθιφανῶς βαδίζωμεν· οὐ γὰρ πέφυκεν ὁ ποὺς κινού-
μενος ἀπὸ τῆς πτέρνης ἀρχεσθαι· διὰ χειρῶν δὲ βαδίζοντες καὶ τῇ θέσει
25 καὶ τῷ τρόπῳ παρὰ φύσιν ἔχομεν τὰ μόρια· οὔτε γὰρ κατῶ εἶναι πεφύ-
κασιν κί χειρες ἄνω δὲ πόδες, οὔτε αἱ χειρες βαδίζειν ἀλλ' οἱ πόδες.

p. 255v2 sqq.

Οὐδὲν ἄτοπον ὥσπερ τὸ ζόφον αὐτοκίνητον λέγεται καίτοι ὑφ' ἑτέρου
τὸ εἶναι ζόφων ἔχον, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν αἰψύχων διὰ τὸ ἔχειν ἐν αὐτοῖς;
τὰς κατὰ φύσιν ῥοπὰς αὐτοκίνητα δὲν λέγεσθαι· ὁ γὰρ ἐκσπάσας τῆς ὄλότη-
30 τος τὸν λίθον καὶ ρίψας, τῆς μὲν παρὰ φύσιν κινήσεως καθ' αὐτὸν ἐστιν
αἴτιος, τῆς δὲ κατὰ φύσιν κατὰ συμβεβηκός.

p. 255v13.

Αέροιτο γὰρ καὶ τὰ ἀπτόμενα συνεχῆ, ἀλλ' οὐ κυρίως, οὐδὲ συμ-
φυῆ οὐδὲ ἐν τι γενόμενα. καθὸ οὖν τὸ συνεχὲς ἐν τέ ἐστι καὶ συμφυές,
35 ἀπαθέτες ἐστιν αὐτὸν ὑφ' αὐτοῦ οὐδὲν πάσχον.

7 fort. ὑποτάσσει cl. Simpl. f. 279v47 13 Τῷ τῷ] τὸ τῶι 18 ἦ] ἡ εἴη 28 αὐτοῖς

p. 255^a 14 sqq.

Τὸ κινοῦν γάρ καὶ τὸ κινούμενον τὸ μὲν τὴν ποιητικὴν τὸ δὲ τὴν παθητικὴν σχέσιν ἔχει· ἔτερον οὖν τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ παθητικόν, καὶ κεχωρισμέναι αὐτῶν αἱ φύσεις.

5 p. 255^a 22 sqq.

Τὸ παιδίον δυνάμει τρέπηχυ καὶ τὸ σῶμα δυνάμει λευκὸν καὶ τὸ ἄνω δυνάμει ποῦ, οὗν κάτω.

p. 255^a 26 sqq.

Λέγοιτο γάρ ἂν τὸ λευκὸν δυνάμει ποσόν, ἀλλ' οὐ τῷ ἔχειν τὴν 10 ἀρχὴν τὴν τοιαύτην ἐν ἑαυτῷ (οὐ γάρ γίνεται τὸ λευκὸν ποσόν), ἀλλὰ κατὰ συμβεβήκὸς λέγεται τὸ λευκὸν ποσὸν ἢ ποῦ. διότι συνέβῃ, τῷ λευκῷ τριπήχει εἶναι ἢ ἄνω ἢ κάτω.

p. 255^a 30.

Ἐνεργείας εἰπεν τῶν σωμάτων τοὺς κατὰ φύσιν αὐτῶν τόπους· 15 τότε γάρ κατὰ ἀλγήθειαν τὴν ἑαυτοῦ ἐνέργειαν καὶ τὸ ἑαυτοῦ είδος ἀπολαμβάνει ἔκαστον, ὅταν ἐν τῷ κατὰ φύσιν τόπῳ ἡ. τότε οὖν κινοῦνται ἡ γῆ καὶ τὸ πῦρ κατὰ φύσιν, ὅταν δυνάμει ὥσιν εἰς τοὺς οἰκείους τόπους· τουτέστιν ὅταν ὥσιν εἰς τοὺς παρὰ φύσιν τόπους, κινοῦνται κατὰ φύσιν ἐπειγόμενα τοὺς οἰκείους ἀπολαβεῖν τόπους.

20 p. 255^a 30 sqq.

Τὸ γάρ μεταβάλλον τὸν ἀέρα καὶ ποιοῦν πῦρ, εἴτε ἡ κυκλοφορία εἴτε ἡ τριψίς εἴτε ἄλλο πι, τοῦτο αὐτῷ καὶ τῇ; ἐπὶ τὸ ἄνω κινήσεως αἰτίον ἐστιν. διμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλάκις μεταβάλλον ἐκ τοῦ προτέρου δυνάμει εἰς τὸ δεύτερον ἐνίστηται οὐκεν εὐθὺς κινεῖται ἐμποδίζοντος τονός τινος, διὰ τοῦτο ἀδηλόν ἐστι τὸ κινοῦν, εἰ δέ τι μὴ ἐμποδίζοι τῇ ἔξει σύνδρομον ἵσχει καὶ τὴν ἐνέργειαν.

p. 255^a 35.

Πολλάκις γάρ ἄμα ὅντος τοῦ τε διδάσκοντος καὶ τοῦ μανθάνοντος οὐ γίνεται ἐνεργείᾳ ἐπιστήμων ὁ μαθητής, ἢ νόσου ἢ ἐτέρας τινὸς περιστάσεως ἐμποδιζούσης.

p. 255^b 4 Ἐὰν μὴ τι κωλύῃ.

Τινος ἢ νόσου ἢ ἄλλη τις περίστασις. εἰ γάρ τις εἴποι μὴ ἐξ ἀνάγκης ἄμα τῇ ἔξει καὶ τὴν ἐνέργειαν εἶναι μηδενὸς κωλύοντος. συμβήσεται τὸν

9 τῷ] τὸ 14 cf. Alexander ap. Simplic. f. 281^r 5 27 scil. ad vocem ἐνότε, qua de cf. Simpl. f. 281^v 1 sqq. 31 εἴναι τι μὴ Arist. (praeter K), at cf. Simplic. f. 281 4

αὐτὸν εἰδέναι τε καὶ μὴ εἰδέναι, διπερ ἀδύνατον· ἀδύνατον γάρ ἀμφότερα τὰ μόρια τῆς ἀντιφάσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀρμόζειν. καθὸ μὲν γάρ ἐν ἔξει ἔχει τὴν γεωμετρικὴν ἐπιστήμην ὁ γεωμέτρης, κατὰ τοῦτο ἐστι γεωμέτρης, καθὸ δὲ ἐνεργῆσαι ἐξ ἀνάγκης μηδενὸς κωλύσοντος οὐ δύναται, οὐκ ἀν εἴη 5 γεωμέτρης· ὥστε καὶ ἐπιστήμων ἐσται γεωμετρίας καὶ ἀνεπιστήμων, διπερ ἀδύνατον.

p. 255^b11.

Τὸ τοῦ κούφου εἶδος, τουτέστι τὸ ἐν τόπῳ τινὶ εἶναι, οὗτος δέ ἐστιν ὁ ἄνω. δταν οὖν ἐν τούτῳ γένηται, τότε τὴν χυρίας ἐνέργειαν κατὰ τὸ 10 εἶδος ἀπολαμβάνει.

p. 255^b15 sqq.

Διὰ τὸ πεφυκέναι τὸ κούφον ἄνω εἶναι τὸ δὲ βαρὺ κάτω, ἑκάτερον αὐτῶν τὴν κατὰ φύσιν κινεῖται κίνησιν· ὥστε εἰ τοῦτο ἐστιν αὐτοῖς ἡ φύσις, τῆς δὲ φύσεως ταύτης αἵτιον τὸ ποιῆσαν τοιοῦτον, ἐκεῖνο ἀν εἴη 15 τῆς τοιαύτης κινήσεως αἵτιον.

p. 255^b17.

[Γδὶ διωρισμένον ἀντὶ τοῦ ἀφωρισμένου· ἀφώρισται φησί, τῷ βαρεῖ καὶ τῷ κούφῳ κατὰ φύσιν τῷ μὲν τὸ ἄνω τῷ δὲ τὸ κάτω.]

p. 255^b28.

20 'Αλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ τοίχου κατὰ συμβεβηκός. καὶ οὐ δεῖ ζητεῖν εἰ κινεῖ ὁ τοῖχος καὶ καθ' αὐτὸν· οὐ γάρ ἀνάγκη, εἰ τι κατὰ συμβεβηκός κινεῖ, καὶ καθ' αὐτὸν κινεῖν. κατὰ συμβεβηκός γάρ καὶ ὑπὸ τοῦ τοίχου ἐκινήθη ἡ σφαῖρα, καὶ οὐκ ἀνάγκη καὶ καθ' αὐτὸν κινεῖσθαι ὑπὸ τοῦ τοίχου, ἐπεὶ καὶ ἡ ψυχὴ κινεῖται κατὰ συμβεβηκός ἐν τῷ ζῷῳ, καὶ οὐ δῆ- 25 που ἀνάγκη κινεῖσθαι καὶ καθ' αὐτήν. ὅμοίως καὶ τὸ λευκόν, καὶ ἀπλῶς τὸ ποιόν.

p. 255^b30.

'Εχει καὶ τοῦ ποιεῖν ἀρχὴν ἐν ἑαυτῷ· τὸ γάρ ἐνεργείᾳ θερμὸν τοῦτο ἐστι τὸ μεταβάλλον τὸ δυνάμει, καὶ τοῦτο φαμεν τὸ κινῆσαν ἐπὶ τὸ ἄνω, 30 διότι τὸ ποιοῦν θερμὸν τοῦτο ἐστι τὸ κινοῦν· ὥστε ἔχοι ἀν ἀρχὴν καὶ τοῦ κινεῖν, οὐ τὴν τοῦ κινεῖσθαι μόνον. ἀλλας τε εἰ ἀρχὴν ἔχει ἔκαστον ἐν ἑαυτῷ τοῦ κινεῖσθαι, ἔχει δηλονότι καὶ οὗτως τὸ κινοῦν· αὗτη γάρ ἡ ἀρχὴ ἐστιν ἡ κινοῦσα.

p. 256^a6 Μετὰ τὸ ἔσχατον.

35 Τουτέστιν ἐν τι μεταξὺ ἔχει, δι' οὐ κινεῖ· τὴν γάρ θύραν τὸ ἔσχατον

χινοῦν ἡ βακτηρία. μετὰ οὖν τοῦτο τὸ ἔσχατον, πρῶτόν ἐστιν εὐθὺς ὁ ἀνθρωπος.

p. 256^a 16.

Εἰ τὸ ἑαυτόν, φησί, πρώτως κινεῖ, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ ὑπ' ἄλλου κινούμενον εἶναι· κινούστης γάρ τῆς βακτηρίας τὴν θύραν ἀνάγκη καὶ τὸν ἀνθρωπὸν κινεῖν, τοῦ δὲ ἀνθρώπου κινοῦντος οὐκ ἀνάγκη τὴν βακτηρίαν.

p. 256^a 24.

'Αλλ' οὐκ αὐτοκίνητος ὁ ἀνεμος· ἐστι γάρ ἡ αἰτία ἡ ποιήσασα τὸν ἀνεμον.

10 p. 256^b 4 Εἰ γάρ ὑπὸ κινουμένου.

Εἰ τὸ κινούμενον κινεῖται ὑπὸ τίνος κινουμένου καὶ αὐτοῦ ὑπ' ἄλλου,
ἢ τὸ κινοῦν κατὰ συμβεβηκός κινούμενον οὗτον κινεῖ, ἡ κατ' αὐτόν. εἰ
μὲν κατὰ συμβεβηκός κινούμενον κινεῖ, ἐπειδὴ τὸ συμβεβηκός οὐκ ἐστιν
ἀναγκαῖον ἂλλ' ἐνδέχεται καὶ μὴ εἶναι, εἰ ὑποθέμεθα αὐτὸν μὴ ὅν, ἀναι-
15 ρήσομεν καθόλου τὴν κίνησιν. εἰ γάρ κατὰ συμβεβηκός κινούμενον κινεῖ,
ἐνδέχεται καὶ μὴ κινεῖσθαι, μὴ κινούμενον δὲ οὐκ ἀν κινήσῃ, ὥστε δυνα-
τὸν μὴ εἶναι κίνησιν ἐν τῷ παντί· ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη ἀδιον εἶναι, ώς δέ-
δεικται ἐν ἀρχῇ· οὐκ ἄρα δυνατὸν τὸ κινοῦν πᾶν κατὰ συμβεβηκός κινού-
μενον τῷ κινεῖσθαι κινεῖν.

20 p. 256^b 5.

Τὸ κινεῖν δηλονότι κινούμενα καὶ αὐτά, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ κινεῖσθαι
κινεῖν, ἀλλὰ κινοῦντα κατὰ συμβεβηκός κινεῖσθαι, ὡς ὅταν βαδίζῃ τις ἄμα
καὶ διδάσκῃ· οὐ γάρ διὰ τὸ βαδίζειν διδάσκει, ἀλλὰ συμβεβηκεῖ τῷ διδά-
σκοντι βαδίζειν.

25 p. 256^b 16 sqq.

Τὸ ὦ κινεῖ, τουτέστι τὸ ὦ κινεῖ καν τε φυσικὸν ἦ, ώς ἡ χείρ, καν
τε ἔξιθεν, ώς ἡ βακτηρία, ἐπειδὴ ἄμα ἐστὶ καὶ συνεχὲς κατὰ τὴν ἀφῆ-
τῷ κινούμενῳ, ἀνάγκη συγκινεῖσθαι αὐτῷ. τὸ δὲ μέχρι τινός. διέτι οὐ
δι' ὅλου συμπαρομαρτεῖ τῷ κινούμενῳ· ῥίπτουσα γάρ ἡ χείρ τὸν λίθον
30 μέχρι τινὸς συγκινεῖται.

p. 256^b 20 "Ωστε εἶναι μὴ ὦ κινηῖ.

Ιηροσυπαχουστέον 'ὑπ' ἄλλου': τὸ γάρ αὐτοκίνητον, δ κινεῖ οὐχ ώς
ὄργανον, ἀκίνητόν ἐστιν ὑπ' ἄλλου.

4 πυν τὸ <κινοῦν> ἑαυτό? 16 κινήσῃ corr. ex κινήσει: πυν κινήσοι? 19 κινεῖ F:
κινοῦν 22. 23 ἄμα καὶ διδάσκῃ F: ἀλλὰ καὶ διδάσκει 28 τὸ κινούμενον 31 κινεῖ Arist.

p. 256 b 24.

[Πανταχοῦ τὸν Ἀναξαγόραν ἐπαινεῖ ὅτι νοῦν ἐπέστησε διακοσμήσει τοῦ παντός, πάσας εἶναι λέγων τὰς δύμοιομερείας μεμιγμένας καὶ κινεῖσθαι ταύτας ὑπὸ τοῦ νοῦ διακρινομένας. ἐπειδὴ (δὲ) τὸν νοῦν κινητικὸν αἴτιον 5 ἔλεγεν, ἀπαθῆ καὶ ἀμιγῆ αὐτὸν εἶπεν, ὥστε καὶ ἀκίνητον, εἴ γε κίνησιν μὲν ἔλεγεν εἶναι τὴν σύγκρισιν καὶ διάκρισιν, αὐτὸν δὲ ἀπαθῆ ὄντα ἀκίνητον, συγκρίσεως δηλονότι καὶ διακρίσεως ἐκτὸς ὑπάρχοντα· διὰ τοῦτο γάρ ἀπαθής, ἐπειδὴ καὶ ἀμιγής. ἀπαθής μὲν οὖν ὡς ἀκίνητος, ἀμιγής δὲ ὡς γινώσκων τὰς δύμοιομερείας. οὕτως γάρ δὲ μόνως, φησί, χρατοίη 10 ἀμιγής ᾧν.] τουτέστι γινώσκει τὰς δύμοιομερείας· εἰ γάρ είχεν πρὸς ἕαυτό τινα δύμοιομέρειαν, ἐκείνη τῶν ἀλλων τὴν γνῶσιν ἐνεπόδιζεν, ὥσπερ ἡ κεχρωσμένη ὑελος οὐκ ἔστι τῶν λοιπῶν χρωμάτων διαπορθμευτικὴ τοῦ προκαταλαβόντος ἐμποδίζοντος τοῖς λοιποῖς.

p. 256 b 34 Δεῖ γάρ μέχρι τῶν ἀτόμων.

15 "Οταν, φησί, λέγωμεν ὅτι τὴν αὐτὴν κίνησιν ἦν κινεῖται, ἢ ἀλλην μὲν κινεῖ ἀλλην δὲ κινεῖται, οὐ δεῖ ἀστικῶς λαμβάνειν τὸ γένος τῆς κίνησεως, ἀλλὰ τὸ ἄτομον εἶδος. οὐ γάρ δεῖ λέγειν ὅτι τὸ ἀλλοιοῦν ἀλλοιοῦται, ἀλλὰ τὸ θερμαῖνον θερμαίνεται ἢ τὸ αὖτον θερμαίνεται· οὐδὲ γάρ ἔστιν ἀλλοιώσις ἀπλῶς, ἀλλὰ πάντα κατὰ τι ἄτομον εἶδος θεωρεῖται.

20 p. 257 a 10.

'Ο νοῦς οὗτος· εἰ τὸ ἔσχατον καὶ κινούμενον μόνως τὴν κατὰ τόπον ἔκινειτο κίνησιν, ἔστι δὲ τῶν κινούντων τὸ ἔσχατον μὲν ἀπὸ τοῦ κινουμένου ἀριθμούντων, πρῶτον δὲ ὡς αἴτιον τῶν λοιπῶν καὶ αὐτὸ κινούμενον τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, τοῦτο δὲ τῶν λοιπῶν μᾶλλον αἴτιον τῷ ἔσχάτῳ κινούμενῷ τῆς κατὰ τόπον κίνησεως, τὴν αὐτὴν ἄρα κίνησιν κινεῖται τὸ κινοῦν ἦν κινεῖται τὸ κινούμενον, διπέρ ἐλήγεται.

p. 257 a 23.

'Αδύνατον μὲν τὸ τὴν αὐτὴν καὶ κινεῖν καὶ κινεῖσθαι, πλασματῶδες δὲ τὸ ἀλλην μὲν κινεῖν ἀλλην δὲ κινεῖσθαι. καὶ οὐ μόνον πλασματῶδες, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον, εἰπερ ἐπαναβαῖνον ἦξει ποτὲ εἰς τὸ (τὸ) αὐτὸν εἶδος τῆς κίνησεως κινεῖσθαι διπέρ κινεῖ.

p. 257 a 30.

"Εδει εἰπεῖν 'τὸ καθ' αὐτὸν καὶ πρώτως αἴτιον πρότερόν ἔστι τοῦ καθ' ἔτερον αἴτιον καὶ κατὰ συμβεβηκός', αὐτὸς δὲ ἐξ ἔκατέρας ἀντιθέσεως

2. 10 Πανταχοῦ—ῶν addidi ex B 4 διακρινομένας F: διακρινόμενος B δὲ qddidi
10. 13 τουτέστι—λοιποῖς habet etiam B 10 δύμοιομερείας E 10. 11 πρὸς ἕαυτό E: ἐν
ἴαντω B 11 ἐκείνη E: ἐκείνη B 12 διαπορθμευτικὸν B, qui mox post προκατα-
λεβόντος addit χρώματος 30 alterum τὸ addidi

ἐν μόριον παρέλιπεν, τῆς μὲν τὸ 'κατὰ συμβεβηκός' τῆς δὲ τὸ 'πρώτως'. τὸ δὲ καὶ αὐτοῦ ὄντος, καὶ αὐτοῦ ὄντος αἰτίου· οἰκοδομεῖ οὖν καὶ ὁ ἀνθρωπος καὶ ὁ φαλακρὸς καὶ ὁ πῆχυς, ἀλλὰ προηγουμένως τῆς οἰκοδομῆς αἴτιος ὁ ἀνθρωπος καὶ τοῦ φαλακροῦ καὶ τοῦ πῆχεος.

5 p. 257-32 Ἀλλην ἀρχήν.

"Οτι πᾶν τὸ κινούμενον διαιρετὸν εἰς αἱεὶ διαιρετά. καθ' αὐτὸ δὲ διὰ τὸ κατὰ συμβεβηκός· οὐ γὰρ ἀνάγκη τὸ κατὰ συμβεβηκός κινούμενον συνεχὲς εἶναι, οἷον τὴν ψυχὴν καὶ τὸ ποιόν.

p. 257b2.

10 [Διαιρεσίς τοῦ Φιλοπόνου· ἡ δλον δλον κινεῖν καὶ κινεῖσθαι δλον, ἡ ἔκαστον τῶν μορίων αὐτοῦ ἀντικινεῖν ἀλληλα καὶ οὕτως τὸ δλον λέγεσθαι αὐτοκίνητον, ἡ ἐν τι μορίων τοῦ δλου εἰνφι τὸ αὐτὸ καὶ κινοῦμενον καὶ δι' ἔκενο πάλιν λέγεσθαι αὐτοκίνητον, ἡ πάντα τὰ αὐτοῦ μόρια 15 ἔκαστον αὐτοκίνητον εἶναι, ἡ τὸ μὲν εἶναι κινοῦν μόριον τὸ δὲ κινούμενον μόνως καὶ τὸ δλον τὸ ἔξ ἀμφοῖν αὐτοκίνητον λέγεσθαι.]

p. 257b6 Ἐτι διώρισται.

Τὸ κινούμενον, φησίν, ἔτι ἐστὶ πρὸς τῷ δυνάμει καὶ οὔπω ἀπέλαβε τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν, οἷον τὸ θερμαϊόμενον οὔπω ἐστὶ θερμόν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦτο ὄδεύει. τὸ οὖν θερμαίνεσθαι οὔπω ἐστὶ τοῦ εἰδούς τελεία ἀπόληψις 20 ἀλλ' ἀτελής, τὸ δὲ θερμαῖνον ἥδη ἐστὶν ἐνέργεια καὶ τέλειον. ὥστε εἰ τὸ δλον αὐτοκίνητον κινεῖ καὶ τὸ δλον κινεῖται, τὸ αὐτὸ ἐσται τέλειον καὶ ἀτελές. τὸ δὲ τῆς λέξεως οὕτως· διώρισται, φησίν, δτι τοῦτο κινεῖται δπερ ἐστὶ κινητόν, τουτέστι δυνάμει.

p. 257b8.

25 Ἐπεὶ γὰρ τὸ κινούμενον ὄδεύει εἰς τὴν ἐνέργειαν, δῆλον δτι ἐν τῷ κινεῖσθαι ἔτι δυνάμει ἐστίν· ὥστε ἡ κίνησις ἀτελής ἐστι τοῦ κινητοῦ ἐνέργεια. ὁ δὲ 'δέ' ἀντὶ τοῦ 'γάρ'.

p. 257b9 Τὸ δὲ κινοῦν ἥδη ἐνέργεια ἐστίν.

Οὐκ ἐπὶ πάντων ἀληθῆς οὗτος ὁ λόγος. οὐ γὰρ πάντως τὸ ποιοῦν 30 τι ἐνέργεια ἔχει τὸ εἶδος τοῦ γινομένου· ποιεῖ γὰρ μώλωπα ἡ μάστιξ καὶ οὐκ ἐστι μώλωψ, καὶ ἡ παράτριψις θερμαίνει καὶ οὐκ ἐστι θερμότης, κινεῖ δὲ καὶ ἡ ψυχὴ καὶ οὐκ ἐστι κίνησις. ἀλλ' οὐδὲ ἐνέργεια εἰς δπερ κινεῖ

10. 15 ex B, ubi praecedit διαιρεσίς εὐδήμου τῶν τρόπων etc. ex Simplic. f. 186-39 sqq.

10 κινεῖ et 11 δλον F: κινεῖ et δν B 13 αὐτοῦ B 14 μόριον B: μόνως recte F

17 τῷ scripsi: τὸ 24 scholii signum adscribitur vocι ἀτελής 25 κινούμενον] δυνάμει Arist. (praeter EK) 26. 27 ἐνέργειαι

εἰδος, τοῦτο καὶ ἔχει· οὐδὲ γάρ δλως κινεῖται φυσικήν τινα κίνησιν. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ τῶν κατὰ τόπον κινούντων ἀληθῆς ὁ λόγος (οὕτε γάρ αἱ ἡμίονοι αἱ κινοῦσαι τὴν ἀμάξαν ἐνεργείᾳ εἰσὶν ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα δεῖ πορευθῆναι), ἀλλὰ καὶ αὐτὰ δυνάμει ἔχει τὸ ἐφ' φ' κινεῖται, ὡς ἐπὶ τῶν ἡμιόνων καὶ σ τῆς ἀμάξης· ἀμφα γάρ δυνάμει εἰσὶν ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα δεῖ πορευθῆναι. ὅμοιώς καὶ ἐπὶ τῆς παρατρίψεως καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς κινούσης, ἃ κατὰ τόπον οὐδὲ δλως κινεῖσθαι πέφυκεν. διὸ εἰπεν ὁ Ἐριστοτέλης ὅσων ἀνάγκη ἔχειν τὸ συνώνυμον, τὸ ὑπ' αὐτοῦ πάσχον δηλονότι· τότε γάρ ἀνάγκη ἐνεργείᾳ ἔχειν τὸ εἰδος δ ποιεῖ.

10 p. 257b15 εqq.

Τὸ γάρ ζῷον κινοῦν διὰ τῆς βακτηρίας τὴν θύραν αἰτιώτερόν էστι τοῦ κινεῖσθαι τὴν θύραν ἢ ἡ βακτηρία, καὶ μᾶλλον αὐτὸν κινήσει ἢ ἡ βακτηρία. οὗτως καὶ τὸ κινοῦν τι, εἴτα κινούμενον ὑπ' αὐτοῦ, μᾶλλον ἔκείνου αἰτίον էστι τῆς ἑαυτοῦ κινήσεως καὶ μᾶλλον ἔκυτὸν κινήσει· τὰ γάρ 15 μᾶλλον ἐγγίζοντα τῆς κινούσης δυνάμεως μᾶλλον κινεῖται. τὸ αὐτὸν ἐπὶ ἔκαστου μέρους էστιν εἰπεῖν.

p. 258a1 εqq.

[Ἄνελῶν τὰς φευδεῖς ὑποθέσεις, λέγει δπως κινεῖ αὐτὸν ἑαυτὸν τὸ αὐτοκίνητον, δτι οὔτε δλον κινεῖ καὶ κινεῖται, οὔτε ἀντικινεῖ ἄλληλα τὰ μό-
20 ρια, οὔτε ἐν τι μόριον τοῦ δλου էστιν αὐτοκίνητον, οὔτε πλείονα, συνάγει ἐκ τῶν είρημένων τὸ ἀληθές, δτι τοῦ αὐτοκινήτου τὸ μὲν κινεῖ μὲν οὐ κινεῖται δέ, τὸ δὲ κινεῖται μὲν οὐ κινεῖ δὲ ἐξ ἀνάγκης· τῶν γάρ τεσσάρων ἐληλεγμένων ὑποθέσεων τὴν λοιπὴν ἀνάγκη ἀληθῆ εἰναι, τὴν λέγουσαν τοῦ αὐτοκινήτου τὸ μὲν κινεῖν μόνον τὸ δὲ κινεῖσθαι. οὐκ ἐξ ἀνάγκης δὲ καὶ 25 κινεῖν αὐτὸν τοῦτο διὰ τῶν προκειμένων δείκνυσιν, δτι οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὸ κινούμενον τοῦ αὐτοκινήτου μόριον καὶ κινήσει τι· ὥστε συγκεισθαι τὸ αὐτο-
κίνητον ἐκ κινοῦντος μόνον καὶ κινουμένου, καὶ κινοῦντος καὶ κινουμένου μόνως, οἰον ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τοῦ ἴματίου, δπερ κινεῖται μὲν ὑπὸ τοῦ σώματος, οὐ κινεῖ δέ· ἀφαιρεθέντος γάρ τοῦ ἴματίου μένει οὐδὲν 30 ἥττον τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, τὸ ἐκ ψυχῆς λέγω καὶ σώματος. εἰ δὲ συνε-
τέλει τι εἰς τὴν τοῦ αὐτοκινήτου οὐσίαν τὸ εἶναι τι ὑπὲρ κινεῖται ὑπὸ τοῦ σώματος κινούμενου καὶ αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ψυχῆς, ἀφαιρεθέντος αὐτοῦ οὐκ ἔμενε τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον· νῦν δὲ μένει· οὐκ ἄρα ἀνάγκη εἶναι τι δ
κινεῖται ὑπὸ τοῦ σώματος. σύγκειται ἄρα τὸ αὐτοκίνητον ἐκ κινοῦντος μὲν 35 οὐ κινουμένου δέ, καὶ ἐκ κινουμένου μὲν μὴ κινοῦντος δὲ ἐξ ἀνάγκης.]

p. 258a9.

Τὸ ἄ φυχήν, τὸ β σῶμα, τὸ γ τὸ ὑπὸ τοῦ σώματος κινούμενον ἴμα-

2 οὔτε] fort. οὐδὲ ἡμίοναι 7 δισων τὸ κινοῦν Arist. 8 δηλονότι scripsi: δηλον 12 αὐ-
τοκινήσει 18. 35 ex B, cf. p. 834,10 26 πυν σύγκειται? 27 μόνως p. 836,2
34 σύγκειται (συγκινεῖται B) ἄρα κτλ. cf. Simplic. f. 289:27 37 fort. ψυχή

τιον, εἰ τύχοι, ἡ ἔτερόν τι. καὶ φησί· σύγκειται τὸ αὐτοκίνητον ἐκ κινοῦντος μόνως καὶ κινουμένου, καὶ κινοῦντος καὶ κινουμένου μόνως, οἷον ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ ἴματίου, δπερ κινεῖται μὲν ὑπὸ τοῦ σώματος, οὐ κινεῖ δέ· ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ ἴματίου μένει οὐδὲν ἡττον τὸ λοιπὸν αὐτοῦ κίνητον, τὸ ἐκ ψυχῆς λέγω καὶ σώματος.

p. 258^a11 Εἴπερ γὰρ καὶ διὰ πολλῶν.

Ἐπειδὴ δύνατὸν πολλὰ εἶναι τὰ μεταξὺ κινοῦντα καὶ κινούμενα, ἔσχατον δέ ἐστι τὸ μόνως κινούμενον, διὰ τοῦτο, εἴπερ ἄρα καὶ δύνατὸν διὰ πλειόνων ἀφικέσθαι εἰς τὸ γὰρ μόνως κινεῖται, δμως νῦν ὑποκείσθω δι' ἑνὸς κινουμένου καὶ κινοῦντος· εἰ γὰρ δειχθείη διτὶ οὐδὲ ἐν ἐξ ἀνάγκης εἶναι δεῖ καὶ κινούμενον καὶ κινοῦν, πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ πλείονα.

p. 258^a20.

Τὰ τοῦ αὐτοκινήτου μόρια ἀπτονται ἀλλήλων, ἢ τὰ ἀμφότερα σώματα εἶπεν· δσον γὰρ ἐκ τῶν εἰρημένων οὕπω δῆλον εἰ σῶμα ἡ ψυχὴ ἡ ἀσώματος. εἰ γὰρ σῶμα ἡ ψυχὴ, ἀνάγκη καὶ αὐτὴν ἀπτεσθαι τοῦ σώματος καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς, εἰ δὲ μὴ εἴη σῶμα, αὐτὴ μὲν ἀφεται τοῦ σώματος τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς οὐκέτι. διὸ εἶπεν θατέρου θατέρον. οὐ γὰρ τῷ τὰ πέρατα συμβάλλειν, ἀλλὰ τῷ πάσχειν τι εἰς τὴν οὐσίαν ὑπὸ τοῦ ἀσωμάτου τὸ σῶμα, ὡς ἐπὶ λοιδορίας καὶ λύπης· λέγομεν γὰρ ἡψατό μου ἡ λοιδορία 20 καὶ ἡ λύπη', ἀλλὰ οὐκ ἐγὼ τῆς λύπης ἡ τῆς λοιδορίας'. ζωῦται γοῦν ὑπὸ τῆς ψυχῆς τὸ σῶμα καὶ γίνεται ζῶν καὶ αἰσθητικὸν πάσχον εἰς τὴν οὐσίαν ὑπὸ αὐτῆς, ἡ μέντοι ψυχὴ εἰς τὴν οὐσίαν οὐδὲν πάσχει ὑπὸ αὐτοῦ, εἰ μή τι ἄρα ὑπὸ τοῦ πνεύματος· εἰδὸς γὰρ οὖσα τοῦ πνεύματος συμφθεῖρεται αὐτῷ.

25 p. 258^a21.

Προσυπακουστέον 'οὕπω δῆλον', εἴτα τὸ μὲν γὰρ κινούμενον.

p. 258^a27 sqq.

Εἰ ἀπορήσει, φησί, τις λέγων· ἐὰν ἀφέλῃ τις μόριον ἐκ τοῦ κινοῦντος, εἰ συνεχές, ἡ τοῦ κινουμένου συνεχοῦς ὅντος, οἷον τὴν χειρα 30 τὸν δάκτυλον, ἀρα τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον ἔσται ἡ οὐ; καὶ εἰ μὲν ἀφαιρεθέντος τινὸς τούτων, οἷον χειρὸς ἡ δακτύλου, μένει τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, οὐκ ἔστι τὸ δόλον πρώτως αὐτοκίνητον, ἀλλὰ τὸ χωρὶς τοῦ μορίου τοῦτον ἔστι τὸ πρώτως αὐτοκίνητον. λύει δὲ τὴν ἀπορίαν οὗτως, διτὶ δυνάμει 35 ἔστι τὸ συνεχὲς πᾶν διαιρετόν, οὐκ ἐνεργείᾳ· ὥστε τὰ μέρη δυνάμει εἰσὶν τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, οὐκ ἀν τὸ ἐξ ἀρχῆς πρώτως αὐτοκίνητον, ἐπειδὴ

6 πολλῶν etiam Arist. codices EK, at cf. v. 9 14 εἰ Brandis p. 437^a20: ἡ 26 cf. Alexander ap. Simplic. f. 289v 15 28 Εἰ abundant 30 ἀκλητον

δὲ δυνάμει εἰσὶ τὰ μέρη, ἔστι μὲν καὶ τὸ δλον ἐξ ἀρχῆς αὐτοκίνητον, δταν δὲ ἀφαιρεθῆ τὸ μέρος, ἔτερον γίνεται αὐτοκίνητον· τὸ γάρ ἐξ ἀρχῆς δλον οὐκέτι σφύζεται. ὥστε δυνάμει εἰσὶ πολλὰ αὐτοκίνητα ἐν τῷ δλῳ.

[Ἀπορίαν τινὰ ἔκτιθεται ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις. ἀρά, φησίν, ἐὰν ἀφέλγ
5 τις μόριον ἐκ τοῦ κινούμενου συνεχοῦς ὄντος ἡ καὶ ἐκ τοῦ κινοῦντος εἰπερ
ἡν συνεχές, πλὴν ἐπειδὴ τὸ κινούμενον ὅμοιογουμένως συνεχές ἔστιν, ἐάν
τις ἀφέλγ μόριον ἐξ αὐτοῦ, οἷον τὴν χειρα ἡ τὸν δάκτυλον, ἀρά (τὸ) λοι-
πὸν αὐτοκίνητον ἔσται ἡ οὐ; δτι μὲν οὖν τινῶν μορίων τῶν οὐ καιρίων
ἀφαιρεθέντων, οἷον δακτύλου ἡ χειρός, μένει τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, πρό-
10 δλον. ἔχει οὖν τοῦτο ἀπορίαν. εἰ γάρ ἀφαιρεθέντος τοῦ μορίου ἔμεινε
τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, οὐκ ἡν ἄρα τὸ δλον πρώτως αὐτοκίνητον, ἀλλὰ τὸ
χωρὶς τοῦ μορίου τοῦτο ἔστι τὸ πρώτως αὐτοκίνητον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς
ἀφαιρέσεως τοῦ ἴματίου ἔμεινε τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, δῆλον δτι οὐ συνε-
15 πλήρου τὸ αὐτοκίνητον τὸ ἴματιον. ἡ μὲν οὖν ἀπορία τοιαύτη, ἐπιλύεται
δ' αὐτήν, δτι δυνάμει μέν ἔστι τὸ συνεχὲς πᾶν διαιρετόν, ἐνεργείᾳ δὲ οὐ·
ώστε τὰ μέρη δυνάμει εἰσὶν ἐν τῷ δλῳ, οὐκ ἐνεργείᾳ. εἰ μὲν οὖν ἡν
ἐνεργείᾳ τὰ μέρη, εἰτα ἀφαιρεθέντος τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος μέρους ἔμενε
τὸ λοιπὸν αὐτοκίνητον, τῷ οντι οὐκ ἡν τὸ ἐξ ἀρχῆς πρώτως αὐτοκίνητον,
ώσπερ ἐπὶ τῆς ἀφαιρέσεως ἔχει τοῦ ἴματίου, ἐπειδὴ δὲ δυνάμει εἰσὶ τὰ
20 μέρη, ἔστι μὲν καὶ τὸ δλον αὐτοκίνητον, δταν δὲ ἀφαιρεθῆ τὸ μέρος, ἔτε-
ρον γίνεται αὐτοκίνητον· τὸ γάρ ἐξ ἀρχῆς δλον οὐκέτι σφύζεται. ὥστε
δυνάμει ἔνεισι πολλὰ αὐτοκίνητα ἐν τῷ δλῳ, δταν δὲ ἐνεργείᾳ διαιρεθῆ
τοῦ δλου τὸ μέρος, γίνεται αὐτοκίνητον τὸ καταλειφθέν.]

p. 258 v 2.

25 [Φιλόπονος λέγει· καλλιών ἔστι στίζειν ἐν τῷ διαιρετοῖς· τὸ γάρ
διαιρετὸν αὐτὸ τοῦτο δυνάμει ἔστιν. ἡ δὲ ἔννοια αῦτη· οὐδὲν κωλύει τῷ
κατὰ δύναμιν διῃρημένῳ καὶ μὴ κατ' ἐνέργειαν ἐνεῖναι δυνάμει. ἔστι γάρ
ἐν τῷ ζῷῳ δυνάμει πολλὰ πρῶτα, (ἢ) αὐτοκίνητα μὲν γίνεται τινῶν μορίων
διαιρουμένων, εἰ γε καὶ τὸ δλον πρώτως αὐτοκίνητον, καὶ τὸ μετὰ ἀφαί-
30 ρεσιν τοῦ μορίου ἔτερον πάλιν πρώτως αὐτοκίνητον.]

p. 258 v 12.

Τὸ ζητεῖν, φησίν, εἴτε πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἀΐδιοι εἰσὶν ἀκίνητοι οὐσαι,
εἴτε τινὲς μὲν ἀΐδιοι τινὲς δὲ οὐκ ἀΐδιοι, οὐκ ἔστι τῆς προκειμένης πραγμα-
τείας, ἀλλὰ τῆς Περὶ ψυχῆς, τὸ δὲ νῦν πρόκειται δεῖξαι δτι ἔστι τι τὸ
35 ἀκίνητον αἴτιον πάσης ἐκτὸς μεταβολῆς, αἴτιον δὲ τοῖς ἄλλοις κινήσεως.

p. 258 v 16 Ἐπί τινων.

Ἐπειδήπερ τὰς ἀλόγους ψυχὰς μὴ ἀΐδιους εἶναι ἀλλὰ γινομένας καὶ

4. 23 ex B 5 εἰπερ F: ὥσπερ B 7 τὸ F: om. B 13 fort. (εἰ) ἔμεινε 20 καὶ]
κατὰ BF 22 fort. ἀφαιρεθῆ 25. 30 ex B, cf. Simplic. f. 290v8 25 τῷ scripsi: τοῖς B
28 ἀ addidi et mox εἰ γε scripsi pro εἴτε 35 τῆς ἐκτὸς Arist. (praeter EK, Simpl. f. 291v40)

ἀπογινομένας ὡμολόγηται, ἔστω, φησί, τοῦτο δεδομένον καὶ τῶν τοιούτων ἀρχῶν μὴ ἀιδίους εἶναι * * * καὶ ταύτας εἰς τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι παράγεσθαι διὰ γενέσεως καὶ φυηρᾶς. πᾶσα γάρ γένεσις μεριστοῦ τινός ἐστι πράγματος καὶ ἐν γρόνῳ τινί, διὰ τὸ μὴ ἀθρώας εἰς τὸ εἶναι παράγεσθαι ὃ τὸ μεριστόν, ἀλλὰ κατὰ μέρος. ὅμοιώς δὲ φυηρὰ πᾶσα μεριστοῦ τινός ἐστι, διὰ τὸ κατὰ μέρος πάλιν ἀπογίνεσθαι. εἰ δέ τι ἐστι τῶν ἀσωμάτων καὶ ἀμερῶν μὴ ἀιδίον, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ὃν ποτὲ δὲ μὴ ὃν, ἀναγκαῖον τοῦτο διὰ γενέσεως παράγεσθαι εἰς τὸ εἶναι, μηδὲ ἐν γρόνῳ. ἀλλ' εἶναι η μὴ εἶναι ἀχρόνως, οἷοί εἰσιν αἱ ἀλογοὶ ψυχαὶ καὶ τὰ ἔνυλα εἰδη καὶ αἱ ἀφάρι.

10 p. 258b 24 sqq.

"Οσον, φησίν, ἔχ τῶν δεδειγμένων, τὸ μὲν κινούμενον μεριστόν ἐστιν ἔξι ἀνάγκης, τὸ δὲ κινοῦν οὐκ ἀνάγκη μεριστὸν εἶναι.

p. 258b 29 sqq.

Τουτέστιν διτὶ οὔτε ἀπλῶς πάσης τῆς κατὰ γένεσιν καὶ φυηρὰν ἀιδίον 15 τητος ἐν τί ἐστι καὶ μερικὸν αἴτιον, οὔτε ἄλλης μὲν ἄλλο ἑτέρας δὲ ἑτερον, οἵον φέρε εἰπεῖν τῆς γενέσεως καὶ φυηρᾶς ἐν τι η ἀπλῶς πάσης, η τῆσδε μὲν τῆς οὐσίας ἄλλο ἑτέρας δὲ ἑτερον. ὅμοιώς καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ ποιότητα μεταβολῆς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

p. 259a 3 'Αλλ' οὐδὲν ἡττον.

20 Οὐδὲν ἡττον καὶ οὕτως ἐστὶ τις κίνησις καθολικωτέρα τῶν ἐν γενέσει καὶ ἀιδίοις, ἡτις ἐστὶν ἑτέρα παρ' ἔκαστην τῶν κατὰ μέρους· τοῦτο γάρ ἐστὶ τὸ καὶ τοῦτο παρ' ἔκαστον.

Εἰς τὸ αὐτό, αἱ γὰρ τῶν σφαιρῶν εἰς τὴν τῆς ἀπλανοῦς ἀνάγονται, ἡτις ποιεῖ τὰς λοξὰς καὶ πρὸς τὸν ζῳδιακὸν κινήσεις συνθέτους ἔχ τε τῆς 25 ἰδίας αὐτῶν κινήσεως τῆς ἐπ' ἀνατολάς, καὶ τῆς ἐνδιδομένης αὐταῖς παρ' αὐτῆς, λέγω δὴ τῆς ἐπὶ δύσιν.

p. 259a 13 sqq.

Εἰ δέδεικται διτὶ ἀνάγκη εἶναι αἱ κίνησιν, οὐκ ἐνδέχεται ποτε μὴ εἶναι· εἰ δὲ τοῦτο, ἀνάγκη συνεχῆ εἶναι καὶ αἰδίον. μηδενὸς γάρ ὅντος 30 αἰδίους ἐνδέχεται τὰς μερικὰς φυηρτὰς οὐσίας πάσας φυηρῆναι καὶ διακιπεῖν ἐν μέσῳ, οὕτω δὲ ἐφεξῆς μὲν εἰσιν συνεχεῖς δὲ οὐ. αἰδίου δὲ οὐσίης τῆς κινήσεως συνεχῆ ἀνάγκη εἶναι, εἰ δὲ συνεχής, δῆλον διτὶ καὶ μία, εἰ δὲ μία, ἀνάγκη καὶ τὸ κινητικὸν αὐτῆς αἴτιον ἐν εἶναι καὶ αἰδίον.

p. 259b 2 sq.

35 Ἡ ἐκ παραλλήλου καλεῖ τὸ αὐτὸν ζῆρον καὶ ἔμψυχον, η ἔμψυχα καλεῖ τὰ ζωφύτα. τὰ δὲ ἐντεῦθεν μεταξύλογία ἐστίν.

2 lacunam signavi

8 διὰ] fort. μὴ διὰ

25 αὐταῖς] αὐτοῖς

36 ζωφύτα

p. 259^b 6.

Βούλεται δεῖξαι διτι οὐ πάσης κινήσεως ἔστιν αἴτια τὰ αὐτοκίνητα, ἀλλὰ μόνης τῆς κατὰ τόπον, καὶ ταύτης οὐ κυρίως· δέονται γὰρ καὶ τῶν ἔξωθεν. ὑπό τε γὰρ τῶν δρεκτῶν κινεῖται ἔξωθεν ὄντων καὶ οὐ ποτὲ τροφῆς· πεττομένης γάρ καθεύδουσιν.

p. 259^b 11.

Τοιῶσδε η̄ τοιῶσδε διατιθὲν τὸ σῶμα.

p. 259^b 12.

Πληρούμενων τῶν πόρων δι' ᾧν αἱ αἰσθητικαὶ δυνάμεις χορηγοῦνται.

10 p. 259^b 15.

Ἄλλος η̄ καιρὸς η̄ τόπος· τὸ γὰρ ἔμφυτον θερμὸν τῇ τοῦ αἵρος συμμεταβάλλον κράσει τοίως η̄ τοίως τὸ ζῆσθαι κινεῖ.

p. 259^b 20 sqq.

Αἱ ἀλογοὶ ζωαί, αἴτινές εἰσιν ἐν ὑποκειμένοις τοῖς σώμασιν, ὥστε 15 συγχινεῖσθαι αὐτοῖς κατὰ συμβεβήκος· ὁ γὰρ νοῦς οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ἔξωθεν ἐπιλάμπει τῷ σώματι.

p. 259^b 30 sq.

Τουτέστιν δσα κινοῦνται μὴ μόνον περὶ τὰ ἴδια κέντρα ὑφ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλα ὑφ' ἔτερων, ὑπό τε τῶν ἴδιων ἐπικύκλων καὶ τῶν 20 σφαιρῶν καὶ ἔτι τῆς ἀπλανοῦς. ταῦτα δέ ἔστι τά τε ἄστρα καὶ οἱ ἐπίκυκλοι.

p. 260^a 4 sq.

Τουτέστιν ἀεὶ τὴν αὐτὴν σχέσιν φυλάττον πρὸς τὸ κινούμενον.

p. 260^a 8 sq.

'Ο γὰρ ἡλιος πρὸς βορρᾶν γινόμενος η̄ πρὸς νότον, η̄ ψύχει η̄ θερμαίνει τὰ ἐνταῦθα, τῷ εἰς ἐναντίους τόπους γίνεσθαι ἐναντίας καὶ τὰς ἐνεργείας ποιούμενος, καὶ ἐπειδὴ οὗτοι οἱ τόποι, τὸ βόρειον καὶ τὸ νότιον, οὐκ εἰσὶν ἐναντία, ἀλλὰ τὸ ἄνω καὶ κάτω, διὰ τοῦτο εἴδη αὐτὰ ἐναντία καλεῖ, ὡς ἐναντίων εἰδῶν ποιητικά, θερμότητος καὶ ψύξεως. εἴτα ἐπειδὴ αἱ ἐναντίαι κινήσεις ἡρεμίᾳ διαλαμβάνονται, ὡς δεῖξει, εἰκότως καὶ τῆς ἡρεμούσας τῶν τῇδε τὰ οὐράνια αἰτιάται.

p. 260^a 26.

Τὴν ἀΐδιον καὶ πρώτην καὶ συνεχῆ καὶ μίαν, διότι καὶ τὸ κινοῦν καὶ πρῶτόν ἔστι καὶ ἐν καὶ ἀμετάβλητον.

p. 260•33.

Εἰ γάρ ἡ τροφὴ ἐναντία οὖσα τῷ τρεφομένῳ μεταβαλλει καὶ ἔξομοιοῦται αὐτῷ, ἡ δὲ εἰς ἐναντία μεταβολὴ ἀλλοιώσις ἐστι, καὶ ἡ τροφὴ ἄρα δι' ἀλλοιώσεως γίνεται.

5 p. 260b 7 sqq.

Τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα οὐκ ἀρέσκει αὐτῷ, ἀλλὰ δι' Ἀναξαγόραν καὶ Ἐμπεδοκλέα λέγοντα

ἀλλὰ μόνον μῆciς τε διαλλαξίς τε μιγέντων.

φησὶν οὖν ὅτι καὶ κατ' ἔκεινους πρώτη ἡ κατὰ τόπον κίνησις· εἰ γάρ 10 πάντα τὰ πάθη πυκνώσει καὶ ἀραιώσει γίνονται, δὲ ἐστι συγχρίσει καὶ διακρίσει, διάκρισις δὲ καὶ σύγχρισις γίνεται συνίσανόντων ἢ διισταμένων τῶν σωμάτων, πᾶσα ἄρα μεταβολὴ δεῖται τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. ἐκ δὲ τοῦ διοικοῦσι καὶ τοῦ λέγεται δείκνυσιν ὅτι οὐκ ἀρέσκεται τῷ δόγματι

p. 260b 19.

15 Τουτέστι τὸ κατὰ τὴν τῆς οὐσίας τελειότητα καὶ ὑπεροχήν.

p. 260b 29 sq.

Οὐ 'τοῖς ἀιδίοις μόνον', ἀλλὰ 'ταύτην μόνην τοῖς ἀιδίοις'· οὐδὲμίαν γάρ ἀλληγ κινοῦνται τὰ οὐράνια.

p. 261•1 sqq.

20 'Ημεῖς, φησίν, οὐ ζητοῦμεν τὸ ἐπὶ ἑνὸς ἀτόμου συμβαῖνον, ἀλλ' ἐν τῷ παντὶ τίς ἐστι πρώτη κίνησις, ἔστι δὲ πάντως πρὸ τῆς τοῦδε γενέσεως κίνησις, εἰ καὶ μὴ αὐτοῦ, ἀλλὰ τῶν σπειράντων.

p. 261•7 Καὶ τούτου ἔτερον πρότερον.

'Η τὴν τῶν πάππων λέγει κίνησιν τὴν τοὺς γεννήσαντας γεννήσασαν, 25 ἢ μᾶλλον τὴν τῶν οὐρανίων.

p. 261•8.

Εἰ γάρ πρωτίστη τῶν ἀλλων μεταβολῶν ἡ γένεσις, πάντα αὐτῆς μεθέξουσιν, ὥστε πάντα γενητὰ ἔσονται· εἰ δὲ γενητά, καὶ φθαρτά· καὶ οὐδὲν ἀιδίον.

30 p. 261•13 'Ἐπ' ἀρχὴν ιόν.

'Αντὶ τοῦ ἐπὶ τέλειον εἰδος.

p. 261•17.

Τὰ ζωόφυτα λέγει.

p. 261•36.

Ἐπειδὴ ἀόριστον τὸ μέγεθος καὶ ἡ μικρότης, διὰ τοῦτο φῆσιν ἡ τελειότης μεγέθους καὶ ἀτέλεια· ἡ γάρ τελειότης τοῦ μεγέθους ὥρισται ἐν ἔκαστῳ εἶδει.

5 p. 261b1 Τὸ δὲ μὴ ἀεὶ κινούμενον.

Τὸ μὴ ἀεὶ λευκαινόμενον, φῆσίν, ἡ μελαινόμενον ἡ ἄλλην τινὰ κίνησιν κινούμενον, ἀλλ' ἀρχὴν λαμβάνον τοῦ κινεῖσθαι τήνδε τὴν κίνησιν, ἀνάγκη πρότερον ἡρεμεῖν, εἰπερ ὅλως ἐστὶ πρὸ τῆς κινήσεως· δεῖ γὰρ τὸ ἡρεμοῦν εἰναι τι, ἵνα καὶ ἡρεμῇ. εἰ τοίνυν τὸ μελαινόμενον οὕπω λευκόν καίνεται (τὸ γὰρ λευκαινόμενον ἀπὸ μέλανος ἔξισταται, οὐκ ἀπὸ λευκοῦ), ἀρχὴν δέ ποτε λαμβάνει λευκάνσεως, ἡρεμήσει πρότερον καὶ ἐσται μεταξὺ λευκάνσεως καὶ μελάνσεως ἡρεμία. τὸ δὲ ὃν πρότερον προσέθηκεν διὰ τὴν γένεσιν· τὸ γὰρ μεταβάλλον ἀπὸ τοῦ μὴ εἰναι εἰς τὸ εἰναι οὐκ ἡν πρότερον, ὥστε οὐδὲ ἡρεμεῖ. διό, φῆσίν, οὐδὲν πρὸς τὸν λόγον, εἴτε ἡρεμία ἐστὶ μεταξὺ γενέσεως καὶ φθορᾶς, εἴτε μὴ. Ιστέον δὲ διὰ οὐ δεῖ λέγειν (ἢτι) οὐδὲ ἀρμόττει ὁ λόγος ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς διὰ τὸ τὰ μὲν ἐναντία μὴ δύνασθαι ἀμφα εἰναι, γένεσιν δὲ καὶ φθορὰν μὴ εἰναι ἐναντία· οὐ δεῖ γὰρ οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἀλλων τῷ τοῦ ἐναντίου δύναματι χρῆσθαι, ἀλλ' ἀπλῶς τῷ μὴ δύνασθαι ἀμφα εἰναι, διπερ ἐπὶ πάντων ἀντικειμένων ἐστὶν 20 ἀληθές.

p. 261b3 Ἐπὶ τῶν μεταβολῶν.

Τῶν μὴ οὐσῶν κινήσεων, τουτέστι γενέσεως καὶ φθορᾶς.

p. 261b7.

Οὐδέν, φῆσίν, πρὸς τὸ προκείμενον ἡμῖν συμβάλλεται, εἴτε ἐναντίαι 25 εἴτε μὴ γένεσις καὶ φθορά, ἀλλὰ τοῦτο μόνον, εἰ μὴ δύνανται ἀμφα εἰναι.

p. 261b19 Καθάπερ τὸ ἵσον.

Τῷ γὰρ ἵσῳ οὐδχ ὡς μείζονα καὶ ἐλάσσονα ἀντίκεινται, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς ἄνισον ἵσῳ ἀντίκεινται, καὶ τῷ συμμέτρῳ τὸ τε ὑπερέχον καὶ ἐλλείπον ὡς ἀσύμμετρα. Ιστέον δὲ διὰ δταν δύο τῷ αὐτῷ ἀντίκεινται, οὐ 30 κατὰ τὸ αὐτὸν ἀντίκεινται, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς εἶδος εἶδει, τὸ δὲ ὡς ἔξις στερήσει, οἷον τῇ θρασύτητι ἀντίκειται καὶ ὡς στερήσει ἡ συμμετρία καὶ ὡς εἶδει ἡ δειλία. οὗτω καὶ τῇ κινήσει ὡς μὲν (εἶδει) εἶδος ἡ ἀντικειμένη κίνησις ἀντίκειται, ὡς δὲ ἔξις στερήσεις ἡ ἡρεμία.

2 ἡ] ἡ 16 δτι F: οιμ. οὐκ^X 19 τῷ F: τὸ 27 ἀντίκειται 29. 30 οὐ κατὰ BF:
οὐκ αὐτῷ 30 ἀντίκειται 32 alterum εἶδει addidi

p. 261 b 22.

"Οτι οὐκ εἰσὶν αἱ ἀντικείμεναι μεταβολαὶ συνεχεῖς, δῆλον ἐκ τῆς γενέσεως καὶ τῆς φύσις· οὐ γάρ ἂν ἡ φύσις εἰς τὸ εἰναῖς τι ἄγουσσα διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτὸν ἔκινει, καὶ σκοπὸν ἐτίθετο ποιῆσαι ἵνα εὐθὺς φθείρῃ.

5 p. 261 b 32.

Τὸ γὰρ ἄπειρον κατ' ἐνέργειαν οὐχ ὑφέστηκεν.

p. 261 b 34.

Τῷ γὰρ ἄνω τὸ κάτω ἐναντίον, τὸ δεξιὸν τῷ ἀριστερῷ, τῷ ἔμπροσθεν τὸ ὄπισθεν.

10 p. 262 a 4.

Τὸ ἐν φῷ ἐπὶ τοῦ εἴδους τάττει, δθεν καὶ ἀπαριθμεῖται τὰ εἰδῆ τῆς κινήσεως. — Πάθος ἐπὶ ἀλλοιώσεως, εἰδος ἐπὶ γενέσεως καὶ φύσις.

p. 262 a 8 sqq.

Τῇ μὲν κύκλῳ κινήσει οὐκ ἔστιν ἐναντία κίνησις (κύκλῳ δέ ἔστι κίνησις ἡ τοῦ διοῦ κύκλου, οἵσι εἰσὶν αἱ τῶν οὐρανίων κινήσεις· οὐ γὰρ δυνατὸν δύο κύκλους ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς κινεῖσθαι, ἵνα καὶ ἐναντιωθεῖεν ἀλλήλαις), ταῖς δὲ ἐπὶ κύκλου κινήσεσιν οὐκ ἄτοπον ἐναντίωσιν εἶναι. ἐπὶ γὰρ τοῦ αὐτοῦ κύκλου δύο τινὰ δύνανται ἀντιτροσώπως κινεῖσθαι.

p. 262 a 12 'Αλλ' οὐχ ἡ εἰς πλάγιον τῇ ἄνω.

20 Οὐκ ἔστιν ἡ εἰς τὰ πλάγια κίνησις τῇ ἐπὶ τὸ ἄνω ἐναντία· διὸ οὐδὲ ἴστᾶσιν ἀλλήλα τὰ οὐτως κινούμενα, ἀλλὰ συνωθοῦσι καὶ λοξὴν κινοῦνται κίνησιν. ὑποκείσθω γὰρ τετράγωνον χωρίον καὶ κινούμενά τινα τὸ μὲν ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὡς ἐπὶ τὸ κάτω, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὰ πλάγια. ὅταν συνέλθωσι ταῦτα περὶ τὴν γῆν, οὐ στήσουσιν *(ἀλλήλα)* ἀλλὰ συνωθήσουσι 25 καὶ λοξὴν κινήσουσι κίνησιν κατὰ τὴν διάμετρον τοῦ χωρίου. δῆλον οὖν διὰ οὐκ ἐναντίαι αἱ κινήσεις αὗται (οὐδὲ γὰρ ἴστῶσιν ἀλλήλας), ἀλλ' εἰ ἄρα ὑπεναντίαι, διότι ἀλλως ἐμποδίζουσι πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς αὐτῶν πρόθεσιν· οὐ γὰρ δὴ πρὸς τὴν κίνησιν ἀπλῶς.

p. 262 a 19 Τριῶν γὰρ ὄντων.

30 Τοῦ μέσου, φρσί, ποτὲ μὲν δυνάμει λαμβανομένου ποτὲ δὲ ἐνεργείᾳ, ὅταν μὲν ἐνεργείᾳ λαμβάνηται καὶ διαιρῇ τὴν γραμμήν, τότε τῷ ὑποκειμένῳ ἐν δινό λόγους ἀναδέχεται· ἔστι γὰρ τὸ αὐτὸν μὲν ἀρχή, τοῦ δὲ πέρας. ὅταν

2. 4 bis scripta in dextro et imo margine f. 63r 6 cf. Simplic. f. 299 r 11 sqq. 17 ἀλλήλοις F 19 τὸ πλάγιον Arist. (τὸ eras. in E) 24 τὴν γῆν corrupta: τὴν διάμετρον Diels ἀλλήλα addidi 27 fort. ἀλλήλως 31 διαιρεῖ τότε κτλ.] cf. p. 761, 10. 764, 2

οὐν ἐπὶ τῆς κατ' ἐνέργειαν διηγημένης γραμμῆς κινεῖται τι, γινόμενον ἐν τῷ κατ' ἐνέργειαν σημείῳ τῷ διαιροῦντι αὐτὴν ἀνάγκη στῆναι. δεῖ δὲ λαμβάνειν διαιρουμένην τὴν γραμμὴν καὶ τὸ σημεῖον κατ' ἐνέργειαν γινόμενον οὐ τῇ τομῇ, ἀλλὰ τῷ κινούμενον μέχρις ἔκείνου ἀφιγμένον ὡς ἐπὶ πέρας οὗτως 5 ἀνακάμπτειν· τῷ γάρ πέρας σχεῖν τὸ σημεῖον τῆς ἐπὶ τάδε κινήσεως, ἐνεργείᾳ εἰληπται τὸ σημεῖον, διπερ ἀρχὴ γίνεται τῆς ἐπὶ θάτερα κινήσεως. καὶ μὴ ἀνακάμπτῃ δὲ ἀλλὰ τὸ λοιπὸν ἥμισυ φέρηται, ὀσαύτως· ὡς ἐπ' ἄλλην γάρ γραμμὴν ἄρχεται κινεῖσθαι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου.

p. 262 a 22 sqq.

10 Τῷ διλφ μεγέθει οὐ γίνεται διαιρεσίς τὸ νῦν· οὐδὲ γάρ ἐπεὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν σημείων εἰπεν εἶναι τὸ κινούμενον ἐν τῷ νῦν, διὰ τοῦτο καὶ διαιρεῖ τὸ νῦν τὸ διλφ μεγέθος· δυνάμει γάρ εἰληπται, οὐκ ἐνεργείᾳ.

p. 262 a 32 Αἰεὶ στήσεται τὸ ἀ φερόμενον.

'Εάν τις εἴποι, φησίν, διαίρεσις τὸ νῦν· οὐδὲ γάρ ἐπεὶ ἐν 15 ἑκάστῳ τῶν σημείων καὶ ἀπογίνεται, ἐπειδὴ τὸ γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ νῦν ἀνάγκη γενέσθαι, συμβήσεται παντελῶς ἀναιρεθῆναι τὴν κίνησιν· πάντων γάρ δύο νῦν μεταξὺ χρόνος. ὅστε ἡρεμήσει ἐν ἑκάστῳ τῶν νῦν, εἰ δὲ τοῦτο, ἀναιρεθήσεται παντελῶς ἡ κίνησις.

p. 262 b 5.

20 Κατ' ἐνέργειαν, διπερ γίνεται τελευτὴ καὶ ἀρχὴ.

p. 262 b 6.

Οὗτω, φησί, ποιεῖ αὐτὸς ἀρχὴν καὶ τελευτὴν, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ νοήσοι, διότι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος οὐ φύσει εἰσίν, ἀλλὰ σχέσει· πέρατα γάρ εἰσι φύσει ἐν ἥμιν λοιπὸν τὸ δύεν ἀνέλωμεν ἀρξαμένοις ἔκεīνο ἀρχὴν ποιῆ- 25 σαι, ὥσπερ νῦν ἀρξαμένοις ἀπὸ τοῦ ἀ ποιοῦμεν τὸ β τέλος αὐτοῦ εἶναι, τοῦ δὲ γ ἀρχὴν τὸ β.

p. 262 b 10 sqq.

Δυνάμει διηγημένη· τὸ φερόμενον τὸ δ. ἐλαφε δὲ ἀντὶ ὅλης τῆς γραμμῆς ἔχατέρας αὐτῶν τὰ πέρατα.

30 p. 262 b 20 'Αλλ' ἦν ἐν τομῇ χρόνοι.

'Ἐπὶ τοῦ ἀδιαιρέτου μεγέθους, διαίρεσις τὸ δ ἐν τῷ ζ οὐκ ἦν ἐν χρόνῳ τινί, ἀλλ' ἐν τομῇ χρόνου, ὥσπερ τὸ ἀ ἐν τῷ β ἐν χρόνῳ τινί ἦν καὶ οὐκ ἐν τῷ νῦν.

4 et 5 τῷ scripsi: τὸ 5. 6 ἐνέργεια (sic) 17 δύο] β 24 et 25 num ἀρξά-
μενοι? 28. 29 videntur tria esse scholia, scil. ad p. 262 b 10, 14 et 17 28 incer-

tum utrum δ an α 29 scriptum ἔχατέρῳ quod ἔχατέρου esse videtur

p. 262^b 21 sq.

Ἐπὶ τῆς συνεχοῦς, φησί, γραμμῆς ἀδύνατον λέγειν δτι ἐν τῷ μέσῳ σημεῖῳ ἐν χρόνῳ τινὶ ἔστιν.

p. 262^b 23.

5 Τῆς ὅλης γραμμῆς πέρατα τὸ δὲ καὶ ἡ, φερόμενον ποτὲ μὲν κάτωθεν ἄνω ποτὲ δὲ ἄνωθεν κάτω. τῷ οὖν ἐνὶ πέρατι, τῷ δὲ, ὡς δύο κέχρηται, αὐτὰ δὲ τὰ πέρατα λαμβάνει ἀντὶ τῶν κινουμένων.

p. 262^b 28 Ἀλλὰ μὴν τήν γε πάλαι λύσιν.

Οὐ δυνατόν, φησίν, ἐπὶ τοῦ ἀνακάμπτοντος εἰπεῖν ταῦτα, ἀπέρ ἐπὶ 10 τοῦ συνεχοῦς κινουμένου ἐλέγομεν, δτι ἐν τῷ σημείῳ ἔστι μόνον ἐν τῷ νῦν, οὐδὲ μέντοι γίνεται καὶ ἀπογίνεται· ἔκει γάρ κατὰ δύναμιν ἐλάμβανε τὸ σημεῖον.

p. 263^a 6 sqq.

*Ἀνω γάρ συνήγετο ἄτοπον δτι τὰ ἀπειρα διέξεισιν, ἐνταῦθα δὲ δτι 15 ἀριθμήσει τὸ ἀπειρον, ἀδύνατον δὲ τὸ ἀπειρον ἀριθμηθῆναι· πᾶς μὲν γάρ ἀριθμὸς δρος ἔστι τις καὶ οἶν περιγραφή, τὸ δὲ ἀπειρον ἀρίστον. τὸ δὲ πρότερον ἀριθμεῖν ἀντὶ τοῦ πρὸν κινηθῆναι καὶ ἄλλο ἥμισυ ἀριθμεῖν δὲκινηθῆ, καὶ τοῦτο ποιεῖν καθ' ἔκαστον τῶν ἥμισεων.

p. 263^a 17 sq.

20 Τουτέστι πρὸς αὐτὸ τοῦτο, εἰ δλως οἶν τε διεκελθεῖν ἡ ἀριθμῆσαι τὰ ἀπειρα, οὐχ ἴκανὴν εἴπομεν τότε λύσιν.

p. 263^a 18.

*Εάν, φησί, μὴ συμπλέ(κη τις) τῷ μῆκει ἐφ' φ' κινεῖται τὸν χρόνον καθ' δν ἡ κίνησις, ἀλλ' ἐπὶ μόνου τοῦ χρόνου τὴν ἐρώτησιν ποιήσηται, ἡ 25 καὶ ἐπὶ τοῦ μήκους μόνου· οὐδὲν γάρ διαφέρει. ἐὰν γάρ τις τέμη τὸ μέγεθος εἰς δύο ἡμίση, ποιεῖ τὸ μέσον τοῦ μὲν πρώτου τελευτήν, ἀρχὴν δὲ τοῦ δευτέρου· ὅστε οὐχ ἐφύλαξε τὸ συνεχές.

p. 263^b 6 Ο γάρ συνεχῶς κινούμενος.

*Η μὲν οὐσία, φησί, τῆς γραμμῆς οὐδὲ χαρακτηρίζεται κατὰ τὸ 30 συνεχές· πολλὰ γάρ ἔτερα συνεχῆ, ἡ ἐπιφάνεια τὸ σῶμα ἡ κίνησις δὲ χρόνος, ἡ δὲ οὐσία αὐτῆς ἔτερα τις ἔστιν, οἶν μῆκος ἀπλατές. ἔχει οὖν ἀπειρα ἡμίση, φησί, καθὸ συμβέβηκεν αὐτῇ συνεχεῖ είναι, οὐ καθὸ γραμμῆ ἔστιν, ἡ δὲ κίνησις ὡς ἐπὶ γραμμῆς, οὐχ ὡς ἐπὶ συνεχοῦς, γίνεται. ἔδει

9 ταῦτα 23 συμπλέ(incipit novus versus)^w 27 δευτέρου εἰ ἐφύλαξε τὸ scripsi: μέσου ετ ἐφυλάξετο 29 sqq. cf. Alexander ap. Simplic. f. 303^r2 sqq. 32 συνεχῆ

γάρ ἐξ παντὸς συνεχοῦς δύνασθαι κίνησιν γενέσθαι, νῦν δὲ οὐ γίνεται· οὐ γάρ δὴ ἐπὶ σωμάτων, τῶν ἀντιτύπων κατὰ βάθος λέγω. ὥστε τὸ κινούμενον ἐπειδὴ κατὰ συμβεβηκός κινεῖται ἐπὶ συνεχοῦς, κατὰ συμβεβηκός καὶ ἄπειρα ἡμίση κινεῖται, καθ' αὐτὸ δὲ οὐ. κακῶς δὲ εἰπεν τὴν γραμμὴν
 5 *(κατὰ συμβεβηκός)* συνεχῆ· καθ' αὐτὸ γάρ ἔστι συνεχής· κακῶς οὖν εἰπεν δτι ἡ γραμμὴ κατὰ συμβεβηκός συνεχής, ὡς διὰ τοῦτο καὶ ἄπειρα κατὰ συμβεβηκός διεληλυθέναι. καθ' αὐτὸ μὲν οὖν συνεχής ἡ γραμμὴ, ἀλλ' οὐ καθὸ συνεχῆς γίνεται ἐπ' αὐτῆς ἡ κίνησις, ἀλλὰ καθὸ μῆκος ἔστιν, ὥσπερ καθ' αὐτὸ μὲν ζῷον ὁ ἀνθρώπος, ἀλλ' οὐ καθὸ ζῷον ἡ
 10 γραμματικὴ αὐτῷ ὑπάρχει (οὗτῳ γάρ ἀν ὑπῆρχεν καὶ ἵππω), ἀλλὰ καθὸ λογικὸν ἡ ἐπιστῆμης δεκτικόν· τοῦτο γάρ ἀνθρώπου τὸ χαρακτηριστικόν. οὗτος οὐδὲ δι' αὐτὸ τὸ συνεχὲς ἡ κίνησις ἐπὶ αὐτοῦ γίνεται, ἀλλὰ δι' ἄλλο, λέγω δὴ τὸ μῆκος. τὸ δὲ δι' ἄλλο οὐκ ἔστι κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ καθ' αὐτό· τὰ γάρ κατὰ μόριον ποιοῦντά τι ἡ πάσχοντα δι' ἄλλο πάσχειν ἡ ποιεῖν
 15 λέγεται, τὸ δὲ μόριον καθ' αὐτὸ ὑπάρχει τῷ δλῳ, οὐ κατὰ συμβεβηκός.

p. 263^b 11 *Ἐσται ἀμα τὸ αὐτὸ δν καὶ οὐκ ὅν.

Τοῦ μὲν γὰρ χρόνου, τοῦ τε τῆς πρώτης διαίθεσεως καὶ τοῦ τῆς ὑστέρας, κοινόν ἔστι, τοῦ δὲ πράγματος αὐτοῦ οὐκέτι κοινόν, τοῦ λευκοῦ λέγω καὶ τοῦ οὐ λευκοῦ, ἀλλὰ τοῦ ὑστέρου ἀν εἴη. εἰ γάρ τις θέλοι τοῦ προτέρου, φησίν, εἰναι τῇ ἀμφοῖν, συμβῆσεται τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἰναι· ἐν δλῳ γάρ τῷ προτέρῳ χρόνῳ οὐ λευκὸν ἦν· οὐκοῦν καὶ ἐν τῷ πέρατι αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἐν δλῳ τῷ ὑστέρῳ λευκόν· οὐκοῦν καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ· ἐν δέ τι τῷ ὑποκειμένῳ τὸ πέρας τοῦ προτέρου καὶ τῇ ἀρχῇ τοῦ ὑστέρου· ὥστε τὸ αὐτὸ καὶ λευκὸν ἔσται καὶ οὐ λευκόν. πάλιν ἐάν τῇ τοῦ προτέρου
 25 μόνου, διὰ τοῦτο μὲν πάλιν οὐ λευκὸν ἔσται ἐν τῷ νῦν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν αὐτῷ πέρας ἀπειληφεν ἡ ἐπὶ τὸ λευκὸν μεταβολή, ἔσται δηλονότι λευκὸν ἐν ἐκείνῳ· τὸ αὐτὸ *(ἄρα)* ἔσται κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ οὐ λευκὸν καὶ λευκόν.

p. 263^b 20.

Τουτέστι παντὶ τῷ προτέρῳ χρόνῳ δοτέον τὴν προτέραν διάθεσιν τοῦ
 30 πράγματος πλὴν τοῦ ἐσχάτου αὐτοῦ καὶ πέρατος, δπερ ἔστι τὸ τῇ· ἐν τούτῳ γάρ οὐκέτι οὐ λευκόν, ἀλλὰ λευκόν. ὥστε τὸ τῇ ὑστέρᾳ διαθέσει δοτέον τῇ κατὰ τὸ λευκόν.

p. 263^b 26 sqq.

Τὸ μεταβάλλον τὸ δῆ λαμβάνει, χρόνον δὲ ἐκ δύο ἀτόμων τῶν αῖ β
 35 συγχείμενον, καὶ ἐν μὲν τῷ αῖ γίνεσθαι τὸ δῆ λευκόν, ἐν δὲ τῷ βῆ γεγονέναι καὶ εἰναι. εἰ τοίνυν ἐν μὲν τῷ βῆ γέροντε καὶ ἔστιν, ἐν δὲ τῷ αῖ γίνεται, τὸ δὲ γινόμενον οὕπω ἔστι, τοῦτο δὲ διὰ γενέσεως ἄγεται εἰς τὸ εἰναι, δεῖ εἰναι μεταξὺ τοῦ αῖ καὶ βῆ χρόνον ἐν φεγγήσεται.

5 κατὰ συμβεβηκός addidi

27 ἄρα addidi

34 τῶν αῖ β̄ scripsi: τὸν αῖ

p. 264•1 Οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς λόγος ἔσται καὶ τοῖς μὴ ἄτομα λέγουσιν.

‘Ημεῖς, φησί, φαμὲν οὐκ ἐν ἑτέρῳ χρόνῳ τὸ γίνεσθαι ἐν ἑτέρῳ δὲ τὸ γεγονέναι τε καὶ εἶναι, ὥσπερ οἱ τὰ ἄτομα λέγοντες ἀναγκάζονται λέγειν, ἀλλ’ ἐν τῷ πέρατι τοῦ χρόνου ἐν φῶ ἐγίνετο, ἐν τούτῳ φαμὲν γεγονέναι τε 5 καὶ εἶναι, τούτου δὲ τοῦ πέρατος οὐδέν ἐστιν ἔφεδης, ὅπετε ἀφορίσαντας εἰπεῖν ὅτι μέχρι τούτου μὲν ἐγίνετο ἐν τούτῳ δὲ γέγονε καὶ ἐστιν, ὥσπερ τὰ ἄτομα ἀφορίζομεν ἀλλήλων· εἰς ταῦτα γὰρ ἔσχατα διαιρεῖται ὁ χρόνος.

p 264 a 4 sqq.

Οὐκ ἔστι, φησί, πλείων χρόνος ἐν ὧ γίνεται καὶ ἔστι τοῦ ἐν ὧ γίνεται μόνον. ἔστι μὲν γάρ ἐν πέρατι καὶ οὐκ ἐν μέρει τοῦ χρόνου τὸ εἶναι, γίνεται δὲ ἐν δλῳ τῷ χρόνῳ, καὶ οὐ διώρισται τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου ἐν ὧ ἔστι τὸ εἶναι αὐτὸς ὁ χρόνος ἐν ὧ τὸ γίνεσθαι, ἀλλὰ γινόμενον δι’ δλου τοῦ χρόνου ἐν τῷ πέρατι αὐτοῦ ἔστιν. ἐπὶ μέντοι τῶν λεγόντων ἐξ ἀτόμων συγχεισθαι τὸν χρόνον ἀνάγκη λέγειν ἐν τοῖσδε μὲν τοῖς ἀτόμοις γίνεσθαι, 15 ἐν τοῖσδε δὲ εἶναι· ὥστε διώρισται ὁ χρόνος ἐν ὧ γίνεται τοῦ ἐν ὧ ἔστιν. ἐπεὶ οὖν διωρισμένοι εἰσὶν οἱ χρόνοι, καὶ ἐν μὲν τῷ ἐνὶ ὅντα οὐ γίνεται ἐν δὲ τῷ λοιπῷ γινόμενα οὕπα ἔστι, τὸ δὲ μὴ ὃν εἴτα δὲ καὶ διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι ἄγεται, δεῖ ἄρα χρόνον εἶναι μεταξὺ ἐν ὧ γενήσεται, καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ. συμβῆσται. καὶ τοῦτο ἐπ’ ἄπειρον.

20 p. 264-18 "Αυτα δὲ καὶ ἐξ τούτου μεταβάλλει.

Εἴ κινεῖται ἀπὸ τοῦ ἂ ἐπὶ τὸ γῆ, οὐα ἀποστῇ ἀπ' αὐτοῦ καὶ κινηθῇ πάλιν ἐπὶ τὸ ἄ, δῆλον δτι μεταβάλλει ἐκ τοῦ γῆ μήπω δν εἰς τὸ γῆ· πρὶν γὰρ ἀφίκηται εἰς αὐτό, σκοπὸν εἶχε τοῦ ἀποστῆναι ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀνακάμψαι. εἰ δὲ τοῦτο ἄποτον, τὸ συνεχεῖς είναι τὰς ἐναντίας κινήσεις,
25 ἀνάγκη οὐτεασθαι ἐπὶ τὸ γῆ· ή γὰρ κινησις οὐκ ἀσκοπός ἐστι τῇ φύσει, οὐδὲ διὰ τοῦτο ἄγει ἐπὶ τὸ εἰδὸς οὐα ἀμα καὶ φθαρῇ αὐτό (ματαιοπονήσει γὰρ οὗτω), ἀλλ' οὐα ἐν τῷ εἰδεῖ φυλάξῃ.

p. 264 a 21 sq.

Τῆς κατὰ τόπον καὶ κατὰ ἄλλοισαν, καὶ τῶν λοιπῶν· καὶ τὴν γένεσιν
30 γὰρ καὶ τὴν φθορὰν, ὡς κινήσεις λαμβάνει.

p. 264 a 26 sq.

Τὸ δὴ λευκαινόμενον ἀνάγκη τὸ ερειπεῖν τὴν ἐπὶ τὸ μέλαν κίνησιν, καὶ τὸ γινόμενον τὴν ἐπὶ φθοράν· ὅμοιώς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. εἰ τοίνυν κινεῖται ἀπὸ τοῦ ἀ ἐπὶ τὸ γ, δῆλον ὅτι τὸ ερειπεῖ τὴν ἀπὸ τοῦ γ ἐπὶ τὸ α κίνησιν.
35 εἰ δὲ ἐν δλῃ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀ ἐπὶ τὸ γ τὸ ερειπεῖ τὴν ἐναντίαν κίνησιν, δῆλον

1 cf. Arist. codices 23 τοῦ cf. p. 318,7 sq.? 25 τὸ] τοῦ Aristoteles: fort. τῷ
26 φθείρη Diels cf. p. 842,4 35 τὸ ἦ] τῷ (compend.) ἔ

ὅτι καὶ δταν ἐπὶ τοῦ γῆς. ὥστε δεῖ πρότερον ἐν τῷ γῇ θεμέσαι, καὶ οὕτω κινηθῆναι ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἄ.

p. 264•32 Ἀνάγκη πρότερον θρεμεῖν.

'Αλλ' οὐκ ἀνάγκη· εἰ γάρ καὶ ἐν διαστήματι τῷ ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τὸ γῇ θρεμεῖ τὴν ἀπὸ τοῦ γῆς ἐπὶ τὸ ἄ κινησιν ἐν τῷ πέρατι αὐτοῦ, ἐν τῷ γῇ φημί, ἀμερεῖ ὅντι, οὐχέτι ἀνάγκη ἀμα τῷ πληρῶσαι τὴν ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τὸ γῇ κινησιν. ἐπειδὴ ἔπειται τῇ κινήσει ταύτῃ ἡ τῆς ἐναντίας κινήσεως θρεμία, πεπαυμένης τῆς κινήσεως πέπαυται καὶ ἡ θρεμία· ὥστε εἰ πέπαυται ἡ θρεμία τῆς ἐναντίας κινήσεως, κινήσεται αὐτὴν καὶ οὐ στήσεται.

10 p. 264•5 Καὶ γέγονεν οὐ λευκόν.

"Αμα, φησί, τῷ φθαρῆναι τὸ μὴ λευκὸν γίνεται τὸ λευκόν· ἡ γάρ τοῦ μὴ λευκοῦ φθιρὰ γένεσίς ἐστι τοῦ λευκοῦ. δτε οὖν τελείως τὸ *(μή)* λευκὸν φθείρεται, κατὰ τὸ αὐτὸ νῦν τὸ λευκὸν τελείως γέγονεν. εἰ τοίνυν αἱ εἰς τὰ ἐναντία κινήσεις συνεχεῖς εἰσι μὴ διαλαμβανόμεναι στάσει, ἐν τῷ αὐτῷ νῦν τὸ τε μὴ λευκὸν ἔφθαρται καὶ γέγονε τὸ λευκόν, καὶ πᾶλιν τὸ μὴ λευκὸν γέγονε· ὅδενει γάρ κατὰ τὸ συνεχὲς ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον. ὥστε ἀμα ἔφθαρται τὸ μὴ λευκὸν καὶ γίνεται, δπερ ἀδύνατον.

p. 264•6 Ἐτι οὐχ εἰ συνεχής.

20 Οὐ γάρ διὰ τὴν τοῦ χρόνου συνέχειαν καὶ αἱ ἐναντίαι κινήσεις συνεχεῖς ἔξι ἀνάγκης. ἄλλως τε εἰ καὶ ὁ μὲν διος χρόνος συνεχής ἐστιν, ὁ μέντοι παραμετρῶν τὰς ἐναντίας κινήσεις οὐ συνεχής· διαιρεῖται γάρ τῷ χρόνῳ τῷ μεταξὺ τῆς θρεμίας, ὅσπερ συνεχής ἐστι πρὸς ἀμφοτέρους, ἔκεινοι δὲ διαιροῦνται τούτῳ. ὥστε οὐκ εἰ συνεχής ὁ χρόνος, διὰ τοῦτο καὶ αἱ κινήσεις, ἀλλ' ὅτι τῶν ἐναντίων τὸ αὐτὸ πέρας εἶναι οὐ δύναται, διὰ τοῦτο οὐ συνεχεῖς.

p. 264•10 Τὸ γάρ ἐκ τοῦ ἄ κινούμενον.

Πρόθεσις γάρ ἐστι τὸ κύκλῳ κινεῖσθαι, καὶ οὐχὶ ἀπλῶς ἐκ τοῦδε, ἀλλ' ἀνάγκη τοῦτο κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχειν, διότι πανταχοῦ ἀμα εἶναι οὐ δύναται· μιᾳ ἄρα προθέσει ἔξι αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸ κινεῖται.

p. 264•20 Πολλάκις.

'Απὸ γάρ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ τῆς κινήσεως οὔσης δις ἀνάγκη τὸ

3 θεμέσαι Aristoteles (praeter II) 7 fort. ἐπειδὴ (γάρ) 11 τῷ] τὸ 12 alterum
μὴ addidi 23 τῷ μεταξὺ] τὸ μεταξὺ

χινούμενον ἐν τῷ αὐτῷ γίνεσθαι, ἐν δὲ τῇ κύκλῳ ἐπὶ τῆς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸν ἀποκαταστάσεως ἀπαξίγνεται ἐν ἔκάστῳ τὸ χινούμενον.

p. 264v 28 sqq.

Τῆς λεγούσης ὅτι ἐπὶ τῆς κύκλῳ χινήσεως οὐδέποτε γίνεται δις ἐν τῷ αὐτῷ τὸ χινούμενον. — Τοῦτο διὰ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φυηράν. ἐν γὰρ ταῖς ἄλλαις μεταβολαῖς πολλά ἐστι μεταξύ, ἐν δὲ ταύτῃ οὐ δοκεῖ διὰ τῶν αὐτῶν ἀνακάμπτειν· γίνεται γὰρ ἐκ στοιχείων σπέρμα καὶ ἐκ τούτου σάρκα είτα ἄλλο τὸ ἔμβρυον, είτα ἐφεξῆς μέχρι τοῦ τελείου ἀνδρός· ἐν δὲ τῇ φυηρᾷ οὐ δοκεῖ διὰ τῶν αὐτῶν ἀνακάμπτειν. ἡ λέγομεν δτι εἰ καὶ 10 μὴ διὰ πάντων ἀνακάμπτει, ἀλλὰ διὰ τινων προδρύμων καὶ ἀτελῶν εἰδῶν ἀνακάμπτει εἰς τὸ στοιχεῖα.

p. 265v 1 Οὐδὲ μεταξὺ θεῖναι τι.

Μεταξὺ τοῦ χρόνου καθ' ὃν χινεῖται, οἷον εἰ χινοῖτο ἀπὸ τοῦ αἱ ἐπὶ τὸ βῆ, είτα ἐν τῷ ἀνακάμπτειν ἀπὸ τούτου προσθείην τι τῷ αἱ πέρατι, τὴν. 15 γῇ διάστασιν. τοῦτο δὲ εἰπεν ἵνα μὴ δόξῃ τις ἐλέγχειν τὸν λόγον, ὅτι οὐκ ἀνάγκη δις εἰς τὸ αὐτὸν ἐλθεῖν ἀνακάμπτον· εἰ γὰρ χινεῖται ἀπὸ τοῦ αἱ ἐπὶ τὸ βῆ, είτα ἀνακάμπτοι, καὶ πρὶν ἀφικέσθαι εἰς τὸ αἱ προσθείην αὐτῷ τὴν γῇ διάστασιν, ἀπαξίδηλονότι τὴν γῇ ἐκινήθη. δομοίς καὶ ἀφέλω ἀπὸ τοῦ αἱ. διὰ τοῦτο φησιν δτι, καὶ προσθῆς καὶ ἀφέλγεις, ἀνάγκη δις ἐν τῷ αὐτῷ 20 γενέσθαι· εἰ γὰρ καὶ μὴ ἐν τῷ αἱ γῇ τῷ γῇ γίνεται δις, ἀλλ' οὖν ἐν ἄλλοις γίνεται δις.

p. 265v 16 sq.

Τὸ μᾶλλον οὐ πρὸς τὸ ἀπλῆ, ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλειος· τό τε γὰρ τέλειον ἐπὶ τῆς κύκλῳ μᾶλλον ῥητέον ἡ τῆς κατ' εὐθεῖαν, καὶ τὸ ἀπλοῦν.

25 p. 265v 22 Πρότερον δὲ φύσει καὶ λόγῳ.

Τῷ ἀξιώματι ἡ τῇ διδασκαλίᾳ· καὶ γὰρ πρὸς τὸν ὄρισμὸν τῆς κατ' εὐθεῖαν χινήσεως δεόμεθα τῆς κύκλῳ, λέγοντες κατ' εὐθεῖαν κίνησιν εἰναι τὴν ἐκ τοῦ μέσου ἐπὶ τὸ πέριξ ἡ ἐκ τοῦ πέριξ ἐπὶ τὸ μέσον, τὰ δὲ πρὸς διδασκαλίαν τινῶν παραλαμβανόμενα πρότερα ἐκείνων ἐστίν.

30 p. 265v 25 sqq.

'Ἐπὶ ταύτης γὰρ οὔτε ἀρχὴν οὔτε μέσον οὔτε τέλος ἐστι λαβεῖν· τί γὰρ μᾶλλον ἀρχὴ ὁ Κριός ἡ μέσον τῶν παρ' ἑκάτερα αὐτοῦ Ἰχθύων λέγω δὴ Ταύρου, ἡ τέλος ὡς ἀπὸ Ταύρου τὴν ἀρχὴν πιοισμένων; δομοίς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔκάστου οὐδὲν μᾶλλον τοῦτο ἀρχὴ [μᾶλλον] ἡ ἐκεῖνο, 35 καὶ οὐδὲν μᾶλλον τοῦτο ἀρχὴ ἡ μέσον ἡ τέλος. ἐπεὶ οὖν μὴ ἐστιν ἀρχὴ

18 τοῦ] τῆς 25 δὲ] δὲ καὶ Arist. 33 λέγω δὴ] πυν καὶ? 34 alterum μᾶλλον delevi

καὶ μέσον καὶ τέλος κατ' ἐνέργειαν ἐν τῷ κύκλῳ, διὰ τοῦτο δυνατὸν συνεχῆ
εἶναι μόνην καὶ μίαν τὴν αὐτὴν κίνησιν· δεῖ γάρ τὰ κύκλῳ κινούμενα ἐν
ἀρχῇ εἰσὶ καὶ μεσότητι καὶ τέλει, ὡς πρὸς ἄλλην δηλονότι σχέσιν, καὶ οὐ-
δέποτε κατ' ἐνέργειαν ταῦτα λαμβάνεται καὶ φύσει, καὶ οὐ θέσει· δεῖ γάρ
5 ἐν ἀνατολῇ ὁ ἥλιος, δεῖ ἐν μεσουρανήματι, δεῖ ἐν δύσει, ὡς πρὸς ἄλλην
καὶ ἄλλην οἰκησιν. καὶ ἔκαστον τῶν οὐδρανίων ὅμοιώς.

p. 265a2 Αἴτιον δ' ὅτι πάντα συμβέβηκε ταῦτα τῷ κέντρῳ.

Συμβέβηκεν τὸ κέντρον καὶ ἀρχὴν εἶναι καὶ μέσον καὶ τέλος. ἀρχὴ
μὲν γάρ, οἷον εἰ νοήσεις ρυϊσκομένην καὶ ἐκτεινομένην ἀπὸ τοῦ κέντρου
10 τὴν σφαῖραν· τὴν γάρ γένεσιν οὗτως ἐξ αὐτοῦ ἔχει. τέλος δέ, εἰ νοήσεις
αὐτὴν οἴοντες συστελλομένην καὶ συναγομένην· εἰς τοῦτο γάρ δηλονότι τε-
λευτήσει. μέσον δέ, δταν ἔχῃ ὡς ἔχει καὶ μένη ἡ σφαῖρα. ἐπεὶ οὖν
ταῦτα συμβέβηκεν τὸ κέντρον εἶναι, ἔστι δὲ τοῦτο ἀκίνητον, ἀνάγκη πᾶσα
15 καὶ τὴν ὅλην σφαῖραν ἀκίνητον εἶναι (τῆς γὰρ ἀρχῆς ἡρεμούσης καὶ τοῦ
μέσου καὶ τοῦ τέλους, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ δλον ἡρεμεῖν), τῷ δὲ τὰ μέρη
κινεῖσθαι περὶ τὸ ἴδιον κέντρον ἀκίνητον μένον, ταύτῃ κινεῖται.

p. 265a4 Ωστε διὰ τὸ ἔξω εἶναι.

'Επειδὴ τὸ κέντρον ἔξω ἐστὶν τῆς περιφερείας, τὸ δὲ κινούμενον ἐπὶ
τῆς περιφερείας κινούμενον οὐδέποτε ἔχει πρὸς τὸ κέντρον, οὐδέποτε ἄρα
20 ἡρεμήσει.

p. 265a11 Ἔτι δὲ καὶ ὁμαλῇ ἐνδέχεται τὴν κύκλῳ κίνησιν.

Τὰ γὰρ ἐπ' εὐθείας κινούμενα δισφεραὶ μὲν ἐγγίζουσι τοῦ κατὰ φύσιν
τόπου, δέντερον κινεῖται, ἀφιστάμενα δὲ ἀμβλύτερον, ἀμβλύτερον δὲ καὶ
δέντερον κινούμενα ἀνωμάλως κινεῖται· τὰ δὲ κύκλῳ κινούμενα οὐδέποτε
25 μᾶλλον καὶ ἥττον ὄντα ἐν τῷ κατὰ φύσιν τόπῳ * * * ἀλλ' δεῖ μόνα
ὁμαλῶς κινεῖται.

p. 265a18 sq.

Τὰς αἰτίας τῆς κινήσεως τούτων ἀποδιδόσιν τοῖς κατὰ τόπον κινοῦ-
σιν, δὲ μὲν τῷ νῷ, δὲ νείκει καὶ φιλίᾳ, δὲ τῷ κενῷ.

30 p. 265a27

Τῶν ἄλλων κινήσεων δηλονότι· τὰς γὰρ ἀτόμους συγχρίνεσθαι μόνον
ἡ διακρίνεσθαι καὶ οὕτω ποιεῖν γένεσιν καὶ φθοράν, καὶ παρὰ τὴν τοιάνδε

3 τέλει, ὡς] τελείως ἄλλην <καὶ ἄλλην>? 10 οὔτος 12 μένει 13 κέν-
τρῳ comprehendiose 21 ὁμαλὴ (sic), cf. Arist. 25 lacunam signavi

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

αὐτῶν θέσιν ἀλλοιοῦσθαι τὰ πράγματα ἐξ αὐτῶν συγχείμενα, παρὰ δὲ τὴν προσθήκην ἡ τὴν ἀφαίρεσιν αὐξάνεσθαι καὶ μειοῦσθαι.

p. 265^b32 sq.

Πλάτωνά φησιν.

5 p. 266^a6 sq.

"Οτι τὸ ἀκίνητον αἴτιον ἐν ὃν καὶ τὸ αὐτό. — "Οτι ἡ κατὰ τόπον, καὶ ταύτης ἡ κύκλῳ.

p. 266^a14.

'Ἐν χρόνῳ γάρ πᾶσαι κίνησις.

10 p. 266^a17 Τὸ δὴ δ.

Λαμβάνει τὸ β· πρὸς τὸ ἄ μείζονα λόγον ἔχον τὴν πρὸς τὸ εἶ πρὸς τὸ δ, καὶ φησιν διτὶ εἰ τὸ μείζον κινούμενον ἐν πλείσιν χρόνῳ κινεῖται καὶ ἔχει τὸ β πρὸς τὸ ἄ μείζονα λόγον τὴν πρὸς τὸ εἶ πρὸς τὸ δ, ἐν πλείσιν χρόνῳ κινηθῆσεται τὸ β τοῦ εἴ. ἀλλὰ μὴν τὸ β ἐν ἀπείρῳ τὸ εἶ ἄρα ἐν πεπε-
15 ρασμένῳ κινηθῆσεται ὑπὸ τοῦ δ. καὶ λαμβάνει τὸν ζ πεπερασμένον χρό-
νον * * * γίνεται ἡ τομὴ εἰς ἄνισα· εἰ γάρ εἰς ἵσα τέμνοιτο τὸ β, οὐδὲν
ἀδύνατον συνάγεται· ὡς γάρ ἡ διῃ τὴν διῃ ἐν ἀπείρῳ, οὐτω καὶ τὸ τοῦ
ἄ μέρος τὸ ἵσον μέρος ἐκ τοῦ β ἐν ἀπείρῳ κινήσει

p. 266^a19.

20 'Αεί, φησί, τῇ δ ἵσον μύριον προστιθεὶς καταναλίσκω τὸ ἄ. ὅμοίως καὶ τὴν β ἀεὶ προστιθεὶς ἵσον τῇς ε.

p. 266^a30.

Τουτέστι σφοδρότερον ὑπὸ τοῦ ἀπείρου πάσχειν ἡ ὑπ' ἄλλου. εἰ δὲ σφοδρότερον, καὶ ἐν ἐλάττονι χρόνῳ ὑπ' αὐτοῦ· ἐξ οὐ συνάγει μὴ εἰναι 25 χρόνον ἐν φ τὸ ἀπειρον κινεῖ.

p. 266^b2.

Παντὶ πεπερασμένῳ προστιθεὶς δύναμαι ὑπερβαλλειν πᾶν πεπερασμένον καὶ ὠρισμένον μέγεθος, καὶ ἀφαιρῶν δύναμαι ἐλλιπέστερον ποιῆσαι παντὸς πεπερασμένου καὶ ὠρισμένου. ἐπεὶ οὖν ὥρισται ὁ ἄ χρόνος, δύναμαι ἀεὶ 30 ἀφαιρῶν ἀπὸ τοῦ αβ ποιῆσαι αὐτὸν ἵσον τοῦ ἄ καὶ ἐνδεέστερον.

p. 266^b7 Καίτοι ἐνδέχεται ἐν ἐλάττονι.

Εἰ καὶ ἐν ἐλάττονι μεγέθει, οἷον ἐν μικρῷ μολίβδῳ, ἔστι δύναμις

4 cf. Simplic. f. 310^r43 11 τὸ δ] τῶι δ 16 lacunam signavi 21 τὴν] immo
τὸ τῇς compendiose: fort. τῇς 28 ἐλλειπέστερον

πλείων μείζονος έύλου, ἀλλ' ἐκαὶ αὐξήσιω τὸ έύλον ἔκεινο ἔτι μᾶλλον,
ποιήσω αὐτὸν τοῦ προκειμένου μαλίβδου μείζονα ἔχειν δύναμιν. ἐπεὶ οὖν
ἀεὶ αὔξων οὐδέποτε ὑπερβάλλω τὸ ἄπειρον, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὴν ἐν αὐτῷ
δύναμιν παντὸς πεπερασμένου μεγέθους ὑπερβάλλειν τούσδε ἄπειρον.

5 p. 266 b 18.

'Αντιστρέφει γάρ υπεναντίως ὁ χρόνος τῇ δυνάμει· ταύτης μὲν γάρ
αὐξομένης ὁ χρόνος μειοῦται, τοῦ δὲ χρόνου αὐξομένου ἐλαττοῦται ἡ δύναμις.

p. 267 a 2.

'Η γάρ μαγνῆτις λίθος κινοῦσα τὸν σίδηρον ποιεῖ αὐτὸν κινεῖν τὸν
10 συνεγγὺς αὐτοῦ, κάκεῖνος τὸν ἐφεξῆς.

p. 267 b 11 sqq.

'Η γάρ ἐν ἐστι τὸ κινοῦν ἢ ὠθοῦν ἢ καὶ ἀμφότερα ποιοῦν (δυνατὸν
γάρ ἔλχοντα πρότερον καὶ περιαγαγόντα τὸ ἐλκόμενον ἐμπροσθεν, οὗτως
ἀθεῖν), ἢ πλείονα ἄλλο παρ' ἄλλου ἐκδεχόμενον τὴν κίνησιν, ὡς ἐπὶ τῶν
15 ῥιπτουμένων ἄλλου ἐξ ἄλλου ἀέρα δεχόμενον τὸν λίθον κινεῖν. τοῦτο δὲ
ποιεῖν τὸ οὖτορ ἢ τὸν ἀέρα διὰ τὸ εἰδιαιρέτον. τὸ δὲ ἄλλ' ὡς ἀεὶ κι-
νούμενον, διὰ οὐχ ὄμοίαν ἀεὶ κινεῖται κίνησιν ὅλον, ἀλλὰ τόδε μὲν τὸ
μόριον ταχυτέραν ἄλλο δὲ βραδυτέραν.

4 τοῦτο] πυντ εἶναι δὲ? sed verisimilius exciderint plura
f. 317 r 14) 16 ποιεῖν (εἶπεν)? ἀλλ' ὡς] ἄλλως

10 fort. κάκεῖνον (cf. Simplic.
17 οὐχο

EXCERPTA CODICIS VENETI MARC. 227.

IN LIBRUM V.

p. 224 b 6.

Εἰπὼν δτι “οὔτε κινεῖται τὸ εἰδός η̄ ὁ τόπος η̄ τὸ τοσονδί”,
5 τοῦτο αὐτὸ διὰ τοῦτο κατασκευάζει. διάφορα γάρ ἐστι, φησί, τό τε κινοῦν
καὶ τὸ κινούμενον καὶ τὸ εἰς δή κίνησις. εἰ τοίνυν τὸ εἰς δή κίνησις
διαφέρει τοῦ κινουμένου, οὐκ ἄρα ἐστὶ κινούμενον. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἐν
αὐτῷ ἄρα η̄ κίνησις. δέδειχται δὲ ἐν τῷ τρίτῳ δτι οὐδὲ ἐν τῷ κινοῦντι,
μόνως ἄρα ἐν τῷ κινουμένῳ. είτα ἐπειδὴ τῶν τριῶν μόνων ἐμνήσθη, τοῦ
10 κινοῦντος καὶ τοῦ κινουμένου καὶ τοῦ εἰς δή κίνησις, τὸ δὲ ἔξ οῦ η̄ κίνησις
παρῆκεν (πρόδηλον γάρ τὸ κατὰ τὸν χρόνον· ἔξωθεν γάρ τοῦ πράγματος
ό χρόνος), λέγει δτι εἰκότως παραλέιπεται τὸ ἔξ οῦ· μᾶλλον γάρ ἄν τις
ὑποπτεύσειν εἰναι τὴν κίνησιν. ἐν τῷ εἰς δή η̄ ἐν τῷ ἔξ οῦ,
15 οἱ τὴν ἐπὶ φθορὰν κίνησιν φθορὰν λέγομεν καὶ εἰς τὸ μὴ δὲ μεταβολήν,
καίτοι ἔξ ὄντος ἐστί, καὶ πάλιν τὴν εἰς τὸ δὲ μεταβολὴν ἔξ τοῦ ὄντος
μᾶλλον προσαγορεύμεν γένεσιν καλοῦντες καὶ εἰς δὲ μεταβολήν, καίτοι ἔξ
μὴ ὄντος ἐστίν. εἰ τοίνυν μᾶλλον ἐν τῷ εἰς δὲ ὑποπτευθῆ η̄ κίνησις η̄
(ἐν) τῷ ἔξ οῦ, δέδειχται δὲ δτι οὐκ ἐν τούτῳ, σχολῇ γε ἐν τῷ ἔξ οῦ
20 δὲν εἴη.

p. 224 b 11.

Εἶδη μέν, ὡς ἐπὶ γενέσεως (ἀδιαφόρως γάρ ἀντὶ τῆς μεταβολῆς τῷ
τῆς γενέσεως ἔχργσατο δνόματι), παράδειγμα δὲ τῶν εἰδῶν τὴν ἐπιστή-
μην εἰπεν· εἰρηται γάρ ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς δτι γενέσει μᾶλλον ἀναλογοῦσιν
25 αἱ ἐπὶ τὴν ἐπιστήμην ὄδοι η̄ ἀλλοιώσει. λέγοι δὲ δὲν εἴδη καὶ ὡς ἐπὶ

1 Codicem Venetum, ex quo refertur, littera F indicabo, ubi necessarium erit; punctis autem notabo quae in F evanuerunt neque legere potui 8 τρίτῳ c. 3 14 αὐτοὶ scripsi: αὐτὸς. δ ὄνομαζομένου η̄ τοῦ 19 primum ἐν addidi 22. p. 853,2 cf. p. 788,5 sqq. 25 εἰδη] η̄δη]

αὐξήσεως (εἰς εἶδος γάρ τι τελευτὴ ἡ αὔξησις), πάθη δὲ ὡς ἐπὶ ἀλοιώσεως.

p. 224 b 27.

'Ἐν ἀπασι μέν, τουτέστι τοῖς εἰδεσι κτλ. (p. 788, 14. 18).

5 p. 225 a 24.

Τουτέστι κατὰ τι τῶν συμβεβηκότων· ἡ γάρ κατὰ ποσὸν ἡ κατὰ ποιότητα ἡ κατὰ τόπον.

p. 225 a 27.

Εἴργηται ἐν τῷ πρώτῳ ταύτῃς τῆς πραγματείας, ὅτι τῶν ὄντων τὰ 10 μὲν καὶ καθ' αὐτὸν ἔστι καὶ κατὰ συμβεβηκός, ὡς τὸ εἶδος (μόνως γάρ ἔστι τοῦτο ὃν, οὐδαμῶς δὲ μὴ ὃν), τὰ δὲ καθ' αὐτὸν μὲν ἔστι κατὰ συμβεβηκός δὲ οὐχ ἔστιν, ὡς ἡ ὥλη. ἔχει μὲν γάρ ὑπόστασιν καὶ αὗτη καὶ τῶν ὄντων ἔστι (κανὸν γάρ λέγωμεν αὐτὴν ἀπλῶς μὴ ὃν, οὐ τὸ μηδαμῆ μηδαμῶς ὃν κατηγοροῦμεν αὐτῆς). ἀλλ' ἐπει μηδὲν ἔχει κατ' ἐνέργειαν 15 εἶδος, κατὰ τοῦτο λέγεται ἀπλῶς μὴ ὃν. ἔστιν οὖν ἡ ὥλη καθ' αὐτὸν μὲν ὃν, κατὰ συμβεβηκός δὲ μὴ ὃν τῷ μετέχειν στερήσεως. ταύτῃ οὖν καὶ ἡ ὥλη κατὰ συμβεβηκός μὴ ὃν· συνέβη γάρ αὐτῇ τῆς στερήσεως μετέχειν, ητίς καθ' αὐτὸν μὴ ὃν ἔστι κατὰ συμβεβηκός δὲ ὃν, ητίς συνέβη τῇ ὥλῃ. ὅτι δὲ κατὰ συμβεβηκός ἔχει τὴν στέρησιν ἡ ὥλη, δῆλον· οὐ γάρ ἄν ποτε 20 εἶδος ἔδεικτο, εἰ καθ' αὐτὸν ὑπῆρχεν ἡ στέρησις αὐτῇ. τούτων οὖν οὕτως ἔχόντων, καὶ τῆς ὥλης καθ' αὐτὸν μὲν οὕσης ὃν κατὰ συμβεβηκός δὲ μὴ ὃν, ἔμελλέ τις ἀπορεῖν πρὸς αὐτὸν· εἰ κατὰ κτλ. (p. 789, 11. 19) γίνεσθαι. ὑπερβατῶς δὲ ἀναγνωστέον ἀλλ' θμως ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ὑπάρχει τὸ μὴ ὃν ἀπλῶς κατὰ τοῦ γινομένου.

25 p. 225 b 22.

'Ωι γάρ συμβεβηκε τὸ νοσεῖν, οὔτος εἰς ὑγείαν μεταβάλλει, οὐκ αὐτὸν τὸ νοσεῖν.

p. 225 b 31.

Καθ' αὐτὸν μέν, φησίν, οὔτε κινήσεως εἶναι κίνησιν ἐνδέχεται, οὔτε 30 ἄμια τὸ αὐτὸν τὰς ἐναντίας κινεῖσθαι, κατὰ συμβεβηκός δέ, φησίν, ἐνδέχεται. οἷον δὲ αὐτὸς ἄνθρωπος ἀναμιμησχόμενος θεωρήματής τινος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἄλλου ἐπελάθετο· λέγεται οὖν οὔτος ἐξ ἀναμήσεως εἰς λήθην μετα-

1 εἰς p. 788, 8: ὡς 4 κτλ.] p. 788, 14 sq. οἷον καὶ ἐν θερμότητι καὶ γλυκύτητι καὶ λευκότητι ἡ ἔστιν εἰδη; 16 ὅτι δεῖ γίνεται 9 πρώτῳ respici videtur A 7 p. 190 b 23 sqq. cl. Philop. p. 161, 7 sqq. 18 verba ητίς συνέβη τῇ ὥλῃ posuerim post στερήσεως v. 16 22 κτλ.] p. 789, 14 εἰπερ τῶν εἰς πολὺ τοῦτο οὖν φησίν· εἰ καὶ ταμάζεστα (sic) κατὰ συμβεβηκός; 17 αὐτὴν (priore loco); 18 ἐπει οὖν

βάλλειν, ἀλλ' οὐ καὶ αὐτό· οὐ γάρ καθὸ ἀνεμησθη, διὰ τοῦτο καὶ ἐπελάθετο, οὐδὲ ἡ ἀνάνησις αὐτῇ ἐπὶ λίθῳ ἐγένετο, ἀλλ' ὅτι συμβέβηκεν τὸν αὐτὸν ἄμα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἄλλου μὲν μικρήσκεσθαι ἄλλου δὲ ἐπιλαθέσθαι.

5 p. 226^a6 sqq.

Τοῦτο οὐχ ὡς ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἀπόδοσιν προσέθηκεν, ἀλλ' ὡς ἑπόμενον· τὸ γάρ κινούμενον τινὶ κινήσει καὶ τὴν ἔναντίαν ποτὲ κίνησιν κινηθῆσται, διμοίως δὲ καὶ τὸ ἡρεμοῦν τινὶ ἡρεμίᾳ καὶ τὴν ἔναντίαν ποτὲ ἡρεμήσει. ἔναντίαι δὲ ἡρεμίαι αἱ εἰς τοὺς ἔναντίους τόπους γινόμεναι· διὰ 10 γάρ τὴν τῶν τόπων ἔναντιότητα καὶ αἱ κινήσεις καὶ αἱ ἡρεμίαι ἔναντίαι.

p. 226^a13.

Τουτέστι δεῖ ἐν τῇ γινομένῃ γενέσει ἡ κινουμένη κινήσει εἶναι μέν τι τὸ ὑποκείμενον, εἶναι δέ τι καὶ τὸ ἐξ οὐ καὶ τὸ εἰς δ· διάφορα γάρ τὰ τρία. γράφει δὲ καὶ οὕτως ὁ Ἀλέξανδρος· δεῖ γάρ εἶναι τι τὴν τοῦδε 15 ἐκ τοῦδε εἰς τόδε κίνησιν μὴ κίνησιν, ἵνα γὰρ τὸ εἰρημένον διὰ δεῖ εἶναι τι πέρας τῆς κινήσεως τοῦ ὑποκειμένου τῆς ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τύδε, τοῦτο δὲ εἶναι μὴ κίνησιν· ἄλλο γάρ δεῖ εἶναι τὸ πέρας ἐφ' δ ἄγει τὴν κίνησις παρ' αὐτὴν τὴν κίνησιν.

p. 226^a1 sqq.

20 Ἐπειδὴ πολλάκις ἡ μεταβολὴ γίνεται οὐχ ἀπλῶς ἐπὶ τὰ ἔναντία, ἀλλ' οἷον ἐπὶ τὸ αὐτὸν εἶδος μᾶλλον ἡ ἡττον (ὅ γάρ σκιατραφούμενος λευκότερος γίνεται, καιόμενος δὲ ὑπὸ φλίου μελάντερος), ἵνα οὖν μὴ τις ἀπορήσῃ πρὸς αὐτόν, διὰ ὅταν τὸ ἡττον λευκὸν εἰς τὸ μᾶλλον λευκὸν μεταβαλοι καὶ τὸ μᾶλλον εἰς τὸ ἡττον, ποία ἐστὶν αὐτῇ ἡ κίνησις; φησὶν διὰ καὶ 25 αὗτῇ ἀλλοίωσίς ἐστι. πᾶσα γάρ ἀλλοίωσις ἐξ ἔναντίου εἰς τὸ ἔναντίον ὑπάρχει ἡ ἀπλῶς ἡ πῆ, ἀπλῶς μὲν δταν ἐκ τοῦ ἄκρου εἰς τὸ ἄκρον, πῆ δὲ δταν εἰς τὰ μεταξὺ καὶ πῆ ἔναντία. εἴρηται δὲ καὶ ἀνωτέρω ὡς καὶ εἰς τὰ μεταξὺ ὡς [ἥ] ἔναντία γίνεται ἡ κίνησις, τὰ δὲ μεταξὺ μᾶλλον ἡ ἡττόν εἰσι πρὸς τοὺς ἔναντίους. ἡ οὖν εἰς τὸ μᾶλλον λευκὸν μεταβολὴ εἰς 30 τὸ πῆ ἔναντίον μετέβαλε· μέλαν (γάρ) ἐστι τὸ ἡττον λευκόν. πῆ· οὖν μέλαν καὶ οὐχ ἀπλῶς· καὶ γάρ ὡς πρὸς τὸ ἄκρον μέλαν λευκόν ἐστιν.

p. 226^a3 sqq.

Τὸ λευκόν, φησί, μᾶλλον λευκὸν γινόμενον ἐκ τοῦ πῆ ἔναντίου μεταβάλλει, τοῦ μέλανος· τὸ γάρ ἡττον λευκὸν τῷ μετέχειν τοῦ ἔναντίου ἐστὶν 35 ἡττόν. ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἡττον λευκὸν μεταβάλῃ, εἰς τὸ ἔναντίον ποιεῖται

12 cf. p. 791,4 12. 13 μέντοι 14 Ἀλέξανδρος] cf. Simplic. f. 200^a35 sqq. 23 fort.
μεταβάλλῃ 27 ἀνωτέρῳ c. 1 p. 224^a29 28 εἰς τὸ μεταξὺ ὡς ἡ, at cf. p. 791,14
30 γάρ addidi

τὴν μεταβολήν. τοῦτο δὲ εἰπον διότι τῷ πλεονάζειν τὸ λευκὸν κτλ. (p. 791,17. 20) ἐκ τοῦ ἐναντίου. οὐδὲν <γάρ> διαφέρει, φησίν, εἰς τὸ ἐναντίον εἰναι τὴν μεταβολήν, καν τε εἰς τὸ ἀπλῶς ἐναντίον μεταβάλλῃ καν τε εἰς τὸ πῆ ἐναντίον.

5 p. 226 b 29.

Τοῦτο εἶπε δεικνὺς ὅτι δυνατὸν τοῦ χρόνου μηδὲν διαλείπειν διαλείποντα τοῦ πράγματος, ὡς εἴ τις κτλ. (p. 792,3. 9).

p. 226 b 30.

'Απὸ κοινοῦ τὸ διαλεῖπον. διαλείπει γάρ ἡ τῶν μεταξὺ χορδῶν 10 ἀπίγησις· καὶ γάρ οἱ βαδίζοντες οὐ τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ὑπερβαίνουσι μετεώρους τοὺς πόδας ποιοῦντες.

p. 226 b 32.

'Επει εἶπεν ἀνωτέρω "ἔσχατον τῆς μεταβολῆς τὸ ἐναντίον" κατὰ τόπον ἐναντίον, ὄριζεται τοῦτο ἐνταῦθα.

15 p. 226 b 35.

"Ητοι φύσει, ὡς τὰ στοιχεῖα ἔφεξης ἀλλήλων κατὰ τὴν φυσικὴν ὑπόθεσιν, τῷ πυρὶ μὲν ὁ ἀήρ, τούτου δὲ τὸ ὄντωρ, τούτῳ δὲ ἡ γῆ, καὶ πάλιν ἔφεξης τοῦ γένους τὸ εἶδος.

p. 227 a 27.

20 Τοῖς Πυθαγορείνις ἐγκαλεῖ λέγουσι τὴν στιγμὴν μονάδα θέσιν κτλ. (p. 792,26. 793,3) λεγομένης, εἰπερ κατὰ τὰ ἄκρα ἀπτονται τὰ ἀπτόμενα, ἄκρον δὲ στιγμῆς οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐφαρμόζειν τιῷ ἀπτεσθαι ἐχρήσατο.

p. 227 a 32 sqq.

25 Τῶν ἀπηριθμημένων δνομάτων καὶ διωρισμένων τὰ μὲν αὐτῷ συμβάλλεται εἰς τὸ δεῖξαι τίς ποτέ ἔστιν ἡ χυρίως μία κίνησις, τὰ δὲ εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι τὸ συνεχὲς οὐκ ἔξι ἀμερῶν σύγκειται, οἷον οὗτε γραμμὴ ἐκ τῶν σημείων οὔτε χρόνος ἐκ τῶν νῦν οὔτε [ἥ] κίνησις ἐκ κινημάτων. νῦν οὖν ζητεῖ ποιά ἔστι μία χυρίως κίνησις, καὶ φησιν ὅτι πολλαχῶς ἡ μία λέ-

1 κτλ.] p. 791,17. 18 ἐν τῷ πλεονάζειν ἐκλήθη; 19 δηλονότι ποιεῖται 2 γάρ addidi
7 κτλ.] p. 792,3 ἀδιακόπω καὶ συνεχεῖ χρόνῳ; 4 γάρ οὗτος ομ.; 5 παραλιμπάνει γάρ πάντως; 7 μήποτε δὲ ἡ μὲν πλήξις τῶν χορδῶν τῷ ὅντι διαλείπει; 9 δὸ καὶ αὐτὸς ἀκριβῶς εἰπεν φθ. τὴν νεάτην, καὶ 10 post οὐ νοχ evanida (fort. λει^π) 13 ἀνωτέρω p. 226 b 26 13. 14 num τουτέστι τὸ κατὰ? 16 cf. p. 792,15 17 τούτου] fort. τούτῳ 20 κτλ.] p. 792,28 μὲν ομ.; 793,2 οἱ μὲν γάρ 28 ἡ delevi

γεται κίνησις, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐν πολλαχῶς [καὶ τὸ μία]. τὸ δὲ ἐν τριχῶς λέγεται, ἡ γένει ἡ εἰδεῖ ἡ ἀριθμῷ· καὶ ἡ μία οὖν κίνησις τριχῶς ἀν λέγοιτο.

p. 227b1 sq.

5 "Οτι τὸ μὲν ἔφεξῆς καὶ τὸ μεταξὺ ἐν τοῖς ἔχουσι θέσιν καὶ ἐν τοῖς μὴ ἔχουσι, τὰ δὲ λοιπὰ ἐν τοῖς ἔχουσι μόνον.

p. 227b4.

Τουτέστι κατὰ τὸ εἰδος τῆς κατηγορίας· αἱ γάρ ύπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ἀναγόμεναι ἐν εἰσι τῷ γένει.

10 p. 227b31 sqq.

"Οτι δεῖ πάντως ἐν εἶναι τὸ κινούμενον, καὶ ἐν καθ' αὐτὸ καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός. ἐν δὲ τὸ κινούμενον γίνεται οὐ καθ' αὐτὸ ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, εἰ ὁ Κορίσκος ἀμαρτίζει καὶ μελαίνοιτο. οὐδὲ γάρ κτλ. (p. 794,2. 4) διότι συμβέθηκε τὸν Κορίσκον λευκὸν εἶναι. οὐ δεῖ οὖν ἐν 15 κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ καθ' αὐτό, εἶναι τὸ ύποκείμενον.

p. 228a13.

Τουτέστιν εἰ μὲν δύο αἱ ἔξεις αἱ πάλιν καὶ πάλιν γινόμεναι, δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν ἔξεων δύο εἰσὶ καὶ αὐταὶ ἐξ ἀνάγκης· τοῦτο γάρ προσληπτέον ἔξαθεν, εἴτα ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς καὶ ἐκληπτέον ἀπὸ 20 κοινοῦ πάλιν τὸν 'εἰ' σύνδεσμον, ἵν' ἡ ὁ λόγος 'ώς εἰ τῷ ἀριθμῷ μία, καὶ τὰς ἔξεις ἀνάγκη'. δηλοῖ δὲ ὅτι ὥσπερ εἰ τῷ ἀριθμῷ μία ἡ κίνησις ἡ προτέρα τῇ ὑστέρῃ, καὶ τὰς ἔξεις τὰς πάλιν καὶ πάλιν μίαν εἶναι ἀνάγκη, οὗτως εἰ δύο αἱ ἔξεις οὐ μία, καὶ ἡ κίνησις ἡ πάλιν καὶ πάλιν δύο καὶ οὐ μία.

25 p. 228b11 sqq.

Εἰπὼν τίς ποτέ ἐστιν ἡ τέλειος κυρίως κίνησις, διτὶ ἡ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰδός καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ἐπειδὴ δοκεῖ αὐτῷ ἐλλιπῶς ἀποδεδόσθαι ὁ λόγος, προστιθησιν ἑτέρους προσδιορισμούς, διτὶ δεῖ τὴν ὄντως μίαν κίνησιν πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ διμαλήν εἶναι καὶ τελείαν. 30 τελεία δέ ἐστιν ἡ ἐπὶ τὸ τέλειον εἰδὸς ἀριθμὸς ἐφ' ὃ ἐπείγεται καὶ μὴ διακοπομένη, οἷον ἵνα τὸ λευκαινόμενον μὴ πρότερον παύσηται κινούμενον ἄχρις ἀν τὸ τέλειον εἰδός τῆς λευκότητος καταλάβῃ. ὥσπερ γάρ ὁ ἀτελῆς ἄνθρωπος οὐδὲ ὅλως ἐστὶν ἄνθρωπος (εἰ δὲ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι, πῶς ἀν εἴη ἄνθρωπος εἰς;), οὗτω καὶ ἐπὶ κινήσεως ἡ μὴ τελεία οὐδὲ ἀν μία εἴη.

1 καὶ τὸ μία delevi
Simplic. f. 208r9 sqq

13 βαδίζει

κτλ.] p. 794,4 οὖν ἐνταῦθα ἐν

17 sqq. cf.

τὸ γάρ τέλειον καὶ δίλον καὶ ἐν εἰώθαμεν καλεῖν, ὡς τὸν τέλειον ἀνθρωπὸν
ἔνα ἀνθρωπὸν, τὸ μέντοι ἀτελὲς τοῖς μορίοις τοῦ ἐνὸς ὄνομάζομεν, οἷον τὸ
ἀτελὲς ἴματιον ἥμισυ τυχὸν ἢ τι τοιοῦτον, ὡς τοῦ ἐνὸς τῷ τελείῳ ἀρμότ-
τοντος· τὸ γάρ δίλον καὶ ἐν καὶ τέλειον τῷ εἰδοπεποιημένῳ προσῆκεν.

5 p. 228b14.

Καὶ ἡ μὴ τελεία, φησί, κίνησις, συνεγής δὲ λέγεται
μία εἶναι, ἀλλ’ οὐχ ἀπλῶς οὐδὲ κυρίως μία, ἀλλὰ κατὰ τὸ συνεγές μόνον,
οἷον ἔαν τις ἀρέγηται λευκαίνεσθαι, εἴτα πρὶν λευκανθύσεται τελέως ἐὰν με-
ταξὺ στάσις γίνηται καὶ ἡρεμία, λέγεται μὲν ἡ μέχρι τῆς στάσεως κίνησις
10 μία, διότι συνεγής μέχρι ἔκεινης, κυρίως δὲ οὐ μία, εἰ γε κατὰ σκοπὸν
εἰχεν ἡ φύσις ἢ ἡ τέχνη εἰς τὸ τέλειον εἰδὸς ἄγειν, τὴν λευκότητα· εἰ
γάρ μέχρι τῶν ἔκεισε εἰδῶν ἦν βιδίσαι, τελεία δήπου θέντη καὶ αὕτη
ἡ κίνησις, καὶ διὰ τοῦτο κυρίως μία, ὅταν δὲ ὁ μὲν σκοπὸς ὑπάρχῃ τὸ
τέλειον εἰδὸς τῆς λευκότητος ἐπιθεῖν, μεταξὺ δέ τις ἐγκυπή γίνηται, ἀτελῆς
15 ἡ τοιαύτη κίνησις, καὶ διὰ τοῦτο οὐ κυρίως μία, εἰ μὴ μόνον ὡς συνεγής.

p. 229a2.

"Ινα μή τις εἰπῃ διτὶ ἡ ἀνώμαλος κίνησις ἡττον μὲν τῆς ὄμαλῆς ἐστι
μία, διὰ τοῦτο δὲ οὐδὲ δίλως μία (τὸ γάρ ἡττον ἐν οὐχ ἐν), διὰ τοῦτο
λέγει διτὶ τὸ ἡττον μᾶκιν ἐργάζεται τοῦ ἐναντίου, ἡ δὲ μᾶκις μετέχει ἀμφο-
20 τέρων τῶν ἐναντίων. καθὸ οὖν μία ἐστί, κατὰ τοῦτο ἐστιν ἡττον μία.

p. 229a3.

Εἰ πᾶσαν κίνησιν μίαν οὔσαν ἐνδέχεται ποτὲ μὲν ὄμαλὴν εἶναι ποτὲ
δὲ ἀνώμαλον, οἷον τὴν κατὰ τόπον ἐπ' εὐθείας μὲν γινομένην ὄμαλὴν ἐπὶ
ἔλικος δὲ ἀνώμαλον, ὄμαλὴ δέ ἐστιν ἡ ὄμοιομερής τὸ τυχὸν μέρος τιῷ
25 τυχόντι ἐφαρμόζει, οὐχ δὲ κτλ. (p. 795,22. 26).

p. 229a16 sqq.

'Ἐντεῦθεν οἱ ἐλεγχοὶ τῶν δ' τρόπων, ἤρεται δὲ ἀπὸ τοῦ τετάρτου.
οὐκ ἐστιν οὖν, φησίν, ἡ ἐκ λευκοῦ κίνησις τῇ εἰς μέλαν ἐναντία, οὐδὲ *(ἡ)*
ἐξ ὑγείας τῇ εἰς νόσον· μία γάρ ἐστι καὶ ἡ αὐτὴ ἀφισταμένη μὲν τοῦ
30 ἑτέρου, ὁδεύουσα δὲ ἐπὶ τὸ ἔτερον.

p. 229a21 sq.

Ἐὶ καὶ συμβαίνει, φησίν, ἐπὶ τῶν κινήσεων εἰπόντα τὸ ἐξ ἐναντίου
εὐθὺς καὶ τὸ εἰς ἐναντίον συνεπινοεῖν, ἀλλ’ διμως, ἐπειδὴ νῦν ἀποδιελόντες

6 τε 8 τε ^λως^τ 9 γ^τ 11. 12 verba εἰ γάρ ετ εἰδῶν obliterata 25 κτλ.] p. 795,22
μία εἰεν; 23 αἰ om.; 24 ξενοται μία ετ μοι ὄμαλὴ ετ utrobique ὄμοιομερής; 25 μέρος;
26 ἡ om. ετ ὅπερ ἀδύντον 28 alterum ἡ addidi 32. p. 858,4 cf. p. 795,32 sqq.

τὰ μόρια οὕτω σκοποῦμεν διὰ τὸ τέλειον τῆς διαιρέσεως, μᾶλλον δὲ αἱ εἰς τὰν αντία μεταβολαὶ ἐναντίαι δὲ ἡσαν ἡ αἱ ἔχ τοῦ ἐναντίου, διύτι καὶ τὴν κλησιν ἐκ τῶν τελῶν ἔχουσι, καὶ τῶν μὲν ἐξ οὐ ἀπολλάττονται, προσλαμψάνουσι δὲ τὰ εἰς δ. ἀλλὰ περὶ τούτου μὲν ὅστερον ἐροῦμεν, 5 φησί, τοῦ μεταξὺ δηλούστι, πῶς ἡ μεταβολὴ οὐ μόνον ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον γίνεται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ μεταξύ: ἐρεῖ γάρ διάγονον ὅστερον.

p. 229b11.

Διὰ τούτων τοῦ πρώτου ἐλέγχει τὸν τρίτον, τὸν ὑποτιθέμενον ἐν τῷ 10 ἐναντίων ἀμφοτέρως τὰς κινήσεις, τὴν μὲν ἐξ αὐτοῦ τὴν δὲ εἰς αὐτό. φησίν οὖν ὅτι οὐδὲ αὐταὶ αἱ κινήσεις ἐναντίαι εἰσί· καὶ τὸ ἔτερόν ἐστι τῶν ἐναντίων ἐν τῷ θεωροῦνται· καὶ γάρ ἐν οὓς, φησί, μὴ ἔστιν ἐναντίον οἵοι τις δὲ μεταβολὰς μὲν ἐναντίας, κινήσεις δὲ οὐ, οἷον ἐν ἀνθρώπῳ κτλ. (p. 796,17. 19).

15 p. 229b14 sqq.

"Οπερ ὑπέσχεν ἐρεῖν νῦν ποιεῖ· ἐπεὶ γάρ αἱ μεταβολαὶ οὐ μόνον ἐξ ἐναντίων γίνονται εἰς ἐναντία, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μεταξύ (μεταβάλλει γάρ τὸ λευκὸν οὐ μόνον εἰς τὸ μέλαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ φαιόν), καθά, φησί, μετέχει τοῦ ἐναντίου τὸ μεταξύ, κατὰ τοῦτο τὴν μεταβολὴν εἰς αὐτὸν ποιεῖται. πρὸ 20 γάρ ἔκατέρου, φησί, τῶν ἄκρων ἐναντίον πῶς ἔστι τὸ μεταξύ· εἰ γάρ μετέχει τῶν ἄκρων τὸ μεταξύ, οἷον τὸ φαιόν λευκοῦ καὶ μέλανος, δηλον ὅτι μεταβάλλει εἰς αὐτὸν τὸ λευκόν οὐ καθὸ λευκοῦ μετέχει (οὐδὲν γάρ αὐτὸν εἰς ἔκατό μεταβάλλει), ἀλλὰ καθὸ τοῦ μέλανος.

p. 229b23 sqq.

25 Ἐπειδὴ κατεσκεύασεν ὅτι ἡ ἡρεμία ἀντίκειται τῇ κινήσει, ἐπειδὴ στέρησις ἡ ἡρεμία, ἡ, (δὲ) στέρησις καὶ ἡ ἔξις ἀντίκεινται μέν, ἀλλ' οὐχ ὡς τὰ ἐναντία, ὁ δὲ λόγος νῦν περὶ τῶν ἐναντίων κατὰ ἡρεμίαν, διὰ τοῦτο εἰπεν ὅτι κατὰ τι ἐναντία.

p. 229b26.

30 Οὐχ ἡ τυχοῦσα, φησί, στέρησις ἡτοι ἡρεμία τῇ τυχούσῃ κινήσει ἔστιν ἐναντίον (οὐδὲ γάρ ἡ κατὰ αὐξήσιν ἡρεμία τῇ κατὰ τόπον), ἀλλὰ δηλούστι ἡ ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος ἀναγμένη· τὰ γάρ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ γένει. τῇ οὖν κατὰ τόπον κινήσει ἡ κατὰ τόπον ἡρεμία ἐναντίον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅμοιως. ἀλλὰ τοῦτο μὲν λέγεται ἀπλῶς. παλιν, φησί,

7 ὅστερον p. 229b14 sqq.

18 fort. καθὸ 19 post μεταξύ expuncta εἰ γάρ μετέχει τῶν ἄκρων τὸ μεταξύ 19. 20 immo πρὸς γάρ ἔκατέρουν 25. 28 cf. p. 796,21. 23
26 δὲ addidi 34 μὲν] νῦν Arist.

προσδιορισμοῦ δεῖ· τὸ γάρ εἰπεῖν ὅτι ἡ κατὰ τόπον τῇ κατὰ τόπον, ὄλο-
σχερέστερόν ἐστι καὶ ἀδιορίστον. πότερον γάρ, φησίν, ἡ ἐν τῷ κάτω μονὴ τῇ
ἐκ τοῦ κάτω κινήσει ἐναντία ἐστὶ καὶ ἡ ἐν τῷ ἄνω τῇ ἐκ τῶν ἄνω, ἡ
τῇ ἐν τῷ κάτω μονῇ ἡ ἐπὶ τὰ κάτω κίνησις ἐναντία καὶ ἡ ἐν τῷ ἄνω
τῷ ἐπὶ τὰ ἄνω;

p. 230 a 5.

Διὸ καὶ δοκεῖ ἡ τοιαύτη κίνησις τρόπον τινὰ γένεσις μᾶλλον καὶ ἀρχὴ
τῆς τοιαύτης ἡρεμίας, τῆς ἐν ϕ̄ κινεῖται δηλονότι, καὶ οὐχὶ ἐναντία.

p. 230 a 29 sqq.

10 'Επιλύεται τὴν ἀπορίαν λέγων δτι εἰσὶ καὶ ἐν αὐταῖς παρὰ φύσιν κινή-
σεις· οὐ μόνον γάρ ἐστι κατὰ φύσιν φυλορά, ἀλλὰ καὶ παρὰ φύσιν, οἷον εἴ τις
ὑπὸ ἔφους τελευτήσει. καὶ εἰ φυλορά παρὰ φύσιν, καὶ γένεσις ἐξ ἀνάγκης·
οἱ γοῦν διὰ τρυφὴν παρὰ τὸν προσήκοντα καιρὸν ἡβῶντες καὶ σπερμαίνοντες
τοιοῦτοι ἀν εἰεν· παρὰ φύσιν γοῦν τότε ἡ τοῦ σπέρματος γένεσις.

15 p. 230 b 6.

'Ετέραν ἀπορίαν ἐκτίθεται, καὶ φησιν· εἰ ἐστι φυλορὰ κατὰ φύσιν, ἐστι
δὲ καὶ παρὰ φύσιν, ἐναντίον δὲ τὸ παρὰ φύσιν τῷ κατὰ φύσιν, αἱ φυλοραι ἄρα
ἐναντίαι ἀλλήλαις· εἰ δὲ δὴ καὶ τῇ γενέσει ἐναντίαι, δύο ἄρα ἐνὶ ἐναντίᾳ.

p. 230 b 7.

20 'Η λύσις τῆς ἀπορίας. τί κωλύει, φησί, δύο ἐνὶ ἀντικείσθαι ἐστιν
ῶς, τουτέστι κατά τινα τρόπον; κατὰ γάρ ἄλλο καὶ ἄλλο δύο τῷ αὐτῷ
ἀντικείσθαι οὐδὲν ἀτοπον. καὶ γάρ (εἰ) ἡ μὲν ἡδεῖα ἡ δὲ λυπηρά
εἰ τύχοι τὴν ἑτέραν τῶν φυλορῶν τὴν κατὰ φύσιν ἡδεῖαν εἶναι, τὴν δὲ
παρὰ φύσιν λυπηράν, κατὰ μὲν τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν ἀντικείσονται ἀλλήλαις,
25 ζένουσι δὲ καὶ τὴν γένεσιν ἀντικειμένην οὐ κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ καθὸ γένεσις
φυλορᾶ· ἀλλήλαις γάρ οὐ καθὸ φυλορᾶ ἀντέκειντο, ἀλλ' ὡς ἡ μὲν κατὰ φύσιν
ἡ δὲ παρὰ φύσιν, αἱς παρακολουθεῖ τῇ μὲν τὸ ἥδον τῇ δὲ τὸ λυπηρόν.

p. 230 b 21.

'Απορεῖ διὰ τούτων δτι εἰ πάσης ἡρεμίας τῆς μὴ οὖσης ἀιδίου γένεσις
30 ἐστι (τῆς γάρ ἀκινησίας τῆς γῆς ἀιδίου οὖσης οὐκ ἐστι γένεσις), εἰ δὲ
γένεσις τῆς μὴ ἀεὶ οὖσης ἡρεμίας τὸ ἵστασθαι, ἔτι δὲ τὸ ἵστασθαι θάττον
ἐστι κινεῖσθαι, ἀνάγκη ἄρα καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ φύσιν ἡρεμιῶν, εἰπερ ἐστιν
αὐτῶν γένεσις μὴ οὐσῶν αἰδίων, τὴν γένεσιν αὐτῶν εἶναι τὸ ἵστασθαι,
τουτέστι τὸ θάττον κινεῖσθαι. νῦν δὲ τὸ ἐναντίων ὄρῶμεν ἐπὶ τῶν παρὰ
35 φύσιν ἡρεμούντων· ἐγγίζοντα γάρ κτλ. (p. 798, 18. 22) γενητόν.

2 et 4 μόνη 2 τῇ] τοῦ 14 γοῦν] fort. γάρ 16 cf. Simplic. f. 213+34 sqq.

20 sq. cf Aristot. (ubi pr. E εἰτινωτ̄ sine γάρ) 22 εἰ addidi 35 κτλ.] p. 798, 20
οὐ θεωρεῖται (pro οὐκ ἐστι)

p. 230b26.

Ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν. φησὶν δὲ οὐκ ἐπὶ πάσῃς ἡρεμίας θεωρεῖται τὸ ἵστασθαι, τουτέστι τὸ ταχὺ κινεῖσθαι, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῆς κατὰ φύσιν, διότι [γάρ] δὲ πρὸς τῷ οἰκείῳ τόπῳ γίνεται τὸ κινούμενον ρώννυται, δὲ δὲ ἀπὸ 5 τοῦ οἰκείου ἔξισταται τόπου σύσθετον γίνεται κτλ. (p. 798,26. 799,2).

p. 230b26.

"Η, φησί, τὸ ἵστασθαι δλῶς εἶναι τὸ εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον φέρεσθαι, ἢ συμβαίνειν ἀμα τῷ εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον φερομένῳ, ὥσει παραχολούθημα ἀμα ἔκεινῳ συμβαίνον.

10 p. 230b28.

Καὶ τοῦτο ὅστερον ἐπαπορεῖ⁴ τοῖς εἰργμένοις. εἰ ἐναντίαν, φησίν, ἐλέγομεν τὴν ἐν τῷδε ἡρεμίᾳ τῇ ἐξ αὐτοῦ κινήσει, τὸ δὲ ἐν τινὶ ἀρξάμενον κινεῖσθαι οὐπω πάντῃ τὸ ἐξ οὐ κινεῖται ἀπολέλοιπεν, ἀνάγκη τὰ ἐναντία 15 ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι· εἰ γάρ ἐναντία μὲν ἡ κινήσις τῇ ἐξ οὐ ἡρεμίᾳ, μετέχει δὲ ἔτι κάκεινης, ἐν τῷ αὐτῷ δὲν εἴη τὰ ἐναντία· τὸ γάρ ἐκ λευκότητος κινούμενον οὐπω παντελῶς ἀπολέλοιπε τὴν λευκότητα, εἰ δὲ μὴ ἀπολέλοιπε, μετέχει αὐτῆς, ἔστι δὲ αὐτῇ καὶ ἐναντία (ἐπὶ γάρ τὸ ἐναντίον ἡ ὄδος), ἀμα ἄρα τὰ ἐναντία.

p. 230b32.

20 "Η λόσις τῆς ἀπορίας. τὸ κινούμενον, φησίν, ἀπὸ λευκότητος, εἰ ἔτι δοκεῖ ἡρεμεῖν ἐν αὐτῇ, διότι μὴ ἀποβέβληχε πᾶσαν τὴν λευκότητα, οὐ καθ' ἀπαξὲ ἐροῦμεν ἡρεμοῦν τε ἐν τῇ λευκότητι καὶ κινούμενον ἐξ αὐτῆς, 25 οὐτως δέσμωσιν ἀμα τὰ ἐναντία εἶναι, ἀλλὰ πῃ ἡρεμεῖν. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν κατά τι τῶν ἐναντίων μετέχειν ὡς κεκραμένων, οἷον τὸ φαιόν, τὸ δὲ ἀμα τὰ ἐναντία ἄκρατα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι ἀδύνατον. καὶ διὰ τοῦτο, φησίν, οὐ κυρίως ἐναντία ἔστι κινήσει ἡρεμίᾳ, ἀλλὰ πῃ ἐναντία, κυρίως δὲ κινήσις κινήσει ἐναντία. — "Ο φησὶ τοιοῦτον ἔστιν, δὲ κατά τι ἔχει ἄλλο καὶ ἄλλο τάνατία, καὶ οὐ κατὰ τὸ αὐτό. — "Ἶτερον ἐπιγείρημα. 30 ἐπὶ πᾶσι, φησί, τὸ κινούμενον πάντως καὶ μεριστόν ἔστιν, ὡς δεῖξει ἐν τῷ ἐρδόμφῳ, ἔξει τὸ μέν τι ἐξ οὐ κινεῖται τὸ δὲ εἰς ὅ· ὥστε κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο μεθέξει τῶν ἐναντίων.

p. 231a3.

Τίς μὲν οὖν μία κινήσις εἰπεν, οὐ μέντοι εἰπεν τίς ἡρεμία μία, ἀλλ' ἐκ τῶν εἰς κίνησιν εἰργμένων δῆλον ἔστι καὶ περὶ τῆς ἡρεμίας· ἀγάρ ἐπ' 35 ἔκεινης εἰργται, ταῦτα καὶ ἐπὶ ταύτης ἀρμόσει.

4 γάρ delevi 5 κτλ.] p. 799,2 ἀλλὰ μόνης τῆς 15 κακεῖ 21 αὐτῷ 26 ἔστι] εἶναι
28. 31 Ἐτερον κτλ. bis habet cod. (f. 326v et 327r) 29 ἐπὶ πᾶσι fort. corrupta 30 ἐρδόμφ
c. 1 p. 242a5 sqq. μέν τι] μέντοι in iteratis 33 cf. Simplic. f. 214v22 sqq.

IN LIBRUM VI.

p. 231 ^a 18 sqq.

Πρόκειται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ βιβλίου δεῖξαι ὅτι οὕτε τὸ μέγεθος ἐκ *(τῶν)* σημάτων σύγκειται οὕτε ὁ χρόνος ἐκ τῶν νῦν οὕτε ἡ κίνησις ἐκ τῶν κινή-
5 μάτων (ὅπερ γάρ ἔστιν ἐν τοῖς μεγέθεσι τὸ σημεῖον, τοῦτο ἐν τῷ χρόνῳ
τὸ νῦν καὶ ἐν τῇ κινήσει τὸ κίνημα), καὶ πρότερον περὶ τοῦ μεγέθους ποι-
εῖται τὸν λόγον. ὅτι δὲ συνεχές ἔστι τὸ βιβλίον τοῦτο τῷ πρὸ αὐτοῦ, δῆ-
λον καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ προοιμίου· τοῖς γάρ ἐκεῖ δεδειγμένοις κέχρηται ἐν-
ταῦθα ὡς ὁμολογουμένοις εἰς κατασκευὴν τοῦ προκειμένου.

10 p. 231 ^b 4.

Εἴ γάρ δλαι δλων αἱ στιγμαὶ ἀπτονται, ἐφαρμόζοιεν ἄν καὶ οὐδὲν μέ-
γεθος ποιήσουσι· τοῦτο γάρ, φησί, συνεχὲς οὐχ ἔστιν ἀμερές, ἀλλ᾽ ἔχει διά-
φορα μόρια.

p. 231 ^b 6.

15 Καλῶς προσέθηκε καὶ τόπῳ· ἔστι γάρ τῷ λόγῳ μόνῳ διαιρετά, οὐχὶ
δὲ καὶ τῷ τόπῳ, οἷον τὸ ἐν τῷ μέλιτι γλυκὺ καὶ ἑανθὸν λόγῳ μὲν διαι-
ροῦνται ἀλλήλων, τόπῳ δὲ οὐ.

p. 231 ^b 10.

Δεῖξας ἐκ τοῦ συνθέτου ὅτι ἀμερὲς τὸ μέγεθος, νῦν δείχνυσι καὶ ἐκ
20 τῆς διαιρέσεως. εἰ γάρ ἐξ ἀμερῶν σύγκειται, φησί, καὶ εἰς ἀμερῆ δια-
λόεται. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἔσονται γάρ ἀπτόμενα ἀλλήλων τὰ ἀδιαιρέτα,
ὅπερ ἀδύνατον ἐδείχθη· οὕτω γάρ οὐκ ἀν εἰσὶν ἀδιαιρέτα. εἰ δὲ εἰς ἀδιαι-
ρέτα τὸ συνεχὲς μὴ διαιρεῖται, πᾶσα ἀνάγκη εἰς διαιρεῖσθαι αὐτό·
οὐδὲν γάρ ἔστι μεταξὺ διαιρετοῦ καὶ ἀδιαιρέτου· ἔοικε γάρ πως τῇ ἀντι-
25 φάσει. εἰ δὲ μηδὲν μεταξύ, ἀνάγκη καθ' ἕτερον τρόπον διαιρετὸν εἶναι τὸ
συνεχές. εἰ τοίνυν μὴ ἐνδέχεται εἰς ἀδιαιρέτα διαιρετὸν εἶναι, ἀνάγκη εἰς

3 τῶν addidi 7 δὲ κτλ.] cf. Simplic. f. 216 ^r 30 sqq. 15. 17 cf. p. 800, 18 sqq.

15 μο 22 εἰσιν] fort. ήσαν

διαιρετά, καὶ εἰς διαιρετὰ πάλιν εἰς ἀεὶ διαιρετὰ ἀνάγκη διαιρεῖσθαι· εἰ γάρ μὴ τοῦτο, εἰς ἀδιαιρέτα, τοῦτο δὲ ἀδύνατον. εἰ δὲ μὴ δυνατὸν εἰς ἀδιαιρέτα, οὐδὲ συγκείσθαι ἐξ ἀδιαιρέτων· ἐξ ὧν γάρ σύγκειται τι, εἰς ταῦτα καὶ διαιρεῖται.

5 p. 231b 14.

Ἄδιαιρετον οὐκ ἔσται τὸ μεταξὺ τῶν στιγμῶν καὶ τῶν νῦν, ὅτι συγκείσθαι λέγεται ἐκ τῶν ἀμερῶν, τὸ δὲ συγκείμενον καὶ διαιρεῖται· καὶ ὅτι μέρεθνός ἔστιν οὐδὲν καὶ μέρεθνος ἀδιαιρέτον.

p. 231b 25.

10 Μεταλαμβάνει τὸ τῆς κινήσεως ὄνομα ἐπὶ σαφέστερόν τι, τὸ τοῦ κινεῖσθαι· ἡ μὲν γάρ κίνησις οἷον αὐτὴ κτλ. (p. 801, 8. 10) ἐκ τῶν ἐνεργειῶν. διὰ τοῦτο οὖν μεταλαμβάνει ἀντὶ τῆς κινήσεως τὸ κινεῖσθαι.

p. 231b 28 sqq.

Ἄσαφῆ ὄντα τὸν λόγον ἐξεῖχε τῷ παραδείγματι σαφῆ ἐποίησε. φησὶ 15 δὲ διτι τὸ ἀπό τίνος εἰς τι κινούμενον ἀνάγκη μὴ ἀμα καὶ ἥδη κεκινῆσθαι καὶ εἶναι διπού ἐπείγεται φύσισι. ἀκριβῶς δὲ πάνυ προσέθηκε τὸ δὲ ἐκινεῖτο· δυνατὸν γάρ ἔστι καὶ κινεῖσθαι καὶ κεκινῆσθαι ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ χρόνῳ, οἷον Θήβαζε νῦν βαδίζειν βεβαδικότα ἄλλοτε, ἄλλ' ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἀδύνατον δὲ βαδίζει Θήβαζε ἀμα καὶ βεβαδικέναι Θήβαζε.

20 p. 232a 1 sqq.

Τοῦτο φησιν διτι εἰ ύπομώμεθα κινεῖσθαι τὸ ὡ ἐπὶ τῆς κτλ. (p. 801, 15. 17). εἰτά πῶς διαιρετῇ ἐπάγει· οὔτε γάρ ἡρεμεῖ, διτι διέληλούθει, ἄλλὰ μεταξὺ ἦν, τουτέστι διότι ύπεθέμεθα μήτε ἡρεμεῖν ἐπὶ τοῦ ἢ μήτε κεκινῆσθαι, ἄλλὰ μεταξὺ εἶναι, τουτέστι κινεῖσθαι. μεταξὺ γάρ ἡ κίνησις τοῦ τε ἐξ οὐ καὶ τοῦ εἰς δ· ἐν μὲν γάρ τῷ ἐξ οὐ ἔτι ἡρεμεῖ, ἐν δὲ τῷ εἰς δ κεκίνηται, κινεῖται δὲ μεταξὺ τούτων. εἰ δὲ μεταξύ, ἔχει τὸ πρότερον καὶ ὕστερον· ὅστε οὐκ ἔσται ἀμερές.

p. 232a 6.

Ἐτέρα ύπόθεσις διτι οὐ κινεῖται ἐν ἑκάστῳ τῶν ἀμερῶν, ἄλλὰ κεκίνηται. εἰ τοίνου κινεῖται τι τὴν ὅλην δεξ̄ κίνησιν ἐφ' ὅλης τῆς αἴρη γραμμῆς, ἐν ἑκάστῳ δὲ τῶν ἀμερῶν οὐ κινεῖται ἄλλὰ κεκίνηται, σύγκειται δὲ ἐκ τῶν ἀμερῶν ἡ κίνησις, συμβίσσεται τὴν κίνησιν μὴ κίνησιν εἶναι, καὶ εἶναι τι κεκινημένον μηδέποτε κινηθέν. εἰ γάρ ἐν ἑκάστῳ τῶν ἀμερῶν οὐ κινεῖται ἄλλὰ κεκίνηται, μηδὲ κινηθὲν ἄρα κεκινημένον ἔσται, καὶ ἡ ἀνάγκη ἡρεμεῖν ἐν ἑκάστῳ τῶν ἀμερῶν, ἡ κινεῖσθαι· οὐ κινεῖται δέ· ἡρεμεῖν ἄρα. σύγκειται δὲ ἐξ αὐτῶν ἡ κίνησις· ἐξ ἡρεμιῶν ἄρα ἡ κίνησις.

6 Ἀδιαιρετον scripsi: διαιρετὸν 8 οὐδὲν καὶ] fort. καὶ οὐδὲν vel οὐδὲν δέ. an verba καὶ μέρεθνος delenda? 21 ω scripsi: β

p. 232•15.

'Ανάγκη, φησί, πάντα τὰ ἀδιαιρέτα μόρια ἐξ ὧν ἡ κίνησις, οἷον τὸ δεῖ, ἔκαστον αὐτῶν ἡ κίνησιν εἶναι η̄ μὴ εἶναι κίνησιν. εἰ μὲν οὖν εἴη κίνησις, οὐδὲ κινεῖται. (δέ) ἀλλὰ κεκίνηται, παρούσῃς ἅρα κινήσεως οὐχ ἔσται 5 κίνησις, ἀλλ' ἡρεμία. εἰ δὲ μὴ κίνησις, ἐκ τούτων δὲ η̄ θλη κίνησις, η̄ ἅρα κίνησις ἐξ οὐ κινήσεως σύγκειται, δπερ ἄποτον· οὐδὲν γάρ ἐκ τῶν ἐναντίων η̄ τῆς ἀποφάσεως συγκείσθαι δύναται.

p. 232•18.

Δεῖξας δτι οὔτε τὸ μέγεθος οὔτε ἡ κίνησις ἐξ ἀμερῶν, βούλεται νῦν 10 δεῖξαι δτι οὐδὲ ὁ χρόνος. δείκνυσι δὲ τοῦτο τῷ δεῖξαι δτι πᾶσα ἀνάγκη, ἐπεσθαι αὐτὸν τῇ κινήσει καὶ τῷ μεγέθει, καὶ ὡς ἀν ἔχωσιν ἔκεινα οὗτας ἔχειν καὶ τοῦτον, καὶ ἀντιστρέψειν, εἰ μὲν διαιρετὰ ταῦτα, καὶ ὁ χρόνος, καὶ ἔμπαλιν εἰ ὁ χρόνος, καὶ ταῦτα. δεδειγμένου οὖν τοῦ περὶ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ μεγέθους, δτι συνεχῆ καὶ οὐχ ἐξ ἀμερῶν, συναποδέδεικται 15 καὶ τὸ περὶ τοῦ χρόνου.

p. 132b 14.

"Ἐτι τὸ αὐτὸν κατατίκευαί⁴ει, δτι τὸ θάττον ἐν ἐλάττονι τὸ ἵσων κινεῖται, ἀπλουστέρα δὲ τῷ ὅντι καὶ φυσικωτέρα αὐτῇ η̄ ἐπιχείρησις. πᾶν, φησί, τὸ κινούμενον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γραμμήν, οἷον τὴν πηχυαίαν, η̄ ἐν ἵσῳ χρόνῳ αὐτὴν κινεῖται η̄ ἐν πλείονι η̄ ἐν ἐλάττονι, καὶ οὐχ ἔστι παρὰ ταῦτα. ἐπει οὖν ὑπόκειται τὸ θάττον καὶ τὸ βραδύτερον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κινούμενα, ἀνάγκη η̄ ἐν ἵσῳ η̄ ἐν ἐλάττονι η̄ ἐν πλείονι κινεῖσθαι. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν πλείονι κινοῖτο τι, βραδύτερόν ἔστιν, εἰ δὲ ἐν ἵσῳ τὸ ισοταχές ἔστι· τὸ δὲ θάττον κινούμενον, περὶ οὐ νῦν ὁ λόγος, οὔτε ισοταχές ἔσται οὔτε βραδύτερον. εἰ τοίνυν μήτε ἐν πλείονι μήτε ἐν ἵσῳ, πᾶσα ἀνάγκη ἐν ἐλάττονι τὴν ἵσην κινεῖσθαι. ἄλλως τε εἰ τὴν ἵσην κτλ. (p. 802, 2. 3)

p. 233•9.

'Αντὶ τοῦ μεταλαμβάνειν ἐκ τοῦ 'θάττον' τὸ 'βραδύτερον' καὶ ἔμπαλιν.

30 p. 233•13.

Οὐ μόνον, φησίν, ἐκ τῶν κτλ. (p. 802, 25. 29), τὸ δὲ η̄μισυ δι' η̄μίσεος, καὶ διὰ τετάρτου τῆς η̄μέρας τὸ τετάρτον τῆς οόδοῦ. ὥστε καὶ τῇ τομῇ τοῦ μεγέθους ὁ χρόνος συντέμνεται, καὶ τῇ τοῦ χρόνου τὸ μέγεθος.

4 δὲ addidi cl. p. 801, 19 22 ἐν (ante πλείονι) scripsi: ἐπι 23 τὸ ισότατον
ἐστι, ut videtur 28 θάττονος; p. 802, 23 31 κτλ.] p. 802, 27 ἀκολουθεῖν καὶ τὸ
λοιπὸν εἶναι ἀλλ' ξε; 28 καὶ λεγομένων καὶ εἰ γάρ τυχόν δτι

p. 233^a17.

Διχῶς τοῦ ἀπείρου λεγομένου, ἢ τοῦ τῇ διαιρέσει ἢ τοῦ τοῖς ἐσχάτοις (τῇ διαιρέσει μὲν, ὡσπερ φαμὲν ἐπ' ἄπειρον τὴν τομὴν τῶν μεγεθῶν εἶναι, τοῖς ἐσχάτοις δέ, οἷον εἴ τι ἔστι μέγεθος οὐ πέρατα οὐκ ἔστι διὰ τὸ 5 ἀδιεῖτητον, ὡς λέγομεν τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ θάτερα ἐσχρατὸν μηδεὶν· παντὸς γάρ ἀριθμοῦ ἔστι λαβεῖν τὸν μείζονα. τῇ ἐκτάσει οὖν τοῦτο ἄπειρον, ἐκεῖνο δὲ τῇ διαιρέσει), διχῶς οὖν τοῦ ἀπείρου λεγομένου, ἀνάρχη πᾶσα ὡς ἀνή 15 ἢ ἄπειρον τὸ μέγεθος, οὗτως εἶναι καὶ τὸν χρόνον, καὶ ὡς ὁ χρόνος, οὕτως καὶ τὸ μέγεθος.

10 p. 233^b33 sqq.

Πρόκειται νῦν δεῖξαι διὰ τὸ νῦν, διὰ πέρας μὲν ἔστι τοῦ παρελγυθότος ἀρχὴ δὲ τοῦ μέλλοντος, καὶ ἐν ἔστι καὶ ἀδιαιρέτον τὸ αὐτὸ τῶν μὲν περὸς δὲ τῶν δὲ ἀρχῆς. τὸ γάρ νῦν τὸ ἄτομον τοῦτο καὶ καθ' αὐτὸ καὶ πρώτως λέγεται νῦν, τὸ δὲ ἐν πλάτει οὗτε πρώτως οὗτε καθ' αὐτό· διότι 15 γάρ πλησιαίτερον τοῦ κυρίως νῦν, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ νῦν λέγεται. οὗτε οὖν καθ' αὐτὸ τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, διότι [γάρ] συμβέβηκεν αὐτῷ πλησιαίτερον εἰναι· διότι γάρ ἐκεῖνο νῦν, καὶ τὸ πλησιάζον αὐτῷ βραχὺ τοῦ χρόνου διάστημα καὶ φύτὸ νῦν.

p. 234^a13.

20 Οἶνον ἔστω παρήκμα ὁ ἀγ̄ χρόνος, μέλλων δὲ ὁ γῆ. οὐκοῦν ἐπειδὴ τοῦ ἀγ̄ καὶ τοῦ γῆ πέρατος τοῦ παρφῆχότος τὸ μεταξὺ καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ μέλλοντος τὸ χρονικόν ἔστι νῦν. καὶ οὐ τὸ ἀμερές, πᾶς δὲ χρόνος διαιρετός, διγρήσθω τοίνυν τοῦτο κατὰ τὸ δῆ, πᾶς δὲ χρόνος διαιρούμενος εἰς τὸν μέλλοντα διαιρεῖται καὶ εἰς τὸν παρφῆχότα, ξεῖ οὖν καὶ τὸ νῦν τὸ 25 μὲν παρφῆκός τὸ δὲ μέλλον.

p. 234^b21.

Πρόκειται διὰ τούτων δεῖξαι ποσαχῶς διαιρεῖται ἡ κίνησις. διὰ μὲν γάρ διαιρετή, ήδη ἀποδέεικται, πωσαχῶς δὲ διαιρετή, νῦν ἀποδέεικνυσι. καὶ φρσιν διὰ διχῶς· τῷ τε γάρ χρόνῳ συνδιαιρεῖται καθ' δὲ ἡ κίνησις, 30 καὶ τοῖς μέρεσι τοῦ κινούμενου. καὶ διὰ μὲν διαιρετή ἔστι τῷ χρόνῳ, πρόδηλον καὶ σαφὲς δι' διλήγων ὑστερὸν δείκνυσιν, διὰ δὲ κατὰ (τὰ) μέρη τοῦ κινούμενου, πρότερον κατασκευάζει.

p. 234^b24 sqq.

Ωσανεί τινος ἀποροῦντος διὰ 'ἔστω· τὰ μέρη τοῦ ἀγ̄ ἐκινήθησαν κατὰ 35 μέρη τῆς εἰς κινήσεως· τὰ οὖν διὰ τοῦτο καὶ τὴν διληγούσαν τὸ διλον

11 sqq. cf. p. 803, 27 sqq.
22 τὸ μεταξὺ ante καὶ et 24 τὸν ἐνεστῶτα post διαιρεῖται scripserat, sed statim de levit 31 ὑστερὸν p. 235^a10 sqq.

15. 16 fort. οὗτε οὖν (πρώτως οὗτε)

16 γάρ delevi

de

levit

31 ὑστερὸν p. 235^a10 sqq.

τὰ addidi

αγ̄ κινηθήσεται; πόθεν γάρ δῆλον μὴ ἄλλο τι κινηθήσεται τὴν δλην κίνησιν; πρὸς τοῦτο οὖν ἀπαντῶν φησιν δτι εἰ μὴ τὸ δλον τὴν δλην κινηθήσεται, συμβήσεται ἄτοπόν τι τὸ τὴν ἄλλου κίνησιν ἄλλο κινεῖσθαι, δπερ ἀδύνατον. πῶς οὖν τοῦτο συμβαίνει, λέγω δὴ τὸ τὴν ἄλλου κίνησιν ἄλλο 5 κινεῖσθαι, εἰ τὴν δλην μὴ τὸ δλον κινηθήσεται ἀλλ' ἄλλο τι, διὰ τῶν ἑξῆς ἐπῆγαγεν.

p. 234^b 29.

Δοκεῖ μὲν ἄλλο εἶναι τὸ ἐπιχειρήμα ἀπὸ τοῦ εἰπεῖν τὸ ἔτι δέ, ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει· κατασκευαστικὸν δέ ἔστι τοῦ προτέρου, οὐπερ εἱρηται.

10 p. 234^b 34 sqq.

Τὸ αὐτὸ τοῦτο δείκνυσι δι' ἀδυνάτου, λαμβάνει δὲ ἀντὶ τῆς δ̄ς κινήσεως τὴν θ̄. εἰ τοίνυν τοῦ δλου τοῦ αγ̄ μὴ ἔστιν ἡ δ̄ς δλη κίνησις ἄλλα ἄλλη τις, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ δλον ταύτην τὴν κίνησιν κινεῖται, ἀνάγκη καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ τὰ μέρη τῆς θ̄ κινήσεως κινεῖσθαι. ἀφέλωμεν ἐκ τῆς 15 δλης κινήσεως τὰς τῶν μερῶν κινήσεις· αὗται δὲ ἵσαι ἔσονται ταῖς δὲ εζ̄· μία γάρ ἐνὸς κίνησις, φησίν. ἐὰν οὖν ἀφαιρεθεισῶν ἐκ τῆς δλης κινήσεως τῶν κινήσεων τῶν μερῶν καταδαπανηθῇ ἡ δλη εἰς τὰς τῶν μερῶν κινήσεις, ἀνάγκη τὰς αὗτὰς εἶναι ταύτας ταῖς δὲ εζ̄ κινήσεις τῶν μερῶν, ἐπειδὴ δύο κινήσεις τοῦ αὐτοῦ εἶναι ἀδύνατον. ἵσαι γάρ φησιν 20 ἀντὶ τοῦ αἱ αὗται.

p. 235^a 13 sqq.

Τὸ προκείμενὸν ἔστι δεῖξαι δτι εἴ τούτων ἐφεῖται ὅνταν, χρόνου κινήσεως κινεῖσθαι κινούμενου ἐν ψ̄ ἡ κίνησις, ὡς δὲ ἔχοι ἐν τούτων, ἀνάγκη καὶ τὰ λοιπὰ ἔχειν. εἴτε γάρ ἐν τὶ διαιρετὸν εἴη, καὶ τὰ λοιπὰ ἐξ ἀνάγκης, εἴτε ἐπ' ἄπειρον διαιρετόν, εἴτε ὁπωσδήποτες ἄλλως τὴν κίνησιν καὶ τὸ κινεῖσθαι εἰς ταῦτα ἄγει, ἡ τὸ μὲν ὡς ἔξιν τινὰ λαμβάνει τὴν κίνησιν, τὸ δὲ κινεῖσθαι ἐνέργειαν. τὸ δὲ ἐν ψ̄ τὸ εἰδός φησι καθ' δ ἡ κίνησις, τουτέστι φορὰν ἄλλοιώσιν αὔξησιν. δείκνυσιν οὖν ἐξ ἀρχῆς δτι ἔπονται ἄλλοις ταῦτα κατὰ τὴν διαιρεσιν, καὶ γυμνάζει τὸν λόγον ἐπὶ 30 τοῦ χρόνου καὶ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ κινεῖσθαι· τούτων γάρ δεδειγμένων συναποδέεικται καὶ τὰ λοιπά.

p. 235^b 1.

Ὄτι διὰ τὸ μεταβάλλον καὶ τούτοις ὑπάρχει τό τε διαιρετὸν εἰς ἄπειρα· εἰ γάρ δέδεικται δτι πᾶν τὸ μεταβάλλον διαιρετόν κτλ. (p. 807, 9. 13)

4 ἄλλου] ἄλλην compendiose

8 cf. Simpl. f. 226^v 37

26 ἡ scripsi: εἰ

22 sqq. cf. p. 806, 20 sqq.

27 fort. (ῶς) ἐνέργειαν

28 φορὰ ἄλλοιω

34 κτλ.]

p. 807, 10. 11 μεταβάλλον, διὰ τοῦτο καὶ κίνησις ἔστι; 12 εὐλογὸν ἄρα ομ.

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

55

p. 235^b4.

Ὅτι μὲν οὖν τὸ ἄπειρον δίττον, εἴρηται, τὸ τῇ τομῇ καὶ τὸ τοῖς ἐσχά-
τοις. ὅτι μὲν οὖν πᾶν βέγεθιος εἰς ἄπειρα διαιρετόν, καὶ διὰ τοῦτο κανὸν ἡ
κίνησις καὶ ὁ χρόνος, ἔδειξεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι δὲ εἰ διομέίη τὸ μέ-
5 γεθιος ἄπειρον κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἀνάγκη καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὸν χρόνον
τοιούτον εἶναι, ἐν τοῖς ἑέζῃς φησι δεῖξεν.

p. 235^b6 sqq.

Τὸ προκείμενόν ἐστι δεῖξαι ὅτι τὸ μεταβεβληκός κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον
ὅτε πρῶτον μεταβέβληκε, μᾶλλον δὲ τῷ νῦν, ἐν τούτῳ ἐστὶ τῷ εἰς δ
10 μεταβέβληκε. τὸ δὲ πρῶτον προσέμηχε δίστι δύναται τι μεταβεβληκός
πρὸ ἐνταῦτοῦ μὴ εἶναι νῦν ἐν ᾧ μεταβέβληκε τότε, οἷον εἰ εἰς λευκὸν με-
τέβαλε· τῷ γάρ χρόνῳ ἵσως οὐκέτι ἐφύλαξε τὸ αὐτὸν εἶδος. διὰ τοῦτο οὖν
φησιν ὅτι ὅτε πρῶτον. — Εἰ ἔχει τονος εἰς τι ἡ μεταβολή, τὸ δὲ μετα-
15 βεβληκός ἀπολείπει τὸ ἔξι οὖν, ἀνάγκη δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τινι, ἡ ἐν τῷ εἰς
ὅτε ἔσται ἡ ἐν ἄλλῳ· ἀλλὰ μὴν ἐν ἄλλῳ οὐ δύνατόν, ὡς δεῖξει ἐφεέζῃς,
ἀνάγκη ἄρα ἐν τῷ εἰς δεῖξαι.

p. 235^b12 sq.

'Ως γάρ τὸ μεταβεβληκέναι πέρας ἔστι τῆς μεταβολῆς, οὗτα καὶ τὸ
ἀπολελοιπέναι τοῦ ἀπολείπειν.

20 p. 235^b19 sqq.

Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς ἀντιφάσεως κατασκευάσας ἀμέσου οὔσης ἡξίωσεν ὅπερ
ἐπὶ μιᾶς τούτῳ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν (οὐ γάρ ἡνὶ δύνατόν τῷ αὐτῷ ἐπιχει-
ρήματι ἐπὶ τῶν ἄλλων γρήσασθαι· ἔστι γάρ ἐπ' ἐκείνων τὸ μετατέλον), διὰ
τοῦτο ἐπὶ ἄλλο ἐπιχείρημα μεταβαίνει ἀρμόζον ὥστε ἐπὶ ἐκάστης μεταβολῆς.
25 λαμβάνει οὖν τὸ μὲν ἔξι οὖν μετ....., τὸ δὲ εἰς δὲ β., καὶ πρόσεισιν
οὗτως· ἐπειδὴ τὸ μεταβεβληκός ἐκ τοῦ αἱ μεταβέβληκε τὸ αἱ, ἀνάγκη δὲ
αὐτὸν εἶναι ἐν τινι, ἡ ἐν τῷ β. ἔσται ἡ ἐν ἄλλῳ τινί· ἀλλὰ μὴν ἐν ἄλλῳ
ἀδύνατον, ἐν τῷ β. ἄρα ἔσται. εἰ γάρ ἐν ἄλλῳ εἴη, ἔστω ἐν τῷ γ. συμ-
30 βήσεται οὖν ἀμα τῷ αὐτῷ καὶ μεταβάλλειν καὶ μεταβεβληκέναι ἐν τῷ β.
ὅπερ ἀδύνατον. πῶς; ἐπειδὸν γάρ οὐκέτι ἐχόμενον τὸ γ τῷ β., ἀλλ' ἔστι
διαιρετὸν τὸ μετατέλον εἰς ἀεὶ διαιρετά κτλ. (p. 808, 3. 6), ὅπερ ἀδύνατον.

p. 235^b20.

Ἐπειδὴ ως ἐπὶ τῆς κατὰ τόπον μεταβολῆς εἰπε τὸ εἶναι που, διὰ
τοῦτο καθολικὸν ποιεῖται τὸν λόγον προσθεῖς ἡ ἐν τινι, τουτέστιν ἐν τινι
35 εἶδει. εἰ μὲν οὖν ἐν ἄλλῳ, οἷον ἐν τῷ γ. δύνατόν τὸ ἄλλῳ διχῶς

4 ὅτι δὲ κτλ.] cf. p. 807, 15 sqq. 9 δὲ τῷ] δὲ τὸ? 12 τὸν γάρ χρόνον ἴσον F: correxi εἰ
p. 807, 20) 25 fort. μεταβέβληκεν αἱ 31 κτλ.] p. 808, 4. 5 ὑπόκειται ἐτι μεταβεβληκός

έχλαβεῖν. ἢ γάρ τῷ μεταξύ τι (οἷον εἰ ἔκ λευκοῦ εἰς μέλαν ἢ μεταβολή, δύνατὸν τὸ μεταβεβληκός εἰς τὸ μέλαν λέγειν διτὶ ἐν τῷ φαινό ἐστιν), ἢ εὖν οὕτως τὸ ἐν ἄλλῳ γένει, οἷον ἐν θερμῷ. εἰ οὖν ἐν τῷ μεταξύ λέγει τις, τὸ εἰρημένον ἀποπον ἔψεται, εἰ δὲ ἐν ἄλλῳ γένει, οἷον 5 ἐν θερμῷ, ἀδύνατον κατὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν συνεχῆ μεταβολὴν κατὰ εἰδῆ τὰ μὴ συνεχῆ μεταβάλλειν· οὐ γάρ συνεχὲς τὸ θερμὸν τῷ λευκῷ τε καὶ μέλανι.

p. 235b32.

Βούλεται διὰ τοῦτο δεῖξαι ὅτι τὸ πρῶτον τοῦ χρόνου καθ' ὁ μεταβέ-
10 βλῆκε, τὸ πρῶτον ἀπομόν ἐστι, τοιτέστι τὸ νῦν.

p. 235b33.

Ἐπειδὴ φαμεν καὶ ἐν πρώτῃ τῇδε τῇ ὥρᾳ μεταβεβληκέναι ἢ ἐν πρώτῃ τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ἢ μηνὶ ἢ ἐνιαυτῷ, ταῦτα δὲ οὐκ ἀδιαίρετα, διὰ τοῦτο φησιν διτὶ πρῶτον λέγω τὸ χυρίως πρῶτον κτλ. (p. 808, 12. 14). καὶ 15 πάλιν ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ λέγομεν πρῶτον γεγενῆσθαι τι, διότι ἡ ὥρα, ἐν ἣ πρώτως γεγένηται, τῇς ἡμέρας μόριόν τι ἐστιν. ὅμοίως καὶ ἐν μηνὶ πρῶτον διὰ τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν ἐνιαυτῷ διὰ τὸν μῆνα. τὸ οὖν χυρίως πρῶτον τὸ δι' ἑαυτόν, καὶ μὴ τῷ αὐτοῦ τι τοιωτὸν εἶναι λεγόμενον, τοῦτο ἀνάγκη ἀπομον εἶναι.

20 p. 236a14.

Οὐκ ἐστιν ἀρχὴ μεταβολῆς ὅτι καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς μετα-
βολή, πᾶσα δὲ μεταβολὴ ἐν χρόνῳ, ὁ δὲ χρόνος οὐκ ἐστιν ἀδιαίρετος·
συμβῆσται γάρ ἔκ τῶν νῦν συγκεκούσθαι, δπερ ἀποπον.

p. 236a17.

25 Διὰ τούτων εἶναι μὲν ἀδιαίρετον τὸ αὐτὸν δὲ τῷ πέ-
ρατι τῆς ἡρεμίας τῆς πρὸ αὐτοῦ τὸν αἍγρον τὸν τῆς προλαβιούσης ἡρε-
μίας λαμβάνει, τὸ δὲ ἀμερές, λέγω δὴ τὸ νῦν ἐν φῷ πρώτως ἡ μεταβολὴ
γίνεται, τὸ αὐτὸν δὲ τοίνυν, φησίν, ἐν ὥλῳ τῷ γάρ χρόνῳ ἡρεμεῖ, δῆλον διτὶ
καὶ ἐν τῷ πέρατι αὐτοῦ τῷ αὐτῷ ἀλλὰ μην καὶ μετέβαλλεν ἐν τῷ αὐτῷ αὐτοῦ
30 (ἐν γάρ καὶ ταῦτὸν ὑπόκειται τὸ νῦν, τὸ τε πέρας τῆς προλαβιούσης ἡρεμίας
καὶ ἐν φῷ πρώτῳ πρώτῳ μεταβάλλει), ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα καὶ ἡρεμεῖ καὶ μεταβάλλει.

p. 236a20 sqq.

Εἰ γάρ ἐν δλῳ πρώτῳ μεταβεβληκε, τοῦτο δέ ἐστι μεριστόν, καὶ ἐν
πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ. εἰ δὲ τοῦτο, ἐσται τι τοῦ πρώτου πρότερον.

5 ante ἀδύνατον expuncta εἰ οὖν ἐν τῷ μεταξύ λέγει τις
εἰδη? 9 cf. Simplic. f. 229r32 14 κτλ.] p. 808, 12 ἑτέρου; 14 γέροντες πρῶτον
traicit 21 ἀργὴ τῆς correctum ex τῆς ἀρχῆς 33 sq. cf. p. 809, 6 sq.

είτα ίνα μή τις εἴπη 'ἀλλ' οὐχ ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι μεταβάλλει,' τοῦτο κατασκευάζει. εἰ δὲ ἐν ἀμφοῖν μεταβάλλει, καὶ ἐν τῷ παντί. ὑπερβατῶς ἀκουστέον 'εἰ δὲ ἐν παντί, καὶ ἐν ἀμφοῖν'. ἔσται ἄρα τοῦ πρώτου πρότερον, ὡς ἐδείξαμεν.

5 p. 236 a 27 sqq.

Τριῶν θεωρουμένων ἐπὶ τῆς μεταβολῆς, τοῦ μεταβάλλοντος τοῦ εἰδούς καθ' δ μεταβάλλει τοῦ χρόνου ἐν ᾧ μεταβέβληκεν, διτι μὲν οὖν ἐν τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ μεταβάλλει * * * ἔδειξε διὰ τῶν προλαβόντων. βούλεται οὖν δεῖξαι διτι (οὕτε) τὸ μεταβάλλον αὐτὸν ἔχει τὸ πρῶτον, οὔτε τὸ εἶδος 10 καθ' δ μεταβάλλει. τέως οὖν περὶ τοῦ μεταβάλλοντος τὸν λόγον ποιεῖται. ἔστω οὖν τὸ μεταβάλλον τὸ δέ. εἰ τοίνυν ἔστι τούτου μόριον δ πρῶτον μεταβάλλει, ὑποκείσθω τὸ δέ, χρόνος δὲ ἐν ᾧ τὸ πρῶτον τοῦτο μόριον μεταβάλλει δ θι. εἰ οὖν τὸ δέλον δέ ἐν διλφ τῷ θι χρόνῳ μεταβέβληκε, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἐν τῷ ἥμισει τοῦ χρόνου μεταβάλλει (δέδειχται δὲ διτι πᾶν 15 τὸ μεταβάλλον μεριστόν ἔστι), καὶ πάλιν τὸ ἔκεινον ἥμισυ εἰς τὸ τοῦ χρόνου τέταρτον, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον.. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἀεὶ τοῦ ληγούμενος εύρισκομέν τι μόριον διπερ τοῦ δέλου πρότερον μεταβέβληκεν, οὐκ ἄρα ἔστι τοῦ μεταβάλλοντος τι δ πρῶτον μεταβέβληκεν.

p. 236 b 1.

20 Δείξας διτι οὕτε ἐν τῷ χρόνῳ (οὕτε ἐν τῷ) μεταβάλλοντί ἔστι τὸ πρῶτον κατὰ τὴν μεταβολήν, βούλεται νῦν δεῖξαι διτι οὕτε ἐν τῷ εἰδει, καθ' δ ἡ μεταβολή, ἔστι τὸ πρῶτον· τοῦτο γάρ ἡν τὸ λειπόμενον. εἰπὼν δὲ αὐτὸν δ μεταβάλλει, ἐπειδὴ αὐτὸν τὸ μεταβάλλον τὸ πρᾶγμα ἔστι, διὰ τοῦτο προσέθηκεν ἡ καθ' δ μεταβάλλει, ίνα σημάνῃ τὸ εἶδος.

25 p. 236 b 10.

Νῦν μὲν ὡς ἐπὶ τόπου γυμνάζει τὸν λόγον, ὡς δοκεῖ, ἐφεξῆς λέγων ὄμοιώς δὲ ἐπὶ τῆς τοῦ ποσοῦ μεταβολῆς, κατὰ ποσὸν λέγων μεταβολὴν τὴν αὐξησάν τε καὶ τὴν μείωσιν.

p. 236 b 17 sq.

30 Τριῶν γάρ οὐσῶν κινήσεων, τῆς κατὰ τὸ ποσὸν τῆς κατὰ τὸ ποιὸν τῆς κατὰ τόπον, τὸ μὲν ποσὸν καὶ ὁ τόπος συνεχῇ ὅντα κτλ. (p. 809,31. 810,2).

p. 236 b 19.

Οτι μὲν οὖν τὸ πρῶτον κατὰ τὴν μεταβολὴν οὐκ ἔστιν, ἔδειξεν ἐν 35 τοῖς προλαβοῦσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεν ἡ συνήθεια τὸ κατὰ πλάτος πρῶτον,

8 lacunam signavi et 9 prius οὕτε addidi 10 καθά 14 δέ] fort. γάρ 20 οὕτε
ἐν τῷ altero loco addidi 21 οὕτε] iuxto οὐδὲ 27 δὲ καὶ ἐπὶ Aristoteles

οἵνιν ὅτι ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ πρώτῃ γέγονεν ὁ πύλεμος τῇ ἡ ἔκλειψις, περὶ τούτου τῇ θέσει πρῶτον νῦν διαλαμβάνει, καὶ φησιν ὅτι διχῶς λέγεται τὸ ἐν φῷ πρώτῳ μεταβάλλει, τὸ μὲν δὲ αὐτὸ τὸ δὲ δι’ ἔτερον. λέγομεν γὰρ ὅτι αὕτη ⟨ἡ⟩ ἡμέρᾳ πρώτῃ ἐστὶ τῇς ἔκλειψεως, οὐ διότι ἐν πάσῃ τῇ 5 ἡμέρᾳ γέγονεν, ἀλλ’ ὅτι ἡ ὥρα ἐν ἣ γέγονέ περιέχεται ὑπὸ τῆς ἡμέρας· δι’ ἔτερον οὖν ⟨ἡ⟩ ἡμέρᾳ πρώτῃ καλεῖται, ἡ μέντοι ὥρα, καθ’ ἣν γέγονεν ἡ ἔκλειψις, οὐ δι’ ἔτερον ἀλλὰ δι’ αὐτὴν πρώτη λέγεται. δείκνυσιν οὖν ἐν τούτοις ὅτι ἐν φῷ πρώτῳ δι’ ἐαυτὸ μεταβάλλει τὸ μεταβάλλον, κατὰ πάντα αὐτοῦ τὰ μέρη μεταβάλλει, καὶ οὐκ ἐστιν αὐτοῦ μόριον καθ’ δ οὐ μετα-
10 βάλλει.

p. 236b25.

Δι’ ἄλλου ἐπιχειρήματος τὸ αὐτὸ βιούλεται δεῖξαι. ὑποκείσθω νῦν ὁ χρόνος ἐν φῷ πρώτῳ κινεῖται ὁ χρ. ἐπεὶ οὖν πᾶς χρόνος διαιρετός, διηρήσθω κατὰ τὸ χ. ἀνάγκη οὖν τὸ κινούμενον ἡ μῆτε ἐν τῷ χρ. μῆτε ἐν 15 τῷ χρ. κινεῖσθαι, ἡ ἐν ἀμφοτέροις. εἰ μὲν οὖν ἐν μηδετέρῳ κινεῖται, οὐδὲ ἐν τῷ διλφ κινηθῆσεται, εἰ δὲ ἐν θατέρῳ μόνῳ, οὐκέτι καθ’ αὐτὸν πρῆτος ὁ χρ. χρόνος, ἀλλὰ καθ’ ἔτερον τῷ τὸ μόριον αὐτοῦ είναι τοιοῦτο. ἀνάγκη ἄρα ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι κινεῖσθαι.

p. 237a28.

20 Δεῖξας ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἐν φῷ ἡ μεταβολή, ὅτι ἀνάγκη πρὸ τοῦ μετα-
βάλλειν είναι τὸ μεταβεβληκέναι καὶ πρὸ τοῦ μεταβεβληκέναι τὸ μεταβάλ-
λειν, νῦν ἐπὶ τοῦ εἴδους, καθ’ δὲ ἡ μεταβολή, γυμνάζει τὸν λόγον. τὰ δὲ
ἐπὶ τοῦ μεγέθους φανερώτερον είναι λέγω τὸν λόγον διὰ τὸ συνεχὲς
είναι τὸ μέγεθος, οὐ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ χρόνου λέγει (συνεχῆς γὰρ
25 καὶ οὗτος), ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ποιοῦ μεταβαλλέτω οὖν τι ἐκ
τοῦ ἢ εἰς τὸ δ. εἰ τοίνου μὴ ἐστιν ἀδιαιρέτον τὸ γὸ (τοῦτο γὰρ ἀδύνατον
διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀμερὲς ἀμεροῦς ἔχεσθαι), διαιρετὸν ἀνάγκη είναι εἰς
ἀπειρά τὸ μεταέντος ὥστε ἀνάγκη καθ’ ἔκκαστον μὲν τῶν σημείων μεταβε-
βληκέναι, ἐν δὲ τῷ μεταέντον χρόνῳ μεταβάλλειν.

30 p. 237b23.

Πρῶτον δείκνυσιν ὅτι ἀδύνατον ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ πεπερασμένον μέγεθος
κινεῖσθαι, οὐ προσλογιζόμενος τὸ κινούμενον εἴτε ἀπειρόν ἐστιν εἴτε πεπε-
ρασμένον. κέχρηται δὲ πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ προκειμένου τοῖς προ-
αποδεδειγμένοις, διὰ τοῦτο τὸ πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ καὶ ὅτι ἐν τῷ πλείστῳ χρόνῳ
35 μεῖζον διάστημα κινεῖται τὸ κινούμενον.

4 ἡ addidi

6 ἡ (post οὖν) addidi

7 πρώτην (sic)

13 πᾶς χρόνος scripsi

ex Arist. et Simplic. f. 231r47: locus obliteratus in F

15. 16 οὐδὲ ἐν τῷ

23 λέγω scripsi: λε

p. 237^b 25.

Ἐπειδὴ εἶπεν ἀδύνατον ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ πεπερασμένον μέγεθος κινεῖσθαι, διὸ τοῦτο προσέθηκε μὴ τὴν αὐτὴν ἀεί. τὴν γὰρ κατὰ κύκλον κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει δύνατὸν ἀεὶ κινεῖσθαι ἐν τῷ 5 ἀπείρῳ χρόνῳ ἀνακυκλῶντα, οἴλα ἔστι τὰ οὐράνια· ἐν γάρ τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ τὴν αὐτὴν ἀεὶ κινεῖται κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ μεγέθει, οὐ τῷ προσάπαξ τὸ δῆλον ἐν τῷ ἀπείρῳ κινεῖσθαι, ἀλλὰ τῷ ἀεὶ ἀνὰ τὸν ἀπειρὸν χρόνον ἐν τινι μέρει κινεῖσθαι ἔκεινου. τοῦτο μὲν οὖν δύνατόν, τὸ δὲ ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ ἀπαν διελθεῖν πεπερασμένον προσάπαξ ἀδύνατον. τὸ δὲ 10 ἑῖτης οὕτως· ἀδύνατόν ἔστιν ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ πεπερασμένῃ κινεῖσθαι μὴ τὴν αὐτὴν ἀεὶ κινούμενον καὶ τὸ ἐν ἔκεινῃ τινὰ κινεῖσθαι· κατὰ κοινοῦ γάρ τὸ κινεῖσθαι.

p. 237^b 30.

Οἶνον εἰ εἴη πηχυαῖνον κτλ. (p. 812, 25. 27).

15 p. 238^a 11 Καὶ οὗτω δὴ λαμβάνων.

Ἡ σύνταξις τοῦ ὥρητοῦ οὕτως ἔχει· καὶ οὗτω δὴ λαμβάνων, ἐπειδὴ τοῦ μὲν ἀπείρου οὐδέν εἰστι μόριον διαταμετρήσει, τὸ δὲ διάστημα τὸ πεπερασμένον ποσοῖς τοῖς αὐτοῖς μετρεῖται, ἐν πεπερασμένῳ ἀν χρόνῳ τὸ αὐτὸν κινοῖτο. τὰ δὲ ἄλλα διὰ μέσου 20 εὑρηται πρὸς κατασκευὴν τοῦ τὸ ἀπειρον μὴ καταμετρεῖσθαι. ὁ δὲ νοῦς· ἐπειδὴ τὸ μὲν πεπερασμένον διάστημα, λέγω δὴ τὸ αὐτό, μετρεῖται υπὸ τοῦ αὐτοῦ πεντάκις τυχόν, ἑκάστου δὲ τῶν μορίων τοῦ χρόνου ὁ χρόνος πεπερασμένος, καταμετρηθήσεται ἄρα καὶ ὁ χρόνος υπὸ τινος τῶν αὐτοῦ μορίων· ἀλλὰ μὴν τὸ ἀπειρον οὐ καταμετρεῖται· οὐκ ἄρα ἐν ἀπείρῳ τὸ πεπερασμένον 25 κινήσεται, ἀλλ’ ἐν πεπερασμένῳ.

p. 238^a 20.

Δεῖξας δτι οὐκ ἐνδέχεται πεπερασμένον μέγεθος ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ κινηθῆναι, νῦν τὸ ἀνάπαλιν δείχνυσιν, δτι οὐκ ἐνδέχεται ἀπειρον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ κινηθῆναι, καὶ τε ὑμαλὴ ἡ καὶ τε ἀνώμαλος, ὅμοιως δὲ 30 καὶ ἐπὶ τοῦ ἡρεμίζεσθαι. καὶ ἐντεῦθεν τινες καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου τὸ τῆς ἡρεμίσεως ὄνομα ἀντὶ τοῦ ἡρεμίζεσθαι ἔξελάμβανον. ἡ αὐτὴ δὲ πάλιν καὶ ἐπὶ τούτου ἀπόδειξις· εἰ γὰρ τὸ ἀπειρον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ κινεῖται, ἐὰν ληφθῇ μόριόν τι τοῦ χρόνου, δῆλον δτι ἐν τούτῳ οὐ τὸν ἀπειρον

3 post κινεῖσθαι expuneta οὐ προσλογιζόμενος—κατασκευὴν (p. 869, 32 sq.) 3. 5 τὴν γὰρ—οὐράνια] cf. p. 812, 22 sq. 7 τὸ] τὸν 14 κτλ.] p. 812, 26 γίνεται (προ εἰς); 27 καὶ (προ ὥστε) et post εἰσιν addit ὅποιν τὸ ἐν 22 ἔκα^{οι} fort. χρόνου (πεπερασμένου δινος καὶ) ὁ 23 αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ 29 num κινηθῆναι (μηδὲ ἀπειρον εἶναι κίνησιν), cf. Simplic. f. 234^r 31? 30 cf. Simplic. f. 234^r 10 sqq. 31 immo ἡρεμήσεως (Arist. p. 238^a 18)

κινηθήσεται, ἀλλὰ μόριον τι πεπερασμένον. ἐάν οὖν εἰς ἵσα τὸν δίκον γρίνον κατατέμω, ἀφαιρεθήσεται καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρου μεγέθους ἵσα μόρια· ὥστε ἐπειδὴ τὰ τοῦ γρίνου μόρια πεπέρανται καὶ πλήθει καὶ μεγέθει, ἵσα δὲ τούτων τῷ πλήθει ἀφαιρεῖται καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρου μεγέθους πεπερασμένα ἃ τῷ μεγέθει, τὸ δὲ ἐκ πεπερασμένων συγκείμενον πεπερασμένον ἔστι, πεπερασμένον ἄρα μεγέθους ἐν πεπερασμένῳ κινήσεται καὶ οὐκ ἀπειρον. ὑμοίως κανὸν εἰς ἀπειρα τέμνηται, ὁ αὐτὸς λόγος, ὥσπερ καὶ ἀπορώτερος· ὁ γάρ
ἐλάχιστος μέτρον ἔσται τῶν λοιπῶν κατατεμομένων εἰς ἵσα τῷ ἐλαχίστῳ.

p. 238a36 εqq.

10 Ἐπὶ ἑτέρων συμπλοκὴν μεταβαίνει, φυλάττει δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑμοίως πεπερασμένον, τοῦ δὲ κινουμένου καὶ τῆς κινήσεως ἐναλλάττει τὴν τάξιν, λαμβάνων τὸ μὲν κινούμενον ἀπειρον τὴν δὲ κίνησιν πεπερασμένην. καὶ φησιν ὅτι εἰ δέδεικται κτλ. (p. 814, 11. 17) διέναι. πῶς γάρ καὶ κινηθείη τὸ ἀπειρον τὸν πάντα τόπον κατειληφθεὶς καὶ ἔξω ἐκυτοῦ μηδὲν 15 ἔχον; ὥστε οὕτως ἀν λέγοιτο διὰ τῆς πεπερασμένης διέναι ἡ ἀπειρος, τῷ τὴν πεπερασμένην διὰ πάντων αὐτῆς τῶν μορίων διέναι.

p. 238b11.

Οἶον ἡ βαδίζον ἡ ἄλλως κινούμενον, ἐλκόμενον τυχὸν ἡ τι τοιοῦτον, ἀναμετροῦν δὲ ὡς ὁ πῆγκος δίεισι τόδε τὸ διάστημα τῷ μετρεῖν αὐτόν.

20 p. 238b17.

Δεῖξας ὅτι ἀδύνατον καὶ πεπερασμένου ὄντος τοῦ κινουμένου ἀπειρόν τι μεγέθος; διελθεῖν ἐν πεπερασμένῳ γρίνῳ, οὔτε ὅπείρου οὔτε πεπερασμένου οὔτε ἀπείρου ἐν πεπερασμένῳ γρίνῳ, ἐκ τούτων συμπεραίνει ὅτι οὐδὲ κίνησιν ἀπειρον ἐκ τούτων ὀνυατὸν γενέσθαι ἐν πεπερασμένῳ γρίνῳ. οὐδὲν 25 γάρ, φησί, διάφέρει εἴτε ἡ κίνησις εἴη ἀπειρος εἴτε τὸ μεγέθος· ἀντιστρέψουσι γάρ ταῦτα πρὸς ἀλληλα. εἴτε γάρ ἀπειρος εἴη *(ἡ)* κίνησις, ἀνάγκη καὶ τὸ μεγέθος ἐφ' οὐ δὴ κίνησις ἀπειρον εἰναι, εἴτε τὸ μεγέθος, καὶ τὴν κίνησιν· πᾶσα γάρ φορὰ ἐν τόπῳ. ὥστε εἰ δέδεικται ὅτι ἀδύνατον ἀπειρόν τι μεγέθος; διελθεῖν ἐν πεπερασμένῳ γρίνῳ, τοῦ δὲ μεγέθους ἀπείρου ὄντος 30 καὶ ἡ κίνησις ἀπειρος, οὐδὲ ἄρα κίνησιν ἀπειρον ὀνυατὸν ἐν πεπερασμένῳ γρίνῳ γενέσθαι.

3 πεπέρασται 7 πώπι εὐπορώτερος? 8 ἐλάχι με (sic) 13 κτλ.] p. 814, 12 πεπερασμένον οὖν οὐ; 13 ἀντιστρέψειν, λέγω δὴ μηδὲ τὸ ἀπειρον; 14 οὐλως γάρ φησι μηδὲ διαφέρειν τὰς ὑποθέσεις ταύτας· δι' ἐκπατέρας γάρ ὑποθέσεως συμβίβεται τὸ πεπερασμένον τὴν ἀπειρον διέναι· ὑποκείεται γάρ ἡ μὲν αδ; 15 ἡ οὖν, φησίν, ἐπὶ κινουμένου et mox ἐφέξει (ουπ ἐφέξει); 16 ἀπειρον ἡ πεπερασμένη καὶ et mox ὥστε συμβίβεται 22 et 23 ἀπειρον priore

loco corr. ex ἀπειρον, scriptum altero loco ἀπειρον fortasse οὐδὲ ἀπειρον (*ὄντος*) οὔτε πεπερασμένον οὔτε ἀπειρον 26 ἡ addidi 27. 28 τὴν κίνησιν scripti: ἡ κίνησις

p. 238b23.

Τὸ προκείμενον διὰ τούτων ἔστι δεῖξαι ὅτι τὸ ἴσταμενον ὅτε ἴσταται κινεῖται, ἴστάμενον δέ φηστὸ τὸ ἡρεμίζόμενον, ὥσπερ καὶ πρότην εἴπομεν. δείχνυσι δὲ αὐτὸ οὖτας· εἰ τὸ ἡρεμίζεσθαι κινεῖσθαι ἔστι (μέρος γὰρ τοῦ 5 κινεῖσθαι τὸ ἡρεμίζεσθαι), τὸ δὲ ἡρεμίζεσθαι ἴστασθαι ἔστι, τὸ ἄρα ἴστασθαι κινεῖσθαι ἔστιν. εἰ γὰρ μὴ ἔστι τὸ ἴστασθαι κινεῖσθαι, ἐπειδὴ πᾶν ἡ κινεῖται ἡ ἡρεμεῖ ὅτε πέφυκε καὶ οὖ καὶ ὡς, ἡρεμεῖν ἄρα ἔστι τὸ ἴστασθαι. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἴστασθαι ἡρεμίζεσθαι, τοῦτο δὲ κινεῖσθαι ἔστιν.

10 p. 238b29.

Ἔτερον ἐπιχειρήμα ὅτι τὸ ἴστασθαι ἐν χρόνῳ· ἴστασθαι θάττον ἔστι καὶ βραδύτερον * * * ἐν χρόνῳ, τὸ ἴστασθαι ἄρα ἐν χρόνῳ. οὗτο δὲ μᾶλλον ῥητέον· ἐν φῷ τὸ [μᾶλλον] θάττον καὶ βραδύτερον, τοῦτο ἐν χρόνῳ, ἐν δὲ τῷ ἴστασθαι τὸ θάττον ἔστι καὶ βραδύτερον, τοῦτο ἄρα ἐν χρόνῳ.

15 p. 238b31.

Καὶ πρότερον εἶπεν θτι λέγεται ἐν χρόνῳ μεταβάλλειν καὶ ὡς καθ' ἔτερον· φαμὲν γὰρ σήμερον γεγονέναι ἔκλειψιν, ἀλλ' οὐ πρώτως, ἀλλὰ καθ' ἔτερον, τῷ τὴν ὥραν ἐν ἡ γέγονε μέρος τι εἶναι τῆς ἡμέρας. ἐν δὲ τῷ πρώτῃ ὥρᾳ τυχόν πρώτως γέγονεν ἡ ἔκλειψις οὐ τῷ ἐν μορίῳ αὐτῆς 20 γενέσθαι, ἀλλ' ἐν δλῃ. ἐν φῷ πρώτῳ χρόνῳ, φησί, τὸ ἴσταμενον ἴσταται, τουτέστιν ἡρεμίζεται, ἐν παντὶ μέρει αὐτοῦ ἴσταται· εἰ γὰρ διέλοιμεν τὸν χρόνον, εἰ μὲν ἐν μηδετέρῳ μορίῳ ἴσταται, οὐδὲ ἀν ἐν τῷ δλῳ, εἰ δὲ ἐν ἑκατέρῳ, οὐκέτι ἐν τῷ δλῳ πρώτως, ἀλλὰ καθ' ἔτερον ἐν τῷ μορίῳ τινὶ αὐτοῦ, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἡ ἔκλειψις διὰ τὴν ὥραν· 25 λείπεται οὖν ἐν ἀμφοτέροις. ὥστε ἐν τῷ νῦν ἴσταται, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 238b36.

Βούλεται δεῖξαι ὅτι ὥσπερ ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι κτλ. (p. 815,6. 10).

p. 239a4.

Ο λέγει τοῦτο ἔστιν· εἰ ἡγ ἐν τῷ κτλ. (p. 815,12. 14).

30 p. 239 10 sqq.

"Οτι ὥσπερ ἐν τῷ κινεῖσθαι καὶ τῷ ἡρεμίζεσθαι οὐκ ἔστι τὸ πρῶτον, οὗτως οὐδὲ ἐν τῇ ἡρεμίᾳ· εἰ γὰρ ἐνθα κίνησις, ἐκεῖ καὶ ἡρεμία, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν ἐν τῷ νῦν οὔτε ἡρεμεῖ οὔτε κινεῖται, ἀλλ' ἐν χρόνῳ πάντως

12 lacunam signavi et 13 μᾶλλον delevi cl. p. 814,27 sq. 14 τῷ] τὸ 16 πρότερον c. 6 p. 236b20 sq. 27 κτλ.] p. 815,6 πρότερον; 8 ἔτερον (pro ἀπειρα); 9 τὸ ἡρεμίζεσθαι 29 κτλ.] p. 815,12 post κινήσει addit ὡς δέδεικται 32 εἰ γὰρ κτλ.] cf. p. 815,16 sq.

καὶ ἡρεμία καὶ κίνησις, χρόνος δὲ πρῶτος οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ἄρα ἔστι τι πρῶτον τῆς ἡρεμίας, ὥσπερ οὐδὲ τῆς κινήσεως.

p. 239•14 sqq.

"Ἐτερον ἐπιχείρημα. εἰ τοῦτο ἔστιν ἡρεμοῦν τὸ ὄμοίως ἔχον νῦν τε 5 καὶ πρότερον ἡ τῷ ὄμόλογον εἶναι ἡ τοσόνδε ἡ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, οὐκ ἀν εἴη ἀμερὲς ἐν φῇ ἡρεμεῖ (οὐ γάρ ἔστιν ἐν τῷ ἀμερεῖ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον), ὥστε μεριστόν· εἰ δὲ μεριστόν, χρόνος, ὁ δὲ χρόνος συνεχής, τοῦτο δὲ εἰς ἀπειρον διαιρετόν· ὥστε οὐκ ἀν ἔχοι τὸ πρῶτον.

p. 239•23.

10 Βούλεται δεῖξαι ἐν τούτοις ὅτι τὸ κινούμενον ἀδύνατον εἶναι κατὰ τινὰ χρόνον ἐν ἐνὶ εἶδει καὶ τῷ αὐτῷ, εἴτε κατὰ τόπον εἴτε κατὰ ἀλλοίωσιν εἴτε κατὰ ἄλλο τι εἰδὸς μεταβολῆς. συνεχοῦς γάρ οὖσης τῆς μεταβολῆς, εἰ εἴη χρόνον τινὰ τὸ κινούμενον ἡ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἡ ἐν τῷ αὐτῷ μεγέθει ἡ χρώματι, ἐπειδὴ πᾶς χρόνος μεριστός, εἰ τέμοις τὸν χρόνον 15 ἑκεῖνον, ἀληθές ἔστιν εἰπεῖν ὅτι ἐν ἑκάστῳ τῶν τοῦ χρόνου μορίων ὑπῆρχε τὸ κινούμενον κατὰ τὸ αὐτὸν εἰδὸς καὶ αὐτὸν καὶ τὸ μέρη αὐτοῦ ἀλλὰ μὴν ἡρεμεῖν τοῦτο ἔστι τὸ ἐν ἀλλῷ καὶ ἀλλῷ τῶν τοῦ χρόνου (μορίων) εἶναι τὸ πρᾶγμα καθ' ἓν καὶ τὸ αὐτὸν εἰδὸς, τὸ δὲ κινούμενον κατὰ τὴν νῦν ὑπόθεσιν κατὰ τὸ αὐτὸν εἰδὸς ἐν ἀλλῷ καὶ ἀλλῷ μέρει τῶν τοῦ χρόνου 20 ὑπῆρχε· συμβῆσεται ἄρα τὸ κινούμενον ἡρεμεῖν. ὥστε ἀδύνατον ἐν τινὶ τοῦ χρόνου μέρει καθ' ὃ κινεῖται ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι τὸ κινούμενον. ὥσπερ γάρ τὸ μέγεθος ἐπ' ἀπειρον διαιρετόν, οὕτω καὶ ὁ χρόνος καὶ ἡ κίνησις· συνεχῆ γάρ πάντα.

p. 240•10.

25 Ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ βῆ δηλονότι, διὰ δὲ τούτου καὶ ἐπὶ τῷ αἱ τῷ ἐσχάτῳ· ἐν τούτῳ γάρ καὶ τὸ ἔτερον βῆ, ἔγινον τὸ ἐσχάτον.

4 cf. Arist. c. 3 p. 234b5 sqq.
terato 17 μορίων addidi

5 ὄμόλογον videor mihi recte legere in loco oblit-
25 sq. cf. p. 817, 29 sqq..

IN LIBRUM VII.

p. 241 b 24.

Αὐτίκα τὸ προοίμιον τὸν ὅλον σκοπὸν τοῦ βιβλίου ἐμφαίνει.

p. 241 b 26 sq.

5 Εἰλήφθω, φησί, τὸ αἴβι αὐτοκίνητον καὶ καθ' αὐτὸν κινεῖσθαι ὅλον, καὶ μὴ λεγέσθω κτλ. (p. 822,3. 4).

p. 242 a 28.

Γράφεται καὶ ὄμοίως ἔσται λαβεῖν μίαν ἑκάστου κίνησιν. — Οὐδέν, φησίν, ἀδύνατον τὸ λαβεῖν ἑκάστου τῶν κινοῦντων ἰδίαν τινὰ κίνησιν; 10 εἰ γὰρ καὶ ἀμα κινοῦσί τε καὶ κινοῦνται, ἀλλ' οὖν δῆλον ὅτι τῆς μὲν χειρὸς ἔτέρα ἔστιν ἡ κίνησις καὶ ἡ τῆς βακτηρίας ἔτέρα καὶ ἡ τῆς ψύρας ἄλλη.

p. 242 b 4.

'Η γὰρ μέλανσις καὶ ἡ λεύκανσις ψυχρότητι καὶ θερμότητι αἱ αὐταὶ 15 τῷ γένει, ὡς ποιότητες.

p. 242 b 7.

'Ἐπειδὴ τὸ ἀγαθὸν ἐν πάσῃ κατηγορίᾳ θεωρεῖται, διὰ τοῦτο εἰπὼν ἐξ ἀγαθοῦ εἰς κακὸν προσέμηκε μὴ διάφορον τῷ εἶδει· αἱ γὰρ ἀπλῶς ἐξ ἀγαθοῦ ταῖς ἀπλῶς εἰς κακὸν κινήσει τῷ γένει αἱ αὐταὶ εἰσιν, 20 οὐ τῷ εἶδει.

p. 242 b 25 sq.

Λέγεται καὶ ἡ πρόνοια κινεῖν, ἀλλὰ δηλονότι ἐξηρημένη τῶν κινούμενων, λέγεται δὲ καὶ ὁ λόγος κινεῖν τὴν ψυχὴν καὶ αὐτὸς ἐξηρημένος ὥν.

8 In Arist. textu καὶ λαβεῖν τοίνυν ἑκάστον αὐτῶν δυνησόμεθα.
p. 243 v 27

17 sqq. cf. Simplic.

p. 242b34.

Ἴνα δὲ μή τις εἰπῇ μηδὲ εῖναι δεδειγμένον, εἴπερ ἐξ ὑποθέσεως τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε, τὸ τελικὸν ἐξηρῆσθαι ἀναγκαῖον τοῦ κινουμένου * * * κινεῖ γάρ καὶ ὁ χόρτος τὸν ὄνον καὶ ἡ εἰκὼν τὴν ἐρῶντα, ἀλλ' ὡς ὀρεκτὸν 5 ταῦτα κινεῖ, οὐχί ὡς ποιητικὸν αἴτιον τῆς κινήσεως, ἀεὶ δὲ τὸ τέλος καὶ τὸ ἐφετὸν ἔξιθιν ἐστὶ τοῦ ἐφιεμένου, τὸ δὲ ὡς ποιητικὸν αἴτιον καὶ ποιητικὸν καὶ προσεχὲς ἀμμα ἐστὶ τῶν κινουμένων· τὸ γάρ ἐξηρημένον αἴτιον καὶ πρῶτον κεχώρισται· κεχώρισται οὖν τῇ οὐσίᾳ ὁ θεὸς τῶν δημιουργημάτων —

10 p. 243b6.

Οὗτοι δὴ λέγεται ὅτι συνωθεῖ τῇ σπάθῃ δληγ, ὁ ὑφάντης τὴν κρόκην ἐπὶ τὴν προλαβοῦσαν κρόκην· πάσας γάρ τὰς πιλητικὰς τέχνας καὶ συγκριτικὰς συνώσεις φησίν.

p. 244a2.

15 Ἡ δίνησις, φησί, σύγκειται ἐξ ὄλκῆς καὶ ὕσεως· ἀνάγκη γάρ τὸ δινοῦν τὸ μὲν ἔλκειν τὸ δὲ ὠθεῖν· τὸ μὲν γάρ ἀφ' αὐτοῦ τὸ δὲ πρὸς αὐτὸν ἄγει. ὅταν γάρ διωμέν τὸν βόμβον, τῷ μὲν ἐτέρῳ τῶν δακτύλων ὠθοῦμεν αὐτόν, τῷ δὲ ἐτέρῳ ἔλκομεν πρὸς ἑαυτούς.

p. 244a20.

20 Οὐ γάρ ἔλκων ἢ ἑαυτῷ προσαγαγεῖν βούλεται τὸ ἔλκομενον ἢ ἐτέρῳ, ἀδύνατον δὲ ταῦτα ποιεῖν μὴ ἀπτόμενον τοῦ ἔλκομένου ἢ ὠθουμένου. Βίσιος γάρ ἐστιν ἡ τοιαύτη κίνησις· εἰς γάρ τούμπαλιν τοῦ κατὰ φύσιν. διὸ καὶ ἀπτεσθαι δεῖ τοῦ ἔλκομένου ἢ τοῦ ὠθουμένου.

p. 244a23 sq.

25 Μέχρις ἂν ἡ παρ' ἐμοῦ ἐνδιθεῖσα δύναμις αὐτῷ σφίζηται, ἐὰν μέντοι ἀφῶ μόνον τὸν λίθον, οὐκέτι ῥῦψις τὸ τοιοῦτον οὐδὲ ὅλως ὑπ' ἄλλου κίνησις, περὶ δὲ τῶν ὑπ' ἄλλου κινουμένων νῦν ὁ λόγος.

p. 244a26 sq.

Τὸ πῦρ πόρρω κείμενον ἄλλοιοι τὸν ἀέρα κάκεῖνος τὸν ἐφεῖταις καὶ ὁ 30 ἐσχατος ὡς πρὸς ἐμὲ ἀλλοιοῖς τὸ ἐμὸν σῶμα, οὐχί ἀπλῶς ἀμα πᾶν, ἀλλὰ τέως τὴν ἐπιφάνειαν συνεχής ὣν αὐτῇ καὶ ἀπτόμενος, ἡ δὲ πρώτως ἄλλωισθεῖσα ἄλλοιοῖς τὰ παρακείμενα, καὶ οὕτως ἐφεῖταις μέγρι τοῦ βάθους.

3 num ἀναγκαῖως? signavi lacunam cl. Simplic. f. 244v44 sq. 4 ὀρῶντα (at cf. ad p. 355,27) 9 sequuntur λέγεται πρῶτον κινοῦν καὶ τὸ τὴν αἰτίαν ἐνδιθὸν (sic)—ἐχρήσατο τῷ δύναματι ex Simplic. f. 244v8 sqq. 10 in textu (v27 sq.) καὶ ἡ σπάθησις καὶ (om. δὲ) 16 ἀπ' αὐτοῦ 17 αὐτῷ) sic βόμβον] cf. Simplic. f. 245v16 sqq.

p. 244b17.

Εἴργται ἐν τοῖς Περὶ φυχῆς ὅτι τῷ αὐτῷ αἰσθητήρίῳ καὶ τῷ αἰσθητὸν καὶ τὴν στέρησιν αὐτῆς κρίνομεν. οὐκον γένον, εἰ καὶ ἀψοφίαν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς κατηρίθμησε τῇ ἀκοῇ κρινομένην, ὥσπερ καὶ τὸν ψόφον.

5 p. 244b25 (10)..

Τοῦ γάρ αἰσθητήρίου πάσχοντος ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν ἡ διακρινομένου ἡ συγκρινομένου ἀλλοιοῦται πως καὶ ἡ αἰσθησίς, καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ ἐξ τοῦ μὴ ἐνεργεῖν εἰς τὸ ἐνεργεῖν μεταβάλλειν ἀλλοίωσίς τις ἔστιν.

p. 245a2.

10 Ἡτοι δτε κατὰ τὰ ἀναίσθητα μόρια πάσχει. ἀγνοοῦμεν γάρ πολιού-
μενοι.

p. 245a12 Πρῶτον αὖτον.

Ἡ ἀλλοιωθεῖσα τροφὴ καὶ προσκριθεῖσα τοῖς μορίοις ἀπτεται τοῦ αὐ-
τοῦμένου, ὡς ἐν γίνεσθαι τὸ λοιπὸν τὸ δλον μεταβαλούσῃς τῆς τροφῆς καὶ
15 ἐξομοιωθεῖσης τοῖς μορίοις, ἀλλὰ πρὸν μεταβάλῃ, ἐν ὅσῃ ἡν τροφή. Ηπτετη
τοῦ αὐτῆςησομένου καὶ οὐδὲν ἡν μετακέν. οῦτω καὶ ἐπὶ τοῦ φύλοντος
ἀφαιρεῖται τι ἀπ' αὐτοῦ, δ αἰτιον ἔστι τῆς φύσεως. τὸ οὖν ἀφαιρούμενον
πρὸν ἀφαιρεθῆ συνεχὲς ἡν τῷ δλῷ δηλονότι, ὥστε οὐδὲν ἡν αὐτῶν μετακέν.

p. 245b1.

20 Τοῦτο, φησί, λέγω πρῶτον, ὅπερ ἔστι πρὸς τὸ κινούμενον ἔσχατον,
τοῦτο δέ ἔστιν ἡ ἀλλοιωθεῖσα τροφὴ καὶ προσκριθεῖσα τοῖς μορίοις, μήπω
μέντοι ἐξομοιωθεῖσα· ἔστι γάρ καὶ ὁ ἄρτος καὶ ὁ σῖτος τροφή, ἀλλ' οὐ
συνεχῆς τῷ τρεφομένῳ.

p. 246b3 sq.

25 Ἡ τε γάρ ὑγεία συμμετρίᾳ ἔστι τῶν στοιχείων, ἔστιν ἄρα τῶν πρός
τι· ἡ γάρ συμμετρία συμμέτρων συμμετρία. δτε τὰ ὄμοιομερῆ πρὸς ἀλληλα
συμμέτρως ἔχουσι, γίνεται ἡ ἰσχύς, δτε δὲ τὰ δργανικά, καλλος. καὶ ἡ
ἀσυμμετρία πάλιν τῶν αὐτῶν τούτων ποιεῖ τὴν τέ νόσον καὶ τὴν ἀσθένειαν
καὶ τὸ αἰσχος. ἔστι δὲ καὶ ἡ ἀσυμμετρία τῶν πρός τι· ἀσυμμέτρων γάρ.

30 p. 247a12.

Διττὴ γάρ ἡ φαντασία, ἡ μὲν ἀπὸ τῶν πολλῶν αἰσθημάτων, ἡ δὲ
ἀπὸ ἀναπλάσεως.

2 Περὶ φυχῆς B 9 p. 421b5. 10 p. 422a20 sqq. τὸ αἰσθητὸν] πυν τὴν αἰσθησιν?

7 in Arist. textu ἀλλοιοῦνται γάρ καὶ αἱ αἰσθῆσεις (ομ. πως) 19 ad Arist. verba καὶ
ἔσχάτου πρὸς τὸ κινούμενον 27 έχουσι sc̄ripsi: έχωσι

p. 247b5.

"Οταν γάρ ἄρεσται κρίνειν τόδε τὸ λευκόν, διτὶ διακρίνει τὴν ὅψιν, εἰτα καὶ ἄλλο καὶ ἄλλο, οἷον ἐρεθίζόμενον πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ συμπερφυκότας αὐτῷ λόγους ὑπὸ τούτων, διτὶ πᾶν λευκὸν διακριτικὸν ὅψεως, καὶ ἀποφαίνεται καὶ περὶ ὧν οὐδὲ λευκῶν, διτὶ διάνοια ἡρεμήσῃ καὶ στῇ μηχέτῃ σφόδρα ὑπὸ αὐτῶν ὑχλουμένη.

p. 247b7.

Ωσπερ οὖν, φησί, τῆς ἀναβλέψεως καὶ τῆς ἀφῆς οὐδὲ ἔστι γένεσις (οὐ γάρ δεῖμεθα κινήσεώς τινος ἡ ὥλως μεταβολῆς εἰς τὸ ὄραν, ἀλλ' εὐθὺς 10 ἀναβλέψαντες ὥρωμεν· ἡ γάρ τῶν βλεφάρων κίνησις ἄλλου ἔστι κίνησις, τῶν βλεφάρων αὐτῶν, οὐ τοῦ ὄραν. ὅμοιός καὶ τὰ ἀπτήμενα οὐ διὰ κινήσεώς τινος ἡ γενέσεως ἀπτονται· εἰ γάρ καὶ δεῖ κινεῖσθαι ὥστε συνελθεῖν τὰ μέλλοντα ἀπτεσθαι, ἀλλὰ περὶ ἄλλο ἡ μεταβολὴ καὶ ἄλλου· κατὰ τόπον γάρ ἡ κίνησις καὶ μεγειῶν, εἰς αὐτὴν μέντοι τὴν ἀφῆν οὐκ ἄγει κίνησίς τις οὐδὲ γένεσις), ὥσπερ, φησί, τούτων οὐκ ἔστι γένεσις οὐδὲ ἄλλοι· 15 οὕτως οὐδὲ τοῦ ἐνεργεῖν· δημοια γάρ ταῦτα· καὶ γάρ ἡ ἀνάβλεψις καὶ ἡ ἀφὴ ἐνέργειά τις.

p. 247b10.

ΑἼψιν ἐπιστήμης φησὶν αὐτὴν τὴν κίνησιν τῆς δυνάμεως, ἣν ἔχοντας λοιπὸν ἐπιτήδειον ἔσμεν εἰς τὸ καὶ τὴν ἔξιν κτήσασθαι, οἱοί εἰσιν οἱ παιδεῖς οἱ τῆς νηπίας παυσάμενοι ἡλικίας καὶ ἡδη μαθήματα παραδέξασθαι δυνάμενοι. δείκνυσιν οὖν διτὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως οὔτε ἄλλοισις; θεωρεῖται οὔτε γένεσις. γίνεται γάρ ἡ τοιαύτη δύναμις ἐν τῇ ψυχῇ οὐκ αὐτῆς παθούσης τι οὐδὲ μεταβαλούσης, ἀλλὰ τῆς φυσικῆς ταραχῆς καταστάσης. ἐν 25 γάρ τος παιδίοις πολλή ἔστιν ἡ φυσικὴ ταραχή· τῆς γάρ φύσεως εἰς τέλειον ἀγαγεῖν βουλομένης τὸ ζῷον σφιδρότεραι τότε αἱ φυσικαὶ δυνάμεις κινοῦνται θρεπτικὴ ἀλλοιωτικὴ αὐξητική. διὸ καὶ θάττον ἐπὶ πλέον τότε πρ.....

p. 248a10.

30 . Ἐνταῦθα ζητεῖ εἰ δυνατὸν τὰς ἐτερογενεῖς κινήσεις πρὸς ἄλλήλας συγκρίνεσθαι, καὶ δείκνυσιν ἀδύνατον τοῦτο, εἰτα κατασκευάζει διτὶ οὐ μόνον ἐτερογενεῖς οὐ συμβληταί, ἀλλ' οὐδὲ ὁμογενεῖς μὲν ἔτεραι δὲ τῷ εἰδεῖ.

p. 248a12.

Ἐτ γάρ αἱ κινήσεις ἵσαι, ἡ τε εὐθεῖα καὶ ἡ περιφερής, καὶ τὰ διαστήματα ἔξι ἀνάγκης.

4 ὅψεως (συνάγει)? 5 οὐδὲ scripsi: οὐδὲ οὐχ (sic), nisi perperam hoc enotavi
11 αὐτῶν scripsi: αὐτῶν 19 τὴν iterat 28 evanuerunt non paucæ, quorum ex-
tremæ excerpta fuerunt ex Simpl. f. 251r24—26

p. 248 a 18.

Νῦν βούλεται δεῖξαι ὅτι οὐδὲ ἡ κατ' εὐθεῖαν τῇ κύκλῳ συμβληγτή.

p. 248 b 16.

Τὸ πολὺ καὶ τὸ διπλάσιον ὁμώνυμα. ἐπὶ ἄλλῃς γὰρ καὶ ἄλλῃς κατηγορεῖται οὐσίας· ἔτερον γὰρ τὸ ἐν μεγέθει πολὺ καὶ ἔτερον τὸ ἐν χυμῷ καὶ ἐν ψόφῳ.

p. 249 a 2 sq.

Τοῦτο κατασκευή ἐστι τοῦ μὴ δύνασθαι τὰ συνώνυμα τὴν μίαν φύσιν ἐν ἄλλῃ καὶ ἄλλῳ εἰναι· πᾶσα γὰρ μία φύσις ἐν ἑνὶ 10 τινι ὑποκειμένῳ ὑφέστηκε, καὶ πᾶν ἐν ὑποκειμενον μίας φύσεως δεκτικὸν ἐστιν, οἷον χρωμάτων μὲν ἡ ἐπιφάνεια δεκτική, χυμῶν δὲ οὐκέτι, ἀλλὰ τὸ ὑγρόν, ψόφοις δὲ τὸ διηγέστος ὑπόκειται, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων (ὅμοιώς). οὐκοῦ δὲ οὖν τὴν διαφορὰν τοῦ λευκοῦ φύσει ἐν χρώματι καὶ ἐν μίᾳ 15 εἰδος διαφέρειν αὐτά, μήτε ἐν ὑποκειμένοις εἰναι κατ' εἰδος διαφόροις.

p. 249 a 5.

Ωσπερ, φησίν, ἐπὶ χρωμάτων εἴπομεν δτι συμβληγτὰ καὶ τὰ κοινὰ γένη, καὶ διαιρετά, οὗτα φαμὲν καὶ ἐπὶ κινήσεως τῆς κατὰ τόπον, δτι τὰ κατὰ ἀτομον εἰδος κινήσεως συμβληγτὰ καὶ ἵσα ἐν ἴσῳ χρόνῳ ὥρισμένον τι καὶ 20 ἵσον διάστημα κινηθέντα.

p. 249 a 13 sqq.

Πότερον, φησί, τὸ τοῦ ἀτόπου αἵτιον διὰ τὴν φορὰν ἐγένετο δτι πλεοναχῶς λέγεται, ἡ διὰ τὴν ὑποκειμένην τῇ φορᾷ γραμμὴν καὶ αὐτὴν τοσαυταχῶς λέγομένην καὶ εἰς ἵσα εἰδὸν διαιρουμένην; οὐ γὰρ δὴ διὰ τὸν 25 χρόνον ἔνα κατ' εἰδος καὶ τὸν αὐτὸν ὄντα αἱεί. καὶ φησι· δι' ἀμφότερα ἀμπα. ἔσικε γάρ, φησί, ταῦτα πρὸς ἑαυτὰ ἀναστρέψειν, τὸ τε ὑποκειμενον ἐφ' οὐ δὲ κινήσις καὶ ἡ κινήσις. ἀν τε γὰρ τὸ ὑποκειμενον εἰς εἰδὴ διαιρῆται, οἷον ἡ γραμμὴ εἰς εὐθεῖαν καὶ περιφερῆ, ἀνάγκη καὶ τὴν κινήσιν κατὰ ταῦτα διαιρεῖσθαι καὶ εἰναι κινήσιν κατ' εὐθεῖαν καὶ περιφερῆ, ἀν τε τὸ 30 εἰδος αὐτὸ διαιρῆται, καὶ τὸ ὑποκειμενον διαιροῦτ' ἀν.

p. 249 a 17.

"Η τε βάδισις καὶ ἡ πτῆσις κατ' εὐθεῖαν κινήσεις, ταῦτα δὲ εἰδει οὐκ εἰσὶν εἰδη, εἰ δὲ τοῦτο οὐχ ἔτεροι εἰδεῖς. καὶ τίς οὖν ἡ διαφορά; ἡ κατὰ

2 τῇ compend.
tantum legere potui
exponeta τὸ εἶδος

7 praecedunt scholia ad p. 248 b 17 et 25, quorum frustula
12 ὅμοιως addidi
33 ἡ (ante κατὰ) scripsi ἡ

μόνα τὰ τῶν ὀργάνων σχήματα· τῷ μὲν γὰρ πόδες, τῇ δὲ πτέρυγες. διὰ δὲ ταῦτα οὐδὲ ἔτερον εἶδος κινήσεως γίνεται.

p. 249 a 21.

Πρὸς τὸ γνῶναι τὰς συμβληγτικὰς κινήσεις συμβάλλεται ήπιν τὸ γνῶναι 5 τὰς διαφορὰς τῶν κινήσεων, διὰ τοῦτο αἱ μὲν γένει διαφέρουσιν ὡς ἡ ἀλλοίωσις καὶ ἡ φορά, αἱ δὲ εἰδεῖς ὡς ἡ λεύκανσις καὶ ἡ μέλανσις, αἱ δὲ τῷ ἀτόμῳ ὡς ἡ τοῦ ἐπικουρείου λεύκανσις καὶ τοῦ κυνός· τοῦτο γὰρ ἵσμεν ἐκ τῶν εἰρημένων, διὰ τοῦτο εἰ μὴ αἱ αὐταὶ κατ' εἶδος, οὐ συμβληταί.

p. 249 a 22.

10 Ἡ δὲ ὁμώνυμος ἡ κίνησις, ἢ διὰ τοῦτο καὶ ἔκαστον τῶν γενῶν αὐτῆς πολλά.

p. 249 a 26.

Ἐὰν τὸ αὐτὸν πρᾶγμα ὑπάρχῃ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ ὑποκειμένῳ.

p. 249 a 27.

Τίνι, φησί, κριτηρίῳ διοριοῦμεν διὰ τὸ γλυκὺν ἔτερον τὸ ἐν χρώματι 15 καὶ φωνῇ; ὅμοίως δὲ καὶ διὰ τὸ λευκὸν τὸ ἐν χρώματι καὶ φωνῇ ἔτερον; οὐδὲ διὰ φαίνεται ταῦτα τὰ αὐτὰ δύντα, διὰ τοῦτο δεῖ νομίζειν διὰ τοῦτο καὶ ταῦτά εἰσιν, ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν εἰ δύντως εἰσὶ κατὰ φύσιν τὰ αὐτά.

p. 249 b 2.

Τί, φησίν, ἐστὶ τὸ λεγόμενον ἴσοταχῶς ἀλλοιοῦσθαι;

20 p. 249 b 9.

Καθὸ δὴ λοιπὸν διάφορα εἰδὴ ἀλλοιώσεως, καὶ διὰ τοῦτο οὐ μία ἀλλοιώσις ἄμφω, καὶ περὶ ταῦτὸν ὑποκειμένον γένηται.

p. 249 b 12 Εἰ μὲν οὖν τὰ κινούμενα εἰδεῖς διαφέρει, ὃν εἰσὶν αἱ κινήσεις.

25 Όν εἰσὶν αἱ κινήσεις ἀντὶ τοῦ καθ' ἄ εἰσιν αἱ κινήσεις. φησὶν οὖν διὰ τὰ κινούμενα κατὰ τὰ πάθη καθ' ἄ κινεῖται καθ' αὐτά, οὗτως ἔχουσι καὶ αἱ κινήσεις. οἷον τὸ λευκὸν καὶ μέλαν σῶμα καθ' ἄ πεποίωται εἰδεῖς διαφέρει· οὐκοῦν καὶ ἡ λεύκανσις καὶ ἡ μέλανσις εἰδεῖς διαφέρουσι.

12 ὑπάρχει^χ 16 ταῦτά] ταῦτά 23. p. 880, 15 legitur hoc scholion f. 292 v in marginie commentariorum Simplicii, sed ad Aristotelis locum adnotavit librarius τοῦτο τὸ σχόλιον ἐν τοῖς ἐμπροσθέτον (debet etiā εἶπεν; cf. praefat. p. XII sq.) ζήτει, διότου καὶ ἡ ἐξήγησις. ceterum cf. p. 822, 6 sqq. 28 διαφέρουσι] διαφέρει^ε

πάλιν τὸ λευκὸν καὶ γλυκὸν γένει διαφέρει· οὐκοῦν γλύκανσις καὶ λεύκανσις γένει. καλῶν εἰ δύο ἐσθῆτες λευκάνοντα, ἀριθμῷ αἱ τούτων λευκότητες διαφέρουσιν· οὐκοῦν καὶ αἱ λευκάνσις. τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός ἐπὶ τῶν παθῶν καθ' ἀκινοῦνται δεῖ ἔχακούειν, οὐκ ἐπ' αὐτῶν τῶν κινούμενων· 'εἰ 5 αὐταὶ αἱ κινήσεις διαφέρουσι καθ' αὐτὸν καὶ μὴ κατὰ συμβεβηκός.' καθ' αὐτὸν μὲν γάρ εἰδεῖ διαφέρουσιν ἡ λεύκανσις καὶ ἡ μέλανσις, ἐπειδὴ καὶ ἡ λευκότης καὶ ἡ μελανία, καθ' ὅμοιεις εἰλεν οἱ ἀλλοιούμενοι, κατὰ συμβεβηκός δὲ καὶ οὐ καθ' αὐτὸν διαφέρουσιν αἱ κινήσεις, οἷν τῇ ἐν ἀνθρώπῳ λεύκανσις καὶ ἔπιψι· μάλιν γάρ καὶ τὴν αὐτὴν κινοῦνται τῷ εἶδει κίνησιν.

10 ὡς οὖν κινούμενα οὐ διαφέρουσι καθ' αὐτά, διότι κινοῦνται ἐνυπάρχει καὶ τὸ αὐτὸν εἰδὼς, κατὰ συμβεβηκός μέντοι διαφέρουσιν αἱ κινήσεις, διότι συμβέβηκε τῶν λευκάνσεων τὴν μὲν ἐν ἔπιψι τὴν δὲ ἐν ἀνθρώπῳ εἰναι. εἰ μέντοι δύο ἀνθρώπων ὁ μὲν ὑγιάζοιτο ὁ δὲ λευκαίνοιτο, αἱ τούτων ἀλλοιώσεις, ἔτεροιδεῖς οὖσαι καθ' αὐτόν, κατὰ συμβεβηκός εἰσιν ὅμοιειδεῖς τῷ 15 ἐν ὅμοιειδέσιν εἰναι τοῖς μεταβάλλουσιν.

p. 249 b 21 sqq.

Εἰ ἐν τοσφ ἔτερον γέγονε πρὸ ἑτέρου, οἷν τὸν ἀνθρώπων δύο γινομένων ὁ μὲν γέγονε πρὸ τοῦδε ἀνθρωπος.

'Ἐπὶ τῶν ἰσοταχῶν ἀλλοιώσεων τὸ κοινὸν ἀνόμοιον, ἴδικὸν δὲ τὸ 20 μᾶλλον καὶ ἡττον, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνισοταχῶν φορῶν κοινὸν μὲν τὸ ἀνισοταχὲς ἡ τὸ ἀνισον, ἴδικὸν δὲ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον. οὐχ οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνισοταχῶν γενέσεων ἔχομεν ὄντα τὴν κοινὸν ἀφοροῦν ἡ ἴδικὸν ἔκατέρας, ἀλλὰ δια..... καὶ τὸ κοινὸν καὶ τὸ ἴδικὸν ὄντομα. λέγομεν δὲ ὅτι ἀνισοταχής ἔστι γένεσις, θάττων μὲν ἡ τοῦ αὐτοῦ εἰδούς ἐν ἔλαττονι χρόνῳ, 25 βραδυτέρα <δέ> ἡ ἐν μεῖζονι.

p. 250 a 9 sqq.

'Η πέμπτη ἀναλογία. εἰ τὸ ἡμισυ, φησί, τῆς ἡ δυνάμεως, ὅπερ ἡν τὸ Ἑ, τὸ ἡμισυ τοῦ β̄ βάρους, ὅπερ ἡν τὸ ζ̄, ἐν τῷ δ̄ χρόνῳ τὴν γ̄ διάστασιν ἐκίνησεν, οὐκ ἀνάγκη δήπου τὴν αὐτὴν ἡμίσειαν δύναμιν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ διπλάσιον τοῦ ζ̄ βάρος, ὅπερ ἡν τὸ β̄, τὸ <ἡμισυ> τῆς γ̄ διαστάσεως κινεῖν· τοῦτο γάρ ἡν ἀναλογον. νῦν δὲ τοῦτο ἀδύνατον· οὐδὲ γάρ εἰ τὸ ἀνδρες ναῦν ἐλκοῦσιν ἐν μιᾷ ὥρᾳ πηχυαῖν διάστημα, ἀνάγκη δήπου τοὺς αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ διπλάσιον τοῦ ζ̄ βάρος, ὅπερ ἡν τὸ β̄, ἤγουν τὴν διπλασίαν ναῦν, τὸ ἡμισυ τοῦ διαστήματος κινῆσαι· ἐνίστε γάρ 35 οὐδὲ διλας κινήσουσιν. οὐδὲ πάλιν τὴν αὐτὴν ναῦν ἡ ἡμίσεια δύναμις τῶν τοιούτων τοιούτων εἰσιν, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ ἡμισυ κινήσει διάστημα· εἰ γάρ τοῦτο, καὶ δὲ εἰς δυνηθείη ἀνέλκουσαι τὴν ναῦν τὸ ἀναλογον διαστημα. ἀλλ' ἀδύνατον· οὐ γάρ τέμνεται, φησίν, ἡ τῶν νεωλκῶν ἰσχὺς κατὰ

5. 6 αὐτὸν utrobique 7 ante κατὰ nescio quid deletum 10 διαφέρει^ρ 13 μέντοι scripsi: μὲν τὰ 17 sq. cf. Simplic. f. 254 v 21 sqq. 19 τὸ κοινὸν] ἴωπο κοινὸν τὸ 22. 23 ἔκάτερον (?) 25 δὲ et 30 ἡμισυ addidi

τὸ διάστημα δὲ ἐκινήθη ἡ ναῦς, ἵνα καὶ ὁ εἰς τὸ δπερ εἰλκον οἱ ι' δμοῦ
ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ κατὰ τὸ δέκατον κινήσῃ διάστημα.

p. 250^a22 Οὐδὲ δὴ τοσοῦτον μόριον.

Τὸ μὲν μόριον τῆς κέργχου ἡ ὁ εἰς νεωλχὸς ἐν τῷ δλῳ ὑπάρχοντες
5 συνεισφέρουσί τι εἰς τὴν κινήσιν τοῦ ἀέρος ἡ τοῦ , οἷον εἰ ρ' εἰεν
οἱ Ἐλκοντες, τὸ ἔκατοστὸν μέρος τῆς δυνάμεως ὁ εἰς συνεισάγει τῇ δλῃ
δυνάμει, ταύτην οὖν, φησί, τὴν δύναμιν ἥγουν συνεισῆγεν ἐν τῷ δλῳ (ῶν) ὁ
εἰς νεωλχός ἢ τὸ [δλον] μόριον τῆς κέργχου, καθ' ἕαυτὰ δὲ ὄντα ταῦτα
10 οὐ κινήσει, εἴτα καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει. αὐτό, φησί, τὸ μόριον καθ'
ἕαυτὸν οὐδὲν ἐστιν ἐν τῷ δλῳ δν· οὐδὲ γὰρ ὡς καθ' ἕαυτὸν καὶ ἰδιο-
περιορίστως κινοῦν, οὕτω κινεῖ ἐν τῷ δλῳ, ἀλλὰ δυνάμει ἐστὶν ἐν τῷ δλῳ,
τουτέστιν ὅλης λόγου ἐπέχει. ωσπερ οὖν τὰ τοῦ δνόματος μόρια, ὡς ἐν
τῷ Περὶ ἐρμηνείας εἰργηται, καθ' αὐτὰ μὲν ἄσημα ἐστιν, ἐν μέντοι τῷ
δλῳ ὡς ὅλη ὄντα συμβάλλεται ἔκαστον πρὸς τὴν δλην τοῦ δνόματος ση-
15 ματίαν, οὕτως καὶ ὁ νεωλχὸς καθ' αὐτὸν μὲν οὐδὲν κινήσει, ἐν μέντοι
τῷ δλῳ ὡς ὅλη ὑπάρχων συνεισάγει τι εἰς τὴν τοῦ δλου κινήσιν.

p. 250^a25.

Εἰ δύο τινὰ εἰεν κινοῦντα καὶ ἔκατερον αὐτῶν κινῆ τι τὸ ἵσον διά-
στημα ἐν ἴσῳ χρόνῳ, εἰ συντεθείεν τὰ δύο κινοῦντα καὶ τὰ δύο κινού-
20 μενα, τὸ ἐκ τῶν κινούντων συντεθὲν κινήσει τὸ ἐκ τῶν δύο κινουμένων
συγκείμενον ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ αὐτὸν διάστημα, οἷον εἰ ἄνδρες δύο
ἔκατερος ἰδίᾳ Ἐλκοι βάρος λιτρῶν ρ' ἐν μιᾷ ὥρᾳ σταδίον ἐν, οἱ δύο ἄμα
τὰς σ' λίτρας ἐλκύσσουσιν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐν σταδίον.

5 post τοῦ correctum, ut videtur, νεώς, sed quid manus prima scripserit non liquet
7 ἥγουν delendum; an ἥγουν (τὸ ἔκατοστὸν τῆς δυνάμεως μέρος)? ὃν addidi 8 δλον
delevi 13 Περὶ ἐρμηνείας c. 2 p. 16^a20 sqq. 16 ὑπάρχον, si recte hoc enotavi

IN LIBRUM VIII

p. 250^a 29.

Τουτέστιν είναι μὲν αἰδίοιν, ἀλλὰ τῇ διαδοχῇ διακοπτόμενον ἡρεμίᾳ,
καὶ οὐ συνεχῶς ἔχον τὴν αἰδιότητα.

5 p. 251^a 2.

Καθὸς οἱ δύο κόσμοι δὶ' ὅλου καὶ ἀεὶ ἀλλάσσοντα καὶ διαδεχόμενα
ἄλληλα οὐδαμῶς λήγει, ταύτῃ ἀκίνητοι καὶ αἰδίοι εἰσι. κατὰ κύκλον,
ἥτοι κατὰ περίοδον, ὡς ἔσπειρος καὶ χειμῶν καὶ μετώπωρον αἰδία
οὐ τῇ συνεχείᾳ τοῦ είναι, ἀλλὰ κατὰ περίοδον.

10 p. 251^a 7.

Εἰ ἔστιν αἰδίοις, φησί, κίνησις, συμβάλλεται ἡμῖν *(οὐ μόνον)* πρὸς τὴν
ἀλγήθειαν τῆς φυσικῆς θεωρίας, ἀλλὰ καὶ εἰς θεολογίαν, ἥτις θεωρία τῆς
πρώτης τῶν ὄντων ἔστιν ἀρχῆς, πότερον αὐτῇ αἰδίως ἐνεργεῖ ἀνευ δυνά-
μεως ἢ οὐκ ἀιδίως αὐτῇς ἡ ἐνέργεια· εἰ γὰρ δειχθείη ὅτι αἰδίοις ἡ κίνησις,
15 ἔσται δηλονότι καὶ τὸ αἰδίως κινοῦν καὶ μὴ δυνάμει ἔχον τὴν κινητικὴν
ταύτην δύναμιν.

p. 251^a 26.

Τουτέστιν ἦν τι τὸ χωλῦον κινεῖσθαι, οὐ ἀφαιρεθέντος κινηθήσεται.

p. 251^a 28.

20 Βούλεται δεῖξαι δτι ἀεὶ ἦν δυνάμει τὸ μὲν κινητὸν τὸ δὲ κινητικόν,
ἀπό τινος δὲ χρόνου ἤρεται πρότερον τὸ μὲν κινεῖν τὸ δὲ κινεῖσθαι. τὰ
δὲ κινοῦντα καὶ κινούμενα, ἀπλῶς τὰ ποιοῦντα καὶ πάσχοντα, οὐχ ὡς
ἔχοντα τὰ μὲν ποιεῖ τὰ δὲ πάσχει, ἀλλὰ ποιὰν σχέσιν πρὸς ἄλληλα ἔχοντα.
καὶ διὰ τοῦτο ὄντος τοῦ κινητικοῦ καὶ τοῦ κινητοῦ οὐκ δν γίνεται κίνησις,

6 ἀλλάσσονται, at cf. p. 823, 10 11 οὐ μόνον addidi 13 αὐτὴν compend. 14 αἰδίως]
fort. αἰδίοις 18 ante κινηθήσεται deleta τὸ 22. 23 ὡς ἔχοντα] immo ὡς δντα

24 γίνεται: fortasse γίνεσθαι

ἀλλ' ὅταν φέρει εἰπεῖν ἀλλήλοις πλησιάσῃ, ἔστι κίνησις, ὅταν δὲ ἀποστῇ
καὶ μεταβάλῃ τοὺς τόπους, τότε ἡρεμία· καὶ τῶν στερήσεων ἄρα καὶ
τῶν ἔξεων τὰ αὐτά ἔστιν αἴτια ἀλλώς καὶ ἄλλως ἔχοντα. ἐπεὶ οὖν ἡ
τοιάδε σχέσις αὐτῶν ἡρεμίας αἴτια ἔστιν, ἡ ἀντικειμένη κινήσεως· ἵνα
ὅ ἄρα καὶ ἔξι ἡρεμίας κίνησις γένεται. δεῖ μεταβολὴν γενέσθαι τῆς τοιάσδε
σχέσεως αὐτῶν, ἵνα ἀλληγ ἀναλαβόντα σχέσιν τὸ μὲν κινήσῃ τὸ δὲ κινηθῆ.
ἡ δὲ μεταβολὴ κίνησις· ὥστε τῆς πρώτης κινήσεως ἔσται προτέρα κίνησις
κατὰ τὴν μεταβολὴν καθ' ἣν μεταβολλεῖ ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι κινεῖν καὶ
κινεῖσθαι.

10 p. 252^a-19.

"Ηγουν λόγον καὶ αἰτίαν διὰ τί μὴ ἀεὶ οὗτως ἔχει, οἷον διὰ τί μὴ
ἀεὶ χειμῶν ἡ θέρος ἡ ἔσπειρ, ἀλλ' ὅτε μὲν τοῦτο ἀλλοτε δὲ ἔκεινο. καὶ
ἔστιν αἴτιον ἡ λοξότης τοῦ ζῳδιακοῦ καὶ ἡ κατ' αὐτὸν τοῦ ἡλίου πορεία.
τοῦτο δὴ λεκτέον καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων τῶν κατὰ φύσιν, δσα μὴ ἀπλῶς ἦτοι
15 ἀεὶ ὁσαύτως ἔχοντα ὄρθαται, ὅτι ἔστιν αἴτιον τῆς μὴ ἀπλότητος.

p. 253^a-32.

Εἰ μέν, φησίν, εἰχον ἐρρωμένην τὴν διάνοιαν, ἔδεισαν τίνα μὲν ἀπο-
ρίας ἀξια τίνα δὲ μὴ, νῦν δὲ ἐκ πολλῆς ἀρρωστίας μὴ διακρίνειν δυνά-
μενοι περὶ τῶν ὅμοιογουμένων διαποροῦσιν. ἡ γάρ κίνησις ἐν πᾶσι τοῖς
20 φυσικοῖς· καὶ δτι τοῦτο, καὶ ἡ αἰσθησις πιστοῦται. τέως δὲ ὁ λόγος πρὸς
Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα.

p. 253^a-6.

Τὸ σχεδὸν οὐ πρὸς τὸ ψεῦδός φησιν· ἀμφότεραι γάρ ψευδεῖς αἱ
ύποθέσεις, πλὴν ἐπειδὴ μᾶλλον ἔργον φαίνεται τῆς φύσεως ἡ κίνησις ἤπειρ
25 ἡ ἡρεμία (καίπερ ὥσπερ ἀρχή ἔστι κινήσεως [ἔστιν] ἡ φύσις, οὗτω καὶ
ἡρεμίας· ἄγε γάρ εἰς τὸ τέλος ἔκαστον κινοῦσα, δπερ ἔστιν ἡ ἡρεμία),
μᾶλλον τοῦ λέγοντος τὰ πάντα κινεῖσθαι ὁ πάντα ἡρεμεῖν λέγων ἀμαρτάνει.

p. 253^a-14.

"Ηγουν στάσις καὶ ἡρεμία τις· τῶν γάρ ἐναντίων κινήσεων ἔστι
30 καὶ στάσις μεταξύ, κατὰ συνέχειαν δὲ κινεῖσθαι αὐτὰς ἀδύνατον, εἰ μὴ
πρότερον ὑπωσοῦν διάλειψις γένεται, δ δὴ στάσις ἔστιν.

p. 253^b-26 sqq.

Εἰ τὸ νοσοῦν, φησί, μεταβάλλει, πάντως εἰς ὑγείαν μεταβάλλει· εἰς
γάρ τὸ ἐναντίον ἡ μεταβολή· μεταβάλλει δὲ οὐκ ἐν πέρατι χρόνου, ἤγουν

6 ἀναλαβόν^τ 11 Ἡγουν incertum 23 ἔστιν τελ.] cf. Simplic. f. 273^a-3 sq. 25 ἔστιν deleui post φύσις deletum ὡς
ξωτῆς 23 sqq. cf. p. 825, 22 sqq. 28 scholium ad vocem μέσον 29 ἐναντίων scripsi: ἀνά^τ (h. e. ἀναγκαῖων) 33 sqq. cf.
p. 826, 24 sqq.

τῷ νῦν, ἀλλ' ἐν χρόνῳ. εἰ γάρ τοῦτο, ἐπεὶ ἀμερὲς τὸ νῦν, ἅμα ἂν τι νοσοῖ τε καὶ ὑγιαίνοι· οὐδὲν γάρ νῦν ἔτερῳ νῦν συνεχές ἐστιν. εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲν ἐπ' ἄπειρον ὑγιάζεται, ἀλλ' ἔστι καὶ πέρας καὶ ἀρχή, πέρας μὲν ἡ ὑγεία ἀρχὴ δὲ ἡ τῆς νόσου τελευτή. ὥστε ἐπεὶ εἰς τούναντίον ἡ μεταβολή, καὶ στάσις, ὡς ἐδείχθη, διαιλαμβάνεται, οὐδὲμιλα δὲν εἴη ἄπειρος ἀλλοίωσις. διτὶ δὲ μὴ ἔστι συνεχής· ἡ κατὰ τὴν ἀλλοίωσιν κίνησις, καὶ ἡ ἐνάργεια, φησί, δείκνυσιν· ὁ γάρ λιθός ἐν τῷ πολλῷ χρόνῳ οὔτε σκληρότερος γίνεται οὔτε μαλακώτερος, ἀλλ' οὐδὲ ἀπορρεῖ τι ἔκαστης ἡμέρας αὐτῷ· ὥστε ἔστι στάσις καὶ οὐκ δεῖ κίνησις.

10 p. 254v6 sq.

"Ωσπερ μικρὸν ἄνωθεν εἶναι καὶ στάσιν ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ἐναντίων μεταβολῶν φανερὸν ἐγένετο οὐδὲ τῆς ἐναργείας, οὕτω καὶ νῦν αὖ τὰς ἐναντίας μεταβολὰς ὄρῳμεν γίνομένας· διτὶ καὶ ἡ στάσις ἐναργής.

p. 254v9.

15 Πῶς παρὰ φύσιν κίνησις ἡ αὔξησις; διτὶ βαρείας οὔσης καὶ γεώδους· τῆς τροφῆς μετὰ τὸ ἀλλοιωθῆναι ἀνάδοσις γίνεται αὐτῆς εἰς πάντα τὰ μέρη. διηκόνησις παρὰ φύσιν τοῦ βαρέος.

p. 254v10.

'Ο τὸ ποτὲ κινεῖσθαι τινα ποτὲ δὲ μὴ ἀναιρεῖν ἀναιρεῖ φανερῶς τὴν 20 γένεσιν, ήτις γένεσις, εἰ μὴ σαφῶς κίνησις, ἀλλ' οὐκ ἀνευ κινήσεως· ἡ γάρ γένεσις κινοῦσα ἄγει πρὸς τὸ τέλος, γῆρουν τὸ εἰδός, καὶ τότε ἡρεμία γίνεται. ἀλλ' ὁ ταύτην φύκιρῶν φανερῶς καὶ τὴν φύκοράν ἀναιρεῖ· μὴ γάρ οὔσης γενέσεως οὐδὲ φύκορά δὲν εἴη.

p. 254v7 sqq.

25 Κατὰ συμβεβηκός κινεῖ ὁ φαλακρὸς ἡ ὁ λευκός· οὐ γάρ οὐ φαλακρὸς ἡ λευκός· καὶ κινεῖσθαι ὡσαύτως κατὰ συμβεβηκός, ὡς διτὸν λέγωμεν ὁ φαλακρὸς ἡ ὁ λευκὸς περιπατεῖ καὶ οἰκοδομεῖ'. ἐν τούτοις δὲ συντάττει καὶ τὰ κατὰ μόρια κινοῦντα ἡ κινητύμενα, διτὸν ἐξ

p. 254v24.

30 Θέσεις φησίν, ὡς διτὸν ἐναλλάξ τοὺς πόδας κινῶμεν ἐν τῇ βαδίσει καὶ μεταφέρωμεν ποιοῦντες τὸν δεξιὸν ἀριστερὸν καὶ ἀνάπαλιν, παρὰ δὲ τοὺς τρόπους, *(ώς)* διτὸν διπισθοφανῶς βαδίζωμεν, ἡ διτὸν οἵς οὐ πεφύκαμεν, οἵον ταῖς χερσὶ βαδίζομεν τοὺς δὲ πόδας ἄνω ἔχομεν, διτὸρ οὐ πέφυκεν.

2 νοσοῖτο καὶ 4 ὥστε κτλ.] cf. p. 826,30 sq. 6. 9 ὅτι δὲ κτλ.] ex Simpl. f. 277v38 sqq. 11 μικρὸν ἄνωθεν p. 253v29 26 fort. κινεῖται scribendum 28 sequuntur aliquot verba partim evanida, quibus subicitur πᾶν γάρ δὲ μὴ κυρίως—δνομάζει ex Simplic. f. 279v51 sq. ~ 32 ως addidi ex p. 829,22

p. 255a12.

‘Ως τῶν ἐξ ἑαυτῶν κινούμενων μὴ μίαν ἀλλὰ πλείους καὶ τὰς ἐνατίας (δυναμένων) κινεῖσθαι. ἔτι δείκνυσιν δτι τὰ τῶν στοιχείων σώματα τὰς κατὰ φύσιν οὐ κινεῖται ύφ' ἑαυτῶν, ἀλλ' ἢ κεχώρισται, τουτέστιν 5 οὕτω κινεῖται ἔκαστον, ἢ κεχώρισται τὸ κινοῦν τοῦ κινούμενου οὐ τόπῳ, ἀλλὰ φύσει: καὶ γάρ μόνον ἢ τόπῳ κεχωρισμένον, οὐ πάσχει τὸ δμοίον ὑπὸ τοῦ δμοίου.

p. 256b4.

Ἐφ' ἔτερον μεταβέβηκεν ἐπιχείρημα, καὶ φησιν· εἰ ἀπαν τὸ κινού-
10 μενον κινεῖται κτλ. (p. 832, 11. 19).

p. 256b5.

Τὸ κινεῖν δηλούντι καὶ αὐτὰ κινούμενα, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ κινεῖσθαι
• κινοῦντα, ἀλλὰ κατὰ συμβεβήκες κινεῖσθαι, ὡς δταν βαδίζῃ τις ἄμα καὶ
15 διδάσκῃ· οὐ γάρ διὰ τὸ βαδίζειν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβήκες τῷ διδάσκοντι
τὸ βαδίζειν.

p. 256b17 sqq.

Συμμεταβάλλει τὸ ὅργανον ἄμα καὶ κατὰ ταῦτὸν τῷ κινούμενῳ
ον, καὶ τε φυσικὸν ἢ, ὡς ἡ χείρ, καὶ τε ἔξωθεν, ὡς ἡ βαχτηρία, ἐπειδὴ ἄμα
ἐστὶ καὶ συνεχὲς καὶ κατὰ τὴν ἀφῆν τῷ κινούμενῳ, ἀνάγκη συγχινεῖσθαι
20 αὐτῷ· ἀπτεται γάρ ἡ χεὶρ τῆς βαχτηρίας, ἡ δὲ τῆς θύρας. τὸ δὲ μέχρι
τινὸς πρόσκειται, ἐπειδὴ οὐ δι’ ὅλου συμπαρομαρτεῖ τῷ κινούμενῳ, ὡς ἡ
χεὶρ μετὰ τὸ ῥῆψαι τὸν λύθον οὐκέτι κινεῖται, δτι μηδὲ ἀπτεται αὐτοῦ, ὁ
δ' ἀὴρ ἀπτεται, δτι καὶ φέρει αὐτόν.

p. 256b24.

25 Πανταχοῦ κτλ. (p. 833, 2. 13).

p. 256b29.

Ἐπει τὰ τῆς κινήσεως εἰδη ὡρισμένα εἰσὶ καὶ οὐδὲ ἀπειρα, τὸ δ
κινοῦν τὸ γ ἢ οὐ κινήσεται, καὶ ἔχω τὸ ζητούμενον δτι τὸ πρώτως κινοῦν
ἀκίνητὸν ἐστιν, ἢ εἰ κινεῖται καὶ ἀεὶ ὑπὸ κινούμενου κινεῖται, τὸ κινού-
30 μενον δεὶ ἀνακάμπτει, καὶ τὸ δ κινηθήσεται τὴν κατὰ τόπον πάλιν κίνησιν

2. 3. ‘Ως—κινεῖσθαι Simpl. f. 280r31 sq.

2 δυναμένων addidi ex Simplicio

10 κτλ.] p. 832, 11 τὸ αὐτὸν pro καὶ αὐτοῦ; 12 τὸ κινοῦν ἢ pro ἦτοι τὸ κινοῦν; 13 μὲν οὖν
et mox ἔστιν ομ.; 14 sq. ἀνέλωμεν ἀν; 16 καὶ μὴ κινεῖσθαι ἐνδέχεται et mox οὐκ ἄρα
κινήσει; 17 sq. ἀλλὰ δέδεκται δτι ἀνάγκη ἀδιον εἶναι κίνησιν· οὐκ ἄρα δυνατὸν etc.

12. 15 cf. p. 832, 21 sqq. 18 sqq. cf. p. 832, 26 sqq. 23 cf. Simplic. f. 285r3 sq.

25 κτλ.] p. 833, 2 τῇ διακοσμήσει; 4 sq. διακρινομένας, ἐπειδὴ τοῖνυν κινητικὸν αἴτιον ἔλεγεν
αὐτόν, ἀπαθῆ κ. ἀμ. ἐτίθει, ὥστε; 6 μὲν ομ.; 8 δτι pro ἐπειδὴ; 9 ἀν ομ.; 10. 11 ἐν ἐκυτῷ;

12 διαπορθμευτ; 13 post προκαταλ. addit χρώματος

· ἡνπερ καὶ τὸ ἄ. ὥστε τὸ δὲ κινούμενον τὴν κατὰ τόπον κίνησιν κινήσει τὸ ἄ τὴν κατὰ τόπον κίνησιν διὰ μέσων τῶν βῆ. ὥστε πάλιν ἔξομεν εἰς τὴν προτέραν ὑπόθεσιν, καὶ κινήσει τὸ κινοῦν ἡνπερ κινεῖται κίνησιν· ὥστε τὸ διδάσκον καθὸ διηάσκει διδαχθήσεται. εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, 5 ἀδύνατον ἄρα πᾶν τὸ κινοῦν κινούμενον αὐτὸν κινεῖν οὔτε καθ' αὐτὸν οὔτε κατὰ συμβεβηκός.

p. 257b 2.

"Η δλον δλον κινεῖν κτλ. (p. 834, 10. 15).

p. 257b 6.

10 "Ο λέγει συντόμως τοῦτ' ἐστίν, διτι τὸ κινούμενον ἔτι ἐστὶν ἐν τῷ δυνάμει καὶ οὕπω κτλ. (p. 834, 17. 21) καὶ τέλειον καὶ ἀτελές.

p. 257b 9.

Τουτέστιν εἰς συνώνυμον αὐτῷ ἄγειν τὸ κινούμενον ὑπ' αὐτοῦ, οἷον τὸ θερμαῖνον θερμὸν ὃν θερμὸν ποιεῖν τὸ θερμαῖνόμενον. τοῦτο δὲ λέγει 15 ἐπεὶ μὴ πάντα τὰ ποιοῦντα δμοια ἕαυτοῖς ποιοῦσι· ἡ γάρ μάστις μώλωπας ποιεῖ οὐσα μώλωψ, καὶ ἡ παράτριψις θερμαίνει οὐσα θερμότης, κινεῖ δὲ καὶ ἡ ψυχὴ καὶ οὐκ ἔστι κίνησις, ἀλλ' οὐδὲ ἐνεργείᾳ εἰς δπερ κινεῖ εἰδός, τοῦτο καὶ ἔχει· οὐδὲ γάρ δλως φυσικὴν τινα κίνησιν κινεῖται. δλως δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ τόπον κινούντων οὐκ ἔστιν ἀληθῆς ὁ λόγος.

20 p. 257b 13 sqq.

'Ἐφ' ἑτέραν ὑπόθεσιν μεταβέβηκε, μήποτε ἀντικινεῖται τὰ μόρια τοῦ αὐτοκινήτου ὑπ' ἀλλήλων.

p. 257b 26 sqq.

Δείξας διτι ἀδύνατον οὖτω λέγεσθαι τὸ αὐτοκίνητον, διότι τὰ μέρη 25 αὐτοῦ ἀντικινεῖ ἀλλήλα (συνέβαντε γάρ ἔκαστον ἦν κινεῖται κίνησιν ταύτην κινεῖν, καὶ οὖτω τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν), νῦν δείκνυσιν διτι μὴ ἐνδέχεται τοῦ πρώτως αὐτοκινήτου μήτε πλείω μήτε {έν} ἔκαστον καθ' αὐτὸν εἶναι αὐτοκίνητον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δλον καθὸ δλον κινεῖν τε ἕαυτὸν καὶ κινεῖσθαι. καὶ πρόεισιν αὐτῷ ἡ δεῖσις, πῶς; δῆλον ἐκ τοῦ κειμένου. πλὴν 30 εἰ τὸ δλον κατὰ πάντα καὶ κινεῖται τὰ μέρη αὐτοῦ κατὰ συμβεβηκός;

2 post πάλιν expunctum τὸ 5 αὐτὸν (post κινούμενον) scripsi: αὐτὸν 8 κτλ.]
praepter adnotata ad l. c., p. 834, 12 τὸ αὐτὸν εἶναι (om. τοῦ δλον); 13 δι' ἔκεινο τὸ δλον
πάλιν et αὐτοῦ; 15 λέγεται 13. 15 Τουτέστιν—ποιοῦσι ex Simpl. f. 287r 39. 42
13 αὐτῷ Simplicius: αὐτὸν 15 ποιοῦσι] ποιοῦν ἡ γάρ κτλ.] cf. p. 301, 12 sqq. 834,
30 sqq. 18 κινεῖ scripsi: κινεῖται 25 ἀντικινεῖ scripsi: ἀντικινεῖται 27 έν
addidi 31 cetera non pauca non potui legere

p. 258-27 sqq.

Απορίαν τινὰ κτλ. (p. 837, 4. 23).

p. 258 b 6.

Καν τε μὴ εὐθύς, φησίν, εἰς τὸ ἀκίνητον σταίη, ἀλλ' εἰς τὸ αὐτὸν κίνητον, ὥσπερ ἡ θύρα ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου κινούμενη εἰς κινούμενον ἴσταται τὸν ἀνθρωπὸν, ἀμφοτέρως, φησί, τὸ πρώτως κινοῦν ἀκίνητόν ἐστιν.

p. 258 b 16.

Τοῦτο περὶ τῶν ἀλόγων λέγει ψυχῶν, μὴ αἰδίους εἶναι τοιαύτας, πάλιν εἰς τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι παράγεσθαι μὴ διὰ γενέσεως καὶ φθορᾶς 10 καὶ ἐν χρόνῳ· ἡ γὰρ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ τῶν μεριστῶν ἐστιν· εἰ γὰρ δλῶς γίνοιτο ἐν χρόνῳ, δῆλον ὅτι ἐν ἔκαστῳ τῶν τοῦ χρόνου μορίων γένεσις αὐτοῦ, οὕτω δὲ οὐκ εἴη ἀμφέρει, ἀλλὰ μερισται.

2 κτλ.] praeter adnotata ad l. c. p. 837, 7 μέρος; 15 μέν om.; 23 τὰ μέρη 6 ἀμφο^{τέρων}
9 παραγενέσθαι, at cf. p. 838, 2 sqq.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΙΛΟΙΠΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΛΣΕΩΣ

p. 259•13 Φανερὸν δὲ ἐκ τοῦδε δτι ἀνάγκη εἶναι ἐν τι καὶ ἀίδιον τὸ πρῶτον κινοῦν.

5 Εἰ δέδειχται δτι ἀνάγκη ἀεὶ εἶναι κίνησιν, οὐκ ἐνδέχεται ποτε μὴ εἶναι, εἰ δὲ τοῦτο, ἀνάγκη συνεχῆ εἶναι καὶ ἀίδιον (μηδεμιᾶς γὰρ οὐσῆς ἀιδίου ἐνδέχεται τὰς μερικὰς φύσας πάσας φύσας γάρ τις οὐσής τῆς κινήσεως συνεχῆ εἶναι αὐτὴν ἀνάγκη, εἰ δὲ συνεχῆς, δῆλον δτι καὶ 10 μία [μία γάρ ἔστι, ὡς ἄνω εἱρηται], μιᾶς δὲ οὐσῆς τῆς συνεχοῦς καὶ ἀιδίου κινήσεως ἀνάγκη καὶ τὸ κινητικὸν αὐτῆς αἴτιον ἐν εἶναι καὶ ἀίδιον. μία γάρ ἔστι κίνησις, ὡς ἄνω εἱρηται, ή ἐν ἐνὶ ὑποκειμένῳ ύπὸ τοῦ αὐτοῦ κινητικοῦ γινομένῃ συνεχῆς· εἰ γὰρ η τὸ αὐτὸν υπὸ ἄλλου καὶ ἄλλου η διάφορα ύπὸ τοῦ αὐτοῦ κινηθῆ, οὐ λέγεται συνεχῆς ἀλλ' ἐφεξῆς. ὥστε 15 καὶ οὗτως ἐν τὸ ἀιδίως κινοῦν καὶ ἀκίνητον, ἐπεὶ οὐδὲ κίνησις ἀιδίος ἐν η, εἰ γε τὸ αἴτιον τῆς κινήσεως ἐκινεῖτο.

p. 259•21 Πάλιν ἐπιβλέψας ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν κινούντων.

"Οτι εἰ, ὡς εἱρηται, συνεχῆς ἔστι καὶ ἀδιάκοπος η τῶν κατὰ μέρος κίνησις γινομένων καὶ φύσιρομένων, ἀνάγκη αἰτίαν εἶναι τινα καὶ ἀρχὴν 20 αἰδίον, ητις ἔστιν αἰτία τοῖς γενητοῖς καὶ φύσατοῖς τῆς συνεχοῦς μεταβολῆς. εἰ γὰρ μὴ η τὸ ἀιδίον καὶ ἀμετάβλητον αἴτιον, οὖδ' ἀεὶ τὰ κατὰ

1 De his scholiis in Arist. p. 259•13—262•2 refertur ex F (passim ex OTV), ubi Simplicium excipiunt (cf. praefat. p. XIII); singula quaedam et in B extant et rursus in ipso F marginibus textus Aristotelei appicata; haec nota Fm indicabo, de titulo cf. praefat. p. VII 3 δὲ καὶ ἐκ εἰρηται τι θν Aristoteles 5 Ἐνδέδειχται Brandis, hoc ipsum sibi legere visus in V 10 μία γάρ—εἱρηται delevi, cf. p. 838,32 11 αὐτῆς

p. 838,33: αὐταῖς 12 ἄνω] cf. E 4 p. 228^b1 sqq. 13 συνεχῆς η scripsi: η 21 οὐδ' ἀεὶ τὰ iterat initio novae paginae: οὐδ' ἀν τὰ Brandis

μέρος γινόμενα καὶ φθειρόμενα συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως ἐγίνοντο καὶ ἐφθεί-
ροντο καὶ τὰς ἰδίας κινήσεις ἔκινοῦντο τε καὶ ἔκινουν.

p. 259-22 Τὸ μὲν δὴ εἶναι ἄττα τῶν ὄντων ἀντεῖ μὲν κινεῖται
οὐτε δὲ ἡρεμεῖ φανερόν.

5 Τοῦτο· γάρ ἐξ τῆς ἐναργείας δῆλον· οὐ γάρ ἀεὶ κινεῖται ἡ βῶλος
οὐδὲ ἀεὶ ἡρεμεῖ· καὶ νῦν δὲ περὶ τῶν αὐτοκινήτων ἦν ὁ λόγος· τῶν κι-
νουμένων μὲν μὴ ἀιδίως δέ, οἰά ἐστι· τὰ ζῷα.

p. 259-23 Καὶ διὰ τούτου γέγονε δῆλον ὅτι οὔτε πάντα κινεῖται
οὔτε πάντα ἡρεμεῖ.

10 Ἀναμιμήσκει ἡμᾶς τῶν προλαβόντων, τῆς τε ὑποσχέσεως καὶ τῆς
συνεχείας τοῦ λόγου, συνάγων τὰ διὰ πολλῶν εἰργμένα. προύκετο γάρ
δεῖξαι ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν ἀκίνητα ἐστι τὰ δὲ ἀεικίνητα, τὰ δὲ ποτὲ
μὲν ἡρεμοῦντα ποτὲ δὲ κινούμενα, καὶ οὔτε πάντα ἀκίνητα, οὔτε πάντα
ἀεικίνητα, οὔτε τῶν πάντων τὰ μὲν ἀεὶ ἡρεμεῖ τὰ δὲ ἀεὶ κινεῖται· ἐστι
15 γάρ καὶ τὰ ἐπαμφοτερίζοντα ποτὲ μὲν κινούμενα ποτὲ δὲ ἡρεμοῦντα. ἡ
μὲν πρόθεσις αὐτῇ ἦν, ἀλλὰ τὸ μὲν εἰνάρι τινα ποτὲ μὲν κινούμενα ποτὲ
δὲ ἡρεμοῦντα δῆλον ἦν, προήλθομεν δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὸ δεῖξαι ὅτι ἐστι τινὰ
τὰ μὲν ἀεικίνητα τὰ δὲ ἀκίνητα. πρὸς δὲ τούτοις ἐδεήθημεν δεῖξαι πρό-
τερον ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον ὑπό τίνος κινεῖται, ἡ ὑπὸ κινούμενου καὶ αὐ-
20 τοῦ ἡ ὑπὸ ἀκινήτου. εἴτα ἐδεῖξαμεν ὅτι τῆς μὲν τῶν ἑτεροκινήτων κινή-
σεως αἵτιον τὸ αὐτοκινήτον, τῶν δὲ αὐτοκινήτων τὸ ἐν αὐτοῖς ἀκίνητον,
ὅπερ οὐ παντάπασιν ἐστιν ἀκίνητον· κινεῖται γάρ κατὰ συμβεβήκος ἡ ψυχὴ
κινούμενου τοῦ σώματος. εἴτα ἐδεῖξαμεν ὅτι ἀνάγκη εἶναι τι αἵτιον καὶ
ἀρχὴν πάντων τῶν κινούμενων κατὰ μέρος τὸ ἀεικίνητον, τούτου δὲ ὄντος
25 καὶ δεδειγμένου εἶναι τι καὶ τὸ τοῦτο ἀεὶ κινοῦν παντάπασιν δὲ ἀκίνητον
μηδὲ τὴν κατὰ συμβεβήκος κίνησιν κινούμενον. εἰ οὖν δέονται ὅτι ἐστιν
ἀεὶ κινοῦν αἵτιον, ἔστι δὲ καὶ κινούμενον, ὄρῶμεν. δὲ σαφῶς καὶ τὰ ποτὲ
μὲν ἡρεμοῦντα ποτὲ δὲ κινούμενα, δῆλον ὅτι ἡ εἰργμένη ὑπόθεσις μόνη
ἐστιν ἀληθής.

30 p. 259b1 Ὁρῶμεν δὲ καὶ φανερῶς ὄντα τοιαῦτα ἀκινεῖ αὐτὰ αύ-
τά, οἷον τὸ τῶν ἐμψύχων καὶ τὸ τῶν ζῴων γένος.

“Η ἐκ παραλλήλου καλεῖ τὸ αὐτό, τὸ ζῷόν φημι καὶ τὸ ἐμψυχον, ἡ
ἔμψυχα καλεῖ τὰ ζωύφια. τὰ δὲ ἐντεῦθεν ὕσπερ μεταξύλογαὶ εἰσί, λέγω δὲ
ἐκ τοῦ ταῦτα δὲ δέξαν παρέχει μήποτε ἐνδέχεται κίνησιν ἐγ-

3 ἄττα 16 τὸ ἔχ τῷ factum μὲν (post τὸ) scripsi: μὴ 26 μηδὲ ΟΥ: μήτε, at cf.
p. 891,28 32 sq. cf. p. 838,35 sq. 33 ἔμψυχ 34 δὲ] δὴ καὶ Arist., sed δὴ omittit
cod. E primitus παρέχε Arist., praeter corr. E (ubi παρέχει ex παρεχεν vel παρεσχεν
fecit idein ille librarius qui scholia Philoponea adscribit; cf. praeafat. p. XI sq.)

γίνεσθαι μὴ οὖσαν δλως. ἐπεὶ γάρ εἰπεν δτι ὁρῶμεν τὰ ποτὲ μὲν κινοῦντα ἔσυτά, ποτὲ δὲ ἡρεμίζοντα, ἀτινά ἔστι τὰ ζῆτα, ἀνέμησεν ἡμᾶς τῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου τούτου ἀπορίας, δτι ἐνθεν ἡπορεῖτο μῆποτε ἐνδέχεται κίνησιν γενέσθαι μηδαμῶς οὖσαν πρότερον. ἡρεμοῦντα γάρ, φησί, 5 καὶ μὴ κινούμενα, ώς δοκεῖ, ὅστερον κινεῖται, ὥσπερ δταν καθεύδοντα ἐγείρηται. καλῶς δὲ εἰπεν ώς δοκεῖ· τῇ γάρ ἀληθεύῃ ἀεὶ κινεῖται τινα κίνησιν, εἰ καὶ μὴ τὴν κατὰ τόπον, ώς ἐν ἑκείνοις ἐλέγετο.

p. 259 b 6 Τοῦτο δὲ δεῖ λαβεῖν, δτι μίαν κίνησιν αὐτὰ κινεῖ.

[Καὶ] Βούλεται δεῖξαι δπερ ἔναγχος εἴπομεν, δτι οὐκ ἐπὶ πάσης κινήσεως 10 ἔσυτοις ἔστιν αἵτια τὰ αὐτοκίνητα, ἀλλὰ μόνης τῆς κατὰ τόπον, καὶ ταύτης οὐ κυρίως οὐδὲ μόνα· δέσνεται γάρ τῶν ἔξωθεν. ὑπὸ τε γάρ τῶν δρεκτῶν κινεῖται ἔξωθεν ὄντων, καὶ τῇς τροφῆς πεπτομένης μὲν καθεύδουσι, τῷ πληροῦν τοὺς πόρους δι' ὧν αἱ αἰσθητικαὶ δυνάμεις φέρονται ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου ἐπὶ τὸ λοιπὸν σῶμα (οὐδὲν γάρ ἄλλο ἔστιν ὁ ὅπνος ἢ ἡρεμία 15 αἰσθητικῶν, αὕτη δὲ γίνεται τῶν ἐκ τῆς πέψεως ἀτμῶν πληρούντων τοὺς πόρους, δι' ὧν τὸ αἰσθητικὸν διικνεῖται πνεῦμα, καὶ κωλυόντων φέρεται ἐπὶ τὸ σῶμα), δταν δὲ ἡδη διαχρίνεται ἡ τροφὴ καὶ διαφορῆται μετὰ τὴν πέψιν τὰ περιττώματα, τότε γίνεται καὶ ἡ ἐγρήγορσις τῶν πόρων τοῦ αἰσθητικοῦ πνεύματος διαφορηθέντων. τῆς δὲ πέψεως αἵτιαι μὲν καὶ αἱ φυ- 20 σικαὶ δυνάμεις, αἵτιον δὲ καὶ τὸ περιέχον τοιωσδε διατιθὲν τὸ σῶμα· διὸ οὐδὲ συνεχῶς ταύτην ἔσυτὰ κινεῖ τὴν κίνησιν, ἀτε δεόμενα καὶ τῆς ἔξωθεν ᾧ- πῆς. κατὰ αὔξησιν μέντοι καὶ ἀλλοίωσιν προφανῶς οὐχ ὑπὸ ἔσυτῶν κι- νοῦνται τὰ ζῆτα, ἀλλ' ὑπὸ τε τῆς φυσικῆς δυνάμεως καὶ τοῦ περιέχοντος· διὸ καὶ μὴ κινούμενα τὴν ὑφ' ἔσυτῶν κίνησιν, τουτέστι τὴν κατὰ τόπον, 25 καὶ αὔξεται καὶ ἀλλοιοῦται.

p. 259 b 15 Ἀλλο γάρ τὸ κινοῦν αὐτὸν κινούμενον καὶ μεταβάλλον πρὸς ἔκαστον τῶν κινούντων αὐτα.

"Ἀλλο ἔστι, φησί," τὸ κινοῦν τὸ ζῆτον κινούμενον καὶ αὐτὸν καὶ μετα- 30 βάλλον πρὸς ἔκαστον ἀέρα ἢ καιρὸν ἢ τόπον τὸν κινοῦντα αὐτὰ τὰ ζῆτα. 30 εἴη δ' ἀν τοῦτο τὸ ἐμφυτὸν θερμόν, δπερ τῇ τοῦ ἀέρος συμμεταβάλλον κράσει τοίως ἢ τοίως κινεῖ τὸ ζῆτον. ἀλλ' οὐχ ἔξωθεν τοῦτο, περὶ δὲ τοῦ ἔξωθεν αἵτιον δ λόγος. εἰ δὲ ἔχει ἡ λέξις αὕτα, οὕτω νοητέον· ἄλλο γάρ ἔστι τὸ κινοῦν τὰ ζῆτα, οἷον ὁ ἀήρ κινούμενος καὶ ἔσυτὸν μεταβάλλων καὶ ἐφαρμοζόμενος ἄλλως καὶ ἄλλως τοῖς αὐτοκίνητοις. καὶ συμπρεπόντως 35 αὕτα, καὶ μὴ ἔχῃ τὸ ἐ, δασυντέον αὐτά· κρείττων γάρ ἢ δευτέρᾳ ἔξη-

3 ἐν ἀρχῇ κτλ. c. 1 p. 250 b 11 8 δὲ] δη Aristoteles (sed te corr. E) 9 Καὶ irrepserit
ε continuatione lemmatis (καὶ δτι ταύτην κτλ.): delevi cl. p. 839,2 ubi recte etiam δτι
οὐ πάσης 19 διαφορηθέντων corruptum: exspectes διανοιχθέντων vel tale quid

20 cf. p. 839,7 27 ἀντα scripsi: ἐαν⁷ 31 περὶ scripsi: πέρας 32 αὐτά
34 συμπρεπόντως scripsi: συμπρέπων 35 αὐτά (priore loco)

γησις. ο δὲ Ἀλέξανδρος λέγει καὶ ἄλλως τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα, ὡς μετ' ὀλίγον δεῖται· τοῦτο γάρ συνεχῶς ἔει αὐτοῦ καὶ ἀεὶ κινούμενον πᾶσι τοῖς κινουμένοις αἴτιον γίνεται τῆς μεταβολῆς. καὶ δὴ καὶ τὰ προσπίπτοντα τοῖς ζῷοις ἔξαθεν καὶ κινοῦντα αὐτὰ τὰς φυσικὰς μὲν οὐκ ἔει αὐτῶν δὲ 5 κινήσεις, οἶον φέρε τὰς κατ' ἄλλοις αστιν, ὑπὲκείνου κινούμενά τε καὶ μεταβάλλοντα προσπίπτοντα κινεῖ αὐτά, ποτὲ μὲν θερμαινόμενα ποτὲ δὲ ψυχόμενα καὶ τινα ἄλλην μεταβάλλοντα μεταβολήν, ὃν ἔνια, ἀποστροφῆς αἴτια γινόμενα, τῆς κατὰ τόπον τῶν αὐτοκινήτων κινήσεως τὴν πρώτην ἀρχὴν ἔχειν. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τούτοις ἔξαθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, διὰ τοῦτο οὐ 10 συνεχῶς αὐτὰ κινεῖ. εἰ οὖν ἐν τῷ ἡρεμεῖν τὰ αὐτοκινήτα ἔξαθεν ἔστι τὸ κινοῦν αὐτὰ καὶ οὐ παντελῶς ἡρεμεῖ, οὐκ ἄρα οὐ παντελῶς ἐν τοῖς ζῷοις γίνεται κίνησις.

p. 259b 16 Ἐν πᾶσι δὲ τούτοις κινεῖται τὸ κινοῦν πρῶτον καὶ τὸ αἴτιον τοῦ αὐτὸῦ αὐτὰ κινεῖν ὑφ' ἔαυτοῦ.

15 Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ πρὸς τὰ ἄνω συνέχεια τῶν ἄλλων μεταξὺ εἰρημένων, ὥστε μετά τὸ “ὅρῶμεν δὲ καὶ φανερῶς ὅντα τοιαῦτα ἢ κινεῖ αὐτὰ <αὐτά>, οἶον τὸ τῶν ἐμψύχων καὶ τὸ τῶν ζῴων γένος;” συντακτέον εὐθὺς τὸ ἐν πᾶσι δὲ τούτοις κινεῖται τὸ κινοῦν πρῶτον καὶ τὰ ἔξης. ἡ δὲ διάνοια ὅτι εἰ καὶ ἔστιν ἐν τοῖς αὐτοκινήτοις ἀκίνητον τι αἴτιον, οὐ κυρίως ἔστιν οὐδὲ παντελῶς ἀκίνητον· κινεῖται γάρ κατὰ συμβεβηκός κινούμενου τοῦ σώματος, ὥσπερ τὰ διὰ μοχλείας κινοῦντά τι καὶ τῷ κινεῖν ἔκεινα συγκινούμενα * * * ὑπὲκτῶν, ὡς οἱ θήρες οἱ ἐν ζωγρείοις συγκεκλεισμένοι καὶ κινοῦντες ἐκυτούς. εἰ δὲ κινεῖται δόλως ὁπωσδήποτε καὶ μεταβάλλει, ἀδύνατον συνεχῆ καὶ ἀδίσιον κίνησιν κινεῖν· οὐ γάρ φυλάξει ἐν ταυτότητι τὰ κινούμενα τὸ κινητικὸν αἴτιον. οὐδὲν ἄρα τῶν τοιούτων αἴτιων ἀδίσιον κινήσεως αἴτιον εἶναι δύναται. εἰ οὖν δέδεικται ἀδίσιον εἶναι κίνησιν, ἀνάγκη ἄλλο τι εἶναι παντάπασιν ἀκίνητον αἴτιον ταύτης τῆς κινήσεως καὶ παντελῶς ἀμετάβλητον, μηδὲ κατὰ συμβεβηκός μεταβάλλον· τῆς γάρ ἀρχῆς μενούσης τοιαύτης, ἀνάγκη καὶ τὸ πᾶν μένειν ὡς ἔχει, τῆς διάτασος ἀρχῆς ἐκηρτημένον.

p. 259b 28 Οὐκ ἔστι δὲ ταύτη τὸ κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηκός ὑφ' ἔαυτοῦ καὶ ὑφ' ἔτέρου.

Οὐτι μὲν οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός ἡ ἐν τοῖς οὐρανοῖς αἰκίνητος αἴτια <κινεῖται>, δῆλον μὲν ἔει ὡν τὰ οὐράνια οὐ καθ' ὅλα ἔαυτὰ κινεῖται ἄλλα 35 κατὰ μέρη τοῦ ὅλου ὅντος ἀκινήτου, ὥστε καὶ ἡ ἐν αὐτῷ κινητικὴ δύναμις ἀκίνητος ἔστι κινοῦσα τὸ ὅλον τοῖς μέρεσι καὶ μὴ τόπον ἐκ τόπου τὸ ὅλον

1 Ἀλέξανδρος quo utitur Simplicius f. 293v 10 sqq. ἄλλως <ἄλλο>? 2 αὐτοῦ
6 προστύπτοντα primitus 9 ἔχει Brandis 14 αὐτὸς αὐτὸς: αὐτὸς αὐτὸς 17 αὐτά
addidi cl. p. 889, 30 22 num ἔκεινο? lacunam signavi: (ἢ τὰ ἔαυτὰ κινοῦντα ἐν ἄλλοις
τοῖς ὅντα συγκινούμενα) Diels 34 prius κινεῖται addidi 36 μὴ <εἰς>?

μεταφέρουσα. οὐ γάρ δὴ καὶ αὐτὴν τοῖς μέρεσιν ἔσαυτῆς συγκινεῖσθαι φήσομεν κατὰ συμβεβηκός· ἀμερῆς γάρ ἐστιν ἀσώματος οὐσία. διὰ τοῦτο μὲν οὖν οὐδὲ κατὰ συμβεβηκός ἔκεīνα κινεῖται, διὰ τὸ μηδὲ τὰ κινούμενα ὑπ' αὐτῶν κατὰ δλα τοὺς τόπους ἀμείβειν, ἀλλὰ κατὰ μέρη. ἀλλ' ἐπειδὴ 5 καὶ ἐν τοῖς οὐρανίοις εἰσὶ τίνα ἄπειρα δλως ἀμείβει τοὺς τόπους, οἷον ἥλιος σελήνη καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα, ὡς ἐκ τούτου συμβαίνειν καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς ἀκίνητος αἰτίας κατὰ συμβεβηκός κινεῖσθαι, διὰ τοῦτο διορίζει τὸ κατὰ συμβεβηκός. διττὸν γάρ γίνεται τοῦτο, *(τὸ)* μὲν δταν ἔσαυτό τι κινητὴ κατὰ συμβεβηκός (ώς αἱ ἀνθρώπιναι ζωαὶ ἔσαυτάς κινοῦσαι τὰ σώματα 10 ἐν οἷς εἰσι), τὸ δὲ δταν ὑφ' ἑτέρου τι κινηται κατὰ συμβεβηκός, ὅπερ καὶ τισι τῶν οὐρανίων προσήκει. ὁ γάρ ἥλιος καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα αὐτὰ μὲν περὶ τὰ ἴδια κέντρα κινεῖται μὴ ἀμείβοντα τὸν δλον τόπον ἐν ᾧ ἐστι τὸ δλον αὐτῶν σῶμα, ὑπὸ μέντοι τοῦ ἐπικύρου, κινούμενου καὶ αὐτοῦ περὶ τὸ ἴδιον κέντρον καὶ συμπεριαγομένου ὑπὸ τῆς σφαίρας, συμπεριάγεται δλον 15 δι' δλου τὸ ἄστρον καὶ ἄλλον ἐξ ἄλλου τὸν δλον καταλαμβάνει τόπον, ὥσπερ ἀμέλει καὶ ὁ ἐπίκυρος αὐτὸς μὲν κατὰ μόρια κινεῖται περὶ τὸ ἴδιον κέντρον κινούμενος, ὑπὸ δὲ τῆς σφαίρας ἐν ᾧ ἐστιν δλως συμπεριάγεται. ὥστε καὶ αἱ ζωαὶ αἱ ἐν τούτοις κατὰ συμβεβηκός ὑπ' ἄλλων κινοῦνται οὐχ ὑφ' ἔσαυτῶν δν τρόπον *(τὰ)* ἐν γενέσει, ἡ μέντοι ἀπλανής καὶ ἔκαστη 20 τῶν λοιπῶν σφαιρῶν οὐδὲ ὑφ' ἑτέρου κινοῦνται. δταν δὲ λέγωμεν κινεῖσθαι τὰ ἀκίνητα, οὐ τοὺς νοῦς λέγομεν (οὐ γάρ εἰσιν οὕτως ἐν ὑποκειμένῳ τῷ σώματι ὥστε καὶ συγκινεῖσθαι αὐτῷ κατὰ συμβεβηκός), ἀλλὰ τὰς ἐν ὑποκειμένοις τοῖς σώμασιν ἀσωμάτους μὲν ἀλόγους δὲ ζωάς· ὁ γάρ νοῦς ἔξαθεν ἐπιλάμπει τῷ σώματι.

25 p. 259b30 Όσα πλείους φέρεται φοράς.

Τουτέστιν δσα κινοῦνται μὴ μόνον περὶ τὰ ἴδια κέντρα ὑφ' ἔσαυτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλα ὑφ' ἑτέρων, ὑπὸ τε τῶν ἴδιων ἐπικύρων καὶ τῶν σφαιρῶν καὶ ἔτι τῆς ἀπλανοῦς. ταῦτα δέ ἐστι τά τε ἄστρα καὶ οἱ ἐπίκυροι.

p. 259b31 Θάτερον δὲ τοῖς φθαρτοῖς μόνον.

30 Τουτέστι τὸ ὑφ' ἔσαυτῶν κινεῖσθαι. τὸ δὲ μόνον ἀντὶ τοῦ μόνοις δύναται γὰρ ἡ ἐν ἀνθρώπῳ ζωὴ καὶ ὑφ' ἑτέρου τοῦ βαστάζαντος τι τῇ,

1 ἔσαυτος primitus 4. 7 ἐπει (ομ. καὶ) ἐν τοῖς—ἀτινα δλοις ἀμείβει—καὶ σελήνη καὶ—
ἄστρα, συμβάλνει κ. τ. ἐναυτῷ ἀλλα—κινεῖσθαι habet B 8 τὸ addidi: om. F, sed ἐν μὲν
δταν κτλ. FmB, qui haec omnia habent usque ad v. 24 9. ἀνθρώπινοι B 10 τὸ F:
ἔτερον BFm κινεῖται Fm 12 μὴ BFm: μὲν F 15. 17 καὶ ἄλλον—συμπεριάγεται F:
ἥτοι κυριωτέρως εἰπεῖν (ἐρεῖν B) αἱ τῶν πλανωμένων σφαιραὶ BFm 18 ὑπ' ἄλλων κατὰ
συμβεβηκός traiciunt BFm 19 τὸ addidi ex BFm: om. F 19. 20 ἡ—κινοῦνται
om. BFm 21 οὕτως B: οὕτω F: om. Fm 22 καὶ κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηκός αὐτούς Fm:
αὐτοῖς B 23 ζωὰς post σώματι ponit Fm 24 ἐπιλάμπει (cf. p. 839,16) F: ἐλλάμπει Fm:
Ἐλαμπε B 26. 28 = p. 839,18. 20 30 τὸ δὲ κτλ.] cf. Simplic. f. 294r:44

ώθησαντος κινεῖσθαι κατὰ συμβεβηκός. δῆλον δὲ ὅτι ἐπὶ ἀνθρώπων οὐ τὴν λογικήν φαμεν ζωήν, ἀλλὰ τὴν ἐν ὑποκειμένῳ.

p. 259b32 Ἀλλὰ μὴν εἴ γέ ἐστι τι τοιοῦτο ἀεὶ κινοῦν μέν τι ἀκίνητον δ' αὐτὸν καὶ ἀίδιον, ἀνάγκη καὶ τὸ πρῶτον ὑπὸ τούτου κινούμενον ἀίδιον εἶναι.

Δοκεῖ δὲ διάλληλος ἡ δεῖξις· ἄνω μὲν γὰρ ἐκ τοῦ εἶναι τι ἀιδίως κινούμενον τὸ ἀιδίως κινοῦν ὑπὲρ ἀκίνητον ἐστὶ χατεσκεύασσεν, ἐνταῦθα δὲ ἐκ τοῦ ἀιδίως κινοῦντος τὸ ἀιδίως κινούμενον εἰσφέρει. οὐ μὴν ἀλόγως τοῦτο ἐποίησεν, ἀλλ' ἐπειδὴ τῆς ἀιδίως τῶν γενητῶν διαδοχῆς ἀνάγκη εἶναι 10 ἐν τι καὶ ἀίδιον αἴτιον, τοῦτο δὲ ὁ μὲν ἵσως ἀν εἴποι κινούμενον εἶναι ὁ δὲ ἀκίνητον, διὰ τοῦτο δείκνυσιν δτι εἴτε κινούμενον εἴη τοῦτο τὸ ἀιδιον, ἀνάγκη καὶ ἀκίνητον εἶναι τι ἀιδιον ἀφ' οὐ τὸ κινούμενον ἀιδίως κινεῖται, ὡς προείρηται, εἴτε ἀκίνητον εἴη, πάντως δεῖ τι εἶναι τὸ ἀιδίως κινούμενον δ προσεγώς κινήσει δι' ἔαυτοῦ τὰ μὴ ἀιδίως κινούμενα. εἰ γὰρ τὸ παντά- 15 πασιν ἀκίνητον μὴ δι' ἀιδίως κινούμενον ἀλλ' ἀμέσως κινήσει ἀπαντα, οὐδὲν ἔσται γενητὸν καὶ φύλαρτόν, ἀλλὰ πάντα δεικνήτα καὶ ὥσπερ τῶν ἔχοντα, ὅστε ἀναιρεθήσεται γένεσις καὶ φύλαρά. οὐκ ἄρα τὸ ἀκίνητον αἴτιον προ- σεγώς κινήσει, ἀλλ' ἔτερόν τι ἀιδιον καὶ αὐτό, ἵνα σφίζῃ τὴν ἐν τῇ γενέσει καὶ φύλαρά ἀιδιότητα, οὐκ ἀκίνητον δὲ οὐδὲ ἀμετάβλητον, ἵνα τῇ τροπῇ 20 ἔαυτοῦ καὶ μεταβολῇ τὰς διαφόρους μεταβολὰς ἐργάζηται, τάς τε κατὰ γέ- νεσιν λέγω καὶ φύλαράν καὶ τὰς λοιπάς. ἀμετάβλητον γὰρ δν μίαν ἀν εἰρ- γάσατο καὶ μονοειδῆ καὶ ἀιδιον κίνησιν, νῦν δέ, ὡς μὲν ὑπὸ ἀκινήτου κι- νούμενον, ἀεὶ καὶ ὥσπερ τῶν μερικοῖς μεταβολῆς αἴτιον γίνεται), ὡς δὲ κατὰ τὴν κίνησιν τῶν μερῶν ἄλλην καὶ 25 ἄλλην σχέσιν ἴσχον πρὸς τὰ ὑπὸ αὐτοῦ κινούμενα, εἰκότως διαφόρως ἀεὶ τὰ κινεῖ ποτὲ μὲν γένεσιν ποιοῦν ποτὲ δὲ φύλαράν (οἷον ὁ ἡλιος προσιών θερ- μαίνει καὶ ποιεῖ φύλαράν μὲν ὅπατος, ἀέρος δὲ γένεσιν ἡ πυρός, ἀπίων δὲ τὸ ἐναντίον), ὑπὲρ οὐχ οἵον τε ἡν ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου αἴτιου γενέσθαι.

p. 260a1 Ἐστι δὲ τοῦτο δῆλον μέν.

30 Οὐ 'μέν' σύνδεσμος δηλοῖ ὡς ἄλλη χρήσεται ἐπιχειρήσει, ἐπάξει δὲ

3a τι ἀεὶ τοιοῦτο (vel τοιοῦτον) Aristotelis libri 6 ἀνω p. 259a13 sqq. 8 ἀλ-
γῶς et 11 εἴτε scripsi: ἀλόγους et δτε 18 fort. ἀιδιον (*μὲν*) καὶ 21 γὰρ
scripsi: τὸ 22 νῦν δέ] ἡ γὰρ ἀπλανῆς BFm, qui quae sequuntur usque ad τὸ ἐναν-
τον (v. 28) habent 22, 23 κινούμενη Fm 23 κινεῖται ex κινούμενον correxit F
23, 24 μεταβολῆς τοῖς μεριστοῖς Fm: μεταβολῆς τὰς μερικὰς B 24 αἰτία γίνεται Fm:
αἰτίας γίνεσθαι B 25 ίσχον scripsi: ίσχον (ἔχον OV) F: ίσχουσα Fm: ίσχουσαν B
αὐτοῦ F: αὐτῆς Fm: αὐτὸ B 25, 26 διεφόρους κινήσεις κινεῖ et ποιοῦσα Fm
26 προσιών scripsi cl. Philop. p. 240,21. Themist. p. 432,21: παρὼν FBm 26, 27 μὲν
θερμαίνει Fm 27 γένεσιν δέ δέρος BFm ἡ πυρός om. B ἀπίων F: ἀπών
Fm: ἀπὸν B

αὐτὴν μετὰ πολλά, ἵς ἡ ἀρχὴ “οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλην ποιησαμένοις ἀρχῆν”.

p. 260-5 "Ατε οὐδὲ αὐτὸς οὐδὲν μεταβάλλον πρὸς τὸ κινούμενον.

Τουτέστι τὴν αὐτὴν σχέσιν ἀεὶ φυλάττον πρὸς τὸ κινούμενον.

5 p. 260-5 Τὸ δὲ κινούμενον ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου δὲ κινούμενον ἥδη, διὰ τὸ ἄλλως καὶ ἄλλως ἔχειν πρὸς τὰ πράγματα, οὐ τῆς αὐτῆς ἔσται κινήσεως αἴτιον.

Πολλαχῶς ἔστι τὰ ἀιδίως κινούμενα, τὰ μὲν αὐτόθιν ὑπὸ ἀκινήτου, ὡς ἡ ἀπλανής, τὰ δὲ καὶ ὑπὸ κινούμενου, ὡς τὰ ἀστρα κινούμενα ὑπὸ τῶν 10 ἐπικύκλων καὶ τῶν σφαιρῶν. εἰ δὲ γράφοιτο ὑπὸ τοῦ κινούμενου μέν, ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου δὲ κινούμενού, περὶ τῶν ἀστρῶν λέγει, ἢ κινοῦνται ὑπὸ τῶν σφαιρῶν τῶν ὑπὸ ἀκινήτων κινούμενων. τὰ οὖτα; οὖν κινούμενα ἄλλοτε ἄλλην σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὰ τῆδε οὐκ ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἔστι κινήσεως αἴτια. ἀλλὰ διὰ τὸ ἐναντίοις εἶναι τόποις ἡ εἰδεσιν ἐναντίως τίς παρέχεται κινούμενον ἔχαστον τῶν ἄλλων, καὶ διὰ μὲν 15 ἡρεμοῦν ὅτε δὲ κινούμενον. πρὸς βορρᾶν γὰρ γινόμενος ὁ ἥλιος ἡ πρὸς νότον, ἡ ψύχει ἡ θερμαίνει τὰ ἐνταῦθα, τῷ εἰς ἐναντίους τόπους γίνεσθαι ἐναντίας καὶ τὰς ἐνεργείας ποιούμενος, εἴτα ἐπειδὴ οὐκ εἰσὶν οὕτοι κυρίως ἐναντίοις τόποι, τὸ βοριαῖον λέγω καὶ τὸ νοτιαῖον, ἀλλὰ τὸ ἄνω καὶ 20 τὸ κάτω, διὰ τοῦτο ἐπιδιορθούμενος εἶδη αὐτὰ ἐναντία καλεῖ, ὡς ἐναντίων εἰδῶν ποιητικά, θερμότητος καὶ ψύξεως. εἴτα ἐπειδὴ αἱ ἐναντίαι κινήσεις ἡρεμίᾳ διαλαμβάνονται, ὡς δεῖξει, εἰκότως καὶ τῆς ἡρεμίας τῶν τῆδε τὰ 25 οὐράνια αἴτιαται.

"Ἐχομεν οὖν ἔχ τῶν εἰργμένων τὸ πρωτεύεν ἐξ ἀρχῆς πρόβλημα καὶ 25 ἀπορούμενον, διτι τῶν ὄντων τὰ μὲν ἀκίνητα ἔστι, τὰ δὲ ἀεικίνητα, τὰ δὲ ποτὲ μὲν κινεῖται ποτὲ δὲ ἡρεμεῖ. τοῦτο δὲ δέδεικται διὰ τοῦ δειχθῆναι διτι ἔστι τι ἀκίνητον αἴτιον, καὶ διτι τὸ ὑπὸ τούτου κινούμενον ἀεικίνητόν ἔστιν ἐξ ἀνάγκης, διὰ τὸ καὶ τὸ αἴτιον τῆς κινήσεως ἀμετάβλητον εἶναι, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ ἀεικίνητου κινούμενα μὴ ἀεὶ εἶναι κινούμενα, διότι καὶ τὸ 30 αἴτιον τῆς κινήσεως μεταβλητόν.

1 οὐ μὴν κτλ. c. 7 p. 260-20

3 ἀτε οὐδὲν αὐτὸς μεταβάλλον Arist. 5 αὐτὲ
ὑπὸ addunt ὑπὸ τοῦ κινούμενου μέν Aristotelis libri (praeter K et pr. E) pro altero
δὲ habent ἡ Simplic. f. 294v-37. Arist. cod. K et primitus E 14 ἐν ἐναντίοις Ari-
stoteles (praeter pr. E) 16. 23 πρὸς κτλ. habet B praemissō lemmate Φιλοπόνου
εἰς τὸ αὐτό; cf. etiam p. 839, 24. 30 16 βορρᾶν (sic) F: βορὰν B γίνε-
ται B 17 τῶν F εἰς ἐναντίω τόπω B 19 τὸ βόρειον καὶ

τὸ νότιον, ἀλλὰ καὶ τὸ B

20 εἶδη αὐτὰ ἐναντία B: ἥδη αὐτὰ ἐν αὐτῷ F
21 ψύξεως] ψυχρότητος B 23 αἴτιαται B et p. 839, 30: αἴτια F 24 sqq. cf.
p. 889, 11 sqq.

p. 260-20 Οδ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλην ποιησαμένοις ἀρχὴν μᾶλλον
ἔσται περὶ τούτου φανερόν.

Ἐνταῦθα ἡ πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἀπόδοσις ἔνθα ἐλεγεν “ἔστι δὲ τοῦτο
δῆλον μὲν”, ὡς ἐποίσων καὶ ἄλλο ἐπιχείρημα. ἐνταῦθα οὖν ἑτέρᾳ ἐπι-
5 χειρήσει κέχρηται πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι ἔστι τι ἀεὶ κινούμενον. καὶ ἄνω μὲν
ἀρχὴν ἐλάμβανεν διτὶ ἔστι τι ἀδίοις ὑπὲρ αὐτοῦ κινούμενον, ἐν-
ταῦθα δὲ πρῶτον ζητεῖ καὶ οἷον ἀρχὴν ποιεῖται τοῦ προβλήματος τίνα δεῖ
πρώτην λέγειν τῶν κινήσεων (καὶ δείκνυσιν διτὶ τὴν κατὰ τόπον, καὶ ταύτης
10 τὴν κυκλοφορητικὴν), εἰτα οὕτως δείκνυσιν ὅστερον διτὶ ταύτην μόνην ἐν-
δέχεται συνεχῶς εἶναι καὶ ἀδιάκοπον· ὥστε ἐν μὲν τοῖς ἐμπροσθεν (ὅτι)
ἔστι τι ἀδίοις κίνησις ἔδεικνεν. ἐνταῦθα μέντοι καὶ ὠρισμένως δείκνυσι ποία
κίνησίς ἔστι συνεχῆς καὶ ἀδίοις. διτὶ οὖν πασῶν τῶν κινήσεων πρώτη
ἐστὶν ἡ κατὰ τόπον, δευτέρα δὲ ἡ κατὰ ἀλλοιώσιν, καὶ τρίτη ἡ κατὰ αὐ-
15 ησιν καὶ φθίσιν, δείκνυσιν ἐκ τοῦ μὴ ἀν τὰς ἀλλας ὑποστῆγαι δίχα τῇς
κατὰ τόπον κινήσεως, ταύτην δὲ χωρὶς τῶν ἀλλων εἶναι δύνασθαι, καὶ
πάλιν αἵησιν μὲν καὶ φθίσιν μὴ ἄνευ ἀλλοιώσεως ὑποστῆναι, ἀλλοιώσιν
δὲ χωρὶς ἐκείνων εἶναι δύνασθαι. ἐπὶ τε γάρ τοῦ αὐξανομένου δεῖ πρό-
τερον ἀλλοιωθῆναι τὴν τροφὴν ὑπὸ τοῦ τρεφομένου καὶ ἀλλοιωθεῖσαν ἐξο-
20 μοιωθῆναι καὶ προσκριθῆναι τῷ τρεφομένῳ, ἵνα οὕτως ἡ αὔξησις γένηται
(ἡ γάρ τροφή, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ γενέσεως λεχθῆσται, πρὶν μὲν προστεθῆ
ἐναντία ἔστι τῷ τρεφομένῳ, δυνάμει δέ ἔστιν ὅμοία· παθοῦσα γάρ καὶ
μεταβληθεῖσα ἐξομοιοῦται τῷ τρεφομένῳ καὶ οὕτω προσκριθεῖσα αὐτῷ
προσφύεται καὶ ποιεῖ τὴν αὔξησιν· ὥστε προγήγατο τῇς αὔξησεως ἡ
25 ἀλλοιώσις), ἵνα δὲ γένηται ἀλλοιώσις ἀνάγκη συνελθεῖν τὸ τε ἀλλοιοῦν
καὶ τὸ ἀλλοιούμενον, τουτέστι τὸ τρέφον καὶ τὸ τρεφόμενον (δεῖ γάρ
ἀψασθαι ἀλλήλων τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον), ὥστε χρεία πρὸς τὴν
ἀλλοιώσιν τῇς κατὰ τόπον μεταβολῆς. δεῖ γάρ πλησιάσαι τὸ θερμαῖνον
τῷ θερμαινομένῳ καὶ ἀπλῶς τὸ ποιοῦν τῷ πάσχοντι· οὐ γάρ ἀεὶ ὅμοίως
30 ἔχει τὸ ποιοῦν πρὸς τὸ πάσχον, ἀλλ’ ὅτε μὲν ἀφέστηκην αὐτοῦ ὅτε δὲ
πλησιάζει αὐτῷ, ὡς ὁ ἥλιος τοῖς τῇδε, τὸ δὲ ἀφεστηκέναι καὶ πλησιάζειν
μεταβολή ἔστι κατὰ τόπον· χρεία ἄρα πρὸς τὴν ἀλλοιώσιν τῇς κατὰ τόπον

1 ποιησάμενος F, at cf. p. 894, I

2 τοῦ (idque τούτου esse putavi) F: τούτων Arist.

3 ἄνω τρέψει τοῦτο c. 6 p. 260-1

4 ἐποίσον

7 τῷ

11 fort. συνεχῆ

διτὶ addidi 17 μὴ (ἄν) ἔνει?

21 Περὶ γενέσεως A 5 p. 322-1 sqq. cum Philoponi

commentario

— γίνεται

habet B: eadem usque ad p. 896, 3 (vide ad h. l.) etiam Fm: lemmata (p. 260-32) προσ-

γίνεται δὲ τὸ αὐτό (corr., ut videtur, in πάν τὸ) γινόμενον δμοῖον δμοίῳ praefigit B

23. 24 αὐτῷ προσφύεται καὶ om. Fm

24. 25 ὥστε — ἡ ἀλλοιώσις om. BFm

F: γάρ Fm: om. B

29 ἀεὶ δμοίως FB: δμοίως ἀεὶ Fm

31 αὐτῷ om. Fm

τοῖς τῇδε om. BFm

μεταβολῆς. ὥστε χρεία πρὸς μὲν τὴν αὔξησιν τῆς ἀλλοιώσεως, πρὸς δὲ τὴν δίλοισιν τῆς κατὰ τόπον μεταβολῆς. πρωτίστη ἄρα τῶν κινήσεων ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, εἴ γε ἀναιρουμένη μὲν συναναγεῖται τὰς ἄλλας, οὐ συναναγεῖται δὲ αὐταῖς· καὶ γάρ μήτε αὔξησις ἡ μήτε δίλοισις, οὐδὲν 5 κινέσις τὴν κατὰ τόπον εἶναι κίνησιν, πρῶτον δὲ τῇ φύσει τὸ συναναγεῖται, καὶ μὴ συναναγεῖται, τοῦτο δὲ τῇ φύσει τῆς κατὰ τόπον μεταβολῆς, εἴ γε ἀναιρουμένη μὲν συναναγεῖται τὰς ἄλλας, οὐδὲν 10 συναναγεῖται αὐτὴ ἀνεύ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. δείκνυσι δὲ διτὶ τῆς κατὰ τόπον ἡ κύκλῳ προτέρᾳ τῆς κατ' εὐθεῖαν. ὥστε κινεῖ τὸ ἀκίνητον αἴτιον τὴν πρωτίστην πασῶν κίνησιν καὶ μὴ δειμάνην ἄλλης κινήσεως.

10 p. 260a24 Πρώτη δ' ἡδε καὶ συνεχής, διτὶ τὸ πρῶτον κινοῦν κινεῖ ταύτην τὴν κίνησιν.

Ἄναγκη, φησί, τὴν δίδιον κίνησιν ταύτην καὶ πρώτην εἶναι καὶ συνεχῆ καὶ μίαν, διότι καὶ τὸ κινοῦν καὶ πρῶτόν ἐστι καὶ ἐν καὶ ἀμετά-βλητον.

15 p. 260a33 Ἄναγκη δὲ ἀλλοιώσιν εἶναι τὴν εἰς τὰ ἐναντία μετα-βολήν.

Ἡ γάρ τροφὴ ἐναντία πως οὖσα τῷ τρεφομένῳ μεταβάλλει καὶ ἔνο-μοιοῦται αὐτῷ, ἡ δὲ εἰς τὰ ἐναντία μεταβολὴ ἀλλοιώσις ἐστι, καὶ ἡ τροφὴ ἄρα δι' ἀλλοιώσεως γίνεται.

20 p. 260a7 Ἐτι δὲ πάντων τῶν παθημάτων ἀρχὴ πύκνωσις καὶ μά-νωσις.

Τοῦτο δμολογουμένως ἔνδοξον καὶ οὐκ αὐτῷ ἀρέσκον τὸ ἐπιχείρημα, ἀλλὰ τοῖς λέγουσι τὰ πρῶτα στοιχεῖα ἀμετάβλητα εἶναι κατ' οὐσίαν δια-χρίσει πάντα αὐτῶν καὶ συγχρίσει ποιοῦσιν, ὃν ἦν καὶ Ἀναξαγόρας καὶ 25 Ἐμπεδοκλῆς λέγων

ἀλλὰ μόνον μῆδις τε διαλλαξίς τε μιγέντων.

λέγει οὖν διτὶ κατ' ἑκείνους πρώτην ἐστὶν ἡ κατὰ τόπον κίνησις· εἰ γάρ πάντα τὰ πάθη πυκνώσει καὶ ἀραιώσει γίνονται, τουτέστι διαχρίσει καὶ συγχρίσει, διάχρισίς τε καὶ σύγχρισις γίνεται συνιζανόντων ἡ δισταμένων 30 τῶν σωμάτων, πᾶσα ἄρα μεταβολὴ δεῖται τῆς κατὰ τόπον κινήσεως. διτὶ δὲ οὐκ ἀρέσκει αὐτῷ ταῦτα, δηλοῦσιν αὐταῖς αἱ λέξεις· πυκνότητες γάρ φησι δοκοῦσι, καὶ πάλιν γένεσις λέγεται, 'είναι' δὲ οὐδαμοῦ εἰπεν.

1. 2 ὥστε—μεταβολῆς οὐ. BF^m 1 τῆς ἀλλοιώσεως τῆς δὲ ἀλλοιώσεως F 3 ἡ κατὰ τόπον μεταβολῆ] αὗτη nec plura (cf. ad p. 895, 22) F^m ἀναγεῖται τὰς B 4 ἡ οὐ. B 5 πρότερον ετ 7 αὐτὸς B 10 δὲ καὶ (οὐ. ἡδε) B, qui mox τὸ ετ κινοῦν οὐ. 12. 14 cf. p. 839, 32 sq. 15 δε] οὖν Arist. 17 εἰ γάρ ἡ τροφὴ (cf. p. 840, 1) B 18 ἀλλοιώσις τίς εστι B 22. 32 cf. p. 840, 6. 13 26 μῆδις 29 τε] ίμμο δὲ cl. p. 840, 11

p. 260b15 Ἐτι κάντεῦθεν ἐπισκοπούσιν ἔσται φανερὸν δτι ἡ φορὰ πρώτη.

"Ἄλλως ἐπιχειρεῖ δτι πρώτη τῶν ἄλλων κίνησεών ἔστιν ἡ κατὰ τόπον· δῆλοῦντες, γάρ φησι, τὰ τοῦ πρώτου σημαινόμενα, εύρήσομεν κατὰ πάντα 5 τὰ σημαινόμενα τοῦ πρώτου πρώτην οὖσαν τὴν κατὰ τόπον κίνησιν. λέγεται γάρ πρῶτον ἥτοι τῷ χρόνῳ, ὃς λέγομεν τοὺς γονεῖς εἶναι πρώτους τῶν παιδῶν καὶ τοὺς θεμελίους πρώτους εἶναι τῆς ὁροφῆς ἢ ἀπλῶς τὸ παλαιότερον τοῦ νεωτέρου, ἡ τὸ συναναιροῦν μὲν μὴ συναναιρούμενον δέ, ὃς λέγομεν τὸ ζῆν πρῶτον εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸ τῇ οὖσα πρῶτον 10 καὶ τιμιώτερον, ὥσπερ λέγομεν τὰ τέλεια πρώτην τάξιν ἔχειν τῇ φύσει τῶν ἀτελῶν, οἷον τὰ λογικὰ τῶν ἀλόγων καὶ τὰ θεῖα τῶν θυητῶν. δείκνυσιν οὖν καθ' ἔκαστον τῶν τοῦ πρώτου σημαινομένων πρώτην οὖσαν τὴν κατὰ τόπον κίνησιν, καὶ πρῶτον γε δείκνυσιν δτι τὴν ἀδίον κίνησιν ἀνάγκη εἶναι τὴν κατὰ τόπον· συμβάλλεται γάρ αὐτῷ τοῦτο εἰς τὸ δεῖξαι 15 δτι καὶ τῷ χρόνῳ προτέρᾳ ἡ κατὰ τόπον. δείκνυσι δὲ τοῦτο οὕτως· δέδειχται, φησίν, ἀνωτέρῳ δτι ἀνάγκη ἀεὶ κίνησιν εἶναι (τοῦτο γάρ ἐν ἀρχαῖς τοῦ βιβλίου τούτου κατεσκευασσεν), ἀεὶ δὲ ἔσται κίνησις, ἐὰν ἥτοι μία εἴη καὶ συνεχής, ἡ διάφορος μὲν ἐφεξῆς δὲ ἀλλήλαις, βέλτιον δὲ τὸ μίαν εἶναι καὶ συνεχῆ καὶ ἀδίον καὶ ἀπλῆν (ἔγγὺς γάρ τοῦτο τοῦ θείου), τὸ δὲ 20 βέλτιον ἐὰν κίνηται ἐπιλέγεται ἡ φύσις καὶ ὁ δημιουργὸς πρὸ τῆς φύσεως (τὸ γάρ δύνασθαι τι καλὸν καὶ μὴ ποιεῖν οὐ θεῖον· ἡ γάρ φθονοροῦ τοῦτο ἡ ἀργοῦν), ἐνδέχεται δὲ εἶναι συνεχῆ κίνησιν, ὃς δεῖξει ἐφεξῆς, καὶ ταύτην οὐδεμίαν ἀλληγορίαν ἀλλ' ἡ τὴν κατὰ τόπον· μόνη ἄρα ἡ κατὰ τόπον κίνησις καὶ συνεχῆς καὶ ἀδίον. δέδειχται γάρ δτι τὴν ἀδίον δεῖ εἶναι καὶ συνεχῆ, 25 εἴπερ ἐνδέχεται εἶναι συνεχῆ κίνησιν, δτι δὲ ἐνδέχεται εἶναι συνεχῆ καὶ ταύτην τὴν κατὰ τόπον ἐφεξῆς δεῖξει, ἡ κατὰ τόπον ἄρα συνεχῆς καὶ ἀδίον. δτι μὲν οὖν ἀδίοις δῆλον ἐντεῦθεν, δτι δὲ καὶ πρώτη δείκνυσι, πρῶτον μὲν δτι συναναιρεῖ καὶ οὐ συναναιρεῖται· εἰ γάρ γένεσις καὶ ἀλλοίωσις καὶ αὔξησις δέονται τῆς κατὰ τόπον, ὃς ἀνωτέρῳ εἰρηται (καὶ γάρ 30 30 καὶ πρὸς γένεσιν δεῖ συνελθεῖν τὰ σπείροντα καὶ γεννῶντα), δῆλον δτι ἀναιρεθεῖσῆς ταύτης ἀνήργηται καὶ οἱ λοιπαί, εἰ δὲ οὐ πάρχει αὐτῇ τοῖς οὐρανίοις μηδεμίαν μεταβολὴν δεχομένοις, οὐκ ἄρα προσδεῖται τῶν ἄλλων, ὥστε οὐδὲ συναναιρεῖται αὐταῖς, πᾶσαι δὲ αὐτῆς δέονται, εἴπερ τῇ τοιαύτῃ τῶν οὐρανίων κίνήσει τὰς πάσας μεταβολὰς ἔχουσι τὰ ἐν γενέσει, καὶ δτι,

1 Ἐτι Arist.: δτι 6 fort. ἥτοι (τὸ) τῷ 9 καὶ] fort. ἡ 10. 11 ὥσπερ—θυητῶν habent BF^m, quibus lemmata Καὶ τὸ κατ' οὖσαν (p. 260b19) praefigit, et πρῶτα δὲ τῇ φύσει καὶ τιμιώτερα καὶ τὰ οἰκεῖαν φύσιν ἀπειληφότα τῶν ἔτι τοῦτο μὴ παθόντων subicit B 10 ἔχειν τάξιν BF^m τῇ φύσει om. F^m 11 ἀτελῶν] ἀπλῶν B θυητῶν FB: ἀν-

θρωπίων F^m 16 ἐν ἀρχαῖς κτλ. Θ I. 2 18 διάφορος F: fort. διάφοροι 20 κίνηται]
ιμμο δύνηται 28. 30 ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορά, ὃς ἀνωθεν εἰρηται, δέεται τῆς κατὰ τόπον· καὶ γάρ πρὸς γέν. συνελθεῖν δεῖ—γεννῶντα habet B 34 τὰ serripsi: τὰς

ώς εἰρηται, δεῖ πρῶτον κατὰ τόπον κινηθῆναι τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον.
 ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ χρόνῳ πρώτῃ, εἴπερ μόνη ἀίδιος δέδειται· καὶ δρῶμεν
 αὐτὴν μόνην τοῖς ἀιδίοις σώμασιν ὑπάρχουσαν, τὸ δὲ τοῖς ἀιδίοις ὑπάρχον
 ἀιδίον, τὸ δὲ ἀιδίον πρότερον τῷ χρόνῳ τῶν γενητῶν. λέγω δὲ οὐ κοινῶς
 5 πάντων ἀπλῶς τῶν γενητῶν, ἀλλ᾽ ἔκάστου ἰδίᾳ· οὐδὲ γάρ γενικῶς δεῖ παρα-
 βάλλειν τὰ γενητὰ πρὸς αὐτὴν τὴν κίνησιν ἀτομον οὖσαν, ἀλλ᾽ ἀτομον γέ-
 νεσιν πρὸς ἀτομον κίνησιν. εἰ δέ τις εἴποι, φησίν, ὅτι ὑστέρα γενέσεως
 καὶ ἄλλοιώσεως καὶ αὐξήσεως ἐστιν ἡ κατὰ τόπον, διότι δεῖ πρῶτον γε-
 νέσθαι τὸ ζῷον, εἴτα ἄλλοιωθῆναι καὶ αὐξηθῆναι, καὶ τέλειον γινόμενον
 10 κατὰ τόπον κινηθῆναι, ἵστεον δτι ἐπὶ ἐνός, φησιν, ἀτόμου μὲν τῶν γενητῶν
 τῷ ὄντι (συμβαίνει) ὑστέραν εἶναι τὴν κατὰ τόπον, ἀλλ᾽ ἡμεῖς οὐ ζητοῦμεν τὸ
 ἐπὶ ἐνός ἀτόμου συμβαῖνον, ἀλλ᾽ ἐν τῷ παντὶ τίς ἐστι πρώτη κίνησις, ἐστι
 δὲ πάντως πρὸ τῆς τοῦδε γενέσεως κίνησις, εἰ καὶ μὴ αὐτοῦ, ἀλλὰ τῶν
 σπειράντων καὶ γεννησάντων, καὶ πάλιν τῆς ἔκεινων γενέσεως προϋπάρχει.
 15 ἡ τῶν ἔκεινους σπειράντων κατὰ τόπον κίνησις, καὶ πρὸ γε τῆς ἔκάστου
 τῶν γινομένων γενέσεως ἡ τῶν οὐρανίων ὑπάρχει ἀιδίος κίνησις, ἥτις οὐ
 δεῖται ἄλλης μεταβολῆς, ἀλλ᾽ αὐτῇ ποιεῖ τὰς ἄλλας μεταβολάς. εἰ τοίνυν
 ἄλλοιώσις μὲν καὶ αὔξησις γενέσεως ὑστεραί (ἐν γάρ τοῖς γενητοῖς μόνοις
 ὑπάρχουσι), πρὸ δὲ τῆς γενέσεως ἡ κατὰ τόπον, καὶ αἱ λοιπαὶ ἄρα τῆς
 20 κατὰ τόπον ὑστεραί. καὶ κατ' οὐσίαν δὲ καὶ φύσει πρώτη ἡ κατὰ τόπον.
 τὸ γάρ τέλειον τοῦ ἀτελοῦς πρότερον τῇ φύσει, ὥστερ πέριττον καὶ τὰ
 θεῖα τὰ δεῖ ἐν τέλει ὄντα πρῶτα εἶναι τῶν ἐν γενέσει, ἐστι δὲ τελεία
 μὲν ἡ κατὰ τόπον (τοῖς γάρ τετελειωμένοις παραγίνεται), ἀτελεῖς δὲ αἱ
 25 λοιπαί. τὸ γάρ ἐτι γινόμενον ζῷον ἀτελὲς δὲ οὐ μόνον γίνεται ἀλλὰ καὶ
 ἄλλοιοῦται καὶ αὔξει, κατὰ τόπον δὲ οὐ κινεῖται, εἰ μὴ γένηται τέλειον
 καὶ ἀπολάβῃ τὸ τοῦ ζῷου εἶδος. διδ τὰ μὴ ἔξισχύοντα τὴν τοιαύτην
 τελειότητα ἀπολαβεῖν ἀκίνητα μένει. τά τε φυτά καὶ τὰ ζῷοφυτα· ἡ γάρ
 τῶν ζῷοφύτων κίνησις συστολὴ καὶ διαστολὴ καὶ διάχυσις μόνον ἐστίν, οὐ
 μέντοι τόπου μετάβασις. δι τοῦ γάρ ἀτελέστερά ἐστι τῶν ζῷων δῆλον ἐκ
 30 τοῦ πάντα μὲν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῖς ὑπάρχειν καὶ τοῖς ζῷοις, οἷον αἰσθησιν
 τὴν κατὰ ἀφῆν γενέσιν καὶ τὰς φυσικὰς ζωάς, μὴ πάντα δὲ τὰ ὑπάρχοντα
 τοῖς ζῷοις ὑπάρχειν καὶ αὐτοῖς· οὕτε γάρ ὅψιν ἡ ἀκοήν τὴν κατὰ τόπον

7. 17 εἰ δέ — μεταβολάς habet B, qui lemma (p. 260b30) ἀλλ' ἐφ' ἐνός μὲν praefigit:
 in Fm eadem fere leguntur initio immutata ἀλλ' ἐφ' ἐνός μὲν ἀτόμου ἵσως εἴποι τις συμ-
 βαίνειν τὴν φορὰν ὑστάτην τῶν ἄλλων κινήσεων, ἀλλ' ἡμεῖς οὐ τὸ ἐφ' ἐνός μὲν συμβαῖνον ζη-
 τοῦμεν, ἀλλ' ἐν τῷ etc. 7 εἴπη F 8 καὶ ἄλλοιώσεως om. B 10 ἵστεον φησιν δτι ἐπὶ
 ἐνός μὲν ἀτόμου recte B 11. 14 cf. p. 840, 20. 22 11 συμβαίνει addidi ex B
 13 τῶν F: τῶν γε Fm: om. B 14 τῆς — προϋπάρχει] πρὸ τῆς ἔκεινων γενέσεως Fm
 15 ἔκεινους FFm: ἔκεινον B σπειράντων om. Fm τόπου BFm: τόπους F καὶ
 οὕτω πρὸ Fm ἔκάστου F: ἔκατέρου B: ἔκαστων Fm, qui τῶν γινομένων γενέσεως omissis
 pergit ἡ τῶν οὐρανίων, ἥτις μὴ δεομένη μεταβολῆς ἄλλης ποιεῖ τὰς ἄλλας, ὡς εἰρηται
 16 ἀιδίος οὐσα κίνησις B 27. 29 ἡ τῶν ζῷοφύτων — διαστολὴ μόνον ἐστίν ἡ διάχυσις,
 οὐ (μία addit B) μέντοι τόπου μετάβασις habent BFm 30. 31 αἰσθησιν τὴν κατὰ ἀφῆ-
 γενέσιν scripsi: αἰσθησις ἡ κατὰ ἀφῆν γενέσις

έχουσι κίνησιν. ἔπειτα εἰ αἱ μὲν ἄλλαι κινήσεις ἐκστατικαί εἰσιν ἡ τῆς οὐσίας ἢ τοῦ ποιοῦ ἢ τοῦ ποσοῦ [ἀντῆς] καὶ φθαρτικά, ἡ δὲ κατὰ τόπον οὐδὲν τοῦ σώματος φθείρει ἀλλ' ἀφθαρτον διασφέει, καὶ διὰ τοῦτο τιμιωτέρα τῶν ἄλλων (πρῶτον δὲ φύσει τὸ τιμιώτερον), μόνη δὲ διὰ τοῦτο καὶ 5 τοῖς ἀιδίοις προσήκει (ώς μηδὲν τοῦ ὑποκειμένου ἀλλοιοῦσα), ἀπέρ όμολογουμένως πρῶτα τῇ φύσει ἐστὶ τῶν γενητῶν, τὸ δὲ τῷ πρώτῳ μᾶλλον προσῆκον μᾶλλον ἐστὶ πρῶτον τῶν μὴ προσῆκόντων. ἡ ἄρα κατὰ τόπον μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐστὶ πρώτη. πρὸς δὲ τούτοις ἐδείχθη τῶν κινουμένων πρῶτον εἶναι τὸ αὐτοκίνητον, αὐτοκίνητον δέ ἐστι τὸ δυνάμενον αὐτὸν ἐκυτδ 10 κινεῖν κατὰ τόπον, *(πρώτη ἄρα ἡ κατὰ τόπον)*, εἴπερ τὸ ταύτην ἔχον πρῶτον ἐστι τῶν κινουμένων.

p. 260b19 *Καὶ τὸ κατ' οὐσίαν.*

Τουτέστι τὰ κατὰ τὴν τῆς οὐσίας τελειότητα καὶ ὑπεροχήν.

p. 260b26 Οὐδεμία γάρ ἀνάγκη οὕτε αὔξεσθαι οὕτε ἀλλοιοῦσθαι
15 τὸ φερόμενον.

'Εντεῦθεν ἐπιχειρεῖ διτὶ ἀναιρεῖ μὲν ἡ κατὰ τόπον κίνησις τὰς ἄλλας, οὐ συναναιρεῖται δέ, εἴπερ ἄνευ μὲν ταύτης οὐδεμία ἐστίν. ἄνευ δὲ τῶν ἄλλων ἐστὶν ἡ κατὰ τόπον, ὡς ἐπὶ τῶν οὐρανίων.

p. 260b29 *Τοῖς γάρ ἀιδίοις μόνον ἐνδέχεται κινεῖσθαι ταύτην.*

20 Οὐ 'τοῖς ἀιδίοις μόνον', ἀλλὰ 'ταύτην μόνην τοῖς ἀιδίοις': οὐδεμίαν γάρ ἄλλην κινοῦνται τὰ οὐράνια.

p. 260b30 'Αλλ' ἐφ' ἐνδὲ μὲν ὁτιοῦσην τῶν ἐχόντων γένεσιν τὴν φορὰν ἀναγκαῖον.

'Εντεῦθεν ἡ ἀπορία· δοκεῖ γάρ ἐπὶ ἐνδὲ ἐκάστου ἀτόμου ἡ γένεσις 25 πρὸ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως εἶναι. ἐπιλύεται οὖν λέγων διτὶ πρὸ ἐκάστης γενέσεως ἐστιν ἡ κατὰ τόπον κίνησις τῶν γενητῶν, καὶ πρὸ ταύτης ἡ τῶν οὐρανίων, ἥτις καὶ αὐτὴ γεννᾷ· "ἄνθρωπος γάρ ἄνθρωπον γεννᾷ καὶ ἥλιος".

1. 4 ἔπειτα—τιμιώτερον habet B, qui lemma (p. 260b24) νῦν δὲ τοῦτο ὑποκείσθω praefigit: αἱ μὲν—τιμιώτερον habet Fm partim evanida 1 el. om. B 2 ἡ (post οὐσίας) om. B et fortasse Fm αὐτῆς deest in BFm: an traciendum ἡ τοῦ ποιοῦ ἢ τοῦ ποσοῦ ἡ τῆς οὐσίας αὐτῆς? ἡ δὲ κατὰ τόπον μεταβολὴ Fm 3. 4 τιμιωτέρα τιμιώτερον B 4 τῶν ἄλλων om. Fm δὲ φύσει τὸ scripsi: δέ φησι τὸ F: δὲ τῇ φύσει τὸ B: φύσει καὶ Fm 10 πρώτη ἄρα ἡ κατὰ τόπον addidi 12 cf. ad p. 897, 10 20. 21 cf. p. 840, 17 sq. 898, 2 sq. 22 ὁτιοῦσην Arist.: διτιοῦν 27 ἄνθρωπος κτλ.] Phys. B 2 p. 194b13 (cf. Simplic. p. 306, 32 sqq. Philopon. p. 240, 20 sqq.)

p. 261 a 1 'Αλλ' ἔτερον ἀνάγκη κινούμενον εἶναι.

'Εντεῦθεν ἡ ἐπίλυσις. οὐ γινόμενον· οὐκέτι γινόμενον, ἀλλ' ἥδη γεγενημένον. τὸ δὲ ἐφ' ἑνὸς μὲν ὅτουσον τῶν γινομένων οὐτως • ἔχει, τουτέστι τῶν γενετὴν ἔχοντων οὐσίαν. δὸν αὐτὸς καὶ μὴ γινόμενον, τουτέστι τέλειον ἥδη καὶ μὴ δεόμενον εἴτε γενέσεως, ἀλλ' ἀπειληφός τὸ εἰδός. καὶ τούτου ἔτερον πρότερον· ἡ τὴν τῶν πάππων λέγει κίνησιν τῶν τοὺς γεννήσαντας γεννησάντων, ἡ μᾶλλον τὴν τῶν οὐρανίων. πάντως γάρ δὲν *(εἰη)* τὰ κινούμενα φθαρτά· εἰ γάρ πρώτη τῶν ἄλλων μεταβολῶν ἡ γένεσις, πάντα αὐτῆς μεθέξει, ὥστε πάντα γενητὰ 10 ἔσονται· εἰ δὲ γενητά, καὶ φθαρτὰ δήπου· καὶ οὐδὲν ἀίδινον.

p. 261 a 10 Λέγω δ' ἐφεξῆς αὐξῆσιν, εἰτ' ἀλλοίωσιν καὶ φύσιν καὶ φθοράν.

Οὐκ ἕχριθιογήσατο δὲ περὶ τὴν λέξιν· ἔδει γάρ προτάξαι, ὡς ἄνω εἰπομεν, τῆς αὐξήσεως τὴν ἀλλοίωσιν. φύσεως δὲ καὶ φθορᾶς ἡ, μὲν τῇ 15 αὐξήσει, ἡ δὲ τῇ γενέσει ἀντίκειται.

p. 261 a 13 Ὅλως τε φαίνεται τὸ γινόμενον ἀτελὲς καὶ ἐπ' ἀρχὴν ίόν.

'Εντεῦθεν δτι καὶ τῇ φύσει προτέρα ἡ κατὰ τόπον δείκνυσιν, ὡς τελειοτέρα καὶ τοῖς τελειοτέροις μᾶλλον ὑπάρχουσα. ἐπ' ἀρχὴν ίόν, 20 φησί, τουτέστιν ἐπὶ τὸ τέλειον εἰδός· μία γάρ τῶν ἀρχῶν τὸ εἰδός κατὰ τὴν τελειότητα. ὥστε τὸ τῇ γενέσει ὅστερον τῇ φύσει πρότερον εἶναι· ὅστερον γάρ ἐν τῇ γενέσει τὸ τέλειον παραγίνεται, καὶ λοιπὸν παύεται *(ἡ γένεσις)* καὶ ἡ κατὰ τόπον κίνησις γίνεται τοῖς ζῷοις, ἀλλὰ τοῦτο τῇ φύσει πρότερον· σκοπὸς γάρ αὐτῇ καὶ ἀρχὴ εἰδοποιῆσαι καὶ 25 ἀγαγεῖν εἰς τελειότητα. ὥστε τούτου ἔνεκεν τὰ πρὸ τούτου παρείληφε. διὸ τὰ μὲν διλας ἀκίνητα τῶν ζῴων δι' ἔνδειαν, οἷον τὰ φυτά· ἀντὶ τοῦ 'ζώντων'. οἷον γάρ φησι τὰ φυτὰ δι' ἔνδειαν τοῦ τελείου εἰδούς δι τι 'ζῷοις ὑπάρχει, καθ' ὅ καὶ τὴν κατὰ τόπον κινεῖται κίνησιν. καὶ πολλὰ γένη ζῷων· τὰ ζῷόφυτα λέγει καὶ διότι ἥκιστα τῆς οὐσίας

6. 8 καὶ—οὐρανίων] cf. p. 840, 23. 25 8 πάντως] πάντα Aristoteles, ex quo addidi εἰη 8. 10 ἡ (sic) γάρ πρώτη—ἀίδιον habet B, qui μεθέξουσιν scribit et δήπου omittit (cf. p. 840, 27. 29) 16 τε] sic F; cf. Arist. libri 19 τελειοτέρα et ποχ ὑπάρχουσα B, qui 18. 25 'Εντεῦθεν—παρείληφεν habet: τελειοτέραν et ὑπάρχουσαν F 19. 20 δὲ ίόν φησιν ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὸ B, cf. p. 840, 31 20. 21 κατὰ τὴν τελειότητα F: καὶ ἡ τελειότης B 22 καὶ F: μεθ' δ B 23 ἡ γένεσις addidi ex B: om. F 23. 24 γίνεται τοῖς ζῷοις κίνησις, ἀλλὰ τὸ διότι τῇ φύσει πρώτον B 24 ἀρχὴν B 26 ζῷων] ζώντων Aristoteles (praeter II) ἔνδειαν τοῦ ὅργανου Aristoteles (praeter K et corr. E) 29 τῶν ζῷων Arist. (praeter corr. E)

ἐξίσταται τὸ κινούμενον τῶν κινήσεων ἐν τῷ φέρεσθαι· ἢτοι τοῦτο φησιν διτὶ τὸ κινούμενον κατὰ τόπον ἥκιστα τῶν ἄλλων κινήσεων ἔξισταται τῆς οὐσίας ἐν τῷ φέρεσθαι, ἢ τὸ κινούμενον ἐν τῇ μιᾷ τῶν κινήσεων τῇ κατὰ τόπον.

5 p. 261-23 Μάλιστα δὲ δῆλον διτὶ τὸ κινοῦν αὐτὸς αὐτὸς ταύτην μάλιστα κινεῖ κυρίως τὴν κατὰ τόπον.

Ἐπερον ἐπιχείρημα διτὶ πρώτη ἡ κατὰ τόπον ἐκ τοῦ τὸ αὐτοκίνητον, διπερ πρῶτον εἰναι λέγεται τῶν κινούντων καὶ κινουμένων, κατὰ ταύτην τὴν κίνησιν εἰναι αὐτοκίνητον, τὸ δὲ τῷ πρώτῳ ὑπάρχον ὡς πρώτῳ εἴη διν 10 πρῶτον. καὶ εἰ δέδειχται διτὶ τὸ πρῶτον τῶν κινούντων καὶ κινουμένων τὸ αὐτοκίνητον, αὐτοκίνητον δὲ τὴν τοπικὴν κίνησιν, δῆλον διτὶ πρώτη τῶν κινήσεων ἣν κινεῖται τὸ αὐτοκίνητον κατὰ τοὺς τρεῖς τοῦ πρώτου τρόπους, καὶ τῷ χρόνῳ, καὶ τῷ συναναπειρεῖν καὶ μὴ συναναπεῖσθαι κατὰ τὴν τοῦ εἰναι ἀκολούθησιν, καὶ τῇ φύσει· τελείᾳ γάρ καὶ τῶν ἄλλων αἵτινα, ὡς 15 τοῖς τελείοις τῶν σωμάτων ὑπάρχουσα.

p. 261-28 Τίς δὲ φορὰ πρώτη, νῦν δεικτέον.

Δείξας διτὶ πρώτη τῶν κινήσεων ἔστιν ἡ κατὰ τόπον, νῦν δείκνυσιν διτὶ ἡ κύκλῳ τῶν ἄλλων πρώτη ἔστι τῷ δεικταῖς διτὶ ταύτην μόνην ἐνδέχεται εἰναι συνεχῆ. ἔδεικτε γάρ ἀνωτέρω [διτὶ] τὴν ἀΐδιον κίνησιν συνεχῆ μᾶλλον 20 εἰναι ἡ ἐρεεῆς· βέλτιον γάρ τὸ συνεχές, δεὶ δὲ τὸ βέλτιον ἡ φύσις ἐκλέγεται, “Ἄν τῇ δυνατόν,” ὅπερ δεῖ τὴν πρώτην καὶ αΐδιον κίνησιν συνεχῆ εἰναι. διτὶ δὲ ἐνδέχεται συνεχῆ εἰναι κίνησιν ἐκεῖ μὲν ἐλαφεν ὄμολιγούμενον καὶ ἀποδείξειν ἐπιγγειλατο, ἐνταῦθα δὲ λοιπὸν εἰς τοῦτο εἰσβάλλει, πρότερον δὲ δείκνυσιν διτὶ οὐδεμίαν τῶν ἄλλων ἐνδέχεται εἰναι συνεχῆ, 25 εἰνὶ οὐτως διτὶ ἡ κατὰ τόπον μόνην ἔστι συνεχής, καὶ ταύτης ἡ κύκλῳ. διτὶ οὖν οὐδεμία τῶν ἄλλων ἔστι συνεχής, δείκνυσιν ἐκ τοῦ πάσας ἀπὸ ἀντικειμένου εἰς ἀντικείμενον μεταβάλλειν· ἡ τε γάρ γένεσις ἀπὸ τοῦ μὴ δύντος εἰς τὸ δύναμιν μεταβάλλει καὶ ἡ φύσις ἀνάπταιν, καὶ ἡ ἀλλοίωσις ἀπὸ ἐναντίου εἰς ἐναντίον (οἷον ἀπὸ λευκοῦ εἰς μέλαν ἢ ἀπὸ θερμοῦ εἰς ψυχρὸν 30 ἢ ἔμπαλιν), καὶ ἡ αὔξησις δὲ καὶ φθίσις ἀπὸ ἐλάττονος εἰς μεῖζον ἢ ἀπὸ

1 τὸ κινούμενον τῶν κινήσεων Aristoteles: τὸ κινούμενον κατὰ τόπον τῶν κινήσεων ἐν τῷ φέρεσθαι ἢ τὸ κινούμενον ἐν τῇ μιᾷ τῶν κινήσεων τῆς οὐσίας F: τῆς οὐσίας OTV

5. 6 μάλιστα ταύτην Aristotelis libri 7. 15 habet B 7 τὸ om. B 8 τε καὶ B ταύτην] πάντα B 9 εἰναι αὐτοκίνητον om. B 9. 10 πρῶτον δὲ εἴη B 11 τελικήν et ποκ κινήσεων ἔστι B 12 τοῦ πρώτου om. B 14 αἵτινα B: ἔτι δ' (h. e. αἱΤΙΔ) F 19 ἀνωτέρω p. 260b20 (cf. supra p. 897, 15 sqq.) διτὶ delevi 22 δὲ habent OTV: nou comparet (fortasse evan. in exitu versus) in F 23 εἰσβάλλει scripsi: ἐκβάλλει F: ἐμβάλλει V, cf. ad p. 89, 4 27 ἡ τε correxit ex διτὶ F² 30 καὶ ἡ φθίσις OV

μείζονος εἰς ἔλαττον. εἰ τοίνυν πᾶσαι ἀπὸ ἀντικειμένου εἰς ἀντικειμένον γίνονται, τὰς ἀντικειμένας ποιήσονται μεταβολάς (αἱ γὰρ εἰς ἀντικείμενα εἰδὴ μεταβολαὶ καὶ αὐταὶ εἰσιν ἀντικείμεναι, οἷον ἡ ἀπὸ λευκοῦ τῇ ἐπὶ λευκόν), αἱ δὲ ἀντικειμέναν μεταβολαὶ ἡρεμίᾳ δια-
5 λαμβάνονται, ὡς δεῖξει, οὐκ ἄρα ἐνδέχεται οὐδεμίαν εἰς ἀντικείμενα μεταβολὴν συνεχῆ εἶναι, ἀλλ' ἐφεῆς μὲν εἰσι, συνεχεῖς δὲ οὖ. διπέ-
10 δὲ μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων μεταβολῶν πάντας ἡρεμία ἔστι, δείκωσιν οὕτως· τὸ γὰρ μελανόμενον, φησίν, οὐ κινεῖται ἐπὶ λευκότητα, οὐκοῦν ἀρχὴν ἔχει ποτὲ τῇ ἐπὶ λευκότητα δόδον, ἀλλὰ πᾶσα ἀρχὴ κινήσεως
15 πέρας ἔστιν ἡρεμίας, ὥστε μετὰ τὴν μέλανσιν ἡρεμεῖν δεήσει ἵνα τὸ αὐτὸν λευκανθῇ.

'Ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἔτερόν ἔστιν ἡ τὸ ζητούμενον λαθεῖν ὁμολογού-
μενον. εἰ γὰρ ὅλως δοθείη 'πᾶσα ἀρχὴ πάσης κινήσεως καὶ ἡρεμίας ἔστι
πέρας', ἀδύνατον συνεχεῖς εἶναι τὰς ἀντικειμένας κινήσεις, τῇς γὰρ ὑπο-
15 θέσεως κειμένης διτὶ συνεχεῖς αἱ ἀντικείμεναι, οὐχ ἔξει χώραν ὁμολογού-
μενον λαμβάνειν διτὶ πᾶσα ἀρχὴ κινήσεως πέρας ἔστιν ἡρεμίας· εἰ γὰρ
τοῦτο ἡνὶ ὁμολογούμενον, ἡ ὑπόθεσις χώραν οὐκ εἰλέγειν. οὕτως ἡνὶ ἐπιχει-
ρητέον, διτὶ εἰ συνεχής ἡ λεύκανσις τῇ μελάνσει καὶ πάλιν τῇ λευκάνσει
ἡ μέλανσις, οὐχ ἔξει οὕτως πέρας ἡ φύσις, ἀλλ' ἀσκόπως καὶ μάτην κινήσει,
20 καὶ ἔσται ἡ λεύκανσις ἀμά καὶ μέλανσις· μία γὰρ ἔσται κίνησις ἡ ἀπὸ λευκοῦ ἐπὶ λευκόν· εἰ γὰρ διὰ τοῦτο κινεῖ ἀπὸ λευκοῦ ἵνα ἐπὶ λευκὸν
ἀγάγῃ, ματαιοπονήσει ἡ ζητοῦσα διπέρ ἔχει καὶ μηδὲ ἐν αὐτῷ μένουσα.
εἰ τοίνυν ταῦτα ἀτοπα, ἀτοπον δηλονότι τὸ συνεχεῖς εἶναι τὰς ἀντικειμένας.
25 ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα πρὸς μὲν τὰς φυσικὰς μεταβολὰς ἔχοι ἀν λόγον
οὐδὲν γὰρ τῷ οὗτι μάτην ἡ φύσις ποιεῖ), πρὸς δὲ τὰς τεχνητὰς οὐκέτι. τί
γὰρ ἂν εἴποι τις ἐπὶ τῇ λιθαργύρῳ, ἡτίς ἐψομένη μετὰ ἐλαίου τὴν μὲν
ἀρχὴν ἐπὶ τὸ λευκότερον οὐδεύει τὸ φάρμακον, εἴτα μελαίνεται; συνεχεῖς
ἄρα αἱ ἐναντίαι μεταβολαί· οὐ γὰρ ἀπλῶς ἐπὶ τούτου σκοτῶν εἰλέγειν ἡ τέχνη
μελᾶναι ἡ λευκᾶναι τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἀπλῶς σύστασιν αὐτῷ τοιάνδε ποι-
30 ησαι, τούτῳ δὲ τῷ σκοτῷ καὶ τῇ ἐπὶ τὸν σκοτῶν ὄδη, λέγω δὲ τῇ τοιτῇδε
ἐψήσει, ἐπιχολούμησε τὸ ποτὲ μὲν λευκανθῆναι ποτὲ δὲ μελανθῆναι τὸ
φάρμακον. οὐδὲ γὰρ ἀπλῶς ἐνταῦθα σκοτός ἔστι φύσεως τὸ λευκᾶναι ἡ
μελᾶναι, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ κόκκου ἡ ἐπὶ τοῦ κόκκους, ἀλλ' ἐτέρῳ σκοτῷ τὰ
χρώματα ἐπηκολούμησε. καὶ ἐπὶ τῇ κατὰ τόπον δὲ κινήσεως φυσικῶς
35 μὲν ἀδύνατον συνεχεῖς εἶναι τὰς ἐναντίας (μίαν γὰρ τῶν ἐπὶ τὰ ἐναντία
δέδωκεν ἑκάστῳ τῇ φύσιᾳ), βίᾳ δὲ ἵσως οὐκ ἀδύνατον, ὡς εἰ φερο-
μένου βαρέος καὶ πρὸν ἡρεμῆσαι ἀντικρούσει τι ἀθρόον καὶ ἐπὶ τὸ
ἄνω πέμψειν, εἰ μὴ κανταῦθα ἀνεπαίσθητον τις ἡρεμίαν ὑπόθοιτο.
καὶ ἐπὶ δρομέων δὲ ἡ ἱππέων τὴν ἀπὸ τῆς βαλβίδος ἐπὶ τὴν νύσσαν
40 καὶ ἀπὸ ταύτης ἐπὶ τὴν βαλβίδα συνεχεῖς εἶναι δυνατόν, ἀλλ' ἵσως οὐκ
ἐναντίαι αὐταὶ.

3 εἰδη ΟV: ἡδη FT 14 γὰρ] fortasse δὲ 17 fortasse οὕτως ⟨οὖν⟩ ἡν 35 μίαν ΟV:
βίαν FT 37 immo ἀντικρούσει τι

p. 261a35 Αὐξήσει δὲ καὶ φθίσει ἡ μέγεθος καὶ σμικρότης ἡ μεγέθους τελειότης καὶ ἀτέλεια.

Ἐπειδὴ εἶπε μέγεθος καὶ σμικρότης, ἀόριστα δὲ τὸ μέγεθος καὶ ἡ σμικρότης, διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἡ τελειότης μεγέθους καὶ ἀτέλεια· 5 ἡ γάρ τελειότης τοῦ μεγέθους ὥρισται ἐν ἔκαστῳ εἰδῇ.

p. 261b1 Τὸ δὲ μὴ ἀεὶ κινούμενον τήνδε τὴν κίνησιν, ὃν δὲ πρότερον, ἀνάγκη πρότερον ἡρεμεῖν.

Εἴπερ δὲ ὅλως ἔστι πρὸ τῆς κινήσεως· δεῖ γάρ τὸ ἡρεμοῦν εἶναι τι, ἵνα καὶ ἡρεμῇ. εἰ τοίνυν τὸ μελαίνομενον οὕπω λευκαίνεται (τὸ γάρ λευκαινό-
10 μενον ἀπὸ μέλανος ἔκισταται, οὐχ ἀπὸ λευκοῦ), ἀρχὴν δέ ποτε λαμβάνει λευκάνσεως, ἡρεμήσει πρότερον καὶ ἔσται μεταξὺ μελάνσεως καὶ λευκάνσεως ἡρεμία. τὸ δὲ ὃν δὲ πρότερον προσέμθηκε διὰ τὴν γένεσιν· τὸ γάρ μετα-
βάλλον ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι οὐχ ἣν πρότερον, ὥστε οὐδὲ ἡρεμεῖ,
ὅπερ καὶ αὐτὸς ἐπιφέρει. ἀλλ’ οὐδέν, φησί, πρὸς τὸν λόγον, εἴτε ἡρεμία
15 ἔστι μεταξὺ γενέσεως καὶ φθορᾶς εἴτε μῆ. καὶ γάρ μὴ ἔστιν ἡρεμία ἐν τῷ μὴ ὄντι, ἀλλ’ οὖν ἀμεταβλησίᾳ ἔστι τὸ μεταξὺ τῶν δύο μεταβολῶν καὶ
χρόνος, καὶ οὐκ εἰσὶ συνεχεῖς, διπέρ ἐζητεῖτο. οὐ δεῖ δὲ λέγειν διτι οὐχ ἀρμόττει ὁ λόγος ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς διὰ τὰ μὲν ἐναντία μὴ δύνα-
σθαι ἀμά εἶναι, γένεσιν δὲ καὶ φθορὰν μὴ εἶναι ἐναντία· δλως γάρ οὐδὲ
20 ἐπὶ τῶν ἀλλων δεῖ τῷ τοῦ ἐναντίου δύναματι χρήσασθαι, ἀλλ’ ἀπλῶς τῷ
μὴ δύνασθαι ἀμά εἶναι, διπέρ ἐπὶ πάντων τῶν ἀντικειμένων ἔστιν ἀληθές.
οὐ καλῶς δὲ συνάγει τὸ ἄπιον· οὐδὲ γάρ εἰ συνεχεῖς εἰεν αἱ ἀντικείμεναι
μεταβολαί, ἀνάγκη ἀμά εἶναι τὰ ἀντικείμενα. οὐδὲ γάρ ἀμά καὶ [ἀμά]
λευκαίνεται καὶ μελαίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἀλλ’ ὥσπερ τοῦ λευ-
25 καίνομένου τὰ μόρια οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ μὲν χρόνῳ λευκαίνεται, συνεχής δέ
ἔστιν ἡ τῶν μορίων λευκανσίς καὶ ἀδιάκοπος, καὶ ὥσπερ τὰ διάφορα τῆς
λευκότητος μέτρα ἐπὶ τῆς αὐτῆς λευκάνσεως οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ μὲν χρόνῳ
γίνεται οὐδὲ δυνατὸν ἀμά αὐτὰ γενέσθαι, συνεχής μέντοι ἔστιν αὐτῶν ἡ
κίνησις, οὗτως καὶ ἀντικείμεναι κινήσεις συνεχεῖς ὢσιν, οὐκ ἀνάγκη ἀμά
30 αὐτὰς εἶναι, ἀλλ’ ἐν τῷ νῦν τῆς μὲν πέρας ἔστι τῆς δὲ ἀρχῆ. ὥστε τοῦτο
γε τὸ ἄπιον εὐκόλως συναχθείη ἀν. ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μετα-
βολῶν τῶν μὴ οὔσων κινήσεων, τουτέστι γενέσεως καὶ φθορᾶς.

2 τελειότης μεγέθους (ut v. 4) Arist. 5 ἡ ex ἡ corr. F 8. 21 Εἴπερ—ἀληθές habet B, qui praeponit eadem quae ex E edidimus p. 841,6. 8 8. 9 ἵνα καὶ ἡρεμῇ] εἰτα καὶ ἡρεμεῖν B 9 γάρ] δὲ B 11 πρότερον καὶ B: καὶ πρότερον F μεταξὺ λευκάνσεως καὶ μελάνσεως B 12 δν δὲ B: δν καὶ F, cf. p. 841,12 15 φθο-
ρᾶς μεταξὺ καὶ γενέσεως B 16 ἀμεταβλησίᾳ B: μεταβλησίᾳ F 17 οὐδὲ δεῖ λέγειν B 17. 18 γρ. καὶ οὐχ ἀρμόττει rursus in marg. F 19 γένεσιν εἰ φθορὰν B: γένεσις εἰ φθορὰ F 23 ἀμά (post καὶ) dele: i: verbis καὶ ἀμά incipit nova pagina F 31 πιπ διαλυθεῖη? απ οὐ καλῶς (pro εὐκόλως) cl. v. 22?

p. 261b7 Οὐδὲν γάρ διαφέρει ἐναντίας η̄ μὴ ἐναντίας εἰναι τὰς κατ' ἀντίφασιν μεταβολάς.

Οὐδέν, φησί, πρὸς τὸ προκείμενον ἡμῖν συμβάλλεται εἴτε ἐναντίαι εἴτε μὴ γένεσις καὶ φθορά, ἀλλὰ τοῦτο μόνον, εἰ μὴ δύνανται ἀμα εἶναι. ὅμοίως δέ, 5 φησίν, οὐδὲν διαφέρει καὶ εἰ μὴ ἡρεμία ἔστι μεταξὺ αὐτῶν, ἀλλ' εἰ μόνον χρόνος τις διαλαμβάνων αὐτὰς ἀπ' ἀλλήλων καὶ μὴ ἐών συνεχεῖς εἰναι.

p. 261b11 Μηδὲ ἔστι μεταβολὴ ἡρεμίᾳ ἐναντίον.

Κινήσει μὲν γάρ κίνησις ἐναντίον; μεταβολὴ δὲ ἀπλῶς οὐκέτι· οὐ γάρ δὴ καὶ γένεσις η̄ φθορᾶ, διότι μηδὲ κινήσεις αὗται. ἀλλως τε (τὸ) 10 ἡρεμοῦν εἰναι τι δεῖ ήνα καὶ ἡρεμῆ. τὸ δὲ μὴ ὃν οὐκ ἔστιν· ὥστε οὐ τῇ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲ τῇ εἰς τὸ μὴ δὲ μεταβολὴ ἡρεμία ἀν εἴη ἐναντίον. εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ διαλήψονται ἡρεμίᾳ γένεσις καὶ φθορά.

p. 261b15 Οὐ δεῖ δὲ ταράττεσθαι, θτι τὸ αὐτὸν πλείσιν ἔσται ἐναντίον.

15 Ἐπειδὴ εἰπεν δτι ἀλ ἀντικείμεναι μεταβολαι οὐχ ἀμα γίνονται, καὶ θλως ἀντέθηκε κίνησιν κινήσει, ἀντίκειται δὲ τῇ κινήσει καὶ ἡρεμίᾳ, ἀπορεῖ εἰ δύο ἐνί ἔστιν ἀντικείμενα· οὗτω γάρ ἀν δόκος ἔσται η̄ φύσις δύο ἐνὶ ἀντιτάξασα. καὶ νῦν γάρ πιθανῶς ἐπιχειρεῖ λέγων δτι ἐπὶ πολλῶν ἔστιν η̄ τοιαυτὴ ἀντίθεσις· τῷ γοῦν ἵσφ καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλατον ἀντίκειται, 20 καὶ τὸ μέτριον τῷ τε ὑπερέχοντι καὶ τῷ ὑπερεχομένῳ. ίστέον δὲ δτι καὶ τῷ ἵσφ ἔκεινα οὐχ ὡς μεῖζον η̄ ἐλάττονα ἀλλ' ἀπλῶς ὡς ἀνισα ἵσφ ἀντίκειται, καὶ τῷ συμμέτρῳ τὸ τε ὑπερέχον καὶ τὸ ἔλλειπον ὡς ἀσύμμετρα. ἔστι δὲ εἰπεῖν καὶ ὅπερ αὐτὸς ἀλλαχοῦ λέγει, δτι δταν δύο τῷ αὐτῷ ἀντίκειται, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸν ἀντίκειται, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς εἰδος εἰδει, 25 τὸ δὲ ὡς ἔξις στεργεῖται· οἷον τῇ θρασύτητι ἀντίκειται καὶ ὡς στεργεῖται η̄ συμμετρία καὶ ὡς εἰδει η̄ δειλία. οὗτω καὶ τῇ κινήσει ὡς μὲν (εἰδει) εἰδος η̄ ἀντικειμένη κίνησις ἀντίκειται, ὡς δὲ ἔξις στέργησις η̄ ἡρεμία.

3. 6 habent BF^m, cf. p. 841, 24 sqq. 3 οὐδὲν γάρ φησι BF^m ἐναντία F^m οὐδὲν φησι F^m μόνος B 6 συνεχή F^m 8 scribe γάρ ἡρεμία ἐναντίον, μεταβολὴ δὲ 9 ἀλλως τε τὸ scripsi: ἀλλ' ὥστε 16 ἀντέθηκε T: ἀντέθεικεν F 19. 27 τῷ—η̄ ἡρεμία habent BF^m, praefigit Καθάπερ τὸ ίσον καὶ τὸ μέτριον (p. 261b19) B. cf. p. 841, 26 sqq. 19 γοῦν om. et ἀντίκειται τὸ μεῖζον καὶ τὸ (τὸ οι. F^m) Ἐλαττον traiciunt BF^m 20 τῷ δὲ μετρίῳ τὸ ὑπερέχοντον F^m, qui mox 20. 24 ίστέον—τῷ αὐτῷ ἀντίκειται om., et pergit οὐ κατὰ τὸ αὐτὸν δὲ, ἀλλὰ κτλ. μέτροιν] σύμμετρον B te, alterum τῷ, et mox δὲ et καὶ (post δτι) om. B 21 ἔκεινα] τὸ μεῖζον καὶ τὸ Ἐλαττον B, qui mox οὐχ ὡς ἀπλῶς μεῖζον καὶ Ἐλαττον ἀλλ' ἀπλῶς ὡς ἀνισον 22 ἀντίκειται et ἀσύμμετρον B 24 ἀντίκεινται utrobiique B: priore loco malim ἀντικέιται 25. 26 οἰον—δειλία om. F^m, qui mox οὗτω δὲ καὶ 26. 27 εἰδει εἰδος scripsi: εἰδος; FB: εἰδος εἰδει F^m 27 ἀντίκειται η̄ ἐναντία κίνησις F^m ὡς δὲ BF^m: δὲ ὡς; F ἔξις om. F^m

p. 261 b 22 Ἐτι δὲ ἐπί τε τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς καὶ παντελῶς ἀτοπὸν εἰναι δόξειν.

Ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, φησί, μᾶλλον ἔστιν ἐναργέστερον διὰ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀντικείμεναι μεταβολαὶ συνεχεῖς· οὐ γάρ δὲ ἡ φύσις εἰς τὸ εἰναι 5 τι ἄγουσα διὰ τὸ μὴ εἰναι αὐτὸν ἔκινει, καὶ σκοπὸν ἐτίθετο ποιῆσαι ἵνα εὐθὺς φθείρῃ. δὲ ἐπὶ μιᾶς μεταβολῆς ὑπάρχει, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν εὔλογον· τὰ γάρ τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ τὰ αὐτὰ ἔχει συμπτώματα.

p. 261 b 27 Ὄτι δὲ ἐνδέχεται εἰναι τινα ἄπειρον μίαν οὖσαν καὶ συνεχῆ, καὶ αὐτή ἐστιν ἡ κύκλῳ, λέγωμεν νῦν.

10 Δεῖξας; διὰ οὐδεμίᾳ τῶν ἄλλων κινήσεων δύναται εἰναι μία καὶ συνεχῆς καὶ αἴδιος, οὕτε ἄλλοιώσις οὔτ' αὐξησίς οὔτε γένεσίς καὶ φθορά, νῦν βούλεται δεῖξαι διὰ μόνη ἡ κατὰ τόπον κίνησίς δύναται εἰναι συνεχῆς καὶ αἴδιος, ὡς πρωτίστη καὶ τελειοτέρα τῶν ἄλλων, *(ἄλλ')* οὐ πᾶσα ἡ κατὰ τόπον κίνησίς, ἀλλὰ μόνη ἡ κύκλῳ. ἐπει γάρ τὸ κινούμενον τὴν κατὰ 15 τόπον κίνησιν ἐπὶ γραμμῆς τίνος κινεῖται, τῆς δὲ γραμμῆς εἰδὴ τρία (*ἀπλῆς* μὲν γάρ γραμμῆς εἰδὴ δύο, εὐθεῖα καὶ περιφέρεια, ἐστὶ δὲ καὶ τὸ ἐκ τούτων μικτὸν ἐν εἰδοῖς, ἐξ εὐθείας λέγω καὶ περιφερείας, τοῦτο δέ ἐστιν ἡ *Ἑλική*), τριῶν οὖσῶν γραμμῶν ἀνάγκη καὶ τὸ κινούμενον ἡ ἐπ' εὐθείας κινεῖσθαι ἡ ἐπὶ περιφερείας ἡ ἐπὶ *Ἑλικος*. διὰ μὲν οὖν μόνη τῶν κινήσεων 20 αἴδιος ἡ κατὰ κύκλου, οὕτε δὲ ἡ κατ' εὐθείαν οὔτε ἡ ἐπὶ τῆς *Ἑλικος*, νῦν δείκνυσιν. διὰ δὲ ἡ *Ἑλική* ἐξ εὐθείας σύγκειται καὶ περιφερείας, μάθοις δὲ οὕτως. ἐὰν εὐθείας τίνος τὸ μὲν ἔτερον πέρας ἀκίνητον μένη, κινῆται δὲ τὸ ἔτερον καὶ περιάγηται, γράψει κύκλῳ. οὕτω γοῦν καὶ τέκτονες τῇ στάθμῃ τὸν κύκλον γράφουσι, τὸ ἔτερον μὲν πέρας αὐτῆς πηγανύντες, τὸ 25 δὲ ἔτερον κινοῦντες καὶ περιάγοντες, νόει τοίνυν μύρμηκά τινα ἀπὸ τοῦ ἀκινήτου πέρατος τῆς εὐθείας κινούμενον ἐπ' αὐτῆς. εἴτε οὖν ἡ εὐθεία μόνη κινοῖτο, ὁ μύρμηκς δὲ μὴ κινοῖτο, κύκλος ἐστὶ τὸ γραφόμενον μόνον, εἴτε ὁ μύρμηκς κινοῖτο, ἡ εὐθεία δὲ μή, εὐθεία μόνη τῇ κινήσει τοῦ μύρμηκος γράφεται, ἐὰν δὲ ἀμφότερα κινῶνται ἡ τε εὐθεία καὶ ὁ μύρμηκς, ἀπὸ 30 τοῦ σημείου τῆς εὐθείας τοῦ ἀκινήτου συμπεριαγόμενος ἀμα τῇ εὐθείᾳ γράψει *Ἑλικα*. ἐν δισφ γάρ αὐτὸς ἀπαρτίζει τὴν εὐθείαν, πολλάκις αὐτῆς συμπεριαγύσης ἐστι τὸν μύρμηκα, συμβήσεται τὸ ὑπὸ τῆς *ἱδίας* αὐτοῦ κινήσεως καὶ ὑπὸ τῆς συμπεριαγωγῆς τῆς εὐθείας *Ἑλικα* γράφεσθαι· κινούμενος γάρ ὁ μύρμηκς κατὰ μικρὸν ἐπὶ τῆς εὐθείας περιαγομένης αὐτῆς 35 μείζους περιφερείας ἐξ ἐλαττόνων ἀεὶ γράψει κατὰ τὸ συνεχές, τοῦτο δέ ἐστιν *Ἑλική*. τριῶν οὖν ὅντων τῶν εἰδῶν τῆς κατὰ τόπον κινήσεως, ἐὰν

2 ἀν εἰναι Arist. 3. 7 (usque ad εὐλογον) habet B, qui μᾶλλον φησὶν ἐπὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἐναργέστερον ἐστὶν (cf. etiam p. 842, 2sqq.) transponit. hic deficiunt scholia in B; cf. praefat. p. X 8 τινα Arist.: τι F 9 αὐτη Arist. 13 ἀλλ' addidi 29 fort. ὁ μύρμηκς, *(ὁ μύρμηκ)* ἀπὸ

δειχθῇ δτι ἀδύνατον τὴν κατ' εὐθεῖαν κίνησιν μίαν εἶναι τῷ ἀριθμῷ καὶ συνεχῆ καὶ ἀδίον, δῆλον δτι οὐδὲ τὴν ἔλικα δυνατόν. ἔχει γάρ ἐν ἑαυτῇ τὴν εὐθυπορικήν κίνησιν, ἣτις ἀδίος εἶναι οὐ δύναται· καλὸν γάρ ἔχει τὴν κύκλῳ τὴν δυναμένην ἀδίον εἶναι, ἀλλ' δταν συμπερανθῇ ἡ κατ' εὐθεῖαν,
 5 ἔλικα μὲν οὐκέτι κινηθήσεται, κύκλον δὲ μόνον ὥστε ἡ ἔλικοειδῆς κίνησις οὐκ ἀδίος. ἔστι δέ τι καὶ ἄλλο εἰδός ἔλικος συγκείμενον, ἐκ δύο σφαιρικῶν κίνησεων συγκείμενον, οἷαν φαμὲν γράφειν τὸν ἥλιον ἡ τινα τῶν πλανωμένων· συμπεραγόμενος γάρ ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς καὶ ἀεὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ κορυφὴν ἥμαν ἀφιστάμενος ἡ ἐγγίζων τούτῳ ἔλικα γράφει. καὶ ἔστιν ἡ
 10 τοιαύτη ἔλιξ συνεχῆς καὶ ἀδίος, μᾶλλον δὲ οὐδὲ αὐτῇ μία ἀλλὰ πολλαῖ· μία γάρ ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ ἐπὶ τὸν θερινόν, καὶ πάλιν ἀνακάμπτοντος ἄλλη ἀπὸ τοῦ θερινοῦ ἐπὶ τὸν χειμερινόν. ἀλλ' ἔκεινο σκεπτέον δτι οὐ δι' αὐτὸν ἔχει ἡ τοιαύτη ἔλιξ τὸ ἀδίον οὐδὲ ὅλως καθ' αὐτήν ἔστιν, ἀλλ' ὁ μὲν ἥλιος ἀεὶ κύκλον κινεῖται, τῷ δὲ μὴ περὶ τοὺς αὐτοὺς πόλους κινεῖται· οὐδεὶς τὴν ἥλιακήν σφαιραν τῇ ἀπλανοῖς εἶναι, ὡς δταν ἡ περὶ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν ἡ περὶ τὸν θερινόν, ποτὲ δὲ πορρωτέρω, δταν περὶ τὸν ἴσημερινὸν ἡ. ἥμετες οὖν, μιγνύντες τὴν τε ἴδιαν αὐτοῦ κίνησιν ἄλλοτε ἐπὶ ἄλλου μορίου τοῦ ζῳδιακοῦ κινούμενην καὶ τὴν συμπεριαγωγὴν αὐτοῦ τὴν ὑπὸ
 20 τῆς ἀπλανοῦς, τὴν ἔλικα ἐπινοοῦμεν. ὥστε εἰ καὶ ἀδίως κινεῖται, οὐχ ὡς ἔλικα ἀλλ' ὡς κύκλον κινούμενος, ἐπεὶ τοι εἰ αὐτὸς ἔλικα ἐπὶ τῆς ἴδιας σφαιρας ἔκινεῖτο, ἀδύνατον ἡν αὐτῷ συνεχῶς καὶ ἀδίως αὐτήν κινεῖσθαι. δῆλον γάρ δτι ἀρέάμενος ἐκ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ ἡ καὶ ἐκ τοῦ πόλου αὐτοῦ κινούμενος ἐλικοειδῶς τὴν σφαιραν κατέληγεν εἰς τὸν ἔτερον πόλον.
 25 εἰ δὲ πάλιν ἀνακάμπτειν ἔδει, οὐκέτι συνεχῆ τὴν κίνησιν εἶναι δυνατόν, ὡς δεῖσθαι ἐφεξῆς, δτι πάντως ἀνακάμπτουσα ἡ κίνησις στάσει διαληφθῆσεται. οὐδὲ ἡ ἐπὶ τῆς μιᾶς ἄρα σφαιρας καθ' ὑπόθεσιν ἥνωμένη ἔλιξ ἀπλῆ ἔστιν, ἀλλὰ καὶ αὐτῇ σύγκειται πως ἐξ εὐθείας καὶ περιφερείας· τὴν γάρ κατὰ πλάτος ὑπόστασιν, εἰ καὶ ἀμά τῇ περιαγωγῇ ποιεῖται, ἀλλ' οὖν εὐθυποριστῶς τὴν κίνησιν τοιαύτην ἔλικα.

Τὰ μὲν οὖν εἰδη τῆς γραμμῆς καὶ τῆς κατὰ τόπον κινήσεως τρία, τά τε ἀπλᾶ δύο καὶ τὸ μικτόν. ἐὰν οὖν δειχθῇ δτι ἡ κατ' εὐθεῖαν κίνησις οὐ δύναται εἶναι συνεχῆς καὶ ἀδίος, δῆλον δτι οὐδὲ (ἡ) μικτῇ· εἰ δὲ ἀνάγκη ἀδίον εἶναι κίνησιν, ὡς ἔδειξε, μηδεμίαν δὲ τῶν ἄλλων δυνατόν, λείπεται 40 ἄρα μόνην τὴν κύκλῳ ἐνδέξεσθαι ἀδίον εἶναι.

1 κίνησιν ἣτις ἀδίος εἶναι οὐ δύναται
 δι' αὐτήν Diels 14 τῷ scripsi: τὸ
 (ἢν) κατέληγεν 29 immo ἀπότασιν

6 συγκείμενον deleverim 13 δι' αὐτὸν]
 17 περὶ (post δταν) scripsi: παρὰ 24 fort.
 36 εἰδη O²V(Γ): ἥδη FO 38 ἡ addidi

p. 261b29 Ὡστ' εὶ μὴ ἐκείνων ἡ ἑτέρα συνεχής.

'Ἐκείνων, τῶν ἀπλῶν δηλονότι. ἡ ἑτέρα, ἡ κατ' εὐθεῖαν. εἰ οὖν αὗτη μὴ ἀίδιος, ἐν δὲ τῇ μικτῇ ἡ κατ' εὐθεῖαν ὑπάρχει κίνησις, οὐδὲ ταύτην ἄρα ἐνδέχεται ἀίδιον εἶναι.

5 p. 261b31 Ὄτι δὲ τὸ φερόμενον τὴν εὐθεῖαν καὶ πεπερασμένην οὐ φέρεται συνεχῶς, δῆλον.

Δείκνυσιν δτι ἀδύνατον τὴν ἐπ' εὐθείας κίνησιν ἀίδιον εἶναι μίαν οὐσαν τῷ ἀριθμῷ καὶ συνεχῇ, πρῶτον μὲν δτι ἐπὶ ἀπείρου τινὸς εὐθείας φέρεσθαι ἀδύνατον· δέδεικται δὲ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ δτι ἀδύνατον εἶναι τὸ 10 ἀπειρον κατ' ἐνέργειαν, ὥστε ἀνάγκη τὸ φερόμενον ἐπ' εὐθείας ἐπὶ πεπερασμένης τινὸς φέρεσθαι, πεπερασμένης δὲ οὔσης τῆς εὐθείας καὶ κίνησις ἐξ ἀνάγκης πεπερασμένη. εὶ δ' ἀνακάμπτει, ἀνάγκη πᾶσαν μὴ μίαν εἶναι καὶ συνεχῆ κίνησιν ἀνακάμπτον γὰρ τὰς ἐναντίας κινήσεις κινήσεις (τρεῖς γὰρ αἱ κατὰ τόπον ἐναντιώσεις· τὸ γὰρ ἄνω τῷ κάτω ἐναντίον, τῷ δεξιῷ 15 τὸ ἀριστερόν, τῷ ἔμπροσθεν τὸ ὅπισθεν), εὶ δὲ ἀνακάμπτον τὰς ἐναντίας κινεῖται, αἱ δὲ κατὰ τὰ ἐναντία κινήσεις ἐξ ἀνάγκης στάσει διαλαμβάνονται, ώς ἔδεικεν, ἀνάγκη μὴ μίαν εἶναι καὶ συνεχῆ τοῦ ἀνακάμπτοντος τὴν κίνησιν. καὶ ἄλλως ὥρισται, φησί, τί ποτε ἔστιν ἡ μία κίνησις, δτι ἡ τοῦ αὐτοῦ κινουμένου λέγω καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ 20 εἶδος γινομένη κίνησις. εὶ τοίνυν τὸ ἀνακάμπτον τὰς ἐναντίας κινεῖται, οὐκ ἄρα μίαν κινεῖται κίνησιν, εἴ γε τὸ μίαν κινούμενον τὴν αὐτὴν κινεῖται.

p. 262a2 Τρία γάρ ἔστι, τό τε κινούμενον, οἷον θεός ἡ ἄνθρωπος, καὶ δτε, καὶ τρίτον τὸ ἐν φ.

Τρία, φησίν, ἔδει συνδραμεῖν πρὸς τὸ ποιῆσαι μίαν, τὸ κινούμενον τὸ 25 αὐτόν, οἷον τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον (θεὸν δέ φησι τὰ οὐράνια), καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ τὸ αὐτὸ τὴς κινήσεως εἶδος· τοῦτο γάρ ἐστι, φησί, τόπος, ώς ἐπὶ τῶν κατὰ τόπον κινουμένων τὸ ἄνω ἡ τὸ κάτω ἡ ἔτερόν τι, ἡ πάθος, ώς ἐπὶ τῶν κατὰ ἀλλοίωσιν κινουμένων, ἡ εἶδος, ώς ἐπὶ τῶν κατὰ γένεσιν 30 καὶ φθοράν.

1 μηδ' Aristoteles 9 δὲ] fort. γὰρ ἐν τῷ τρίτῳ κτλ. c. 6 p. 206a17 12 fort.
πᾶσα 13 et 15 ἀνακάμπτων 14 fort. τῷ γὰρ ἄνω τὸ, at cf. p. 842,8 18 ὥρισται
κτλ.] cf. ad p. 888,12 21 εἰ γε scripsi: εἴτε 22. 23 ἄνθρωπος ἡ θεός, καὶ δτε, οἷον
χρόνος, καὶ τρίτον τὸ ἐν φ Aristoteles

p. 262•8.sq.

Φασὶ τῇ μὲν κύκλῳ κινήσει μὴ εἶναι ἐναντίωσιν· κύκλῳ δέ ἔστι κτλ.
(p. 842,14. 18).

p. 262•15.

5 "Άλλο ἔστι κύκλῳ φέρεσθαι καὶ ἄλλο κύκλον· κύκλῳ μὲν φέρεται τὰ οὐράνια καὶ πάντες ἔκεισε οἱ κύκλοι; ἀλλ' οὐχ ἵστωσιν ἄλληλους (διὰ τοῦτο οὐδὲ ἔχοι τις ἐνστῆναι πρὸς τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους λόγον), κύκλον δὲ φέρεται τὰ ἐπὶ κύκλου, ταῦτα δὲ καὶ ἀνακάμπτειν δύναται. διὰ τί; διὰ ἐπὶ κύκλου κινούμενον δυνατὸν ἡ συνείρειν τὴν κίνησιν καὶ περιάγειν συνεχῶς 10 τὸν κύκλον, ἢ μέχρι τινὸς κινηθὲν ἀνακάμπτειν. καὶ οὖν συνείρονται τίνα τὴν κίνησιν ἀντιπροσώπως δὲ κινούμενα συνάντησουσιν, ἵστωσιν ἄλληλα, καὶ κινούμενόν τι ἀνακάμπτῃ πάλιν, ἵσταται.

p. 262•18.

'Ο γάρ δραμῶν τήνδε τὴν εὐθεῖαν καὶ θελήσει στῆναι, ἐναργῶς στή-
15 σεται πρότερον.

p. 262•24.

'Εὰν μὴ διέλῃ κατὰ τὸ σημεῖον τὴν γραμμήν, καὶ οἶοντες ἐπιστῆ .
αὐτῷ ὡς πέρατι, καὶ λοιπὸν ώς ἀπ' ἀρχῆς τυνος ἐντεῦθεν τοῦ ἑτέρου ἡ
κίνησις ἀρέηται, οὐ γίνεται ἐνεργείᾳ τὸ σημεῖον.

20 p. 265•23.

Λόγῳ φησὶν ἡ τῷ ἀξιώματι κτλ. (p. 848,26. 29).

1 Scholia haec in Arist. p. 262•8—265•23 pariter atque ea quae supra edidi p. 852—887
leguntur in codice F margini appicta textus Aristotelei 2 ἐναντίωσιν scripsi: ἐναν-
κτλ.] p. 842,15 τοῦ om.; 17 ἄλληλοις 14 num θελήσας? sed etiam στῆναι cor-
ruptum 21 κτλ.] p. 848,29 ἔκεινων om.

APPENDIX CRITICA

DE CODICIBUS OTV EX F DERIVATIS

In adnotatione critica scholiis Philoponeis Εἰς τὸ ἐπιλογικὸν κτλ. (p. 888—907) subiecta codices Laur. 85,1 (O), Marc. 219 (T), Ottobon. 32 (V) ad septem tantum locos (p. 889,26. 891,14. 901,22. 902,3. 35. 904,16. 906,36; cf. etiam p. 893,25. 901,1. 23. 30) adhibui, corruptos quidem in F, sed ita conformatos ut prompta medicina vel Hippocrateae doctrinae expertes salutem eis afferant. quae cum ita sint, affirmanti mihi derivatos esse omnes ex F credent, opinor, harum rerum iudices periti. cf. Diels praeſ. Simplic. Phys. p. XII et XIV. ne quis tamen suspicetur me falso iudicio usum alias eorum bonas lectiones silentio pressisse, addam argumenta quae me suspicione liberent.

De inscriptione codicis T absurde ex F repetita egi in praeſatione (p. XVIII); accedant nunc alii eiusdem libri errores mirifici e non intellecta archetypi scripture orti:

p. 888,13 συνεχής (ut F) || 21 οὐδ' δει τὰ iterat (quia iterata invenerat initio novae paginae codicis F) || 889,3 χινέτο sic (χινεῖ^T F) || 890,1 δρῶτο εν·sic (δρῶμ) || 9 έθού-^{τη}το (καὶ βούλε, sed καὶ scriptum compendio litterae ε simili || 891,3 τὰ πίπτοντα (τὰ προς πίπτοντα sic) || 6 προστίπτοντα (cf. F) || 22 alterum ol om. (scriptum characteribus minutissimis in F) || 894,15 παρέξετε (παρέξει^T) || 895,3 ἀνάτερον (ἀνώ^{τε}) || 22 ἐναντίον^{τε} (ἐνων) || 898,10 δτι om. (supra versum characteribus minutissimis addit F) || 900,8 πάντως γε (τε h. e. γάρ) || 901,27 δτι (cf. F) || 908,22 ελεῖ (elevat sic) || 30 οὔτως (ώτε partim evan.) || 907,16 διαλαμβάνοντα (διαλαμβάνον) || 18 δριστοῦ (ῶριστ, sed litterae ει ita conformatae ut proclivi errore legas εῦ) ||

Sed praeterea errores non paucos scriptor codicis T ultro admisit:

p. 888,17 ἐπιστρέψας || 889,1 ἔγινετο || 20 τῶν om. || 24 διέληγτον || 890,11 μόνου ut vid. || 15 πέφεως (* μ erasum) || 19 αἰτίᾳ || 891,11 πανταλῶς || 15 ἐντεῦθε || 33 οὐ-

ρανείοις || 892,4 χατά τὰ ὅλα || 8 χατά] ματά || 22 τῷ ομ. || 23 ἐνύποχειμένας sic || 893,23 τῆς μερικῆς || 894,14 δἰα τὸ ἐναντίον || 16 φόρδαν || 23 δύναται (b. e. οὐρανο-
αἴτια) || 895,31 ἐφεστηκέναι || 896,26 διαλέξεις || 897,33 συναιρεῖται || 898,10 γεννθῆναι || 18 γάρ ομ. || 900,24 ἀρχῆ || 902,13 καὶ ομ. || 26 τῇ λιθαργύρου || 33 κύκλου || 903,20 χρῆσθαι (ut p. 841,18) || 904,17 ἀν ομ. || 21 ἀλέττονα || 905,7 ἔλογον || 17 εἰ-
δος ἐν traicit || 19 περιφαρέας || 906,14 πολέμους || 18 εἰδίαν ||

Non minus certum est ex codice O originem duxisse V. potiora tan-
tum adferam, locos praesertim in O evanidos (punctis evanidas litteras in-
dicabo), quos vel omisit indicata lacuna V vel invita Minerva supplevit:

p. 888,5 Εἰ δέδειχται (sed i vocis El parum perspicue exaratum) O: Ἐνδέδειχται
scriptum esse in V testatur etiam Heylbut || 890,11 μόνον V || 891,1 διξ' (=
Ἀλέξανδρος) O: λέγεται Brandis p. 439*41 mutato quod praecedit δ in δ || ὡς]
ώ O: φ V || 894,4 αὐτὴν ita scriptum in O ut legas proclivi errore αὐτὸν, idque de
sententia securus dedit V || 896,15 εἰς ἐναντίον O: εἰς τὸ ἐναντίον V || 901,7 αὐτοκίνητον]
αὐ..... O: om. in lacuna X fere litterarum V || 13 μὴ paene evanidum O: τῷ V ||
οἶον
902,8 οὕτως] δ...ως (ως compendio et ipso evanido) O: δτι V || 29 αὐτῷ et 33
ῶστερ in lac. om. V: ...ῶ et ...ερ O || 36 βίζ δὲ λοις partim evan. O: in lac. om. V ||
40 καὶ ἀπὸ ταῦτης]ην O: ην post lacunam V || 903,16 ἀλλ' evan. O: in lac.
om. V || 23 extreumum ἄμα evan. O: μὴ V || 26 λεύχανσις partim evan. O: λαμβανο-
σης V || 31 εὐχόλως in lac. om. V: εὐ...ως O || 904,13 πλεοσιν ἔσται in lac. om.
V: π..... ξ.... O || 17 οὕτω γάρ ἀν ἀδει- in lac. om. V: οῦ.....ος O ||
905,15 ἀπ... O: ἀπλῶς V

Patet librarium qui ex O descriptsit indoctum fuisse hominem; idecirco
non mirum est graviores codicis O corruptelas fideliter ab eo repeti, qui
ne levissima quidem scripturae menda¹ procuret. communes enim codi-
cum OV errores sunt bene multi, quorum specimina non sine fructu cum
lectoribus communicabo:

p. 888,7 οὖσας ομ. || 11 καὶ δίδιον iterant || 889,8,9 ἡρεμεῖται (pro κινεῖται οὔτε
πάντα ἡρεμεῖ) || 10 ἀλλ' ἀναμιμήσκει || 12 ἔστι et 13 δὲ (ante κινούμενα) ομ. || 21 τοῖς
(pro τῷ ἑν) || 24 δικλήτον (ut T) || 32 καλείτο αὐτὸν || 890,11 ὄπότε (pro ὄπό τε) ||
26 αὐτὸν τὸ κινούμενον αὐτὸν καὶ μεταβάλλον || 31 τούτου || 33 μεταβάλλον || 35 αὐτά]
αὐτά || 891,11 αὐτάς et ἡρεμεῖν || 21 μοχλας || 29 δίδια || 31 ταῦτα] ταυτότης ||
892,4 δίους || 16 ὄπερ || 20 λοιπῶν ομ. || λέγωμεν] λέγομεν || 21 ἐν] ἐν τῷ || 893,7 κι-
νούμενον τὸ δίδια ομ. || 10 εἰποι] εἰη ποι || 13 εἴτε] ὥστε || 20 ἔαυτῆς || 21 ἀν ομ. ||
894,5 ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου κινούμενου δὲ || 8 δίδια || 895,30 δὲ τὰ (pro priore δὲ) ||
896,20 ἀρχῆν || 898,9 αὐξυνθεῖναι || 899,25 δὲ iterant || 900,13 ἀκριβολογήσατο
(ηχ. correxit Brandis, et ita FT) || 901,10 καὶ κινούμενων iterant || 16 φύσαρ ||

¹ Casu fortasse quaedam emendatius scripsit, quae mendose exaraverat O: ex. gr.
p. 889,2 ἔκεινουν O: ἔκινουν V || 893,8 ἀλλόγους sic O: ἀλόγους V || 896,20 πύχλω-
σις O: πύχνωσις V || 26 μηγέντων O: μιγέντων V || 897,5 πρώτου πρώτην] πρώτην O:
πρώτου V || etc.

902, 12. 13 λαβεῖν δρολογούμενον λαμβάνειν δτι πᾶσα (omissis εἰ—δοθεῖη: cf. v. 16) || 25 τεγνηκές || etc.

His addit suos ipsius errores non paucos scriptor codicis V:

p. 888,11 αἴτιον om. || 15 καὶ (ante οὖτως) et 18 εἰ om. || 889,17 alterum δὲ om. || 24 τῶν om. || 890,9 θεργός || 12 τρυφῆς || 16 αἰσθητὸν || 19 πέμψεως || 891,2 (ἔξ αὐτοῦ Ο) ἔξ αὐτοῖς V: ἐν αὐτοῖς Brandis || 3 τῶν μεταβολῶν primitus (et Brandis) || 5 κίνησις || 7 ἀλλή || 8 τόπων || 14 (αὐτὸς κινεῖν Ο) αὐτοκινεῖν V || 22 συγχεινόμενα et ζωγρότος || 26 ἀιδίου (ante κινήσεως) || 29 μένειν] μὲν || 892,1 ἑαυτοῖς || 2 ἀμερὲς || 6 συμβαίνει || 21 λέγωμεν || 893,1 οὐ om. || 894,1 πολλὰς || 14 διὰ iterat || 895,8 ἀρχὴ || 9 ταύτης ταύτην || 896,17 γραφομένω || etc.

Rursus ipsum O derivatum esse ex F ostendi potest. invenies enim in O (et V) lacunas non paucas, quās ut concedam et aliter explicari posse (nam fere semper eadem vox ante lacunam exstat, quae et omissorum est extrema), facilius tamen explices, si locum consideres quem prima et extrema omissorum verba tenent in F. huiusmodi sunt:

p. 890,22. 24 κινοῦνται τὰ ζῷα—έαντῶν || 892,8. 10 διττὸν—κινῆται κατὰ συμβεβηκός || 895,15. 16 δύχα—δύνασθαι || 22. 23 δυνάμει—τρεφομένῳ || 898,18. 20 ἐν γάρ—δυστεραι· || 900,27 ἀντὶ—φυτὰ || 902,3. 4 καὶ αὐταὶ—μεταβολαι || 905,19. 20 δὲι μὲν σύν—θλικός || 907,26. 27 εἴδος—κινήσεως ||

Similiter omittunt OV p. 906,5 ἡ et 23 καὶ (ante ἐξ): poterant sane omitti haec, etiamsi aliis ac F codex describeretur, sed inspecto F (ubi ἡ parum perspicue et καὶ minutissimo compendio exaratum est) nulla supererit de horum errorum origine dubitatio. possum tamen et eiusmodi exempla addere, quae opinionem meam necessariam ostendant:

p. 904,25. 26 ἀντίκειται καὶ ὡς στερῆσει ἡ συμμετρία καὶ ὡς εἴδει ἡ δειλία. οὖτα καὶ τῇ κινήσει ὡς μὲν et 905,33. 35 γράφεσθαι· κινούμενος γάρ ὁ μύρμηξ κατὰ μικρὸν ἐπὶ τῆς εὐθείας περιαγομένης αὐτῆς μεζόνος υπομ versum tenent in F: desunt in O et V ||

902,39 ita scriptum est δρομέων in F ut legas proclivi errore δεομέων (!): hinc δεομέω^{τη} O,
δεομέων V || 890,11 κυρίως compendiōse F: κινήσεως OV || 891,35 ἀκτή^{νη} (h. e. ἀκτήνης) F: ἀκτήνη OV || 905,23 incuriose exarata est littera η vocis περάγηται in F: visus est sibi legere περάγεται qui eum descriptsit, idque servaverunt OV || 907,10 vocula ἐπὶ (ante πεπερασμένης) scripta est in F litterarum formis codicum graecorum lectoribus bene notis, quae similes sunt compendio ὡς: ὡς dederunt OV || etc.

Si quis igitur attente haec omnia consideraverit, non dubitat illi quidem mecum statuere ex codice F fortasse ἀμέσως derivatum esse T, et ex apographo codicis F descriptum esse O(V), omnes vero nullius esse pretii ad recensenda Philoponi verba, οὐπερ ἔδει δεῖξαι.

¹ Hinc vides reliquias quoque communes codicum OV lectiones nullius esse pretii:
p. 888,4 πρώτως || 6 ἀνάγκη εἶναι συνεγῆ || 889,15 καὶ et 23 τι om. || 890,9 εἰρηκεν (pro εἴπομεν) || 892,31 βαστάζοντος (om. τι) || 893,1 ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων || 3 τοιοῦτον (omisso priore τι) || 900,16 δὲ (sed τε FT) || etc.

Liceat nunc data rursus occasione, quam in praefatione memoriae lapsu neglexi, gratiam agere viro doctissimo L. Martens, qui non paucos locos, de quibus dubitatio suborta erat, humanissime in codicibus FT inspexit. codicem V, ut in praefatione dixi, contulit accuratissime Gustavus Heylbut, cuius amicitiae et descriptionem codicis debo, quam nunc integrum apponam:

"*Ottobon. Gr. 32 fol. chart. ex codicibus Ioannis Angeli Ducis ab Altemps. XV sacc., ganz von einer Hand geschrieben.*

f. 1 Παλλαδίου περὶ τῶν τῆς Ἰνδίας ἔθνῶν καὶ τῶν βραγμανῶν.

Anfang Ἡ πολλὴ φιλοπόντια σου καὶ φιλομαθία καὶ φιληκοῖσα.

Schluss f. 14 οἰκτείροντες πᾶσαν ἀνθρώπων φύσιν τῶν θνητῶν. τέλος.

f. 15. 16 leer.

f. 17 Τοῦ Φιλοπόνου Ἰωάννου εἰς τὸ ἐπιδοιπόν εἰς.

f. 28 leer.

f. 29 τοῦ φιλοσοφικάτου καὶ βητορικωτάτου κυροῦ Θεοδώρου τοῦ προδρόμου.

Anfang οὐδὲ ὡς οὐκ ὀλίγων.

Schluss f. 33 πρεσβειὴ θεὸν ίλασκων πόλον ναιετάοντα. Gleich darunter Briefe von Nicephoros, Stephanos, Barnabas u. a.

f. 38 τὰ προλεγόμενα τῆς βητορικῆς.

Anfang ἄπασα ἡγήτηαις εἰς ταῦτα καὶ μόνα τὰ τέσσαρα περισταταῖ.

Ende f. 43 ὡς μεθόδους λογικὰς καὶ κανόνας διδάσκον: —

f. 44 leer.

f. 45 Ἀριστέας Φιλοχράτη (sic). ἀξιολόγου διηγήσεως ὡς Φιλόχρατες περὶ τῆς γενηθείσης ἥμιν ἐντυχίας πρὸς Ἑλεάζαρον τὸν τῶν Ἰουδαίων ἀρχιερέα.

Schluss f. 70v τοῦ βουλήματος τὸν κάλλιστον ἐπαύλον Ἀριστέας Φιλόχρα τέλος τῶν θεῶν δόξα [hierüber Fabricius bibl. graec. XII, 660 ed. 4.]. Ende des Codex."

I N D I C E S

I INDEX VERBORUM

- A. οὐδ' δὲ γραμματιστής βουλεύεται πῶς δεῖ τὸ αἷ τὸ βῆ γράψαι 321,7
 ἀβαθής 800,15 ἐξ ἀβαθῶν βάθος οὐ σύγκειται 722,4
 ἀβάκιον. ν. adn. ad 115,21 202,29 212,9
 ἀβέραιος. (τύχη) 276,8,25
 ἀγαθός. τὸ ἀγαθὸν ἐν πάσῃ κατηγορίᾳ θεωρεῖται 874,17
 ἀγαθουργός 163,10
 ἀγαθύνειν 163,9
 ἀγαλματοποίες 248,24 249,29
 ἀγαν 422,13 664,26
 ἀγαπᾶν 125,12 237,4 ἀγαπᾷ τοῦ σύνεγγυς τυχεῖν 319,3,12
 ἀγγεῖον 517,6 al. τὸ ἀ. τόπος ἐστὶ μεταφορῆς, ὡσπερ καὶ ὁ τόπος οὗν ἀγγεῖον ἀμετακίνητον 517,7 523,9
 ἀγγελος *angelus* 747,27 750,5 755,10
 ἀγγος 669,7
 ἀγειν. εἰς τάξιν ἡ εἰς δρον 188,30 εἰς τὸ τέλειον 186,23 236,20 εἰς ταύτων 41,29 42,2 376,30 etc. εἰς ἀποτον 537,7 (cf. ἀπάγειν) τῶν ἐκ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν περιφέρειαν ἀγομένων ἐύθειῶν 760,9 404,17 408,5 τὸ μήπω μὲν ἥγμένον εἰς τὴν ἐνέργειαν, δυνάμενον δὲ ἀχθῆναι 253,21 τοῖς μὴ διὰ γεωμετρικῆς ἥγμένοις θεωρίας 455,4 ἡ κατὰ τόπον κίνησις εἰς ἔννοιαν (ὑπόνοιαν 618,28) ἡμᾶς ἥγαγε τοῦ τόπου 541,23 542,12 544,22
 ἀγένητος εἰς ἀγένητος. ν. adn. ad 189,10 298,8,11 305,20 397,31 404,2 al.
 ἀγνοεῖν. ἡγνόησε περιπεσῶν ἀντιφάσαι 83,22
 ἀγνοοῖ coni. 229,31 ἀγνοιθῆσεται 497,16
 ἀγνοια 122,17 128,7,26 130,29 266,10 321,4
 ἀγνώριστος. (χίνησις) 727,16
 ἀγνωστα 130,30
 ἀγνωστος 476,6 ἀγνωστότερος 9,22 10,20 369,16
 ἀγονος 323,30
 ἀγορά 263,7 278,19 588,17 727,32
 ἀγοράζειν Aristotelis expl. εἰς ἀγορὰν διατρίψαι 263,7 *emere* 269,4 324,22
 ἀγρα 311,5
 ἀγραφος. (τυννοστατι Platon.) 515,30 521,10
 ἀγρεύειν 271,10
 ἀγριος 286,5
 ἀγχίνοια Aristotelis 112,26
 ἀγχίνουσε. τὴν ἀπόριαν δ' Ἀριστοτελῆς ἀγχίνουστατα πάνυ ἐπιλυσμένος 483,1
 ἀγωγή 14,22 52,11 85,9 (ἀσυλλόγιστος) 58,20
 ἀγών 459,13 460,2 οὐχ ὡς τοῦ δργματος δεομένου λόγου καὶ ἀγώνος 32,12
 ἀγων(ζεσθαι. (ἱλόμπια) 324,21 de equis 771,25
 ἀγώνιος 116,30 117,1 646,27
 ἀδάμας 111,11
 ἀδηλία 712,9,11,14
 ἀδηλος 113,30 321,13
 ἀδιαιρέτος 211,24 391,29 etc.
 ἀδιάκοπος 235,26 236,8 692,8 792,2 821,1
 ἀδιακόπως 691,32 732,22 889,1
 ἀδιανόητος 43,16
 ἀδιάρθρωτος 13,12 15,9 431,3
 ἀδιαρθρώτως 17,30
 ἀδιάστατος 93,1 226,14 392,1 401,33
 ἀδιάφορος 57,1 502,18
 ἀδιαφόρως 502,19
 ἀδυναμία 131,13 sqq.

- ἀδύνατος. ἀδύνατον ετ ἄτοπον differunt
37,14 sqq. καὶ φεῦδος καὶ ἀδύνατον 450,
22 κατὰ τὸ ἀδύνατον 755,18 καὶ ἐπ'
εὐθείας τὸ αὐτὸν καὶ δι' ἀδυνάτου δείχνυται
379,16 333,21 cf. 806,3 865,11 τῶν
ἀδυνάτων ἔστι (i. q. ἀδύνατόν ἔστι) 44,21
ἀδύνατώτερος 44,19
- ἀεὶ. scripture ἀεὶ comparet in excerptis
cod. E 834,6 ad 824,10 808,28 item
in F 878,25
- ἀειγενεσία 395,18 405,4 432,16 484,9
- ἀεικίνητος 198,11 303,1 etc.
- ἀέριος. (εἰδος) 171,14. 25 178,26
- ἀερώδης 625,18
- ἀετός. 711,3
- ἀζωας 191,25
- ἀήρ. δ ἀήρ εἰς ἀέρας διαιρεῖται 412,13 ἔστιν
οὖν δ ἀήρ δυνάμεις ὑδωρ καὶ τὸ ὑδωρ δυ-
νάμεις ἀήρ 606,8 ὡς ἐν σώμασιν ἀσώ-
ματος 23,13 ὡς ἐν σώμασιν ἀσωματώ-
τερος 653,5 ἀήρ ει ἔαρ confusa 698,21
- ἀθεος 23,30
- ἀθετος στιγμή (= μονάς Pythagoreis) 792,27
- ἀθροίζειν. (τὸν δρισμὸν ἐκ τῶν δεδειγμένων)
275,22
- ἀθροισις 12,6 42,20
- ἀθροισμα 12,8 sqq. 76,22 sq.
- ἀθρόος 766,26 οὐδεμία οὐσία ἀθρόαν ἔχει
τὴν γένεσιν 399,33 οὐδὲν κατ' οὐσίαν
γινόμενον ἀθρόαν ἔχει τὴν προαγωγὴν
407,8 ἀθροώτερος 379,3
- ἀθρώας 838,4
- αἰγιαλός 311,11
- αἰδεισθαι 651,3
- αἰδιος 303,25 ἐπὶ τῶν διδῶν οὐδὲν δια-
φέρει τὸ δυνάμεις τοῦ ἐνεργείᾳ 406,3 cf.
490,14
- αἰδινήτης 237,4 838,14 882,4
- αἰδινίας 298,7
- αἰθέριος. (σῶμα) 340,31
- αἱματώδης 222,1 224,29
- αἰνίττεσθαι 49,20 65,24 81,25 391,11
392,19 573,6
- αἱρεῖν. (τὴν διάνοιαν τοῦ Παρμενίδου) 65,6
cf. 16,9 19,8 τὰ ἐπιχειρήματα πάντας
σχέδον εἰλε τῇ πιθανότητι 675,19
- αἱρεσίς 248,7 αἱρεσιν corruptum ex diale-
resin 1,13
- αἰσθάνεσθαι. de αἰσθεσθαι v. ad 716,22 sq.
722,17 cf. συναίσθάνεσθαι
- αἰσθημα 876,31
- αἰσθησίς 828,19 al.
- αἰσθητήριον 828,20. 23
- αἰσθητικός 240,1 514,27 890,13 αἰσθη-
τοῖς ετ αἰσθητοῖς confusa 1,21
- αἰσθητός (opp. νοητός) 63,4 sqq. 508,1 sqq.
αἰσθητοῦ σώματος 573,4 (opp. μαθη-
τικοῦ) 613,10 τὰ αἰσθητὰ βέλτιον οὐδεὶς
ἡ αἰσθησις τοῦ λόγου 829,2
- αἰσχος 876,29
- αἰσχρός 187,27 al.
- αἰσχρότης 187,27 189,1
- αἰτία et ἔννοια confusa v. ad 89,4 (cf. 366,8
320,28) 264,5 266,19 360,16 κατ' αἰτίαν
(opp. κατὰ γρόνον) 189,11 sqq. 401,13
- αἰτιασθαι 199,9 229,8 sqq. 312,14 839,30
- αἰτιατός 252,16 sqq. 256,28 τὸ αἴτιον δια-
φέρει ἐξ ἀνάγκης τοῦ αἰτιατοῦ 107,22
- αἰτιολογία 254,15
- αἰτιον ετ στοιχειον diff. 8,1 sqq. τὸ καθ'
αὐτὸν (opp. κατὰ συμβεβήκός) αἰτιον 254,30
256,1 259,9 αἰτιώτερος 337,14 278,15 sqq.
αἰτιώτατος 163,6
- αἰών 458,2 705,10
- αἰωρεῖν. ἥωρημένος 269,14 cf. ἔωρεῖν
ἀκαριαῖος. τὸ ἀκαριαῖον νῦν (opp. τὸ πλατι-
κόν νοι τὸ ἐν πλάτει νῦν) 760,22 sqq.
- ἀκατάλληλος. ἀκατάλληλον τι ἔχει ι λέξις
295,10
- ἀκινησία 362,14 367,6. 12 448,19 859,30
- ἀκινητίζειν 450,5 586,13 757,4
- ἀκινητος 30,17 etc.
- ἀκινήτως 759,10
- ἀκμάζειν 423,8
- ἀκμή 236,20. 29
- ἀκοή 898,32
- ἀκολουθεῖν. v. ad 4,4 7,11 37,25 207,5
- ἀκολούθησις 334,10 335,12. 18
- ἀκολουθία 55,34 324,24 327,14 374,17
ἡ δ. τῆς λέξεως 707,3
- ἀκολουθος 4,4 9,1 480,17 481,28 c. gen.
4,5 οὐκ ἔστιν ἑαυτοῦ ἀκολουθος (Ephre-
docles) 323,13 κατὰ τὸ ἀκολουθον ἐκ
τῶν εἰλημμένων συλλογίζεμενος 397,10
- ἀκολουθον ἦν c. infin. 90,26 ἀκολουθο-
τερος 809,3
- ἀκολούθως 56,19 61,25 99,10 228,8 486,17
- ἀκομψος 528,19
- ἀκοντίζειν 692,30 693,3
- ἀκούειν intellegere 119,16 132,15 140,16
176,18 τῶν λόγων 68,16 τοῦ δρισμοῦ
199,12 ἀκουσόμεθα 48,13 etc. 346,22

- 355,15 τὸ 'φυσικῶς' οὐ πρὸς τὸ 'κινούμενον' ἀκουστέον ... ἀλλὰ τὸ 'φυσικῶς' πρὸς τὸ 'κινοῦν' ἀκουστέον 355, 2 sqq. οὐ τοπικῶς ἀκουστέον 391,12 οὕτως ἀκουστέον αὐτὸν λέγειν 226,5
 ἄκρατος. τὸ ἄμα τὰ ἐναντία ἄκρατα ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι δύνατον 860,25
 ἄκριβεια 282,4
 ἄκριβέστερος 175,26 200,12 385,16 τὰ ἄκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων 495,6 cf. ἀντίγραφον
 ἄκριβολογεῖν 330,20 900,13
 ἄκριβῶς 91,11 135,22 297,29 353,7
 ἄκροαματικός (ορρ. ἔξωτερικός) 705,20
 ἄκροσθατος. δὲ Μελίσσου λόγος οὐδεμίαν κινεῖ τοῖς ἄκρωμένοις ἀπορίαν 30,5 58,30
 ἄκροατης 705,23
 ἄκρος. ἄκρα (ορρ. μέσοι) 55,30 δὲ μέσος (sc. δρός syllogismi) πρὸς τοὺς ἄκρους 710,11 ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις 684,25 ἐπ' ἄκρου ἔχοντος 641,20 τὸ ἄκροταν τῆς μαθηματικῆς 220,14 ὁ τέλειος φυσικὸς κατὰ τὸ ἄκροταν τὸ ἑντοῦ μεμνήσεται καὶ τῶν ἀκινήτων αἰτιῶν 301,5
 ἀκτίς 25,8 642,15.17 698,14
 ἄκυρρότερος (ορρ. χωριώτερος) 787,12
 ἀκώλυτος. (θεοδος) 618,24
 ἀκώλυτως 499,4 570,12
 ἀλήθεια. καὶ αὐτῷ δοκεῖ καὶ τῇ ἀλήθειᾳ 346,1 ἐν τοῖς πρὸς ἀλήθειαν (de Parmen.) 22,3 al.
 ἀληθεύειν 133,22 209,23 222,26 ἀληθεύοντα
 ἀξιώματα 309,29
 ἀληθής. ἀληθέστερον 745,26
 ἀληθῶς 54,16 (?) 180,15 ἀ. μέν, οὐκ εἰδότως δὲ 575,29
 ἀλιεύεις. οἱ ἀλιεῖς τοῖς λίνοις προσπλέκουσι τὸ μαδιβόδον 660,28
 ἀλισκευθαί. αὐτὸς τοῖς σαυτοῦ πτεροῖς ἥλως 577,3 ἐλακνέαν 762,15
 ἀλκυών 311,10
 ἀλλά. εἰ καὶ μὴ κατὰ ἀτομόν τι, ἀλλὰ ἐν πλάτει 120,31 171,23 223,18 (sed ἀλλ' οὖν K). 26. similiter δὲ οὖν 71,10 134,22 401,27 etc. δὲ οὖν γε 293,6 δὲ οὖν πάντως 105,13 δὲ οὖν δῆμας 199,8 οὐδαμῶς δὲ λαλως, δὲ οὖν ἐν αὐτῷ τῷ κινητῷ 375,23 φθορᾶς οὐ πάσης ἔστιν θεῖν τὸ ποιητικὸν αἴτιον, δὲ οὖν τὸν χρόνον μόνον 768,1
 ἀλλάσσειν 823,10 882,6
 ἀλλαχοῦ 189,13 541,19 etc.
 ἀλλήλων. ἐξ ἀλλήλων λέγεται (τὰ ἐναντία) τῷ μετ' ἀλλήλα εἶναι 111,30 αἱ 842,27 ἀλλοθεν. οὐδαμόθεν δὲ λοθεν ἡ (cf. 547,12 εἰ μή) 541,15
 ἀλλοθί που 738,31
 ἀλλοιότερος 199,7 392,24
 ἀλλοίωσις κοινὸν δνομα πάσης τῆς κατὰ τὰς ἐναντίας ποιότητας μεταβολῆς 350,23
 ἀλλοιωτικός. (ποιότης) 424,22 (δύναμις) 355,12 (κίνησις) 198,34 199,8
 ἀλλοιωτός 350,16 sqq. 385,19
 ἀλλος. de eadem re dicitur κατὰ ἀλλο εἰ δὲ ἀλλοιος 530,28 sqq. δὲ λαλων (v.l. δλγων) ζψων 317,2
 ἀλλοτε μὲν ... ἀλλοτε δὲ 354,22 ἀ. δὲ λαλων 114,1 ἀ. ἐξ ἀλλης ἀναρμοστίας 114,3
 ἀλλότριος 139,21 sqq. 447,2 sqq.
 δὲ λαλως τε, δὲ λαλως τε καὶ, καὶ ἀ. δὲ λαλως ... καὶ ἀ., ἀ. μὲν ... ἀ. δὲ sexcenties
 ἀλογος. (ζψω) 317,12 etc. (ψυχή) 30,17 191,13 αἱ διογον τὸ νομίζειν κτλ. 325,3 διογόνον ἔστι c. infin. 318,18
 δὲ λόγως 893,8
 δὲ λαλως 307,3 sqq. 313,26
 δὲμα τῇ φύσει 254,16 δὲμα τῷ εἰπειν ταῦτα σχήματά τινα ἐννοῶ 455,20 δὲμα γάρ (τῷ add. t.) κύκλον εἰπειν πεπερασμένον εἰπον 438,8
 δὲμαξα 835,3
 δὲμαρτάνειν 62,9 221,28 263,24
 δὲμάρτημα φύσεως 310,12 318,17
 δὲμαρτία 62,20 316,11
 δὲμβλύς. τὸ ἀμβλύ 26,5 τῶν μαγγιρίων τὰ ἀμβλύα 647,1 δὲμβλύτερον 849,23
 δὲμεγέθης 401,4 sqq.
 δὲμειβειν τόπον 541,28 544,6 562,5
 δὲμειψις 567,16
 δὲμέλει 3,9 220,31 326,31 499,19 774,9 852,13 ἀ. γοῦν 134,29 152,9 ὥσπερ ἀ. 26,28 97,13 296,18 516,8 569,10 892,16
 δὲμελειν 229,7
 δὲμέρεια 820,22
 δὲμέρης 391,29 etc.
 δὲμέριστος (ορρ. μεριστός) 416,3
 δὲμερίστως 93,4
 δὲμεσος 811,12 οὐ γάρ ἀ. η εἰς τὰ ἐναντία μεταβολή 427,29
 δὲμέσως 23,16 115,26 sqq. 644,4 sqq. 762,33
 δὲμεταβληγσια 797,12 903,16

ἀμετάβλητος 29,8 214,10 434,17 ἀ. κατὰ πᾶσαν μεταβολὴν 53,22. 31 54,6
 ἀμεταχινῆτος 517,8
 ἀμετρία 418,22
 ἀμιγής 833,8
 ἀμιλλᾶσθαι 794,24
 ἀμνημονεῖν 234,9
 ἀμοιβαδόν 691,33
 ἀμορφός 82,4 114,8
 ἀμουσία 145,11 163,29
 ἀμουσίος 144,28 sqq. 163,19
 ἀμπελογενής (Empedoclea imitatio) 322,22
 ἀμπελός 273,1 244,21
 ἀμπελοφόρος. (χωρία) 273,7
 ἀμυδρός. (δύναμις) 423,9 ἀμυδρότερος 189,15
 323,9 355,11 420,31 423,11
 ἀμυδρῶς 537,6
 ἀμφὶ. οἱ ἀμφὶ Παρμενίδην κτλ. 50,25 57,15
 86,21 cf. περὶ¹
 ἀμφίβολος 32,13 206,8
 ἀμφορέως 97,15 190,14 527,18 sqq.
 ἀμφοτέρως 37,3 66,28 etc.
 ἀν. I. 1) εἰ πεπερασμένον Παρμενίδης ὑπετίθετο τὸ δὸν εἶναι, Μέλισσας δὲ ἄπειρον,
 οὐκ ἀν οὐσίαν αὐτὸν ὑποτίθεται δύνανται
 40,8 cf. 308,30 442,16 564,6 861,22
 ad 18,23 2) ἔνθα ἀν πέφυκεν ἡ δλότης
 εἶναι τοῦ πυρός, ἔκει πέφυκεν καὶ ὁ σπινθήρ εἶναι 436,19 3) οὐκ ἀν, οἷμα, νοῦν
 ἔχων τις ἔρει 571,19 (at cf. 572,1 sq.)
 ad 406,8 ἀν ἔσται 904,17 4) a. δ ἀν
 τις ἡπόρησε ..., τοῦτο καὶ ἀπορεῖ καὶ ἐπιλύεται 213,14 εἰπε γὰρ ἀν τις 71,25
 213,15 ἡπόρησεν ἀν τις 46,1 142,26
 230,21 482,21 740,2 b. καὶ οὐδέν γε
 θυμαστόν διπερ δὲν ὑπώπτευσεν ἔκαστος αἰτιον τοῖς ἀλλοῖς τοῦ εἶναι, τοῦτο
 εὐθὺς καὶ θεὸν ὑπονοῆσαι 213,28 214,3
 407,22 διπερ δὲν ... ἦν (ἢ τ) 397,28 —
 οὐκ ἀν ἔτι ἐλούσατο 269,10 οὐκ ἀν ...
 ἐνόμισεν 183,20 c. εἰ γὰρ ταῦτον ἦν αἴτιον εἰπεῖν καὶ προσεχές, πᾶν αἴτιον προσεχές ἂν ἦν 250,9 sim. 305,14 etc. εἰ
 βουληθεῖμεν ἥγομεν δὲν 162,25 etc.
 δὲν ἔμελλον 116,26 εἰ διος ὡς διος δρᾶ
 δ ἀτρ, τὰ αὐτὰ δὲν ἔδει πάθῃ πάντας πάσχειν 425,7 (at cf. 506,9 635,11 ἔδει γε
 672,2) εἰ κατὰ μέρος παρῆγεν δὲν θεὸς τὰ
 πράγματα, τι ἀν προϋπέστησεν; 138,26
 saepe deest particula (cf. ad 14,30), ve-
 lut 62,18.25 111,29 ad 102,28 183,20 etc.;

adsumenda ex proxime superioribus 305,
 15 (ἥρετ) II. 1) ζθεν γὰρ ἀν βουληθῶ
 λαμβάνω τὴν ἀρχὴν 410,14 sim. 2) εἰ
 μὴ χρησμεθα... οὐκ ἀν συνάξωμεν (συ-
 νάξουμεν τ) 752,18 III. e. optativo po-
 tentiali sexcenties, sed saepe etiam in
 libris omnibus deest, neque ego neque
 t semper addidimus. de formula ἀπορη-
 σειν ἀν τις (137,16 141,6 152,2 198,
 9 etc.) praeter adnotata ad 16,10 cf. ad
 102,24 578,5 (τάχα οὖν τις εἶποι 435,4)
 iteratur 630,12 (ώς ἀν ... εἰποιεν ἀν):
 ex praecedentibus adsumendum videtur
 526,5 elliptice (ἀν εὐλογῶν scil. εἰπε)
 161,31 -- c. optat. futur. v. ad 197,22
 550,28 561,1 580,5 582,28 639,24
 692,23 832,16 IV. τεκμήριον ποιεῖται
 ... τὸ μηδὲ ἀν ἄλλως δυνηθῆναι κτλ.
 359,15 (cf. 363,17) διὰ τὸ μὴ ἀν εἶναι
 κτλ. 623,12 cf. 118,26 220,28 432,2
 433,4 578,17 579,17 630,16 637,30
 643,22 οὐκ ἄρα ἀνάγκη, εἰ ἡ τέχνη ἐνεκά
 του ἐποίησε, τὸ αὐτὸν καὶ ὑπὸ τῆς φύ-
 σεως εἰ ἐπεφύκει, ἐνεκά του ἀν γενέσθαι
 310,14 corrupta ἤδύνατο ὑποστῆναι ἀν
 579,7 V. ως μὴ ἀν ἄλλως γενέσεως γε-
 νησομένης 628,5 ως δὴ μὴ ἀν ἄλλως
 γενέσεως γενέσθαι δυναμένης 608,28 οὐκ
 ἀν διον ἡ τέλειον κληθέντα 475,19 cor-
 ruptum videtur ἀν 272,23 cf. δάν, ως.
 ωσπερ.
 ἀν c. coniunct. 410,1 650,18 665,14 ἀν ἄρα
 elliptice 262,22 cf. ad 495,3 687,21
 ἀνὰ μέρος 88,7 128,32 357,23
 ἀναβαίνειν 374,7
 ἀνάβασις 373,20 374,6 383,23 720,29
 728,11
 ἀναβλαστάνειν 516,19
 ἀνάγειν ἐπὶ μίαν ἐναντίωσιν καθολικωτέρων
 πάντα τὰ ἐναντία 91,19 εἰς ὀρισμόν τινα
 τὸ διὰ τὸ ἐστι 297,6 ὑπὸ τὰς δύο ταύτας
 ἀρχὰς πάντα τὰ γινόμενα 163,15 εἰς τὴν
 τῆς ὅλης ἐννοιαν 162,29 ἐν ποιῷ τρόπῳ
 τῶν αἰτίων ἀνάγονται 266,15 281,2
 ἀναγκάζειν 377,8 404,11 486,6
 ἀναγκαῖος. τὸ ἀναγκαῖον ἔχει δ λόγος 149,10
 ἀναγκαῖως 80,7 84,8 234,13
 ἀναγκαστικός 417,14 493,24 ἀναγκαστι-
 κώτερος 416,29 417,22
 ἀνάγκη. ἔξ ἀνάγκης 57,28 al. ἀνάγκη 437,
 14 650,1

ἀναγινώσκειν 268,25 246,9 338,6 543,23
711,20 τὴν λέξιν 288,1
ἀνάγνωσις 711,23 28 717,1
ἀναγράφειν. ἡ πλευρὰ ἀφ' ἡς ὁ τετράγωνος ἀριθμὸς ἀναγράφεται 393,18
ἀναδέχεσθαι 154,11 534,21 535,21 536,12
506,4 722,14
ἀναδιδόνται. κρατῆρες πυρὸς ἀναδίδονται 447,4
ἀνάδοσις 884,16
ἀναθυμίας 16,8
ἀναιρεῖν ἐκ τῶν δυτῶν 169,28 174,27 etc.
ἀνήρει δὲ ἔστι χενόν 663,17 ἀνελῶν δὲ
οὐκ ἔστιν ἀσώματος (όπος) 505,10 ἀναιρεῖσθαι 128,3 181,23 ἀνήρηται 96,14 al.
ἀναίρεσις. ἀναιρέσει τῶν δηλῶν τὰ ἄσηλα
κατασκευάζειν 609,1 cf. ad 163,1 319,21
ἀναιρετικός. (ἔαυτον) 460,25
ἀναίσθητος 876,10 (χρόνος) 762,28
ἀναίτιος. ἀναίτιά φαμεν τὰ κατὰ τύχην
277,1,3
ἀνακαθαίρειν. ἀνακαθαίρεται τὰς τῶν παλαιῶν ψευδεῖς δόξαις 194,7 709,2
ἀνακάμπτειν 94,11 382,17 393,24 639,
27 sqq. 640,2
ἀνάκαμψις 313,6 τῇ ἀνακάμψει τῶν πραγμάτων 432,16
ἀνακεφαλαιοῦσθαι 168,4 246,24
ἀνακλᾶν 233,13
ἀνάκλασις 227,2
ἀνακόπτειν 424,1
ἀνακρούειν 201,30 646,17
ἀνακυκλεῖν. τὴν δεκάδα αὐτῆς εἰς ἑαυτὴν
ἀνακυκλεῖσθαι 473,18 πάλιν εἰς τὸ αὐτὸν
ἀνακυκλήσομεν τὸν λόγον 535,24 πάλιν
τὸν αὐτὸν ἀνακυκλήσομεν λόγον 538,5
πάλιν καὶ πάλιν ἀνακυκλεῖσθαι 820,31
ἀνακυκλοῦντα intr. 812,23
ἀναλαμβάνειν τὰ εἰρημένα 336,28 τὰς
δέξεις 186,14 τὸν λόγον 248,16 etc.
ἀνάληψις 303,5 764,14
ἀναλίσκειν. ἀνάλωσε 181,26
ἀναλογεῖν 91,34 168,8 366,24 788,7
ἀναλογία 213,8 κατὰ ἀναλογίαν 162,21
166,13 219,6 πρὸς ἀ. 163,5
ἀνάλογος 114,25 241,30 419,19
ἀναλόγως 53,4
ἀναλύειν 160,9 ἀναλύσεις (v. l. διαναλύσεις)
160,7 ἐξ αὐτοῦ (sc. τοῦ ἀπείρου) γάρ γινεσθαι καὶ εἰς αὐτὸν ἀναλύεσθαι πάντα
493,14 ἀναλυθέντα εἰς πῦρ 433,6 cf.
διαλύειν

ἀνάλυσις εἰς διαίρεσις diff. 104,24 κατ' ἀνάλυσιν 382,16 εἰς ἀλληλα τὴν στοιχείων ἀνάλυσις 405,7
ἀναμιμνήσκειν. ἀναμιμνησκόμενος 853,31
ἀναμνησθῆναι δεῖ ὃν κτλ. 559,27 ἀναμνήσθη 854,1
ἀνάμνησις 854,2 ἐξ ἀναμνήσεως 853,32
ἀνάντης. ἀναντες (opp. καταντες) 370,6
376,4
ἀνάπαλιν ἡ ἀκολούθησις 334,10.13 ἀνάπαλιν τῇ τάξει τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν προβλημάτων 259,14
ἀνάπλασις 876,32
ἀναπληροῦν 640,10
ἀνάπληρωσις (dist. αὔξησις) 560,1 609,20
628,14
ἀναπνεῖν 615,24 391,7 sqq.
ἀναπόδεικτος. (ὑπόθεσις) 627,21 823,26
ἀναποδεικτικός 628,16
ἀναποδίζειν 393,20.27 467,20
ἀναποδισμός. κατὰ ἀναποδισμὸν . . . διεύων 383,5
ἀναρροστία 113,11 sqq. 114,2 etc.
ἀνάρροστος 13,4 116,10 201,21
ἀναρροφᾶν. ἀναρροφώντων (v. l. ἀναρροφούντων) 570,16
ἀναρτᾶσθαι. cf. ἀπαρτᾶσθαι
ἀναρχος 56,16 467,10 468,4
ἀνασκευάζειν 522,8 526,18
ἀνασκευαστικός 30,25 96,7
ἀνασκευή 552,10
ἀναστρέφειν. ἀναστρέφονται ἐφ' ἑαυτάς; αἱ σφαιραι 690,7 ἕοικε ταῦτα πρὸς ἑαυτὰ
ἀναστρέψειν 878,26
ἀνατέλλειν. (τὸν ἥλιον) 313,20^o 755,33
ἀνατιθέναι 265,13 326,24
ἀνατολή 455,10 736,25 849,5 ἐπ' ἀνατολάς 838,25
ἀνατολικός. τὰ ἀνατολικά 434,9 500,8
ἀνατρέχειν 37,5 64,4 etc. πρὸς τὸ προσείμενον 411,15 ἀναδραμεῖν 15,5
ἀναφανεῖν. ὁ λόγος δὲ νῦν ἀνέφηνεν δὲ κτλ. 716,8 ἀναφανεῖται 337,24 536,13 ἀναφανόμενον 272,1 ἀναφανεῖσα 182,4
ἀναφέρειν 45,21.24 263,27.28 ἀναφέρεσθαι 36,11 236,13 307,4
ἀναφύειν. δοαι (ἀπορεῖαι) ἐκ τοῦ κακῶς λαμβάνειν κτλ. ἀνεφύοντο 526,22
ἀναχωρεῖν 294,7
ἀναχωρησις 294,6.8
ἀνδρείκελος μορφή 244,25

- ἀνδρεῖος. ὁ πάνυ ἀ. (opp. παῖς ἀσθενῆς) 692,29
 στήθει ἀνδρείῳ (cf. Empedoclis ἀνδρό-
 πρωρα) 314,19 ἀνδρειότερος 692,31 693,8
 ἀνδριαντοποιητικός 310,18
 ἀνδριαντοποιός 246,20 etc.
 ἀνδριάς 244,24 etc.
 ἀνείδεος ὅλη 332,30 al.
 ἀνειλιγμένως 20,5
 ἀνελλιπής 363,24
 ἀνεμός 86,30 οὐς αὐτοκίνητος 832,8
 ἀνεμοδίστως 235,17
 ἀνενδεής 188,5.29 194,13
 ἀνεξέταστος 54,10
 ἀνεξετάστως 265,26
 ἀνεπαισθήτος 23,13 (ἡρεμία) 902,38
 ἀνεπαισθήτως 766,25
 ἀνεπιστάτως 244,17
 ἀνεπιστημοσύνη 122,3 sqq.
 ἀνεπιστήμων 831,5
 ἀνεπιτήδειος 201,18 202,6
 ἀνεπιτήδειότης 131,35 201,33 202,15
 318,7 sqq.
 ἀνερμήνευτος 548,18
 ἀνέρχεσθαι. ἐπὶ τὸ κοινότερον 158,27
 ἐπὶ τὸ καθολικώτερον 166,24 ἐπὶ τὸ κα-
 θόλου 164,7 μέχρι τῶν στοιχείων 234,29
 ἄνευ 207,6 ἄνευ (= ἔκτος 220,34) ὅλης
 222,21 οὐ ἄνευ 501,24 τὸν τῶν ὡν
 ούχ ἄνευ λόγου ἐπέχει ἡ ὅλη 331,ὅ
 ἀνέχειν. οἱ τῶν ποταμῶν ἀνέχοντες λίθοι
 592,3 ἵνα ... ἀνέχῃ ὅρθιον τὸ σῶμα
 329,16 ἡ θάλασσα ... περιέχοιτο ἀν ύπο
 τῆς ἀνεχόσης αὐτὴν ἐπιφανεῖται, τῆς γῆς
 δηλονότι κτλ. 582,12 pass. 443,5.9
 575,31 680,4
 ἀνήρ. τὸ τοῦ ἀνδρὸς ὑπειλημμένον 651,4
 ἀνθέλκειν 437,18
 ἀνθρώπειος. (εἰδος) 130,11 148,10 780,6
 (σπέρμα) 320,19 (φύσις) 201,22 εἰ μὲν
 γάρ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ὅλη ταῦτα τῇ ἀν-
 θρωπείᾳ στερήσει 188,11 passim (velut
 232,1) confusum cum ἀνθρώπινος, quo
 non minus frequenter utitur Philoponus
 ἀνθρωπος. definitio 73,13.19 244,29 297,
 15 305,26 etc. ζῷον λογικὸν θνητόν, καὶ
 πρὸ τούτου οὐσίᾳ ἐμψυχός αἰσθητική 239,
 28 ζῷον δρθοπεριπατητικόν 534,15 λέγε-
 ται ὁ ἀ. καὶ αἰσθητικός εἶναι καὶ νοῦ καὶ
 ἐπιστήμης δεκτικός 514,26 τὸ ἐκ ψυχῆς
 καὶ σώματος 532,24
 ἀνίατρος 175,13 sqq. 177,7
 ἀνίέναι εἰς τὰς ἀργάς 522,1 ἡ ψυχὴ ἀνι-
 οῦσα καὶ κατιοῦσα 240,26
 ἀνιέναι. ἀνιεμένης (opp. ἐπιτεινομένης) 813,9
 ἀνιεμένων (opp. ἐπιτεταμένων) 114,1
 ἀνισόρροπος 677,25
 ἀνισος κίνησις 646,7 etc.
 ἀνισταχής κίνησις 678,13 etc.
 ἀνισταχώς 660,8
 ἀνιστήτης 359,21 650,28 695,2 d. ἐστὶ τῷ
 πλευρῷ πρὸς τὴν διάμετρον 359,32
 ἀνισοῦν 364,16
 ἀνιστάναι. ὅτε ἐκαθεύδησαν καὶ ὅτε ἀνέ-
 στησαν 715,23
 ἀνίσως 817,18
 ἀνίσωσις 626,17
 ἀνόητος ὁ κατὰ Ἀναξαγόραν νοῦς sim. 101,5
 106,21 etc. 397,14
 ἀνοήτως 429,21
 ἀνοικείότερος 256,14
 ἀνομογενής 121,7 654,29 686,5.29 782,
 24 sq. v. l. 686,17.25 cf. ἀνομοιο-
 γενής
 ἀνομοιεῖται 101,20 sq. 446,3
 ἀνομοιογενής 686,17.25 v. l. 121,7 782,24
 ἀνομοιομερής 48,2 88,3 104,27 113,4
 232,2 412,17 sqq.
 ἀνόμοιος 157,11.17 162,17
 ἀνομοιοσχήμων 677,2 694,29
 ἀνομοιότης 822,12
 ἀνομοίον. ἀνωμοιῶσθαι 162,12.14
 ἀνομοίων 162,19
 ἀνταλλάττεσθαι 324,24
 ἀνταποδιδόναι 76,12 90,25.27 363,18 sqq.
 603,4
 ἀνταπόδοσις 90,21 sqq. 91,5 93,16 603,7
 626,17
 ἀντειπεῖν 40,11 ἀντειρήκαμεν 79,26 cf.
 ἀντιλέγειν
 ἀντεμπίπτειν 547,19 579,13
 ἀντερεῖσθαι 692,1
 ἀντέρεισις 230,29 691,36 692,2
 ἀντεστραμμένως 461,22 468,21 469,7 etc.
 ἀντιβαίνειν 448,22
 ἀντίγραφον. τὰ πλείονα τῶν ἀντιγράφων
 540,25 τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων
 468,10 495,6 ἐν τισι (scil. ἀντιγράφοις
 vel βιβλίοις) 764,9 cf. βιβλίον
 ἀντιδιαιρεῖσθαι 144,8 196,18
 ἀντιδιαιρεσίς 26,11
 ἀντιδιαστέλλειν 66,5 90,7 258,2 395,10
 489,15 passiv. 284,5 457,27

ἀντιδιαστολή 300,6.16 457,28
 ἀντιδρᾶν 421,5.16.27 etc.
 ἀντίθεσις 255,5 al.
 ἀντικατασχευάζειν 81,24
 ἀντικεισθαι 58,11 518,27 859,24 al.
 ἀντικειμένως 655,8
 ἀντικινεῖν. (ἱλληλα) 886,25 passive 342,8
 351,26 355,15 sqq.
 ἀντικίνητος 355,15
 ἀντικρούειν 902,37
 ἀντικρὺς 83,12.25 565,22 584,1
 ἀντιλαμβάνειν 17,28 19,16 239,7
 ἀντιλέγειν 54,8 108,13 122,25 583,14
 ἀντιληπτικός 754,10
 ἀντιληπτός 417,16
 ἀντίληψις 386,27
 ἀντιλύπησις 228,19 329,25
 ἀντιμεθασθαι 522,15 547,13
 ἀντιμετάστασις 498,22 511,17
 ἀντιμετρεῖν 741,22 742,10 782,28 783,5
 ἀντιπάθεια 403,27
 ἀντιπαθής 403,27
 ἀντιπαλεῖν 639,25
 ἀντιπαραχωρεῖν 553,20 566,21 sqq. ἀντεπαραχώρησε 568,11 τὸ ἀντιπαραχωρούμενον 567,23 οὐδενός μοι ἄλλου ἀντιπαραχωρεῖ ἡ ἐπιφανεῖν 567,16
 ἀντιπάσχειν 352,6 355,19 362,22 sqq.
 ἀντιπεπονθότως 9,13 487,2 490,2
 ἀντιπεριέστασθαι 629,7 638,3 sqq. ἀντιπεριστῆναι 569,30
 ἀντιπερίστασις 597,26 619,4 624,23
 ἀντιπροσώπως 842,18 908,11
 ἀντιστρέφειν 58,9 sqq. 271,3 327,15 459,17
 752,10.16 cf. ἀντεστραμμένως
 ἀντιστροφή 66,9 336,17 ἡ σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφή 52,7 sqq. 57,1 58,5 62,9 etc.
 ἀντίστροφος. ἡ ἡροική ἀ. εἶναι λέγεται τῇ διαλεκτικῇ 6,27
 ἀντιστρόφως 658,19
 ἀντιτάττειν 596,13 402,31 904,18
 ἀντιτιθέναι 904,16
 ἀντιτυπία 558,2 661,31
 ἀντίτυπος 230,16 624,21 845,2
 ἀντίφασις 172,15 181,3 μόνη ἡ κατ' ἀντίφασιν διαίρεσις ἐπὶ πάντων ἀρμόδει τῶν δύτων καὶ μὴ δύτων 389,24 390,3 τὰ κατὰ ἀντίφασιν ἀντικείμενα 790,3 οὐδὲν ἔκφεύγει τὴν ἀντίφασιν 20,26
 ἀντιφάσκειν 818,13
 ἀντωθεῖν 570,3

ἀντώθησις 646,19
 ἀνύειν. οὐδὲν ἀνύουσιν 617,10 ἀγῶνα τέλειον φαμεν τὸν εἰς τέλος ἀνυπόθεντα 474,20 ἀχρόνως τὴν αὐτὴν (sc. βάσισιν) ἤνυσαν 691,20 ἥδε ἡ ὁδὸς ἀνύεται δι' ἡμέρας μιᾶς 802,29
 ἀνυπαρξία 755,21.28 760,17
 ἀνυπόθετος. ἡ πρώτη καὶ ἡ φιλοσοφία 27,7.12 32,16
 ἀνω. ἡ φαμὲν δπου τὰ κοῦφα φύσει φέρεται 500,6 ἀνωτέρω 49,14 127,3 τῷ ἀνωτέρῳ φήτῃ 415,21
 ἀνωθεῖν 289,18 627,11 667,30
 ἀνώμαλος 777,11
 ἀνωμάλως 777,17
 ἀνωνύμως 49,19
 ἀνώφορος 329,13.16 571,13 600,4 sqq.
 664,14
 ἀξιοπιστία τῶν προσώπων 32,13 90,11
 ἀξιος. γέλωτος ἀξια 458,30 ἀξιον ἀπορῆσαι 723,15 ἀπορίας 724,10 διὰ τὴν ἐκάστου ἀξιαν 313,8.10.27 cf. ἐπιστασίας
 ἀξιοῦν 71,4 230,21 261,1 sqq. 263,24
 347,20 576,26 sqq.
 ἀξιώματα. πρώτους φησὶ κατὰ φιλοσοφίαν οὐ τῷ ἀξιώματι πρώτους, ἀλλὰ τῷ γρόνῳ 174,15 *axioma* 823,25 sqq. ἀξιώματος τούτου κειμένου 191,9 ἡ λαμβάνει 99,26 703,14 λαμβάνει πρότερον δύο τινὰ ἀξιώματα 308,15 cf. προλαμβάνειν
 ἀσφ 33,26 45,20 cf. πολυάνυμος
 ἀσφιστία 389,11.14
 ἀσφιστος 321,13al.
 ἀσφιστως 833,16
 ἀπάγειν εἰς ἄποτον 42,5 78,9 453,13
 ἀπαγορεύειν. πρᾶξιν τινα τῶν ἀπαγορευμένων 261,2
 ἀπαγωγή. (εἰς ἄποτον) 476,10 650,17
 ἀπαθής 167,12 557,30 558,31
 ἀπαιτεῖν 268,14 289,11 531,15 535,15
 passive. 258,25 297,28 ἀπαιτητέον 504,20
 ἀπαίτησις 295,4
 ἀπαλλάττεσθαι 341,3 sqq. 347,18 351,15
 366,1 498,15
 ἀπαντᾶν 28,6 32,3 sqq. 83,20 171,23
 269,31 279,17.20 290,3 373,30
 ἀπάντησις 28,28 79,27 209,32 261,11
 554,19
 ἀπαξ 94,6 354,1 cf. καθάπαξ, προσάπαξ.
 ἀπαραλλάκτως 457,15 468,10 535,16
 ἀπαραμυθήτως 125,21

- ἀπαριθμεῖσθαι 241,18 246,17 247,12
257,23 263,6 etc. passiv. ἀπηριθμημένος
193,11 242,10 263,5
- ἀπαρ(θμησ)ις 167,5 259,14
- ἀπαρτάσθαι. ἀπηρτημένη πρὸ ἀνηρτημένῃ
coni. 47,22
- ἀπαρτίζειν. ἀπαρτίσας τὸν λόγον 386,18
ἀνευ συμπλοκῆς δριστικοῦ ῥήματος οὐκ
ἀπαρτίζεται λόγος ἀποφαντικός 43,17
- ἀπας εἰς ἄπαν 273,7 καθ' ἄπαν 332,15
ἀπατᾶν 479,5 ἀπατᾶται τις καὶ δὲ ἑαυτοῦ
796,13
- ἀπάτη 95,29 585,20
- ἀπεικάζειν 325,13 389,8 750,20
- ἀπεικόνισμα 316,24
- ἀπειναῖ. ἀνθρώπων δλον φαμὲν οὐ μηδὲν
ἀπεστι τῶν μορίων 474,18 cf. 478,4 sqq.
ἀπών 166,17 188,6 242,18 sqq. ἀπίνω
et ἀπών confusa 893,27
- ἀπειπεῖν. ἀπειρηκότες 410,10
- ἀπειράχεις 81,5 sqq. 100,32 sqq. 106,9 415,
16 429,11. 16 430,8 810,24 815,12
- ἀπειρία. *imperititia* (λογικῆς ἐφόδου κτλ.)
43,25 (διαλεκτικῆς) 169,16 174,18 cf.
170,7.22 *infinitus* 22,20 391,22 392,5 etc.
(τοῦ ἀριθμοῦ) 489,24
- ἀπειροδύναμος 768,20 797,24
- ἀπειροπλασίων 419,22. 25
- ἀπειρος. *imperitus*. παντελῶς ἀπειροι δῆτες
καὶ αὐτῆς τῆς Πλατωνικῆς λέξεως 49,20
infinitus. τοὺς διακτιλίους τοὺς μὴ ἔχον-
τας σφραδόνην ἀπέρους καλοῦσιν 474,6 sqq.
(όδος) 410,2 ἀπειρόν ἐστιν οὐ δεῖ ἔξω τι
τοῦ ληγέντος ἐστιν εὑρεῖν 96,18 ἀπειρόν
φαμεν τὸ ἐστερημένον πέρατος 399,11 τὸ
ἀπειρον τοῦ ποσοῦ ἐστιν ἡ εἰδος ἡ μέρος
34,17 35,3 ποσὸν ἀδιεξίτητον 415,9 κατὰ
τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἀγνωστον 476,7 ἀδύ-
νατον ἐνεργεῖτε γενέσθαι 84,24 οὐκ ἐστιν
οὐσία 413,18 414,6 οὐκ ἔστι συμβεβηκός
414,1 λέγεται πενταγῶς 409,16 τὸ ἐπὶ¹
τὴν διαίρεσιν (ετ ἐπὶ τὴν πρόσθεσιν) ἀπει-
ρον 471,1 sq. τὸ κατὰ μέρεθος ἡ 406,24
κατὰ τὴν ἔκτασιν 406,25 408,20 τῇ ἔκ-
τάσει 864,6 τοῖς ἔσχάτοις 864,2 sqq. 866,2
κατὰ διαίρεσιν 469,3. 8 τῇ τομῇ 866,2
κατὰ οὐξησιν 469,2.8 κατὰ πλῆθος 408,20
409,5 οὐκ ἐστιν ἐπὶ τὴν ἔκτασιν ἀπειρον
μέγεθος 480,24 πᾶν μέγεθος ἐπ' ἀπειρόν
ἐστι διαιρετόν 98,14 cf. ἐπὶ. οὐ χρῶνται
τῷ ἀπειρῷ ἐν ταῖς ἀποδεξεσιν οἱ γεωμέ-
- τραι, ἀλλὰ διὰ τοῦτο λαμβάνουσι τὴν ἀπει-
ρον, ἵνα ἐξηὶ αὐτοῖς δῆται ἢν βούλωνται
ἀφαιρεῖν ἐξ αὐτῆς πεπερασμένης 483,3 cf.
491,24 sqq. ἀπειρότερος 429,18
- ἀπελέγειν 54,16
- ἀπεράτωτος 515,19 519,22 520,14. 20
- ἀπεργάζεσθαι 557,24
- ἀπέρχεσθαι 269,5 ἀπεργάμενος ἀγωνίσα-
σθαι Ηλύμπια 324,21
- ἀπέχειν τοῦ τέλους 280,7
- ἀπήχησις 47,1 792,8
- ἀπιέναι 240,21 297,26 374,11 715,17
- ἀπίθανος 639,12 640,5
- ἀπιστλα 611,6 sqq.
- ἀπλανής. (σφαῖρα) 220,13 441,21 485,13
494,5 557,3
- ἀπλατής 27,19 641,23 722,3 800,14 844,31
- ἀπλότης 883,15
- ἀπλούν. ἀπλούμενος de aere 233,18
- ἀπλοῦς 616,24 etc. δεῖ τὰς ἀπορίας κτλ.
ἔλεγχειν, ἵνα μὴ μένουσαι ταράττωσι τὸν
ἀπλουστέρους 33,10 ἀπλουστέρα τῷ δῆται
καὶ φυσικωτέρα αὐτῇ ἢ ἐπιγείρησις 863,18
- ἀπλῶς 883,14 al.
- ἀπό: είτα τὸ ἔφεξης ἀπ' ἀλλῆς ἀρχῆς 141,
13 ὡς ἀπὸ ἀλλῆς ἀρχῆς 540,14 δεύτε-
ρον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς 99,33 cf. 105,26 οἱ
ἀπὸ τῶν μαθημάτων 98,13 ἀ. μέρους
495,15. 20 διέργηται ἀπ' ἀλλήλων 100,34
101,1 106,25
- ἀποβαίνειν 278,21 288,25 290,27
- ἀποβάλλειν 161,27 190,12 342,18 860,21
ἀποβαλλόντα et ἀποβαλόντα confusa 115,4
- ἀποβιάζεσθαι 642,21
- ἀποβλέπειν 187,1 241,21 242,6 407,13
- ἀποβολή 132,17 183,17 184,5
- ἀπογεννᾶν 25,24
- ἀπογίνεσθαι 73,1 191,26 208,1. 15 213,2
458,22
- ἀπογινώσκειν. καλῶς ὁ Μέλισσος ἀπέγνω
τοῦ ἀπειρον τὴν κλίνησιν 438,12
- ἀπογράφεσθαι. τὰς ἀγράφους συνουσίας
τοῦ Πλάτωνος αὐτός ὁ Ἀριστοτελῆς ἀπε-
γράψατο 521,15
- ἀποδεικνύναι. περὶ τῆς οὐσίας τῶν οὐρα-
νῶν ἀπέδειξεν δῆτι ἐστὶν ἐτέρας τινὸς παρὰ
τὰ τέσσαρα στοιχεῖα 219,20 (cf. 24) 707,
22
- ἀποδεικτικός 221,4 (συλλογισμός) 346,19
(τρόπος) 528,11 (λόγων) 705,21 ἀπο-
δεικτικώτερος 9,20

ἀπόδειξις. ἀδύνατων πάντων είναι ἀπόδειξιν 206,9 εἰσὶ πολλὰ ἄπειρον κρείττονα πάσις ἀπόδειξεως τὴν πίστιν ἐν τῆς ἐναργείας παρέχεται 206,14 cf. ἐνάργεια
 ἀποδέχεσθαι 139,11.14 etc.
 ἀποδημία 259,29 260,1 269,11
 ἀποδιαιρεῖν 796,1 857,33
 ἀποδιδόναι 116,25 189,22 163,18 169,
 5 sqq. 170,25 172,30 173,32 182,9
 186,28 473,27 644,27 849,28 ἀποδι-
 δόμαν 215,8 297,8 298,18 631,1 cf.
 ad 661,1
 ἀποδοκιμάζειν c. infin. 584,26
 ἀπέδοσις 48,8 229,11
 ἀποθνήσκειν 236,14 297,24 529,10
 ἀποιοις 139,19 156,14 225,16 409,3 435,
 15
 ἀποκαθιστάναι. ἀποκαθίστησι 421,15 ἀπο-
 καθιστάσιν (-ῶσιν Mt) 421,24 ἀπο-
 καθίστασθαι 313,7 ἀποκαθαστῆναι 741,17
 ἀποχάρμυνειν 486,12 797,24 sq.
 ἀποκατάστασις 198,24.25 709,9 821,3
 848,2
 ἀποκείρομαι 279,1.6
 ἀποκλήρωσις. τίς ἡ ἀποκλήρωσις κτλ.;
 98,3 210,15 405,24 sqq. 408,8 429,27
 505,28 558,25 571,23 589,15
 ἀποκλήρωτικός 53,28 408,12 559,7 614,
 15 704,27
 ἀποκρίνειν 219,3 (τὰ περιττώματα) 310,
 19 τὸ δρῦσιν καὶ περατοῦν ἔκστον καὶ
 τῶν λοιπῶν ἀποκρίνον (fort. ἀποκρίνειν)
 515,12 ἀποκεκριμένον 672,29 ἀποκρί-
 νεσθαι, respondere, 299,29 300,2
 ἀπολαμβάνειν 128,28 209,5 sqq. 261,25
 342,22 362,3 580,10 τὸ ἐντὸς ἀπειλημ-
 μένον ἢ οὐ 573,23 cf. 576,6 579,
 23 etc.
 ἀπολείπειν 434,15 540,30 541,1 807,23
 ἀποληγεῖν 407,6 409,27
 ἀπόληψις 274,14 sqq. 363,3
 ἀπολλύναι. ἀπόλλυσι 459,5 etc. ἀπολέσαι
 459,4 ἀπώλοντο 260,11
 ἀπολογεῖσθαι 583,13 τοῦτο αὐτὸς ἀπολο-
 γεῖται (sc. ὁ Ἀριστοτέλης) διὰ τούτων κτλ.
 205,29 (ὑπέρ τινος) 41,21 205,19
 ἀπολογία 510,4 513,7 (ὑπέρ τινος) 186,
 28 584,4 ἡ κοινὴ πάντων ἀπολογία φη-
 σίν κτλ. 571,14
 ἀπολύειν. ἀποφάνεις ἀπολελυμέναι (diss.
 συλλογισμοῦ προτάσεις) 328,2

ἀπομάττεσθαι. οὐχ ὡς ζωγράφος κτλ. ὁ
 δημιουργὸς μιμήσαται μόνον ἀπλῶς καὶ
 μηδεμίαν κοινωνίαν ἔχοντα πρὸς τὰ ἐκεῖ
 εἴδη ποιεῖ τὰ ἐνταῦθα, ἀλλ' οὐσιωδῶς
 ἔχειν ἐν τούτοις ἀπομάττονται (ἀπομάτ-
 τεται em. t.) 402,19
 ἀπομιμεῖσθαι 402,16
 ἀπομίμημα 146,20
 ἀπονέμειν. cf. ἐπινέμειν
 ἀποξέιν 321,6 ἀποξέων 232,8 ἀποξέουσα
 231,2 ἀποξεσθέντων 156,31
 ἀποκαύεσθαι 235,27
 ἀποπερατῶν 56,20 410,8 413,8 460,
 21 sq. 763,19 sq.
 ἀποπιμπλάναι. ἀποπλῆσαι τὴν διά-
 νοιαν 639,6 ἀποπιμπλάμεθα 299,3 ἀπο-
 πιπλῶμεν 297,9, sed ἀποπιμπλαμεν 298,28
 ἀποπλανᾶσθαι 281,18
 ἀποπληροῦν 136,19 166,17
 ἀπόπτωσις 323,21 479,5
 ἀπορεῖν 150,24 al. ταῦτα ἀπορίσομεν 143,29
 πρὸς τὸν τοῦτο ἀποροῦντας 368,4 (πρὸς
 τι) 98,13 372,14 ἀπορεῖ ἐντεῦθεν εἰς τὸ
 πρότερον 312,22 ἀπορήσει γοῦν εἰς τὸν
 ναντίον, διτι μήποτε οὐκ ἔστιν δλως ἡ
 τύχη κτλ. 259,23 ἀπορήσειν (ἀπορήσῃ
 639,24) ἀν τις 137,16 etc. cf. ἀν III
 passim. τὸ πρώτον τῶν ἡπορημάτων 17,24
 ἔνθεν ἡ ἐπόλυσις τῶν ἡπορημάτων 263,15
 ἀπορεῖται πάτερον ... ἡ κτλ. 374,27 278,
 19 597,9 sqq. τοῦτο οὖν τέως ἡπορήσθω
 699,20
 ἀπόρευτος 409,18
 ἀπορητικῶς 136,12 138,1.29
 ἀπορία. διὰ τόπου ἀπορίαν καὶ τὸ μὴ ἔχειν
 ποῦ κινηθῆναι οὐ κινεῖται τὸ ἀπειρον 449,
 13 τούναντίον οὐ ἐβουλήθη κατεσκεύασεν
 ἡ ἀπορία 261,1 τὴν πρώτην ἀπορίαν,
 τὴν λέγουσαν κτλ. 380,25 συνήγαγεν ἡ
 δ. διτι κτλ. 383,7 376,26 ἡ δ. φεύδε-
 ται τοῦτο 484,22 τὰς ἀπορίας ἐπιλύεται
 (sc. δ. Ἀριστοτέλης) κτλ., ἵνα μὴ μένουσαι
 αἱ ἀπορίαι ἐνοχλῶσι τὸς πολλοὺς 484,
 5 sqq. cf. 33,10 ἀρχὴ εὐπορίας ἡ ἀπο-
 ρία 498,9
 ἀπορος 130,32 150,23 τὸ ἀπορον τὸ λέ-
 γον διτι κτλ. 373,28 etc. ἀπορώτερος
 617,14 642,10 871,7
 ἀπορρεῖν 104,12.16 884,8
 ἀπορρήγνυσθαι. ἀπορραγεῖη 499,22 ἀπο-
 ραγέντα 581,16

- ἀπόρρητος 581,16
 ἀπορρίπτειν 26,29
 ἀπόρροια 104,12
 ἀποσβέννυσθαι 352,6
 ἀποσος. (ὅλη) 401,4
 ἀποσπάσθαι 61,5 566,16 633,31
 ἀπόστασις 125,5 769,12 sqq.
 ἀπόστημα 289,19
 ἀπόστροφή 891,7
 ἀποσυλληφή. μηδὲ ὑπόστασις ἔστιν ίδια τῶν μαθημάτων, ἀλλὰ δὲλλων δῆτα τί ψυχή ἀπεσύλλησεν 306,10
 ἀπότασις. πρὸς Πλάτωνα αὐτῷ τῇ ἀ. 225,5
 ἀπότασιν πρὸς ὑπόστασιν coni. 906,29
 ἀποτελεῖν 18,9 42,20 46,29 sqq. 63,28 157,4 159,11 201,34 sqq. 213,8 216,12 273,10 328,5 etc.
 ἀποτέλεσμα 8,2.5 46,24 186,19 201,2 242,1 244,20 253,2 278,3.21
 ἀποτελευτὴν. εἰς ἡς (ἐνέργειας) τὸ ἔργον τῆς φύσεως ἀποτελευτῇ 474,24
 ἀποτελεύτησις 309,13 385,2
 ἀποτέμνειν 370,1 372,30 381,10 423,24 542,5 sq.
 ἀποτιθένειν. ἐν οὐδενὶ τῶν δητῶν ὥρισμένως ἔστιν ἀποθένειν τὴν κληνῆσιν 361,22
 ζητεῖ καλ. ἐν τίνι τῶν αἰτίων ἀποθετέον τὴν τύχην καὶ τὸ αὐτόματον 259,15. 22 τὸ ἀπειρον συμβολικῶς ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἀπετίθεντο 388,26 cf. 347,22 391,14 416,10
 σύνθενάν τις ἀπεκείρατο οὐ τοῦ ὑγῆναι ἐνεχεῖν, ἀλλὰ τοῦ ἀποθέσθαι τὴν κόρην 279,2
 ἀποτυγχάνειν. ἀποτυγχάνει καὶ οὐκ δεῖ κατορθοῖ 318,3 (τοῦ σκοποῦ) 201,22 262,27 265,17
 ἀπουσία 122,24 133,30 150,21 242,25 etc.
 ἀποφαίνεσθαι 14,5 177,16 200,33 396,30 498,10 sq.
 ἀπόφανσις 71,5 328,2 336,7 628,26 τὰς ἀποφάνσεις τῶν πραγμάτων καὶ τοὺς δρισμούς 479,24
 ἀποφαντικός. (λόγος) 43,17
 ἀπόφασις 72,14 (diff. στέργησις) 365,16 ἐπὶ παντὸς ἡ ἡ κατάφασις ἡ ἡ ἀπόφασις ἀληθής 456,23
 ἀποφατικός. (πρότασις) 281,18 284,20
 ἀποφατικώς 454,25 ἀρνητικώς καὶ ἀ. 754,17 (diff. στέργητικώς) 120,9
 ἀποφεύγειν. τὴν μὲν στιγμὴν κενὸν λέγειν οὕτοι ἀποφεύζονται, εἰς ἕτερον δὲ ἀπορέτον ἁμπεσοῦνται 617,14
- ἀποφράττειν 569,24 608,4 612,21. 25 699,11
 ἀποφυγγάνειν 627,6
 ἀπροσδιόριστος 628,26
 ἀπτεσθαι. θήντο τῆς φυσικῆς θεωρίας 387,12 182,13 20 184,17 365,6 ἀπτέσθω λυχνίας φλεξ 422,13 ἀπτόμενα (diff. κεχραμένα) 453,23 οὐδὲν φυσικὸν σῶμα σύνθετον ἔξι ἀπτομένων ἔστιν 439,1 cf. 438,28 446,5 sqq. τὸ σῶμα ἀπτὸν εἶναι φασιν 617,2 ἀπτὸν τὸ ἔχον βάρος; ἡ κουφτήτη 620,18
 ἀπωθεῖν 403,24
 ἀπώλεια 242,18 sqq.
 ἄρα. elliptice ἀν ἄρᾳ 262,22 εἰ ἄρῃ 842,26 εἰ γε ἄρᾳ 117,17 post εἰ μὴ 275,1
 ἄρα. ἀ. διοιώς ἀπαντα αἰτιά ἔστι τοῦ ἀποτέλεσμας; 278,2. 11 etc. ἀλλ' ἀ. μὴ κενὸν τοῦτο φήσωσι κτλ.; 572,7
 ἀράχνης 311,4 317,3
 ἀράχνιον 311,4
 ἀργία. ἔξι ἀργίας εἰς ἐνέργειαν 828,15. 30
 ἀργός. τὸ δύνασθαι τι καλὸν καὶ μὴ ποιεῖν οὐ θεῖον· ἡ γάρ φθονεροῦ τοῦτο ἡ ἀργοῦ 897,22
 ἀργύριον 272,26 274,16 al.
 ἀρέσκειν. τὸ ἐπιγείρημα οὐκ ἀρέσκει αἴτῳ 840,6 οὐκ ἀρέσκεται τῷ δόγματι 840,13
 ἀρθρον. (grammat.) 167,25. 27. 29
 ἀριθμεῖν. ἀριθμὸς διττός ἔστιν, δὲ μὲν ὡς ἀριθμῶν δὲ ὡς ἀριθμούμενος 718,24 εἰσὶ δὲ ἀριθμούντι τὰ πάντα ἐπιγείρηματα ὅπτω 516,29
 ἀριθμητικός. ἡ ἀριθμητική 227,9 οἱ ἀριθμητικοί 392,20 393,16 τὸν χρόνον ἀριθμητικὸν (ἀριθμητὸν mss.) τοῦ προτέρου καὶ θετέρου 738,16
 ἀριθμητός 160,23 sqq. 161,1 163,29 al.
 ἀριθμός. ἀ. τὸ ἐκ μονάδων συγχειμένον 415,8 οὐκ ἀ. ἡ δυάς, ἀλλ' ἐλάχιστος ἀριθμὸς δὲ γ' 743,16 οὐδεὶς ἀ. χωριστὸς τῶν ἀριθμῶν 428,20 417,6 δ. ἀ., δ τε ἐπὶ τῶν δακτύλων, αὐτὸς φημι δὲ ἀριθμῶν, δ τε ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν λαμβανόμενος, λέγω δὲ τῶν ἀριθμητῶν, πεπέρανται πάντας 428,14 cf. δακτυλικός. ἀ. ψ ἀριθμούμεν, δε ἔστιν δὲ ἐν τῷ ψυχῷ 740,9 αὗται εἴπ' ἀπειρον δ ἀ. 345,12 cf. 410,22 λέγομεν τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ θετέρα ἔσχατον μὴ εἶναι 864,5

- ἀριστερός 368,11 sqq. al.
 ἀρκεῖν 132,30 161,34 305,15 671,21 οὐ
 μόνον ἡρκέσθη (δ' Ἀριστοτέλης) κατασκευά-
 σσαι τὸν ὄρισμὸν τῆς κινήσεως, ἀλλὰ δεί-
 κνυσιν κτλ. 359,17 cf. ἀρκοῦνται 297,
 11
 ἀρκτικός, οὐ μεταλλύφυμεθα τὸν δὲ εἰς τὸν
 γάρ. ἔστι γάρ ἀ. 86,18
 ἀρκτώφος 566,26 sqq.
 ἀρμόζειν 18,13 114,4 216,11 245,12
 472,3 etc. forma ἀρμόττει 841,16 903,18
 cf. ἐφαρμόζειν
 ἀρμονία. (Λύδιος, Φρύγιος, Ἰάς) 46,27 113,
 13 sqq. 116,11 sqq. ἡ διὰ πασῶν ἀ. 245,7
 255,13
 ἀρμονικός. δ' ἀ. 227,10 ἀρμονική (sc.
 τέχνη) 226,27 227,24
 ἀρνεῖσθαι 458,23 565,14
 ἀρνητικός. ἡ 'ἀπολεπτεσθαι' ἡ μετὰ τῆς ἀρ-
 νήσεως 'μὴ ἀπολεπτεσθαι' 540,24
 ἀρνητικῶς 754,16
 ἀροτρον 331,16
 ἀρπάγιον 569,22 573,15 612,17 cf. κλε-
 φύδρα
 ἀρρην 168,8 187,27 194,11 580,9
 ἀρρύθμιστος 202,3. 16 212,7 sqq. 214,
 25
 ἀρρωστεῖν 715,16
 ἀρρωστία 883,18
 ἀρσενικός. δέ λόγος ὡς μὲν ἀρχὴ θηλυκόν
 ἔστι, ὡς δὲ λόγος ἀρσενικόν· διὰ τοῦτο οὖν
 τὰ δύο ἄρθρα κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἔταξε τό τε
 θηλυκόν καὶ τὸ ἀρσενικόν κτλ. 167,28
 ἀρτᾶσθαι 193,1 (cf. 189,16) 673,11
 ἀρτηρία. εἰ ἔσθιοντος ἐμπέσου τι τῶν ἔσθιο-
 μένων εἰς τὴν ἀρτηρίαν 289,17
 ἀρτι. de sgnfc. v. 760,20 sqq. ἐπὶ τοῦ μελ-
 λοντος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἔχρήσατο τῷ
 ἀρτι 762,24
 ἀρτιγενής. (βρέφος) 287,16
 ἀρτιος. ἀρτιον et περιττόν (defin.) 31,25 sqq.
 73,3 sqq. 224,16 (Pythagoreorum) 391,
 20 sqq.
 ἀρτίως 17,22 461,2 566,31 618,16
 ἀρτος 371,3 475,27 478,12 δ' ἀ. κινεῖ τὸν
 πεινῶντα 355,26
 ἀρύεσθαι 311,17
 ἀρχαῖος. (φυσικό) 234,21 etc. ἐκ τῆς τῶν
 πολλῶν ἀρχαίων δεξῆς 496,10 ἀρχαιο-
 τέρων 139,8
 ἀρχειν. δεξιά τὰ ἀνατολικά, ὡς ἀρχοντα τῆς
- κινήσεως 454,10 500,7 ἀρχόμενος τοῦ
 λόγου 526,15 ἀρχέσθω τὸ ὄντωρ μετα-
 βάλλειν εἰς δέρα 698,21 ἀδύνατον τὸν
 χρόνον μὴ ἀπό τίνος ἀρχῆς ἡρχθαι 428,
 24 ἐκ τῶν καθόλου ἀρκτέον τῆς διδα-
 σκαλίας 10,21 τῶν τεχνῶν αἱ μὲν ποι-
 οῦσι τὴν δλην, αἱ δὲ ἀρχουσιν αὐτῆς κτλ.
 238,10 sqq. δὲ ἀρχῶν ποιητικὸν αἰτιόν
 ἔστι τῶν πολιτικῶν πραγμάτων κτλ. πολ-
 λάκις γάρ φαμεν ἐν τῷ ἀρχοντι εἶναι τὸ
 ζῆν καὶ ἀπόδανεν 529,8
 ἀρχέτυπον 316,25
 ἀρχή defin. 7,32 148,20 171,10 τὸ τῆς
 ἀρχῆς σημαντόμενον διττόν ἔστι 52,28 λέ-
 γεται πολλαχῶς 399,3 sqq. ὡς στοιχεῖον
 59,29 χρονική εἰ πραγματική 52,28 sqq.
 56,24 59,17 sqq. 399,26 sqq. ὑλική 23,7
 κατὰ μέγεθος 399,27 ἐξ ἀρχῆς 570,29 κατ'
 ἀρχήν 320,7 cf. ἀπό. οὐδὲ τὴν ἀρχήν
 (adverb.) 597,13 ἡ τοῦ κινοῦ βίᾳ δει
 πληροῦσα τὸ κινούμενον οὐ παύεται μέχρις
 διν δαπανηθέντος τοῦ ἐν τῷ ἀμφορεῖ ὄδα-
 τος πληρωθῆ κάτωθεν ἀέρος δὲ αὐλός ἀπό
 τῆς ἀρχῆς, λέγω δὴ τῆς ἐν τῷ ἀμφορεῖ
 κεχαλασμένης 571,4 cf. αὐλός εἰ πέρας
 ἀρχικός 238,30 ἀρχικώτερος 9,21
 ἀρχιτεκτονικός. ἀρχιτεκτονικαὶ τέχναι δι-
 cūntur quae ἀρχουσι τῆς ὥλης 238,15 sqq.
 ἀρχοις δέστερος 10,7 109,6 137,1
 ἀσάφεια 238,28 394,17 565,20
 ἀσαφής 206,20 ἀσαφέστερος 206,18. 25
 ἀσαφέστατος 237,13
 ἀσαφῶς 535,3 538,3
 ἀσεβής. (δεξα) 293,13
 ἀσημος. λαλεῖ τις ἀσημα 290,21
 ἀσθένεια 200,18 876,28
 ἀσθενής. (παῖς) 692,29 ἀσθενέστερος 236,
 22 418,28 419,3
 ἀσκοπός. ἡ κίνησις οὐχ ἀσκοπός ἔστι τῇ
 φύσει 846,25
 ἀσκόπως 902,19
 ἀσκός 573,26 574,9 673,11 al.
 ἀστήρ 221,6 727,15. 30 al.
 ἀστρον 892,6. 11 894,9 al.
 ἀστρονομία 96,20 220,10 221,4 226,26
 227,6 sqq. ἀστρολογίαν φησιν (δ' Ἀριστο-
 τέλης) ἣν ίδιας νῦν ἀστρονομίαν καλοῦμεν.
 οὐ διεκέριτο γάρ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὰ
 δυνμάτα, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀμφω ἐφέ-
 ροντο 222,17
 ἀστρονόμος 220,18 221,8. 15

ἀσύγχλωστος. τὰ ἀσύγκλωστα συγχλώθειν
34,14 320,23 475,2 478,21
ἀσύγχριτος. (ὑπεροχῇ) 163,8
ἀσυγχύτως 20,9
ἀσυλλόγιστος. (συζυγία) 52,26 (ἀγωγῇ)
58,20 (λόγοι) 65,21 (συλλογισμός) 709,
32 (συμπλοκή) 710,1
ἀσυλλογίστως 29,30,31 58,4,21 65,19
713,9
ἀσυμμετρία 876,28
ἀσύμμετρος ἡ διάμετρος οὐ πλευρῆ
144,9 al.
ἀσυμμέτρως 693,17
ἀσυμπέραντος 66,8
ἀσυνήθης. οὐκάδεδύνατον οὐδὲ ἀσύνηθες καὶ
ἐπὶ τῶν συνεχῶν λέγειν τὸν ἀριθμὸν
724,4
ἀσυνθετία 113,11 sqq. 120,4 218,11
ἀσύνθετος 116,10
ἀσύστατος 44,18 143,9
ἀσφαλής. ἀσφάλεστερος 488,5
ἀσφαλῶς 230,15 269,14
ἀσχετος 533,4
ἀσχημάτιστος 114,8 120,25 190,7 515,
21
ἀσχημοσύνη 113,12 163,29
ἀσχολεῖσθαι. (περὶ τοῦ) 231,3 303,15
ἀσώματος 23,13 al. ἀσωματώτερος 653,5,21
ἄτε 814,18 τὸ πλατὺ ἄτε ὑπὸ πλείονος δέρος
ἀνεγύμνενον βραδυτέραν ποιεῖται τὴν τομήν
640,29 τὸ σημεῖον ἄτε δὴ θέσιν ἔχον κτλ.
735,21 ὡς ἄτε δὴ ἀμερίστως ἐν παντὶ¹
τῷ σπέρματι κτλ. τῶν λόγων τοῦ ζψου
ἐνόντων 93,4
ἀτελεύτητος 53,5 sqq. 411,12
ἀτελής 897,11 al. ἀτελέστερος 898,29
ἀτελῶς 170,10
ἀτεγνος 202,3
ἀτμητος 469,11
ἀτμιδώδης 625,18
ἀτμίς 23,17 307,4 371,18 698,12
ἀτμός 890,15
ἀτομος. τὰ πρῶτα σώματα, λέγω δὴ τὰς
ἀτόμους 397,11 cf. Δημόκριτος. (γραμ-
μα) 83,21 465,3 sqq.
ἀτοπία 170,23
ἀτοπος. καὶ οὐδέν γε ἀτοπον· οὐ γάρ κτλ.
171,18 ἐπίτησίς ἔστι τοῦ ἀτόπου τὸ ἀδύ-
νατον 37,18 πρὸς τὸ δεύτερον ἀτοπον, τὸ
λέγον κτλ. 373,7 (cf. 381,23), ubi conicias
ἀπορον cl. v. 28 ἀτοπώτερος 395,27

ἄττα (libri ἄττα) 41,5 561,17
ἀτυχής 280,15 cf. ἀφανής
ἀτυχία. ἀτυχία Trincavelli est supplemen-
tum 778,9, ubi scribendum videtur κα-
κοδαιμονίᾳ
αὖ. οὗτε—οὗτ' αὖ 571,29
αὐθίς 488,5 614,21 640,3
ἀυλος 300,9
αὐλός. πόθεν δὲ καὶ κατωφερὲς τὸ ὕδωρ
φύσει ὑπάρχον ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖται ὑπὸ
τῶν αὐλῶν τινα ἐμβαλλόντων καὶ δὲ' αὐτοῦ
ἀναρροφώντων; 570,15 sqq. 571,2 sqq.
αὐξάνειν ετ αὔξειν. prior forma rarius
occurredit. 430,8 461,20 544,4 812,13 sq.
850,2 cf. 584,20 626,1 627,14 etc. αὐ-
ξητός 351,7 385,20
αὐξησις 97,9 al.
αὐξητικός. (δύναμις) 355,12 877,27
αὔριον. ἡ νῦν ἡμέρα τῇ αὔριον εἶδει τῇ αὔτῃ
777,1
αὐτάρκης. αὐταρκες 233,7
αὐτίκα 874,3
αὐτοάνθρωπος 240,4
αὐτοάπειρος 411,1
αὐτόγνωσις 476,14
αὐτοζήφον 240,4
αὐτόθεν 223,1 329,21,30
αὐτοχίνητος 527,20 771,1
αὐτόματος 239,11 sqq. σύγχειται τὸ αὐτό-
ματον παρὰ τὸ 'αὐτό' καὶ τὸ 'μάτην'
290,2 sqq. 292,3 τὰ ἀπὸ ταύτομάτου ἐν
ἴαυτοῖς ἔχει τὸ αἰτιον, ἐν ίαυτοῖς δὲ δη-
λοντί κατὰ συμβεβηκός 275,16 τὸ κοινὸν
αὐτόματον ετ τὸ ίδιως λεγόμενον αὐτόματον
281,2 284,6 288,17 διαφέρει τὸ ἀπὸ²
ταύτομάτου τοῦ μάτην ἢ καὶ τὸ τελικὸν
τοῦ ποιητικοῦ 290,25
αὐτομάτως 281,8, 16 288,10 292,4 al.
αὐτοουσία 387,25 388,15 416,2
αὐτόπιστος 823,25
αὐτός. ἐξ αὐτῶν ὁν οἱ ἀναιροῦντες τὴν τύ-
χην φασι 260,21 οὐ ταύτον ἔστι τὸ πε-
περάνθισ τῷ ἀπεισθαι 494,19 al. τὰ τῷ
αὐτῷ ταύτῃ καὶ ἀλλήλοις ταύτα 357,16 al.
ταύτος sīm. v. ad 821,1
αὐτοφυῶς 512,12 633,18
ἀφαιρεῖν. εἰ διὰ τὸ μὴ βουλεύεσθαι τὴν
φύσιν ἀφαιροῦνται αὐτής τὸ ἔνεκδ του,
καὶ τῆς τέχνης ἀφαιρείτωσαν, εἰ δὲ μὴ
ἀφαιροῦνται τῆς τέχνης κτλ., ενδογον δῆ-
που μηδὲ τῆς φύσεως ἀφαιρεῖν 321,13 sqq.

- 318,19 158,2 εἰ δάψελοις ἔχ τῶν δύο πλευρῶν ἵσην τῇ μᾶς κτλ. 404,17.19
 405,2 οὐκέτι ἔστιν ἀφελεῖν ἀπὸ τῆς ἐτέρας τὴν ἑτέραν 404,24 passiv. 105,9
 405,5 806,4
- ἀφανής τοὺς ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀτυχῶν ἐξαιρόντης εἰς εὐδαιμονίαν μεταβαίνοντας 280,15
- ἀφανίζειν. ἀφανίσαι 459,28 passiv. 164,14 213,19 353,19
- ἀφεσις 261,9
- ἀφή 396,8 403,27 κατὰ τὴν ἀφήν 620,24
 ἀφή τὸ ἄλλο τι θιγγάνειν ἄλλου λέγεται 484,31'
- ἀφθαρτος 54,31 188,18 429,10
- ἀφιέναι 195,27 sqq. 261,7 385,23 612,26
 ἡ πατουμένη (sc. γῆ) καὶ πολὺν χρόνον μὴ βλαστήσασα μηδέν, εἰ ἀφεθεῖ τοῦ πατεῖσθαι, βλαστήσειν δὲν ἔχει πότες 273,9
- ἀφικνεῖσθαι 229,29 sqq. 320,15 642,13
- ἀφιλόσοφος. 144,29
- ἀφίκεις 278,19
- ἀφιστάναι. forma ἀφιστᾶν 571,25 intrans.
 ἀποστῆναι, ἀποστρέναι 47,28 sqq. 125,4
 177,16 846,21 865,23 769,12.16
- ἀφορᾶν 22,20 198,22 200,28 242,6 589,
 10
- ἀφορίζειν 59,21 243,26 444,11 601,24
 ἀφορεῖς 454,18 579,25 sed ἀφορίσεις 462,
 15 med. 406,23 514,17.19
- ἀφορμή 184,13 348,20
- ἀφρός 625,22
- ἀφυκτος 20,26
- ἀχανής. εἰς τὸ ἀχανές 640,3
- ἀχθός. φορτικόν τοὺς τοιούτους ἡγεύμεθα λόγους καὶ ἀχθός περιττόν 59,5
- ἀχρονος 649,9 al.
- ἀχρόνως 340,5 401,20
- ἀχώριστος 228,8 al. τῷ λόγῳ χωρίζομεν τὰ τῷ φύσει ἀχώριστα 489,18
- βαδίζειν 290,5 διδῷ βαδίζων 335,23
- βάθρον 211,14.15
- βακτηρία 530,13 sqq. 832,1 sqq.
- βαλβίς 902,39 sq.
- βάναυσος (τέχνας) 660,26
- βαρύτης 223,2 ἐπὶ τὸ κάτω κινεῖ 437,16
- βαρυτόνως perperat coni. t 463,23
- βασιλεύς. διὰ τὸ ἐπολέμησε τοῖς Τελλησιν ὁ βασιλεύς; 300,2
- βάσις. (τῶν πυραμίδων) 117,7 sq. (τοῦ τριγώνου) 500,17.20
- βαστάζειν 423,24 sqq.
- βαφεύς 114,4
- βέλος 639,26 sqq.
- βελτίων. βέλτιον 237,17 897,19 901,20
 βέλτιστον 237,17 ὡς βέλτιστε 571,15
- βία. ἡ τοῦ κενοῦ β. 569,18 ἡ πολυθρύλητος δὴ τοῦ κενοῦ β. 570,17 οὐ βίᾳ, δὲλλὰ φυσικῶς 355,5
- βιάζειν. med. βιαζομένου 324,1 passiv.
 βιαζόμενοι 170,23 βιάζοιτο 664,15 βιασθῆ 827,9
- βιαίος. (μονή) 449,13 450,1 βιαίστερος 680,5
- βιαλίς 827,10
- βιβλίον 269,4 sqq. τὰ πολλὰ τῶν βιβλίων (sc. Aristotelis) οὐκ ἔγει τὸ 'κατὰ συμβεβηκός' 756,8 cf. ἀντίγραφον
- βλάπτειν 283,8 572,16
- βλαστάνειν. βλαστάνουσα ἡ τῇ 198,35 ἡ σηπεδῶν οὐκ δὲν βλαστήσει κλίνην 208,3
 273,9 intrans. 273,3 sqq.
- βλάστητη 211,1 212,2
- βλέπειν. τῷ γε πρὸς ἀλήθειαν βλέποντι 569,
 19 δὲ βλέπων (ορῇ. ἡ τυφλός) 829,4
- βλέψαρον 877,10
- βοιηθεῖν 199,5 421,25.30
- βοιηθός. ἡ φύσις β. τῆς τέχνης 310,17
- βόρειος 454,15 500,10 839,26
- βοριαῖος 894,19
- βορρᾶς 839,24 894,16
- βοτάνη 403,25
- βούλεσθαι. ἐβούλετο sim. 613,4 672,3 685,
 24 etc. ἦβουλετο 59,29 ἦβουλήθη 775,25
- βουλεύειν 245,24 βουλεύεσθαι 320,30 sqq.
- βουλευτις 321,4
- βουλή. ἡ β. ἐνδεικτήστι φρονήσεως 321,2.
 18 γίνεται δὲν ἐνδεικταν φρονήσεως, ὥστε,
 ἐπὶ παρῇ ἡ τέχνη, βουλής οὐ δεῖ 268,15
 τὰ ὠρισμένα βουλῆς οὐ δεῖται 321,11
- βοῦς 244,21 314,18
- βραδυκινήτερος 680,31 819,5
- βραδύς 740,32 etc. βραδύτερος 646,8 sqq.
 740,33
- βραχύς. διὰ βραχέων πάνω καὶ ἀσαφῶς 535,3
 ἐπὶ βραχῷ 228,27 234,23 Εἴει καὶ τοὺς ἀργαλίους καὶν βραχὺ τοῦν (= καὶν κατὰ μικρὸν γοῦν 264,3) περὶ αὐτῶν διαλεχθῆναι 264,6
- βρέφοις 287,16

βροτός. μέροψ καὶ βροτός (pro exemplo τοῦ τῷ λόγῳ ἐνός) 41, 13
βύειν. βέβυσται 569, 31
βῶλος 403, 25 420, 31 442, 2 sqq. 443,
15 sqq.

Γ. σχῆμα ἑοικός τῷ Γ στοιχείῳ γνώμων
ὑπὸ τῶν γεωμετρῶν καλεῖται 392, 22
γάμος. οἱ Πυθαγόραιοι τὸν σ' γάμον ἔκάλουν
389, 1
γάρ. οὐχ ὡς ἀν τις γάρ ὑπολέθοι 187, 20
γάρ δὴ 273, 4 694, 2 al. γάρ εἰ γίνεται
saepere confusa, velut 598, 6
γαστήρ. τὴν γαστέρα λαπάξαι 290, 4 τὴν ἐν
τῇ γαστρὶ πέψιν 769, 24 τῆς διαστάσεως
(ι. διαστάσεως) τῆς γαστρὸς 699, 15
γε. καὶ εἴ τινα εἶη μῆ γενόμενα, σώματά γε
δημας δύνται, ἀνάγκη γε πάντως αὐτὰ ἀρχήν
τὴν κατὰ τὸ στοιχεῖον ἔχειν 59, 30 θαυ-
μαστὸν γε οὐδέν 167, 10 οὐδέν γε ἀπόπον
171, 18 καὶ οὐδέν γε διαφέρει 250, 13
εὐλογώτερόν γε δῆπου πολὺ 637, 5 καὶ
πρᾶτόν γε 229, 17 253, 11 καὶ ιδωμέν
γε πρῶτον 399, 9 κατά γε τοῦτον τὸν
τρόπον 347, 22 καίτοι γε 137, 21 καίτοι
γε κατά γε τὴν αὐτοῦ δόξην κτλ. 572, 27
εἴ γε 295, 15 al. δὲ γε 271, 7 al. καὶ δύον
γε ἐπὶ τῷ Ιδίῳ λόγῳ 165, 2
γελοῖος 206, 1 306, 7 314, 3 πάνυ γελοῖον
618, 9
γελοίως 236, 10
γέλως. γέλωτα διφτισκάνειν 457, 7. 14 ἀλλὰ
ταῦτα καὶ λέγειν γέλωτος ἄξια 458, 29
γένειον 283, 21
γένεσις. ἡ κατ' οὐσίαν (= ἡ οὐσιώδης 146,
4) γ. 146, 2 ἐν ταῖς κατ' οὐσίαν γενέσει
399, 34 τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορῷ 340, 30
354, 15 355, 13 τῶν φυσικῶν τε καὶ ἐν
γενέσει 437, 22 οὐδὲν τούτων κατὰ γέ-
νεσιν τὸ εἶναι ἔχει 300, 12
γενετή. ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός 206, 28 207,
11 829, 3
γενητός. γενητῆς καὶ φθαρτῆς οὐσίας 128,
24 de scriptura γενητός cf. ἀγένητος
γενικός. (αἵτια) 258, 26 γενικώτερος 111, 1
252, 13 270, 22 γενικώτατος 76, 17 99, 11
258, 26 150, 8 516, 24
γενικώς 898, 5
γεννᾶν 101, 26 143, 21 345, 15

γέννησις. συνάγομεν ἵππον καὶ δνον εἰς
ἡμίσουν γέννησιν 323, 28
γεννητικός 95, 24 237, 1 242, 4 297, 26 767, 9
(δύναμις) 208, 3 210, 27 355, 12
γένος. (τὸ πάντων τῶν κατὰ μέρος ἄθροισμα,
τὸ ἐν πᾶσι κοινόν) 12, 25 τὰ γένη οἰον ὅλη
ἐστι τῶν ὀρισμῶν 245, 1 ὅλης λόγον ἐπέ-
χειν τὰ γένη πρὸς τὰς διαφορὰς ὁ Πορ-
φύριος Ἐλεγεν 129, 12
γεώδης 329, 18 829, 16
γεωμετρης 144, 7 223, 24 392, 21 ὁ τ.
(Euclides) 393, 3
γεωμετρία καὶ ἀστρονομία ἀκριβέσταται τῶν
ἐπιστημῶν 96, 20 ἐν γεωμετρίᾳ τὸ πρῶ-
τον θεώρημα ὡς ἀξιωματικόν ἐν τῷ δευ-
τέρῳ παραλαμβάνεται αὐτὸν προαποδειγμένον διὰ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν, καὶ τὸ
δεύτερον τοῦ τρίτου (sic), καὶ ἐξῆς οὕτως
824, 4
γεωμετρικός 254, 28 429, 24 τοῖς μὴ διὰ
γεωμετρικῆς ἡγμένοις θεωρίας 455, 4
γεωμετρικῶς 227, 3
γεωργίς 273, 7
γῆ. γῆῶν καὶ γῆ 44, 8 μέσῃ τοῦ παντὸς γ.
γῆ 587, 5
γήινος 86, 32
γῆρας 200, 17 748, 31
γηράσκειν. οὐδὲν ἀδίστην γηράσκει οὐ πò τοῦ
χρόνου 754, 3 sqq. cf. καταγηράσκειν
γίγαρτον. πυρῆνες λέγονται κυρίως τὰ τῶν
ἔλαιων γίγαρτα 629, 16
γίνεσθαι. τὰ γενέμενα καὶ φειρόμενα 406, 4
ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας ἐγενόμην 691, 12
ὁ ἐν ἐπιστήμῃ τῆς φύσεως γενέμενος 239,
18, 20 γενέσθω μοι σφαῖρα χαλκῆ κτλ.
575, 22
γινώσκειν. ἀνάγκη καὶ περὶ τόπου γ. τὸν
φυσικὸν 497, 9
γλαφυρός 675, 18
γλαφυρῶς 599, 12
γλεῦχος 573, 26 574, 10 609, 29 623, 25
625, 11
γλίσχρος. τὸ ἐν τῷ μέλιτι γλίσχρον 560, 31
γλύκανσις 880, 1
γλυκύς. τὸ ἐν τῷ μέλιτι γλυκύ 560, 31
γλυφίς. (τοῦ βέλους) 640, 3
γνήσιος. πρὸς τοὺς γνησίους τῶν ἀκροστῶν
705, 23
γνώμων 392, 20 sqq. 393, 3 sqq.
γνωριμός 369, 13 γνωριμώτερος 369, 11. 15
γνωριμώτατος 783, 15 sqq.

- γνωριστικός 238, 4
 γνώσις. πᾶσα γ. οὐ μόνον τῶν εἰδῶν ἔστιν ἀντιληπτική, ἀλλὰ καὶ τῶν στερήσεων 754, 10
 γνωστικός 238, 21
 γνωστικώς 241, 22 242, 6
 γομφίος 307, 10, 12, 16
 γονεύς 247, 25
 γονή 23, 8
 γόνιμος 240, 19 τὸ γόνιμον 23, 8
 γοῦν 56, 8, 19 οὖτα γοῦν καὶ Ἀριστοτέλης ἀκίνητα καλεῖ κτλ. 57, 8 137, 1 ἐπὶ γοῦν τῶν ἀπλῶν κτλ. 119, 20 καὶ ἐνταῦθα γ. 257, 3 ἐν γ. τῷ διαιτῶν κτλ. 259, 19 καὶ εἰ μὴ ἡ προσεχῆς ὥλη ἐπὶ πάντων ὑπομένει, ἡ γοῦν πρώτη ὥλη κτλ. ὑπομένει 148, 13 199, 10 cf. 296, 17 297, 23 ἡ σώματά ἔστιν ἡ γ. ὡς θύμουστα πράγματα 160, 13 πάντα ἀπλῶς ἡ γοῦν τὰ ἔγκρισμα 476, 19 cf. ἀλλά, ἀμέλει εtc.
 γραμματικός. ὁ γ. 209, 9 382, 1 γραμματική 27, 24 131, 26 ἡ γ. 845, 10 γραμματικὴν τέχνην 209, 8
 γραμματιστής 321, 7
 γραμμή 222, 14 399, 15 sq. οὐ σύγκειται γ. ἐξ ἀτόμων γραμμῶν 465, 3 οὐ παραθέτει πλεινῶν στιγμῶν γεννᾶται ἡ γ., ἀλλὰ μίας δύσει 727, 24 γραμματική πέρατα τῶν φυσικῶν σωμάτων 227, 21
 γραμμικώς 219, 24
 γράφειν. γράφει καὶ ἐτέραν γραφήν ὁ Ἀλέξανδρος 356, 8 τὸ δὲ 'κομιζόμενον' γράφεται καὶ 'κομισθενός' 274, 22 cf. 213, 16 324, 17 ὁ γράφων τὸν κύκλον κέντρῳ καὶ διαστήματι 410, 15 cf. 905, 24 εἰ γραφεῖ ἐν ἐπιπλέω κύκλῳ 379, 4 ἐάν ποιήσω κύκλον καὶ γράψω ἐντὸς τετράγωνον 312, 12 404, 25 γεγραμμένην χείρα 323, 3 cf. σινδών
 γραφεύς *scirptor* 318, 7
 γραφή 78, 20, 23 διτή γέρεται ἡ γραφή 356, 3 540, 23 *accusatio* 31, 5
 γραφικός. μιμεῖται τὴν φύσιν ἡ πλαστική καὶ γραφική 316, 23
 γυμνάζειν. (τὸ λόγον) 119, 27 120, 21 502, 16 317, 11 549, 29 etc. (τὴν ὑπόθεσιν) 65, 4 (τὸ πρόβλημα) 57, 16 περφύκασσεν αἱ ἐρ̄ ἐκάτερα ἐπιγειρήσεις γυμνάζειν τὸν νοῦν 504, 14 ἐν ἀλλοις ἡμῖν γεγυμνασμένων ἵκανῶς τῶν τοιούτων θεωρημάτων 55, 26
 γυμνός. οὐδέποτε γυμνὴ εἶδους ἡ ὥλη γίνεται 59
 Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

ται 340, 26 τὴν ὥλην γυμνὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν θεωρήσαντες 575, 1
 γυμνοῦν. ἐάν γυμνωθῇ ὁ κύρος πατῶν τῶν ποιητῶν 666, 4
 γύναιον 691, 21
 γωνία 227, 2 233, 14 γωνίαι δρθαὶ εἰ ἐφεῖης (defin.) 333, 6 sqq.
 γωνιοῦν. τὸ γεγωνιωμένον τὸ ἴσοπερίμετρον σφαιρικὸν πολυγωνιτότερον 132, 4, 6 ἐννετέλον τὸ γεγωνιωμένον τῷ ἀγωνίᾳ 116, 30 117, 16

δαιμόνιος. θεῖν τι ἡ δαιμόνιον οὐσαν γρῦπα (τὴν τύχην) 266, 9
 δακτυλιαῖος 97, 11 sqq. 99, 29 103, 10 470, 11 571, 23
 δακτυλικός. τὸ ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν τούτων τῶν δακτυλικῶν (cf. ἀριθμός) συμβάνον 394, 5
 δακτύλιος 392, 4 sqq. 474, 4 cf. κρίκος
 δακτύλος 428, 14
 δᾶν h. e. δῆ ἄν. v. ad 449, 1
 δανείζειν. med. ὁ δεδανεισμένος 274, 12, 16
 δαπανᾶν 681, 8 sqq. 682, 2
 δασύνειν. αὐτά, καν μὴ Ἑγγ τὸ ἐ, δασυντέον αὐτά 890, 35
 δέ. εἴτε ἐπεφύκει μὲν πᾶν ἐκ παντὸς γίνεσθαι, μηδὲ νοῦς δὲ μόνος αἴτιος ἦν κτλ. 398, 6 ἐν τοῖς ἐνεκα δέ του 268, 4 καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τόπον δὲ κινήσεως 902, 34 ώς (ῶσπερ) ... οὖτα δὲ καὶ 576, 5 al. cf. οὖτας
 δεικνύειν. de forma δεικνύειν v. ad 108, 26 583, 31 584, 2 585, 4 607, 10 667, 11 δεικνύει 367, 7 δεικνύουσιν 607, 27 608, 3 612, 24 627, 10 629, 25 (scripsi δεικνύσι 607, 26 608, 1) δεικνύον 310, 30 ἐδείκνυεν 725, 18

δεικτικός 160, 24
 δειλία 841, 32 904, 26
 δεῖν. δεδεμένον 324, 22
 δεῖν. πρὸς τὸ δεῖν εἶναι τὸ ἀπειρον 485, 28 καὶ τὸ δεῖ περὶ τοῦ ποσοῦ λέγεται 578, 25 οὐ δεῖ βουλῆς 138, 30 161, 33 170, 12 268, 16 458, 27 δεῖσει αὐτῷ ἀλλοιο ἀπειρον τόπου 437, 6 δόξει κατὰ ἀλλοιο καὶ ἀλληγ ἔννοιαν ποτὲ μὲν τρεῖς, ποτὲ δὲ δύο δέον αὐτάς (se. τὰς ἀργάς) καλεῖν 144, 16 δέον αἴσιον 320, 31 446, 21 731, 12 τὸ

- δεῖσθαι ὑποκειμένου 97, 25, 29 158, 30
183, 6 573, 25 624, 2 al. ὁ εἰληφώς τὸν
τοιοῦτον ὄρισμὸν οὐ δεῖσθαι ἐξ αὐτοῦ τὰ
περὶ τῆς ὥλης συλλογίζεσθαι 329, 29 δεῖ-
εται ad 138, 4 574, 10 897, 29
- δεῖνα. ὁ δ. 259, 1 280, 5 ὁ δ. ζωγράφος
258, 27 τὸν δεῖνα 528, 21
- δεῖξις 186, 14 642, 30 893, 6 ἡ κατ' εὐ-
θεῖαν (cf. ἀδύνατος) δεῖξις 144, 8
- δέκα. τὰ δ. οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἢ πολλάκις
τὸν 784, 20
- δεκάχις 99, 28 742, 26 sq.
- δεκαλιτριαῖς. (βάρος) 423, 20
- δεκαπηγυαῖς 99, 28
- δεκάπηχύς 252, 32 253, 1 470, 16. 22 709,
26 777, 6
- δεκαπλασίων. (χρόνος) 648, 11 (λήγος)
431, 11
- δεκαπλασίας 419, 9 648, 12 sq.
- δεκάς 388, 29 473, 17 sq. 737, 7 738, 1
- δέκατος. τὸ δέκατον 470, 1 sqq. 777, 29
- δεκτικός 41, 27 63, 26 68, 3 71, 21 79, 7
146, 24 149, 12 sqq. 163, 11 232, 16 etc.
πᾶς τέπος σώματός ἔστι δεκτικός 408, 15
- δέν νον Democritea 110, 10 sq.
- δεξαμενή 419, 30 420, 32 586, 2 (e Platone)
5, 9 183, 20 516, 20
- δεξιός. τὸ δεξιὸν 368, 2, 5 cf. τέπος;
- δεέντως 79, 26
- δέσμιος. εἴ τις ἐν πόλει ἐλθὼν εὗροι τινὰ
δέσμουν 324, 18
- δεσπότης. ὁ ἵππος κατέβαλε τὸν δεσπότην
273, 13 281, 10 sq. cf. ἐπιβάτης
- δεύτερος. εἰ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον
327, 16 τὸ πρότερον — τὸ δεύτερον 325, 28
326, 31 609, 7 cf. 717, 24 sqq. ad 60, 14
- δευτέρως 491, 15
- δέγεσθαι 66, 30 406, 2 527, 16 534, 27. 28
536, 11 537, 26
- δῆ. τὸ νῦν δῆ λεχθὲν ἐπιχείρημα 54, 31
ὅταν — τότε δῆ (libri δῆ) 729, 23 cf. 728, 1
cf. ἀτε, δᾶν, λέγω, οὕτως, ως
- δηλαδή 407, 25
- δῆλος. δῆλη ἔστιν ἡ φύσις πάντα ἔνεκά του
ποιοῦσσα 319, 28 δῆλον ἐξ αὐτῶν τῶν ἡ-
τῶν 347, 1 δῆλον ἐξ ὧν ἐπέγγαγε 302, 15
de formula δῆλον ἐξ ὧν v. ad 42, 6 458, 25
571, 24 623, 6 891, 34 δῆλοντι et δῆλον
γάρ confusa 404, 22
- δηλοῦν 148, 25 149, 24 150, 19 153, 3 sqq.
442, 9 al.
- δηλωτικός 55, 8 sqq. 192, 8 330, 1 338, 11
456, 24
- δημιουργεῖν 14, 28 sq. 18, 24 231, 24. 26
232, 8 242, 1, 3 321, 16 337, 2 δημιουρ-
γεῖσθαι 204, 13 239, 18
- δημιούργημα 875, 8
- δημιουργία 13, 19 191, 15. 24 322, 11
- δημιουργίας. (φύσις) 18, 11 (αἰτία) 55, 2
(λόγοι) 516, 17 sq. cf. 111, 24
- δημιουργός 16, 27 55, 3 240, 5 sqq. 241, 28
- δήποτε 321, 26 434, 17
- δήπου. πρόδηλον δὲ δήπου ἔκεινο κτλ. 174, 7
οὐ γάρ δήπου 64, 1 (δή 68, 19) 422, 15
δῆλον δήπου δὲ 191, 16 saepissime post
enuntiationem conditionale, velut εἰ οὖν
ἀρχαὶ τὰ πρώτως συντιθέντα κτλ., αὐται
δήπου ἂν εἰεν ἀρχαὶ 159, 20 εἰ γάρ ἡ
δοκοῦσα αὐτῶν διεκρίσις δημας οὐκ ἔστι
διεκρίσις, δῆλον δήπου δὲ κτλ. 219, 14 cf.
120, 13 129, 5 154, 19 161, 16 179, 7 209, 13
211, 17 319, 6 321, 15 348, 22 352, 33
353, 1 sqq. 357, 19 435, 17 ἐπει τοτε
εὐδηλον δήπου δὲ τοτε 211, 31 similiter
(ἐπειδή) 174, 4 243, 27 δέταν οὖν κτλ..
οὐ δήπου 179, 7 183, 32 ὡς ἂν οὖν ἔγινοι
πρὸς τὸ δῆ, οὕτως συγχωνευτὶ δήπου κτλ.
161, 16 πόσιψ μᾶλλον τὰ μηδὲ τῇ ἐπι-
νοιᾳ γωρίζεσθαι δημάμενον οὐκ εὐδηλον
δήπου τῇ ὑποστάτει γωρίζειν; 227, 14 cf.
208, 10 209, 11 πολλῷ γε δήπου 503, 13
690, 25 712, 19 cf. πολὺς
- δήπουθεν. εἰ γάρ τὸν αὐτὸν δέξεται λάγον
τῷ δῆλῳ τὸ μέρος, καὶ τὸ μέρος δήπουθεν
ἀπειρον ἔσται 415, 1
- διά. ἐπειδὴ οὐκ ἐν τῇς πρώτης κτλ., διά
τοῦτο ἐπὶ τῶν τοιοῦτων κτλ. 146, 1 εἴτε
γάρ ταῦτὸν εἴη, οὐ παρὰ τοῦτο ἐν τῷ δῆ
κτλ., εἴτε μὴ εἴη ταῦτὸν δῆλη ἐπερον, ἔδη
δῆλοντο πολλὰ τὰ δῆτα 47, 17 δῆλη τί
δῆ οὐκ εἰσὶ συμβεβηκότα αἱ ἀρχαὶ τῶν
πραγμάτων, τὴν αἰτιάν προσέθηκεν 140, 26
δῆλον μέσου (grauiumata.) 215, 22 δῆλη ἀδυνά-
του δεινώνται cf. ἀδύνατος
- διαβιβάζειν. ἀμιλλώμενοι ποιὸν τάγμα πρό-
τερον πρὸς τὸν ἔσγατον διαβιβάζει τὴν
λαμπάδα 794, 25
- διαγίνεσθαι. χρόνος τις διαγέροντεν 685,
30, 32
- διαγώνιος 143, 10
- διαδέχεσθαι 644, 11 778, 10 823, 10
- διεδήλος 323, 19

διαδιδόνται 794,23
 διαδοχή 303,25 324,2 882,3
 διαζευκτικός. εἰ τὸν ἡ̄ σύνδεσμον δια-
 ζευκτικὸν λάβωμεν 7,21
 διάθεσις 131,33 sq. 213,9 214,7 217,27
 218,5 235,23 sqq. 358,22 845,17 29,31
 διαθηγή vox Democritea 117,12
 διαιρεῖν 67,8 71,18 83,14 84,6 127,3
 338,2 al. ὅτις δ. 98,14 διαιρεῖσθαι
 100,34 477,8 493,8 804,9 cf. διῃρη-
 μένως
 διαιρετικός. ἡ δ. τοῦ ποσοῦ ἔστι 413,20
 (opp. πρόσθετος) 459,17 (diff. ἀνάλυσις)
 104,24 (χατ' ἀντίφασιν) 170,8 ἐκ διαι-
 ρέσεως 143,5 170,8 διαιρέσιν ποιεῖσθαι
 248,17 al. χιτῶνα ἀπειρόν φρασὶ τὸν μὴ
 ἔχοντα διαιρέσιν 390,21
 διαιρετικός. (μέθοδος) 170,22 330,3 cf.
 διαλεκτικός
 διαιτᾶν. (περὶ τῶν προβλημάτων) 259,19
 (τοῖς λόγοις) 456,13.16 464,22 (τοὺς λό-
 γους) v. ad 459,1
 διακεῖσθαι. διάκειται καὶ μερόρρωται πῶς
 κατὰ τὴν στέργοιν τὸ ὑποκείμενον 218,3
 διακονικός. τοῦ διακονικοῦ πυρός 420,1
 cf. Schol. rec. Aesch. Proin. 253 (p. 202,
 29 Dind.)
 διακόπτειν 267,11 324,1 ίνα μὴ τὴν τοῦ
 λόγου συνέχειαν διακόψωμεν 561,27 passiv.
 235,18 sq. 236,1 856,31 882,3
 διακόσμησις 262,5 833,2
 διακρίνειν. διὰ τὸ τὰ θεράδα διακρίνει
 (= διακριτικὰ ἔστι) καὶ τὰ λευκά; 262,17
 τὸ νεῖκος οὐ διακρίνει τὴν φύλαν 136,26
 cf. 140,6 sqq. (τὸ τινος) 182,22 187,1 al.
 passiv. 88,10 101,12 183,11 222,18
 438,27 διακριμένα ἀπ' ἀλλήλων 66,29
 349,17 ἀλλήλων 249,31
 διάκρισις 222,25 552,26 al. δ. εἰ διαιρέσις
 confusa 219,8 sqq
 διακριτικός. (δύναμις) 610,22 τὸ λευκὸν
 διακριτικὸν δύνεις 92,13 402,1 κανόνα
 ἡμῖν παραδίδωσι διακριτικὸν 778,22
 διακυβερνᾶν. (πάντα) 407,17
 διακωμψεῖν 42,9 50,4
 διαλαμβάνειν. (περὶ τίνος) 192,26 194,15.
 17 219,2 302,17 339,10 607,6 τὸ φε-
 ρόμενον στᾶσι μεταξὺ διαλαμβάνεται 732,
 24 733,2.8 al.
 διαλέμπειν. τὸς ὄπωσον διαλέμψαντας
 ἐν φιλοσοφίᾳ 387,1

διαλέγεσθαι. διαλεγόμενον κινεῖν τὴν γειρά
 ἡ Ἐλκειν τῆς κεφαλῆς ἡ τοῦ γενεύου τρίχας
 268,1 de scriptura διειλέχθη et διηλέχθη
 v. ad 194,5 262,2 607,5 701,24
 διάλειμμα 696,29 700,20 al.
 διαλείπειν 733,29 sqq. 739,21 sqq. 792,2
 διάλειψις 883,31
 διαλεκτικός. (ἀπειρά) 169,16 (μέθοδος) v.
 ad 170,22 ἡ διαλεκτικὴ πάσις ὑποδένεται
 τὰς ἐπιστήμας 6,20 cf. 27,12
 διαλεκτος. λέγομεν τὴν φωνὴν στοιχείου
 εἶναι τῆς διαλέκτου 411,18 414,3
 διαλιμπάνειν 795,5.7
 διάλληλος. δοκεῖ διάλληλος ἡ δεῖξις 893,6
 διαλύειν. πᾶν ἐξ οὗ γίνεται εἰς τοῦτο καὶ
 διαλύεται 427,17 432,17 ad 481,11
 488,13 (v. l. ἀναλ.) 160,7 236,25 cf.
 Arist. Γ 5. 254,33
 διαμαρτάνειν 269,21 651,1
 διαμάχεσθαι. ταῖς προτάσεσι συγγωρήσαν-
 τες τῷ συμπεράσματι διεμάχοντο 81,20
 84,9
 διαμένειν 213,3 313,3 322,5 sqq. 391,11
 διάμετρος. (τοῦ παραλληλογράμμου) 393,4
 (τοῦ κύκλου) 378,17 (τοῦ παντός) 483,10
 ἀγγεῖλας κατὰ διάμετρον δια-
 τρήσεις ἔχον 608,2 cf. διάμετρος,
 ἀνιστῆς τετράγωνος
 διαμονή 313,1.2
 διανέμειν 440,26
 διανοεῖσθαι 685,30
 διανόησις 686,2
 διανοητός. ὁ Ἀριστοτέλης τὴν φυχὴν τόπον
 εἰδῶν τῶν διανοητῶν (διανοητικῶν M)
 καλεῖ 521,5
 διάνοια. ἡ δ. διωρθοῦσαι τὴν τῆς φωνῆς
 ἀσθένειαν 457,29 εἰ τις εἰς πάντα τὰ
 γινόμενα ἐπεκτείνει τὴν ἔκπτον διάνοιαν
 154,10 τῇ ἡμετέρᾳ διανοΐᾳ 266,9 ἡ διλη
 τοῦ ἥπτου διάνοια 238,9 cf. 48,15 175,
 26
 διανύειν. τὸ λοιπὸν (τῆς ὁδοῦ) διανύσαι
 732,27 φαμὲν τὴν ἔκλειψιν ἐν τῇ πρώ-
 τῃ ὥρᾳ τυχόν γενέσθαι, διότι ἐν πάσῃ τῇ
 ὥρᾳ διηγήσθη 816,1
 διαπλαστικός. (τέχνη) 197,35 353,31 sqq.
 354,2
 διαπλάττειν. τὸ ἄρτι διαπλασθὲν ἔμβρυον
 129,29
 διαπορεῖν 883,19
 διαπορθμευτικός. ἡ περιφράσεις
 59*

- οὐκ ἔστι τῶν λοιπῶν γρωμάτων διαποθημετική 833,12 cf. ad 885,25
 διαφροῦν 13, 24 184, 14 296, 9 346, 27
 352, 18 passiv. 11, 4 1231 18, 5 184, 10
 319, 17 322, 26 διηρθρωμένως 182, 11
 767, 5
 διαρχής τὰ διαρχῆς τὴν διαμονὴν ἔχοντα 313, 2
 διαρρεῖν 23, 10 593, 20
 διαρρήσην 185, 8
 διασκεδάννυσθαι οὐ διασκεδάννυται (όσηρ) εἰς τὸ σχανές 640, 3
 διασπάσθαι 47, 2 421, 8 sq. 437, 19 631, 15
 διασπείρειν. passiv. 88, 18 669, 22
 διεστασίς 132, 8 sq. 211, 25 373, 19 374, 8
 376, 2 426, 22 συναισθανθείᾳ τοῦ δγκου καὶ τῆς διεστάσεως (i. διεστάσεως) τῆς γαστρός 699, 14
 διεστατέος. (διεγῆ, τρεγῆ etc.) 39, 17 563,
 29 sqq. al.
 διαστέλλειν 35, 23 56, 16 med. 32, 19 50, 2
 59, 20 22 144, 22 174, 19 177, 4 183, 24
 259, 10 al. passiv. διαστέλλεται τὰ μανούμενα (opp. συστέλλεται τὰ πυκνούμενα) 672, 14
 διάστημα. (ζωματικόν) 563, 3 sqq. 575, 14 al.
 (τοπικόν) 549, 17 al.
 διαστηματικός. (τόπος) 618, 19 619, 5
 διαστέλλειν. εἰ εἴησαν ἐφεξῆς ἀλλήλων δύνην ἡ σημεῖα, ἡ ἐφαρμόσωσιν ἀλλήλων, ἡ διαστέλλονται ἀπ' ἀλλήλων κτλ. 704, 15
 διαστολή. διαχρίσεως δεῖ καὶ διαστολῆς 187, 4 συστολὴ καὶ διαστολὴ καὶ διάγνωσις 898, 28 τὴν διαστολὴν τῶν σημαντικόν τοῦ ἐποιησάμενα 438, 11 κατὰ διαστολήν (grammat. opp. ὑφ' ἔν) 61, 3
 διαστρέφειν. τοὺς πηροὺς καὶ διεστραμμένους τὸ κριτήριον τῆς ψυχῆς 207, 3, 9
 διάστροφος. (δίξι) 122, 8, 17 (Ἐννοια) 122, 14
 διασψίειν 535, 18
 διάτασις cf. διάστασίς
 διατάττειν 314, 27
 διατείνεσθαι οὐδὲν πρᾶγμα περὶ χρήσεως δνομάτων ἐπὶ πολὺ διατείνεσθαι, τῆς σημασίας τῶν πραγμάτων μηδὲν βλαπτομένης 283, 8 λῦσαι μὲν τοὺς λόγους οὐκ ἴσχυσαντες, πρὸς τὸ συμπέρασμα δὲ διατεινούμενοι 81, 21
 διατηρεῖν 434, 14
 διατιθέναι 213, 10 218, 3 passiv. 213, 6
 διάτρησις 608, 2
 διατρίβειν. (εἰς ἀγοράν) 263, 8 269, 10
 διατριβή. τῆς εἰς ἀγοράν διατριβῆς 270, 16
 διαύλος. διαύλους καὶ τριαύλους ποιεῖ (scil. ὁ ὠτίτης ἔμπροσθεν ἄξον) 640, 23 ἀλλήλην γένεσιν τῶν τετραγώνων παραδίδοσιν. τὴν λεγομένην κατὰ διαύλουν κτλ. 393, 16
 διαφανεῖνεσθαι 319, 19 322, 26 323, 10
 διαφέρειν 42, 4 100, 11 104, 4 116, 27 150, 11
 223, 5 380, 10 διαφέρουσιν ἀλλήλων 388, 19 ταῦτα πλεῖστον διαφέρει 460, 24 οὐδὲν διαφρέμεθα 51, 6 515, 31 οὐ διατείνεσθαι 410, 32 διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους 387, 27
 διαφορά. (opp. κοινωνία) 332, 16 466, 19 468, 15 al. (ἰδικωτάτας) 13, 26 ὁ ὄρεσμός ἔστιν ἐκ γενῶν καὶ συστατικῶν διαφορῶν 76, 18
 διαφορεῖσθαι 279, 5 890, 17 διαφορηθέντων corruptum 890, 19
 διαφόρος 225, 13 335, 27 al τὸ διαφόρον (i. q. ἡ διαφορά) 435, 6
 διαφράω 91, 29 521, 18
 διαφυλάττειν 638, 11
 διαφωνεῖν 142, 14 697, 7
 διαγεῖσθαι. ἀθούμενος ὑπὸ τοῦ ῥιπτουμένου ὁ ἄξον καὶ διαχέρμενος εἰς τὰ πλάγια 638, 4
 διάγνωσις. ἡ τῶν ζωφότων χληγίς συστολὴ καὶ διαστολὴ καὶ διάγνωσις μόνον ἔστιν, οὐ μέντοι τόπου μεταβάσις 898, 28
 διαγωρεῖν 290, 4
 διαγωρήσις 316, 21
 δίδαγμα. quid sit 380, 7 sqq.
 δίδαξις 371, 28 sqq. 373, 16 quid sit 381, 16
 δ. et μαθησις diff. 384, 1
 διδασκαλία 219, 78 240, 6 380, 6 sqq.
 διδάσκαλος 83, 30 748, 23 al.
 διδόναι concedere 142, 26 al. δεδοθεω μοι τῷ λόγῳ 575, 14 576, 1 ἔστω τούτο δεδομένον 838, 1 de formis διδόμεν (cf. ἀποδιδόναι) et διδομεν cf. 410, 32 612, 26 660, 1 δέδοται et δέδειται confusa v. ad 404, 14
 διειργεῖσθαι 101, 3 116, 22 610, 26
 διεισδύνειν 25, 26
 διελέγχειν 61, 25 sq. 64, 4 410, 34
 διεξέρχεται 259, 10 297, 29 607, 1
 διεξετάζεται οὐκ ἐναντιθέται οἷς ἡμεῖς περὶ τοῦ ἀπειροῦ διεξετάζεμεθα (ἔστ. I.) 493, 25
 διεξιέναι 477, 21 659, 19 818, 9 819, 28
 844, 14

- διεξιτητός 429, 1 sqq.
 διεξοδος 569, 25
 διέργεσθαι 84, 25 658, 19 712, 16
 διέγγησις. τὰ προσώπα πρότερά εἰσι τῶν διηγήσεων 718, 3
 διέκειται 8, 17 443, 5, 21 (ἐπὶ πάντα) 56, 20
 126, 24
 διηγημένως 140, 16 (cf. 141, 5)
 διηρθρωμένως cf. διαρθρωτόν
 διηγήσις. τὸ διηγῆς τοῦ ἀλός 878, 12
 διένειται 668, 20 803, 14 813, 29 814, 12 sqq.
 διεστάνει 93, 1, 3 97, 9 211, 26 383, 11
 401, 32 475, 12 sq. τὰ διεστάτα 26, 6
 τριγῆ διεστάνει τὸν τάπον ἀνάγκη 689, 9
 διέστατα ἐπὶ τῇ διλη τὸ εἶδος ἀδιέστατον
 ὅν 226, 14
 δικαίωτήριον 80, 6 sqq.
 δίκη. οἱ Ηθαρόρει: ἐνάλουν τὸν ε' δίκην
 388, 30 δίκην adv 699, 2
 δικιτριάζεις 646, 24 (βάρος et μέγεθος)
 420, 10 sq.
 διμοίρος 453, 18 696, 19
 διενεῖν. ὅταν γαλάσσαντες ἐν θαλάσσῃ τὴν γείρα
 δινάριωμεν τὸ περὶ τὴν γείρα ὄντωρ 60, 25
 δίη 265, 6 574, 25 (τοῦ οὐρανοῦ) 262, 9
 δίσ ετ διάτη σαρεψ confusa velut 213, 26
 δίσδοσ 668, 24
 διστεκεῖν 206, 7 312, 28 583, 16
 διστεκτικός 197, 35 198, 2
 διστραγάνωσις 787, 7
 διστροφήσθαι. ἡ διάνοια διστροφεῖται τὴν τῆς
 φωνῆς ἀπόθεται 457, 29 458, 3
 διστρέψειν. ἔσει αὐτῷ τοῦτο διστρέψαι καὶ δια-
 στελλασθαι 183, 24 264, 11 γραμμῆς πολ-
 λάκις μόνον διστρέψοσθες αὐτοὺς ἀπ' ἀλλή-
 λων 425, 5 τὸν χριτρόν διστροφεῖν ὅτι
 κτλ. 879, 14 οὐδὲν περὶ τῆς τύχης διω-
 ρᾶσσαι (διωρίσαντα Mt) 261, 29 med. 275, 22
 409, 15
 διστριώς 616, 8
 διπηγός 252, 32 520, 9, 23
 διπλασιάζειν 248, 28 487, 13 διπλασι-
 ασθεῖσαι τὸ ἀπειρον 128, 8 418, 6 440, 1
 441, 2 446, 15 447, 28 548, 29
 διπλάσιος 27, 30 28, 4 113, 16 227, 9 245,
 14 369, 10 441, 3 654, 4 διπλασίω λέγω 653,
 10 683, 25 διπλασίαν νοῦν 880, 34
 διπλασιών 27, 28 28, 2 113, 15 245, 8 376, 3
 647, 20, 22 655, 11 685, 25 818, 2
 διπλασίως 653, 9
 διπλοῦς 314, 7 614, 19
- διπούς 73, 20, 29 74, 18, 31 sq. 77, 21 sqq.
 δίς 245, 8 251, 15 466, 28
 δισκεύειν 261, 3
 δισκος 261, 3, 7
 δισόλλαρος 327, 28
 διττός 34, 22 74, 16 86, 27 158, 5 177, 13
 230, 5 237, 20 301, 19 304, 8 317, 20
 341, 29 al.
 διττώς 65, 27 79, 2 104, 9 175, 6
 δίγα. (διελεύ) 98, 14 (τερεῖν) ad 404, 14
 c. genit. 158, 22 160, 29 330, 28 546, 23
 δίγε 67, 8 505, 6 506, 16 v. l. 230, 17
 διγέθειν 160, 17 386, 29
 διγοτομεῖν 100, 6, 14 410, 26 461, 23 470, 3
 492, 8 sqq.
 διγοτομία 80, 25 389, 12 391, 26 395, 3
 διγώς 69, 14 176, 25 177, 3 217, 21 230, 17
 234, 4 257, 24 409, 30
 διψα 260, 15 294, 8
 διψήν. διψήσαι 294, 5 διψήσας 260, 10
 273, 12 281, 10 διψήντα 287, 26
 διψμα 22, 33 32, 11 33, 5 50, 24 57, 27 125,
 21 579, 22 710, 13 840, 13
 δοκεῖν. κατὰ τὰ αὐτὰ δοκοῦντα 582, 10
 584, 7 τὴν δοκοῦσαν τοῖς πολλοῖς διά-
 κρισιν 222, 25 ἐπελέσατο τὴν δοκοῦσαν
 ἐναντίωσιν 161, 35
 δέξα. ἡ δ. καὶ ἡ φαντασία ἡ κινήσεις εἰσίν
 ἡ οὐκέτινε κινήσεως 828, 15, 30 (κοινή
 τῶν φυτασῶν) 184, 25 (κοινή) 169, 20
 607, 8 ἡ πακιά δέξα ἡ λέγουσα κτλ.
 604, 4
 δοξάζειν 497, 28 610, 26 613, 27 828, 11 sqq.
 δογματίν 129, 24 521, 24
 δρακοντοειδής 906, 31
 δράπαν. (εἰς τι) 367, 21 sq. 381, 16 μηδὲν εἰς
 αὐτὰ δράπανος 359, 2 δραπάνης τι εἰς τὸν
 γαλκόν 353, 31
 δραστήριος. (δύναμις) 385, 7 421, 11 sqq.
 κατὰ τὸ δραστήριον 422, 9
 δραστικώτερος 316, 27 421, 32 665, 6 sq.
 δριμύς 30, 4 59, 6 δριμύτερος 58, 31
 δρομεύς 691, 21 902, 39
 δρῦς 318, 32
 δρυτομικός. δρυτομική (sc. τέχνη) 230, 33
 238, 11
 δρυτόμος 238, 13
 δυάς. οὐκέτινε δριμύός ἡ δ. 743, 16 ἡ ἀδριστος
 δ. 92, 30
 δύναμις τεχνέρερος 420, 7, 12
 δύναμις. δυνάμει ταῦτα λέγων 72, 3 141, 23

- 439,13 δυνάμεις (ορρ. ἐνεργεία) *sexcenties*. πολλάκις τὰ δυνάμεις τοῖς τῶν ἐνεργειῶν ὄντων ὀνόμασι καλοῦμεν (τὸν γοῦν γαλλικὸν φαμεν ἀνδριάντα εἰναι κτλ.) 475,24
- δύνασθαι.** *nusquam, ut videtur, occurrunt formae ἔδυνάμην, ἔδυνήθην: semper ἔδυνάμην τὴν ἔδυνήθην velut 184,11 211,8 349, 26 557,17 570,5,9 571,1 629,2 819,9*
- δύο. ὁ δύο μετρεῖ τὸν δχτῶν τετράκις 165,22
ἔξι δών (ἐπιγειρμάτων) δύο ἡ τρία μερονήσουμαι 455,3 δύο genit. 1,3 48,14 165,22
183,10 325,20 441,8 al. dativ. σὺν τοῖς δύο παραπληρώμασιν 393,5
- δύσβατος δύδος 410,1
- δυσδιαιρετος 638,24 δυσδιαιρετώτερος 652,
10 676,13 ad 638,24
- δυσειδής 215,7
- δυσέκβατος. (λαθύρινθος) 410,5
- δυσέλεγχτος 59,6
- δυσθεώρητος. τῷ δυσθεώρητῷ τῶν ἐπιγειρμάτων 650,31
- δύσις. ἀεὶ ἐν ἀνατολῇ ὁ ήλιος, ἀεὶ ἐν μεσουρανήματι, ἀεὶ ἐν δύσει, ὡς πρὸς ἄλλην καὶ ἄλλην οἰκησιν 849,5 ἐπὶ τὴν δύσιν 455,
16 sq. ἐπὶ δύσιν 838,26 ἐν τῇ δύσει 736,26
- δυσκίνητος 23,28 δυσκινητώτερος 681,23
- δυσκολία 539,25 541,12 543,22
- δύσκρατος 318,14
- δυσκύλιστος 647,5
- δυσμετάβλητος 23,28
- δυσδριστος 139,21 sqq.
- δυσπαθής 702,6 δυσπαθέστερος; 404,8
421,8 sq.
- δυσπραγία 282,3 sq.
- δυστυχής. δυστυχῆ καλοῦμεν τὸν παρὰ μικρὸν μέγα ἀγαθὸν κτησάμενον 280,3 cf.
279,19
- δυστυχία 282,6 sqq.
- δυσφάνταστος. δυσφάνταστά εἰσιν αὐτὰ κατ' αὐτὰ τὰ οὐσιώδη εἴδη 225,10
- δυσφώρατος 30,4
- δυσχέρεια 409,30
- δυσχερής 543,23 δυσχερέστερος 646,17
- δύδεινα 249,1 sqq. 257,25 777,14
- δωδεκάκις 467,28
- ἐάν. *interdum c. optat. 651,16 843,14 al.*
ἐάν κατορύζεις είτα λάβοις κτλ. 208,
2 sq. al.
- ἐᾶν 421,14 547,17 719,18
- ἐαρ 741,19 882,8 ἔαρος et ἀέρος *confusa*
698,21
- ἐβδομάδες 777,33 782,22
- ἐβενος 73,5,31 680,15
- ἐγγίζειν c. genit. 797,2 835,15 849,22
c. dativ. 580,23 798,18
- ἐγγίνεσθαι 16,5 156,12 196,16 497,31
498,24 520,10 ἐγγίνεται καὶ ἀπογίνεται
458,21
- ἐγγύς 226,26 279,24 al. ἐγγιον 762,19 ἐγγυτέρω 56,7 139,14 279,12 769,12
- ἐγείρειν. ἐγειρόμεθα ἐξ ὑπουρ μηδενὸς κινήσαντος 824,18
- ἐγκαλεῖν 52,12 60,7 62,20 225,6 261,15
473,12
- ἐγκαρσίως 499,20
- ἐγκαταλιμπάνειν 273,5
- ἐγκαταριθμεῖν 83,11
- ἐγκατασπείρειν passiv. 608,9 610,25 613,
21 669,29
- ἐγκατατιθέναι. ἐγκατάθες 325,7
- ἐγκεραννύναι. ἐγκέραται 625,26
- ἐγκέφαλος 890,13
- ἐγκλημα 264,19
- ἐγκλησίας 225,7
- ἐγκοπή 857,14
- ἐγκόσμιος 73,18 163,7 476,17,19
- ἐγκρίνειν 750,11
- ἐγκρύπτειν. ἐγκεκρυμμένον καὶ συγκεχυμένον τοῖς σώμασι 670,1
- ἐγκύκλιος. (τοῦ πυρὸς κίνησις) 198,14
- ἐγκώμιον 62,31
- ἐγρήγορσις 890,19
- ἐγχεῖν cf. ad 610,4 627,3
- ἐγχωρεῖν impers. 224,22 239,20 428,1
447,21 480,22
- ἐδαφος 855,10
- ἐδρα 262,15
- ἐθέλειν 543,10 565,20 ἡθέλησε 348,3
606,11 *forma θέλειν* 222,5 226,3 334,18
358,22 τὸ ἐν τινὶ ὅν κυρίως, ὑπ' ἐκείνου
θέλει περιέχεσθαι 747,34
- ἐθίζειν. κατὰ τὸ εἰωθός αὐτῷ 709,1
- ει. *saepissime cum coniunctivo coniunctum*
43,14 140,19 420,28 etc., *quae structura*
oblitterata est semel in codice K (419,30),
saepius in codicibus unde t pendet (52,
17,21 149,9 *προσυπάκονσομεν;* cf. ad
295,18 sq.), *fere semper in t (47,17 53,9*
83,24 140,18 236,1 318,29,32 529,13,14

- 616,16 651,14,19 732,11 al.) εἰ λά-
ζοιμεν ... καὶ πολλαπλασιάσωμεν 250,28
εἰ λάβωμεν ... καὶ ποιησόμεθα (ποιη-
σώμεθα τ) 404,26 εἰ εὑροι ... εἰτα
λυτρώσηται 324,17 εἰ ἀμπεσοι ... ἵ
πληγῇ ... ἵ ράγετη 289,16 sim. cf.
ad 588,1 εἰ γάρ ... εἰτε ad 428,5 εἰ
γε 61,13 74,11 etc. elliptice εἰ γε ἥρα
117,17
- εἰδέναι. οἶδε τὴν τοιαύτην ἡ συνήθεια γρῆ-
σιν, τὸ ἄπο μέρους τὰ δύο καλεῖν 527,27
πῶς ἔστιν ἡρεμίας μέτρον ὁ χρόνος, ἐν τῷ
τόπῳ γελμένοι εἰσόμενοι 749,33 εἰ δὲ τις
εἴποι κτλ., ἴστω ὅτι οὐδὲ κτλ. 199,3 499,
15 al. εἰ δὲ λέγοι τις κτλ., ἴστω ίσον λέ-
γων οὐ τῷ ἐν τόπῳ τὸν τόπον 564,8 cf.
282,30 319,22 457,6 al. ἴστεον ὅτι sae-
piissime, velut 253,20
- εἰδησις 230,31 485,20
- εἰδικός 228,27 al. εἰδικώτερος 222,19 270,
23,28 εἰδικώτατος 130,27
- εἰδοποιεῖν 23,22 66,18 112,14 116,21,23
122,6 140,3 188,25 349,24 al.
- εἰδοποίia 229,8 394,29
- εἰδοποιός. (aitlat) 228, 29 229,3 (aitia)
245,5 (ἀργα) 91,18,23 115,18 121,19
142,11 (θιαφορα) 92,25 795,11 sqq.
(δύναμις) 22,19
- εἰδος. τὸ εἶδος καὶ ἡ μορφή 343,2 τὸ κατά^τ
τὸ σχῆμα καὶ τὴν μορφήν 547,7 τὸ εἶδος
περατοί τε καὶ περιγράφει τὴν δύνην 475,16
476,1 δρου καὶ πέρατος αἵτιον 493,3 τὸ
εἶδος, ὑπερ ἔστι πράξεως τέλος, ἀρχή ἔστι
τῆς θεωρίας 328,18 εἶδος καλεῖ ὁ Ἀρι-
στοτέλης τὸ χρείττον τῶν ἀντικειμένων
ad 350,2 cf. ὥλη, στέργησις
- εἰδότων 101,13 575,30
- εἰκειν 615,6 661,5
- εἰκοσάκις 812,23
- εἰκοσι 477,16 489,23
- εἰκότως 57,2 98,7 276,23 al.
- εἰκών. εἰκών Σωκράτους (opp. εἰκών ἀπίλως
ἢ ὄμοιωμα) 252,30 πᾶς ἀνδρίας εἰκών,
οὐ πᾶσσα δὲ εἰκών ἀνδρίας; 244,25 257,10
ἢ εἰκών κινεῖ τὸν ἐραστήν (vel ἐρώντα)
355,26 371,2 875,4 εἰκών ἔστι τῆς
φύσιος ἢ τέρη 229,17 τοῦ πρώτου καὶ
πάντων αἰτιωτάτου μία καὶ μόνη εἰκών ὡς
ἥλιος 163,3 sqq.
- εἰληθέρησις, τουτέστιν ἡ ἐκ τοῦ ἥλιου θερ-
μαστὰ 278,24 279,6
- εἰλικρινής 41,24 sqq. 87,31 sq. 89,6
101,11 al.
- εἰλικρινῶς 41,25 87,17 106,27 361,21
366,3 397,17
- εἰμι. ἂλλο ἔστι τὸ τόδε εἰναι καὶ τὸ τιρδε
εἰναι 414,20 sqq. 750,1 sqq. οὐ ταῦτὸν
τῷ γαλκῷ τὸ γαλκῷ εἰναι καὶ δυνάμει
ἀνδράντι 351,21 352,23 356,24 τὸ ἀν-
θρώπιν εἰναι 154,13 166,4 ἐνδεγχέμενον
ἢ 821,9 τετραγωνίσας ἔσομαι τὸν κύκλον
31,21 τὸ ὅπερ δν 69,19,26 τῷ δντι
641,24 ἔστιν ὅτα 262,26 265,16 268,14
318,12,15 ἢν δτε 242,24 cf. ἔξειναι
- εἰργειν 203,16 503,4
- εἰρήνη 246,1 778,9
- εἰρμός 325,23 326,3 797,29
- εἰρωνεύεσθαι. τοῦτο εἰρωνεύσμενος εἰπεν
638,18
- εἰς. ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ὀνόματι 377,16 μίαν
καὶ τὴν αὐτὴν φωνὴν 457,11 μίαν λέξιν
τῶν ἔστε εἰρημένων 561,13 κατὰ τὸ ἀρ'
ἐνὸς καὶ πρὸς ἐν 133,9 482,8 ὡς ἀρ'
ἐνὸς καὶ πρὸς ἐν 402,11 πᾶσα μία κίνησις
πεπερασμένη ἔστι 452,18 cf. διαστολή
- εἰσάγειν 42,18 128,7 al. (τὸν λόγον) ad
136,12 τὸ μέρη εἰσάγει εἰς τὴν τοῦ διου
κίνησιν 819,2 sqq.
- εἰσαει 94,7 cf. ἔσαει
- εἰσβάλλειν. (εἰς τὴν περὶ ἀπέριου σκέψιν)
409,12 901,23 sim. ad 89,4
- εἰσβολή. ἐν τῇ εἰσβολῇ τῆς κατασκευῆς
363,18
- εἰσδέχεσθαι 828,25
- εἰσδογή 828,26
- εἰσδύναι 570,27
- εἰσέναι 559,29 570,2 sqq. 576,31 577,2
608,4
- εἰσχρίνεσθαι 391,9
- εἰσχριστες v. ad 597,30
- εἰσοδος 570,12 612,25, 26
- εἰσπνευτην. εἰσπνεύμενον 610,9
- εἰσρειν. εἰσρυγναι (ex Themist.) 576,16
- εἰσροή 570,29
- εἰσφέρειν 101,4 183,2
- εἰτε . . . εἰτε (καὶ 244,11) 55,6,11 315,
17 al. εἰτε . . . εἰτε . . . εἰτε 428,2 εἰτε
. . . εἰτε μῆ 168,12 290,17 340,10 in-
serunt καὶ ante μῆ Mt 223,22 cf. 344,17
- εἰτε δυνατὸν οὕτως ἔχειν ἢ οὗ 33,7 εἰτε . . .
ἢ . . . ἢ 396,6 εἰτε . . . ἢ καὶ 406,19 cf. εἰ
έκάτερος συνήθιως ἐπὶ δύο νοεῖται 48,9 sqq.

- έφ' ἔκάτερα γωρῆσαι 664, 28 έφ' ἔκάτερα
ἔπειτερεν sim. 504, 14. 18, 22 526, 15 585, 9
607, 7 702, 15 611, 4 sqq. 616, 21 619, 19
702, 15 εἰς ἔκάτερα ἐπειχείρησεν 501, 15,
ubi scribas ex Gt ἐφ' ἔκάτερα
- έκατέρωθεν** 28, 16 31, 13. 16 405, 14 736, 2
- έκατοντάκις** 99, 29
- έκατονταπηγχαῖος** 99, 27
- έκατονταπηγχὺς** 97, 4 485, 22 782, 16 784, 19
- έκατονταπλασίων** 431, 11 sq.
- έκατοστός** 881, 6
- έκβαίνειν 280, 7 282, 26 290, 11 sqq. 292,
5 sqq. 324, 20 429, 18 al. ἐπανιτέον ὅθεν
ἔξεβημεν 459, 1 ταῦτα πέρα τοῦ μέτρου
τῶν προκειμένων ἔξεβημεν 403, 32
- έκβάλλειν. συνεχῶς φασιν οἱ γεωμέτραι
‘έκβεβλήσθω νῆδε (sc. ἡ εὐθεῖα) ἐπ' ἀπειρον’
482, 22 cf. 455, 6 sqq. 574, 18 al.
- έκβασις 267, 8 269, 31 272, 28 278, 14 sq.
279, 7, 14
- έκβολή. ἀπὸ τῶν πηγῶν (sc. τοῦ ποταμοῦ)
μέχρι τῶν ἐκβολῶν 586, 20
- έκδέχεσθαι ad 68, 16
- έκδιαφορεῖν. ἐκδιαφορεῖται ὁ ἐναπλαμβά-
νομένος ἀήρ 625, 25
- έκδιαφόρησις 157, 2
- έκδοσις. κατὰ ταύτην τὴν ἐκδόσιν 86, 17,
ubi exspectes ἔκθεσιν
- έκει 118, 27 127, 8 146, 27 174, 10 al. ἐλ-
θόντα ἔκει 275, 5, 10 τὸ διέστασθαι ἐν-
τεῦθεν ἔκει ἡ ἔκειθεν δεῦρο 383, 11
- έκειθεν 87, 18 189, 14 192, 31 383, 11
- έκεισε. ὅταν ἐνθένδο ἔκεισε μεταβάλνῃ 518, 7
(= ἔκει) 19, 2 259, 28 539, 1 857, 12 908, 6
ad 719, 16
- έκθλίβειν 88, 20 625, 15, 27
- έκκεισθαι. ἐκκεισθωσαν ιστορίας γάριν αἱ
συστοιχίαι 360, 25 τὸ συμπέρασμα ἐκ τῶν
ἔκκειμένων ὄρων συνάγειν 58, 34
- έκκλινειν. εἰς ταύτην τὴν ἀποτλαν ἔξ-
κλιναν 170, 23
- έκκρινειν 87, 31 93, 23 sqq. passiv. 87,
2 sqq. 95, 3 sqq. 396, 28 al.
- έκκρισις 25, 2 87, 8 sqq. 169, 27 396, 20 al.
- έκκρούεσθαι σκοποῦ 321, 30
- έκλαμβάνειν 7, 14 92, 16 104, 9 119, 14
135, 25 249, 16 344, 28 364, 11 al.
- έκλέγειν. ὁ τέκτων ἕνδων πολλῶν ὑποκει-
μένων τὰ μὲν ἔκλέγεται τὰ δὲ ἀπορρίψει
26, 29 τὸ βέλτιστον ἡ φύσις ἔκλέγεται
901, 20 cf. ἐπιλέγειν
- έκλείπειν. ἔκλειπεν ὁ ἥλιος 291, 28 cf. 100, 6
423, 16
- έκλειψις. (ἥλιος καὶ σελήνης νεφέλαις καὶ
σεληνιακῆ) 221, 5, 11 291, 29 755, 32 761,
28 765, 4
- έκλειν passiv. 638, 27 641, 6 sqq.
- έκμυζεν 570, 16, 20
- έκπεμπειν. ἡ δριτικὴ περὶ τὰς δύοις ἐπι-
σκοποῦσα τὰς τε τῶν εὐθειῶν καὶ τῶν ἐξ
αὐτῶν συνισταμένων καὶ ἐκπεμπομένων
κώνων ἐκπομπᾶς καὶ ἀντικλάσεις καὶ γω-
νίας κτλ. 227, 2 cf. ad 828, 25
- έκπιπτειν 83, 6 89, 1, 14 262, 15 318, 27
499, 18 642, 2
- έκπληρον 585, 23
- έκπομπη 227, 2 828, 26
- έκπυρηνίζειν 88, 19 625, 15 629, 13
- έκπυρον 766, 26 Ἡράκλειτός φησι πάντα
ποτε ἐκπυρωθήσεσθαι ἀναλυθέντα εἰς πῦρ
433, 6 436, 5
- έκρειν 586, 3 ἐκρυῆναι 575, 29 ἐκρύεντος
576, 25
- έκσπαν. ὁ ἐκσπάσας τῆς ὄλότητος τὸν λίθον
829, 29
- έκστασις 122, 13 364, 13
- έκστατικός 767, 3, 10 899, 1
- έκτασις 39, 19 sqq. 396, 10 cf. ἀπειρος
- έκτενειν 99, 12 125, 12 132, 10 426, 24
- έκτιθεσθαι. τὸν λόγον τοῦ Παρμενίδου ἐκ-
τίθεται 79, 28 cf. 26, 16, 23 35, 19 36, 8 sqq.
62, 5 104, 31 194, 4 al. ἐκθοῦ τὸ γῆμα
τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ μονάδος καὶ ἐπ' ἀπειρον
393, 18
- έκτης c. γεfit. 173, 17 220, 34 457, 21
523, 19 577, 16 διακρίσεως ἔκτος ὑπάρ-
χοντα 833, 7 ἔκτος et ἐκ confusa ad
226, 9 688, 20
- έκτραγωδεῖν 817, 15
- έκτρέπειν 169, 16 174, 17, 19
- έκτροπή τοῦ κατὰ φύσιν τὸ παρὰ φύσιν
637, 11
- έχφαίνεσθαι 88, 23
- έκφαντις 87, 27, 29 88, 29 95, 20
- έχφεγειν 20, 26 81, 27 98, 9, 11 264, 19
401, 5 618, 5 621, 3
- έχφυσαν 403, 24
- έχφυσις 211, 1 216, 1, 30 217, 4
- έχγειν 262, 12 cf. ἐγχεῖν
- έκών 271, 8
- έλατα 271, 1 319, 1 ἔλαιων γίγαρτα 629, 16
ἔλαιον 423, 11 699, 1

ἐλαιόπρωρος imitatio Emped. 319,9
 ἐλατής 240,10
 ἐλάττων. ἡ ἐ. τοῦ συλλογισμοῦ πρότατος 502,7 ἢ ἡ. 511,2 al. τὰ ὧς ἐπὶ Ἐλαττον (opp. τὰ ἔξ οὐράνιος γενύμενα) 262,28 263,14 266,3 267,2 ἐπὶ τὸ Ἐλαττον εἰ ἐπὶ τὸ ἐλάχιστον (opp. ἐπὶ τὸ μεῖζον) 481,4 sqq. ἐλάχιστον εἰ ἕσχατον confusa 486,28 488,16
 ἐλέγχειν. (τὸν λόγον) 408,12 (τὸ εἶναι τὸ σπειρόν) 405,28 ἐλεγέτωσαν 687,23 passiv. 45,8 52,27 144,5 573,11
 ἐλεγχός ἐστι καὶ οὐκ ἀπόρια 372,17 ἄλογον καὶ οὐδὲνος ἐλέγχου δεδμένον 438,16
 ἐλέφας 104,3
 ἐλη. ὑπὸ τὴν θλην (θλην M) τοῦ ἰδίου 425,5
 ἐλικοειδής. (χεινησίς) 906,5
 ἐλιξ 249,15 ἡ ἐξ εὐθείας σύγχειται καὶ περιφερίας 905,21 ἡ ἐπὶ θλικος κίνησις (opp. ἐπὶ εὐθείας) 795,20 sqq. 771,27
 ἐλκειν 268,1 403,23
 ἐλλάμπειν ad 892,24
 ἐλλαμψίς 403,14
 ἐλλείπειν 320,9 321,3 423,3 478,13 μήτε ἐλλείπων μήτε πλεονάζων 593,10 φ. μηδὲν ἐλλείπει τῶν συμπληρούντων αὐτό 474,21
 ἐλλειψίς. (opp. πλεονασμός) 291,14 al.
 ἐλλιπέστερος 149,5 446,22 850,28
 ἐλλιπώς 363,16 856,27
 ἐλλόγιμος 268,25
 ἐλπίζειν 269,4,11
 ἐμβασθν. τὰ στερεὰ ἐμβαθά 568,29
 ἐμβάλλειν. intrans. (εἰς τὴν ἀγοράν) 278,3 sqq. 313,22 ad 89,4 passiv. τῷ ἔστη τοῦ ὅστας ἐμβαλλομένων δύο ξεστῶν οἴνου 506,19 εἰ ἡ λαμπάς εἰς δεξαμενήν ὅστας ἐμβλήθη 419,30 420,19
 ἐμβροντησία 265,15
 ἐμβρυον 103,17 129,29 319,26 812,7
 ἐμμιγνύναι. ὁ Ἀναξαργόρας (φῆσιν) τὸ πρίν ἐμμιγθεῖσας πάσας ἀμα τὰς ὄμοιομερεῖς ἐκ τοῦ μίγματος ἐκείνου ἐκχρίναι αὐτὰς τὸν νοῦν 93,28 ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐμμεμῆθαι φῆσιν ἐν ἀλλήλοις τὰ στοιχεῖα τὰ τέσσαρα 94,3
 ἐμπαλιν 173,24 174,9 188,15 270,13,20 273,22 εἰς τὸ ἐμπαλιν 570,19,25 εἰς τοῦμπαλιν 875,22
 ἐμπεριέχειν 488,2 625,29 338,15 339,20
 ἐμπεριλαμβάνειν 592,30
 ἐμπίπτειν 280,9 552,3 567,31 617,14

ἐμπιστεύειν. ἐν ἐκάστῳ τοῦ ζώου μέρει φυσική τίς ἐστὶ δύναμις ἡ τὴν τούτου διελκυσίαν ἐμπιστευθεῖσα 18,8
 ἐμπινευματοῦν. ἐμπινευματωθεῖσα ἡ τροφή 699,13
 ἐμπινευμάτωσις. (τῆς τροφῆς) 699,12
 ἐμποδίζειν 323,27 al. ἐμποδίζεται τοῦ πρόσω 646,17
 ἐμπόδιος. ἐμπόδιον τι 235,20
 ἐμποδιστικός 652,4 678,19
 ἐμποτεῖν 120,16 238,28 (διατρεπέν τινι) 557,26 558,2 sqq.
 ἐμπρόσθιος. (θδηντας) 261,26 307,9,15 πρώρα τὸ ἐμπρόσθιον τοῦ πλοίου μήρος 314,15
 ἐμφαίνειν 375,6 380,11 med. 145,16,18 344,13 349,13
 ἐμφανής 541,13
 ἐμφασίς 457,21 514,23
 ἐμφράττειν. τὴν μίαν ἡπήν ἐμφράζειντες 608,3
 ἐμφρων 364,12
 ἐμφυτός 241,24 242,1 (όρμή) 644,7
 ἐμψυχός οὐσία 348,16
 ἐμψυχοῦν τι. ad 530,8
 ἐν. φαίνεν ἐν καλοῖς εἶναι τὸν δεῖνα, ἡ ἐν κακοῖς πράγμασιν εἶμι, ἐν τούτοις ἐστὶ τὰ καθ' ἡμᾶς 528,20 significationes τοῦ ἐν τινι recensentur 526,25 sqq.
 ἐνάγειν. τὰ ὑπάρχοντα τῷ χρόνῳ εἰς ἐννοιαν ἡμᾶς τοῦ μηδὲ εἶναι διώς αὐτὸν ἐνάγουσι 712,19
 ἐναγγής 111,19 439,8 446,19 890,9
 ἐναλλαγή ad 585,24
 ἐναλλάξ 124,23 829,20
 ἐναλλάττειν 500,20 871,11
 ἐναντίος. οὐκ ἐναντία φρσιν 719,4 τὰ ἐναντία ἐναντῷ λέγεν 118,25, ubi articulum perperam delevi οὐδὲν ἐστιν αὐτὸν ἐναντίον 128,1 166,15 ἀει ἐν ἐναντίον 371,15 τὸ κρείττον εἰ τὸ γείρον τῶν ἐναντίων (h. e. εἰδος εἰ στέργεις) 217,22 sqq. 342,3 al. τούναντίον οὐ διέουλθητο κατεσκεύασεν ἡ ἀπόρια 260,34 τὸ ἐναντίον vel τούναντίον adv. sexcenties
 ἐναγτιθης 87,3 90,1 93,23 113,20 115,17 116,12 119,27 (κατὰ τὴν θέσιν) 117,9 (= κατὰ τόπον) 907,14
 ἐναντιοῦσθαι 75,13 112,19 493,25 842,16
 ἐναντίως 92,23 481,9
 ἐναντίωσις 87,13 91,19 sqq. 112,17 114,

19 sqq. 116, 24 al. ἐκάστῃ έ. θύν περιέχει ποιότητας 418, 5
 ἐναπολαμβάνειν 391, 30 583, 9 passiv.
 391, 23 392, 7 394, 27
 ἐναποτίθενται. med. 632, 9 676, 26
 ἐνάργεια. ἐκ τῆς ἐναργείας τοῦτο ἐπιτεῦντο
 42, 18 ἐκ τῆς ἐναργείας εἰλήφαμεν 111,
 20 ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας δῆλον 419, 28
 πάσης ἀποδείκεως πιστοτέρα ἡ ἐ. 708, 25
 cf. 29, 23 683, 17 827, 16 828, 36 cf. ἀπόδειξις
 ἐναργής 206, 1 ἐναργής παντὶ 54, 12 πᾶσι
 206, 4 πρᾶγμα οὕτως ἐναργής καὶ ὑπὸ[•]
 τῆς αἰσθήσεως μαρτυρούμενον 438, 15
 ἐναργέστερος 139, 25 ἐναργέστετα adv.
 730, 17
 ἐναργῶς 62, 22 63, 22 156, 9 323, 3 371, 2 al.
 ἐνάς 42, 13 sqq. 43, 5 sqq. 80, 28
 ἐνατος 470, 19
 ἐνδεῖν. οὗτε ἐνδέων οὕτε πλεονάζων 593, 8
 ἐνδεής 188, 24 sqq. ἐνδεήστερος 244, 19
 850, 30
 ἐνδεῖα 271, 6 321, 2, 18 (= Ἐλλειψις 291, 14)
 291, 22
 ἐνδεικνύνται. med. 148, 12 738, 7
 ἐνδέχεσθαι. τὸ ἐ. 406, 13 τὸ ἐνδεχόμενον
 406, 12
 ἐνδεχομένως 262, 23 755, 30 756, 3 759, 1
 ἐνδιδόνται. ἡ ὅλη ἐνδιθωσιν ἀφ' ἐστῆς τῇ
 τομῇ τὴν ἀπειράν 481, 2 intrans. 81,
 17 sqq. 84, 16 sqq. passiv. 384, 33 638, 11
 639, 21 640, 1 641, 6 οἱ δημιουργικοὶ[•]
 λόγοι οἱ ἐκ τοῦ χωριστοῦ εἰδους ἐνδιδό-
 μενοι εἰς τὴν ὅλην 516, 18
 ἐνδοξος. ἀπὸ ἐνδέων καὶ πεθανῶν 705, 21
 708, 24 ἐξ (ἀπὸ) ἐνδέων προσώπων 263,
 10 610, 8 (ἐπιγείρημα) 503, 22 (ἐπιγεί-
 ρησις) 500, 27
 ἐνείναι 100, 10 105, 20 183, 15 353, 29
 552, 2 557, 9 559, 30 ἐνῆν *līcēbat* 640, 24
 ἐνεκα et ἐνεκεν. forma ἐνεκα ante vocal.
 288, 25 336, 23 ἐνεκεν ante conson. 300, 1
 303, 21 333, 3 cf. 274, 16, 19, 25 279,
 1, 3 283, 6 288, 28 289, 1 299, 7 303, 18
 322, 15 330, 20 etc.
 ἐνέργεια. ἐνέργεια vel κατ' ἐνέργεταν (opp.
 δυνάμει) 46, 4 etc. λέγονται κατὰ φύσιν
 καὶ αἱ καθ' αὐτὸ φυσικαὶ καὶ τελειωτικαὶ[•]
 τῶν φύσιν ἐχόντιν ἐνέργειαι 200, 2, 13 sq.
 236, 30 al.
 ἐνεργεῖν. ἐν ἀκμῇ γενόμενον τὸ ἕπον πάσας

ἐνεργεῖ τὰς φυσικὰς ἐνέργειας, καὶ μάλιστα
 τὰς γεννητικάς 236, 30 ὁ ἐνεργῶν 372, 8
 εἰς τι 353, 32 695, 6 περὶ τι 6, 24 114,
 13 232, 20, 24 ἐν αὐτῷ τῷ ἐνεργεῖται
 466, 7
 ἐνεργός. ἐνεργόν καὶ γόνιμον 240, 19
 ἐνθα 147, 14 168, 11 195, 9 300, 13 ἐνθα
 μὲν ... ἐνθα δὲ 87, 23 φέρεται τὸ μέρος
 ἐνθα καὶ τὸ δὲ 442, 13
 ἐνθεν demonstr. 84, 20 95, 22, 25 196, 15
 234, 25 263, 15 292, 2 415, 23 442, 6
 635, 25 643, 22 ἐνθεν μὲν — ἐνθεν δὲ
 370, 7 373, 20
 ἐνθένδε 518, 7
 ἐνθεωρεῖν. τὰ τελικὰ αἵτια ἐν αὐτοῖς
 • ἐνθεωρεῖται τοῖς ὧν ἔστι τέλη 509, 30
 116, 9
 ἐνιαυσιαῖος 734, 23
 ἐνιαυτός 458, 24, 26 al.
 ἐνικῶς singulariter (grammat.) 62, 23
 ἐνιοι 321, 25 750, 10 891, 7
 ἐνιοτε 812, 6 830, 24
 ἐνίστασθαι πρὸς τὸ πρόβλημα simil. 40, 12
 42, 10 50, 24 61, 23 81, 19 83, 13 84, 5
 319, 13 322, 19 368, 1 607, 15 614, 3
 ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τὸ παρεληλυθός 467, 20 ὁ ἐνεστώς (sc. γρόνος)
 740, 35 741, 1 744, 8 τὸ ἐνεστώς 761, 29
 τὸ ἐνεστός 823, 16 ἐνεστηκός (opp. παρεληλυθός) 430, 5 ἐνεστηκέναι 712, 4
 ἐννοεῖν 171, 20 711, 16
 ἐννοια. ἡ δὲ ἐ. (sc. Aristotelis verborum)
 αἴτη 837, 26 πάθεν ἤλθομεν εἰς ἐννοιαν
 τοῦ τόπου; 539, 20 cf. 162, 25 163, 2 535, 19
 541, 14 al. ἡ κοινὴ ἐχει ἐννοια δὲι κτλ.
 636, 7 cf. 117, 25 118, 12 236, 9 sqq. ἐκ κοινῆς
 ἐννοιας 42, 8 43, 8 κατὰ κοινὴν ἐν-
 νοιαν 260, 25 276, 5 277, 14 280, 26 320,
 14 539, 19, 23 540, 1, 3 541, 9 543, 20
 564, 29 586, 28 590, 24 597, 6 αἱ κοιναὶ[•]
 καλούμεναι ἐννοια 824, 2 cf. 111, 8 266,
 19 299, 26 417, 27 ἐννοια et αἰτία confusa
 ad 360, 16
 ἐνοποιεῖν. ὄριστικὸν καὶ ἐνοποιοῦν τὸ εἶδος;
 92, 31
 ἐνότης 394, 8
 ἐνοῦν. τὸ σημεῖον ἔστι τὸ δι' ἐαυτοῦ ἡ ἐνοῦν
 ἡ διαιροῦν τὴν γραμμήν 764, 20 passiv.
 44, 16 610, 13 764, 19 906, 27
 ἐνοχλεῖν 484, 7
 ἐνύγλησις 297, 27

- ἔνστασις 54,8 420,27 423,17 ἔχει δὲ τινα
ἔνστασιν ὁ λόγος 442,24
- ἔντελνειν. med. ἐὰν τῆς κιθάρας ἐκάστην
χορδὴν ἔντελνῃ (ἔντελνης Mt: αἱ ἔντελνη
(τις)?) τοσοῦτον, οἷσιν κτλ. 46,26.
- ἔντελέχεια. τὸ ἔντελέχειας δύναμι σημαίνει
πάρα Ἀριστοτέλει τὴν ἀνέργειαν καὶ τὴν
τελειότητα (σύγκειται γάρ παρὰ τὸ ἔν καὶ
τὸ τέλος εἰν καὶ τὸ ἔχειν). ὅταν οὖν
ἔκστον ἔχῃ τὴν ἀντού τελειότητα, ἔντε-
λέχεια λέγεται εἶναι 342,12 cf. 340,28 sqq.
πᾶσα ἔντελέχεια συμβένει ὄφεις τὸ ὑποκε-
μένον 460,11
- ἔντελής 149,6 557,5 ἔντελέστερος 411,31
430,9
- ἔντελώς 654,23
- ἔντεριώνη 104,28
- ἔντιθέναι 504,15 557,19 712,11
- ἔντες 199,5 τὸν ἡ. δέρα 262,9 ἡ. ἡ. σφαῖρα
602,24
- ἔντρεπτικός 96,8 101,30
- ἔνυλος 72,20 187,20,23 199,25 τὰ ἔνυλα
εἰδη 838,9
- ἔνυπάρχειν. absol. 99,3 101,2 159,16
180,14 τινὲς 173,32 178,9 197,9 435,9
497,25 ἐν τινὶ 88,15 89,20,32 93,18
95,7 sqq. 325,11,13 396,25,28 etc.
- ἔνυπόστατος 4,20 205,19
- ἔνυποτιθέναι. med. ἔνυποθεμένων ἡμῶν
τὸ εἶδος 332,7
- ἔνωσις 56,6 sqq. 65,14
- ἔξαγειν 87,26 475,14
- ἔξαγωνον. ἡ μέλισσα θαυμαστὴ τῆς τῶν
ἔξαγώνων συνθέσεως μηδὲν μάτην ποιοῦσσα
311,9
- ἔξαδάκτυλος 269,19
- ἔξαερον. ἔξατμός εται πρότερον τὸ ὕδωρ,
εἴτα ἡ ἀτμὸς λεπτυνθεῖσα ἔξαεροῦται 23,17
- ἔξαρψις 211,16
- ἔξαιματον 196,5
- ἔξαιρειν. passiv. 4,26 85,11 151,22 193,2
233,24 391,13 al. οὐκ ἔξαιρετον τῆς
φύσεως τὸ ἔνεκά του 318,16
- ἔξαιρετον. ἔξαρθέντος (Themist. ἔξαιρεθέντος)
576,13
- ἔξαιφνης. de signif. v. 760,21 sqq.
- ἔξακοντάζειν 88,19,22 625,17 629,15
641,23 692,32 693,2
- ἔξακούειν 275,6 295,19 613,3 880,4
- ἔξαλλαγή 394,26 585,24 (ἔναλλαγής Gt
Themist.)
- ἔξαλλάττειν 156,25 588,5 591,7
- ἔξαντλειν 570,18,22
- ἔξανύειν. (χλνγιτειν) 795,8
- ἔξάπτειν. ἔξαπτνης ἔξηρθαί φαμεν τὴν ὄλην
766,27
- ἔξαρχειν 673,28 674,1
- ἔξαρταν 189,16 (at cf. 193,1) 660,28
891,30
- ἔξασθεγειν 316,22 355,13 639,15,21
- ἔξατμίζειν 23,16 301,15 669,11 698,
12 sqq.
- ἔξειναι. ἔξον ἦν λέγειν 449,20 451,23
ἔξον absol. 86,16 399,17 forma ἔξη
σαρε corrupta 467,11 483,4 491,2,26
- ἔξεπτηδες 314,1
- ἔξεπάζειν 40,4,21 50,28 221,10sqq. 227,3
240,28 306,23
- ἔξέχειν. λίθος κατηγόρηθη ἀνωθεν καὶ περι-
θραυσθεὶς τὰ ἔξεγοντα γέγονον εἰς καθέδραν
ἐπιτεθεὶς 260,14 cf. ἔξογή
- ἔξηγετος 78,21 79,2 734,26 οἱ ἔξηγού-
μενοι αὐτόν (sc. Aristotelem) 774,25
- ἔξηγησις 245,16 592,11 601,25 ἐκ τῶν
ἔξηγήσων τῶν Ἀριστοτελικῶν βῆτῶν 552,
11
- ἔξηγητής. ἔξηγητα (operum Aristotelis)
129,15 133,4 200,24 209,29 348,20
365,10 526,29 541,7 552,12 594,15
701,5 τινὲς τῶν ἔξηγητῶν 565,21 591,
23 τινὲς simpliciter 592,11 al.
- ἔξηγητικός 749,13 813,10
- ἔξῆς. ἐν τοῖς ἔξησι 148,23 διὰ τῶν ἔξῆσι
163,21 τὸ δὲ ἔξῆς οὐτως 870,10
- ἔξις. τῆς φυσικῆς ἐν ἔξει γενέσθαι θεωρίας
386,28 ἡ εἰς τὴν ἔξιν μεταβολὴ 365,13
cf. στέργησις
- ἔξισάζειν 32,17 56,22,25 57,1,3 426,8
431,13 422,25
- ἔξισσων. ἔξισθεται 419,20
- ἔξιστασθαι 153,20 185,28 198,28,30 364,
14 509,1 sqq.
- ἔξισχειν 18,1 24,31 231,8 236,24 570,
25
- ἔξισωσις 671,13
- ἔξιτηλος 97,9 426,5
- ἔξοδος 570,12
- ἔξολισθαίνειν 646,18
- ἔξομοιον 336,20 518,29 562,18 840,2
- ἔξεπισθεν 642,1
- ἔξοχή 269,16 291,18 cf. ἔξεχειν
- ἔξυπνίζεσθαι (e Platone) 312,17 715,18

ξεω. τὰ ἔξωτέρω 602,18 ἡ ἔξωτάτῳ σφαιρά
565,7 τὴν ἔξωτάτω ἐπιφάνειαν 572,1
ἔξωθεν. ἡ προσυπακούστεον 299,9 cf. 149,6
προσθενταί 7,9 363,24
ἔξωτερικός (λόγοι Aristotelis) 705,22
ἔστιχναι 169,26 206,27 222,15 320,29
332,15 474,11 ἔστιχός 731,30 ἔστιχοι
132,9 παντελῶς ἀπίθανα καὶ πλάσμασιν
ἔστιχότα 640,5 οὐκ ἦν εἰκός e., accus. et
iunct. 364,12 εἰκός (sc. ἔστι) 663,3
ἐπαγγέλλεσθαι (med.) 346,17 901,23
ἐπάγειν. (τὸν λόγον εἰς ἔτερον) 71,3. ubi v.
l. ἀπάγειν (πίστιν) 614,9 ἐπάγει οὖν οὐ-
τῶς 285,9 al. et passiv. τὸ ἐπαγγέμενον
165,7
ἐπαγγωγή 128,12 281,8 282,23 284,19
533,25 536,17
ἐπαγγωγικός. (τρόπῳ) 528,11
ἐπακολουθεῖν 140,19 157,9
ἐπακολουθία 269,1 αἰρῆ.
ἐπακούειν. τὸ οὖν δὲ σύνθετον ἀντὶ τοῦ
γάρ ἐπακούσαμεν 86,1
ἐπαλλάττειν 316,12 589,32
ἐπάν c. coniunct. 99,9
ἐπαναβάλλειν 793,9 833,30
ἐπανάγειν 421,30
ἐπαναλαμβάνειν 70,19
ἐπανάστημα v. l. 581,12
ἐπανατρέχειν 195,5
ἐπανέρχεσθαι 281,14 403,33 411,31
ἐπανήκειν 259,29 260,1
ἐπανίλεναι. ἐπανιτέον θεν ἔξειριμεν 459,1
ἐπανιστάναι. τὰ ἐπανιστάμενα (ἐπαναστή-
ματα Gt) τῶν ὄρων 581,12
ἐπάνω. τὰ ἐπάνω 119,14 c. genit. 580,26
ἐπαπορεῖν. (τῷ λόγῳ) 109,21 370,13 582,
19 (τοῖς εἰρημένοις) 860,11
ἐπαρκεῖν 230,9
ἐπαύξειν 224,8 v. l. 395,3
ἐπείγεσθαι 543,10 771,14
ἐπειδήπερ 837,37
ἐπεισέρχεσθαι 576,29 677,27
ἐπεισίλεναι 610,10 sqq. 615,24 626,10
ἐπειτα. πρώτων μὲν ... ἐπειτα δὲ 128,7
saepius sine δὲ 133,22 (cf. adn.). 29
148,12 371,28 483,26 748,21 πρώτων
... ἐπειτα 400,22 μάλιστα μὲν ... ἐπειτα
δὲ καὶ 95,1
ἐπείτοι γε 403,12 574,23 643,24 747,22
748,27 751,17
ἐπέκεινα 96,30 97,8

ἐπεκτείνειν 154,10 422,19
ἐπειργασία 180,14
ἐπειργεσθαι. (τὸν λόγον) 248,12 (τὸ ὅη-
τόν) 552,13 (τῷ ἀποδεῖται) 535,3
ἐπερείδεσθαι. (εἰς ἔστι) 448,23
ἐπέργεσθαι. οὐκ ὑπομένει τὸ ἔτερον ἐπε-
θὸν τὸ λοιπὸν 111,28 ἐπέργεται τῷ λόγῳ
τὰς κατὰ μέρος γενέσεις 151,25 ἐπείληπ-
μεν πᾶσι κατὰ μέρος 158,30 παίεται ἡ
δύναμις ἐπελθόντης τῆς ἐνέργειας 459,21
ἐπέγειν 814,15 (ad 871,13) 819,22 παρ-
κατὰ ἐπέγουσα βάθος δέκα πέντεων 421,19
(ὅλης λόγου) 130,12.14 134,2 146,7 al.
(λόγου) 232,10 331,5 403,29 (τόπου)
510,14 sq. 563,6 598,2
ἐπηρεάζειν 230,17
ἐπι. εἰ καὶ μὴ ἐπὶ λέξεως οὗτως κεῖται,
ἄλλο οὖν ἐπεται ἐξ ἀνάγκης 17,21 ἐπὶ γ'
ἐκκλησίας 313,14 κινεῖσθαι τὸ ἐφ' οὐ κ
652,21 ὑποκείσθαι ἡ ἀδ ἀπειρος, ἐφ' ης
δὲ β πεπερασμένη 814,14 τὰ ἀπὸ τύχης
καὶ ταῦτομάτου τῶν οὐκ ἐφ' ημῖν εἰσι. τὰ
δὲ ἐφ' ισης τῶν ἐφ' ημῖν 267,14 268,9
ἐπὶ τούτοις τρίτον τίθησιν ἐπιγείρειν 133,
17 ἥδην ἐπὶ τούτη, τῷ ἀπολαβεῖν κτλ.
271,10 274,13 313,20 δοσον ἐπὶ c. dat. cf.
δοσος εἰ τὸ μὲν θερμαίνοιτο ἐπὶ ὥραν
μίαν, ἄλλο δὲ μελανίνοιτο ἐπὶ ὥρας δύο
686,6 αὐξεται ἐπὶ τοσόνδε ὁ χαλκωπος
305,6 ἐπὶ τοσούτον μειωθήσαι 103,11
ἡ μὲν οὖν ἀπορέα ἐπὶ τοσούτον 307,23
ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσούτον 310,16 al.
(καὶ τούτο μὲν εἰς τοσούτον 392,19) τὸ
ἐπὶ τὴν ἔκτασιν ἀπειρον sim. cf. ἀπειρος
προειλήνων ἐπὶ τινα ἀλλην γρείαν 279,3
ἐπὶ πλείστον τούτο ποιει 639,30 640,22
ἐπιβάλλειν. πρότερον συγκεχυμένως καὶ
ἀδιαρθρώτως ἐπιβάλλει τῷ καθ' ἔκστα τὸ
φύσις 17,30 (τῇ γνώσει τῆς ὅλης) 162,4.
10.32 ἄλλοι ἄλλως τῇ τοῦ φρεσοῦ ἐπι-
βάλλουσιν ἐννοιᾳ 548,18 μικρὸν διαστά-
έπιβληθὲν λαμπάδι 419,29
ἐπιβάτης διψήσας τις ἵππος κατέβαλε τὸν
ἐπιβάτην καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸ διδωρ 260,10
ἐπιβλεψία. πολλῆς ἐπιβλέψεως γρεία εἰς τὸ
τὰς ἰδικὰς ἐλεῖν ἀρχάς τῶν πραγμάτων
16,9
ἐπιβλητικῶς 192,4 480,2 754,16
ἐπιβολή 163,10 308,13 sq.
ἐπιγίνεσθαι. τῇ σωματικῇ οὐσίᾳ ὡς δια-
φορά τις τὸ τριγῆ διαστατόν ἐπιγίνεται

- 39,17 *saepissime εἰδος* ἐπιγίνεται (cf. ἡ φήμεν) τῷ δὲ 97,27 103,23 130,10 τοῦ εἴδους τούτου ἐπιγνωμένου ἐν τῷ ὑπερχειρώνῳ 129,29
ἐπιγράφειν. οὕτως ἐπέγραψε τὸ βιβλίον 22,10
ἐπιδεικνύναι 460,12 *ἐπεδείκνυντες* 595,20
ἐπιδέχεσθαι 68,6 167,17 180,25 189,5 377,14 383,26 387,8 sqq.
ἐπιδιατρέπειν 268,19
ἐπιδιατρέπεις 787,11,16 *conī.* 170,12
ἐπιδιαμένειν 213,15 sqq. 703,26,34
ἐπιδιδόναι. σταύ εἰς αὐτὸν ἐπιδῷ 791,20
ἐπιδόσις 626,8, 24, 27
ἐπιέναι. τῇ λέξειν ἐπιόντες δύσμεθα 388,23
 ἐπιόντες αὐτοὺς τοὺς λόγους δεῖξομεν 30,1
 δεῖξομεν ἐπιόντες 689,13 750,15 ἐπόν
 145,4 148,3 sqq. 158,7 159,10 181,11
 703,34 719,19
ἐπιζητεῖν 694,28
ἐπιθεῖν. (τὸ εἶδος) 857,14
ἐπιθολόν. τὸ πλήθος τῶν παρεμφαινομένων ἐπιθολοὶ τὴν περὶ τοῦ τόπου σκέψιν 585,17
ἐπιχαλεῖν. μάρτυρας τοὺς θερένους τὸ ἀπειρον τῶν ἐκυτοῦ λόγων ἐπιχαλεῖται 439,13
ἐπιχάρμπτειν. ἐπικεκαρμένον εἰς τὸ ξυπαλὸν 570,19
ἐπιχείσθαι 247,17 570,1 580,28
ἐπιχοινωνεῖν 249,14
ἐπιχράτεια. (τῶν ἀπλῶν) 823,22
ἐπιχρατεῖν 56,6 sqq. 88,8 sqq. 95,9 128,
 34 129,2 397,22 425,23 430,20 κατὰ τὸ ἐπιχρατοῦν τῶν ἀπλῶν τὰ σύνθετα τὴν φυσικὴν κλίνσιν ἔχει 502,15 (cf. 823,22)
ἐπιχρατέστερος 236,24 418,21,23
ἐπιχρύπτειν 817,22
ἐπιχρυψίς τοῦ παραλογισμοῦ 725,26
ἐπιχυκλός 839,19 sq. 892,13,16
ἐπιλαμβάνειν. (πλεονα τόπου) 506,7 (τῆς ἐπιφρανεῖας μόριον) 594,24 *reprehendere* ὁ Αριστοτέλης, ὡς φυσικός, φυσικώτερον τρόπον ἐπιλαμβάνεται τῶν λόγων 57,11 62,31 369,5 473,21 506,7
ἐπιλάσμαπειν 25,9 οὐκ ἡ τυχοῦσα ψυγὴ εἰς τὴν τυχοῦσαν ἐπιλάμπει κρᾶσιν τῶν σωμάτων 131,28,29 δ νοῦς ἔξωθεν ἐπιλάμπει τῷ σώματι 839,16 (892,24)
ἐπιλανθάνεσθαι 312,19 853,32 854,1,4
ἐπιλέγειν. ἡ φύσις τὸ καλλιον (vel βλέπιον) ἐπιλέγεται 135,16 897,20 cf. ἐκλέγειν
 ἐπιλεῖπεν intrans. 23,25 100,17 105,5,
 11 405,5,16 429,19 460,14 472,21 al.
 cf. ἐκλεῖπεν et ὑπολεῖπεν
ἐπιλογισμός 338,14
ἐπιλόγειν. (τὰ δοκοῦντα δυσφερή) 687,26
 (τὴν ἀπορίαν) 401,18 pass. ἐπιλόγονται
 τὶς ἀπορίαι 597,8 ἐπιλόγονται (ἐπιλόγονται Μι) τὶς ἀπ. 173,31 cf. ad 352,9,11
 ἐπιλόγωνται ἣν εἰν τὶς ἀπ. 697,25 ἐπελόθη,
 ἡ ἀπ. 254,16 *saepissime* med. ἐπιλόγειν
 τὴν ἀπορίαν σιμ. 39,6 57,22 84,22 161,
 35 181,23 221,7 231,6 318,2 etc.
ἐπιλογιστές 173,31 238,28 239,14 254,18
 263,15 264,2 376,8 al.
ἐπιμειρνῆσκεν. πᾶν εἶδος οὐτισθεὶς ἀδύνατον ὄρισασθαι μὴ ἐπιμειρνήσκεται τῆς ὅλης 224,14, 17, 19
ἐπινέμειν 581,28
ἐπινοεῖν 146,27 165,1 219,32 220,7 221,
 34 224,26 325,4 326,24 al.
ἐπίνοια. ἐν ἐπίνοιᾳ (opp. ἐν ὑπάρχει) 4,
 19 sqq. 14,23 97,6 ἐπίνοιᾳ καὶ νόμῳ
 (opp. φύσει) 213,11 ἐπίνοιᾳ ἀνθρώπων
 216,20 ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπίνοιᾳ 298,24
 500,19 κατ' ἐπίνοιαν καὶ οὐ κατὰ φύσιν
 500,22 τῷ δριστικῷ λόγῳ καὶ τῇ ἐπίνοιᾳ (opp. τῇ ὑποστάσει) 215,11
ἐπίπεδος 220,4 222,14 296,21 379,4 569,4
ἐπιπολάζειν 581,24 sqq. 680,3 sqq.
ἐπιπόλαιος 30,4
ἐπιπολῆς adv. (εἰρημένα) 30,10
ἐπιπροσθεῖν. μὴ τῆς ἀληθείας τὸ τοῦ ἀνδρὸς ὑπελημμένον ἐπιπροσθεν θέντας 651,4
ἐπιπροστιθεῖναι 486,12
ἐπιρραπίζειν 293,12
ἐπιρρημα 217,11
ἐπισημαίνειν. med. ἐπεσημάντω 218,6
ἐπισημειῶν. med. 91,8, 10 317,21 689,
 15 694,19 ἐπισημειώθων ὅτι κτλ. 90,7
 392,12
ἐπισκέπτεσθαι 26,24,27 218,13 220,3
 222,21 223,20 231,17 sqq. 430,10 al.
ἐπισκεψίς 229,25 336,11 575,3
ἐπισκοπεῖν 170,13 220,12 221,2 227,1
 713,10
ἐπισκώπευειν 451,4
ἐπιστασίς. ἐπιστάσιως ἀξιον 17,4 197,30
 265,25 al.
ἐπιστασθαι 660,27 οὐ τὸ οὕτως ἀπειρον ὡς ἀθρόον ἐπιστάμενος (ὑφιστάμενος γετε
 1.) Ἀριστοτέλης θέλγει 430,1

έπιστατεῖν 98, 35, 99; 5 sq. (τῇ τῶν ὅλων συστάσει) 407, 18
 έπιστήμη τῶν καθόλου ἐστὶ γνῶσις 18, 33
 έπιστημονικός. (γνῶσις) 9, 12 αἱ ἐπιστημονικαὶ διαιρέσεις κατ' ἀντίφρασιν εἰσὶν 20, 25
 έπιστημονικᾶς 169, 5
 έπιστήμων. ὡς πρὸς τὸν Ἀναξαγόραν καὶ ἀπλῶς τὸ τοῦ ἐπιστήμονος πρόσωπον 96, 10, 23 122, 9 197, 28 531, 12 οὐθεῖν τοῦ ἐπιστήμονος 57, 20 219, 2 409, 15 ἐπιστήμονας 531, 13
 έπιστρέφειν. *intrans.* (εἰς τὴν προκειμένην ζήτησιν) 413, 1
 έπισυμβατίνειν 174, 26 270, 9 291, 3 293, 5, 17 294, 1 315, 16 388, 18 402, 25 sqq
 661, 29
 έπισυνάπτειν 776, 7, 16
 έπισύνθετος 420, 21 481, 20
 έπισυντιθέναι 393, 11, 22 394, 6 sqq. 420, 14 sqq. 481, 21 487, 13 512, 1
 έπίσχειν. οὐδεμιᾶς ἔξωθεν αἰτίας τινὸς τὴν κίνησιν ἐπισχούσης 235, 18
 έπισωρεύειν 731, 32
 έπιταγμα. ωσπερ ἐξ ἐπιτάγματος 640, 2
 έπιτάττειν 230, 25 sqq. 238, 13, 18
 έπιτελνειν 37, 22 114, 1 422, 4, 11 627, 10 628, 17 696, 4, 28 813, 10
 έπιτελεῖν 115, 13 πρὶν ἐπιτελεσθῆ (sc. ὁ ἄγων καὶ ἡ ἡμέρα), δυνάμει ἐστὶν 466, 5
 έπιτιθειος 97, 26 191, 18, 20 218, 24 229, 20, 22 269, 17 288, 7 ἐπιτιθειτερος 397, 28
 έπιτιθειτης 52, 3 167, 11 169, 22 191, 23 363, 2
 έπιτιθειτως 396, 29
 έπιτιθεις 79, 20 91, 7 599, 30 697, 12
 έπιτηρειν 77, 12
 έπιτιθέναι. (τέλος τινὸς) 362, 7 ἐπιτιθείσῃς φύσεως τὰ εἰδη 99, 1 ἐπιθήσαι φάρμακον διατρός 235, 20 αἱ μὲν τεχνῶν τὴν ὅλην κατασκευάζουσιν, αἱ δὲ τὸ εἶδος ἐπιτιθέναι τῇ ὅλῃ 230, 22 *passiv.* 191, 22, 24 203, 22 423, 20
 έπιτριτος 113, 15 654, 4
 έπιτροπεύειν. ἡ τὸ δόλον ἐπιτροπεύουσα φυσικὴ δύναμις 18, 8
 έπιφάνεια 379, 9 ἐπιφανείας πέρατα γραμματικαὶ 399, 15 πέρατα τῶν σωμάτων ἐπιφάνειαι 546, 2
 έπιφέρειν. (i. q. ἐπάγειν) 185, 24 540, 7 ἐπιφέρει διὰ τὶ 825, 24 λόσιν ἀπόριας ἐπε-

νεγκών 238, 6 τὸν Μέλισσον ἐπιφέρεται μάρτυρα 608, 26 *passiv.* ἐπιφερομένην ἀπορίαν 230, 20
 ἐπιγαυνοῦν. ἀναχρονέσθια (sc. ὁ κιθαρώδος) τι μέλος. ἔξωθεν δὲ τις ἐπιγαυνοῦσα τινὰς ἢ πάσας τὰς χορδὰς 201, 30
 ἐπιγεῖεν. (ὑδάτια εἰς δεξαμενήν) 420, 33 (ἐν τῷ ποτηρίῳ τὸ ὕδωρ) 610, 4 ἐν λυγνισίᾳ φλυγή ρινὶς ἔλαιου συνεχῶς ἐπιγεομένη, σφέσιεν δὲ τὴν φλύγα 423, 12
 ἐπουσιώδης 38, 26
 ἐποχειτιθαι 638, 19, 21 663, 9 679, 34
 ἐπτάχις 803, 16
 ἐπτάρεις 781, 16 786, 19, 21
 ἐπωνυμία 211, 4 216, 18 217, 2 791, 19
 ἐρᾶν. ἡ εἰκὼν κινεῖ τὸν ἐριῶντα (όρωντα libri) 355, 27 875, 4 πᾶν τοῦ συγγενοῦς ἔρρη 599, 23
 ἐρανος 274, 12, 17
 ἐραστής 371, 3
 ἐργασία 230, 32
 ἐργάτις 239, 19, 21
 ἐρεθίζειν 877, 3
 ἐρείδειν. δεῖ ἔτερον παρ' ἔτερον ἐρεῖται καὶ στῆσαι πόδα 691, 29 δεῖ δὲ ἔτερος τῶν ποδῶν ἐρείδεται 692, 3
 ἐρεσθαι 35, 20 143, 19 294, 17 437, 7
 ἐρημος. τὸν τόπον δρίζονται κενὸν εἶναι καὶ ἐρημον σώματος 340, 13 ἐρήμητης τοῦ λόγου καταψήφιζεθαι 607, 12
 ἐρινεδίς 318, 32
 ἐρίον 132, 10 664, 20, 25 668, 4
 ἐριστικός. διαφέρει ὁ ἐριστικὸς λόγος τοῦ σοφιστικοῦ κτλ. 29, 25
 ἐρμηνεύειν 126, 13 εἰ μή δὲ Ἀριστοτέλης ἡρμηνεύειν εἴσιτον, ἔμεινεν δὲ ἀνερμηνεύτος 548, 17
 ἐρρωμενέστερος. (δύναμις) 693, 1 sq.
 ἐρχεισθαι. (εἰς ἐνοιδέν τινος) 163, 3 182, 15 194, 9
 ἐρωτᾶν 191, 4 240, 17, 30 641, 13 al. ad 245, 23
 ἐρώτησις 296, 29 844, 24
 ἐσαει 87, 18 cf. εἰσαει
 ἐσθήτης 880, 2
 ἐσθίειν 271, 6 sqq. εἰ ἐσθίοντος ἐμπέσοι τι τῶν ἐσθιομένων εἰς τὴν ἀρτηρίαν 289, 16
 ἐστε. ἔστ' ἀν κινῶνται 544, 19 cf. 354, 11 522, 23 747, 9
 ἐσωθεν 196, 1 al.
 ἐτερογενής 265, 2 738, 1

- έπεροιδής 89, 17, 20 104, 29 396, 27 446,
3 sqq.
- έπερος πολλά τοιαῦτά ἔστιν έπερος 271, 11
έπερος ἀλλήλων 148, 8 έπερον ἔστους 46,
12 έπερος τοῦ δόντος 82, 4 etc. Ε. παρὰ
τὸ ὑποκείμενον σιν. 67, 22 sqq. 139, 10 al.
Θατέρα ἐν θατέρῳ 370, 23 θατέρων ἐν
θατέρῳ 371, 21 ἐπὶ θατέρου ... ἐπὶ τοῦ
λοιποῦ 631, 19 κατὰ θατέρον ... κατὰ
τὸ θατέρον 560, 7 ἐπὶ θατέρᾳ εἰ ἐπὶ θά-
τερον 570, 7 sq. 843, 6 etc. δύον ἀνάγκη
θατέρον 643, 19 740, 6 cf. 637, 25
- έπερθης 83, 8 85, 18 185, 14 359, 21 al.
- έπέρως 60, 16 186, 6 287, 26 al.
- έπος ἐν δέκα έτεσιν 750, 20 757, 16 πρὸ¹
χιλίων έτῶν 761, 27 765, 1 Διοκλητιανοῦ
έπος οὐγ' 703, 17
- έπ. τὸ εὖ καὶ τὸ ἀγαθόν 187, 6 633, 12
- έπγνωμονέπερος 68, 15
- έπγνωμνως ἀκούειν τῶν Ηρμενίου λόγων
65, 4 cf. 513, 15
- έπδαιμονία 246, 10 280, 15 282, 8 778, 9
- έπδηλος 211, 31 252, 19 428, 9 477, 29
637, 14
- έπδιαιρετος 851, 16 έπδιαιρετώτερος 647, 7
653, 21
- έπδιαικριτος 220, 14
- έπειδής 215, 7
- έπειλεγχτος 364, 12
- έπεξια 242, 13 sqq.
- έπεργός 157, 6 230, 33 231, 1 238, 11, 14
400, 2
- έπήθης ἡ ἀπάντησις 576, 22 έπηθες 183, 12
258, 21 395, 25 557, 14
- έπηχος 223, 16 sqq. 253, 5 329, 18
- έπθετος 231, 2
- έπθέως 244, 28 al.
- έπθύγραμμος 778, 34 779, 5 sqq.
- έπθύς ε. εύθετά ἔστιν ἥτις ἀλαζόστη ἔστιν
τῶν τὰ αὐτὰ πέρατα ἔγουσῶν γραμμῶν
299, 16 εὐθεταν κινηθῆναι 378, 28 ἡ ἐπ'
εὐθετας δεξις (opp. η δι' ἀδυνάτου cf.
ἀδύνατος) 333, 21 εὐθές adv. 70, 7, 28
80, 5 98, 25 221, 34 319, 23 322, 12 al.
- έπθάτης 73, 3 122, 12 sq. 222, 4
- έπθυφορικής 444, 19 452, 25 793, 16
- έπθυωρία. κατ' εὐθυωρίαν 556, 29
- έπχινητος 25, 25 sqq. 638, 10 639, 29 al.
- έπχολος ἡ ἀπάντησις 580, 18
- έπχελως 903, 31
- έπχύλιστος 647, 2, 3
- εβλογος 183, 21 234, 13 εβλογώτερος 262, 28
- εύλόγως 80, 20 201, 8 252, 7
- εβοδεῖν 84, 7 249, 11 565, 12
- εβόριστος 139, 21 sqq.
- εύπαθής 72, 6 εύπαθέστερος 404, 7 421, 9
- εύπλαστος 23, 5, 13
- εύπορα. ἀρχὴ εύπορας ἡ ἀπορα 498, 9
- εύπραγχα 282, 4 285, 7, 12 286, 11, 17 al.
- εύπραξια 281, 27 sqq. al.
- εύρεσις 152, 4 543, 21
- εύρυτερος 570, 5
- εύσύνοπτος 156, 6 809, 3
- εύτρεπτειν 230, 33, 35 231, 11 232, 9 238,
14
- εύτυχής 279, 18 280, 2
- εύτυχία 281, 19 sqq. δοκεῖ ἡ εύτυχία περὶ¹
τὰ ἔκπτειν εἶναι 286, 14
- εύφθαρτότερος 407, 6
- εύφυσις 708, 24
- εύφύρωτος 59, 4 683, 1 710, 12
- εύχερής ὡς θετήρας 538, 22
- εύχερως 230, 27
- εύώνυμος μεταστάντος ἐμοῦ φέρε πρὸς τὰ
εύώνυμα 348, 2 sqq.
- έψάπτεσθαι 547, 17 594, 17
- έψαρμός ειν 10, 31 sqq. 133, 14 511, 16
558, 3 sqq. al. ἐψαρμόνουσιν ἀλλήλαις αἱ
ἐπιφάνειαι 543, 4 αἱ στιγμαὶ δύνανται
ἐψαρμός ειν ἐπ' ἀλλήλαις (ἀλλήλαις Brandis)
792, 28 formia ἐψαρμότειν 151, 23
346, 29 ad 284, 22
- έψεξης 302, 13 al. τὰ τούτων ἐψεξης 380, 18
- έψεται 509, 20 581, 30 599, 26 632, 27
- έψήχειν 109, 7 135, 5, 8 138, 3 160, 25, 30
cf. ἐπιγίνεσθαι
- έψεσθαι. πάντα τοῦ εἶναι ἐψεται 303, 24
τῶν ἐψεμένους τῆς φυσικῆς ἐν ἔξει γενέ-
σθαι θεωρίας 386, 27 ἐψετης 188, 2 sqq.
194, 13 439, 12
- έψιστάναι. τὴν ὥραν καθ' ἣν ἐψέστησαν
τοὺς ἥρωας 715, 19. τῇ ἐψεστηκυλῷ τοὺς
ὅλοις δυνάμει 407, 22 Ἀναξαγόρας νοῦν
ἐψέστησε τῇ διακοσμήσει τοῦ παντός 833, 2
(ad 885, 25) ἐψιστάνομεν δτι κτλ. 711, 25
715, 11 716, 27 ἐψετησαι δτι κτλ. 405, 5
δταν μὴ ἐψιστάνοντος τοῦ λογισμοῦ γίνηται
κίνησις, αὐτομάτως φαμέν κινεῖσθαι τοὺς
πόδας 281, 5 ἐψεινψ δὲ ἐψιστατέον, δτι
κτλ. 592, 16 ἐψεινψ δὲ τάς ἐψιστησαι
γρή, δτι κτλ. 677, 12 διὰ τὸ μήπω ἐpsi-
stῆσαι τῇ ἀντιπεριστάσει τῶν πραγμάτων

- sim. 7,2 11,22 16,7 89,25 182,5 407,
21 619,3 668,30 697,27 οὐδέποτε ἐπι-
στήσεται ἡ διάνοια τῶν τυφλῶν τῇ τῶν
χρωμάτων φύσει 207,2 ad 609,8
- ἐφόδιον** 151,10
- ἐφορίζειν** v. I. 601,24
- ἔχειν.** (Δῆλος λόγον) 212,26 ἔχει ἡ ὑπό-
θεσίς e. accus. et infin. 100,13 323,20
ἢτι ἐν ὑποκειμένῳ ἡ φύσις, ἐκ τοῦ ὅρισμοῦ
ἔχει δεδειγμένον 204,24 ἔχεις οὖν ἐντεῦ-
θεν τὴν ἔννοιαν κτλ. 273,31 ἔχεις ἐντεῦ-
θεν δηπας κτλ. 164,2 190,28 δηπῃ ἀλητ-
θελας ἔχει ἡ ψεύδους τὰ ἐπιχειρήματα
651,3 ὡς ἡ ἀλήθεια ἔχει 260,25 ὡς
δὲ τὸ ἀληθές ἔχει, γνοῖς ἢ οὕτως 581,8
ἔχει ἡ λέξις οὕτως 66,9 ἔχουσιν et σχή-
σουσιν 683,23 sqq. passiv. τὰ δὲ ἀλητ-
θελας τινός ἔχεται 493,24 640,4 οὐκ
ἔστιν ἔχουσιν τὸ α τῷ β 808,2 ἔχουσιν
ἀλλήλων 810,21
- ἔψειν** 669,11 passiv. 902,26
- ἐωρεῖν.** οἰσθίσεται ἐπὶ τὸ κάτω τὰ περὶ τὸ
δρυμῆμα διώρούμενα 443,10 cf. αἰωρεῖν
ζιώς τῆς τελείας ἀκμῆς 236,19 393,26 ζιώς
τοῦ particulas indicans textus Aristotelis
701,4 ζιώς ἡ δύναμις σφέσται 342,29
οἰσθίσεται, ζιώς ἀν καταλάβοι κτλ. 449,9
- ζέσις** 228,18 329,24 338,9
- ζητεῖν** 101,16 158,16 206,13 250,21 269,4
461,10 ἡ αἰτία τοῦ τρόπου τῆς αὐξήσεως
ζητητέα 629,26 ζητεῖσθαι 205,26
- ζήτησις** 46,7 47,22
- ζιψγράφος** 218,10 402,15
- ζωγρεῖν** 891,22
- ζωδιακός** 838,24 883,13 906,19
- ζώδιον** 655,25
- ζωή** 45,22 191,13 236,12 892,9 sqq.
- ζῶσιν.** (defin.) 348,16 (λογικῶν opp. ἄλλων
ευη. v. I. ἀλόγων) 317,1
- ζωδιούτον** 838,36 840,33 898,27 900,29
- ζωτικός.** (εἶδος) 115,7
- ζωτικώς** 241,22
- ζωτικόν** 889,33
- ἡ. ἡ ὡς συνεχές ἡ ὡς ἀδιαίρετον ἡ ὡς τῷ
λόγῳ ταῦτόν 79,4 cf. 72,13 sqq. πότερον
- ... ἡ οὖ; 72,3 ἡ ... ἡ μᾶλλον 900,6 sq.
ἡγουν 104,20 217,10 274,6 372,29 cf.
γοῦν. ἡτοι—ἡγουν 130,34 131,2 ἡτοι
... ἡ 34,11 72,22 150,16 165,6 al.
ἡτοι ... ἡ ... ἡ 196,31 395,17 ἡτοι
(sequuntur quaedam διὰ μέσου) ... ἡ
οὖν τοῦτο φησιν, ἡ κτλ. 381,26 sqq. ἡτοι
(= ἡγουν) 62,8 79,14 121,2 153,9 ἡτοι
... ἡτοι 89,22 366,17 ἡπερ 3,5 sq.
123,1 127,13 128,31 168,19 etc.
- ἡ.3 ἡ 859,13
- ἡγεῖσθαι** 622,26 ἡγεῖσθαι (εἰρήσθαι επ.
Diels) 55,25 ἡγούμενα (scripsi ἡγουν
ἕνα) 394,24 in syllagismo τὸ ἡγούμενον
(opp. τὸ ἐπόμενον) 496,14 502,1 al.
- ἡδεσθαι.** εἴ τις δύσιν τι πανιώς ἐσθίει δι'
ἔνδειαν ἡ διὰ τὸ μὴ ἡδεσθαι αὐτῷ 271,7
- ἡδη.** de signific. 760,20 sqq. saepissime in
apodosi: ἡδη διὰ τοῦτο 54,17 ἡδη καὶ
102,26 ἡδη που 63,23 310,7
- ἡδύς 859,17
- ἡδος 237,27
- ἥχειν** 100,6 103,9 ἐπ' ἀπειρον ἥξομεν
206,11
- ἥλιακός** 163,11 221,11,17
- ἥλιοχαία** 60,13
- ἥλιος.** ἀλλοιοι ἥμας ὁ ἡ. αὐτὸς μὴ ἀλλοιού-
μενος 304,15 (εἰκὼν τοῦ πρώτου) 163,3
- ἥλος.** (τοι πλοίου) 542,3
- ἥμέρα** 458,26 (δεκάτη) 703,17
- ἥμερήσιος** 754,23
- ἥμερονύκτιον** 711,12 777,17 sqq. 782,21
783,17
- ἥμερος.** τὸ ἥμερον ἴδιον ἔστι τοῦ λόγου
286,4
- ἥμιδακτυλιαῖος** 777,29
- ἥμικύκλιον.** τὸ ἡ. 696,19 τοῦ ἥμικυκλίου
378,18
- ἥμιλιτριαῖος** 646,23 651,15
- ἥμιόλιος** 227,9 (λόγος) 113,14 803,21,25
- ἥμιονος** 216,20 323,28 835,2 sqq.
- ἥμιπηχυαῖος** 470,2 802,17
- ἥμισος** 376,3 453,16 sqq. 462,10 649,13
654,4 ἥμισος (-εις K et Themistius)
369,11 863,32 ἥμισεως 802,29 810,28
811,1 ἥμισεα 818,3,8 ἥμιση 844,26 sqq.
845,4 ἐν μιᾷ καὶ ἥμισει ὥρᾳ 682,7 ἐν
τῷ ἥμισει χρόνῳ 683,12 ἐν τῷ ἥμισει
τοῦ χρόνου 682,27
- ἥμισφαίριον** 129,2
- ἥμιτωριαῖος** 777,30 802,15

- ἡμιώριον 683, 14 802, 13
 ἡνίκα c. ind. 145, 8 261, 14 359, 2 ἡνίκα
 ἀν σψῆ 242, 8 343, 2
 ἡπαρ 307, 17 769, 24
 ἡρέμα 86, 30 570, 11
 ἡρεμαῖτερος 420, 5
 ἡρεμεῖν. τὸ λευκαινόμενον ἀνάγκη ἡρεμεῖν
 τὴν ἐπὶ τὸ μέλαν κίνησιν 846, 32 ἡρε-
 μοῦν ἔστιν οὐ τὸ ἀκινητίζον, ἀλλὰ τὸ
 πεφυκός μὲν κινεῖσθαι, μὴ κινούμενον δέ
 757, 3
 ἡρέμησις 245, 27 246, 1 816, 22
 ἡρεμίζεσθαι 797, 6 sqq. 814, 22 815, 2 sqq.
 ἡρως 715, 17. 19
 ἡ-τάσθαι 260, 11
 ἡττων. πρότερον μὲν τῶν εὑπαθεστέρων
 φθειρομένων, εἰτα τῶν ἡττον εὑπαθεστέ-
 ρων, καὶ τελευταῖον τῶν δυσπαθεστέρων
 404, 7 οὐδὲν ἡττον 156, 8 171, 15 183, 11
 μᾶλλον ἡ ἡττον 571, 15 al.
 ἡχεῖν 46, 34
 ἡχος 46, 29 sqq. 202, 4. 7
- Θέλασσα.** forma θάλαττα comparet 426, 7
 505, 24 sqq. 769, 28. 31 774, 4. 7
 θάνατος 366, 12. 19 748, 30
 θάτερος v. ἕτερος
 θαυμαστικῶς 264, 23
 θαυμαστός 148, 10 178, 14 311, 9 322, 24
 θέτα 522, 1
 θεάσασθαι 201, 3 259, 29
 θεῖος 187, 23 188, 21 194, 13 266, 9 407, 17
 457, 23 ἐνεργείᾳ μόνως ἔστι τὰ θεῖα καὶ
 θεώματα 340, 26 τὰ θεῖα πρώτα τῶν θηγ-
 τῶν 897, 11 τὰ θεῖα τὰ δὲ ἐν τέλει ὄντα
 898, 22
- Θέλειν v. ἐθέλειν**
 θεμέλιος 121, 9 276, 18 321, 6 399, 5 812,
 8 sqq. τὰ θεμέλια 326, 13 formae utri-
 que generi communiques 47, 32 330, 19
 633, 17
 θεολογεῖν 90, 9 241, 28
 θεολογία 219, 1 395, 11 θ. ἡτις θεωρία τῆς
 πρώτης τῶν ὄντων ἀρχῆς ἔστιν 882, 12
 θεολόγος 225, 25 240, 27 300, 10. 29
 θεῖς. κεχώρισται τῇ οὐσίᾳ ὁ θ. τῶν δημι-
 ουργημάτων 875, 8
 θεραπεία 233, 18
 θεραπεύειν 289, 19
- θερινός. (τροπικός) 906, 11 sq. 17
 θερμαίνειν 146, 14 279, 2 301, 13 352, 5
 421, 1 698, 7 θερματόν 367, 15
 θέρμανσις 211, 6 301, 14 304, 16 350, 22
 359, 10
 θερμασία 278, 24
 θέρμη 279, 4 301, 14 419, 4
 θερμότης 140, 1 211, 6 222, 7
 θέρος 307, 4 698, 10 sqq.
 θέσις quid sit Aristoteli 29, 12 ἐκκρίσει
 καὶ συγχρίσει καὶ θέσει τοῖς τοιούτοις
 τὰ πράγματα ἐποίουν 169, 27 πᾶν μέ-
 γεθός ἐξ θέσιν ἔχοντων μορίων ἔστι
 500, 15 (atomōrum) 262, 18 sqq. θέσεις
 (ορρ. φύσει) 213, 9 399, 17 502, 25 (ορρ.
 κατὰ φύσιν) 454, 6 τὰς δὲ ἀρχῆς θέσεις
 καὶ ὄμοιογέας 565, 18 ταῖς ήμετέραις θέ-
 σεσιν 578, 11
 θεωρεῖν 157, 32 280, 9. 12 461, 4
 θεώρημα 258, 25 259, 2 318, 2
 θεωρία 152, 13
 θηλυκός τ. ἀρσενικός
 θῆλυς 168, 7 187, 27 189, 7 194, 11 580, 9
 θήρ 891, 22
 θησαυρός 276, 18
 θιγγάνειν 367, 24 (θλλον) 484, 31 θιγγα-
 νόντων ἀλλήλων (ιππο αλλήλων) 367, 19
 θιγεῖν (libri θήγειν) 362, 20
 θλιβεσθαι 664, 29
 θλιψίς 88, 19. 22 629, 15
 θηνητός 297, 15. 24 305, 26 897, 11 etc.
 ἴστιν δὲ ἀνθρώπος ζῷον λογικὸν θηντόν,
 ἄλλ’ θμως οὔτε ἡ ίδεις αὐτῇ τοῦ ἀνθρώπου
 θηντή ἔστιν, οὔτε δὲ ἡ ὥλη 402, 4
 θορυβείσθαι 42, 6 43, 7. 24
 θρασύτης 841, 3 904, 25
 θραύσεσθαι. δὲ λίθος προσαρρέγη τιστι στεροῖς
 σύμμασι καὶ ἀθραύσθη τὰς ἑξοχάς 269, 16
 291, 18
 θρεπτικός. (δύναμις) 877, 27
 θρή. (τοῦ γενεοῦ) 283, 21 τὸ κινεῖν τὴν
 χειρα διαλεγόμενον ἢ τὸ θλκειν τῆς κεφα-
 λῆς ἢ τοῦ γενεοῦ τρίχας 268, 2
 θρόνος 115, 20 116, 3 sqq.
 θυμίαμα 247, 3
 θυμός (definit. Aristot.) 228, 18 329, 23
 338, 9
 θύρα 230, 6 sqq. 231, 25 530, 13
 θυρίς. τὰ διὰ τῶν θυρίδων ἐν ταῖς ἀκτῖσι
 κονιορτώδῃ φαινόμενα ψήγματα 25, 8

- Ι. προσγραφομένου τοῦ ἡ 217,11
 Ιατρεύει 173,8 175,8 177,7 (ἐκπτόν) 325,15
 τὸν Ιατρεύμενον 325,17
 Ιατρευσίς 216,5 sqq. 217,3
 Ιατρικός, ἡ Ιατρική 216,6 217,3 240,9
 310,19
 Ιατρός 173,8 sqq. 175,8 176,26 177,4
 232,27 240,11
 Ιδέα. ἐκ ταύτομάτου φαμὲν ταῦτα (sc. τὸν λίθινον πεζόντα γενέσθαι ἐπιτίθειον εἰς τὴν καθέδραν), διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιητικὸν τι αἰτιον ὠρισμένον τῆς τοιαύτης ίδεας τοῦ λίθου 291,20 αὗται αἱ τῶν ἑναντίων (sc. τοῦ ἀγαθοῦ εἰς τοῦ κακοῦ) ίδεαι μὴ γενέμεναι ἐν ὅλῃ εἰλικρινεῖς εἰσι, ἐν ὅλῃ δὲ γενέμεναι μήγαντα πιας πρὸς ἀλλήλας κτλ. 41,26 τὸ εἶναι ὄδατι οὐ καθὸ ἔστι σῶμα ὑπάρχει, ἀλλὰ καθὸ τοιάνδε ίδεαν ἥγουν φύσιν ἔχει 212,18 τὸ δυτικὸν, λέγω δῆ τὴν ίδεαν (Platonis) καὶ τὸ νοητόν 81,31 ίδεαν τινὰ τοῦ λευκοῦ χωριστὴν καὶ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ 67,21 cf. 4,24 οἱ τὰς ίδεας ὑποτιθέμενοι (τιθέμενοι 224,5, sed ὑποτιθ. K) 225,29. 32 226,6 228,2 244,15
 Ιδέᾳ 16,7 65,23 252,10 al.
 Ιδιάζειν 121,1 τὰς ἑκάστου ίδιαζούσας ἀρχὰς 8,24
 Ιδικός. ἐπειδὴ τὸν ἄτομον λαμβάνω ἁνθρώπον, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ίδικὸν τούτου ζῷου παραλήψομαι 74,33 πολλῆς ἐπιβλέψεως γρεῖα εἰς τὸ τὰς ίδικὰς ἔλειν ἀρχὰς τῶν πραγμάτων 16,9 (αὐτόματον, cf. ίδιως λεγόμενον 283,11 284,5) 283,9 (χαρακτῆρες) 18,1 (δύναμις) 120,6 ίδικώτερος 15,8. 10 16,15 19,13 ίδικώτατος 13,26 ίδικός εἰς ιδικός confusa v. ad 6,11 13,26 109,16. 18 222,19 270,23. 28
 Ιδιοπεριορίστως 881,10
 Ιδίος 16,22 65,23 al. κατ' ίδιαν 250,5
 Ιδιότης 45,21 250,3 sqq. 297,21 318,13
 Ιδίως 33,8 266,23 283,11 284,5 551,6
 Ιδού 176,5 383,9 590,7 L. γοῦν 231,29 424,24
 Ιδρύειν. ἐν τούτῳ ἡ φύσις θρυται 212,27
 Ιεσθαι. εὐκίνητος ὃν δ ἀτέρ καὶ λαβών ἀρχὴν κινήσεως θεται (θεται GK) ἐπὶ πλεῖστον 639,30
 Ικανός. (εἰς τι) 72,10 166,18 223,6 c. infin. 254,13 τῇ ἐρωτήσει τὸ Ικανὸν πεποιηκέναι 296,27. 29 297,4
 Ικανῶς 142,25 169,7. 10 218,17
 Ιλιγγος. Ιλιγγοι (v. I. Ιλιγγες) 60,25
 Ιμάρια 132,13
 Ιμάτιον. τὸ ί. κινουμένῳ μω τὴν αὐτὴν συγκινεῖται κίνησιν 384,25 cf. λ.ώ.πιον
 Ινα. Ινα οὔτως εἶπω 190,5 οὐχ ἔξει μέγεθος ἡ ούσια, Ινα μὴ τὸ αὐτό καὶ ὅν καὶ οὐκ ὅν εἴη 71,13 ἡ οὖν οὔτως (sc. φράσι), ἡ Ινα τῶν Ισορρόπων ἑναντίων τὸ μὲν ἐν μεζοῖν δύκειρ ὑποκειμένον ὑπεροχήν εἰπομένην, τὸ δὲ κτλ. 92,2 359,23 ἡλιθεν Ινα λούστηται 324,12.19 Ινα μὴ τις εἴποι (v. I. εἰπη) sim. 105,8 264,7 377,6 498,18 533,11 al. Ινα i. q. έάν ad 445,24 467,10 556,3
 Ιππείος 114,24 322,16
 Ιππεύς 902,39
 Ιππος. Ιππος ἐστὶ ζῷον ἀλογὸν χρεμετιστικόν 34,28 τὸ ἀνάλογον τῷ γυναικείῳ καταμηνίῳ τὸ ἐν τῷ Ιππῷ 114,25 οἱ ἀγωνίζομενοι Ιπποι δρῶνται ἐν τῷ κάρφει βραδύτερον κινούμενοι 771,25 συνάγομεν πολλάκις διάφορα ζῷα εἰς συνουσίαν, ὡς Ιππον καὶ ὅνον εἰς ἡμίσιου γένησιν 323,28 σφῆκες γίνονται ἐξ Ιππων σηπομένων 107,14
 Ιπτασθαι 30,8 59,13
 Ισάζειν 418,20 419,24 422,15 sqq. 430,19.25
 Ισημερινός 906,17
 Ισοδύναμειν 21,3 389,29 390,3
 Ισοδύναμος 658,19
 Ισοδύκος 419,4 503,27 667,25 668,35
 Ισοπεριμέτρος. (σχῆμα) 132,3.5
 Ισόπλευρος. (τρίγωνον) 404,23 779,7 785,25
 Ισόρροπος 92,2.9 694,32 695,4
 Ισος. τὰ τῷ αὐτῷ Ισα καὶ ἀλλήλοις ἔστιν Ισα 206,21 c. genit. v. ad 577,18 816,30 sq. 817,1.6 τὰ ἐπ' Ισης 267,12 270,30
 Ισοσθενής 110,23 426,15 611,4
 Ισοσθενῶς 795,8
 Ισοσχήμων 647,15
 Ισοταχής 590,4 al.
 Ισοταχῶς 92,5 647,11 663,12.13
 Ισότης 341,17 al.
 Ισοτίμως 98,3
 Ιστάναι. forma Ιστᾶν 490,27 842,26 908,6.11 cf. παριστάναι
 Ιστορεῖν 360,25 767,6
 Ιστορία. ἐκκείσθωσαν Ιστορίας χάριν αἱ στοιχίαι κτλ. 360,25
 Ισχειν 119,26 163,2 192,5 395,7 484,12 489,4 503,14 679,7 722,23 777,23 778,8 790,30 830,26

Ισχνανσίς 246, 13
 Ισχνασία 246, 7 sq.
 Ισχύειν 81, 21 87, 17 421, 16 570, 1
 Ισχυρότερος 691, 21 693, 5 Ισχυρίσατος
 311, 8
 Ισχύς 384, 34 876, 27
 Ισως 129, 30 229, 9 al. cf. ad 16, 10
 Ιγής 624, 19 οἱ ὑπὸ τὸ ὄδωρ νηγόμενοι
 Ιγήνες 592, 9
 Ιγνος. πρέδρομά τινα τοῦ τελείου εἴδους
 Ιγη 60, 18

χάδος 546, 13
 χαθαίρειν. τὰ ἀμπελοφόρα χωρία δὲ μὲν
 εἰς ἅπαν ὑπὸ τῶν γεωργῶν χαθαιρίμενα,
 δὲ δὲ βλαστάνοντα 273, 7
 χαθάπαξ 112, 18 472, 7
 χαθάρσιος διατρός θωκε τὸ χαθάρσιον
 318, 12
 χάθαρσίς (medic.) 246, 14
 χαθέδρα 260, 13 288, 7 291, 17 al.
 χαθέζεσθαι 288, 11
 χαθεύδειν 715, 23 717, 1
 χαθῆσθαι 76, 9
 χαθίεναι 608, 3 624, 16 al. χαθίωμεν (hoc
 acceptu libri) 612, 21
 χαθιστάναι 265, 7 539, 25 541, 13 877, 24 al.
 χαθολικός. (δια[ρεις]ς) 389, 23 (λόγος) 866, 34
 χαθολικώτερος 123, 3 sqq. 434, 2 χαθο-
 λικώτατος 122, 20 sqq. 150, 7
 χαθότι 167, 20 485, 10
 χαλ. saepissime χάγω, χάκει, χάκεῖνος, χᾶν,
 χάνταῦθα, χάντεῦθεν, χάπι (216, 21 261, 6)
 χαλ et c' confusa ad 517, 28
 χαλειν. τὸ πῦρ χαλει 206, 5 326, 22 passiv.
 233, 18 421, 3 δι καισμένος ὑπὸ ἡλίου
 854, 22 χαλέντος τοῦ ἔνδου 208, 22
 χαινοτέρως 26, 17
 χαινοτομεῖν τὰ ὄνδρα 702, 3
 χαίπερ c. partic. 229, 8 al.
 χαιρός 839, 11 χαιρός δὴ λοιπὸν κτλ. c.
 infin. 557, 8
 χακοδαιμονία 282, 8 cf. ἀτυχία
 χακοποιός 187, 2 sqq.
 χακοπραγία 285, 13
 χακοπραγμοσύνη 458, 14
 χακουργεῖν. τὸ 'ποτέ' ὡς μᾶλλον χακουρ-
 γηθῆναι δυνάμενον σιωπῶ (h. e. vocem
 ποτέ reticeo utpote quae magis sit ob-
 noxia cavillationibus) 458, 1

χακοφωνία 211, 9
 χάλαρος 329, 9
 χαλιά. (τῆς ἀλκυόνος) 311, 10
 χαλλιεργεῖν. παραληφθείσης τῆς ὅλης καὶ
 χαλλιεργηθείσης 327, 1
 χαλλος. διε τὰ δρυοιομερῆ πρὸς ἀλλῆλα συμ-
 μέτρως ἔχουσι, γίνεται ἡ Ισχύς, διε δὲ τὰ
 ὄργανικά, καλλος 876, 27
 χαλός καλλιόν εστι στίξειν κτλ. 837, 25
 διπερ χαλλιόν 150, 17 520, 21 al.
 χάματος 748, 30
 χάμνειν. κεκμηκυῖαν δύναμιν (opp. ἀκμά-
 ζουσαν) 423, 9 πέσοι ἀν οὐκίᾳ ὑπὸ μόνου
 τοῦ χρόνου χαμοῦσα 768, 2
 χάμπτειν. ἐκάμψθησαν 696, 24
 χαμπόλος 117, 18 sqq.
 χαμπυλότης 73, 4 122, 12 222, 3
 χάμψις 570, 24 sqq. 771, 24 sqq.
 χᾶν. I (= καὶ ἄν). δημιος δ' οὖν χᾶν συναρ-
 πάξειν δι παραλογισμὸς ἥδύνατο 557, 16
 χᾶν τῆσσετο ἄν 490, 9 χᾶν ἀτῆρ δὲ τὸ
 αὐτὸν ὑπομελεῖεν 664, 23 cf. 242, 20. 24
 582, 28 583, 33 677, 19 II (= καὶ ἄν).
 c. indic. 41, 18 80, 17 100, 11 138, 21
 150, 10 250, 4 485, 26 495, 14 655, 7 al.
 χᾶν μὴ φαλακρὸς ἦν, οὐδὲν ἤττον φύο-
 δόμησεν ἀν 411, 27 ad 715, 23 c. con-
 iunct. 39, 15 46, 33 al. c. optat. 68, 2
 74, 21 147, 7. 11 129, 26 273, 9 443, 24 al.
 χᾶν εἰ 43, 19 455, 15 499, 21 ad 374, 11
 400, 16 etc. Εδει χᾶν κατὰ μικρὸν γοῦν
 περὶ αὐτῶν διαλεγθῆναι 264, 3. 5
 χανών. δι κ. χρίνει τὸ εὐθὺν χᾶν τὸ καρ-
 πύλον 754, 13 χανόνα ἡμῖν διὰ τούτων.
 ἔκτιθεται χρησιμώτατον 543, 16 778, 22 al.
 χαπνός 698, 32 699, 2
 χαρδία. πρότερον τῶν ὄργανικῶν ἡ χαρδία
 404, 4 cf. 53, 1
 χαρπός 112, 33 311, 14 317, 9
 χάρφος 311, 7
 χατά. χαθ' ὄδατος 233, 12 κατὰ κοινοῦ
 (i. q. ἀπὸ κοινοῦ) 29, 23 90, 6 140, 6 204, 4
 543, 25 870, 11 τὰ χαθ' ἡμᾶς 528, 21
 κατὰ μέρος 138, 25 158, 31 χαθ' ἅπαν
 (opp. κατά τι) 332, 15 εἰ κατὰ σκοπὸν
 εἰλεγεὶς ἡ φύσις ἄγειν κτλ. 857, 10
 χαταβαίνειν 374, 7
 χαταβάλλειν. διπος χατέβαλε τὸν ἐπι-
 βάτην 260, 10 273, 13 281, 10 αὐτὸς ἐαυ-
 τὸν καταβάλλει δι λόγος 628, 3 περὶ ταῦτα
 ἡσχόληγται οἱ φυσικοὶ καὶ τοὺς πλεόνας

- περὶ τούτων καταβληθεῖσι λόγους 303, 15
Δημόκριτος οὐδένα λόγον ἡμῖν περὶ τύχης
καὶ αὐτομάτου κατεβάλλετο 263, 2 πρὸς
τὸ θεωρητικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας τὴν
πᾶσαν σπουδὴν κατεβάλλετο Ἀριστοτέλης 1, 4
οὐ βούλευεται δικοδόμος εἰ δεῖ πρῶτον
τοὺς θεμελίους καταβλεσθαι 321, 6 εἰ.
13, 21
- κατάβασις 373, 21 374, 6 383, 23 720, 29
728, 12
- καταγέλαστος 101, 4 440, 16 καταγελα-
στότερος 100, 33 673, 20 693, 11, 16
- καταγγράσκειν. πάντα φαμὲν κ. ὑπὸ τοῦ
χρόνου 748, 4 753, 19
- καταγίνεσθαι περὶ τι 1, 7 219, 16 222, 16
225, 24 231, 10 238, 3 sqq.
- καταγράφειν ἀντὸς τρίγωνον 405, 2
- καταγραφή. ἐπὶ καταγραφῆς 647, 27 διὰ
καταγραφῶν 652, 13 656, 21
- καταδαπανᾶν 100, 2, 4 105, 5, 18 446, 19 al.
- καταδεής τὰ καταδεέστερα 580, 8
- καταδέχεσθαι 191, 20 201, 18, 21 202, 15
229, 20
- καταδύειν 586, 2 *intrans.* εἰ ἡ φύσις γέδυ-
νατο ποιῆσαι πλοῖον καταδύσα ἐν τοῖς ἔύ-
λοις 308, 23 cf. 325, 5 ἐστὶν ἡ φύσις ζωὴ
ἥτοι δύναμις καταδεῦκυτα διὰ τῶν σω-
μάτων κτλ. 197, 34
- κατακερματίζειν 622, 13 669, 26 672, 29
- κατακλυσμός 764, 26
- καταλαμβάνειν 136, 24 259, 28 261, 18
549, 20
- καταλείπειν 287, 17, 20 470, 2, 17 640, 8, 10
- καταληγεῖν εἰς τις 83, 31 98, 24 252, 13
335, 24 al.
- κατάληψις. σκοπὸς τῷ φυσικῷ ἡ τῶν φυσι-
κῶν σωμάτων κ. 497, 11, 20
- καταλιμπάνειν 108, 19 127, 30 144, 9 470, 3
520, 20 562, 20, 28 563, 1
- κατάλογος 139, 6
- καταμερίζειν. εἰς πολλὰ ἀτομα καταμερί-
σθῆναι 391, 30
- καταμετρεῖν 100, 26 105, 4 106, 3 703, 8
813, 15 870, 20
- καταμήνιον 114, 25 115, 3 145, 1, 35 146, 3
148, 10 157, 20 158, 2 175, 30 247, 23
303, 28 331, 21 332, 4
- καταναλίσκειν 439, 8 477, 22 850, 20
- καταντᾶν 19, 12 481, 7 sqq. 486, 24 487,
11 al.
- καταντῆς. κάταντες (opp. ἄναντες) 370, 6, 7
- καταπίπτειν 229, 12 262, 11 280, 17
- καταριθμεῖν 263, 12 429, 16
- κατασβεννύναι. ἔδει κατασβεσθῆναι τὸν
λυγναῖται φλόγα ὑπὸ τοῦ ἀέρος 422, 14
- κατασκευαστικός 164, 21 543, 7 865, 9
- κατασπείρειν. *passiv.* 613, 23 667, 9 sqq.
- καταστοχάζεσθαι c. genit. 640, 3
- κατατάττειν. ἐν πολεις τῶν αἰτίων αἴτιον
κατατακτέον 283, 13 293, 4
- κατατείνειν πολὺν λόγον 194, 6 λόγους
206, 3 πολλὰ ἐγκώμια τοῦ Παρμενίδου
62, 31
- κατατέμνειν 93, 3 420, 31 813, 22
- κατάφασις. cf. ἀπόφασις *but* μετάθεσις
- καταφάσκειν 192, 8, 10 καταφῆσαι 162, 10
192, 7
- καταφατικός. (πρότασις) 281, 7 287, 23 709,
32 713, 9 (δρισμοί) 192, 6
- καταφατικῶς 754, 16
- καταφέρειν 195, 29 260, 12 269, 9, 14 662,
33 663, 11
- καταχρῆσθαι. καταχρώμενοι πολλάκις λέ-
γομένοιν τοῦ ὅλου κινουμένου τὸ μέρον κατὰ
συμβεβηκός κινεῖσθαι 596, 4 (τῷ ὀνόματι)
512, 12 595, 29
- καταχρηστικός 527, 26 528, 5 531, 10
626, 4
- καταψύχειν. *passiv.* 422, 13 sqq.
- κατεργάζεσθαι 158, 1 *passiv.* κατεργα-
σθῆναι 400, 2
- κατέχειν 436, 27 441, 5 443, 26 555, 1 661, 27
- κατηγορεῖν. (τί τινος) 76, 25 al. τὸ κοινῶς
πάντων κατηγορούμενον 77, 3 (τί ἐπὶ τι-
νος) 284, 8 454, 7 al. ὀνόματα κενὰ κατὰ
μηδενὸς πρόγυμπτος κατηγορούμενα 259, 26
266, 23 etc.
- κατηγόρημα 341, 25
- κατηγορία accusatio 261, 28, 31 *sensu phi-*
losophico τὰ κινούμενα ἢ οὐσία εἰσὶν ἵ-
ποσὶ ἢ ἀλλο τι τῶν κατὰ τὰς ἀλλας κατη-
γορίας 341, 24 τῶν δέκα κατηγοριῶν
369, 18 al.
- κατηγορικός. (πρότασις) 284, 18 (συλλογι-
σμός) 505, 19 524, 29
- κατηγορικῶς 517, 22
- κατιέναι. ἡ ψυχὴ ἀνιστὰ καὶ κατιοῦσα 240,
26 ὅδωρ κατὸν ἀνισθεντα 439, 26
- κατόπιν τοῦ λίθου 641, 14
- κατοπτεύειν. ἥδον ἀπὸ τῶν κοινῶν τὰ τοια
κατοπτεύομεν 19, 30
- κάτοπτρον 233, 13

κατορθοῦν. ἐν πολλοῖς ὄρῳμεν κατορθούσας τὰς τέχνας τὸ τέλος καὶ τὸ οὐ ἔνεκα 321,24 cf. 23,20 108,10 139,16 142,4 318,3 passiv. διὰ τὸ ἀπλῶς μὴ δὲ καλεῖν τὴν ὅλην οὐ κατωρθωμένην ἔσχον αὐτῆς τὴν ἔννοιαν 184,27 κατωρθωμένως 142,10 κατορύττειν 208,2 κάτω φαίνεν ὅπου τὰ βαρέα φύσει φέρεται 500,5 κατωτέρω 580,29 κάτωθεν 195,30 230,28 κατωρθωμένως cf. κατορθοῦν κατωφερής. (ὕδωρ) 570,14 κατώφορος. (ὕδωρ) 664,13 καῦμα 241,14 329,7 335,6. 23 698,11 καῦσις 213,20 καυστικός. (ποιότης) 421,4 καγγραμίς 97,11. 15 κέγγηρος 103,10 505,25. 29 al. κείσθαι. κείσθω 78,17 τῆς γὰρ ὑποθέσεως κειμένης κτλ. 902,15 τὸ 'Ἐν' διντὶ τοῦ 'ταύτον' κείται 48,11 ἔχομεν ἐξ ἀργῆς κειμενὸν διτὶ κτλ. 372,28 δῆλον ἐκ τοῦ κειμένου (= ex Aristotelis textu) 886,29 κενός. (δύναμις) 260,8 cf. 260,2 τὸ κενὸν οὐδὲν ἄλλο οἰονται εἶναι ἢ τόπον ἐστερημένον σώματος 347,10 408,9. 14 405,28 500,29 Philoponi corollarium περὶ κενοῦ 675,12 sqq. κενοῦν. τὸ κενούμενον 571,3 κέντρον 296,20 298,30 κεραμεοῦς 537,1 549,30 κεραμεύς 97,14 κεράμιος ἔειστις (opp. ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἔειστις) 746,12 κέραμος 61,6 308,20 498,1 512,5 517,16 κεραννύναι. passiv. 97,25 sqq. 201,19 403,30 426,11 446,6 453,23 860,24 κεραυνίτης. τοὺς κεραυνίτας φασὶ λίθους ἄνω συνισταμένους κάτω φέρεσθαι 447,4 κεραυρισμένως 532,4 κεφάλαιον. οἱ φήτορες πρῶτον περὶ τῶν κοινῶν κεφαλαίων διδάσκουσι 19,27 κήρινος 16,5 144,1 sq. κηρός 190,6 sqq. 566,29 δακτύλιος εἰς κηροὺς ἄλλοτε ἄλλους σφραγίζει 392,4 cf. 402,20 κῆτος 624,19 κιθάρα 46,26 202,8 κιθαριδός 201,29. 33 202,1 sqq. κινδυνεύειν 49,9 566,17 570,16 573,21 κινεῖν. (ἀποβλαν) 30,5 33,1 58,30 59,1 κάν

ἔτερός τις τῶν ἐπιστημόνων κινῆ ἵστον εὐρίσκων αὐτὸς θεωρήματα 197,29 τὸ κινῆσαν τὴν οἰκίαν εἰς τὸ τοιόνδε εἶδος (= ὁ οἰκοδόμος) 196,10 κινήσεσθαι εἰς κινήθησεσθαι var. 437,12 438,4 631,26 sqq. al. κινημά 41,2 721,11. 23 722,2 861,6 κινησίς. ἡ τοῦ δυνάμει δύντος τελεύτης (νει ἐντελέχεια) καθὸ δυνάμει ἔστιν 343,2 sqq. 351,21 ἐντελέχεια τοῦ κινητοῦ ὑπὸ τοῦ κινητικοῦ 375,1 οὐ γίνεται κατὰ σημείον 84,26 ἐν τῷ κινουμένῳ ἔστιν 369,26 sqq. δύο εἶδοι κινήσεως ἐν τῷ παντὶ, ἡ τε κατ' εὐθείαν καὶ ἡ κύκλῳ 452,15 cf. 378,18 sqq. τρία τῆς κατὰ τόπον κινήσεως τὰ εἶδη, φορὰ αὐξήσις μείωσις 541,25 κινητικός. (δύναμις) 644,19 al. cf. κινησίς κιρινάναι. ἡ ἀνθρώπου φύσις εἰ καὶ μὴ αὐτὴ τὰ στοιχεῖα ποιεῖ, ἀλλ' οὖν αὐτὴ κίριναν αὐτὰ κτλ. 231,13 τὰ τέσσαρα στοιχεῖα περὶ ἡ πιράμενα τοίως ἡ τοίως τὰ φυσικὰ εἶδοι ἐγγίνεται 156,12 τῶν τεσσάρων στοιχείων κιριναμένων ἀλλήλοις 403,20 κίλιν 792,14 κλάδος 104,28 κλεινός. οἱ κλεινοὶ τῶν ἔξιγγητῶν (Aristotelis) 200,24 κλέπτειν. ἐπιχείρημα τῇ πυκνότητι κλέπτον τὸν ἔλεγχον 560,18 passiv. 585,24 κλεψύδρα ἔστιν ἀγγελόν τι ἐπ' εὐθείας κατὰ διάμετρον διατρήσεις ἔχον, οὐπερ τὴν μίαν ὅπην ἐμφράξαντες καθίεντες ἐν ὕδατι δεικνύουσιν διτὶ οὐκ εἰσεισιν ὕδωρ κτλ. 608,2 κλεψύδρας λέγει ἡτοι τὰ παρὰ τοὺς μηχανικοὺς δι' ὧν τοὺς συριγμοὺς ἀποτελοῦσι καὶ τὰς ἀλλας ποιὰς φωνάς, ἢ τὸ ἀγγελόν δι καλοῦσιν οἱ πολλοὶ ἀρπάγιον (cf. 569,21) 612,15 κληρονομεῖν 287,18 κληροῦν. med. τὰ διάφορα κατ' εἶδος διαφόρους καὶ τοὺς τόπους κεκλήρωται 440,5 κλῆσις 796,3 (858,3) κλίμαξ 383,23 720,30 728,10 κλίνη 77,12 157,3 sqq. 461,11 475,26 al. κλυστήρ 310,20 κοιλανσίς. λέγομεν αιμάτητα εἶναι κοιλανσιν ἐν ρινὶ 73,9 v. l. 226,19 κοῖλος. μεταξὺ τῶν κοιλῶν τοῦ ἀμφορέως 554,21 ἡ κοιλη τοῦ ἀγγελοῦ (τοῦ κεράμου) ἐπιφάνεια 546,16 547,3 549,12 ἡ κοιλη τῆς σεληνιακῆς σφαίρας ἐπιφάνεια 449,26 al.

- κοιλότης ἐν βινί (= σιμότης) 226, 19, 21
 234, 6 sqq. cf. κοιλανσίς
 κοιλωματα. τὰ κοιλώματα τῆς γῆς 265, 4
 439, 24
 κοιμᾶσθαι 530, 19
 κοινός. κοινῇ τε καὶ ίδιᾳ 387, 16 al. κοινῶς
 1, 16 243, 11 274, 3 al. κατὰ κοινοῦ cf.
 κατά κοινότερος 595, 24 κοινότατος 122, 1.
 18 586, 35
 κοινότης 18, 14 al.
 κοινωνεῖν 122, 30 396, 18 al.
 κοινωνία 109, 4 sqq. 125, 22 al. κ. κατηγορίων κατὰ φωνὴν μόνην ἔστι 55, 17
 κοινωνικός 286, 4
 κοίτη. τὴν πᾶσαν κοίτην (sc. τοῦ ποταμοῦ)
 ἥ ἐπίκειται τὸ ὄδωρ 586, 21
 κόκκος 113, 1 595, 2
 κολάζειν. τῆς ἑκάστου ἀμετρίας ὑπὸ τῆς θατέρου ἐναντίας δυνάμεως κεκολασμένης 418, 22
 κολάπτειν. κολάψαι ετ κόψαι confusa 308, 20
 κολοιδός 711, 4
 κολυμβήθρα 668, 29
 κόμη. ἀποθέσθαι τὴν κόμην 279, 2
 κομιδή. (τοῦ ἀργυρίου) 275, 13 sqq. 283,
 25 sqq. 295, 1
 κομίζειν. med. (ἀργύριον) 272, 26 274,
 12 sqq. 294, 4
 κονιορτός. κονιορτοῦ δίκην 699, 2, 5
 κονιορτώδης. τὰ διὰ τῶν θυρῶν ἐν ταῖς
 ἀκτῖαι κονιορτώδῃ φαινόμενα ψήγματα 25, 8
 κόπτειν. cf. κολάπτειν
 κόραξ 73, 5 al.
 κορυφή. (τῶν ὅρῶν) 580, 31 (τοῦ τριγώνου)
 500, 17, 20 (τῶν πυραμίδων) 26, 2, 4 117, 6
 κοσμεῖν 138, 7 165, 3 168, 19 sqq. 169, 1
 188, 29
 κοσμικός. (τόπος) 555, 13 τὸ κοσμικὸν (opp.
 τὸ μερικὸν) ἀγαθὸν 312, 30
 κοσμοποιεῖν (Arist.) expl. 823, 2 sqq.
 κοσμοποιία 261, 24 314, 8
 κόσμος 240, 27 823, 10 sqq. ἐπὶ τοῦ μεγίστου ζῷου, τοῦ κόσμου 633, 23 τὸ μέγιστον ἐν τῷ παντὶ σῶμα 472, 22
 κότινος 319, 1
 κουφίζειν τὸν πόδα (opp. κάτω φέρειν)
 829, 17
 κουφότης 223, 2 ἡ κ. ἐπὶ τὸ ἄνω κινεῖ
 437, 17 cf. βαρύτης
 κραδαίνειν. χορδῆς κραδαινομένης 824, 27
 κράμα 418, 21
 κράσις 97, 29 98, 1 103, 23 113, 9 297, 21
 κρατεῖν. passiv. 56, 8, 14 92, 25 al.
 κρατήρ. (πυρός) 447, 3
 κρέμασθαι 162, 17 sq. 288, 6 451, 8 599, 14
 679, 32
 κριθή 87, 26 sqq. 106, 16 146, 6
 κρίκος. δσοι (sc. δακτύλιοι) μὴ ἔχουσι σφενδόνην, οὓς καλοῦσι κρίκους 474, 7
 κριτήριον 206, 17. 32 207, 3 879, 14
 κρόκη. συνωθεῖ τῇ σπάθῃ δλην δ ὑφάντης
 τὴν κρόκην ἐπὶ τὴν προλαβούσαν κρόκην 875, 12 .
 κρούειν. δικιθαρῳδὸς κρούει ὡς πέφυκε τὴν λύραν 202, 1 κρούσει τὴν νεάτην παραλιπῶν τὰς μεταῦν χορδάς 792, 3 sqq.
 κρύσταλλος 420, 2 426, 17
 κρυσταλλοῦν. τὸ ὄδωρ ἐτραίνεται κρυσταλλούμενον 139, 23
 κυαθίατος 667, 26 sqq.
 κύαθος 450, 8 505, 5, 29 671, 22 sqq.
 κυβερνήτης 197, 5 230, 29 242, 17
 κυβερνητικός. ἡ κυβερνητική (sc. τέχνη) 230, 24 231, 30 232, 12 238, 16 sqq.
 κυβικός. (σχῆμα) 288, 10 (ἄπομοι) 229, 1
 326, 23
 κύβος 571, 23, 27 ὡσπερ τοὺς κύβους οἱ πεττεύοντες ἄλλως τὸν λόγον μεταφέρουσιν 565, 17 .
 κύημα 516, 18
 κυκλ. πάντα κυκώσι μᾶλλον ἡ λέγουσί τι σαρφές 565, 13
 κυκλικός. (κίνησις) 313, 6
 κύκλος defin. 34, 30 224, 15 296, 21 κύκλον ἀπειρόν φαμεν τῷ μὴ ἔχειν πέρατα 390, 20 cf. 410, 12 ἐν τῷ μεγίστῳ κύκλῳ (τῆς σφαίρας; opp. ἐν τοῖς ἀλάττοσι) 655, 25 κατὰ κύκλον 313, 1 sqq. κύκλῳ φέρεσθαι ετ κύκλον φέρεσθαι 908, 5 sqq. cf. 842, 14 sqq. cf. κίνησις
 κυκλοῦν. τὴν αὐτὴν φωνὴν αὐτὴν εἰς ἔστην τὴν κυκλουμένην 457, 11
 κυκλοφορεῖν. οὐ δυνατὸν τὸ ἀπειρόν της κυκλοφορουμένης εἶναι οὐσίας 438, 9
 κυκλοφορητικός. (ῶμα) 891, 1 (κίνησις) 895, 10 v. l. 219, 22 220, 23
 κυκλοφορία 201, 20 769, 8 sq. 771, 8
 κυκλοφορικός 219, 22 220, 23 452, 22
 793, 16
 κυκλοφορικῶς 379, 8
 κύκνος 902, 33
 κυλινδρικός 663, 9

κυλινδροειδής 230, 27
 κύλινδρος 647, 2
 κύλισις 793, 18
 κυμαίνει 667, 24 668, 25, 33
 κύμβαλον 233, 16
 κυπτάζει (opp. ὅρθιον εἶναι) 329, 14
 κύριος. (πάσης γῆς) 485, 25 κυριώτερος 601,
 22 al. ἀρχή κυριωτάτη 387, 20 κυριώ-
 τατα adv. 211, 20 514, 26 515, 5 518, 34
 κυρίως καὶ χ. καὶ πρώτως 519, 4 etc.
 κυρτός. (τῆς γῆς, Κρόνου, τῆς ἀπλανοῦς ἐπι-
 φάνεια) 443, 6 565, 22 571, 29 κυρτότερος
 696, 26
 κυρτότης 696, 28
 κύων 179, 19 320, 19 723, 23
 κωλυτικός 241, 14 329, 7 335, 5, 23
 κώμη 792, 12
 κῶνος 227, 2
 κώνωψ 104, 4

Λ. ἐν τῷ Λ τῆς Μετὰ τὰ φυσικά 304, 21
 λαβύρινθος 410, 3
 λαγχάνειν 182, 19 581, 25 633, 17
 λαλεῖν. εἰ τοῦ λαλεῖν τέλος εἴη τὸ σημα-
 νεῖν διλήγοις τὰ ἡμέτερα βουλεύματα 290,
 20 sqq.
 λαμβάνειν *intelligere* 167, 14 444, 17 al.
 εἰλήφθω μοι 698, 20 sim. 62, 22 130,
 34 etc. cf. ἀξιωμα, λῆμμα, προλαμ-
 βάνειν
 λαμπάς 419, 29 sqq. λαμπαδηφορίς descri-
 bitur 794, 22 sqq.
 λανθάνειν. Ελαθεν οὖν κάκεινον διτι κτλ. 629, 1
 λανθάνουσιν ἔαυτοὺς . . . ἀναιροῦντες κτλ.
 320, 12 λανθάνοντες ἔαυτοὺς διτι οὐδαμῶς
 γωρίζεσθαι πέφυκε τὰ οὐσιώδη εἰδη 224, 5
 λαπάττειν. τὴν γαστέρα λαπάζαι 290, 4
 λατομικός. λατομική (sc. τέχνη) 230, 35
 λειπόνειν 261, 28 307, 10 sqq.
 λέβης 146, 18 sqq. 475, 21
 λέγειν. ή ούσια λέγω 64, 13 αὐτὴ λέγω ή
 φύσις 8, 16 τὸ συμβεβήκός τινι συμβέ-
 βηκε, λέγω δὴ τῇ ούσιᾳ 64, 6 τοῦ δυτος,
 λέγω δὴ τοῦ συμβεβήκότος 64, 15 cf.
 [98, 28] 122, 16 132, 2 226, 27 al. cf. φημί
 saepissime in talibus λέγω δὴ ετ λέγω
 δὲ, et saepe variant libri in particulis
 (δὴ corruptum in ἄν 336, 3) καὶ τί λέγω
 τοὺς . . . διεστῶτας; τοὺς γοῦν ἐν τῷ αὐτῷ

τόπῳ δύνας κτλ. 425, 3 καὶ τί λέγω ή
 ὅλη; 225, 14 καὶ τί λέγω ἐπὶ τεγχών,
 ὅποτε καὶ τὸ θεῖον κτλ. 321, 16 sim. al.
 pluralis forma est in G λέγοις 502, 20
 626, 29 669, 29, singularis λέγοις in GK
 665, 2
 λεῖος. τὸ τραγὺ καὶ τὸ λεῖον 128, 14
 λείπειν. τὸ λεῖπον 109, 17 τὸ λεῖπον τῶν
 ἀξιωμάτων sim. 590, 7 725, 23 728, 14
 cf. λοιπός λείπεται c. infin. 267, 25
 285, 6 354, 1 359, 4 al. τὸν λειπόμενον
 εἰσάγει τρόπον 79, 8 τὸ ίτι λειπόμενον
 πρόβλημα 283, 12 cf. 293, 3 τὸ διαιρε-
 σθαι ἐπ' ἀπειρον οὐδὲν κωλύει δει δυνα-
 μένου τέμνεσθαι τοῦ λειπομένου 461, 3
 λεκάνη 542, 33 624, 11 664, 18
 λέξις. ξει ή λέξις ἐν τισι καὶ οὗτως (cf.
 γραφή, ἀντίγραφον) 764, 9 ξει ή
 λέξις διάφειδιν τινα διὰ τὴν συντομίαν
 394, 17 ἀδιάρθρωτος ή λ. 431, 3 ιδωμεν
 καὶ ἐπὶ λέξεως αὐτῆς πῶς φησιν 67, 1 ει
 δὲ μὴ σαφῶς οὗτως ἐπὶ λέξεως λέγει (sc.
 δ. Πλάτων) ὥσπερ δ. Ἀριστοτέλης κτλ.
 184, 8 cf. 17, 21 αὐτῇ γοῦν λέξει οὗτως
 φησιν 584, 9 ἐλλιπέστερον εἰργεται κατὰ
 τὴν λέξιν δει οὖν ξειθέν τι προσυπα-
 κούσαντα τὸ ἐντελὲς δειξαι 149, 6 τὰ κατὰ
 τὴν λέξιν 175, 27 τὴν λέξιν ἐπισήντες
 388, 23 δ. τῶν λέξεων νοῦς 548, 18
 λεπτομέτρεια 585, 26
 λεπτομερής λεπτομερέστερος 23, 5 329,
 15 al.
 λεπτομερῶς 669, 29
 λεπτός 569, 32 641, 20 λεπτότερος ετ λε-
 πτότερος 650, 30 sqq.
 λεπτότης 647, 20
 λεπτύνειν. passiv. 23, 17 655, 19 681, 26, 28
 682, 4 sqq.
 λέπτυνσις 684, 4
 λεύκανσις 211, 4 217, 15 359, 10 al.
 λεύκη 319, 1
 λευκός. τὸ λευκόν, χρῶμα διαχριτικὸν δψεως
 44, 6 al. λευκότερον 420, 30
 λευκότης 211, 4 217, 17 234, 3
 λήγειν 321, 7 328, 20
 λήθη 748, 26, 30 853, 32 λήθης γεννητικός
 δ. χρόνος 767, 9
 λῆμμα. (λαμβάνειν, προλαμβάνειν sim., cf.
 ἀξιωμα) 73, 27 74, 14, 28 102, 13 341,
 22 343, 13 349, 29 350, 8 441, 14 717, 16
 λημμάτιον 661, 16

- ληστρικός. (ναῦς) 31,3
 λῆψις 477, 26 731, 26 735, 23
 λιγύνος 698, 32
 λιθάργυρος ἐψομένη μετὰ ἔλαιου τὴν μὲν ἀρχήν ἐπὶ τὸ λευκότερον δόδεύει τὸ φάρμακον, εἴτα μελανεῖται 902, 26
 λιθάριον 88, 2
 λιθινος. (χελύ) 323, 2
 λίνον. proverb. οὐ λίνον λίνῳ expl. 478, 21
 οἱ ἀλιεῖς τοις λίνοις προσπλέκουσι τὸν μάλιβδον 660, 28
 λίτρα 420, 11 881, 22
 λιτριαῖς 420, 9 sqq. 647, 15
 λογίζομαι. λογισθῆναι 224, 23
 λογικός. (ψυχή) 196, 26 sqq. 355, 4 λογικωτάτας αἰτιολογίας 254, 14
 λογισμός 206, 6 311, 2
 λοιδορία 836, 19
 λοιπός. ἐν τῇ λοιπῇ ὑποθέσει 39, 32 ἢ λοιπῇ ἀρχῇ 304, 10 τὸ λοιπὸν τμῆμα τῆς διαιρέσεως 109, 28 τὰ λοιπά (τὸ λοιπὸν) τῶν προβλημάτων 266, 13 280, 27 293, 3 cf. λείπειν τὸ λοιπὸν τῇ ἀπορᾷ 238, 25 λοιπὸν adv. 134, 12 205, 4 al.
 λοξός. (χίνησις) 842, 21. 25 τὰς λοξὰς καὶ πρὸς τὸν ζῳδιακὸν κινήσεις 838, 24
 λοξότης. (τοῦ ζῳδιακοῦ) 883, 13
 λούεσθαι 268, 17 sqq.
 λουτρόν 274, 18 275, 15 291, 29 292, 2
 λέειν. (τὴν ἔνστασιν, τὴν ἀπορίαν sīm.) 165, 12 182, 5 428, 18 578, 29 836, 33 item passiv. 172, 29 182, 10 526, 21 597, 12
 λυμαίνεσθαι 311, 11 sqq.
 λύπη 836, 19
 λυπηρός 859, 27
 λύρα 120, 22 191, 20 201, 29 202, 2
 λύσις. (opp. ἀπορία) 372, 22 513, 7 al. (τῆς ἀπορίας) 238, 6 774, 2 777, 8 etc.
 λυσιτελεῖν 47, 14 662, 21
 λυτροῦν. med. 324, 17 sqq.
 λυχνιαῖς 422, 13 sqq.
 λώπιον καὶ ἴματιον pro exemplo τῶν πολυωνύμων 33, 26 44, 8 374, 2
- μαγνήτης. δ. μ. λίθος 403, 23 v. adn.
 μαγνῆτις. ἡ μ. λίθος 851, 9
 μάθημα 877, 21 al. 'μαθήματα' τὰς δεξιεῖς τὰς μαθηματικὰς λέγει 327, 8 332, 27 i. q. τὰ μαθηματικά 298, 22 sqq.
- 299, 5 300, 12 interdum variant libri velut 763, 26
 μαθηματικός. (σῶμα) 613, 10 (μέγεθος) 500, 13 664, 8 (ἐπιφάνεια) 631, 30 τὰ μαθηματικὰ ἐν τῇ ἐπινοίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἔχουσι τὸ εἶναι 298, 24 ἡ μαθηματικὴ μέθοδος ἡ εἰς δρισμὸν ἔσχατον ἀναφέρει τὰς αἰτίας ἡ εἰς τὰς κοινὰς ἐννοίας 299, 25 τίνι διακρίνεται ὁ μαθηματικὸς τοῦ φυτολόγου; 219, 27 τὸ μαθηματικόν (μέριον ἔστι τοῦ θεωρητικοῦ μέρους τῆς φιλοσοφίας) 219, 2 cf. γεωμετρία
 μαθηματικῶς 227, 7. 17
 μάθησις 371, 29 373, 16 381, 19
 μαθητής 83, 29 748, 22
 μακρός. ἡ φύσις, διτεν τοῦ σκοποῦ διαμαρτάνη, οὐ μακράν που (= οὐ πόρρω 319, 9) τοῦ σκοποῦ ἐαυτῆς ἐκπίπτει 318, 26
 μαλακός 222, 1 224, 21 μαλακώτερος 701, 16
 μαλακότης 222, 7 558, 1
 μᾶλλον. ἡ ἥττον ἡ μ. 475, 15 μ. ἡ ἥττον 115, 12 al. τὸ ἥττον κυρτὸν μ. κυρτὸν γέγονεν sīm. 700, 12 τὸ μὲν μ. κατώφορον τὸ δὲ ἥττον 677, 28 μ. ἀσφαλέστερον εἰπεῖν 595, 28 μ. κυριώτερον εἰπεῖν 754, 20 μ. εὐλογώτερον 608, 12 cf. 145, 26 218, 22 592, 11 614, 2 762, 12 769, 12 905, 3 κατὰ συμβεβηκός, ἡ μ. κατὰ ἄλλο 603, 10 δεκτικὸν σώματος, ἡ μᾶλλον οὐ σωματικὸν 604, 23 ἵτε μᾶλλον δὲ 415, 2 453, 13 460, 7 διπερ καὶ μᾶλλον (καλλιον 520, 21) 302, 11 346, 28 428, 20 522, 26 πόσῳ μᾶλλον 227, 13 590, 19 597, 18 598, 21 692, 20 ἔτι πολὺ μᾶλλον 467, 29 πολλῷ (γε add. 690, 32)
 μᾶλλον 60, 3 109, 13 197, 2 412, 8 418, 14 435, 24 558, 30 598, 4 642, 8 691, 2. 5 703, 11 726, 11 836, 11 contra πολλῷ γε δῆπου (sine μᾶλλον) v. ad 395, 29 οὐδὲν μᾶλλον 577, 18 et 20 ubi exspectes ἥττον. ἡ δὲ ἐπιχείρησις ἐκ τοῦ μᾶλλον 411, 32 414, 6 cf. 716, 21
 μανῆς. μανῶτερος (v. l. μανώτερος) 23, 19 sqq. 318, 8 680, 1 697, 9 700, 7
 μανοῦν. ἐπειδὴ μανωθῆ δ ἀήρ 88, 16
 μαργαρίτης. οἱ μεγάλοι πάνυ μαργαρῖται τῶν ἐπ' Ἑλατόν εἰσιν εὑρισκομένων 271, 8 sqq.
 μαρτυρεῖν 584, 23 pass. 78, 10
 μαρτύρεσθαι 266, 19
 μαρτυρία. (τῶν παλαιῶν) 118, 11 119, 28 139, 6 483, 22 493, 1 500, 27 (Ἡσιόδου) 503, 26

μάρτυς. μάρτυρας αὐτούς ἐπικαλεῖται 439,12
 μάστιξ 304,17 834,31
 ματαιοπονεῖν 846,26 902,22
 μάταιος 406,8 435,3.4 661,13 662,8
 μάτην 290,1 sqq. 296,10 οὐ μάτην, ἀλλὰ
 διότι κτλ. 160,12 τὰ μάτην σπάνια (sc.
 ἑστὶ) 398,25
 μάχαιρα. τι διαφέρει διὰ τοῦ Εἴφους ἡ
 μαχαίρας ἢ σπάθης διδάσκει τὸ ὑποκει-
 μένον; καθ' ἔκαστον γάρ δύομα τὸ αὐτὸ
 σημανομένην ὑποκειμένον 72,24 v. l. 647,1
 μαχαίριον 297,27 647,1
 μάχεσθαι. τῷ λόγῳ τὰ παραδείγματα μά-
 χεται 403,19 μάχεται αὐτὸς πρὸς ἑα-
 τὸν 595,18 εἰ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ σώματι
 τὰ ἔναντια ἐπινοήσομεν, οὐδὲ μαχοῦνται
 ἀλλήλοις 688,15
 μεγαλομερής 645,4.18 669,21
 μέγας. ἡ μεῖων πρότασις 502,9 ἡ μεῖων
 511,2 al. ἔστι τὸ μέριστον ἐν τῷ παντὶ¹
 σῶμα δὲ κόσμος, οὐ μεῖον μέρισθος ἀδύ-
 νατον εἶναι 472,22 cf. 633,23
 μεγεθύνειν. τῆς οὐσίας τῆς μεμεγεθυσμένης
 71,8
 μέδιμνος 718,25 v. ad 737,8 ubi τὸ μέ-
 διμνὸν
 μεθαρμόζειν τὸν ὄρισμόν 369,1 ὅγροτητι
 ἡ Ἑρόστητι τοῦ περιέχοντος παθοῦσαι με-
 θαρμοζόσθωσαν αἱ χορδαὶ (sc. τῆς λύρας)
 201,32
 μεθεκτικός 524,6.13
 μεθίστασθαι 198,4 368,2.25 549,23 554,24
 555,18 τῆς τάξεως μεθίσταται 319,27
 εἰ μὴ μεθίστατο τῷ κύβῳ τὸ δῦωρ ἢ ὁ
 ἄττος 661,24
 μέθοδος. (i. q. πραγματεῖα) 416,14 al. ἔξις
 ὀδοποιητική μετὰ λόγου 6,27 ἐν ταῖς γε-
 αμετρικαῖς μεθόδοις 429,24
 μειοῦν. passiv. 155,29 157,2 395,4
 μείωσις 472,21 al.
 μελανεσθαι 628,19
 μελανία 880,7
 μελανίσις 211,6 350,21 371,17
 μέλας. συγχριτικὸν τῆς δύφεως τὸ μέλαν
 26,5 al. τὸ μέλαν *atramentum* 318,9 με-
 λάντερος 854,22
 μέλι 44,27 262,18 560,31
 μέλισσα. μέλισσαι γίνονται ἔχ ταύρων στη-
 πομένων 107,14 179,6 180,9 ἡ μ. Ήσυ-
 μαστὴ τῆς τῶν ἔξαγώνων συνθέσεως μηδὲν
 μάτην ποιόντα 311,9

μέλλειν. μέλλει ἀναδέξαθαι 154,11 μέλ-
 λων διαλεγθῆναι 386,23 ἔμελλε τις ἀπο-
 ρεῖν (i. q. ἡπόρησεν ἢν τις) 789,11 εἰ
 μὴ μέλλοι ματαλεῖς ἔχειν τὰς δυνάμεις
 768,13 εἰ γε μέλλοι φθείρεσθαι 430,19
 ὁ μέλλων (sc. χρόνος) 741,1 al. ἐπὶ τοῦ
 μέλλοντος οὐδεῖς τῶν Ἐλλήνων ἐγρήσατο
 τῷ 'ὕρᾳ' 762,24 τὸ 'κομιζομένου' γρά-
 φεται καὶ 'κομισθεμένος' μέλλοντος 274,22
 μέλος 201,30.34
 μεμερισμένως cf. μερίζειν
 μέμφεσθαι c. accus. 49,23 c. dativ. 42,5
 82,9.19 262,15 309,15 752,15
 μένειν 93,4 180,22 469,11
 μέντοι. οὐκέτι μέντοι 327,18.26 post
 enuntiatum conditionale 63,3 οὐ μέντοι
 191,19 300,10
 μερίζειν 124,3 420,11 passiv. 74,34 75,4
 401,32 μεμερισμένως 517,11 523,14
 μερικός τὸ μερικὸν (ορρ. κοσμικὸν) ἄγα-
 86v 313,7 τὸ μερικὸν (ορρ. τὸ καθόλου)
 123,23 μερικώτερος 123,4 sqq. Αὐτό-
 λυκος μερικώτερος ἔστι τοῦ Θεοδοσίου
 220,6 μερικώτατος 99,14
 μέρος εἰ στοιχεῖον diff. 426,2 ἀδύνατον τὰ
 μέρη τοῦ μέρους εἶναι μέρος 737,1 παρὰ
 μέρος 2,37 al. ἀνὰ μέρος; cf. ἀνά μέρος
 εἰ μέγθος confusa 416,7 419,1
 μέροψ καὶ βροτός pro exemplio τοῦ τῷ λόγῳ
 ἐνός 41,13
 μέσος δρός *syllogismi* 281,19 sqq. 327,29 sqq.
 οὗτε ἐνέργεια ἀπλῶς οὗτε δύναμις, ἀλλὰ
 μέσον τι τούτων 365,31 τὰ μέσα (inter
 duo Aristotelis enuntiata) 164,21 τοῦτο
 ὡς διακωμαρδῶν αὐτούς ἐν μέσῳ εἰπεν
 50,4 πρὶν δὲ τοῦτο ἐλέγει, ἐν μέσῳ
 παρεμβάλλει ὅτι κτλ. 34,2 ταῦτα εἰπών
 μεταβαίνει ἐν μέσῳ πρὸς τοὺς λέγοντας
 κτλ. 411,14 οὐ δὖν ἡ ὅλη δὲ χαλκός,
 τούτου καὶ τὰ τῷ χαλκῷ ὑποκειμένα εἴτε
 προσεχῶς εἴτε καὶ διὰ μέσων πλειστῶν
 ὅλη ἢν εἴη 244,11 τὰ ἀλλὰ διὰ μέσου
 εἰρηται 870,19 τὴν μεσαιτάτην (μεσαι-
 τάτω Gt) σχέσιν 633,27
 μεσότης 427,29 849,3 cum v. l. μεσουράνισμα
 455,10 sqq.
 μεστός 614,20 699,9
 μετά c. gen. 221,34 al. ἡ φύσις μετὰ σκο-
 ποῦ εἰς τι εἰδος ὠρισμένον ἄγει τὰ πράγ-
 ματα 827,25 c. accus. τὸ οὐκ ἄνθρωπος

- φέρεται καὶ ἐπὶ λίθου καὶ ίππου καὶ πάντων τῶν μετὰ τὸν ἄνθρωπον 120, 13
(aliter 114, 24)
- μεταβαίνειν 49, 2 109, 16 280, 16 411, 4
414, 6 417, 22
- μεταβάλλειν. (τὴν τροφήν) 307, 17 πᾶν εἰς πᾶν μετεβάλλει 354, 16 447, 7 τὰ τέσσαρα στοιχεῖα πυκνότητι καὶ μαντητῇ μεταβάλλουσιν εἰς ἀλλήλα 131, 13 καὶ τὴν στέρησιν ἐνταῦθα λαμβάνομεν μεταβάλλουσαν εἰς τὸ εἶδος 174, 8 *passim.* 146, 29 al.
- μεταβάσις 728, 21 730, 10 al.
- μεταβατικός 203, 8 sq. 541, 16
- μεταβλητικός 53, 23
- μεταβολή. πᾶσα μ. ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον 371, 14
- μετάγειν 562, 8 ἐκ τούτων μετάγει τὸν λόγον καὶ ἐπὶ τὰ μὴ γινόμενα 152, 8
- μεταδιδόναι. τὸ καθόλου μεταδίδωσι τοῦ οἰκείου δύναμας τοῖς ὑφ' ἐκυτὸ τεταγμένοις 19, 22
- μετάδοσις 794, 29
- μετάθεσις. κατάφασις ἐκ μεταθέσεως 818, 13, 25
- μεταίχμιος. κοινὸν τι χωρίν τοῦ πολέμου τῶν ἐναντίων καὶ οἰον μεταίχμιον 149, 17
- μετακινεῖσθαι 368, 24 499, 34 523, 2 543, 11 665, 14, 19.
- μεταλαμβάνειν. (τινός) 163, 10 188, 10 521, 2 καλεῖ δὲ καὶ μεταληπτικὸν τὴν ὥστα τὰ εἰδῆ πάντα μεταλαμβάνουσαν, καὶ μόνως μεταλαμβάνουσαν, μηδαμῶς δὲ μεταλαμβανομένην 516, 21 cf. 521, 2 sq. οὐ μεταληφύμεθα τὸν 'δέ' εἰς τὸν 'γάρ' 86, 17 μεταλαμβάνει τὸ τῆς 'κινήσεως' ὄνομα ἐπὶ ισαφέστερον τι τὸ τοῦ 'κινεῖσθαι' 862, 10 ἀντὶ τῆς κινήσεως τὸ κινεῖσθαι 862, 12 ἐκ τοῦ 'θάττον' τὸ 'βραδύτερον' 863, 28 μεταληπτικός. τὸ μεταληπτικὸν *Platonis* 515, 25 sqq. 516, 20 521, 2
- μετάλληψις 183, 16 184, 4
- μεταλλεύειν 232, 19 331, 15 sqq. 337, 2 μέταλλον 115, 15 156, 9 208, 23 244, 10 252, 26 784, 5 *Aristotelis* Περὶ μετάλλων 2, 1
- μεταμάθησις 797, 7
- μεταξύ. τὸ μ. Απαχιμανδρί 88, 26 sqq. 93, 18 95, 1 τὸ μ. τῶν πολλάκις λαμβανομένων νῦν χρόνος ἐστίν (cf. χρόνος) 737, 27 ἡ μ. συντυχία 278, 5. 10 τὰ ἄλλα μ. εἰργται 603, 4
- μεταξύλογία 838, 36 889, 3
- μεταπείθειν 828, 17, 32
- μεταρρυθμίζειν 90, 28 235, 11
- μεταστρέφειν 565, 20
- μετασχηματίζειν. *passiv.* 157, 23
- μετατιθέναι. *passiv.* 554, 22
- μεταφέρειν. μεταφέρουσι τοὺς κύβους οἱ πεπτεύοντες 565, 18 (λόγον) 245, 19 685, 24 *passiv.* 549, 15 551, 22 552, 8
- μεταφορά. (τῶν ποδῶν) 383, 25
- μεταφορήτος 517, 7 523, 9
- μετεμπίπτειν 569, 13 576, 25 v. ad 553, 9
- μετέρχεσθαι. μετελθών ἐπὶ τὸ τῷ πράγματι ἔμειναι κτλ. 40, 15 ὡς φυσικοὶ ταῦτην μετερχόμεθα τὴν πραγματείαν 28, 24 cf. 108, 15 266, 13 299, 28 317, 12 325, 21
- μετέχειν 145, 12 al.
- μετεωρίζειν. ἐάν τῷ λόγῳ μετεωρίσω τὴν γῆν 449, 7
- μετέωρος. ἡ κρεμαμένη βώλος οὐ πέφυκεν ἐν μετέωρῳ εἶναι, ἀλλὰ κάτω 541, 8 μετέωρον εἶναι δλον το σῶμα οὐ δύναται 692, 4 μετέωρους τοὺς πόδας ποιοῦντες 855, 11
- μετιέναι. ἐνστάς πρὸς αὐτὸν τὸ δόγμα, νῦν μέτεισιν ἐπὶ αὐτοὺς τοὺς λόγους κτλ. 50, 24 cf. 86, 22 266, 20 280, 27 al. οἱ τὰς βανάσους τέχνας μετιόντες 610, 27
- μετέπωρον 882, 8
- μετοχή *par/icipium* 43, 22
- μετρεῖν 709, 23, 25 741, 32 742, 4, 8 746, 9 al. τὸ μέρος μετρεῖ τὸ δλον 703, 7 τοσοῦτὸν ἐστὶ τὸ μέτρον δσον καὶ τὸ μετρούμενον 568, 8, 18
- μετρητικός 733, 10 sqq. 737, 32
- μετρίως 567, 30 680, 26
- μέτρον. διττὸν τὸ μ., τὸ μὲν ἐξηργμένν., τὸ δὲ συγκατατεταγμένον καὶ ὅμοιεῖς 746, 8 τὸ μέτρον δμογενὲς θέλει εἶναι τῷ μετρουμένῳ 745, 33 cf. μετρεῖν λιτριαῖν σῶμα φυματίου ἔχον τοσόνδε μέτρον λευκότητος 420, 29 ἐκάστου πρὸς τὰ ἀγαθούργου αὐτοῦ (sc. τοῦ πρώτου) ἐνεργείας 163, 10
- μέχρι τοῦ ὑποθέσθαι κτλ. 186, 11 μέχρις οὐ... καταντήσῃ κτλ. 404, 9 μέχρι πόσου 580, 32 μέχρι τοσούτου μέχρις ἀν ἐπιλάβηται κτλ. 437, 23 μέχρις ἀν ἐληφθείρησης 244, 22 ἐντεῦθεν μέχρι (cf. ἐως) τοῦ 'ἄλλ' δει γε κτλ. 468, 9

μή. ἐπει μὴ πρὸς αὐτὸν νένευκε 292,6 δι-
ότι μὴ ἔξ ὄμοιων κατὰ τὸν νόμον τῆς
φύσεως (sc. βλαστάνουσιν αἱ πάσαι) 273,3
ἢ συνδρομὴ . . . ἀπετέλεσέ τι εἰδος, δὲ μὴ
ἥν ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ μέρος μῆτων συνελ-
θοῦσιν 46,32 τὸ δήποτε μὴ δ ὅτιρα μᾶλλον
στοιχεῖν ἢ τὸ πύρ 434,17 cf. ad 5,16
καὶ μὴ τις ἐπιλάβῃ ταὶ τούτου τοῦ δρισμοῦ
369,5 καὶ μὴ τις εἴποι (εἴπη τι) δτι κτλ.
422,2 πόθεν δῆλον μὴ εἰσὶν ἔπειροι λόγοι
κτλ. 57,27

μηδαμόθεν 760,14

μηδείς cf. οὐδείς

μηδέπω 365,7

μηδέτερος 210,11.17 406,29 589,18

μήν. ἀλλὰ μὴν (*utique*) ἔστι καὶ τὸ διὰ 64,
29 al. τὰ συμβεβηκότα οὐκ ὄντα μὲν διότι
οὐκ οὔσαι, οὐδὲ μὴν 62,30 97,11
θελῆσαι μὲν διακρίναι, μὴ μὴν δυνηθῆναι
87,15 sīm.

μηνίσκος 31,7.9

μηνοειδής. μηνοειδές τι τοῦ κύκλου τμῆμα
31,25

μήτηρ. ἡ μ. δέχεται τὸ σπέρμα καὶ φυ-
λάττει καὶ τελεσφορεῖ 186,21

μηχανᾶσθαι 303,25

μηχανή. μυρίας μηχανᾶς 641,21

μηχανικός. ‘χλεψύδρας’ λέγει ἥτοι τὰ παρὰ
τοῖς μηχανικοῖς δι’ ὃν τοὺς συριγμούς
ἀποτελοῦσι κτλ. 612,15

μῆγμα 119,9 450,4 al.

μιγνύναι 41,28 100,12 326,27 al.

μικρομερής 645,8

μικρός. μικρὸν ἔμπροσθεν vel ὕστερον 273,
32 274,4 386,6 μικρὸν δεῖ τὴν λέξιν
μεταρρυθμίσαι 235,10 κατὰ μικρὸν 236,
25 264,3 πρὸς μικρὸν v. l. 264,6 ἐπὶ¹
σμικρὸν τι 262,2 παρὰ μικρὸν 280,4 sqq.
μικροῦ λείποντος 380,1 μικρότερος 101,
19 341,14 sqq. 645,7 663,10 σμικρό-
τατος 608,24 614,22 de forma σμικρὸς
v. 31,18 sqq. 32,11.24 97,12 669,22
ad 253,1 262,2 614,23 al. cf. σμι-
κρότης

μιμεῖσθαι 146,11.13 147,2.25 200,31
μιμεῖται τὴν φύσιν ἡ τέχνη 208,7 al.

μίμημα 310,21.24 317,28 402,18

μιμνήσκεσθαι 854,3 μεμνήσομαι 73,15
222,4 sqq. 301,6 338,3 455,4 μεμνή-
μεθα 226,22 ἐμνήσθην, μνησθείς 64,2
74,19 169,13 222,20 al.

μνήμη 220,17

μοιρα 564,24 al.

μολιβδίς. τὰς μολιβδίνας (μολιβδίνας (it))
οἱ ναῦται διὰ τοῦτο βαρίτας ἔξαρτώσι, διὰ
τὸ θάττον καταφέρεσθαι 660,27

μολιβδός 566,29 661,1.4 663,8 850,32
v. l. μολυβδός ad 697,8 701,15

μονάς. τετράγωνος καὶ ἡ μονάς· ἀπαξ γάρ
μια πάλιν μίαν ποιεῖ 393,10 μία ἐστὶ καὶ
ἀδιαιρέτος ἐκάστη μονάς 81,2 sqq. οἱ Πυ-
θαγόρειοι τὴν στιγμὴν λέγουσι μονάδα θέ-
σιν ἔχουσαν καὶ τὴν μονάδα στιγμὴν θέ-
τον 792,26 855,20

μοναχῇ 505,6 506,16

μοναχῶς 66,5 84,22 122,11 207,19 al.

μονή 385,2 449,13 450,1

μονοειδής 392,1 444,17 sqq. 543,19

μόνος. μόνον οὐχὶ λέγοντες δτι κτλ. 130,19
μόνως 54,5 146,10 147,9 252,22 al.

μόριον. οὐδὲν καὶ οὐσίαν γινόμενον ἀθρόαν
ἴχει τὴν προσαγωγήν, ἀλλὰ κατὰ μόριον
407,8

μορφή 132,2.8 al.

μορφοῦ. passiv. 114,8 218,3

μουσικός 273,27 al. μουσική (sc. τέχνη)
27,24

μοχλεία 891,21

μῦθος. (Ἐμπεδόκλειος) 319,4 μῦθον τινα
λαμβάνει εἰς παράδειγμα 715,16 sqq.

μυθώδης. μυθῶδες τοῦτο καὶ ἀποκληρω-
τικὸν 53,28

μυριάκις 67,26 98,34 99,2 250,4 al.

μυριάς 419,9

μυριοπλασίων 419,17

μύριοι 221,13 419,21 800,12

μυρίοι 30,9 59,12.14 169,29 174,27 233,14
270,24 sqq. 273,28 276,16 sqq. 293,7 301,
16 804,29.31

μύρμηξ 311,11 378,31 763,17 905,25 sqq.

μώλωψ 304,17 834,30 sqq.

ναὶ 677,31 688,2

ναστός 562,6.15 575,22

ναστότης 506,6

ναυάγιον 280,1 309,20 748,29

ναυπηγικός. (τέχνη) 230,34 238,16 sqq.
239,6 325,5

ναυπηγός 230,25 sqq. 238,13 239,6 273,
29 276,13

- ναῦς 31,3 120,29 230,26,29 242,18 sqq. 276,13
- ναύτης 660,27
- νεάτη (sc. χορδή) 113,14 (v. adn. de forma νήτη) 245,8,10 792,4 sqq. 824,29
- νεκρός. (ἀνθρωπός) 99,17 (σαρκί) 323,10
- νέος. νεώτερος 705,11 708,17
- νεοττιά 311,6
- νεύειν. (περὶ τὸ κέντρον sim.) 443,4 449,23 (πρὸς τὸ τέλος sim.) 288,24,28 289,6 292,7 sqq..
- νευρά 639,17 641,18 sqq. 644,1 sqq.
- νεύρον 115,13 240,11 307,18
- νέφος. τὰ νέφη quomodo fiant secundum Thaletem (Anaximenes) 86,31
- νεωλκός 880,38 881,4 sqq.
- νεώς. ἐνύλησαν Φωκεῖς τὸν νεών 300,1
- νήπιος. οἱ παιδεῖς οἱ τῆς νηπίας παυσάμενοι ἡλικίας καὶ ἡδη μαθήματα παραδέξασθαι δυνάμενοι 877,21
- νήχεσθαι 592,5 sqq.
- νικᾶν. passiv. 419,8 570,6 οἷον νικώμενοι ὑπὸ τῆς ἀπορίας 50,15
- νοεῖν 207,1,13 196,17 225,31 556,2 νόει τοίνυν μύρμηχα κτλ. 905,25 νόει δέ μοι τὴν κλίνησιν ἀνεμπόδιστως προϊόνταν 235,17 νεονήσθω τὸ ἐν τῷ ἀμφορεὶ ὕδωρ μεταβάλλον κτλ. 556,8 τὴν τούτου τοῦ χωρίου ἐξήγησιν ἐκ τῶν ἐνταῦθα εἰρημένων νεονήσαμεν 636,5 ἐνθεν· κάκεντο τὸ χωρίον νενότας 636,1 cf. 737,24 νοῆσαι v. l. 165,1
- νοερός 7,22
- νόσησις 455,4 οὐκ ἀνάγκη τῇ νοῆσαι τῇ ἡμετέρᾳ τὴν τῶν πραγμάτων ἀκολουθεῖν φύσιν 485,18
- νοητός 22,7 sqq. 55,83 56,1 sqq. 63,2 65,14 88,8 185,13 al.
- νοθεύειν. ἀπὸ ταύτης τῆς ῥήσεως ἔως τοῦ 'συναγαγῆ κτλ.' νοθεύουσιν οἱ ἐξηγηταὶ 701,4 δοσα ἐπινοίᾳ (ἐπένοια Mt) ἀνθρώπων νοθεύεται, ὡς ἐπὶ ἡμίσων ἔχει 216,20
- νομίζειν 174,31 242,26 465,18
- νοσεῖν 352,30 sqq. 357,13 sqq.
- νόσος 748,30 778,8 al.
- νοσώδης 200,17
- νοτιαῖος 894,19
- νότιος 454,15 500,10 566,27 839,26
- νότος. πρὸς νότον 839,24
- νοῦς (Anaxagorae) 87,14 sqq. νοῦν ἔχων

I INDEX

- τις 571,19 572,2 ἀσαφῆς πάνυ ὁ τῶν λέξεων νοῦς 548,16 cf. 237,20 431,3 al. νῦν. ἀδύνατον τὰ νῦν μόρια τοῦ γρόνου εἶναι 736,31 τὴν τοῦ νῦν βύσιν ἐξ ἡς ὁ γρόνος ἐστὶ 737,11 οὐδὲν νῦν περιεκτικόν ἐστι τοῦ ἑτέρου 707,29 τὸ νῦν (ἴκαριτον εἰ πλατικόν) 760,20 sqq. τὸ νῦν τὸ ἄτομον (ορρ. τὸ ἐν πλάτει) 803,30 864,13 νύσσα 902,39

- ξαῖνειν. ἐπὶ τοῦ ξαῖνομένου ἔριον 132,10
- ξανθός. τὸ ἐν τῷ μέλιτι ξανθόν 560,31
- ξέειν. ἔνδια πρίσαι καὶ ξέσαι 308,20
- ξένος. ἐλθών τις ἀπὸ ξένης 324,12
- ξέστης 419,6 sqq. 426,6 506,3 sqq. 549,29
- ξεστιαῖος 426,5 506,12
- ξηραίνειν 139,22 196,3 al.
- ξηρός 212,22 al. ἔηρστερος 240,15
- ξηρότης 140,1 al.
- ξίφος 33,26 45,20 ὑπὸ ξίφους τελευτᾶν 859,12
- ξύλινος 16,5 162,23 sqq. 661,17
- ξύλον 241,12 al.

- ὅ. ὁ 'δέ', ὁ 'γάρ' sim. 86,17 al. ὁ 'ἢ' ἀντὶ τοῦ 'καί' συνδέσμου 713,25 749,16,24 ὁ β', δ γ', τὸν σ' sim. 743,13 sqq. δεῖ τὴν ὀργὴν ἔτερον εἶναι τοῦ οὐ ἐστιν ὀργὴ 137,17 ἡ τοιαύτη ἐντελέχεια φθορά ἐστι τοῦ οὐ ἐστιν ἐντελέχεια 460,10 *crasis fit in τάγαθον, ταύτος, ταύτο, ταύτων, ταύτα, ταύτη, θάτερος, θατέρα, θάτερον etc., τούλαχιστον, τοῦμπαλιν, τούναντίον, τούπισω, τάλγηθούς etc. cf. αὐτός, ἔτερος; etc.*
- δγδοος 81,11 470,21 al.
- δγχος 92,7 sqq. 418,25,28 419,4 421,35 422,5
- δγχοῦν. πρῶτον δγκοῦται ἡ ὅλη ποσωθεῖσα 516,25 ἡ δγκωθεῖσα ὅλη 515,19
- δδε. οὐ τῆσδε ἡ τῆσδε, ἀλλ' ἀπλῶς πάστης κινήσεως 780,27 ἀλλο ἐστιν ἐκάστιμ τὸ τόδε τι εἶναι, καὶ ἀλλο τὸ δυνάμει κινητόν 356,25 οὐ μᾶλλον τῆσδε ἡ τῆσδε πέφυκεν εἶναι, ἀλλὰ πάντῃ 432,4 τὰ τῆδε 240,22,29 355,18 362,22 391,16 839,30 894,13,22 al.

- έδεινειν 15,10 211,12 351,13 383,5 394,26
410,10 834,19 sqq. 847,16 902,27
- έδοντατός 331,24 338,4
- έδοποιητικός. (Εξι;) 6,28
- έδρα. (μαχρά) 410,10 (ἀπειρος) 410,2
έδω βαθύων 335,23 (ἐπί τὸ εῖδος) 337,
8 cf. ad 612,16
- έδοντας 261,27 315,9
- έθεν 113,25,28 117,4 130,11 154,13 500,
19 al.
- έθενδήποτε 223,22
- οίκαδε 281,14 sq.
- οίκειος τῷ φυσικῷ δι περὶ ἀπειρου λόγος
390,26 cf. 233,22 437,11 sqq. 437,26
δι ἄπειρος τόπος οἰκείος ἔστι τοῦ μέρους
442,22 cf. 436,27 437,2 sqq. οἰκείτε-
ρος 145,3 (μᾶλλον οἰκείον 145,26) 180,
18 242,21,27
- οίκειώς 139,24
- οίκητις 311,5 443,6 849,6
- οίκια defin. Aristot. 241,14 329,7 335,5,
23
- οίκοδομεῖν 173,10 sqq. 175,8 248,14
259,3 sqq. 330,28 354,8 al. οίκοδομη-
τός 253,23
- οίκοδομή 834,3 cf. ad 231,1 254,1 354,
10
- οίκοδόμημα 378,8
- οίκοδόμητις 343,6 sqq. 351,6 354,10 386,9
- οίκοδομία 231,1
- οίκοδομικός 254,28 (τέχνη) 254,1 258,
20 sqq.
- οίκοδόμος 173,10 sqq. 175,10 sqq. 229,
19,27 241,13 335,22 al.
- οίκοθεν 239,7 410,18 493,2
- οίκονομοία. (τοῦ λόγου) 109,32
- οίκος. ἐν οίκῳ είναι ἢ ἐν ἀγρῷ 727,32
- οινόμελει 106,27
- οίος. μηδὲν δεινὸν λέγων καὶ οἷον κινοῦν
(κινεῖν Ι?) ἀπορίαν 58,30 οἶνον τε ἔστιν
... είναι 533,22 al. πρὶν οἷον συντεθῶσιν
αἱ χορδαὶ κτλ. 116,14 οἷον ὡς 268,1
οἰονεῖ 376,7 402,22 463,5 οἴδην τι λέγω
278,3 402,26 421,18
- οίοσδήποτε 491,2 sq. 588,14 727,5
- όκτασφαιρος. ώς ἐν τι συνεγένεσι σῶμα τὴν
όκτασφαιρον λαμβάνει 599,10 602,11,17
- όλιγος. τὸ πολὺ καὶ τὸ ὅλιγον 740,25 δι'
ὅλιγον ἀπέτυχεν 280,6 παρ' ὅλιγον 280,
2.11
- όλιγότης 87,26
- όλικής. (φύσις) 201,13,17 διαν εἶπω ἁν-
θρωπος', ὀλικήν τινα καὶ συγκεχυμένην
εἰρηκα φωνήν 20,7 ὀλικότερος 346,26
528,30 de 159,22 v. Addend. et Corrig.
όλικληρος. (βιβλίον) 465,5 ἐξ ὀλικλήρου
55,3
- όλοσχερέτερος 859,1
- όλοσχερώς 20,3
- όλοτης 18,12,18 46,33 47,7 61,5 99,8
159,22 195,31 198,12 sqq. 247,17 262,
21 sqq. 419,16 sqq. 436,19 751,25
- όλοφυής (expl. Empedocl.) 320,3
- όλως καὶ δ. 55,8 ἢ δ. 55,12 οὐδὲ ὀλως
60,3 etc.
- όμαλός 771,15 sqq. 777,12
- όμαλως 696,25
- όμβρος 241,14 329,7 335,5,23
- όμιλειν. ἡ ἀτμὶς διμήσασα τῷ περιέχοντι
698,13 τὸν παρὰ μικρὸν μεγάλῳ κινδύνῳ
διμιλήσαντα 280,9
- όμογενής 737,34 745,33 746,2 782,24
- όμοειδής 89,16,18 101,17 sq. 102,3 450,
14 746,9 sqq. v. l. ομοιειδής ad 101,22
- όμοιομέρεια. Αναχαροντας ομοιομέρειαν 87,
12 sqq. 93,28 sqq. 229,12 al.
- όμοιομερής 87,17 88,3 94,15 95,15 *97,
17,23 113,3 157,8
- όμοιομερῶς 695,31 696,9,13
- όμοιος. τὸ ομοιον τοῦ ομοιού αἴτιον 297,16
- όμοιόσχημος. ομοιοσχήμων (v. l. ομοι-
σχημόνων) 662,30
- όμοιότης 123,27 146,31 162,18 234,25 al.
- όμοιον. ομοιωθεῖ 162,13
- όμοιωμα 252,31
- όμοιως ἥνω τε καὶ κάτω 443,19 ομοιως
ἥμιν 443,19
- όμοιογειν 669,15 διμοιογούμενον (vel ομο-
λογμένον) λαμβάνειν 132,21 284,13
λαβίν τοῦτο ὡς ομοιογυμένον 306,15
τὸ ζητούμενον κατέθεν διμοιογούμενον
ἴλαβε 309,26 al. ξεχομεν καὶ τοῦτο ομο-
λογημένον ἐν τοῖς ἐμπροσθεν 369,8
- όμοιογημα 51,26 52,10 403,20 564,5
565,23
- όμοιογια 565,19 578,13
- όμολογος 873,5 (?)
- όμολογουμένως 286,11 593,19 896,22
- όμοούσιος 156,28
- όμοσε τῷ ἀσπεψ ἔχωρουν 50,15
- όμοτίμως 60,12 sq. 307,19 491,11
- όμοῦ 129,10 al.

- διμόνιος 362, 26 421, 5
 διμέρονος 708, 15 sq. 725, 19
 διμώνυμος. (φωνή) 55, 7 sqq. 59, 19 62, 23
 152, 1 170, 14 sq. (φωνα) 43, 25 al.
 (δημοτική) 59, 18
 διμωνύμως 35, 24 133, 2 211, 9 τὸ δν
 διμωνύμως τῶν κατηγορίων κατηγορεῖται
 348, 18
 διμως. ἡμεῖς τὴν ὅλην ἐτέραν τῶν διντων
 πάντων λέγοντες εἰναι, διμως οὐ φαμεν
 αὐτὴν οὐδὲν εἰναι 66, 19 Ἀναξαγόρου δέ,
 καίπερ καὶ σύτοῦ τὸν νοῦν αἰτιασαμένου
 κτλ., διμως οὐκ ἐμνήσθη 229, 9 δ. γοῦν
 186, 5 al.
 δινομάζειν 365, 17 528, 1 al.
 δινος 83, 3 323, 28 780, 15 δ χύρτος κινεῖ
 τὸν δνον 355, 27 371, 3 875, 4
 διντως 248, 5 sqq. 879, 17 al.
 διεικίνητος 599, 20 διεικινητότερος 771, 23
 διένις 261, 27 262, 10. 13 265, 8 307, 10 574,
 25 διέντερος 638, 11 691, 19 διέντατος
 690, 14 691, 2 διέντατα κινούμενον 781, 24
 διέντης 663, 17
 διεντόνως ἀναγνωστέον (sc. ποσόν πον πό-
 σον) 463, 22
 διπή 569, 24. 29 570, 5 586, 3 608, 6 612, 19
 διπη δν διελοιπεν 805, 1 ἔκαστον ἐπισκέψα-
 σθαι τῶν ἐπιχειρημάτων, διπη δληθέας
 ἔχει ἡ φεύδους 651, 3 διπη τῷ ἀθόηντι
 παρείκουσιν αἱ ἀτομοι 645, 13
 διπηλίκος 88, 1
 διπηλικοσοῦν 98, 10 492, 7 sqq.
 διπηνίκα. κέρχηνται τῇ τοιαύτῃ δεῖξει οἱ
 γεωμέτραι, διπηνίκα τῇ κατ' εὐθείαν δεῖξει
 μηδ δύνανται χρῆσθαι 144, 7 διπηνίκα βού-
 λεται ταῦτα τὰ βιβλία σημᾶναι 3, 9 c.
 coniunct. sine δν 499, 5
 διπισθεν 429, 6
 διπισθοφανώς βαδίζειν 829, 22 884, 32
 διπισω. εἰς τούπισω 639, 13. 24 sq.
 διποι 668, 23 δποι δν ετ δποιαν confusa
 665, 1
 διποιος 206, 26 230, 25 238, 13. 18 492, 3
 ειδώς δ οἰκοδόμος δποιόν τὸ ἔστι τὸ τῆς
 οἰκίας ειδός 229, 27 καν δποιας ποτὲ δή
 οὐδίας τὰ οὐτως ἐσχηματισμένα 220, 27
 διπιοσδήποτε 433, 14
 διπιοσδηποτοῦν 219, 30
 διπιοσοῦν 230, 18 393, 4 477, 21 505, 30
 διπόσος 663, 28
 διποσοσοῦν 614, 14
- διπότε 191, 13 325, 4 al. δ. γε 632, 12
 διπότερος 759, 30 802, 26
 διποτεροσοῦν 462, 9 463, 6
 δπου. τὸ μη ἔχειν δπου κινηθῆ 451, 16
 ειναι δπου ἐπείγεται φθάσαι 862, 16 δπου
 τε καὶ δπως 231, 20
 διπουδήποτε 27, 31
 διπτικός. οἱ διπτικοι 233, 14 διπτική (sc.
 τέχνη) 27, 23 226, 27 227, 4 al. ἡ ἐνερ-
 γείᾳ οὐσα δψις οὐκ ἔστιν αὐτή ἡ δύναμις
 μόνην, ἀλλα μετὰ τοῦ διπτικοῦ πνεύματος
 4, 21
 διπως. τὰ πράγματα δείξομεν δπως ἔχει φύ-
 σεως 57, 29 δπως δν αὐτὸν ὑποθώμεθα,
 οὐδὲν κωλύει κτλ. 408, 19 ἔκαστον ἐνε-
 χθῆναι κτλ. οὐκ ἀπό τινος προνοίας, ἀλλ'
 δπως ἔτυχε 261, 21 ζητητέον δπως δια-
 σώσωμεν τὸ κατὰ συμβεβηκός 535, 18
 διπωσοῦν 28, 3 103, 19. 24 113, 34 122, 1.
 18 184, 20 196, 19 217, 29 387, 1 al.
 ἄλλως ὑπωσοῦν 499, 16
 δραῖν 53, 2 67, 1 88, 1 89, 19 94, 23 157, 17
 196, 31 206, 29 388, 23 557, 5 al. δψει
 325, 8 576, 2 οὐ πρός παράδειγμα δρῶσαι
 ἡ φύσις ποιεῖ 244, 16 δρῶντα ετ ἐρῶντα
 confusa 355, 27 875, 4
 δρασις 812, 2
 δρατικός. ἡ δρατική τοῦ δρθαλμοῦ ἐνερ-
 γεια 366, 20
 δρατός 233, 11 352, 23 sqq. τὸ δρατόν καὶ
 ἡ δψις 679, 24 sqq. cf. 642, 13 sqq. τὸ
 δρατόν τῶν πρός τι ἔστιν κτλ. 357, 7
 δργανικός. τὸ δργανικόν (αἴτιον Platonis)
 5, 8 sqq. 241, 17 sqq. τὰ δργανικά 157, 8
 232, 4 πρότερον τῶν δργανικῶν ἡ καρδία
 404, 4
 δργανον 230, 26 235, 9 241, 24 sqq. 246,
 14 al.
 δρεκτός 305, 1. 4 377, 26 499, 12
 δρεξις 196, 33 228, 19 sq. 329, 25 sqq.
 δρθιος. ἐπει οἰκεῖον τῷ λόγῳ τυχόν τὸ ἀνώ-
 φορον, δεῖ τὸ ὑποδεξμενον αὐτὸν σῶμα μη
 κυπτάζειν, ἀλλ' δρθιον εἰναι 329, 14
 δρθογώνιος. (τρίγωνον) 404, 22 sqq.
 δρθοπεριπατητικός in defini. hominis
 534, 15
 δρθός. ὁς τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τῷ ὄρθῳ
 λόγῳ δοκεῖ 207, 23 πρός δρθάς φέρεσθαι
 κινεῖσθαι sim. 499, 15 sqq.
 δρίζειν 13, 7 168, 20 169, 2 391, 26. 30 fin.
 ὄρθιομεν 580, 22 δρίσεις (δριεῖς Gt) 579, 26

τοῦ δρίζοντος καὶ εἰδοποιοῦντος 188,25
τὸ δρίζειν καὶ περατοῦν 515,11 δὲ δρίζων *horizon* 727,19 *med.* 199,20 224,16
226,3 266,10 269,28 289,9 339,21 al.
δρισμέθα 384,6.9 δριεῖται 228,21 334,4
passiv. *praes.* 392,7 515,16 519,19,22
aor. et perf. 138,7 273,28 385,18 783,
1 al.

δρισμές δρισμὸν ἀποδοῦνται 67,12 sqq. 76,
16 οἱ δρισμοὶ ἐκ γενῶν εἰσὶ καὶ διαφορῶν
504,26 οὐκ ἐνδέχεται τοῦ αὐτοῦ δύο εἶναι
δρισμόν 132,25 ἔκεινά ἔστι κατὰ πάντα
ταῦτα, οἵ δὲ δρισμὸς δὲ αὐτός ἔστιν 382,27
δρισμός εἰ πογραφή (πογραφικὸς λόγος)
diff. 72,12 sqq. 77,6 192,14 344,1

δριστικός 73,24 92,31 391,22 (λόγος)
4,28 19,23 67,27 68,7 75,17 sqq. 154,
25 354,18

δρυμόν. (εἰς τὸ δεῖξαι κτλ.) 623,21 passiv.
ἐκ γεωμετρικῶν ἀρχῶν δρυμῆτες 31,25
94,18 (δρυμῆτες = κινηθεῖς 85,5) 169,28
705,21 σιηρ.

δρυμή 260,15 268,30 269,1 sqq. μόνη τῇ
φυσικῇ ὁρμῇ (κ. οὗτε τέχνῃ οὗτε λογισμῷ)
311,3 τὴν ἐπὶ πάντα τόπουν δρυμήν 445,10

δρυνίς. οἱ ἐν ἀέρι δρυνθεῖς 592,8

δρός 378,13 580,22 sqq.

δρός 163,30 188,26 sqq.

δροφή 121,10 633,18

δροφός 47,31

δρυγμά 443,10 499,19 sqq.

δρυγίς. (τῆς γῆς) 335,7

δρύττειν. δρύσαντα θηγαυρὸν εὑρεῖν 276,18

δέ. Πλάτων καλεῖ τὴν μὲν ὅλην ἐν ᾧ, τὸ δὲ
εἶδος δέ, τὸ δὲ ποιητικὸν ὑψόν οὐ κτλ. 5,9 al. τὰ δέ' ὡν αἱ
κινήσεις 649,3 682,30 683,6.30 684,16
sed etiam τὰ δέ' οὖ (Arist. Δ 8. 216•12
οὐ habet E cum cett.) satis frequenter;
v. adn. ad 677,15 cf. 722,15

δσαχώς 252,15 348,8 526,29

δσος. δσον ἀψασθα τούτων μεμνημένοι μόνον
312,13 δσον ἐτῶν ἀποριῶν τούτων
sim. 46,20 54,5 210,9 836,14 δσον
ἐπὶ ταῖς σαῖς ὑποθέσει sim. 53,19 54,32
101,28 103,33 116,25 160,28 188,28
457,18 473,2 al. δσον γε ἐπὶ τῷ ίδιῳ
λόγῳ 165,2 δσφ λεπτομερέστερὸν ἔστι τὸ
δέ' οὖ ή κινήσις, τοσούτῳ δὲ γρόνος τῆς
κινήσεως μειοῦται 647,24 cf. 646,26
670,20 al. sed interdum in membro re-

lativo non additur comparationis gradus,
velut δσφ (μᾶλλον inserit t invitis codi-
cibus) μεγαλομερῆ εἰσι, τοσούτῳ θάττον
κτλ. 645,17 cf. 647,2 789,33 797,2,5
849,22

δσπερ 269,4 544,27 al. δπ ρ εἰπον (i. q.
ώσπερ εἰπον) 296,13 δπερ ςλογον, ἄπο-
πον, ἀδύνατον, παρὰ τὴν ἐνάργειαν sim.

370,23 371,4 372,5 422,32 667,23 etc.
δστις 82,4 146,15 174,28 232,10 al. δ τι
ποτὲ ἦν 427,19 cf. 728,25 δτφ 650,30

δτιπερ ετ δπερ confusa v. adn. ad p. 4,2
δστισδήποτε 208,14 433,15

728,28

δστισδηποτοῦν. δτιδηποτοῦν ἄλλο 208,27

δστισοῦν 27,9 35,22 129,27 180,17 686,
5 al. δτιοῦν ἐξ ἀτομοῦν 397,2 φτινοῦν
755,7 810,18 811,8 δτιφοῦν 811,14

δστοῦν 100,29 115,13 191,14 326,21

δστραχον 570,11

οὐδαμῆ 40,29 al.

οὐδαμόθειν 541,15 547,11 569,30

οὐδαμῶς 49,29 222,28 224,15 al.

οὐδείς. οὐδέν τι sim. v. ad 151,26

οὐδέτερος 361,19

οὐράνιος. τὰ οὐράνια 325,29 al.

οὐρανός. τοῦ οὐρανοῦ οὐδὲ δυνάμει ἐνδέχε-
ται μεῖον εἶναι τι σῶμα 472,26 cf.
κόσμος

οὐσία. *res similiaris.* (χαταλείπειν) 287,17

κυβεστία. μόνη ή οὐσία δπερ δν 70,1

ή οὐσία οὐδὲ έστι φινή δμάνυμος· γένος
γάρ έστι 39,9 κατ' οὐσίαν μεταβάλλειν,
γίνεσθαι sim. 341,1 400,3 402,15. 27 al.

οὐσιοῦν. passiv. 140,21 141,1 sqq. 212,21
387,25 416,21 sqq. al.

οὐσιώδης 39,2.4 114,18 146,4 156,15
218,9 sq. 222,9 224,6 sqq. 225,11 402,
12 al.

οὐσιώδως 115,8 391,13 402,19

οὗτε ... οὗτε μήν 353,30 365,28 cf. 77,
7 sqq. οὗτε ... καὶ 138,18 251,15 οὗτε
... τε 242,5 οὗτ' δν γενέσθαι τι ἐκ τοῦ
μή δντος, μήτε πλήθος εἶναι ἐν τοῖς οὖσι
175,1 εἰ ἀνάγκη τοῦτο ή μεριστὸν εἶναι
ή ἀμερές, οὗτε δὲ ἀμερές δύναται εἶναι,
μήτε μεριστὸν κτλ. 809,9 cf. 730,31
οὐ ... οὗτε ad 234,7 οὗτε δὲ nec *tamen*
400,4 καρε comparet οὗτε ubi *exspectes*
οὐδέ, velut 438,14 οὗτε ει τοῦ confusa
v. ad 401,5 485,26

οὕτως. καὶ ἐπὶ τῆς ὑλῆς ὡσαύτως ... καὶ ἐπὶ πάντων οὕτω 253,5 ὥσπερ ... οὕτω δὴ καὶ 104, 27 127, 28 152, 1 al. sed fortasse saepius (quamquam codices non raro variant) ὥσπερ ... οὕτω δὲ καὶ 226, 19 326, 19 401, 12 411, 2 576, 5 596, 5 598, 16 633, 22 al.

οὐχί 130, 19 172, 18 203, 1 320, 16 al.

διφείλειν 52, 14 138, 27 205, 26 412, 9^o 413, 19, 23 641, 23, 29

διφθαλμός 527, 12, 30 δ δ. γινώσκει οὐ μόνον τὸ φῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ σκότος 754, 11

διφλισκάνειν. (γέλωτα) 457, 7, 14

διχεῖν. τὸ δχοῦν 638, 24 passiv. 242, 3 600, 5 638, 17 sqq.

διχετεύειν. αἱ φλέβες πρὸς τὸ διχετεύειν πανταχοῦ τὸ αἷμα 307, 18

διχλεῖν. passiv. 877, 6

διχνή 319, 1

διψίς 227, 1 sqq. 228, 1 233, 6 828, 25 898, 32 al.

δψιν. οὐδὲ εἴ τις δψιν τι σπανίως ἔσθλει δι' ἔνδειαν, ἢ διὰ τὸ μὴ ἔδεσθαι αὐτῷ, ἀπὸ τύχης διὰ τὸ τοιοῦτος ἔσθλοι τὸ δψον 271, 6

παθητικός. (opp. πολησίς) 176, 12 sq. 370, 10 sqq. οὐδὲ εὑρηται διώσις ἐν τῇ τῶν Ἑλλήνων χρήσει τὸ τῆς παθητικῶν δινομα 377, 10

παθητικός 115, 1 131, 6 sqq. 354, 26 al.

παθός. (τέλος τῆς παθητικῶν) 376, 13

παιδίον 11, 19 830, 6 877, 25

παις 692, 29 877, 21

πάλαι. de sngfic. v. 760, 21 sqq. οἱ πάλαι 169, 15 οὐδὲ τῶν πάλαι σοφῶν 260, 18 τῶν πάλαι φυσιολόγων 407, 13

παλαιός. οἱ παλαιοὶ 142, 10 312, 1 366, 7 ἢ παλαιὰ δόξα 604, 4 οἱ παλαιότεροι 398, 20 498, 7 607, 9 (ἀντίγραφα) 356, 8

πάλη 2, 33 459, 14 471, 6

πάλιν 99, 34 al. πάλιν δ' αὖ 187, 14

παλινδρομεῖν 639, 13 sqq. 640, 1 sqq.

πάμπολυς. διντων ἐν τῷ παθμένι τρημάτων παμπόλλων 569, 23

πανδοκεῖν 378, 13.

πανσπερμία 87, 21 sqq. 95, 27 106, 15 396, 10

παντάπασι 233, 21 300, 6 341, 7 889, 22, 25

πανταχθεν 262, 10 421, 26

πανταχοῦ 295, 7 319, 2

παντελής 700, 6

παντελῶς 222, 21 226, 22 al.

πάντῃ 180, 3 229, 7 326, 6 347, 18 al.

πάντως 52, 18 sq. 53, 31 236, 11 251, 24 258, 10 271, 5 300, 14 326, 6 al.

πάντυ 254, 13 309, 20 326, 15 al.

πάππος 840, 24 900, 6

πάπυρος 329, 9

παρά. τῷ παρ' ἐμοῦ λόγῳ 574, 20 παρὰ πάντων κοινῶς ὡμολόγηται 513, 23 εἰς τὴν παρ' ἐκατῷ ὅλην ἐκεῖστος κατεφέρετο 312, 14 ἐπερον παρ' ἐπερον ἐρεῖσται καὶ στῆσαι πόδα 691, 28 παρὰ μέρος 2, 37 695, 21 διάλεγων εἶναι τι μὴ δν, δ μὴ παρ' Ἐλαττόν ἐστι τοῦ δντος 183, 13 cf. 82, 26 τὸ παρὰ τὸ δν οὐκ δν ἐστι 66, 14 al. cf. 46, 34 47, 6 55, 9 58, 7 121, 14 al. οὐδὲν παρὰ τοῦτο βλάπτεται αὐτῶν ἡ φύσις 572, 16 οὐκ ἐπειδὴ οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων αἰτίαν τινῶν εἶπεν εἶναι τὴν τύχην, παρὰ τοῦτο ἀνήρται ἡ τύχη 201, 13 cf. 47, 15 242, 26 al.

παραβάλλειν 818, 4 sqq. 898, 5

παράγειν. (de demiurgo) 55, 3 sqq. 138, 25 321, 17 573, 29 ἀνάγκη πάντως ὑφεσίν τινα τοῦ παράγοντος καὶ τοῦ παραγομένου εἶναι 402, 24 sqq. οἱ Πυθαγόρειοι πάντα ἐκ τῶν ἀριθμῶν ὡς ἐξ ἀρχῶν παράγουσι τὰ αἰσθητά 388, 1 passiv. 16, 29 διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι παραγόμενα 726, 14 cf. 838, 2, 8 887, 9 τὸ ἐξ μὴ δντων εἰς τὸ δν παρῆχθαι μεταβολή ἐστιν 823, 4 τὸ αὐτόματον παρῆκται ἐπὸ τοῦ μάτην 290, 1

παραγίνεσθαι 190, 3 445, 21 ἐβουλήθη γραδίων Ἀθήνην Θήβας παραγενέσθαι 691, 11

παράδειγμα 76, 8 sqq. 166, 3 179, 2 241, 20 242, 6 300, 11 παραδείγματος ἐνεκεν 297, 7 299, 6 ὡς ἐν παραδείγματι 93, 25 τοὺς παραδείγματι πιστοῦται 375, 27 οὐ πρὸς παραδείγματα δρῶσα ἡ φύσις ποιει 244, 16

παραδείγματικός. τὸ παραδείγματικόν (principium Platonis) 5, 8 sqq. 186, 19 241, 18 sqq. οἰδμενος φυσικοῦ εἶναι παραδείγματικόν ἀποδιδόναι αἰτίαν 244, 15

παραδέχεσθαι 191, 28 444, 26 456, 9 877, 21 οὐδὲ τοῦτο δρον εἶναι τοῦ σώματος παραδεξμέθαι 561, 7

παραδίαιευκτικός. τὸ ἦ διναται περα-

διατελευτικός (sc. σύνθεσμος) εἶναι 217,9
cf. 7,23

παραδιδόναι 237,27 242,8 246,18 250,12
393,15 778,22 785,5,22

παράδοξος. δοκίμων παράδοξον 509,9

παράθεσις 47,28 sqq. 113,7 425,27 sqq.

παραιρεῖν. ἐπὶ πολὺν πολλάκις ἀνέγνωστες καὶ τῇ προθυμῷ τοῦ πλήθους τὴν συναλλασθησιν παραιρούμενοι, καὶ τὸν χρόνον εὐθὺς παραιρούμενα 711,20

παραιτεῖσθαι. τοῦτο ἔχει μὲν παραιτεῖται (sc. ὁ Ἀριστοτέλης) δι' ἐπίκρυψιν τοῦ παραλογισμοῦ, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸν τίθησιν 725,26

παρακατιέναι τοῦτο λέγων διπέρ παρακατιών φησι 749,8

παρακεῖσθαι 421,13 sqq. 668,19

παρακολουθεῖν 1,20 sqq. 151,18 242,8
246,17 273,10 al.

παρακολούθημα 456,8 795,17 860,9

παρακτικός. οὗτε παρακτικόν ἐστι τοῦ θερμοῦ τὸ φυγρὸν καὶ δημιουργικόν, οὗτε τὸ θερμὸν τοῦ φυγροῦ 111,24

παραλαμβάνειν 31,23 sqq. 73,7 sqq. 134,
15 al.

παραλείπειν 89,11 228,14. 23 511,9 529,
16 intrans. 792,5 (?)

παραλιμπάνειν 4,2 sq. 89,13 264,16 267,
11 526,31 649,26 intr. adn. ad 855,7 (?)

παραλληλόγραμμον 393,4

παράλληλος. (εὐθεῖα) 404,18 406,8 ἵστιντον ἄμφω καὶ παράλληλα 817,21 τὸ 'εἰδέναι' καὶ τὸ 'ἐπίστασθαι' ἐκ παραλλήλου λαμβάνειν ὡς ταῦτὸν σημανοντα 7,16 cf. 6,9 25,8 235,5 488,10 524,5 615,22
730,14 838,35 889,32

παραλογίζεσθαι. ὁ Ἀντιφῶν ἐν τῷ τετραγωνισμῷ τοῦ κύκλου ἔκανεν παραλογίσθετο 206,22 τὴν αἵτιναν δύνειν παραλογίσθεσαν ἐπάρχει 713,7

παραλογισμός 557,17 685,23 725,26

παράλογος. (τύχη) 275,5 sqq. 276,8,23

παραμείβειν. τὸ κινούμενον διάστημά τι ἀεὶ παραμείβει ἵστον ἔκατιψ 694,4

παραμένειν. πολὺν παραμένων ἐν Ἀθήναις χρόνον 31,4

παραμετρεῖν 686,20 709,28 847,22

παραμυθία. μετά τίνος παραμυθίας καὶ κατασκευῆς 498,10 cf. 4,10

παράπαν. ἡ στέρησις δόξειν δὲ μηδὲ εἶναι τὸ παράπαν 187,2

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

παραπέμπειν. ὁ γεωμέτρης παραπέμψει τῷ πρώτῳ φιλοσόφῳ ταῦτα ἀποδεικνύαι 27,
19,22

παραπλήρωμα 393,5

παραπλήσιος 235,9 268,18

παραρρεῖν 588,10

παρασαλεύειν. δταν ταῦτης τῆς τάξεως παρασαλεύθῃ τι 381,23

παρασπείρειν. passiv. 610,28 670,27

παράστασις. εἰ τὰ δύνατα τῶν πραγμάτων ἴκανά ἦν εἰς παράστασιν τῆς οὐσίας αὐτῶν, πάντες ἀνθρώποι δύοις ἡμέν τοις ἐπιστήμονες 72,10

παρασύρειν. παρασύρηναι 90,12

παράταξις. ὁ ἵππος ἐκ τῆς παρατάξεως ἐφύγει 260,16 287,25

παράτασις. διὰ τοῦτο οὐ δοκεῖ χρόνος γεγονέναι, διότι οὐδὲ κτίνησις οὐδὲ γάρ παράτασις οὐδεμία, ἐν παρατάξει δὲ πᾶσα κτίνησις 722,25 ἔστι παρατάξεώς τινος ὁ γρήνος ἀριθμός 724,29 cf. 744,8 749,11
754,18 al.

παρατίθεναι. αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου παραθήσομαι τὰς βήσις 572,28 cf. 108,25
125,28 561,13 701,4 ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἑτερα σημαντίμενα τοῦ ἐν τινι παρατίθεται 528,12. 19 πολλὰ παρέθετο παραδείγματα 247,11 passiv. 421,12 sqq. 426,15

παρατρέπειν. ζώον μηδὲν παρατρέψαν τῆς τοῦ ζώου οὐσίας 180,23

παρατρέχειν. παρατρέχει πάντα καὶ παρέρχεται 753,19 οὐδὲ τοῦ παραδραμόντος χρόνου ἡσθάνοντο 715,21

παράτριψις. ἡ παράτριψις θερμαίνει καὶ οὐκ ἔστι θερμότερη 834,31 cf. 835,6 ὑπὸ τῆς τῶν ἀκτίνων παρατρίψεως 698,14

παραγρήμα 460,15

παραγωρεῖν. τοῦ ἀέρος παραγωρήσαντος τῷ ὅδατι 549,5 οὐκ ἐπιφανεῖς μόνον παραγωρεῖ τῷ κινούμενῷ τὸ ἀντιμεθιστάμενον αὐτῷ σῶμα 567,26 τὸ μὲν εἶδος ἐπιτάπτει ὁ κυβερνήτης, τὴν δὲ ὥλην (sc. τῆς νεώς) οὐκέτι οἰδεν, ἀλλὰ παραγωρεῖ τὴν ταῦτης εἰδήσιν τῷ ναυπηγῷ 230,30

παρείκειν 570,7 645,13

παρεῖναι 166,18 242,17 al.

παρείσδυσις 570,1. 9 669,23 673,1

παρεισκυχλεῖν. παρεισκυχλεῖ πάλιν τὸν περὶ τῆς ὥλης λόγον 195,9 μάταιον τὸ ἔτερον παρεισκυχλεῖν διάστημα ἔξωθεν παρὰ τὸ ἐνυπάρχον ἐκάστω 662,20

- παρεκβαίνειν. εἰ καὶ τοῦ προχειμένου μικρὸν παρεκβαίνομεν 393,16
- παρέκβασις. τὰ μεταξὺ ἐν παρεκβάσει ἦν πρὸς Πλάτωνα 524,25 ὡς ἐν παρεκβάσει 458,16 παρέκβασις *titulum praeponunt M^t corollariis Philoponeis* 456,17 557,8 675,12 cf. ad 639,3
- παρεκτροπή 319,19 323,9
- παρεμβάλλειν. μεταξὺ παρεμβάλλει Ἐλεγχον κτλ. 413,27 cf. 36,22 237,12 item ἐν μέσῳ 34,2
- παρεμπίπτειν. τὸ κωλῦον αὐτὸν μεταξὺ παρεμπίπτον μὴ συμπίπτειν ἀλλήλοις καὶ ἐνοῦσθαι 610,12
- παρεμπλοκή 610,14 622,15
- παρεμφαίνεσθαι. καὶ πρῶτην γε τὸ τῆς δυσκολίας αἴτιον (δεῖξι βούλεται), διτὶ τὸ παρεμφαίνεσθαι ἐν τῇ περὶ τοῦ τόπου θεωρίᾳ τὴν ὅλην καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ διάστημα, τὸ δὲ τλῆθιος τῶν παρεμφαινομένων ἐπιθοῖ τὴν περὶ αὐτοῦ σκέψιν 58,5,15
- παρέπεισθαι 2,2 269,23 295,24
- παρέρχεσθαι 753,20 ἡ παρεληλυθυῖα vel παρελθοῦσα ἡμέρα 741,2 sqq. δὲ παρεληλυθώς γράνος 741,1 cf. 430,5 sqq. al. οὐκ ἔδει αὐτοὺς οὕτως ἀνεξεπέστως παρελθεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν τι περὶ τοῦ αὐτομάτου τούτου 265,26
- παρέχειν 206,16 221,27 med. 206,14.17
- παρήκειν. ἔστω παρήκων δὲ γῆ χρόνος, μέλλων δὲ δὲ γῆ 864,20
- παρένειν 270,18 291,4 313,15
- παρίεναι 7,1 8,29 67,7 234,2 261,14 303,6
- παριστάναι. ἡ τῶν τόπων διαφορὰ ταφῶς τὸ τλῆθιος τῶν πραγμάτων παρίστηται 513,11 cf. 169,7.10 569,18 ἵνα σφέστερον παραστῆῃ ἡμῖν πῶς Ἐλεγεν κτλ. 93,24 *forma παριστᾶν* 72,8, ubi οὐ πεφύκασι τὰ δύναματα τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ἡμῖν παριστᾶν. *intrans.* παραστῆναι τῇ δέῃ βούλδμενος 534,23
- πάροδος 503,4 612,26 613,1 645,6 665,1
- παροιμία. οὐ λίνον λίνω κατὰ τὴν παροιμίαν 478,21
- παροίχεσθαι. τὰ παρωφημένα 759,23 παρώχηκε, παρωφηκώς etc. 802,6 804,5 al.
- παρονομάζειν. τὰ ἐφιέμενά τινος τυχόντα αὐτοῦ ἔκεινό τε γίνεται κατὰ δύναμιν καὶ ἐξ αὐτοῦ παρονομάζεται 509,24 sqq.
- παροξυτόνως 463,23
- παρουσία 122,23 133,30 161,34 164,14 165,16 168,20 186,24 242,27 al.
- παρυφίστασθαι. τὰ κατὰ συμβεβηκός αἵτια τοῖς καθ' αὐτὸν αἴτιοις παρυφίστανται 293,16 294,24
- παρωνύμως 64,15 195,1 207,17 211,3 sqq. 234,3 488,19
- πάσχειν 98,10 318,10 362,21 385,7 421,31 al.
- πατάσσειν 287,11 sqq. 291,4 sqq. 292,4
- πατεῖν. καὶ ἡ πατουμένη δὲ (κε. γῆ) καὶ πολὺν γρόνον μὴ βλαστήσασα μηδέν, εἰ δὲ φεθεὶ τὸ πατεῖσθαι, βλαστήσειν ἀν δὲ πόνας 273,9
- πατήρ. τὰ παιδία τὸ μὲν πρῶτον συγκεχυμένην τὴν τῶν πατέρων γνῶσιν ἔχοντα. οὐγὶς ὡς πατέρες ἀλλ' ᾧς ἀνθρώπους γνώσκουσι κτλ. 11,19 δὲ πατήρ αἴτιος τοῦ νιοῦ 245,24 cf. 566,4 sqq. 742,12 sqq.
- παύεσθαι 253,22 460,14 παύεται λοιπὸν τῆς κινήσεως 322,14 τοῦτο δὲτι ἀδύνατον εἶναι, ἀρτίως ἐπαυσάμεθα λέγοντες 461,2
- παγυμέρεια 684,33 685,16
- παγυμερέστερος 625,27
- παγύνειν. πεπαχυσμένος 422,24
- παγύς. παγύτερος 683,3 685,9
- παγύτης 646,14 647,20
- παγών nomen mensis 703,17
- πειθώ 381,17
- πεινῆν. δὲ ἄρτος κινεῖ τὸν πεινῶντα 355,27 371,3
- πειρᾶσθαι 205,29 206,2 sqq. 369,6 607,13 πειρατέον 687,28 690,3
- πέμπτος. (οὐσία et σῶμα) 9,29 16,8 220,22 sqq.
- πενία. πλοῦτοι πενίαι, πόλεμος εἰρήνη 778,9
- πενταδάκτυλος. ὡς ἐπὶ πολὺ πενταδάκτυλον ἡ φύσις ποιεῖ 267,6 τις δὲν εἶποι ἐκ τύχης ἡ ἐκ ταύτομάτου Σωκράτην πενταδάκτυλον γενέσθαι; 267,25 οὐκ δὲν πενταδάκτυλον ἡ φύσις ποιεῖ 262,26
- πεντάκις 870,22
- πεντάπηχος 97,3
- πενταγῶς 409,17
- πέπερι 422,1
- περαιτέρω. (χωρεῖν) 235,1 299,18 (προβαίνειν) 258,21
- περάνειν. τὸ πεπερασμένον πρὸς τι περάνει 494,2 al. παντὸς πεπερασμένου πρὸς πεπερασμένον ἔστι τις λόγος 419,15 431,8 al. τοῦ ἀπείρου πρὸς τὸ πεπερασμένον οὐδεὶς

έστι λόγος 419,22 ubique scripsi πεπέρανται et πεπεράνθαι, quamvis libri saepius πεπέρασται et πεπεράσθαι prebeat. servarunt tamen omnes περανθήσται 405,11 πεπεράνθαι 39,18 447,20 448,11 452,8 462,24 475,3 481,1 484,25 486,28 572,11 765,12 cf. etiam adn. ad 447,18 484,23 πεπέρανται comparet interdum in codice L, velut 428,16 430,21 447,18 487,3; in ceteris (etiam in E 813,27) constanter πεπέρασται.

πέρας. τὸ μεταβεβληκέναι πέρας ἔστι τῆς μεταβολῆς 866,18 τέκτους τῇ στάθμῃ τὸν κύκλον γράφουσι, τὸ ἔτερον μὲν πέρας αὐτῆς πηγανύντες, τὸ δὲ ἔτερον κινοῦντες καὶ περιάγοντες 905,24 χαλάσσαντες τὸ ἔτερον πέρας (sc. τοῦ αὐλοῦ) εἰς τὸν ἀμφορέα 570,20, ubi v. l. μέρος cf. ἀρχή περατοῦ 391,25 463,4 passiv. 235,17 308,16 316,1 409,27 438,9 476,1 sqq. περατωτικός 391,21 394,3 524,16

περί. τοῦ πράγματος περὶ δ θεωρεῖται ἡ κληρος 353,24 περὶ τὸ κέντρον νεύειν 443,3 cf. 449,23 al. οἱ περὶ Ἀναξαγόραν sim. 88,24 90,7 95,13 174,28 207,21 261,31 293,21 396,4 498,13 608,9 613,22 27 644,26 cf. ἀμφὶ

περιάγειν. βούλομαι δργανον κακασκευασθῆναι μοι εἰς τὸ περιάγειν τὴν ναῦν (sc. τὸ πηδάλιον) 230,26 οἱ τὰς φιάλας πεπληρωμένας ὅδατος περιάγοντες 202,12 cf. 851,13 905,25 περιάγει τὸν λόγον εἰς τὸ δεῖξαι κτλ. 504,12 περιῆγαν εἰς τοὺνναντὸν τὸν λόγον 526,13 passiv. 230,27 905,23 περιάγεται εἰς τὸ αὐτὸν λόγος 103,12

περιαγωγή 262,13

περισθρεῖν 650,30

περιβαλεῖν ἔτερον διάστημα τοῖς σώμασιν sim. 662,7 687,5.19 689,2 π. τί τινα adn. ad 390,22

περιβομβεῖν. μάτην τὸ τῆς φύσεως περιβομβούσιν δόμομα 320,22

περιγίνεσθαι. περιγίνεται τῆς τοῦ πυρὸς θερμότητος ἡ ἐν τῷ ὅδατι φύξις κτλ. 420,5

περιγράφειν. *inducere*. περιγραπτέον αὐτά (sc. aliquot verba in melioribus Aristotelis codicibus omissa) 468,11 περιγράφειν καὶ περιορίζειν (vel δρᾶσιν) 475,17 497,28 518,29 passiv. 476,1 484,24 535,24

περιγραφή. ἡ ἑκάστου π. καὶ τὸ πέρας εἰδός ἑκάστου ἔστιν 547,6 δρος ἔστι τις καὶ οἶον π. 844,16 ἰδια π. 7,29 549,10 596,22 al.

περιδίνησις 262,10 265,8

περιεῖναι 424,16 633,12 ἐκ πολλοῦ δεικνύτοῦ περιόντος ἐλέγη τὴν δόξαν 534,23

περιείργεσθαι 443,15

περιεκτικός 17,2 19,20 23,6 66,25 124,25 125,23 126,22 150,17 603,24 περιεκτικώτερος 256,16

περιέργως 26,16

περιέρχεσθαι 262,14 474,27 514,5 715,20 περιέχειν 100,36 101,3 595,12 al. τὸ περιέχον 318,14 al.

περιθραύσειν. περιθραύσθεις 260,12

περιστασθαι. ὡς περιστασθαι πᾶσιν ἐντεῦθεν ἡμῖν τὸν λόγον εἰς τὸ μηδ' οὐλως τὸν τόπον εἶναι 510,25

περικαλύπτειν 565,20

περικάρδιος. (ἀκμα, in definit. Aristotelica τῆς λύτης) v. ad 329,25

περικλείειν 422,19

περιλαμβάνειν 20,7 91,24 96,17 130,1 131,5 166,9 596,14 al.

περιλείπειν. οὐδὲν ἄλλο περιλείπεται ἢ κτλ. 515,18

περίμετρος. (τοῦ ἀμφορέως) 568,27 (τῆς γῆς) 379,7 691,18 ίσος κατὰ τὴν περιμέτρον 587,27

πέριξ 566,9 sqq. 581,10 sqq. al.

περίοδος. κατὰ περίοδον 88,9 94,11 823,12 882,8 ἐν τῇ καθ' ἡμάς περιόδῳ 407,21 ταῖς τοῦ παντὸς περιόδοις 715,20

περιορᾶν 674,22

περιορίζειν 96,16 sqq. 475,21 518,30

περιοριστικός 524,16

περιπατεῖν 530,4 884,27

περιπέτιος. τὸ περιπέτιον τῆς μαθηματικῆς (ορρ. τὸ ἀκρότατον) 220,17

περιπλανᾶσθαι. (μεγάλῳ κακῷ) 280,1 (ναυαγίῳ) 390,20 (ληστρικῇ νηῇ) 31,3 (τοῖς Ἀνεμάνδρους ἀτόποις) 435,5 (τῇ ἀντιφάσει) 82,14 sqq. 83,5.22 181,4

περιπλανᾶσθαι cf. πλανᾶσθαι

περιστασίς 830,29.32

περιστρέφεσθαι 607,28.30

περιστροφή 474,14

περιτιθέναι. passiv. 392,23.25 al.

περιττεύειν 511,24 π. φασὶ τὸν 'καὶ' σύν-61*

- δεσμον ετ περιττέων δν δ 'δέ' σύνδεσμος; 749, 16, 23
- περιττός (opp. ἄρτιος) cf. ἄρτιος. *super-*
vacaneus, *inutilis* 86, 15 109, 30 291, 18
662, 16 al.
- περιττωμα 310, 19 890, 18
- περιττωματικός. περιττωματικὸν καὶ μὴ συμβολλήμενον εἰς τὴν τοῦ ζώου γένεσιν 158, 3
- περιτυγχάνειν 260, 2 269, 11 270, 16 272,
26 278, 5 al. (μεγάλων κινδύνων) 279, 24
- περιφαντάζεσθαι 24, 30 91, 11 612, 8
- περιφέρεια 296, 24 299, 2, 15 378, 29 al.
- περιφερής 117, 17 al. (ἐπιφάνεια) 379, 9
- περιφερόγραμμος (opp. εὐθύγραμμος) 778,
34 779, 4, 10
- περιφορά ἔστειν ἡ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸν ἀποκατάστασις 709, 9 ἐπέρα ἡ φορὰ τῆς περιφορᾶς 602, 10 cf. 557, 1 565, 6 (γίλου) 233, 26 (τῶν οὐρανίων) 198, 15 202, 5 243, 2
- περιφρόνησις 269, 5
- περιχεῖν. περικεχυμένον 669, 17 περιγεο-
μένης ετ περιεχομένης *confusa* 156, 29
- πεταλώδης. πλατύ καὶ πεταλώδες 660, 22
- πέττειν καὶ μεταβάλλειν τὴν τροφὴν 307, 17
passim. 890, 12
- πεττεύειν 565, 17
- πεύκη 318, 32
- πέψις 769, 24 890, 15, 18 al.
- πῆ μὲν ... πῆ δε 2, 37 65, 21 (v. l. πῆ) 193,
11 594, 1 τῶν πῆ δητῶν (opp. τῶν μηδαμῆ μηδαμῶς δητῶν) 218, 2
- πηγή. ἀπὸ τῶν πηγῶν μέχρι τῶν ἐκβολῶν (sc. τῶν ποταμοῦ) 586, 20 π. φύσεως ὁ ἄριθμος (*Rythmoeis*) 388, 2
- πηγνύναι. ἡ ψύσις πήγνυσι μὴ σύζα πῆξις 301, 14 ἡ κεγχυμένου πεπηγός 114, 15 115, 11 τὸ ὅδωρ χεῖται καὶ πήγνυται ὑπο-
μένον τὸ αὐτό 139, 20 cf. πέρας
- πηγάλιον 197, 7 230, 25 238, 19 al.
- πηλός 97, 15 101, 19 107, 28 311, 8
- πηξις 301, 14 (τῶν γάλακτος) 60, 11 sqq.
- πηρός. πηρός ει πονηρός *confusa* 207, 3
- πήρωμα 324, 3
- πηγυαῖος 97, 3, 13 99, 28 469, 25 470, 24
488, 1 sq. 641, 25 863, 19
- πηγυς. de formis πήγεος, πήγεως, πήγεων, πηγῶν v. 39, 22 421, 19 sqq. 470, 10 sqq.
709, 26 803, 15 834, 4
- πιθανός 125, 20 132, 14 376, 27 504, 20
- πιθανότης 405, 15 560, 18
- πιθανός 416, 26 904, 18
- πιθος 550, 5 573, 26
- πιλεῖν. passiv. 609, 23, 28 643, 9 al.
- πιλησις 423, 23, 26 597, 26 625, 17 24 οὐ-
δὲν ἀλλο ἔστιν ἡ πάκνωσις ἡ πληγής εἰς
ἴαυτὰ τῶν σωμάτων (cf. συνίζεις)
667, 21
- πιλητικός. πιλητικὸν τὸ ψυχρόν 25, 28
πάσας τὰς πιλητικὰς τέχνας καὶ συγκρι-
τικὰς συνώνεις' φησίν 875, 13
- πινειν. πιεῖν 283, 6 288, 3
- πιπράσκειν. πιπρασκόμενα βιβλία 269, 3
- πίπτειν 269, 14 280, 8 οὐ πίπτει ἐντὸς τοῦ
τριγώνου ἡ τομὴ 404, 24 ἥπτει εἰ λέγε-
ται τι καὶ αὐτὸν ἐν ἕαυτῷ εἶναι, καὶ εἰ
λέγεται, πότερον ὑφ' ἓντα τῶν ἀπηρθμη-
μένων τρόπων πίπτει κτλ. 529, 23 ει.
508, 3
- πιστεύειν. πιστευτόν αὐτῇ (sc. τῇ φύσει:
αὐτὴν *coni.* t.) ἔνεκά του ποιεῖν 318, 17
- πίστις 611, 6 sqq. 614, 9 745, 6
- πιστότερος. πάσης ἀποδείξεως πιστούρα ἡ
ἐνάργεια 708, 25
- πιστοῦν. μει. 42, 19 109, 33 139, 6 158,
22 160, 6 179, 2 236, 8 284, 19 351, 3
471, 9 683, 17
- πλάγιος. τὴν ἐπὶ τὰ πλάγια κλίνησιν 378, 27
379, 6, 10 εἰ ἐκ τῶν πλαγίων τοῦ ὄρυ-
ματος ἀπορράγητι μόριον τι 499, 22 ὁ ἐκ
πλαγίων ἀήρ 639, 16, 18
- πλανᾶσθαι. ὁ πλανώμενοι λέγουσιν εἶναι
κενόν 607, 15 πρὸς τὴν πεπλανημένην
(περιπλανωμένην *Gt*) ὑπόληψιν 607, 17 τὸν
ἥλιον ἡ τίνα τῶν πλανωμένων 906, 17
- πλάνη 35, 24 63, 25 68, 8 89, 11, 14 120, 16
248, 8 365, 24 457, 20
- πλάσμα. παντελῶς ἀπίθανα καὶ πλάσματι
ἴσοικάτα 641, 5 (cf. ad 24)
- πλασματώδης (πλαστώδης *Gt*) ἡ ἀπολογία
584, 3 ἀλλὰ τοῦτο πλασματῶδες 432, 2
τὸ πλασματῶδες τῆς ὑποθέσεως 640, 24
- πλαστικός. ἡ πλαστική (τέχνη) 316, 23
- πλάστανος 318, 28
- πλαστικός. τὸ πλαστικὸν (opp. ἀκαριαῖον, ἀτ-
μον) νῦν sīm. 741, 1 760, 22 761, 17 sqq.
804, 17
- πλάστος 230, 28 al. τὴν κατὰ πλάτος ὑπό-
στασιν (ἀπότασιν?) 906, 29 εἰ μὴ κατὰ
ἄστομόν τι, ἀλλ' ἐν πλάτει 120, 21 τὸ ἐν
πλάτει νῦν (cf. πλαστικός) 803, 30 864.

- 14 τὸ κατὰ πλάτος (θέσει 869,2) πρώτων
868,35
- πλάττειν. κεράμους πλάσαι 308,20 οὐδὲ
πλάσσειν δύνανται τίνα ἀν κίνοιτο κίνη-
σιν ἡ απλανής 365,15
- πλατύς 128,13, 17 646,25 al. τὸ πλατὺ καὶ
τὸ στενόν 740,26 πλατὺ καὶ πεταλῶδες
660,21 (ορρ. ὅξε) 307,10 ἔροῦμεν πλα-
τύτερον ἐν τῷ ἔφεζῆς 610,1 εἱργται ἥμιν
περὶ τούτων πλατύτερον κτλ. 694,17
- πλέκειν. δυνατόν καὶ συλλογιστικῶς πλέξαι
ἐν τρίτῳ σχῆματι 710,9
- πλεονάζειν 320,9 337,22 ἐπὶ σωροῦ παν-
σπερμίας, εἰ ἐνυπάρχει πλέον τῶν λοιπῶν
σπερμάτων διάτος, καλεῖται ὁ σωρὸς ἔκει-
νος σίτος ἐπὶ τοῦ πλεονάζοντος 87,20 sqq.
88,1 95,26 cf. 791,17 (855,1)
- πλεονασμός 292,14, 22 al.
- πλεοναχῶς 207,19 587,17
- πλεονέκτημα 168,15
- πλεονεξία. ὁ γραφεὺς σκοπὸν ἔχων τοῦ κα-
λῶς γράψαι ... διὰ πλεονεξίαν ἡ ἀνεπιτη-
δειστητα τοῦ μέλανος ἀμαρτάνει τοῦ σκοποῦ
318,8
- πλευρά 144,10 404,16 500,18 sqq. al.
- πλῆθος 668,20 711,20 sqq. πλήθυς εἰ πά-
θους confusa 389,15
- πληκτικός. ἐπίτηδες οὕτως εἰπε 'τὸ πᾶν'
καὶ οὐ 'τὸ δν', πληκτικώτερον ποιῶν 'τὸ
πᾶν' 79,20 πληκτικώτερον ποιῆσαι τὸν
λόγον 673,21
- πλήν 75,14 248,8 257,2 283,2 c. genit.
216,20 347,18 al.
- πλήρης πλήρες quid sit Democrito 110,8
116,22 πλήρες καὶ πάντα περιέχον 479,4
- πλήρης σώματος 510,16 πλήρες τοῦτο
φαμεν τὸ ἔχον βίρος ἡ κουφήτητα 621,13
διὸ πλήρους 340,8
- πληροῦν 557,21 562,9 sqq. 617,25 ἐπλή-
ρουν (ινποτο ἐπλήρου) 625,21 passiv. 405,
25 510,12 555,3, 5 560,6 sqq. 571,20
- πλήρωμα 402,22 689,22
- πλήρωσις 577,28 671,1
- πλησιάζειν 797,5 804,2
- πλησίος 598,11 al. πλησιάτερος 797,6 803,
31 sq.
- πλήττειν. πλήξαι 291,16 292,5 passiv.
261,4, 7 269,7
- πλινθος 241,12 326,12, 14 al.
- πλοῖον 239,11 273,29 ad 214,26
- πλοῦς 324,13
- πλούσιος 280,14
- πλούτος plur. 778,9
- πλωτήρ 530,10 sqq. 542,1 sqq.
- πνεῖν. πνεύματος πνεύσαντος 279,2
- πνεῦμα. (ὅπτικόν) 4,21
- πνευματώδης 329,18 625,19 sqq.
- πόνα 273,3 sqq.
- πόθεν. πόθεν ποι 346,8 690,16 801,5
802,5 ad 462,17
- ποιεῖν εἰς τι 301,10 362,21 393,11 ἀπαξ
ἡ μία (μονάς) πάλιν μίαν ποιει 393,11 ὁ
γ' πολλαπλασιαζόμενος ἐφ' ἑαυτὸν ποιει
τὸν δ' 743,12 meil. (ἀπαρθιμησιν) 167,5
(τὴν ἀρχήν) 410,16 (διαιρεσιν) 108,21
127,5 248,17 267,18 (ἐπιδιαιρεσιν) 170,12
(διάκρισιν) 219,8 221,23 (τὴν ζήτησιν) 412,
22 (τὸν λόγον ὑπέρ τινος) 102,25 (τὸν λόγον
περὶ τινος) 22,24 296,1 cf. 152,8 221,
8 sqq. 233,6 λόγον αὐτῶν ποιεῖται ὁ φυ-
σικός 585,1 (οὐδένα λόγον) 228,27 διπερ
σκοπὸν διοκδόμος ποιεῖται 229,28 (σύμ-
βολον) 389,5 (τεκμήριον) 359,14 item
ἀνάγνωσιν, μεταβολήν, προβολήν, δργήν
τῆς διδασκαλίας εἰτ.
- ποίημα ἔργον (νει τέλος) τῆς ποιήσεως 370,16
376,13
- ποίησις (ορρ. πάθησις) 176,12 370,9 sqq.
371,29 373,22 376,13 381,20 sqq.
- ποιητής. 'ποιητὴν' τὸν Εὐριπίδην (cf. Index
Nominiūm) λέγει 236,7 ὁ ποιητής (Homē-
rus) 454,10
- ποικίλως 114,1 167,17, 19
- ποιότης 114,18 156,16 al.
- ποιοῦν. passiv. 241,22 409,1 435,17 al.
- πολεμεῖν 299,29 300,2
- πολεμος 245,23 778,9
- πολιοῦν. ἀγνοοῦμεν πολιούμενοι 876,10
- πολιτικός. (πράγματα) 529,8
- πολλαπλασιάζειν εἰ πολυπλ. 250,29 389,2
420,29 446,16 454,22 467,25 743,12 sqq.
- πολλαπλασίων 134,18 422,31
- πολλαχοῦ 144,7 al.
- πολλαχῶς 136,21 175,21 212,19 al.
- πόλος 196,20 198,21 584,30
- πολυγώνιος 646,27 sqq. πολυγωνιώτερος
646,26
- πολύγωνος 31,17 πολυγωνότερος (v. adn.)
132,4 πολυγωνότατος 31,17
- πολυθρόλητος 88,5 570,17
- πολύς ἔστιν δ' Ἀριστοτέλης κατασκευάζων διτ
κτλ. 344,28 cf. 349,5 ὡς ἐπὶ τὸ πολύ

- 216,15 τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γινόμενα 265,
 14 267,1 τὰ πρὸ τῶν πολλῶν εἶδη 11,
 26 sqq. 133,26 sqq. τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς 11,
 11,25 sqq. 192,25 τὸ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς 11,
 27 πολλῷ μᾶλλον, πολλῷ γε δῆτον sim.
 cf. μᾶλλον πολλῷ ἀσθενεστέρᾳ 419,3
 πολλῷ εὐλογώτερον 615,11 πλεῖν, πλείονος etc. 165,21 sq. 229,16 230,28 395,
 23 sqq. πλεῖν μιᾶς 143,4 πλείους τριῶν
 148,26 διὰ πλειστῶν 333,21 353,22
 ἐπὶ πλεῖν 458,15 641,23 πλέον μιᾶς
 135,23 οὐδὲν πλέον 72,8 422,11 πολλῷ
 πλέον 467,29 584,20 587,30 ἐπὶ πλέον
 86,31 96,16 123,12 176,10 200,7
 245,1 268,21 ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γινό-
 μενα 267,8 sqq.
- πολυχωρητότερος** 132,4 sq. πολυχωρητό-
 τατος 311,8
- πολυώνυμος** 33,25 40,23 45,20 49,3 63,
 18 183,6 al.
- πομφόλυξ** 585,31 625,23
- πονεῖν** 242,16
- πόνος** 242,12 sqq. 246,6 sq.
- πορεία** 409,19 410,3 ἡ κατὰ τὸν ὕψον
 τοῦ ἥκιου πορεία 883,13
- πορεύειν.** ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα δεῖ πορευθῆ-
 ναι 835,3
- πόρισμα.** ἐν τοῖς λεγομένοις πορίσμασιν,
 ἀτινα μηδὲ προβεβλημένα ἡμῖν εἰς ἀπό-
 δεξιν προτάσεσι τισιν ἄλλων ἔνεκα δοθεί-
 σαις πολλάκις ἔπειται 336,13
- πόρος.** οἱ τοὺς πόρους ὑποτιθέμενοι 669,23
 τοὺς πόρους δὲ ὧν αἱ αἰσθητικαὶ δυνάμεις
 φέρονται ἐκ τοῦ ἔγχεφαλου εἰς τὸ λοιπὸν
 σῶμα 890,13
- πόρρω** 232,25 279,8 324,5 al. οὐ πόρρω
 τοῦ σκοποῦ 319,9 πορρωτέρω 232,17 sqq.
 255,5 sqq. 278,25 al. τοῦ αὐτοῦ πλείους
 εἰσὶν ὅλαι, αἱ μὲν προσεχέστεραι αἱ δὲ πορ-
 ρωτεραι 232,1 τὰ προσεχέστερα καὶ πορ-
 ρωτερα 278,2
- πόρρωθεν** 15,11 233,11
- ποσαχῶς** 83,14 84,6 174,19 195,6 217,20
 514,24 526,28
- ποσοῦν.** passiv. 93,7 516,25 520,21 621,23
- ποταμός** 586,13 sqq.
- ποτέ.** de sgnfc. v. 760,20 sqq. τὸ ‘ποτέ’
 χρόνου κατηγορεῖται 456,7 τὸ ‘ἡν’ καὶ
 τὸ ‘ποτέ’ χρονικὰ προσηρήματα 456,20
 ποτὲ μὲν ... ποτὲ δὲ ... ποτὲ δὲ 353,
 25 al.
- πότερον ... ἡ 55,21 π... ἡ ... ἡ 374.
 27 π... ἡ οὖ; 450,9 228,11 al. πό-
 τερον εἰ πρότερον confusa 98,16
- πινάκιον** 610,3 sqq.
- ποῦ.** ὅταν εἴπω ‘ποῦ’, ὡρισμένον τινὰ τόπουν
 σημαντικόν 463,17 οὐ γινώσκοντα ποῦ φέ-
 ρεται 281,14 ποῦ οἰσθήσεται; 437,10 sqq.
 574,26 575,6 οὐκ ἔχει ποῦ κινηθῆναι
 sim. v. adu. ad 51,14
- ποὺς.** δεῖ ὁ ἔτερος τῶν ποδῶν ἐρείπεται
 692,3 cf. 691,29 οὐ πέψυκεν ὁ ποὺς
 κινούμενος ἀπὸ τῆς πτέρνης ἔργεσθαι 820,
 23 τινὲς τὸ ‘μέσον τοῦ ούρων’ τὸ ‘κέν-
 τρον τοῦ παντός’ ἔξειλήφασι, παντελῶς οὐ-
 τοι παρὰ πόδας ἐλθόντες 592,13
- πρᾶγμα** ἀδύνατον 456,5 εἰ δὲ παρῆκε τὸ
 τελικόν, οὐδὲν πρᾶγμα 303,7
- πραγματιώδης** 96,26 99,32 323,11 399,
 21 al.
- πραγματεύεσθαι** 223,10
- πραγματικός.** (ἀρχή) 52,29 53,9 399,
 30 al. (διάκρισις) 153,19
- πρακτικός.** πρακτικὸν μέρος τῆς φιλοσο-
 φίας (ορρ. θεωρητικόν) 1,2 sqq.
- πρᾶξις.** (ορρ. προσάρεσις) 282,12 283,
 23 sqq.
- πράττειν.** διαφορά καὶ κοινωνία τῶν πρα-
 τῶν πρὸς τὰ μαθηματικά 328,12 sqq.
- πρέμυνος** 104,28
- πρεσβύτερος** 705,11 708,17 al.
- πρείειν** 253,15 308,20 321,5 331,13 338,4
- πρίζειν** 331,25 ad 253,15 passiv. 253,16
- πρίν.** εἴη ἀν πρὶν γενέσθαι 54,13 cf. 262,
 14 269,2 314,8 al. πρὶν τούτῳ ποιήσει
 (ποιῆσαι Kt) πρότερον ἀντιλέγει ταῖς δόξαις
 κτλ. 122,25 cf. 33,2 34,2 25,20 667,12
 πρὶν τέλος ἐπιθῇ τῷ λόγῳ κτλ. 362,7
 cf. 116,14 128,29 332,17 359,3 οὐ πρό-
 τερον γινώσκομέν τι, πρὶν ἀν τὰς ἀρχὰς
 τούτου γινῶμεν 241,6 319,27 al.
- πρίστης** 238,14
- πριστικός.** ἡ πριστική (sc. τέχνη) 230,34
- πρίων** 331,13 sqq. 337,26 sqq.
- πρό.** ἄλλο πρὸ ἄλλου 319,27 399,33 400,
 1 al. πρὸ τούτου 614,20 al. οἱ πρὸ ἡμῶν
 182,13
- προάγειν.** (τὸν λόγον, κατὰ διαίρεσιν vel ἐκ
 διαιρέσεως τ. λ., ἐπὶ τὸ καθολικώτερον τ. λ.)
 62,23 136,12 138,1.29 170,8 176,9
 285,23 417,28 (τὰ ἐπιχειρήματα) 209,31
 (τὴν διδασκαλίαν) 240,6 (τὴν διαίρεσιν)

- 21,6 ἐκ τῶν προσόντων τῷ τόπῳ προσαγόμεθα εἰς τὸ νομίζειν αὐτὸν ἡ ὑλὴν εἶναι κτλ. 547,1
- προσαγωγή (προσαγωγή codices) 385,4 407,8
- προσιρείσθαι 261,7 279,17 al. προσιρετές 166,12 290,18 300,11 τῶν προσιρετῶν (Arist.) expl. ἀντὶ τοῦ τῶν κατὰ προσιρεσίν γνομένων 289,13
- προσιρεσίς 202,21 213,11 260,4 261,5 sqq. 282,14 sqq. 283,24 τὰ κατὰ προσιρεσίν 289,13 300,14 al.
- προσιρετικός. (ἐνέργεια) 289,20 (κινήσεις) 691,9 (ὅρμη) 268,30 sqq.
- προσακτικός. (δύναμις) 391,15
- προσαποδεικνύσθαι. passiv. 427,6 618,17 al.
- προσβαίνειν 258,21 316,27 317,12
- προβάλλειν. σκοπὸν ἔχει ἡ φύσις τὸ καθ' ἔκαστα ποιεῖν καὶ ὡς πρὸς τοῦτο πρώτων τοὺς τῶν κοινοτέρων προβάλλεται λόγους 14,1.9.12 sqq. προβάλλεται τὸ θεώρημα δὲ ἐπιστήμων 385,4 τῶν δύο προβλημάτων ὃν προβάλλετο δεῖξε τὸ ἔτερον κτλ. 323,20 passiv. 231,27 336,13
- προβάτον 781,25 785,7 sqq.
- πρόβλημα 205,25 259,14 325,20 al.
- προβολή 320,10 385,6
- προγενένης. ἐλέγχεις τοὺς τῶν προγενεστέρων περὶ χρόνου λόγους κτλ. 717,5
- προγίνεσθαι. προγεγενημένος 327,1 429,12
- προγονικός. (τάφοι) 57,26
- πρόγονος 280,14 429,7
- πρόδηλος 41,8 48,7 112,6 sqq. 113,28 115,16 119,21 131,32 148,17 174,7 285,5 al. ὡς προδήλου δόντος κτλ. 267,13 285,2
- προδῆλως 59,17 454,8 497,2
- πρόδρομος 60,17 327,1
- προειπεῖν 147,12.24 415,14 591,24 785,4
- προεκτιθέναι. διὰ συλλογισμοῦ, ὃν ἥδη προέξεθεναι 284,15
- προεπαγγέλλειν. τὰ προεπηγγελμένα 585,14
- προέργεσθαι 29,30 176,15 186,2 259,27 269,2.9 278,3 550,30
- προευπορεῖν (Arist.) 498,10
- προευτρεπήσθαι 231,3
- προηγεισθαι 130,8.13 151,12 205,27 291,13 293,17 sqq. 346,18
- προηγουμένως 345,10 599,25.30 633,31
- πρόθεστις 269,31 275,1 842,27 847,30
- προθυμία 711,20
- προλέναι 176,15 187,23 188,21 191,6 235,
- 17 247,24 374,22 376,27 482,23 al.
- προϊστέον 616,14
- προϊστάναι. οἱ προϊστάμενοι τοῦ διάστημα εἶναι τὸν τόπον 552,13 cf. 26,24 27,2
- προκαταλαμβάνειν. ἡ κεχρωσμένη ὕελος οὐκ ἔστι τῶν λοιπῶν γραμμάτων διαπορθμευτικὴ τοῦ προκαταλαβόντος (γράμματος) ἐμποδίζοντος τοῖς λοιποῖς 833,13 ad 885,25 εἰς τὸ γνῶναι τὴν οὐσίαν τοῦ χρόνου οὐδὲν ἡμῖν οὐ τῶν παλαιῶν περὶ αὐτοῦ δέξαι προκαταβεβλημέναι συμβαλλοῦνται 712,8,10
- προκείσθαι 130,21 al. προκείμενον ἡν δεῖξαι κτλ. 194,4 439,10 τὸ προκείμενόν ἔστιν (νελ ἦ) δεῖξαι εἰτ. 340,19 369,24 τοῦτο ἔστι τὸ προκείμενον ἡμῖν εἰς ζήτησιν 308,9 ἡ προκείμενη ζήτησις (πραγματεία) 151,10. 17 al. τὰ προκείμενα φρέτα 391,23 προέκειτο 108,20 282,24 291,2 307,28 804,16 ad 110,25 514,5 προέκειτο v. 1 268,31 646,6
- προκόπτειν 240,8 469,4 646,27
- προλαμβάνειν. (ἀξιώματα) 72,31 96,26 315,25 (cf. 111,7 308,15) 340,23 347,14 (cf. 341,11 342,10). (λῆμμά τι) 717,6. ceterum cf. 425,14 464,22. 25 535,2 al. δέπερ ἡμεῖς προλαβόντες εἰπομεν 537,6 ἐν τοῖς προλαβόνσιν 32,19 129,18 διὰ τῶν προλαβόντων 142,25 143,2 ἐκ τῶν προλαβόντων 295,24 συναθεῖ δὲ ὑφάντης τὴν κρόκην ἐπὶ τὴν προλαβούσαν κρόκην 875,12 passiv. 99,31 351,27 al.
- πρόνοια 80,8 sqq. 261,20. 26 265,18 312,27 sqq. 313,8 sqq. θαυμαστὴ τῆς φύσεως ἡ πρόνοια 323,30
- πρόδοσις 99,11 278,5 sqq. 403,3 sqq. (εἰς ἀγοράν) 270,14 (ἐπὶ τὸ λουτρόν) 270,25 274,18 276,17
- προσίμιον. praeomia Physicorum Aristotelis 9,6 133,11 τὰ προσίμια πρότερά εἰσι τῶν διηγήσεων 718,2
- προομολογεῖν. passiv. 742,31
- πρός. τὸ ἄρτιον πρός (ab) τῆς ἀπειρίας ἔστι καὶ τοῦ ἀόριστου, τὸ δὲ περιττὸν πρός τοῦ δρου καὶ τοῦ πέρατος 394,15 cf. 389,9 sqq. τὰ φυτὰ πρός τῇ ὅλῃ μᾶλλον εἰσιν ἥπερ τὰ ζῷα 323,8 τὰ πρός τῇ κεφαλῇ 314,14 πρός τῷ οἰκείῳ τόπῳ 798,24 πρός τῷ κέντρῳ 819,4 sīn. 22,14 194,14 al. πρός (pruerer) τῷ κινεῖσθαι 351,18 cf. 87,22 367,4. 11 al. τὸ 'μᾶλλον' οὐ πρός

- τὸ ἀπλῆ, ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλειος' 848,23
 cf. ἀκούειν. φημὶ οὖν πρὸς ταῦτα 294,
 14 al. cf. ἀπορεῖν. τούτῳ οὐδὲν πρὸς τὸν
 λόγον 401,34 903,14 τὰ πρὸς τι 22,25
 28,11 158,18 332,33 333,3 368,13 al.
 προσάγειν. προσακτέον 337,22
 προσαγορεύεσθαι 211,18 392,25
 προσάλληλος. τὸ ἔμπροσθεν καὶ τὸ ὅπισθεν
 προσάλληλά τέ ἐστι καὶ λέγεται 368,14
 προσάπαξ 870,9
 προσάπτειν 243,25
 προσαρμόζειν 220,32 317,8
 προσβάλλειν. intr. δταν αἱ κορυφαὶ τῶν
 πυραμίδων προσβάλλωσι τῇ ὄψι 26,2
 δταν ἀκτὶς ἡλίου διὰ τῶν γχρωμάτων προσ-
 βάλῃ 642,16 sq.
 προσβολή. παντὸς πράγματος ἡ γνῶσις κατὰ
 τὴν πρώτην προσβολὴν ἐκ τῶν κοινοτέ-
 ρων πέφυκε γίνεσθαι 15,12
 προσγίνεσθαι 700,2
 προσγράφειν. τὸ ἦ δύναται καὶ ἐπίρρημα
 εἶναι προσγραφομένου τοῦ τ., ἀντὶ τοῦ καθό
 217,11
 προσδείεσθαι 492,4 542,15 544,21 628,29
 897,32
 προσδιατρίβειν. (χρόνον) 278,4 absol.
 278,8
 προσδιορισμός 238,30 856,28 859,1
 προσδοκᾶν 269,3
 προσεγγίζειν 571,25 intrans. 220,6
 προσείναι. ἐκ τῶν προσόντων τῷ τόπῳ
 546,28
 προσεοικέναι 520,28
 προσεπινοεῖν 219,30 224,26
 προσέτι 586,32 609,19 727,2 755,10 al.
 προσέχειν *attendere* 23,25
 προσεχής 8,14 233,9 al. προσεχέστερος 130,
 11 132,15 al. προσεχέστατος 8,12 115,21.
 31 116,15 προσεχέστατον ετ προσέσχα-
 τον *confusa* 93,11
 προσεγώς 27,10 75,6 114,23. 26 115,22.
 29 136,3 163,14 302,9 al.
 προσηγορία 531,17 532,25
 προσήκειν. ἀπορίας προσηκούσας τῷ λόγῳ
 769,25 οἱ προσήκοντες 287,16 προσήκει
interpolatum 229,25
 πρόσθεν. τῆς εἰς τὸ πρόσθεν ὄδον 235,15
 πρόσθεσις 108,2 156,26 sqq. 410,20 cf.
 ἀπειρος
 προσθήκη 186,23 204,19 441,4
 προστέναι 11,33 12,7 13,1 19,15 546,28 al.
 de sole 240,21 893,26 τὸ γεννητικὸν τοῦ
 ἀνθρώπου πρόσθεισι καὶ ἀπεισι 297,26
 προσιέναι. προσέσθαι πέρας καὶ τέλος
 405,16 εἴ τις ταῦτα μὴ προσθοίτο 500,10
 προσιστάναι. φορτικός ὁ Μέλισσος ὡς εὐ-
 θύς ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν προτάσεων λιγύεως
 προσιστάμενος τοῖς ἀκροωμένοις 58,30
 προσκατηγορεῖν. πανταχοῦ (apud Platoni-
 nem) ταῖς προτάσεσι τὸ ἐστὶ προσκατηγο-
 ρεῖται. ἐστι τι τὸ δίκαιον' κτλ. 49,22
 προσκείσθαι. εἰ μὴ προσκέηται τὸ ἐστιν ἐν
 τῷ 'Σωκράτης λευκός', εἰ μὲν μηδὲ προσ-
 υπακούεται ἔξωθεν, ἀδιανόητος γίνεται ὁ
 λόγος κτλ. 43,15 τὸ δὲ 'μέγρι τινός'
 προσκείται, ἐπειδὴ κτλ. 885,21
 προσκρήνεσθαι de alimentis 609,11 sqq.
 615,15 628,11 895,20
 πρόσκρισις de alimentis 597,30
 προσλαμβάνειν 180,12 190,12 399,21
 (cf. προλαμβάνειν) 695,26 696,1 προ-
 ληπτέν εξωθεν 856,19
 πρόσληψις 132,17 511,11 sqq. 667,19. 29
 668,14
 προσλογίζεσθαι 220,2. 12. 26 869,32
 προσομιλεῖν. παρ' ὀλίγον τῷ κινδύνῳ προ-
 σμιλήσας ἐξέφυγεν 280,3
 προσπελάζειν. intrans. τὸ δυνάμει προσ-
 πελάσαν τῷ ἐνεργείᾳ ἀγεται εἰς ἐνέργειαν
 367,24
 προσπίπτειν 230,28 640,20 sqq. 891,3 al.
 αἱ ἐκ τοῦ κέντρου (sc. circuli) πρὸς τὴν
 περιφέρειαν προσπίπτουσαι εὑθεῖαι 34,32
 296,23. 26
 προσπλέχειν 661,1
 προσποιεῖσθαι. Αριστοτέλης ὡς φυσικός
 οὐ προσποιεῖται ταῦτα (sc. Platonis priu-
 cipia τὸ παραδειγματικόν ετ τὸ ὀργανικόν)
 241,19 οὐ προσποιούμεθα ὑποῖον ἢν ἔχῃ
 σχῆμα τὸ μετροῦν 568,28
 προσρηγνύναι. λθίος κατενεγγένεις προσρη-
 γήγη τισι στερεοῖς σώμασι κτλ. 269,15
 cf. 291,18
 πρόσρημα 144,27. 30 145,7 sqq. 147,7. 29
 175,28 176,4 243,26 456,20 760,19
 768,23
 προστιθέναι 363,25 541,7 sq. 546,24 548,1
 552,12 557,8 617,8 sq. 817,6
 προσυπακούειν 43,18 149,6. 9 204,4 299,9
 476,27 758,15 765,5 832,32 836,26
 προσυπάρχειν 224,28
 προσφιλονεικεῖν 560,12 677,30

- προσφύειν. ἡ τροφὴ προσχριθεῖσα τῷ τρεφομένῳ προσφύεται καὶ ποιεῖ τὴν αὔξησιν 895,24
- προσφυής 145,3 220,26 προσφύετερος 531,27 592,11
- πρόσφυσις 792,21
- προσγρῆθαι 226,16 345,24 561,18
- προσγωρεῖν 615,17 cf. προγωρεῖν
- πρόσω. προϊέναι (νεῦ χωρεῖν) εἰς τὸ πρόσω 567,19. 24 προσωτέρω λέναι 640,14
- πρόσωπον. διὰ τὸ τῶν προσώπων ὑπελγυμένον 32,12 τῇ ἀξιοπιστᾳ τῶν προσώπων εἰς φευδεῖς ὑπονοίας περὶ τῶν πραγμάτων παρασυρῆναι 90,11 ὡς πρὸς τὸν Ἀναβαγρόν καὶ ἀπλῶς τὸ τοῦ ἐπιστήμονος πρόσωπον 96,10 ὡς ἔκ προσώπου Ἀναβαγροῦ 397,9 ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἐμπεδοκλέους 323,12 ἐξ (ἀπὸ) ἐνδόξων προσώπων 263,10 610,8
- πρότασις. αἱ πρότασεις αἴτια τοῦ συμπεράσματος 747,5 συλλογισμοῦ προτάσεις (diff. ἀποφάνσεις ἀπολελυμέναι) 328,2
- προτάττειν 900,13 προτέτακται τοῦ ἱεροῦ ὁ φυσικός 27,22
- προτείνειν. εἰ προτείνοιτο ἡμῖν εἰς ἀποδεῖξιν τὸ δεῖξαι κτλ. 336,5
- προτερεύειν 692,31
- προτιθέναι. προθῆσαι (l. προσθῆσαι ex K?) 539,21 med. 58,2 71,26 119,23 160,18 275,2 386,20 416,17. 22 προθέτεο 235,13 270,23 προθέτεο 202,2 313,19. 25 passiv. 64,24 al.
- προϋπάρχειν 54,19 94,21 290,28 291,1 sqq. 457,16 al.
- προϋποκείσθαι 54,18 sqq. 55,23 122,17 140,28 169,19 189,23 190,5 326,8 al.
- προϋποτιθέναι. ἐπειδὴ ἐλαβεν δι τι κτλ. μὴ προϋποθέμενος αὐτό 78,16
- προϋψιστάναι. εἰ κατὰ μέρος παρῆγεν δι θεὸς τὰ πράγματα, τί δι προϋπέστησε 138,26
- προφανής 112,22 126,9 155,26 158,16 248,6 260,31 370,21 609,4
- προφανῶς 119,25 131,10. 12 199,11 301,16 317,3 357,7 423,20 454,7
- προφέρειν. ὡς ἀποίλαν προφέρει ταῦτα 238,5 τὰ εἰς ἀνακρεσιν τῆς τύχης προφερόμενα 260,23 τὸ ἐπιχείρημα μεμερισμένως προφέρεται 517,12
- προφθείρειν 407,6
- προφορά. (ὄνοματων) 160,18 (φωνῶν) 249,20
- προγειρίζεσθαι 50,26 61,24 sq. 143,15 152,13 234,13 381,13 προγειρότεραι 135,21
- πρόγειρος. προγειρότερον τοῖς καθ' ἔκαστα ἐπιβάλλομεν ἡ τοῖς καθόλου 12,27 δια εἰς νόησον ἔστι προγειρότερα 455,4
- προγωρεῖν εἰ προγωρεῖν *cognoscere* 48,26
- πρύμνα 399,4
- πρώην. ὥςπερ καὶ πρώην εἴπομεν 872,3
- πρώρα τὸ ἐμπρόσθιον τοῦ πλοίου μέρος 314,15
- πρώτιστος 6,2 110,28 127,21 128,12 sqq. 304,24 346,5 497,10 al.
- πταίειν. ἔπταιε (opp. κατώρθου) 23,21 ἔπταισται 29,27
- πτέρνη. οὐ πέφυκεν ὁ ποὺς κινούμενος ἀπὸ τῆς πτέρνης ἀρχεσθαι 829,23
- πτέρυξ 879,1
- πτερωτός 37,21
- πτηνός 180,20. 25
- πυγμαῖος. (ἄνθρωπος) 97,11
- πυγμή 2,33 459,14 471,6
- πυθμήν 569,23 sq. 582,5
- πυκνός. τὰ πυκνότερα τῶν ἕνταν, οἷον πύξις καὶ ἔβενος 680,14
- πυκνότης. τὸ ἐπιχείρημα ἔχει τινὰ πιθανότητα τῇ πυκνότητι κλέπτον τὸν Ἐλεγχον 560,18 ceterum cf. μανότης
- πυκνοῦν. passiv. 88,21 625,14 al.
- πύκνωσις 597,20 al. cf. μάνωσις
- πυγθάνεσθαι 81,4
- πύξις 680,15
- πῦρ. *quomodo fiat sec. Thaletem (Anaximen.)* 86,30 ἐνεργεῖται μὲν θερμόν, δυνάμει δὲ ψυχρόν 352,4 τὸ π. ἀδύνατον ἄλλως τὸν ἄνω τόπον καταλαβεῖν, εἰ μὴ δι' εὐθείας μόνης, καὶ ταύτης πρὸς δρός ἦτοι πρὸς θεας ἀγορέντης τὸ ἐξ οὐ καὶ εἰς δ 378,29 τὰ πυρὰ τὰ ἐν πλεοσι λύχνοις 44,14 cf. διαχονικός
- πυραμίς 26,2. 4 117,6 al.
- πυραμοιειδής 117,3 sq. 398,13
- πύρειος 509,6
- πυρήν 88,20 πυρῆνες λέγονται κυρίως τὰ τῶν ἔλαιων γήρατα, ἐκ τούτων δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα 629,15
- πύρινος 220,30
- πύριος 829,18
- πυρκαϊά 421,18 sqq. 426,17
- πυρός 475,27 595,2

- ράδιος 522,1
 ράδιως 645,6
 ρανίς. (έλατου) 423,11
 ρεῖν 570,11
 ρέπειν 570,7
 ρεῦμα 587,14 652,7 al.
 ρευστός 794,7
 ρεφανίς. τὸ πέπερι πλείονα ἔχει κατὰ τὴν θερμήν ποιότητα δύναμιν τῆς μεγάλης ῥεφανίδος (φραγ. I.) 422,2
 ρηγρύναι 574,11 al. passiv. 289,18 573,26
 ρήμα καὶ μὴ δομομα 43,14. 17 72,21 ρήμα δριστικὸν ἀναλύεται εἰς μετοχήν καὶ τὸ έστι ρήμα 43,22
 ρῆσις 572,28 701,3 al. ad 125,28
 ρητορικός. ρήτορική (sc. τέχνη) 6,25
 ρητός. τὸ ρήτορον 7,3 141,5 215,20 302,6. 11 ἡ σύνταξις τοῦ ρήτορος οὐτῶς ἔχει 870, 16 ἐν τῷ πρὸ τούτου ρήτῳ 334,1 τὰ ρήτα 173,27 237,13 τὰ προκείμενα ρήτα 591,23 ἡ τῶν ρήτῶν διάνοια 48,13 ἐξ αὐτῶν τῶν ρήτῶν τοῦ Ἀριστοτέλους 388, 26 cf. 532,11
 ρήτωρ. οἱ ρήτορες 19,27
 ρίζα. τὰς ρίζας ἔνεκα τῆς τραφῆς ποιήσασα ἡ φύσις κάτω ταύτας φύσιν οὐκ ἀνω ἐποίησεν, ἵνα ὕσπερ ὑπὸ τεθηνῆς τῆς γῆς τὴν τραφὴν ἀρύωνται 311,15 317,7 ἐπὶ τῶν φυτῶν αἱ ρίζαι πρότερον 404,5
 ρίζωμα νοῦ Empedocl. 88,5 al.
 ρίπτειν et ρίπτεν. frequentior haec altera forma, de priore v. 832,29 (ρίπτουσα in cod. E, sed idem codex ρίπτουμένων 851, 15) ad 638,2 641,14 642,12. 20 ρίψαι, ἔρριψαι sim. 642,22 693,6 ρίψεις 639, 13. 15 641,10 693,18 ρεριψμένη (sic G: recte χρεμαρμένη KM) 599,14
 ρόμβος. ὅταν δινῶμεν τὸν ρόμβον, τῷ μὲν ἐπέρι τῶν δακτύλων ὠθοῦμεν αὐτόν, τῷ δὲ ἐπέρι Ἐλκομεν πρὸς ἑαυτούς 875,18
 ροπή 92,10 195,29 239,10 499,2 πρὸς τὸ κέντρον ἡ ῥ. 499,18. 23 τῇ ἐπὶ τὸ ἄνω ροπή 329,17 τὴν τοῦ ὑδατος κατὰ φύσιν ροπήν 570,26
 ρυῖσκεσθαι 703,25 722,20 727,11 849,9
 ρύμη 569,27 570,8 sqq. 638,3 sqq.
 ρύσις. οὐχ ὑπομένει τὸ πρότερον ἐπὶόν τὸ δεύτερον, ἀλλὰ ἐν ῥύσει ἔστι τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑπερόν 719,20 οὐ παραθέτει πλειόνων στιγμῶν γεννᾶται ἡ γραμμή, ἀλλὰ μιᾶς ῥύσει 727,25
 ρύσιρός vox Democritea 117,12
 ρώννυναι 420,23 passiv. 83,17 206,33 797,3 798,25 883,17
 σαλεύειν 504,17 668,28
 σαρκίον 52,30 88,2 98,16 100,14 157, 34 al.
 σάρκωσις 316,21
 σαφήνεια 548,30 728,2
 σαφηνίζειν 671,14
 σβεννύναι 423,7. 12
 σειρά 127,9 429,7
 σελήνη 9,24 sqq. 221,5 sqq. 267,22 686,15 711,2 al.
 σεληνιακός (ἔκλειψις) 221,11 (σφαιρά) 443,1 686,14 (κίνησις) 686,9
 σεμνός. τὸ ἄπειρον δλον καὶ τέλειον εἰπον, ἵνα σεμνὸν αὐτὸν ἀποδεξασιν 479,3 τοῖς σεμνοῖς τούτοις αὐλλογισμοῖς 457,18
 σεμνύνειν. καλοῦσι τὸ ἄπειρον τέλειον καὶ δλον κτλ. σεμνύνοντες αὐτὸ ταύτῃ 474,16
 σημαίνειν. αορίστι formae ἐσήμανε 20,10 68, 20 70, 23 760, 10 σημάνη 763, 26 868, 24 σημάναι 132, 30 etc. (at ἐπεισημήνατο 218, 6) σημαίνειν ει σημβαίνειν confusa 74, 30 793, 21
 σημαντικός 79,12 170,11 186,5 sqq. 197,31 338,8 sqq.
 σημασία 35,23 283,8 881,14
 σημεῖον et νῦν diff. 761,15 sqq. (πέρατα γραμμῆς) 399,16
 σημειοῦν. σημείωσαι 271,17 750,24 751,32 σημειωτέον 148,19 473,18
 σήμερον 467,8
 σηπεδών 208,3
 σήπειν. passiv. 101,24 107,14 115,29 208, 3 al.
 σῆψις 216,20
 σιδήρεος 297,17 331,24
 σιδηρός 111,11 331,13 sqq. al.
 σιρός 234,5 248,15 253,23 254,31 273,27 276,15 542,9 al.
 σιμότης 34,24 75,8 226,17 234,6 al.
 σινδών. ὁ ζωφράφος ἀμαρτάνει τοῦ σικοπῶν ἦ διὰ τὴν γραμμάτων ἢ διὰ τὴν τῆς σινδόνος ἐν ἡ γράφει ἀνεπιτηδεύτητα 318,11 σιτίον. (ὑγιεινόν) 402,13

- σίτος 87,22 307,2 sqq. al.
 σιωπήν 458,1 ἐπὶ τῆς κινήσεως τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον οὐκ εἰπεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ σιωπώμενον εἶται νοεῖν 719,17
 σκαληνής ετ σκαληνός v. ad 779,7.11.15
 785,26.28 786,6
 σκαπάνη 331,16 (ubī σκαπάνιον M)
 σκάπτειν 276,18
 σκεδάννυνσθαι 699,2.5
 σκεδάσμας 93,1 475,10.15
 σκέμμα v. ad 336,6
 σκεπάζειν 311,14
 σκέπαρνον. οὐ πρώτως κινεῖ τὸ ἔύλον δέκτων, ἀλλὰ πρώτως μὲν τὸ σκέπαρνον, διὰ δὲ τούτου τὸ ἔύλον 530,17 false
 coni. t 331,16
 σκέπασμα (in definit. Aristotelica τῆς οἰκίας) 241,14 329,7 335,5.23 etc.
 σκέπη 317,9
 σκευάριον 230,15
 σκευαστός 247,3
 σκεῦος 162,22.27 232,7 475,18 550,3 sqq.
 σκέψις 409,12
 σκιά 330,17 sq. 425,5
 σκιατραφεῖν. ὁ σκιατραφούμενος λευκότερος γίνεται 854,21
 σκληρός. σκληρότερος 701,15
 σκληρότης 558,1
 σκολίδς 410,4
 σκολιότης 410,2 570,27
 σκοπεῖν 222,15 227,9 303,13 sqq. 325,7
 416,13 555,31 573,24 al. futur. σκοπήσει (ἐπισκοπήσει L) 240,12 aor. σκοπήσωμεν 172,4 (σκοπήσεις perperam Mt 325,7)
 σκοπιμώτατος. (τέλος) 319,3.25 324,1
 327,2
 σκοπός 230,7 235,24 248,8 σκοπός ἡμῖν γνῶναι 241,5 cf. 13,30 14,1 18,27
 242,4 309,24 310,11.25 569,4 795,1 εἴ γε κατὰ (νυπὸ καὶ?) σκοπὸν εἶγεν ἡ φύσις εἰς τὸ τέλειον εἰδος ἄγειν 857,10 ὁ γραφεὺς σκοπὸν ἔχων τοῦ καλῶς γράψαι 318,8 σκοπὸν εἰχε τοῦ ἀποστῆναι κτλ. 846,23 τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ 267,10 ἐκκρούεσθαι (cf. ἀποτυγχάνειν) σκοποῦ 321,30 ἀπὸ σκοποῦ (opp. κατὰ τύχην) 313,18 κατὰ σκοποῦ τοξεύειν 692,29 σκότος masc. 402,31 neutr. 242,22 sqq.
 754,12
 σκυλάζειν. εἴ τις εἰπεν δτι τῶν κυνῶν οἱ μὲν ὅψιν ἔχουσιν οἱ δὲ τυφλοὶ εἰσιν, οὐ περιελάμβανε πάντας τοὺς κύνας ἢ διατρεψις διὰ τὰ σκυλάκια 390,5
 σκώληξ 89,24 115,30 180,19 sqq. 819,16 σμικρός v. μικρός
 σμικρότης 25,7.10 96,29 97,16.21 98,
 9.11 105,14 580,21 656,11 762,28 820,
 18 903,4
 σοφιστής. οἱ σοφισταὶ φασιν ἄλλον εἶναι Κορισκὸν ἐν Λυκείῳ καὶ ἄλλον ἐν ἀγορᾷ 725,29 728,4.18
 σοφιστικῶς 42,20
 σπάζθη. Ἐφός μάχαιρα σπάζῃ pro εκειρόlo τῶν πολυωνύμων 72,24 συνωθεῖ τῇ σπάζῃ θλην δ ὑφάντης τὴν κρόκην ἐπὶ τὴν προλαβόνταν κρόκην 875,11
 σπάνιος 267,27 318,7
 σπανίως 271,6
 σπείρειν 840,22 897,14.30 al.
 σπέκλον v. ad 642,17 (cl. 833,12)
 σπέρμα 23,10 114,24 115,3 sqq. 144,33.35
 145,1.30 146,2 148,10 157,20.33 175,
 30 sq. 247,22 al. τὸ σπ. συνεστραμμένονς καὶ διοις δρα ἔχον ἐν ἑαυτῷ τοὺς λόγους τοῦ φυσικοῦ 320,1 παρὰ τῶν παλαιῶν τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ σπέρματα τῆς ζητήσεως εἰληφότες 184,12
 σπερματίνειν 797,28 859,13
 σπεύδειν 211,8
 σπινθήρ 436,19 766,25
 σπόγγος 668,4 672,23 687,21
 σπουδάζειν 206,11.32
 σπουδή 1,4 al.
 σταδιαῖος 567,22
 στάδιον 682,15.25 817,20.22 881,22.23 τοῦ σταδίου 681,19 δέκα σταδίους 724,6
 στάθμη. στάθμη τὸν κύκλον γράφουσι (οἱ τέκτονες) 905,24
 στάσις 366,24 570,4 631,6 οὐκ ἔχει στάσιν ἡ φαντασία 405,19
 στέγειν 236,22 321,9 768,11.14
 στέγη 503,1
 στέγος 500,1
 στενός 128,13.17 διὰ στενῶν ὅπων 586,3 στενότατος 612,18
 στενοῦν. τὰ ἀτομὰ καλούμενα εἰδη ἐστένωται ταὶ ταὶς κατηγορίαις 99,14
 στερεῖν. ἐστέργηται 129,3 203,8 ἐστέργησθαι 161,27 166,3 361,30 al.
 στερεός 230,16 329,9 (v. l. στερρᾶς) 568,
 9.13.29 642,15.17 al. στερρῶν (v. l. στερεῶν) 624,21 τοσαύτη ἐστίν ἢ τοῦ

- ἀποφορέως γύρα, οὐα στερεὸς ἔχει τὸ
ῦδαρ 568, 30 εἰ. 569, 5 στερεώτερος
664, 16, 19
- στέργησις 2, 36 al. (diff. ἀποφασίς) 114, 31
στέργησιν καλεῖ τὸ χείρον τῶν ἐναντίων
al. 350, 2
- στερητικός 190, 2 sq. 360, 20, 31 361, 1, 4 al.
- στερητικῶς δυομάζειν (diff. ἀποφατικῶς)
120, 9 365, 17
- στῆθος. πολλάκις βοὸς κεφαλὴν συνελθεῖν
στήθει ἀνθρείψ (sc. Emped. doctrinam)
314, 19
- στηρίζειν αὐτὸς ἑαυτό 448, 22 449, 2, 4 al.
- στιγμή 413, 22 507, 10 sqq. οὐ παραθέσαι
πλειόνων στιγμῶν γεννᾶται ἡ γραμμή,
ἄλλα μιᾶς βύσει 727, 24 οἱ Πυθαγόρειοι
τὴν στιγμὴν λέγουσι μονάδα θέσιν ἔχουσαν,
καὶ τὴν μονάδα στιγμὴν ἄθετον 792, 26
(855, 20)
- στέλλειν *interruptere* 69, 15, 18 73, 23 837, 25
- στοιχεῖον (diff. ἀρχή, αἴτιον, μέρος) 7, 25 sqq.
148, 21 sqq. 154, 19 426, 2 τὰ πρώτα (vel
πρώτιστα) στοιχεῖα 6, 2 al. τὰ τέσσαρα
στοιχεῖα 6, 2 304, 1 etc. τῶν συλλογισμῶν
στοιχεῖαί προτάσσεις, καὶ τούτων αἱ συλ-
λαβαῖ 508, 11 *litterae alphabeti* τὰ στοι-
χεῖα ὡς ὅλη αἴτια ἔστι τῶν συλλαβῶν
247, 1 αἱ συλλαβαῖ (πρότεραι εἰσὶ) τῶν
στοιχεῖων 718, 3 (*ubi recte* Mt τῶν συλ-
λαβῶν τὰ στοιχεῖα) λαρβάνει ὁ γραμματι-
κὸς τάδε μὲν τὰ στοιχεῖα μακρά, τάδε δὲ
βραχέα, καὶ τὰ αὐτὰ νῦν μὲν βραχέα ἄλλοτε
δὲ μακρά 27, 25
- στοιχειώδης 151, 8 399, 6 402, 2 al
- στοιχηδὸν 794, 22
- στόμα. (τῶν φυτῶν, h. e. ἥζαι) 317, 8 (τῶν
πίθων) 699, 11 (τῶν κλεψυδρῶν) 569, 23
612, 20
- στόμιον. (τῶν κλεψυδρῶν) 569, 32 (τοῦ ἀμ-
φορέως) 571, 6
- στοχάζεσθαι 196, 22, 25 201, 12, 13 210, 22
230, 7 298, 5 309, 23 317, 16 al.
- στοχασμός. ταῦτα ἔχ στοχασμῶν φαμεν·
οὐ γάρ ἔχομεν εἰπεῖν σαφῶς κτλ. 513, 11
- στρατόπεδον 120, 23 sq. 294, 6
- στρεβλοῦν. πρὶν μὲν πληρωθῶι πνεύματος
στρεβλοῦνται καὶ περιστρέφονται (sc. οἱ
άστοι), μετὰ δὲ τὸ πληρωθῆναι οὐκέτι
607, 28
- στρέφειν. (τὸ τρίγωνον) 500, 19 τὰ κατὰ
κύκλον κινούμενα ἐν τῷ αὐτῷ στρέφεται
- τόπῳ 629, 6 περὶ τὰ αὐτὰ στρέφονται ἡ
ρητορικὴ καὶ ἡ διαλεκτικὴ 6, 27
- στύψις. τὸ ἐρυθρὸν καὶ ἡ στύψις ἐν τῷ σίνῳ
44, 28
- συγγένεια 222, 20 607, 1
- συγγενής 599, 26 al. (σῶμα) 442, 14 (μέ-
τρον) 777, 4 al. συγγενέστερος 600, 2
- συγγινώσκειν. οὐκ ἐνδέχεται ἐν τι τῶν
ἀπλῶν σωμάτων, εἴτε τῶν συνεγνωμένων
ἢ μὲν εἴτε ὑπέδηποτε ἄλλο, ἀπειρον εἰναι
433, 15
- συγγνώμη *venia* 261, 1, 4 263, 24
- συγκατατάττειν. διτόν τὸ μέτρον, τὸ μὲν
ἐξηργμένον τὸ δὲ συγκατατεγμένον καὶ
όμοιειδές 746, 8 sqq. τὸ στοιχεῖον ἐπὶ τῶν
συγκατατεγμένων φέρεται ἀρχῶν 8, 4
cf. 7, 27 8, 14
- συγκείσθαι 79, 16 227, 7 430, 21 465, 9 al.
- συγκερανύνναι. πρὶν ὁ ἀπὸ γορδῶν ἦξος
συγκραθῇ 116, 15
- συγκεφαλαιοῦν. ταῦτα εἰπὼν συγκεφαλαι-
οῦται τὰ εἰρημένα 161, 21 ταῦτα πάντα
συγκεφαλαιούμενα ἀνάγονται ὑπὸ τὸ καθή-
συτὸ αἴτιον 254, 29
- συγκεχυμένως 20, 3
- συγκινεῖσθαι 353, 11 384, 26
- συγκλείω. οἱ θῆρες οἱ ἐν Ἰωρείοις συγκε-
κλεισμένοι 891, 22
- συγκλώθειν. (τὰ ἀσύγκλωττα) 320, 23 473, 3
478, 21
- σύγκριμα 314, 23 402, 23
- συγκρίνειν. συνάγεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι τὰ
στοιχεῖα 88, 8 ζητεῖ εἰ δύνατὸν τὰς ἐτε-
ρογενεῖς κινήσεις πρὸς ἀλλήλας συγκρί-
νεισι 877, 30
- σύγκρισις (opp. διάκρισις) 95, 13 al. ἐκ-
κρίσει καὶ συγκρίσει καὶ θέσει τοῖς τοιού-
τοις τὰ πράγματα ἐποίουν (sc. οἱ πάλαι
φιλόσοφοι) 169, 27 πῶς οὖν τε λόγον τινὰ
σύτος (sc. τὸ κενόν) ἔχειν καὶ σύγκρισιν
πρὸς τὰ σώματα; 655, 13 de voce compa-
rativa μᾶλλον dictum 164, 9
- συγκριτικός. (δύναμις) 610, 22 συγκριτικὸν
δύνεις τὸ μέλαν 92, 14 al. cf. διακρι-
τικός
- συγχειν. τὸ κενόν ἔχειρυμμένον καὶ συγ-
κριμένον τοῖς σώμασι τοῖς μανοτέρεσι
670, 1 συγκεχυμένα ἔστι τὰ καθόλου 10,
20 11, 2 sqq. 133, 11 sqq. συγκεχυμένως
20, 3
- συγχρῆσθαι. οἱ γεωμέτραι λαβόντες ἐκ τῆς

ἀπέρους εὐθείας ἡν διθουλήθησαν πεπερα-
σμένην, ταύτη συγχέγρηνται ἐν τῇ ἀπο-
δεξεῖ τοῦ προκειμένου θεωρήματος 483,9
σύγχυσις 567,5
συγχωρεῖν. τοῦτο οὐδὲ τῷ Ἀριστοτέλει δο-
κεῖ, οὐδὲ ἡ αἰσθησις συγχωρεῖ 450,11
c. dat. 81,20 84,21 138,19 191,11 210,11
319,4 al. c. accus. et infin. 81,30 374,
17 etc. οὐδὲ τοῦτο συγχωρήσομεν ad
82,29 passiv. εἰ καὶ συγχωρηθείη καὶ
τὸ αὐτόματον εἶναι αὐτοῦ αἴτιον 294,29
συζυγία 43,28 sq. 44,11 143,8.15 365,4
συκῆ 244,21 318,28.32
συλλαγή. ἐπύλησαν Φωκεῖς τὸν νεών 300,1
συλλαβή cf. στοιχεῖον
συλλέγειν. κοινότερον καὶ ἐκ τῶν καθ' ἔκα-
στα συνειλεγμένον 133,16 cf. 15,19 16,25
συλλογήσθαι 154,9 271,27 al. futur.
συλλογίσται 329,5.8.11 337,18 498,25
ατ συλλογίσῃ 166,26
συλλογισμός. οἱ συλλογισμοὶ οὐ φυσικαὶ
κινήσεις, ἀλλὰ λογικαὶ μέθοδοι 379,18
τῶν συλλογισμῶν στοιχεῖα αἱ προτάσεις καὶ
τούτων αἱ συλλαβαὶ 508,11 (ὑποθετικός)
102,17 307,27 308,12 412,7 505,16 al.
(ὑποθετικός τε καὶ διαιρετικός) 308,1 (ὑпо-
θετικός κατὰ διαιρετικός) 315,14 (κατη-
γορικός) 505,19 (ἐν πρώτῳ, δεύτερῳ κτλ.
σχήματι) 209,19 272,2 281,3.18 307,
24 sqq. al.
συλλογιστικός. ἡ συμπλοκὴ συλλογιστική
ἐστι 328,4
συλλογιστικῶς 29,22 327,8 710,9
συμβάσινειν. τὸ συμβάν 279,1 etc. τὸ
συμβάνον 289,4 al. τὸ κατὰ συμβεβήκος
quid sit 585,2 sqq. συμβάσινειν εἰ ση-
μανίνειν confusa 74,30 793,21
συμβάλλεσθαι ἀλλήλοις εἰς σωτηρίαν 314,23
ἡ στέργεις ἐν τῇ γενέσει οὐδὲν συμβάλλε-
ται τὸ καθ' αὐτήν 150,20 εἰς τι 158,3
161,20.25 171,14 240,11 310,23 342,7
343,12 al. πρός τι 144,21 153,23 233,
19 240,9 342,8 879,4 etc.
συμβλητός 686,16 sqq. συμβλητάς pro
συμβλητικάς scribendum 879,4
συμβολή. συμβολῆς γενομένης 260,11 273,
18 281,11
συμβολικάς 92,29 388,24 391,8 392,13
610,20
συμβολον. (Pythagoreorum) 388,29 389,
5 sqq. 392,16 610,19 ἀπετεται ταῦτα

ἀλλήλων, οὐ κοινὸν ἔχει σύμβολον πρὸς
ἄλληλα 599,16.29
συμμεθιστάναι. τὸ ἀντιμεθίσταται' (Arist.
p. 211b27) ἀντὶ τοῦ συμμεθίσταται 555,8
συμμειοῦσθαι 102,31 103,30 656,11
συμμεταβάνειν 522,22 523,3 sq.
συμμεταβάλλειν 525,21 588,26
συμμετάγειν 562,8
συμμεταχινεῖσθαι 689,1
συμμεταφέρειν 522,21 552,8 554,6 562,
5.26
συμμετέργεσθαι 523,3
συμμετρία 213,7 337,21 812,18
συμμετρός. σύμμετρά ἐστι τὰ τῷ αὐτῷ
μέτρῳ μετρούμενα 299,22
συμμέτρως 876,27
συμμίγνυσθαι 41,24
σύμμικτος. σύμμικτα ζῷα (Emped.) 314,9.13
Σύμμικτα θεωρήματα Philoponi 156,17
συμπάθεια 113,8
συμπαραγίνεσθαι 518,4
συμπαραλαμβάνειν 226,20 375,3 518,4
συμπαρατείνεσθαι 724,22 754,19
συμπαρεκτείνεσθαι 739,20 760,17
συμπαρομαρτεῖν 638,17 832,19
συμπάτσχειν. τὰ νῦν τοῦ ἀνθρώπου μέρια
συμπάθηντα ἀλλήλοις 314,21
συμπεραίνειν. ἐκ τούτων συμπεραίνει ὅτι
κτλ. 871,23 τελ. συμπεραίνεται ὁ Ἀρι-
στοτέλης τὰ εἰργμένα sīm. 214,14 272,9
739,8 passiv. ἐκ μιᾶς προτάσεως οὐδὲν
συμπεραίνεται (συνάγεται 63,7) 66,21 ὅταν
συμπερνθῇ ἡ κατ' εὐθείαν κίνησις 906,4
v. l. συμπεραίνεται (κεδ συμπεραίνθ. LK)
66,20 cf. περαίνειν
συμπέρασμα πρότασις πρόβλημα ἀπόφρυνσις
τῷ ὑποκειμένῳ ταῦτα ὄντα τῇ σγέσει δια-
φέρουσι 336,6 ἀληθές οὐ οὐ μόνον δι'
ἄλλων καὶ ἄλλων προτάσεων, ἀλλὰ καὶ
ἐκ ψεύδων τὸ αὐτό συναχθείη ἢν 332,25
cf. 333,22 334,3 336,18 τὰ ἐφεξῆς ἀνά-
ληψίς ἐστιν ὡς ἐν συμπεράσματι τῶν αἰ-
τίων 303,6
συμπεραῖσθαι 582,34 583,4 al.
συμπεριάγειν 198,15 262,9 265,7 905,
30.32 906,8
συμπεριαγγή 905,33 906,19.29
συμπεριέχειν. ἐν τῷ τελείῳ ὀρισμῷ καὶ
ἡ ὕλη συμπεριέχεται καὶ εἰληπται 338,12
συμπεριλαμβάνειν 198,6 228,15 241,
23 sqq. 596,32 597,4

- συμπεριφέρειν 662, 18
 συμπιλεῖσθαι 664, 21 sqq.
 συμπίπτειν 575, 18 sqq. 610, 12 640, 10
 συμπλέχειν 248, 26 330, 7 *passim.* 43, 19, 29
 44, 12 149, 21 154, 1 195, 8 248, 28 249,
 7 sqq. 252, 2 sqq. 328, 1 349, 17, 19 709,
 33 780, 8
 συμπληροῦν 45, 22 159, 16 162, 2 163, 20
 164, 3 837, 13
 συμπλήρωσις. τῶν συντελούντων εἰς συμ-
 πλήρωσιν τοῦ κόσμου 478, 7 μέχρι συμ-
 πληρώσεως τοῦ βιβλίου 306, 16
 συμπληρωτικός 8, 6 39, 20 161, 24 253, 7
 402, 22 33 403, 2 450, 8 508, 35 536, 15
 συμπλοκή 44, 13 111, 3 116, 23 131, 12, 20
 139, 25 202, 5 249, 16 250, 16 251, 1 328,
 4 sq. 394, 29
 συμποδίζειν 627, 4
 συμπρεπόντως (συμπρέπων *cod.*) 890, 34
 σύμπτωμα 235, 25 308, 3 sqq. 316, 11 321,
 30 905, 7 σύμπτωμα κοινῶς ἐπὶ τύχῃς
 καὶ τοῦ χρονάτου 315, 17
 συμφθείρεσθαι 253, 18 578, 23 836, 23
 συμφύειν. συμφύεται 606, 22 συμφέψειν
 606, 21 συμφυῆναι 610, 26
 συμφυής 220, 22 829, 33 sq.
 σύμφυτος. (δύναμις) 418, 18 499, 10
 σύμφωνος 18, 4 19, 2 133, 11 136, 1 147, 24
 165, 7 276, 5 604, 3 σύμφωνα εἰρήκασιν
 ἔκποτοις 122, 29
 συμφώνως 125, 16, 21 276, 9, 28 346, 23
 συνάγειν. συνάγομεν πολλάκις διάφορα ζῆται
 εἰς συνουσίαν 323, 27 οὐ συνάγει ἡ φύλα
 τὸ νεῖκος 136, 26 140, 8 ταῦτα τὰ μικρὰ
 σαρκὰ συναγέμενα ἢ τὰ λιθάρια ποιεῖ
 σάρκα ἡ λίθον (*sermo est de Anaxagorae*
homoeoimeriis) 88, 2 τῆς φύλας ἐπικρα-
 τούσσες συνάγεσθαι καὶ συγχρίνεσθαι τὰ
 στοιχεῖα edixit Empedocles 88, 8 *con-*
cludere συνῆγεν δί Πλάστων δι τοῦ κτλ. 85, 13
 cf. 95, 25 163, 26 295, 17 327, 24 ἄποπα
 σ. 681, 1 al. οὐ καλῶς συνάγει τὸ ἄποπον
 903, 22 (cf. ad 31) δι συλλογισμὸς οὐ
 συνάγει δι τοῦ κτλ. 272, 12 καὶ τὸ συμπέ-
 ρασμα τὸ τῷ γένει θν συνάγει 82, 30 ἐκ
 μιᾶς προτάσεως οὐδὲν συνάγεται (ι. συμ-
 περαίνειν) 63, 7 τὸ ἄποπον συνήχθη
 71, 25 συνάγεται ἄποπον τὸ κτλ. 172, 8
 cf. 13, 13 32, 3 136, 20 294, 21, 28 al.
 ἄπορήσειν ἀν τις πρὸς τὸν συναγέντα
 ἀριθμὸν τῶν αἰτῶν, δι τοῦ κτλ. 249, 9
- συνάρδειν. (τὴν ἔξηγησιν τῇ Ἀριστοτελικῇ δι-
 δασκαλῇ) 12, 3, 28
 συναιρεῖν. (τὰς τρεῖς ἀρχὰς εἰς δύο) 144, 18
 ὅταν συνέλημεν τὴν Ὁλην καὶ τὴν στέργειν
 153, 24 συνελὼν τὰ εἰρημένα 147, 28
 συνελόντι εἰπεῖν 288, 29
 συναίσθάνεσθαι εἰς συναίσθεσθαι 125, 11
 699, 14 716, 27 762, 30, 32 766, 24, 26
 συναίσθησις 716, 18 cf. συνάθησις
 συναίτιον (Plat.) 5, 13 186, 19 241, 3
 συναλληθεύειν. (τὴν ἀντίφασιν) 41, 33 49, 8
 58, 32 80, 2 sqq. 81, 22 al.
 συναμφότερος 137, 25 212, 22 225, 19, 23
 329, 23 sqq. 537, 10, 17 600, 14
 συνανατίρειν 615, 7, 9 al.
 συναναλαμβάνειν 145, 10 sqq. 147, 14 ad
 241, 24
 συναναφαίνεσθαι 18, 21 sq. 135, 19
 συναντᾶν 908, 11
 συναποδεικνύναι τούτου δειχθέντος συναπο-
 δειγμένον ἔσται κτλ. 418, 13 ἐάν δεῖξω
 δι τοῦ κτλ., ἔχομεν συναποδειγμένον δι τοῦ κτλ.
 400, 10 al.
 συναπολλύναι 460, 18
 συνάπτειν. ἔστιν ἡ δῆλη τοῦ φύτου σύνταξις
 αὐτῆς μετὰ τὸ 'εἶπερ κτλ.' σύναψιν ἐφε-
 ῆται 'ῶσπερ κτλ.', εἰτα σύναψον κτλ., εἰτα
 πάλιν σύναψον κτλ. 415, 23 cf. 237, 18
 item συναπτέον 237, 30 247, 9 363, 26
 448, 3, 8 611, 17 al. *intrans.* 40, 26 345, 23
 581, 14 761, 31 al. *passiv.* τὰ τῷ φύσει
 συνημένα 575, 10 τὸ 'συνεχεῖ' ἀντὶ τοῦ
 συνημένηρ 556, 11 τὸ συνημένον (*syl-*
logismi hypotheticī) 133, 23 134, 12 505,
 17 511, 9 667, 30 668, 13 cf. συνημ-
 μένως
 συναριθμεῖν 151, 2 349, 26
 συναρμόζειν. γορδᾶσι συνημμοσμέναι 46, 28
 συναρμοσθέντων τῶν ὄλικῶν 116, 5
 συναρπάζειν. καν συναρπάζειν δι παραλο-
 γισμὸς ἡδύνατο 557, 16 τοὺς λόγους δει-
 ξομεν οὐδεμείλαν ἀνάγκην ἔχοντας, εἰ καὶ
 τῷ πιθανῷ συναρπάζουσι 676, 2
 συναύξεσθαι 420, 28 421, 32 sqq. *forma*
 συναυξάνεσθαι 425, 11 v. l. 510, 13 597, 21
 cf. αὔξειν
 συναφαιρεῖν. *med.* 688, 14
 συναφή 534, 6
 συνδεῖν. ἡ χειλιδῶν συνδεῖ τοῖς κάρφεσι τὸν
 πηλὸν 311, 7
 σύνδεσμος *coniunctio* (grammat.) 7, 3 sqq.

85,27 86,17 217,9 336,21 385,25 653,19
713,25 856,20 893,30
συνδιαιρετέν 1,11 passiv. 1,15 377,15
440,9 454,19
συνδρομή 46,30 47,5 103,22
σύνδρομος 830,26
συνδυάζεσθαι 389,8 478,22
συνδυασμός 389,4
σύνεγγυς 318,27,31 319,3,12 etc. 324,4
c. genit. 764,27
συνεθισμός 579,16
συνεῖναι 130,8,13,16,19 533,15 752,31
753,7
συνείρειν. καν συνείρονται τινά τὴν κληρικόν
κτλ. 908,10 (cf. Arist. 262,10)
συνεισάγειν 314,22,25
συνεισέναι. συνεισάν 585,21
συνεισφέρειν 161,18 881,5
συνεκτελεσθαι 426,4 728,24
συνεκτικός 198,3
συνελκύειν 570,21
συνεμφανείν 386,11 passiv. 145,28
146,23 337,26 346,15 457,25
συνενοῦν. συνήνωται 596,2
συνεξίλεναι. συνεξίν 585,21
συνεπεκτείνειν 426,6 passiv. 426,10,11
συνεπινοείν 146,25 passiv. 220,11 249,
23 711,15 ad 718,31
συνεργείν 164,13 310,20,28
συνέριθος τῆς φύσεως ἡ τέχνη 310,17 sqq.
316,23
συνέρχεσθαι 103,31 109,24
συνετός. ὁ σ. τῆς γνώσεως τῆς ὅλης τρό-
που ἐκ τῶν εἰδῶν ὑπάρχει 480,3
συνεφέλκεσθαι med. (ex Themist.) 366,26
συνέχεια. (τῶν ἥρητῶν) 237,13 cf. 749,28
(τῶν προκειμένων) 403,33 (τοῦ λόγου)
561,26 κατὰ συνέγειν 443,4
συνέχειν 198,4 307,18 al.
συνεχής. συνεχές πρὸς τὸ ἄνω 93,15 178,17
ad 215,20 συνεχές τῷ ἀνωτέρῳ (vel τῷ
ἄν. ἥρητῷ) 164,20 247,8 415,21 al. τὸ
συνεχές defini. Arist. 40,25 345,23 al.
τὸ σ. δυνάμει πολλά ἔστιν 40,30 sqq.
συνεχές ἔστι τὸ ἐπ' ἀπειρον διαιρετόν
340,1 cf. 105,12
συνεχῶς 235,14 283,22 etc.
συνηγορείν 42,10 61,13 80,23 607,10
συνήθεια. τάντα συνήθειά τινὶ οὐδενὸς ἔνεκα
γίνεται 268,2 *consuetudo loquendi*. ἡ σ.
οὐδενὶ ἀπὸ μέρους τὰ ὅλα καλεῖν 531,10

οὐκ οὐδενὶ ἡ σ. τὴν εὐτυχίαν ἐπὶ παιδίων;
287,15 ἐν τῇ συνήθειᾳ 259,25 476,21
ἐν τῇ κοινῇ συνήθειᾳ 778,5 cf. 474,3 ἡ
(vel ἡ κοινή) τῶν ἀνθρώπων συνήθεια
283,2 783,24
συνήθεις. εἰ σύνηθες ἦν τῷ γρεωστοῦντι
κτλ. 274,26 275,4 'δυνάμει' νῦν λέγει
οὐ τὸ σύνηθες (λέγω δὴ τὸ μῆπα μὲν
τίγμενον εἰς ἐνέργειαν, δυνάμενον δὲ ἀγθῆ-
ναι), ἀλλὰ κτλ. 253,21
συνήθως 48,14
συνηγμένως. τοῦτο δυνατὸν καὶ συνηγμέ-
νως ὡς ἔνα συλλογισμὸν τὸ ὅλον λαβεῖν,
καὶ διηρημένως ἀκούσαι ὡς ὅνος συλ-
λογισμός 140,15
σύνθετος 157,4 sqq. 232,11 al.
σύνθετος οὐδὲν ἔτερόν ἔστι τὸ σύνθετον ἡ
σύνδος ὅλης καὶ εἶδους 523,21 cf. 519,
17 οὐδὲν ἔστιν ἐν τοῖς συνθέτοις ὃ μὴ
ὑπάρχει τοῖς ἀπολοῖς 401,18 (οὐσίᾳ) 112,
16 138,1 al.
συνθέτως corrupte Mt 139,1, ubi scripsi
συνθέτας cf. συντίθέναι
συνέλεναι 102,30 420,12 571,8 667,20
696,22
συνίέναι cf. συνετός
συνιζάνειν 668,3 sqq.
συνιζήσις. (εἰς τὰ σενά) 696,15 ἡ εἰς
ἴαυτὰ τῶν σωμάτων σ. 668,2 671,5
συνιστάναι. οὐ διά τίνος ὅργανου ἡ φύσις
συνισταῖ τὰ πρώτα στοιχεῖα 6,4 ἀπόρθ-
τειν ἀν τις εἰκότως τῷ Αριστοτελικῷ
συνιστάμενος δύγματι, ὅτι κτλ. 579,21 τὸ
τοῦ ἀνθρώπου εἶδος δύναται ἐν πηγαίῳ
μεγάλῃ συστῆναι 97,3 τὰ ἐν μετεώροις
συνιστάμενα 8,20 τὴν ἀνθρώπου σάρκα
ἐκ πλειστῶν συνεστάναι σαρκίων 103,34
ἅμα τῷ συστῆναι πῦρ κάτιο, χωρεῖ εἰς
τὸν οἰκεῖον τόπον 265,1 ἡ ὅλη κληρικός ἐκ
τῶν ὅλων μερῶν συνεισθεῖται μία οὐσία καὶ
συνεχής 806,34 etc. cf. ad 372,31 430,1
συννεύειν. ἡ γῆ διὰ τὸ στηρίζειν ἔαυτὴν
καὶ εἰς ἔαυτὴν συννεύεινται, διὰ τοῦτο
μένει 449,5
σύνοδος 324,4 sqq. (πασῶν τῶν γορδῶν)
46,29 (ἥλιος καὶ σελήνης) 221,10 (τῶν
μερῶν) 478,16 (εἶδους καὶ ὅλης) 157,17
523,22
συνηρᾶν 63,25 321,1 429,22 447,2
συνουσία. (ἴππου καὶ ὄνου) 323,28 (ἄγραφοι
συνουσίαι Platonis) 515,30 521,10

ΣΥΝΟΨΙΟΝ. ούκ ἔστι συνοψιωμένη ἡ στέρησις τῇ ὅλῃ 181,10
 σύνταξις. (τῶν παρόντων γωρίων, τούτου τοῦ γωρίου) sim. 237, 12. 19. 28 (τῆς λέξεως) 299,7 τὴν λέξιν ἔχουσάν τι δυσχερές περὶ τὴν σύνταξιν 543,23 τοῦτο πρὸς τὸ ἀνωτέρω τὴν σύνταξιν ἔχει 603,2
 συντάττειν. συντάσσει 829,7 συντακτέον 237,16 302,6 al. τῶν συντεταγμένων αἰτίων τοῖς φυσικοῖς πράγμασι 5,26
 συντείνειν. ἐπειδὴ οὐδὲν αὐτῷ συντείνει τὸ ἀδιατέτον, παρῆκεν αὐτὸν νῦν 67,7
 συντελεῖν. οὐδὲν τοῖς οὖσι συντελεῖ ὁ τόπος 512,27 εἰς τι 186,20 221,29 278,26 340,17 πρὸς τι 240,10
 συντέμνεσθαι 813,30 863,33
 συντιθέναι. συντιθέντα, συντιθέντα, σύνθετα sim. confusa v. ad 139,1 418,24
 συντομά 3,30 394,17 538,11
 συντομος. ἐν συντομῷ 246,24 676,3 773,17 συντομώτερος 386,27
 συντόμως 92,5 168,14 181,7 195,13 204,7 362,25 384,30 538,3,8 659,20
 συντρέχειν 197,26 306,1 907,24
 συντυχεῖν. (τῷ φύλῳ) 288,26 cf. 278,4
 συντυχία 278,5. 7,18
 συνυπάρχειν 39,32 63,23 181,8 747,4
 συνυφιστάναι. εἰ δημιουργῶν ὁ θεός τὰ σώματα οὐ συνυπέστησεν αὐτοὺς διάστημά τι χωρητικὸν τῆς οὐσίας αὐτῶν κτλ. 573,28 συνυφισταμένης τῆς ὅλης ἡμα τοῖς εἶδεσιν ὑπὸ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας 55,1 τούτῳ τῷ ποσῷ ἦτοι συνυφέστηκεν ἡ οὐσία ἡ οὗ 34,8 cf. 18,17 sq. 37,10 sqq. etc.
 συνωθεῖν. passiv. 639,17. 19
 συνώθησις v. ad 670,32
 συνώνυμος. (diff. δημώνυμος) 377,12
 συνωνύμως 76,23 779,19 sqq.
 συριγμός. 'ἀλεφύδρας' λέγει ἦτοι τὰ παρὰ τοῖς μηχανικοῖς δι' ὧν τοὺς συριγμοὺς ἀποτελοῦσι καὶ τὰς ἄλλας ποιὰς φωνάς, ἥ κτλ. 612,16
 συρρεῖν 265,4
 σύστασις 42,25 313,1 318,24 319,5 al.
 συστατικός. ὁ δρισμὸς ἐκ γενῶν ἔστι καὶ τῶν συστατικῶν διαφορῶν 76,18
 συστέλλεσθαι 609,29 625,20 626,16 668,19 672,14
 συστοιχία. (Pythag.) 124,1 sqq. 360,21 sqq.
 σύστοιχος 126,19 254,19
 συστολή 898,28

συστρέφειν. τὸ σπέρμα συνεστραμμένους ἔχον ἐν ἕαυτῷ τὸν λόγους τοῦ φυσικένους 320,1
 συσχηματίζεσθαι 402,30
 σφαῖρα. σφαῖρας πάθη 515,17 sqq. 520,18 sqq.
 σφαιρικός. (ἄτομος) 117,2 sqq. 229,1 398,12
 σφαιροειδής ἡ κεφαλή 117,4
 σφαῖρας Empedoclis 88,9 94,2 sqq. 95,7 sqq. 229,5 261,19 314,7 etc.
 σφάλλειν. ὁ τῶν τοιούτων ἀποδεῖξεις παρέχειν βουλήμενος τοῦ ἐσφάλθαι αὐτῷ τὸ κρίτηριον τῆς διανοίας ἐλεγχον παρέχεται 206,17
 σφέκλον v. σπέχλον
 σφενδόνη. τοὺς δακτυλίους τοὺς μὴ ἔχοντας σφενδόνην ἀπείρους καλοῦσι κτλ. 474,5 sqq.
 ἡ σφενδόνη ἐν τῷ κηρῷ τὸν ἐν αὐτῇ χαρακτῆρα ἀπομάττεται 402,20
 σφῆκ. ἵππος σφηκῶν γενέσεις 179,5 sqq. cf. 107,14 115,30 180,9 al.
 σφοδρός 418,19 σφοδρότερος 418,31 419,6
 σφραγίζειν. δακτύλιος εἰς κηρὸν ἀλλοτε ἄλλους σφραγίζει 392,5
 σχεδόν 359,28 386,21 496,8 580,23
 σχέσις 240,29 368,6 sqq. 373,27 499,31
 σχηματίζειν 158,1 517,23 passiv. 114,8 120,25 sqq. 190,7 211,15 220,27 290,7 338,2 al.
 σχίζειν. τῷ βάρει ὠθούμενος ὁ ἀνὴρ ὑπεξιστάμενος σχίζεται 663,6
 σχοῖνος (mensura Aegyptiaca) 746,23
 σχολάζειν. Πυθαγορείος καὶ Πλάτωνι μᾶλλον περὶ θεολογίαν ἐσχολαχθεῖς 395,11
 σχολαστέρος. (βασίσις) 692,24 σχολαστέρον adn. 692,21. 24
 σχολή. ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ ή̄ βιβλίου τῆσδε τῆς πραγματείας 458,31 639,8 762,9 σχολῆ γε 228,1 507,29 852,19 σχολῆ γε δῆπου 222,10 σχολῆ δῆπου γε 634,10
 σφέειν 260,12 273,14 281,9 al.
 σῶμα ἔστι τὸ πάντη διεστηκός, τουτέστι τὸ πάσας ἔχον τὰς διαστάσεις 431,23 ὁ δρισμὸς σῶματος τὸ τριγχόν διαστάτον 505,8 οἱ γεωμέτραι δρίζονται τὸ σῶμα λέγοντες ὅτι σῶμά ἔστι τὸ ἐπιπέδῳ δρισμένον 417,1 πᾶν σῶμα ἔξι ὅλης καὶ εἴδους τῶν ἀπλουστάτων 59,31 οὐ χωρεῖ σ. διὰ σῶματος 567,11 ἀδύνατον δύο σῶματα ἐν ταύτῳ εἶναι 505,14 etc. cf. αἰσθητός
 σωματικός 199,5 573,5. 14 al.
 σωμάτιον 89,32

σωματότης 582,24 684,22.28 709,5 713,6
 σωρεῖα 87,26 113,1.7
 σωρεύειν. τῶν ἔβλων πάντων σωρευθέντων
 ἔξι ὡν ἡ ναῦς οὐκ ἀν γένοιτο ναῦς 99,3
 σωρός 87,21 sqq. 112,22 595,1 sqq.
 σωστικός. ἡ ὄλη σωστικὴ τοῦ εἰδους ἐστίν
 110,21 cf. 18,12
 σωτηρία 242,18 sqq.

τάγμα 794,22 sqq.
 ταλαντίατος 677,21 679,2
 τάξις 99,18 142,14 188,30 al. ἐν ὅλῃς
 τάξει 232,3 247,28
 ταράττειν 33,10 57,30
 ταραχή 877,24 sq.
 τάσις. (χορδῆς) 116,11 sqq.
 τάττειν 167,27.29 168,19 595,10 633,3
 ταῦρος 179,5 sq. 180,9
 ταυτολογεῖν 296,13 546,22
 ταυτότης 123,27.30 360,10 sqq. 394,4
 ταχέως 799,4
 τάχος 803,24
 ταχυκίνητος 690,18 ταχυκινητότερος 693,
 17 ad 680,31
 ταχύς. θάττων constanter, ut videtur, nus-
 quam θάσσων. ταχύτερος 262,13 646,
 11.28 τάχιον 19,16 ταχύτατα 692,19
 τάχιστα 674,6 al.
 τείνειν. πρὸς τὸν Ἀναξαγόραν αὐτῷ τείνει
 δ λόγος 26,9
 τεκμήριον 169,5 317,3 359,14
 τεκμηριώδης. (τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως
 τρόπος) 9,17
 τεκμηριώδῶς 9,27
 τεκτανεσθαι 238,32 sq.
 τεκτονικός 254,28 τεκτονική (sc. τέχνη)
 201,2 230,33
 τέκτων 211,14 229,21 241,22 270,11 sq.
 τελεῖν. τὸ ἐπιστήτον καθὸ ἐπιστητὸν τελεῖ
 ὑπὸ γένος τὸ ποιόν 349,9 sqq. cf. 131,
 9.11 447,11
 τελειος 301,5.21 338,12.15 341,32 342,5
 363,1 τελειότερος 97,1 362,33
 τελειοῦν 342,18.29 375,9 384,35 385,3.9
 406,6
 τελείωσις 296,9 314,8.12 847,12 sq.
 τελείωσις 11,27 385,3
 τελειωτικός 128,27 200,1.13 384,9 797,19
 τελεσφορεῖν 186,22

Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

τελευταῖον adv. 40,20 50,29 404,8
 τελευτᾶν. εἰς ὄρισμὸν τελευτῆσας, τὸ ίκα-
 νόν τῇ ἐρωτήσει πεποίηκεν 297,4 mori
 281,11 287,16
 τελέως 857,8
 τελικός 5,8 al. τελικώτατος 230,13 246,11
 τελματώδης 651,7
 τέλος τὸ ὡς οὖ et τὸ ὡς ϕ 230,6 sqq. 237,
 20 sqq. τ. Aristoteli idem est quod εἶδος
 334,14 τοῦ τέλους ἔνεκα πάντα τὰ πρὸ
 τοῦ τέλους 337,15 ὡν τὰ τέλη διάφορα,
 καὶ αἱ ὄργαν διάφοροι 370,17 τὰ οὐράνια
 ἢ ἐν τέλει ἐστὶ 198,23 sqq. 831,3 ἐπὶ
 τέλει 352,18 τέλος adv. 157,34
 τέμνειν 81,7 85,2 297,17 568,6 al. passiv.
 98,33 99,2 100,8 103,19 220,4 465,9
 466,30 al.
 τέρας 200,20.25 269,19 291,10 305,21
 307,22 314,5
 τέταρτος. ἡ ὁδὸς ἀνέτειται δι' ἡμέρας μιᾶς,
 καὶ τὸ τέταρτον σύτῆς διὰ τετάρτου ἡμέρας
 802,30 863,22 ἐν μιᾷ καὶ τετάρτῳ ὥρας
 682,8
 τετραγωνίζειν 31,7 sqq.
 τετραγωνισμός. (τοῦ κόκκλου) 31,6 sqq.
 206,22 254,17.19
 τετράγωνος. (χωρίον) 392,21 842,22
 (ἀριθμός) 393,9 sqq. τὸ τετράγωνον 392,
 22 455,20 al. γένεσις τῶν τετραγώνων
 ἀριθμῶν κατὰ δίκυλον (Pythag.) 393,16
 τὸ τοῦ τετραγώνου τὴν διάμετρον τῇ
 πλευρῇ σύμμετρον είναι τῶν ἀδυνάτων ἐστὲ
 755,19 cf. ἀσύμμετρος
 τετράκις 299,23 803,17 812,27
 τετρακτύς. (πηγὴ τῆς φύσεως Pythagoreis)
 388,2
 τετραξιστικός 506,9
 τετράπληχτος. τετραπλήκτει (τετραπληχτός I)
 97,3
 τετραπλάσιος 649,31
 τετραπλασίαν 650,6
 τετραπλασίας 650,6
 τετράποντος 306,3
 τετράς 648,22 sq.
 τετραχῶς 348,9 595,9
 τέτταρες constanter, ut videtur, in lem-
 matikis, τέσσαρες in Philoponi commenta-
 riis, utrobiisque vero saepissime numerus
 littera δ' indicatur. dat. plur. τέτταρει
 2,16.17 3,8 243,26 432,18
 τέφρα 208,22 213,20 610,2 623,25

- τέγνη. ἡ τέγνη μιμεῖται τὴν φύσιν 310,16
εἰκών ἔστι τῆς φύσεως 229,18 συνέριθος
τῆς φύσεως 310,17 sqq. 316,23 ἀμαρ-
τάνει πολλάκις κτλ. 318,6
- τεχνητός. τῷ τεχνητῷ μανώσει 132,9 τὰ
τεχνητά (ορρ. τὰ φυσικά) 101,22 113,31
114,5 115,19 al.
- τεχνικός 201,24 258,17, 25 al.
- τεχνήτης 157,5 229,23 sqq. 321,3 al.
- τεχνοῦν. θεωρήματα ἵκανά πάνυ δύντα τεχνῶ-
σαι τὴν φυχήν πρὸς τὰς φυσικωτάτας;
τε καὶ λογικωτάτας τῶν πραγμάτων αἴτιο-
λογίας 254,13
- τέως 54,31 58,14 68,14 167,5 190,29 195,
17 260,21 263,15 339,10 355,26 380,25
395,20 502,18 568,16 608,18 628,26 al.
- τήκειν. τηκόμενος 213,21 τηκτός 208,23
240,10 566,29
- τηλικοῦτος 263,1 264,23 265,27 495,2
624,18 672,22
- τηνικαῦτα 259,29 777,33
- τιθέναι. (πρότασιν) 3,31 al. (προβλήματα)
363,16 (παραδείγματα) 543,7 (τοὺς λε-
γούς) 546,23 med. 207,6 208,21 486,6
565,24 etc. θετέον 267,16, 24 268,3
353,30 al.
- τιθήνη ετιθήνη ad 5,9
- τίκτειν. τὰ παρὰ φύσιν τικτόμενα 266,3
- τίμιος. τιμώτερος 897,10 τιμώτατος v.
ad 497,5 sq.
- τις. τι τίνος ἔνεκεν 303,18 πόθεν ἀρξά-
μενος μέχρι τίνος κτλ. 453,19 τι ποτέ¹
ἔστι 535,2 τι οὖν 741,13 καὶ τι μοι
πολλὰ λέγειν 572,28 cf. λέγειν
- τις. θεωρατῇ τις 501,6 504,4 al. πότις
ἄρα τις ἔστιν ὁ ἀρρ. 571,21 οὐδὲτις τις
ετιμᾶται τις v. ad 151,26 235,18 tertia
persona singularis non addito tis ad
significandum subiectum universale 394,
4? ποσαχῶς τὸ ἐν τινι λέγεται 566,28
ἢ τις ἀνθρώπος sim. 11,10 al. δέξει γάρ
τιμ μὴ ἀνάγειν ὁ Ἀριστοτέλης κτλ. 344,21
ἀλλιψ τιμ 596,10
- τιτράν 570,12 τετρημένος 570,9 612,19
τετρήσθαι 391,8
- τιμῆμα. (τοῦ κύκλου) 31,12 sqq. 696,20
(τῆς διαρρέσεως sim.) 64,4 89,13 109,28
143,8 149,4 249,5 370,20
- τιμητικός. ίδιον πυρὸς τὸ τιμητικὸν καὶ εὐ-
χίνητον 25,27
- τοίνυν 188,16 460,12 570,13 al.
- τοῖχος 47,32 121,10 633,17 831,20 sqq.
- τοίως. τοίως ἡ τοίως (τοιῶς libri) v. ad
156,12 232,8 839,12
- τοιώσδε 201,19 220,32 232,8 305,7 818,30
- τοιμή. ἡ ἐπ' ἄπειρον τομή τῶν μεγεθῶν
δείκνυται καὶ ἐκ τοῦ τὸ τρίγωνον τὰς δύο
πλευρὰς τῆς λοιπῆς μείζονας ἔχειν 404,15
- τοιξεύειν 638,2 641,27 692,28 sq.
- τοπικός. (σῶμα) 507,14 (θίστημα) 558,
29 al. (στιγμή) 507,15 (χίνηται) 341,2 al.
- τοπικῶς. (ορρ. οὐσιωδῶς) 391,12
- τόπος. Philoponi corollarium de loco 557,
8 sqq. τόπου διαφοραὶ έξι (άνω, κάτω etc.)
453,25 499,7 ὁ τόπος, εἰ γε ἔστι, διά-
στημα ἔστιν, ἐπειδὴ καὶ διαστημάτων δεκτί-
κός 508,14 τὸν τόπον δρίζονται κενὸν
εἶναι καὶ ἔρημον σώματος 340,12 ὡς
ὑπομνήσιμον ἐν τῷ τόπῳ (ubiq per ventum
erit ad Aristotelis locum) 284,20 ἐν
τῷ τόπῳ γενόμενοι εἰσόμεθα 749,33
- τοσαυταχῶς 252,16 348,9 419,29 526,28
- τοσόσδε 305,6 al.
- τοσσοῦτος. τοσοῦτον χρεία τοῦ ὑποκειμένου
κτλ., ὥστε κτλ. 140,11 τοσοῦτον μὲν οὖν
νῦν δείκνυσιν, δὲτε κτλ. 135,17 ταῦτα
μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον (cf. ἐπὶ) ὡς πρὸς
τὸν παρόντα λόγον 191,34 al. πότε Ἐκλε-
ψις γενήσεται; φαμὲν μετὰ τοσοῦτους μῆνας
761,28
- τραγέλαφος 612,11 616,16
- τρανής. τρανέστερος 198,5 730,11 ειπω
v. l. τρανότερος 97,2 189,14
- τραχύς 128,13, 16 al. (όδος) 410,1
- τρέπειν. τρέπει καὶ ἀλλοιοῖ 157,33 τρέ-
πεται καὶ μεταβάλλει 157,21, 26 τρέπεται
ἢ Ἀριστοτέλης εἰς τὸ δεῖξαι κτλ. 68,23
item ἐπὶ τὸν Ἐλεγχον Ἀναξαγόρου 89,3
96,6 τραπεῖς ἐπὶ τὸ ἐκθέσθαι τὴν ἀληθῆ,
δέξαν 616,23 οὐ προϋποκειμένον τι ὀλι-
κῶν αἰτιον οὕτω τραπεῖν ἐποίησε τὴν ἀλο-
γον φυγὴν 191,18
- τρέφειν. τὸ τρέφον καὶ τὸ τρεφόμενον 895,26
- τρέχειν. ἔδραμεν ἐπὶ τὸ 3δωρ 260,10 ὁ
δραμῶν τήνδε τὴν εὐθεῖαν 908,14
- τρῆμα 569,23 sqq.
- τριάχοντα 777,14
- τριάς 183,2
- τρίαυλος 640,23
- τρίγωνος. (λιθὸς) 287,12 τὸ τρίγωνον
224,13 296,30 333,4 404,16 408,4
455,20

- τρίπηγυς 160,1 sq. 495,2 520,9. 23 830,
6. 12 accus. sing. τριπήγη ad 257,15
- τρίπους *tripus* 146,18 sqq. 288,6 357,7
475,20
- τρίς 803,18
- τριττός 195,6 212,9 329,22. 27 755,30
- τρίτως 491,17
- τριγῆ. ὁ γαλάχος ὁ δυνάμει ὡν ἀνδριάς διέγ-
ρηται τριγῇ τῷ χρόνῳ 353,25 τριγῆ δια-
στατής, διεστάναι sim. 93,8 133,31 172,
12 225,15 505,5 al.
- τριγῶς 79,3 207,20 211,20 218,21 225,
18. 21 228,16. 20 al.
- τρίψις 830,22
- τροπή. (τοῦ ἥλιου) 199,6 sqq. (τῆς ὅλης)
696,5 (ἐνυποῦ) 893,19 *vox Democritea*
117,12
- τροπικός. (χειμερινός, θερινός etc.) 906,
16 sqq.
- τρόπος 399,4
- τρόπος. τῷ αὐτῷ τρόπῳ 366,12 575,14
τοιῷδε τρόπῳ 458,3 τοιούτῳ τρόπῳ 423,
18 ad 401,18 τούτῳ τῷ τρόπῳ 770,6
τρόπον τινά adv. 509,29 cf. 244,14 τὸν
αὐτὸν τρόπον 147,5 τούτον τὸν τρόπον
199,26 376,27 τὸν εἰργμένον τρόπον 203,
11 καθ' ὃν εἴπομεν τρόπον 237,8 κατὰ
τὸν αὐτὸν τρόπον 281,13 τρόποι τῶν αι-
τῶν 246,25 247,13
- τροφή 559,29 597,30 598,2 al. cf. πρόσ-
κρισις, πόρος etc.
- τροφός. εἰ τὰ παιδία ἀποπλανηθέντα τῆς
τροφοῦ μηδενὸς ἄγοντος οὔκαστε ἐπανέλθῃ
281,13
- τρυφή. οἱ διὰ τρυφήν παρὰ τὸν προτίκοντα
καιρὸν ἡβῶντες καὶ σπερμαίνοντες 859,13
cf. 797,28
- τυγχάνειν. (τοῦ σκοποῦ) 267,10 οὐχ ὡς
ἔτυχεν οὐδὲ μάτην 311,17 ἔνεκά του
ποιεῖ ἡ φύσις καὶ οὐχ ὅπερ ἔτυχεν 311,19
εἰ τύχοι 117,2 230,28 item τυχόν 5,30 sq.
67,24 114,24 135,8 208,25 213,18 224,
29 230,27 al. οὐ τὸ τυχόν διαφέρει τὸ
λέγεν κτλ., ἀλλὰ πολλὴ τούτων ἔστιν ἡ
διαφορά 185,22
- τύπος. μὴ ἔχων ὁ ποῖς διηρθριωμένους τοὺς
τοῦ καθ' ἔκαστα τύπους, οὓς ἐξ ἀρχῆς
ἔσχε τοῦ ἀνθρώπου τύπους, πᾶσιν ἐφαρμό-
ζει 12,31
- τυφλός 162,24 207,1 (ἐν γενετῇς) 206,28
207,11 829,3
- τυφλότης 218,4
- τυγχαίος. τὰ τυγχαῖα (τύχαια Κ) λέγονται
ἐκ ταύτομάτου 282,30 cf. 25 διάκρισις
τοῦ τυγχαίου ἀπὸ τοῦ ἰδίως λεγομένου αὐτο-
μάτου 292,10
- τύγη. (ἀριθμός) 276,8. 25 (ἄγαθή, κακή)
279,18 (θεῖον τι ἡ δαιμόνιον οὖσα χρῆμα)
266,8 ἡ τύγη περὶ τὰ πράκτα 286,10
φαμέν ἀδηλα εἰναι τὰ τῆς τύγης 276,7
κατὰ τύγην 262,6. 8 313,16. 18 318,13 al.
- ὑγεία. de forma ὑγεία v. ad 204,8 216,5
217,16 229,30 235,22 236,2 246,7 279,5
292,1 316,21 325,16 402,13 509,11.18
790,7 797,4 sq. 826,24. 28 al.
- ὑγιάζειν 197,22. 28 204,8 sqq. passiv.
197,25 sqq. 826,27 884,3
- ὑγιαίνειν 246,9 ὑγιαίνει 279,5 ὑγιάνω 242,
16 268,24 ὑγιαίνει 279,1.3
- ὑγιεινός. (σιτόν) 402,13
- ὑγιής. (λόγος) 171,3 405,3 (ἐπιχείρησις)
498,19
- ὑγιάνω. οὐχ ὡς τὸν περὶ κινήσεως οἱ παλαιοὶ
λόγοι ἀποδεδώκασι 366,7 εἰ ὡς ἐποιήσατο
τὴν ἀντιστροφήν 62,17 δοκεῖ μοι μὴ ὑγιῶς
ἔχειν τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα 309,9
- ὑγραίνειν 196,3 passiv. 23,9 628,18
- ὑγρός 213,21 224,22 624,23 al.
- ὑγροτής 222,7
- ὑδάτιον 44,14. 30 88,18 420,33
- ὑδατώδης. (ἡ ὅλη τοῦ γαλακοῦ) 329,18
- ὑδωρ. τὸ ὕδ. εἰς ὕδατα διαιρεῖται 412,13
πόθεν καταφερὲς; τὸ ὕδωρ φύσει ὑπάρχον
ἐπὶ τὸ ὕδωρ κινεῖται ὑπὸ τῶν αὐλόν τινα
ἐμβαλλόντων καὶ δι' αὐτοῦ ἀναρροφών-
των; 570,14
- ὕελος 833,12 ad 642,17
- ὑετός 307,7 sqq. 315,9 329,10
- ὕλη. ἡ ὕδ. δυνάμει ἔστι πάντα τὰ φυσικὰ
εἶδη 173,3 cf. 106,15 192,18 (παθη-
τικόν) 354,27 369,19 (κοινή) 138,16
(ἄγνωστος) 476,6 (δεκτικὴ τῶν ἐναντίων)
41,27 (πρώτη opp. δευτέρα, προσεγής,
προσεγεστέρα) 16,1 sqq. 130,10 sq. 145,
32 sqq. 231,12 sqq. 236,6 ὅλην οὐ τὴν
πρώτην, ἀλλὰ τὴν πεποσμένην 621,22
τῆς ὅλης πολὺ ἐφρόντισαν οἱ παλαιοὶ 228,
26 cf. γυμνός κινήτη 766,27 sq.
- ὑλικός 23,7 54,18 sqq. 87,12 88,5 etc.

- ὑπαγορεύειν. οὐδὲ ἡ αἰσθησις ὑπαγορεύει
ἔφθάρμα τὸν τοῦ ὄντος τόπον μεταβάλ-
λοντος εἰς δέρα 518,20
- ὑπάλληλος. (γένος) 136,3 349,15 (ταῦ-
γατ) 143,10
- ὑπαντᾶν 269,3 278,4 559,31
- ὑπαρκεῖς 132,12 174,31 al. ἐν ὑπάρκει (opp.
ἐν τῇ ἐπινοῖ) 4,19 sqq. al.
- ὑπατος. ἡ ὑπάτη (νε. χορδή) 113,14 245,
8 sqq. 792,3,6 824,28
- ὑπείκειν 597,27 633,12 661,17
- ὑπεικτικός 645,12,15
- ὑπέκκαυμα 378,25 384,19,24 449,7 605,22
- ὑπεναντίος 842,27
- ὑπεναντίως 851,6
- ὑπεξαιρεῖν 678,21
- ὑπεξέλειν 608,6
- ὑπεξιστάναι. ὑπεξιστασθαι, ὑπεκστῆναι etc.
148,4 sq. 153,21 158,6 166,5 178,28
188,20 569,2 661,26 663,6 665,17 al.
- ὑπεραναβάλνειν. τὸ πρώτον μήτε σῶμά
ἐστι μήτε ψυχὴ μήτε νοῦς μήτε ἄλλο τι,
ἀλλ' ἔπειρον τι παρὰ ταῦτα πάντων ὑπερ-
αναβεβηκός 162,12,17
- ὑπερανέχειν 581,13 (ubī ὑπεράνω ἔχει G)
633,2,13
- ὑπερβαλνειν 405,20 858,10
- ὑπερβάλλειν 418,30 472,22 al.
- ὑπερβατῶς. (ἀναγῶναι, ἀναγνωστέον, ἀκου-
στέον) 288,1 338,6 356,10 853,23 868,2
- ὑπερβολή. (μεγέθους) 580,23
- ὑπερβιβάζειν. (τὴν λέξιν) 90,29 269,26
(τὰς λέξεις) 237,14
- ὑπερεκπίπτειν 668,25
- ὑπερεκχεισθαι 668,27
- ὑπερέχειν c. gen. 105,15 163,7 sqq. 648,
15 etc. c. accus. 658,18
- ὑπερκόσμιος 476,18
- ὑπεροχή. (opp. θλεψίς) 341,13 al.
- ὑπερπίπτειν 244,19
- ὑπερτίθέναι. ὑπερτίθεται τὸν τῆς οὐσίας
λόγον 33,30 cf. 412,32 ὑπερτίθεται τὸν
λόγον τοῦτον ἐν τῷ διδότι 355,24 sim.
37,8 168,11 192,29 218,13,17.
- ὑπερφυής. (οὐσία) 128,25 οὐ μόνον τὰ
φυσικά, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερφυῆ 122,22
- ὑπερφυῶς. (ορη. κατὰ φύσιν) 378,26
- ὑπέρχεισθαι. τὸ ἐπικείμενον τῷ στέγει κάτω
κατὸ ἔχει, εἰ δὲ ὑπέλθοι καὶ ὑποκάτω γέ-
νοιτο, καὶ δὲ πρότερον κάτω ἦν ὑπερον
ἄνω γέροντες 5(X),2
- ὑπέχειν. διπερ ὑπέσχεν (i. q. ὑπέσγετο) ἔρεται
τοῦτο ποιεῖ 858,16
- ὑπνος 830,32 al.
- ὑποβάθρα 186,23
- ὑποβάλλειν. passiv. 26,26 162,27,30 219,
3 sq. 231,17 240,10 al.
- ὑποβρύχιος 588,3 673,12
- ὑπογράφειν. τυφλῷ ὑπογράψαι τίς ἡ τοῦ
ἔνδον φύσις 162,24
- ὑπογραφή. (diff. ὁρισμός) 10,6 72,12,20
192,14 sq.
- ὑπογραφικός. (λόγος) 77,6 344,1
- ὑπόδειγμα 73,19 681,30 820,24
- ὑποδεικνύναι 269,3
- ὑποδέῖν. ὑποδέδεται, ὑποδέδεσθαι 527,9 sqq.
530,11 sqq.
- ὑποδέχεσθαι 329,13 805,11
- ὑποδιάλρεις 825,16
- ὑποδοχή 167,18 232,9 403,17
- ὑποδένειν. ἡ διαλεκτική πάσας ὑποδύεται τὰς
ἐπιστήμας 6,20
- ὑπόθεσις. τῆς ὑποθέσεως τῆς λεγούσης κτλ.
413,27 τὴν ὑπόθεσιν τὴν ὑποτιθεμένην
(vel λέγουσαν) κτλ. 364,3 372,15,18,21
379,30 380,1 381,5 al. χωρὶς ὑποθέ-
σεως 330,14 ἐξ ὑποθέσεως 27,8 30,13
326,3,30 327,3,7 330,15 ὡς ἐν ὑπο-
θέσει εἰρηται 665,11 καθ' ὑπόθεσιν 449,19
- ὑποθετικός cf. συλλογισμός.
- ὑποκάτω 500,2
- ὑποκάτωθεν 612,18
- ὑποκείσθαι 71,23 118,6 141,12 169,31
592,4 726,7 etc. ὑποκείσθω 78,9 123,
11 201,29 418,31 421,18 al.
- ὑπόκενος. γενέσθω μοι σφαῖρα χαλκῇ μὴ
ναστῇ, ἀλλ' ὑπόκενος 575,22
- ὑπολαμβάνειν 82,6 84,10 90,10 94,24,30
183,24,26 355,23 553,4 al. ἵνα μή τις
ὑπολάβῃ 104,18 356,23 533,11 738,10
ώς ἂν τις ὑπολάβοι 110,18 187,21 τὸ
τῶν προσώπων ὑπειλημμένον 32,12 τὸ τοῦ
ἀνδρὸς ὑπειλημμένον 651,4
- ὑπολείπειν deficere. (χρόνον, γένεσιν) 94,
24 sq. 105,10 761,34 765,20 766,5 etc.
passiv. διάτι οὐχ ὑπελείφθη αὐτῷ κίνησις,
οὐ κινηθῆσεται 806,16 ἐληλεγμένων τῶν
τριῶν ὑπόθεσεων ἡ τετάρτη ὑπολείπεται
144,6 τοῦ ὑπολειπομένου ἀεὶ δυναμένου
διαιρεθῆσαι 461,13 cf. 460,8
- ὑπόληψις 347,9 607,17 611,3
- ὑπολιμπάνειν deficere 405,16 passim. τὸ

- εἰδος τοῦ ἑύλου ἐν τῇ καύσει ἀρανθεται,
καὶ ὑπολιμπάνεται ἡ τέφρα 213,20 ἐὰν
δειχθῇ ἵτι ἀδύνατον τὰς τρεῖς (sc. συζυγίας) τὰς ἄλλας συστήναι, ὑπολιμπάνεται
ἡ λοιπὴ κτλ. 143,14
- ὑπόλοιπος 432,9 al.
- ὑπομένειν 95,19 111,28 139,19 141,11
182,25 753,3 al.
- ὑπομημήσκειν 204,19 284,19 548,1
- ὑπόμνημα. τοσαυταγῶς τὸ ἔν τινι λέγεται,
δισαγῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐζηγητῶν αὐτοῦ (sc.
Aristot.) εἴωθε λέγεσθαι ἐν τῷ Κατηγοριῶν
ὑπομνήματι 526,30
- ὑπομνηματιστής. ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ
Περὶ γενέσεως καὶ οἱ αὐτοῦ ὑπομνηματι-
σταὶ 22,2
- ὑπονοεῖν 64,1 85,7 95,22 154,24 236,14
391,9 395,14 passiv. 514,15 555,30 sqq.
- ὑπόνοια. (ψευδῆς) 90,12 465,13 εἰς ὑπό-
νοιαν τοῦ εἰναι διάστημα τὸν τέλον ἥλθον
618,20 sqq.
- ὑπονοεστεῖν de aqua 588,4
- ὑποπίπτειν. κανὸν οὐσία λέγεται ἀπειρος, οὐ
καθ' αὐτὴν ἔστιν ἀπειρος· οὐδὲν γάρ τῶν
τοῦ καθ' αὐτὸν ὅρων ὑποπίπτει 35,10 (ὅψει,
ἀκοῇ sicut.) 409,20 607,21 (τῇ αὐτῇ διαι-
ρέσει) 127,28 ἀπόρᾳ τις ὑποπίπτει τῷ
λόγῳ 561,25 τὰ ὑποπίπτοντα πρὸς τὸν
λόγον τοῦτον ἀπίθανα 639,11 ἐκ τῶν
καθ' αὐτὸν ὑπαρχόντων τῷ τόπῳ διάφορα
ἥμιν περὶ αὐτοῦ διεξάζειν ὑποπίπτει 497,28
- ὑποπτεύειν 407,22. 25
- ὑποσκάπτειν 443,9
- ὑποσμύχειν. σπινθήρ ἀνεπαισθήτως ὑπο-
σμύχων ἐν φρυγάνοις 766,25
- ὑπόστασις 206,1 306,9 al. ἐν ὑποστάσει
97,21 119,17 al. τῇ ὑποστάσει 215,10
221,31 al.
- ὑποστίζειν (grammat.) 69,16
- ὑποστρωνύναι. ὑπέστρωται 162,31 247,
23,26 ὑπεστρώθαι 66,19 τὸ ὑποκε-
μενὸν καὶ ὠσπερ ὅλη ὑπεστρωμένον 16,4
- ὑπόσχεσις 889,10
- ὑποτείνειν. ἡ ὑποτείνουσα (sc. πλευρᾶ) τὴν
ὅρθιὴν γωνίαν 404,26 sqq. 405,1
- ὑποτιθέναι. τινὲς τῶν πρὸ ἡμῶν (sc. ante
Aristotelem) καὶ πλείστα τὰ ὑποκείμενα
τοῖς ἐναντίοις ὑποτιθέσιν 140,12 ὑπο-
θέντες τρίτην τινὰ φύσιν τοῖς ἐναντίοις
165,13 οἱ Ηὐθαγόρειοι τὰ δύο ὡς ὅλην
ὑποτιθέντες πάσχειν Ἐλεγον ταύτην ὑπὸ τοῦ
- ἐνὸς τοῦ εἰδούς 142,16 med. 162,4 166,
21 177,16 182,14 etc. ἐν τοῖς οὖσιν ὑπο-
θέσθαι (ἀποθέσθαι?) τὸ ἀπειρον 404,11
- ὑπογωρεῖν 129,30, 498,23 etc. e. dativ.
177,12 185,29 570,6 e. accus. 181,11
- ὑπόψυχος. τοῦτο (hōs quod dicunt) πάνυ
ἔστιν ὑπόψυχον 588,12
- ὑστερογενής 11,30
- ὑστερος cf. πρῶτος. ὕστατος 351,10 al.
- ὑστέρως 18,24
- ὑφαιρεῖν 574,14 passiv. 688,3. 8 700,3
- ὑφάντης 875,11
- ὕφεσις 402,4
- ὑφιέναι. ὑφεῖται 424,15 ὑφειμένος 60,18
422,8 425,10 ὑφειμένως 700,24
- ὑφιστάναι. (τὸ κενόν) 666,22 τὴν ὅλην
δυνάμεθα κατ' ἐπίνοιαν ὑποστῆσαι 138,23
ἢ γῇ πέφυκεν ὑφίστασθαι τῷ ὕδατι 265,4
τὰ εἶδη πάντα ἐν ὡρισμένῳ τινὶ ποσῷ
πέφυκεν ὑφίστασθαι 96,28 τὰ φυσικὰ εἰδῶ
μὴν ὑφίστασθαι ἐξηγρημένα σωμάτων 4,25
τὴν ἀμούσιαν ἢ τὴν ἀσχημοσύνην οὐκ ἔστιν
εἰπεῖν τόδε τι, διότι μηδὲ δρον ἔχει μηδὲ
ὑφίσταται 163,30 ὑπέστη 15,24 ὑφ-
εική 18,16 etc.
- ὑψηλός. τὰ ὑψηλότερα (vel ὑψηλότατα) τῶν
ὅρων 580,30
- ὕψος 269,14
- φαίνεσθαι. φαίνεται ποιῶν 183,25 cf. 209,
30 219,18 etc. Aristoteles τὸ φαίνομενον
ἐλέγχει καὶ οὐ τὴν διάνοιαν τῶν ἀρχαίων
473,21 cf. 516,3
- φαινεῖς 116,6 sqq. 121,14 371,17 379,26 al.
- φάλαγξ. ὁ ἵππος ἐφυγε διψήσας ἐκ τῆς φά-
λαγγος (= παρατάξεως 287,25) 281,10
283,6
- φαλακρός 44,31 248,14 sqq. 254,31 411,
16 etc.
- φανερός 206,6 sqq. 479,24 al.
- φανερώς 203,6 al.
- φαντάζεσθαι. φαντάζονται τινες ἔστιον;
βασιλέας εἰναι 485,24 πῶς ἐγχωρεῖ τὰ
τοιαῦτα πάντα ὅλης χωρίσαντα αὐτὰ καθ'
αὐτὰ ἡ φαντασθῆναι ἡ λογισθῆναι ἡ ὄρι-
σμὸν αὐτῶν. ἀποδοῦναι; 224,23 cf. 405,
17 585,27 828,13 sqq.
- φαντασία 612,12 613,25 828,11 sqq. οὐκ
ἔχει στάσιν ἡ φαντασία 405,19 διττὴ ἡ

- φαντασία, ή μὲν ἀπὸ τῶν πολλῶν αἰσθημάτων, ή δὲ ἀπὸ ἀναπλάσεως 876,31
- φανταστικός.** τὸ φανταστικόν (τῆς ψυχῆς) 716,19
- φάρμακον 246,14 902,27
- φάσικειν 162,25
- φελλός. τί ἔξει πλέον διὰ κενοῦ κινούμενος ὁ μολύβδος τοῦ φελλοῦ; 661,4
- φέρειν. ἐπὶ τῆς στερήσεως φέρομεν καὶ τὸ ἐν τοῦδε πρόστρημα καὶ τὸ τόδε 144,27. 30 cf. 54,23 145,13 146,33 182,28 etc. (εἰς ταῦτὸν τὰ ἐναντία) 41,19 (τὰς ἀπορίας) 171,21 al. μεταστάτος ἐμοῦ φέρε πρὸς τὰ εὐώνυμα 368,2 οἷον φέρε τὸ ἐμόν 429,13 cf. 39,2 al. φέρε εἰπεῖν 52, 30 103,2 112,14 115,11 123,8 125,2 126,20 221,10 224,21 240,12 254,2 310, 19 etc. passim. ἐπὶ τῆς ὥλης φέρεσθαι τὸ τῆς σαρκὸς δνομα 225,22 οὐ διεκέριτο τὰ δνήματα, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἄμφω ἐφέροντο 222,19 φέρεται πρὸς τοῦτον τὸν λόγιν ἔνστασις τοιαύτη 420,27 (ἀπορίας) 57,21 169,7 sqq. 181,15 266,18 318,1 351,19 etc. τὴν κατὰ φύσιν φέρεσθαι φοράν 570,25 (ἐπὶ τὸ κάτω sim.) 203, 24 443,9 (ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τόπον) 631, 21 etc.
- φύλανειν.** εἰ νοήσεις τὴν γῆν αὐξῆθεῖσαν ὡς φθίσαι τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν 443,1 φερόμενος ἀνωθεν ὁ λίθος πρύδηλος ἐστι μέγρις ἢν φθάσῃ τὴν οἰκεῖαν δύστητα φερόμενος 827,2. 6 συνεκταθῆναι τῷ ἀπείρῳ τὰ πεπεραζμέ·α δόύνατον· φθάνει γάρ ἐξτηλα γενέσθαι καὶ φθαρῆνα 426,5 cf. 101,2 103,18 262,14 406,5 426,7 570, 23 al. ἔφθην εἰπών sim. 13,1 18,32 158, 29 446,5 675,15 766,18 ὡς φθάσαντες εἴπομεν sim. 127,21 150,5 274,5 578,5 733,20
- φθέγγεσθαι.** πρὶν λῆξαι τὴν ἀπίγγισιν τῆς ὑπάτης φθέγγεται ἡ νεάτη· διὸ εἶπεν 'φθέγξαθαι', καὶ οὐ κροῦσαι 792,8 (ad 855,7)
- φθείρειν 98,26 sqq. 160,27 323,3 418, 30 etc.
- φθίνειν** 544,5
- φθίσις.** ἡ αὔξησις καὶ ἡ φθίσις 544,3 al. οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῆς λευκάνσεως κτλ. ἔχομεν κοινὸν δνομα τὴν ἀλλοίωσιν, οὕτως καὶ ἐπὶ αὔξησεως καὶ φθίσεως, ἀλλ' ίδοις ὀνόμασιν κτλ. 850,24
- φθονερός 897,21
- φθορά cf. γένεσις. ἡ ἄλλου φθ. ἄλλου ἐστὶ γένεσις 405,6
- φιάλη 262,11
- φίλος.** συντυχεῖν (vel περιτυχεῖν) τῷ φίλῳ 260,2 269,11 270,16 272,26 288,26 εἰ τινι φίλοιν τὸ κινήσεως ἀπλῶς αἴτιον, τοῦτο κενὸν καλεῖν, καλεῖται κτλ. 697,19
- φιλοσοφεῖν 248,15
- φιλοσοφία.** τις τῶν ἐκ φιλοσοφίας 403,28 ἡ πρώτη καὶ ἀνυπόθετος φ. 27,7 sqq. 32,16 μέρη τῆς φιλοσοφίας 1,3 sqq.
- φιλόσοφος.** ἐφοιτησεν εἰς φιλοσόφους 31,5 ὁ πρῶτος φιλόσοφος 27,20 28,4 ὁ φιλόσοφος (defendebat Aristotelis doctrinam de loco contra Philopon.) 583, 14. 34 584,4 τὸ φιλόσοφον ἦθος 237,27
- φιλεβοτόμος.** τὰ μὲν ἔργα είναι, οἷον βάσισιν ἴσχυνσιν κάθαρσιν, δργανα δὲ φιλεβοτόμα καὶ τὰ λοιπά 246,14
- φιλέψι.** τὰς φιλέψας πρὸς τὸ διετέλειν πανταχοῦ τὸ αἷμα 307,18
- φιλοιός 104,28
- φίλες 420,19 421,3 422,13 sqq. 460,17
- φοιτᾶν. (εἰς φιλοσόφους) 31,5
- φονεύειν 261,4
- φορά 205,6 290,9 541,26 etc.
- φορητός 351,8 385,20 al.
- φορτοῦν. ἡ ναῦς φορτωθεῖσα πάνυ ναυαγίῳ περιέπεσε 309,20
- φράττειν. φράζαι τὸ στόμα (τοῦ ἀρπαγίου) 612,20 passim. 569,29 571,12
- φρεωρυχεῖν 276,19
- φροντίζειν. μηδὲν φροντίζων εἴτε κτλ. 223, 20 c. genit. 228,26 sqq. 234,23 al.
- φρύγανον 766,25
- φύειν.** τὰς βίκας ἐνεκα τῆς τροφῆς παιήσεσσα (sc. ἡ φύσις) κατὰ ταύτας φύειν οὐκ ἀνιψ. ἐποιήσεν 311,16 τὸ σπέρμα συνεστραμμένους καὶ δλους ἀμα ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὸν λόγους τοῦ φυομένου 320,2 πέφυκεν, ἐπέφύκει εἰ infin. 174,2 398,5 etc.
- φυλάττειν 230,10 359,8 362,4 393,1 sqq. 426,14 457,17 589,3
- φύλλον 311,13 317,8
- φυσᾶν. ὅταν φυσῶνται οἱ ἀσκοὶ 575,32 cf. 607,30 680,5
- φύσανσις νοχ ficta 211,8
- φυσικός.** ὁ φυσικὸς περὶ τῶν φυσικῶν τωμάτων διαλέγεται 222,13 ὁ ἀπλῶς εἰ ὁ τις φυσικός 231,22 sqq. προτέταχται τοῦ ιατροῦ ὁ φυσικός 27,22 οἱ φυσικοὶ 472,

- 27 473,25 sqq. al. φυσικά ἔστι τὰ ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα τὸ αἴτιον 275,13 τὰ φυσικά ἐν κινήσει θεωρεῖται 298,23 ἡ σύνθεσις ἐπὶ τῶν φυσικῶν κατὰ κρᾶσιν ἔστι καὶ οὐ κατὰ παράθεσιν 425,27 ἐν τῇ τῶν φυσικῶν θεωρίᾳ πρώτην μὲν ἔστι τὸ εἶδος, ἔστατον δὲ ἡ ὅλη 328,28 φυσικώτερος 863,18 φυσικώτατος 254,14 324,4 φυσικῶς 338,14 355,10 al.
- φυσιολογίειν 241,29
- φυσιολογία 218,25 sq. 226,26 228,24
- φυσιολογικός. (μέρος τῆς φιλοσοφίας) 219, 1 etc.
- φυσιολόγος 5,25 219,18. 25 261,15 al.
- φύσις ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας 298,23 302,17 al. οὐδὲν μάτην ποιεῖ 143,23 ἐπιτίθησε τὰ εἶδη 38,35 ἀρχεται μὲν τοῦ ἔργου ἀπὸ τῆς ὅλης, τελευτὴ δὲ εἰς τὸ εἶδος 335,10 αἱ φύσεις τῶν ἐνεργειῶν 377,16 cf. θέσις τέχνη etc.
- φυτεία 276,18
- φυτόν 104,27 784,5 al.
- φωνὴ στοιχείον τῆς διαλέκτου 411,18 cf. 414,2 τὴν φωνὴν ἀόρατον λέγομεν τῷ μηδὲ ὅλως πεφυκέναι ὑποπίπτειν τῇ ὅψει 409,20 ὑπὸ τῆς τοῦ 'κενοῦ' φωνῆς 573,1 ἡ 'ἀνθρώπου' φωνῇ 72,9 cf. ὁμώνυμος
- φωνητικός. τὸ φωνητικὸν μάλιστα ἐν τῷ ἀρέι 329,19
- φῶς 163,11 242,22 402,26 sqq. εἰ ἐν φωτὶ βαδίζοι τις, ἐπεται αὐτῷ πάντως καὶ σκιάν ποιεῖν 330,16
- φωτίζειν 10,1 163,9 sqq. 205,6. 17 313, 21 sq. 402,31
- φωτισμός 9,24 sqq. 267,22 al.
- φωτιστικός 399,20
- γαλᾶν. (τὴν χεῖρα εἰς ὕδωρ) 600,10 (τὴν χεῖρα ἐν θαλάσσῃ) 60,24 (τὸ ἔτερον πέρας τοῦ αὐλοῦ εἰς τὸν ἀμφορέα) 570,20 passiv. 571,5
- γαλεπός 497,22 504,13 521,28 al.
- γαλεπότης 586,25
- γαλκεός 144,1 162,22 231,20 232,17 233, 15 240,8
- γαλκευτικός. (τέχνη) 231,4. 18
- γαλκός 251,21 sqq. 329,17 al. cf. ἀνδριάς γαλκοῦς 144,2 162,22 al.
- γάος. ἀπὸ τῆς γώρας καὶ τοῦ γωρητικὸν είναι 'γάος' τὸν τόπον ὄνομάστας (sc. Ηεσίοδος) 501,5
- γαρακτήρ. τὸν ίδικον τοῦ καθ' ἔκαστα γαρακτῆρας 18,1 ἡ σφενδόνη ἀπομάττεται ἐν τῷ κηρῷ τὸν ἐν αὐτῇ γαρακτῆρα 402,20
- γαρακτηρίζειν. ὁ φυσικός τὸ είναι τῶν πραγμάτων γαρακτήρει κατὰ τὸ εἶδος 228,13 cf. 286,5 passiv. 112,17 137,22 168,21 844,29
- γαρακτηριστικός 73,24 76,22 138,15 752,8. 29 845,11
- γαριέντως 609,16
- γαριέστατα adv. 219,24
- γάρις ιστορίας γάριν 360,25 παραδείγματος γάριν 728,2
- γάρτης 318,8
- γειμερινός. (τροπικός) 906,11 sqq. (τοῦ ἀρέος σύστασις) 698,20
- γειμών 307,4 698,20 sqq
- γείν. τὸ ὕδωρ γεῖται καὶ πήγνυται ὑπομένον τὸ αὐτό 139,20 al. κεγύσθαι 582,25 κεχυμένος 114,15 al. cf. γυτός
- γείρει. βέλτιστον τῷ ἀνθρώπῳ τὸ χερσὸν γρήσθαι ὀργάνοις τοῦ λόγου, τῷ δὲ ἱππῳ τετράποδοι είναι 306,2 Ἐλκει οὐχὶ ἡ ἐν τῷ γείρῃ μόνον δύναμις, ἀλλ' ἡ δλη ὡς δλου τοῦ ζώου 424,6 (λιθίνη ἡ γεγραμμένη) 323,3
- γείρων. μηδὲν είναι τῶν δύτων τὴν ὅλην φαμέν τι, ἀλλ' ἔτερόν τι γείρον πάντων τούτων δὲ καὶ ὑποκείμενον πᾶσι 162,16 cf. κρείττων
- γελεύδων 311,6 317,4
- γήθων καὶ γῆ 44,8
- γίλιοι. (ἔτη) 761,27 765,1
- γιτών 103,28 γιτώνα ἄπειρον φασι (Sophoc. fr. 481 N.) τὸν μὴ ξένοντα διαίρεσιν 390,20
- χορδὴ 116,11 sqq. 191,20 sqq. 201,31 sqq. 228,1 al.
- χορηγεῖν. οὐχ ἔξωθεν χορηγεῖται ἡ ὅλη τῇ φύσει 231,10 τῶν πόρων δι' ὧν εἰ αἰσθητικαὶ δυνάμεις χορηγοῦνται 839,9
- χορηγία. ἡ ὅλη δέχεται τὰ εἰδή καὶ φυλάττει καὶ εἰς τὸ τέλειον ἀγει τῇ ἑαυτῆς χορηγίᾳ 186,23
- χόρτος. (κινεῖ τὸν σνον) 355,28 371,3 875,4
- χρεία 140,11 155,14 158,28 206,27 230,

- 9 sqq. 241,13 243,18 259,28 297,19
327,29 606,11 640,18 661,15 662,26
686,31 687,7 701,23
- γρειώδης. (εἰς δημιουργίαν) 491,1
- γρεμετιστικός 34,27 sqq.
- γρεωστεῖν. δὲ γρεωστῶν 272,26 274,27
275,4 δὲ γρεωσούμενος 274,13. 22 etc.
- γρήζειν. τὸ εἰδός τῆς ὥλης εἰς ὄπαρξιν
γρήζει 138,7
- γρῆμα. φυσικὸν γρῆμα ὁ ἀνθρωπός 825,14
τὴν τάχην θείον τι ἡ δαιμονίον γρῆμα
οὐσαν 266,9 τὰ γρῆματα ορες 287,20
- γρῆσθαι 81,8 156,31 180,19 etc.
- γρησιμέειν. γρησιμεύει αὐτῷ τοῦτο εἰς
τὴν ἐκπούσην 91,9
- γρησιμός 296,9 306,5 388,4 γρησιμώτα-
τος 343,17
- γρῆσις *concupisatio sermonis* 282,25 (κοινή)
144,25 sqq. 146,32 148,1 153,13. 18
768,5 (ἡμετέρα) 182,24 556,19 (τῶν
ἀνθρώπων) 282,28 283,1 sqq. (τῶν Ἑλλή-
νων) 377,11 ὁ Πορφύριος γρῆσιν (sic K;
ῥῆσιν cert.) τοῦ Ξενοφάνους παρατίθεται
125,28
- γρηνικός. (ἀρχή) 52,28 53,2 etc. (προσ-
ρήματα) 456,20 760,19 768,23 (ἐμφασίς)
457,21
- γρόνιος. γρονιώτερος 421,29 645,8
- γρόνιος. (ἀπειρος) 410,24 οὐ σύγκειται ἐκ
τῶν νῦν 721,26 733,11 φθορᾶς μᾶλλον
αἴτιος ἡ γενέσεως 753,24 οὐ μόνον κι-
νήσεως ἀριθμός, ἀλλὰ καὶ ἡρεμίας 754,
18 πάντων δύο νῦν μεταξὺ γρόνιος 721,
28 733,11 843,17
- γρυσός 566,29 al.
- γρῦμα ἔστι τὸ κινητικόν τοῦ κατ' ἐνέργειαν
διαφανοῦς, τὸ δὲ ὄρατὸν συμβέβηκεν αὐτῷ
358,5 οὐδέν ἔστι γρῦμα δὲ μὴ πάντως
ἡ λευκόν ἔστιν ἡ μέλαν ἡ τῶν ἄλλων τι
τῶν τοῦ γρύματος εἰδῶν 463,26 δὲ ζυ-
γράφος ἀμαρτάνει τοῦ σκοποῦ ἡ διὰ τὴν
τῶν γρυμάτων ἡ διὰ τὴν τῆς αισθήσης ἐν
ἡ γράφει ἀνειτιθείστητα 318,10
- γρωματίζειν. διὰ τῶν κεχρωματισμένων
σπέκλων (ὑέλιον Git) 642,17 (cf. 833,12)
- γρωνύνται. γρώνυνσι 642,18 γρωνυνότας
642,15 κέργωσται εἰ κεχρωμένος 67,13
248,23 250,25 251,4 sqq. 617,6. 16 833,12
- γρῦμα. ἔχθος τὸ γρῦμα (γύμα scripsi, non
recte) τῶν ἀριθμῶν ἀπό μονάδος καὶ ἐπ'
ἀπειρον 396,18
- γυμνός 135,27 232,4 878,5. 11
- γυτός 156,10 224,32 τὸ εἶδος τοῦ γαλλοῦ
γυτόν ἔστι καὶ εὐηγχον 329,17
- γωλεύειν (metaphor.) 57,23
- γώρα. (εὐρίσκειν) 88,17 (ἔγειν) 53,10 55,6
63,10 66,15 257,5 (διδόναι) 395,27 426,
25 431,25 432,1 τοσαύτην φαμὲν εἰναι
τὴν τοῦ ἀμφορέως γώραν, δισσον ἔστι καὶ
τὸ ὅδωρ 568,25 sqq.
- γωρεῖν. ἐπὶ μόνων τῶν φυσικῶν γωρήσει ὁ
λόγος 7,24 γωρήσω εοικ. aor. 461,23
γωρήσαι 506,2 etc. τὰ στοιχεῖα οὐα δι'
ἄλλων αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ συνθέτου κεχώ-
ρηκεν 7,31 γωρηθήσεται 505,29 ἐγωρήθη
505,25 γωρηθῆναι 505,27 etc. cf. ὄμρες
- γωρητικός 501,5 515,14 573,28
- γωρίζειν 73,22 186,3 184,6 204,9 sqq.
219,30 220,2 221,19 sqq. 349,18 cf.
κεχωρισμένως
- γωρίον. (τετράγωνον) 392,21 842,22 *loci*
Aristotelis 237,12. 20 636,1. 4 etc.
- γωρίς c. genit. 54,27 222,9 225,28 223,20
330,14 341,22 al.
- γωριστόν. (εἶδος, εἶδη) 192,24 193,2 194,
14 301,1 al. γωριστόν (Arist.) expl. ἀντὶ^τ
τοῦ δυνάμενον γωρισθῆναι 613,19
- γωριστώς 227,9
- ψεκάς 422,24 (ubi ψακάδας K)
- ψεύδεσθαι 484,22
- ψευδωνύμια 276,30
- ψευδῶς 84,17 al.
- ψῆγμα 25,9
- ψιλός. ἐν ψιλῇ ἐπινόᾳ 4,26 ψιλὴ γνῶσις
τῶν ὄντων (diff. ἐπιστήμη) 128,4
- ψιμούσιον (fort. ψιμύθιον) v. ad 33,21
44,5 sqq. 107,7 420,28 756,21
- ψοφητικός 617,16
- ψόφος 586,1 al.
- ψυξίς 25,23 291,14 301,14 350,21 419,
16 etc.
- ψύχειν 326,22 al. passiv. 307,4
- ψυχή. (άθάνατος) 80,6 sqq. 336,5 sqq. (ἰο-
γική εἰς ἄλογος) 770,11 sqq. al. αἱ ψυχαὶ
άκλητα αἴτια 771,2
- ψυχικός 716,23 al.
- ψυχοῦ v. ad 530,8
- ψυχρός 25,28 sqq. 291,21 al. ψυχρότερος
240,15

ώ. ω βθέτιστε 571,15
 ώδε 574,15 al. ώδε η ώδε 437,25 445,2
 cf. 442,18 ώδη η ώδη (ex Arist.) 790,2
 ώθετιν 261,3 570,25 598,12 al. passiv. 424,
 4 sqq. 639,11 etc.
 ωκεανός. (ἀπειρος) 410,6
 ώνεισθαι 271,8
 ώνή 269,5 sq.
 ωστοκείν 59,14
 ώρα. ώρα (sc. ἔστι) καὶ αὐτάς τὰς οὐσίας
 μή αὐθυποστάτους εἰναι λέγειν 578,17 ἐν
 Ηέρους ώρᾳ 698,10 hora diei 467,24 εἰ-
 κοσι καὶ τεσσάρων ώρῶν 777,16
 ώραῖος. ώραίλιν (fort. ώριαίλιν) κλίνησιν 746,6
 ώριαίος. ἐν ώριαίῳ χρόνῳ 802,12
 ώρισμένως 120,25 al.
 ώς φορτικός οὖν (δέ Μέλισσος) ώς εὐθὺς κτλ.
 προσιστάμενος τοις ἀκρωμένοις 58,29
 μήπω τοῦτο ἀπέδειξεν. ἀλλ' ώς ἀποδεῖξων
 ἡξιοι τέως λαβεῖν 707,22 ώς δὴ ... δια-
 λεγόμενος 55,31 cf. 225,20 al. ώς δὴ c.
 partic. genit. absol. 224,17 sqq. 285,11
 290,8 etc. ώς ἀτε δὴ ... τῶν λόγων τοῦ
 ζψου ἐνόντων 93,4 ώς δὴ δέον τὰ ἐνεκά
 του ποιοῦντα πάντως βουλεύεσθαι 320,31
 ώς ἀδιάφορον (absol.) τέως εἴτε μέρη κτλ.,
 ἀδιαφόρως κέχρηται 502,18 ώς ἀν ἔχωσι
 πρὸς τὸ εἶναι, οὕτως ἔχουσι δηλονότι κτλ.
 160,21 161,5. 15 200,33 482,9 491,
 11 etc. ώς ἀν εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν σταθῆ,

η ὅσιος ὄρθιας η ὁυσίας ἵσας ποιεῖ
 297,2 ώς ἀν εἰ Ἐλεγεν sim. 168,2 261,
 26 279,11 307,14 314,20 al. ώσανει
 τινος ἀποροῦντος κτλ. 864,34 τὸ δὲ
 'συνέβη ἐλθεῖν καὶ ποιῆσαι τοῦτο τοῦ κο-
 μίσασθαι ἐνεκά' ἀντὶ τοῦ ώσανει τοῦ κο-
 μίσασθαι ἐνεκά 274,24 ώς πρὸς τὸ παρόν
 sim. 55,25 120,28 191,34 212,9 247,15
 275,1 etc. λεπτότερον ἀλλὰ ὕδατος καὶ
 ώς ἐν σώμασιν ἀσωματώτερος 653,5 τὴν
 γῆν αὐξηθεῖσαν ώς φθάσαι τὴν σεληνιακὴν
 σφράγαν 443,1 ώς μηδὲν ὑπολείπεσθαι
 ἔτι 460,8 510,25 al. οὕτως ἀναγκαῖος ὁ
 περὶ τόπου λόγος, ώς κοινὴν εἶναι πάντων
 τὴν δόξαν κτλ. 501,22 543,8 al. ώς συν-
 τόμως εἶπεν 195,13 item sine ώς 92,5
 181,7 362,25 (cf. ταῦτὸν εἶπεν 67,5
 68,1 etc.) Εστιν ώς, τουτέστι κατά τινα
 τρόπον 859,21 εἴπομεν ώς δτι παρῆκε τὴν
 ἐλάττωνα πρότασιν 6,30 cf. 54,21 583,14
 ad 320,7
 ώσαύτως 77,3 87,24 112,4 209,6 al. ἀεὶ¹
 ώσαύτως ἔχουσα 591,11
 ώσις 570,11 644,5 681,23
 ώσπερ. ώσπερ γάρ κτλ. 45,8 55,2 etc.
 saepius asyndete 38,25 (ubi adnotatio
 delenda) 61,26 (?) 172,10 190,6 563,6 (?).
 15 etc. ώσπερ ἀν εἰ τις Ἐλεγεν sim. 284,7
 307,20 314,1 326,10 al.

ώχρος 121,14

II INDEX NOMINUM

- Αριστοτελές.** Ἀθηναῖοι φωναὶ Democriti dicuntur ῥυσμὸς τροπὴ διαθῆγη 117,11
Αθήναι 31,5 374,8 sqq. 378,12 382,21 sq.
 383,10 485,21 sq. 567,14. 26 691,12 sqq.
 692,9 sqq. 727,13 732,26 sqq. Ἀθήναζε
 31,4 Ἀθηνῆθεν 691,11
Αθηναῖος. (Σωκράτης) 49,18
Αἰγινα. εύρων ἐν Αἰγίνῃ Ηλάτωνα δεδεμένον 324,21
Αἰθιοπλα. τοὺς ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ 425,3
Αἰθιοψ. τὸ μέλαν ἔστιν ἀγώριστον τοῦ Αἰθιοποῦ, ὑπάρχει δὲ καὶ κόραξι κτλ. 73,5. 30
Αἴτνη. πολλαχοῦ κρατῆρες πυρὸς ἀναδίδονται, ὡς ἔν τε τῇ Αἴτνῃ καὶ ἐν τῇ Κιλικίᾳ 447,4
Αλέξανδρος. (Aphrodisiensis, Aristotelis interpres) 81,25 492,3 738,24 745,20
 891,1 πολὺς ἔστιν δὲ Ἀ. αὐτὸ τοῦτο κατασκευάζων, διὰ τὴν κτλησίαν οὐκ ἔστι γένος; 349,5 δὲ Ἀ. καὶ ἔπειτα σημανόμενα τοῦ ἔν τινι παρατίθεται 528,12 γράφει δὲ καὶ ἐπέραν γραφὴν δὲ Ἀ. 356,8 cf. 756,9 854,14 ceterum cf. Simplic. Phys. f. 259 v 36 Ald.
Αλκιβιάδης. pro exemplo τοῦ τινὸς ἀνθρώπου 11,11 13,27 70,12 76,21
Αναξαγόρας. eius doctrina 93,25—108,3 τὸν νοῦν Anaxagoras non putavit esse τύχην 264,10 τοῦ κατὰ Ἀναξαγόραν νοῦ 264,13 ἀνόητος δὲ κατὰ Ἀ. νοῦς 101,5 106,21 ποιητικὸν αἴτιον 397,29 An. νοῦς est ἀργῆ τις τῆς γενέσεως ποιητική 407,14 ἀπειρους ἐν ἐκάστῳ ἔλεγεν εἶναι τὰς ὄμοιομερεῖς 2,24 καὶ ἐναντίας εἶναι ὄμοιομερεῖς ἔλεγεν 26,9 inter eos qui εἰδικὸν αἴτιον statuerunt, Aristoteles Ἀναξαγόρου οὐκ ἐμνήσθη, οὐκ διὰ τὰ εἰρημένα περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ Φαλ-
- δωνι κτλ. 229,8 cf. 312,10 sqq. τὸ ἀπειρον ἣν κατ' αὐτὸν τὸ ἐκ πασῶν τῶν ὄμοιομερειῶν συγκείμενον ἀπειρων οὐσῶν κτλ. et τὸ ὅλον τοῦτο μῆγας ἀκίνητον putat 448,16 sqq. τὸ κενὸν ἀπειράθη, δεῖται μὴ δη 607,12 614,3 οἱ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Ἐρυπεδοκλέα 88,24 An. et Empedocles 840,6 896,24 An. et Democritus 110,11 sqq. 396,15 sqq. πανταχοῦ τὸν Ἀναξαγόραν ἐπαινεῖ (sc. Aristotle) διὰ νοῦν ἐπέστησε τῇ διακοσμίᾳ τοῦ παντός 833,2 885,25 ὀλόκληρου βιβλίου πρὸς Ἀναξαγόρον (Ξενοκράτην Brandis) αὐτῷ γέγραπται περὶ ἀτόμων γραμμῶν 465,5 ἐν τοῖς πρὸς Ἀναξαγόραν λόγοις (sc. Arist. Phys. A 4 187*21 sqq.). 109,10 169,13 397,12 ἐν τοῖς πρὸς Ἀ. καὶ Δημόκριτον λόγοις 409,6 Anaxag. fr. 1 Mull.: 25,1 94,31 396,30 397,20
Αναξαγόρειος. (δόξης) 96,8 (ὑποθέσεις) 103,21
Αναξιμανδρος. ὑπέθετο ἀρχὴν εἶναι τὸ μεταξὺ ἡ δέρος καὶ ὕδατος ἡ πυρὸς καὶ ἀέρος κτλ. 23,14—22 86,27 87,1 sqq. 88,25 sqq. 90,19 93,18. 23 139,14 407,20 427,11 432,10 434,23 sqq. δεῖν οὐδόμενος ἀπειρον εἶναι τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν ἀειγενείαν, ίνα μὴ ἀπλείη τολμή, οὐδὲν τῶν τεσσάρων στοιχείων ὑπεθέτο εἶναι τὴν ἀρχὴν, ἔτερον δὲ εἶναι παρὰ ταῦτα κτλ. 432,15 sqq. iudice Philopono αὐτὸς τὰς ἑαυτοῦ θέσεις ἀνέγρει 88,29
Αναξιμένης τὸν ἀέρα ὑπέθετο ἀρχὴν εἶναι διά τε τὸ εὐπλαστὸν καὶ ὡς ἐν σώμασιν ἀσώματον καὶ ἀνεπατέτητον μᾶλλον 23,12 86,26 139,16 407,19 ad 86,29

Άντειρών. καὶ αὐτὸς ἐπεγείρεται τετραγωνίσαι τὸν κύκλον, ἀλλ᾽ οὐ σφύρων τὰς γεωμετρικὰς ἀρχὰς κτλ. 31,10 sqq. 32,2 ἐπειράθη δι' ἀπόδεξεως δεῖξαι, ὅτι τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλαις ἔστιν ἵσα 206, 21 sqq. quomodo demonstraverit τὴν ὅλην μᾶλλον ἡ τὸ εἶδος εἶναι φύσιν (cf. Arist. p. 193^a13 Philop. 208, 2) 207, 20 sqq., ubi ὡς τοῖς περὶ Ἀντειρώντας δικεῖ καὶ τοῖς παλαιοτέροις τῶν φυσικῶν.

A nonymus philosophus. ταῦτα ἡμῶν τοῖς παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ τόπου εἰρημένοις ἀντιλεγόντων θεογένης δικαίωσις ἀπολογούμενος, ὡς διτὶ φυσικὸς ὁν δ' Ἀριστοτέλης κτλ. 583,13. 34 584,4

Ἀπολλωνιάτης. cf. Διογένης

Apollonius Rhodius. (Argon. 3, 115^a) 281, 17

Ἀράτειος. ἐπὶ τῆς Ἀρατείας σφαίρας 624, 10 655, 24

Ἀρατος. (Phaenom. 225—7) 656, 4 sqq.

Ἀριστοτέλης. eius ἀγγίνοια 112, 26 483, 1 principia sec. Platonem et Arist. 5, 7—6, 8 ὡς φυσικὸς οὐ προσποεῖται τὸ ὄργανικὸν καὶ τὸ παραδειγματικὸν αἰτιον 241, 19 τὰς ἀγράφους συνουσίας τοῦ Πλάτωνος ἀπεργάλατο 521, 14 ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτωνι κτλ. 473, 12 516, 4 524, 4 sq. ὅτι πρὸς Πλάτωνα (sc. Platonis doctrinam de ideis) αὐτῷ ἡ ἀπότασις, δῆλον 225, 5 οὐδὲ καὶ αὐτὸς κατὰ Πλάτωνα καὶ τὰ χωριστὰ καὶ ἑταριγμένα εἰδη καὶ αἴτια τῶν ἐνταῦθα 193, 1 cf. Πλάτων in doctrina de materia sequitur partim τοὺς τοῦ Πλάτωνος παλαιοτέρους φυσικούς 142, 17 veterum opiniones magni facit ad inveniendum verum 184, 10 πανταχοῦ τὸ φαινόμενον ἐλέγει καὶ οὐ τὴν διάνοιαν τῶν ἀρχαίων 473, 21 516, 3 physicorum placita saepē refutavit 54, 16 φασὶ γεγράφθαι αὐτῷ ἴδια βιβλίον πρὸς τὴν Ηὔρημενίου δόξαν 65, 23 δλόκληρον βιβλίον πρὸς Ἀναξαγόραν (Ξενοχράτην Brandis) αὐτῷ γέγραπται περὶ ἀτέμων γραμμῶν 465, 5 πανταχοῦ τὸν Ἀναξαγόραν ἐπαινεῖ ὅτι νοῦν ἐπέστησε τῇ διακοσμήσει τοῦ παντός 833, 2 885, 25 ἀκίνητα καλεῖ τὰ νοητὰ πάντα 57, 8 ἐν ταῖς φυσικαῖς πραγματείαις ἔστιν διτὶ περὶ τῆς ἀκίνητου διαλέγεται αἰτίας 301, 2 cf. 303, 2 solet ἀπό

τινῶν κοινῶν ἀξιωμάτων ἀρχεσθαι τῶν πραγματειῶν 3, 14 πινατ τὸ πᾶν ἀγένητον esse 54, 10 ἐνεργείας τινάς ἀφικνεῖσθαι τῶν ὄρατῶν πρὸς τὰς δύκεις 642, 13 καλεῖ τὴν ψυχὴν τόπον εἰδῶν τῶν διανοητῶν καὶ τὸν νοῦν τῶν νοητῶν 521, 5 πολλαχῶς εἰπεν 'καθ' ὑποκειμένου' ἀντὶ τοῦ 'ἐν ὑποκειμένῳ' 107, 10 saepē τὸ ὑποκειμένον 'γένος' ὠνόμασεν 25, 17 129, 18 203, 15 244, 5 saepē vocat 'στέργησιν' τὸ χείρον τῶν ἐναντίων ετ 'εἰδος' τὸ χρεῖττον 91, 32 217, 22 350, 3 361, 5 οὐδεὶς ἔστιν αὐτῷ πολλάκις ἀντὶ τῶν γεων χειροῦσθαι τοῖς εἰδεσιν 595, 25 πολλάκις ἀπλῶς πᾶν τὸ ὃν 'οὐσίαν' καλεῖ 137, 25 ὅτι ἡ κίνησις ἀεὶ ἔστιν, πειράται μὲν δεικνύναι, πᾶν δὲ μᾶλλον δείκνυσσιν ἢ τοῦτο 762, 7 (cf. Φιλόπονος) ειus ἐξωτερικοὶ λόγοι 705, 20 interpretes 526, 29 (cf. ἔξηγητής, κλεινός, ὑπόμνημα ὑπομνηματιστής etc.) operum διατέσεις (cf. Philop. de gen. et corr. prooem.) 1, 3 sqq. cf. 218, 25 Φυσικὴ pertinet ad τὰ κοινῶς (vel κοινῆ) πᾶσα τοῖς φυσικοῖς ὑπάρχοντα 1, 22 2, 13 151, 17 199, 21 243, 11 340, 19 346, 16 propterea ίδιας Φυσικὴν τὴν πραγματείαν ὠνόμασε 2, 14 sed saepē τὴν δλην πραγματείαν 'Περὶ κινήσεως' ὀνομάζει 2, 19 ὑπηρέτα βούλεται ταῦτα τὰ βιβλία (sc. Physicorum Ε—Θ) σημᾶναι, οὕτω φραστιν, ὅτι 'εἰργται ἡμῖν ἐν τοῖς Ηερὶ κινήσεως' 3, 9 ἐν τῷ Ηερὶ γενέσεως καὶ φύσεως βιβλίῳ δείκνυσσιν ὅτι πάντως πᾶσα γένεσις ἐξ ἐναντίων, καὶ τίνα τὰ ἐναντία καὶ πόσα ἐξ ὧν αἱ γενέσεις 218, 14, 17 ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς τὸν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ προτάττει λόγον τοῦ διαλεκτικοῦ καὶ ἀπόδεικτικοῦ καὶ σφιστικοῦ 19, 28 citantur vel respiciuntur:

Ἀναλυτικὰ πρότερα.

A 1. 24 ^b 18 sqq.	151, 13
46 in.	818, 20
Ἀναλυτικὰ δεύτερα.	
A 1 in.	3, 17
1.	9, 12
2. 72 ^a 1	10, 24 17, 12 sqq.
3. 72 ^b 5 sqq.	76, 16 206, 9
22. 84 ^a 12	34, 22
B 1 (?)	205, 25 616, 11 sqq.
cf. 59, 18	
10.	329, 22

- (Ἀριστοτέλης)
- Ἡ θεά τὰ Εὐδόκιμεια.
 - B 11. 1227b32 335,2
 - Ἡ θεά τὰ Νικομάχεια.
 - A 1 in. 3,19
 - 1. 237,26
 - Γ 5. 1112a34 sqq. 268,15
 - Κατηγορίαι.
 - c. 5. 2a11 sqq. 137,28
 - 6. 4b20 sqq. 345,22
 - 5b1 35,8 38,17 390,15
 - 7. 7a29 255,26
 - 7b31 254,15
 - 14. 15a30 392,24
 - ? 414,22 750,1 sqq.
 - Μετὰ τὰ φυσικά.
 - fals. cit. 21,25
 - A 1 in. 3,15
 - 5. 986a22 360,25
 - Z 3. 168,11
 - 6(?). 414,22 750,1 sqq.
 - 10. 1035a2 212,20
 - 1035b24 sq. 323,1
 - Θ. 181,25
 - I 4. 1055a6 686,17
 - Λ 7. 1072a23 304,21
 - 1072b13 189,15 192,30 sqq.
 - 10. 1076a4 193,1
 - Μετεωρολογικά.
 - ἐν τοῖς Μετεώροις 1,26 18,29
 - διάτονος Μετεώρων τέταρτος 2,1
 - Δ 12. 389b31 sqq. 323,1
 - Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς
 - fals. cit. 609,16
 - A 2 sq. 409,7
 - 3. 318a1 sqq. 301,4
 - 318b27 sqq. 600,17 606,6. 9
 - 5. 671,2
 - 321b19 225,17
 - 321b22 598,17
 - 322a1 sqq. 893,21
 - 322a8 sqq. 156,29
 - 6 sqq. 362,11
 - 8. 325a2 sqq. 22,1
 - 325a18 21,25
 - B 2. 329b30 139,22
 - 3. 330b4 433,8
 - 4. 331a23 sqq. 599,16. 21
 - 5. 332b30 sqq. 128,8 417,35
 - 447,27
- (Ἀριστοτέλης)
- Περὶ ἐρμηνείας.
 - c. 2. 16a20 sqq. 881,13
 - 7. 10,29
 - 13. 23a23 340,27
 - Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου 2,10
 - Περὶ ζῷων 2,8
 - Περὶ κινήσεως 2,19 3,10
 - Περὶ κινήσεως ζῷων 2,9
 - Περὶ Μετάλλων 2,1
 - Περὶ μορίων ζῷων 2,9
 - Περὶ οὐρανοῦ 1,24
 - A 3. 270b20 sqq. 219,19
 - 5. 271b26 452,22 455,1
 - 272b17 455,19
 - 7. 275b12 452,22 455,1
 - 9. 278b20 sqq. 409,3 582,28
 - 279a28 189,14
 - B 2. 454,5 500,6
 - 4. 219,19
 - 13. 295a10 574,26
 - Γ 3 sqq. 219,19
 - 4. 417,35 447,27
 - Δ 1. 454,5 500,6
 - 1. 308a17 sqq. (?) 581,10
 - 2. 309a5 sqq. 674,2
 - Περὶ ὄπουν καὶ ἔγρη-
 - γόρσεως 2,10
 - Περὶ φιλοσοφίας v. ad 237,26
 - Περὶ ψυχῆς.
 - A 1. 402b7 779,35
 - 403a29 sqq. 228,16 329,21 sqq.
 - 403b4 329,7 335,5. 23
 - 2. 403b24 sqq. 195,22
 - B 1. 412b4 344,4
 - 5. 417b6 sqq. (?) 128,30 788,7
 - 852,24
 - 9. 421b5 876,2
 - 10. 422a20 876,2
 - Γ 3. 428b11 828,31
 - 4 sqq. 301,3
 - 4. 429a27 516,9 cf. 521,5
 - 10. 433a13 sqq. 362,11
 - Σοφιστικοὶ ἑλεγχοι.
 - c. 4. 165b30 sim. 59,18
 - at cf. ad 205,25 616,11
 - Τοπικά.
 - A 1 in. (ἐν τοῖς Τόποις) 27,14
 - 4 (ἐν τοῖς Λογικοῖς) 336,6
 - 5. 102a31 129,15 192,11
 - (203,15) 529,2

(Αριστοτέλης)

- A 11. 104^b 19 (*ἐν τοῖς Τόποις*) 29, 12
 B 2. 109^b 6 779, 19
 Δ 6. 127^b 6 779, 19

Φυσικὴ.

- A 1. 184^a 18 sqq. 133, 11
 184^a 20 346, 24
 184^a 23 151, 21
 2. 184^b 15 6, 12 108, 21
 184^b 21 203, 15
 184^b 25 sqq. 108, 27
 185^a 9 66, 2
 185^a 11 169, 29
 185^a 22 64, 24
 185^a 27 38, 3
 185^a 32 561, 12
 185^b 5 35, 28
 3. 186^a 7 66, 2
 186^a 9 169, 29
 186^a 23 79, 29
 186^b 12 75, 6
 186^b 14 65, 4
 186^b 34 73, 14
 187^a 1 465, 5
 4. 187^a 17 sim. 389, 19 473, 19
 521, 11
 187^b 13 sqq. 409, 6 578, 20
 187^b 20 477, 11
 188^a 9 397, 12
 5. 188^b 8 sqq. 218, 10
 189^a 9 6, 14
 189^a 13 144, 12
 6. 417, 34 447, 26
 189^a 19 193, 3
 7. 189^b 28 154, 7
 190^a 2 159, 4
 190^b 11 sq. 153, 2
 190^b 17 152, 10
 190^b 20 163, 14
 190^b 23 sqq. (?) 853, 9
 190^b 24 sqq. 172, 27
 190^b 27 sqq. 150, 19
 191^a 12 6, 15
 191^a 12 sqq. 91, 10 92, 22
 148, 23
 8. 191^b 13 178, 17
 9. 695, 16 699, 22
 192^a 21 110, 20 111, 26
 118, 4 748, 15
 192^a 36 194, 14
 B 1. 192^b 8 205, 19

(Αριστοτέλης)

- B 1. 192^b 20 28, 21
 192^b 23 325, 15
 192^b 32 212, 11
 193^a 9 sqq. 228, 10 317, 20
 193^b 6 137, 21
 2. 194^a 32 309, 14
 194^b 7 238, 6
 194^b 12 sqq. 225, 23
 194^b 13 899, 27
 4. 196^a 24 293, 11
 5. 196^b 22 306, 14
 6. 197^b 12 289, 22
 7. 198^a 17 300, 13
 198^a 23 302, 12
 198^a 24 195, 4 216, 16
 317, 17 400, 29
 483, 26 ad 306, 1
 198^b 35 355, 7
 8. 199^b 28 633, 15
 Γ 1. 201^a 23 sqq. 384, 31
 3. 852, 8
 202^a 13 sqq. 343, 21 362, 8
 202^a 36 377, 2
 4. 203^a 9 524, 8
 203^a 15 473, 19
 203^b 4 sqq. 492, 22
 203^b 30 490, 12
 203^b 31 456, 3
 5. 204^a 20 sqq. 907, 9
 6. 206^b 20 sqq. 582, 27
 207^a 21 471, 26
 8. 208^a 11 sqq. 572, 10
 Δ 1. 208^a 33 526, 16
 209^a 24 538, 24 599, 1
 3. 210^a 25—^b 22 595, 21
 4. 211^b 19 636, 1
 211^b 23 584, 13 sqq.
 212^a 16 584, 9
 212^a 18 541, 8
 5. 212^a 31 632, 13
 212^b 7 596, 24
 6 sqq. 2, 26 440, 17 510, 9
 513, 26 540, 21
 213^a 15 572, 30
 213^a 27 573, 1
 213^b 22 391, 7
 7. 214^a 6 573, 3
 214^a 13 616, 24
 214^a 16 sqq. 635, 4
 214^b 8 609, 16

(Αριστοτέλης)	
Δ. 214 ^b 24	548, 17
215 ^a 26	660, 8
215 ^a 29	678, 15
216 ^a 27	701, 24
10. 218 ^b 15	719, 2
11. 219 ^a 2 sqq. (?)	346, 7
219 ^a 10 sqq.	339, 18
219 ^a 15 sqq.	340, 5
219 ^b 5	726, 32
12. 220 ^b 14 sqq.	731, 21
221 ^a 4	777, 9
221 ^b 7	751, 9
226 ^b 14	745, 25
E. 1. 224 ^b 29	749, 25
225 ^a 25 sqq.	854, 27
2. 226 ^a 24	715, 3
226 ^b 12 sqq.	565, 2
3. 226 ^b 26	367, 7
226 ^b 34 sqq.	855, 13
616, 5	704, 18
227 ^a 6	602, 21
227 ^a 10 sqq.	760, 27
at cf. 345, 22	
4. 228 ^b 1 sqq.	888, 12 cf. 907, 18
228 ^b 4 sqq.	691, 26
5. 229 ^a 22	121, 24
229 ^b 13	715, 3
Z. 1.	704, 10 sqq.
231 ^a 23	704, 18
231 ^b 18 sqq.	722, 1
3.	726, 12
234 ^b 4 sqq.	873, 4
4.	482, 18
235 ^a 10 sqq.	491, 19
6.	864, 31
236 ^b 20	807, 17
10. 241 ^a 2 sq.	872, 16
H. 1. 242 ^a 5 sqq.	722, 1
Θ. 1 sqq.	860, 30
250 ^b 11	762, 7
3. 253 ^b 29	897, 16
4. 254 ^b 12 sqq.	890, 3
5 sqq.	301, 3
6. 259 ^b 1	355, 25
260 ^a 1	891, 16
7. 260 ^a 20	895, 3
260 ^a 26	894, 1
260 ^a 28	497, 7
260 ^b 19 sqq.	565, 4
260 ^b 22 sqq.	901, 19
8. 264 ^a 3	135, 15 sq.
264 ^a 20	704, 10
	691, 26

Αριστοτελεικός. (παραδείγματι) 12, 28 (βήσεως) 21, 27 (φητῶν) 552, 11 (λέξεως) 672, 8 (λόγψ) 580, 19 (ἐπιχειρήματι) 557, 9 (δόγματι) 579, 21 (ὑποθέσει) 598, 23 (διδασκαλίᾳ) 12, 2 (έννοιᾳ) 136, 1 cf. ad 558, 12

Αριστοφάνης. (Ερρ. 1374) 263, 8 sq.

Αὐτόλυκος. scriptit Περὶ κινουμένης σφαίρας καὶ ὅσα συμβαίνει τῇ κινουμένῃ σφαίρᾳ κτλ. 220, 4

Βαλίος. (Achillil equus) 14, 26

Bion. (fr. XI) v. ad 826, 14

Γαληνός 576, 13—28 (cf. Themist. p. 270, 9 sqq. Sp.)

Δημόκριτος. Δ. (καὶ Λεύκιππος καὶ Επίκουρος 25, 5) πάντα τὰ φυσικά πράγματα συνεστάναι θεογένεις ἐκ τῶν ἀτόμων τε καὶ τοῦ κενοῦ 2, 22 110, 7 τὰς ἀτόμους πλῆρες ἔκάλει· τὸ πλήρες γάρ καὶ τὸ κενόν ἀρχὴς τῶν ὄντων θεογένεις, τὸ δὲ πλήρες καὶ τὸ κενόν ἐναντία, ἀτενα δὲ καὶ οὐκ δὲ ἔκαλει καὶ δὲν καὶ οὐδέν, δὲν μὲν τὸ πλήρες, τὸ δὲ κενόν οὐδὲν 110, 8 116, 21 sqq. ἀτόμους θεογένεις σώματά τινα διὰ σμικρότερα ἀφανῆ καὶ ἀδιάβρετα διὰ σκληρότερα, οἵτις εἰσι τὰ διὰ τῶν θυρίδων ἐν ταῖς ἀκτίσι κονιορτώδῃ φαινόμενα φήγματα καὶ 25, 7 τὰς ἀτόμους δὲ Δ. ἀπείρους εἶναι ὑπετίθετο 2, 25 396, 4 πλείους καὶ ἀπείρους καὶ κινουμένας (sc. ἀρχάς) θεογένεις Ἀναξαγόρας Δημόκριτος Επίκουρος Λεύκιππος 24, 23 εἰδους λόγον ἐν ταῖς ἀτόμοις τὸ σχῆμα θεογένεις δὲ Δ. 25, 19 θερμότητα καὶ ψύξιν καὶ λευκότητα καὶ μελανίαν οὐκ θεογένεις εἶναι ἐν ταῖς ἀτόμοις δὲ Δ., ἀλλὰ ἐκ τῶν σχημάτων ἀπεγέννα τὰ πάθη καὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς τῶν ἀτόμων σχέσεως κτλ. 25, 22 sqq. 116, 24—117, 13 cf. 228, 28 sqq. 262, 15 sqq. putavit συγχρέσει τῶν ἀτόμων τὰ ἀλλα γίνεσθαι διακρίσει δὲ φθείρεσθαι 95, 13 cf. 110, 11 sq. τὸ σχῆμα τὴν θέσιν τὴν τάξιν ἔκαλει ἀβδηρικαῖς φωναῖς ῥυσμὸν τροπὴν διαθήγειν 117, 11 οὐκ ἐξ ἀλλήλων γεννᾷ τὰς ἀτόμους 396, 20 ἀπείρους κόσμους ὑποτιθέμενος (cf. 405, 23 sqq.) δὲ Δ. κατὰ τύχην μὲν θεογένεις ἐν τῷδε τῷ μέρει τοῦ κενοῦ ἀπείρου δυντος; τὸν κόσμον τοῦτον γενέσθαι, ἐν ἀλλῷ δὲ ἀλλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς τῶν ὄντων διακοσμήσεως τὴν τύχην αἰτίαν φησίν εἶναι (cf. 293, 21). τὰς τε γάρ ἀτόμους κατὰ

τύχην κινουμένας συνελθεῖν κτλ. 262, 2—15, ubi atomorum concursio et generatim Democritea κοσμοποίia explicatur οἱ τὸ κενὸν εἶναι νομίσαντες τὸν τόπον οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεύκιππον καὶ Μητρόδωρον 498, 13 θεογονοὶ περὶ Δημ. ἔχατεσπάρθαι μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ τὸ κενόν 608, 9 613, 22 630, 13 644, 26 καὶ κατὰ τὰς Δημοκρίτου ὑποθέσεις οὐ ταῦτά εἰσι τὸ πεπεράνθαι τῷ ἀπτεροῦ 494, 20 οἱ περὶ Δημόκριτον 261, 31 293, 21 396, 4 608, 9 630, 13 644, 26 οἱ περὶ Δ. καὶ Ἐμπεδοκλέα 95, 13 ἐν τοῖς πρὸς Ἀναξαράραν καὶ Δημόκριτον λόγοις (κε. Αρ. Α 1 187—188 sqq.) 409, 6 cf. Λεύκιππος

Διδυμοί (zodiaci) 326, 1 732, 3 sqq.

Διογένης ὁ Ἀπολλωνίστης 23, 12 cf. Ἀναξιμένης

Διοκλητιανός. ἐνιαυτὸν Διοκλητιανοῦ ἔτος αὐτῷ, μῆνα παγῶν, ἡμέραν δεκάτην 703, 17

Ἐλεάτης. v. Ζήνων I.

Ἐλλήν. διὰ τὸ ἐπολέμησε τοῖς Ἑλλησιν ὁ βασιλεὺς: ίνα ἄρξῃ τῶν Ἑλλήνων 300, 2 οὐδὲ εὑρῆται θώλως ἐν τῇ τῶν Ἑλλήνων γρήσει τὸ τῆς πατήσεως ήνομα 377, 11 ἐπὶ τοῦ μέλλοντος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἔχοισατο τῷ ἄρτι' 762, 24

Ἐμπεδοκλειός. (μύθῳ) 319, 4

Ἐμπεδοκλῆς 87, 10 123, 18 126, 5 135, 17 139, 8 312, 11 395, 24 407, 15, 26 οὐδὲν τῶν τεσσάρων στοιχείων, ἀπερ πρώτας ἀρχὰς ὑπετίθετο, μεταβάλλειν ἔλεγον εἰς ἄλληλα· ἀνετάβλητα γάρ εἶναι 214, 9 ὁ Φ. ἀπὸ τύχης φησὶ τὸν ἀρέτα τὴν ἄνω γύρων κατειληφέναι κτλ. καὶ τὰ μέρια δὲ ζώμων κατὰ τύχην οὕτω τὰ πλείστα γενέσθαι φησίν οὓς ἂν εἰ ἀπὸ προνοίας ἐγένοντο κτλ. 261, 17 sqq. (cf. 264, 7 sqq.) ὁ Φ. τὰ τέσσαρα στοιχεῖα λέγων ἀρχάς, τὸ μὲν πῦρ θερμὸν ἔλεγε, τὰ δὲ λοιπά φυγρά 110, 4 eius doctrina 24, 1 sqq. 88, 4 sqq. 94, 1 sqq. quonodo existerint secundum Empedoclem (μῦθος dicitur 319, 4 320, 7) τὰ βουγενῆ ἀνδρόπτωρα 314, 7 sqq. 318, 23—320, 11 οἱ περὶ Ἀναξαράραν καὶ Ἐμπεδοκλέα ἔκφρασει τὴν γένεσιν γίνεσθαι λέγουσιν 88, 24 93, 25 94, 5 sqq. κρίτων δὲ τοῦ Ἀναξαράρου πεπερασμένας ὑποτιθέμενος τὰς ἀρχάς 101, 27 108, 10 οἱ περὶ τὸν Δημόκριτον καὶ Ἐμπεδοκλέα τὴν

γένεσιν σύγκρισιν καὶ διάκρισιν λέγουσιν. συγχρέσει γάρ δὲ μὲν τῶν στοιχείων ὁ δὲ τῶν ἀτόμων τὰ ἀλλα γίνεσθαι φασι, διαχρέσει δὲ φθείρεσθαι 95, 13 228, 28 sqq. 896, 23 sqq. — (Empedoclis v. 7 sq. K. 381 sq. St.) 24, 20 (55 K. 33 St.) 88, 6 (79 K. 38 St.) 840, 8 896, 26 (204 K. 167 St.) 261, 22

Ἐπίκουρος 24, 24 25, 5

Ἐρετριεύς. cf. Μενέδημος

Ἐρμῆς (ex Arist. p. 190 b 7) 156, 32 (κιδιος) ὁ γρένος τῆς σεληνιακῆς κινήσεως λόγον τινὰ ἔχει πρὸς τὸν χρόνον τῆς κινήσεως τοῦ Ερμοῦ 686, 10

Ἐρυθρὰ θαλασσα dicitur ἄπειρος διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἡμᾶς διὰ τὸ πολλὴν εἶναι τὴν ἔκτασιν διεξαλθεῖν αὐτὴν 410, 9

Ἐσδημος. v. adnot. ad 495, 7 541, 7

Ἐύχειτής. (τὰ Εύχλειθου Φαινόμενα) 220, 10 (τὰ Εύχλειθου ιγ' βιβλία, τὰ ἀριθμητικά) 220, 16 (ἢ γεωμέτρης; respic. Elem. II Def. 2) 393, 3

Εὐριπίδης. Euripidis dicitur esse versus (Arist. p. 194 a 31) ἔχει (vel ἔχον 309, 16) τελευτήν, ἥπερ οὖνε' ἐγένετο 236, 7 sqq. 237, 29 309, 15 (Eur. Orest. 25) 390, 22

Ζεύς (cf. Arist. 198 b 18) 307, 2 Διὸς δὲ ἐν γόνιαι κεῖται (cf. "Ομηρος") 529, 9

Ζήνων. I. Z. δὲ Ἐλεάτης πρὸς τὸν διακωμψδούντας τὴν Παρμενίδου διδασκάλου αὐτοῦ δέξαντα λέγουσαν ἐν τῷ δὲ ὃν εἶναι ἐνταῦμενος καὶ συνηγορῶν τῇ τοῦ διδασκάλου δέξῃ, ἐπεχείρει διεκνύναι δὲι ἀδύνατον πλῆθος εἶναι ἐν τοῖς οὖσιν κτλ. 42, 9 — 43, 6 Z. δὲ Παρμενίδου μαθητής (cf. 83, 29 sq.) συνηγορῶν τῷ διδασκάλῳ κατεσκεύασεν δὲι καὶ ἐν τῷ δὲ ἀκλητηρίου ἐξ ἀνάγκης, ταῦτα δὲ κατεσκεύασεν ἐκ τῆς ἐπί ἀπειρον τῶν συνεχῶν διχοτομίας κτλ. 80, 23 sqq. εἰς argumentationi ἐνέδοσαν (h. e. μαλακώτερον ἐνέστησαν πρὸς τὸν λόγον) οἱ πρὸ Αριστοτέλους ετc. 81, 17 sqq. 84, 15 sqq. Εἶπε μὴ εἶναι κίνησιν 29, 15 81, 8 sqq. 802, 32 sqq. cf. 465, 4 883, 21

Ζήνωνος ἀπόρια περὶ τόπου 510, 3 sqq. 535, 30 sqq. 538, 20 sqq. 599, 1 eam fortasse movit Z. διὰ τὸ δεῖσαι ἐν τῷ δὲ ὑπόργον κτλ. ταῦτα δὲ ἐκ στοχασμῶν φαμεν· οὐ γάρ ἔχουμεν εἰπεῖν σαφῶς τί βουλόμενος δὲ Z. τοῦτο ἡπέρει· ἵστως δὲ καὶ τὸ ἀπειρον εἰσαγαγεῖν βουλόμενος κτλ.

513,7 sqq. — II. Ζ. δ Κιτιεύς φασὶ καὶ τοὺς περὶ Ζήνωνα τὸν Κιτιέα σύτῳ (sc. ξένω τοῦ οὐρανοῦ εἶναι κενόντι καθ' αὐτό) δοξάζειν 613,27 cf. Diels, Doxogr. 316 a 8. b 11

Ηράκλειτος. Ἡ. καὶ "Ιππασος τὸ πῦρ Ελεγον ἀρχὴν τῶν δητῶν εἶναι διὰ τὸ λεπτομερέστερον αὐτὸν εἶναι τῶν ἄλλων καὶ εὐπλαστὸν κτλ. 23,4 86,26 264,9 434,10 Ἡ. τὸ πῦρ ὑποθέμενος ἀρχὴν, διὰ τὸ σφροδροτάτην εἶναι τὴν ἐν αὐτῷ δύναμιν οὐχ ὑπέθετο τοῦτο ἀπειρον εἶναι τῷ μεγέθει (μή γάρ δὲ ὑποστῆναι τι τῶν ἄλλων τὸν τυχόντα γρόνον), ὅποτε καὶ πεπερασμένον ὑποθέμενός φησι (fr. 26 p. 11 Bv.) πάντα ποτὲ ἐκπυρωθῆσεσθαι ἀναλυθέντα εἰς πῦρ 433,3 436,4 δὲ Η. ταῦτὸν εἶναι Ἐλεγε τὰ ἔναντια 29,13 sqq. 41,16 49,4 63,18 ἀπολογούμενοι δὲ τινες ὑπὲρ Ἡρακλείτου φασὶν ὅτι τὰ ἔναντια λέγων ταῦτα εἶναι, οὐ τοῦτο Ἐλεγεν ὡς οὐδὲν διαφέρει τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακοῦ ἢ τὸ λευκόν τοῦ μέλανος, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὅτι ἐν εἰσὶ τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τῷ εἴδει, ἔπειτα ὅτι τὰ ἔναντια ἔνταῦθα δητὰ οὐκ εἰσὶν εὐλαρινῆ, ἀλλὰ συμμεικταὶ πως πρὸς τὰ ἔναντια κτλ. 41,21

Ηειόδος. (Theogon. 116) 500,30 sqq. 503, 26. 504,3

Θαλῆς 23,3 407,19 Θαλῆς καὶ "Ιππων τὸ ὕδωρ Ἐλεγον ἀρχὴν διὰ τὸ γόνιμον, καὶ ὅτι τὴν γονὴν ὑγρὸν ἔωρων, καὶ τὰ σπέρματα δὲ εἰ καὶ Ἔγρα εἰσιν, ἀλλ' οὖν οὐ φύει μή ὑγρανθέντα τε καὶ ἤδη λοιπὸν διαρρέοντα 23,7 86,26 139,18 Θ. τὸν ἀέρα στοιχεῖον ὑποτιθέμενος τοῦτον μανούμενον μὲν Ἐλεγε ποιεῖν τὸ πῦρ, πυκνούμενον δὲ ἥρεμα ποιεῖν τὸν ἄνεμον κτλ. 86,29 (v. adn.) 110,6 116,20 123,15

Θεομίστιος. citatur 81,26 135,25 187,15 351,9 368,18 540,6 550,9 551,21 573,27 576,13 sqq. 577,10 591,25 595,18 625, 29 671,21. Θεομίστιος 576,29 sexcenties autem Themistium tacite expilat Philoponus, velut 20,3 82,5 83,25 104,2 166,25 168,12 etc.

Θεοδόσιος. ἐν τοῖς Σφαιρικοῖς διδάσκων τὰ συμβινόντα πάθη τῇ σφαιρᾳ οὐδὲν προσλογίζεται ὅλην 220,1. 6. 15

Θεόφραστος. ἐν τῇ ἴδιῃ Περὶ φύσεως πραγματείᾳ 4,8 108,25 cf. ad 541,7 (Phys. Opin. fr. 7 p. 483 Diels) 62,6

Θῆβαι 374,8 sqq. 378,12 382,21 sq. 383,10 567,14. 26 691,12 sq. 692,9 sqq. 727,13 732,26 sqq. Θῆβαις 691,11 862,18 sq.

Θηβαῖος. διὰ τὸ ἐπολέμησαν Φωκεῦπ Θηβαῖοι; 299,29

Ἵας. (ἀρμονία) 113,13 sqq.

Ἢλιας. πρότερα λέγομεν τὰ Ήλιακὰ τῶν Πελοποννησιακῶν 761,22

Ἢλιον. τὰ ἐν Ήλιῳ γενέμενα οὕ φαμεν νῦν γενέσθαι, διότι πολὺς ὁ γρῦνς ὁ μεταξὺ 761,21 764,25 οὐ γάρ ἂν τις εἴποι τὸ "Ἢλιον ἤδη ἐαλιωκέναι κτλ. 762,15

Ἴππασος τὸ πῦρ Ἐλεγεν ἀρχὴν τῶν δητῶν εἶναι 23,3 sqq.

Ἴπποχράτης. I. Medicus. Ἱπποχράτης ὁ Ιετρὸς ὄμοιος ὑπετίθετο τὰ τέσσαρα στοιχεῖα 24,2 (de Alim. II. 23 K. VI. 294 Chart.) 311,3 II. Ἱπποχράτης Χίος τις ὃν ἐμπόρος κτλ. εἰς τοσοῦτον γεωμετρικῆς ἥρθεν, ὡς ἐπιγειρῆσαι εὑρεῖν τὸν κύκλου τετραγωνισμόν κτλ. 31,3 sqq. 32,1

Ἴππων ὁ ἐπικληθεὶς σῆθεος 23,3 Θαλῆς καὶ "I. τὸ ὅδωρ ἀρχὴν Θεγον 23,7 cf. Θαλῆς; Ήταλία 691,14.17

Ἴχθύες (zodiaci) 848,32

Κένταυρος. σύμμικτα ζῷα, οἷα καὶ οἱ μῆθοι τοὺς Κενταύρους ὑποτίθενται 314,10

Κιλικία. cf. Αἴτων

Κιτιεύς. v. Ζήνων II.

Κλεισθένης. (in versu Aristophanis) 263,9

Κορίσκος. οἱ σοφισταὶ φασὶν ἄλλους εἶναι Κορίσκον ἐν Λυκείῳ καὶ ἄλλον ἐν ἀρχαῖ 725,30 726,5 728,5 sqq. 736,11 cf. 794, 3 sq. 856,13 sq.

Κρίσις (zodiaci) 198,25 267,4. 21 326,1 330,15 656,4 727,14 731,28 732,2 sq. 824,24 848,32

Κρόνιος. ἡ Κρόνια σφαιρά 220,13 563,27 601,22 602,3

Κρόνος; (sidus) φαμὲν ταχεῖαν μὲν εἶναι τὴν τῆς ἀπλανοῦς κίνησιν, βραδεῖται δὲ τὴν τοῦ Κρόνου 710,30 ἢ τοῦ Κρόνου σφαιρά 565,22.30

Λεύκιππος. πλείους καὶ ἀπείρους καὶ κινούμενας Ἐλεγον (sc. τὰς ἀρχὰς) Ἀναξαγόρας Δημόκριτος Ἐπίκουρος Λεύκιππος 24,24 Δῆμ. καὶ Λ. καὶ Ἐπίτ. 25,5 οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεύκιππον καὶ Μητρόδωρον 498,13 οἱ π. Δῆμ. καὶ Λ. 613,23 Δημόκριτος καὶ Λ. 823,8 cf. Δημόκριτος

Αλδιος. (άρμονία) 46,27 113,13 sqq. 116,
11 sqq.

Αλέκειον 457, 25 588, 17 725, 30 726, 6
728, 5 sqq. 736, 10.

Λυκόφρων δ σοφιστής Ἐλεγεν ὅτι οὐ δεῖ
λέγεν ὅτι Σωκράτης λευκός ἐστιν, ἀλλ᾽
ὅτι Σωκράτης λευκός κτλ. 43, 10

Μελίσσειος. (λόγου) 52, 11

Μελίσσος. cf. Παρμενίδης. M. μὲν ἄπει-
ρον Ἐλεγε τὸ θν., οἱ δὲ περὶ Παρμενίδην
πεπερασμένον, τοῦτο δὲ διὰ τὸ ἔκεινον
μὲν εἰς τὴν δριστικὴν καὶ εἰδοποιὸν τῶν
νοητῶν δύναμιν ἀπίθεν, τοῦτον δὲ εἰς τὴν
ἄπειραν τῆς δύναμεως 22, 18. Melissi
argumentatio ab Aristotele refutata (Phi-
lippii additamentum πρὸς τὸ μὴ γεγο-
νέναι τὸ δν 54,10 — 55,26) 50,30 — 61,21
cf. 65,22 καλῶς καὶ ὁ Αριστοτέλης, ὡς
φυσικός φυσικώτερον τρέπον ἀπολαμβάνεται
τῶν λόγων, καὶ ὁ M. θεολογινώτερον τοῖς
τοιούτοις λόγοις ἐχρήσατο 57, 12. Μελίσσου
μὲν οὐκ ἔστις ὁ συλλογισμός, ἀλλὰ τοσού-
τον ἔκεινος ὑπετίθετο ὅτι 'τὸ δὲ ἂναρχόν
ἐστι, τὸ δὲ θν. ἔστι, τὸ δὲ ἄπειρον ἔστι, τὸ
δὲ ἀκίνητον ἔστι' κτλ. εἴτε δὲ καὶ τὸν
συλλογισμὸν ὁ M. ἔξετιθετο, εἴτε ἄλλοι ἔκ
τοιούτου συλλογισμοῦ φύμηγαν αὐτὸ ταῦτα
συνάγειν, οὐδὲν διαφερόμεθα 50,30 sqq. φορ-
τικὸς δὲ Μελίσσου λόγος sim. 30,2 58,24 sqq.
M. τὸ δόλον ἄπειρον εἴπε τὰ ἀσύγχλωστα
συγκλιθῶν 475,2 καλῶς δὲ M. ἀπέγνω
τοῦ ἄπειρου τὴν κίνησιν 438,12 δὲ M.
διὰ τοῦτο ἐνδιμεῖν ἀκίνητον εἶναι τὸ πᾶν,
διὰ τὸ ὑπολαμβάνειν μὴ εἶναι τὸ κενόν
κτλ. (cf. Ar. p. 213^b12) 608, 25 sqq.
615,5 sqq. ἐν τοῖς πρὸς Μελίσσου λόγοις
(respicit Ar. p. 185^a32) 561,13

Menander. (Georg. fr. 5; IV p. 97 Mein.)
748,13

Μενέδημος δ Ἐρετριεύς. οἱ δὲ τὴν λέξιν
μετερρύματον (Ar. p. 185^b28), ὡς M. δ.
E. 49,19

Μητρόδωρος. οἱ τὸ κενὸν νομίσαντες τὸν
τέπον, οἱ περὶ Δημόκριτον καὶ Λεύκιππον
καὶ Μητρόδωρον 498,13

Μέσχος. versum πέτρην κοιλαλεῖ φανεῖ
ὑστος ἐνδελεγετη̄ Philoponus Μέσχου τοῦ
ποιητοῦ esse dicit 826,15

Ξένθος. (Achillis equus) 14,26

Σενοκράτης. δι μαθητῆς Ηλάτωνος 83,31
ἀνήρει τὴν ἐπ' ἄπειρον τῶν μεγεθῶν το-
Comment. Arist. XVI. Philop. in Phys.

μήν 84,20 πρὸς τὸν Ζήνωνος λόγον τὸν
Σενοκράτην φασὶν ἀπαντῆσαι ὑποθέμενον
μὴ ἐπ' ἄπειρον γίνεσθαι τὴν τῶν μεγεθῶν
τομήν· καταλήγειν γάρ εἰς ἀτέμους γραμ-
μάς 83,20 εἰπομένην ὅτι τινὲς τὸν Σενοκράτην
ὑπωπτεύσαν τὰς ἀτέμους εἰσηγεῖσθαι γραμ-
μάς, καὶ ἐθεῖσαν ὅτι Φευδής ἢ ὑπέντια
461,12 cf. Ἀναξαγόρας

Σενοφάνης. 21,23 22,16 (fr. 10 Mull.)
125,27 sqq.

Σοῦθος σοφιστής τις ην 671,6

Ολυμπία. (ἐν Ὀλυμπίᾳ) 324,23

Ολύμπια. (τὰ Ὀλ.) 471,5 (ἀγωνίσασθαι Ὀλ.)
324,21

Olympiodorus. (Comment. in Categories)
v. ad 414,22 cf. 750,1 sqq.

Ομηρος. exemplum nominis 257,9 τῶν
ἐνδεχομένων μὴ διτων, τὰ μὲν ἥδη γέγονε
καὶ οὐκ ἔστιν, οἷον Ὁμηρος κτλ. 755,31
φαμέν εἰν γρόνιψ γεγενῆσθαι τινὶ τὰ Τρωικὰ
καὶ Ὁμηρον 757,19 (H. 99) 125,31 (ό
ποιητῇς: M. 239 sqq.) 454,10 sq. (B 204
ex Arist. Metaph. p. 1076^a4) 193,1
Ὁμηρος 'Διὸς δὲ ἐν γούνασι κεῖται' (ex
Themist. p. 262,8 Sp.) 529,9

Παρμενίδειος. (λόγου) 79,25 85,13 ad
79,28

Παρμενίδης. οἱ περὶ τὸν Παρμενίδην 21,30
22,18 36,20 οἱ περὶ (ἀρφὶ 50,25 57,15 86,
21) τὸν II. καὶ Μελίσσον 27,2 32,20 40,11.
17 174,28 μίαν ἀρχὴν εἴναι καὶ ἀκίνητον
καὶ πεπερασμένην (contra Melissus ἄπειρον
22,17 34,17 38,13 40,8. 19 41,3 61,28
475,2 sqq.) ἐδίζατο II. καὶ Σενοφάνης 21,23 ὁ
II. ἐν τοῖς πρὸς δύσαν πῦρ καὶ γῆν (Ὥδωρ
55,30 ubi v. adin.) Ἐλεγεν εἶναι εἴην ἀρ-
γῆν τῶν πάντων, ἐν δὲ τοῖς πρὸς ἀλήθεταν
ἐν εἴναι τὸ πᾶν καὶ πεπερασμένον καὶ ἀκί-
νητον 22,2 55,29 sqq. 110,17 sqq. 116,18
123,14 125,26 126,1 139,9 dixit Ari-
stoteles (p. 285^b17) "ῶσπερ οἱ φυσικοί",
ὡς δὴ μὴ φυσικῶν δύτων τῶν περὶ Πα-
ρμενίδην 21,29 55,27 90,7 sqq. οὐκ ἔστι
φυσικοῦ τὸ πρὸς τόπους (Parm. et Mel-
lissum) διαλέγεσθαι ἀναιροῦντας τὰς φυσι-
κὰς ἀρχὰς 27,3 28,6 29,20 32,20 Par-
menidis doctrinam refutat Aristoteles
(quem Iδεῖ librum scripsisse contra Par-
menidem ferunt 65,23) 61,23 — 86,18
cf. 184,17 sqq. καὶ ὁ Παρμενίδης λόγος
καὶ δὲ Μελίσσου ἐριστικός ἐστιν κτλ. sed

δ τοῦ Παρμενίδου ἔχει τι δυσφώρωτον καὶ δριμύ χτλ. 29,28 sqq. 58,2—59,14 πρὸς τοὺς διακαμψόδους τὴν Παρμενίδου τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ (cf. 83,29) δόξαν λέγουσαν ὃν τὸ δόν εἶναι ἐνίσταται Ζήνων ὁ Ἐλεάτης χτλ. 42, 9 80,23 . Parmenideum et Zenonem respicit Aristoteles (p. 253^a 32 sqq.) 883,21 — (Parm. vv. 59. 60. 80 K. = 65. 66. 86 St.) 65,7 sqq. (103 K. 107 St.) 475,3
Πάρων δ Πυθαγόρειος ἀμαθέστατον ἔλεγεν εἶναι τὸν χρόνον 767,7
Πελοποννησιακός. πρότερα λέγομεν τὰ Ἰλιακά τῶν Πελοποννησιακῶν 769,22
Πλάτων. pro exemplo τοῦ τινὸς ἀνθρώπου 11,11 70,11 76,20 170,3 sqq. 780,7 διδάσκαλος Xenocratis 83,30 εἰ Πλάτωνος ἐξηγουμένου λόγους ὀφελίμους ἐπὶ γ' ἐκκλησίας . . . παριών τις ἐπὶ τινὰ χρείαν ἀλληγενεῖς εἰσέλθοι χτλ. 313,13 ἀπερχόμενος τις ἀγωνίσασθαι Ὀλυμπιακούς καὶ εὑρών ἐν Αἴγινῃ Πλάτωνα δεδεμένον ἀγοράσσεις ἀλυτρώσατο εἰπών δτὶ οὐκ ἀν πολλὰς νίκας ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀντηλλάξετο τῆς πρᾶξεως ταύτης 324,21 Πυθαγόρειος 92,29 389, 16 cf. 142,15 387,23 sqq. 395,10 principia sec. Platonem 5,7 sqq. 241, 17 sqq. αἱ Πλάτωνος ἀρχαὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν 91,28 92,27 110,13 123,16 182,26 τὸ ἀπειρον δύο φραγ., τὸ μέγα καὶ μικρόν 388,10 395,2 473,8,12 μέγα δὲ καὶ μικρόν τὴν ὥλην ἐκαλεῖ 480,13 εἰ δὲ ἐν μὲν τῷ Τιμαίῳ τὴν ὥλην ἀλλως ἐκάλεσε τὸ μεταληπτικὸν αὐτὴν ὄνομάσας, ἐν δὲ ταῖς ἀγράφοις συνουσίαις (quas Aristoteles ἀπεγράψατο 521,14) τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν αὐτὴν καλεῖ, οὐδὲν διαφερόμενα 515,29 516,22 τὸ ἀπειρον καὶ ἐν ταῖς ιδέαις ἀποτίθεται 388,8 391,14 476,12 ἡναγκάζετο ὑποτίθεσθαι τὸ ἀπλῶς μὴ δύ, ἢν' οὕτω πολλὰ δεῖξῃ τὰ δότα 86,3 οὐκ ἀληθῆ ὑπονοεῖ ὅτι τῷ συλλογισμῷ τοῦ Παρμενίδου ἐπεται τὸ ἀνηρῆσθαι καθέλου τὸ μὴ δύ 85,7 eius doctrina de ideis 67,24 193,2 240,3 de materia 182, 16 sqq. de loco 512,10 516,2 sqq. 524, 4 sqq. θεολογῶν (opp. δ Ἀριστοτέλης φυσιολογῶν) 241,28 falso suspicati sunt quidam Platonem respici ab Aristotele (p. 185^a 28) 49,20 sed revera respicitur (193^b 35) 225,5 (265^b 32) 850,4 cf.

Ἀριστοτέλης. citantur vel respiciuntur Platonis Parmenides (p. 128) 42,9 sqq.; Politeia (VI p. 509 A sq.) 72,14 162,5 166,22 219,6 480,2; Sophistes (p. 241 D sqq. cf. 250 D sq.) 62,30 (251 A sq.) 49,23 (258 B sqq.) 81,26; Timaeus (p. 26 E sqq.) 23,31 (27 D) 56,2 300,7 341,9 (28 A) 22,10 (37 B sqq.) 24,13 sqq. (49 A. 53 A etc.) 5,9. 22 182,17 183,30 516,20 (50 A) 72,19 (50 D sqq.) 183,14 (52 A) 515,25 (52 B) 162,31 480,1; Phaedon (p. 70D? 102D?) 111,31 119,1 (75D) 7,19 (97 B sqq.) 229,10 312,16 Philebus (cf. Πρώταρχος) 287,4
Πλατωνικός. (λέξις) 49,21
Πλατωνικῶς 186,18
Πολύχλειτος. (ἀνδριστοποιός) 249,22 sqq. 255,22 sqq.
Πορφύριος. δ Π. φησι τὸν Ξενοφάνην τὸ ἔτερον καὶ τὸ ὑγρὸν δοξάσαι ἀρχάς, τὴν γῆν λέγων καὶ τὸ ὕδωρ χτλ. 125,27 ὅλης λόγον ἐπέχειν τὰ γένη πρὸς τὰς διαφορὰς δ Π. ἔλεγεν 130,12 (cf. 245,1 sq.). de p. 250,28 v. Addenda.
Πρώταρχος 286,28 287,1 Πρώταρχον ἦτοι τὸν ἐν Φιλήβῳ φησὶν ἡ ἐτερόν τινα 287,3 cf. R. Hirzel in Hermiae vol. X (1875), 254 sq.
Πυθαγόρειος. Πάρων δ Π. 767,7 Ιαμεν δτὶ Πυθαγόρειος δ Πλάτων 92,29 389,16 Platonis et Pythagoreorum consensio et dissensio in doctrina de infinito 387,23 — 388,23 cf. 395,10 412,28 416,21 συμβολικῶς πάντα οἱ Πυθαγόρειοι ἔλεγον 92,29 388,24 610,1⁹ ἀρχὰς εἰλήφασι τὸ περιτόνιον καὶ ἀρτιον ἡ μονάδα καὶ δυάδα 123,18 126,6 τὴν ἀριστον. δυάδα τὴν ὥλην καλοῦσι 92,30 τὰ δύο ὡς ὥλην ὑποτιθέντες πάσχειν ταύτην ἔλεγον ὑπὸ τοῦ ἐνός τοῦ εἰδούς, καὶ οὕτως ποιεῖν τὴν γένεσιν 142,16 πάντα τὰ δότα καὶ πάτας τὰς ἐναντιώσεις εἰς δύο συστοιχίας ἀνῆγον, quas pluribus explicat Philoponus 124, 1 sqq. et (ex Ar. Metaph. A 5. 986^a 22) refert 360,25 sqq. ἔλεγον οἱ Π. τὴν κίνησιν εἶναι ἐτερότητα καὶ ἀνιστήτητα καὶ τὸ μὴ δύ 359,20—361,22 365,25 τὸ οὐδράνιον σῶμα κέχρωσται καὶ φύσιν ἀποτελεῖ κατὰ τοὺς Π. κινούμενον, βάρους δὲ καὶ κουφότητος ἐστέργηται 621,6 τὴν διακριτικὴν

τῶν διντων δύναμιν διὰ τοῦ κενοῦ ἐπίμανον 610,21 φασὶν ἔξω τοῦ κένου εἶναι ἀπειρόν τι δι', ὅπερ εἰσπνεόμενον ὑπὸ τῶν τῆς ἐπεισένεαν τιῷ οὐράνῳ κτλ. 610,9 613,26 701,20 οἱ ἀριθμοὶ κατὰ τοὺς II. γηριστὰ εἴδη εἰσὶ τῶν φυσικῶν 240,2 τοὺς μέχρι δεκάδος ἀριθμοὺς ἄλλον ἀλλων σύμβολα εἶναι ἔλεγον (deinceps explicat quare τὸν ε' δίκτην ετὸν τὸν σ' γάρμον appellaverint) κτλ. 388, 29 sqq. τὴν στιγμὴν λέγουσι μονάδα θέσειν ἔχουσαν καὶ τὴν μονάδα στιγμὴν ἀθετον 792,26 855,20 — Pythagoreorum hemisticthium ἀριθμῷ δὲ τε πάντ' ἐπεισένεαν corrupte (ex Themistio) assertur 388,1 Carm. Aur. 47 sq. respicitur 388,2

Σαρδὼ. ἐλέγοντες τινες ἀρρωστοῦντες ἀπιέναι πρὸς τοὺς ἥρωας ἐν Σαρδοῖ καὶ θεραπεύεσθαι κτλ. 715,17 722,23

Σεληνατος. (Ὀργ.) 580,24

Σιμπλίκιος 825,2 sqq. 826,14

Σκυθία. τοὺς ἐν τῇ Σκυθίᾳ 425,2

Sophocles. (Aiac. 646, sq.) 748,10 (fr. 481 Nauck) 390,20

Στράτων. (in versu Aristophanis) 263,9

Σωκράτης. saepissime ponitur pro exemplo τοῦ τιὸς ἀνθρώπου 11,5 13,20 14,9 70,11 76,20 77,2 170,3 239,28 252,30 267,25 302,2 305,26 321,8 359,30 457,2 485,21 495,1 527,6 530,4 531,11 535,7 780,7 φιλόσοφος προτάστωρ σιμὸς 42,26 φαλαρός 44,33 φιλόσοφος καὶ Ἀθηναῖος 49,18 etc. ὥστε ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ ἔσται Σ. ἐν ἀγορᾷ τε ὡν καὶ ἐν Λυκείῳ 588,16 ἀλλο ἔστι Σωκράτει τὸ ἐν οἰκει εἶναι καὶ ἀλλο τὸ ἐν ἀγορᾷ 727,32

Σωφρονίσκος. Σ. τῷ Σωκράτει ταῦτὸν τῷ εἶδει (ἀνθρωποι γάρ ἀμφω), ἀριθμῷ δ' οὐ ταῦτα 302,2

Ταῦρος (zodiaci) 267,5 326,1 727,14 731,28 732,2 sq. 824,24 848,33

Τροια. πότε ἐλήφθη ἡ Τροια; φαμὲν πρὸ χιλίων ἑτῶν 765,1 sq.

Τρωικός. λέγομεν τὸν Τρωικὸν πόλεμον ἐν ἀριθμῷ τινι χρόνῳ γεγενῆσθαι· ἐν δέκα γάρ ἑτειν 757,15 item τὰ Τρωικά 750, 19 757,19 πάλαι γέγονε τὰ Τρωικά 762,27

πότε γεγόνει τὰ Τρ.; φαμὲν πρὸ χιλίων, εἰ τύχοι, ἑτῶν 761,27 cf. 705,10 708,15 Φιλόσπονος 825,9 826,14 834,10 837,25

Themistium et Alexandrum vel tacite expilat v. Θεμίστιος et Ἄλεξανδρος. vel hos vel alios Aristotelis librorum interpres ἀνώνυμως citat v. ἐξηγητής et ὑπομνηματιστής. saepissime quae antea exposita sunt in memoriam revo- cat, velut 61,9 109,2 128,4 148,21 167, 20, 23 169,13 171,10 175,27 193,8 203, 12 219,7 223,28 243,22 285,22 301,19 306,6 359,16 386,16 675,21 688,33 etc. (interdum falso, velut 193,3 465,11; cf. 22, 17, nam nulla ante hunc locum de Meliso fit mentio), rarius promittit quae postea expo- siturus sit, velut 437,14 (ἐφεξῆς sc. 453, 17). 552,13 (ιροῦμεν sc. 557,8). 749,33 (ἐν τῷ τόπῳ γενόμενοι εἰσόμεθα sc. 754,8). 458,31 639,8 762,8 (ἐν ταῖς συγκλίσεις τοῦ ὕδου τῆροδε τῆς πραγματείας sim.). haec eadem commentaria in librum octavum respiiciuntur in excerptis p. 890,7 (ἐν ἔκεινοις). alios suos libros citat 55,26 (πρὸς τὸ μὴ γεγονέναι τὸ δν τοσαῦτα καὶ παρ' ἡμῶν ὡς πρὸς τὸ παρὸν εἰρίσθω, ἐν ἄλλοι ἡμῖν γεγμνασμένων ἵκανως τῶν τοιστῶν θεωρημάτων). 156,17 (δέδεικται ἡμῖν ἐν τοῖς Συμπλίκοις θεωρήμασι). 250, 28 (κατὰ τὸν ἐν Εἰσαγωγῇ παραδεδομένην ἡμῖν μεθόδον, quae falso rettuli ad Por- phyrii Isagogen). 705,22 (ἐν Κατηγο- ραῖς; item fort. 414, 22). cf. adn. ad 156,29 895,21 al. Aristoteleam doctrinam saepe improbat Philoponus, velut 54,10 309,9 524,11 557,8—585,4 675,12— 695,8 698,5 762,7 845,4

Φρύγιος. (ἄρμοντα) 113,13 sqq.

Φωκεύς. διὰ τὶ ἐπολέμησαν Φωκεῦσι Θη- βαῖοι; διτὶ ἐσύλησαν Φωκεῖς τὸν νεών 299,29

Χιος. cf. Ἰπποκράτης II.

Χοιρίλος. versum πέτρην κοιλαίνει ῥάντες ὅδατος ἐνδελεχεῖται Choerili esse dicit Sim- plicius, Moschi Philoponus 826,14

Orus. (ap. Etym. M. p. 120,48) v. ad 390, 20 sqq.

ADDENDA ET CORRIGENDA

p. V n. 7 *post γραμματικός adde* (cf. Simplic. de Cael. f. 17v16 Ald.; Fabric. Bibl. Gr. IX, 538. 539 sq. Harl.) || p. VII, 31 *l.* 787—851 || n. 1 *adde* cf. Diels, praeft. Simplic. Phys. p. XX sq. || p. XIV, 6 *l.* scripti || p. XV, 10 *post reliqua adde* cf. adn. ad p. 301,24 || 17 vol. III *l.* vol. II p. 457 sqq. || p. 1,1 n. Paris. 2063 *l.* Laur. 87,10 (praeft. p. XI et XVII) || p. 13,25 n. *adde δημόσιες κατά ον. K* || p. 16,10 n. cf. index verborum s. v. *ἄντι* || p. 17,26 n. **φαρμάκειν l. *φαρμάκειν* || p. 20,13 *l.* οἶνον περ || p. 23,17 n. *dele malim—και* || p. 25,1 *χρήματα*” *l.* *χρήματα*’ || 17 n. *adde* cf. p. 244,5 || 34,31 τὸ delendum videtur cl. 224,15. 296,21 sq. || p. 37,15,17 n. *dele extremum K* || p. 38,25 ὄστερον] *dele adnot.* || p. 40,25 n. *post indicatum Arist. locum adde* (at cf. p. 345,22) || p. 43,31 *l.* ὑποχειμένων || p. 46,6 *l.* ἐνεργείᾳ || p. 55,30 n. *idem l.* *similis* || p. 60,12 *l.* δι’ ὅλου || p. 63 tit. *post PHYSICORVM adde I 3* || p. 69,8 *l.* εἰρημένα || p. 74,33 *l.* δῆλον ὅτι || p. 76,3 *l.* δέξιωμα || 16 n. *l.* Ἀποδεικτικῇ] An. Post. A 3 p. 72v5 sqq. cf. Philop. p. 206,9 || p. 79,20 ποιῶν] *num εἰπών*? || p. 81,18 *l.* Παρενθόν || p. 83,21 n. si—enotavi *l.* cf. ad p. 407,6 || p. 86,17 *num ἔκθεσιν*? || p. 88,8 *l.* στοιχεῖα || p. 92,22 n. ἐφεξῆς c. 6 *l.* ἐφεξῆς] cf. p. 91,10 || p. 102,18. 19 n. in marg. M *l.* in marg. M² || p. 104,14 τὸ ὅλον *diductis litteris scrib.* || p. 117,15 δῆλον *dele et in adn. l.* lemma continuat t || p. 118,25 *dele cancellos et adnotationem ad τὰ spectantem* || p. 119,23 *l.* τι || p. 125,18 *l.* 188v28 || 28 *de voce χρῆσιν nunc dubito* || p. 130,25 *l.* ὡν || p. 131,34 n. *supplementum Dielesio debetur* || p. 132,12 *l.* δῆλον ὅτι || p. 135,15 ἀεὶ κτλ.] *adde adnot.* cf. Aristot. Θ 7 p. 260b22 sq. || p. 159,22 *l.* τῶν διοτήτων *〈τῶν〉 στοιχείων et dele adn.* || p. 172,10 *dele adnot.* || p. 181,4 *l.* περιπλομεν || p. 183,24 et 26 *l.* ὑπελάμβανεν || p. 185,20 *dele adnot.* || p. 190,24 *l.* ὑποχειμένων || p. 195,22 n. *l.* 403b24 sqq. || p. 196,15 n. *dele fort. recte* || p. 205,10 τι *l.* τι || p. 206,18 τι *l.* τι || 32 n. h 6v40 *l.* p. 308,21 || p. 224,1 *l.* οἱ || p. 227,15 *scribe θικώτερον ex K* || p. 230,9 *meliorum librorum scriptura τέλος defendi potest in Philopono cl. 715,2. 784,17;*

at fuerit in archetypo τε || 28 *l.* προσπίπτον || p. 236,22 *l.* δι’ ὅλου || 24 *l.* ἔξισχυνούσης || p. 238,15 et 20 *l.* αἴτινες || p. 246,14 *l.* φλεβοτήμα et in adn. φλεβότομα M: φλεβοτόμα sine accentu L etc. || p. 248,18 *l.* πάρρω || p. 250,28 *dele priorem adnot., laudat enim Philoponus suam ipsius Isagogen* || p. 260,29 n. *l.* hanc || p. 261,21 *dele punctum post κινήσεως* || p. 267,12 *l.* ἄτινα || p. 270,17,19 n. *l.* σωματικός || p. 272,23 ἀν] *num δὴ?* || p. 283,21 *post κινοῦντα statuas lacunam cl. 268,1* || p. 287,3 Πρώταργον κτλ.] cf. R. Hirzel, Hermes X (1875) p. 254 sq. || p. 289,11 *l.* προσάρτεστν || p. 307,17 *l.* οἶνον || p. 316,19 *l.* ἀδυνατεῖ || p. 349,7 n. *post L adde ubi περὶ pro παρὰ* || p. 351,16 n. *l.* (cf. p. 354,13) *ex* || p. 384,31 n. B1 *l.* Γ' 1 || p. 386,21 *scrib.* προβλήμασιν || p. 391,2 n. ἀρτιον *l.* ἀρτιον || p. 393,18 *recte libri γῆμα* || p. 403,12 *l.* ἐπείτοι γε || p. 404,11 *fort.* ἀποθέσθαι || 27 *l.* ποιησόμεθα || p. 407,9 et 16 n. *l.* 9 et 17 || p. 414,3 *l.* μέγεθος; || 22 n. *post narrat adde* (cf. Philop. p. 750,1 sqq.) ||

23 prius elvat et adnotationem lucis pertinentem de te || p. 424,24 l. ἰδοὺ || p. 432,16 fort. μήπω cl. 619,3. 668,30. 697,27 || p. 439,32 n. l. ἔστιν || p. 463,14 l. μή τις || p. 479,22 l. Ὁρίζεται || p. 490,12 adde adn. ἐμπροσθεν c. 4 p. 203b30 || p. 491,19 n. l. ἔκτη || p. 494,17. 18 n. pro χάν — om. Mt l. χάν γάρ — γραμμήν ἀπτεται om. Μ: χάν γάρ — κατὰ ἐπιφάνειαν om. t || p. 501,15 scribendum ἐφ' ex Gt; cf. Index s. v. ἔκατερος || p. 516,26 l. μικρόν. || p. 522,19 l. ποὺς || p. 539,21 n. l. προσθήσει recte K || p. 541,4 n. post 543,7 adde 586,30 || p. 550,28 ἡν εὐρήσει ferendum erat || p. 581,13 τοῦ διλού recte G cl. 633,12 || p. 582,27 n. post κτλ.] adde Γ 6 p. 206b20 sqq. || p. 588,10 ἔτερα Diels || p. 592,12. 13 n. l. 11. 12 || p. 600,3 n. pro (GKM)t l. (KM)Gt || p. 638,24 n. post 653,4 adde parentheseos signum || p. 641,2 immo εὐνέητος || p. 642,8 l. πολλῷ || 17. 18 n. post ὑδον adde (cf. 833,12) || p. 650,31 l. μή που || p. 651,23 fort. γάρ (ἀν) ἀνισος γένοιτο || p. 659,28 n. dele ἐξ ἡ G: || p. 660,15 an — delendum? l. at cf. 682,20 sq. || p. 663,1 μετέβη τι βάρος et ηττονος βάρους coni. Diels || p. 699,14 fort. διατάξεως || p. 704,10. 11 n. post Z 1 adde cf. Θ 8 264*3 || 31 καὶ ἀμα] fort. ὥσθ' ἀμα || p. 718,3 αἱ συλλαβαι τῶν στοιχειῶν] similis error in Iambli. Protrept. p. 106,15 Kiessl. || p. 721,28 πᾶν τῶν] immo πάντων cl. 733,11 843,17 || p. 728,28 l. 5 τι ποτέ || p. 733,11 πάντων recte GMt || p. 737,8 n. l. (cl. p. 718,25. 741,32. 742,1 sqq.) || p. 738,4 melius scribas εἰσιν (εἰς) || p. 746,6 fort. ὠριαλαν || p. 747,27 l. ἄγγελοι φημι || p. 749,26 n. pro 745,24 l. 745,25 || p. 762,8 adde 8 ante adnotationem ὡς ἐν κτλ. || p. 778,9 n. pro an δυσδαιμονια? l. an κακοδαιμονια? || p. 809,4 ἐν l. ἐν || p. 823,4 n. scripsi l. Brandis || 22 adde adnot. τῶν ἀπλῶν κτλ.] cf. 502,15 || p. 827,25 l. οὐσίας || p. 836,16 pro καὶ dedit ὡς Brandis || p. 838,22 l. ἔστι || p. 855,16 l. κατὰ || p. 857,10 κατὰ] num καὶ? || p. 878,33 n. l. scripsi: ἦ || p. 879,4 immo συμβλητάς || p. 907,9 n. pro c. 6 p. 206a17 l. c. 5 p. 204a20 sqq. || p. 909,18 simili l. simili) || p. 917b post v. 35 adde ἀμβλύτης 660,24 || p. 920b47 post 764,9 adde ἐν τοῖς παλαιοτέροις τῶν ἀντιγράφων 356,8 || p. 923b18 pro 18 l. 13 || p. 927b44 ante βραδύτερος adde βράδιον 660,24 || p. 932b post v. 8 adde διαφανῆς 358,5 || p. 944b9 ἦτοι — ἤτοι] cf. ad 762,11 || p. 951a44 l. similiter φημι || p. 955b28 adde (οἱ μῦθοι) 314,10.

Stanford University Libraries



3 6105 004 964 594

185.13

C 734

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
STANFORD AUXILIARY LIBRARY
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004
(415) 723-9201
All books may be recalled after 7 days

DATE DUE

F/S JUN 30 1995

MAY 06 1995

JUN 30 2003 SGR

JUN 1 2003

173830
OCT 19 1982

